

Den danske Skueplads,

i dens Historie,

fra de første Spor af danske Skuespil

indtil vor Tid.

af

L. h. Overkon.

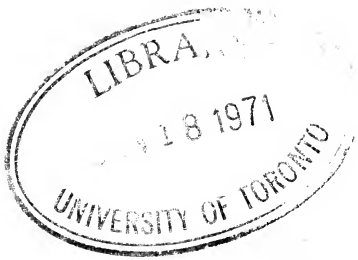
Fjerde Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Samfundet til den danske Literaturs Fremme.

Thiele's Bogtrykkeri.

1862.

PN
2741
08
Decl 4

Skildringen af det danske Theaters Tilstand ved den foregaaende Periodes Slutning viste de i det selv liggende Omstændigheder, som saaledes ledede til en Forandring i dets kunstneriske Natur, at der maatte opstaae en ny Periode, under hvilken Det, hvorved den danske Skueplads hidtil havde havt størst Værd og Betydning: den naturlige Stil i Fremstilling og det Nationale i Digtning, vilde staae Fare for at gaae under.

Der var imidlertid ogsaa udenfor Theatret liggende Omstændigheder, som ei alene kraftigt fremmede en saadan Banflægten, men gav Udsigt til, at det Falske og Pralende herester skulde afgjørende gives Fortrin for det ægte Skjontnaturlige. — Den hele kongelige Familie maatte to Gange om Ugen i Theatret. Den kom med Løbere foran Bognene og ledsaget af alle Hofembedsmand; Orkestrets Medlemmer gjorde sig ikke færdige til at begynde forend tre svære Hammerflag havde forkyndt, at den nu var i Huset; Publikum reiste sig ved dens Indtrædelse, satte sig først igjen naar alle dens Medlemmer vare komne til Sæde, og applauderede i Almindelighed ikke inden der blev klappet fra den kongelige Loge. Men i alt dette havde Skuespillet allermindst at betyde; det skete kun fordi det var Skik. De

kongelige Personer indfandt sig blot som til et Slags
 Hoverie, hvilket de selv havde paalagt sig, for at lade sig
 betragte af Folket, som dengang ellers meget sjældent gaves
 Leilighed til at see dem. Ogsaa faldt det ikke Publikum
 ind, at hvad de „høifongelige Herskaber“ vare, i fuldt
 Optog og „med hele Suiten“, kjorte hen for at see, var
 Noget, som de i Forventning om Fornoielse fandt sig
 loffede af. At den kongelige Familie den Aften sad i
 Vogen var alene fordi det i nogle Aar just var en Mandag
 eller Torsdag og sildigere en Tirsdag eller Fredag, men
 ikke for hvad der blev givet, thi det havde den undertiden
 seet saa ofte, at den hjerteligt kjedede sig ved det. Den
 tog for sig hvad der blev budet, og holdt ud til Enden,
 fordi Bognene ikke kom før. Directionen havde i Alminde-
 lighed heller ikke Betæneligheder ved Valget af de Stykker,
 der sattes til Opførelse paa disse Aftener: den kunde tage
 hvilke den lystede, eller den meente at kunde gaae lettest
 til, og bestemte som oftest saadanne, som den, formedelst
 enkelte Rollehavendes Caprice, ellers havde vanskeligt ved
 at faae frem; thi hvad den, og tilligemed den det abon-
 nerende Publikum, ved de Aftener, hvorpaa der skulde op-
 føres Skuepil ved „Hs. Majestæts allerhøieste Ankomst“,
 meest havde for Die, det var, at de Spillende gjerne vilde
 vise sig for Kongehuset og derfor sjældent meldte Sygdoms-
 forfald uden skjellig Grund. Udkastet til Ugens Repertoire
 blev vel af Overhofmarskallen forelagt den kongelige Fa-
 milie inden det bekjendtgjordes Personalet til Esterretning,
 men det skete altid uden mindste Forventning om en be-
 falet Forandring, og maatte denne alligevel en enkelt Gang
 gøres, da havde den gjerne sin Marsag i, at Kongen selv
 pludseligt faldt paa at ville see et ikke bestemt Stykke eller

ikke at ville see et bestemt, og dette skete af oieblikkeligt Lune, thi han, som i sin Ungdom havde havt saa siin Smag og levende Interesse for Skuespil, var lige aand= fravarende under alle Opførelser, med Undtagelse af dem, hvori der forekom et Stykke eller en Ballet, som han fortrinsviis havde yndet i sine lysere Dage. I Grunden var det kun den ham ved Sædvane indgroede Forestilling om, at han to Gange om Ugen absolut skulde i Comedie, der holdt paa Reglen, thi han gjorde meget ofte sin Nær= værelse i Theatret til en for de andre kængelige Personer saa stor Fortredelighed, at de allerede derfor ikke kunde have nogen rolig og behagelig Nydelse af Skuespillet, men heller vilde være blevne derfra. De maatte nemlig ideligen have Opmærksomheden henvendt paa ham, for at hindre eller for Publikum dække hans Aandsvaghed og pludseligt frembrydende forunderlige Indfald. Det hændte undertiden, at han midt under Forestillingen blev bange eller, for at more sig ved at sætte sine Omgivelser i Bevægelse, lod som han blev bange for en indtrædende Skuespiller og foer da op af Stolen, for at løbe ud af Vogen; en Aften da, under Fægtningen i „Dido“, en Stump af en Figurants Klinge, som sprang, fløi op i Vogen og tilfoiede ham en lille Rift i Ansigtet, gav han sig til hoit at skrig, satte sig i Hovedet, at det var skeet for at ombringe ham og var kun med megen Moie til at berolige efter Skrækken, som var saa stor, at han, naar der efter den Tid i Stykker, som han dog endelig vilde see, forekom Fægtninger, strax yttrede en saa heftig Angstelse, at der maatte anvendes mange Overtalelser for at faae ham til at blive siddende. Det var ikke altid det lykkedes at afholde ham fra at gjøre en hans Nærmeste meget ubehagelig Opfigt, thi uden

at tale om, at det jævnligen faldt ham ind at gjøre Grimasser og imellem Acterne eller endog under en vigtig Scene at løbe frem og tilbage i Logen og hoppe op paa det lave Skillerum imellem den og Cavaleerlogen, gav han af og til sin Tilfredshed eller Misfornøielse med Skuespillerne tilkjende paa en meget bemærkelig og egen Maade. Saaledes en Aften da Clausen i „Emilie Galotti“, istedetfor Rosing spillede Marinelli. Om Rosing havde Kongen altid syntes meget godt og navnlig i denne Rolle, fordi han fandt, at han gav den med megen Anstand og fin Tone; derimod kunde han overhovedet slet ikke lide Clausen, formodentlig paa Grund af hans Rollesag, thi han nævnedes ham aldrig andet end „der Schuftmacher“. Ligesaa han saae ham som Marinelli begyndte han at ærgre sig over ham, fordi han syntes, at han ikke var smidig, fin og høfmandsmæssig nok. Efterat han under enhver af hans Scener havde givet sin Harmelust, ved af og til høit ved sig selv og til de andre kongelige Personer at udbrøde med: „Wie ungeschickt!“ „Der Tölpel!“ „Entsetzlich!“ „Kein Kammerherr, sondern ein Lump!“ og andre droie Misbagsyttringer, forgif Taalmodigheden ham i en af Marinellis Scener med Prindsen i fjerde Act saaledes, at han raabte: „Das ist doch gar zu arg!“ og kydede sin Riffert ned paa Theatret imod ham. Den foer tæt forbi Clausens Hoved og faldt et Par Skridt bagved ham. Kongen sprang op og sagde hidsig: „Tag den op!“; men da der af den kongelige Familie blev tystet paa ham, satte han sig ned og betragtede med taus Forundring Clausen, som hverken af Raftet med Rifferten eller Kongens stoiende Befaling havde ladet sig bringe ud af Fatning; men, uden at forandre en Mine, med største Rolighed vedblev sin

Rolle. Da Clausen længere hen i Scenen traadte tilbage for Prindsen, kom Rikkerten til at ligge ham for Fødderne; uden at see ned til den sparkede han den med en lille Fodbevægelse ind i Couliøsen og begyndte strax sin Replik i en let, lunefuldt Tone. Kongen foer i det første Dieblif op og raabte forbittret: „Er untersteht sich —!“ men gav sig derpaa til at lee høit og sagde munter til de Andre i Logen: „Courage hat er dennoch!“ For Clausen havde dette Optrin ingen ubehagelige Følger, men da Kongen et Par Aar efter tilfældigviis ved Taffelet fik at høre, at Mtd. Clausen skulde have en Benefice, spurgte han meget levende Hauch om hun var Kone til Schustmachersen, og da Hauch bejaede det, vedblev han med stor Hestighed: „Saa siig Madammen, at hun ikke understaaer sig til at tage Emilie Galotti til Benefice, thi førend hendes Mand skal komme til at hudslette Marinelli vil Kongen forbyde den!“ — Var Kongen ved sin Aandsforvirring bleven ligegyldig for hvilket Slags dramatisk Forlystelse, der bødtes ham, saa var Kronprindsen det allerede ved sin Natur; han meente, at hvad der skulde gives, det var Noget, som Directionen havde at sørge for, og at den maatte forstaae sig paa hvad der var det Bedste, det forekom ham at falde af sig selv derved, at den var kongeligt indsat til at forstaae sig paa det. Naar Bestyrelsen, hvortil han vidste at have valgt de, efter hans Overbeviisning, dygtigste Mand, kun omgiffes huusholderisk med Theatrets Penge, da fandt han, at den baade var sin Pligt voren og i fuld Maade opfyldte den. Ved de Klager, han horte om, at den ikke bar tilbørlig Omhu for den danske Comedie, bemærkede han i Almindelighed, at Directionen jo ikke kunde forpligtes til hverken selv at

skrive Comedier eller til at skabe gode Hoveder, som kunde skrive dem, hvorfor den gjorde Alt, hvad man med Vilighed kunde forlange af den, naar den blot sørgede for at skaffe Theatret alle de tjenlige Nyheder, der kunde faaes udenlands fra, og paa at dette var dens stadige Bestræbelse meente han at have det bedste Beviis deri, at „de fleste nye Stykker gouterede dog meget Publikum.“ For sin egen Person var han altid tilfreds med de Stykker, som bleve satte paa Repertoiret; skulde han imidlertid give nogen Art Fortrin, da var det de smaa muntre Syngestykker og de køgebueske-ifflandske halvt rørende, halvt comiske Skuespil. Forkjærligheden for de Sidste grundede sig især paa hans Afgtelse for det Nyttige, som han fandt i disse Skildringer af det borgerlige Livs Conflicter, da de, efter hans Mening, „lærte Folk at kjende Verden“. Under Opførelsen af Holberg fornøiede han sig meget ved de stærkcomiske Scener, men han tillagde ikke „disse ret moersomme gamle Stykker“ andet Værd, end at de vare danske og gave Noget at lee af; han opfattede ligesaa lidet hos Holberg Skildringens evige Sandhed som hos Køgebuedens evige Usandhed, og kunde det maaskee ikke, fordi han, som Tyrste, stod altfor meget udenfor den Verden, som man maa have lært at kjende i den selv for at vide, om det ogsaa virkelig er den, man lærer at kjende fra Theatret. Da Arveprindsen, efter at han ikke mere kunde tiltage sig nogen Afgjørelse i hvad der angik Theatret, ganske havde opgivet at indvirke paa det, og der ikke i den øvrige kongelige Familie var Nogen, som Kronprindsen ansaae for at have et saadant Dømmeme derom, at han vilde indrømme det Indflydelse, saa stete der ikke fra Hoffets Side det Mindste, som forraadte Villie til at

fremmeste danske dramatiske Digtekunst eller til endog blot at vise Opmærksomhed for heldige Forsøg i den; og hos en Direction, som hverken havde nogen bemærkelig Godhed for den eller fulgte noget æsthetisk Princip, men satte sin Opgave i, af det, som Tilfældet bragte den i Hænderne, at give hvad der havde gjort størst Lykke i Udlandet og som den kunde antage at Mængden vilde synes bedst om, fandt de danske Forfattere sig ikke foranledigede til at vente Belvillie, end mindre venlig Veiledning og Tilretteviisning. Det var derfor saare sjældent at der indkom et originalt Stykke, hvorfor det ved denne Periodes Begyndelse allerede var bleven almindelig Mening, at der ikke mere i Danmark var Talent til at skrive for Theatret. — Heller ikke lovede Publikums Stemning og Sympathier Theatret, som national Skueplads og Kunstanstalt, nogen glædelig Fremtid. Vil et Theater have kunstnerisk Betydning, da maa det altid, som Belærer og Læder, være foran sit Publikum; følger det efter det, som dets Lunes gessjæftige Tjener, da vil det bestandig synke dybere ind i det Platte og Gemene. Det danske Theater var stærkt paaveie til at gjøre det Sidste, og det kunde ikke let see paa en ulykkeligere Tid, thi Omstændighederne havde ført til, at der hos Mængden ikke var nogen høiere Idee om et Theaters Formaal, end at det skulde give en, efter dens Begreb, saa god som mulig Aftenunderholdning efter Dagens Arbeide og Nøie. Og dens Begreb om Underholdning var dengang just ikke det ædleste. Danmark havde under sin Neutralitet havt en Række meget rige Handelsaar; Alle, der i Kjøbenhavn vare i en Næringsvei, som stod i en endog kun fjern Forbindelse med Handel og Skibsfart, havde fuldt op at bestille. Der maatte arbeides, men der strømmede ogsaa Penge ind;

havde den hele mercantile Verden været i uophørlig Bevægelse om Dagen, saa havde den ogsaa Evne som Trang til at skaffe sig Moerskab om Aftenen. Men, som man vil finde i alle Handelstæder, den moerskabslystne Masse søgte ikke højere Glæde for Aanden, end den, som de, der skulde give Underholdningen, selv fandt for godt at lægge i denne, — man havde nylig faaet Beviis for, at det ikke var Hamburgernes Smag, men tvertimod kun det, at den geniale Theaterdirecteur Schröder havde tilkæmpet sin Smag Herredomme over deres, som hævdede hans Skueplads Ret til Navn af Tydsfflands første Kunstanstalt; — hvad der søgtes var en drøi Underholdning, som man, hvad enten den skulde røre eller vække Latter, kunde tage og føle paa; at den skulde gjøre et varende Indtryk, holde sig i Tanken efter Nydelsens Dieblik, det forlangte man ikke; næste Dag maatte man igjen til travlt Arbeide, og efter det kom en Aften, til hvilken man vel atter kunde finde Tidsfordriv. Denne raa Begjærlighed efter Adspredelser ved øiebliffelig stærke Indtryk fik rigelig Næring fra den Tids Modelæsning, som fornemmelig var Lafontaines hypersentimentale Familiehistorier, Spieß's Reiser igjennem Ulyffens Huler og Glendighedens Boliger, Ridderromaner og faldne Pigers Biogragfier, Lewis's Sandseligheden ophidsende Munkefildring og en Masse sværmeriske Bandit- og Røvereventyr. Denne Lecture, hvori Alt, i stærke Situationer, overdrevne Følelsesudtryk og vidtløftige Beskrivelser over Ting og Personer, fandtes fremstillet aldeles ydre og til Yderlighed udmalet med grelle Farver, var jußt Noget for Sjæle, der vare graadige efter det Følelsesfulde, uden at have Tid til at føle, og efter det

Romantiske, uden at have poetisk Aand; de behøvede ikke at tænke sig ind i Begivenhederne eller Charaktererne, men tvertimod kun at lade være at gjøre det og læse i god Tro paa at Forfatterne, efter selv, ved dybt Studium, at være komne tilbunds i Sag- og Menneskekundskab, gavedem Natur og Sandhed, saa traadte Alt dem fix og særddigt for Dine. Smagen for det falsk Sentimentale, Selsomme, Forfruede og Overdrevne var saa almindelig, at endog mange ellers Dannede grebes af den og ikke alene sværmede for Lafontaines „Familien von Halden“; men endog til-lagde Vulpus's „Rinaldo Rinaldini“, og Spieß's „De tolv sovende Jomfruer“ megen Berømmelse som livfulde, phantasierige og særdeles underholdende Bærker. Da nu Theatrets Bestyrelse, langtsra, ved Balg af et nationalt, eller endog blot af fremmede gode Arbeider bestaaende Repertoire, at modarbeide denne Vansmag, gjorde sig Umag for at skaffe Stykker, som ret kunde blive den til Behag, maatte den Kunstforstandige, der havde seet til hvilken Høide den danske Scene, om end kun i en enkelt Skuepilart, havde hævet sig, vel frygte for, at denne Vandalsisme vilde fortrænge det Gode, Sande og Ekjonne, hvormed Bestyrelsen endnu, naar den blot vilde, kunde glæde smagsfulde Tilskuere, og dermed tillige den ægte ædle og naturlige Fremstillingskunst. At det ikke ogsaa virkelig skete, maa heller ikke tilskrives nogen af Bestyrelserne i denne Smagløshedens Periode, men alene det under Warnstedt lagte gode Fundament og at der under den opstod et Genie, som, i det mindste i een Retning, virkede mægtigt til igjen at give Poesie og Natur Herredomme i Kunstens Tempel.

Fire og halvtredstydende Saison.

1801.

- M. 7. Sept. 9. Pebersvendene.
 Li. 8. - 12. Bryllupsbøitiden; 24. Annette og Lubin.
 D. 9. - Concert af Steenberg, svensk Sanger.
 Lo. 10. - 13. Fætteren i Lissabon; 75. Vaskepigerne.
 F. 11. - 27. To Sedler; 85. Den Stundesløse.
 S. 13. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 14. - 9. To Brødre.
 Li. 15. - 11. Armod og Svimodighed.
 D. 16. - Il magnaio; Il calzolaio; (ved Bianchi f. de Saarede).
 Lo. 17. - 7. Gersicanerne; 16. Amor og Psyche.
 F. 18. - 19. Jægerne.
 M. 21. - 10. Skibbruddet; 39 Bødkeren.
 Li. 22. - 12. Gamle og nye Sæder.
 Lo. 24. - 21. Pernilles korte Frøkenstand; 10. Barnlig Kjærlighed.
 F. 25. - 37. Kun sex Retter.
 M. 28. - 39. Barberen i Sevilla.
 Li. 29. - 28. Bogstavelige Udtydning; 61. Sonnette Ambiton.
 D. 30. - Il perucchieri; L'avaro, (ved Bianchi).
 Lo. 1. Oct. 17. Fire Formyndere.
 F. 2. - 1. Løgneren.
 S. 4. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 5. - 19. Viinhøsten.
 Li. 6. - 2. Løgneren, — (Arends død).
 D. 7. - 17. Peters Bryllup; Hædersminde for 2den April (f. de Faldnes Efterladte).
 Lo. 8. - 33. Eugenie; 61. Hververen.
 F. 9. - 7. Medbeilerne.
 S. 11. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 12. - 28. Beverley.
 Li. 13. - 19. Værdige Fader.
 D. 14. - **Sorestilling af Casorti.**
 Lo. 15. - 14. Høstdagen.

- F. 16. Oct. 19. Han blander sig i Alt.
 S. 18. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 19. - 5 Udstyret.
 Li. 20. - 29. Pantsatte Bondedreng; 8. Philip og Annette.
 Lo. 22. - 28. Feiltagelserne, (Waltersdorff afsaaet;
 F. 23. - 49. Bemire og Hjør. Hauch (Hef).
 L. 24. - 11. Niels Ebbesen (f. Arends's Enke).
 S. 25. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 26. - 44. Geert Westphaler; 32. Høstgildet.
 Li. 27. - 12. Niels Ebbesen.
 Lo. 29. - 26. Gulddaasen.
 F. 30. - 20. Jænderiken; 30. Laurette.
 S. 1. Nov. **Sorestilling af Casorti.**
 M. 2. - 21. Mennekkhad og Anger.
 Li. 3. - 44. Deserteuren.
 Lo. 5. - 13. Snorrige Fættene; 31. Laurette.
 F. 6. - 5. Advokaterne.
 S. 8. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 9. - 17. Ekinsyge Kone.
 Li. 10. - 17. Uabenbar Krig; 16. Hemmeligheden.
 Lo. 12. - 1. Sølvbrylluppet.
 F. 13. - 12. Døve Elsker; 16. Virtuosen.
 L. 14. - 64. Måsteraden; 8. Lo Grenaderer; 18. Amors
 og Ball. Luner (f. Weyle).
 S. 15. - **Sorestilling af Casorti** (f. de Saarede).
 M. 16. - 14. Hæckingborn; 19. Amors og Ball. Luner.
 Li. 17. - 2. Sølvbrylluppet.
 Lo. 19. - 13. Myndlingerne.
 F. 20. - 3. Sølvbrylluppet.
 L. 21. - Concert (Skabelsen, af Sandn), (f. Capellet's
 Enkekaſse).
 M. 23. - 21. Aftakkede Officere.
 Li. 24. - 1. Den opdagede Hemmelighed; 8. Mariane.
 Lo. 26. - 13. Døve Elsker; 40. Bødderen; 29. Afguden.
 F. 27. - 9. Falsk Undseelse.
 S. 29. - **Sorestilling af Casorti.**

- M. 30. Nov. 12. Noble Passioner; 2. Opdagede Hemmelighed.
 Ti. 1. Dec. 17. Raptusfen; 37. Semiramis.
 To. 3. - 10. Kjolen fra Lyon; 20. Amors og Ball. Luner.
 F. 4. - 4. Tusentafterne; 38. Semiramis.
 S. 6. - **Forestilling af Casorti.**
 M. 7. - 4. Sølvbrylsluppet.
 Ti. 8. - 15. Indianerne i England.
 To. 10. - 9. Latterlige Følomme; 9. To Grenaderer; 30. Afguden.
 F. 11. - 12. Ringen Nr. 2.
 S. 13. - **Forestilling af Casorti.**
 M. 14. - 13. Gamle og nye Sæder.
 Ti. 15. - 10. Pebersvendene.
 To. 17. - 5. Ægteskabsforslaget; 1. Adolf og Clara.
 F. 18. - 45. Venstak paa Prøve; 64. Dido.
 S. 20. - **Forestilling af Casorti.**
 M. 21. - 11. Skibbruddet; 2. Adolf og Clara.
 Ti. 22. - 13. Renaud d'Alst; 65. Dido.
 D. 23. - 10. To Brødre (f. To).
 S. 27. - **Forestilling af Casorti.**
 M. 28. - 16. Veien til Edelæggelse.
 Ti. 29. - 9. Pudseerlige Arvinger; 3. Adolf og Clara.
 D. 30. - 29. Bogstavelige Udtydning; 9. Ubestindige Gæstfrihed (f. To).

1802.

- L. 2. Jan. 17. Herman von Unna (f. Rosing).
 S. 3. - **Forestilling af Casorti.**
 M. 4. - 26. Hververne.
 Ti. 5. - 18. Herman von Unna.
 To. 7. - 7. Reisen til Byen.
 F. 8. - 1. Bærtshuset; 4. Adolf og Clara.
 S. 10. - **Forestilling af Casorti.**
 M. 11. - 29. Spøgelse med Trommen; 31. Afguden.
 Ti. 12. - 20. Blinshøsten.
 To. 14. - 3. Opdagede Hemmelighed; 9. Philip og Annette.
 F. 15. - 38. Sigaros Giftermaal.

- L. 16. Jan. 19. Herman von Unna (f. F.).
 S. 17. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 18. - 17. Stregen i Regningen; 21. Amors og Ball.
 Luner.
 Li. 19. - 1. Den afbrudte Reise.
 Lo. 21. - 30. Coquetten; 12. Den Vægelsindede.
 F. 22. - 2. Afbrudte Reise; 22. Amors og Ball. Luner.
 L. 23. - 12. Lagertha; 2. Bærtshuset (f. Mad. Bjørn).
 S. 24. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 25. - 3. Bærtshuset; 13. Lagertha.
 Li. 26. - 60. Politiske Randestøber.
 O. 27. - 3. Afbrudte Reise; 25. Annette og Lubin, (f. Lo).
 L. 30. - 1. Hjemkomsten; 1. Sigrid (uden Abon.).
 S. 31. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 1. Feb. 62. Honnette Ambition; 2. Sigrid.
 Li. 2. - 4. Bærtshuset; 2. Hjemkomsten.
 Lo. 4. - 16 Gode Moder (Mind d. f. Lubin); 3. Sigrid.
 F. 5. - 9. Embedsiver.
 L. 6. - 14. Erik Giegod (f. Knudsen til Erstatning f.
 hans patriotiske Reise).
 S. 7. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 8. - 15. Erik Giegod.
 Li. 9. - 4. Enken og Ridehesten; 4. Sigrid.
 Lo. 11. - 40. Barberen i Sevilla; 23. Amors og Ball.
 Luner.
 F. 12. - 16. Erik Giegod.
 L. 13. - 3. Hjemkomsten; 39. Semiramis (f. Førf.).
 S. 14. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 15. - 6. Hgttestabsforslaget; 4. Hjemkomsten.
 Li. 16. - 1. Syv tusind Rigsdaler.
 Lo. 18. - 6. Jøden; 17. Amor og Psyche.
 F. 19. - 22. Dyveke.
 S. 21. - **Sorestilling af Casorti.**
 M. 22. - 2. Syv tusind Rigsdaler.
 M. 1. Marts 58. Jeppe paa Bjerget; 24. Amors og Ball. Luner.
 Li. 2. - 14. Snorrige Fættene; 29. Telemak.

- To. 4. Marts 10. Pudseertige Arvinger; 6. Lille Matros (Jfr. Sølvør 3: Mad. Liebe d. f. Fulbert).
- J. 5. - 3. Eev tusind Rigsdaler.
- L. 6. - 5. Sølvbrulluppet (Hanne, Jfr. Bøchs sidste Rolle) (f. Fattigv.).
- S. 7. - **Forestilling af Casforti.**
- M. 8. - 4. Afbrudte Reise.
- Ti. 9. - 30. Emilie Galotti.
- To. 11. - 45. Geert Westphaler; 5. Hjemkomsten.
- J. 12. - 4. Opdagede Hemmelighed; 14. Lagertha.
- L. 13. - 4. Eev tusind Rigsdaler (f. To).
- S. 14. - **Forestilling af Casforti.**
- M. 15. - 10. To Grenaderer; 66. Dido.
- Ti. 16. - 1. Domherren i Milano (Du Buy d. f. St. Firmin).
- D. 17. - Concert af Simonetti, Sanger.
- To. 18. - 5. Bærtshuset; 20. Tre Forpagtere.
- J. 19. - 2. Domherren i Milano.
- L. 20. - 24. Pigen fra Marienborg (Genholm d. f. Edvard) (f. Ti).
- S. 21. - **Forestilling af Casforti.**
- M. 22. - 27. Gulddaasen.
- Ti. 23. - 18. Fire Formyndere; 15. Lagertha.
- D. 24. - **Forestilling af Casforti** (f. Fattigv.).
- To. 25. - 21. Vinbøsten.
- J. 26. - 27. Hververne.
- L. 27. - 3. Domherren i Milano (f. Comp.).
- S. 28. - **Forestilling af Casforti.**
- M. 29. - 19. Nabne Brevverling; 13. Den Vægelsindede.
- Ti. 30. - 14. Forladte Datter.
- D. 31. - Concert af Montebello, Sanger.
- To. 1. Apr. 4. Domherren i Milano.
- J. 2. - Prolog; Concert (Erobrenen og Fredsyrsten, af Guldberg; comp. af Kunzen).
- L. 3. - 5. Eev tusind Rigsdaler; 92. Statuen (f. Ti).
- S. 4. - **Forestilling af Casforti.**

- M. 5. Apr. **Forestilling af Casorti** (f. Fattigv.).
 M. 5. - 25. **Pigen fra Marienborg.**
 Ti. 6. - 1. **Kunstdommeren.**
 To. 8. - 17. **Drageduffen; 93. Statuen.**
 F. 9. - 2. **Kunstdommeren.**
 L. 10. - 7. **Skumlerne** (f. F.).
 To. 15. - **Concert for Capellet's Entekasse.**
 M. 19. - **Concert af Calmus, Violoncellist.**
 Ti. 20. - 11. **Pudseerlige Arvinger; 11. Barmhertig Kjerlighed.**
 To. 22. - 8. **Medbeilerne.**
 F. 23. - 7. **Jøden; 1. Kjerlighed giver Forstand.**
 L. 24. - 3. **Kunstdommeren; 2. Kjerlighed giver Forstand** (f. M.).
 M. 26. - 5. **Domherren i Milano.**
 Ti. 27. - 20. **Bærdige Fader; 17. Fanden er løs.**
 To. 29. - 1. **Johanna Montfaucon** (En Dinding, Tegholms sidste Rolle).
 F. 30. - 22. **Indtoget.**
 L. 1. Mai 13. **Niels Ebbesen** (f. Fattigv.).
 M. 3. - 22. **Søofficererne.**
 Ti. 4. - 5. **Afbrudte Reise; 3. Kjerlighed giver Forstand.**
 D. 5. - **Concert af Feretti** (Cantate, comp. af ham, udført af hans Elever).
 To. 6. - 14. **Unge Menneske efter Moden; 1. Dperetten.**
 F. 7. - 2. **Johanna Montfaucon.**
 L. 8. - 23. **Dyveke** (Mad. Gjeding Dyveke f. Gæst). (f. To).
 M. 10. - 3. **Johanna Montfaucon.**
 Ti. 11. - 1. **Gevinsten i Glasselotteriet; 2. Dperetten.**
 D. 12. - 32. **Mine** (f. F.).
 L. 15. - 1 **Epigrammet; 4. Kjerlighed giver Forstand.**
 M. 17. - 8. **Høgtidsfesten** (Silkeborg, Glæsbjergs sidste Rolle).
 Ti. 18. - 4. **Johanna Montfaucon.**
 To. 20. - 9. **Konnerne; 32. Afguden.**
 F. 21. - 2. **Epigrammet.**

- Q. 22. Mai 2. Gevinsten i Classelotteriet; 3. Operetten (f. 8).
 M. 24. - 5. Johanna Montfaucon.
 Ti. 25. - 3. Epigrammet.

- J. 4. Juni Concert af Mlle. Cenni, Sangerinde.
 Q. 19. - 4 Operetten; 16. Lagertha, (uden Abon.); (i
 Anledning af Prindsen af Glocesters Kærværelse).

Forestillingen om, at Waltersdorff ikke rigtigt forstod sig paa Theatrets Dekonomie og især var for rundhaandet mod Personalet, havde hans Venner ved Hoffet vidst at skaffe saa god Indgang hos Kronprindsen, at denne ikke var utilbøielig til at give ham en Aflojer, naar det blot kunde stee paa en Maade, som ikke krænkede ham. Denne fandtes uventet i den Grad heldig, at hverken Kronprindsen eller Waltersdorff kunde ønske den bedre. Der skulde nemlig sendes en Regjerings-Commission til Vestindien, for at modtage de danske Der af England, og af den maatte han, der, medens han var General-Gouverneur, havde erhvervet sig noie Kundskab om alle vestindiske Forhold, nødvendigviis være Medlem. I October meddeelte Kronprindsen ham Afsted som Theaterchef, vedsoiet en meget naadig personlig Forsikkring om, at det gjorde ham ondt, at han, fordi Hs. Maj. Kongen maatte fordre hans Tjeneste i et Anliggende, som var Fædrelandet af største Bigtighed og hvortil hans store Dygtighed ikke burde blive ubenyttet, saae sig nødt til at entledige ham fra en Post, hvilken han havde forstaaet til Hs. Majestæts og hans særdeles Tilfredshed. Uagtet Waltersdorff var almindelig afholdt af Personalet, havde han i sin treaarige Embedstid havt Bryderier nok til at det var ham meget glædeligt, at han pludseligt slap ud af Theatervæsnet paa en saa hæderlig

Maade. Efter at være vendt tilbage fra Vestindien fik han under Kjøbenhavns Beleiring i 1807 Commandoen over en Brigade, i hvilken Egenstab han ikke just udmærkede sig ved et af Udfaldene fra Fæstningen, og som Medlem af det Krigsraad, der besluttede Capitulationen, blev han, strax efter at Englænderne vare tagne bort, arresteret og stillet for en Krigsret, der domte ham fri for videre Tiltale i et enkelt Klagepunkt og iøvrigt fri for Tiltale. Som Følge deraf blev han i 1809 afflediget fra Krigstjenesten i Maade, men bevarede sig dog saaledes i Yndest hos Frederik den Sjette, at han i 1810 udnævntes til Minister ved det franske Hof og i 1819 blev optaget i den danske Grevestand. Hoiagtet som en særdeles kundskabsrig, dannet og elskelig Mand døde han i 1820.

Det havde længe været paatænkt, igjen at faae Hauch, der, for sin store Sparommelighed, stod ligesaa godt anskreven hos Kronprindsen som slet anskreven hos Personalet, stillet i Spidsen af Bestyrelsen. At Walterødorff kom til at fratræde saa uventet, gav en ønskelig Leilighed til at opnaae det. Kronprindsen anmodede Hauch om, at han, siden det ikke var muligt, i de to første Rangelasser at finde en Mand, som ei alene var skicket til en saa vanskelig Bestilling, men tillige turde vove at overtage den under Saisonnen, da Anstalten var i fuld Virksomhed og den daglige Tjeneste skulde holdes gaaende, vilde modtage sin tidligere Post; og Hauch, der vidste, at Kronprindsen virkelig havde været særdeles tilfreds med hans Embedsforelse, gjorde ingen Indvendinger derimod; som en under ethvert Forhold Regenten tro, hengiven og strengt lydige Tjener, saae han i Anmodningen en Befaling, hvilken det var hans Skyldighed at efterkomme, og modtog strax

Chefsposten, hvorvel det var ham ligesaa ukjært igjen at faae med Theatret at bestille, som det var de Fleste af dets Personale ukjært igjen at faae med ham at bestille. Hans treaarige Traværelse og Betragtningen af Sagernes Gang under Waltersdorffs Bestyrelse havde ikke i mindste Maade forandret hans Regeringsmaximer; han havde endnu den samme Overbeviisning om, at hans første Pligt var at komme igjennem med den ringest mulige Udgift, ved kun at tilstaae det yderst Nodvendige, og at skaffe den størst mulige Indtægt, ved at give hvad Mængden helst vilde have, ligesom ogsaa den samme Villie til, ved en fornemfoldt artig Tone ligeoverfor Personalet, at overholde Disciplinen. Men han gjenfandt ogsaa hos Personalet den butte Hosflighed og uvenlige Stemning, som han med Mishag havde bemærket hos det da han gik bort.

Hauch spurgte strax ved sin Tiltrædelse Regissøren om, hvor mange Nyheder, der af Waltersdorff vare satte under Forberedelse til Opførelse i den begyndte Saison, og blev meget forkræffet da han erfarede, at der, foruden „Eogneren“, som allerede var opført og aldeles ingen Lykke havde gjort, kun var paatænkt en eneste, nemlig „Solvbrylluppet“, der var under Indstudering. „Hvad for Noget?“ udbrød han, „kun et eneste nyt Stykke uddeelt til det hele store Personale? Der maa strax skaffes Stykker!“ Og han skaffede dem. Der blev siebliffeligt givet N. E. Bruun, som i foregaaende Aar var bleven kongeligt ansat Theateroversætter, og med hvis smagløse Balg og Behandling af fremmede Arbeider Hauch under sin hele Embedstid altid fandt sig særdeles tilfreds, Ordre til usfortøvet at oversætte endeel Nyheder, og disse bleve, efterhaanden som de indkom, uddeelte efter de af Oversætteren om Rolle-

besæiningen vedsoiede Forslag, hvilke Hauch ei alene taalte, at han, vims og anmassende, paaatrængte Directionen, men ogsaa bestandig fandt sig saa tilfreds med, at han uden videre antog dem, til stor Harme for de ikke Faa af Personalet, paa hvem N. T. Bruun havde kastet sin Ugunst, og som derfor maatte vide, at han ikke vilde forsømme nogen Veilighed til, i Chicane, plat, men galdefuld Spot og raa Redsjættelse af deres Talent, at lade dem føle sin Formaaenhed. Hans Røphed havde Hauch at takke for ikke færre end 8 af Saisonens Nyheder, hvoraf de 5 endog fyldte en Forestilling, og af disse vare 4 Køgebueske: de 3, „Epigrammet“, „Sølvbrylluppet“ og „Syv tusind Rigsdaler“, Comedier, alle af een Stobning, med forskruede, slet gjennemførte Charakterer, marionetagtig Comik, affecteret Følsomhed og plumpt efterjaget Theatereffect; det 5te, „Johanna Montfaucon“, intet mindre end, efter Forfatterens Benævnelse, „en romantisk Skildring fra det 14de Aarhundrede“. Alle Comedierne fandt glimrende Bisald, fornemmelig dog „Epigrammet“, hvori Knudsen meget originalt og med et mageløst Lune gav den raffineerte Graadser Kammerraad Hippeldanz; men mere end blot Bisald: stor furore vakte den romantiske Skildring, med en lidende uskyldig Borgfrue og en ridderlig Boldsmand, Svulst, Knaldscener, glimrende Dragter, Kamptummel og meget andet theatralst Spektakel, og hvori tillige Foersom for sin smukke, soleljesfulde Udførelse af Philip for første Gang modtog et udeelt, levende Bisald, medens Jfr. Astrup, der spillede Johanna, saaledes blandede ved sin skjonne, imponante Figur og Rollens Rabalder, at hun, uagtet sin vanlige syngende Diction, falske Pathos og nøie afmaalte Ugeringsmaneer, beundredes som „en stor tragisk Skue-

spillerinde". Det Rørende, det Deilige og det Romantiske bleve her givne saa droit og overvætted rigeligt, at Mængden fandt dette „Sørgestykke" uovertræffeligt og i sin Genrykkelse mindst drømte om, at allerede dens nærmeste Afkom vilde tage det for en bidende Parodie paa det, som det gav sig ud for virkelig at være. N. T. Bruun begavede Saisjonen med endnu en niende Nyhed: Samarbejdsen „Domherren i Milano"; men den var allerede under Waltersdorff fabrikeret, og bør, for hvad Bruun havde havt med den at gjøre, kun berøres fordi den viste, baade hvor lidet han, der dog gav sig saameget af med theatralisk Litteratur, var kommen til det blotte Begreb om den dramatiske Digtningens egenlige Bæsen, og hvilket Jasterie, han alt dengang dristede sig til at rode sammen til Antagelse af Directionen og Opførelse for Publikum. Schall havde ønsket en Synge-spiltext til Composition og denne skaffede Bruun ham, ved en „lyrisk Bearbejdelse" af et fransk lille Genacts=Uyst-spil til et utaaaleligt langtrukket Toacts=Synge-spil, hvori der ikke findes en eneste musikalsk Situation og det, som skal gjælde for Handling, er en umotiveret Ind- og Udgaaen af syv meget uinteressante Personer, hvilke han har søgt at gjøre moersomme ved en meget plat lystig Tone. Hvad der bragte noget kunstnerisk Liv ind i dette aandløse Kluderie, var Schalls melodiose, i enkelte Partier meget karakteristiske Musik og at det blev ganske ypperligt spillet af Knudsen, som den i Bellebnet mageligt svælgende Domherre Tomaso; Kruse, der smagfuldt paa en egen høist pudseerlig Maade gav Doømeren Venetto; og den allerede ved sin Personlighed elskværdige Saabye, som gratiøst og livfuldt udførte Ordonnantjen. At det af N. T. Bruun oversatte og ligeledes med hans gemene Vittigheder forbedrede

Lystspil „Den afbrudte Reise“, af Picard, gjorde megen Lykke maa ikke tilskrives dets Fortræffelighed, thi det er et høist almindeligt Forklædningsstykke, som behandler det forslidte Emne, at Een udgiver sig for den ventede Brudgom, der er en saadan Erketsøse, at han meget let kan tages ved Næsen; men det havde flere Caricaturscener, som vakte den til Narrestreger forvante Mængdes Skoggerlatter, blev glat og lystigt spillet, og bragte i Lindgreen's med megen Naturlighed og stor comisk Kraft fremstillede jnaffelystne Notar Solivet dog ogsaa Noget, som Yndere af god Comedie maatte ønske at see det for. Den originale Comedie „Kunstdommeren“ havde derimod kun ringe Held. Den er Falsens bedste Stykke og vidner om baade Smag, en god Kunstskole og Talent for flydende Dialogisering og fin Charakterskildring, men er temmelig tør i Tonen og savner ganske den Knaldeffect, som Kogebues Stykker havde gjort Massen graadig efter, hvorfor den fandt en saa lunken Modtagelse, at den kun tre Gange kunde slæbe sig over Scenen. Syngeospilrepertoirets Nyheder vare, foruden Schall's Composition, tre Genactsstykker, hvoraf „Adolf og Clara“, uagtet Handlingen kun dreier sig om et ungt Ægtepars barnagtige Kævlerier, gjorde meest Lykke formedelst en nydelig, piquant Musik af d'Alayrac og den høist fortræffelige Udførelse af alle fire Spillende: Frydendahl, som den joviale, godmodige Limburg; Rosing, der, trods sine 45 Aar, gav det 20aarige Brushoved Adolf med en henrivende Lethed, Elskværdighed og Ungdomsild; Mad. Frydendahl, som, kun fire Aar yngre, spillede og sang Claras Partie med en ung Piges fulde Friskhed og Ynde; og Kruse, hvis Caspar bestandig blev ved at være et af de Partier, hvori hans skjønne, malmsfulde Bas

gjorde en ypperlig Virkning. „Operetten“, med en særdeles gratiøst melodios Musik af Dellamaria, gav atter Frydendahl Leilighed til at henrive den kunstforstandige Deel af Publikum ved en saa yderst fin og humoristisk Udførelse af den snu og skjelmste Onkel, at allerede den retfærdiggjorde det levende Bisald, hvormed denne Bagatelle blev optaget. „Hjemkomsten“ af Thaarup var uden theatralisk Virkning og stod tillige i poetisk Henseende langt under hans to tidligere nationale Syngestykker. Da Mængden derhos blot i et Par Numere af Kunzens forresten vakkre Musik gjenfandt den danske Aand og Tone, hvorved Schulz havde fortryllet den, vandt dette Arbeide kun ringe Bisald. Iffedestomindre tilstodes der ved kongelig Resolution Forfatteren en Aftens Indtægt for det, paa Grund af „hans smukke patriotiske Bestræbelse for at give et værdigt Minde om Danmarks Hædersdag (2den April)“.

Laurent havde længe været begjærlig efter at lade det Genie for Balletcomposition, hvilket han troede at besidde i langt høiere Grad end Galeotti, komme til at aabenbare sig i et stort Værk. Kjæd af hans Tryglen og mange bittere Beklagelser over, at han, som var født i Danmark og havde studeret Balletcomposition i Paris under saa store Mestere som Dauberval og Gardel, skulde staae tilbage for Italieneren Galeotti, havde Waltersdorff endelig givet ham Tilladelse til at gjøre et Forsøg, hvortil der skulde ydes ham saa rigelige Midler, som Stoffet og det's Theatret værdige Behandling maatte fordre. Da Laurent var af den Mening, at den store Lykke, som „Lagertha“ havde gjort, ingenlunde skyldtes Galeottis Kunst, men væsenlig det, at han havde valgt et fædrelandsk Emne, som ved sig selv var interessant for Publikum, og han tillige havde

ladet sig forlyde med, at han vilde vise, hvorledes han ganske anderledes forstod at lægge nordisk Charakter i en Ballet, saa skulde, som han anmeldte for Directionen, „hans Composition have sin sond i den gamle danske Historie og især finde Forklaring med det Pantomimiskes Besqvenhed til at udtrykke alle Effecter og Følelser“. Alligevel blev hans „Sigris“ mere Galeotti end ham til Forherligelse. Man fandt, at Handlingen var uinteressant og Planen ikke saa balletmæssig som i Galeottis Arbejder, hvor Solodandjene udgik fra og laae inde i Handlingen, hvorimod de i „Sigris“ først forekom ved Actslutningerne og derfor baade standsede den egenlige Ballets Gang og tabte meget i Virkning. Uagtet det, under Hauchs Bestyrelse, usædvanlig glimrende Udstyr gjorde dette store Forsøg kun liden Lykke; det Fortjenstligste, man fandt ved det, var, at det havde givet Schall Leilighed til at componere en udmærket karakteristisk Musik, hvori der navnlig var nogle særdeles skjonne Dandsenumere; og hvad der blev meest applauderet var Pio, der, som en nordisk Skæmpe, neppe havde viist sig paa Scenen forend Publikum, overrasket af hans mandigskjonne Figur, fjæffe Ansigt og imposante Holdning, udbrod i levende Bisald. Den anden Balletnyhed, „Kjærlighed giver Forstand“, ogsaa componeret af Laurent, som selv havde sat den i Musik, var en Ubetydelighed, der kun kom frem fordi Hauch dengang gjerne vilde have et Dandsedivertissement til korte Skuespilforestillinger, men havde fritaget Galeotti for at componere i denne Saison.

Den meest glimrende af de fire Debuter, som alle bleve Theatret til megen Ære og Nytte, var Edouard Du Puy's. Det var første Gang at en ægte og fuldstændigt

musikalsk uddannet Tenorist optraadte i et dansk Syngespil, og det ikke som en blot talentfuld Begynder, thi han var itrag i Besiddelse af alle de Evner, som gjøre en udmærket Kunstner i hans Fag.— Han havde fra sin Barndom levet i og for Musik. Han var en fortræffelig Virtuøs paa Violin, en ovet Pianist, havde studeret Harmonien og Compositionen under den berømte Fasch, fra sit 16de Aar med megen Dygtighed beklædt Dirigentposter, og selv, efter de bedste Mønstre, med megen Smag og Flid uddannet sin just ikke stærke, men sonore, tillokkende og af Naturen særdeles høielige Stemme saaledes, at han med lige Væthed sang bløde, sværmeriske Adagiosatser og gjorde de brillanteste Cadencer. Ved den Concert, som han gav for to Aar siden, da han endnu var Concertmester og første Operasanger i Stockholm, havde han vakt Publikum's Beundring ved sit glimrende Violinspil, sin skønne Stemme og et henrivende Foredrag. Men nu, da han i sit 29de Aar, indtagende ved en smuk Figur, et interessant Ansigt og en elskværdig Bivæititet, der spillede ud af hans Bevægelser og hele Væsen, optraadte som dramatisk Sanger og førte alle sine personlige Fortrin over paa sin Fremstilling, nu steg den tidligere Beundring til Henrykkelse, og hans ypperlige Udførelse af Elskerens Partie var for en stor Deel Aarsag til at „Domherren i Milano“ gjorde glimrende Lykke. Tilligemed alle sine Fortræffeligheder havde han imidlertid en ikke ringe Feil: da han var født i Neuschatel, opdraget i Paris og havde i otte Aar været ansat i Stockholm, blev det Danske, han talte, uagtet den Flid, som han, med Agtelse for det Sprog, hvori han fra nu af skulde udtrykke sig paa Scenen, allerede havde anvendt og stedsse vedblev at anvende for at tilegne sig rigtig

dansk Udtale, en dansk-fransk-svensk Jargon, der altid betydligt skadede hans Fremstilling og var til stor Forargelse for dem, som, med Rette, gjorde Fordring paa, at det danske Sprog skulde høres reent og smukt fra den danske Scene. Ved sin anden Debut, som Armand i „Operetten“, fik han Leilighed til at vise Publikum, at han ogsaa vidste at give Elskeren i de dengang gængse smaa franske Conversations-Syngestykker med megen Føinighed og Ynde i Spil og Foredrag. — Anna Dorteia Sølvér, der var henved 18 Aar gammel, havde den for Theatret heldige Middelhøide og et skarpt markeret, ikke smukt, men, ved ildfulde Dine og stor Livfuldhed i Udtrykket, meget interessant Ansigt. Hendes særdeles behagelige og klangfulde høie Altstemme var ved Feretti givet en omhyggelig Uddannelse, og den Varme, Kjærlighed og Følelse, hun lagde i sin Udførelse af den lille Matros, viste strax et ualmindeligt Fremstillingstalent, der hos Publikum vandt megen Opmuntring og snart gjorde sig saa nyttigt for Scenen, at hun tidligt kom ind i betydelige Roller. Det Fag, hvilket hun, efter Observantsen, blev anseet som bestemt for, var Soubretterne, men det varede ikke længe inden Tilfældet og Nødvendigheden gave hende Leilighed til at vise et saa afgjort Anlæg for Charakterudførelse, at hun allerede i sin Ungdom hyppigt blev anvendt i gamle Dameroller, alvorlige saavelsom comiske, og vandt megen Anseelse baade ved den Forskjellighed, hun gav dem, og ved den Sikkerhed og Naturlighed, hvormed hun gennemførte og nuancerede dem, uden af den da temmelig almindelige Overdrivelseslyst at lade sig forlede til Carikeren. — Hans Kind var lidt over 18 Aar og havde som Dreng været i Theatrets Dandseskole, men uden hverken der eller i adskillige Smaaroller at

vække mindste Formodning om, at der var Talent hos ham. Han søgte da til Grev Trampes Theater i Odense, hvor der dog heller ikke aabnedes ham nogen glædelig Udsigt: han blev næsten kun brugt til i de usle Balletter at dandse som Fruentimmer, hvad han ikke gjorde ilde, da han, uden at besidde Anlæg til ædlere Dands, havde en løierlig Fodraphed i comisk Dands, hvilken han ogsaa sildigere med stor Virkning anvendte i adskillige af sine comiske Roller. Han var nu kommen tilbage til Kjøbenhavn og bleven antaget som Skuespillererelev; men man vilde endelig, istedetfor at anvende ham i det Comiske, have ham ind i de naive Glfere, som det hed at man meest trængte til at en ung Skuespiller overtog, og at blive Saabyes Eftermand i dem duede han aldeles ikke til. Saabye havde et særdeles smukt Udortes, lette, gratiøse Bevægelser, en velklingende Talestemme og indtog allerede ved sin Personlighed for sig; Mind var i Alt hans fuldstændige Modsetning: han havde Middelhøiden, men et temmeligt stort, ingenlunde smukt eller intelligent Ansigt med en høi, uædel Pande, var bredhostet, lidt kalveknæet og stærkt bygget; hans Talestemme var ureen og vulgair, og fremtraadte han med sin egen Personlighed, maatte han nødvendigviis vække Latter naar han vilde røre eller være behagelig. Hans Debut faldt derfor saare maadeligt ud, og som Følge deraf lod Directionen, endskjondt det var aabenbart, at man havde paatrængt ham en Opgave, der var ganske imod hans Natur, ham gaae uændset, endog efter at det ved adskillige Skuespillere, som ved den daglige Omgang havde Leilighed til at lægge Mærke til ham, var blevet den vitterligt, at han var begavet med et rigt Lune, og han endydermere, da Directionens Forlegenhed havde bragt Jens i „Jacob von Thybo“, Peter i „Men-

neskehad og Anger" og Claus i „Biinhøsten" i hans Hænder, baade for den og Publikum, til dets fuldeste Tilfredshed, godtgjorde, at han, naar han blot maatte omgjøre sin Personlighed, kunde give endog hverandre meget lignende Roller en forbausende saavel original som interessant Forskjellighed, at hans naturlig urene Talestemme havde en sjelden Boielighed til at give ethvert paataget Mæle, at han kunde forvandle sit hele Udvotes til de pudseeligste Skikkelser og at han saa ypperligt vidste at tumle med sin langt fra smukke høie Basstemme, at der endog i det comiske Syngepil vilde være Leilighed til hans fortræffelige Anvendelse. Men alt dette var Knudsen altfor vel bekendt til at han ikke fornemmelig imod ham skulde bruge sin Indflydelse til at undertrykke Talenter, der kom ind paa hans Gebeet. Rind var bestandig en Skive for Knudsens grove Spot og maatte endogaa engang lige for Publikums Dine, som den af ham ganske fortrinligt udforte Mikkel Madsen i „Ungdom og Galskab", finde sig i at faae droie Hug. Først ved Knudsens Død kom han i Besiddelse af et Repertoire, hvori han kunde overraske Publikum ved et glimrende Lune, rig Opfindelsesevne og en sjelden Virtuositet i Udførelsen; indtil da maatte han finde sig i at see mangen Rolle, som han kunde have udført mesterligt, blive givet til Stympere, som man forud vidste vilde fordærve den. — Lorens Peter Genholm, der var i Alder med Rind og, ligesom han, først havde været i Theatrets Dandseskole og derpaa, efter Schwarz's Raad, ved Theatret i Odense for at skaffe sig Dvelse og Routine, gjorde, uagtet han optraadte i en af Saabyes Glandsroller, en særdeles heldig Debut i det Fag, som Rind var kommen saa flet fra; men det var ogsaa det, hvortil Genholms personlige Væsen dengang

meeft var egnet og for hvilket han bejad en meget anbefalende Egenfkab i at han af Udvortes havde megen Lighed med Saabye. Med Undtagelse af at han bejad en god Theaterfigur af Middelhoide, vare hans Naturgaver forresten ingenlunde de bedste: Talestemmen havde Tydelighed og var bøielig, men flangløs, uden Kraft og utilstræffelig til lange livfulde Perioder, Dinenes Udtryk var mat, og ved at hans Gang savnede Fasthed og Aplomb blev han altid en meget maadelig Fremstiller af Roller, som fordrede Mandighed eller Energie. Men der var i hans Fremtræden som munter Elsker et vist Tælle, en Gemnytlighed og rondeur, som snart gjorde ham til en yndet Skuespiller i dette Fag, og ved den overordenlige Flid, hvormed han erstattede eller i det mindste heldigt dækkede sin Mangel paa udmærkede Evner, lykkedes det ham sildigere at give mange forskjellige comiske Charakteerroller saa særdeles tilfredsstillende, at han, især da den utrolige Omhu, han anvendte paa sin af Naturen lille og gehaltløse Tenorstemmes Udvikling, ogsaa gjorde ham anvendelig i Syngestykker. blev Theatret til stor Nytte og ofte vandt et høist fortjent Bijald. — Gjæsten, Mad. Gjeding fra Odense Theater, havde indfundet sig for at forsøge paa at blive ansat, men gjorde ingen Lykke.

Arends og Elberg vare i den sidste Tid komne saa meget ud af Repertoiret, at deres Afgang ikke gjorde noget synderligt Skaar deri; hvorimod Theatret leed to meget følelige Tab ved at den talenrige, allerede ofte og i store Roller brugte Gøgholm døde den 20de Juli 1803, og at Fr. Bøch, som i kort Tid havde udviklet sine ualmindelige Evner saa glimrende, at hun stod særdeles høit i Pu-

blikums Yndest, ved Saisonnens Slutning tog Afsked for at indgaae Ugtefab.

Fem og halvtredstyvende Saison.

1802.

- M. 6. Sept. 1. Den Døvstumme.
 Ti. 7. - 3. Snedige Brevverling; (Gigel dandser som Gæst).
 To. 9. - 6. Bore Tidens Tone; 11. Syngesygen.
 F. 10. - 41. Barberen i Sevilla (Sfr. Rosing d. s. Rosine).
 M. 13. - 5. Naturens Røst.
 Ti. 14. - 2. Den Døvstumme.
 To. 16. - 4. Galeislaven.
 F. 17. - 6. Bærtshuset; 1. Den fattige Familie.
 M. 20. - 27. Bagtalesens Skole.
 Ti. 21. - 7. Bærtshuset; 2. Fattige Familie.
 To. 23. - 3. Den Døvstumme; 1. Bjerghøndernes Børn og Speilet.
 F. 24. - 19. Fire Formyndere (Herz Harcourt s. Gæst) 2. Bjerghøndernes Børn.
 M. 27. - 7. Beddemaalet; 3. Fattige Familie; 3. Bjerghøndernes Børn.
 Ti. 28. - 6 Sølvbrylluppet.
 To. 30. - 3. Gevinsten i Classelotteriet; 4. Fattige Familie.
 F. 1. Oct. 4. Den Døvstumme.
 M. 4. - 20. Han blander sig i Alt.
 Ti. 5. - 10. Embedsiver; 4. Bjerghøndernes Børn.
 To. 7. - 1. Octavia.
 F. 8. - 30. Bogstavelige Udtydning; 6. Entreprenøren i Ruibe.
 M. 11. - 2. Octavia.
 Ti. 12. - 11. To Brødre.
 To. 14. - 12. Skibbruddet; 10. Philip og Annette.
 F. 15. - 10. Bortførelsen; 7. Ugtefabforslaget.
 M. 18. - 45. Forliebte Autor og Tjener; 1. Mødet paa Reisen; 5. Bjerghøndernes Børn.

- Li. 19. Oct. 3. Octavia.
 Lo. 21. - 5. Brønden.
 F. 22. - 29. Feiltagelserne.
 L. 23. - Concert af Giornowichy, Violinist.
 M. 25. - 11. Kjølen fra Lyon; 18. Amor og Psyche.
 Li. 26. - 1. Daglønneren; 2. Mødet paa Reisen.
 Lo. 28. - 63. Gnieren.
 F. 29. - 4. Octavia.
 M. 1. Nov. 9. Høgteskabskolen.
 Li. 2. - 15. Høstdagen (Søeborg Peter s. Gæst).
 O. 3. - La prova dell' opera (ved Garelli, Sanger).
 Lo. 4. - 17. Gode Moder; 5. Operetten; 5. Kjærlighed giver Forstand.
 F. 5. - 13. Juliane von Lindoraf.
 M. 8. - 1. Besøget.
 Li. 9. - 36. Apothekeren og Doctoren.
 Lo. 11. - 6. Udstyret.
 F. 12. - 2. Daglønneren; 3. Mødet paa Reisen; 69. Kjærligheds Magt.
 L. 13. - Concert af Seydler, Violinist.
 S. 14. - **Sorestilling af Price og Casorti.**
 M. 15. - 3. Daglønneren; 7. Silkeskoene.
 Li. 16. - 2. Besøget.
 Lo. 18. - 28. To Sedler; 5. Adolf og Clara; 70. Kjærligheds Magt.
 F. 19. - 3. Besøget; 6. Kjærlighed giver Forstand.
 S. 21. - **Sorestilling af Price og Casorti.**
 M. 22. - 12. Armod og Høimodighed; 19. Amor og Psyche.
 Li. 23. - 5. Opdagede Hemmelighed; 12. Barnlig Kjærlighed.
 Lo. 25. - 5. Octavia.
 F. 26. - 4. Høgteskabsfolkene fra Landet; 1. Nina.
 L. 27. - 4. Epigrammet (s. Rosing).
 S. 28. - **Sorestilling af Price og Casorti.**
 M. 29. - 13. Bryllupshesten.
 Li. 30. - 31. Bogstavelig Udtydning; 1. Huuskjøbet; 2. Nina.

- To. 2. Dec. 4. Besøget; 3. Nina.
 F. 3. Dec. 29. Beverley; 6. Bjergbøndernes Born.
 L. 4. - Concert for Capellet's Enkelsøse.
 S. 5. - Forestilling af Price og Casorti.
 M. 6. - 13. Skibbruddet; 2. Huuskjøbet; 4. Nina.
 Ti. 7. - 5. Epigrammet.
 To. 9. - 6. Afbrudte Reise; 17. Lagertha.
 F. 10. - 1. Dufekrollen; 3. Huuskjøbet.
 S. 12. - Forestilling af Price og Casorti.
 M. 13. - 20. Nabne Brevvevling; 18. Lagertha.
 Ti. 14. - 14. Gamle og nye Sæder. (Elsberg død).
 To. 16. - 4. Daglømmeren; 4. Mødet paa Reisen; 7. Bjerg-
 bøndernes Born.
 F. 17. - 6. Epigrammet.
 L. 18. - 20. Herman von Unna (f. Gjelstrup).
 S. 19. - Forestilling af Price og Casorti.
 M. 20. - 8. Jøden; 5. Nina.
 Ti. 21. - 1. Jdda.
 D. 22. - Concert af Miartene og Rone, Sangere.
 To. 23. - 21. Herman von Unna.
 M. 27. - 2. Jdda.
 Ti. 28. - 2. Dufekrollen; 6. Min Bedstemoder.
 D. 29. - 22. Herman von Unna (f. F.).
 To. 30. - 3. Jdda.
 1803.
 S. 2. Jan. Forestilling af Price og Casorti.
 M. 3. - 21. Fændriken; 14. Den Vægelsindede.
 Ti. 4. - 16. Indianerne i England.
 To. 6. - 24. Dyveke.
 F. 7. - 86. Den Stundesløse; 20. Amor og Psyche.
 L. 8. - 23. Indtoget (f. To).
 M. 10. - 3. Dufekrollen; 41. Bødferen; 73. Linna og
 Valvais.
 Ti. 11. - 42. Barberen i Sevilla.
 To. 13. - 7. Entreprenuren i Knibe; 15. Den Vægelsindede.
 F. 14. - 4 Jdda.

- M. 17. Jan. 28. Gulddaasen.
 Ti. 18. - 61. Politiske Randestøber.
 To. 20. - 4. Gevinsten i Glasjelotteriet; 11. To Grenaderer.
 F. 21. - 7. Udstyret.
 L. 22. - 6. Syv tusind Rigsdaler; 25. Amors og Ball.
 Luner (f. Mad. Clausen).
 M. 24. - 28. Hververne.
 Ti. 25. - 7. Syv tusind Rigsdaler.
 To. 27. - 17. Virtuosen; 4. Huuskjøbet.
 M. 31. - 1. Cropolis.
 To. 3. Feb. 2. Cropolis.
 F. 4. - 15. Heckingborn.
 L. 5. - 3. Cropolis (f. Ti).
 M. 7. - 18. Nabenskrig; 8. Bjergbøndernes Born.
 Ti. 8. - 31. Emilie Galotti.
 D. 9. - 4. Cropolis (f. F.).
 To. 10. - 5. Besøget.
 F. 11. - 1. De lystige Passagerer; 9. Bjergbøn-
 dernes Born.
 L. 12. - 5. Cropolis (uden Abon.).
 M. 14. - 2. Lystige Passagerer.
 Ti. 15. - 6. Domherren i Milano.
 To. 17. - 3. Lystige Passagerer.
 F. 18. - 6. Octavia.
 M. 21. - 59. Jeppe paa Bjerget; 76. Vaskepigerne.
 Ti. 22. - 8. Ægtefælsforslaget; 12. To Grenaderer; 26.
 Amors og Ball. Luner.
 To. 24. - 9. Jøden; 27. Amors og Ball. Luner.
 F. 25. - 18. Drageduffen.
 L. 26. - 6. Johanna Montfaucon (f. Frydendahl).
 M. 28. - 24. Indtoget.
 Ti. 1. Marts 4. Lystige Passagerer.
 To. 3. - 13. Chinafarerne.
 F. 4. - 8. Skumlerne; 6. Nina.
 L. 5. - 22. Viinhøsten (uden Abon.).
 M. 7. - 10. Falsk Undseelse.

- Ti. 8. Marts 23. Vinhøsten. (Baggesen afgaet
 To. 10. - 7. Solbrylluppet. f. Directeur).
 F. 11. - 10. Nonnerne; 62. Hververen.
 P. 12. - 8. Corsicanerne; 19. Lagertha (f. Mad. Heger).
 M. 14. - 31. Coquetten; 10. Bjergbøndernes Børn.
 Ti. 15. - 6. Cropolis.
 To. 17. - 17. Erik Siegod.
 F. 18. - 1. Frieren og Kjæresten; 74. Linna og
 Valvais.
 M. 21. - 2. Frieren og Kjæresten; 71. Kjærligheds Magt.
 Ti. 22. - 33. Aline.
 F. 25. - 8. Entreprenuren i Rnibe; 5. Sigrid.
 P. 26. - 7. Johanna Montfaucon (f. Fattigv.).
 M. 28. - 28. Ælteste Juni; 7. Kjærlighed giver Forstand.
 Ti. 29. - 14. Skibbruddet; 6. Sigrid.
 To. 31. - 46. Geert Westphaler; 14. Fætteren i Lisfabon.
 F. 1. Apr. 6. Adolf og Clara; 30. Telemak.
 P. 2. - Concert af Du Puy.
 P. 9. - Concert for Capellets Entekasse.
 Ti. 12. - 3. Frieren og Kjæresten; 75. Linna og Valvais.
 D. 13. - 12. Pudseerlige Arvinger; 5. Snuksjøbet (f. M.).
 To. 14. - 1. De to Dage.
 F. 15. - 11. Pebersvendene.
 P. 16. - 7. Lille Matros; 14. Døve Elsker (hvori Mad.
 Schall spillede Mische); 7. Nina (f. Mad. Schall).
 S. 17. - Concert af Musiklærer Førster, med den Gaarige
 Pianistinde Laura Hansen.
 M. 18. - 2. To Dage.
 Ti. 19. - 14. Niels Ebbesen.
 To. 21. - 21. Bærdige Fader; 11. Bjergbøndernes Børn.
 F. 22. - 3. To Dage.
 P. 23. - 9. Corsicanerne (f. To).
 M. 25. - 13. Noble Passioner; 31. Telemak.
 Ti. 26. - 4. To Dage.
 D. 27. - 15. Forladte Datter (f. Fattigv.)
 To. 28. - 19. Drageduffen.

- F. 29. Apr. 9. Medbeileren; (Bautain dandser f. Gjæst).
 M. 2. Mai 26. Pigen fra Marienborg.
 Ti. 3. - 30. Herie eller blind Marm.
 D. 4. - 20. Jægerne (f. To).
 L. 7. - 5. To Dage (uden Abon.).
 M. 9. - 37. Apothekereren og Doctoren.
 Ti. 10. - 19. Aabenbar Krig; 8. Nina.
 D. 11. - 30. Spøgelseset med Trommen (f. F.).
 To. 12. - 14. Renaud d'Art; 47. L'orphelin.
 F. 13. - 23. Søofficererne.
 M. 16. - 17. Veien til Edelæggelse.
 Ti. 17. - 13. Budsseerlige Arvinger; 8. Lille Matros.
 F. 20. - 18. Peters Bryllup.
 L. 21. - 8. Johanna Montfaucon (f. To).
 M. 23. - 54. Barselsstuen; 18. Fanden er løs.
 Ti. 24. - 1. Ponce de Leon.
 D. 25. - 2. Ponce de Leon (f. F.).
 To. 26. - 5. Idida.

Det var Syngespillet, som især i denne Saison bragte Theatret mærkelige Nyheder, hvis Indstudering og Opførelse fordrede saa store Anstængelser, at man maa beundre den Iver og Dygtighed, hvormed Kunzen anvendte de indskrænkede musikalske Midler, der stode til hans Raadighed. Man havde længe plaget ham med Forestillinger om, at der dog igjen burde gives en stor Opera, da, meente man, ei alene Theatrets Værdighed fordrede det, men man nu, efter at have vundet Du Buy, havde faaet Kræfter dertil. Endelig besluttede han at give efter for disse Forestillinger, der tilsidst antog Charakter af Befalinger fra Hoffet, og for at aspaase Opgaven efter de Evner, der fandtes til dens Løsning, vilde han selv componere en Opera, til hvis Text han valgte „Cropolis“, et saakaldet lyrisk Skuespil i fire Acter af Sander, som

paaftod, at han deri havde leveret en i musikalsk og æsthe-
 tisk Henseende ægte og god Opera. Han havde Ret, hvad
 Udførelsen angik. Syngeenumernes Anbringelse, Afvevling
 og rhythmiske Former vare ypperlige, og Stykket havde
 gennemgaaende mere poetisk Værd, end de bedste fremmede
 Arbejder af denne Art; men det græske Kønne tiltalte ikke
 i sig selv Publikum; Allegorien: at Artemis maa vige for
 Cyprias Overmagt, hvorved Kjærlighedens Stad bliver til,
 forstodes ikke, og Ornamenterne, som Høitideligheder,
 Ceremonier og Marcher, vare for mange og for lange, saa
 at de fleste bleve kjedelige. Musikken havde herlige Partier,
 nogle af Chorene vare ved simpel Høihed af stor Virkning,
 og Instrumentationen afveglende piquant, gracios og glim-
 rende; men der var ikke nogen over hele Compositionen
 udbredt Stil og Charakter, hvilket gjorde at det tilsigtede
 Indtryk gik tabt. Desuden vare Partierne blevne Sangerne
 for vanskelige; kun Du Buy, som Diokles, havde det fulde
 Herredømme over sin Musik og udførte den henrivende;
 endog Mad. Frydendahl faldt den saa besværlig, at det
 blev bemærkeligt for Tilhørerne. I Forhold til den store
 Møie og Bekostning, som var anvendt paa dette omfangs-
 rige Værks Udførelse og Udstyr, gjorde det kun liden Lykke,
 og denne tillagdes endda blot Kunzens Musik, thi Stykket
 fandt alle meget kjedsommeligt. — En langt livsfuldere
 Modtagelse fandt Syngestykket „De to Dage“. Alene
 Bouillys Text tiltalte i høi Grad Publikum, som dengang
 netop sværmede for spændende Situationer og Stykker,
 hvori der var rørende Scener med en lille Tiljats af
 Comik; Compositionen gjorde i enkelte Numere stor Virk-
 ning, hvor lidet end Mængden havde Sands for det stor-
 artede Musikalske. Udførelsen, især af Hovedrollerne, var

mesterlig. Rosing ikke blot spillede Armand med en henrivende Barme og Værdighed, men sang Partiet, som ikke laae over hans Evne, med megen Kraft; Mad. Frydendahl, der i det Hele overgik sig selv ved den Ild og Hvihed, hvormed hun fremstillede den for sin Egtefælle Alt opoffrende Qvinde, gjorde især saaledes Rectativet og Arien i første Act til Udtrykket af en lidenskabelig Kjærlighed, at hun derfor vandt et mere begejstret Bisald, end nogen Bravourarie havde indbragt hende; og Knudsen var en Michelli, som den danske Scene aldrig har haft efter ham. Følelse, Lune, Naivitet og Energie forenede sig saa inderligt i hans Spil og Sang til poetisk Naturlighed, at man aldeles glemte Skuespilleren og hans Kunst. Ved sin overordenlige Opfatningsevne fandt han til enhver af sine Roller i Naturen en Mængde fine Træk, hvilke han saa let og fuldstændigt nuancerede ind i det hele Charakteranlæg, at de syntes aldeles uberegnede og just derved i høi Grad bidroge til at give hans Spil en slaaende Sandhed. Af disse var der i hans Fremstilling af Michelli, iblandt flere, eet, som ved det psychologisk Træffende gjorde en saa mægtig Virkning paa Tilskuerne, at det fortjener at udhæves, som et Exempel paa hans Genialitet. Da Obersten ved Huusundersøgelsen har spurgt Michelli om flere end de opgivne Personer have Bopæl hos ham, og han med tilkæmpet Fasthed har svaret, ja hans Fader, som ligger henne i Sengen og sover, vil Obersten gaae derhen, for at see om det er saa. Nu var Knudsens Spil i denne Scene følgende. Ved Oberstens første Bevægelse imod Baggrunden gjennembaeves Michelli af Rædsel for at han vil opdage, at det er den eftersøgte Præsident, der ligger i Sengen: hans Træk ere stive, overvældet luffer

han Dinene for det kommende Forfærdelige og er paaveie til at udstøde et Smertensskrig ved at det skeer; men med raff Boldsomhed tager hans faste Billie pludselig igjen Herredømmet over Angsten; han springer snarraadig, med et let og hurtigt Skridt, henimod Obersten, som derved standser, og beder, staaende i Springet med fremadboiet Overkrop og et tillidsfuldt bønligt Smil, i en ærbødigt fortrolig Tone med dæmpet Stemme, som kjærlig Son og trohjertig Mand, at han vil være lidt vaerlig, for ikke at vække den Gamle. Obersten lover ham det og fortsætter sin Gang. Nu staaer Michelli vendt mod Tilskuerne, men skottende over Skulderen mod Baggrunden efter Obersten; al hans Tanke er lammet under Spændingen paa dette frygtelige Dieblifs Udfald, enhver Mine, det hele Legeme er som forstenet, kun hans Blik viser, at hans ganske Sjæl er hos Obersten og følger enhver af dennes Bevægelser da han medlidende betragter Krykken ved Sengen, aabner Gardinet, rører ved Overdynen. Men under denne Stillestaaen af Livet bevæger den venstre Haand sig mekanisk, som om den slet ikke horte den forstenede Skikkelse til, famlende ned i de vide Beenklæders Sidelomme, og faaer langsomt Savoyardens Snusdaase op; den høire Haand gaaer, Michellis Billie ligesaa ubevidst, hen til Daasen, tager Laaget af og griber en Priis imellem Fingrene; — efter denne Bevægelse er hele Figuren et Dieblif ubevægelig i hver Nerve; men da lader Obersten Gardinet falde til, og Fortryllelsen er hævet: Figuren gennemstrømmes af Liv uden at bevæge sig af Stedet, Glæden straalder ud af Ansigtet, Blikket hæver sig raff med et ildfuldt Udtryk af Tak til Gud, og den høire Haand fører lynhurtigt Priisen til Næsen med en Energie, som paa

Tilskuerne gjorde Indtrykket af et uvilkaarligt jublende Udraab: „Det gif! han er frelst!“ Publikum havde, henrevet af Sandheden, fulgt Kunstnerens Spil i ængstelig dyb Tausshed, hans Spænding var gaaet over paa det, men da han med eet fik Liv, og den Graadighed og Genrykkelse, hvormed han tog Prisen, gave hans Sjaeleglaede dens Emphasis, gjorde Naturligheden en saa overraskende og slaaende Virkning, at der pludseligt udbrød et Bisald, som ved sin Inderlighed og Styrke vidnede om, at det gav sig Luft fra Alles Hjerte. Knudsens Uven Frydendahl har fortalt, at da han ved den første Opførelse vendte tilbage fra Baggrunden og ikke kunde begribe, hvad der under den stille Scene i et Nu satte Publikum i et saadant Glædesoprør, dreiede han sig overrasket for tidligt til Siden, og fattede da strax, ved at see den Forklarelse, der i dette Dieblif laae over Knudsens hele Væsen, hvad det var, men sølte sig selv saa greben deraf, at Taarerne kom ham i Dinene. Cherubinis grandiose Tonedigtning gjorde Epoche. Den storartede, men aldrig overdrevne eller til Effectjagt misbrugte Anvendelse af Musikens techniske Hjælpe-midler, den poetiske Opfatning af Stoffet, Originaliteten i de musikalske Tanker og den Klarhed, hvormed de skjønt og ædelt vare udtrykte, bleve i Begyndelsen ikke ret fattede af Publikum og den første Forestilling vakte mere en levende Begeistring hos de Dannede, end stærkt Bisald af Mængden, men efterhaanden sølte ogsaa denne sig ind deri og „De to Dage“ blev ei alene snart et af Yndlingsstykkerne, men fik en varigt virkende gunstig Indflydelse paa Musiksmagen. Ogjaa det lille muntre Syngestykke „Huuskjøbet“, med en nydelig, piquant melodios Musik af d'Alayrac, gjorde stor Lykke og vandt blivende Plads paa Repertoiret, hvad der

ikke var Tilfældet med de tre andre Syngeſpil: „Den fattige Familie“, med Muſik af Gaveaux, det af Bruni componerede „Modet paa Reizen“, og „Ponce de Leon“, der, uagtet Bertons ſmukke Muſik og Du Buys med glimrende Biſald lønnede fortræffelige ſjunt comiſke Udførelſe af Padilla, Ponces Tjener, kun oplevede 4 Foreſtillinger. — Skueſpilrepertoirets Nyheder vare af ſaare ringe Gehalt. Falsen, der, uagtet den Kulde, man havde viiſt hans ſidſte Arbejder, ufortrødent vedblev Forſøg paa at ſkaffe ſit Talent Anerkjendelſe og var den Eneste, ſom beſvarede Directionen med nye Originalſkueſpil, havde overvundet ſig til at prøve Lykken ved at fornegte ſin egen ſunde Smag for at ſoie ſig efter Publikums, og ſkrevet eet Stykke i hver af de to Genre, hvori Kogebue havde erhvervet ſig Beundring paa det danſke Theater: Treactſlyſtſpillet „Frieren og Kjæreſten“ og Femactſdramaet „Ida“. I det Forſte havde han ikke kunnet beqvemme ſig til noſjom at kaſte ſig ind paa ſit Forbilledes kaade Effectjagerie; det blev derfor ſundet tørt og ubetydeligt. Med det Andet, hvortil Stoffet var taget af Lafontaines Ridderfortælling „Ida von Toffenburg“, var han heldigere; man erkjendte dog at det havde „et ret godt kogebueſt Tilnit, endſkjøndt det hverken i flydende Sprog, Liv eller Afvexling kunde komme Johanna Montſaucon nær;“ ogſaa gjorde det ſtorre Lykke end noget af hans andre Skueſpil havde gjort; men ved Opførelſen, hvori Frydendahl, ſom Otto af Kirchberg, iſær udmærkede ſig, ſølte han alligevel ſelv, at han hverken havde indlagt ſig eller Theatret ſynderlig Gre derved, ſom ogſaa, at det neppe vilde lykkes ham at ſkrive noget Stykke, der ſkulde kunne tilfredſtille baade ham ſelv og Døgnsmagen; det blev derfor den ſidſte

Saison, hvori han satte Directionen i Bekostning med noget originalt Arbeide. — Dgfaa Kosebue selv kom paa Scenen i begge sine Genrer: med Sørgespillet „Octavia“ og den lystig-sentimentale Comedie „Besøget“. Det tragiske Bærk var uden mindste poetisk Anstrøg, en uægte Skildring af romersk Aand og Charakter, svulstig i det pathetiske, plat i det erotiske Udtryk. Ved plump Theater-effect og det heroiske Præg, som Rosings Personlighed og Phantasie paatrykkede Forfatterens jammerlige Antonius, der stak skærende af imod Saabyes ganske i Stykkets Stil udforte Octavianus, blev der alligevel i dette Nürnberger-billede Partier, som saaledes imponerede Mængden, at den optog det med glimrende Bisald. Comedien havde det Mærkværdige, at de fem Caricaturer, som skulde udgjøre det comiske Element i den, ikke blot vare saa extravagante i den sære Galsskab, hvorved Forfatteren vilde have hver for sig til at gaae og gjælde for en originalt opfunden Charakter, at hverken Kunsten eller Naturen kunde tillægge sig mindste Andeel i nogen af dem; men tillige alle stode ganske udenfor den Smule Handling, der sammenholdt dette Mistmask i en dramatisk Form. I Opførelsen var der imidlertid saa meget Blændende, at Stykket ikke hos Dattidens Publikum kunde forfeile en jublende Modtagelse: Forfatteren havde rigeligt benyttet sit Talent til at lave „taknemmelige Roller med brillante Vortgange“, og de bleve fortræffeligt behandlede af de Spillende, blandt hvilke dog især Lindgreen, der gav Taaben Jeremias, Stykkets Harlekin, fortjente størst Beundring for den Smag og Naivitet, hvormed han omduflede den Mæsse Flaaheder, som vare lagte ham i Munden, og den comiske Kraft, ved hvilken han gjorde dem moersomme for endog dem, der

argrede sig over at see en saa ægte Kunstner misbrugt til Fremstillingen af en saa falsk Charaktereskildring. Uden at udmærke sig hverken ved Originalitet i Opfindelse eller Bittighed og Lune i Udførelse, stod Saisonens anden store Lystspilnyhed, „De lystige Passagerer“ af Picard, i alle Henseender langt over „Besøget“: Handlingen gik let og livligt, med gode Situationer, igjennem alle Scener; enhver af Stykkets Personer var bragt ind i den og nødvendig for den; Charaktererne havde, hvorvel meget almindelige, en bestemt Holdning; og Sproget var ikke, som hos Røgebue, gjort piquant ved at Forfatteren agerede aandrig for egen Regning, men flydende, naturligt og passende for den Talende. Om Lystspillet „De lystige Passagerer“ end ikke strax behagede saa meget som „Besøget“, saa behagede det længere og kunde endnu bringes ind i Repertoiret, som et meget underholdende Stykke, dersom det blot var muligt at give det den fra alle Sider dengang fortræffelige Udførelse, hvori Lindgreens i de mindste Nuancer mæsterligt gjennemførte tort comiske Fremstilling af den arvebegjærlige, svinepolidiske Tømmehandler Casausfaye, og Clajens vivace, lette og smagsfuldt lystige Advokat Pavaret vare Glandsparterne. For saa vidt som det er det bedste Stykke, der fuldstændigst er, hvad det efter sin Art skal være, var Bouillys rørende Comedie „Den Dovstumme“ den bedste af Skuespilnyhederne. I en stigende interessant Handling med smukke, meget theatraleske Situationer skildrer dette Stykke, ved veltegnede Charakterers skarpe Fremhæven af hverandre, hvorledes den berømte Dovstummeopdrager Abbe de l'Epée med Klogskab og Fasthed træder op imod en mægtig Mand og aflører den skjulte Forbrydelse, hvorved denne har berøvet en af hans

Gleber hans Godser og stødt ham hjælpeløs ud i Verden. Allerede Stoffet maatte tiltale det fine Publikums store Sentimentalitet, og den godt overtænkte Plans omhyggelige tekniske Behandling gav det en stærk Effect for Mængden, der endog i det noget tørre, declamatoriske Sprog fandt en Skjønhed. Dertil var Udførelsen hoist fortræffelig: Schwarz's ved simpel, naturlig Bærdighed imponerende de l'Opée, Frydendahls stolte, mørke, af Sjælequal martrede Darlemont, Mad. Langes fiint og ædelt udtryksfulde Fremstilling af den unge Dovstumme, og den Varme, Energie og mandige Kraft, hvormed Rosing gav Advokat Franval, vare glimrende Partier i et ualmindeligt skjønt Ensemble og fremkaldte levende Bifald.

Galeotti forøgede den store Berømmelse, han havde indlagt sig med „Lagertha“, ved to baade fra den og hinanden i Stiil aldeles forskjellige Balletter. Hovedsituationen i den ene, som havde idyllisk Charakter, var Udførelsen af den dengang for Publikum ny Idee, at vise Dandsende foran et Speil. Balletmesteren havde gjort sig sin Opgave vanskelig nok, ved at løse den med endeel Børn, men Dandsene og Grupperne vare saa nydelige og bleve executerede med en saa overordenlig Præcision, at baade hans Composition og Børnenes Udførelse af den valte megen Beundring og vandt det smukke Divertissement stor Yndest. „Mina“ var en, efter en simpel, men til Udviklingen af Ballettens Idee, som allerede i og for sig fortrinsviis er af pantomimisk Natur, heldigt lagt Plan, mesterligt udført Fremstilling af en ung lidenskabelig Piges Banvid af Kjærlighed. Den gennemgaaende geniale og, ved mange ligesaa psykologisk rigtige som frappante Træk, dybtgribende Skildring, hvori Mad. Schall udførte Hoved-

personen med henrivende Ynde og, endnu mere end ved den aandfulde Sandhed, hvormed hun gav de mange forskjellige Affecter, gjorde sig beundret ved den Klarhed, i hvilken hun let og naturligt viste hvorfor og hvorledes den Banvittige gaaer over fra den ene i den anden, blev optagen med stor Enthusiisme og skaffede Theatret stærkt Tilløb.

Emilie Rosings Debut var den eneste i Saisonnen; den lovede imidlertid ikke alene Skuepladsen god Erstatning for Tabet af Fr. Bech, men gav Forventning om, at den havde gjort den sjeldne Erobring af et quindeligt Talent, der vilde udvikle sig eiendommeligt og kunde blive af stor Vigtighed som original Charakterfremstillende. Hun var 18 Aar, middelhøi, havde et smukt Ansigt, med fiintbygget Næse og lyseblaa ildfulde Dine, meget mørkt Haar og en særdeles skøn, rank Figur, som hun bar frit og let: hendes hele Udortes var interessant og særdeles heldigt for Scenen. Sin af Naturen dybe Talestemme gjorde hun snart, ved idelig Øvelse, bøielig og velklingende, og det Mandige i hendes kjække, faste Gang gik efterhaanden over til majestætisk Ynde. Sin ikke omfangsrige, men behagelige Syngestemme uddannede hun ved stor Flid saaledes, at hun kunde overtage betydelige Sangpartier, som mere fordrede Udtryk og varmt Foredrag end Kunstfærdighed. Hun søgte aldrig Veiledning hos sin Fader, som var imod at hun betraadte Theaterbanen, men fulgte selvstændigt sin lyse Forstand, levende Phantasie og dybe Følelse ved Opfatningen og Indstuderingen af sine Roller, og indovede sig saa energisk til en fuldstændig og hjælsfuld Fremstilling af det Billede, hun havde gjort sig af dem, at hun ofte paa Scenen saaledes bortkastede det hende Eiendommelige,

at selv hendes Nærmeste overraskedes ved i dem at finde et hendes Natur aldeles fremmed Væsen. Hun fandt ved sin første meget fine Debutrolle en særdeles opmuntrende Modtagelse, og overvandt ved den anden, Hanne i „Sølvbrylluppet“, med levende Bisald den store Banskfelijkheid i at udføre en Rolle, hvori den almeenyndede Jfr. Bech for kun et halvt Aar siden havde gjort glimrende Lykke og taget Afsted; men det entusiastiske Bisaldsudraab, som siden ofte lønnede hendes Kunst, fremkaldte hun dog først et Hjerdingaar efter i „German von Unna“ ved sin henrivende Udførelse af Ida, som havde været hendes For-gængerindes Triumf.

De to Gæster i Skuespillet kom fra Odense Theater: Herz i Haab om at findes værdig til at erstatte Cegholm i Charakterroller, Søeborg for at forsøge sin Lykke i naive Elskere, men Begge uden Virkning. Af de dandsende Gæster var Gigel, som kaldte sig første Dandsler fra Berlin, meget maadelig, men Bautain, der kom fra Stockholm, udmærkede sig ved nydelig Lethed og den Færdighed, hvormed han gjorde Pirouetter, især langsomt. Til serieux Dands manglede ham Fasthed og han kunde i det Hele ikke nær maale sig med Bournonville. Alligevel blev han Aaret efter engageret paa to Aar med 600 Rdlr., fordi Jfr. Tarbesse forestillede, at hun, da Bournonville blev saa ofte brugt i Balletter og af ham selv componerede Entrées, „saa tidt havde i sine Entrées maattet dandse solo, men med en Dandsler ret kunde vise sig.“

Da Hauch baade var meget utilfreds med i Directionen at have et Medlem, som syntes at ville tage stadigt Ophold i Paris, og frygtede for, at om ogsaa Baggesen engang fik ifinde at komme tilbage, vilde de, med deres

grundforskjellige Betragtning af Theatret og Forretninger, ikke kunne komme godt ud af det med hinanden, foranledigedes den Sidste til at søge Afsted som Theaterdirecteur, hvilken han fik med Pension.

Sex og halvtredfundstyvende Saison.

1803.

- M. 5. Sept. 1. Rosenkjæderne.
 Ti. 6. - 14. Chinafarerne.
 To. 8. - 12. To Brødre.
 F. 9. - 30. Feiltagelserne; 12. Bjergbøndernes Børn.
 M. 12. - 18. Skinsyge Kone.
 Ti. 13. - 2. Rosenkjæderne; 9. Nina.
 To. 15. - 1. En Time borte; 5. Jockeien; 16. Den Vægelsindede.
 F. 16. - 22. Aftaktede Officerer.
 M. 19. - 2. En Time borte; 9. Mariane.
 Ti. 20. - 9. Ringen Nr. 1.
 To. 22. - 8. Reisen til Byen; 1. Landsbymøllerne i Provence.
 F. 23. - 32. Kjærlighed uden Strømper; 2. Landsbymøllerne.
 L. 24. - Concert af Niemezeck, Harpenist.
 M. 26. - 13. Ringen Nr. 2.
 Ti. 27. - 3. En Time borte; 11. Philip og Annette (Ist. Funck d. s. Annette); 3. Landsbymøllerne.
 To. 29. - 43. Barberen i Sevilla.
 F. 30. - 32. Bogstavelige Udthdning; 1. Alexis (Schønberg d. s. Alexis).
 M. 3. Oct. 8. Udstyret.
 Ti. 4. - 4. En Time borte; 87. Den Stundesløse.
 O. 5. - Concert af „Harmoniens Venner“, s. Børn af afdøde Capelmusici.
 To. 6. - 15. Skibbruddet; 2 Alexis.
 F. 7. - 34. Eugenie; 10. Nina.

- M. 10. Oct. 7. I oprørt Vand er godt at fiske.
 Ti. 11. - 29. Gulddaafen.
 To. 13. - 16. Forladte Datter.
 F. 14. - 8. Negeren.
 M. 17. - 1. Den, som kommer først til Mølle,
 faaer først malet; 13. Bjergbøndernes Børn.
 Ti. 18. - 47. Geert Westphaler; 3. Alexiø.
 To. 20. - 15. Gamle og nye Sæder.
 F. 21. - 20. Drageduffen.
 M. 24. - 12. Kjølen fra Lyon; 4. Landsbymøllerne.
 Ti. 25. - 2. Den, som kommer først til Mølle; 14. Bjerg-
 bøndernes Børn.
 To. 27. - 1. Posthaisen; 33. Høstgildet.
 F. 28. - 4. Suedige Brevvevling; 105. Ziguenernes Leir.
 M. 31. - 2. Posthaisen; 4. Alexiø.
 Ti. 1. Nov. 6. Brønden.
 To. 3. - 3. Den, som kommer først til Mølle; 106. Zi-
 guenernes Leir.
 F. 4. - 5. Enken og Ridehesten; 1. Rivalerne.
 L. 5. - Concert for Capellets Enkekasse.
 M. 7. - 5. Lyftige Paesfagerer.
 Ti. 8. - 18. Virtuosen; 2. Rivalerne.
 To. 10. - 16. Høstdagen.
 F. 11. - 10. Corsicanerne.
 L. 12. - 20. Lagertha; 13. To Grenaderer (s. Galeotti).
 M. 14. - 18. Raptusfen; 107. Ziguenernes Leir.
 Ti. 15. - 1. Adolf og Lovise.
 To. 17. - 25. Indtoget.
 F. 18. - 15. Vestindianeren.
 L. 19. - Concert af Mads D'am, 12 Aar, Violinist.
 M. 21. - 2. Adolf og Lovise.
 Ti. 22. - 39. Figaros Giftermaal.
 To. 24. - 32. Emilie Galotti.
 F. 25. - 27. Pigen fra Marienborg.
 M. 28. - 4. Hemmelige Forlovelse.
 Ti. 29. - 25. Dyveke.

- To. 1. Dec. 3. Adolf og Lovise (Constant, Gjelstrup's sidste Rolle).
 F. 2. - 1. Egøismen; 17. Hemmeligheden.
 L. 3. - 5. Gevinsten i Glasjelotteriet; 6. To Dage (s. Jfr. Winther).
 M. 5. - 9. Gæsteforslaget; 42. Bødkeren; 11. Nina.
 Li. 6. - 7. Epigrammet.
 To. 8. - 2. Egøismen; 5. Arrestanten; 5. Landsbymøllerne.
 F. 9. - 4. Adolf og Lovise.
 M. 12. - 22. Bærdige Fader; 63. Hververen.
 Li. 13. - 3. Posthaisjen; 1. Lønkammeret.
 To. 15. - 7. Domherren i Milano.
 F. 16. - 6. Besøget.
 L. 17. - 42. Forliebte Haandværksfolk; 15. Bjergbøndernes Børn (s. Gjelstrup).
 M. 19. - 6. Opdagede Hemmelighed; 2. Lønkammeret.
 Li. 20. - 14. To Grenaderer; 67. Dido.
 To. 22. - 5. Den Døvstumme.
 F. 23. - 4. Den, som kommer først til Mølle; 6. Landsbymøllerne.
 Li. 27. - 20. Fire Formyndere; 108. Ziguenernes Leir.
 D. 28. - 7. To Dage (s. Fattigv.)
 To. 29. - 6. Gevinsten i Glasjelotteriet; 3. Rivalerne.
 F. 30. - 12. Pebersvendene.
 1804.
 M. 2. Jan. 1. Nytaarsgaven; 4. Rivalerne.
 Li. 3. - 21. Han blander sig i Alt; 28. Amors og Ball. Luner.
 D. 4. - 16. Skibbruddet; 65. Mascaraden (s. M.).
 To. 5. - 43. Forliebte Haandværksfolk.
 F. 6. - 13. Armod og Svimodighed; 64. Hververen.
 M. 9. - 26. Indtoget.
 Li. 10. - 1. Borgermestervfamilien.
 To. 12. - 2. Nytaarsgaven; 3. Lønkammeret; 29. Amors og Ball. Luner.
 F. 13. - 17. Indianerne i England.

- M. 16. Jan. 2. Borgermesterfamilien.
 Ti. 17. - 33. Bogstavelige Udtydning; 11. Nonnerne.
 To. 19. - 18. Veien til Ødelæggelse.
 F. 20. - 3. Nytaarsgaven; 4. Vænkammeret; 30. Amors
 og Ball. Luner.
 L. 21. - 25. Balders Død (f. Mad. Frydendahl).
 M. 23. - 10. Jøden.
 Ti. 24. - 55. Barselstuen.
 D. 25. - Concert af Vogel, Fløitenist.
 To. 26. - 3. Borgermesterfamilien.
 F. 27. - 4. Posthaisen; 12. Syngeshygen.
 M. 30. - 1. Califen i Bagdad; 1. Inez de Castro.
 Ti. 31. - 2. Califen i Bagdad; 2. Inez de Castro.
 To. 2. Feb. 22. Jændriften; 65. Hververen.
 F. 3. - 4. Borgermesterfamilien.
 L. 4. - 3. Califen i Bagdad; 3. Inez de Castro (uden
 Abon.).
 M. 6. - 13. To Brødre.
 Ti. 7. - 26. Balders Død.
 To. 9. - 4. Califen i Bagdad; 4. Inez de Castro.
 F. 10. - 14. Myndlingerne.
 L. 11. - Concert af B. Romberg, Violoncellist.
 M. 13. - 62. Politiske Randestøber; 77. Vaskepigerne.
 Ti. 14. - 4. Nytaarsgaven; 6. Dperetten.
 To. 16. - 33. Kjerlighed uden Strømper; 12. Nina.
 F. 17. - 10. Ugtestabsforslaget; 15. Døve Elsker; 19.
 Fanden er løs.
 L. 18. - 21. Lagertha; 7. Afbrudte Reise (f. Bournonville).
 M. 20. - 16. Heddingborn; 31. Amors og Ball. Luner.
 Ti. 21. - 5. Alexis; 22. Lagertha.
 To. 23. - 8. To Dage.
 F. 24. - 5. Califen i Bagdad; 5. Inez de Castro.
 M. 27. - 29. To Sedler; 5. Vænkammeret; 20. Fanden
 er løs.
 Ti. 28. - 44. Barberen i Sevilla.

- To. 1. Marts 1. Puds og Penge; 7. Sigrid.
 F. 2. - 17. Skibbruddet; 6. Jockien.
 L. 3. - 6. Galifen i Bagdad; 6. Inez de Castro (uden Abon.).
 M. 5. - 21. Nabne Brevverling; 78. Vaskepigerne.
 Li. 6. - 63. Honnette Ambition; 8. Sigrid.
 D. 7. - Concert af B. Romberg.
 To. 8. - 31. Hæxerie eller blind Alarm; 21. Fanden er løs.
 F. 9. - 29. Hververne.
 M. 12. - 24. Søofficererne.
 Li. 13. - 2. Puds og Penge; 9. Lille Matros.
 To. 15. - 14. Juliane von Lindoraf.
 F. 16. - 7. Opdagede Hemmelighed; 13. Barnlig Kjærlighed.
 M. 19. - 56. Barselstuen; 13. Nina.
 Li. 20. - 8. Afbrudte Reise; 16. Bjergbøndernes Børn.
 To. 22. - 15. Niels Ebbesen.
 F. 23. - 3. Puds og Penge; 1. Niels Lembaf.
 L. 24. - 7. Galifen i Bagdad; 7. Inez de Castro (uden Abon.).
 To. 29. - Concert for Capellets Enkekaſje.
 Li. 3. Apr. 7. Gevinſten i Claſſelotteriet; 2. Niels Lembaf.
 D. 4. - 38. Kun ſex Retter (ſ. M.).
 To. 5. - 18. Hemmeligheden; 23. Lagertha.
 F. 6. - 8. Syv tuſind Rigsdaler.
 M. 9. - 4. Puds og Penge; 3. Niels Lembaf; 7. Landsbymøllerne.
 Li. 10. - 16. Niels Ebbesen.
 To. 12. - 48. Geert Weſtphaler; 4. Niels Lembaf.
 F. 13. - 1. Maleren og Eigene; 40. Semiramis.
 L. 14. - Concert af Du Buy.
 M. 16. - 2. Maleren og Eigene; 41. Semiramis.
 Li. 17. - 6. Lyſtige Paſſagerer; 8. Landsbymøllerne.
 To. 19. - 16. Beſtindianeren.
 F. 20. - 28. Bagtalelsens Skole.
 M. 23. - 15. Fættereren i Viſfabon; 48. L'orphelin.
 Li. 24. - 3. Maleren og Eigene; 49. L'orphelin.

- D. 25. Apr. 15. Unge Menneske efter Moden; 20. Aabenbar
Krig (f. To).
- L. 28. - 1. Den Vogerende; 26. Annette og Lubin
(f. F.).
- M. 30. - 11. Embedsiver.
- Ti. 1. Mai. 22. Nabue Brevvevling; 22. Fanden er løs.
- To. 3. - 3. Ponce de Leon.
- F. 4. - 1. Reisen til Ostindien; 50. L'orphelin.
- L. 5. - 34. Kjerlighed uden Strømper (f. Fattigv.).
- M. 7. - 2. Den Vogerende; 68. Dido.
- Ti. 8. - 2. Reisen til Ostindien; 27. Annette og Lubin.
- F. 11. - 8. Epigrammet.
- L. 12. - 4. Maleren og Eigene (f. To).
- M. 14. - 3. Reisen til Ostindien.
- Ti. 15. - 29. Ellefte Juni.
- D. 16. - Défiance & malice; Adolphe & Clara (af
Fourés og Rone).
- To. 17. - 1. Qvindelist; 1. Skatten.
- F. 18. - 2. Qvindelist; 2. Skatten.
- Ti. 22. - 3. Qvindelist; 3. Skatten.
- D. 23. - 10. Medbeilerne (f. M.).
- To. 24. - 66. Maskeraden; 3. Den Vogerende.
- F. 25. - 63. Politiske Randstøber.
- L. 26. - Défiance & malice; Adolphe & Clara (af
Fourés og Rone).

At Hauch alvorligt paajaee, at der, som han sagde, „blev fornetet Noget, saa at der ikke skulde blive Forlegenhed for Stykker at give,“ og navnlig med stor Driftighed sørgede for at skaffe Nyheder, derom bar Repertoiret Vidnesbyrd; ikke færre end 21 i en Saison: 12 Skuespil, 7 Syngeespil og 2 Balletter! Kun Skade, at der aldeles ikke var noget æsthetisk Princip i Valget af dem, og at ingen af dem havde virkelig dramatisk Betydning. Det

eneste danske Lystspil, som i Saisonnen kom paa den Skueplads, der havde sin Berømmelse fra den originale Comedie, var „Rosenkjæderne“, hvori ingen skulde gjenkjende den Forfatter, der i „Gulddaaesen“ saa mesterligt havde skildret Charakterer, grebne ud af det danske Almuelev. Uden at vække mindste dramatiske Interesse fremstillede dette Femactstykke hæslige Familieforhold og latterliggjorde paa en ubehagelig Maade en forstruet Borneopdragelse. Enkelte gode Scener og nogle vittige Sarcasmer kunde ikke bode paa det Heles Feil og Mangler: det oplevede kun to Forestillinger. Af de oversatte Skuespilnyheder var Kosebues „Borgermestervfamilien“, i fire Acter, den, der gottede Publikum meest, som den virkelig ogsaa, endskjondt burlesk til den yderste Grændse, var hans bedste Arbeide. I dette Stykke, hvortil Ideen er tagen af et fransk Lystspil, men behandlet saa frit og selvstændigt, at det baade i Gang og Charakterer er blevet aldeles originalt, har han ikke fulgt den i hans større Comedier sædvanlige Maneer at give det Comiske Modsatning i det Sentimentale; det gaaer kun ud paa at vække Latter og er udført efter en godt anlagt simpel Plan, der giver mange moersomme Situationer. Charaktererne og Sæderne ere, paa enkelte Overdrivelser nær, hvilke meest ligge i Udtrykket, saa træffende skildrede, at de endnu, 60 Aar efter, have megen Natursandhed. Et saadant Stykke var just Noget for den Tids Skuespillere: enhver af de Rollehavende gif til det med Lyst og virkede til et Ensemble, som saaledes gennemstrømmedes af Liv og overgivet Comik, at denne Farce blev en af Theatrets Glandsforestillinger. Ogsaa Iffland kom paa Scenen; hans Femactstykke „Adolf og Lovise“ er imidlertid et af hans svageste Familie-

malerier, hvori Huuslivet har en meget prosaisk Charakter. Den lille Handling er gennemført med Forfatterens sædvanlige Taft for det Theatraliske, og Skildringen af den adelsstolte, over den Unaade, hvori han er falden ved Hoffet, stille fortvivlede Overhofmester Werthall er ypperlig; men det Interessante overveies langt af det Trivielle og Kjedsommelige. At dette var af sentimental Natur, og at Mad. Rosing, der spillede den aldrende Baronesse Rosenstein, som for en ung Borgerlig nærer en Kjærlighed, hvilken hun kæmper for at overvinde, gav det Alvorlige en henvrivende Ynde ved Delicatesse, Værdighed og Følelse, medens Frydendahl vakte Beundring og stor Opfigt ved sin mageløse flintcomiske Udførelse af Werthall, tilvendte det i sig selv matte Stykke et glimrende Bisald. De andre nye Skuespil vare, med Undtagelse af „Egoismen“, et lille engelsk saakaldet Characterlystspil, der baade i Anlæg og Udførelse var høist ubetydeligt og derfor med Rette faldt igjennem, lutter franske Situationsstykker, de fleste i een Act og uden æsthetisk Værd. Intet af dem mishagede, et Par gjorde megen Lykke og alle forsvandt usavnede efterhaanden som Tilfældet eller Døden gjorde Brud paa den første ypperlige Besætning, der havde skaffet dem Yndest. — E. Kruse, som, med ringe Talent for dramatisk Digtning, ideligen famlede om for at finde den Art deraf, hvori han kunde gjøre sig fordeelagtigst bemærket, havde for Dieblicket antaget, at den maatte være Syngespillet og deri leveret to Stykker, som dog kun viste ham, at den maatte være en anden. Det ene, „Niels Lembal“ var i den ukunstneriske Form af et Skuespil med endeel vilkaarligt indlagte Biser og fandtes, uagtet Schall havde hævet det betydeligt ved smukke Melodier, meget kjedsommeligt. Det andet, „Den

Logerende", componeret af Kunzen, havde et langt bedre musikalsk Tilfuit, nogle gode Indfald og et Par pudfige Situationer, men kunde paa ingen Maade taale Sammenligning med de gratiøst og effectfuldt behandlede franske Syngespil-terter, og blev desuden, paa samme Tid som man med Bisald optog den letfærdige franske Bagatelle: „Nytaarsgaven“ og udbrod i Jubel over de køgebueske Tvetydigheder, sigtet for at være umoralisk. Af de oversatte Syngestykker, som alle vare franske og i een Act, gjorde „Califen i Bagdad“ stor Lykke ved et smukt Udstyr, god Udførelse og, fremfor Alt, Boyeldieus fortræffelige Musik, hvis Rigdom paa friske, nydelige og originale Melodier, herlige Charakteristisk og brillante Instrumentation Publikum blev behageligt overrasket ved at finde i et lille muntert Syngespil. „Skatten“, med en lille, men piquant og i hvert Numer karakteristisk melodisk Composition af Méhul, gjorde endnu større Lykke, men det skyldtes fornemmelig en baade i Henseende til Spillet og Sangen høist glimrende Udførelse, hvori Mesteren Frydendahl, ypperligt understøttet af Jfr. Solver, som den listige, skjelmste Kammerpige, og Du Buy, som den livfulde og elskværdigt overgivne Crispin, feirede sin Kunstnertriumf. Hans Geronte var et med stor Genialitet opfattet Charakterbillede, gennemført i alle dets Nuancer med en saa smagfuldt anvendt Virtuositet, at man maatte forundres over en saa inderlig Forening af Originalitet og Naturtrostfab, en saa fuldstændig Opgaaen af Skuespillerens Personlighed i Rollens, og hvorledes Kunstneren i det lille Stykke var istand til at fremtrylle en saa stor og fuldendt Menneskeskildring. „Alexis“, med d'Alayracs følelsesfulde og yndigt melodiske Musik, var denne Saisons eneste egentlig rørende Stykke og maatte, da det har et Par

meget theatraliske Effectscener, allerede derfor behage. Det Stof, at en Son, som ved sin Stedmoders Had er dreven til at flygte fra det faderlige Huus, vender efter hendes Død tilbage, forklædt som Gartnerdreng, og vinder Faderens Tilgivelse, var, behandlet af Marsollier, der saa ypperligt forstod at anlægge og effectfuldt udføre larmoyante Situationer, just Noget, som Datidens sentimentale Publikum sympathiserede med. Og dertil blev dette lille Stykke fortræffeligt spillet: Rosing havde i Faderen en af sine meest imponerende alvorlige Roller, Knudsen var lutter Godmodighed og elskværdig Jovialitet i en gammel Gartner, og den ved sin dybe uforskyldte Kummer interessante Son udførtes overraskende smukt og følelsesfuldt af en Debutant.

Denne Debutant, Studenten Hans Henrich Schønborg, var 18 Aar gammel og havde en lille og spinkel, men net bygget Figur, som i Forening med en smuk, let Holdning og det livlige, intelligente Ansigt gav ham et vakkert Theaterydre. Viste han sig end ikke at være nogen virkelig talentfuld Skuespiller, var han dog saa livfuld og tæfkelig i sit Spil, at han udførte til anden og tredje Debut Carl Rose i „Den forladte Datter“ efter Saabye og Ludvig Burchard i „Brønden“ efter Rosing med meget Bisald, og sildigere blev med Publikums stigende Behag seet i elskværdige Galninger og muntre Eskere. Som Sanger fik han meget hurtigt i disse Fag et betydeligt Repertoire, thi hans Stemme, der havde faaet Uddannelse under Du Puy, var en ikke stærk, men frisk og behagelig Brysttenor, som vel ikke med megen Virkning kunde anvendes i Bravoursang, men egnede sig særdeles godt for Partier, der fornemmelig gjorde Fordring paa et muntert eller delicat Foredrag. Som Alexis gjorde han stor Lykke

ved følelsesfuldt Spil, hvilket dog, da det savnede Kraft og Energie, kun var ham klædeligt i meget ungdommelige Roller. Debutantinden, Fr. Funck, var aldeles uden egentligt Fremstillingstalent og kunde i Syngestykkernes Spilleroller blot tilfredsstille ved omhyggelig Dvælse efter god Anviisning eller naar hun, efter at havde faaet Routine, kom til et Partie, hvori Sangens Charakter og Udtryk fremkaldte hendes Følelse saa stærkt, at denne ogsaa gik over paa den dialogiserede Deel. Hun blev derfor kun anvendt i Syngestykker, hvor hendes særdeles smukke, interessante Theaterfigur og personlige Eftelighed meget dækkede hendes Mangler som Skuespillerinde, medens hun henrykkede ved sin meget stærke Sopranstemme, der i de høie Toner havde en saadan Klarhed, Fylde og Belklang, at hun vilde have været en af de rigest begavede Sangerinder, dersom hendes dybe Toner havde havt samme Ekfjonhed, hvilken hun imidlertid ved utrættelig Flid meget hurtigt opnaaede at give dem for saa vidt at Mangelen paa Egalitet ikke mere blev paafaldende. I høie Partier gjorde hendes Stemme altid en glimrende Effect, da hun sang især dem med megen Bestemthed og Varme, havde betydelig Færdighed i Coloraturer og bar Stemmen fortræffeligt.

Balletten gjorde i denne Saison ikke ved sine Nyheder Skuespillet tilskamme. Bournonvilles „Landsby-møllerne i Provence“ var en Ubetydelighed, hvori kun de smukke Dandse behagede, og Galeottis Femacts-Ballet „Inez de Castro“ hørte ingenlunde til hans geniale Arbejder. Vel blev den, fordi Directionen ikke iblandt alle sine Nyheder kunde finde een, der var nogenledes passende til Kongens Fødselsfest, componeret og indstuderet paa 21

Dage, men Galeotti havde længe paatænkt Compositionen, og just i dennes lidet balletmæssige Structur og Bæsen laae Bærkets Svaghed. Det Hele var mørkt, almindeligt, upoetisk og saa fuldt af Mordattentater og trivial Jammer, at der kun lige i Begyndelsen var Leilighed til Dands og Divertisements, hvilke endda vare temmelig ubehændigt anbragte. Kun Mad. Schalls og Bournonvilles i nogle Effectscener fortræffelige mimiske Udførelse fremkaldte levende Bisald; Balletten i sig selv blev funden kjedsommelig og havde, da den ikke mere opførtes i Forening med „Galijen i Bagdad“, kun lidet Tillob.

Noget, som ved den første Forestilling blev optaget med Bisald, maatte forresten være meget maadeligt, naar det ved fem sex følgende Forestillinger ikke dengang skulde kunne ved sig selv skaffe godt Huus; thi Comedielysten var steget alt mere og mere, saa at Directionen næsten kunde gjøre Regning paa at faae fuldt besat, hvad den end gav. Man sloges om Billetterne, de bleve til ganske almindelige Forestillinger betalte Sjouerne med det Dobbelte, og disses Næringsvei havde derfor nu taget et saadant Opsving, at mange stærke Arbeidsmænd opgave andet Erhverv og kastede sig ganske ind i den, fordi de derved bedre kunde forsørge deres Familier. Uagtet alle Forbud dreves den ogsaa, ved at Politiebetjentene bleve bestukne, ganske aabenlyst efter Methode. Saaledes indgif de, der kaldte sig „de Faste,“ Accord om „at staae Last og Brast,“ hvilket gav dem sælles Fordeel eller Tab, naar de ved enkelte Leiligheder selv eller ved „de Hyrede“, det vil sige Karle, stærke Fruentimmer eller vogne Dreng, som de leiede til Forstærkning ved en vis Forestilling, opkjøbte næsten alle enkelte Pladsjer. Ogsaa bandt de sig, især ved Fødselsdagsforestillinger, da

de kunde vente „stærkt Mudder“, allerede Afsteningen i Forveien til Døren eller Bygtesjoilerne, for at kunne staae fast naar den vilde Storm henad Daguingen begyndte, og lode sig om Natten tilbringe Mad, Kaffe og Brændeviin. — Under en saadan Theatermanie havde en dygtig, kunstforstandig Direction havt let for at lede Publikums Smag til det Bedre, ved varligt at indliste nogle effectfulde poetiske Bærker i Repertoiret; men ei alene undlod den dette ganske: den tilbageviste endog med Uvillie dem, som bleve den budne. Foersom indgav sin ypperlige Oversættelse af Shakespeares „Julius Cæsar“; men uagtet han, baade af levende Interesse for det herlige Digterværk, og fordi han brændte af Begjærlighed efter at spille Antonius, ikke blot anvendte sin Stillings hele Indflydelse for Antagelsen, men fik Rahbek til venstabeligt at gjøre Kierulfs Forestillinger derom, erklærede denne, at om det end ikke var fordi Mordet paa Cæsar og den revolutionaire Aand nødvendigen maatte udelukke Stykket fra et kongeligt Theater, saa vilde han modsætte sig dets Antagelse, alene fordi det vilde koste mange Penge og dog umuligt, formedelst den forvirrede theatraliske Anordning, kunde gjøre Lykke hos et fornuftigt Publikum, der var vant til at see Skuespil, hvori der var en ordenlig Plan og Gang. Foersom fik sin Oversættelse tilbage som „ikke passende til Opførelse paa den danske Skueplads.“ Ikke bedre gik det i det Musikalske. Ved Schalls Tilskyndelse havde Directionen, uagtet Hauch havde den Idee, at den mozartiske Musik var „Bizarrerie, som kunde være curiosø for Kjendere, men vilde blive noget fjedeligt Toi for Publikum,“ endelig betænkt at bringe Kunststjerne et Offer ved at lade „Don Juan“ komme paa Scenen; men just som der skulde skrives til For-

beredelserne, satte Kierulf sig bestemt derimod, naar det ikke kunde skee saaledes, at Fremtrædelsen af Statuen, der let kunde virke skadeligt paa Publikum ved at befordre Tro paa Gjengangere, blev udeladt eller Statuen forestilledes som en Mafke, hvorunder en god Ven af Don Juan kom for at strække ham, hvilket Publikum endydermere saaledes maatte underrettes om i Forveien, at det ikke kunde tage Statuen for virkelig. Denne Betingelse, hvorved det meest poetiske Moment maatte blive latterligt, gjorde det naturligviis umuligt at give Operaen.

At Dandsjerinden Mad. Bjørn og Skuespillerinden Christiane Schmidt ved Saisonens Slutning afgik med Pension, blev ikke Theatret til noget søleligt Tab, thi i den sidste Tid vare de kun blevne anvendte naar Nødvendigheden bød det, og der var nu yngre Kræfter, som hævede den. Stort var derimod Tabet af en saa genial og fleersidig Kunstner som Gjelstrup, der var i sin fulde Kraft, og endnu større vilde det være blevet anseet for at være, dersom de, der kjendte ham, ikke havde været temmelig overtydede om, at selv hvis han var bleven ved Theatret, vilde han ikke mere have viist sig paa det. Saasnart Hauch paa ny var bleven Chef, begyndte Gjelstrup igjen at klage over Sygelighed, at melde Upaasjeligheder og at ønske sine Roller besatte med Andre. Hauch søgte i Førstningen at gjøre sig ham behagelig ved større Forekommenhed og Estergivenhed, end han ellers pleiede at vise Nogen; men Alt var forgjæves: endogsaa de Gunstbeviisninger, han ydede Gjelstrup, vidste denne at give ham Uregreiser af. Da saaledes Hauch i foregaaende Saison tillagde ham en Benefice for Flid og Talent,

syntes Gjelstrup ligefrem at gaae ud paa, eclatant at vise Publikum, at hvad Gliden angik, da blev den givet ham aldeles ufortjent; thi trods alle Hauchs Forestillinger om at Publikum vilde finde det i høieste Grad upassende, valgte han til sin Forestilling „Herman von Anna“, hvori han kun sagde en eneste kort Replik som en af Dommerne i den hemmelige Ret. Paa sine Benners Anmodning om, dog at tage et Stykke, hvori han havde en Rolle, som passede for hans Fag og Talent, svarede han tørt: „Folk render mere for at see saadant et Spektakelstykke, end for at see mig.“ Endelig var dette Krakilerie blevet baade Hauch og ham selv saa ulideligt, at hans til den 17de December fastsatte Benefice for 25 Aars Tjeneste skulde være hans sidste Fremtræden; men heller ikke ved denne Leilighed fornegtede hans Caprice sig: han viste sig ikke i nogen af sine Roller, men fremsagde kun, koldt og med en meget maadelig Diction, en Epilog. Efter sin Afgang levede han, stille og uden Omgang med sine tidligere Kunstbrødre, alene for Malerkunsten, og gjorde sig kun bemærket for Publikum ved at han daglig, røgende en stor Meerstumspibe og med en afblakket Bombastens Kasket sat skraa paa Hovedet, rast og livsuld gjorde sine Spadsere-toure. Han døde den 10de Februar 1830, savnet af endeel Benner, der elskede den ham egne Gemytlighed, som han altid udbredte i sin Omgangskreds, naar Talen kun ikke kom paa Theatret, der var ham en Bederstyggelighed og af hvis Personale heller ikke en Eneste fulgte ham til hans sidste Hvilested.

Uagtet Theatrets Indtægter vare i stadig Stigning, troede Hauch at maatte forbedre Kassens Kaar ved paa

alle optænkelige Maader at formindske Udgifterne. I blandt de Indstrækninger, som stete paa Personalets Bekostning, var i dette Theateraar den, at de hidtil af Theatret udredede Forestillingsomkostninger ved Beneficer skulde fra næste Saisons Begyndelse bestrides af den, der havde Beneficen, naar denne ikke gaves for Tjenesteaar eller første Gang for Flid og Talent. Den for Theatret ringe Besparelse, men for Beneficianten mulig betydelige Afgang i Indtægt, saavel som det Kavlerie, der ofte opstod ved Vanskeligheden i at bestemme hvilke Udgifter, der maatte betragtes som kun vedkommende en vis, bestemt Forestillingsaften, gjorde at dette Knauserie vakte megen Uvillie og blev langt mere skadeligt for den gode Stemning hos Personalet, end gavnligt for Kassen.

Schwarz havde længe eftertraktet Tilladelse til med nogle unge Skuespillere og sine Elever at danne et Selskab, der skulde gjøre Reiser til de større Provindsbyer, for at give Forestillinger, hvilke han meente maatte blive baade indbringende og til gavnlig Udbredelse af Smag for Skuespil og Skuespilkunst. Under 17de December 1802 opnaaede han endelig Bevilling til „at lade opføre Skuespil og Balletter i Danmark og Norge.“ Efter omhyggelig Forberedelse foretog han nu i Sommeren 1804, under Firmaet „Det privilegerede Provindsial-Theater“, den første Kunstreise, der af det kongelige Theaterpersonale er gjort i Provindserne, og gav i nogle af Jyllands største Kjøbstæder saa betydelige Stykker som „Jægerne“, „Borgermesterfamilien“ og „Høstdagen“, der stadigt havde stærkt Tilløb og hvori ikke alene han vakte stor Enthusiasme, men hans Selskab i det Hele gjorde megen Lykke.

Sjv og halvtredstindstvende Saison.

1804.

- M. 3. Sept. 1. Dvaksalverne.
 Li. 4. - 38. Apothekeren og Doctoren.
 Lo. 6. - 5. Suedige Brevverling.
 F. 7. - 14. To Brødre.
 M. 10. - 23. Jændriften; 14. Nina.
 Li. 11. - 2. Dvaksalverne.
 Lo. 13. - 14. Bryllupshøitiden; 24. Lagertha.
 F. 14. - 8. Gevinsten i Classelotteriet; 6. Alexis.
 M. 17. - 9. Serenaden.
 Li. 18. - 6. Advokaterne.
 Lo. 20. - 1. Caroline; 6. Sunskjøbet.
 F. 21. - 5. Hgtefolkene fra Landet; 25. Lagertha.
 M. 24. - 10. Hgtefabskolen.
 Li. 25. - 2. Caroline; 7. Min Bedstemoder.
 Lo. 27. - 11. Vortførelsen; 28. Annette og Lubin.
 F. 28. - 8. Bærtshuset; 6. Sønkammeret.
 L. 29. - 3. Dvaksalverne; 23. Fanden er løs.
 M. 1. Oct. 34. Bogstavelige Udthdning; 1. Den dybe Sorg
 (Sfr. Burmann d. s. Mad. Leblanc).
 Li. 2. - 5. Galeisflaven; 17. Bjergbøndernes Born.
 Lo. 4. - 23. Aftakkede Officerer.
 F. 5. - 5. Adolf og Lovise (Mad. Kongsted Mad Wilnang
 s. Gjæst).
 M. 8. - 9. Negeren.
 Li. 9. - 19. Skinsyge Kone.
 Lo. 11. - 1. Creditorerne; 2. Dybe Sorg.
 F. 12. - 35. Eugenie; 24. Fanden er løs.
 M. 15. - 9. Skumlerne.
 Li. 16. - 19. Peters Bryllup.
 Lo. 18. - 11. Corficanerne.
 F. 19. - 2. Creditorerne; 7. Adolf og Clara.
 M. 22. - 11. Hgtefabsforslaget; 19. Hemmeligheden.
 Li. 23. - 16. Jætteren i Lisfabon; 18. Bjergbøndernes Born.
 Lo. 25. - 64. Politiske Randesløber; 25. Fanden er løs.

- F. 26. Oct. 1. Hjertets Forvildelse.
 L. 27. - 8. Domherren i Milano; 8. Inez de Castro (f. Schall, for i 25 Aar at have comp. Stykker og Balletter).
 M. 29. - 5. Borgermesterfamilien (Mad. Rongsted Fru Star s. Gjæst).
 Li. 30. - 30. Beverley.
 To. 1. Nov. 5. Postkajsen; 4. Skatten.
 F. 2. - 7. Brønden.
 L. 3. - 2. Hjertets Forvildelse; 1. Amors Luner (uden Abon.).
 M. 5. - 9. Afbrudte Reise; 9. Inez de Castro.
 Li. 6. - 28. Pigen fra Marienborg.
 To. 8. - 7. Uystige Passagerer; 1. Sommeraftenen.
 F. 9. - 6. Naturens Røst.
 M. 12. - 9. Syv tusind Rigsdaler.
 Li. 13. - 3. Creditorerne; 6. Arrestanten; 2. Amors Luner.
 D. 14. - 8. Sølvbrylluppet (f. Schwarz).
 To. 15. - 45. Barberen i Sevilla.
 F. 16. - 15. To Grenaderer; 32. Laurette.
 M. 19. - 3. Hjertets Forvildelse; 2. Sommeraftenen.
 Li. 20. - 30. Hververne; 33. Laurette.
 To. 22. - 9. Udstyret.
 F. 23. - 5. Daglønnen; 1. Skjelmen i sin egen Snare.
 L. 24. - Concert for Capellet's Enkekasse.
 M. 26. - 17. Høstdagen.
 Li. 27. - 16. Gamle og nye Sæder.
 To. 29. - 18. Skibbruddet; 5. Mødet paa Rejsen.
 F. 30. - 57. Barselstuen.
 M. 3. Dec. 5. Maleren og Pigene.
 Li. 4. - 9. Domherren i Milano.
 To. 6. - 4. Dvafsalverne; 34. Laurette.
 F. 7. - 11. Medbeilerne.
 M. 10. - 3. Caroline; 10. Lille Matros.
 Li. 11. - 4. Hjertets Forvildelse.

- To. 13. Dec. 11. Jøden; 26. Fanden er løs.
 F. 14. - 14. Armod og Høimodighed.
 L. 15. - 24. Biinhøsten; 14. Budseerlige Arvinger (f. Mad. Clausen).
 M. 17. - 4. Creditorerne; 2. Skjelmen i sin egen Snare; 79. Vaskepigerne.
 Ti. 18. - 30. To Sedler; 21. Aabenbar Krig.
 To. 20. - 21. Drageduffen.
 F. 21. - 7. Octavia.
 L. 22. - 30. Ellevte Juni (f. M.).
 To. 27. - 25. Søofficererne.
 F. 28. - 35. Landsbypigen.
 L. 29. - 1. Maleren af Kjærlighed; 9. Landsbymøllerne (f. L.).

1805.

- D. 2. Jan. 15. Chinafarerne (f. M).
 To. 3. - 2. Maleren af Kjærlighed; 15. Nina.
 F. 4. - 5. Dvaksalverne; 10. Landsbymøllerne.
 L. 5. - 67. Mafkeraden; 3. Dybe Sorg (f. Ti.).
 M. 7. - 3. Maleren af Kjærlighed; 35. Laurette.
 Ti. 8. - 1. Hver Mand's Fætter; 3. Skjelmen i sin egen Snare; 3. Sommeraftenen.
 To. 10. - 29. Bagtalelsens Skole; 3. Amors Luner.
 F. 11. - 50. Bemire og Azor.
 L. 12. - 44. Forliebte Haandværksfolk (uden Abon.).
 S. 13. - **Mafkerade, ved Bjørn.**
 M. 14. - 22. Han blander sig i Alt; 11. Landsbymøllerne.
 Ti. 15. - 9. Epigrammet.
 D. 16. - 26. Dyveke (f. Fattigv.).
 To. 17. - 12. Nonnerne; 19. Bjergbøndernes Børn.
 F. 18. - 32. Coquetten.
 M. 21. - 27. Indtoget.
 Ti. 22. - 17. Bestindianeren.
 To. 24. - 32. Hererie eller blind Allarm; 12. Landsbymøllerne.
 F. 25. - 25. Biinhøsten.

- S. 27. - **Masquerade, ved Bjørn.**
 D. 30. - 1. Danneqvinderne (f. Li.).
 To. 31. - 2. Danneqvinderne.
 F. 1. Feb. 23. Nabne Brevverling.
 L. 2. - 3. Danneqvinderne (uden Abon.).
 M. 4. - 4. Danneqvinderne.
 Li. 5. - 16. To Grenaderer; 27. Fanden er løs.
 To. 7. - 23. Værdige Fader.
 F. 8. - 4. Maleren af Kjærlighed; 20. Bjergbøndernes
 Born.
 S. 10. - **Masquerade, ved Bjørn.**
 M. 11. - 31. Feiltagelserne.
 Li. 12. - 45. Forliebte Haandværksfolk.
 D. 13. - 5. Danneqvinderne (uden Abon.).
 To. 14. - 49. Geert Westphaler; 4. Skjelmen i sin egen
 Snare.
 F. 15. - 6. Danneqvinderne.
 L. 16. - Concert af Fürstenau og hans 9aarige Søn,
 Fløitenister.
 M. 18. - 13. Kjolen fra Lyon; 33. Afguden.
 Li. 19. - 9. To Dage.
 To. 21. - 5. Hjertets Forvildelse.
 F. 22. - 18. Indianerne i England.
 L. 23. - 23. Herman von Unna (f. Poulsen).
 M. 25. - 60. Jeppe paa Bjerget; 28. Fanden er løs.
 Li. 26. - 18. Stregen i Regningen; 34. Afguden.
 To. 28. - 24. Herman von Unna.
 F. 1. Marts 15. Budseerlige Arvinger; 12. Philip og Annette.
 L. 2. - 17. Niels Ebbesen (uden Abon.).
 S. 3. - **Masquerade, ved Bjørn.**
 M. 4. - 25. Herman von Unna.
 Li. 5. - 21. Jægerne.
 To. 7. - 10. Mariane; 9. Sigrid.
 F. 8. - 9. Rejsen til Byen.
 L. 9. - Concert af Hofviolon Thiemroth.
 M. 11. - 4. Ponce de Leon.

- Ti. 12. Marts 18. Niels Ebbesen.
 To. 14. - 88. Den Stundesløse; 35. Afguden.
 F. 15. - 33. Emilie Galotti.
 M. 18. - 8. Dydagede Hjemmelighed; 10. Sigrid.
 Ti. 19. - 36. Landsbypigen.
 To. 21. - 28. Indtoget.
 F. 22. - 8. Califen i Bagdad; 10. Inez de Castro.
 S. 24. - **Masquerade, ved Bjørn.**
 M. 25. - 19. Skibbruddet; 22. Nabens Krig.
 Ti. 26. - 5. Puds og Penge; 26. Lagertha.
 To. 28. - 1. Camilla.
 F. 29. - 10. Syv tusind Rigsdaler; 36. Afguden.
 L. 30. - Concert for afdøde Capelmusici Barth's og de
 Hoons Børn.
 M. 1. Apr. 2. Camilla.
 Ti. 2. - 8. Lyttige Passagerer.
 To. 4. - 12. Embedsiver.
 F. 5. - 35. Bogstavelige Udtydning; 11. Lille Matros.
 L. 6. - 9. Johanna Montfaucon (f. Batain ved hans
 Afgang).
 To. 11. - Concert for Capellet's Enkekasse.
 Ti. 16. - 7. Crepolis.
 To. 18. - 10. Johanna Montfaucon.
 F. 19. - 5. Den, som kommer først til Mølle; 32. Amors
 og Ball. Luner.
 L. 20. - 15. To Brødre (f. M.).
 M. 22. - 89. Den Stundesløse; 33. Amors og Ball. Luner.
 Ti. 23. - 34. Emilie Galotti.
 To. 25. - 10. Ringen Nr: 1.
 F. 26. - 3. Camilla.
 L. 27. - 17. Forladte Datter (f. Fattigv.).
 M. 29. - 10. Epigrammet.
 Ti. 30. - 40. Figaros Giftermaal.
 To. 2. Mai 4. Dwindelist; 9. Entrepreneuren i Knibe.
 F. 3. - 17. Hekkingborn; 16. Nina.

- L. 4. Mai 18. Forladte Datter (Sfr. Lauerwald d. s. Dandsferinde) (f. M.).
 M. 6. - 7. Besøget.
 Li. 7. - 27. Dyveke.
 D. 8. - 58. Barselstuen (f. To.).
 L. 11. - 41. Figaros Giftermaal (f. F.).
 M. 13. - 9. Califen i Bagdad.
 Li. 14. - 1. Utidig Fortrolighed.
 To. 16. - 1. Edvard i Skotland.
 F. 17. - 2. Edvard i Skotland.
 L. 18. - 2. Utidig Fortrolighed (f. To.).
 M. 20. - 3. Utidig Fortrolighed.
 Li. 21. - 3. Edvard i Skotland.
 F. 24. - 30. Gulddaasen.

(Af Fourés's og Duclos's Selskab):

- M. 31. Mai Marton & Frontin; L'opera comique; Les amans prothés.
 D. 5. Juni Le bouffe & le tailleur; Frosine.
 F. 7. - La cloison; Adolphe & Clara.
 D. 12. - L'amour filial; L'opera comique; Le tonnelier (f. Mad. Fourés).
 F. 14. - Défiance & malice; Le devin de village; Les amans prothés.
 D. 19. - La rencontre en voyage; Folie & raison; Frosine.
 F. 21. - La jeune hôtesses; L'amour filial.

(Af det franske Skuespiller-selskab fra Stockholm):

- D. 26. Juni Le secret; Les prétendus.
 F. 28. - L'amant bourru; Le prisonnier.
 D. 3. Juli Les jeux d'amour & du hazard; La maison à vendre.
 F. 5. - Claudine; Renaud d'Ast.
 D. 10. - Les fausses infidélités; L'irato.
 F. 12. - L'amant bourru; Les visitandines.
 M. 22. - Le barbier de Seville; Le petit matelot.

- D. 24. Juli. Le prisonnier; La mélomanie.
 F. 26. - Le sourd; La maison à vendre.
 L. 27. - Les visitandines; L'irato (f. Théodore).
 L. 3. Aug. Concert; Pygmalion; Marton & Frontin (f. Mad. Despoir).

At denne Saison bragte færre Nyheder end den foregaaende — kun 14: 8 Skuespil, 4 Syngestykker og 2 Balletter, — var ingenlunde fordi Directionen havde truffet et omhyggeligere Valg, thi ikke een af dem har holdt eller havde fortjent at holde sig i Repertoiret som et Arbejde af æsthetisk Værd. De fleste kunde ikke engang mere den Tid's efter Nyheder faa graadige Mæsse; nogle forsvandt strax, andre slæbte sig med ringe Bisald igjennem tre fire Saisonger. Af de to Stykker, som gjorde størst Lykke, opnaaede det ene, Pigault-Lebrun's Treactshyftspil „Dvafsalverne“, hvori nogle franske Soldaters Forflædning som Dvafsalvere frembringer adskillige latterlige Situationer, i en Snees Aar kun en Snees Forestillinger; og at det andet, Duval's „Edvard i Skotland“, et rørende Skuespil i 3 Acter, nød den Lykke, først 27 Aar efter at det kom frem at gaae ud af Repertoiret med 24 Forestillinger, laae kun i det's interessante historiske Gemme og i at det, hvorvel af saare prosaisk Natur, til alle Tider kan taale at sees, da det har endeel Theatereffect af det gode Slags og ingen af de svulstige eller sentimentale Tirader, der dengang i det rørende Skuespil gaves Publikum for Folelsens Sprog, men siden bleve det utaalelige som Affectationens. Af Kogebue havde man forsømt at faae Noget til at trække og glæde Mængden med. Der var om Sommeren blevet forhandlet om at give et af hans „tragiske“ Stykker, enten „Die Kreuzfahrer“ eller „Die Sonnenjungfrau“, og var det

fkeet, havde man dog havt eet Stykke, der upaatvivlelig vilde have entusiastmeret Publikum; men Hauch satte sig bestemt derimod, „fordi der, hvilket af dem man saa tog, vilde behoves en stor og meget kostbar Garderobe og flere Sæt Decorationer, hvilket Alt var af den Charakter, at der ikke let kunde gøres Brug af det i andre Stykker, saa at man maatte løbe den Hazard, at Beføstningen, om Stykket, som det desuden kunde have store Vanskeligheder at spille, ikke gjorde Lykke, blev langt større end Indtægten, hvilket han ikke vilde udsætte Kassen for“. Af den berømte Forfatter's Lystspil fandt derimod Kierulfs, at man for Diebliffet ikke burde tage noget, da de uopførte alle vare kun lystige, og man i den sidste Tid havde givet Lystigheder nok; han vilde foretrække en god Jffland. Saa gif man da for denne Saison Kogebue forbi og tog Jfflands „Hjertets Forvildelse“, der allerede, ved at være en Fortsættelse af „Jægerne“, var anbefalet hos Publikum. Men Fortsættelsen var meget maadelig; istedetfor det elskelige, gemytlige og friske Huusliv, der i „Jægerne“ giver en interessant og naturlig Handling en smuk, tiltalende Tone, var her et uhyggeligt, forqvaklet Huusliv, som udbredte en frastødende Tone over en meget trivial Handling, der ikke engang har nogen tilfredsstillende Slutning i Anton's Omvendelse, da Tilfuerne have god Grund til at frygte, at den ikke bliver af Varighed. Der er i det ubehagelige Familiekævl ikke ret Noget til hverken at føle ved eller at lee af, hvorfor enkelte gode og effectfulde Scener, især de, hvilke Schwarz, som Warberger, gjorde særdeles interessante ved en mesterlig Fremstilling, vel vandt meget Bisfald, men det Hele ikke behagede synderligt. Den eneste Skuespilnyhed, der, foruden denne, bar Præg af et ketydeligt og

gjennemtænkt Arbejde, var det originale Femacts-Drama „Danneqvinderne“, af Høiesteretssecretair Carl Johan Møller, en meget talentfuld og fleersidigt dannet Mand, som tre Gange havde vundet Universitetets Priismedaille for Besvarelsen af juridiske, philosophiske og æsthetiske Spørgsmaal. Planen i dette hans første dramatiske Værk, som ogsaa blev det sidste, var ret heldigt lagt og mange smukke Steder vidnede, uaagtet flere ikke ringe Feil i Versification og Sprog, om et ikke almindeligt Anlæg for alvorlig dramatisk Digtning; men det savnede theatralst Virkning og blev dertil meget maadeligt udført, da de fleste Spillende vare saa fremmede for Fremsigelsen af Vers, at de, for nogenslunde at komme tilrette med dem, omskreve deres Roller saa at de kunde læse dem som Prosa, hvorved de endda ikke opnaaede at aflægge en monoton, syngende Diction. Hvad der meest behagede Publikum ved dette Stykke, var Kunzens kraftfulde, ædle og karakteristiske Musik til Chorene. — Var det ikke Skuespillets Nyheder, som Directionen havde at takke for den stærke Sogning, da var det endnu mindre Syngespillets: de faldt alle fire igjennem. Mindst uheldigt gik det „Den utidige Fortrolighed“, som dog kun opnaaede fem Forestillinger. Musikken, det første her opførte Værk af Sjoard, fandt man henrivende og overraskende rig paa skønne, piquante og flydende Melodier; ogsaa blev den første Acts Finale optaget med glimrende Bisfald; men Stykkets matte anden Act svækkede aldeles den første Virkning. Den værste Skjæbne fik „Camilla“, hvoraf man havde ventet sig et Kæsestykke, da Musikken var en af den her saa yndede d'Alayrac's store Compositioner og Sujettet rørende. Men om Publikum end havde et overdrevent Sværmerie for det

Sentimentale og med levende Deeltagelse fulgte ulykkelig Kjærligheds Kamp imod Forholdene, var dets Smag dog ikke saa forvendt, at det kunde finde Behag i det Græselige ved at et Uhyre, efter i syv Aar at have holdt en værgeløs uskyldig Qvinde fangen i en underjordisk Hvelving, kommer for at martre hende med Sjæleqvaler, eller ved at hun og hendes Barn af Sult bringes til Fortvivlelse. Tilskuerne fandt tvertimod den mørke Handling, som melodramatisk er udviklet i Situationer, der føre Rædselen til den høieste Spidse, ei alene modbydelig, men meget fjedsommelig og saa ganske imod den Charakter, det var vant til at finde i Stykker med d'Alayrac's Musik, at endogsaa denne forekom det tør, trist og slæbende. Allerede efter den tredie Førestilling maatte dette Stykke, som det havde kostet megen Tid, Flid og Udgift at bringe paa Scenen, henlægges for bestandig. — Begge Balletterne vare af Laurent og ubetydelige.

Debutantinden, Jfr. Burmann, der havde et godt Theaterydre og en smuk Syngestemme, var saa usorbederlig kold og stiv, at hun ikke mere fik nogen Rolle, men blev Choristinde. — Gjæsten, Mad. Rongsted, havde, hvor usorligelige de end vare med hendes plat profaiske Spillemaade, som Jfr. Veth, gjort stor Lykke i Odense ved sine naive Elskerinder. Her viste hun sig første Gang i de hendes Natur ligesaa fremmede værdige Modres Fag og afgav, ved Opfkrueingen af et vulgairt Bæsen og sin falsk sentimentale, stille henvuggede Fremføgen af Rollen, en skarp Modføtning til Mad. Rosings ædelt fri Holdning og naturlige, varme og hjertelige Foredrag. I sin anden Gjæsterolle, Fru Star i „Borgermesterfamilien“, var hun kommen paa sin rette Plads: med Humor og en hende

eiendommelig but, djærvt Comik gav hun, om end noget plat, saa dog uden Overdrivelse, latterlige Gamle; i dem var hendes Ansigtstudtryk ypperligt, hendes hele Optræden moersom og Dictionen ei alene fri og naturlig, men ofte nuanceret med overraskende Virkning. Hendes Brugbarhed i dette ikke store, men for Comedien, især den holbergiske, meget vigtige Sæg skaffede hende Ansjættelse og alle de Roller, som havde været besatte med Jfr. Winther, der gik af ved Saisonnens Slutning. — En Debut, der forøgede Personalet med en særdeles yndet Dandsferinde, som tillige syntes at have ualmindelige Naturgaver for mimisk Fremstilling, var den unge Jfr. Pauerwalds. Hun var høj, havde en udmærket velbygget Figur, et smukt, meget udtryksfuldt Ansigt og en rank, ædel Holdning. Endskjøndt hendes Fodfærdighed ikke endnu var betydelig, gjorde hun, ved sit herlige Udortes og den plastiske Skjønhed i Bevægelser og Attituder, saa stor Virkning, at hendes første Fremtræden var glimrende og fremkaldte et ganske usædvanligt entusiastisk Bisald.

Logerne vare for denne Saison blevne betalte saa høit og de enkelte Billetter bortrevne med saa stor Begjærighed, at den for Kassen var den bedste Saison fra Theatrets Begyndelse indtil fem Aar efter den — i Regnskabsaaret fra 1ste Mai 1804 til Udgangen af April 1805 indbragte Abonnementet 23379 Rdlr. og de enkelte Billetter 34682 Rdlr.; — ikke desto mindre klagedes der skrækkeligt over, at Publikum var blevet meget ilde behandlet: Nyhederne havde været saa og slette; de gamle paany optagne Stykker kun valgte, uden Hensyn til Værd, efter Directionens Lune eller fordi enkelte Skuespillere vilde brillere i dem; og alt det Øvrige de kjedsommeligste forslidte Sager. Den fine

Verden kom derfor i glad Bevægelse ved Bekjendtgjørelsen om, at der efter Saisonens Slutning vilde blive givet franske Forestillinger under Direction af Fourés og saaledes dog Veilighed til en ægte Kunstnydelse for den; thi man vidste, at det maatte blive noget Udmærket, esterdi Mad. Fourés havde vundet et ganske overordenligt Bifald ved de to Forestillinger, som hun i Slutningen af foregaaende Saison havde givet med sin Mand, endskjondt hun, da de vare ene, kun havde kunnet optræde i et Forklædningsstykke af to Personer og, med Understøttelse af Frydendahl og Du Buy, i „Adolf og Clara.“ Da Fourés nu kom med et Selskab, saa at hun kunde vise sig i flere og betydeligere Roller, gjorde man sig saa store Forventninger, at den første Bekjendtgjørelse derom neppe var skeet førend alle Loger vare affatte til alle Forestillinger, og at der, endnu inden Selskabet indtraf hertil, blev givet dobbelt Priis for de enkelte Billetter til de to første. For hendes Bedkommende gik Forventningen i fuldeste Opfyldelse. Hun var en meget smuk og i sit hele Væsen yderst indtagende Person med et særdeles behageligt Talent som Skuespillerinde, og vidste som Sangerinde, uagtet hun ei alene hverken havde en stor eller en stærk Stemme, men ikke sjeldent detonerede, ved Ild og Følelse i Foredraget at gjøre megen Virkning. I Hamborg havde Publikum ved hendes Afskedsforestilling gjort en frygtelig Allarm til langt ud paa Natten, for at bevæge hende til at give Løfte paa at komme tilbage, og da hun endelig bequæmmede sig dertil, havde det næsten ikke været at faae ud af Theatret, fordi det ikke noksom kunde bringe hende sin Taksigelse derfor. Her blev Rasieriet ligesaa stort; man gjensandt i hende den forjagede Fru Walthers og den afdøde Mad. Preisler; man

beundrede hendes Skjelmerie, hendes Kinesse, hendes Følelse; man beklappede hendes enkelte Replikker; hendes Gratie og aandrige Spil bragte endogsaa saa erklærede Syngespilhadere som Rahbek i Theatret og aftvang dem Beundring. Den syrige, elskende og capricieuse Clara i „Adolf og Clara“, den skjelmiske Bondepige i „Bødkeren“, fiffige Kammerpiger, vittige Verdensdamer og følelsesfulde Lidende: Alt fandt man at hun spillede nydeligt. Ingen i det lille Selskab kunde sættes ved Siden af hende; men den smukke Duclos, som i Almindelighed spillede hendes Elsker, havde et fint Bæsen, god Holdning og et ligesaa naturligt som tæffeligt Spil; Fourés blev fornemmelig beundret for den Gratie og elskelige Jovialitet, hvormed han høist pudseerligt fremstillede Drukkenskab, og var i det Hele i lavcomiske Roller meget moersom, uden af sit yppige Lune at lade sig forføre til Overdrivelse; og Ensemblet udmærkede sig ved den allernøieste Præcision og den Smag, hvormed den Enkelte underordnede sig det Hele. Fornemmelig ved det fine, lette og livlige Spil henrev dette Selskab saaledes, at Publikum, som ellers sjeldent gav sin Tilfredshed Luft i Applaus, ei alene overøste det med Klap og Bravoraab, men endog den sidste Aften i Masse tiltraabte det en Opfordring om at komme igjen næste Sommer. — Reppe havde Fourés endt sine Forestillinger, før end det af 11 Personer bestaaende stockholmske Hoftheater-selskab, der var blevet afflediget, indtraf og begyndte en Række Forestillinger, hvori Sangen var Hovedsagen, men Lysspillet ikke destomindre fik en særdeles tilfredsstillende Udførelse. Mad. Despoix var en smuk og temmelig rou-tineret Fremstillende med en særdeles skøn, omfangsrig Stemme, der i en ypperlig Skole havde faaet en Egalitet

og Boielighed, som gjorde hende til en fortrinlig Bravour-sangerinde. Da hun havde grundig musikkalsk Dannelse, der gav hende stor Sikkerhed i Intonationen og megen Frihed i Foredraget, blev hun af Musikkjendere sat langt over Mad. Fourés, som derimod ved det Piquante og Eiendommelige, hun vidste at give sin Udførelse, langt mere fortryllede Publikum. Calais var en ung, vakker Mand, med en særdeles behagelig Stemme; en endnu mere begavet Sanger og tillige smagfuld, meget routineret Skuespiller, der vandt stort Bisald, var Théodore; og i La Valette havde Selskabet, der i det Hele udmærkede sig ved musikkalsk Dannelse, en fortræffelig Basst af en god Skole. Som virkelig ypperlige Sangere indlagde Personalet sig megen Ære i Syngepillene, hvilke man ikke hidtil her havde hørt udføre med en saadan Dygtighed i de enkelte Partier og et saa fuldendt Ensemble, hvorfor man beklagede meget, at Truppen ikke, fordi den havde savnet Tid til de fornødne Forberedelser, saa sig istand til at give sit Repertoires store Stykker. — Paa en Tid da endog Theatrets Talentsfuldste, tildeels forledede af Repertoires Charakter, mere og mere forfaldt til at ville behage ved Overdrivelse og ved at tiltvinge deres Rolles Effect paa Ensembles Beføstning, blev disse to Selskabers Ankomst og at de ved deres Spil gjorde megen Lykke til stor og gavnlig Indflydelse paa Fremstillingskunsten. Var der end ikke, med Undtagelse af den rigtbegavede Mad. Fourés, i noget af Selsaberne en Gæst, som kunde maale sig med de Første blandt de danske Kunstnere, saa maatte dog disse erkjende, baade hvorledes de ringere Evner fik større Virkning ved den Lethed og behagelige Sikkerhed, hvormed de brugtes saaledes, at der ikke mærkedes Beregning eller An-

spændelse for at gjøre Effect, og ved at der igjennem den godt aspassede og omhyggeligt indovedede Samvirken udbredtes en indtagende kunstnerisk Tone over hele Forestillingen. Det gode Skuespillerøie opdagede snart, at endog Mad. Fourés's nydeligste Steder og den af Publikum meget omtalte Omstændighed, at fornemmelig hendes Scener gif naturligt og vare fulde af Liv og interessante Træk, for en stor Deel havde Aarsag i den for den almindelige Tilskuere ubemærkelige fine Tintefordeling, der, ved Aftale og fuldendt Indspillen, var opnaaet i den Grad, at Alle, der vare paa Scenen, gjensidigt motiverede, nuancerede og hævede hverandres Spil, saa at det fik større kunstnerisk Værdie, end det i sig selv havde. Schwarz undlod ikke, indtrængende at gjøre de yngre Skuespillere opmærksomme paa, at de Tilskuere, som forstode Sproget, endnu havde Smag nok til at se Effecten af det glatte, fine Spil og vurderede den høiere end den Effect, som fremkom ved bemærkelig Stræben; at Kunstneren, der igjennem Flid havde vundet Virtuositet, ved saadant Spil kunde betydeligt forhøie sine Egners Virkning; og at Forestillingerne i deres Heelhed derved fik en varigere Tiltrækningskraft, end enkelte Røllers for sig effectfulde, men imod de andre afstikkende Udførelse kunde give dem. Dette vakte en, især paa den Tid, Kunsten meget gavnlig Iver for, ved Røllernes Indstudering og Prøverne, at forsage Effectmageriet og igjen at komme tilbage til et godt Ensemble. — Endnu større Indflydelse fik de franske Gjæsters Kunstdannelse dog paa Syngestykkernes musikalske Udførelse: ikke blot Hr. Sølver, Hr. Funck, Schonberg og Kruse gjorde betydelige Fremskridt ved omhyggelig Opmærksomhed paa det Fortrinlige hos de Fremmede, men selv de Ældre, som Fry-

dendahl og Knudsen, bleve disse Forestillinger af megen Nytte til deres Partiers smagsfuldere Nuancering og, fornemmelig, til Opnaaelsen af en mere kunstmæssig Samvirken i combinerede Numere.

Da de forlystelsessyge Kjøbenhavnere, ikke, siden Casjortis Forestillinger, der jævnlig trak fuldt Huus, og et ligeledes stærkt besøgt „dansk Sommer-National-Theater“, hvori James Price fra Begyndelsen af Mai til Midten af November 1802, gav Linedands og equilibristiske Kunster paa Vesterbro, havde anden offentlig Underholdning end det kongelige Theater, blev der klaget meget over, at der ikke var nogen Moerskab for Folk Sondagsten. Det var en Folge deraf, at Secretair Bjørn, som var Fuldmægtig ved Hofstuen og Rolleskriver ved Theatret, endelig opnaaede den af ham længe ansøgte Tilladelse til paa Hoftheatret, for egen Regning, at give Mafferader, som fik et saa stærkt Tilløb, at der ogsaa bevilgedes Tracteurerne Rau & Schmejer i deres Gaard, nuværende Hôtel d'Angleterre, at holde Mafferader, som fornemmelig af den fine Verden fik talrigt Besøg.

Otte og halvtredstyvende Saison.

1805.

- M. 2. Sept. 1. De to Figaroer.
 Ti. 3. - 9. Søldbrylluppet.
 To. 5. - 11. Ja eller Nei; 13. Syngesyngen.
 F. 6. - 6. Puds og Penge; 27. Lagertha.
 M. 9. - 12. Ægtefæltsforlaget; 8. Silkestoene.
 Ti. 10. - 5. Fufentasterne; 17. Nina.
 To. 12. - 4. Caroline; 28. Lagertha.
 F. 13. - 2. To Figaroer.
 M. 16. - 24. Værdige Fader.
 Ti. 17. - 1. Den umulige Duel; 17. To Grenaderer.

- Lo. 19. Sept. 12. Corsicanerne.
 F. 20. - 29. Indtoget.
 M. 23. - 24. Jændriften; 21. Bjergbøndernes Born.
 Li. 24. - 14. Ringen Nr. 2.
 Lo. 26. - 2. Umulige Duel; 8. Adolf og Clara; 17. Den
 Vægelsindede.
 F. 27. - 6. Suedige Brevverling.
 L. 28. - 4. Edvard i Skotland (uden Abon.)
 M. 30. - 16. Chinafarerne.
 Li. 1. Oct. 15. Juliane von Lindoraf.
 Lo. 3. - 16. Døve Elsker; 7. Arrestanten.
 F. 4. - 6. Adolf og Lovise.
 M. 7. - 17. Gamle og nye Sæder.
 Li. 8. - 46. Forliebte Haandværksfolk.
 Lo. 10. - 1. Selim, Prinds af Algier.
 F. 11. - 18. Høstdagen.
 L. 12. - 34. Aline (uden Abon.)
 M. 14. - 29. Pigen fra Marienborg.
 Li. 15. - 2. Selim, Prinds af Algier.
 Lo. 17. - 20. Skibbruddet; 10. Entreprenuren i Knibe.
 F. 18. - 11. Syv tusind Rigsdaler.
 M. 21. - 13. Bebervendene.
 Li. 22. - 36. Bogstavelige Udtydning; 1. Den gamle
 Borg.
 Lo. 24. - 4. Reisen til Ostindien; 37. Afguden.
 F. 25. - 35. Aline.
 L. 26. - 3. Selim, Prinds af Algier (uden Abon.).
 M. 28. - 59. Varselstuen; 38. Afguden.
 Li. 29. - 5. Maleren af Kjærlighed.
 Lo. 31. - 15. Myndlingerne.
 F. 1. Nov. 3. Umulige Duel; 2. Gamle Borg; 76. Linna
 og Valvais.
 L. 2. - Concert af Keyper, Contrabas-spiller.
 M. 4. - 4. Umulige Duel; 10. Califen i Bagdad.
 Li. 5. - 30. Bagtalesfens Skole.
 Lo. 7. - 5. Hemmelige Forlovelse.

- F. 8. Nov. 16. Unge Menneſke efter Moden; 32. Telemak.
 M. 11. - 4. Selim, Prinds af Algier.
 Li. 12. - 10. Reifen til Byen.
 Lo. 14. - 19. Forladte Datter.
 F. 15. - 18. Erik Siegod.
 M. 18. - 18. Seckingborn; 77. Linna og Valvais.
 Li. 19. - 16. Pudſeerlige Arvinger; 14. Varnlig Kjærlighed.
 Lo. 21. - 16. To Brødre.
 F. 22. - 18. Veſtindianeren.
 L. 23. - 6. Idda (ſ. Jfr. Aſtrup).
 M. 25. - 8. Min Bedſtemoder; 29. Fanden er løs.
 Li. 26. - 22. Jægerne.
 D. 27. - **Maſkerade, ved Bjørn.**
 Lo. 28. - 9. Gevinſten i Glasſelotteriet; 15. Renaud d'Alſt.
 F. 29. - 28. Dyvefe.
 L. 30. - Concert for Capellet's Enkekaſſe.
 M. 2. Dec. 3. Gamle Borg; 33. Telemak.
 Li. 3. - 3. To Figaroer.
 Lo. 5. - 7. Idda.
 F. 6. - 4. Utdig Fortrolighed; 22. Bjerghøndernes Børn.
 (Standſet form. Arveprindsens Død).

1806.

- M. 6. Jan. 1. Grindringen.
 Li. 7. - 5. Edvard i Skotland.
 D. 8. - 5. Nytaarsgaven; 34. Høſtgildet (ſ. M.)
 Lo. 9. - 1. Fra Bærtøhuus til Bærtøhuus.
 F. 10. - 46. Barberen i Sevilla.
 L. 11. - 22. Menneſkehad og Anger; 18. Nina (ſ. Mad.
 Roſing).
 S. 12. - **Maſkerade, ved Bjørn.**
 M. 13. - 6. Dvaſſalverne; 19. Nina.
 Li. 14. - 2. Grindringen.
 D. 15. - 2. Fra Bærtøhuus til Bærtøhuus (ſ. Li.).
 Lo. 16. - 5. Creditorerne; 7. Alexis.
 F. 17. - 5. Selim, Prinds af Algier.

- L. 18. Jan. Concert af Capelmester Kunzens Kone, Sangerinde.
 M. 20. - 3. Fra Bærtshuus til Bærtshuus.
 Ti. 21. - 23. Menneſkehad og Anger.
 D. 22. - Concert af tre Brødre Preumayer, Fagotifter.
 To. 23. - 3. Erindringen.
 F. 24. - 10. Domherren i Milano.
 L. 25. - 31. To Sedler; 68. Maskeraden (f. To.).
 M. 27. - 23. Han blander ſig i Alt; 30. Fanden er løs.
 To. 30. - 1. Huſfiterne.
 F. 31. - 2. Huſfiterne.
 L. 1. Febr. 3. Huſfiterne (f. Ti.).
 S. 2. - Concert af Brødrene Preumayer.
 M. 3. - 4. Huſfiterne.
 Ti. 4. - 13. Gyteſkabeforſlaget; 7. Huuſkjøbet; 23. Bjergbøndernes Børn.
 D. 5. - 5. Huſfiterne (uden Abon.).
 To. 6. - 26. Søofficererne.
 F. 7. - 4. Fra Bærtshuus til Bærtshuus.
 L. 8. - 11. Epigrammet (f. Knudſen).
 S. 9. - Concert for den lille Zfr. Perſch, Elev ved Theatret.
 M. 10. - 13. Nonnerne; 34. Amors og Ball. Luner.
 Ti. 11. - 17. To Brødre.
 D. 12. - 19. Niels Ebbesen (f. Fattigv.).
 To. 13. - 37. Landsbyypigen.
 F. 14. - 4. Erindringen (Zfr. Roſenkilde d. f. Henriette).
 L. 15. - 10. Afbrudte Reife; 35. Amors og Ball. Luner (f. F.).
 S. 16. - Concert af to Brødre Bender, Clarinetifter.
 M. 17. - 61. Jeppe paa Bjerget; 78. Linna og Valvais.
 Ti. 18. - 5. Qvindeliſt; 5. Skatten.
 D. 19. - 6. Huſfiterne (uden Abon.).
 To. 20. - 35. Emilie Galotti.
 F. 21. - 47. Forliebte Haandværkſolk.
 L. 22. - 7. Huſfiterne (uden Abon.).

- M. 24. Febr. 9. Opdagede Hemmelighed; 11. Mariane.
 Ti. 25. - 17. Fætteren i Lisfabon; 51. L'orphelin.
 D. 26. - 12. Epigrammet (f. M.).
 To. 27. - 18. To Grenaderer; 7. Lønkammeret.
 F. 28. - 42. Figaros Giftermaal.
 L. 1. Marts. 26. Herman von Unna (f. Dahlén).
 M. 3. - 23. Uabenbar Krig; 52. L'orphelin.
 Ti. 4. - 7. Puds og Benge; 11. Entreprenuren i Knibe.
 D. 5. - 27. Herman von Unna (f. Ti.).
 To. 6. - 19. Vestindianeren.
 F. 7. - 50. Geert Westphaler; 11. Califen i Bagdad;
 39. Afguden.
 M. 10. - 6. Postchaisen; 12. Lille Matros.
 Ti. 11. - 17. Chinafarerne.
 D. 12. - 31. Hververne (f. To.).
 To. 13. - 26. Viinhøsten.
 F. 14. - 28. Herman von Unna. (Den 16de Tode død).
 M. 17. - 19. Indianeren i England.
 Ti. 18. - 20. Niels Ebbesen.
 To. 20. - 12. Syv tusind Rigsdaler.
 F. 21. - 17. Pudseerlige Arvinger; 13. Lille Matros.
 L. 22. - 27. Viinhøsten (f. F.).
 S. 23. - **Maskerade, ved Bjørn.**
 M. 24. - 5. En Time borte; 20. Hemmeligheden; 36. Amors
 og Ball. Luner.
 Ti. 25. - 32. Jacob von Thybo.
 D. 26. - 8. Brønden (f. M.).
 To. 27. - 51. Semire og Azor.
 F. 28. - 9. Lyftige Passagerer.
 L. 29. - 11. Johanna Montfaucon (f. Foersom).
 F. 4. Apr. Concert for Capellet's Entekasse.
 Ti. 8. - 1. Hospitalet.
 D. 9. - 20. Peters Bryllup (f. M.).
 To. 10. - 20. Skinsyge Kone.
 F. 11. - 14. Kjolen fra Lyon; 72. Kjærligheds Magt.
 L. 12. - 2. Hospitalet (f. F.).

- M. 14. Apr. 33. Hererie eller blind Allarm.
 Ti. 15. - 6. Gæstefolkene fra Landet; 73. Kjærligheds Magt.
 D. 16. - 3. Hospitalet (f. Forf.).
 To. 17. - 12. Johanna Montfaucon.
 F. 18. - 1. Romeo og Juliette.
 L. 19. - 12. Medbeilerne (f. M.).
 M. 21. - 2. Romeo og Juliette.
 Ti. 22. - 11. Falsk Undseelse.
 To. 24. - 3. Romeo og Juliette.
 F. 25. - 8. Besøget.
 L. 26. - 29. Herman von Unna (f. Fattigr.).
 M. 28. - 22. Drageduffen.
 Ti. 29. - 33. Coquetten.
 D. 30. - 4. Romeo og Juliette (uden Abon.).
 L. 3. Mai. 13. Embedsiver (f. To.).
 G. 4. - Concert af Brødrene Ficker, Obo og Fløite.
 M. 5. - 36. Emilie Galotti.
 Ti. 6. - 5. Romeo og Juliette.
 D. 7. - 31. Ellefte Juni; 4. Amors Luner (f. F.).
 To. 8. - 10. Udstyret.
 F. 9. - 10. Gevinsten i Claasselotteriet; 5. Rivalerne.
 L. 10. - 31. Beverley (f. To.).
 G. 11. - 1. Den gode Sader; 1. Fruentimmerhæv-
 nævn. („Den dramatiske Skoles“ 1ste
 Forestilling).
 M. 12. - 10. Negeren.
 Ti. 13. - 21. Skibbruddet; 24. Udenbar Krig.
 To. 15. - 1. Sødskendekjærlighed; 1. Harle-
 quin Patriot.
 F. 16. - 14. Nonnerne.
 L. 17. - 15. Armod og Høimodighed (f. Ti).
 G. 18. - 1. Vor Sritz; 2. Fruentimmerhæv-
 nævn.
 M. 19. - 1. Ungdom og Galsskab.
 Ti. 20. - 2. Ungdom og Galsskab.
 D. 21. - 19. Veien til Edelæggelse (f. M.).

- To. 22. Mai. 3. Ungdom og Galsskab.
 F. 23. - 11. Egteskabsstolen.
 M. 26. - 3. Fruentimmerhævn; 2. Harlequin Patriot.

(Af det franske Selskab under Fourés):

- F. 30. - L'honnête criminel; Gulnare.
 E. 31. - Les projets de mariage; Les prétendus.
 M. 2. Juni. Les deux pères; Le tableau parlant.
 Ti. 3. - L'amant jaloux; Les deux petits savoyards.
 F. 6. - Défiance & malice. Une folie.
 E. 7. - Les fausses infidélités; Philippe & Georgette;
 Frosine.
 M. 9. - Le séducteur amoureux; Le calife.
 Ti. 10. - L'épreuve villageoise; Le trésor.
 To. 12. - Les visitandines; Les deux petits savoyards.
 F. 13. - Raoul Barbebleue; Le diable couleur de rose.
 M. 16. - Les folies amoureuses; Le médecin turc.
 Ti. 17. - Une folie; L'amour filial.
 To. 19. - L'opéra comique; Raoul Barbebleu.
 F. 20. - Les deux pères; Adolphe & Clara.
 To. 26. - Ma tante Aurora; Le trésor.
 F. 27. - Nina; Renaud d'Ast.
 M. 30. - Le directeur dans l'embarras; Les amans
 prothés.
 Ti. 1. Juli. Azémia; Les rivaux d'eux mêmes.
 To. 3. - Le chateau de Monténéro; Pygmalion.
 F. 4. - Aléxis; Ma tante Aurora.
 M. 7. - Stratonice; Paul & Virgine (f. Mad. Fourés).
 Ti. 8. - Le petit matelot; Le chateau de Monténéro.
 To. 10. - L'amant bourru; Azémia.
 F. 11. - Raoul Barbebleue; Les deux petit savoyards.
 E. 12. - Le déserteur; Manquinados (f. Bernard).
 To. 17. - Soliman Second; Lodoiska (f. Fr. og Mad.
 Alexandre).

Efter 3½ Aars Forløb modtog den danske Skueplads, i Sanders Femactstykke „Hospitalet“, atter et originalt Lystspilforsøg, men det blev det alleruheldigste, der var gjort siden „Dormon og Wilhelmine“ for 10 Aar siden aabnede de uheldige Forsøgs uafbrudte Række. Forfatteren havde villet latterliggjøre to af Tidens meest fremragende Daarskaber: Ganget til mystisk Philosophie og Smagen for Roverromaner; men var selv henselet til en tredje: den præfende falske Sentimentalitet, og havde, ved Ujandhed og Overdrivelse i baade Charakterer og Begivenheder, udført sin Idee saa feitet og plumpt, at Satiren blev uden Virkning. Saaledes havde han ladet en Oberst, som han vilde have anseet for en ellers sat, fornustig og ædeltænkende Mand, ved Læsningen af Roverromaner blive saa forrykt, at han, for at more sig, overfalder og udplyndrer en fredelig Comedianterbande. Der var i dette Lystspil ikke Spor af hverken Lune eller Vittighed, af hverken Lystigheden i den holbergiske Comedie eller det fine Charakteranlæg og den smagfuldt naturlige Dialog i Prams „Egteskabs-skolen“. Det Gnesteste, man fandt moersomt ved Stykket, var det Forseilede i Forfatterens Anstrengelse for at være moersomt; Publikum loe ikke af det, men loe det ud. Sander, der var meget hovmodig af den velfortjente ualmindelige Lykke, som hans „Niels Ebbejen“ havde gjort, kunde ikke fatte andet, end at det maatte være den laveste Misundelse, som stillede sig iveien for hans Lystspils glimrende Indgang paa den danske Scene; han erklærede meget opbragt, at han vel saae, at Chicanen ikke vilde taale ham som Lystspildigter, men han skulde lære den at lade ham beholde Pladsen som den første Tragediedigter. Dog ogsaa deri maatte han see sig stuffet, ikke blot ved at en

Anden hævede sig over den Høide, han havde været paa, men ved at han selv ikke engang mere kunde naae den. — At denne slette Nyhed kom frem, var ikke at lægge Directionen til Last; den havde ikke foranlediget Stykket, og kunde ikke godt afflaae Dpførelsen. Saavel den Anseelse, hvori Sander stod hos Publikum og som han aldrig undlod at styrke ved at beraabe sig paa sin Værdighed til den, som ogsaa, at der i den sidste Tid næsten slet ikke indkom originale Arbejder, gjorde en Forkastelse utilraadelig. Smidlertid behøvedes heller ikke dette Stykkes Antagelse til Beviis paa, at den danske Skueplads nu var givet en raa Banjsmag i Bold; saa saa de af Bestyrelsen valgte Nyheder end vare, de gave fuldt Vidnesbyrd derom. Martellys „De to Figaroer“ savnede altfor meget Liv, Lyfsthed og overgIVEN Bittighed til at det Publikum, som i Beaumarchais's saa kosteligt spillede to Stykker havde gottet sig over den ene uefterlignelige Figaro, kunde finde Behag i dem; og i „Grindringen“ gav Iffland vel fuldt op af Moral og Rørelse, men hans stereotype Charakterer bleve ved de hverdagslige Situationer altfor kjedsommelige til at kunne vække Interessé: disse to Stykker fandt ingen Indgang hos Publikum. Alligevel: hvor svage de end ere, der viser sig dog i dem en alvorlig Bestræbelse for, efter Evne, at fyldestgjøre Kunsten og Naturen. Det Modsatte var for sund Smag den meest fremtrædende Egenskab ved de to Stykker, som Directionen havde valgt for at give Publikum noget, med stor Omhu udstyret, ret Stort og Fortræffeligt. Sværmeriet for det Rørende havde længe været begjærligt efter nogle „gode tragiske Stykker“, og gjentagende offentlig lagt Directionen paa Hjertet, at den ikke sørgede for at skaffe Abbonenterne Afvegling og at

holde den dannede Deel af Publikum til Theatret. Der var i den Anledning delibereret meget i Directionsmoderne, og Hauch havde ved den foregaaende Saisons Slutning indtrængende anmodet Kierulf og Games om „at udsøge nogle smukke Sørgestykker, da det lod til, at Publikums Smag vilde falde til dem, og de vist kunde blive Theatret til Ære og Fordeel.“ Ved Valget af et Par shakespeare eller schilleriske Bærker kunde Directionen maaskee nu have virket meget for det moderne Føleries Overgang til sund, ægte Følelse, men Kierulf havde kun ringe poetisk Sands og rettede sig desuden altfor ydmygt efter de Stores Ansæelser, til at han skulde finde sig foranlediget til at bestride Hauchs erklærede Uvillie imod hvad denne kaldte „urimelige Stykker, hvori der bestandig var Couliſſe-changement og taltes i høie Toner, men ikke fandtes Noget for Hjertet, som kunde røre Folk.“ Kierulf gik, i sin Chefs Mand, ned til Publikums Smag, søgte „rørende“ Stykker, som i Tydskland havde vundet saa stort Bisald, at man kunde gjøre Regning paa deres glimrende Optagelse her, og foreslog, efter sex Ugers Overveielſe, „Selim, Prinds af Algier“, og „Husfiterne“, hvilke behagede Hauch saameget, at han strax erklærede sig villig til „at lade dem opføre med al den Bekostning, som de fortjente.“ Det Forstnævnte kaldtes et Sørgespil af Lytſpilsforfatteren Jünger, men var en af ham forfærdiget meget nøgtern Omarbeidelse af Englænderen Brownes »Barbarossa«, et af forslidte Situationer og Theatercoups sammenlappet Rørestykke med en høiſt almindelig Tyran, en Dronning som stolt Qvinde og lidende Moder, en forflædt Prinds, Drab og meget declamatorisk Spektakel i brillant tyrkisk Costume. Frydendahls prægtige Udſeende og buldrende Tirader i

Tyranrollen, den majestætiske Skjønhed, hvori Jfr. Astrup fremtraadte som Enkedronning Saphira og det sentimentalt syngende Foredrag, som man var vant til hos hende at tage for Udtryk af Følelse, Mad. Hegers høie qvindelige Ynde og sværmerfke Melancholie i Trena, Foerjoms livfulde Fremfjigelse af den forfulgte Prindses Kvaldreplikker og de deilige Dragter skaffede Stykket et stormende Bisfald. Der var ingen Pathos, ingen tragifk Storhed: kun en triviel Behandling af et trivielt Romanftof; men man folte fig henreven af „de mange rørende Steder“: det var et Sørgefpil efter Mængdens Hjerte. Og dog kunde det ikke i Virkning paa folende Sjæle nær maale fig med Kogebues „Husfiterne“. Wieland, hvem dette Femacts-Drama i detf Ryhed skaffede „ein ganz ausnehmendes Vergnügen und eine innige Rührung“, fandt det at være „das non plus ultra dessen, was die dramatische Muse über menschliche Gemüther vermag“, og havde for faavidt Ret, som det ei alene var lagt an paa at fkulle være det, men for den Tids affecteert blodhjernede Maffe virkelig var det: det Rørende deri er faa overvældende, at det consumerer endog alle ægte dramatifke Egenfkaaber. Det vil være vanskeligt at opdage Stykkets Idee, derimod aabenbarer fig i hver Scene Forfatterens Tanke: at anvende den høiefte Kløgt paa Tilveiebringelsen af Midler, hvormed jelv det haardefte Hjerte maa bevæges til Medlidenhed. Kun Skade, at den Medlidenhed, han vil vække, ikke er tragifk, og at Midlerne, hvorved han vækker den, ere platte og ukunfnerifke. Det enefte Maal og Meed er Effect ved Rorelse, og den føges tilkæmpet ved falft Sentimentalitet, huul Pathos, de fmaaligfte blændende Udvendigheder, forftruede Charakterer og en opftyltet pompos Handling, der har fit store

Moment i at den frygtelige Prokopius, Husfiternes Hærfører, lader sig bevæge til Skaansel imod de beleirede Naumburgere, ved at de sende deres Børn, fra det femte til det fjortende Aar, i Procession til hans Leir, for at anraabe om Naade. Virkningen af dette storartede Theater-coup maa naturligtvis blive i Forhold til de smaa uskyldige Bonfaldendes Mængde: jo større Antal jo større Nørelse; Directionen havde fra Dandseskolen, hos de Gifte i Personalet og igjennem Statistformanden med megen Møie sammenbragt hele 57; derfor: Nørelsen var meget stor. Stykket gjorde glimrende Lykke. For sund Sands var det eneste Gode og Skjønne deri Rosings høie, mandige og sjælsfulde Fremstilling af Rodemesteren Wolff; men den danske Skuepladses Publikum fandt, at det i Gæt og Alt, fra Begyndelsen til Enden ganske var hvad Wieland havde beundret det for at være. Der taltes dengang meget om, at Kogebue havde underrettet Same om, at han, med sin Kone, vilde til Foraaret gjæste Kjobenhavn, for at see nogle af sine Stykker, da det var ham fortalt, at de der gaves endnu fortræffeligere end i Tydskland og fandt overordenligt Bifald hos Publikum. Iblandt de Fesligheder, hvormed Directionen tænkte at hædre en Digter, hvis Stykkers Glans nu overstraaede det hele originale Repertoires, skulde den første bestaae i en af Sander forfattet tydsk Prolog, som maatte være i Sang, for at kunne udføres af Mad. Frydendahl, og Opførelsen af „Husfiterne“. Da han ikke kom i denne Saison, var det et Held, at hans Løfte om at indtræffe i næste ikke kunde opfyldes formedelst Krigen i Tydskland, thi allerede da havde han neppe kunnet glæde sig ved den Bifaldsjubel, der nu fulgte Knaldscenerne. Tillsøbet og Tilskuernes heldige Stemning for

Modtagelsen af dette Rabalderstykke skyldtes nemlig for en stor Deel, uden at Mængden var sig det bevidst, en af Galotti i Anledning af Kongens og Kronprindsens Fødselsfest componeret, ved Opfindelse i fædrelandsk Land og henrivende Dandse hoist ypperlig, mimisk Prolog, som ved alle syv Forestillinger gik foran Stykket. Publikums Rørelse over dette var stoiende, men altfor meget taget ved Overraffelse til at have rigtigt Hold: allerede ved dets 8de Opførelse, efter at det i tre Aar var blevet holdt ude af Repertoiret, for at skaffe Due en mere indbringende Benefice, end Publikums ringe Mening om ham lod vente, fandt man, at det, uden Prolog og uden Rosing, var temmelig kjedsommeligt; ja da det, efter igjen, fordi ogsaa Jfr. Astrup vilde gjøre en glimrende Benefice med det, at have hvilet i tre Aar, kom frem den 11te Gang, gjorde man sig lystig over at Forfatteren havde kunnet indbilde sig, at Publikum ligesaa let som Prokopius vilde lade sig tage med Storm af en Flok Born, og hvad der i Dramaets Ryhed havde været beundret som non plus ultra i det Rørende, blev da spottet som non plus ultra i det latterligt Affecteerte. Af Agtelse for Beneficiantinden applauderede Publikum et Par Scener ved hendes Forestilling; ved to følgende morede det sig saa meget over det Pathetiske, at der blev taget Directionsbeslutning om at omgjøre Klæderne til „Hugo von Rheinberg“. — Ogsaa i Syngeespillet vilde Directionen have noget Sorgeligt, og valgte, imod Kunzens Raad, „Romeo og Juliette“, et fransk Sangorgespil i tre Acter, sammenslikket af Shakespeares Tragedie, men trist og uden store musikalske Situationer. Steibelts i det Hele skønne og karakteristiske, i enkelte Partier endog grandiose Musik vandt, uagtet en temmelig svag Udførelse,

fortjent Bisald; men Stykket faldt Publikum altfor monotont og langtrukket; for at det Sorgelige skulde kunne vække dets Deeltagelse maatte det have Liv, Afvegling og flaaende Effect. Disse Egenskaber vare overhovedet Publikum det Væsenligste ved Alt, hvad der blev budet det som Kunstproduction; hvor det fandt dem, var det ingenlunde noiseende paa hvad Smag og sund Fornuft kunde gjøre Fordring paa. Saa mange Usandsynligheder det end blev opvartet med i det comiske Syngestykke „Fra Bærtshuus til Bærtshuus“, der baade i Texten og Tarchys lette, nydelige Musik har fuldt op af dette Væsenligste, saa morede det sig derfor kosteligt og skjænkede Udførelsen et saa levende Bisald, at det kun var Bæmseligheden ved at give et Stykke, hvori der er saa mange Damer i Mandstragt, som blev Skyld i at det ikke længe holdt sig paa Scenen. Saisonnens sidste, men de forudgivne langt overstraalende, Nyhed bragte Du Puy i sin uforlignelige „Ungdom og Galsskab“, et genialt Bærk, som, medens alle de andre Nyheder forlængst ere gaaede under med den Modesmag, der fremkaldte dem, endnu henriver ved Friskhed og Ynde. N. T. Bruun har ved Omarbejdelsen af Bouillys „Une folie“ viist, hvor ypperligt han, naar han kun havde anvendt saa megen Flid og saa godt modstaaet sit Gang til med sine egne faade, smagløse Indfald at gjøre Forfatterne vittige, kunde have behandlet fremmede Arbejder for den danske Scene: den er bleven en meget naturligt local og behageligt moersom Text, hvori ethvert Syngenummer har en særdeles heldig rhythmissk Form. Den første Opførelse af dette Bærk blev imodseet med stor Spænding. Du Puy havde vundet megen Yndest hos Publikum ved endeel særdeles skønne Smaacompositioner; men den Mening, at Du Puy, om

han ogsaa virkelig var en talentfuld Componist af Concertsager, var altfor flygtig til at kunne gennemføre et betydeligt dramatisk Værk kunstrigtigt og smukt, havde et Par ansete Musikdyrkere yttret til saa Mange og med saa stor Iver og Bestemthed, at det for Theatret interesserede Publikum, der havde hørt saa meget Bynyt om Du Buys Letfjind, fandt den meget rimelig. Ogsaa blev der gjort opmærksom paa, at han ved til sin første Theatermusik at vælge en Text, hvortil der allerede var en berømt Musik af Méhul, viste en umaadelig Arrogance; hvorimod den Omstændighed, at han ved Partiernes Indstudering, som han selv forestod, havde indstændigt bedet Sangerne, ikke at lade hvilkensomhelst Mening om Musikken komme udenfor Syngeforkolen inden Orchesterproverne, gjordes til Beviis paa hans grundede Frygt for at man vilde finde hans Arbeide forfeilet. Ved den første Opførelse var det, inden Ouverturen begyndte, de fleste Tilskuernes Formodning, at de i Musikken kun vilde finde et i Enkeltheder interessant, men i det Hele mislykket Forsøg. Allerede Ouverturen fremkaldte et glimrende Bisald og den glade Beundring steg med ethvert Numer i Stykket. Det livligt og gratiøst veksellende Udtryk af overgivent Lune, erotisk Følelse, Skjelmerie, frigerst Fyrighed og munter Gemtylighed, som strømmede frem i en Rigdom af skønne, letflydende, friske Melodier og hævedes ved det delicate og coquet instrumenterede Accompanement, henrev Publikum, som ved d'Alayrac's og Grétry's Musiker især var blevet indtaget af den behagelige, ved et let Anstrøg af Charakter, piquante Stil. De fire store Arier, der, hoist forskjellige efter Person og Situation, alle udmærkede sig ved original Melodiositet, Liv og Bravour; de herlige Viser og den med Genialitet

udførte dramatiske Behandling af første Acts Finale vandt et overordenlig levende Bifald. Men saa Syngespil ere ogsaa paa det danske Theater blevene i alle Roller udførte med en saadan Virtuositet i baade Sang og Spil. Componisten selv, der især, med en hans Samtid uforglemmelig Gratie og elskelig Munterhed, brillant foredrog Nitemester Roses Arie; Frydendahl, som gav Maleren med en beundringsværdigt interessant Naturlighed, og sang sin Arie med en uefterlignelig fin comisk Nuancering i et kraftfuldt karakteristisk Foredrag; Knudsen, over hvis Sang og Spil der var udbredt en elskelig Jovialitet og ægte inderlig Livlighed; Jfr. Junck, som med sin glimrende Udførelse af Sangpartiet i denne Rolle forenede en hos hende usædvanlig Munterhed, der klædte den af Naturen indtagende Pige særdeles smukt; og endelig Kruse, som fortræffeligt gav den gamle Farveriver og med sin rene, klangfulde Bas gjorde prægtig Virkning i Finalen — disse Fem virkede hver for sig og i Forening saa ypperligt efter deres Opgavers Fordringer, at dette Stykke blev en af den danske Scenens uovertræffelige Syngespilforestillinger.

Rahbek havde i en Række Aar ofte og indtrængende gjort opmærksom paa Nødvendigheden af at oprette en Skole og Ovelsesanstalt for tilgaaende Skuespillere. Gavnligheden af en saadan Indretning, under en kunstforstandig og omhyggelig Ledelse, var indlysende, og Rahbeks Uttringer derom vare ogsaa ingenlunde blevene saa ringeagtede, som han beklagede sig over. Allerede Warnstedt havde, i Forening med Schwarz, taget Sagen under meget noie Overveielse og gjort forskjellige Udkast, efter hvilke han havde udseet Rahbek til Lærer i „det theoretisk Dannende, samt Kundskab om Vers og deres rette Fremsigelse“, hvor-

imod han „ikke fandt det raadeligt at lade ham have at gjøre med Veiledning i hvorledes Roller skulde begribes og spilles, da han kun havde god Smag i den larmoyante Comedie, og i sin Kritik over Actionen lod sig mere lede af sit Sentiment for Acteuren, end hvad han billigen maatte domme om hans Capacitet.“ Warnstedt var imidlertid ikke den Mand, der, blot fordi han fandt den onskelig, letsindig tog fat paa Iværksættelsen af en saa vigtig Sag, som han indsaae at en saadan Skoles Dyrettelse maatte blive; han klarede sig først alle Vanskeligheder og kom da, efter at han ved flere Planer havde søgt at hæve dem, til Overbeviiisning om, at det ikke for Diebliffet og med de Midler, han kunde faae til Raadighed, vilde være muligt at tilveiebringe hvad han kaldte „et Academie, som skulde give Skuepladsen dens rette Fundament, men ikke forøge Antallet paa uduelige Aspiranter.“ Grundtrækkene i alle hans Udkast vare: „Man maatte paa ingen Maade optage Elever islæng med bar Forhaabning om, at der vel iblandt dem vilde findes enkelte, som med Tiden kunde gjøres brugelige; thi det vilde være at fore mange unge Mennesker af begge Kjon ind paa en Bane, som man, naar de vare blevne maaskee over en Snees Aar og havde faaet Afsmag for Arbeide med Hænderne, skulde med blødende Hjerte være nødt til at jage dem ud af, uden at kunne anvise dem en anden, hvorpaa de agtværdigen kunde fortjene deres Brød; og Theatret var allerede nok en Jordarvelsesindretning formedelst Dandseskolen, som blev mange Vorn til Forliis af Skolelærdom og Dylærelse i en stikkelig Haandtering. Skulde en sliq Stiftelse blive baade Eleverne og Theatret til Gavn og Ære, da maatte fornemmelig søges unge anstændige og velopdragne

Mandsfolk og Fruentimmer af hæderlige Borgerfamilier; men af Børn kun saadanne, som tegnede til at faae god Theatereexterieur og ved flere Prover viste let Nemme, Lærelyst og et remarquable Talent i Efterligning. Børnene maatte i visse Tider gives al den Lærdom, som vilde gjøre sædelige Pige- eller Drengbørn skikkede til at komme godt an i Verden, om de ikke befandtes duelige til Theatret; og samtlige Elever, store og smaa, skulde fem Tider daglig forenes for at faae Underviisning i Dansk, Tydsk og Fransk, Historie, Geographie, Poetiken, saa megen Tegning som behøves til ordenligt at tegne hvorledes en Person skal see ud i et Stykke, Mythologie, Sang, Dands, Fægtning og militair Exercits, samt to Gange ugenlig anføres til Dvelse i at fremsige Vers, oplæse passende Scener og spille smaa Stykker, hvori de kunde habiliteres i at bevæge sig paa Theatret, begribe en Rolle, give deres Person sammes Basen og baade rigtigt og smukt exprimere Situationer og Affecter. Der skulde een Gang om Maanedes holdes Examen samt i Actionen aflægges Prover for Directionen, som derefter havde at afgjøre, om der iblandt Eleverne var fundet Noget, som havde Dygtighed til at overgaae til Theatret, eller som for Udygtighed burde afgang fra Academiet. Længer end to Aar kunde intet voxent Menneske gaae inden saadan Kjendelse gives, men om endog Børn bleve kjendte udygtige, kunde de, naar de engang vare optagne, vedblive at faae Lærdom i Skolen indtil deres Confirmation. Alle Elever skulde have fri Comedie, men ikke i Læreaarene andet med Theatret at gjøre, end, naar det kunde skee uden Afbræk for Underviisningen, at gaae ind i Chor og Balletter, for at blive theatervante." Intet af Warnstedts Udkaft indeholder nogen Antydning af, at

han meente, ved offentlige Forestillinger af Eleverne at opnaae Bidrag til Udgifterne; der siges tvertimod, at disse maatte skaffes tilveie „ved Hans Majestæts allerhøieste Raade og Theatrets Tilskud for den Fordeel og Ære, som et saadant Academie vilde forsikre det.“ Udgifterne vilde, efter hans Plan, fornemmelig blive til Skolehold, til Lærere og Underviisningsapparat ved Academiet og til „de Dyp-tagnes Understøttelse,“ hvis Nødvendighed han forklarer saaledes: „Det er kun for at skaffe ægte Talenter at en saadan Stiftelse er værd at anvende Penge og Møie paa, og at Talenterne ere agtværdige for en god Dypforsel skylder man Theatrets Værdighed at paasee. Men det er sjeldent, at den Ungdom, som har Talent og efter Almuestand er velopdragen, tillige har Raad til i et Par Aar at leve uden at forhverve Noget. Skal Theatret derfor have Saadanne, som i Sandhed kunne være det til Nytte, og see dem anstændigt hæggede og pleiede indtil de kunne blive det, da maa der gives fattige stikkelige Forældre som mindst 40 Rdlr. aarlig til et Barns ordenlige Paaklædning, og en Boyen 150 Rdlr. til 200 Rdlr. til Kost, Logis og Garderobe.“ Skulde Anstalten, med et Elevantal af 16 Born og 8 Boyne, fuldeligen opfylde sin Hensigt, da vilde, efter Warnstedts Overflag, Bekostningen blive 3000 Rdlr. aarlig. Men flere Forsøg paa at faae Forsikring om denne Sum for fem Aar, som der, efter hans Mening, vilde hengaae inden de gavnlige Frugter ret kunde falde Publikum i Dinene, vare forgjæves, især fordi et Par indflydelsesrige Theaterpersoner, der ikke vilde unde ham Æren af et saasnuft Foretagendes heldige Udfald, fik gjort gjældende, at Udgiften maatte blive langt større, thi naar blotte Aspiranter, som ikke havde betraadt Theatret, bleve aflagte

med 150 Rdlr., saa vilde Alle, der idelig gjorde det Tjeneste for ringe Løn, fordre et betydeligt Gagetillæg, hvilket det da blev Uretfærdighed at negte dem. Efter mange Anstrengelser saae Warnstedt sig nødt til at opgive den Plan, som „det meest havde smertet ham ikke at kunne saae udført.“ — Hos Hauch vandt Rahbeks Forestillinger om Gavnligheden af en dramatisk Skole let Indgang. Man begyndte at savne Skuespillere i et Par Fag, og ved de nylig indførte Spektakelstykker havde der været stor Forlegenhed for blot at opdrive Antallet til Besætning af de mange Smaaroller. Hauch der, som Pram sagde:

„Var lige glad, naar kun Mollen gif rast,

Om det, den maled', var Meel eller Maff,“

fandt en saadan Anstalt særdeles fortræffelig, naar man blot i den kunde tilrette ham „en Gammelmand“ til Erstatning for Cegholm, Arends og Elsberg, og „en heftig Elsker,“ der kunde afløse Rosing; skaffe ham tilstrækkeligt Mandtal til Smaarollerne; forsøge de Spillendes Styrke saaledes, at „Hr. Frydendahl og hans gode Kone ikke mere turde vove at sætte ham Stolen for Døren;“ samt give Skolen en saadan Indretning, at — den ikke kostede Noget. Opfyldelsen af den første Betingelse vilde Rahbek paa ingen Maade give Haab om, men for de andre saae han ingen Vanskeligheder, ja med Hensyn til den sidste var han endog overbevist om, at Kassen kunde saae Fordeel af Anstalten, da denne meget snart vilde være istand til at give offentlige Forestillinger, som rimeligviis maatte blive meget indbringende. Hauch indgif da til Kongen med en Forestilling, hvorefter det den 5te Mai 1804 blev tilladt Theatret at oprette „en dramatisk Skole“, ved hvilken, da Rahbek „ikke vilde opnaae andet derved, end Glæden over

at have foranlediget en saa gavnlig Indretning," Rosing, efter hans Forslag, ansattes som Lærer og Bestyrer med 200 Rdlr. Gage, naturligtviis under Theaterchefens Direction. Allerede i Balget af Rosing til denne Post viste sig det reent personlige Hensyn, for hvilket den kunstneriske Tendent's ligesaa Begyndelsen blev stillet i Baggrunden. Rosing var vistnok en udmærket dygtig, tænkende og dannet Kunstner, men kun i et enkelt Fag og fornemmelig ved noget, i Diction, Spil og Person, saa interessant Egenommeligt, at Begynderne let fristedes til at forvende deres egen Natur for at blive hans Copier; med Opfattelse og Udførelse af comiske Charakterroller var han saa ubevant, at han ikke engang ved Udvikling kunde vejlede dertil. Desuden var den fyrige, livfulde Mand, ved smertefulde Gigtanfald, i den sidste Tid bleven saa skranten, opjarende og gnaven, at han hverken kunde have Stadighed eller Sindssro til det Taalmodighedsværk, som et Lærerembede af denne Art maatte paalægge. Hauchs „dramatistiske Skole“ var forresten af en ganske anden Natur, end Warnstedts „Academie“. Istedetsfor at der i dette, med Udgift for Theatret, skulde gives Elever, som vare valgte efter omhyggelig Prøvelse og bleve anstændigt understøttede, en saa grundig og fleersidig Underviisning, at de, foruden klar Indsigt i dramatisk Literatur og Kunst, kunde opnaae en Dannelse, der maatte gjøre dem agtede og velsete i endog høiere Kredse, skulde Skolen ei alene ikke volde Udgift, men, om muligt, bringe Indtægt, og dens Elever, der, som Følge deraf, blot vare tiltænkte en Smule Dressur i Recitation, kunde ikke optages efter Udvalg, men maatte søges iblandt unge Mennesker, hvis bedste anbefaling var, at de kunde friste Livet uden Theatrets Bistand, og skaffes

tilveie i saa stort Antal, at der for alle Roller kunde have om ikke en Fremstiller saa dog en Fremfører. Da Skolen i 1804 blev oprettet lod Hauch tage Elever til den fra Dandseskolen, fordi dennes Elever enten havde en ringe Gage eller kummerligt underholdtes af fattige Forældre, som trostede sig til at de engang vilde faae den. Da de unge Menneſker dog, yttrede Hauch, havde Klæder og Fode saa at de kunde frequentere Dandseskolen, saa kunde de ſagtens ogsaa tilbringe et Par Timer daglig i „Den dramatiſke Skole“, til Forsøg paa at fortjene bedre ſkaar ved Skueſpillet. De unge Figuranter, ſom havde lidt Erhverv ved Informationer, vilde imidlertid ikke gaae ind paa denne Betragtningſmaaade, men undſlog sig med, at de følte, de havde ikke Talent; derfor aabnedes Skolen med 13 kvindelige Elever mod 5 mandlige hvoraf de 2 endda vare halvorne Dreng. Med dem begyndte Roſing Dvelſer i Op læſning af Proſa og Vers, Recitation af ſmaa Scener og Indſtuderung af Børnecomedier. Eleverne ſøgte af al Magt at gjøre ham til Behag, men da nogle af dem ikke kunde læſe reent og Alle meget ofte ikke havde været iſtand til at lære det Foreſatte, fordi Galeotti fandt for godt nu at holde dem længere i Dandsſetjenesten end tidligere, blev han kjed af dette moiſommelige Arbeide, og anmodede om, at han, paa Grund af Sygelighed, maatte tage Rahbek til Medhjælp. Denne blev fra ſin Tiltrædelse, i September 1805, ſaa godt ſom Gneveileder, og antog ſig Sagen med ſaa ſtor Iver og Kjærlighed, at der virkelig opnaaedes Alt, hvad der i Skolens eneste Lærefag kunde ved hans Methode opnaaes med ſaa ſlet forberedte unge Menneſker. Efter at det mandlige Personale, ved hans Forſorg, havde faaet en betydelig Tilvæxt, valgte han ikke alene baade

henfigtsmæssigere og større Opgaver, end Rosing havde brugt til Dvølskerne, men holdt disse daglig og i flere Timer, endog naar blot nogle af Eleverne vare frie for anden Theatertjeneste. Rosing havde rigtignok til Dvølskerne valgt Sager for første Begyndere, men med ildfuld Utaalmodighed oversprang han i Læretimerne de nødvendige Udviklingsstrin og søgte, i glødende Begeistring, hos de Unge at vække Følelse for det digterisk Store, Driftighed til selvstændig, fri Opfatning og Sjælsuldhed til Pathos i Foredraget; de kunde ikke følge ham, men forvirredes: baade han og de bleve mismodige over den ringe Fremgang. Rahbek, som desuden, ved sin jævne, gemytlige Omgangstone, opmuntrende Tiltale og sjeldne Redebønhed til at opsoge noget Priseligt i endog den maadeligste Production af dem, som han havde fattet personlig Godhed for, i Forstningen vandt alle Elevernes Hengivenhed og Tillid, traf derimod det eneste Rette for en dramatisk Skole, som ikke tilfattede nogen egenlig Aandsdannelse, men kun en taalelig Tilretning af de bedste Stykker iblandt et raat Materiale. Han lod det blive ved med stor Omhu at arbejde for Elevernes klare Forstaaen af Opgaverne, en reen, forstandigt betonet Diction og Naturlighed i Fremstillingen. Herved erhvervede han sig ikke ringe Fortjenester af Skuepladsen. Den Energie, hvormed han i „Den dramatiske Skole“ veiledede til smuk Versrecitation og modarbejdede Svulst, kom snart saaledes i Dmtale, at endog de kongelige Skuespillere, som bittreft spottede „den nye rahbekke Ud-gave af den gamle roseske Skole,“ saae sig drevne til at lægge sig lidt efter Versfremsigelse og i alvorlige Roller at forsage den opstyltede Gang, Effect-Attituderne og den syngende, bombastiske Præketone, for at beslitte sig

paa at bringe simpel, hjertelig og naturlig Udtryksfuldhed i deres Spil. — Da Eleverne havde tilarbejdet sig nogen Bevanthed i de Stykker, der vare tagne til Dvæls, besluttedes, at disse skulde gives offentlig paa det ubrugtstaaende Hoftheater, baade for at vise, hvad der allerede var udrettet, og for at man kunde faae et Skjøn om, hvorvidt Skolen, naar der af Nødvendighed tillagdes Eleverne en lille Løn, selv, ved at skaffe sig Publikum til een Forestilling om Ugen, vilde være istand til at betale Udgiften. Elevantallet var dengang 25: 11 kvindelige, næsten alle i en Alder af 17, 18 Aar, og 14 mandlige, af hvilke de 10 vare imellem 19 og 24 Aar, men de 4, hvoriblandt den sildigere meget yndede Cetti, halvvoorne Dreng. Blandt alle 21 Børne var der kun 4: Haack og Jsrne. Olsen, Thomsen og Busch, som saaledes vandt og bevarede Publikums Gunst, at de bleve af Betydenhed for Skuepladsen. August Christian Wilhelm Haack, en ret flink Student paa 20 Aar, havde et ualmindelig heldigt Theaterydre. Til en høi og smal, men velbygget Figur, som han bar rank og med behagelig Utvungenhed, havde han et opvaft, intelligent Ansigt, hvis smukke, ædle Træk og smaa levende Dine baade vare interessante i sig selv og særdeles villige til at antage Udtrykket af alle Affecter, hvad enten de yttrede sig comiss eller med den høieste Pathos. Med megen Livlighed i Bevægelser forbandt han en naturlig Anstand, og fornem Tone, hvorved han egnede sig særdeles godt for værdige Roller og Cavaleerfaget. Der var Næsetone i hans Udtale, men den stødte ikke synderligt, da han ypperligt vidste at gjøre denne Egenhed naturlig for sine forskjellige comiske Roller, og Stemmen, ved hans ildfulde, energiske Følelse, i det Tragiske fik stor

Kraft og en saadan Evne til at give Foredraget Aand og Inderlighed, at Publikum, henrevet af Declamationens Poesie, overhorte Organets Eiendommelighed. Hans Diction var livfuld, let nuanceret og naturlig; han lagde Humor, Lune og Ironie i sit comiske, en sjelden Varme, Inderlighed og Lidenskabelighed i sit tragiske Spil, og gav altid de Scener, hvori han optraadte, Friskhed og Interesse. I Begyndelsen vare hans store Talents mange fortræffelige Egenskaber ikke stærkt fremtrædende, men ved sin Brugelighed til mange forskjellige Roller og den Omstændighed, at han i et Personale, som bestod af lutter unge Menneſker, var den Gæſte, der tilfredsstillende kunde give Charakterer og gamle Mænd, og det baade i det Comiske og i det Alvorlige, kom han snart i Besiddelse af et betydeligt Repertoire, i hvilket han, efter at have faaet Routine, hurtigt gjorde saa overraskende Fremſkridt, at han efter tre, fire Aars Forløb var en af det kongelige Theaters originaleste og meesſt yndede Skuespillere. Virgitte Elisabeth Olsen besad herlige legemlige Evner: den heldige Middelhøide, et smukt Hoved med et Ansigt, som, især ved store, klare, kloge Dine og en skjøntformet bøiet Næse, var deiligt, hvad enten det saaes en face eller i Profil, og en, om just ikke fuldttonende og kraftfuld, saa dog behagelig, urban og bøielig Talestemme. Dgsaa udmærkede hun sig fremfor alle de andre qvindelige Elever ved lys Forstand og en sjelden Værelyst, der tilvendte hende Rahbeks Interesse i den Grad, at han særligt antog sig hendes Aandsdannelse, saa at hun allerede tidligt blev bekjendt med fortrinlige Værker i tydsk, fransk og engelsk skjøn Literatur. Men Rahbeks store Tilbøielighed til hos sine Yndede at finde Fortræffelighed i endog det, som, efter hans æsthetiske Theorie, nød-

vendigviis maatte være feilagtigt, fladede hendes betydelige kunstneriske Anlægs Udvikling i Retning af det naturligt Skjønne. Hun opnaaede en særdeles smuk og reen Vers-recitation, men foruden at hun undertiden vanhældede den ved Slæben og en underlig Kunstlen, for at give den Klarhed og Fynd, gjorde hun, tvertimod Nabbe's offentlig udtalte Erindring om, „at Declamationskunsten for alting ikke maa forblendes med Skuespillerkunsten,“ Fremstillingen af sine Roller til det Hovedsaglige ved deres Udførelse. Da hun dertil, istedetfor ved Frihed, Lethed og Natur at give sit Foredrag og sine Bevægelser Ynde, ofte søgte denne i Minauderie, fandt man almindeligviis i hende en ved sin Personlighed indtagende Skuespillerinde, hvis Fremstilling vel altid vidnede om Studium og stor Flid, men tillige stærkt forraadte Maneer, og som kun i enkelte Momenter lod Phantasi og hjertelig Følelse komme saaledes til Gjennembrud, at hun rev Publikum med sig. Bedst egnede hun sig for det høiere Lysspil, hvori hun kom til at tælle ikke faa Roller, der, ved en smagfuld, fin og aandrig Behandling, vandt hende Publikums levende Bifald. Marie Elisabeth Thomsen blev egentlig blot Kunstnerinde ved at være et høit elskværdigt, med ret gode Fremstillingssevner begavet, Naturens Barn. Hendes Fag var det Naive, Uskyldige, Hjertelige og Skjelmste, som ikke kunde finde noget skjønnere, renere og delicatere Udtryk, end det, som hun, uden Veiledning eller Studium, af Instinct og i en sin qvindelig Følelse af det Naturlige, i sin Fremstilling kom til og, naar Rollen havde en munter Charakter, ikke sjeldent gav en glimrende Virkning ved elskeligt Lune og Overgivenhed. Naturen havde skjænket hende den for en Skuespillerinde, især i hendes Fag, uskat-

teerlige Gave, at Alt, fra det loffede Hoved, med et ikke deiligt, men aabent, venligt og ved det første Blik indtagende Ansigt, lige til den mindste Bevægelse, var hende „klædeligt“. Sildigere blev hun ogsaa som Sangerinde af megen Bigtighed, ikke ved en udmærket Stemme, thi hendes var hverken stærk eller af betydeligt Omfang, men ved sine Toners særdeles indtagende Behagelighed og den Ynde i Foredraget, hvormed hun udførte Partier, i hvilke der ikke var vanskelige Bravoursteder. Anna Marie Busch havde et meget smukt livsfuldt og interessant Ansigt, en udmærket skøn Figur og en velklingende Talestemme, var slyrig, gracios og piquant i sit Spil, og bar sig let og med takkelig Frihed baade som Verdensdame og i muntre Mandfolkeroller, af hvilke hun tilfældigviis i det første Aar fik tre meget betydelige, som hun, uagtet deres store Charakterforskjellighed, udførte med stort Held. Ogsaa hun havde en behagelig Syngestemme, som dog kun var anvendelig i Viser og meget lette Sager. — En mærkelig Omstændighed, som blev meget til Hinder for Ensemble i Skolens Forestillinger, var, at medens de fleste kvindelige Elever gjorde sig meget bemærkede ved Taleorganets Velklang, gjorde alle de mandlige sig endnu mere bemærkede ved Taleorganets Mislyd, hvilken dertil var af en skarpt kontrasterende Forskjellighed: den muntre og følelsesfulde Elsker, Schiern, havde et tykt, klangløst og gylpende Mæle; den værdige Fader, Jordhøi, talte stødende og uforstaaeligt i stærk norsk Dialect; den mandige Elsker og faste Høttemand, Simonsen, havde til et smukt fyldigt Ansigt og en robust Figur en meget høi, tynd og skærende Stemme; den ene — meget slette — Charaktereskuespiller, Wildt, sildigere bekendt som Romanforfatter, brægede Ordene frem; den

anden — dygtige — Charaktereskuespiller, Haack, var i Begyndelsen ikke fri for, hvor han skulde bruge sin naturlige Røst, at snovle dem frem; den lystige Tjener, Lund, der forresten havde Anlæg og især, selv en meget ædruelig Mand, ypperligt spillede drufne Skatteborgere, havde en haard og anstrængt Udtale, saa at han let fik en Periode i Halsen; og de mindrebetydende Subjecter aabnede sjældent Munden uden at forstærke Disharmonien. — Tre af Provecomedierne vare letspillelige, for en Skole meget passende Smaastykker; den fjerde, Dupatys Treactshystipil: „Fruentimerhavn“, var, skjøndt saare maadeligt, et temmelig vanskeligt Provestykke, da det spillede af otte Damer, men ikke destomindre valgt af Rahbek med megen Klogskab, thi Skolens qvindelige Personale var ikke alene meget bedre end det mandlige, men stod i og for sig langt høiere, end Publikum, som han vel vidste, havde gjort sig Forventning om. Ogsaa blev Udførelsen fundet ganske overordenlig heldig og lønnet med levende Bifald. I Ewalds ypperlige, men, selv om man tilsigtede en blot taalelig Udførelse, hoist vanskelige „Harlequin Patriot“ havde derimod Rahbek givet Skolen en Opgave, som endog Kyndige, der ønskede baade den og Rahbek Held, fandt sig overbeviste om at maatte ligge langt over dens Kræfter, da ikke det kongelige Theater dengang vilde med sine første Kunstnere have seet sig istand til nogenlunde tilfredsstillende at løse den. Smidlertid havde Rahbek ogsaa deri gjort et, vistnok voveligt, men til at vække Interesse for Anstalten, ypperligt Valg. Det er sandt: ikke en eneste Rolle stete Fyldest i Henseende til Charakterfremstillingen, men ved sin omhyggelige Indarbejdelse af Mening og Rhythmus i Eleverne, havde Rahbek bragt det til, at Publikum saaledes overraskedes af en

correct, rund og letflydende Versfremsigelse, at det gjerne bar over med de store Mangler, for saa vidt det kom an paa Personernes livfulde Gjengivelse, og lønnede næsten alle Spillende med rundelig Opmuntring. Kun de af det kongelige Theaters Skuespillere, som hidtil havde omskrevet Vers til Prosa — og iblandt dem var endog Schwarz —, saae i dette Særsyn ikke Andet, end et forargeligt Forjog paa at nedværdige deres Kunst til „Borneværk“ eller „Flisferie“; men nogle af dem — og iblandt dem endog Jfr. Astrup — fandt det dog vigtigt nok til at de hos Hørsom søgte Oplysning om, hvad det egentlig var i Dialogen, som gjorde den til Vers, og hvorledes disse skulde siges saaledes, som Rabbe havde lært sine Elever og Publikum fandt saa fortræffeligt. — Skolens fire Provesforestillinger indbragte 1280 Rdlr., hvoraf 380 Rdlr. anvendtes til Dækning af Udgifterne; de 900 Rdlr. fordeeltes, som Gratificationer, imellem Eleverne, for hvis Dannelse der nu ogsaa blev sørget ved Underviisning i Fransk, Sang og, forjaavidt de ikke horte til Dandseskolen, Dands.

Af Debutantinden, Jfr. Rosenkilde, havde Directionen lovet sig store Ting, men Udfaldet var saa uheldigt, at hun blev henviist til fremdeles Uddannelse i „Den dramatiske Skole“, iblandt hvis „rabbe'ske Rollinger“, som Eleverne betitledes paa det kongelige Theater, hun blev en af de nederste.

En særdeles gavnlig Indflydelse paa „Den dramatiske Skoles“ talentfulde Elever, som paa Theatrets Personale i Almindelighed, havde Hørsoms Selskab, da dets Repertoire ei alene var rigere paa store interessante Stykker end i forrige Aar, men ogsaa, ved Truppens Forøgelse med nogle dygtige Kunstnere, fornemmelig Mad. Alexandre,

Aléandre, Ferroux, Bultos og den fortræffelige Tenorist Bernard, blev ypperligt udført, og desuden indeholdt flere paa den danske Scene givne Sager, hvorved der gaves Leilighed til belærende Sammenligning. Denne faldt, med Hensyn til Præcision, enhver Rolles smagfulde Behandling og Ensemblet næsten altid ud til de Fremmedes Fordeel, men hvad den Enkeltes Værd angik, da maatte endog de meest entusiastiske Beundrere af den franske Trup indrømme, at denne ikke havde nogen Kunstner, som kunde maale sig med Schwarz, Frydendahl eller Knudsen, hverken i Talentets Styrke eller i dets Fleersidighed; af alle Selskabets Medlemmer var der Ingen, som ikke, paa sin rette Plads, blev erkjendt for en dannet, routineret og interessant Fremstiller, men for Publikum's Mæsse var der, ligesom tidligere, kun een Uopnaaelig: Mad. Fourés. Forresten gjorde dette kunstdygtige Selskab umaadelig Lykke: uagtet der paa Vesterbro dagligen gaves Forestillinger af to Trupper, — Vinedansere og Pantomimespillere under Direction af Price og Mad. Robbas, og Charinys og Lustres berømte Beriderselskab, — hvilke begge fandt stærkt Tillob, havde Fourés ikke blot, endog i Dyrehavstiden, da det ellers dengang ikke var at tænke paa, at saae Folk trukne til Theatret, bestandig fuldt Huus, men kunde, da hans Til- ladelse til at benytte det kongelige Theater var udloben, i det saakaldte vorupste Selskabstheater i store Kongensgade give en Række Forestillinger, hvortil alle Villetter strax bleve revne bort, endskjondt Priserne vare uhort hoie: 2 Rdlr. for første, 1 Rdlr. for anden og 4 Mark for tredie Plads; ja der gjordes endog saadanne Skridt til Oprettelsen af et staaende fransk Theater, hvortil Grosserer Dunksfelt vilde kjøbe og ombygge Hertugen af Augustenborgs Palais

paa Amalienborg, hvilket skulde sælges, at kun Begivenhederne i Tydskland, som forhindrede Selskabet i at tage fast Beslutning om at komme, forstyrrede denne Plan.

Ni og halvtredstindstyvende Saison.

1806.

- M. 1. Sept. 1. Elisa Werner.
 Ti. 2. - 18. To Brødre.
 To. 4. - 11. Gevinsten i Glasselotteriet; 6. Skatten.
 F. 5. - 6. Maleren og Sigene.
 M. 8. - 6. Creditorerne; 5. Niels Lembæk.
 Ti. 9. - 2. Elisa Werner.
 To. 11. - 13. Corsicanerne.
 F. 12. - 5. Utidig Fortrolighed.
 M. 15. - 6. Galeislaven.
 Ti. 16. - 5. Caroline; 1. Familien fra Amerika.
 To. 18. - 1. Ildbranden.
 F. 19. - 15. Bryllupsheittiden; 42. Semiramis.
 M. 22. - 8. Puds og Penge; 2. Familien fra Amerika.
 Ti. 23. - 10. Sølvbrylluppet.
 To. 25. - 39. Apothekeren og Doctoren.
 F. 26. - 2. Ildbranden.
 M. 29. - 25. Fændriken; 40. Afguden.
 Ti. 30. - 28. Viinhøsten.
 To. 2. Oct. 6. Borgermesterfamilien.
 F. 3. - 24. Aftakkede Officere.
 S. 5. - 1. Manden af Ord.
 M. 6. - 47. Barberen i Sevilla.
 Ti. 7. - 13. Syv tusind Rigsdaler.
 To. 9. - 1. Den gamle Skuespiller; 3. Familien fra Amerika; 41. Afguden.
 F. 10. - 7. Adolf og Lovise.
 L. 11. - 7. Danneqvinderne (uden Abon.).
 S. 12. - 2. Vor Frig; 1. De Skinsyge.
 M. 13. - 2. Gamle Skuespiller; 4. Den Logerende.

- Li. 14. Oct. 8. Danneqvinderne.
 To. 16. - 4. To Figaroer.
 F. 17. - 90. Den Stundesløse; 79. Linna og Valvais.
 S. 19. - 3. **Harlequin Patriot**; 1. **Maleriet**.
 M. 20. - 9. Danneqvinderne.
 Li. 21. - 3. Gamle Skuespiller; 9 Adolf og Clara.
 To. 23. - 11. Afbrudte Reise; 80. Linna og Valvais.
 F. 24. - 22. Skibbruddet; 9. Silkeføene.
 L. 25. - 13. Johanna Montfaucon (f. Fattigv.)
 S. 26. - 1. **Reversen**.
 M. 27. - 19. To Grenaderer; 69. Maskeraden.
 Li. 28. - 48. Forliebte Haandværksfolk.
 To. 30. - 11. Domherren i Milano.
 F. 31. - 1. Krigsretten.
 S. 2. Nov. 1. **De to Sædre**; 10. **Den Vægelsindede**.
 M. 3. - 3. Ildbranden; 80. Vaskepigerne.
 Li. 4. - 8. I oprørt Vand er godt at fiske.
 To. 6. - 3. Elisa Werner. (Blind Brandalarm i
 Huset).
 F. 7. - 1. Brandskatten; 4. Familien fra Amerika.
 S. 9. - 2. **Gode Sæder**; 4. **Sruentimmerhøvn**.
 M. 10. - 2. Krigsretten.
 Li. 11. - 4. Ildbranden; 31. Fanden er løs.
 To. 13. - 14. Johanna Montfaucon.
 F. 14. - 7. Postkøjsen; 8. Lønkammeret.
 L. 15. - 3. Krigsretten (uden Abon.).
 S. 16. - 1. **Gouverneuren fra Indien**.
 M. 17. - 6. Daglønneren; 21. Hemmeligheden.
 Li. 18. - 23. Jægerne.
 To. 20. - 1. Helena.
 F. 21. - 20. Bestindianeren.
 L. 22. - 10. To Dage; 29. Lagertha (f. Mad. Fryden-
 dahl).
 S. 23. - 2. **Maleriet**; 3. **Ubracadabra**.
 M. 24. - 13. Medbeilerne.
 Li. 25. - 2. Brandskatten; 43. Bødferen.

- To. 27. Nov. 65. Politiske Randestøber.
 F. 28. - 18. Fættereren i Lisfabon; 30. Lagertha.
 S. 30. - 2. Manden af Ord.
 M. 1. Dec. 32. To Sedler; 35. Høstgildet.
 Ti. 2. - 10. Lyftige Passagerer.
 To. 4. - 7. Egtesfolkene fra Landet; 31. Lagertha.
 F. 5. - 51 Geert Westphaler; 15. Barnlig Kjærlighed.
 S. 7. - 1. Gjældsbevist.
 M. 8. - 91. Den Stundesløse; 81. Linna og Valvais.
 Ti. 9. - 23. Drageduffen.
 To. 11. - 14. Egteskabsforslaget; 7. Operetten; 94. Statuen.
 F. 12. - 1. Strikkepindene.
 S. 14. - 2. De Skinsyge; 1. Pachaen i Suresne.
 M. 15. - 18. Chinafarerne.
 Ti. 16. - 2. Strikkepindene.
 To. 18. - 11. Ringen Nr. 1.
 F. 19. - 36. Eugenie.
 L. 20. - 35. Kjærlighed uden Strømper; 37. Amors og
 Ball. Luner (s. Saabye).
 S. 21. - 2. To Sødre; 1. Lige for Lige.
 M. 22. - 3. Strikkepindene.
 Ti. 23. - 37. Bogstavelige Udtydning; 1. En Times Egtes-
 skab; 38. Amors og Ball. Luner.
 L. 27. - 1. Skillerummet; 2. En Times Egteskab (s.
 To.).
 M. 29. - 3. Brandskatten; 12. Galifen i Bagdad.
 Ti. 30. - 25. Bærdige Fader; 95. Statuen.
- 1807.
- F. 2. Jan. 6. Nytaarogaven; 12. Mariane; 39. Amors og
 Ball. Luner.
 S. 4. - 1. Sødskendene fra Landet.
 M. 5. - 60. Barselsstuen; 96. Statuen.
 Ti. 6. - 2. Helena.
 To. 8. - 8. Cropolis.
 F. 9. - 31. Bagtalesens Skole.
 L. 10. - Concert af de tre Brødre Preumayer.

- S. 11. Jan. 1. **Troskab paa Prøve.**
 M. 12. - 3. Helena.
 Ti. 13. - 1. Hertugen af Monmouth.
 To. 15. - 4. Krigsretten.
 F. 16. - 2. Skillerummet; 3. En Times Hgteskab.
 L. 17. - Concert af den blinde Dulon, Floitenist.
 M. 19. - 2. Hertugen af Monmouth.
 Ti. 20. - 3. Skillerummet; 22. Hemmeligheden.
 D. 21. - 16. Armod og Høimodighed (f. To.).
 To. 22. - 36. Kjærlighed uden Strømper; 97. Statuen.
 F. 23. - 34. Hægerie eller blind Allarm.
 L. 24. - 20. Indianerne i England; 69. Dido (f. Mad. Lange).
 S. 25. - 2. Gouverneuren fra Indien.
 M. 26. - 4. Skillerummet; 12. Entreprenøren i Knibe.
 Ti. 27. - 24. Han blander sig i Alt.
 F. 30. - 1. Gyrithe.
 L. 31. - 2. Gyrithe (f. To.).
 S. 1. Feb. 1. **Herman og Dorothea; 1. De giftefærdige Piger.**
 M. 2. - 3. Gyrithe (f. Abon., men Indtægten tilfalder den anonyme Forf.).
 Ti. 3. - 11. To Dage.
 D. 4. - 2. **Herman og Dorothea; 2. Giftefærdige Piger.**
 To. 5. - 3. Hertugen af Monmouth.
 F. 6. - 11. Reisen til Byen.
 L. 7. - 4. Gyrithe (uden Abon.).
 M. 9. - 32. Ellefte Juni; 98. Statuen.
 Ti. 10. - 5. Gyrithe.
 To. 12. - 4. Strikkevindene; 70. Dido.
 F. 13. - 4. Elisa Werner.
 L. 14. - Concert af Detroit, 13 Aar gl., Pianist.
 S. 15. - 2. **Gjældsbeviset; 2. Pachaen i Suresne.**
 M. 16. - 6. Dvindelist; 10. Silkestoene.
 Ti. 17. - 5. Krigsretten.

- To. 19. Feb. 30. Indtoget.
 F. 20. - 4. Hertugen af Monmouth.
 L. 21. - 6. Gyrithe (uden Abon.).
 S. 22. - 1. **Tvillingerne fra Bergamo; 1. Den lille Uglspil og Syvsoveren.**
 M. 23. - 21. Bestindianeren.
 Li. 24. - 26. Fændriken; 71. Dido.
 To. 26. - 21. Skinsyge Kone.
 F. 27. - 12. Gevinsten i Classelotteriet; 8. Arrestanten.
 L. 28. - 4. Ungdom og Galsskab; 13. Landsbymøllerne (f Du Buy).
 S. 1. Marts 2. **Sødsfændene fra Landet.**
 M. 2. - 18. Budseerlige Arvinger; 4. En Times Hgteffab.
 Li. 3. - 48. Barberen i Sevilla.
 To. 5. - 29. Viinhøsten.
 F. 6. - 15. Kjolen fra Lyon.
 L. 7. - Concert-af Syngemester H. D. C. Zindk.
 M. 9. - 33. Jacob von Thybo.
 Li. 10. - 5. Ungdom og Galsskab.
 To. 12. - 7. Snedige Brevverling.
 F. 13. - 5. Skillerummet; 36. Høstgildet.
 L. 14. - Concert af Gøpel med Harmonica en cylindre.
 S. 15. - 2. **Lige for Lige; 1. Comediegiftermaalet.**
 M. 16. - 12. Ja eller Nei; 8. Operetten.
 Li. 17. - 29. Dyveke.
 To. 19. - 9. Lonkammeret; 34. Telemak.
 F. 20. - 4. Helena.
 L. 21. - 30. Dyveke (f. M.).
 F. 27. - Concert for Capellet's Enkekasse.
 S. 29. - 2. **Lille Uglspil og Syvsoveren; 1. Mistro og Skjelmerie.**
 M. 30. - 3. Gistefærdige Piger; 1. Døbesedlen.
 Li. 31. - 1. Den unge hidfise Kone; 8. Huuskjøbet.
 To. 2. Apr. 15. Ringen Nr. 2.
 F. 3. - 19. Heckingborn.

- S. 5. Apr. 5. Fruentimmerhøvn; 1. Skjelmen og
 Dosmeren (C. Bruun d. f. Jocrisfe).
 M. 6. - 2. Unge hidfige Kone; 35. Telemak.
 Li. 7. - 52. Zemire og Azor.
 To. 9. - 1. Bonden som Dommer.
 F. 10. - 24. Nabne Brevverling; 72. Dido.
 L. 11. - 36. Mline (f. Fattigv.).
 S. 12. - 2. Døbefedlen; 1. Bedrageriet af Kjær-
 lighed.
 M. 13. - 6. Ungdom og Galsskab.
 Li. 14. - 2. Bonden som Dommer.
 To. 16. - 11. Regeren.
 F. 17. - 3. Unge hidfige Kone; 10. Adolf og Clara.
 L. 18. - 30. Herman von Anna (uden Abon.).
 S. 19. - 2. Reversen; 2. Skjelmen og Dosmeren.
 M. 20. - 3. Bonden som Dommer.
 Li. 21. - 7. Gyrithe.
 D. 22. - 4. Unge hidfige Kone; 20. To Grenaderer (f. To.).
 L. 25. - 12. Domherren i Milano (f. F.).
 S. 26. - 4. Harlequin Patriot; 1. Den nye Sædre-
 skole.
 M. 27. - 21. Fire Formyndere; 42. Afguden.
 Li. 28. - 37. Mline.
 To. 30. - 23. Skibbruddet; 32. Lagertha.
 F. 1. Mai 1. Det farlige Raboskab; 9. Huuskjøbet.
 S. 3. - 2. Bedrageriet af Kjærlighed; 1. List imod
 List.
 M. 4. - 2. Farlige Raboskab; 33. Lagertha.
 Li. 5. - 1. Don Juan.
 F. 8. - 7. Ungdom og Galsskab.
 L. 9. - 2. Don Juan (f. To.).
 S. 10. - 2. Mistro og Skjelmerie; 3. De Skinsyge.
 M. 11. - 18. Gamle og nye Sæder.
 Li. 12. - 21. Indianerne i England.
 D. 13. - 3. Don Juan (uden Abon.).
 To. 14. - 1. Friieren fra Landet; 99. Statuen.
 F. 15. - 4. Don Juan.

- S. 17. Mai 1. **Sormynderen.**
 Ti. 19. - 13. Gevinsten i Glæselotteriet; 2. Frieren fra Landet.
 To. 21. - 3. Farlige Raboſkab; 8. Alexis.
 F. 22. - 32. Hververne.
 L. 23. - 5. Don Juan (Ottavio, Schönberg's sidste Rolle) (f. M.).
 M. 25. - 22. Skinsyge Kone.
 Ti. 26. - 62. Jeppe paa Bjerget; 49. Forraadte Amor.
 To. 28. - 14. Syv tusind Rigsdaler.
 F. 29. - 4. Bonden som Dommer (Guez, Mad. Langes sidste Rolle).

Der havde i den sidste Tid aadenbaret sig en ny, Alt, hvad der dengang gives og gif for Poesie, langt overstraalende Mand i den danske Digtning. Allerede med Dehlenſchlågers i 1803 udfomne „Digte“ var der indtraadt en Epoche. Den geniale Vælde over Sprog, Form og Emne, hvormed han, efter hvert Digts Idee, lige herligt og fyldigt udgod sin Begeistring i mandig Kraft, mild Ynde eller majestætisk Storhed; den overstrømmende Rigdom paa nye og aandfulde Tanker; de mangfoldige naturlige og dog overraskende høipoetiske Billeder; og den vidunderlige Evne til at finde Udtryk, som fremstillede Folelser og Skildringer af den meest forskjellige Natur i Fjøn og klar Anskuelighed: Dette havde ikke blot forbausset og henrykket dem, der i hin Plathedens og Prosaismens Tid havde bevaret Sands for det Edle og ægte Digteriske, men begyndt at gribe Folket. Det henrivende „St. Hansastenspil“ med den rige, lette og gratiose Beglen af hyggeligt kjøbenhavnst Borgerliv, lystig Dyrehavstummel og stille, men frisk, blidthoitidelig Skoveensomhed, dansk i Figurer og Naturskildring, i Holdning og Duft, i Dypfatning og Ud-

forelse, virkede fortryllende ved den zarte Blanding af livsfuld dramatisk Fremstilling og frisk, aandrig, fyldigt og frit fremstrømmende Lyrik: det blev beundret af de Dannede, dybt følt af Alle. Der var i disse herlige Digtninger givet Folket Noget, som vakte dets Phantasié, fandt Sympathie i Nationalfølelsen og gik til Hjertet. De, som dengang færdedes iblandt de forskjellige Stænder eller kom omkring i de mange Klubber, have ikke noksom kunnet fortælle om den Opfygt, som denne „nye Poesie“ gjorde; om hvor forskjelligt man betragtede dens Værd i Forhold til den baggesenke, men dog enedes om, at der var mere Danskhed i den; og om hvorledes Mange forundrede sig over deri at finde Ord, som de aldrig havde hørt og dog maatte tilstaae vare ægte danske, naturligt brugte og overordenlig udtryksfulde. Endnu større og almenere Virkning gjorde „Poetiske Skrifter“, men deri dog fornemmelig „Aladdin“. Handlingens mægtige Omfang, de mangfoldige contrasterende og hver for sig henrivende skjønne Situationer, det mageløse Naturmalerie, den glødende Colorit og den digteriske Aand, som samlede, sammenholdt og sammen-smeltede alle Eventyrets fortryllende Enkeltheder til et storartet Heelt, aabenbarede en Fylde af Phantasié og Tanke, som vakte levende Beundring. Det Dramatiske i Stoffets Behandling fængslede især det store Publikums Interesse. Den ualmindelige Mængde Personer, deels overnaturlige Væsner, deels humoristiske, erotiske eller tragiske Mennesker, alle skildrede, selv om kun i en enkelt Scene eller i faa Træk, med frappant poetisk Natursandhed, forbausede; man fandt her et phantastisk Charaktermalerie, som var ganske anderledes sjælsoplivende end de prosaiske Gjengivelser af det Hverdagslige, hvilket Theatret ideligen stillede tilskue,

og det blev en almindelig Mening, at der i Dehlenschläger var en vordende stor dramatisk Digter, fornemmelig i det Tragiske og det Phantastisk-Comiske. Men det var netop disse dramatiske Digtarter, som Skuepladsens daværende Smagsledere ikke yndede, ja endog vare imod, og af den Omstændighed, at Kierulf, som havde kunnet finde „Hospitalet“ et antagelsesværdigt Lystspil, kun havde behovet et Par Dages Overveielse, for, uden Forslag om Forandringer eller Forkortelser, ubetinget at forkaste „Freias Alter“, der, som Syngeespil, ikke burde ventes æsthetisk strengt bedømt, sluttede man, at ingen dramatisk Digtning af Dehlenschläger vilde finde Naade for hans Dine, hvorom ogsaa Digteren selv skulde være saa overbevist, at han, efter et meget udbredt Rygte, havde besluttet, slet ikke at skrive for Theatret. Og saa vare Mange af Kierulfs Mening, at „Dehlenschlägers Genie var altfor yppigt, frygt og utæmmeligt til at han under Conceptionen kunde vaage over, at hans Charakterer fik den Correcthed og hans Handling den strenge sceniske Gang, som Theatret nødvendigen betinger. Forsøgte han det, da vilde rimeligviis derved det, som var hans Arbejders største Skjønhed, gaae under.“ Saaledes maatte, paa samme Tid som Folket beundrede en dansk Digters store og frugtbare dramatiske Genie, Theatrets Publikum endnu beklage Savnet af nye gode danske Skuespil. „Gyrithe,“ den eneste Original, der i denne Saison kom paa Scenen, gav kun ringe Udsigt til dets Afhjælpelse. Kruse havde — denne Gang anonymt, — atter taget en ny Retning, for at finde en Bei, hvorpaa han kunde gjøre Lykke, og, efter Suhms Fortælling, skrevet et Femactstykke, i hvilket Effecten fornemmelig skulde tilveiebringes ved et fædrelandsk Gemne, nordiske Helte og

Heltinder, oratoriske Tirader om Danmark's Vre og Herlighed, Pragtoptog og, fremfor Alt, Chor. Forfatterens Meed havde aabenbart mindre været en poetisk Idees Udvikling i en dramatisk anlagt Handling og bestemt tænkte Charakterer, end kun en Sammensætning af hvad der maatte antages at ville gjere stor theatralisk Virkning. Midlerne vare imidlertid saa almindelige og forbrugte, Anvendelsen saa umotiveret og overdaadig, at Effecten alligevel kun blev meget ringe. De mange Chor trattede, uagtet Kunzens Musik til dem var særdeles smuk, og et Par gode Situationer kunde ligesaa lidet erstatte Savnet af interessant Handling og Charakteerskildring, som enkelte smukke Steder og en overhovedet reen og flydende Versification formaaede at dække Mangelen paa poetisk Styrke i Dialogen. Dgsaa var Udførelsen meget maadelig; med Undtagelse af Foersjom, der lagde megen Varme, mandig Kjæbhed og Følelse i Hildiger, havde de Spillende den førebueskes Tragedies opskruede Tone og tilintetgjorde Stykkets bedste Egenskab ved en meget slet Versfremsigelse. „Gyrithe“ var, som bestemt til Kongens Fødselsfest, bleven prægtigt udstyret og sat i Scenen med stor Moie og Omhu, men efter at have beundret Skjoldmoer, nordiske Helterustninger og glimrende Optog i „Lagertha“, og store, karakteristiske Chor i „Herman von Unna“ fandt Publikum, at hvad der her hødes det var hverken nyt eller interessant: Stykket overlevede ikke Saisonnen. — Var dette eneste originale, til Directionen indsendte, Skuespil end fornemmelig beregnet paa Effect, saa søgtes denne dog ikke ved ukunstneriske, den danske Scene nedværdigende Midler. Ikke engang denne Roes kan tillægges de af Directionen valgte Stykker. Det er Sandhed, hvad J. K. Høst om

denne Saison siger i sit Blad „Theatret“ ved næste Saisons Begyndelse: „Hvor den kongelige Skueplads i det afvigte Theateraar slap, der begynder den i det nye. Mand, der have dræbt deres Koners forrige Egtefælle, Koner, der bevæge Monarken til Raade for deres Mand, Fædre, der affige Sonnens Dødsdom, Venner, der gaae i Døden for Venner, pludselige Opdagelser af Børn, der holdes for tabte, Besvimelser og Trommehvirvler — hvad forlanger man mere?“ Rødselsstykker, hentede fra de parisiske Forstadstheatre, som „Elisa Werner“, hvori Forfatteren „harver“ en uskyldig Kones Sjæl, ved at han har givet hende to Egtefæller: den Eine en fornem og ædel Mand af hvem hun er elsket, den Anden et Rasphuuslem, der martrer hende ved at gjøre sin Fordring paa hende og deres Son gjældende; eller, som „Krigsretten“, med Soldaterjammer, Retterstedscener og andre Opfindelser af convulsiv Bestræbelse for at ryste Majsens Nerver, bleve foretrukne for schillerste og shakespeareste Mesterværker; tre køgebueste Caricaturstykker, hvis Dialogs Glimmer netop er saadanne „Bittigheder, som ikke ere de dramatiske Personers, men Digterens egne,“ for hvilke Kierulf havde fordømt „Freias Alter“, og som desuden skulle være „piquante“ ved Tve-tydigheder og plump Skjemt, bleve bejatte med Theatrets første Kunstnere og udstyrede med største Rundhaandethed, medens Molière aldeles fortrængtes og Holberg, slet besat og endnu slettere costumeret, brugtes til Rødsstykker. Af 13 Skuespilnyheder var der kun 3, som Tilskuere med reen Smag og sund Følelse kunde see med Fornøielse: to vakkre franske Genactstykker, „Den unge hidfige Kone“ og „Skille- rummet“, og Femactskuespillet „Bonden som Dommer“ af Calderone. Ogjaa i dette Stykke, der i den franske Be-

arbejdelse, som af Collot d'Herbois er udført med megen Sands for theatralisk Virkning af god Art, har tabt nogle lyriske Skønheder, findes vel et Par af de dengang ofte anvendte stærke Situationer, dog ikke som Effectmomenter, men kun til Motivering af en Række meget interessante Scener og for at lede til Udviklingen af fjækt anlagte livfulde Charakterer. Det blev optaget med meget Bisald, som for en stor Deel skyldtes en i det Hele fortræffelig og i tre meget forskjellige Roller mageløs ypperlig Udførelse: Frydendahl forenede, som den podagriffe, vrantne og opfarende General, mesterligt Hidsigthed, muntert Lune og naturlig Godmodighed med militair Anstand og ædel Værdighed; Kruse blev beundret for den i Udvortes, Holdning og Tone imponerende Figur, han havde faaet ud af Sergeanten, og den friske, fjækte Humor, der, bestandig med Soldatens Pli, gav sig Luft i Charakterfremstillingen; og Mad. Lange havde som Inez Leilighed til ret at glimre med sit Talents Fylde, thi som hun gav Rollens muntre Deel med et ved Bivacitet og naturlig Ynde indtagende Skjelmerie, saaledes henrev hun i dens alvorlige Deel ved sin ildfulde, fra Hjertet strømmende Følelse.

I Texten til den første Syngeispilnyhed: „Helena“, i tre Acter af Bouilly, var det ved en omvankende forfulgt Fyrste, hans ulykkelige som Faarehyrde forklædte Gemalinde, deres Barns Bortførelse af Soldater, Fortvivlelsesudbrud, Gjenkjendelser og andre rørende Ingredientser at Publikum skulde pirres til Interessje. Da imidlertid alle Effectmidlerne ei alene horte til de allerede stærkt forbrugte, men fandtes maadeligt benyttede, og Méhuls Musik, der var en af hans første, noget bizarre, Compositioner, kun behagede i de skønne landlige Partier, saa nød Stykket, uagtet Isr.

Rosings fortræffelige, med stort Bifald optagne Udførelse af Titelrollen, kun en meget kold Modtagelse. Meget Lykke gjorde derimod det, ved Etiennes Text som ved d'Alayracs Musif, meget nydelige og behageligt muntre Genactstykke „En Times Egteskab“, hvori Herremanden de Marcée var en Mesterrolle af Frydendahl ved den fine, gratiøst nuancerede Conversationstone, et ypperligt mimif Udtryk, godmodigt Lune og hans, i en Monolog, fra et let Smil gradviis til et utilbageholdeligt hjerteligt Udbrud stigende Latter, som ved Naturlighed var saa smittende, at Publikum's Hilaritet steg i Forhold med hans indtil det tilfids tilligemed ham brast ud i fuld, utæmmelig Skoggerlatter. Sin Triumf, saa glimrende som det endnu ikke havde havt nogen, feirede Syngespillet imidlertid i Saisonnens Slutning ved Opførelsen af Mozarts „Don Juan“. Endelig havde Begjærligheden efter at hore dette den berømte Mesters berømteste Værk yttret sig saa levende, at Directionen havde seet sig nødt til at opgive sin Betænkelighed med Hensyn til Faren for at Troen paa Gjengangere kunde befordres derved: Kronprindsen var endog bleven foranlediget til at befale dets Opførelse. Dog skulde Forberedelserne ikke være ganske uden Ugræfser for Kunzen, som levende havde interesseret sig for dette herlige Værks Optagelse i Repertoiret, og nu med inderlig Glæde og stor Iver tog fat paa dets Indstudering. Han havde troet, at Operaen skulde opføres med Recitativerne og blev derfor meget fortredelig ved at hore, at de skulde af L. Kruse, der havde givet en i det Hele særdeles god Oversættelse af Stykket, omdannes til Dialog, da det af Directionen var anseet for nødvendigt, at „Don Juans Libertinage fik nogen Undskyldning, ved at han anførte et Forsvar

derfor," hvilket det blev paalagt Kruse at indskyde i nogle Replikker, „der, saa naturligt som muligt, skulde lægges ham i Munden paa de forskjellige Steder, hvor det kunde lade sig gjøre.“ Kunzen ivrede for at den musikalske Charakter og Numernes smukke Forbindelse maatte bevares ved Recitativerne, og Du Buy ivrede imod at han, som skulde spille Don Juan, blev bebyrdet med Text, hvor der ikke i Originalen var nogen Text, da han havde vanskeligt ved at sige endog korte Replikker, naar Nødvendigheden fordrede dem. Det hjalp imidlertid ikke: for at Don Juan kunde komme til at gjøre en meget maadelig Undskyldning for den Forargelse, som Publikum muligen vilde tage af hans Forsørelser, maatte der Text ind; og den skulde, efter Kruses Forslag, endogsaa, „paa Grund af Sujettets høiere Charakter,“ være paa Vers. Opførelsen blev forberedet med usædvanlig stor Omhu; men gav ogsaa Mozart fuld Opreisning for den uforsvarlige Medfart, som var viist „Elfernes Skole“. Hvo kjender ikke Mozarts evig uovertræffelige Tonedigtning „Don Juan“: det Rigeste, meest Poetiske og Colossaleste, der fra Tonernes Verden er gaaet over i Theatrets? Alle Lidenstaber, alle Følelser, det glødende Sandfælsige og det forfærdende Overnaturlige have her, i henrivende ædle Melodier, sundet deres klareste og fyldigste Udtryk; fra Menneskebrystet fremstrømme Glædens vildeste Uttringer, Begeistringens hestigt stormende Udbrud, de dybeste Klager, den mildeste idylliske Sorgløshed; fra Graven lyde mystiske og, selv i de forunderlige, dristige Intervaller, monotone Barselsraab igjennem rædselvækkende Accorder; fra Helvede toner den storartet gyselige Hilsen — og Alt er skjønt, aandfuldt, karakteristisk og harmonisk i sin forbausende Forskjellighed; Melodien er det kraftfuldeste

Udtryk og Udtrykket den skønneste, frieste Melodie; det underfulde Værk er en Aabenbaring af, at der kan være Poesie i alt Menneskeligt og i alle Forhold, hvorunder det Menneskelige fremtræder: en Aabenbaring, som efter den guddommelige Billie vel i musikalsk Form kun vil blive givet een Gang i en saa mægtig Fylde, fordi den ved sig selv maa bevare Gyldighed for alle Tider. Og denne mageløse Musikedigtning blev, om ikke fuldkommen fattet, saaledes forstaaet, at den strax havde en stor Deel af den Fortrylleseskraft, som den nu i saa høi Grad besidder og mere og mere vil faae jo inderligere Publikum, ved voxende musikalsk Sands, bliver fortrolig med den. Endog Mængden fandt allerede dengang, at der i dette Værk var en poetisk Sandhed, kunstnerisk Vælde og aandig Harmonie, som ikke i den Uedelhed, Rigdom og Storhed havde aabenbaret sig i noget tidligere Musikværk. I den første Forestillings Begyndelse bleve de enkelte Numere modtagne med det Bisald, der i Almindelighed skænkes et behageligt Musikstykke; fra Don Juans af Du Puy med uovertræffelig gratiøs Videnskabelighed foredragne Arie „Kjælende Druer“ fik Bisaldet Opsving til Begeistring, og efter den mageløse første Finale, med Don Juans friske, kjække Trods og Choret's majestætisk fremrullende Hævntorden, var Forestillingens store Lykke afgjort, endskjøndt anden Act ikke dengang, selv i dens herligste Musiknumere, behagede i samme Grad, men fornemmelig kun fandt Bisald ved Donna Annas Arie og den berømte Sætet. Udførelsen var fortræffelig, med Undtagelse af Textpartiernes, der af Sangerne, som ikke, selv om de havde anvendt tilbørlig Flid derpaa, vare en taalelig Fremsigelse værne, blev behandlet med en Skjodesløshed, der stak meget ilde af imod

den ypperlige Sangudførelse og det i det Hele gode Spil, som fra alle Sider vedligeholdtes under denne. Den meest Beundrede var Du Buy, der i Don Juan, som Kunzen og han i Forening med megen Smag havde transponeret for hans Stemme, baade som Sanger og Skuespiller havde sin Glandsrolle. Efter ham satte Publikum Mad. Fryden-dahl, hvis syldige, klangfulde Stemme gjorde en mægtig Virkning i Donna Annas Partie; og Knudsen, der i Leporello vel ikke kunde toile sit Lune til at afholde sig fra enkelte Overgivenheder, men forresten, baade i Spil og Sang, udmærkede sig i høi Grad ved den naturlige og inderlige Jovialitet, der var udbredt over den hele Fremstilling. Kruse var en særdeles fortræffelig Masetto og gjorde ved sin herlige malmsfulde Stemme ypperlig Virkning i de Ensemblestykker, hvori han deltog. Det Gneste, Kunzen beklagede, var, at han ikke, uagtet han samlede Alle ved Theatret, som kunde synge, og anvendte Alt for at faae frembragt den størst mulige Effect, kunde opnaae at give Mandechoret, der slutter Operaen, den grandiose Virkning, som det havde for hans Phantasi.

Da „Den dramatiske Skole“ med denne Saison begyndte at give ugentlige offentlige Forestillinger, „for at underholde sig selv,“ ophørte den saa ganske at være hvad den gav sig ud for, at selv Rahbek, der efter Provedcomediernes Opførelse havde faaet et Gratiale af 300 Rdlr. og nu blev ansat som Lærer med 200 Rdlr. Gage, allerede i Mai 1808 offentlig erklærede, at „han vel troede, uden at frygte for at besyldes enten for Ubeskedenhed eller Partiskhed, at turde sige, at denne Indretning, som Planteskole for det store Theater, fuldelig havde hjemlet sin Gavnlighed, men dog tilfulde erkjendte, hvor langt den

var fra som Kunstskole at være eller at blive, hvad han havde smigret sig med, den skulde, og hvad Enkeltes stedse vedvarende og tiltagende Flid og Fremgang overtydede ham om, at den kunde have blevet." Sandheden var, at den fra det Dieblif, da de offentlige Forestillinger begyndte, kun var et Dvølsesstheater, hvorpaa Talentløse og Talentfulde spillede imellem hverandre i Forestillinger, der gif saadan som de naturlige Kræfter; den Anstrengelse, der paalagdes dem, og den Enkeltes Skjodesløshed eller Flid vilde tillade det; men hvori dog den slittige Begavede fandt Leilighed til saaledes at udmærke sig, at han af Publikum kunde blive kjendt værdig til Optagelse ved det kongelige Theater inden han betraadte det, og ved sin Tiltrædelse havde en Routine, der, naar han kom til at samvirke med dygtige Kunstnere, gjorde ham det muligt hurtigt at udvikle sine Evner. Det er ikke let at begribe, hvorledes Rahbek havde kunnet smigre sig med, at Indretningen, efter den lagte Plan, skulde kunne være bleven mere, thi vel havde han, ved at holde Declamationsøvelser og, i en Omskrivning af sine „Breve fra en gammel Skuespiller," endog hensigtsmæssige Forelæsninger over Skuespilkunsten, søgt at virke i det Fag, der var gjort til hans; men han maa dog have indseet, at der, for at den skulde kunne blive en „Kunstskole", nødvendigviis til Elever, som for en Deel savnede endog de almindelige Skolekundskaber, først og fremmest maatte skaffes en Underviisning, hvorved de kunde faae Almeendannelse, Begreb om den dramatiske Digtningens Natur, Dvølse i det Mimiske og Veiledning til en Rolles rigtige Opfatning. Saadanne Forberedelser havde ikke været paatænkte ved Skolens Oprettelse; fra nu af, da man kom til Erkjendelse om deres Nødvendighed, var det

ikke muligt blot nogenlunde at begynde dem; allerede ved at betragte Repertoiret maatte enhver Kyndig blive overbevist om, at af „Skole“ kunde der ikke mere være andet end Navnet, som skulde skaffe mangelfulde Forestillinger Publikum's Overbærelse. Medens det kongelige Theater havde 17 Nyheder i 163 Forestillinger, givne i 39 Uger, havde „den dramatiske Skole“ ikke mindre end 25 Nyheder i 30 Forestillinger, givne i 33 Uger, og deraf endog 8, som fyldte en Aften, da dog det kongelige Theater ikke havde flere end 9 af saa stort Omfang! Hvorledes skulde unge, uovede Skuespillere —: Elever, hvoriblandt man, for blot at faae det til et Stykkes Besætning nødvendige Antal, havde seet sig nødt til at optage Personer, som Forstanderen selv erkjendte for uduelige, være istand til at udføre et saa overanstrengende Arbeide og tillige have Lyst og Tid til at lade sig veilede til deres Egners Udvikling? Det kunde blot gjælde om, fra den ene Ottendedag til den anden at lære, prøve og spille en, ja undertiden endog to nye Roller. Heller ikke toges ved Balget af Repertoire mindste Hensyn til Gavnlighed for Uddannelse af Elever; thi om ogsaa nogle ifflandske Stykker, ved deres omhyggeligt udførte Charakterer, kunde, i en indskrænket og dertil meget profaist Retning, blive belærende for unge Skuespillende, saa vare de andre optagne Stykker deels saadanne, der, som „De Skinsyge“, en engelsk Bearbejdelse af Molières «Le cocu imaginaire», fordrede udmærkede, med Lune og Opfindsomhed begavede Kunstnere, deels livlige Intriguestykker, hvortil der maatte en særdeles sikker og flydende Udførelse, og deels kogebrøst Smorerier, som ved faad Charakterbehandling forledede Begynderne til Udskeielse fra Naturen og grov Overdrivelse. Meget ube-

tænksomt af Rahbek var det, at han vovede Opførelsen af netop de to, endog for et dygtigt Personale, allervanskeligste holbergiske Lystspil med saa svage og uøvede Kræfter. „Den Bægelsindede“, som aldrig bør komme paa Scenen uden Lucretia kan udføres af en genial med gratiøst Lune og comisk Kraft begavet Kunstnerinde og de andre Roller hæves af fortræffelige Fremstillere, traf han frem for at skaffe en Glandsrolle til Fr. Olsen, hvem han, i sin besynderlige Tilbøielighed til at beundre kunstnerisk Udmærkelse hos dem, som han havde personlig Godhed for, tillagde et overordenligt Talent. Om der end i hendes Spil var Overgange og Nuancer, som vidnede om en meget forstandig Opfatning, bleve imidlertid Beregning og Maneer altfor bemærkelige deri til at det kunde gjøre en livsfuld, sjæk Udførelses Virkning: Publikum fandt det særdeles omhyggeligt gennemført, men ikke tiltrækkende. De øvrige Rollehavende vare høist maadelige. Ogjaa „Abracadabra“, der, da det er „uden Actricer, hvilke ere de stærkeste Magneter, som trække unge Mennesker til sig og holde Skuepladsen vedlige,“ maa, uagtet Dialogens og Situationernes store comiske Styrke, spilles ganske udmærket, for at kunne behage, var kommet frem til en Indlings Forherligelse. Lund, hos hvem Rahbek fandt et ualmindeligt Talent, skulde vise sig i Henrik, en af Holbergs vanskeligste Tjenerroller. Dette Forsøg havde et endnu slettere Udfald end det foregaaende: i „Den Bægelsindede“ havde Publikum dog fundet sig tilfreds med den, for hvis Skyld Stykket bragtes frem; Lund var derimod i „Abracadabra“ den, som tildeeltes Størsteparten af det Mishag, hvormed den yderst mislykkede Forestilling optoges. — Valget af Stykker, som laae over Personalets Evner, var imidlertid

kun en Følge af Rahbeks hildede Mening om disses Værd, og at han for en dramatisk Skole benyttede saa yderst flette Sager som f. Ex. „Skjelman og Døsmeren“, hvorom Kritiken med Sandhed sagde: „Fortjener noget Theaterproduct at kaldes maadeligt i høieste Grad, er det vistnok dette Stykke, som det er ubegribeligt at Publikum taaler,“ kunde maaskee undskyldes med Nødvendigheden af at skaffe en saa stor Masse Nyheder; men hvad der aldeles ikke var at tilgive Skuespillerbrevenes Forfatter, som nu havde opnaaet Lærermyndighed ved en Indretning, „hvis Uundværlighed han fra sin tidlige Ungdom havde forfægtet,“ det var den Ligegyldighed, som han viste med Hensyn til Elevernes Opfyldelse af den allerførste og allerletteste efterkommelige Betingelse for et Stykkes blot anstændige Opførelse: nøiagtig Memorering. Fra Forestillingernes reglementerede Begyndelse fik Skolen et eget Theaterblad i Ugeskriftet „For Skuespilnydere“, hvilket blev udgivet af Thomas Peter Thortsen, en ung Student, der med Smag og god dramaturgisk Indsigt forenede megen Interesse for det Kald, han havde givet sig, og en priselig Stræben efter Upartiskhed. Han greb Sagen an paa den eneste rigtige og gavnlige Maade, idet han sammenholdt den af Forfatteren givne Charakter med Skuespillerens Udførelse af den og fremhævede det Gode eller efterviste det Urigtige i Rollesopfatning, Comportement og Betoning. Iblandt det, som han oftest blev foranlediget til strengt at dadle, var netop den, især hos det mandlige Personale, saa store Usikkerhed, at der undertiden forekom grove Fortællelser, Pauser og Forvirring. At Anferne ogsaa jævnlige gjaldt de Spillendes forskjellige Udtale af fremmede Ord, og det Sædvanlige i at et Stykke gif taaleligst ved den første

Fremstilling af det, viste noksom, at der ikke var nogen virkelig Skole, thi ved den vilde naturligviis Genshed i Udtale være bleven paaseet, og Opførelsen med enhver Forestilling tvertimod have vundet i Fasthed og Runding. Det var til stor Skade for Indretningen at dens høist fornødne offentlige Correctiv ophørte med Theateraarets Slutning, fordi Thortsen forlovede sig med en af Eleverne, den skønne og talentsfulde Jfr. Basse, hvem hans Kritik forresten ikke havde skaanet. I Skolen herskede allerede ikke den bedste Tone, da Elevernes Fleertal sølte sig meget frænklet ved at Rahbek ei alene foretrak dem, som stode i hans Yndest, til Skade for de andre, hvoriblandt var enkelte, der i hoi Grad havde erhvervet sig Publikums Yndest, men ogsaa i fortrolige Samtaler med de Første undertiden saa ganske glemte Opmærksomheden for de Sidste, at disse, under Digtforelæser og Prøver endog turde vove at more sig med Indblanding af Skjemt eller parodiske Udtryk og dog være visse paa, at han, naar deres Tavshed gjorde ham Fremførelsens Ende bemærkelig, vilde affærdige dem med det Sædvanlige: „Ja, det var bedre end sidst.“ Det bedste Beviis paa, at Publikum fandt sig stærkt skuffet i sine Forventninger om Skolen var, at Abonnementet, som i denne Saison indbragte 4,025 Rdlr., for den følgende gik ned til 806 Rdlr. og senere endnu lavere, ligesom Indtægten for de enkelte Billetter, som i denne Saison beløb 5,862 Rdlr. leed Afgang med næsten 1000 Rdlr.

Det i Kunsten Mærkeligste og for Publikum Glædeligste, der ved „den dramatiske Skole“ kom frem i denne Saison, var Debutanten, den snart, som meget saa Skuespillere, almeent og over al Maade yndede Carl Bruun,

en Søn af Forfatteren L. G. Bruun og Broder til Theateroversætterten. Det var blot fordi man vilde have „den dramatiske Skole“ givet Skin af at være en for enhver Begynder nødvendig Forberedelsesanstalt og havde taget fgl. Resolution paa, at Ingen maatte antages ved Theatret uden at have nydt Underviisning i den og viist sig i dens Forestillinger, at han blev henviist til Debut ved den, thi ikke alene ved sit store comiske Talent, men ved en sjelden Fasthed og kunstnerisk Ro i Fremstillingen var han værdig til strax at optræde iblandt de dygtigste Kunstnere. Hans lavstammede Figur, det fylldige, godmodigt aabne Ansigt, et behageligt Taleorgan, naturligt Lune og en vis Trohøjertighed i hans Comik gjorde ham det saare let at vinde en glimrende Modtagelse som Jocrisse, der er en af de saakaldte Erketsøseroller. Man beundrede, hvorledes han, selv yderst alvorlig og uden at forandre en Mine, kunde, som aldeles hensigtsløst og ved forbaujede Simpelt, pludseligt fremkalde stærke Udbrud af hjertelig Latter. Sildigere viste han i opvakte Knoxe, Bønder og gamle Mænd sit Talents Fleersidighed og et usædvanligt Anlæg for Characterfremstilling. Publikums erklærede Yndling blev han imidlertid først et Par Aar efter, da han ved sin henrivende Syngestemme satte det i Enthusiasme. — Et ikke ringe Tab leed det kongelige Theater ved at Schonberg forlod Scenen for at staae ind paa Embedsveien, hvor han i 1832 opnaaede at blive Bureau- og Expeditions-Chef ved Overhofmarskallatet, i hvilken Stilling han, benaadet med Ordener og Etatsraadstitlen, døde den 9de October 1845. I Skuespillet var det ikke lykkes ham at blive af syn-derlig Bigtighed, men hans Bortgang var til stort Afbræk for Syngespillet, hvori han allerede havde flere betydelige

Tenorpartier. Hvad Publikum imidlertid beklagede langt mere, var, at Mad. Lange tog Afsted, thi hendes herlige Talent, som forresten ofte af Theatrets Dyrighed var blevet tilfidesat paa en hende meget frænkende Maade, stod dengang i fuldeste Flor, og hun havde især i denne Saison i mange meget forskjellige Roller udfoldet det saa eiendommeligt, rigt og fortryllende, at hun, med Rette, beundredes som den Ypperste blandt de unge Skuespillerinder og ved enhver Fremtræden høstede glimrende Bisald.

Formedelt Krigsurolighederne aabnedes først

Tredfindstyvende Saison

1807.

- M. 26. Oct. 1. Tvekampen.
 Ti. 27. - 14. Bebersvendene.
 To. 29. - 6. Skillerummet; 16. Renaud d'Asf.
 F. 30. - 5. Ildbranden; 20. Nina.
 L. 31. - Concert af Manni, Sanger.
 S. 1. Nov. 1. **De falske Sortroligheder.**
 M. 2. - 12. Jøden; 43. Afguden.
 Ti. 3. - 2. Tvekampen; 100. Statuen.
 To. 5. - 6. Selim, Prinds af Algier.
 F. 6. - 10. Lønkammeret; 34. Lagertha.
 S. 8. - 3. **Lille Uglspil og Syvsoveren; 1. Skorsteensfeieren.**
 M. 9. - 19. Chinafarerne.
 Ti. 10. - 5. Grindringen; 24. Bjergbøndernes Børn.
 To. 12. - 1. De Halsstarrige; 11. Adolf og Clara.
 F. 13. - 3. Tvekampen; 40. Amors og Ball. Luner.
 S. 15. - 2. **Sormynderen.**
 M. 16. - 8. Adolf og Lovise.
 Ti. 17. - 2. De Halsstarrige; 23. Hemmeligheden.
 To. 19. - 19. Budseerlige Arvinger; 35. Lagertha.
 F. 20. - 12. Høsteskabsskolen.
 S. 22. - 3. Gjældsbeviset; 1. **De tre Manerer.**

- M. 23. Nov. 61. Barfjellstuen.
 Ti. 24. - 6. Maleren af Kjærlighed; 73. Dido.
 To. 26. - 15. Egteskabsforlaget; 13. Mariane; 41. Amors
 og Ball. Luner.
 J. 27. - 14. Embedsiver.
 S. 29. - 1. **De to Klingsberger.**
 M. 30. - 16. Kjølen fra Lyon; 50. Forraadte Amor.
 Ti. 1. Dec. 6. Caroline; 21. To Grenaderer (Jfr. Busch 1ste
 G. paa 4gl. Th. f. Suzon).
 To. 3. - 24. Skibbruddet; 25. Aabenbar Krig.
 J. 4. - 34. Jacob von Lhybo.
 L. 5. - 8. Ungdom og Galstak; 82. Linna og Valvais
 (f. Weyle).
 S. 6. - 3. Manden af Ord; 3. Pachaen i Suresne.
 M. 7. - 3. De Halsstarrige; 13. Entreprenuren i Knibe.
 Ti. 8. - 16. Myndlingerne.
 To. 10. - 4. Ivekampen; 25. Bjerghøndernes Børn.
 J. 11. - 14. Gevinsten i Glæselotteriet; 1. Den afbrudte
 Concert; 43. Semiramis.
 L. 12. - Concert for Capellet's Enkekasse.
 S. 13. - 1. **Det stille Vand har den dybe Grund.**
 M. 14. - 26. Værdige Fader; 44. Semiramis.
 Ti. 15. - 9. Ungdom og Galstak.
 To. 17. - 27. Fændriften; 32. Fanden er løs.
 J. 18. - 11. Udstyret.
 L. 19. - 15. Johanna Montfaucon (uden Abon.).
 S. 20. - 3. **Lige for Lige; 3. Maleriet.**
 M. 21. - 8. Postkassen; 2. Afbrudte Concert.
 Ti. 22. - 7. Selim, Prinds af Algier.
 D. 23. - 33. Ellefte Juni; 101. Statuen (f. To.).
 S. 27. - 6. **Sruentimmerhøvn; 1. Soubrettelist.**
 M. 28. - 6. Den, som kommer først til Mølle; 33. Fanden
 er løs.
 Ti. 29. - 15. Syv tusind Rigsdaler.
 D. 30. - 13. Domherren i Milano (f. J.).

1808.

- L. 2. Jan. 30. Pigen fra Marienborg (f. Schwarz).
 S. 3. - 3. Sødskende fra Landet; 3. Mistro og Skjelmerie.
 M. 4. - 24. Jægerne.
 Li. 5. - 52. Geert Westphaler; 3. Afbrudte Concert.
 Lo. 7. - 49. Forliebte Haandværksfolk.
 F. 8. - 1. Bryllupsgildet uden Giftermaal.
 S. 9. - 1. Huusfred.
 M. 11. - 37. Kjærlighed uden Strømper; 21. Nina.
 Li. 12. - 31. Pigen fra Marienborg.
 Lo. 14. - 2. Bryllupsgildet uden Giftermaal; 45. Semiramis.
 F. 15. - 30. Viinhøsten.
 L. 16. - 24. Drageduffen; 42. Amors og Ball. Luner (f. Fattigv.).
 S. 17. - 4. De Skinsyge; 2. Skorsteensfeieren.
 M. 18. - 12. Afbrudte Reise; 43. Amors og Ball. Luner.
 Li. 19. - 1. Mandig Troskab og qvindelig Dyd.
 Lo. 21. - 4. Farlige Naboskab (Ifr. Thomsen o: Mad. Zinck 1ste G. paa fgl. Th. f. Lise); 4. Afbrudte Concert.
 F. 22. - 19. To Brødre.
 S. 24. - 7. Gruentimmerhøvn; 4. Mistro og Skjelmerie.
 M. 25. - 3. Bryllupsgildet uden Giftermaal.
 Li. 26. - 25. Drageduffen.
 D. 27. - 2. Mandig Troskab og qvindelig Dyd; 22. Nina (f. Lo.).
 L. 30. - 1. Hakon Glade Jarl, hin Rige kaldet, Norges Behersker (Ifr. Olsen o: Mad. Anderssen 1ste G. paa fgl. Th. f. Gudrun).
 S. 31. - 1. Hans Rostgaard og hans Sustru.
 M. 1. Feb. 2. Hakon Jarl.
 Li. 2. - 3. Hakon Jarl.
 Lo. 4. - 4. Hakon Jarl.
 F. 5. - 5. Unge hidfige Kone; 17. Renaud d'Asf.

- L. 6. Feb. 5. Hakon Jarl (uden Abon.).
 S. 7. - 3. Døbefedlen; 2. Hans Koftgaard og hans
 Hustru.
 M. 8. - 21. Peters Bryllup.
 Ti. 9. - 4. Bryllupægildet uden Giftermaal; 44. Amors
 og Ball. Luner.
 Lo. 11. - 70. Mafferaden; 7. Skatten.
 F. 12. - 3. Mandig Troftab og qvindelig Dyd; 34. Fanden
 er los.
 L. 13. - 9. Alexis (Melcour, Rosings fidsfe Rolle); 11.
 Inez de Castro (f. Rosing).
 S. 14. - 2. Stille Vand har den dybe Grund.
 M. 15. - 16. Syv tusind Rigsdaler.
 Ti. 16. - 7. Nytaarsgaven; 11. Lonkammeret; 83. Linna
 og Valvais.
 Lo. 18. - 7. Maleren af Kjærlighed; 26. Bjerqbøndernes
 Børn.
 F. 19. - 38. Kjærlighed uden Strømper; 84. Linna og
 Valvais.
 L. 20. - 6. Hakon Jarl (uden Abon.).
 S. 21. - 2. Salsfe Sortroligheder; 3. To Sødre.
 M. 22. - 26. Drageduffen.
 Ti. 23. - 8. Egtefolkene fra Landet; 12. Inez de Castro.
 Lo. 25. - 10. Ungdom og Galftab (Rose, Du Buys fidsfe
 Rolle).
 F. 26. - 6. Hjertets Forvildelse.
 S. 28. - 3. Vor Fritz; 3. Hans Koftgaard og hans
 Hustru.
 M. 29. - 35. Hererie eller blind Allarm; 44. Afguden.
 Ti. 1. Marts 14. Domherren i Milano.
 Lo. 3. - 32. Bagtalesfens Skole.
 F. 4. - 22. Fire Formyndere; 27. Bjerqbøndernes Børn.
 S. 6. - 5. Harlequin Patriot; 3. Skjelmen og Dos-
 meren.
 M. 7. - 12. To Dage.
 Ti. 8. - 16. Juliane von Lindoraf.

- To. 10. Marts 1. Den paadigtede Galiskab; 13. Inez de Castro.
 F. 11. - 4. De Halsstarrige; 22. To. Grenaderer.
 E. 12. - 5. Bonden som Dommer; 14. Landsbymøllerne
 (f. Kruse).
 S. 13. - 4. Gistefærdige Piger; 1. Kjærlighed og
 Løndom.
 M. 14. - 14. Corsicanerne.
 Ti. 15. - 2. Paadigtede Galiskab; 19. Fættereren i Lisabon.
 (Theatret lukket form. Kong Christian den Syvendes Død).

Repertoiret blev bestandig flettere. Med det eneste i denne Saison givne Syngestykke: „Den afbrudte Concert“, i een Act, var Nyhedernes Antal kun 7, og af disse de 6 Oversættelser af saa maadelige og aldeles uinteressante Stykker, at 3 af dem strax bleve stedte til Hvile, og ikke flere end et eneste — med Undtagelse af Charlemagnes moersomme Genactshystispil „Den paadigtede Galiskab“, som Frydendahls mesterlige Udførelse af Moranval holdt paa Scenen i 45 Forestillinger, — gif 8 Gange. Alligevel blev just denne Saison, ved sin eneste originale Nyhed, den, med Hensyn til Repertoiret, allermærkeligste i det 60 Aar tidligere gjenoprettede danske Theaters Historie. Af de Holbergske Mesterværker var Theatret allerede i Besiddelse ved dets Gjenfødsel, og næst dem kan ingen dramatisk Digtning tillægges en saa høi baade national og kunstnerisk Betydning, som den, der, stor og herlig i sig selv, inaugurerede det Alter, hvilket ogsaa Melpomene fra nu af sit paa den danske Skueplads. Digteren skulde ikke glæde sig ved at hans „Hakon Jarl“ havde paa Directionen gjort Indtrykket af noget Overordentligt. Antagelsen skete allerede den 5te September 1806, men med den Bemærkning, at han ikke maatte vente sit Stykke opført i den Saison, da det vilde medføre endeel Bekostning, hvilken man ikke,

estersom „Gyrithe“, der skulde gives først, fordrede store Udgifter, kunde finde Raad til forend i næste Saison. Saadanne Lovtaler over det indsendte Stykke, som man i Almindelighed holdt i Antagelsesbrevene, naar Falsen eller en anden anseet Mand var Forfatteren, og hvormed man endog havde hædret det anonyme Drama „Danneqvinderne“, hvis fædrelandske Aand og poetiske Skjønheder Censorerne ikke havde vidst noksom at complimentere „den ubekjendte Digter“ for, — saadanne Lovtaler vare ikke blevne „Hakon Jarl“ tildeel. Dehlenschläger havde maattet nøies med den Smiger, han selv vilde lægge i Bemærkningen, at Directionen antog Stykket „om han endog ikke vilde finde sig i at gjøre Forandringer og Forkortninger.“ Den Meddelelse, der ved Antagelsen af „Danneqvinderne“, som man heller ikke havde kunnet opføre forend Aaret efter Antagelsen, var gjort Anonymen om, at han strax kunde høre et Honorar af 400 Rdlr., havde man ikke for „Hakons“ alle Directionens Medlemmer velbekjendte og af Publikum allerede beundrede Digter. Først 5 Maanedes efter underrettede man ham om, at 400 Rdlr. ogsaa vare ham anviste, som den Betaling, hvilken, istedet for 3die Forestilling, kunde gives for et Stykke, der udfyldte en Aften. Derimod fremsatte Directionen adskillige Bemærkninger, som maatte vise Digteren, hvor lidet den var greben af Digtningens Bæsen og Aand. Saaledes: at Grib leger Konge var den „en overflødig Scene;“ thi „Bergthor kunde blive længe nok borte uden den;“ hvad Hakon, da han grubler over Dffringen af sit Barn, siger:

„— om en Olding,

Som med et sorgfuldt knuset Faderhjerter,

Gif hen at lyde Himlens Bud,”

skulde, efter dens Mening, være et saadant ubetimeligt
 Indfald om Abraham, at Tilskuerne vilde falde i Latter over
 det; Thoras heftige Udbrud imod Hakon fandt den „ude-
 licat“; og hendes Monolog ved Hakons Riste, Tragediens
 rette, imponante og ægte poetiske Slutning, ønskede den
 aldeles udeladt, „da den ikke vedkom Handlingen, maatte
 blive Tilskuerne trættende og var — (paa en Tid, da de
 af Directionen valgte Stykker strømmede over at falsk Føl-
 jomhed) — altfor sentimental! Som en Folge af at Op-
 førelsen udsattes over et Aar, var „Hakon Jarl“ allerede
 førend den bragtes paa Scenen udkommen trykt i „Nordiske
 Digte“ og med Begjærlighed bleven læst af de Mange,
 hos hvem Interessje for pathetisk Poesie og den skandinaviske
 Hedenold var fremkaldt ved Digterens tidligere Arbejder.
 Læsningen svækkede vistnok for en Deel den Overraskelse,
 som et i Stof, Behandling og Aand saa nyt og magtigt
 Bærk maatte vække ved først at blive bekendt fra Scenen;
 men derimod forberedtes Læserne til en dybere Følelse af
 de mangfoldige Skjønheder deri, da de, ved at ledes til
 Tragedien igjennem „Thors Reise til Gothunheim“ og det
 plastisk skjønne, grandioist poetiske Gudedrama „Baldur hin
 Gode“, ei alene kom til Opfatning af det Mythologiske,
 af den egenlige Tragedies Bæsen og af det Store, hvorum
 Kampen gjaldt i det af Digteren, med poetisk Troskab imod
 Tidsaand og Historie, behandlede Emne, men ogsaa fik en
 saadan Forestilling om Sted og Personer, at den aandfulde
 Tilskuers Phantasie kunde udfylde, hvad Theatret, saaledes
 som dets kunstneriske Charakter og Kræfter dengang vare,
 nødvendigviis maatte lade savne. Og dette maatte blive
 saare meget; thi Omstændighederne vare langtsfra gunstige
 for Udførelsen af et tragisk Bærk af en saa storartet poetisk

Natur. I blandt dem af Theatrets Kunstnere, ved hvem Bærket maatte bringes paa Scenen, var der kun en eneste, som havde foresvævet Digteren under dets Udarbeidelse: Rosings nordiske Natur, Energie, Høihed og Pathos vare ikke blevne uden Indflydelse paa Skildringen af Hakon. Men just denne Eneste til Hovedpersonen, og som Dehleschläger havde glædet sig til at see i den, var ikke mere istand til at betræde Scenen. Ved den 21de December 1804, som Antonius i „Octavia“, at spille med nogle Arme i det romerske Costume, havde Rosing paadraget sig en saa voldsom og haardnakked Gigt, at han i den sidste Tid næsten bestandig, under haarde Smerter, var fængslet til sin Rænestol. Kun ved mandig Overvindelse af store legemlige Lidelser blev han istand til, 14 Dage efter den første Forestilling af „Hakon Jarl“, at tage Afsted med Publikum i en lille Rolle, hvori han dog endnu, opflammet ved at hans Datter udførte Alexis, spillede med en saadan Sjælsfuldhed og indre Kraft, at hans Fremstilling, navnlig i de Scener, han havde med hende og som ved Faders og Barns øieblikkelige gjensidige Stemning fik en dyb personlig Betydning for ham, bestandig blev af Alle, der overværede denne mærkelige Forestilling, erindret som noget af det Sandeste og meest Gripende, der var seet og hørt paa Skuepladsen. Foruden den for Opførelsen af „Hakon Jarl“ i det Hele meget uheldige Omstændighed, at Ingen af Personalet, med Undtagelse af Foersom, Heger og Mad. Heger, havde rigtigt Begreb om Vers, langt mindre Dvelse i at fremsige dem, var der den, at kun Sidstnævnte, der skulde spille Thora, kunde antages ved kunstnerisk Egen-dommelighed og Evne at være istand til at fyldestgjøre sin Rolles Krav. Dertil kom, at Digteren var fraværende, saa

at man savnede hans Anviisning — ikke til Rolleopfatningen, thi den kunde Rosing, for dem, som ikke troede sig fornærmede ved ledende Vink, langt bedre klare end han, der i Almindelighed var høist uheldig med at give en Forestilling om sine Charakterers rigtige theatraliske Udførelse, — men til den, efter Datidens Anskuelser, høist vanskelige Sceneordning. Rosing, som maatte overtage denne, havde aldrig havt synderlig Sands for scenisk Arrangement, og derhos hindrede Sygelighed ham i med fuld Kraft at bruge hans ringe Evne i denne Retning. Alle, der havde Hovedroller, gik med Uengstelse til Udførelsen af et Bærk, som, ved dets Aandsfuldhed, poetiske Kraft og mægtige Form, var dem noget aldeles Nyt. De fattede meget godt deres Opgaves Storhed, men sølte ogsaa deres Uformaenhed til fuldstændigt at løse den. Imidlertid: fra den Mindste til den Største viste Enhver en hidtil ukjendt Energie i Bestræbelsen for, ved sin Flids og sit Talents Yderste, at tilveiebringe en i det mindste nogenlunde tilfredsstillende Forestilling. Og det lykkedes over Forventning. Titelrollen, som paa Scenen maatte blive Tragediens Bærer, var, efter mange Betænkneligheder, af Nødvendighed bleven tildeelt Frydendahl: hans herlige Udvortes og kraftfulde Stemme havde været det Afgjørende; men det ventedes ikke, at disse legemlige Fortrin vilde kunne erstatte den tragiske Aand, som man meente, at den mageløse Comiker nødvendigviis maatte savne. Rosing, Rahbek og hele deres kunstneriske Staldbroderskab vare, uden at kunne paavise nogen Bedre, oprørte over, at „Hr. Greven (det var Frydendahls Dgenavn) skulde være Norges mægtige Jarl med

de bedste Kræfter og det største Hjertel“

og der hørtes mange Spydheder om Apotheker Stødvels og Major Schreckensfeldts Forvandling til nordist Heros. Men vare Pathos og heroist Begeistring end ikke Naturgaver for Frydendahl, saa havde han en levende Phantasi og letvaft Følelse. Han kunde ved ret omhyggeligt at søge og sammensatte alle en Rolles Træk, give sig en fuldstændig Forestilling om dens hele Eiendommelighed, saa at det kun gjaldt ham om, hvor vidt han formaade at skole sine legemlige og aandige Evner til klart at fremstille hvad der stod for hans Tanke. Da han meget godt vidste, at man gottede sig ved Forventningen om, at han i Hakon skulde, som det i Datidens Theatersprog hed, „brække Halsen“, saa gjorde han, hvad han ikke altid, naar en Rolle laae udenfor de mange Fag, der vare ham lette, tvang sig til: med sin Genialitets fulde Kraft fremmanede han sig Heltens hele Væren og Væsen, og anvendte derpaa den utrolige Flid, hvormed han indøvede sig sine Yndlingsroller, for at iføre sig den tragiske Helt lige til — hvad der var ham meest fremmed — en god Versfremsigelse. Blev Frydendahl end ikke ganske Digterens Hakon, overgif han dog langt hvad man havde spaaet, at han maatte blive, ja gjorde sig beundret ved at han havde brudt med den sædvanlige Theatermaneer i Heltespil og gav „den vilde Strider for Hedenold“ med megen objectiv og, paa ikke saa Steder, endog poetisk Sandhed. Hans Fremstilling var i det Hele ædel og yderst correct; Scenen med Olaf overraskede ved Varme og Kraft; den fjerde Act, der gjennemgaaende gaves med rolig Værdighed, havde især skønne Steder i hans Grublen over Runernes Betydning, Beslutningen at offere Erling og Scenen med denne, men savnede pathetisk Mægtighed i Bærjarkegangen da Lurerne

kaldte til Kamp; og i femte Act var saavel det Høie i Bildelsen hos Thora, som hans mørke, dæmpede Uro i Hulen af saa stor Virkning, at Pram, der aldrig ændjede sine Benners Fordomme, men uforbeholdent gav sine Følelser Ord, udbrod til Rahbek: „Dod og Pine, Du! han er jo bleven saa ægte norsk majestatisk som en Fjeldfos i en Granskov!“ Der var Phantasi og varm Følelse i Foersoms Foredrag af Olaf, men han savnede altfor meget Utvungenhed og simpel Naturlighed i sit Spil til ret at kunne give Rollen Præget af den aabne, djærve nordiske Helt og fromme Christen. De to Eneste, som virkelig viste sig deres Rolle vogne og forherligede Digterens Bærf ved dens klare, friske og sjælsfulde Fremstilling, vare Mad. Heger, der i Thora ganske var den høihjertede, dybtfolende, fjeldbaarne Qvinde, og Heger, hvis Ginar, ved et overraskende skjont naturligt Foredrag og den muntre, freidige Uforsjagthed, der gjennemstrømmede hele hans kraftige, ungdomsfro Bæsen, blev den Rolle, som vandt det meest levende Bifald. Bistnok skete der ikke Digtingen Fyldest ved Opførelsen; baade i Spil og Udstyr var der mange Mangler og meget Svagt og Feilagtigt, som hindrede Bærket i at gjøre den store Virkning, hvilken det i sin Nyhed maatte have faaet af en Fremstilling ganske i dets egen Aand; men ved alle de Rollehavendes overordentlige Glid lykkedes en værdig Fremstilling af det paa Scenen dog jaa vidt, at Publikum fattede og sølte det poetisk Store deri og modtog det med jublende Bifald.

Ogsaa „den dramatiske Skole“ havde, i Rahbeks „Hans Kvistgaard og hans Hustru, National-Drama i tre Acter“, et Arbejde af en dansk Digter til Festsigholdelsen af Kongens Fødselsdag. Stod dette end i poetisk Bærd langt

under „Gafon Jarl“, udmærkede det sig dog, baade i Anlæg og Udførelse, meget fremfor de langt mere prætentiose Forsøg i alvorlig dramatisk Digtning, hvormed danske Forfattere i de sidste Aar havde begavet Skuepladsen. Hvor vauskeligt end Emnet gjorde det, var Handlingen særdeles heldigt ordnet, den fædrelandske Aand fremtraadte smukt, mandigt og naturligt, uden Effectjagerie, Charaktererne interesserede, saavel ved en Forskjellighed, der gav dem god Virkning imod hverandre, som ved at hver enkelt var skildret med megen Bestemthed, og Dialogen havde, foruden at Sproget var ædelt og Versificationen flydende, mange herlige poetiske Steder. Til disse ikke ringe æsthetiske Fortrin kom den Omstændighed, at Tilskuerne, fem Maaneder efter Kjøbenhavns Bombardement og under alle Stænders levende Begeistring for at trodse den Bold, hvormed en overmægtig Fjende endnu truede Fædrelandet, maatte føle sig grebne ved at see Tildragelsen theatralisk fremstillet. Stykket blev ogsaa optaget med meget stort Bifald, endsskjøndt Udførelsen var langt fra at være saa god, som det havde fortjent den. — Skolens andre Nyheder vare, med Undtagelse af det meget over Personalets Evner liggende særdeles interessante Fireactskystipil „Det stille Band har den dybe Grund“, bearbejdet af Tydskeren Schröder efter Beaumont og Fletcher, af en høist maadelig Natur, ja Kjøebues „De to Klingsberger“ endog i sine fire Acter en saadan Samling af Platheder, raae Caricaturskildringer, forslidte Situationer og; hæslige Bordelscener, at Rahbet maatte taale haarde Vebreidelser, fordi han, „der saa stærkt havde ivret for at Skuepladsen skulde være Smagens og Sædernes Skole“, ikke havde afværget, at Noget, „der saaledes traadte Smag og Sædeligheden under Fødder“,

var blevet bragt paa den Scene, hvorved han var Lærer. „Jungelunde paaftaaes“, — hed det i J. K. Høsts Theaterblad, — „at den store fgl. Skueplads ei frembyder Comedier — adskillige —, der tilfidesætte Anstændigheds og Delicateses Forskrifter i maaskee ikke mindre Grad end denne; men dobbelt smertende for hver de offentlige Sæders og den dramatiske Kunsts Ven, at endog Planteskolen ikke skaanes for Stykker, iblandt hvis Personer forekomme En som gamle Klingsberg og en Rufferke som Mad. Wunschel.“

Marsagen til Du Buy's Afgang viser, hvorledes Directionen, fornemmelig Hauch, endnu betragtede Skuespillerstanden. Du Buy var indtraadt i Livjægercorpset. Som en altid munter, fin, beleven Selvfabmand og ligesaa villig som fortræffelig Sanger, stod han i venstabeligt Forhold til mange af dets Medlemmer, der dengang næsten alle vare unge Embedsmænd eller Sønner af velhavende Familier. Han havde ikke kunnet modstaae deres Overtalelser til at gaae ind i et Corpset, som ved sin elegante, coquette Uniform og en rask, kjæk Holdning stod i stor Yndest og især blev beundret af Damerne, hvem det var hans største Lykke at behage. Da han meget godt vidste, at Hauch vilde modsætte sig Alt, hvorved en Skuespiller blot kunde synes i enkelt Tilfælde at blive stillet udenfor hans Herredømme, lod han sig optage i Corpset uden hans Tilladelse. Derved begif Du Buy vistnok en Forseelse, men hans Theatertjeneste kunde aldeles ikke lide derved, da der var givet ham Tilsgagn om, at der ikke skulde blive paalagt ham nogen militair Pligt, som hindrede ham i fuldstændig Opsyldelse af hans Engagement, med mindre Hovedstaden kom i Fare, hvad der naturligviis vilde foranledige Theatrets Lukning; og desuden kunde han støtte

fig paa, at flere Skuespillere, som vare Studenter, stode i Kronprindsens Livcorps, efter udtryffelig Opfordring af Hauch, som commanderede det. Der skete, hvad Du Buy havde forudseet: Hauch blev yderlig opbragt „ved at erfare en saa usurpatorisk Handlemaade af en Mand, som ved Engagement var forpligtet til ene og alene at tilhøre det Embede, for hvilket han af Hs. Maj. var antagen og blev lønnet.“ Imidlertid fandt Hauch det ikke raadeligt at tvinge Du Buy til at udtræde af Corpsjet, men lod det blive ved, strax at udstede et strengt Forbud imod, „at nogen Skuespiller, Dandsjer eller Betjent ved Theatret her- efter indtraadte i Livjægerne eller noget andet militairt Corps“. Forresten trøstede han sig med, at „Hr. Dupuy ogsaa i det Militaire kun var subaltern, saa at Theater- chesen, naar han kunde komme overeens med Hr. Dupuys Commandeur om hans Fritagelse fra Tjeneste, aldeles ikke havde Noget med Hr. Du Buy selv eller med hans Godt- befindende at gjøre.“ Det fik han heller ikke; thi uagtet Du Buy med stor Iver deeltog i Corpsjets Øvelser, blev der aldrig Anledning til endog blot at forandre en Prøve for hans Skyld. Men da han ved Udfaldene i 1807, hvilke han alle, lystigt syngende og altid rede til uforsærdet at gaae foran hvor Faren var størst, gjorde med, havde udmærket sig saaledes, at hele Corpsjet ansaae som afgjort, at han maatte udnævnes til Officeer, blev Hauch i høieste Grad allarmeret. Han gjorde først Kammerherre Holstein, Corpsjets Commandeur, opmærksom paa, at det dog ikke gif an at indstille en Skuespiller til at blive Officeer, og da denne svarede, at Du Buys Conduite og Dygtighed paalagde ham det, henvendte han sig til Du Buy selv med alvorlige Forestillinger om, at dersom han modtog Ud-

nævneljen, vilde han derved selv have sit Engagement, thi „Porte-épée kunde ikke taale, at den, som bar den, viste sig paa et offentlig Theater.“ Du Puy svarede, at han paa ingen Maade vilde frasige sig en Hæder, som han efter sine Baabenbrødres Mening havde gjort sig fortjent til. Hauch fremsatte nu Sagen i Directionen. Kunzen lod sig melde under Mødet, for at erklære, at han som Embedsmand troede sig forpligtet til at gjøre opmærksom paa, at dersom Du Puy nu, efter at Schönberg var afgaaet, blev afflediget, saa vilde det være umuligt at give Syngestykker; men Hauch svarede ham kort: at en kongelig Direction havde uden Betænkning at opfylde sin Pligt; bagefter maatte den søge Midler til at afvende den Skade, som kunde blive en Følge deraf; og de vilde da nok findes. Kierulfs Forslag om, at Du Puy efter at være bleven Lieutenant skulde ansøge om at stilles à la suite, tilbagemviste han med: at en Officeer var Officeer, enten han stod i Tjeneste eller à la suite. Da Du Puy heller ikke ved personlige Forestillinger af Kierulfs, der af Hauch var bedet om at mægle i denne vigtige Sag, havde været at bringe til at indsee en Skuespillers Uværdighed til at blive Lieutenant i et borgerligt Corps, erklærede Hauch ham endelig reent ud, at dersom han var fast besluttet paa at modtage denne Udnævnelse, maatte han enten søge Afsted eller belave sig paa at faae den. Du Puy valgte at søge den. Den 4de August 1808 afgik han som Skuespiller, men da han derved løstes fra den med hans Engagement forbundne Forpligtelse at give to unge Sangere Skole, og Hauch ingenlunde havde Noget imod ham, men kun imod at en Mand, der bar Porte-épée, betraadte Scenen, ansattes han med 700 Rdlr., for, som Syngemester, at undervise

fire Clever. Concertmesterposten beholdt han og Lieutenant blev han. Længe havde han imidlertid ikke Fornøielse deraf, thi Aaret efter blev han, paa Grund af en Amourette af meget høi Natur, forviist fra Danmark og gik til Paris, hvorfra han i Efteraaret 1810 tog tilbage til Stockholm og fik der i 1812 Ansættelse som fgl. svensk Kammer-sanger, Hofscapelmester og Professor, hvilket han vedblev at være til sin Død, 2. April 1822. — Da Du Puy var afgaaet, indtraf hvad Kunzen advarende havde gjort opmærksom paa: Theatret havde ikke en eneste Sanger til et virkeligt Tenorpartie; derimod fandt Hauch ikke saa let Midler til at raade Bod paa dette vigtige Savn: han vidste intet andet, end ideligen at forestille Kunzen, at han, som Capelmester, maatte sørge for Syngespil-Repertoiret og see at hjælpe sig igjennem med de Kræfter, Theatret havde. Kunzen var fortvivlet og gav undertiden sin Harm over at faae Bebreidelser for det, som just han havde søgt at forebygge, Lust i meget stærke Udtryk. Ikke destomindre søgte han med megen Iver at opdage en Udvei til i det mindste at holde den lettere Deel af Repertoiret igang, indtil Skjæbnen vilde sende en Duelighed til Fagets nogenlunde musikalsk tilfredsstillende Udfyldelse. Den taaleligste Stemme, som bedst kunde modtage en Smule Dressur, fandt han hos Genholm, der hidtil havde gaaet upaaagtet. Han var imidlertid aldeles ikke passende for ædle, lidenskabelige eller heroiske Elskere og Stemmen manglede baade Høide, Klang og Vøielighed. Ved Kunzens stadige Arbeide og hans egen utrættelige Flid for at bringe det Alleryderste ud af den, lykkedes det ogsaa kun Genholm, som ikke var musikalsk, at komme saa vidt, at han vaersomt kunde assynge de ham omhyggeligt indpræntede faciliterede Partier uden Ild,

musikalst Aplomb eller tiltalende Foredrag. Det var ingen behagelig Musiknydelse, Tilhørerne, for at kunne faae et Syngeſpil at høre, maatte tage tiltakke med, naar Mad. Frydendahls mægtige og klangfulde Stemme i en Duet lod ſammen med Genholms matte, karakterløſe Tenor, der hverken kunde bæres i udholdende Toner eller med nogenlunde Sikkerhed og Flydenhed anvendes i en endog let Cadence. Imidlertid fandt man ſig i henved 7 Aar i en ſaa maadelig Udførelſe af et musikalst Hovedpartie, ja ſkjænkede den endog, om end kun ſjeldent og ſparſomt, Biſald; thi man vidſte, at den ikke for Diebliffet let kunde haveſ bedre, og Genholm, der deſuden ſom Skueſpiller efterhaanden hævede ſig betydeligt i Publikums Gunſt, viſte en ſaa overordenlig Flid for at give mere, end Naturen havde forundt ham Evne til, at han mødte en Overbærenhed, der gjorde, at han endog i vanſkelige Syngeroller ſlap igjennem uden lydeligt Miſſhag. — At Jfr. Tarbeſſe, efter nylig, ved Giſtermaal med en Overkrigscommiſſair, at være bleven Fru de Montville, ſtrag efter Saiſonnens Slutning afgif ved Døden, anſaae man mere ſom en Binding end ſom et Tab for Theatret; thi for mimifke Roller var hun aldeles uden Anlæg, ſom Dandſerinde havde hun haardt maattet føle Omſkiſteligheden i Publikums Dmddomme, der omſider var blevet hende meget ugunſtig, og ved hendes Død fil Directionen 1200 Rdlr. til nogle høiſt nødvendige Wageforbedringer.

En og tredſindſtyvende Saiſon.

1808.

To. 1. Sept. 1. Arlechinoſ Bryllup; 1. Den galante Gartner.

ſ. 2. - 5. Reiſen til Byen; 2. Galante Gartner.

- M. 5. Sept. 2. Arlequinos Bryllup.
 Li. 6. - 14. Medbeilerne.
 Lo. 8. - 62. Barselstuen.
 F. 9. - 12. Falsk Undseelse.
 M. 12. - 19. Gamle og nye Sæder.
 Li. 13. - 15. Corsicanerne; 3. Galante Gartner.
 Lo. 15. - 31. Indtoget.
 F. 16. - 33. Hververne.
 M. 19. - 32. Pigen fra Marienborg.
 Li. 20. - 1. Hjerneorganerne.
 Lo. 22. - 5. Elisa Werner.
 F. 23. - 12. Udstyret; 4. Galante Gartner.
 M. 26. - 6. Unge hidtige Kone; 14. Mariane; 102.
 Statuen.
 Li. 27. - 11. Lystige Passagerer.
 Lo. 29. - 2. Hjerneorganerne.
 F. 30. - 4. Gamle Skuespiller; 14. Lille Matros.
 S. 2. Oct. 1. **Albert von Thurneisen.**
 M. 3. - 49. Barberen i Sevilla.
 Li. 4. - 13. Jøden.
 Lo. 6. - 17. Armod og Høimodighed.
 F. 7. - 3. Hjerneorganerne.
 S. 9. - 2. **To Klingsberger.**
 M. 10. - 12. Rejsten til Byen.
 Li. 11. - 7. Hjertets Forvildelse.
 Lo. 13. - 15. Konnerne; 36. Laurette.
 F. 14. - 92. Den Stundesløse; 37. Laurette.
 L. 15. - 3. Arlequinos Bryllup (s. Forf.)
 S. 16. - 4. **Hans Kostgaard og hans Hustru; 1.**
Den unge hidtige Mand.
 M. 17. - 4. Hjerneorganerne; 35. Fanden er løs.
 Li. 18. - 24. Hemmeligheden; 23. To Grenaderer.
 Lo. 20. - 28. Jændriften.
 F. 21. - 1. Pleiesønnen; 45. Afguden.
 L. 22. - Concert af Haskerl, Contrabasist.
 S. 23. - 2. **List imod List; 4. Lille Uglspil.**

- M. 24. Oct. 22. Bernilles korte Frøkenstand; 20. Pudseerlige
Arvinger.
- Ti. 25. - 16. Ringen Nr. 2.
- To. 27. - 2. Pleiesønnen; 36. Fanden er løs.
- F. 28. - 1. Kapertoget.
- L. 29. - 2. Kapertoget (f. Forsf., som gav Indtægten til
norske Krigere, deres Enker og Børn).
- S. 30. - 4. **To Sødre**; 1. **Anna Colbjørnsen**.
- M. 31. - 3. Pleiesønnen; 46. Afguden.
- Ti. 1. Nov. 23. Skinsyge Kone.
- To. 3. - 3. Kapertoget.
- F. 4. - 7. Drakfalverne; 45. Amors og Ball. Luner.
- S. 6. - 4. **Lige for Lige**; 2. **Anna Colbjørnsen**.
- M. 7. - 22. Indianerne i England.
- Ti. 8. - 4. Kapertoget.
- To. 10. - 6. Krigsretten.
- F. 11. - 1. **Kjærlighed under Maske**; 16. **Barnlig
Kjærlighed**.
- S. 13. - 4. **Maleriet**; 1. **Udolfine**.
- M. 14. - 25. Han blander sig i Alt; 46. Amors og Ball.
Luner.
- Ti. 15. - 2. **Kjærlighed under Maske**; 44. **Bødkeren**; 103.
Statuen.
- To. 17. - 7. Skillerummet; 15. **Mariane**.
- F. 18. - 20. **To Brødre**.
- L. 19. - 13. Epigrammet; 23. **Nina** (f. Mad. Clausen).
- S. 20. - 4. **Dor Frig**; 8. **Sruentimmerhøvn**.
- M. 21. - 5. Kapertoget.
- Ti. 22. - 25. Skibbruddet; 9. **Ægtefolkene fra Landet**.
- To. 24. - 35. **Jacob von Thybo**.
- F. 25. - 27. **Drageduffen**.
- L. 26. - 8. **Jdda** (efter Personalets Ønske f. norske Kri-
gere, deres Enker og Børn).
- S. 27. - 3. **Skorsteensfeieren**; 4. **Gjældsbeviset**.
- M. 28. - 20. **Heckingborn**; 24. **Nina**.
- Ti. 29. - 5. **Farlige Raboſtab**; 10. **Alexis**.

- To. 1. Dec. 20. Chinafarerne.
 F. 2. - 12. Ringen Nr. 1.
 S. 4. - 1. Sommerfuglen.
 M. 5. - 3. Kjærlighed under Maske; 71. Måsteraden.
 Ti. 6. - 1. Henrik den Femtes Ungdom.
 To. 8. - 14. Epigrammet.
 F. 9. - 23. Fire Formyndere; 25. Nina.
 S. 11. - 2. Huusfred.
 M. 12. - 53. Geert Westphaler; 2. Henrik den Femtes
 Ungdom.
 Ti. 13. - 16. Nonnerne; 1. Rolf Blaaskæg.
 To. 15. - 24. To Grenaderer; 2. Rolf Blaaskæg.
 F. 16. - 38. Bogstavelige Udtydning; 13. Califen i Bagdad.
 L. 17. - 20. Forladte Datter; 8. Skatten (f. Mad. Fry-
 dendahl).
 S. 18. - 3. Stille Vand har den dybe Grund.
 M. 19. - 17. Kjølen fra Lyon.
 Ti. 20. - 4. Pleisønnen; 26. Nina.
 D. 21. - 1. Hvor Tiden løber; 3. Rolf Blaaskæg
 (f. Fattigv.).
 To. 22. - 3. Henrik den Femtes Ungdom.
 F. 23. - 2. Hvor Tiden løber; 4. Rolf Blaaskæg.
 M. 26. - 4. Sødsøendene fra Landet.
 Ti. 27. - 9. Jidda.
 D. 28. - 20. Fætteren i Lisfabon; 5. Rolf Blaaskæg
 (f. M.).
 To. 29. - 6. Farlige Raboſkab; 9. Skatten.
 F. 30. - 21. Forladte Datter.
 1809.
 S. 1. Jan. 1. Periaſen.
 M. 2. - 28. Drageduffen.
 Ti. 3. - 66. Politiske Randestøber; 37. Fanden er løs.
 D. 4. - 5. Sjerneorganerne; 6. Rolf Blaaskæg (uden
 Abon.).
 To. 5. - 15. Gevinſten i Claſſelotteriet; 25. Hemmeligheden.
 F. 6. - 17. Juliane von Lindoraſ.

- S. 8. Jan. 5. **De Skinsyge**; 2. **Udolfine**.
 M. 9. - 9. **Udolf og Lovise**.
 Ti. 10. - 36. **Jacob von Thybo**.
 To. 12. - 13. **Afbrudte Rejse**; 47. **Amors og Ball. Luner**.
 F. 13. - 16. **Corficanerne**; 104. **Statuen**.
 L. 14. - 8. **Huæfiterne**; 24. **Sorte Mand (f. Due)**.
 S. 15. - 5. **Gistefærdige Piger**; 4. **Skjelman og Dosmeren**.
 M. 16. - 8. **Snedige Brevvevling**; 38. **Fanden er løs**.
 Ti. 17. - 33. **Pigen fra Marienborg**.
 To. 19. - 15. **Medbeilerne**.
 F. 20. - 50. **Barberen i Sevilla**.
 L. 21. - **Concert for Capellet's Entekasse**.
 S. 22. - 3. **Reversen**.
 M. 23. - 7. **Borgermestervfamilien**.
 Ti. 24. - 6. **Udebranden**; 25. **Sorte Mand**.
 To. 26. - 3. **Hvor Liden løber**; 12. **Kønkammeret**.
 F. 27. - 34. **Elleve Juni**.
 M. 30. - 1. **Knud, Danmarks Hertug**.
 Ti. 31. - 2. **Knud, Danmarks Hertug**.
 To. 2. Febr. 8. **Qvafsalverne**; 7. **Rolf Blaaskæg**.
 F. 3. - 10. **Udolf og Lovise**.
 L. 4. - 3. **Knud, Danmarks Hertug (uden Abon.)**.
 S. 5. - 1. **Trondhjems Befrielse**.
 M. 6. - 19. **Høstdagen**.
 Ti. 7. - 17. **Myndlingerne**.
 To. 9. - 4. **Knud, Danmarks Hertug**.
 F. 10. - 29. **Fændrifen**; 8. **Rolf Blaaskæg**.
 M. 13. - 63. **Jeppe paa Bjerget**; 48. **Amors og Ball. Luner**.
 Ti. 14. - 7. **Den, som kommer først til Mølle**; 9. **Rolf Blaaskæg**.
 To. 16. - 38. **Landsbypigen**.
 F. 17. - 5. **Knud, Danmarks Hertug**.
 L. 18. - 64. **Gnieren**; 36. **Lagertha (f. Lindgreen)**.

- S. 19. Febr. 2. **Kjærlighed og Løndom; 2. Trondhjems
Befrielse.**
 M. 20. - 17. **Corficanerne.**
 Li. 21. - 4. **Hvor Tiden løber; 14. Califen i Bagdad.**
 Lo. 23. - 65. **Gnieren.**
 F. 24. - 7. **Maleren og Sigene; 37. Lagertha.**
 L. 25. - **Concert af Kongens Rgts. Hoboister, f. de ved
Bombardementet Skadelidte.**
 S. 26. - 2. **Soubrettelist (Liebe d. s. Valerio); 2. Unge
hidfige Mand.**
 M. 27. - 4. **Brandskatten; 15. Lille Matros.**
 Li. 28. - 23. **Indianerne i England.**
 Lo. 2. **Marts. 25. Nabne Brevverling; 38. Lagertha.**
 F. 3. - 15. **Pebersvendene.**
 L. 4. - 10. **Rolf Blaaskæg; 39. Kjærlighed uden Strømper
(f. Galeotti).**
 M. 6. - 14. **Afbrudte Reise; 39. Lagertha.**
 Li. 7. - 36. **Hexerie eller blind Marm. (Sames frattraadt,**
 Lo. 9. - 1. **Beiviseren; 85. Linna Rahbek tiltraadt
og Valvais. f. Directeur).**
 F. 10. - 16. **Bryllupshøitiden.**
 S. 12. - 4. **Manden af Ord; 1. De tre Seil.**
 M. 13. - 7. **Qvindelist; 4. Gamle Borg.**
 Li. 14. - 2. **Beiviseren; 40. Lagertha.**
 Lo. 16. - 25. **Jægerne.**
 F. 17. - 33. **Bagtalelsens Skole.**
 L. 18. - 31. **Herman von Unna (f. de ved Bombar-
dementet Skadelidte).**
 S. 19. - 2. **Perialen.**
 M. 20. - 3. **Beiviseren; 86. Linna og Valvais.**
 Li. 21. - 34. **Hververne.**
 Lo. 23. - 32. **Herman von Unna.**
 F. 24. - 4. **Henrik den Femtes Ungdom; 49. Amors og
Ball. Luner.**
 L. 25. - 31. **Dyvefe (f. Fattigv.).**
 S. 26. - 2. **Albert von Thurneisen.**

- D. 29. Marts. Concert for Capellet's Enkekasse.
- Ti. 4. Apr. 1. Palnatoke.
- To. 6. - 5. Bryllupsgildet uden Giftermaal.
- F. 7. - 2. Palnatoke.
- L. 8. - 32. Dyveke (f. M.).
- S. 9. - 2. Sommerfuglen; 4. Pachaen i Suresne.
- M. 10. - 33. Herman von Unna.
- Ti. 11. - 17. Syv tusind Rigsdaler.
- To. 13. - 8. Selim, Prinds af Algier.
- F. 14. - 3. Paadigtede Galaskab; 4. Veiviseren.
- L. 15. - 3. Palnatoke (f. Forf.).
- S. 16. - 1. Sommeren.
- M. 17. - 40. Kjærlighed uden Strømper; 50. Amors og Ball. Luner.
- Ti. 18. - 9. Selim, Prinds af Algier; 87. Linna og Valvais.
- To. 20. - 8. Hjertets Forvildelse.
- F. 21. - 1. Sovedrikken.
- L. 22. - Concert af Magdalene Scharff, 12 Mar, Violin-spillerinde.
- M. 24. - 5. Hvor Liden løber; 8. Maleren af Kjærlighed.
- Ti. 25. - 1. Den vovelige Prøve; 10. Skatten; 53. L'orphelin.
- D. 26. - 2. Sovedrikken (f. To.).
- L. 29. - 50. Forliebte Haandværksfolk (f. Knudsen, der, for at redde Andres Eiendom, selv havde lidt betydeligt Tab ved Bomb.).
- S. 30. - 2. Sommeren.
- M. 1. Mai. 2. Vovelige Prøve; 6. Kapertoget.
- Ti. 2. - 22. Forladte Datter.
- D. 3. - 34. Herman von Unna (f. F.).
- To. 4. - 13. Falsk Undseelse.
- F. 5. - 3. Vovelige Prøve; 11. Alexis; 54. L'orphelin.
- S. 7. - 1. Jeannette; 2. Tre Seil.
- M. 8. - 63. Barfelsen; 5. Galante Gartner.

- Li. 9. Mai. 5. Henrik den Femtes Ungdom; 51. Amors og Ball. Luner.
- F. 12. - 10. Idida.
- L. 13. - 3. Sovedriften (f. Comp.).
- S. 14. - 2. Jeannette; 1. **Tó Onkler for een.**
- M. 15. - 4. Sovedriften.
- Li. 16. - 35. Herman von Unna.
- D. 17. - 4. Kjærlighed under Maske; 4. Bovelige Prøve; 47. Afguden (f. To.)
- To. 18. - 1. Marionetterne; 6. Galante Gartner.
- F. 19. - 51. Forliebte Haandværksfolk.
- Li. 23. - 5. Sovedriften.
- D. 24. - 2. Marionetterne (f. M.).
- To. 25. - 10. Skumlerne.
- F. 26. - 3. Marionetterne; 74. Dido.

Harde Directionen ikke iblandt de af den valgte Sager optaget et saa aldeles forkasteligt Kluderie, som Kjøebues baade i Anlæg og Udførelse plat og simpelt carikerede „Hjerneorganerne“, kunde Skuepladsens sande Benner have været fristede til at antage, at den nu begyndte at tage sig dens Værd noget nærmere end den i sin hele Regeringstid havde gjort; thi de andre oversatte Stykker vare, om ikke just fortræffelige, saa dog frie for de Smagløsheder og den Overdrivelse i Sentimentalitet og Comik, hvori de tidligere havde haft deres meest fremstikkende Egenskab; ja, afføet fra de grove Feil i Tidsfildringen, var Duvals „Henrik den Femtes Ungdom“ endogsaa et meget livligt og ved hyppelige Situationer theatralisk effectsuldt Ustyrtspil, der i en saa god Udførelse, som det dengang fik, fornemmelig af Knudsen, som Capitain Coop, Frydendahl, som Rochester, og Jfr. Rosing, som Betty, til enhver Tid maatte gjøre Lykke. Dertil begavedes Repertoiret med fire store originale Nyheder af ligesaa mange Forfattere og høist

forskjellig Natur. „Kapertoget“ var et af Professor, Dr. Hans Iver Horn, Læge i Norge, efter thaarupst Mønster, men ikke med thaarupst Talent forfattet Treacts-syngespil, der meest blev antaget fordi det „var i patriotisk Aand og styrkede den Stemning, hvilken maatte ønskes hos alle Dannemænd“; men det kunde hverken ved sig selv eller ved Kunzens Musik, der heller ikke hørte til denne geniale Mands bedste Arbeider, vinde synderligt Bifald. — Med Femactsstykket „Arlechinos Bryllup“ havde Kruse igjen forsøgt sin Lykke i en ny Retning: Intriguelystspillet. Heller ikke deri var han heldig: Forviklingen var stærk nok, men bragte hverken Raskhed i Handlingens Gang eller gav Motiver til Udviklingen, og Charaktererne udmærkede sig ligesaa lidet ved Eiendommelighed som ved bestemt Skildring. Det Gneste, der tillagdes nogen Roes, var den flydende Dialog, hvori man dog savnede Lune og Vittighed. Endskjøndt Stykket øiensynligt var beregnet paa stærk theatralsk Effect ved comiske Situationer, kunde det ikke i den i det Hele særdeles gode Udførelse vække en munter Stemning hos Publikum, men fandt en saa kold Modtagelse, at det strax maatte henlægges. — Det var med Sørgespillet „Knud, Danmarks Hertug“ at Sander vilde skaffe sig Opreisning for det Nederlag, han, som Lystspilforfatter, havde lidt med „Hospitalet“; men Udfaldet gjorde ulykkeligviis Brams Ytring, at „enten blev Sander derved mere end nogenfinde Niels Ebbesens utrolige Digter, eller ogsaa havde Niels medtaget hans hele Digterild“, til Alles Mening. Publikum kunde umuligt, efter nylig at have beundret „Hakon Jarl“, fordøie denne, af Directionen med stor Agtelsesbevidnelse antagne, Samling af lange Taler, som holdtes af karakterløse Personer, der, ved at optræde

i lutter utheatralſke Situationer, blive endnu mere kjedsommelige end de af deres Natur ere. Den første Act er en vidtløftig Herredagsforhandling; den anden lange Høimodighedsudtalelser og frugtesløse Forsøg paa, ved Forestillinger, at udsone de tre kongelige Brønder med hverandre; den tredie en uendelig heelt igjennem lamenterende Scene, hvori ogsaa den gamle Dronning, siddende i en Rænestol ved Siden af sin Ligkiste, under bestandig Døds-kamp søger at tilveiebringe Forligelighed og tilsidst døer i Troen paa at det er lykkedes hende; den fjerde en Række Samtaler, der vise, at det dog ikke er lykkedes hende, og ende med et Snigmord, som heller ikke hverken lykkes eller i mindste Maade fremmer Udviklingen; og endelig den femte det, baade dramatisk og theatralisk meget slet behandlede, morderiske Overfald, hvorefter følger et langt Retterthing over Magnus og Henrik, samt Stykkets Slutning, som bliver, at den Første dræber den Sidste og sig selv med. Den store Mangel paa dramatisk Interesse i et Arbejde af en Digter, der baade tidligere havde skrevet for Scenen og udtalt sig meget haardt om andre danske Dramatikere, fandt man saa meget mere ubegribelig, da han havde forbigaaet enkelte historiske Træk af ægte dramatisk Charakter, som om han ikke trængte til dem i sin Plan, og derimod tilladt sig saadanne svære Brud paa Historien, at de alene kunde undskyldes hvis han derved havde givet sit Værk et meget stort dramatisk Værd. Og hvad der forekom Alle endnu ubegribeligere var, at Bersene i „Knud“ vare aldeles uden den poetiske Aand, der gjennemtrængte den jævne Prosa i „Niels Ebbesen“, men indeholdt derimod en Masse opstivede Trivialiteter. Hvor meget den omhyggelige og heldige Fremstilling, i hvilken fornemmelig

Joersjom, som Knud, vakte Beundring, end havde Stykket, kom dog ved den dets Mangler og Feil saa skarpt frem, at mange Steder vakte Latter og det Hele optoges med Mishag. Ved den tredie Forestilling steg Parterrets Uvillie til den Grad, at det stadigt fulgte Scenerne med spottende Udraab, der endog gik ud over de Spillende, med Undtagelse af Joersjom, som tvertimod overostes med Bifald. Fra tredie Act, hvori den halvdøde Dronning Meta bliver baaren ind, var Cvret opgivet; hun blev modtagen med Applaus og Skoggerlatter, og hendes første Replik:

„Blegner J for Dødens svage Bytte?“

blev strax af en Tilskuer besvaret med: „Nei, vi rødme over Sander, som sendte Dem!“ Efter Kongens Spørgsmaal:

„O Meta, var jeg denne gode Høsbond?“

spurgte en Parterrist parodist, ganske i Skuespillerens Tone:

„Ak Niels, hvad kommer det nu Stykket ved?“

og hvor Kongen, efter Repliken:

„Farvel! — Jeg kan ei mere see paa Dig,

Paa denne gjjelige Kiste hist!

Jeg kan ei dvæle her! Farvel! Farvel!“

iler bort fra den Døende, raabtes efter ham, med Hentydning til Sanders uheldige Lystspil: „Sorg saa for at faae hende paa Hospitalet!“ Da Dronningen endelig var død istemte Parterret, til Konnernes Sørgechor, idet Tæppet faldt: „Hvi skulde Mette dø!“ I femte Act, hvor Schiern, som Erik, med sit tykke, urene Mæle havde i sin Tales Begyndelse at sige til Thinget:

„Har jeg

Knud Lavards Talegaver?“

svarede ham meget trohjertigt fra Parterret: „Nei, det veed Gud De ikke har!“ De mange Dødsfald havde allerede første Aften vaft stor Munterhed hos Publikum; det Indfald, som derfor meest slog det, var, at der pludseligt, da Henrik og Magnus gjennemboede styrtede om, den Gne umiddelbart efter den Anden, hortes en Stentorstemme, som brast ud i Jacob von Tychboes Tone: „Das war eine grausame Salbe!“ Stykket endtes under Skoggerlatter. Ved de to følgende Forestillinger havde Politiet taget Forholdsregler imod saadanne Optøier, men nu blev Publikum borte, uagtet den af Galeotti i Anledning af Kongens Fødselsdag componerede meget yndede mimiske Prolog blev given foran Stykket. Sander kunde ikke i Oppositionen imod dette ham meget uværdige Arbeide see andet, end „en nedrig Cabale af Hr. Dehlenschlägers fulrede Triumfforspand“ og gav sin Harmes Lust i de bittreste Udgødelser imod hans Digtning. De kunde, da han iblandt Digterens ikke faa Misundere fandt et hverken ringe eller uvirksomt Partie, være blevne farlige nok for Modtagelsen af „Palnatøke“, thi dette, ved poetisk Kraft, mageløs Skildring af Tid og Charakterer, Handlingens faste, rolige Gang og den storartede, overraskende Katastrofe, majestætisk tragiske Bærk kom frem under ingenlunde gunstige Omstændigheder. Publikum var kun ved Digterens egen eneste Tragedie kommen til Betragtningen af Nordens Hedenold, der, saaledes som han skildrede den, fremtraadte i en Vælde og Ujædvanlighed, som gjorde, at det ikke endnu kunde sætte sig nok ind i den til ret at fatte dens eiendommeligt Poetiske. Dertil kom, at dette Stykke, ved at det, imod den Theaterobservants, som det bestandig Dagligdagse havde hævet til Nødvendighed, spillede af lutter Mænd og aldeles

ikke havde Kjærligheds-scener, fik en Tonens Strengthed, som dengang i det mindste ikke virkede tiltrækkende. Og endydermere kunde man ikke engang i Fremstillingen saaledes gennemføre denne strenge Tone, at den, som noget Eget og Nytt, dog i det mindste blev frappant, thi Udførelsen, der endnu mindre end i „Hakon“ naaede Digtets Høide, lod ikke det Djarve og Driftige i Charaktereskildring og Udtryk komme til Aabenbarelse. Schwarz havde, efter lang Bægning, modtaget Palmatofe. Han følte selv, at hans Phantasi ikke fuldeligen kunde fremstille ham Billedet af den mægtige Vifing, og endnu mere, at han ikke formaaede kraftigt og livfuldt at give hvad den viste ham deraf. Han var altid imponerende, hvor det gjaldt simpel, mandig Bærdighed, men savnede Pathos; hans sjeldent malmsfulde Talestemmes Kraft svækkedes ved hans Ungsliighed for det ham aldeles uvante versificerede Sprog; og den lille, føre Figur var ingen nordisk Helts. Desuden følte han, endstjøndt kun 56 Aar gammel, sin Hukommelse saa svag, at han allerede i foregaaende Saison havde søgt om Fritagelse for nye Roller, hvorfor han maatte gaae frem med en Baerjomhed, der hindrede ham i at give Spillet den Effect, som han tidligere, i et ham fremmed Fag, alene ved sin i høieste Grad uddannede Kunstfærdighed vilde have været istand til at opnaae. Hans Fremstilling var vel ædel, men uden poetisk Flugt og gjengav ingeniunde Digtningens colossale Skikkelse: det forraadte gennemgaaende en stor Kunstners forgjæves Stræben efter at tilkæmpe sig Dygtighed til at udfylde en Rolle, om hvis grandiose Charakter han havde en Forestilling, som han vidste, at hans Evner ikke vare tiltrækkelige til at levendegjøre. Kun to af de Spillende vare ret egenlig hvad de skulde være: Kruse, som gav den

snedige Poppo med ægte catholisk Salvelse og stor geistlig Værdighed; og Frydendahl, der ganske ypperligt havde opfattet den danske alderstegne, men endnu ligesaa kraftfulde som trældste Drot, og dengang, i sin fulde kunstneriske Styrkes Dage, gav Rollen med en overordenlig Fasthed i enhver Nuance af den mærkværdige Eiendommelighed, hvori han vidste baade at bringe Charakterfildringen til fuldstændig Udvikling og at give den det umiskjendelige sande Præg af Tildragelsens Tid. Imidlertid: hvorvel Forestillingen var i enkelte Partier forseilet og i det Hele uden poetisk Liv og Farve, fik Tilskuerne Følelsen af, at der her bødtes dem et Mesterværk. Alle de smaalige Anker, som Misundelsen havde udfundet, bleve uden Virkning: Stykket modtoges med levende Bisald. Stor Tiltrækningskraft havde vel ikke de saa Forestillinger, hvori det kom frem i de første fem Aar, men det blev almindelig erkjendt, at dette fornemmelig havde sin Grund i den utilfredsstillende Udførelse. — En glimrende Forøgelse fik Syngespil-Repertoiret med Christoph Ernst Friedrich Weysses „Soverdriften“. Den geniale Componist var 34 Aar gammel og kun endeel Musikhdyrkere, men ikke Almeenheten, bekjendt som et ualmindeligt musikalsk Talent, da han fremtraadte med dette store Værk, hvori Aandsfuldhed, Humor, dyb Følelse og rig Phantasie ere saa inderligt og smagsfuldt forenede, at det længe, som det i over 50 Aar har gjort, vil henrive ved sit indre Livs Friskhed, og, i den herlige Sammensmeltning af yndige, eiendommelige og flydende Melodier med ædle, kraftfulde Harmonier til et rigtveglende, altid sjønt og ægte dramatisk Udtryk, blive beundret som en af den danske Scenes herligste Prydelser i det comiske Syngespil. Det udmærker sig dertil ei alene i høi Grad

ved en, de mange Musikstykkers store Charakterforskjellighed ubeskaaren, ganske fortræffeligt gennemført Stil, hvori Romantik, i det Lunefulde og Comiske som i det Erotiske, er Særkjendet, men ethvert Nummer har tillige i og for sig en Glydenhed, rhythmisk Ynde og Afrundethed, der, foruden at bidrage til dets kunstneriske Værd, i høi Grad styrker den theatraleske Virkning. Hvad enten man tager det i det første Numer givne gemytlig Udbrud af munter Tilfredshed i et lille hyggeligt Vennelag, eller Brauses sva-dronerende, med Trompeter understøttede, Proklamering af sine Forljenester, eller Charlottes yndige elegiske Drømmerie i Romancen „De klare Bølger rulled,“ eller den store, paa Situationer, ligesaa lette som kjække Overgange, livlig Conversation og Effectudtryk rige Finale i første Act med dens pompose Slutningsensemble, eller det prægtige, friske, fyrige og originalt accompagnerede Bandmøllerchor, eller Abelones i al sin Simpelhed gribende Ballade „Det blanke Sværd paa Bæggen hang,“ eller Falentins nydelige elskovsvarme Serenade, eller Abelones og Malz's lille skjelmiske, henrivende melodiske Duet, eller, kort sagt, hvilket Numer og atter hvilket Afsnit i et Numer man vil, Alt er klart, utvungent, iørefaldende, melodisk og dog karakteristisk, dog undfanget i ægte kunstnerisk Aand, frembragt i ægte kunstnerisk Form. Denne et musikalsk Genies herlige Udgydelse, dobbelt mærkelig ved, i en saadan Fuldendelse, at være saa stor og den første, forseilede ikke den ønskelige Virkning. Allerede som musikalsk Værk gjorde „Sovedrikken“ stor Lykke; Publikum følte, at der i denne Musik var en Aand og tiltrækkende Evne, der satte Phantasie og Følelse i stærkere og dybere Bevægelse, end den som Musikken til „De forliebte Haandsværksfolk“ eller andre

comiske Syngestykker bevirkede, og da ogsaa den ved pudseerlige Situationer og den overgivne Dialog meget effectfulde Text tiltalte, var ei alene Bisaldet, men Tilløbet allerede i Stykkets første Saison ualmindeligt, endstjøndt Compositionens Skjonheder langtfra bleve saa fuldeligen opfattede som fildigere. Udførelsen bidrog forresten i meget hoi Grad til denne glimrende Debut's saa særdeles gunstige Modtagelse. Meeft beundredes Frydendahl som Brause. Ogsaa af denne Rolle dannede hans Genialitet et af de mange store comiske Charakterbilleder, af hvilke blot nogle vilde have været tilstrækkelige til at gjøre ham til en mageløs Kunstner. Dpfattelsen af den uvidende, suffisante Brauter var original og blev dog fremstillet i høieste Grad sandt, naturligt og simpelt i Diction, Holdning, Paaklædning, Minespil og enhver Bevægelse; Gjennemførelsen havde i de mindste Enkeltheder, i Sangen og dens smaa Forziringer som i Replikkerne, et Sammenhold og en comist Kraft, som den meest skarptseende og med de heldigste Naturgaver udfyrede Esterligner aldrig vil kunne opnaae, endmindre besjæle ved saa naturlig og smagfuld kunstnerist Frihed. Knudsen stod ham værdig ved Siden som en meget moersom Sast, og Saabye var ved Lune, Lethed og den personlige Elskværdighed, han medbragte til saadanne muntre, behageligt overgivne Fyre, udmærket som Falentin, baade i Sang og Spil.

Bournonville var en med Rette beundret Dandsjer, men kun Dilettant i Balletcomposition; for den manglede han levende Phantaste, klart Begreb om Dramaets Væsen, Talent til at finde træffende mimiske Udtryk for Affecterne og Dygtighed til Mænsens livligt veglende maleriske Anvendelse, „Den galante Gartner,“ hans anden og sidste

Ballet, var et lille Kjærlighedsstykke, net og pynteligt behandlet i Enkelthederne, men uden dramatisk Interessé og kun af Værd for Theatret som et med nydelige Dandse udstyret Divertissement efter en Aftens Skuespil. Ved „Nolf Blaaskæg“ forsøgedes derimod Ballet-Repertoiret med en af de grandiose Digtninger, som vilde have givet Galeotti et udødeligt Navn, dersom de ikke, ifølge deres Natur, havde maattet være overgivne til Forglemmelse i det sildigste en halv Snees Aar efter at Digteren, som nu var 75 Aar, ikke mere kunde bevare dem Friskhed og Fylde ved at gennemstrømme Udførelsen med sin poetiske Aand. Han havde i dette Værk opgivet Brugen af Chor og viist, at hans Genialitet ikke behøvede den; hvad det som digterisk Production var, det var det kun ved de kunstneriske Midler, som Balletten, efter sin Art, stillede Mesteren til Raadighed. Og alene med dem var det lykkedes ham at frembringe en beundringsværdig Storartethed i Anlægget, en overordenlig Rigdom i Indholdet. Den første Act, hvori Nolf drømmende seer sig omsvævet af sine fire dræbte Koners Aander, frygteligt truende, og iblandt dem den skønne, livsfriske Isaura, som i henrivende Dandse udtrykker Kjærlighed og Glæde, var, ved det forskjellige Charakterudtryk og de mange herlige Grupperinger, af mageles Virkning. Af det Gyseliges phantastiske Forening med det Indige havde Mesteren, ved sin ualmindelige Sands for det Pittoreske og sin rene Smag, udviklet en Række Momenter, som hvert for sig gav et Malerie, der frapperede ved Grandiositet og plastisk Skjønhed. At de tre følgende Acter kunde, efter den geniale Udførelse af en saa ny og dristig Idee, ei alene fastholde, men endmere spænde Publikum's Interessé, viste tilfulde, at han, som

Rosenstand havde bemærket, „hyperligt forstod at ballettiserere sit Stof,“ udførte sine Arbejder efter en omhyggeligt anlagt dramatisk Plan og var uudtømmelig paa Opfindelse af fortræffelige mimiske Situationer. Dette ægte Kunstværk optoges med umaadeligt Bisfald. Det blev imidlertid ogsaa forherliget ved en Musik, hvori Schall med stor kunstnerisk Kraft, i en rig Strøm af karakteristiske — veylende majestætiske, rædselvækkende, erotiske, krigeriske og muntert idylliske, — yndigt bløde, letflydende Melodier, saavel som i den hele instrumentale Behandling, havde holdt fast ved og digterisk forklaret Stoffets tragiske Charakter. Den sceniske Udførelse var uovertræffelig, især af Bourbonville, der baade i Dands og Mimik gav Rolf Blaaskæg med et saa imponerende og gribende Udtryk, at denne Rolle blev hans høieste kunstneriske Triumf; og af Mad. Schall, hvis Isaura var fortryllende ved den Ynde og Sjelfuldhed, der vare udbredte over enhver af hendes Bevægelser i Dands som i Spil.

Ogsaa de Nyheder, som bleve givne af „Den dramatiske Skole“, syntes at vidne om, at Directionen mere end tidligere tog god Smag paa Raad ved at træffe sit Udvalg. Udmærkede de sig end ikke ved betydeligt Kunstværk, saa var dog ingen af dem saa plat og æsthetisk eller moralsk forkastelig, som de fleste tidligere havde været. Dertil gaves Skolens Repertoire en ikke ringe Tilvæxt i Anseelse ved tre Originalarbejder, alle af Rahbek. De to: „Anna Colbjørnsen“ og „Trondhjems Befrielse“, vare Nationaldramaer, der vel ikke, hverken i Handling eller Charakterfildringer, kunde maale sig med „Hans Rostgaard og hans Hustru,“ og heller ikke vandt saa stort Bisfald, men som dog, ved skønne Tanker og ædle Følelser, ud-

trykte i et reent, naturligt og livligt Sprog, vare Brydelser for den unge Scene, bleve de Spillende værdige og belærende Opgaver, og fortjente agtelsesfuld Modtagelse af Alle, som vare bejærede af dansk Aand og med Glæde betragtede heldige Forsøg paa Gjenoplivelsen af dansk dramatisk Digtetekunst. Rahbeks tredje Stykke: „Sommeren“, var et Lystspil i fem Acter, hvilket han havde skrevet for 14 Aar siden, og hvori der er saa megen ægte Comedie, at man maa beklage, han ikke dyrkede denne Digtart som Fag, men blev staaende ved et af en Leilighed foranlediget „Indfald at prøve paa, om han ikke af sin Spogen med at ville skrive et Lystspil kunde gjøre Alvor.“ Uagtet hans Hang til fornemmeligt at ville i Sprog og Situationer lægge en vis huuslig Jævnhed, og til at gjøre sine „gode“ Personer saa aldeles gode, at de ikke faae noget Characterpræg, men i det Væsenlige komme til at ligne hverandre, findes i adskillige Scener meget Lune, da de Personer, som have nogen Characterforskjellighed, ere godt udførte, og Dialogen udmærker sig ei alene ved gennemgaaende at være smuk og flydende, men er i mange Partier vittig og aandrig. Stykkets Hovedfeil ligger i, at Rahbek vel har gjort sig til Opgave at skildre „det kjøbenhavnste Vandlevnet,“ men er, som han selv tilstaaer, „paa Grund af den Maade, hvorpaa Stykket blev til,“ gaaet til Udførelsen „uden foregaaende Fabel.“ Ved at Forfatteren har forsømt, i en Plan at gjøre sig sin Idees Behandling tydelig, inden han begyndte denne, har blot den ene Scene givet den anden og Udførelsen taget den Bei, som Dieblikkets Indfald vilde give den, hvorfor alt, hvad der i Stykket skal være Handling, kun er blevet Variationer af den Pengesorlegenhed, i hvilken en godt lønnet Embedsmand har sat sig ved at ville føre et Huus over

sin Evne, og den, undertiden endog i høieste Grad beskæmmende, lave Maade, hvorpaa han søger at rede sig ud deraf. Tildragelsens saare ringe Indhold gjør det meget lange Stykke kjedsommeligt, og den idelig gjentagne ydmygende Situation, hvori Hovedpersonen fremstilles, virker piinligt. Uagtet de mange fortræffelige Enkeltheder og den undertiden gemtligge Tone vilde dette Lytstipil neppe være at faae underholdende ved en særdeles omhyggelig Fremstilling af lutter udmærkede Kunstnere, og af „den dramatiske Skoles“ Elever var der ikke en eneste, som blot nogenlunde kunde fyldestgjøre sin Rolle. Det var en Feil af Rahbek, baade som Forfatter og som Lærer, at han ikke forudsaae, hans Stykke maatte blive en Opgave, som de ikke med deres yderste Flid kunde løse. Han kom ogsaa, men kun for seent, til Erkjendelse deraf, da begge Forestillinger bleve modtagne med megen Kulde.

„Den dramatiske Skoles“ Personale havde i denne Saison to Tilgange. Georg Julius Liebe forenede med Ungdom og en for Elskerroller meget heldig Theaterfigur et særdeles anbefalende Væsen, som aldrig tabte Anstroget af en beskeden Forlegenhed, der klædte ham personligt smukt og gav hans Fremstilling af blye, undselige Charakterer en egen Tæffelighed, men tillige gjorde, at der, naar hans Rolle fordrede Kraft og Mandighed, savnedes Frihed i Spillet, Barme i Foredraget og en fast, kjæk Holdning. Overhovedet havde han ikke Styrke i at føre sin Person over i Rollen; han blev i Almindelighed staaende ved at heste denne til sin Person, og derpaa at tage Foersom til Mønster i Dictionen og Bevægelserne. Hans fleste Elskere vare derfor een og samme Person i forskjellige Klæder og med det foersomske besynderlige Greb af den høire Haand op

mod Hovedet, som et Slags Udtryk af Distraction. Talestemmen var ikke stærk, malmfuld og bærende nok til at kunne lægge Fynd i pathetiske Steder, men meget tydelig og boielig for Conversationscener. I Helte og tragiske Roller gav han kun en maniereret Fremstilling af sig selv og vakte derfor sjældent Sympathie, hvorimod hans borgerlige Elskere, især saadanne, som han spillede i den saakaldte Hofdragt, hvilken han bar med ualmindelig Anstand, havde en, ved hans smukke Pli, eiendommelig Behagelighed; og nogle Lystspilroller gjorde han, ved sin egen, ædelt og tilbageholdent fremtrædende, decante Natur, saa fint comiske, at de opnaaede en langt større og elskeligere Effect, end nogen udmærket Kunstners beregnede Spil kunde have givet dem: saaledes havde navnlig hans Leander i „Den Stundesløse“, under Forklædningsscenen som Pedant, en aldeles eiendommelig delicat Snurrighed, der var ligesaa elskværdigt som naturligt grundmoerksom. Joseph Ehlerth Hafs var af en ganske modsat Personlighed. Naturen havde udstyret ham med et endnu fordeelagtigere Theaterydre. Var han sat i en smuk naturlig Stilling og stod rolig, afgav han en udmærket skjon Modelfigur: til en rank, temmelig høi Begemsbygning havde han et herligt græskformet Hoved med glindsende sort, smuktlokket Haar og et ædelt Ansigt, der, uagtet den fine, klare Teint og de lysblaae Dine, var af en bestemt, mandig Charakter. Dertil besad han et, om just ikke sonort, saa dog meget tydeligt, godt og i alle Rollesag anvendeligt Taleorgan. Men han savnede i høi Grad aandig kunstnerisk Begavelse: han var ei alene uden Phantastie og Følelse, men endog uden tilstrækkelig Dømmekraft til at finde sin Rolles Charakter og den naturlige Betoning. Hans Spil blev derfor kun en raa udbvendig Bevægelighed, hvori det Urolige,

Convulsive og Forfruede saa stærkt oversløiede hans skjønne legemlige Evner, at Mange endog ikke kunde blive dem vaer saa at de vilde indrømme at han havde dem. Da han, uden at kunne bruges godt i noget Fag, var lige godt brugelig til alle, kom han omsider til et Slags Taalelighed, som det var beklageligt, at Theatret sandt sig nødsaget til at benytte i den Grad, at der blev betroet ham mange og meget betydelige Roller; men ikke i den meest glimrende drev han det videre end til det, som Routine og frampagtig Anspændelse for at frembringe Effect nødvendigviis maatte i en taknemmelig Opgave vinde til med saa fortrinlige Legemsevner. En Kjendsgjerning, som træffende betegner baade hans Spillemaade, hans Betragtning af Kunsten og den Stilling, han i sine bedste Dage havde opnaaet ligeoverfor Publikum er: Da han første Gang i „Bonden som Dommer“ udførte Sergeanten Rebolledo efter Kruse, som i denne Rolle havde vundet fortjent entusiastisk Bifald, og Publikum hysede ad ham i fjerde Act, udbrød han harmfuld til de Spillende, som stode i Couliisen: „De Væster! nu har jeg to Gange maattet skiftet Linned i Aften og saa hysjer de endda!“

Da Games havde i to Aar opholdt sig i Udlandet, var Hauch alene bebyrdet med de mangfoldige administrative Forretninger, som Kierulf, der desuden ideligt beklagede sig over, at han, under Meddirecteurs lange Fraværelse, ene maatte bære Ansvar for Censuren, slet ikke havde Evne til at tage gavnlig Deel i. Hauch havde i det sidste Aar benyttet enhver Leilighed til at gjøre Kongen Forestillinger om at blive fritaget for den ham ikke behagelige og nu tillige høist besværlige Theaterbestyrerpost, men var bestandig af Frederik den Sjettes venlige Optringer om, at han just til den mindst vidste at finde

nogen forfaren og dygtig Mand ved Hoffet, bleven afholdt fra formelig at ansøge om Afsked. Da Kongen efter Fødselsdagsforestillingen takkede ham for den store Nøie, som han derved havde havt, og bad ham, ikke at lægge paa Hjerte, at Publikums Utilfredshed med „Knud, Danmarks Hertug“ bragte ham saa slet Løn derfor, tog han imidlertid Anledning til ligefrem at bønfulde Hs. Maj. om, „at der fra Saisonens Slutning maatte blive ham forundt i det mindste et Par Aars Hvile efter et saa anstrengende Arbeide, hvilket han da, om det til den Tid maatte blive Hs. Maj.'s allernaadigste Villie, igjen skulde være rede til med fornyede Kræfter at overtage og i allerplichtskyldigste Iver at fortfare.“ Kongen svarede, at om det maatte være, da vilde han fritage ham derfor, med megen Paastjonnelse af den Iver og Dygtighed, hvormed han havde forestaaet Theatret, men gjerne saae han, at han endnu i et Par Aar holdt ud ved det, om man ikke tidligere kunde finde en Anden, da det i saa Fald skulde være ham kjær at opfylde hans Ønske, ligesom han ogsaa med Glæde vilde modtage Forslag om, hvad han maatte troe, at der kunde være ham til Forretningernes Formindskelse eller Løttelse. Som Følge heraf opgav Hauch at ansøge om Afsked, men indkom med Forestilling om Directionens Fuldstændiggjørelse og Gjenoprettelse af Inspecteurposten. Ved fgl. Resolution af 7de Marts 1809 afgif Sames fra Directoratet med sin fulde Gage som Pension og Rahbek udnævntes til Medlem af Directionen med Forpligtelse til „at deeltage saavel i den oekonomiske Bestyrelse af Theatret i Almindelighed, som i Særdeleshed i Censuren.“ Frederik den Sjette havde endnu havt sin for 15 Aar siden yttrede Grund til ikke at ville have Rahbek ind i Directionen, men da Hauch, som ønskede en saa anerkjendt

Dramaturg ved sin Side, fordi det, efter hans Mening, vilde fikkre Directionen imod de mange haarde Angreb, der i den sidste Tid vare blevne gjorte paa dens Smag, bemærkede, at Rahbek havde ved sin Virksomhed for „Den dramatiske Skole“ vundet et saadant Krav paa Posten, at hans Forbigaaelse maatte blive ham en stor Fornærmelse og vække megen Misnøie hos hans mange Venner, gav Kongen efter idet han leende udbrød: „Ja ja da, som De vil! det er Dem der skal trækkes med ham, ikke mig!“ — Nu var Rahbek endelig kommen i den Stilling, som han bestandig havde ønsket sig og tragtet efter. Tages i Betænkning, at han fra sit 15de Aar fortrinsviis havde lagt sig efter Dramaturgien, at han var den Eneste, der ved baade Studeringer og kostbare Rejser havde uddannet sig for den som Hovedsag, og at han allerede længe havde, ved mange Skrifter, gjort sig almeen erkjendt som den Indsigtsfuldeste i dramatisk Kritik og Literatur, da var det ingenlunde tidligt, naar han i sit 49de Aar opnaaede en Directeurpost, og han havde havt største Grund til at jøle sig frænklet, dersom der nu var skeet nogen Udnævnelse med Forbigaaelse af ham. Alligevel blev hans Embedsførelse hverken ham eller Skuepladsen til Held. Allerede i de leilighedsviis anførte Kjendsgjerninger, hvoraf hans Anskuelser, Meninger og Egenheder fremlyse, vil man kunne finde nogle af Marsagerne dertil; følgende Vidnesbyrd af Mænd, som baade kjendte ham nøie og vare hans Venner, kunne ei alene stadfæste dem, men paavise flere. I „Literatur-Tidenden“, 1830, siger Jens Møller, efter at have talt om „hans lidenskabelige, og af ham selv misforstaaede Forkjærlighed for Skuespillerkunsten,“ at „vi savne hos ham en selvstændig Dom, og overvældes istedetfor denne af en Mængde Exempler, Anecdoter, Paralleller o. s. v.,“ samt

at „man ikke kan frikjende Rahbek for at have næret den Tiltakketagen, hvormed man i det 18de Aarhundredes Slutning gjorde ligesaa meget Væsen af et Epigram eller andet Smaadigt i Tilskueren og Minerva, som man i det 19de Aarhundrede gjorde af en oehlsenschlägerst Tragedie,“ og endvidere: „han ansaae al Bulest som en Fornedrelse for Skuepladsen, og heller end at lee over Casorti gif han hen og kjedede sig i en ordenlig Comedie over den kongelige Skuespiller Hr. A. B. C.“ Oehlsenschläger, hans Frænde, siger i sine „Grindringer“: „Rahbeks Aand var ikke dyb, hans Phantasie ikke flammende, hans Forstand ikke skarp. Men med en overordenlig Kjærlighed til det af Poesien, som han sympathiserede med, havde han dannet sin Modtagelighed derfor, sin Indsigt deri ved uafsladeligt Studium og gjentagen Læsning. Med sin Kløgt, Vid og Jagttagelsesevne gif han ind i det Psychologiske, i de digteriske Motiver, men skjøndt Ewald først havde vaft ham, og han altid betragtede denne Digter som uopnaelig stor, havde dog Rahbeks egen Natur gjort ham de Skildringer af Livet kjærere, som findes i de ifflandste Stykker. — Rahbek manglede Charakterfasthed, saa sær han end var; en vis Svaghed i Aanden hindrede ham undertiden i at være ganske oprigtig; men han var i Grunden et meget godt og blødt Menneske.“ Desværre bragte han baade sin „Mangel paa Charakterfasthed“ og sin „Særhed“ ind i sine Embedsforhold, og et meget stort Uheld for Skuepladsen blev det, at den Sidste ei alene i en af sine Ytringer var en Affecteren med, at det Aandige i Fremstillingskunsten satte ham i en saadan Henrykkelse, at alle Understøttelsesmidlerne endog vare ham iveien, som plumpe Forstyrre af hans fulde Nydelse, men han endydermere derved vilde være uden Ansvar for den Forsømmelse, han

som Directeur viste i Henseende til deres Anvendelse, idet han foregav, at han ansaae Publikum, hvis det var kunstforstandigt, for at maatte være ligesaa ligegyldigt for dem som han. Et stærkt Udtryk af denne Affectation var hans Erklæring, at han aldrig, endog ved de ypperste Forestillinger af „Dyveke“, som han havde oplevet, havde følt sig saa henrevet som ved en vis Prøve derpaa, „hvor Dragter, Decorationer og alt det, som man vil gjerne gjøre saa vigtigt for Illusionen, aldeles fattedes.“ Denne Erklæring, som for den, der er bekendt med Scenen, ikke blot vidner om den høieste Grad af Affectation, men er latterlig usand, da han paa en Prøve af et Sørgespil, hvor der fattedes „Decorationer og alt det, som man vil gjerne gjøre saa vigtigt for Illusionen,“ nødvendigen maa have seet og hørt Meget, som ideligen har med Bold og Magt revet ham ud af Illusionen og ind i det Slags Prøvers mange Løierligheder, foranledigede den theaterkyndige L. Kruse i 1819, da Rahbeks Directeurdygtighed forresten allerede ofte havde været veiet og altid var funden at være for let; til følgende meget rigtige Bemærkninger: „Denne Uttring, baade af physiske og moralske Grunde begribelig hos et Individ, tilgive vi derimod mindre som Gensidighed hos en iøvrigt almindelig erkjendt competent Kunstjender, der ligesaavel bør have Die for Drapperiets Skjønhed og Mangler, som for det Kunstbillede, hiint efter Kunstnerens Mening skal forstjønne. Overhovedet er hiin Bemærkning kun Udtrykket af Forfatterens individuelle Følelse, og kan langt fra ikke gjælde som Regel; den maa endog saa vække, om ikke Forbauselse, saa dog Bedrøvelse i en Skuespildirecteurs Mund, som ovenikjøbet beklæder denne Post ved Landets og Hovedstadens eneste og kongelige Theater; thi sæt endog, at denne totale Henrivelse af

det blot Aandige i Digtet var fortrinlig i den Grad, at enhver Kunstfjender gjerne gad gjort sig den egen, saa bestaaer dog Publikum som mindst af Kunstfjendene, men af en ligesaa sandjelig som aandig Forsamling, som forlanger, at den skønne Sjæl tillige skal vise sig i et med dens Indre overeensstemmende velpaaklædt Legeme; og derfor glemme man ikke, at det er Skuepladsens egen Interessje, saavel som dens Formaal, med harmonisk Fortryllelse at henrive Alle, som besøge den, og opbyde Alt, for at gjøre dem disse Besøg saa tillokkende som muligt."

Bed Ansættelsen af en Inspecteur vilde Hauch see at tilveiebringe den meget savnede Orden i Theatrets Materiale og lette sig de administrative Forretninger. Denne Embedsmand, der tillagdes en Gage af 600 Rdlr., skulde „i det egenlig Executive staae under Chefen, men i hvad der angik Theatrets Dekonomie under den hele Direction." Til Posten blev udnævnt Krigsassesør Christian Frederik Schneider, en 37aarig kundskabsrig Mand, der meget anbefaledes af Hauch, hos hvem han, som Capitain i Kongens Livcorps, havde været Adjutant, „i hvilken Stilling han, ved megen Iver, Dygtighed og Noiagtighed i at opfylde sin Pligt og hvad der ellers var blevet ham givet at varetage, havde gjort sig hæderligt bekjendt." Strax fra sin Tiltrædelse betragtedes Schneider, som Embedsmand, af Personalet med stor Uvillie, og værre blev det da Hauch efter den ham indgroede Anskuelse: at den, hvem han beklædte med en Myndighed, derved ikke alene fik Berettigelse, men ogsaa den fornødne Indsigt til at udøve den, gif til den Yderlighed, at berøve Inspecteurerne Tilladelse til at fritage en Rollehavende eller endog blot en Chorist for en Prøve, og derimod give den, uden Indskrænkning, til Inspecteuren, fordi „kun Chefen

havde Ret til at fritage Noget, og var han ikke tilstede, da repræsenterede Inspecteuren hans Person." Instruc-teurerne sølte sig høiligen krænkede ved at Inspecteuren, som slet ikke havde Noget med Prøverne at gjøre, skulde kunne bestemme om en Person, hvis Vigtighed for Tjenestens Udførelse kun de kunde have en Dom om, maatte være fraværende eller ei; og Skuespillerne vare opbragte over at see sig i deres kunstneriske Forhold stillede under Godt-befindende af „en Person, hvis rette Bestilling dog kun var at snuse om i Garderoben og Maskinkammeret." Men Hauch lod sig ikke anfægte af sine Undergivnes Uvillies-yttringer; „det er nu engang min Befaling, altsaa: derved bliver det!" svarede han endog Clausen, som fremkom med alvorlige Bepværing i Personalets Navn. Følgerne af at Hauch saaledes vilde have Inspecteuren anseet som den, der i hans Fraværelse havde hans Magt og Myndighed i alle Retninger, bleve imidlertid idelige Skjendsmaal og Chicaneren, især da Hauch nu indfandt sig sjeldnere og Schneider ved Personalets Uvillie imod ham ophidsedes til mere og mere at gjøre Brug af Fuldmagten i videste Ud-strækning.

To og tredfindstyvende Saison.

1809.

M.	4.	Sept. 1.	Lystspillet.
Ti.	5.	- 14.	Falsk Undseelse.
To.	7.	- 31.	Viinhøsten.
F.	8.	- 13.	Udstyret.
M.	11.	- 34.	Pigen fra Marienborg.
Ti.	12.	- 2.	Lystspillet.
To.	14.	- 16.	Beberspendene.
F.	15.	- 14.	Syngesyngen; 14. Inez de Castro.
M.	18.	- 21.	Budseerlige Arvinger; 13. Lønkammeret.

- Li. 19. Sept. 6. Hjerneorganerne.
 To. 21. - 7. Advokaterne.
 F. 22. - 18. Syv tusind Rigsdaler.
 L. 23. - 3. Lystspillet (f. Forf.).
 M. 25. - 51. Barberen i Sevilla.
 Li. 26. - 11. Skatten; 15. Inez de Castro.
 To. 28. - 7. Unge hidfige Rone; 25. To Grenaderer.
 F. 29. - 1. Clavigo.
 S. 1. Oct. 12. **Uysgjerrige Mandfolk; 1. Skuespil-
 leren imod sin Villie.**
 M. 2. - 8. Borgermestersfamilien.
 Li. 3. - 2. Clavigo; 105. Statuen.
 To. 5. - 4. Lystspillet.
 F. 6. - 16. Medbeilerne.
 S. 8. - 3. **Gouverneuren fra Indien; 3. Adolfine.**
 M. 9. - 17. Bryllupshøitiden; 106. Statuen.
 Li. 10. - 9. Snedige Brevvevling.
 To. 12. - 4. Marionetterne.
 F. 13. - 5. Lystspillet.
 S. 15. - 3. **To Klingsberger.**
 M. 16. - 8. Dvindelist; 5. Skjelmen i sin egen Snare.
 Li. 17. - 9. Besøget.
 To. 19. - 20. Gamle og nye Sæder.
 F. 20. - 8. Den, som kommer først til Mølle; 52. Amors
 og Ball. Luner.
 S. 22. - 1. **Slægtskabet.**
 M. 23. - 3. Clavigo.
 Li. 24. - 6. Reisen til Ostindien (Liebe 1ste G. paa fgl.
 Th. f. Balbelle); 53. Amors og Ball. Luner.
 To. 26. - 18. Corsicanerne.
 S. 29. - 1. **Det var mig!; 5. Hans Kostgaard og
 hans Hustru.**
 D. 1. Nov. 21. To Brødre (f. F.).
 To. 2. - 4. Clavigo.
 F. 3. - 6. Henrik den Femtes Ungdom.
 S. 5. - 3. **Sormynderen; 5. Pachaen i Suresne.**

- M. 6. Nov. Prolog; 1. Frokosten; Epilog; (i Anledn. af Dronningens Fødselsf. og Indtog efter Ophold i Holsteen).
- Ti. 7. - 16. Gevinsten i Classelotteriet; 2. Frokosten.
- D. 8. - 26. Skibbruddet; 72. Maskeaden (f. M.).
- To. 9. - 11. Adolf og Lovise.
- F. 10. - 39. Bogstavelige Udtydning; 17. Konnerne.
- L. 11. - 9. Dvagsalverne; 27. Nina (f. Ti.).
- S. 12. 13. **Nysgjerrige Mandfolk**; 2. **Skuespilleren imod sin Villie**.
- M. 13. - 30. Fændriften.
- Ti. 14. - 15. Afbrudte Reise.
- To. 16. - 7. Farlige Raboskab; 12. Aleris.
- F. 17. - 20. Høstdagen.
- S. 19. - 5. **Lille Uglspil og Syvsoveren**; 2. **Det var mig!**
- M. 20. - 26. Nabne Brevveksling; 54. Amors og Ball. Luner.
- Ti. 21. - 26. Jægerne.
- To. 23. - 64. Barselstuen; 7. Galante Gartner.
- F. 24. - 5. Brandskatten; 3. Frokosten.
- L. 25. - 37. Emilie Galotti; 11. Rolf Blaaskæg (f. Fr. Astrup).
- S. 26. - 5. **Mistro og Skjelmerie**; 57. **To Gjerrige**.
- M. 27. - 26. Han blander sig i Alt; 8. Galante Gartner.
- Ti. 28. - 24. Fire Formyndere.
- To. 30. - 6. Sovedrikken.
- F. 1. Dec. 1. Forsørelsens Offer; 107. Statuen.
- S. 3. - 3. **Perialen**.
- M. 4. - 8. Maleren og Ligene; 39. Fanden er løs.
- Ti. 5. - 2. Forsørelsens Offer.
- To. 7. - 9. Maleren af Kjærlighed; 12. Rolf Blaaskæg.
- F. 8. - 9. Puds og Penge; 9. Arrestanten; 40. Fanden er løs.
- S. 10. - 3. **List imod List**; 5. **Sødstændene fra Landet**.
- M. 11. - 3. Forsørelsens Offer.

- Li. 12. Dec. 5. Pleiesønnen; 13. Rolf Blaaskæg.
 Lo. 14. - 15. Epigrammet.
 F. 15. - 7. Ildbranden; 28. Bjergbøndernes Børn.
 S. 17. - 3. Soubrettelist; 1. Det ostindiske Shawl.
 M. 18. - 10. Selim, Prinds af Algier; 29. Bjergbøndernes Børn.
 Li. 19. - 6. Bryllupsgildet uden Giftermaal.
 Lo. 21. - 4. Forførelsens Offer; 16. Inez de Castro.
 F. 22. - 29. Drageduffen.
 L. 23. - 11. Sølvbrylluppet; 12. To smaa Savoyarder (f. Mad. Rosing).
 D. 27. - 6. Hvor Tiden løber; 17. Inez de Castro (f. M.).
 Lo. 28. - 18. Konnerne; 30. Bjergbøndernes Børn.
 F. 29. - 17. Pebersvendene.
 L. 30. - 67. Politiske Randestøber (f. Lo.).
 1810.
 M. 1. Jan. 6. De Skinsyge; 3. Unge hidfige Mand.
 Li. 2. - 5. Bovelige Prøve; 15. Califen i Bagdad.
 D. 3. - 5. Veiviseren; 23. Pernilles korte Frøkenstand (f. M.).
 Lo. 4. - 10. Høtfolkene fra Landet; 46. Semiramis.
 F. 5. - 9. Hjertets Forvildelse.
 L. 6. - 13. To smaa Savoyarder; 47. Semiramis (f. Fattigv.).
 M. 8. - 21. Hekkingbørn; 48. Semiramis.
 Li. 9. - 66. Gnieren.
 Lo. 11. - 7. Hvor Tiden løber; 14. To smaa Savoyarder.
 F. 12. - 93. Den Stundesløse.
 S. 14. - 5. Gjaldsbeviset; 5. Skjelmen og Dosmeren.
 M. 15. - 54. Geert Westphaler; 15. To smaa Savoyarder.
 Li. 16. - 18. Armod og Høimodighed.
 Lo. 18. - 35. Hververne.
 F. 19. - 12. Lyftige Passagerer; 31. Bjergbøndernes Børn.
 L. 20. - Declamatorium; 1. Sladderhanken (f. Foer= som).
 S. 21. - 5. Lige for Lige; 3. Tre Seil.

- M. 22. Jan. 22. To Brødre.
 Ti. 23. - 35. Elleve Juni.
 To. 25. - 19. Syv tusind Rigsdaler.
 F. 26. - 9. Borgermesterfamilien; 9. Galante Gartner.
 S. 28. - 5. To Sædre; 1. Skottekrigen.
 M. 29. - 1. Arel og Valborg.
 Ti. 30. - 19. Konnerne.
 To. 1. Feb. 2. Arel og Valborg.
 F. 2. - 10. Suedige Brevverling; 28. Nina.
 L. 3. - 3. Arel og Valborg (f. Forf.).
 M. 5. - 6. Elisa Werner.
 Ti. 6. - 4. Arel og Valborg.
 To. 8. - 12. Sølvbrøluppet.
 F. 9. - 8. Unge hidtige Kone; 12. Skatten.
 L. 10. - 36. Herman von Anna (f. Jfr. Rosing).
 S. 11. - 3. Skuespilleren imod sin Villie; 2. Skottekrigen.
 M. 12. - 4. Paadigtede Galskab; 17. Barnlig Kjerlighed.
 Ti. 13. - 11. Selim, Prinds af Algier; 10. Galante Gartner.
 To. 15. - 7. Hjerneorganerne; 75. Dido.
 F. 16. - 5. Arel og Valborg.
 S. 18. - 4. Stille Vand har den dybe Grund.
 M. 19. - 37. Herman von Anna.
 Ti. 20. - 7. Caroline; 14. Lønkammeret.
 To. 22. - 1. Huustyrannen.
 F. 23. - 33. Dyveke.
 L. 24. - 6. Arel og Valborg (Hakon, Saabhes sidste Rolle) (uden Abon.).
 S. 25. - 3. Huusfred.
 M. 26. - 2. Huustyrannen.
 Ti. 27. - 18. Juliane von Lindorak; 76. Dido.
 To. 1. Marts 35. Pigen fra Marienborg.
 F. 2. - 13. Ringen Nr. 1.
 L. 3. - 7. Arel og Valborg (f. Capellets Enkekasse) (Saabhes Dødsdag).

- M. 5. Martz 64. Jeppe paa Bjerget; 55. Amors og Ball.
Luner.
- Ti. 6. - 3. Huuſt tyrannen.
- To. 8. - 68. Politiske Randestøber.
- F. 9. - 10. Dvaffalverne; 77. Dido.
- S. 11. - 4. Døbefedlen; 1. Den Døve.
- M. 12. - 11. Dvaffalverne.
- Ti. 13. - 12. Adolf og Lovise.
- To. 15. - 6. Bovelige Prøve; 18. Barmhertig Kjerlighed; 56.
Amors og Ball. Luner.
- F. 16. - 24. Menneſkehad og Anger.
- S. 18. - 4. To Klingsberger.
- M. 19. - 9. Den, ſom kommer forſt til Mølle; 78. Dido.
- Ti. 20. - 52. Barberen i Sevilla.
- D. 21. - 34. Bagtalelsens Skole (Sir Peter, Schwarz's
Affledsrolle) (ſ. Schwarz).
- To. 22. - 10. Beſøget.
- F. 23. - 1. Kjerlighed paa Landet.
- L. 24. - 8. Axel og Valborg (uden Abon.).
- S. 25. - 2. Slægtſkabet.
- M. 26. - 2. Kjerlighed paa Landet.
- Ti. 27. - 15. Embedsiver.
- To. 29. - 7. Henrik den Femtes Ungdom; 49. Semiramis.
- F. 30. - 4. Huuſt tyrannen.
- L. 31. - 3. Kjerlighed paa Landet (ſ. Comp.).
- S. 1. Apr. 4. Soubretteliſt; 2. Den Døve.
- M. 2. - 67. Gnieren.
- Ti. 3. - 4. Kjerlighed paa Landet.
- D. 4. - Concert af Iſr. Bernicke, Pianifiinde.
- To. 5. - 10. Hjertets Forvildſe.
- F. 6. - 37. Jacob von Thyboe.
- L. 7. - 11. Idda (ſ. Fattigv.).
- S. 8. - 2. Oſtindiſke Shawl; 1. Solen.
- M. 9. - 14. Udſtyret.
- Ti. 10. - 27. Skibbruddet; 10. Maleren af Kjerlighed.
- To. 12. - 5. Kjerlighed paa Landet.

- F. 13. Apr. 1. Brødrene paa Prøve.
 M. 23. - 14. Nysgjerrige Mandfolk; 4 Tre Seil.
 Ei. 24. - 1. Den unge Moder; 26. Hemmeligheden.
 D. 25. - 2. Brødrene paa Prøve (f. M.).
 To. 26. - 17. Gevinsten i Classelotteriet; 21. Fætteren i
 Lisfabon.
 F. 27. - 23. Forladte Datter.
 L. 28. - 6. Kjærlighed paa Landet (uden Abon.).
 S. 29. - 2. Solen; 58. To Gjerrige.
 M. 30. - 7. Bovelige Prøve; 2. Unge Moder.
 Ei. 1. Mai. 39. Landsbypigen.
 D. 2. - Concert af Sfr. Wernicke.
 To. 3. - 3. Brødrene paa Prøve.
 F. 4. - 3. Unge Moder; 41. Lagertha.
 S. 6. - 4. Unge hidfige Mand; 3. Den Døve.
 M. 7. - 94. Den Stundesløse.
 Ei. 8. - 36. Pigen fra Marienborg.
 To. 10. - 12. Idida.
 F. 11. - 32. Viinhøsten.
 S. 13. - 6. Harlequin Patriot; 4. Skuespilleren imod
 sin Villie.
 M. 14. - 13. Idida.
 Ei. 15. - 25. Mennekehød og Anger.
 D. 16. - 9. Qvindelist; 14. Rolf Blaaskæg (f. To.).
 L. 19. - 1. De omflakkende Comedianter (f. F.).
 M. 21. - 2. Omflakkende Comedianter; 15. Rolf Blaaskæg.
 Ei. 22. - 11. Skumlerne.
 To. 24. - 3. Omflakkende Comedianter.
 F. 25. - 16. Johanna Montfaucon.
 L. 26. - Harmonieconcert af Kongens Rgt.'s Hoboister for
 Krigsfangerne i England.

Det kongelige Theaters af Directionen valgte Ny-
 heder vare i denne Saison faa og saare maadelige. Fandtes
 der end ikke iblandt dem nogen købebuess tragisk eller
 comisk Bantrivning, saa vare de, med Undtagelse af Du-

patys ret vakre Toactslustspil „Den unge Moder“, der fik megen Effect ved Frydendahls med Fiinhed og i en original comisk Personlighed udførte Dormont, lutter borgerlige Koresstykker, af hvilke just det bedste: Goethes „Clavigo“, blev meget maadeligt spillet og gjorde mindst Lykke. Det originale Skuespilrepertoire forøgedes med eet Stykke af hver Hovedart. Endskjøndt Lustspillet, som var i fem Acter, endog hed „Lustspillet“, maatte for Kunstfands og Smag dets mest paafaldende Egenskab blive, at det viste fuldkommen Mangel paa Begreb om og Talent for Lustspildigtning hos sin Forfatter. Denne var en af de Anonymere, som, trods den store Bestedenhed, der bevæger dem til at skjule deres Navn, saaledes gløde af Begjærighed efter at nyde den Triumf, hvilken det glimrende Bisald, som deres Arbeide upaatvivlelig maa fremkalde, vil skaffe dem, at de sørge for at Publikum, endnu inden det faaer Mesterstykket at see, kan vide, hvem det har at bringe sin Hylding for det. Digteren havde ikke undladt at gjøre de Spillende i det første Stykke, han skulde være saa lykkelig at faae paa Scenen, sin Opvartning, for at udbede sig deres særdeles Omhu for det; og de Spillende havde heller ikke undladt at lade deres Venner forstaae, at de vare i Besiddelse af den dybe Hemmelighed, at det nye store Lustspil var af Balthasar Bang. Alle, der interesserede sig for Theaternyt, og iblandt dem særligen Bødker Knud med hans stemmegivende Trup, havde allerede førend Proverne fuld Kundskab om, hvem der havde skrevet det nye Lustspil, som skulde være fortræffeligt, endskjøndt dets Forfatter ikke, af besteden Angstelse, vilde være kjendt. I dette Tilfælde havde Forfatteren ikke at befrygte nogen Skade af at hans Navn var en offentlig Hemmelighed.

Naar man blot ikke ved Lyst vilde forvende dem deres Natur, vare Bodfer Knub og hans kunstdømmende Benner meget velvillige Folk; man var dengang, ved den bittere Erfaring om, at hvor stor Foragt man end havde kastet paa det Gamle, var der ikke noget af det Ny, som i Værd kunde stilles ved Siden af det, bleven meget tilboielig til at vise en opmuntrende Overbærelse mod nye Originalforsøg i Lystspillet; og, hvad der var det Vigtigste for de Skjønaander, som paavirkede Bodferens Kritik, Forfatteren var af en meget formaaende Familie, med hvilken de fleste af dem stode i venfskabelig Forbindelse. Bang, der sildigere, som Gaardeier i Noddeboe, blev næsten berømt ved den inderlige Godhed, han viste Egnens Trængende, den Gjæstfrihed, hvormed han modtog enhver Fremmed, det smukke Huusliv, som gjorde hans Hjem behageligt, og den venligt deeltagende Menneskekjærlighed, hans hele Væsen gik op i, var dengang en vacker og meget afholdt Mand paa 30 Aar. Efter at han for 12 Aar siden var bleven privat dimitteret havde han ikke synderligt lagt sig efter Studeringer, men kun igjennem Indtryk og Erfaringer paa en stor Udenlandsreise erhvervet sig Mandspolitur og et meget overfladisk æsthetisk Skjøn. Navnlig gik hans Opfattelse af Dramaets Væsen ikke dybere end til det Begreb, som almindelig Dannelse blot ved idelig Skuespillæsning og Comediegang kan komme til. Nødvendigheden af en godt construeret Handling og dens rimelige Opløsning, eller af bestemt tegnede naturlige Charakterer og deres Udvikling, ved at paavirke hverandre, havde han ingen Forestilling om; han var af sin Empirismus ikke ført ud over den Anskuelse, at Hovedsagen stak i en rask Følge af Scener, hvori der tumledes og taltes saa stoiende og travlt,

at Tilskuerne kunde tage og føle paa, at der var Liv i Spillet. Derved kan imidlertid Dramatiseringen af et heldigt Stof vel slumpe til at give en underholdende Bagatelle, men aldrig blive til et Femactshyftspil, og det blev „Lyftspillet“ ogsaa ingenlunde. For det Første var allerede Ideen yderst uheldig, ved at være tagen fra og udviklet ved et andet ofte givet og meget yndet Lyftspil; for det Andet havde Bang behandlet den ligesaa kluntet og trivielt som hans Forbillede havde behandlet den fint og piquant; og for det Tredie var der i Stykket ikke en eneste Charakter, men derimod syv efter Røgebue plumpt og grimasseret copierede Marionetter. Grev Lillienstjerne har med sin Datter Caroline seet Intriguehyftspillet „Uabenbar Krig“, hvori en Onkel med sin Nieces Elsker indgaaer Bæddemaal om, at det ikke vil lykkes denne, inden en vis Tid, at bortføre hans Niece, som skal giftes med en Anden. Efterat Caroline imod Greven, som finder „unaturligt“ at Onklen lod sig narre, har paaستاæet, at ogsaa han skulde lade sig narre, dersom han med hende, der ligeledes elsker Een og skal giftes med en Anden, indgif et lignende Bæddemaal, vædder virkelig Faderen med sin Datter jaaledes; at dersom det kan lykkes hende at løbe bort med sin Elsker inden Aften, da maa hun tage ham og slippe for det Giftermaal, som Faderen nødvendigviis maa have istand for at betale sin Gjæld og hvortil Præsten allerede er bestilt! Hvad i „Uabenbar Krig“ en Elsker gjør imod en Onkel til den Elskede, som den smagsfulde Forfatter har ladet være ganske udenfor Anlægget af Intriguen, det gjør nu her en Datter imod sin Fader. Hun hjælper „sin Dreng“, „sin lille Strik“, som hun naivtkjælent kalder ham, til at narre Faderen og den hende bestemte Brud-

gom, Baron Drenskjold, — der er en saa væmmelig Erkedoßmer, at han siger til sin tilkommende Svigerfader: „der var ikke et Huus i hele rue St. Honoré i Paris, uden der jo laae to eller tre Damer for Døden af Kjærlighed til mig,“ — ved endeel Forflædninger, som ikke følge af hverandre, men, uden al Forbindelse, blot paa hverandre, og hvortil Forfatteren stadigt lader Tilfældet holde de Dragter, som han og Elskeren trænge til, paa rede Haand just i det Dieblif da de skulle bruges. Og uagtet al den Forekommenhed, som Forfatteren har paalagt Skjæbnen at vise disse to flaae Intriguanter, naae de ikke længer end til ved deres dumme Opspind tilsidst at komme i et saadant Urede, at han maa tvinge den til endog at gjøre et Mirakel for at skaffe dem Seiren. Hvor plat Handlingen end er, Dialogen er det endnu langt mere: i alle fem Acter findes ikke en eneste Vittighed; hvad der skal gjælde for Vittighed og som der er den rigeste Overflod af, er saadanne Moersomheder som at en Justitsraad, da hans Søn taler om sin Elskedes Solvstemme, mener, at det vel kan blive ved en Pletstemme; eller at samme Caricatur udraaber grændende: „O jeg arme Mand! jeg bliver poppelsislagen, jeg faaer en Norelse, jeg er allerede rørt!“ eller følgende smukke Dialog imellem Datteren (en ung Comtesse!) og Faderen (en Greve!), da denne hører hende kysse sin bortilende „lille Nar“, som hun gjerne kysser og endog een Gang giver tre Kys da han beder om eet:

„Greven (studer, idet han træder ind). Hvad var det, der smaf saa forunderligt?

Caroline. Smaf?

Greven. Som et Kys, ja!

Caroline. Oh! De spøger, min Fader; jeg var jo alene.

Greven. Ja, jeg kunde ikke vide, om Du maaskee øvede Dig.

Caroline. Oh! nei, det Slags Optrin behøve vi ikke at holde Prover paa i Forveien.

Greven. Men det forekommer mig dog virkelig, som jeg horte en saadan Lyd.

Caroline. De kan være overbevist om, at en Pige i vore Tider ikke gjør sig den Uleilighed, at kysse sig selv; den Umage overlader hun til Andre.

Greven. Det var netop ogsaa det, jeg troede, Du havde gjort."

Man feiler, dersom man troer i disse Replikker at finde det stærkeste Udtryk af den Mundkaadhed, som Forfatteren vil have anseet for Naivetet hos denne Datter, der „brister ud i Latter“ lige op i Dinene paa sin Fader, naar Elskeren har været saa heldig at holde ham for Nar, men ogsaa leer Elskeren ud, naar hans Puds slaaer ham feil, som om det var hende aldeles ligegyldigt enten han vinder eller ei; nei, hun giver sin „overgivne Elskværdighed“ fri Flugt i endnu drøiere Skjemt. Meget betegnende for Stil, Charakteerskildring og Tone i dette Stykke er Slutningen. Greven har, overbevist om at maatte vinde Bæddemaalet, bestilt Præsten for strax at lade Datteren vie til Baron Drenskjold. Elskeren, som efter Seiren hører at Præsten er kommen, siger til Caroline:

„(idet han vil føre hende afsted) Kom dog, Caroline! Præsten er der jo!

Caroline (giver ham smaa Dresfigen, som han besvarer med tusinde Kys paa hendes Fingerender)

Min lille Alodrian! mener Du jeg skulde gaae med Dig? Nei! da kjender Du ikke Caroline ret. (gaaer hen og byder Drenskjold Armen.) Hr. Baron! jeg haaber, De fører mig for Brudekamlen.

Baronen. Jeg? Nei, tilforladelig, De er original lige til det sidste Dieblif; men det maa jeg sige Dem, De har mafoi forsonet mig i Dag med alle danske Damer. (Han gaaer med hende. De Andre følge, men blive staaende ved Døren og gjøre Complimenter for hverandre. Dækket falder hurtigt.)"

Til den Grad havde Sandsjen for det Sande og Skjonne tabt sig, at saadant Pjank, baade i Handling, Charakteerskildring og Sprog, kunde bydes Publikum for Lysspil paa en Skueplads, der for 20 Aar siden havde til sit Repertoires Grundlag haft den ægte Comedie i et rigt Udvalg af herlige Bærker, deels nationale af Holberg, Wiwet, Lode og P. A. Heiberg, deels fremmede af Molière, Regnard, Beaumarchais, Sheridan, Goldsmith og Goldoni, og endydermere sildigere af Dlussen, P. A. Heiberg og Pram faaet tre ypperlige Comedier. Disse kom nu slet ikke til Opførelse, de fleste af de ældre bleve ogsaa holdte ude af Repertoiret, og de øvrige stilledes i Baggrunden for de caricerede Døgnstykker eller brugtes som Nødhjælp, naar disse ikke kunde gives. Og ikke nok dermed: Forfatteren af „Lysspillet“ bearedes af Kierulf, der havde antaget det førend Rahbek tiltraadte som Censor, med Forsikkring om den Glæde, det var for Directionen, at Theatret fik et Stykke, „som vakte Haab om, at den danske Comedie endelig havde fundet en baade talentsfuld og

heldig Dyrker." Heldig kunde Kierulf med Grund kalde Forfatteren efter at Stykket var givet, thi Mængden, der gottede sig over de mange dumme Optøier, som her vare jagne sammen, og forsonedes med den frækt overgivne Caroline ved den Jfr. Rosing eiendommelige Barme og gratiose Kjæfthed i Fremstillingen, modtog denne scurille Nyhed med stort Bisald. Men vel maatte man sande Pram, der, da Kierulf vilde gjøre ham begribeligt, at Directionen maatte glæde sig ved dog engang at have faaet et Stykke, „der i det mindste lugtede af Comedie,“ høiligen fornærmet udbrod: „Na det er Død og Pine at drive Directeur-Beskedenheden for vidt! Kun lugter? Nei, det stinker, min Faer! og stinker saa forbandet, at man ikke skulde tænke, man var i et kongeligt Theater, men i det dramatiske Selskab Svinesstien!“ Til Trost for dem, som have Troen paa, at den ægte Comedie altid paa den danske Skueplads omsider vil vinde Kraft til at hævde sit kunstretlige Herredømme imod Fjellebodværnet, skal allerede her anføres, at ikke mere end ti Aar efter vare „Lystspillet“ og endog sex sildigere Stykker af samme Monster gravlagte uden andet Minde end det, som Historien nødsages til at sætte dem, ved at maatte omtale en Tid, hvori noget saa Aandsforladt blev værdiget Udførelse af den danske Scenes første Kunstnere. — Som om det for Efterverdenen ret skulde vitterliggjøres, til hvilken Bagvendthed i Anskuelsen af det Kunststjønne det, ved et slet Repertoire, var lykkedes en smagløs Theaterbestyrelse at føre et af Naturen sundtdømmende Publikum, havde det tragiske Mesterværk nær faaet den Skjæbne, som det comiske Tuslerie havde fortjent. Man skulde troe, at „Agel og Balborg“, den første danske Elfvovstragedie, herlig ved poetisk Udførelse og dertil

ægte nordisk i Handling og Aand, strax var bleven fattet og følt saaledes, at den havde fundet en entusiastisk Modtagelse; men det var ingenlunde Tilfældet. Udaf en til det Græsje, Overdrevne og Affecteerte forvænt Mængde skulde Digteren selv fremelske sig et Publikum med Sands for Skjønheden i det Udle og Naturlige, som var hans Poesies Kilde; og da hans Genialitets Fylde havde ført ham til ei alene for sine tre første Tragedier at vælge tre Gmner, som, hvorvel alle nordiske, vare hverandre meget ulige ved Stoffets ethiske Indhold, men til at han ogsaa, ægte dramatisk, behandlede ethvert af dem aldeles objectivt efter dets Grundcharakter, var der i deres Væsens Underste en saadan Forskjellighed, at endydermere hvert enkelt af disse Værker selv maatte for sig lede Tilskuerne til den fulde Opfatning af dets eiendommelige Skjønhed. Kun Skildringen af nordisk Liv og Tænkemaade i Almindelighed var fælles for alle tre Digtninger og Det, hvori den sidste maatte af Publikum bedre kunne fattes, end de to foregaaende; Ideen, og derved Fremstillingens Tendents, var i enhver af dem en anden og ny. Hedenskabets store, folkevigtige Kamp imod Christendommen; Heltens personlige Kamp for Liv, Frihed og Selvstændighed imod en mistroisk og underfundig Konge; og Kjærlighedens Kamp imod en kronet, af geistlig Klogt understøttet Medbeiler give meget forskjellige Charaktergrupper, som hver fordrer et eget Synspunkt til rigtig og klar Betragtning. Vanskeligst var det for „Axel og Valborg“ at bringe Mængden til dette Synspunkt. Den havde ikke i hvad der var seet paa Scenen Noget, der kunde føre til Sammenligning med de to første Tragedier: de maatte bedømmes efter det Indtryk, de ved sig selv formaaede at gjøre; men Kjærlighedens Kamp

havde saa ofte været skildret, at der strax fremkom mange Sammenligninger, som ikke hos Mængden bleve til Gunst for Stykket. Hvad den meest lagde det til Last, var netop det, som giver det eiendommelig poetisk Skjønhed: den nordisk simple Udtalelse af Følelserne, den høie plastiske Ro i Fremstillingen. Medens Kjærligheden, naar den blev forfulgt eller følte sig ulykkelig i de rørende Comedier, hvori den sædvanligen dog kun var indvævet i Handlingen, gav sig Lust i convulsive Udbrud og lidenskabelige Tirader, viste den her, hvor den afgav hele Handlingen og var stedt i høieste Rød, stille Underkastelse og bramfri Høihed i sin Smerte: hverken den lidende Elskov selv eller den fjendlige Magt imod den satte ved heftig Bevægelighed Tilskuerne i Spænding, saaledes som i „Johanna Montfaucon“ eller „Herman von Unna“. Sander var meget ivrig for at gjøre opmærksom paa „Stykkets mange Synder imod Æsthetik og Psychologie,“ og anførte deriblandt fornemmelig, at „man maatte lære de norske Kongers Familiehistorie for at kunne forstaae Handlingen;“ at „der var megen Kulde i Behandlingen af den meest brændende Lidenskab;“ og — ved Fordreielse af at Digteren lader Balborg døe under Vilhelms Romance til at han lader hende døe af den, — at „Dr. Dehlenschläger tog Livet af Heltinden med en Vise.“ Selv den æsthetiske Fortjeneste, som Digteren havde villet indlægge sig, og virkelig ogsaa har indlagt sig hos Tilskuere med Sands for det Udle og Høie, ved igjennem hele Stykket at holde Scenen i Kirken, skadede den theatricalke Virkning paa et Publikum, som i „Sørgestykker“ var vant til at fornøie sig ved de hyppige Changements af smukke Decorationer. Ogsaa fandt Mængden, at der i Brude-skaren — det eneste Optog, — kun gaves den et saare

ringe Equivalent for de Dandsje, Pragtmarcher, Tableauer og andre pittoreske Divertisements, som ellers hængte ved eller bleve indlagte i „Geburtsdagsstykker“. At dette Mesterværk ikke i sin Nyhed gjorde den store Virkning paa Publikum, som var spaaet af Rahbek, der med Barme søgte at modvirke den ugunstige Stemning, hvilken Avind havde vaakt imod det, laae dog især i Fremstillingen. For den Tids Skuespillere var Tragedien endnu bestandig et fremmed Gebeet: kun Mad. Heger var saa hjemme derpaa, at hun endog aldeles tabte sin Natur udenfor det; et Par kunde i en enkelt tragisk Rolle have enkelte smukke Steder, men til fire betydelige Roller i en Tragedie at finde en Besætning, som formaaede at give dem en blot nogenlunde værdig Udførelse, var saare vanskeligt og blev aldeles umuligt naar den havde en bestemt nordisk Charakter, thi da stod Mad. Heger, hvis hele Fremstillingsstil ret egenlig kun var af nordisk Præg, ligesaa ene som uforlignelig. Ogsaa var hun den Eneste, der i „Axel og Valborg“ gav sin Rolle dens fulde digteriske Aand og Sandhed. Det blide Sværmerie, der lagde Veemod i hendes Glæde og from Hengivelse i hendes Sorg, udbredte over den i Klosters Stilhed opdragne nordiske Ungmø en poetisk Forklarelse, som fandt det høieste Udtryk i den tungsindige Tilfredshed, der laae i hendes Blik, Tone, Stilling og hele Væsen, da hun, som opløstet over det Jordiske, drømmende udbrød: „Hvor der er godsligt her i denne Kirke!“ Nærmest hende stod Heger, der, som Wilhelm, gav den tydske Ridder og trofaste Ven med ædel mandig Kraft og Barme, men dog især vakte Opsigt ved en overraskende sjon Forening af Simpelhed, Sandhed og rhythmist Belklang i Foredraget. Imposant, ved det i Udbortes, Bevægelser og Tone maje-

statistiske og dog høist naturlige Udtryk af høi geistlig *Er-*
værdighed, *Sjælsfasthed* og dyb *Følelse*, var *Kruse* som
Erkebiskoppen. Men det var ogsaa kun i disse *Tre* at
Digteren saae sine *Personer* stillede klart og i deres
poetiske *Herlighed* for *Publikum*. Ioesom gav vel *Axel*
med *Phantasie* og *Følelse*, men var, baade i *Opfatning* og
Udførelse, altfor meget bunden til sin *Personlighed* til at
han kunde fremstille ham anderledes end i den almindelige
ridderlige *Elsters Skikkelse*. Den nordiske *Djærvhed*, rolige
Kraft og *Adel* i *Lidenstaben* manglede ham; han var opfarende,
havde mange ham personligt eiendommelige *Bevægelser* og
søgte for meget at give *Følelserne* ydre *Udtryk*. Hans
Axel gjorde megen *Lykke*, men som enhver anden tak-
nemmelig *Rolle* af den i sin *Individualitet* yndede *Skue-*
spiller; ikke ved at den var *Digterens Axel*. Iblandt de
andre alle uheldigt besatte *Roller* var *Hakon Herdebred*
alleruheldigst ved, af *Nødvendighed*, at være giventil
Saabye, som, fordi han savnede *Pathos*, *Kraft* og ægte
Følelse, i alle alvorlige *Roller* tog *Tilflugt* til *Svulst* og
Affectation, der allerede vare hans vakkre *Personlighed* slet
klædelige naar han agerede den karakterløse *Keiser* i „*Herman*
von Unna“; men, selv for den kunstforstandige *Hob*, bleve
paafaldende falske i *Udførelsen* af den lidensflabelige, mandigt
fjælle norske *Konge*. *Lillige* var *Stykket* sat meget slet i
Scenen. Den store *Digter*, som derved var tagen paa
Raad, havde ingenlunde den poetiske *Sands* for sine *Ar-*
beiders *Behandling* i *Fremstillingen*, som han lagde for
Dagen i deres *Conception* og *Udarbeidelse*, men faldt ofte
paa at ville have den *theatraliske Virkning* understøttet ved
materielle *Midler*, som man skulde troe beregnede paa at
odelægge den. Med et jaadant havde han ved den første

Forestilling nær givet sit herlige Bænk et Banesaar i Begyndelsen af fjerde Act. Medens han var Skuespiller havde han undertiden hørt en Chorist Puggaard, der, som Leier af „Punchesalen“ og „Leverandeur af de Spise og Drikkevarer, som bruges paa Scenen,“ stod i nøiere Omgang med Kunstpersonalet end Choristerne i Almindelighed, vise sin Færdighed i med skuffende Naturlighed at efterligne Hanegal. Under en Probe bemærkede Lindgreen i Spøg, ved det Sted, hvor Hanen galer, at her var en fortræffelig Leilighed til at benytte Puggaards Talent. Dehleschläger tog strax Ideen som Alvor, idet han begejstret forestillede sig, at Publikum ved virkelig at høre Hanens Galen ret vilde faae Følelse af Midnattens dybe, øde Stilhed, hvilket ypperligt maatte forstærke det Høitidelige i Vilhelms Komme som Olaf den Helliges Gjenfærd. Puggaard blev overtalt til at fuldende Scenens Effect ved sin Galen, og paa to Prover, ved hvilke man kun havde Tanker for hvor naturligt den gjordes, fandt den almindeligt Bifald. Men Forestillingen overraskede med en Virkning, som var aldeles modsat den, man havde gjort Regning paa. Ved de vagt- holdende Kæmpers feitede Holdning og flette Diction var der allerede et Par Gange vakt Fniisen iblandt Publikum da Galet hørtes. Det faldt præcist ind og var ligesaa naturlig som ved Proverne; men Publikum blev selvfølgelig strax grebet af Forestillingen om at det gjordes af et Menneſte og Maragtigheden i, at der i Couliſſen stod En og galede som en Hane. Uagtet den ceremonielle Alvorlighed hos Tilſtuerne ved Festsforestillinger, brast hele Huset ved Kolbeins: „Den galer! hører J?“ ud i en Skoggerlatter, som et Dieblif standsede Scenen og igjen brød frem da Endrid, paa Bjørns Spørgsmaal: „Men

hvor var det vi slap?" svarede: „Ved Hanegalet.“ Publikum blev under de to sidste, i theatralst Virkning desuden svageste, Acter saa aldeles sat ud af Stemning, at man endog frygtede for, at den anden Forestilling, ved hvilken det egenlig først skulde udtale sin Mening, ikke vilde gaae af uden Mishagsyttringer. Om denne Frygt end viste sig ugrundet, saa formaaede Fremstillingen dog, endskjondt Hanegalet udelodes, ikke at vække Sympathi for en saa poetisk og theatralst fortræffelig Digtning i høiere Grad, end at Optagelsen blev meget lunken. Det var fornemmelig ved at den af Galeotti, i Anledning af Fødselsfesten, componerede meget skjønne mimiske Prolog blev i denne Saison givet til alle Forestillingerne, at Stykket kom frem otte Gange med sparjont Bisald. Det bedste Beviis paa, hvor usyldestgjørende Udførelsen i det Hele dengang var, havees i, at Stykket efter denne Saison blev henlagt i tre Aar og at det i de ti Aar, som fra den første Forestilling hengik inden det fik en Besætning, der fremstillede det i detis fulde poetiske Herlighed, kun gaves 18 Gange, endskjondt det 4 Gange fremdroges til Beneficer. Som Digterværk havde det snart hos Publikum vundet en saa stor Anseelse, at Skuespillerne, naar det havde henligget en Tid, turde være forsikrede om, at det ved en Benefice vilde give dem fuldt Huus; men hvergang sandt Publikum sig ved Udførelsen saa stuffet i sin Forventning, at det atter efter et Par Forestillinger maatte henlægges.

Af tre Syngespilnyheder holdt kun Treactsstykket „Kjærlighed paa Landet“ sig paa Scenen, især ved Kunzens fortræffelige Musik. Fra Begyndelsen til Enden havde Meesteren her, let og yndigt, i combinerede Numere som i Viser, givet et levende musikalsk Udtryk af landlig Glæde,

Munterhed og Skjelmerie, og i Birkedommeren, som Knudsen vel ikke kunde holde sig fra hist og her at overdrive, men i det Hele spillede ganske ypperligt, med megen Smag musikalsk udført en comisk Charakter saa effectfuldt, at Syngepartiet af Knudsen selv blev anseet for endnu fortræffeligere behandlet end Bartels i „Biinhøsten“. Dette Arbeide fandt en meget gunstig Modtagelse og vilde uden Tvivl længe have holdt sig i stor Yndest, hvis Texten ikke havde været saa barnagtig og dertil var bleven udpyntet med en Masse Flaaheder af Bearbejderen, N. T. Bruun.

„Den dramatiske Skole“ fik i denne Saison sit første Træksykke i Kjøebues „Skuespilleren imod sin Willie,“ der gjorde furor ved Carl Bruuns Udførelse af Forklædningsrollen, som, da den ikke betinger Dpfatning eller Fremstilling af nogen Charakter, vel ikke fordrer egentligt Skuespillertalent, men blænder Mængden som et stort Kunststykke, naar den Spillende er i Besiddelse af Lune og har Naturgaver til i Udvortes og Mæle at antage forskjellige Individualiter, hvilket i høi Grad var Tilfældet med Bruun. Den store Yndest, hvori han stod, gav Anledning til at man begyndte Forsøg paa ogsaa at opføre Syngestykker. Modtagelsen af „De to Gjerrige“ spaaede imidlertid ikke Held i denne Retning: den gamle Børhid gav ham ikke Leilighed til at virke med Syngestemmens eiendommelige Friskhed og Bellang, og den øvrige Besætnings musikalske Udførelse af det lille meget moerksomme Syngestykke fandt man yderst maadelig. Det Mærkeligste ved Skolens Repertoire var, at det havde tre originale Nyheder, alle af Rahbek. De to: Nationaldramaet „Skottekrigen“, der indeholdt flere meget smukke Steder, men savnede Livlighed og theatralisk Virkning, og „Solen“, et Genactskystipil,

gjorde kun liden Lykke; det tredie: „Det ostindiske Shawl“, Lystspil i tre Acter, behagede mere og burde paa den Tid, da man i det kongelige Theater beklappede et saa smagløst Fusterarbeide som „Lystspillet“, have vaft stor Opfigt, som en glædelig Uttring af, at der endnu var Evner, som kunde vække Forventning om den ægte danske Comedies Gjenoplivelse. Atter dette Stykke gav Anledning til at beklage, at Rahbek ikke med Varme og Vedholdenhed havde gjort sig Lystspildigtning til Fag, thi man fandt deri, foruden nogle heldige Charakterskildringer og et for den finere Comedie fortræffeligt Sprog, et Par særdeles godt behandlede comiske Situationer, som for at gjøre stor Virkning kun behøvede at understøttes ved at Handlingen, der leder til dem, var bedre anlagt og havde mere Raffhed.

Et meget stort kunstnerisk Tab leed Skuepladsen ved at Schwarz, kun 57 Aar gammel, fandt sig foranlediget til at søge Afsted som Skuespiller, paa Grund af, at „hans Sukommelse var betydeligt svækket,“ hvorfor han ogsaa allerede et Par Aar tidligere havde søgt og faaet Fri-tagelse for at lære nye Roller. Den sande Aarsag til at han saa tidligt traf sig tilbage antoges imidlertid almindeligt at være Utilfredshed med, at Directionen, efter hans Mening, ikke noksom paaskjønnede det store Genie, han med Rette kunde berømme sig af at have, men som han heller ikke nogensinde forsømte at støtte meget betydelige For-dringer paa. Han havde opnaaet Kaar og Indrømmelser, med hvilke en mindre stor Kunstner vistnok ikke vilde føle sig tilfredsstillet i vore Dage, men som dengang holdtes for meget glimrende og i alle Fald stillede ham høit over hans Kunstfæller; men han fremkom bestandig med nye Forlangender, og da Directionen ikke jaae sig istand til at

opfyldte dem, indtraadte imellem den og ham en saadan Spænding, at han troede, „ikke mere at kunne drive en Kunst, som stadigt bringer sine Dyrkere saaledes i Affect, at de, mere end et Menneske i nogen anden Stilling, maae søge Fred og Sindro for de Timer, hvori de kunne gjøre Fordring paa at maatte tilhøre sig selv og deres Familie.“ Det var ham derfor kjær, at han kunde gaac bort fra Scenen saaledes, at han, med Gagen som Instructeur, hvilken Post han beholdt, da han nu ikke tog sig den synderligt nær, havde 1200 Rdlr. aarlig at leve af. Hvad man meest kom til at savne ham i, var hans alvorlige Roller; thi deri var Ingen, som blot nogenlunde kunde nærme sig ham, medens Frydendahl ved sit store Genies ualmindelige Fleersidighed gav god og ofte rig Erstatning for ham i alle andre Fag. Forresten trøstede Publikum og hans mange kunstforstandige Beundrere sig med hans Løste om, nu og da ved en Benefice eller anden overordenlig Leilighed at ville udføre en af sine Glandsroller. Derfor vakte Saabyes, den langt mindre udmærkede Kunstners, pludselige Bortgang uden Haab om Gjensyn en langt større Beklagelse. Han havde to Dage førend sin Død fyldt sit fun 47de Aar, bevarede endnu sin Ungdoms hele elskelige Fyrighed, fremtraadte aldrig uden at være Publikum behagelig, endog i Roller, som ikke passede for ham, var ikke blot Damernes Yndling, men Modecavalerernes Monster, og benyttede altid gratis den Frihed, som hans Væsens Tækkelighed havde hos Publikum skaffet ham til „at gjøre hvad han vilde“. Alle raabte, at han var uerstattelig, og dog sandt Alle ham langt hurtigere og fuldstændigere erstattet end Schwarz; thi da Genholm kom i Besiddelse af hans taknemmelige Roller og med stor Flid gav dem i hans

lette, livlige Maneer, saae man i ham, uagtet han aldrig naaede Saabye i naturlig og utvungen Elskværdighed, ved den i Rollen liggende Fortryllelse, jævnlig den anden Saabye"; men Ingen, der i hvilkensomhelst Rolle, som fordrede simpel Værdighed, Hjertelighed og mandig Varme, havde beundret Schwarz, faldt det ind, at han i hans Efterfølger saae den anden Schwarz.

Det Nye og Indtagende i en correct, smuk Versfremsigelse, hvilken Rahbek ved sin Veiledning i „den dramatiske Skole“ først havde fremelsket saaledes, at Publikums deeltagende Opmærksomhed særlig var bleven henvendt derpaa, førte de saa af det kongelige Theaters Kunstnere, som havde Sands for den og ved deres æsthetiske Dannelse stode over Eleverne i dens routinerede, aandrige og smagsfulde Anvendelse, paa Tanken om, at benytte den som et særegent, indbringende Underholdningsmiddel. Foersom var den Første, der gjorde Forsøget, og uagtet han langtsaa var en saaa ypperlig Versfremsigter, som de bedste af dem, der i Tragediens sildigere glimrende Periode vandt Beundring i denne Egenkab, faldt det saa overordenlig lykkeligt ud, at ikke alene flere Begavede, som Mad. Rosing, Mad. Heger, Jfr. Olsen, Heger og Haack, der med Held stode ham bi, fulgte hans Exempel til egen Fordeel, men at endog Skuespillere, der ikke havde Begreb om Vers eller Forstand til at vælge passende Digte, erhvervede sig Tilladelse til at foranstalte declamatoriske Aftenunderholdninger indtil disse endelig, uagtet de forbedredes med Musiknumere, en Snees Aar efter forgik i deres egen Trivialitet og Kjedsommelighed, hvorfor man fandt paa at afløse dem med saakaldte sceniske Forestillinger.

Der havde i flere Aar og, som Repertoiret viser, med god Grund, af Abonnenterne været ført Klage over at Forestillingerne vare af altfor stor Forskjellighed med Hensyn til hvor meget der gaves for Penge. Nogle Forestillinger vare utilbørlig korte, andre utilbørlig lange. Til et Stykke, som paa ingen Maade kunde udfylde en Forestilling, gav man vel en Entrée eller et Dandsedivertissement, men uden at tale om, at denne Tilgift ikke sjeldent var saa grundfjedsommelig, at man helst vilde undvære den, spillede det Hele alligevel ofte i mindre end halvtredie Time; medens der en anden Aften enten til samme Stykke eller endog til et, som nylig var brugt til alene at udfylde en Forestilling, blev givet en stor Ballet, hvorved Skuespiltiden gik ud over fire Timer. Det var ei alene den Vilkaarlighed eller Ligegyldighed, hvilken man fandt, at Directionen viste derved, som vakte Uvillie; da der ikke dengang blev i Forsalen antegnet et Klokkeslet til hvilket Forestillingen omtrent vilde være ude, men dette maatte efterspørges hos en af de Controleurer, der vilde fortjene sig en Druffestilling ved af Theaterbudet at skaffe sig et Skjøn derom, hændte det jævnlige, at de fjørende Tilskuernes Vogne kom meget for tidligt eller meget for sildigt, hvilket i Vintermaanederne gik haardt ud over enten Kudsst og Heste eller Herfkerne selv, som i Kulde og Træk maatte holde ud i Logerne efter at de fleste Lys vare slukkede. I denne Saison blev Directionens Hensynsløshed endelig Abonnenterne saa utaalelig, at endeel af dem i Forening indkom med en meget alvorlig Bøvsøring derover; men Hauch gav, i de allerhøfligste Udtryk, til Svar: Directionen maatte ved Bestemmelsen af Forestillingernes Indhold først og fremmest tage Hensyn til Theatrets øieblikkelige Løve og Evne, især

saalænge de lave Abonnementspriser vare Kassen til betydelig Skade. Det var vel muligt, at der snart vilde skee en Omordning af Abonnementsbetingelserne, og i samme Forhold som den blev Kassen til Fordeel maatte man naturligviis mere have Abonnenternes Tilfredshed for Die, men indtil den Tid kunde han kun opfylde deres Onsker for saa vidt, at der hver Aften ved Husets Aabning skulde i Forsalen findes et Opflag, som — saa vidt muligt — underrettede om, hvad Tid Forestillingen omtrent kunde antages at ville blive forbi.

Tre og tredfindstyvende Saison.

1810.

- M. 3. Sept. 1. Snedkeren i Lifland.
 Ti. 4. - 35. Bagtalelsens Skole.
 To. 6. - 13. Adolf og Lovise.
 F. 7. - 11. Besøget.
 M. 10. - 11. Snedige Brevvevling; 29. Nina.
 Ti. 11. - 2. Snedkeren i Lifland.
 To. 13. - 1. Planen; 26. To Grenaderer.
 F. 14. - 19. Corsicanerne.
 M. 17. - 17. Medbeilerne.
 Ti. 18. - 18. Gevinsten i Glasjelotteriet; 28. Skibbruddet;
 30. Nina.
 To. 20. - 3. Snedkeren i Lifland.
 F. 21. - 13. Sølobrylluppet.
 L. 22. - 38. Emilie Galotti (uden Abon).
 S. 23. - 2. To Onkler for een; 1. Sandhed har
 Løn.
 M. 24. - 4. Unge Moder; 15. Syngefygen.
 Ti. 25. - 1. De onde Luner.
 To. 27. - 4. Brødrene paa Prøve.
 F. 28. - 34. Dyveke.
 S. 30. - 23. Erasmus Montanus.
 M. 1. Oct. 2. Onde Luner.

- Ti. 2. Oct. 36. Hververne.
 To. 4. - 7. Krigsretten.
 F. 5. - 1. De Sandseeløse; 16. Lille Matros.
 L. 6. - 3. Dnde Luner (uden Abon.).
 S. 7. - 5. Manden af Ord; 5. Tre Seil.
 M. 8. - 12. Selim, Prinds af Algier.
 Ti. 9. - 2. Planen; 13. Skatten.
 To. 11. - 31. Spøgelseset med Trommen.
 F. 12. - 24. Forladte Datter.
 S. 14. - 49. Tartuffe.
 M. 15. - 15. Falsk Undseelse.
 Ti. 16. - 10. Den, som kommer først til Mølle.
 To. 18. - 37. Pigen fra Marienborg.
 F. 19. - 4. Dnde Luner.
 S. 21. - 5. Stille Vand har den dybe Grund.
 M. 22. - 2. De Sandseeløse; 15. Lonkammeret.
 Ti. 23. - 8. Bovelige Prøve; 22. Fættren i Lissabon.
 To. 25. - 24. Skinsyge Kone.
 F. 26. - 38. Jacob von Lhyboe.
 L. 27. - 9. Husfiterne (f. Fattigv.).
 S. 28. - 3. Slægtflabet.
 M. 29. - 1. Azemia.
 Ti. 30. - 11. Hjertets Forvildelse.
 To. 1. Nov. 10. Borgermesterfamilien.
 F. 2. - 10. Husfiterne.
 S. 4. - 22. Pagen; 1. Stakket Dands er snart
 sprungen.
 M. 5. - 65. Barselstuen; 108. Statuen.
 Ti. 6. - 30. Dragedukken.
 To. 8. - 3. De Sandseeløse; 2. Azemia; 109. Statuen.
 F. 9. - 17. Johanna Montfaucon.
 S. 11. - 5. Unge hidfige Mand; 9. Sruentimmerhøvn.
 M. 12. - 25. Fire Formyndere.
 Ti. 13. - 1. Amalia Salberg (i Anledning af Prinds-
 seesse Charlottes og Prinds Wilhelm af
 Hessens Formæling).

- To. 15. Nov. 12. Skumlerne.
- F. 16. - 3. Planen; 3. Azemia.
- L. 17. - 21. Chinafarerne, 16. Rolf. Blaaskæg (f. Schall, f. Compos. af adskillige Musiker).
- S. 18. - 5. Døbefedlen; 4. Den Døve.
- M. 19. - 23. Fætteren i Lisabon; 27. Hemmeligheden.
- Ti. 20. - 4. De Sandsesløse; 95. Den Stundesløse.
- To. 22. - 25. Forladte Datter.
- F. 23. - 27. Abne Brevvevling; 88. Linna og Valvais.
- L. 24. - 20. Konnerne; 17. Rolf Blaaskæg.
- S. 25. - 5. Soubrettelist; 1. Enken og Enkemanden (i Anledning af Formælingen).
- M. 26. - 7. Bryllupsgildet uden Giftermaal; 89. Linna og Valvais.
- Ti. 27. - 40. Landsbypigen.
- To. 29. - 11. Egtefolkene fra Landet; 18. Rolf Blaaskæg.
- F. 30. - 2. Amalia Salberg.
- S. 2. Dec. 6. Mistro og Skjelmerie; 2. Staffet Dands er snart sprungen.
- M. 3. - 53. Barberen i Sevilla.
- Ti. 4. - 22. Pudseerlige Arvinger; 19. Rolf Blaaskæg.
- To. 6. - 5. Onde Luner.
- F. 7. - 40. Bogstavelige Udtydning; 8. Henrik den Femtes Ungdom.
- S. 9. - 6. Skjelmen og Dosmeren; 2. Sandhed har Løn.
- M. 10. - 27. To Grenaderer; 20. Rolf Blaaskæg.
- Ti. 11. - 69. Politiske Kandestøber.
- D. 12. - 4. Palnatoke (f. Fattigv.).
- To. 13. - 15. Udstyret.
- F. 14. - 10. Puds og Penge; 16. Lønkammeret; 66. Hververen.
- S. 16. - 6. To Sædre; 6. Lige for Lige.
- M. 17. - 18. Pebersvendene.
- Ti. 18. - 14. Sølvbrylluppet; 67. Hververen.
- To. 20. - 5. Fra Bærtshuus til Bærtshuus.
- F. 21. - 11. Borgermesterfamilien.

- L. 22. Dec. 33. Biinhøsten; 11. Sigrid (f. Mad. Dahlén).
 S. 23. - 5. Den Døve; 19. Virtuosen.
 D. 26. - 1. Ægtestands scenen; 3. Staffet Dands
 er snart sprungen.
 To. 27. - 3. Amalia Salberg.
 F. 28. - 24. Pernilles korte Frøkenstand; 21. Rolf Blaaskæg.
 L. 29. - 17. Ringen Nr. 2 (f. Ti.).
 S. 30. - 50. Tartuffe.
 1811.
 D. 2. Jan. 11. Maleren af Kjærlighed; 12 Sigrid (f. M.).
 To. 3. - 13. Lystige Passagerer; 90. Linna og Valvais.
 F. 4. - 6. Fra Bærtshuus til Bærtshuus.
 L. 5. - 24. Indianerne i England (f. Ti.).
 M. 7. - 22. Chinafarerne.
 Ti. 8. - 9. Unge hidfige Kone; 5. Unge Moder.
 To. 10. - 27. Tægerne.
 F. 11. - 4. Snedkeren i Vifland; 110. Statuen.
 L. 12. - Declamatorium af Foersom og Heger.
 S. 13. - 4. Adolfsine; 3. Sommerfuglen.
 M. 14. - 20. Corsicanerne.
 Ti. 15. - 55. Geert Westphaler; 28. Hemmeligheden.
 To. 17. - 28. Nabue Brevverling.
 F. 18. - 31. Dragedukken.
 S. 20. - 7. De Skinsyge; 5. Maleriet.
 M. 21. - 7. Elija Werner.
 Ti. 22. - 8. Hvor Tiden løber; 13. Sigrid.
 D. 23. - Concert af Kuhlau.
 To. 24. - 8. Farlige Nabostab; 21. Konnerne.
 F. 25. - 16. Embedsiver.
 L. 26. - Prolog; 22. Rolf Blaaskæg; Epil. (ved Knudsen,
 „Fædrelandets frivillige Sanger,“ f. Krigsfan-
 gerne i England).
 S. 27. - 3. Ostindiske Shawl; 5. Skuespilleren imod
 sin Villie.
 Ti. 29. - 1. Correggio.

- D. 30. Jan. 2. Correggio (f. M.).
 To. 31. - 23. To Brødre.
 F. 1. Feb. 37. Hververne.
 L. 2. - 3. Correggio (f. Forf.).
 S. 3. - 1. Kong Frederik den Anden i Ditmarsken; 1. Syv Søstre i een Person.
 M. 4. - 68. Gnieren.
 Ti. 5. - 27. Bærdige Fader.
 D. 6. - 6. Don Juan (f. Frydendahl).
 To. 7. - 9. Bovelige Prøve; 17. Lille Matros.
 F. 8. - 4. Correggio.
 M. 11. - 4. Amalia Salberg.
 Ti. 12. - 35. Dyveke.
 To. 14. - 7. Don Juan.
 F. 15. - 36. Bagtalelsens Skole.
 S. 17. - 2. Kong Frederik den Anden i Ditmarsken; 2. Syv Søstre i een Person.
 M. 18. - 38. Pigen fra Marienborg.
 Ti. 19. - 12. Dvaffalverne.
 To. 21. - 19. Gevinsten i Glasselotteriet; 14. Sigrid.
 F. 22. - 54. Barberen i Sevilla.
 L. 23. - 40. Apothekeren og Doctoren; 42. Lagertha (f. Mad. Schall).
 S. 24. - 6. Gjældsbeviset; 6. Tre Seil.
 M. 25. - 65. Jeppe paa Bjerget; 68. Hververen.
 Ti. 26. - 1. Dydens Scir.
 To. 28. - 5. Palnatøke.
 F. 1. Marts 6. Lyftspillet.
 L. 2. - 8. Don Juan (uden Abn.).
 S. 3. - 20. Virtuosen; 2. Enken og Enkemanden.
 M. 4. - 9. Don Juan.
 Ti. 5. - 18. Bryllupsøitiden; 69. Hververen.
 To. 7. - 2. Dydens Scir; 70. Hververen.
 F. 8. - 16. Epigrammet.
 L. 9. - Declamatorium; 43. Lagertha (ved Knudsen, „Fædrel's friv. Sanger,“ f. Krigsf. i England).

- M. 11. Marts 36. Ellevte Juni.
 Ti. 12. - 10. Don Juan.
 To. 14. - 29. Skibbruddet; 9. Henrik den Femtes Ungdom.
 F. 15. - 18. Medbeilerne.
 S. 17. - 6. **Sødfændene fra Landet.**
 M. 18. - 41. Apothekeren og Doctoren.
 Ti. 19. - 7. Lyffipillet.
 To. 21. - 17. Epigrammet.
 F. 22. - 8. Advocaterne.
 P. 23. - Concert af Thiemroth.
 S. 24. - 2. **Ægtestandsscenen**; 25. **Talende Skilderie.**
 M. 25. - 12. Hjertets Forvildelse.
 Ti. 26. - 9. Farlige Raboſkab; 4. Azemia.
 D. 27. - 7. Hakon Carl (f. Heger).
 To. 28. - 12. Besøget.
 F. 29. - 23. Budseerlige Arvinger; 44. Lagertha.
 S. 31. - 6. **Maleriet**; 6. **Lille Uglspil og Syvsoveren.**
 M. 1. Apr. 3. **Dydens Seir.**
 Ti. 2. - 8. Caroline; 1. Romeo og Giuletta.
 To. 4. - 10. Unge hidſige Kone; 2. Romeo og Giuletta.
 F. 5. - 1. Den hjemkomne Rabob.
 P. 6. - 7. Sovedrikken (f. Fattigv.).
 M. 15. - 6. **Hans Koſtgaard og hans Huſtru**; 1. **De to talende Skildrier.**
 Ti. 16. - 17. Embedsiver.
 D. 17. - 2. Hjemkomne Rabob (f. M.).
 To. 18. - 8. Sovedrikken.
 F. 19. - 8. Skillerummet; 4. **Dydens Seir.**
 S. 21. - 4. **Sormynderen.**
 M. 22. - 5. Kjærlighed under Maske; 19. Barnlig Kjærlighed.
 Ti. 23. - 43. Figaros Giftermaal.
 D. 24. - Concert og mimiff Foreſtilling af Familien Weltheim, (underſtøttet af Patrick Peale).
 To. 25. - 3. Hjemkomne Rabob.
 F. 26. - 41. Landebypigen.

- S. 28. Apr. 3. **Ugrestandsscenen**; 3. **Sandhed har Løn.**
 M. 29. - 44. **Figaros Giftermaal.**
 Ti. 30. - 34. **Viinhøsten.**
 To. 2. Mai 39. **Emilie Galotti.**
 F. 3. - 33. **To Sedler**; 73. **Maskeraden.**
 L. 4. - 8. **Octavia** (f. Saabhes Efterladte).
 S. 5. - 3. **Skottekrigen**; 2. **To talende Skilderier.**
 M. 6. - 4. **Planen**; 3. **Romeo og Giulietta.**
 Ti. 7. - 4. **Hjemkomne Rabob.**
 Li. 7. - **Mimist Forestilling af Patrick Peale.**
 D. 8. - 9. **Octavia** (f. To.).
 L. 11. - 7. **Kjærlighed paa Landet**; 6. **Skuespilleren imod sin Billie** (f. N. L. Bruun, „som Forf. af Markedsdagen, der ikke er opført“).
 M. 13. - 37. **Gejerie eller blind Alarm.**
 Ti. 14. - 8. **Kjærlighed paa Landet.**
 To. 16. - 42. **Apothekereren og Doctoren** (Gribskov, Bios sidste Rolle).
 F. 17. - 10. **Dwindelist**; 4. **Romeo og Giulietta.**
 L. 18. - 1. **Maria af Soir** (f. F.).
 M. 20. - 20. **Gevinsten i Classelotteriet**; } (Paa Høfth.
 29. **Sjæmeligheden.** } form. Indret-
 Ti. 21. - 29. **Abne Brevvexling.** } ning af det kgl.
 F. 24. - 14. **Ringen Nr. 1.** } Th. til Fests-
 Ti. 28. - 2. **Marie af Soir.** } ligheder i Anl.
 D. 29. - 3. **Marie af Soir** (f. M.). } af Kongen af
 To. 30. - 4. **Maria af Soir.** } Romskjødsel.)
 F. 31. - 11. **Don Juan.**

Den Omordning af Abonnements-Betingelserne, hvilken Hauch havde givet Udsigt til, indtraadte fra denne Saisons Begyndelse, men ingenlunde til Fordeel for de Abbonnerende. Hidtil var der af Directionen blevet for hver Voge bestemt en Abonnementspriis, og da denne almindeligen blev staaende usforandret en Række Aar, var den overhovedet meget lav i

Forhold til Priserne paa enkelte Billetter. Som denne Indretning var til megen Glæde for Kassen, var den ogsaa til stor Ergrelse for nye tilkomne Lysthavende; thi naar den, som havde opnaaet at faae en Loge for en Saison, vilde beholde den for den næste til samme Priis, hjalp det ikke om en Anden tilbød at give det Dobbelte. Det hed, at det ikke var Directionen anstændigt at lucrere med Logerne, ved at modtage Overbud; den maatte afhænde dem for den Priis, som paa en og samme Tid var bestemt for hver, og tillige kunde den ikke aflaae Nogens Forlangende om at vedblive Abonnementet, blot for paa samme Betingelser at overdrage det til en ny Lysthavende. Da det var Bedtægt at en afdød Abonnents Familie ogsaa for Saisonnen efter hans Død kunde beholde Logen imod den Betaling, som den Afdøde, efter Priisansættelsen, vilde have faaet den for, var en abonneret Loge anseet som et Slags Fæstegods, der ikke engang blev ledigt ved Fæsterens Død; for at den skulde kunne gaae over i andre Hænder maatte Abonnementen nødvendigviis selv frasige sig den. Disse Urimeligheder blev der med eet gjort Ende paa ved Bestemmelsen om, at for denne Saison og fremdeles inden hver Saisons Begyndelse skulde Logerne til hver af de fire Spilledage i Ugen ved offentlig Auction bortabonneres til de Høistbydende. Denne fornuftige Forholdsregel bragte Hauch i stor Ugunst hos flere høifornemme og rige Familier, der stadigt havde været i Besiddelse af en vis Loge, og — som en Grosferer Staal Hagen udbrod til Kammerraad Pringlau, Theatrets Hovedkasserer, — „nu maaskee kunde komme til at gjøre Firekillingsbud med en Jøde paa den Loge, som de havde skaffet Theatret af med i mange Aar, uden dog at kunne faae den for det Dobbelte;“ men han

havde den glimrende Triumf over de Mange, som havde modarbejdet ham, at han derved pludseligt bragte Theatrets Indtægt af Abonnementet op til over det Tredobbelte; den havde for den foregaaende Saison været 26,500 Rdlr. og blev for denne 87,000 Rdlr. — En anden meget hensigtsmæssig og indbringende Forandring foretog han med Parterret, som efterhaanden havde faaet et Publikum, der gjorde det til en saa ubehagelig Plads, at ældre Haandværksmestre, Handlende og Embedsmænd, for hvem Parterret var enten for fornemt eller for dyrt, jævnlig klagede over, at de ikke mere kunde komme i Comedie. Parterret, som tidligere var den Plads, der til søgte Forestillinger først blev udjølgt, havde derfor i de sidste Aar, endog ved nogle Undlingsstykker, været tarveligt besøgt. Fra Saisonens Begyndelse var et stort Num deraf, nærmest Scenen, indtaget til en ny særskilt Plads, som benævnedes „siddende Parterre“ og hvortil Billetten kostede 4 Mark. Ogiaa om denne Indretning spaaedes, at den vilde blive Raasen til Skade, da der neppe vilde indfinde sig Damer paa en Plads, der kaldtes Parterre, og Antallet paa de skuepyllystne Herrer, for hvem den især var gjort, nu ikke mere var saa stort, at Forandringen kunde svare Regning. Men allerede ved den første Forestilling saae man en høitanset Kjøbmand sidde der med sin Kone og Datter, og det siddende Parterre blev snart en Plads, som ved enhver nogenlunde god Forestilling strag var udjølgt. Hauch opnaaede, hvad en Theaterbestyrer neppe nogensinde har opnaaet eller nogensinde vil kunne opnaae: at han, uden Husets Udvidelse eller overordenlige nye Kræfters Anvendelse, men blot ved en hensigtsmæssigere Maade at tilveiebringe Indtægten paa, fik den i en Saison drevet op

til mere end det Dobbelte af hvad den havde været i den foregaaende Saison, der dog var den meest indbringende. Theatret endnu havde havt; den samlede Indtægt for Saisonnen 1809—10 var nemlig 66,000 Rdlr., men for 1810—11 udgjorde den 138,400 Rdlr.

Den eneste originale af de ni Skuespilnyheder var Dehlenschlägers „Correggio“, som, uden at fremkalde stærke entusiastiske Bisaldsytringer, gjorde ualmindelig stor Lykke. Allerede i sig selv havde denne Tragedie, ved at dens poetiske Skjønhed fornemmelig er af sentimental Natur, større Interesse for Mængden end Digterens tidligere Tragedier, og tillige blev den høist fortræffeligt udført. Som den bløde, for Kunsten begejstrede og i Kjærlighed sværmende Antonio var Foersom, baade ved sit Udvortes og den besynderlige drømmende, nu og da til heftig Følelse rask opflammende Tungfindighed, der var ham egen, langt mere paa sin Plads end i nordiske Helte, og som denne Rolle blev ham en af hans allerkjæreste, saaledes var den ogsaa en af de faa, hvori han ligesaa fuldstændigt i Spil som sjælsfuldt i Foredrag fremstillede en poetisk Charakter. Mad. Heger var, ved det blide, fromme og ædelt sørgmodige Udtryk, der laae i hendes Die, hendes Stemme og hele stille Væsen, en henrivende Maria; Heger, der i sit mandige, sonore Taleorgan, en smuk Figur og en herlig italiensk Ansigtsform havde ypperlige Naturgaver for Fremstillingen af Giulio Romano, sagde Rollen varmt og begejstret med en sjeldent sjøn rhythmisk Flydenhed; og Kruses Udførelse af Silvestro beundredes for den simple høie Værdighed, han havde udbredt over sin Person, og den ædle Naturlighed, der laae i hans bramfri, inderlige Deeltagelse. Kunde Frydendahl, som Michel Angelo, end

ikke sammenlignes med disse Fire, da han navnlig ikke frit og fyldigt nok lod det Humoristiske i Charakteren træde frem, saa var han dog imponerende ved sit majestætiske Udvortes og Stemmens Kraft, gav Rollen med megen Livlighed og spillede Scenen med Børnet endog høist ypperligt. Selv Lindgreen, hvis Talent altid leed Afbræk i versificerede Stykker og som det ikke var givet at kunne sætte et italiensk Præg paa en Rolle, kom til at passe ret godt ind i Ensemblet ved den Omhu og Smag, han anvendte paa Fremstillingen af det krybende og lumpent Hævnjerrige hos Battista. — Kun et eneste af de oversatte Stykker: „Den hjemkomne Nabob“, et engelsk Lystspil i fem Acter af Morton, blev en virkelig Binding for Repertoiret. Her var en livlig Handling, mange fortræffelige Situationer, tre originale godt skildrede og adskillige interessante raff skizzerede Charakterer, en flydende, for Personerne passende Dialog, en lunefuld Tone og megen Theatereffect, som ikke forraadte Jagen efter den, men gik let, som af sig selv, ud fra Stykkets Anlæg. Det var vel ikke et Mesterstykke, men havde dog saa mange af det ægte engelske Lystspils gode Egenskaber, at det i comisk Kraft og Natursandhed stod langt over alt, hvad der i de 11 Aar siden „Landsbytheatret“ kom frem var budet Publikum som Comedie. Og derhos blev det i det Hele udmærket godt, i to af de tre Hovedroller endog uovertræffeligt spillet. Lindgreens gamle Skræder Rapid var et fuldendt Mesterværk: en saa inderlig Forening af elskelig Godmodighed, Sjæleglæde, rørende Naivetet og kraftig, men tillige smagfuld og, selv i sine stærkeste Momenter, sig ligesom aldeles ubevidst Comik har neppe i nogen anden Rolle været seet paa den danske Skueplads. Frydendahl tillod sig vel, som

Bortset, den Abnormitet at bruge en engelsk Jargon i et Stykke, hvis Personer alle ere Englændere og hvori altsaa deres danske Sprog vil for Publikum være Engelsk, hvis en enkelt Person ikke, som her var Tilfældet, ved at tale engelsk, hentvinger Opmærksomheden paa at det ikke er det; men selve Charakterefremstillingen var saa original og interessant, saa klar og i de mangfoldige Nuancer fast sammenholdt, og havde i Udførelsen en saadan Livsfylde, Naturlighed og comisk Kraft, at den hørte til den store Mesters genialeste Productioner. Da nu den valgte Jargon syntes ganske uadskillelig fra Charaktereiendommeligheden, kom Publikum langt fra til deri at maatte oversee en Unaturlighed, men gik tvertimod med en saadan Jubel aldeles ind paa dens meget piquante Naturlighed, at Frydendahl's Eftermand i Rollen (Stage) fremfor Alt maatte søge at bevare den, hvorved han forresten ingeniunde opnaaede samme Effect som sin Original, fordi han savnede Gyne til den mageløse Charakterudførelse, som kun gav den Berettigelse og Værd. Der kunde overhovedet aldrig være Tale om, at Foersom, med den skarpe Personlighed, han bragte ind i alle sine Roller, skulde kunne være istand til i nogensomhelst Charakterrolle at staae ved Siden af de to geniale Kunstnere, som endydermere her, i deres Genies Eiendommelighed og fulde Herlighed, feirede en glimrende Triumf. Imidlertid kom det besynderlige, ham egne Anstrøg af Humor og Adspredthed ham, som Dick Rapid, Stykkets tredie Hovedperson, saa forunderligt godt tilpas, at han, uden at være Andet, end hvad han altid var, syntes at have isørt sig en Rolles Charakter og løste den i sig selv hvist taknemmelige Opgave til Publikums store Tilfredshed. Stykket fandt overordenligt Bisald, hvilket

det stadigt bevarede sig, saalænge dets to Uovergaaelige forherligede det. Kogebues ikke i Dialogen smagfulde, men ved Situationer meget moersomme Genactshystspil „De Sandseeløse“ gav atter Frydendahl Leilighed til at overraske ved sit Genies forbausende Omfang. Hans Major Staubwirbel var et nyt hoist originalt Billede i hans store Gallerie af Militaire. Den Værdighed, han udbredte over en Figur, som fremkaldte Publikum's Skoggerlatter, saa snart den blot lod sig see, var forunderlig. Ethvert Træk i det store herlige Ansigt, det tankeløst stirrende Blik, hans Gang, den mindste af hans Bevægelser viste en ubevidst omfamlende Adspredthed saa comiff, at end ikke den vrantneste Hypochondrist kunde modstaae Virkningen deraf, medens hans strengt soldatermæssige Holdning, det Udle i Ansigtsomridsene, hans alvorlige Tone og den i hans hele Væsen udtrykte fuldstændige Overbeviisning om, at han i al sin Distraction var den sindige, estertænkende Mand, indgød Uerbødighed og tillige forhøiede det Latterlige. — En Mærkelighed, der viste hvor ligegyldigt Directionen valgte Stykker, endog til Festsforestillinger, var, at man i Anledning af en Formæling i Kongehuset gav paa Hoftheatret et maadeligt Hystspil med Titel „Enken og Enkemanden“ og paa det kongelige Theater en alvorlig kogebueff Comedie betitlet „Amalia Salberg eller Den Ugifte;“ og endnu mere upassende for Leiligheden, end ved Titlen, var endog det sidste Stykke ved sit for fire lange Acter meget lille og aandløse Indhold, som er: Amalia Salberg, en ugift aldrende Dame har taget sin troløse, men ellers meget agtværdige Elfers Datter til sig, og denne føler Kjærlighed for sin Pleiebroder, Lieutenant Lorring. Den gamle Dame vil ikke give sit Samtykke til

deres Forening af Frygt for at Faderen engang vil gjøre sin Ret over Datteren gjældende. I en fremmed Gesandt finder hun sin fordums Elsker, som ikke har andet imod de Elskendes Forening, end at Loring er uadelig, og denne Hindring hæver Fyrsten ved at adle den unge Mand, fordi han engang har frelst hans Sen fra Døden. End ikke Mad. Rosings mageløst ædle og følelsesfulde Udførelse af Titelrollen formaaede at holde dette besynderlige Formælingsstykke og kjedsommelige Røreskuespil i Repertoiret.

I denne Saison bragtes kun et eneste nyt Syngespil paa Scenen: „Azemia“, der i tre smaa Acter har en lille, men meget piquant Handling med fortræffelige, deels naivt følelsesfulde, deels comiske og deels rørende Scener, og er udstyret med en af d'Alayracs nydeligste Musiker, fuld af skjønne Melodier og udmærket ved den Ynde, der hviler over dens mange karakteristiske Partier. Denne herlige Berigelse for Syngespil-Repertoiret modtoges med Bisald, men blev først et Yndlingsstykke i 1813, da Jfr. Solvers med megen Ild og Følelse udførte Prosper, og Kruses baade i Sang og Spil ypperlige Edvin kom til deres fulde Virkning ved at Jfr. Thomsen fik Azemia, som hun spillede med sin rene, skjønne Naturligheds hele henrivende Ustyldighed og Ynde.

Saisonnens store Begivenhed var Opførelsen af den nye Ballet „Romeo og Giulietta,“ i fem Acter. Den 78aarige Galeotti havde ei alene givet Stoffet en ypperlig baade dramatisk og balletmæssig Form, smykket Fremstillingen med grandiose Grupperinger og henrivende, fra Handlingen udgaaende, Dandse, lagt et plastisk skjønt og klart Udtryk i det mimiske Sprog og anvendt Maskerne med imponant Virkning, men — hvad der fornemmelig

vakte entusiastisk Beundring — med levende Phantasi-
 givet en fortryllende frisk og glødende Skildring af Kjær-
 ligheden i dens blødeste Omhed, lidenskabeligste Hestighed
 og dybeste Fortvivlelse. Atfer i dette Bærk havde Mesteren
 vel ladet sig forlede til at søge Effecten forstærket ved
 Anvendelsen af Sang; men skulde dette Balletten fremmede
 Element nogensinde bringes ind i den, da kunde det ikke
 skee rimeligere end her; hvor Emnet er af erotisk Grund-
 karakter, da Mimik og Sang baade hver for sig og i
 Forening kunne være en sjælsfuld Udgydelse af Kjærlighed.
 Og saa indtraadte Sangen i netop Hovedmomenterne, hvor
 Tilskuernes Følelse overvældede Reflexionen, og var saa
 inderligt forenet med det Mimiske, at de begge smeltede
 jammen til eet Udtryk af den tolkede Affect, som derved
 virkelig fik stor poetisk Styrke. Denne storartede Ballet-
 composition forherligedes ved Schalls, formædelst det rige
 Udtryk for det Erotiske og Pathetiske, de skønne Chor og
 den livfulde, ædelmelodiske Dandsemusik, hoist interes-
 sante Tonedigtning, og ved en særdeles udmærket Udførelse,
 fornemmelig af Mad. Schall, hvis Giulietta var ufor-
 lignelig ved hendes mimiske Kunst og indtagende personlige
 Ynde, og af Bournonville, som, hvorvel 51 Aar gammel,
 henrev i Romeo ved sin beundringsværdigt gratiose Lethed
 og den ungdommelige Fyrighed, hvormed han tolkede baade
 Kjærlighedens Fryd og dens Smerte. Publikum vidste
 ikke noksom at finde Udtryk for sin Henrykkelse over dette
 herlige Kunstværk; efter under den første Forestilling at
 have yttret det meest levende Bisfald og ved Tappets Fald
 lønnet det med en over al Maade glimrende Optagelse,
 gif ved den anden Forestilling Tilskuerne i deres Begeistring
 til det hidtil paa det danske Theater Uhorste: de kaldte

Galeotti frem og hilsede ham saa snart han lod sig see med stor Jubel. Det var Publikum til meget Misshag, at forskjellige Omstændigheder, hvoriblandt især Forberedelserne til de store Festligheder i Anledning af Kongen af Rom's Fødsel, hindrede at Balletten i denne Saison blev opført flere end fire Gange.

Hvad der, efter denne Balletdigtning's entusiastiske Modtagelse, endnu forhøiede Beundringen af Oldingens Genialitet, var den levende Anerkjendelse deraf, som i de stærkeste Udtryk overalt blev udtalt af en fremmed competent Kunstdommer, den da, under det antagne Kunstner-navn Patrick Peale, vidt bekjendte Mimiker, Digter og kunstphilosophiske Forfatter Gustav Anton Baron von Seckendorf. Denne 36aarige Mand havde, efter at have fuldendt sine Studeringer, opholdt sig flere Aar i Amerika, og der gjort endeel Opsigt som Declamator og mimisk Kunstner, men var derpaa vendt tilbage til Tyskland og bleven hildburghausens's Kammerdirecteur, hvilken Post, saavel som et ham tilbudet Professoremat i Braunschweig, han dog opgav for, som Mimiker, at gjøre Kunstreiser i Europa. Da han, for Tydskeren Weltheim, som havde to smukke Døttre, hvilke, paa Grund af den enes ualmindelige Anlæg, vare, med klæffelig Understøttelse, blevne ansatte som Elever ved det kongelige Theater, optraadte her første Gang gjorde han megen Lykke, og endnu mere ved sin egen Forestilling paa Hoftheatret. Hans Fremstilling af Lidenskaberne og Affecternes Uttringer hos forskjellige Stænder og Aldere var ligesaa aandfuld som i alle Nuancer slaaende naturlig, og blev tillige belærende ved oplysende Foredrag, der havde megen Bærdie, især for Skuespillerne, som ogsaa toge god Nytte deraf. Den Barme, med hvilken

han i dannede Kredse yttrede sig om Galeottis Kunst og gjorde opmærksom paa Skjønheder i hans Ballet, hvoraf han endog tegnede Grupperinger og store mimiske Momenter, kaldte den gamle Mand sin «trionfo le plus grand».

„Den dramatiske Skole“ fik atter af Rahbek en meget værdifuld Nyhed i „Kong Frederik den Anden i Ditzmarfsken, National-Drama i tre Acter“. Stykkets Handling er, ifølge Omnets Natur, kun meget lille og uden virkelig theatraliske Situationer, men i al sin Simpelhed særdeles godt anlagt og meget spændende ved Faren for Kongens Frelse. Udarbejdelsen er fortræffelig: Skildringen af Tid, Sæder og Personer bærer, ved Samstemning og Fasthed, i sig selv Sandhedens Præg og kan, da Sproget tillige er baade naturligt, marvfuldt og ædelt, faae megen Virkning ved en god Charakteristisk Fremstilling, som dog kun i nogen udmærket Grad blev den tildeel ved Haacks meget heldige Udførelse af den fra Digterens Haand ypperligt givne oprørske Sybrand Wolffohn. Af større Interesse end de øvrige Nyheder, var Gjenoptagelsen, af to ældre Mesterværker. Det ene af dem, Molières „Tartuffe“, paany, meget nat og tørt, oversat i Prosa af Rahbek, laa langt over hans Clevers Kræfter. Kun af enkelte Partier i Jfr. Olsens Udførelse af Elmire fik Publikum et Skimt af den Fiinhed, hvormed Digteren har behandlet Charakterfikldringen; Dialogens beundringsværdige Elegance gif det ganske glip af, og Totalvirkningen var Kjedsommelighed. Langt større Tilfredshed havde Rahbek af, at han igjen, med „Erasmus Montanus“, forsøgte et holbergsk Stykkes Udførelse. Vel viste Forestillingen ingenlunde en saa fuldstændig god Besætning, at den retfærdiggjorde Holbergs Anvendelse til offentlig Prove paa Clevernes Dygtighed til

at spille den ægte Comedie, men to af Rollerne fik en saa ypperlig Udførelse, at Stykkets Gjenoptagelse vakte megen Glæde og sandt stærkt Bifald: C. Bruun forenede, som Jakob, sin Naturs hele Godmodighed med en munter, gau Bondefliffighed, der bevidnede, at „han vilde være bleven en Fandens Skjelm, dersom han havde studeret;“ og Haack gav en saa fortræffeligt opfattet og, uden mindste Overdrivelse, med saa megen comist Kraft udført Fremstilling af Peer Degn, at den i hvert Træk blev beundret som baade høist naturlig og eiendommelig, ja endog af de kongelige Skuespillere erklæredes for en Production, der gjorde ham til en dem værdig Kunstbroder, som ifølge den endnu dengang blandt dem brugelige Skik at tillægge Enhver et Dgenavn, fra nu af, efter denne Rolle, kaldtes „Peer Hane“.

De af Theatrets Kunstnere, som havde Agtelse for deres Kald og meente, at Hæder og Løn kunde gives efter Virksomhedens Qualitet, vare yderst fortrede over, at Haack mere og mere kun tog Hensyn paa dens Qvantitet. Der var bestandig Misnoie, Avind og Tvedragt i Personalet, fordi han tilfidesatte dem, som fordrede Tid til at give noget Fortræffeligt, for, ved Artighed og Belønninger, at udmærke dem, der kunde seie den ene Production raff af efter den anden. I denne Saison havde han især ofte givet Anledning til Anke herover; det vakte derfor stor Forbittrelse da han henimod dens Slutning endog udvirkede en aldeles usfortjent Benefice for N. T. Bruun, og det saameget mere, da flere talentfulde Medlemmer af Personalet forgjæves havde søgt om Flidäbenefice. Den smagløse Smører, der i uforflammet Indbildskhed gjorde sig til af, at „om der i en Saison ikke skulde indkomme

et eneste nyt Stykke fra en anden Forfatter eller Oversætter, saa vilde han være Mand for ganske alene at forsyne den med baade Originaler og Oversættelser," havde sat sig i stor Indest hos Hauch, ved strax paa hans Befaling at kunne skaffe et tydsk, engelsk eller fransk Skuespil, af hvilken Størrelse han ønskede, og „levere det i reenskrevet Oversættelse paa saa mange Dage, som det havde Acter." Den store Indskydelse, Hauch tillod ham paa Repertoiret og Rollebesætninger, gav ham megen Vigtighed for Personalet; Nogle søgte ved Smigrerier at holde sig i hans Gunst, de Fleste vare hans bitre Fjender. Nu havde han for et Par Aar siden sammenjasket et saakaldet originalt Syngestykke, „Markedsdagen", hvilket var blevet antaget og af Directionen sendt til Kunzen, for at han, i Egenskab af Capelmester, skulde componere det som et Embedsarbejde. Kunzen havde med megen Villighed komponeret de ham tilsendte Texter af sex andre danske Forfattere, og nylig endog et saa maadeligt Stykke som „Kjærlighed paa Landet", der var bearbejdet af Bruun, som havde sagt den smagfulde Mand en Mængde plumpe Uartigheder, fordi han fordristede sig til at ønske nogle indflikkede altfor plat uanstændige Glaufer udeladte. Uagtet Kunzen saaledes havde viist sig særdeles tiltakketagende, syntes „Markedsdagen" ham dog at være altfor æsthetisk ynkeligt, til at en Mand af hans musikalske Anseelse kunde forlanges at skulle spille en stor Composition paa det. Han havde derfor ønsket sig fritaget for dette Arbejde, imod at overtage et andet. Men Bruun, som vidste, at en Musik af Kunzen maatte blive fortræffelig, og at naar Stykket blev afviist af ham, som var forpligtet til at componere hvad Directionen tilstillede ham, vilde Schall ikke frivilligt have

at bestille med det, formaaede Hauch til at svare, „at han ikke kunde fornærme en af Theatret saa fortjent Mand som Bruun, ved at bevilge Hr. Capelmesteren Fritagelse for en Pligt.“ Kunzen begyndte da det ham modbydelige Arbeide, men saa langsomt, at Bruun, efter flere Klager derved til Directionen, gav sin Harmes Lust i et meget uforstammet og ubeskedent Angreb paa Kunzen, der kom med et bidende Svar, som Publikum sandt træffende og velfortjent. Da Bruun let begreb, at om han nu ogsaa drev det til at faae Stykket componeret af Kunzen eller en Anden, vilde det, efter at være blevet saa ilde omtalt, falde igjennem, rørte han ikke mere ved det, men besværede sig for Directionen over, at han, ved at en af dens Embedsmænd tilfidesatte sin Pligt, kom til at tabe Indtægten af et Arbeide, som den havde antaget og hvoraf baade den og han upaatvivelig vilde have havt Ære og Fordeel, dersom Chicanen ikke havde staaet ham iveien. Hauch antog sig, i fuld Overbeviisning om sin Indlings store Fortjenester af Skuepladsen, med Iver hans Sag og udvirkede en kongelig Resolution af 15de April 1811, hvorefter Bruun, „i Betragtning af hans Fortjenester som Theateroversætter, maatte vælge hvilket som helst Stykke til Opførelse som Benefice istedetfor den ham tilkommende tredie Aftens Indtægt af det indleverede og til Opførelse antagne originale Stykke „Markedsdagen“, samt desuden „blive udbetalt det for et originalt Stykke sædvanligen bestemte Honorar 400 Rdlr.“ At Bruun ei alene som Theateroversætter, og dertil en, for smagløs Behandling af Originalernes Sprog og Charakterer, ofte og skarpt dadlet Oversætter, gjordes „fortjent“ til en Benefice, der affloges flittige Kunstnere, men endogsaa, for at der, imod al

Sædvane, kunde skaffes ham Honorar for et ikke opført Stykke, som holdtes for yderst slet og endydermere, selv om det var opført, ikke, ifølge Bestemmelserne, skulde betales med en Aftens Indtægt, paa eengang fik hele to Beneficer, dette fandt Personalet altfor galt. Da end ikke Hauchs værste Fjender faldt paa, at han af noget uretfærdigt personligt Hensyn havde udvirket Bruun denne overordenlige Gunstbeviisning, raabte hele Personalet, at den beviste hans yderlige Smagløshed og at Theatret nødvendigviis under hans Bestyrelse snart maatte gaae aldeles tilgrunde som Kunstanstalt. De dramatiske Forfattere, der alle vare oprørte over, at der tilstodes „Hauchs Niels Theevand“, som de haanende pleiede at kalde Bruun, for et Syngestykke, hvilket man ikke engang kunde faae componeret, mere end de kunde gjøre sikker Regning paa at faae ud af Forfatterkasten for et givet stort Skuespil, tiltraadte Personalets Anklage, og den vakte hos Publikum en saadan Stemning imod Hauch og Bruun, at der Forestillingskastenen, efter at det fulde Huset havde moret sig ypperligt over to af sine Yndlingsstykker og især overvældet Carl Bruun i „Skuespilleren imod sin Billie“ med Bifaldsjubel, opstod en vældig Spotlatter og Hysjen, da ved Tæppets Fald en Skalk i Parterret raabte: „Leve Markedsdagens Forfatter!“ og en Anden tilføiede: „Og hans høie Belnyder!“

Pio var en af de saa Yngre, som kunde anvendes i flere Fag og altid af Publikum blev seet med Fornøielse, naar han kom frem i en Rolle af Betydning; men det hændtes kun sjeldent. Netop hans Anlæg og Flid vare ham iveien. Et Par Skuespillere, som frygtede for at han skulde vinde for stor Anseelse i deres Fag, holdt sig ikke

for gode til at indgaae intimt Venſkab med den cyniſte N. E. Bruun, for at han ved ſine Forſlag til Rollebeſætninger ſkulde forbigaae ham og andre dem ubehagelige Perſoner i nye Stykker. Det var kun den haarde Nødvendighed, ſom nu og da bragte ham ind i en god Rolle. Denne Stilling blev ham tilſidſt utaaelig, ſaa meget mere da han var Dandſelærer ved Cadetacademiet og havde mange indbringende Informationer, hvilke han undertiden maatte forſomme for en Tjenefte, der ikke gav ham det Nødvendige til Livets tarvelige Ophold eller endog blot Haab om, at Beſtyrelſen engang vilde viſe hans Talent retfærdig Anerkjendelse. Han tog derfor en raſt Beſlutning og forlangte ſin Aſſed uden Penſion. Førſt da han var borte ſølte Directionen, at Tabet af ham for Diebliffet ikke var ringe, thi den havde ondt ved at beſætte hans ſaa ſtore Roller og kunde med ham heldigt have ſaaet beſat adskillige, ſom tiltagende Alder eller Døden havde gjort ledige, men hvortil man nu, da der nødvendigviis maatte bringes flere Stykker ind i det for Størſtedelen opſlidte Repertoire, ikke vidſte at finde taalelige Fremſtillere. — At Jfr. Lauerwald allerede ved Sæſonnens Begyndelſe tog Aſſed, for at gifte ſig ind i en høitænſet Groſjererfamilie, var Balletværſnet til ſtort Tab, da hun hurtigt havde gjort ſig ualmindelig yndet ſom Dandſerinde og i flere mimiske Roller viſt et overordenligt Fremſtillingstalent.

Afgangen i Personalets dygtige Kræfter havde i de ſidſte Aar været ſaa betydelig, at endogſaa Hauch begyndte at ængſtes for at komme i Forlegenhed. Brugeligheder til Bivoller manglede det ingenlunde paa; ogſaa var der enkelte tilſidesatte Talenter, ſom kunde have ſaaet god

Anvendelse i Hovedroller, men de bleve ved Intrigue trængte tilbage af de geniale Kunstnere, som just ret fik Magten ved at deres Antal blev mindre, og om end disse ypperligt udførte nogle af de vigtige Fag, fremhævede de derved kun saameget mere Magtløsheden hos de Middelmaadigheder, som de fandt for godt at lade komme frem i de andre Fag. Dertil kom, at Dehlenschläger nu ved sit Genie havde vaakt baade Publikum's Begjærighed efter jævnlig at see Tragedie og dets Begreb om, at Udførelsen af Hovedrollerne deri ikke var syldestgjørende. Hauchs bestemte Forventning om at kunne faae tilbørligt dresjerede Kunstrefruter fra „den dramatiske Skole“ var aldeles slaaet feil. Kun nogle af dens qvindelige Personale havde fundet Raade for Publikum i det kongelige Theater; af det mandlige skjottede man ikke om at see andre end Carl Bruun og Haack, hvilke Directionen kun fandt anvendelige i saadanne comiske Roller, som ikke iblandt de ældre Skuespillere savnede udmærkede Fremstillere. Saaledes var der ikke Udfigt til, med det, som man havde, at oprette de lidte Tab eller afhjælpe de Mangler, der ved den dehlenschläger'ske Tragedies Optagelse vare blevne bemærkelige. I Forlegenheden vidste Hauch ingen bedre Veie, end for anden Gang, maastee med bedre Held end den første, at søge Genier igjennem Aviserne. Rahbek fandt betænkeligt, at „det derved blev gjort Publikum vitterligt, at den af Hs. Ex. selv oprettede dramatiske Skole ikke havde havt den tilsigtede Nytte;“ men derimod indvendte Hauch, at man jo blot behøvede at gjøre Publikum opmærksom paa, „at Skolen ikke endnu kunde være kommen saa vidt, at den var istand til at producere saadanne Genier, som Directionen ønskede at Hs. Maj.'s nationale Theater altid maatte have i alle Fag.“

Imod at denne Ueſedning for Skolen blev, ſom en Bemærkning, indført i Uvertiſementet, gif Naahbet ind paa dets Udfærdigſe og under 23de Juli 1811 udfædtes følgende Bekjendtgjørelſe: „De betydelige og ubetimelige Tab og Savn, Skuepladsen ved forſkjellige tildeels aldeles uforudſelige Omſtændigheder paa ſenere Aar har lidt og lider, ere nokſom bekjendte; ikke ſaa af diſſe ere af den Natur, at ſaa glad Directionen end paaſkønner den Godhed, hvormed Publikum fra dens forſte offentlige Fremtrædſe har opmuntret den ſgl. dramatiſke Skole, ſom den Indretning, hvorved de ældre Skuepilleres Afgang med Tiden ſkulde kunne oprettes, ſaa lidet kunde det af denne for Diebliffet, og ſaa godt ſom i dens Begyndelſe, ventes, at den ſkulde kunne erſtatte ſaadanne Savn. Derimod har Directionen troet, at paa en Tid, da diſſe Kunſter i den dannede Klaffe finde ſaamange Yndere og Dyrkere, muligen een og anden af diſſe kunne beſtemme ſig til at hellige den offentlige Skueplads et af Lyſt og i Stilhed dyrket og dannet Talent, ſaaſnart denne tilbød fordeelagtigere Udſigter og Raar, end den ſædvanlige Begynder iſølge Omſtændighederne kunde vente. Af denne Aarſag har den erholdt Hs. Maj.'s allernaadigſte Tilladelſe til at udfætte følgende fire Præmier for ſaadanne Subjecter, ſom, efter at have opfyldt de foresatte Betingelſer, fandtes villige, paa paſſelig Løn og ſaadanne fordeelagtige Betingelſer, ſom dem iøvrigt efter Omſtændighederne maatte kunne bevilges, at træde i det kongelige Theaters Tjeneste: a) En Præmie af 1000 Rdlr. for den, der, ikke ſom Begynder eller ſaakaldet Debutant, men ſom uddannet Kunſtner, ſaaledes udfører to eller tre ſaakaldte ædle Fædreroller for en dertil af Hs. Maj. udnævnt Committee af ſagkyndige Mænd,

at han af disse kjendes dygtig til deri at kunne vise sig for Publikum med Bifald. b) En lige Summa for den, der i et lige Antal af de saakaldte Helte- eller første Gifteroller viste sig paa lignende Maade. c) En lige Summa for den Tenorist, der udførte to eller tre betydelige første Sanger-Partier og som naturligviis heller ikke maatte være usikkert til at fremtræde i den dermed forbundne Rolle. d) Og endelig en lige Summa for et ungt Fruentimmer, der ligeledes udførte to eller tre saakaldte første Sangerinde-Partier. Af de tvende Sidste vilde tillige fordres, at de ikke vare aldeles blottede for Musikfundsab, og altsaa nogenledes istand til selv at indstudere deres Roller. Foruden det naturlige Talent, den Cultur og Manddannelsje, som herved forudsættes, udkræves desuden et behageligt Udortes og en anstændig Opførsel, uden hvilken det ikke kan nytte at melde sig." Tiden, inden hvis Forløb Aspiranterne havde at melde sig, bestemtes til Udgangen af Mai 1812.

Rahbek gjorde sig meget ringe Tanker om Virkningen af dette Avertissement. At man maaskee efter det kunde faae et Par Sangere ansaae han for muligt, men han, der, som Jaa, kjendte Privatstuepillerne og deres Eigner, var overbevist om, at det ikke vilde skaffe Theatret hverken en Helt eller en værdig Fader. Schwarz, som spottende spurgte ham, om han virkelig troede, man saaledes igjennem Aviserne kunde fæste færdige store Skuespillere, svarede han: „Na Jaa! Du begriber da bedre end jeg, at der ikke med eet springer et Par Genier frem af Mørket; og de to, tre Dygtige, jeg har seet, ere ikke saa gale at lade sig loffe af vor Præmie og den Smule Gage, vi kan byde. Nei, dem vi kan faae, vil vi ikke have, og dem,

vi vil have, kan vi ikke faae." Der var imidlertid Gen — og som ovenikjobet kom til at gjælde for fulde To af de søgte Fire, — der blev at faae, men det var rigtignok ogsaa ved at han gjorde en Opoffrelse, der var ligesaa stor og dristig som det Talent, der drev ham til at gjøre den, og hvilken Rahbek derfor ikke kunde falde paa at vente af Nogen.

Hauch blev imidlertid ikke den Chef, der fik denne overraskende store Nytte af Avertisementet; thi allerede tre Uger efter at det læstes i Aviserne var han afgaaet. Han havde i den sidste Tid fundet den ham i det Hele ubehagelige Theaterbestyrelse mere fortredigende end nogensinde. Da Kierulfs Post ikke var bleven besat efter hans Død, havde Hauch alene med Rahbek udgjort Directionen i hele afvigte Saison, der gav ham mange Bryderier, deels paa Grund af Personalets Utilstrækkelighed, som blev endnu føleligere ved usædvanlig hyppige Sygdoms anmeldelser, men især fordi hans Bestyrelsesprinciper og Forholdsregler bleve mere og mere skarpt dadlede baade af de ansete Skuespillere og af Publikum. Ved at tage Rahbek til Med-directeur havde han ventet at være sikket derimod, eller i det mindste at have en Mand, som, for sin egen Skyld, vilde imødegaae de Angreb, der gjordes paa Directionen. Til sin store Uergrelse mærkede han snart, at det var slaaet ham feil. Rahbek stod ei alene paa en saa fortrolig Fod med dem, som yttrede sig heftigst imod Hauch, at han ikke gjerne tog hans Forsvar, men Anferne gjaldt i Almindelighed Noget, hvilket han tidligere havde udtalt sig imod. Hans Forhold til Hauch var ingen af dem behageligt; som oftest søgte han ved Forestillinger at bringe ham fra hvad der var imod Kunstens og Kunstnerens Interessse, og fandt

han den bydende, villiefaste Mand utilgængelig for dem, hvilket næsten altid var Tilfældet, lod han, for at unddrage sig Skylden, til sine Benner falde nogle misbilligende Ord, der baade endmere udhævede det Egenraadige i Hauchs kunstfordærvelige Fremfærd og, da de naturligviis bleve ham bragte, satte dem paa en spændt Fod med hinanden. Hauch vidste, at den kommende Saison vilde under alle Omstændigheder volde ham mange Fortredeligheder, da Kræfterne vare indskrænkede og han havde Stemningen imod sig; en ham ganske uventet Birkning af Avertissementet gjorde ham hans Stilling endnu ubehageligere. Det hed nemlig overalt, at siden Directionen selv offentlig tilstod, at Theatret var i saa stort Forfald, var det ikke værdt at komme i det, førend den igjen havde faaet det paa Benene. Dette vakte hos Hauch Frygt for, at Indtægten af Abonnementet vilde ved den nærførestaaende Logeauction blive langt under den forbausende høie Sum, som det, just ved hans Foranstaltning, var bragt op til i afvigte Saison, og et saa slaaende og for Kassen farligt Mishagsudtryk af Publikum var han for stolt til at ville udsætte sig for. Han ansøgte derfor usfortøvet om sin Afsted, som Kongen „med Erkjendelse af hans tro og gode Tjeneste, der paa mange Maader havde virket til Theatrets Belfærd og Fremme,“ forundte ham den 12te August. Da han aftraadte havde Kassen oplagt 23,000 Rdlr., som dengang vel var en Sum af ringe Værdie, men ogsaa var samlet i Løbet af kun to Aar. Der var Faa, som beklagede hans Bortgang; tvertimod overraskede en af hans ivrigste Dientjenere ved sin Glæde over, „at man nu blev befriet for et Slaverie, som dog ikke indbragte Noget;“ hvortil Clausen, der som Regisøeur satte Hauch meget høit,

paa Grund af den Fasthed og Orden, der havde været i hans Embedsførelse, bittert bemærkede: „til Slave vidste han nok at han havde gjort sig for Hauch, men hidtil havde han dog ikke troet, at det var for at bringe Noget ud af det.“ Forresten var Hauchs næstsidste Handling som Theaterchef et smukt Agtelsesbeviis for Ewalds Minde. Mad. Anna Kirstine Schouw, der med moderlig Omhed havde pleiet Digteren i hans sidste Dage, ansøgte om, at der, i Anledning af at hans „Harlequin Patriot“ var given paa Hoftheatret, maatte forundes hende en Gratification, og uagtet ei alene Digteren var død for 30 Aar siden, men et trykt Stykke anjaaes som Theatrets Eiendom, tilstod den ellers saa paaholdende Hauch, der just dengang frygtede stor Afgang i Indtægten, hende 100 Rdlr. Indtil han, den 26de Februar 1838, døde, hoiagtet og hædret som en ligesaa redelig og retskaffen som streng og virksom Hofembedsmand, vedblev han at være Chef for Capellet, og holdt i denne Post saa omhyggeligt over sin Stillings Selvstændighed, at Theaterdirectionen ofte havde store Banskeligheder ved sin Samvirken med ham.

Fire og tredstyvende Saison.

1811.

M.	2.	Sept. 1.	Robbersmeden.	(Hauch af-
Ti.	3.	- 12.	Borgermesterfamilien; 81. Vaske-	gaaet, Hol-
			pigerne.	stein til-
To.	5.	- 14.	Ustige Passagerer.	traadt s. Chef;
F.	6.	- 6.	Onde Luner.	Dlsen Med-
M.	9.	- 18.	Embedsiver; 82. Vaskepigerne.	directeur).
Ti.	10.	- 2.	Robbersmeden.	
To.	12.	- 10.	Bovelige Prøve; 45. Lagertha.	
F.	13.	- 20.	Syv tusind Rigsdaler.	
M.	16.	- 15.	Sølvbryluppet.	

- Ti. 17. Sept. 28. Jægerne.
 D. 18. - 9. Hvor Liden løber; 46. Lagertha (uden Abon.).
 To. 19. - 3. Kobbersmeden.
 F. 20. - 6. Fusentasterne; 47. Lagertha.
 S. 22. - 4. **Ægtestandsscenen**; 13. („Den knurvorne Doctor“, fra nu) **Skændegjæsten**.
 M. 23. - 96. Den Stundesløse.
 Ti. 24. - 21. Gevinsten i Glasfelotteriet; 20. Varnlig Kjærlighed; 83. Vaskepigerne.
 To. 26. - 8. Hjerneorganerne; 84. Vaskepigerne.
 F. 27. - 4. Kobbersmeden.
 S. 29. - 5. **Vor Srig**; 59. **To Gjerrige**.
 M. 30. - 17. Lonkammeret; 48. Lagertha.
 Ti. 1. Oct. 69. Gnieren.
 D. 2. - 14. **Skændegjæsten**; 6. **Pachaen i Suresne**.
 To. 3. - 12. Maleren af Kjærlighed; 48. Afguden.
 F. 4. - 70. Politiske Randestøber.
 S. 6. - 5. **To Klingsberger**.
 M. 7. - 16. Udstyret.
 Ti. 8. - 1. Silkefestigen; 22. Konnerne.
 To. 10. - 11. Unge hidfige Kone; 14. Skatten.
 F. 11. - 25. Indianerne i England; 49. Afguden.
 L. 12. - 41. Kjærlighed uden Strømper; 31. Nina (f. Fattigv.).
 S. 13. - 21. **Virtuosen**; 3. **Enken og Enkemanden**.
 M. 14. - 18. Myndlingerne.
 Ti. 15. - 12. Snedige Brevverling; 50. Afguden.
 To. 17. - 2. Silkefestigen; 3. („Den listige Advocat,“ fra nu) **Lommeprocuratoren**.
 F. 18. - 42. Kjærlighed uden Strømper; 32. Nina.
 L. 19. - 18. Johanna Montfaucon (uden Abon.).
 S. 20. - 3. **Kong Frederik den Anden i Ditmarsken**; 3. **To talende Skilderier**.
 M. 21. - 21. Syv tusind Rigsdaler.
 Ti. 22. - 11. Puds og Penge; 24. Fætteren i Lisabon; 51. Afguden.

- To. 24. Oct. 19. Johanna Montfaucon.
 F. 25. - 4. Lomme-procuratoren; 18. Lille Matros.
 S. 27. - 4. Slægtskabet.
 M. 28. - 32. Drageduffen.
 Li. 29. - 1. Stanislaus og Floresca; 1. Dandsesygen.
 D. 30. - 1. Hjerte og Hoved i Strid; 1. Fruentimmerhaderen.
 To. 31. - 66. Barfjelsstuen.
 F. 1. Nov. 3. Silkefjigen; 16. Syngefjigen; 111. Statuen.
 S. 3. - 5. Ægtestands-scenen; 2. Fruentimmerhaderen.
 M. 4. - 4. Silkefjigen; 2. Dandsesygen.
 Li. 5. - 24. Budseerlige Arvinger; 49. Lagertha.
 D. 6. - 5. Maria af Foix; 57. Amors og Ball. Luner (f. Capellet's Enkekaase).
 To. 7. - 35. Viinhøsten.
 F. 8. - 18. Epigrammet.
 S. 10. - 5. Adolfine; 7. Lille Uglspil og Syvsoveren.
 M. 11. - 28. To Grenaderer; 30. Hemmeligheden.
 Li. 12. - 19. Medbeilerne.
 To. 14. - 2. Stanislaus og Floresca; 3. Dandsesygen.
 F. 15. - 36. Viinhøsten.
 L. 16. - 9. Værtshuset; 5. Romeo og Giulietta (f. Galeotti).
 S. 17. - 3. Anna Colbjørnsen; 3. Fruentimmerhaderen.
 M. 18. - 3. Stanislaus og Floresca; 33. Nina.
 Li. 19. - 39. Jacob von Thybo.
 D. 20. - 1. Tyveaars-Festen; 6. Romeo og Giulietta (uden Abon.).
 To. 21. - 43. Kjerlighed uden Strømper.
 F. 22. - 8. Løstspillet; 4. Sommeraftenen.
 S. 24. - 7. To Sødre; 7. Lige for Lige.
 M. 25. - 10. Værtshuset; 74. Maskeraden.
 Li. 26. - 42. Landsbypigen.

- To. 28. Nov. 8. Bryllupsgildet uden Giftermaal; 5. Sommer-
aftenen.
- F. 29. - 18. Lønkammeret; 4. Dandsesygen.
- L. 30. - Concert af Kuhlau.
- S. 1. Dec. 2. Hjerte og Lovet i Strid; 64. Sonnette
Ambition.
- M. 2. - 56. Geert Westphaler; 16. Mariane (Sophie, Fr.
Rosings sidste Rolle); 52. Afguden.
- Ti. 3. - 19. Pøbersvendene.
- D. 4. - Concert af C. Simonsen (13 Aar) og N. Si-
monsens (11 Aar), Violinister.
- To. 5. - 40. Jacob von Lhybo.
- F. 6. - 1. Hittetbarnet.
- S. 8. - 5. Sormynderen.
- M. 9. - 2. Hittetbarnet.
- Ti. 10. - 23. Chinafarverne; 58. Amors og Ball. Lunnr.
- To. 12. - 13. Reisen til Byen.
- F. 13. - 8. Elisa Werner.
- L. 14. - 13. To Dage (f. Knudsen).
- S. 15. - 24. Erasmus Montanus; 6. Unge hidfige
Mand.
- M. 16. - 24. To Brødre.
- Ti. 17. - 13. Dvølsalverne; 34. Nina.
- D. 18. - 7. Maleriet; 4. Stallet Dands er snart
sprungen.
- To. 19. - 14. To Dage.
- F. 20. - 4. Stanislaus og Floreæca; 85. Vaskepigernes.
- L. 21. - 3. Hittetbarnet; 41. Fanden er løs (f. Forf.).
- S. 22. - 7. Mistro og Skjelmerie; 5. Stallet Dands
er snart sprungen.
- M. 23. - 38. Hververne. (Fr. Rosings Dødsdag).
- F. 27. - 15. To Dage.
- S. 29. - 4. List imod List; 4. Sandhed har Løn.
- M. 30. - 16. To Dage.
- Ti. 31. - 71. Politiske Randestøber.

1812.

- To. 2. Jan. 23. Konnerne; 42. Fanden er løs.
 F. 3. - 6. Palnatofe.
 L. 4. - 4. Hittebarnet (f. Li.).
 M. 6. - 7. Palnatofe.
 Li. 7. - 17. To Dage.
 To. 9. - 5. Hittebarnet.
 F. 10. - 11. Dvindelist; 15. Skatten.
 L. 11. - 41. Henrik den Fjerdes Jagt; 7. Romeo og
 Giulietta (f. Clausen).
 S. 12. - 8. De Skinsyge; 7. Skuespilleren imod sin
 Villie.
 M. 13. - 39. Pigen fra Marienborg.
 Li. 14. - 5. Smederen i Vifland; 6. Sommeraftenen.
 D. 15. - 13. Hjertets Forvildelse (f. To.).
 To. 16. - 25. Pudseerlige Arvinger; 75. Maskeraden.
 F. 17. - 10. Hvor Tiden løber; 8. Romeo og Giulietta.
 S. 19. - 7. Sødstændene fra Landet.
 M. 20. - 2. Iyveaars-Festen; 9. Romeo og Giulietta.
 Li. 21. - 36. Dyveke.
 D. 22. - 23. Pagen; 6. Den Døve.
 To. 23. - 13. Selim, Brinds af Algier.
 F. 24. - 37. Ellevte Juni.
 L. 25. - Declamatorium af Foersom.
 S. 26. - 4. To talende Skilderier; 7. Den Døve.
 M. 27. - 14. Adolf og Lovise.
 To. 30. - 1. Faruk.
 F. 31. - 14. Idda.
 L. 1. Feb. 26. Forladte Datter (f. Li.).
 S. 2. - 1. Peder Skram, Danmarks Dove-
 Hals.
 M. 3. - 2. Faruk.
 Li. 4. - 19. Bryllupshøitiden; 43. Fanden er løs.
 D. 5. - 2. Peder Skram, Danmarks Dovehals.
 To. 6. - 25. Skinsyge Kone.
 F. 7. - 42. Henrik den Fjerdes Jagt; 44. Fanden er løs.

- L. 8. Feb. 12. Adolf og Clara (Bournonville, Adolf);
 23. Rolf Blaaskæg (f. Bournonville).
 M. 10. - 67. Barfælstuen; 7. Sommeraftenen.
 Li. 11. - 28. Bærdige Fader.
 D. 12. - 3. Faruf (f. Comp.).
 Lo. 13. - 6. Unge Moder; 24. Rolf Blaaskæg.
 F. 14. - 4. Faruf.
 S. 16. - 4. Ostindiske Shawl; 7. Tre Seil.
 M. 17. - 6. Beivijeren; 25. Rolf Blaaskæg.
 Li. 18. - 5. Planen; 26. Rolf Blaaskæg.
 Lo. 20. - 5. De Sandsesløse; 13. Adolf og Clara.
 F. 21. - 20. Medbeilerne.
 S. 23. 6. Stille Vand har den dybe Grund.
 M. 24. - 10. Hentif den Femtes Ungdom; 45. Fanden
 er løs.
 Li. 25. - 26. Fire Formyndere; 71. Hververen.
 Lo. 27. - 5. Hjemkomne Nabob.
 F. 28. - 25. Bernilles korte Frøkenstand; 27. Rolf Blaaskæg.
 L. 29. - 31. Gulddaasen; 16. Califen i Bagdad (f. Mad.
 Liebe).
 M. 2. Marts 27. Forsladte Datter.
 Li. 3. - 21. Corsicanerne.
 D. 4. - 33. Ulysses von Ithaca; 8. Sommeraftenen
 (uden Abon.).
 Lo. 5. - 10. Farlige Naboskab; 17. Califen i Bagdad.
 F. 6. - 34. Ulysses von Ithaca; 72. Hververen.
 L. 7. - Prolog; 37. Høstgildet (Kabel, d. s. Halvor);
 Epilog (ved Knudsen f. Saarede samt Faldnes
 Efterladte).
 S. 8. - 1. Kvækerne; 6. Staffet Dands er snart
 sprungen.
 M. 9. - 32. Gulddaasen.
 Li. 10. - 34. To Sedler; 38. Høstgildet.
 D. 11. - 65. Sonnette Ambition; 7. Staffet Dands
 er snart sprungen.

- To. 12. Marts 27. Han blander sig i Alt; 73. Hververen.
- F. 13. - 12. Høstfolkene fra Landet; 21. Barnlig Kjærlighed.
- L. 14. - Concert og theatralisk Forestil. af Familien Weltheim.
- S. 15. - 4. Huusfred.
- M. 16. - 30. Skibbruddet; 19. Lille Matros.
- Ti. 17. - 12. Dwindelist; 8. Den Døve.
- D. 18. - Prolog; 39. Høstgildet; Epilog (ved Knudsen s. Saarede samt Faldnes Efterladte).
- To. 19. - 1. Tante Aurora; 59. Amors og Ball. Luner.
- F. 20. - 57. Geert Westphaler; 2. Tante Aurora.
- L. 21. - 5. Faruk (s. Fors.).
- M. 30. - 1. Sruentimmerne; 7. Skjelmen og Dosmeren.
- Ti. 31. - 3. Tante Aurora; 60. Amors og Ball. Luner.
- D. 1. Apr. 4. Tante Aurora; 61. Amors og Ball. Luner (s. M.).
- To. 2. - 9. Advokaterne.
- F. 3. - 1. Intermezset.
- L. 4. - 11. Ungdom og Galsskab (Zinck d. s. Rose); 79. Dido (s. Frydendahl).
- S. 5. - 6. Soubrettelist; 51. Tartuffe.
- M. 6. - 2. Intermezset.
- Ti. 7. - 33. Gulddaafen.
- D. 8. - 2. Kvæerne; 4. Sruentimmerhaderen.
- To. 9. - 3. Intermezset.
- F. 10. - 12. Don Juan.
- L. 11. - Concert af Laura Førster, Pianistinde.
- S. 12. - 6. To Klingsberger (Sfr. Mannerup d. s. Grevinde Wohlwart).
- M. 13. - 37. Dyveke.
- Ti. 14. - 6. Faruk.
- D. 15. - 5. Sandhed har Løn; 8. Skuespilleren imod sin Villie (uden Abon.).
- To. 16. - 34. Gulddaafen.

- F. 17. Apr. 12. Ungdom og Galstak; 1. Høstdagen.
 L. 18. - 13. Don Juan (uden Abon.).
 S. 19. - 6. Manden af Ord (Ffr. Rielsen d. s. Julie);
 8. Tre Seil.
 M. 20. - 14. Don Juan.
 Li. 21. - 15. Don Juan.
 D. 22. - 9. Skuespilleren imod sin Billie; 40. Høstgildet
 (f. Lo.).
 L. 25. - 38. Herman von Unna (f. Mad. Rosing).
 S. 26. - 8. Mistro og Skjelmerie; 1. Galningen.
 M. 27. - 38. Hegerie eller blind Allarm; 74. Hververen.
 Li. 28. - 4. Intermezset.
 Lo. 30. - 13. Ungdom og Galstak.
 F. 1. Måi 13. Besøget.
 L. 2. - 30. Pantfatte Bondedreng; 12. Unge hidfige Kone
 (f. F.).
 S. 3. - 6. Døbefedlen; 15. Skjændegjæsten.
 M. 4. - 8. Staffet Dands er snart sprungen; 6. Brand-
 skatten; 2. Høstdagen.
 Li. 5. - 14. Ungdom og Galstak.
 D. 6. - 16. Don Juan (f. Lo.).
 Lo. 7. - 5. To talende Skilderier; 2. Galningen.
 F. 8. - 1. Den unge Ziguenerinde.
 L. 9. - 13. Alexis; Declamation; 28. Rolf Blaaskæg
 (f. Fattigv.).
 S. 10. - 7. Unge hidfige Mand; 1. Drankeren.
 M. 11. - 39. Herman von Unna.
 Li. 12. - 2. Unge Ziguenerinde.
 D. 13. - 2. Drankeren; 5. Sruentimmerhaderen.
 Lo. 14. - 3. Unge Ziguenerinde.
 F. 15. - 13. Skumlerne.
 L. 16. - Concert af Ffr. Scharff, Violinistinde.
 Li. 19. - 5. Correggio.
 D. 20. - 11. Farlige Rabostak; 14. Alexis (f. M.).
 Lo. 21. - 9. Kjærlighed paa Landet.
 F. 22. - 19. Embedsiver.

- L. 23. Mai 10. Skuespilleren imod sin Billie; 10. Romeo og
 Giulietta (uden Abon.).
 M. 25. - 70. Gnieren.
 Ti. 26. - 11. Hvor Tiden løber; 11. Romeo og Giulietta.
 To. 28. - 12. Puds og Penge; 12. Romeo og Giulietta.
 F. 29. - 10. Kjærlighed paa Landet.
 L. 30. - Concert af Dlle. Gerbini, Violinistinde.

Hauch var bleven Chef for den danske Skueplads fordi han havde gjort sig bekendt ved Kundskab i Naturlæren og viist stor Dygtighed i Bestyrelsen af Staldvæsnet; hans Efterfølger, Frederik Conrad Holsteins, Qualification til at lede den dramatiske Kunstanstalt var en ganske anden, men ligesaa god: han stod ualmindeligt høit i Folkelyndest for den Uforsærdethed og raske Kjæfthed, han, som Major og Commandeur for Livjægerne og Herregaardsffytterne, havde, fremfor alle Anførerne, viist ved ethvert af Udfaldene under Kjøbenhavns Beleiring, og var, i Egenkab af Dronningens opvartende Kammerherre, særdeles velseet ved Hoffet. Da Grunden til at disse to Mænd kaldtes til at forestaae Theatret laae aldeles udenfor Kunsten, saa var begges Maal ingenlunde Kunstens Fremme og Udvikling; men ligesom Grunden var høist forskjellig, vare ogsaa deres hele Væsen og Virksomhed høist forskellige. Holstein var en Mand i sine bedste Aar og havde vistnok mere Interesse og Følelse for det Skjøne end Hauch, men var uden al literair Dannelse og besad i det Hele ikke mere Aands-politur, end at han til Hofbehov kunde om almindelige Gjenstande yttre sig meget almindeligt paa Dansk, Tydsk eller Fransk. Han havde af Naturen et godt Blik for theatralff Virkning, og erhvervede sig snart en sjelden Sikkerhed i, efter en Theaterprøve paa et nyt Stykke, at

kunne forudsige om, paa hvilke Steder og i hvad Grad det vilde gjøre Lykke hos Publikum, men havde desuagtet et meget uklart Begreb om dets æsthetiske Værd. Han domte med mere Indsigt og Smag om Spillet, end om dramatiske Arbejder, hvori han ofte tog tiltakke med det Platte og Falske, hvorvel ikke saa ubetinget som Hauch. Heller ikke fandt han, som denne, at det Stykke var bedst, der kostede mindst og indbragte meest; vel maatte han, som Chef, ved Repertoirets Fastsættelse see paa Kassen's Fordeel, men den bestemte ikke hans Interesse for Stykkerne; der var enkelte, og just ikke værdifulde, som han, uden Hensyn til hvad de indbragte, vundede blot for Indholdets eller det gode Spils Skyld; og det var ikke blot fordi Syngestykkerne faldt i Højsmagen, der forresten var hans Bestyrelses høieste Lov, men af virkelig Forsjærlighed for det Musikalske, at han mere og mere søgte at give dem Herredømmet, om det endog skulde være Skuespillet til Forsømmelse og Kassen til Skade. For Holberg var hans Bestyrelse meget ugunstig: hans Comedie var aldeles ikke efter hans Smag; Frydendahl, Lindgreen og Clausen, som Regisseur, kunde nok saa meget forestille ham, at Theatrets Ære og Nationalitet fordrede de holberg'ske Lystspils jævnlige Udførelse, han vred sig strækkeligt ved at gaae ind paa denne Anskuelse og endte gjerne med et fortredeeligt: „Der kommer Igu Ingen paa Holberg!“ hvori han ikke havde Ret, endstjøndt den fine Verden dengang fandt den gamle Digter „gruelig“, og han rigtignok ogsaa blev i det Hele saa løsevornt spillet, at kun hans eget usfordærvelige Bid og enkelte Røllers ypperlige Udførelse loffede godt Huus til de saa Forestillinger, hvori hans Comedier kom frem efter Bekjendtgjørelse og ikke som Nødstykker. Hauch's

utrættelige. Iver for at „fortne“, hans hurtige, bestemte Afgjørelse og hans dristige Overseen af alle Hindringer vare Holstein aldeles fremmede; saa livlig og aandsnærværende som han var i Spidsen af Livjægerne eller ved Hoffet, saa tvivlraadig og ængstlig var han i Theateranliggender af blot ringe Vanskelighed, hvorfor Sagerne sjeldent gik efter Plan, men gjerne saadan som Omstændighederne vilde føie dem. Rahbek sagde meget træffende om ham: „Det er en besynderlig Mand, han er bange for Alt uden Kugler og Krudt!“ Skulde han gaae alvorligt frem imod en grov Pligttilsidesættelse, da maatte den Paa-gjældende være en ubetydelig Person: saa kunde han nok være vis paa sin følelige Revselse; de Ansete havde ikke stort andet at befrygte end hans Forsikkring, at „han skulde huske det“; men man maatte ogsaa lade ham, at han gjorde det saa snart det kunde skee saaledes, at han kunde vide sig i Sikkerhed for Ubehageligheder deraf. For ham vare Alle ikke lige, som for Hauch; han havde dem, han godt kunde lide, som han omgikkes fortroligt, hvis Raad og Onsker han villigt laante Dre og for hvem han undertiden fralagde sig Deel i saadanne Directionsbeslutninger, som de vare misfornøiede med; han havde ogsaa dem, som han ikke kunde lide; men de maatte være meget smaa for at komme til at mærke det, thi ellers mødte de altid et mildt Ansigt og venlige Ord; der stillede sig kun bestandig uventede Hindringer iveien for deres Anvendelse, deres Onsker eller deres retfærdige Krav. Der var nemlig iblandt de mange Modsatninger, som viste sig imellem Hauch og Holstein, een, hvorover selv de, der stode høiest i den Sidstes Gunst, hyppigt fandt Grund til at beklage sig: Hauch kunde undertiden være but, frastødende og over-

fusende, men han var altid paalidelig; Holstein var altid mild, omgængelig og artig, men han kunde undertiden være meget upaalidelig. Hans Roes, hans Forsikringer og Løfter kunde selv hans Yndlinger ikke stole paa: han vilde gjerne vise sig Folk behagelig, selv om han var forpligtet eller havde Lyst til at være dem ubehagelig. Det var vistnok en Charakteersvagthed, som i civile Forretninger hestede ved Manden, der i militair Virksomhed ikke var bange for Rugler og Krudt; men ligesom den satte ham selv i mange meget ubehagelige Forlegenheder, voldede den hans Undergivne mange bittere Skuffelser. Et enkelt Træk er meget betegnende for det Utilforladelige i hans stærkeste velvillige Embedsyttringer. Regisøeur Clausen, der havde paatrængt Theatret sin talentløse Datter, hvis Debuter faldt maadeligt ud, indfandt sig, for at aflægge en Melding, kort førend Begyndelsen af Saisonnen 1814—15 hos Holstein, som Genholm, en meget retskaffen og sandhedselkende Mand, just gjorde et Besøg. Efter at have endt sit Værende sagde Clausen: „Jeg vil endnu tillade mig at underrette Hr. Kammerherren om Noget, som jeg tør haabe, vil interessere Dem. Sophie [Datteren] har i Sommer sunget saa flittigt med Zink, at hun har vundet to Toner i sin Stemme.“ „Jh, det glæder mig, min gode Hr. Regisøeur! det glæder mig meget!“ udbrød Holstein i den hjerteligste Tone. „Siig hende endelig Tak fra mig, og at hun bare bliver ved at gjøre sig Umag; hun vil ikke fortryde det. Der skal saamæn blive nok for hende at bestille, for nu trænger vi just til hende.“ Clausen blev, som enhver Fader vilde være bleven, inderlig glad over at høre en saadan Tilfredshed og uaffordret Forsikring af sin Datters Chef. Lidt efter at han var gaaet sagde Genholm

betænkelig: „Det vilde dog være mærkeligt om Jfr. Clausen skulde have vundet to Toner.“ „Na hun har Fanden!“ svarede Holstein med største Nølighed idet han tog en Priis. „Der bliver saagu aldrig Noget af hende; gid vi var vel af med hende.“ Der var imidlertid eet Tilfælde, hvori Holstein kunde sige sin Hjertens Mening skarpt og ligefrem, og dette, som hans i den daglige Omgang jævne, slentrende Natur rigtignok kun meget sjældent lod ham komme i, var at han blev opbragt. Han havde en Følelse og Barme, som Hauch ikke kjendte til, og pirredes den til Bredesudbrud, da, det maatte være mod hvem det vilde, kunde han udtrykke sig ikke blot droit og flydende, men med den fjælle Soldats fulde Kraft og Værdighed. Og, det maa man sige til hans Ære, han maatte i dette Tilfælde i det mindste troe, at han havde Ret, thi følte han, at han havde forskyldt Uvillie, da dæmpede han sin Uergrelse over endog temmelig bittere Stiklerier og Bebreidelser, uden dog derfor at forsømme Leiligheden til paa en rolig Maade at tage Opreisning derfor. — Strax efter Holsteins Tiltrædelse blev Directionens Triumvirat fuldstændiggjort ved Etatsraad, Notarius publicus Gottsche Hans Olsens Udnævnelse til Meddirecteur. Han var en meget kundskabsrig, i den danske og de fremmede Litteraturer velbevandret Mand, der havde seet sig om i Verden, i tre Aar været Professor extraordinarius i Moral og de skjøne Videnskaber ved Sorø Academie og sildigere opholdt sig i Tunis som dansk Consul. Enhver Time, som han havde tilovers fra sin Embedsførelse og det Selskab af Byens meest Udmærkede i alle Fag og Stillinger, hvilket, hans Pung til uafsladelig Forlegenhed, næsten aftenligt flokkede sig sammen i hans gjæstfri og meget behagelige Huus, benyttede han endnu

stadigt til Læsning af det Nyeste og Bedste, for at holde Skridt med det kunstneriske og humane Livs Udvikling. Som han fortrinsviis yndede den franske Poesie, var ogsaa hans æsthetiske Grunddannelselse fransk: Boileau, Batteux og Marmontel kaldte han sine Veiledere; men han var kommen til Selvstændighed i sin Dom og fandt Poesie i Meget, som hans Veiledere enten slet ikke kjendte, eller savnede Evne til at begribe i dets Væsenlige. Havde han ikke Rahbeks Skarpsindighed til at gennemforske det Psykologiske og det artistisk Giendommelige i enkelte af ham særdeles yndede Digterværker, saa havde han heller ikke hans Gensidighed og Fordomsfuldhed, men var en varm Beundrer af det poetisk Skjønne i hvilken Aand og Form det end aabenbarede sig. Han talte med megen Enthusiasme om Voltaires aandrige Tirader, sine Vittighed og elegante, blændende Sprog, men han var ogsaa begejstret for Göthe, som han kaldte „den i alle Digterarter uovertræffeligt plastiske Digter;“ for Schiller; for Shakespeare, hvis tragiske Værkers Indførelse paa den danske Scene just han var den, der tog sig ivrigt; og for Calderone, som han derimod, da den spanske Minister, Grev Yoldi, til Holstein havde yttret Dnske om at faae „El alcalde de Zalamea“ givet paa Vers og i den rette spanske Form, paa ingen Maade vilde taale opført, „da ikke den mesterligste Oversættelse vilde være istand til at give blot en Ahnelse om Originalens glimrende Lyrik og henrivende musikalsk Sprog.“ Hvor høit han satte Holberg, viste han ved i Directionen at gjøre Forslag om, at „Theatret skulde i fem Aar give fem Forestillinger aarlig for at skaffe Midler til at faae en Statue af den danske Comedies Skaber udført af Thorvaldsen, for at den kunde foræres Staden som et herligt Minde-

mærke, der vilde finde et smukt og det meest passende Sted paa Pladsen imellem Frue Kirke og Universitetsbygningen." Holstein slog Hænderne sammen og spurgte: hvorledes Directionen vel for Hs. Maj. skulde motivere en Indstilling om et saa umaadeligt Offer af Theatret. „Intet er lettere;" svarede Olsen varmt, „det skal jeg gjøre for Directionen. Jeg anslaaer kun lavt, hvad Holbergs Stykker have indbragt Theatret siden dets Aabning, og siger: „Allernaadigste Konge! see, disse Hundredetusinder har Holberg, med Stykker, som han ikke har faaet en Skilling for, for tjent til Theatret i 70 Aar ved at fornøie Deres Majestæts Undersaatter; og det er kun en Deel af den store Mand's uskatteerlige Fortjenester af Konge og Fædreland; thi at der nu er Liv og Lys i Nationen, det er fornemmelig hans Bærf.“ Jeg tænker, at Frederik den Sjette vil finde det Motiv fyldestgjørende." Holstein vilde imidlertid aldeles ikke gaae ind paa Forslaget, allerede af den Grund, at der ikke kunde findes Aftener til saa mange Forestillinger foruden de nødvendige Beneficer; og Rahbet understøttede ikke Olsens Beviser for at det dog maatte kunne lade sig gjøre. Olsens Colleger søgte i det Hele at holde ham udenfor det Administrative, og Personalet, som saae dem ideligen færdes og fortroligt samtale paa Theatret med de Ansætte, medens Olsen aldrig viste sig der uden i bestemt Forretning, men kun med Opmærksomhed fulgte Forestillingerne fra Parkettet, var ogsaa af den Mening, at „han destoværre kun havde lidet at sige". I den lille spinkle, gestjæftige Mand, der viste sig hoslig og urban mod Smaa som Store, og, med sit tynde, i stiv Hanekam opsatte Haar, sin blaa Kjole med blanke Knapper, hvide Piques Vest, korte lyse Kaschemirs Beenklæder, Silke-

strømper og gullkravede Støvler, var lutter vims og godmodig Pænhed, troede de Fleste at see den ubetingede Eftergivenhed. De, som tilsidst af Nøden dreves til at udbede sig hans Bistand, fik imidlertid Overbeviisning om, at der ingenlunde manglede ham Energie, naar det kom an paa at tale for en god Sag, hvad enten den gjaldt Raade eller Ret; og mærkede han, at man ved betydelige administrative Spørgsmaal søgte at liste sig udenom ham, var han ikke den, der taalte det. Det var ikke saa partiske eller Theatrets Bærdighed krænkende Afgjørelser, som han forhindrede ved sin bestemte Indsigelse. At fremme Noget, som kun havde reen kunstnerisk Interessse, formaaede han sjeldent, men han gjorde sig, uden Bram, ikke lidet fortjent af Theatret ved at afværge Meget, som var imod den. Tjær befattede han sig dog med Censuren, og det med ligesaa megen Samvittighedsfuldhed som Smag. Næsten enhver af Datidens unge Skuespilforfattere nød, eller kunde i det mindste nyde, Gavn af hans kyndige Raad og Veiledning. Ikke sjeldent gjorde han Forslag til meget hensigtsmæssige Forandringer og Forkortelser i deres Arbejder; maatte han forkaste et Stykke, hvori han opdagede Spor af Anlæg, søgte han altid personligt at opmuntre Forfatteren til heldigere Forsøg; og langtfra, som Rahbek, at hemmeligholde sin afgivne Censur og aflaae Meddelelsen af Motiverne til Forkastelsen, meddeelte han gjerne Forfatteren sine under Læsningen nedskrevne Bemærkninger, der angik Sprogfeil og enkelte Udtryk saaveljom Plan eller Charakterfildring og viste baade hans store Opmærksomhed for Gjenstanden og et lyst kritisk Blik, saa at de for Begynderen vare særdeles belærende. Undertiden fik han Ubehageligheder af denne Belwillie, og engang, da ogsaa hele

Directionen fik dem, maatte han af sine Colleger endog høre alvorlige Bebreidelser for at han, ved at indlade sig med en Forfatter om Detaillen i hans forfæstede Stykke, udsatte dem for at blive trukne ind i offentlige Stridigheder. „Lad saa være!“ udbrod Olsen meget fortørnet: „siden jeg har maattet taale mange store Ubehageligheder for Antagelsen af flette Stykker, som jeg paa det Bestemteste har sat mig imod, kan De, mine Herrer, vel finde Dem i en lille Ubehagelighed fordi jeg har oplyst Forfatteren om Feilene i et Stykke, hvori der er saameget Godt, at jeg kunde fristes til at antage det.“

Holstein fandt naturligtviis, som ny Chef, en glædelig Modtagelse hos Personalet, saameget mere da hans Væsen virkelig gjorde Tonen langt behageligere, end den havde været under Hauch, hvilket ogsaa var Skyld i at han i sin hele Embedstid bevarede en i det Hele gunstig Stemning for sig, uagtet han ofte gav Enkelte god Grund til Misnøie, ved at han, snart af Frygtagtighed, snart af personlig Ugunst, ikke spillede fair play. Strax efter sin Tiltrædelse udvirkede Holstein, at den af Hauchs Rarrighed for 7 Aar siden foranledigede fgl. Resolution, hvorefter Forestillingsomkostningerne ved Beneficer, som ikke gives for Tjenestenaar eller første Gang for Flid og Talent, skulde afholdes af Beneficianten, blev ophævet, saaledes at Theatret herefter afholdt Udgifterne ved alle Beneficer, hvilket vakte stor Glæde, især da denne Naade udstræktes til Foersoms Declamatorium, saa at de Mange, som haabede at opnaae Tilladelse til ogsaa at give en af disse dengang særdeles yndede Extrasstillinger, turde vente ligeledes at slippe for de betydelige Omkostninger. — Hans Forventning om, i endnu høiere Grad at vinde Personalets Undest ved i en Indstilling, hvilken han paa-

lagde Rahbet, som skrev Udkastet, at benævne „den behageligste Embedspligt, der maaskee nogenfinde vilde falde i Directionens Lod,“ at andrage paa Galeottis, Schwarz's og Rosings Udnævnelse til Riddere af Dannebrog, slog derimod aldeles feil. Vel glædede de Fleste, om end ikke Alle, sig over, i Danmark for første Gang at see theatralff Kunst hædret ved tre saa geniale Mænds Udmærkelse, men disse vare afgaaede fra Scenen, og Det, at der ikke paa samme Tid iblandt Theatrets Udmærkede, som betraadte den og vel i deres Kunst kunde sættes ved Siden af dem, der for Fortjeneste i andre Kunster vare blevne hædrede med Ridderkorset, var Nogen, hvem man ogsaa ansaae værdig til at bære det; at en, allerede som Kunstner, saa almeenerkjendt fortjenstfuld Mand som Knudsen, kun, blot fordi „man ikke kunde gjøre ham til Ridder, da han spillede Comedie,“ for tre Aar siden var bleven Dannebrogsmænd for en patriotisk Virksomhed, ved hvilken han flere Gange havde sat Livet i vove og gavnet overordenligt og langt mere end Mangen, som derfor havde faaet Ridderkorset; og at der var ymtet om, at man vel kunde indstille de tre store Kunstnere til Riddere, da de ikke mere kaldtes til offentlig Tjeneste, — Det gjorde, at de for Dannelse ved Theatret og i Samsundet agtede Skuespillere fandt, at den Værd, som paa denne Maade vistes Kunsten, ret for Publikum stillede Kunstneren til Skam, idet den udpegede ham som en Person, der, ved at drive en Kunst, hvilken man ikke kunde negte Beundring og Agtelse, var uværdig til at nyde offentlig Udmærkelse lige med Andre, hvilke han, baade som Menneffe og af Fædrelandet fortjent Mand, kunde stilles ved Siden. Denne Anskuelse

sandt strag Indgang hos Personalet og vakte et Misnoie, der gav sig Lust i Stiklerier paa „hvilket Aam Personer, som betraadte Brædderne, bleve ansete for,“ hvad der voldte Holstein megen Vregelse, især da han erkjendte, at der var Grund til Fortørnelsen, og han, som han vedgik for Clausen, vidste, at han ikke var istand til at overvinde Fordommen saaledes, „at Personalet kunde faae Satisfaction.“

Noget meget Ubehageligt, som Holstein strag maatte være betænkt paa, var at faae Indtægten betydeligt forøget. Krigen havde bragt Handel og Pengevæsen i en saa abnorm Tilstand, at der var opstaaet en frygtelig Forvirring i alle pecuniaire Forhold. De fluctuerende Priiser vare stegne saa forbausende, at flere af de ved Theatret meest anvendte Materialier kostede sex Gange saameget som for tre Aar siden, medens staaende Indtægters Værdie kun var bleven til i det Høieste Femtedelen af hvad den havde været, og med hver Dag blev dette Misforhold skrækkeligere. Der maatte skaffes Midler til baade at bestride de enormt stegne Forestillingsudgifter og at give de høist fornødne store Gagetillæg, saameget mere da Abonnementet havde indbragt mindre end i foregaaende Saison. Den eneste Maade, hvorpaa det kunde skee, var ved at sætte Billetpriserne høiere, hvilket han dog kun vovede saa vidt, at de bleve omtrent en Trediedeel større, end de hidtil havde været, hvilket ikke var tilstrækkeligt i Forhold til Udgifternes Stigen, men dog hjalp ham igjennem, ved at han efterhaanden tog det under Hauch Opsparede til Hjælp. Fra Januar 1812 bleve Billetterne paa det kongelige Theater da til

1ste Pladsloge og Parkettet betalte med 2 Rd. = Mk.	
2den Pladsloge og 1ste (siddende) Parterre	1 — 3 —
(2det) Parterre	= — 4 —
Galleriet	= — 3 —

og paa Hoftheatret

Pladslogen og Parkettet med	1 — 3 —
1ste (siddende) Parterre	1 — = —
(2det) Parterre	= — 3 —

ligejom ogsaa Logerne, naar der ikke var Abonnement, jattes hoiere med en Trediedeel. Som en Bequemmelighed, Publikum skulde opnaae for de forhoiede Priser, bleve Pladsjerne i Parkettet og 1ste Parterre numererede, men da man ikke faldt paa de simple Forholdsregler, hvorved den Enkelte nødvendigen maa sikkes Retten til den tagne Plads, voldte denne Indretning saa megen Uorden og Forvirring, at den kun blev Publikum til Uleilighed og snart ophævedes.

Denne Saison bragte atter en original Comedie i fem Acter: „Gittebarnet“ af N. T. Bruun. Den var imidlertid, ligesaa lidet som Bangs „Lystspillet“, en Frembringelse af Vid og Lune, men en blot routineret Anvendelse af hvad Forfatteren, ved ideligen at oversætte Stykker af Røgebue, havde tilegnet sig af dennes Maneer. Originalitet i Opfindelse, et nationalt Præg eller Charakterfildring fandtes der ikke Spor af, og Opløsningen paa den lille, langt udtrukne Handling maatte skaffes tilveie ved Opdagelsen af en skjult Forbrydelse, et gjensundet Barn og en unaturlig Monolog. At benytte de talentfulde Skuespillere i Roller, som lignede dem, han allerede havde seet dem gjøre Lykke i, og at bruge de dagligdags anvendte Comedie-Ingredientier i nogle nye Forbindelser, havde siensynligt været

Forfatterens eneste Formaal, og dette var endda for saa vidt meget slet naaet, som ikke engang en eneste af disse Forbindelser var blot en Smule piquant, men, med trivielle, jnakkejelige Personligheder, af hvilke de, som skulde gaae for comiske, selv reent ud fortalte Publikum at de vilde være Narre eller Kjeltringer, gav nogle meget matte Situationer. Som i „Lystspillet“ blev der ogsaa i dette Stykke spillet Comedie i Comedien, og Qvindefjønnet var her ikke mindre ilde behandlet i de Roller, der skulde have Anstrog af Charakter, thi to Fruentimmer — det ene endogjaa en Oberstinde, der har været Enke i over en Snees Aar og har en giftesærdig Datter, — frie selv til to latterlige Personer, og det paa den udelicateste Maade. Efter de kosebueste Stykkers Monster maatte „Hittebarnet“ være baade rørende og comisk, men det Rørende var blot tilstede i sentimentale Hverdagstirader og det Comiske i Overdrivelse og forbrugte Bittigheder, hvoraf dog et Par vare ret heldigt anbragte, ligesom i det Hele Dialogen, saa plat den end var, stod over den vrøvlagtige Pæsfiar i „Lystspillet“, af hvis væmmeligt carikerede Baron Drenskjold Forfatteren forresten havde givet en ny Udgave i en Secretair Palmstjerne, som ogsaa lader „alle Landets Piger misunde den, der faaer ham,“ og byder Oberstindens Datter, som af Moderen er ham tiltænkt, „en Fæstensring, der er en Gadeau af en Dame af Stand, som gjerne vilde have været i hendes Sted.“ At et Stykke, hvis Personer alle vare tilskaaerne efter de Rollehavendes Eiendommelighed, blev udmærket godt spillet, er naturligt; især glimrede dog Frydendahl i Major Lindner, der agerer en „General Maximilianus von Donnerkreüz“, som ved et meget plumpt Courmagerie faaer „Amor til med sin elektriske Flamme

at tænde den gamle Oberstindes hjælne Hjerte;" og Knudsen, hvis Udførelse af en slyngelagtig Forvalter Pertent var ligesaa original som grundcomisk, endskjøndt Rollen kun var en slet Omkalfatring af hans mæsterligt udførte Snap i „Den forladte Datter“. Uagtet den ypperlige Fremstilling holdt Stykket sig ikke paa Scenen i 6 Aar, og opførtes kun 10 Gange. — Da Rahbeks af „Den dramatiske Skole“ givne Lystspil, med alle deres Mangler, viste et Talent, som, naar det blev anvendt med Flid paa et nogenlunde velvalgt Stof, maatte kunne frembringe noget virkelig Værdifuldt, skulde man have ventet, at siden han ikke anbettede „Skolen“ sit Genactsstykke „Tyveaars-Festen“, men, som Censor, selv domte det værdigt til at spilles af det kongelige Theaters første Kunstnere, havde det, skjøndt i Omfang en Bagatelle, enten i Henseende til Plan eller endog blot en enkelt Charakterfildring, staaet over hans tidligere Arbejder. Men dette var jaalidet Tilfældet, at det tvertimod var det ringeste af alle hans dramatiske Productioner og ikke havde en eneste af hans andre Stykkers gode Egenskaber, end ikke den smagfulde Dialog. Her blev atter spillet Comedie i Comedien, endog til den Yderlighed, at hele Stykket er et Comediespil og det af syv Personer under aldeles usandsynlige Forhold og i en Handling, der er saa barnagtigt anlagt og udført, at det Hele mere bærer Præget af en flygtigt sammenskreven Spøg til Moerskab ved en Familielystighed, end af „et Skuespil“, bestemt til offentlig Fremstilling. En Godseier Hjemvel, der ellers gjæstfri aabner sit Huus for Enhver, befaler sin Karl at lukke Porten og vil ikke „indlade nogen Moders Sjæl“, fordi han „ene i Hjemmet med sin Kone vil feire deres tyveaars Bryllupsdag;“ men idet Karlen vil lukke sætter

en Rytter med Magt ind i Gaarden og Hjemvel faaer pludselig en Indqvartering af syv Personer, der høist impertinent paa Tydsk, Fransk og Engelsk gjøre sig hjemme i hans Huus. En monoton og meget uinteressant Kævlen med disse Uforskammede, for at jage dem paa Døren, er Stykkets Indhold; indtil den Ende, kun af den Grund, at det engang maa have en Ende, siger, at han er en Major Broderkjær fra Vestindien, en fortrolig Ven, der med sin Kone og to andre af Fredsforstyrterne har for 16, 17 Aar siden levet i daglig Omgang med Hjemvel og hans Kone, uden at Noget af disse nu kan gjenkjende dem eller hos blot en Gæste af alle Fire falde paa at finde et bekjendt Ansigt eller Mæle. Efter Forklaring om, at de ere komne for med Hgteparret at holde Tyveaars-Festen slutter Stykket med rørende Grindringer om Fortiden og en Apostrof til Venkab og Kjærlighed. En fortræffelig Udførelse kunde ikke vinde Publikum for dette Naahvel uværdige Arbeide; det maatte henlægges efter kun tre Forestillinger. — Femactstykket „Kobbersmeden“, af Colman den Yngre, havde, uden at være et Mesterværk, meget af den gode engelske Comedies Bæsen: flere særdeles heldigt opfundne Charakterer, som, ved Indvirkning paa hverandre, hver for sig kom til god effectfuld Udvikling, ypperlige Situationer og en Dialog, hvori der var Sjæl og Humor. Ogjaa i dette Stykke fremtraadte det Rørende, i nogle Scener endog meget stærkt, men det gik ud fra Situationer, som Charaktererne følgerigtigt ledede til, fik sin fulde Virkning just ved en velanlagt Forbindelse med det Comiske og havde Liv, Kraft og Sandhed i sit Udtryk. Imidlertid havde Skuepladsen tabt for mange af den gamle Skoles Kunstnere, som besad Dygtighed til rigtigt at opfatte og

naturligt, frit og fyldigt at fremstille den engelske Comedies dybtgaaende humoristiske og simpelt hjertelige Charakterer, til at endog blot Hovedrollerne kunde skaffes deres Ret. Den følelsesfulde, jævne og djærve Kobberrjmed laae ikke for Lindgreens Talent og Individualitet; den i sin Ulykke fattede og karakterfaste Datter blev ved Mad. Hegers elegiske Natur gennemgaaende blot lidende og larmoyant; Ingen kunde ret fatte Lid til at den Peregrine, som spillede af Clausen, Scenens bestaltede Intriguant og Skurk, virkelig var, som Forfatteren ypperligt har skildret ham, en bramfri, retskaffen, uegennyttig og bestemt Mand; og Kruse savnede altfor meget Ironie og Humor til i Brulgruddery, som naturligviis allerede i Oversættelsen maatte tabe en stor Deel af sin irske Moersomhed, at kunne give den Godmodighed, Fissighed og snurrige Sorgløshed, hvoraf denne Original mesterligt er sammensat. Kun en mindre Rolle, Tjenestekarlen Toby, skete Fyldest, ved at Carl Bruun gav den med hele sin aabne, elskværdige Munterhed, som saaledes morede Publikum, at det troede den at være den bedste Rolle i Stykket, der vel optoges med Bisald, men gav saa maadeligt Huus, at det efter sex Forestillinger blev henlagt. Af de andre oversatte Stykker blev kun Kogebues Fireactstykke „Den unge Ziguenerinde“ mærkeligt derved, at Jfr. Busch, som Ziguenerinden Lazarilla, i det saaledes viste sig i sit Talents og sin Yndes fulde Glæds, at hun fremkaldte Publikums stormende Bisald; og Kruse vakte Mennekesjenderens som Mængdens store Beundring ved, som Storingvisitor, i Udseende, Holdning og Diction at give et imponerende Billede af en høi katholsk Geistlig. Der var i enhver af denne storartede Fremstillings Nuancer en saadan Bestemthed

og i alle et saa inderligt Sammenhold, at den virkede som en ved sig selv uimodsigelig Sandhed. En Fru Thrane, født Romerinde og, ved en meget anseet geistlig Familie, vant til at see flere af de i pavelig Stats-tjeneste staaende Cardinaler i de intimeste Forhold, spurgte forbausset, hvor dog denne Skuespiller havde havt Veilighed til saa noie at studere den fornemme katholske Geistligheds Væsen, og da hun overrasket hørte, at han var en temmelig udannet Mand, der aldrig havde været over Danmarks Grændse, udbrod hun: „Saa har hans Genie viist ham, hvad ikke mange Romere faae at see i Vaticanet!“

Weyses anden Composition „Faruk“, Texten i tre Acter af Dehenschläger, blev, da den kom frem i Anledning af Kongens Fødselsfest, bragt paa Scenen med megen Omhu for det Materielle, men gjorde kun ringe Lykke. For en stor Deel laae Skylden i Digtet, som vel syntes at være theatralisk, men paa ingen Maade var det, da de sceniske Midler ikke kunde være og langt mindre, med Theatrets saare maadelige Maskinerie, vare istand til at frembringe den tilsigtede Effect. Men især var det dog i Forventningen med Hensyn til Musiken at Publikum følte sig skuffet; thi vel fandt Enkeltheder deri, som f. Ex. den yndige Sang ved Kilden: „Risler alle Bølger smaa“ og et Par Smaasoloer, meget Bifald, men i det Hele savnede man dramatisk Liv, Melodie og den hos de enkelte Numere rhythmiske Afrundethed, som i høi Grad bidrager til den theatraliske Virkning og gennemgaaende havde udmærket „Sovedrikken“. Den almindelige Dom lød, at det var vistnok en meget smuk Musik, men som var saa kunstigt behandlet, at den ikke kunde falde i Øret. Til Uheld for Componisten var ogsaa den kunstneriske Udførelse meget

mangelfuld og i enkelte Partier endog saa slet, at den ikke engang correct og tydeligt gav de af ham foreskrevne Tonejætninger, end sige Anden i dem. Af Trang maatte Genholm synge Faruk, men med hans Tenor var det aldeles umuligt blot nogenlunde at fyldestgjøre i et Hovedpartie af Weyse: den ængstligt frempiinte, sjælløse Udførelse berøvede det ganske dets poetiske Gehalt; Geonchas meget vanskelige Synge- og Spillerolle horte ikke til det Fag, hvori Knudsen havde sin Styrke; og Mad. Dahlén gav, i Sang som i Spil, Satchefara med en Kulde og Sjælsrolighed, som var saa modstridende den Charakter, der af Componisten var lagt i Partiet, at denne vigtige Rolle, som var anlagt paa stor theatralisk Effect, blev en meget kjedsommelig Urimelighed. En Epilog, der af et Barn blev fremsagt i Anledning af Fødselsfesten, gjorde langt mere Lykke end noget Numer i Stykket og maatte ved fire Forestillinger gives med det som Trækmiddel. Saisonens eneste musicalke Nyhed, foruden „Faruk“, var Toactestykket „Tante Aurora“, der blev modtaget med meget Bisald, men ikke opnaaede mange Forestillinger, endstjøndt Boyeldieus henrivende Musik, især ved et Par Numere, hvori han med megen Smag og Ynde har sammensmeltet det Melodiske med det Charakteristiske til Udtrykket af overdreven smægtende Følsomhed, behagede overordenlig meget. Texten var for uinteressant og Udførelse, med Undtagelse af at Mad. Liebe, som Jfr. Sølvér fra Novbr. 1811 var bleven ved Giftermaal med Skuespilleren, gav Titelrollen i en fortræffelig fintcomisk Fremstilling, for maatte til at kunne understøtte dette herlige Musikværk saaledes, at det fandt blivende Plads i Repertoiret.

De vigtige Afgaange og usædvanlig hyppigt indtrædende Sygdomstilsælde fordrede mange betydelige Kollers ny Besætning, hvilket foranledigede en saadan Mængde Prøver og det dygtige Personales overanstrengende Anvendelse, at Chefen ofte i denne Saison saae sig i yderste Forlegenhed for Stykker til de nærmest forestaaende Forestillinger. Hvor meget Skuespillerne end vare derimod, blev han nødt til at søge Bistand ved efterhaanden at benytte „Den dramatiske Skoles“ meest yndede Stykker, som „Skuespilleren imod sin Billie“ og „Den Døve“, i det kongelige Theaters Repertoire. Skolen vilde derved have været udsat for ganske at tabe den ringe Interesse, som Publikum viste den, hvis den ikke pludselig i høi Grad havde vundet Anseelse ved to Nyheder, hvori dens bedste Kræfter vare saa heldigt anvendte, at den gav dem fortræffeligt og stadigt for fuldt Huus. Den ene var „Galningen“, en almindelig plat Kjøebueiade i tre Acter, men der, af Carl Bruun, som Hans Molkus, en gammel Invalid; Haack, som von Piffelberg, en naragtig Herremand; og Fr. Elisabeth Charlotte Amalie Falck, — der ved Udvortes, Lune og vittig Ironie levende erindrede om Mad. Gjelstrup og vilde være bleven en udmærket Soubrette, om det kun ikke havde manglet hende paa Lyft til at være det, — som Kammerpiggen, spilledees saa ypperligt, at den gjorde stor Lykke. Den anden Nyhed: „Fruentimmerhaderen“, et fransk Genactsstykke, som, ved Anbringelse af nogle nydelige Musiknumere af forskjellige Componister, var af N. E. Bruun bearbejdet til et vakkert Syngespil, sandt, uovertræffeligt udført, en endnu mere glimrende Modtagelse. Fr. Thomsen var, ved den fineste qvindelige Ynde, sit medfødtte uskyldige Skjelmerie og den hele indtagende Personlighed, fortryllende baade som

Baronessen og i den paatagne Gartnerpigerolle; og Carl Bruun feirede en af sine meest glimrende Triumfer som Marcel; det jublende Publikum vidste ikke hvad det skulde beundre meest, den inderlig naturlige Godmodighed og elskelige Munterhed i hans Spil, eller hans henrivende Sang. Denne unge Kunstner var dengang Publikums Kjæledægge: aldrig har nogen dansk Skuespiller været mere yndet, ja forgudet end han. Naar han, lille, bredskuldret og firskaaren, med besteden Alvor i det friske, fyldige Bondeansigt, en Smule rokkende, men strunk, spadserede ned ad Østergade, pyntet som en Modeherre, i blaa Kjole med blanke Knapper, lyse Tricots Beenklæder, en broget Shawlsvest, med tre, fire forskjelligt farvede Atlases Kraver under, med guulkravede Støvler, et broget Silketørklæde hængende langt ud af Kjoletommen, mange Signeter dinglende ved den brede Gulduhrkjæde, Hatten sat skraa paa det mørke løkkede Haar og store Tøndebaandsringe i Ørene, da saae han vel, for dem, der ikke kjendte ham, ud som en stadselig fin Slagtersvend; men Ingen, der kjendte ham, undlod at vende sig om for beundrende at betragte det Vidunder, som saaledes havde begejstret Publikum for sig og hvem Enhver vidste, at der meentes, naar Nogen sagde: „den guddommelige Carl!“ Det var dog især som Sanger, at han havde erhvervet sig dette Epitheton, og kun som Sanger at han bar det uden Nogens Indsigelse. Som Skuespiller var det mindre ved Kunsten, bestemt og objectivt at fremstille en Charakter, at han besad en forunderlig Evne til saaledes at fornøje, at Mængden fandt sig fyldestgjort med hvad han saa gav, end ved sit Lunes naturlige Godmodighed, som han førte over paa sin Rolle; Kjenderen fik ikke sjeldent Anledning til at anke over Mangler i baade

Opfatningen og Udførelsen. Men naar han sang, da var Kjenderen saavel som Ikkkjenderen lutter Henrykkelse; hans høie Bariton havde en saa sjelden Fylde og henrivende Belklang, at Alle med Belyst lyttede til enhver af dens Toner. Uden at have faaet synderlig Skole, sang han hvad der laae for hans Stemme med en fuldendt Sangers Kraft og Sikkerhed; han var af Naturen bejjælet af en dyb musikalsk Følelse, som gav hans Foredrag en gribende Virkning. Hans Anvendelse i Syngepjillet var imidlertid temmelig indskrænket, thi deels var det fornemmelig i Viser og Romancer at han satte Publikum i Begeistring, og deels fik han sjeldent Roller, med Undtagelse af nogle unge Bønder, som tillode Brugen af den naturlige fulde Stemme, hvilken han forresten end ikke i gamle Mænd søgte at dække, men lod tone i al dens ungdommelige Friskhed og Fyrighed, hvorved Sangen blev stærkt affstikkende imod den Talestemme, han brugte til Replikkerne: Noget, som Tilhørerne gjerne overbare med for at kunne høre den for-gudede Sanger i hans hele Styrke. — Af sit Nationaldrama „Peder Skram, Danmarks Bovehals“, fik Rahbek langt fra den Glæde, som han havde fortjent. Det udmærkede sig, som alle hans Stykker af den Art, ved et herligt, fjærnefuldt Sprog, en kraftig dansk Aand og nogle i ædel Simpelhed skjønne Scener, men Publikum fandt, at det ikke havde Handling og theatralisk Effect nok for fem Acter. Desuden blev det meget maadeligt spillet. Efterhaanden som Eleverne fik Roller ved det kongelige Theater, aftog deres Lyst og Flid for „Skolens“ Forestillinger saa bemærkeligt, at disse, med Undtagelse af enkelte, hvori de Talentfuldeste havde glimrende Hovedroller, istedetfor at vidne om stigende Præcision og Dygtighed i de enkelte

Rollers Udførelse, viste en stærk Tilbagegang. Hvor lidet endog Lærers Interesse formaaede at fremkalde almeen Iver, fik Publikum ret at mærke ved Opførelsen af „Peder Skram“, hvori flere Scener spillede med en Lunkenhed og Skjodesløshed, som vilde havde ødelagt et kortere og mere effectfuldt Stykke.

Bed Galeottis lille Ballet „Dandsjygen“ favnede man, baade i Compositionen og Behandlingen af dens enkelte Partier, meget den Opfindelseevne, som havde vakt Publikums Beundring for Mesterens tidligere Arbejder. Det fandt kun et Par moersomme Situationer imellem mange matte Gjentakelser af noget allerede Seet, og skænkede den vel Bifald, men ikke saamegen Opmærksomhed, at den, selv som Tilgift til yndede Stykker, kunde holde sig paa Scenen. Med Laurents sidste Balletforsøg gik det endnu uheldigere; det var lutter Gammelt af det almindeligste Slags og saa effectløst anvendt, at der kun opnaaedes to Forestillinger.

Holsteins største Omjorg havde fra hans Tiltrædelse været henvendt paa at faae en dygtig Tenorist. Alle ham bekendte Elskere og Dyrkere af Musikken spurgte han, om de ikke kjendte Noget, der med en god Stemme forenede et taaleligt Udortes og havde Lyst til at gaae til Theatret, og hos Capelmesteren indfandt sig ogsaa idelig Aspiranter, hvilke vel af Mangel paa musikalsk Dannelse ikke ventede at opnaae de i Avertissementet lovede Raar, men som dog troede at være i Besiddelse af en saa brugbar Stemme, at de turde haabe Ansættelse; ved Prøverne bleve de imidlertid alle fundne udygtige til betydelige Partier. Endelig bragte Knudsen Chefen den glade Tidende, at Peter Rabell, Cantor i Aalborg, en ung musikalsk dannet

Mand, med hvem han i Sommeren 1811 havde gjort Bekjendtskab paa sin patriotiske Rejse i Jylland, og hvis Stemme var en af Naturen særdeles klangfuld Tenor, fandtes villig til at forsøge sig paa Scenen, hvortil han ogsaa havde et ret godt Ydre. Dette Tilbud modtog Holstein med Glæde og var meget lykkelig ved at Capelmesteren, efter at have hørt ham, gav det bedste Haab om, at han kunde blive en dygtig Sanger. Vel troede Holstein at bemærke, at den tilkommende Syngespillester ikke havde synderlige Fremstillingsevner, men hvad det angik, gav han sig selv Theaterdirecteurernes sædvanlige Trøst under saadanne Omstændigheder: at naar han bare havde Stemme, saa vilde det Dvrige nok komme af sig selv. Rabell blev strax ansat som kongelig Skuespiller fra 1ste Mai 1811 med 500 Rdlr. Med hans Debut i „Høstgildet“ vare Holsteins Forventninger imidlertid aldeles tilintetgjorte. Den unge Mand var saa bly og undselig, at det kun med Møie lykkedes at faae ham ind paa Scenen, og endstjøndt han for sin Sang høstede opmuntrende Bisald, fandt han hos sig selv sin Uengstlighed saa uovervindelig, at han ved Saisonens Slutning ganske opgav Forsøget paa at blive Theatersanger og ansøgte om sin Afsked, hvilken han opnaaede den 27de August saaledes, at han, som han havde betinget sig, endnu i to Aar beholdt sin fulde Gage. Der var imidlertid indtruffet en Omstændighed, som gjorde, at Holstein blev mindre nedslagen over den mislykkede og Theatret meget bekostelige Debut, end han ellers vilde være bleven. Ludvig Zinck, en Søn af den gamle Syngelærer og nu hans Medhjælper ved Indstudering af Syngepartier samt Souffleur ved Syngestykkerne, var falden paa Gaden og havde brækket det ene Been. Begge hans

Poster vare saa vigtige for den daglige Tjeneste, at Chefen strax maatte søge dem midlertidigt besatte, hvilket skete med Broderen Georg Zink, som, 24 Aar gammel, var Student og Cantor i Kastelet, havde fra sin tidligste Barndom saa uophørligt været af Faderen holdt til Musikken, at han kunde kaldes gjennemmusikalisk, og var bleven jaadan skolet i Sang, at hans af Naturen smukke Stemme havde faaet en overordenlig Bøielighed og ganske fortræffeligt forbandt Brysttonerne med Halssetten, hvorfor han med Egalitet, i et usædvanligt Toneomfang, let og ualmindeligt sikkert kunde udføre endog de høieste og meest colorerede Tenorpartier. Ved at overvære en Syngeskoletime, hvori Zink indøvede de Rollehavende deres Partier idet han fra Bladet, flydende og kraftfuldt, sang dem for dem, blev Holstein høiligen overrasket af den ualmindelige musikalske Dygtighed og sjeldne Naturgave hos den unge Mand, som aldrig havde følt Lyst til Theatret og derfor ikke meldt sig, endskjøndt han fremfor Noget turde have været vis paa at faae Ansættelse. Skuffet i sit Haab om Rabell, bestræbte Holstein sig meget for at overtale Zink til at offere sig Theatret og søge den udsatte Priis. Dette vilde Zink ikke, fordi han, om han besluttede sig til en Debut, ikke ønskede at bedømmes som den, der havde meent om sig selv, at han kunde opfylde Priisopgavens Fordringer; derimod ønskede han Forslag om gode Ansættelsesvilkaar, og disse bleve da fastsatte til: at hans Tjeneste skulde saaledes ordnes, at han kunde vedblive sit Cantorembede og han da faae 400 Rdlr. som kongelig syngende Skuespiller, 300 Rdlr. som Medhjælper ved Syngeskolen og 100 Rdlr. som Reserve-Souffleur. De to Meddirecteurs Betænknelighed ved at ansætte ham i de to sidstnævnte Embeder, da hans

Tjeneste som Skuespiller maaskee vilde hindre ham i at forrette dem just naar det var nødvendigt, afviste Holstein med, at „naar hans Broder kom sig, vilde der kun sjeldent blive Trang til ham i dem, og overalt kom man vel i en snever Bending ud af det; men nødvendigt var det, at han fik dem, naar han skulde have 800 Rdlr. og Directionen kun, for Exemplet's Skyld, kunde give ham 400 Rdlr. som Skuespiller.“ Den 14de Marts blev han kongeligt ansat i alle tre Embeder, og allerede inden Treugersdagen efter gjorde han sin første Debut i det af Du Ruy for sig selv componerede store og vanskelige Partie, hvis Udførelse beviste, at han, med Hensyn til Stemmens Charakter, Omfang og Dannelselse, var den dygtigste Sanger, der nogensinde havde betraadt den danske Scene. For ethvert af sine Syngenumere vandt han ogsaa stort Bisald, men hvad man alligevel savnede hos ham og som aldrig blev ham eienommeligt, hvorvel man ikke sjeldent fik fuld Overbeviisning om, at han kun behøvede Kjærlighed til sin Kunst for at kunne erhverve sig det, det var Smag, Barme og Inderlighed i Foredraget. Han sang sine Partier som en dygtig Virtuøs, Intet var ham vanskeligt: hvad Componisten havde foreskrevet, fik Publikum Note for Note, uden Transposition eller Afsfortning, og blev han engang, af sin Tankeløshed eller Eigeegysdighed under Udførelsen, i en Cadence ført lidt i Vilderede, saa gjorde han sig netop beundret af Musikkyndige ved den Lethed, hvormed han, uden mindste Forlegenhed, vidste musikalsk rigtigt at komme derhen, hvor han skulde; men Sjæl, kunstnerisk Henrykkelse over den Musik, han sang, Hjertelighed, Aand — dette var sjeldent at spore hos ham. Og dog vare Phantastie og Følelse ham ingenslunde fornægtede; skulde han foredrage

et Musikstykke, hvilket han, som rigtignok sjældent skete, selv begejstredes for, eller bød Noget ham et Bøddemaal om, at han ikke i et ellers med Kulde optaget Numer vilde være istand til at afstvinge Publikum Bisald, da kunde han give sin Stemmes Klang, sine nydelige Forzjiringer og sit hele Foredrag en saadan Fortrylselse, at han var vis paa at ende under et uvilkaarligt Bisaldsudbrud, der var saa meget mere overrassende for Publikum selv, da hans Pflagma havde vænnet det til ikke af ham at vente noget Angreb paa dets Følelse. Imidlertid, hvor liden Aand, der end var i Foredraget af hans Debutpartie, man vidste dog allerede af det, at der i ham var vunden en Sanger, som, i reent musikalsk Henseende, kunde overtage endog det vanskeligste Tenorpartie, saa at dette vigtige Fag, der hidtil havde gjort et taaleligt Syngespil-Repertoire næsten umuligt, for saavidt var besat. Men anderledes forholdt det sig, naar man tog i Betragtning, at disse Partier næsten alle fordre Anstand, personlig Elskværdighed og en i det mindste nogenlunde omhyggelig og flydende Replikfremsigelse. Zincks Ansigt, med en lidt opstaaende Næse og brede Kinder, var ei alene ikke smukt, men kunde ikke give Noget, der saae ud som Udtryk af Følelse, Lidenskab eller Affect; hans Figur var af almindelig Høide, men uskøn i Underkroppen, og hans Holdning savnede Lethed og mandig Værdighed. Han havde saaledes ikke af Naturen i sin Personlighed noget Interessant eller endog blot Behageligt, og hans Diction var maadeligere, end man skulde vente den hos en Mand med hans Opdragelse og Kundskaber; det var da kun ved megen Flid, at han vilde have været istand til at slaae sig op til virkelig at blive yndet i det Fag, hans Sangstemme bragte ham ind i, og, hvad der var det

Børste, endog hans Debut viste, at Anvendelsen af Flid til Opnaaelsen af Noget, som han ikke allerede i sin Faders strenge musikalske Skole havde erhvervet sig, var det der mindst maatte ventes af ham. Han blev derfor bestandig en meget maadelig Fremstiller og opnaaede end ikke ved sine ualmindelige musikalske Evner at vinde stort og stadigt Bifald som Sanger. Det er Jagttageren vel bekendt, hvorledes mange Directeurer for Theatre, der give alle Skuepilarter, selv arbeide til de kunstneriske Kræfters Svækkelse, ved til Syngepilroller at antage kunstnerisk raae Personer, naar de blot finde dem i Besiddelse af en udmærket Stemme. Ligesom det gode Spil i Skuespillet bevirker, at Operister, der ikke have Fremstillingstalent, men dog ved Flid kunne blive taalelige, deraf tage Exempel til Efterlignelse, saaledes taber paa den anden Side Publikum, ved at det, for Sangens Skyld, taaler og værner sig til den Uandløshed, hvormed Stymperen stiller sig af med Fremstillingen, sin Sands for det Kunstneriske og stiller efterhaanden sine Fordringer derpaa lavere, medens Skuespillkunstneren ogsaa føler sig mindre opfordret til Anstrengelse for at behage Tilskuere, som tage tiltakke med det aldeles Slette i hans Fag. En Omstændighed ved Zincks Ansættelse gav et slaaende Beviis for, at ogsaa Holstein, endstjøndt han nylig havde faaet en saa følelig Belæring om det Modsatte, var af den Mening, at naar En blot til en fortrinlig Syngestemme havde en nogenlunde menneskelig Skikkelse, maatte han uden videre kunne gaae med som Syngepilelsker. Den 4de April, netop samme Dag da den allerede ansatte Zink debuterede som en munter, fjæk og i flere Forklædninger fremtrædende Husarofficeer, blev han og Rabell, som ligeledes var ansat og havde debu-

teret, først henviste til Rosing, for at faae Instruction. Rosing blev yderst opbragt da han i en Directions-skrivelse modtog Underretning om, at han havde at dressere begge Theatrets kongeligt ansatte første Syngespilere, saa at de kunde blive „præsenterable“. Han skrev strax til Rahbek: „Vel har jeg paa min lange Theaterbane maattet lade mig sige mange forrykte Meninger om den Kunst, jeg dyrkede, men at jeg skulde høre noget saa forrykt som Communicationen af 4de dennes, og endog høre det fra en Direction for et Theater og saa en Direction, som Du er Medlem af, nei, det vilde jeg have forsvoret. Troe de ædle Herrer, at enhver Knold kan blive Elsker i Syngestykkerne, naar der bare sidder en smuk Stemme i Halsen paa ham og han faaer sin Skabelon gaaet lidt over med en Skrubbøvl? Var jeg kanskee Sanger for saa godt Kjob? Jeg veed nok, at Du gjerne saa, at alle Sangere vare saa sjogede, at Folk loe dem ud inden de kom til at lukke Munden op; saa fik Du fodspændt Syngestykkerne. Men jeg siger Dig nu for 100,000de Gang, at jeg holder paa dem, naar de due noget, og det skærer mig i mit Hjerte, at de skulde for-dærves i deres bedste Rolle af Mennesker, som blive drevne herover fra Jylland og maae stødes i Rakken ind paa Theatret — for at spille Halvor! min egen Halvor, som jeg aldrig nogen Aften var, uden at jeg følte mig en saa kjæk Soldat for Fædrelandet og vor elskelige Frederik, at jeg kunde gaae syngende imod et fjendtligt Batterie. En Elsker i et Syngestykke — jeg paastaer det af min Praxis, om Du saa nok saa brist fornægter det efter Din Theorie — er, naar han skal spilles rigtigt, den Rolle, som man finder Saaest til. Musikken løfter ham vel iveiret, det tilstaaer jeg; men skal han elske i Musik, saa maa han ogsaa

elske baade brændende og blødt, elske jaaledes som ikke jeg, endfige Du, kan elske til daglig Brug. Der er lange Pauser og sommetider mange Gjentagelser i Musikken, og i dem maa han elske med sine Dine, sine Lineamenter, sin hele Action, om han ikke skal see ud som et sly Faarehoved, men være en vakker, hjertegribende Ungersvend, som synger sin Kjærlighed baade i Toner og Diekast. Og til saadan en Rolle ville J nu hente Folk fra Gaden. Men det kommer ikke mig ved. See bare, at Du, for Venstabs Skyld, kan paa en god Maade skaffe mig fri for at hugge dem til. Hvad skal jeg desuden gjøre med dem? De ere jo færdige! Hvordan skulde de have nødtigt at staae i Lære hos mig naar de allerede have gjort Mesterstykke? Hvad skulde to saadanne Genier, som kunne løbe fra Chordøren lige ind paa Theatret, behøve Instruction til, naar de allerede spille Halvor og den overgivne Ritmester Roje med den tydske Maleriehandler i Kjøbet uden Instruction? Lader disse tvende værdige cantores være fri for den, eller, dersom J, efterat have ladet dem gaae op til artium, finde at de trænge til at lære at stave, lader en Anden have Fornoielsen og Wren af at lære dem det. Gjør opmærksom paa, at alt, hvad jeg kan sige dem, det maa to Studenter, som tænke paa at betræde Theatrets Brædder, vist allerede have gjort sig Uleilighed for at faae Kundskab om, og til at staae og gaae Model for dem, hvad jeg ikke negter, at de kunde trænge meget til, er jeg for værkbruden. Hvad Du saa finder paa, see at Du faaer den velsignede Kammerherre fra at de skulde gaae i Skole hos mig. Faae Bestemmelsen taget tilbage; det er den eneste conditio, hvorunder jeg i mit Liv vil tilgive, at Du har været med at give den." — Charlotte Mannerup viste strax et Talent,

som vakte store Forventninger. Med et smukt, interessant og meget udtryksfuldt Ansigt, en herlig Theaterfigur og en velklingende Talestemme forenede hun en særdeles takkelig Pli., hvorfør hun vandt levende Bisald i Elskerinder og, fornemmelig, i Verdensdamer. Hun kom hurtigt til et betydeligt Repertoire og vilde have faaet megen Bigtighed for den høiere Comedie, da hun ogsaa røbede et ikke ringe Anlæg for egenlige Charakterroller, men fire Aar efter havde Døden allerede endt hendes Kunstnerbane. Jfr. Nielsen var og blev ved at være blot anvendelig som en smuk Personlighed for smaa Elskerinderoller.

At Jfr. Rosing, der, ved den faste, klare Charaktertegning, hvori hun mere og mere opnaaede Dygtighed til ypperligt at sætte sine Roller ud fra hverandre, havde, som ægte Kunstnerinde, vundet stor Betydning for Scenen og ualmindelig Yndest, afgik ved Døden ikke 28 Aar gammel, var Theatret et meget stort Tab, der følte dybt af hendes Kunstfæller og Publikum saavelsom af Bestyrelsen. Det vilde være blevet følt endnu dybere, dersom Jfr. Busch ikke tildeels havde ladet haabe Erstatning derfor, og det ikke i den begavede og tidligere utrætteligt fremadstræbende Kunstnerindes sidste Dage var blevet meget bemærkeligt, at hun leed af en dyb Kummer, som hun bar skjult, men der tilsidst saa aldeles overvældede hende, at hendes Aandskraft synligen astog og det var at forudsee, at hun snart vilde være tabt for Skuepladsen. Det var ved Theatret, men hverken i Bestyrelsen eller i Kunstpersonalet, at hendes ulykkelige Skjebne lod hende finde den Person, hvem Alle siden med Foragt udpegede som den, der havde forgiftet hendes Liv.

Solstein, der satte stor Glæde i, naar det blot kunde ske uden betydelig Kraafanstrengelse og at han udsatte sig for en uvenlig Mine ved Hoffet, paa enhver mulig Maade at forbedre Personalets Raar, udvirkede, at der ved Saisonnens Slutning frjænkedes Alle ved Theatret Ansatte et Qvartals Gage. Den overraskende Gfsterretning om dette store Belvilliesbeviis fremkaldte følgende Takfigelsebrev:

„Underdanig Pro Memoria! Det kongelige danske Skuespillerselskab vilde have gjort sig skyldigt i Utaknemmelighedsfynd, hvis det ikke — Alle som Een og Een som Alle — ved dette Theateraars nærforeftaaende Slutning havde for den høie Skuespildirection nedlagt sin ligesaa ufkrømtede som skyldige underdanige Takfigelse for alle de talende Bevijer paa Humanitet, Liberalitet og ædel Bestyrelsesaand, der i vort Theaters Annaler vil udmærke Aaret 1811—1812, og bringer Skuepladsens ældste Beteraner de forsvundne Dage tilbage i erkjendeligt Minde. Et nyt og stort Beviis paa den høie Directions virksomme og mægtige Belvillie og Gunst mod os, tvinger os uvilkaarligt til, før Saisonnens Ende, at bryde denne Taknemmeligheds Tavshed. Denne Aand, der bejjæler vor høie Bestyrelse, maa forsøde vor stundom tunge Bane og oplive os med villig Kraft og Energie. Vi slutte vor underdanige Takfigelse med det Onste: at denne Energie og Bestræbelse maa vorde til Hæder for vor gamle danske Skueplads og til behagelig Løn for dens ædelsindede Bestyrere.“

Begyndelsen af Brevet havde til Hensigt at tvinge dem, som vare imod dette Taknemmelighedsudtryk, til enten at give deres Underskrift eller selv at udpege sig som skyldige i Utaknemmelighedsfynd, og saa meget vare Theaterforholdene, selv under denne store Anledning til almeen Tilfredshed,

de jævnlige, at der virkelig fandtes Fire, just af de Anseteste, som Holstein havde viist største Retfærdighed og Belvillie, hvilke allerede under hans humane Bestyrelse troede deres Personer saa forurettede, at de heller vilde gjøre sig omtalte som utaknemmelige, end yde ham den af Alle forjente Tak. De affloge at underskrive; men det var Noget, som, efter hvad den Ene tillod sig at fremføre i Personalets Forsamling, kun stete af Afgtelse for dem selv, thi Grunden var ene og alene den, — „at de ikke vilde nedlade sig til at være Spyttslikkere!“ „Naar I ikke faae alt det for det, som I forlange!“ udbrod Joersjom forbitret, og viste derefter, paa sin bidende Maade, med droie Sidehug til de fire Dissenterende, saaledes Forskjellen imellem Spyttslikkerie og skyldig Taknemmelighed, at de to af dem, en Skuespiller med Kone, jærstilt indgave deres Taksigelse, saa at kun To, ligeledes en Skuespiller med Kone, „gjorde sig skyldige i Utaknemmelighedsdynd“.

Fem og tredfindstyvende Saison.

1812.

- M. 7. Sept. 1. Menzikof og Dolgorucki; 86. Vaskepigerne.
 Ti. 8. - 3. Tyveaars-Festen; 32. Indtoget.
 To. 10. - 37. Bagtalelsens Skole.
 F. 11. - 9. Skillerummet; 17. Mariane; 75. Hververen.
 M. 14. - 9. Sovedrikken.
 Ti. 15. - 4. Unge Biguenerinde.
 To. 17. - 1. Pistolskuddet; 9. Operetten; 91. Linna og Valvais.
 F. 18. - 2. Menzikof og Dolgorucki; 112. Statuen.
 S. 20. - 10. Opdagede Læmmelighed; 6. Fruentimmerhaderen.
 M. 21. - 16. Falsk Undseelse (Mad. Spindler atter optraadt s. Emmy).
 Ti. 22. - 2. Pistolskuddet; 18. Galisen i Bagdad.

- To. 24. Sept. 3. Menzikoſ og Dolgorucki; 113. Statuen.
 F. 25. - 37. Biinhøſten.
 S. 27. - 3. Syv Søſtre i een Perſon; 15. Nyſgjerrige Mandfolk.
 M. 28. - 3. Piſtolſkuddet; 20. Lille Matroſ.
 Ti. 29. - 4. Menzikoſ og Dolgorucki.
 To. 1. Oct. 10. Sovedrifken.
 F. 2. - 16. Afbrudte Reife; 92. Linna og Valvais.
 L. 3. - 8. Krigsretten (uden Abon.).
 S. 4. - 6. Sormynderen.
 M. 5. - 72. Politiffe Kandestøber; 93. Linna og Valvais.
 Ti. 6. - 13. Unge hidſige Kone; 7. Fruentimmerhæderen.
 To. 8. - 26. Skinſyge Kone.
 F. 9. - 29. To Grenaderer; 31. Gemmeligheden.
 L. 10. - 43. Apothekeren og Doctoren.
 S. 11. - 3. Adolfine; 7. Gjøldsbeviſet.
 M. 12. - 15. Ungdom og Galſkab.
 Ti. 13. - 21. Medbeilerne.
 To. 15. - 9. Poſtchæiſen; 22. Barnlig Kjærlighed; 62. Amors og Ball. Luner.
 F. 16. - 1. Stærkodder.
 L. 17. - Concert af Foght, Bratſchiſt.
 S. 18. - 22. Virtuofen; 7. Hans Koſtgaard og hans Huſtru.
 M. 19. - 2. Stærkodder.
 Ti. 20. - 11. Bovelige Prøve; 16. Skatten; 63. Amors og Ball. Luner.
 D. 21. - 11. Kjærlighed paa Landet (ſ. Capellet's Enkekaſſe).
 To. 22. - 26. Menneſkehad og Anger.
 F. 23. - 31. Skibbruddet; 24. Nonnerne.
 L. 24. - 3. Stærkodder (ſ. Forf.).
 S. 25. - 8. Maleriet; 8. Lige for Lige.
 M. 26. - 5. Amalia Salberg; 64. Amors og Ball. Luner.
 Ti. 27. - 4. Stærkodder.
 To. 29. - 1. Cendrillon.

- F. 30. Oct. 14. Dvaffsalverne; 87. Vaskepigerne.
 S. 1. Nov. 1. **Slavinden i Surinam.**
 M. 2. - 2. Cendrillon.
 Ti. 3. - 6. Hjemkomne Nabob.
 To. 5. - 5. Stærkodder.
 F. 6. - 4. Pistolkuddet; 19. Vænkammeret.
 L. 7. - 6. Hittetbarnet; 13. Romeo og Giuletta (f. Jfr. Astrup).
 S. 8. - 8. **Sødkendene fra Landet.**
 M. 9. - 38. Dyveke.
 Ti. 10. - 3. Cendrillon.
 D. 11. - 2. **Slavinden i Surinam.**
 To. 12. - 17. Afbrudte Reise; 53. Afguden.
 F. 13. - 5. Tante Aurora; 54. Afguden.
 L. 14. - Concert af J. Beer, Violinist.
 S. 15. - 24. **Pagen; 8. Fruentimmerhaderen.**
 M. 16. - 7. Unge Moder; 14. Romeo og Giuletta.
 Ti. 17. - 41. Jacob von Thybo.
 D. 18. - 6. **Vægtstandsscenen; Declamation; 26. Landsbypoeten** (f. Jfr. Olsen).
 To. 19. - 12. Kjærlighed paa Landet.
 F. 20. - 5. Unge Ziguenerinde.
 S. 22. - 7. **Soubrettelist; 4. Enken og Enkemanden.**
 M. 23. - 1. Opstanden i Rusland.
 Ti. 24. - 2. Opstanden i Rusland.
 To. 26. - 16. Ungdom og Galskab.
 F. 27. - 13. Puds og Penge; 15. Romeo og Giuletta.
 S. 29. - 5. **Ostindiske Shawl; 8. Unge hidsege Mand.**
 M. 30. - 38. Vinhøsten.
 Ti. 1. Dec. 1. Stedmoderen; 16. Romeo og Giuletta.
 D. 2. - 3. Opstanden i Rusland (f. Fors.).
 To. 3. - 6. Unge Ziguenerinde.
 F. 4. - 4. Cendrillon.
 L. 5. - Prolog, sagt af Rosing; 21. Niels Ebbesen (Schwarz, Ebbesen) (f. Rosing).

- E. 6. Dec. 8. **To Sædre**; 8. **Lille Uglspil og Syv-**
soveren.
- M. 7. - 14. **Selim, Prinds af Algier.**
- Ti. 8. - 17. **Ungdom og Galsskab.**
- To. 10. - 58. **Geert Westphaler**; 17. **Romeo og Giuletta.**
- F. 11. - 28. **Forladte Datter.**
- L. 12. - **Concert af Seydler, Fløitenist.**
- E. 13. - 9. **Tre Seil**; 10. **Sruentimmerhøvn.**
- M. 14. - 13. **Kjærlighed paa Landet.**
- Ti. 15. - 27. **Fire Formyndere**; 55. **Afguden.**
- D. 16. - 1. **Onkel og Tante**; 49. **Soliman den**
Anden (f. Jfr. Busch.)
- To. 17. - 15. **Dvafsalverne**; 76. **Hververen.**
- F. 18. - 76. **Masteraden**; 21. **Lille Matros.**
- E. 20. - 5. **Suusfred.**
- M. 21. - 20. **Embedsiver.**
- Ti. 22. - 15. **Selim, Prinds af Algier.**
- D. 23. - 4. **Dypstanden i Rusland** (f. To.).
- E. 27. - 2. **Onkel og Tante**; 27. **Landsbypoeten.**
- M. 28. - 2. **Stedmoderen**; 33. **Judtoget.**
- Ti. 29. - 5. **Robbersmeden.**
- D. 30. - 5. **Dypstanden i Rusland** (f. F.).
- To. 31. - 73. **Politiske Randestøber.**
- 1813.
- L. 2. Jan. 53. **Zemire og Azor**; 36. **Telemak** (f. Mad.
Frydendahl).
- M. 4. - 5. **Cendrillon.**
- Ti. 5. - 6. **Cendrillon.**
- D. 6. - 12. **Hvor Tiden løber**; 37. **Telemak** (f. To.).
- To. 7. - **Scherz und Ernst; Medea: tydsk Forest. af Schüh**
og Kone.
- F. 8. - 5. **Brødrene paa Prøve**; 65. **Amors og Ball.**
Luner.
- L. 9. - 7. **Cendrillon** (f. F.).
- E. 10. - 7. **Ægtestands-scenen**; 9. **Stakket Dands**
er snart sprungen.

- M. 11. Jan. 38. Elleve Juni.
M. 11. - Declamatorium og Scener: tydt af Schütz og Kone.
Ti. 12. - 6. De Sandseelse; 6. Tante Aurora.
D. 13. - Mimiske Fremstillinger af Schütz og Kone.
To. 14. - 8. Cendrillon.
F. 15. - 22. Niels Ebbesen (Schwarz, Ebbesen).
S. 17. - 7. Døbefedlen; 28. Landsbypoeten.
M. 18. - 10. Posthaisen; 32. Hemmeligheden; 18. Den Vægelsindede.
Ti. 19. - 35. Gulddaafen.
To. 21. - 9. Eliza Werner.
F. 22. - 22. Gevinsten i Classelotteriet; 19. Galifen i Bagdad; 19. Den Vægelsindede.
S. 24. - 3. Kvæerne; 8. Gjældsbevist.
M. 25. - 22. Corsicanerne.
Ti. 26. - 15. Lytstige Paasfagerer.
F. 29. - 1. Alma og Elfride.
L. 30. - 39. Kun sex Retter; 29. Rolf Blaaskæg (f. Mad. Clausen).
S. 31. - Frederiksmindet (Sorspil) 1. Ulmeria-
dalen (Bauer d. f. Alexis); 4. Kong Frederik
den Anden i Ditmarsken.
M. 1. Feb. 44. Apothekeren og Doctoren.
Ti. 2. - 15. Jdda.
D. 3. - Mimisk Forestilling og Scener: tydt af Schütz
og Kone.
To. 4. - 2. Alma og Elfride.
F. 5. - 11. Henrik den Femtes Ungdom; 30. Rolf
Blaaskæg.
L. 6. - 14. Besøget (f. To.).
M. 8. - 5. Strikkepindene; 56. Afguden.
Ti. 9. - 26. Pudseerlige Arvinger; 31. Rolf Blaaskæg.
D. 10. - 3. Galningen; 9. Fruentimmerhaderen (f.
C. Bruun) (Blind Brandallarm i Th.).
To. 11. - 45. Figaros Giftermaal.

- To. 11. Feb. Mimisk Forestilling af Schütz og Kone.
 F. 12. - 7. Hittetbarnet.
 L. 13. - 3. Alma og Elfride (f. Comp.).
 S. 14. - 5. Slægtskabet; 11. Skuespilleren imod sin
 Villie.
 M. 15. - 6. Planen; 5. Azemia.
 Ti. 16. - 40. Kun sex Retter.
 D. 17. - Theatralisk Forestilling af Familien Weltheim.
 To. 18. - 3. Stedmoderen; 6. Azemia.
 F. 19. - 5. Silkefjegen; 18. Romeo og Giuletta.
 S. 21. - 7. Manden af Ord; 11. Opdagede Hemmelighed.
 M. 22. - 22. Syv tusind Rigsdaler.
 Ti. 23. - 4. Alma og Elfride.
 To. 25. - 20. Johanna Montfaucou.
 F. 26. - 41. Bogstavelige Udtydning; 7. Azemia.
 L. 27. - 6. Bonden som Dommer; 23. Virtuosen (Schwarz,
 von Borgen) (f. Lindgreen).
 M. 1. Mars 66. Jeppe paa Bjerget; 46. Fanden er løs.
 Ti. 2. - 21. Johanna Montfaucou.
 D. 3. - Dramatisk Forestilling af Schütz og Kone (f.
 Fattigv.).
 To. 4. - 14. Unge hidtige Kone; 19. Romeo og Giuletta.
 F. 5. - 54. Zemire og Azor.
 L. 6. - Prolog; 6. Hjemkomsten (ved Knudsen f. Saa-
 rede samt Faldnes Efterladte).
 S. 7. - 2. Almeriadalen; 9. Lige for Lige.
 M. 8. - 5. Alma og Elfride.
 Ti. 9. - 46. Figaros Giftermaal.
 D. 10. - Concert af Mad. Jolivet, Sangerinde.
 To. 11. - 7. Tante Aurora; 35. Nina.
 F. 12. - 1. Kanarifuglen; 1. Urlighed varer
 længst; 11. Galante Gartner.
 L. 13. - 9. Cendrillon (uden Abon.).
 S. 14. - 8. Skjelmen og Dosmeren; 7. Stille Vand
 har den dybe Grund.

- M. 15. Marts 7. Unge Ziguenerinde.
- Ti. 16. - 5. Paadigtede Galsskab; 44. Kjærlighed uden Strømper.
- D. 17. - 3. Onkel og Tante; 4. Galningen.
- To. 18. - 2. Kanarifuglen; 2. Urlighed varer længst.
- F. 19. - 4. Stedmoderen; 50. Lagertha.
- S. 21. - 7. Adolfine; 25. Erasmus Montanus.
- M. 22. - 3. Kanarifuglen; 7. Hjemkomsten.
- Ti. 23. - 5. Stanislaus og Florencia; 51. Lagertha.
- To. 25. - 30. To Grenaderer; 17. Skatten.
- F. 26. - 26. Indianerne i England; 47. Fanden er løs.
- L. 27. - 9. Arel og Valborg; 10. Huuskjøbet (s. Mad. Heger).
- S. 28. - 5. Galningen; 12. Skuespilleren imod sin Villie.
- M. 29. - 13. Borgermesterfamilien; 36. Nina.
- Ti. 30. - 6. Silkefugten; 8. Azemia.
- D. 31. - 10. Gendrilla (uden Abon.).
- To. - 1. Apr. 1. Bortførelsen fra Serailet.
- F. 2. - 7. Bonden som Dommer.
- L. 3. - **Scenisk Forestilling af Familien Weltheim.**
- S. 4. - 5. List imod List; 1. Tordenskjold i Marstrand.
- M. 5. - 2. Bortførelsen fra Serailet.
- Ti. 6. - 3. Bortførelsen fra Serailet.
- To. 8. - 9. Maleren og Bigene; 48. Fanden er løs.
- F. 9. - 26. Bernilles korte Froskenstand; 11. Huuskjøbet.
- L. 10. - 17. Don Juan; 109. Ziguenernes Leir (s. Knudsen, „for hans patriotiske Foranstaltninger“).
- M. 19. - 6. Sandhed har Løn; 6. To talende Skilderier.
- Ti. 20. - 1. Rochesters Forviisning; 20. Lønhammeret.
- D. 21. - 17. Døve Elsker; 74. Kjærligheds Magt, 15. Domherren i Milano (s. Genholm).
- To. 22. - 8. Palnatøke (Nyge d. s. Palnatøke).
- F. 23. - 4. Bortførelsen fra Serailet.

- L. 24. Apr. 40. Herman von Unna (uden Abon.).
 S. 25. - 1. Maskerne; 10. Staffet Dands er snart
 sprungen.
 M. 26. - 71. Gnieren; 75. Kjærligheds Magt.
 Li. 27. - 16. Domherren i Milano.
 D. 28. - 41. Herman von Unna (f. M.).
 To. 29. - 1. Husarerne paa Frierie.
 F. 30. - 19. Epigrammet.
 L. 1. Mai 11. Cendrillon (uden Abon.).
 S. 2. - 2. Tordenskjold i Marstrand; 24. Virtuosen.
 M. 3. - 2. Husarerne paa Frierie.
 Li. 4. - 42. Herman von Unna.
 To. 6. - 39. Viinhøsten.
 F. 7. - 43. Herman von Unna.
 L. 8. - 3. Husarerne paa Frierie; 66. Amors og Ball.
 Luner (f. Forf.).
 S. 9. - 4. Anna Colbjørnsen; 16. Skændegjæsten.
 M. 10. - 2. Rochesters Forviisning; 20. Romeo og Giulietta.
 Li. 11. - 40. Viinhøsten.
 D. 12. - 1. Hamlet (f. To.).
 L. 15. - 12. Cendrillon; 76. Kjærligheds Magt (f. Fat-
 tigv.).
 M. 17. - 33. Drageduffen.
 Li. 18. - 4. Husarerne paa Frierie.
 D. 19. - Declamatorium af Foersom.
 To. 20. - 12. Bovelige Prøve; 16. To smaa Savoyarder
 (Sfrne. Weltheim d. f. Savoyarderne).
 F. 21. - 8. Hafon Jarl.
 L. 22. - 2. Hamlet (f. F.).
 M. 24. - 68. Barfælstuen.
 Li. 25. - 18. Døve Elsker (Miche, Sfr. Buschs sidste Rolle);
 25. Nonnerne.
 D. 26. - 5. Bortførelsen fra Serailet (Constance, Sfr.
 Funcks sidste Rolle); 5. Dandsesygen (uden
 Abon.).
 F. 28. - 1. Slottet Montenero.

L. 29. - 67. Jeppe paa Bjerget (f. To.).

M. 31. - 9. Hakon Jarl.

En mærkelig Saison! Shakespeares Indførelse paa den danske Scene; en herlig Nationaltragedie af Dehlenischläger og hans første Nederlag; det siden mange Aar meest glimrende, som Kunstværk fortræffelige, Kæsestykker, der pludseligt gjorde en Skuespillerinde til den fremfor Alle Beundrede; uventede store kunstneriske Tab og en endnu mere uventet Binding af en kunstnerisk Kraft, der, ikke mindre ved Virkning paa Personale og Repertoire end ved egen Storhed, blev af en mægtig og varig Indflydelse paa Skuepladsen og dens ægte danske Natur!

I „Stærkoder“ folte Publikum sig grebet af de mange Charakterers, med al deres fælles gammelnordiske Eiendommelighed, store Forskjellighed; af den friske, skønne og, efter enhver Charakters Aand, naturligt fremstrømmende Lyrik; af den nationale Betydenhed i den gamle danske Kæmpe,

„Heimskringlas Under, Attils Ben;“

og af den i alle Tidsskildringens Træk saa klare og inderlige Sammenstemning, at den i sig selv havde Vidne om sin poetiske Sandhed. Endog for Mængden var det klart, at der her blev budet den et ægte dramatisk Værk af stor poetisk Betydenhed. Den modtog det ogsaa med meget Bifald, men det var Urbødighedens; den henreves ikke. Aarsagerne laae for en Deel i Digtet selv. Her var ikke, som i „Hakon“ eller „Palnatofe“, en Helt, der, for en stor og hellig Sag eller under livsfarlig Forsølgelse, stred imod en vældig Magt; men en, ved sin blot omfalte Daad, berømt, brødebetyngt Kæmpe, der, begjærligt søgende Døden som Forjoning, gaaer til Strid imod en vanslægtet Konge-

stamme, som er altfor splidagtig med sig selv til at kunne vise nogen ængstende Modstandskraft; han vil kun tilbageføre den gamle Tid og lyksaliggjøre to Elskende, der, hvor digterisk skjønt de end ere skildrede, ikke saaledes vise Virksomhed i Handlingen, at Deeltagelsen for dem bliver levende, som i „Azet og Valborg“. Dertil vare alle Personerne, just ved den store Forskjellighed i ypperlige Charakterfildringer saa stærkt fremtrædende, at endog de mindst vigtige fastholdt Opmærksomheden, hvilket svækkede Interessen for Hovedpersonen. Endelig fandt den kunstforstandige Betragter af Digtet vel, at Katastrofen var poetisk og sindrig, men Mængden, og han med den, stødtes over Opløsningen ved en Gjenkjendelse, som var saa vilkaarligt frembragt og brat, at den i altfor høi Grad blev en deus ex machina, ligesom ogsaa den theatraleske Virkning tabte meget ved at Katastrofen, Stærkoddens Død for Eigils Haand, var lagt udenfor Scenen. Hvad der skadede Stykkets Effect fra Scenen var dog især det Utilfredsstillende i Fremstillingen, som, baade i hver enkelt Rolle og i Ensemblet endog stod under hvad Personalet havde givet i Digterens tidligere Tragedier. Rollerne vare, mere end i dem, saa skarpt udprægede til at gjøre stærk Virkning i Fremstillingen, at Publikum let kunde mærke, hvor lidet denne fyldestgjorde Digtningens Krav. Det applauderede derfor vel nogle Glandssteder, men kom ikke i Begeistring for det Hele eller endog blot for nogen enkelt Spillende. Knudsen havde, i Mangel af en Bedre, maattet paatage sig Stærkodder, men passede endnu mindre for denne, end Schwarz for Palmatøke. Hvorvel ikke høi, imponerede han ved sit Udvortes, der ganske var den knudrede Helts, „den gamle opbragte Bjørns,“ og han havde anvendt stor Flid

paa Dictionen; heller ikke savnede han Begeistring, men den var uden Pathos: mere hans personlige Følelse af Rollens Skjønhed, end Følelse i dens Charakter; hans Foredrag var afvejlende barsk, heftigt og bevæget rørende, uden Sammenhold ved tragisk Storhed. Dehlenschläger, som forresten i de Medspillendes Overværelse takkede ham hjerteligt for den Redebønhed, hvormed han havde overtaget en saa høist vanskelig og anstrengende Rolle, der endydermere laae aldeles udenfor hans Fag, betegnede træffende hvad der manglede i Fremstillingen, da han imod Heger, som gjorde sig lystig over Knudsens „profaiske Bulderbasse“, hidsig brod ud: „Siig hvad Du vil! den brave Knudsens Genie har dog faaet den ægte danske Eggebul ud af min Stærkodder; det er sandt, den savner sin prægtige Krone; men er der Een iblandt Jer Alle, der engang kunde give hvad han giver?“ Hegers venstfabelige og kunstneriske Indignation over en Fremstilling, som han kaldte „et ynkeligt Nürnbergerbillede efter en Salvator Rosa“, tabte noget af den hensynsløse Bitterhed, hvormed han pleiede at udtale sig om sine Kunstfællers Præstationer, derved, at han, som Ingild, var den Gæste af de Spillende, der virkelig fyldestgjorde sin Opgave, hvilken rigtignok var baade den taknemmeligste og letteste i Stykket. Hans smukke, rolige Holdning og correcte, bløde Børsfremsigelse gave den iblandt vilde og stridslystne Omgivelser fremtrædende blidt tilfredse og fredelskende Konge en saadan Ynde, at han gjorde størst Lykke af alle de Rollehavende. Selv Mad. Heger, der saa ganske var skabt for den ochlenschlägeriske Tragedies Glskerinder, formaaede ikke aldeles at udfylde Helga; hun gav den jværmende nordiske Pige med

al sin sjælsfulde Inderlighed, men kunde, som hun selv beklagede, ikke finde det rette Udtryk for

„Erfjoldungens Blod,

Der spørder Brynien om sin Jomfrubarm.“

Goersom havde vel Phantasié til rigtigt at opfatte den vilde Angantyr, men savnede da, jævnlige strantende, mere end nogensinde den legemlige Kraft til at fremstille ham i den mandige Stykses Overfyldte; hans Spil i Hulén var især convulsivt og derfor uden den mægtige Virkning, som Tilskuerne maae af Situationen føle, at det kan have. Ifr. Astrup var en majestætisk deilig Svarteham, men for stiv og jirlig til at give Rollen den heftige Videnskabelighed, uden hvilken den bliver modbydelig. Efter kun fem Forestillinger maatte Stykket henlægges indtil der kom en bedre Tid for Titeltrollens Udførelse, og da fandt aldrig saa mange af de andre Roller en fuldelig tilfredsstillende Besætning, at det kunde vinde den fortjente faste Plads i Repertoiret. — Dehlenschläger, der fandt „Digterens Hjem“ overalt, og udraabte

„Til alle Hjerner kan han frit sig vende,“

havde trøet, at han, efter i fire store tragiske Bærker at have aabenbaret sin Phantasies Rigdom og poetiske Aands Styrke, kunde, som dramatisk Digter, skaffe sig en Udspreddelse og Publikum en Aftens fordringsløse Underholdning ved et Par Smaaaffildringer i comisk-idyllisk Charakter. Til den ene: „Kanarisuglen“, havde han, af et Indfald, undfanget paa en af hans Spadseretoure over Volden, dannet en lille Handling, hvorved nogle vakkre, livfulde Mennesker bragtes i et Par pudsigé Situationer, som, efter en godmodig Skinsyges Helbredelse, endte med Udsigten til et lykkeligt Familieliv. Til Betegnelse af, at

han vilde holde Tonen i det muntre Epidøborgerlige, havde Digteren tillagt Personerne de til deres Forhold i Handlingen svarende holbergiske Navne, og for at give det simple Stof Interesse ved en ædel Form, var Stykket skrevet i Alexandriner, der gjennemgaaende, foruden at falde beundringsværdigt lette og gratiøse, havde mange nydelige Pointer i en aandsfuld Dialog. Bare et Par Scener end en Smule for lange, saa spillede dog ud af det hele lille Billede en saadan Gemytlighed, der hist og her slog over til elskværdig Overgiveness, at det maatte have virket behageligt, hvis Publikum havde betragtet det som saa fordringsløst, som Digteren aabenbart havde givet det, og det saa af de Spillende var skeet sin Ret. Men disse vidste ikke at behandle Formen med den Delicatesse, hvilken den gjorde Krav paa: Jugen af dem, og mindst Lindgreen, der var Hovedpersonen, den skinsyge Møller, forstod at give de smukke Alexandriner de mange fine Nuanceringer, der skulde lægge Ynde i Spøgen; og Følgen var, at Mængden, som kun derved vilde være bleven modtagelig for et Skjemte-spil af en Digter, der hidtil, fra Scenen, blot havde gjort sig beundret i det Heroiske, Store og Tragiske, - slet ikke kunde komme til at sympathisere med hans lette, lystige Lune, men sandt, at det var en Fjas uden Betydning og derfor ham uværdig. „Kanarifuglen“ vandt kun et meget sunkent Bisald, og endnu værre gik det med Idyllen „Urlighed varer længst“, hvilken Publikum kaldte „Mads Gedebuk“; den optoges som en ubegribelig Flauehed af en aandrig Mand og blev truet med stærke Mishagsyttringer ved en tredie Forestilling, som Directionen derfor ikke lod den komme til. Med „Opstanden i Rusland“, et Skuespil i fem Acter, havde L. Kruse, i sin Bestræbelse for dog

endelig engang at finde en Vej til at gjøre Lykke som dramatisk Digter, atter taget en ny Retning: Den, hvilken han siden med et ephemeert stort Held fulgte som Romanforfatter. Han benyttede Rebellen Pugatschew's Tilfange-tagelse, for, med Historien, som han forresten groveligt forsyndede sig imod, og russiske Sæder til Holdepunkter, at sammenknyttede en Række Forviklinger og stærke Scener, der skulde have deres høieste Interesse i at vække Spænding, men tilsidst kun tilveiebragte en Stykket meget skadende Skuffelse for Publikum, da de, istedetfor at lede til en forventet overraskende naturlig Oplosning, maatte endes ved Bold paa Sandsynligheden og Optraeden af endeel nye Personer, hvilke ved deres høie Stilling syntes at maatte have faaet stor Vigtighed i en velanlagt Plan, men i Stykket sank sammen til betydningsløse Værktoier for at frembringe en meget maadelig Slutning. Enkelte Partier i Begyndelsen behagede, men Forfatteren havde altfor grelt stillet alle sine Personer i Forgrunden, for at enhver af dem skulde bemægtige sig Interessens, hvilken dog ingen af dem, hverken ved Charakter eller Situationer, var istand til at bevare sig, hvorimod Pugatschew og Knes Romanow ved deres stigende Afstyrelighed mere og mere gjorde sig modbydelige. Den femte Act, hvori Catharina den Anden optraadte, omgiven af sit Hof's Pragt, forekom i den skarpe Modsatning til de foregaaende Acter og med et disse ganske fremmede Personale, der var aldeles uden dramatisk Virksomhed, Publikum mere som en Tiløgning, Forfatteren havde seet sig nødt til for at slippe fra en Forvikling, hvilken han ikke formaaede at løse, end som en Følge af det Foregaaende, hvorfor dens sceniske Glæds, istedetfor, efter Beregningen, at have Effecten, kun bidrog til at

svække den. Hvad Tilskuerne fandt mærkeligt ved dette med meget ringe Bisald optagne Stykke, var den Originalitet, hvormed Rind, der i flere Roller begyndte at erhverve sit Talent stigende Opmærksomhed, gav en sledst, gjerrig og fordruffen Pope. — Dehlenschläger var for en ikke ringe Deel Aarsag til, at man endelig forsøgte at skaffe Shakespeare Indgang paa den danske Scene. Som den engelske Digters geniale Oversætter og Beundrer, havde Joersom uafsladeligt, med stor Iver, og ad forskjellige Veie, stræbt, at bevæge Bestyrelsen til dog at vove Opsførelsen af eet af hans Stykker, men forgjæves; endog af Rahbek var han bleven afviiist med Forestillinger om, at det nu, efter at Rosing var tabt for Scenen, vilde blive umuligt at give nogeti omhelst shakespearest Værk en taalelig Besætning af Hovedrollerne, og uden det kunde man, istedetfor at skaffe Digteren Anerkjendelse af Publikum, let, med stor Tidsopoffrelse og Bekostning for Theatret, udsætte ham for en saadan Modtagelse, at man vilde blive nødt til for lang Tid at opgive ethvert fremdeles Forsøg, selv om man forudsaae, at det kunde voves med større Held. Dehlenschläger antog, at Mangelen paa Dygtighed hos Skuespillerne til poetisk at fremstille og paa Aand hos Publikum til begejstret at opfatte hans Tragedier fornemmelig havde Grund i, at disse stode ene i Repertoiret; han forestillede ved enhver Leilighed Directeurerne, at dersom Theatret og han skulde have den fulde Vre og Fordeel af hans Stykker, maatte der tilveiebringes et lille udvalgt Tragedie-Repertoire, hvori Skuespillerne kunde komme til livligere at udvikle deres poetiske Aandskraft og tilegne sig en høiere Fremstillingsstil, medens Publikum ved jævnligere Betragtning og Sammenligning fik en renere Følelse og mere

levende Interesse for det Tragiske. Til at begynde et saadant Repertoire af oversatte Mesterværker foretrak han ubetinget Shakespeare for Schiller, som, „hvor fortræffelig han end var, let, dersom han blev godt oversat, kunde bestikke med sin Lyrik og sit declamatoriske, undertiden i det Epigrammatiske spillende Sprog, saaledes at Publikum just derved mere tabte Modtagelighed for det Charakteristiske, Dristige og Colossale i de psychologisk dristige Mennefskildringer, hvorved Shakespeare er den Ugte og Uopnaaelige,“ og i hvilke Dehlenschläger selv i sin tragiske Digtningss første Tid søgte sin Storhed. Hans idelige mundlige og skriftlige Indtrængen paa Rahbek og især Olsen, som var meget for at vove det Vanskelige, naar han i sin æsthetiske Samvittighed fandt det værdt at sætte noget Stort paa, understøttede saa kraftigt Foersoms Bestræbelser, at Directionen endelig bestemte sig til et Forsøg med en Shakespeareff Tragedies Opførelse. Spørgsmaalet blev kun, hvilken der skulde vælges. Dehlenschläger og Foersom vare enige om, at „Romeo og Julie“ vilde have været den lettest spillelige og Publikum sandsynligviis meest tiltalende, men efterat Stoffet nylig havde gjort saa glimrende Lykke i en Ballet kunde der ikke tænkes paa Opførelsen af den; at Kierulf havde fundet „Julius Cæsar“ revolutionair, var allerede nok til at Holstein ikke vilde høre Noget om at give den; og „Kong Lear“ fordrede ei alene mange udmærket dygtige Kunstnere, men hos flere af dem en Heltemæssighed, hvilken kun Haack og Kruse kunde tilegne sig. Endstjøndt Rahbek gjorde den rigtige Bemærkning, at da Hovedpersonen i „Hamlet“ er Stykkets Bærer og i sin Charakter en saadan Blanding af Svaghed, Tvivl, Mistro, List og melancholsk Humor, at han ikke kommer til at

handle, men fornemmelig har Interesje ved Fylden af dybe Tanker og philosophisk Grublen over Menneskelivet, saa vilde dette Stykke være mindst passende til hos det store Publikum at vække Beundring for Shakespeare, blev man staaende ved at vælge det; det antoges, at denne shakespeareste Tragedie mere end nogen anden maatte interessere Publikum, da Stoffet var taget af Sago og Scenen i Danmark, og at Rollerne, hvor vanskeligt det end var at besætte dem godt, i dette Stykke bedst kunde tilfredsstille ved en blot taalelig Udførelse, naar kun Hovedpersonen viste sig sin Rolle mægtig, hvilket maatte ventes hos Foersom, der desuden ikke havde noget hoiere kunstnerisk Ønske end at komme til at spille Hamlet, „om det saa blot var for en eneste Gang“. Den første Forestilling vidnede om, at der var anvendt megen Omhu for, uden stor Bekostning, at give det mærkelige Stykke et det værdigt scenisk Udstyr: ved Udbedring af de bedste og hensigtsmæssigste ældre Decorationer, Anskaffelsen af nye Dragter til alle Hovedpersonerne og det, efter Foersoms Anviisning ordnede, usædvanlig nøiagtigt udførte Comparserie vilde Fremstillingen i denne Henseende have været aldeles fyldestgjørende, dersom de mange Decorationsforandringer med et saa maadeligt Maskinerie ikke havde voldet et Par Standninger, hvilke dog vare ubetydelige og ikke afbrøde Dialogen. Den kunstneriske Udførelse var ikke nær saa heldig. Foersom feirede i Hamlet sin Triumf. Han var paa den Tid meget svagelig og maatte under Udførelsen anvende en bestandig og, hvor meget han end søgte at dølge den, undertiden for Tilskuerne bemærkelig Anstrengelse for at samle al sin physiske Kraft; men hans Begeistring over at have opnaaet en kunstnerisk Tilfredsstillelse, som han saa

længe og inderligt havde higet efter, lagde en stor aandig Styrke i hans Spil, og hans Personlighed, eiendommelige Manerer og hele sjælelige Natur vare saa aldeles Rollens, at Alle tiltraadte Brams bekyndte entusiastiske Udbrud til Statsraad Olsen efter tredie Act: „Det er dog en mageløs Fornoielse at see den herlige Foersom i Aften. Alt hvad der er dygtigt i Karlen, baade Dndt og Godt, er som forklaret ved at det har faaet shakespeareffe Udtryk. Men han brændes ogsaa ud af lutter Geist! Spiller han Hamlet fem Gange i een Vinter, er han Pinedød Afte inden han seer Baar!“ Imidlertid, om det end lykkedes Foersom i fuldeste Maade at vinde Interessse for sig, kunde han ikke i nogen betydelig Grad føre den over paa det Hele: dertil blev han altfor slet understøttet. Af hvad han var ahnede Publikum hvad de andre kunde fordres at være, og fandt sig desto utilfredsere med hvad de vare. Kun Heger, som Horatio, og Haack, som Aanden, stode ham værdigt ved Siden. Kongeparret, der spilledes af den findige, kolde Mad. Dahlén og den sløve Olsen, som ikke engang vidste sin vanskelige Rolles Ord rigtigt udenad, bragte bestandig kun Kjedsommelighed med sig; da Foersom, Rahbek og Heger af personlig Uvillie ikke vilde have Frydendahl ind i Stykket, maatte Lindgreen, hvis Ydre, Holdning, Diction og Bæsen stode i skarpeste Modsætning til alt Hofmandsvæsen, hvad enten det var comist eller alvorligt, spille Polonius, som derved, endog for den almindelige Tilskuer, blev noget aldeles Forfeilet; og Ophelia fik ved Jfr. Olsens Flid mere en maniereret Sentimentalitet, end den i Kjærlighed og Banvid blide, rene Naturalighed, Digteren har givet hende. Aldrig havde man følt dybere, hvor fattigt Theatret var paa kunstneriske Kræfter

til Udførelsen af et tragisk Værk, der ikke, som et køgebueff Sørgespil, kunde under Mængdens Jubel feies af med Svulst, Rabalder og Luftsaugen, men fordrede Characterudvikling, Consequents og Pathos. Baade Directionen og Publikum vilde sikkert, efter en Forestilling, hvori en Enkelt glimrende Production skyldtes hans reent personlige Paasjelighed for denne ene Rolle, kun to Spillende fyldestgjorde billige Fordringer og det Dvrige var aldeles mislykket, have frasaldet ethver fremdeles Forsøg i denne Retning, dersom Theatrets kunstneriske Forhold i Udførelsens Dieblik havde været de samme, som de vare da den blev paatænkt; men just da „Hamlet“ kom paa Scenen var Publikum i en saa glad Forbauselse over den pludselige Aabenbarelse af en mægtig tragisk Kunstneraand, at Alle, under Nedslagenheden ved Betragtning af en saa yderlig Afnagt, havde mere end blot Ahnelse om, at netop Tragædien vilde herefter tage et overraskende Opsving og faae en Bølge, som man ikke hidtil havde havt Begreb om, at der laae i dens Bæsen.

Tre Uger før den første Forestilling af „Hamlet“, da man var i fuld Virksomhed med at udfinde, hvorledes nogle af de mange Vanffeligheder bedst lode sig have, havde Johan Christian Nyge første Gang betraadt Scenen og imponeret ved en saadan Helteffikelse, Stemmekraft, tragisk Tone og Pathos, at hans Fremtræden var noget aldeles nyt og eiendommeligt Stort paa den danske Skueplads. Den snart to Aar gamle Priisudsættelse var, som Rahbel havde forudsagt, bleven uden Virkning: til Prima-donna i Syngeespillet havde kun meldt sig en Frøken Sporon, „hvis Stemme var forfregget og som allerede formedelt den høie, mandige Væxt og en altfor fremrykket

Ulder ikke kunde stedes til Prove;" som Helte, Elskere og værdige Fædre vilde fire Privatskuespillere kæmpe for Prisen, men blot den ene, en Skoletærer Christophersen, kjendtes antagelig til en Prove, der faldt ud til den Erklæring, at „han var uanselig af Udvortes, heldede, af Bane eller Begemsfeil, bestandig Hovedet stærkt imod den høire Skulder, havde en tydelig, men ikke velklingende Talestemme og viste i sit Spil ikke mere, end almindeligen findes paa Privattheatrene, hvorfor ham ikke kunde tillades at vise sig for Publikum.“ Tiden, inden hvilken Aspiranterne havde at melde sig, var alt længe forbi og Indbydelsen glemt, som et mislykket sidste Forsøg, da just den alligevel bragte den Mand, man søgte, og det i langt større Værdie, end den dristigste Forhaabning kunde have ventet. Det Forunderlige deri blev saa meget større, da denne Kunstnovices Stilling var saaledes, at han selv maatte være af en forunderlig Natur, for at det kunde skee. Men det var han ogsaa i en meget høi Grad. Ryges Fader, Statsraad, Deputeret i Finantscollegiet Immanuel Christian Ryge, en høiagtet, dannet, ivrig og karakterfast Embedsmand, der havde gjort sig meget bekjendt og fortjent som Stifter af „Det musikalske Academie“, var omhyggelig og opoffrende, men tillige streng i alle Familieforhold. Da han meget tidlig bemærkede en ualmindelig Dyrkthed og Bidelyst hos Sønnen, blev det hans kjæreste Ønske og faste Haab, engang at see ham i en eller anden videnskabelig Retning udviklet til en udmærket Statstjener. Han lod ham undervise af en dygtig Huuslærer, som ei alene gav hans sjeldne Nemme fuld Tilfredsstillelse i grundige Kundskaber, men ved sin Færdighed i mechaniske Arbejder vakte hans Lyst til Uhrmagerie, hvori den ham medfødt rastløse

Iver for, hvad der faldt ham ind at tage fat paa, skaffede ham en saadan Dygtighed, at han selv lige fra sine Ungdomsaaar reparerede sine Uhre og endnu i sit Livs sidste Dage forjærdigede smaa Metalarbeider, hvilke han forærede Bekjendter og hvoraf eet er Huusnummer 7 i Frederiksberg Allee. Ikke endnu 16 Aar gammel tog han Examen Artium med Udmærkelse i alle Fag og næste Aar anden Examen med samme Udfald. Derpaa tog han Underviisning i Tydsk, Ridning, Fægtning og Proberekunsten, horte Forelæsninger over den høiere Mathematik og begyndte det medicinisk-chirurgiske Studium med at frequentere chirurgisk Academic og Frederiks Hospital. Hvad han kastede sig paa, drev han med saa glødende Iver, at han gjorde forbausende Fremskridt. Naar det gjaldt om Udvikling af hans ualmindelige Aandsevner var ogsaa Faderen rede til opoffrende at understøtte ham, men da han frygtede den store Videnskabelighed, som tidligt fremtraadte i hans Charakter, holdt han ham knapt med Penge til Forlystelser og hvad han troede at være ham til for megen Adspredelse under hans Studeringer. Det maatte derfor holdes yderst hemmeligt, at han i et lille dramatisk Selskab, hvilket hans forrige Lærer, der var en ivrig Privatskuespiller, havde ført ham ind i, jævnlig søgte at erhverve sig Beundring ved at give Hovedroller. Den Alvor og Heflighed, hvormed han ogsaa her af det, i hvilket Selskabets andre Medlemmer fandt blot Moerskab, gjorde vigtige kunstneriske Opgaver, virkede imidlertid snart saaledes paa hans Studeringer og Omgang, at Faderen fik Nys derom og, efter hidtil at have fulgt hans Færd med en stor Tilfredshed, som han dog kun koldt og vaerisomt udtalte, holdt ham en dygtig Straffeprædiken, fordi han, som han jagde, var overbeviist

om, at hvis han ikke øieblikkelig forlod denne Fristelsens Bane, vilde han i sin Opbrusen ile saa voldsomt frem paa den, at han derved blev uduelig til at gaae den Vej, ad hvilken Gud, ved de Gaver, han havde forundt ham, vilde føre ham til at blive en nyttig og hædret Borger. Sønnen satte, uagtet den dybe Grefrygt han havde for den strenge Fader, i Begyndelsen Trods imod disse Bebreidelser, men lod sig omsider bevæge til med Iver at fortsætte sine Studeringer. Da kom det engelske Angreb i 1801. Den unge Ryge var, som Student, strax færdig til at indtræde i Kronprindsens Livcorps og nu blev al hans Tid og Tanke offret det Militaire; han viste sig som en saa ivrig Sergeant, at han ikke blot gjorde den ham paalagde Tjeneste, men graadig greb enhver Leilighed til ogsaa at tage Kammeraters, og havde virkelig det Held at faae sig saaledes overvældet med „de vigtigste løbende Forretninger ved Corpsets Organisation og Anbringelse,“ at han ikke havde et Dieblisk for Hospitalet eller sine Bøger. Efter Fredsslutningen forlangte hans Fader, at han skulde gjenoptage sine Studeringer, men han havde i Militairlivet faaet Ulyst for dem, og svarede, at det eneste Bilkaar, hvorunder han kunde beslutte sig til igjen hele Dagen at ligge paa Sygestuer, hænge over Bøger og løbe i Forelæsninger, var, at han fik Raad til om Aftenen at komme sammen med gode Venner. Da Faderen kort, men afgjørende lod ham vide, at han ikke gav ham en Skilling mere end hidtil, hvorfor han, om han vilde besøge Klubber, selv maatte være om at fortjene Penge dertil, erklærede Sønnen ligesaa kort og afgjørende, at han vilde leve som en velhavende Embedsmands Søn, der ved sit Hoved og sin Flid gjorde Familien Vre; negtede hans Fader ham

Midler dertil, saa havde han besluttet ganske at sørge for sig selv, men da ogsaa paa den Maade, som baade hans Anlæg og hans Tilbøielighed henviste ham til, hvilken var, at han blev Skuespiller. Den Gamle følte sig høiligen forternet og yttrede, at om han, for at kunne være Dagdriver, vilde gjøre sin Familie den Sorg, at bringe et hædret Navn paa Theatret og begynde sit selvstændige Liv med at gaae ind i en Stand, hvori de store Kundskaber, han havde erhvervet sig, vare ham til ingen Nytte og han aldrig kunde finde Udkomme til selv at ernære en Familie, da stod det jo til ham, men fra det Dieblik at han gjorde det, maatte han ikke regne paa at have en kjærlig Fader i ham, og hvad hans Trusel om at ville gjøre det angik, saa skulde han aldrig ved den tiltvinge sig en større Understøttelse, end den, han nu fik, eftersom den var fuldkommen tilstrækkelig til at han kunde forskaffe sig de en sædelig Student, der havde et godt Hjem, anstændige Fornøielser. Faderen blev fast i sin Beslutning, men Sønnen blev det ogsaa i sin. Da han vidste, at Familien vilde hindre hans Ansjættelse ved det kongelige Theater, gjorde han ikke mindste Forsøg paa at komme til det, men gik til Grev Trampes Trup i Odense, hvor han, uden at gjøre synderlig Opfigt, spillede baade comiske og alvorlige Roller for en maanedlig Gage af 15 Rdr., med hvilke han, jernfast i ethvert Forsæt, slog sig igjennem uden at gjøre Gjæld eller at henvende sig til nogen af Familien med Anmodning om Hjælp. Aaret efter maatte imidlertid Greven opgive Entreprisen og nu stod Nyge tvivlsraadig om hvad han skulde gribe til. Det kom ham vel i Tanke, at han gjorde bedst i, igjen at begynde sine Studeringer, da han ikke i Danmark kunde vente som Skuespiller at opnaae den Ud-

mærkelse, han søgte; men han havde da maattet henvende sig til Faderen, og „hvoreledes han end skulde friste Livet, saa blev det aldrig ved at spille den forlorne Son.“ Fast bestemt, at gaae enhverjombhelst Bei, ad hvilken Skjæbnen vilde aabne ham Udsigt til paa en anstændig Maade at fortjene Brodet, gjorde han foreløbig et Besøg hos en ham inderlig kjær Søster, der var gift med Lægen Dr. Bojesen i Svendborg. Her satte han sig, ved sine Kundskaber i Chemien, strax i stor Yndest hos Apotheker Racoppidan, der tilbød ham sin Bistand, hvilken han kun for saavidt benyttede, som Racoppidan formaaede flere Familier til at betroe ham deres Børn til Skolegang, imod at een gav ham Huusly, et Par andre Kost og nogle en lille ugenlig Betaling. I saare trange Kaar anvendte han her, uden mindste Yttring af Utilfredshed eller at søge Nogens Hjælp, saa samvittighedsfuldt al sin Tid og Evne paa Underviisningen, at Børnene gjorde ualmindelige Fremskridt og han vandt megen Berømmelse af Forældrene, som kun beklagede sig over den Opfarenhed, hvormed han jævnlig bebredede dem, at de ikke ved Huustugt nokjom understøttede hans Bestræbelser. Da den gamle Nyge, som paa Ansøgning havde faaet Uffæd med Titel af Conferentsraad, om Sommeren 1803 kom til Svendborg, for at besøge sin Datter, og ikke blot af hende og hendes Mand, men af alle Byens Honoratiorens hørte Lovtaler over den unge Skolemesters brændende Iver og den Værdighed, hvormed han fandt sig i sin ringe Stilling. bevægedes den 69aarige Mand til selv at komme til ham med Tilbud om, at han vilde give ham en saadan Understøttelse, som han kunde være tilfreds med, naar han atter vilde med Kraft tage fat paa sine Studeringer og fortsætte dem i Kiel, hvor han

hverken fandt sine tidligere Selskabsbrødre eller paany blev fristet af Theatret. Ryge svarede med Orbdighed, at han var beredt til strag at efterkomme sin Faders Villie og vilde vije ham sin Taknemmelighed ved at anvende den yderste Flid for at overgaae hans største Forventninger. Ogjaa deri blev han sin engang fattede Beslutning tro. Under sit Ophold i Kiel følte han sig, efter eget Sigende, flere Gange stærkt fristet baade til at vælge et andet Videnskabsfag og til at gaae til Hamborg, for der at forsøge sin Lykke paa Scenen; men han tilbagekaldte sig sit Løfte til Faderen og anspændte da, „for sin egen Skyld“, tilstod han, endnu ivrigere sine Kræfter, for ret glimrende at opfylde det. Efter 2 Aars Ophold i Kiel tog han Embedsexamen med Udmærkelse og gik derpaa til Kjøbenhavn, for at lægge sig efter Fødselsvidenskaben, hvori han erhvervede sig en saa ualmindelig Dygtighed, at han allerede Aaret efter blev constitueret Bestyrer af Fødselsstiftelsen i Kiel og sildigere opnaaede stor Berømmelse som Accoucheur. I Februar 1806 tog han i Kiel den medicinske og chirurgiske Doctorgrad, hvorefter han for Jordemødre holdt Forelæsninger, der af det medicinske Facultet bleve roste som særdeles forstaaelige og tillige grundigt undervisende. Foranlediget af dem havde han fordansket Wiedemanns „Gebammenbuch“ og kom derved i det første af de ikke saa offentlige Riverier, som hans Fremfusenhed bragte ham paa Halsen. I Fortalen beklagede han, at det danske Sprog, hvis Rigdom han aldrig kom til at kjende jaaledes, at han i Skrift kunde udtale sig uden unødvendig Brug af fremmede Ord, var fattigt paa Udtryk. Prof. F. Guldberg havde paa denne Tid i Kiel holdt Forelæsninger over det danske Sprog, og derved i den Grad erhvervet sig Tilhørernes

Tilfredshed, at de overraskede ham med Foræringen af et Solv-Theeervice, som en Morgen var sat paa hans Bord. I en offentlig Taksigelse derfor yttrede han: „at Dannersproget saa fuldeligen kan stilles ved Siden af Europas bedste nyere Sprog, at hvert Angreb blev enten et Foster af laad Bankundighed eller ligefrem Riddingsværk.“ Nyge, som strax fandt sig overbevist om, at denne Paastand var rettet imod hvad han havde sagt i sin Fortale, gif i „Kieler Wochenblatt“ heftigt løs paa Guldberg og fandt ei alene hans Uttring baade fornærmende for sig og latterlig, men tilbød sig at bede Enhver, som solte sig frænket ved den, om Forladelse paa Guldbergs Vegne. Denne ubesindige Fremfærd paadrog ham megen Uvillie, og da Guldberg rolig imodegif ham med Baggesens og andre Sagkyndiges Stadfæstelse af hans Udsagn om Sproget, samt forsikrede, at han, „som kun befattede sig med hvad han forstod,“ aldeles ikke havde gjort sig bekjendt med Fortalen til et Værk, som laae ganske udenfor hans Sag, fandt Nyge det rettest, efter sine Venners Raad, ikke at gaae videre, endfjøndt han solte sig endnu dybere frænket ved at endeel af Guldbergs Tilhørere gav et stort Gilde for ham, „at han derved kunde finde sig satisficeret for et ligesaa ubeskeden som ubesøiet Angreb.“ Efter at have endt sine Forelæsninger nedsatte han sig som praktiserende Læge i Cappeln, hvorfra han allerede Maret efter, i 1807, blev kaldet til Physikus i Flensborg og Bredstedt Amter. Han gistede sig nu med en Datter af Herredsfoged Becher i Svendborg, og fik i hende en dannet, meget elskelig Hustru, som med sjelden Blidhed opoffrende boiede sig efter hans Lune og Indfald. Ved sit skarpe Lægeblik, den noie Undersøgelse af ethvert enkelt Sygdomstilfælde, den

Bestemthed, Livfuldhed og Energie, hvormed han derefter virkede under de betænkeligste Omstændigheder, og sine mange heldige Kure og Operationer skaffede han sig en fortjent stor Anseelse, og endskjøndt han gjorde sig frygtet ved den Barskhed, med hvilken han søer løs, naar han ikke fandt sine Anordninger strengt efterlevede, opnaaede han hurtigt baade i Byen og paa Landet en udbredt og særdeles indbringende Praxis. Ved 5 Mars utrættelige Virken i denne Stilling var han bleven en velstaaende Familiefader og havde endog begyndt at samle sig Formue; da kom han i Begyndelsen af 1812 tilfældigviis til at see en Avis, hvori Theatrets, i Kjøbenhavn allerede glemte, Priisudsjættelse var indrykket. Gjennemlæsningen af den satte ham i heftig Gemtytsbevægelse: det var ham, som om den blot var udgaaet for at være ham en Forhyndelse om, at nu kunde han strax triumferende indtræde i det Kald, som havde været hans høieste Dnske og hvortil han sølte, at han just da, efter at have samlet rig Verdenserfaring og Menneskekundskab og at være kommen til sin fulde Mandoms-kraft, var i Besiddelse af Aands- og Legemsævner fremfor Nogen. Dog fulgte han ikke denne Gang, som ellers, strax Indskydelsen; Omstændighederne vare altfor overvældende vigtige til at han siebliffelig turde vove et Skridt, som maatte bevirke en aldeles Forandring i hans og hans Families Stilling. Uagtet Tiden, forinden hvilken man havde at melde sig, næsten var forbi, vedblev han, uden at meddele sig til Nogen, at gruble over det store Enten-Eller og søgte blot ad Omveie at erfare, om Ingen havde med Virkning indstillet sig til Prøve. Ja efter at have faaet at vide, at det saa langt fra var Tilfælde, at Directionen meget mere ganske havde opgivet Haabet om at det

vilde stee, lod han endog Terminen udløbe, og sølte sig glad ved at han saaledes havde overstaaet den mægtige Fristelse. Men han faldt snart tilbage til Mismod, blev vranten i Omgang og flagede bitterligt over det Anstrengende ved hans Embede paa samme Tid, som han begyndte at gjøre Sygebesøg paa Landet tilfods, for at kunne declamere høit paa Veien. Den Tilbøielighed, som han troede at have overvundet, var bleven glødende Videnskab, og „da det en Dag, som han sad ene i sit Bærelse, pludseligt foer ham gjennem Hovedet, at nu begyndte Theatersaisonnen, blev han med eet luehed af en usforklarlig Uro, sølte sig dreven af en Magt, som han ikke kunde modstaae, ilede hen til Skrivebordet og meldte sig som Aspirant i et Brev til Directionen, hvilket han øieblikkelig sendte paa Posthuset.“ Directionen blev ganske forstrækket over, at en Mand, der havde Kone og Børn og allerede i sit 31te Aar med erkjendt Dygtighed beklædte et overordenligt indbringende Embede, udtalte som sin faste Beslutning, at han vilde opoffre Alt for at gaae til Theatret, der i heldigste Tilfælde ikke kunde byde ham Fjerdedelen af den Indtægt, han havde. Olsen, som kjendte den gamle Ryge og i de sidste Aar havde hørt Oldingen glæde sig inderligt over den uventet lykkelige Bending, hans Søns Tilbøielighed havde taget, holdt for, at man igjennem Faderen skulde søge at afvende et saa ubesindigt Skridt, men da Directionen var forpligtet til at holde Brevets Indhold hemmeligt, lod man det blive ved, i en Skrivelse af 18de September, at melde, „at Directionen med stor Agtelse havde modtaget Hr. Dr. Ryges Tilbud om at reise hid, for at aflægge en Prøve, men maatte gjøre opmærksom paa, at den ikke nær vilde kunne byde ham Erstatning og

heller ikke strax sætte ham i en saadan Virksomhed, som hans Begeistring maatte forlange." Denne Advarsel hjalp ikke; efter at have taget en Beslutning, havde Ryge ene og alene Tanke for dens Udførelse. Han svarede strax, at han var fast i sit Forsæt at aflægge en Prove. Directionen kunde ikke komme ud af sin Forbauselse; dens Medlemmer havde siden Brevets Afjendelse, som tilfældigviis, talt med Rind og Genholm, der havde spillet med Ryge i Odense, om hvorledes han dengang var, og Begge beskrev ham som en vild Theaterentusiast, der havde en lang, smal Figur med et lille rundt Hoved og sætte sit hele Comediespil i at støie og gjøre Gagter. Directionen holdt sig derefter overbevist om, at hans Theaterlyst kun var en forfløien Idee og at Proven maatte falde ud til en Afviisning, som det vilde være den ubehageligt at give en saa udmærket Videnskabsmand, og tillige let kunde blive ham til stor Glæde hos Familien og i hans Embedsforhold. Den bestemte sig til endnu et Forsøg paa at skræmme ham og skrev, under 2den October, „at da han vedblev sin Beslutning, troede den at burde gjøre ham bekendt med Skuespillernes Kaar, som vare: Efter Resolution af forrige Aar var for de allerældste, ved lang og udmærket Tjeneste Fortjente høieste Wage 1000 Rdlr.; for yngre fortrinlige Kunstnere fra 800 til 550 Rdlr; samt for Alle, saalænge Dyrtiden varede, det alle kongelige Embedsmænd tillagte Speciestillæg af næsten samme Størrelse som Gagen; og ved Theateraarets Slutning et Gratial af imellem 300 og 100 Rdlr. efter Tjenestens Størrelse. Dertil kunde endvidere regnes Beneficer for Flid og Talent, hvoraf en Skuespiller i et Mellemrum af flere Aar tillægges to, indtil han opnaaer 25 Aars Tjeneste, efter hvilken Tid ham

hvert 5te Aar tillægges en Benefice." Næst at give ham denne Oplysning lagde Directionen ham paa Hjerte, at selv om Præmien blev ham tilkjendt, kunde den ikke, fordi det vilde være en Uretfærdighed imod de allerede Ansatte, indstille ham til høiere Gage, end den, der var fastsat for de yngste fortrinlige Kunstnere, og heller ikke førend efterhaanden skaffe ham et saadant Repertoire, som han nødvendigviis maatte ønske og vel endog gjorde Regning paa at faae. Atter forgjæves: han svarede, at saasnart han havde ordnet det Fornødne med Hensyn til sit Embede under Fraværelsen vilde han indfinde sig til Prøve.

Han indfandt sig ogsaa, og om han end ikke, ved sine Besøg hos Directionens Medlemmer, kunde gøre dem forklarligt, at han opgav en sikker, særdeles fordeelagtig og endnu mere lovende Stilling for at kaste sig ind paa en ny, endog den rigest Begavede meget farlig Bane, saa begreb de dog af hans blotte Fremtræden, at han vel turde troe sig kaldet til at vinde Prisen i Heltefaget: istedetfor den langstrakte burjskioje Skikkelse, som de, der kun kjendte ham fra Odense, belavede sig paa at see, fremstillede sig en anselig, velbygget og mandig Figur med en om ikke elegant, saa dog værdig og fast Holdning. Hans Prøve for Directionen var glimrende; Skuespillerne, der i den optraadte med ham, bleve forbausede over en Kraft og Begeistring, som de aldrig havde hørt Mage til. Især overraskede han ved sin Stemmes Styrke i lidenskabelige Udbrud. „Det var da Satan til Karl!“ udbød Knudsen, „han har jo en Stemme som Vasunbassen i et Orgel. Ham kan jeg ikke overraabe!“ Heger sagde, da Proven var endt: „Er han saa gal, at ville ind paa Brædderne, saa vil Publikum nok være saa klogt at hyde ham et jublende

Velkommen." I sin tragiske Baldes fulde Herlighed viste Nyge sig imidlertid først ved sin Debut. Publikum antog, at han kun vilde gaae ind i Heltefaget, saa at det var fremt for at finde sig fyldestgjort i samme Grad, som han deri tilfredsstillede det, og dette blev langt over hvad man, efter det, som hidtil var seet paa den danske Scene, havde kunnet gjøre sig Forestilling om, thi just for dette Fag havde Naturen især givet ham det fulde indre Gehalt og en kraftig ydre Skikkelse. Allerede hans høie, stærktbyggede og velproportionerede Figur var af imponant Virkning; skjøndt hans Næse var noget kort, hvorfor han i enkelte gamle Roller, endog af alvorlig Charakter, som f. Ex. Hakon, gav den en lille, Tilskuerne ubemærkelig, Forlængelse, og de store fremliggende Dine ikke havde megen Bestemthed i Udtrykket, viste hans fyldige Ansigt, der i hans Manddomsaar var af en usædvanlig frisk Teint, Intelligents og Værdighed som sit stabile Præg og gav i alle sine Træk hurtigt og tydeligt baade den Grundcharakter, den Lidenskab og den Affectyttring, han vilde lægge i sin Rolle. Hans Gang, med lange Skridt, var ikke let, jævn eller gratiøs, men fast og blev efter et Par Aars Forløb simpelt naturlig især i gamle Helte og værdige Fædre. I Begyndelsen havde han kantede og for store Armbewægelser, var ogsaa ofte i Forlegenhed med Hænderne, men disse Feil overvandt han ved Flid saa ypperligt, at hans Gebærdespil omfædder sig megen Sandhed og just ved Ro og Sparksomhed opnaaede stor Virkning. Det var aldeles imod hans Kunstanstuelse at gjøre Plastiken til Studium, for at glimre med beregnede effectfulde Stillinger; derimod bortarbejdede han det Ufsjonne, som den for store Hæftighed ved hans første Fremtræden undertiden gav hans Legems-

holdning, med saa megen Omhu, at han snart fik baade smukke og meget udtryksfulde Stillinger ved ganske at hengive sig i sin Rolle og da i det Mimiske at lade sig føre af den. Hans Talestemme var ikke blot usædvanlig stærk, men malmfuld, vægtig og dog saa bøielig, at han ofte ved lette Tryk gav en lille Replik eller endog blot et enkelt Ord, fremsagt aldeles fordringsløst eller halvhoit, en overraskende Effect. Ved stor Dvølse havde han erhvervet sig Evne til i Fædre- og Helteroller, selv de største og lidenskabeligste, gennemgaaende at bruge Stemmens dybe Toner med den fuldstændigste Naturlighed og uden nogen- sinde at savne Omfang til Foredragets mange Nuancer, ligesom han ogsaa vidste at give den en mørk, melancholisk Klangfarve, hvorved den fik noget forunderligt Gribende i smertequalte, grublende eller pathetiske Tirader, som foretoges med dæmpet Røst. Palnatøke, som Foerjom ved Tragediens to sidste Forestillinger meget uheldigt havde forsøgt sig i, blev altid en af Ryges colossaleste Roller; neppe vil Noget naae, end sig overgaae ham deri. „Kraft — og netop knusende Heltekraft, — er det Charakteristiske hos denne Skuespiller, og hans eiendommelige Stiil den store,“ sagde Baggesen med Sandhed om ham, og dette Charakteristiske viste han aldrig i større Stiil, end just i Palnatøke og Hakon. Den raske kæmpehoie Viking, djærv og stolt, kjæk og besindig, vældig naar han bød, herkulist i Udtrykket af Harm og Brede, var for Tilskuerne noget forbausende Nytt; Ryge blev interessant ved blot at vise sig, og da han med de mægtige Evner begyndte at udvikle sin hoipoetiske Opfatning af Digterens oldnordiske Helt, saaledes at denne fra den lavstammede værdige Hædersmand, som Schwarz havde maattet sammenklemme

ham til, hævede sig, dygtig, fri og majestætisk, til sin fulde Storhed, rev han Alle med sig. Hans anden Debut, som Hakon Jarl, var endnu ypperligere. Den var ansat til den 7de Mai, men om Formiddagen paa Generalproven blev han, ved egen Uforsigtighed, i tredie Akts Slutningsscene saaret af Foersoms Sværd. Strax udbredte sig Rygter om, paa den ene Side at Saaret, som Sandhed var, kun bestod i en ubetydelig Rist, paa den anden Side at der under dette Uheld stak en Cabale, hvorved en farlig Medbeiler skulde gjøres udygtig til at betræde Scenen. Om Aftenen, inden Dækket gik op til „Herman von Unna“, der hurtigt maatte skaffes paa Beneue som Nødstykke, fremtraadte Foersom og underrettede Publikum om, at Skaden var skeet med hans Sværd, men uden hans Skyld, og forhaabenlig kun for nogle Dage vilde forhindre Ryge fra at optræde. Den taabelige Snak om et blodigt Anslag imod Debutanten holdt sig imidlertid lige til hans Optrædelse, som derfor imødejaaes med stor Spænding. Den havde ikke behovet dette Excitationstilfælde for at blive interessant, thi noget saa Mægtigt var endnu aldrig seet paa den danske Scene. Baggens skarpsindige Bemærkning, at der hos Ryge, i Begyndelsen af hans Kunstnerliv, „var et Misforhold imellem hans aandelig modne Talent og ydre Mangel paa Dvælsel; at han var mindre stærk i de første Elementer af det Ordenlige, end i den høieste Flugt af det Overordenlige,“ fandt en særdeles træffende Anvendelse paa hans Hakon, saaledes som den var ved hans Debut. Han havde ikke endnu erhvervet sig Færdighed til at optage alle mindre Replikker i Rollens Begreb: enkelte af dem faldt udenfor det; nogle lange Perioder, der ikke gik ud fra Gemhidsbevægelse, fik Anklang af Præketone;

Legemsbevægelserne stødte undertiden Diet; og den faste Gang var ikke tillige smuk og ligelig, saa at den, blot efter Diebliffets Affect, forandrede Præg og Tempo i Rollens Charakteer: Fremstillingen havde derfor ikke forenet sig til en fuldstændig kunstnerisk Heelhed. Han satte sig, som han ogsaa altid sildigere var temmelig tilbøielig til at gjøre, paa Heltens culminerende Høide med blot Correcthedens omhyggelige Opmærksomhed for hvad der laae under den; men — paa denne Høide var han gigantisk. Allerede af Udseende

en herlig gammelt Helt,
der kneiser vældigt, som en knudret Teg
blandt alt det andet Smaafrat,

var han det endnu mere ved Ordets forbausende Kraft, i Aandens mægtige Flugt. Hans levende Følelse af det Høipoetiske førte ham til en saa storartet Opfatning og Udførelse af Rollens Hovedscener, at de allerede dengang, frit og naturligt, fremtraadte i en kunstnerisk Majestæt, som virkede gripende paa Publikum og hvilken den begejstrede Digter tilstod, at han aldrig havde ahnet, at de paa Scenen kunde faae. Det første stærke poetiske Indtryk paa Publikum gjorde han ved, at han i Monologen efter at Odinsbilledet er styrtet i Gruus gav den kraftige, malmfulde Stemme en forunderlig mystisk Dæmpning, som slaaende vatte hos Tilhørerne Forestilling om Hakons dybe indre Bevægelse ved Tanken paa Maalets Storhed og det Bovelige i Kampen for at naae det. Imidlertid kom Publikums Enthusiasme først rigtigt til Frembrud i tredje Act under Scenen imellem Hakon og Olaf. Den Kraft og Høihed, hvormed Ryge gav Replikken:

„Det Sidste vælger jeg, det Sidste, Olaf!“

den Fasthed og Energie, der udtrykte sig i hans Stemmes Styrke, Ordnes brede Betoning og den roligt stolte Stilling, fremkaldte en umaadelig Bifaldsstorm, som længe vedblivende gjentog sig efter at han havde endt Acten med sit vældige: „Ha, Thor skal knuse Korset med sin Hammer!“ Alligevel var fjerde Act for Kjenderen hans Kunsts jande Triumf. Den dybe, først dulgte, derpaa heftigt frembrydende Smerte ved Budskabet om Sonnens Død, den stille Grublen over Betydningen af Hornets Runeskrift, Beslutningen at offre Erling, den qualte Marter ved Børnets uskyldige Glæde og hans herlige Overgang til fortvivlet BOLD paa Fadersfølelsen; saa, efter Mordet, den forvildede Rædsel i det dumpt fremmumlende „Hvo kalder mig?“, i det stirrende Blik og i de ved Udmattelse af Sjælequal slappe Bevægelser; atter den tilkæmpede RO under Einars Tiltale, det i al sin Simpeltthed mageløse stumme Spil under dennes Forbandelse; endelig, efter Bueskyttens Bortgang, et Diebligs Bedovelse ved den bittere Idmygelse, og da, ved Krigsfriget, den pludselige mægtige Reisning af alle Mandens og Legemets Kræfter til Kamp paa Liv og Død, Bærstærfegangens frygtelige Udbrud og den høit over Lurernes Skingren, Sværdslag paa Skjoldene og Kæmpernes Raab henrullende vældige Tordenroft i den vilde Begeistring — alt dette havde i hvert enkelt Moment og sit Hele en saadan artistisk Fuldendelse, energisk Pathos og poetisk Storhed, at Begynderen i denne Act overraskede Kjenderen med et Mesterstykke, som langt overstraalede alt hvad der hidtil her var seet af tragisk Kunst. Scenen med Thora i femte Act vedligeholdte ypperligt den grandiose Virkning. Der var en tragisk Ironie i Halons Betragtning af hvad han nylig havde været, et tungsindigt phantastisk

Drommerie i Erkjendelsen af hvad han nu var, og en pathetisk Forklarelse i Beslutningen om hvad han vilde gjøre, dersom endog Thora stodte ham ene og forladt ud i den mørke Nat, hvilke aftvang Tilskuerne den Medlidenhed, der ene er den tragiske Helt værdig; de græd, men det var over den engang Mægtige, som med uroffeligt Mod stod ene paa sin Vælde's Ruiner, rede til at falde for en ubetvingelig Skjæbne. Scenen i Hulen blev, tildeels ved Digterens, dog meest ved Ryges Skyld, noget maad imod det Foregaaende. Med Kunstnerens imponante Personlighed kunde den ikke savne theatralisk Virkning, men denne var af almindelig Art. Der var ikke i Situationen Noget, som saaledes tiltalte Ryge, at hans Følelse greb den med sin fulde Kraft, derfor: Alvor og Styrke var der vel i hans Spil, men han kunde ikke vinde til den høie Pathos, hvorfra det skulde have poetisk Aand. — Efter disse to Debutroller blev Ryge betragtet som en genial, med legemlige Fremstillingsevner usædvanlig rigt begavet Kunstner, der traadte ind i et for den nationale Skueplads i høieste Maade vigtigt Fag, som hidtil aldrig havde været besat og hvori han strax tog en saadan Hvide, at han stod stor og uovergaaelig. Hans tredie Debutrolle var ham ingenlunde saa gunstig: ikke nok med, at den i og for sig selv var uden kunstnerisk Betydning, men den syntes som valgt for at forraade for Tilskuerne de ham eiendommelige Feil og Mangler og navnlig at bevise, at hans Spil mere bestemtes ved hans Følelse for Rollen, end Betragtning af den, at han ikke havde det fornødne Herredomme over sin naturlige Hestighed og at han meget savnede Smagsdannelse. Iblandt hans besynderlige Griller var en af de fasteste, at han, med en stærk og buldrende, men metallos

og ubøielig Bas og en meget ringe, temmelig vulgair Musikjands, var kaldet til at være Sanger. Saa snart han var ankommen hertil, lod han sig af Directionen hen- vise til Kunzen, der, hvormeget han end kom til at holde af ham, som en kundskabsrig, særdeles underholdende og i tydst Skik og Mand opgaaen Mand, sølte sig meget be- sværet med en Elev, hvis Begjærlighed efter tidligt og sildigt at solfeggere og synge Dvelfesstykker det trættede ham at tilfredsstille, uden at det dog hjalp, fordi Stemmen ikke vilde lyde Nyge og Nyge ikke vilde lyde Kunzen, men havde om Syngemethoden, som om alt, hvad han liden- skabeligt fastede sig paa, sin egen Mening, hvorved han holdt saa fast, at han, naar han efter sine uafladelige: „Noch einmal! Schaur's! jetzt werde ich es besser machen!“ var bleven træt af sin usfortrodne Anstrengelse, hvilede sig ud ved at disputere med Læreren om Syngekunstens Theorie, betragtet fra Physiologens Standpunkt. Kjød af de vidt- løstige Deductioner udbrod Kunzen engang til Stage, der havde Time med Nyge: „Was der liebe Doctor doch Alles weiß! wahrhaftig, er weiß sogar vom Grunde aus wie und womit man singt. Von dem was Singen heißt wird er aber niemals den bloßen Begriff erwischen!“ en Fornærmelse, som Nyge aldrig kunde glemme ham af. Hans Syngeskyge gjorde ham det til stor Bigtighed, at hans tredie Debutrolle blev et Sangpartie, og da der just i det nye Syngestykke, „Slottet Montenero“, var en Tyran, som efter Directionens Mening kunde gaae ind under Heltefaget, fik han denne. Rollen var vel høist al- mindelig, men Nyge gav den ogsaa i den ganske alminde- lige tydste Tyranspillermaneer. Hans mægtige Figur og ridderlige Udseende vare af god Birkning, men den over-

ordenlige Boldsomhed i Gang, Gestus og Declamation kvalte al Nuancering, og under Sangen, som man ei alene fandt raa og døvende i Tonerne, men ubehagelig i Foredraget ved den stærke Snurren paa R, hvilken efter hans Theorie skulde give Kraft, fik hans Spil endydermere noget stødende Massinemæssigt, da han ganske fortabte sig i ængstlig Opmærksomhed for hos sig selv at tælle Takterne til han skulde falde ind, og da, med stiftstirrende Bine, satte i af al Magt uden Sands for noget som helst Andet. Man var vant til at see Frydendahl give det Slags Roller et kunstnerisk Præg af bestemt Charakter og anstandsfuld Ridderlighed, der gjorde, at endog Mængden fandt Ryges buldrende og holdningsløse Fremstilling temmelig uheldig; hans Anseelse var imidlertid allerede saa stor, at det ikke forringede Erkjendelsen af hans ualmindelige Genie. Alle tænkte, hvad Holstein sagde og som meget rigtigt slog ind: „Vad ham bare løbe Bildskaben af sig, saa faaer vi i ham den stolteste Paradeur; men Elsker bliver han sku aldrig, det kan jeg allerede see af hans Tyran.“ Forresten blev Syngestemmen, som Alle især havde imod; med Tiden Theatret til langt større Nytte, end Nogen kunde vente. Vel opgav han aldrig sin „Methode“ i Partier, som han vilde synge smukt, men efterhaanden slog han lidt af i dens stringente Anvendelse, og i comiske Roller, hvor han sang i Charakter, var det kun den paa Takstøffen spændte Opmærksomhed, der skimtede frem af hans Spil, som virkede stødende, medens han i adskillige alvorlige, som ikke vare af betydelig musikalisk Vigtighed, gjorde saadanne Skuespillermestertykker, at Publikum gjerne fandt sig i den ustkjonne Sang. — Strax efter den tredie Debut tilkjendtes Ryge den for Heltejaget udsatte Præmie og blev ansat

med 600 Rdlr. Gage fra 1ste Februar 1813, hans Anciennetet at regne fra 8 Aar tidligere, da han indtraadte i kongelig Tjeneste.

Det er naturligt, at en Mand med en saadan Sindsbeskaffenhed, som havde aabenbaret sig i Ryges hele Liv inden han betraadte Scenen, ikke, efter at han stod paa den som en af Publikum hyltet og af selve dens Personale beundret Jævnbyrdig med dets Første, kunde i Rolleduforelse finde fuld Tilfredsstillelse for sin rastløse Begjærlighed efter Virksomhed og Udmærkelse, saameget mindre, da der, saa dygtig han var og saa ivrig han end greb efter enhver ledig god Rolle ogsaa i andre Fag end det, hvilket han, Bestyrelsen og Publikum dengang ansaae for hans egenlige, ikke strax kunde tilveiebringes ham et Repertoire, som optog al hans Tid og Tanke, der nu ene og alene vare hengivne Theatret. Han blev af sit Temperament dreven til at ville have Indflydelse paa alt hvad der, ligegodt om i eller udenfor Kunsten, havde Berørelse med Theatret, og denne Indflydelse, hvilken allerede et saa stort Genie og Skuepladsens yderlige Frang til dette for en Deel vilde have skaffet Enhver, blev det ham, som dertil, ved sine mange grundige Kundskaber, et tidligere betydeligt Embede, det Offer, han havde bragt Kunsten, og den impetuøse Sikkerhed, hvormed han udtalte sig, strax havde sat sig i stor personlig Respect, meget let hos en saa svag og sløv Direction efterhaanden at faae indrømmet sig i fuldeste Maade og i alle Retninger. Han blev hurtigt saaledes Bestyrelsens Billie, at næsten alle dens Bestemmelser havde deres Grund i ham; og da baade hans Anskuelser og Kraften til at sætte dem igjennem ret egentlig udgik fra og i mange Tilfælde blot kunde forklares af

hans stærke, skarpt udprægede Personlighed, fik denne en saadan Indvirkning paa hele Theatervæsnet, at Skuepladsens Historie nødvendigten maa fremstille den klarere, end den allerede har viist sig i Omridset af hans tidligere Liv. Ryge var intet Reflexionsmenneske, men baade i sin Kunst og i sin ganske Færd en kraftig Følelsens og Handlingens Mand; derved havde han sine Fortrin og Mangler, sine mange fortræffelige Egenskaber og ikke færre Særheder. Han var begavet med en ualmindelig hurtig og fyrig Opfattelsesevne, men som strax greb den Gjenstand, der tiltalte den, saa ubetinget og fast, at han kun hestede Tanken paa hvorledes han snarest og med størst Virkning skulde exploitere den, ikke paa en nøiere Undersøgelse af dens Bæsen og Værd. Kun i det Videnskabelige søgte han altid fuld Kyndighed inden han gif til Anvendelse og brugte selv da det omhyggeligste Overlæg; sine Ideer paa kunstnerisk eller socialt Gebeet tog han ligesom han undfangede dem og stred strax med hele sin Kraft til deres Iværksættelse. Spurgte en Bekjendt ham tilraads i et Sygdomstilfælde, da havde han vel strax en klar Forestilling om dets Natur, men han blev alligevel ved at udspørge ham meget nøie om alle Omstændigheder og tog endda, for samvittighedsfuldt at overtænke Alt, en Frist, hvorefter han først afgjørende erklærede sig derom; kom han derimod paa et forunderligt Indfald, som f. Ex., da han engang, for at tiltræde en Udenlandsreise, gif ombord i Dampfsibet flædt jom Kielerbursch, med et Slagsværd ved Siden og store Kanonstøvler paa, saa fulgte han det uden videre, hvem og hvormange der end søgte at faae ham fra det; og fik han en ny Rolle, da greb han strax med Ild det Billede, som hans levende og rigtignok næsten altid rigtigt og genialt

opfattende Phantasi under Gjennemlæsningen af den gav ham, og begyndte usfortøvet at indøve sig den theatraleske Fremstilling deraf. Saa modtagelig han var for Diebliffets Indskydelse, saa utrættelig var han paa den anden Side for ved den meest vedholdende Flid at bringe den dygtigt og fuldstændigt til Udførelse; han stillede sig i denne Henseende under endnu strengere Regelbundethed end det reflecterende Talent; thi hvad der var Pligt eller det, som han selv gjorde dertil, var ham saa helligt, at han end-ikke i den meest utaalmelige Lidenskabelighed lod sig friste til at vige derfra. Han lærte usravigelig hver Dag et vist Antal Linier i en Rolle paa bestemt Tid; han blev ikke træt af at indøve sine legemlige Evner til muligst naturligt og kraftigt at give det Billede, der stod for hans Tanke; han memorerede endog den ubetydeligste eller fletteste Rolle med en saadan Noiagtighed, at han aldrig stødte i Fremsigelsen eller endog brugte et Ord for et andet; og blev han sig, ved egen Jagttagelse eller Andres Dadel, hvis Rigtighed han maatte indrømme, en Feil eller Bane bevidst, arbejdede han med en mageløs Udholdenhed paa dens Afslæggelse, endog saa længe efter at den var overvunden. Derfor var han, skjøndt overvældet med store Roller, ei alene en af de correcteste Skuespillere, som nogeninde have betraadt den danske Scene, men opnaaede, hvorvel han i Opsatningen vedblivende fulgte sin Følelse, bestandig større Mesterskab i Udførelsen og var lige til sine sidste Dage under høiere Kunstnerudvikling. Theatret var ham fra det Dieblif, da han satte sig ud over alle Betænklichkeiten, for paa det at søge sin Lykke og Berømmelse, det Høieste og Vigtigste; han offrede vel enkelte Timer paa en eller anden Udspredelse, som sine Metalarbejder, medicinske Opsatser og

Ridning, men selv da kom Theatret ham bestandig i Tankerne og det saa stærkt, at han f. Ex. naar han en smuk Sommerdag red ud ad Strandveien, ikke betragtede Naturen, hvilken han overhovedet „kun brod sig om, naar han kunde see den smukt malet paa et Bagtæppe,“ men sad paa Hesten aldeles fordybet i at „nynne sine Partier igjennem“, hvorved han undertiden saa kraftigt begejstrede sig selv, at han tilsidst, til de Spadserendes store Forundring, sang af fuld Hals. For Theatret var han beredt til at underkaste sig ethvert personligt Besvær. Saaledes faldt han engang paa at ville gjøre sin smukke høie Pande endnu høiere, fordi „han saa ikke saa tidt behøvede at dække den i gamle Mænd (med paaklistret kjødfarvet Silketoi, som omhyggeligt maatte dæmpes og gives Overgang med paalagt Farve);“ han barberede derfor hver Dag et Stykke af Haarene bort, men kom efterhaanden, ved i sin Ivrighed bestandig at tage flere med, saa vidt, at hele den forreste Deel af Hovedet viste sig nogen med Haarrodens blaalige Teint, og det hjalp ikke, at han mærkede hvorledes Alle forbaujedes over hans besynderlige Udseende; han blev standhaftig ved overalt at vise sig saaledes indtil en voldsom Snue og begyndende Hovedgigt tvang ham til at opgive denne bizarre Barbering. Bilde han paasatte sig en falsk Næse, kunde den ellers saa hidfige og fremfusende Mand gjerne komme til Paaklædning to Timer førend den almindelige Tid og selv med største Taalmodighed syssle med dens Tillavning indtil han fik den saa naturlig, at han kunde have den Glæde, i Foyeren at høre, at man ikke kunde skjelne Overgangen fra det Paasatte til hans virkelige Næse. Hans levende Interesse for Theatret omfattede de ubetydeligste Ting, som vedkom det eller endog blot,

efter hans Mening, maaskee kunde blive anvendelige for det. Gik han med store Skridt, paaklædt til Hakon eller Palmatofe, frem og tilbage i Foyeren, fordybet i sin Rolles sagte Memorering og hos de af Urefrygt for den mægtige Figur tause Tilstedeværende fremkaldte Tanken om det pathetisk Uovergaaelige, hvormed han nu skulde begejstre det begjærligt ventende Publikum, kunde det meget godt hændes, at han, ved pludselig at faae Die paa en Figurantinde, der i sin Pynt kom ind for at see sig i Speilet inden hun som Tilskuerinde gik op i Logen, standsede og i ivrig Hverdagstone spurgte: „Hvor har De kjøbt det Bomuldsfløil? det kunde være forbandet godt til Theaterbrug. Hvad koster Alen af det?“ Havde hun med et lille Knix givet ham et ligesaa hverdagsligt Svar, begyndte han atter at gaae frem og tilbage som den vældige Hakon eller Palmatofe, men han husede godt Underretningen til Anvendelse ved given Leilighed. Han var altid opfyldt af Ideer til Noget, som, i hans Tanker, skulde gavne Theatret eller give Publikum større Interessé for det. Nogle af dem vare sære nok. Han gav en Aften Wilhelm i „Axl og Valborg“. Førend den af ham uførligneligt, med mandig Tungfindighed og høi Pathos, spillede Scene i tredie Act, stod han med Stage, Liebe og Flere bag Baggrundstæppet og udviklede sig over et af sine Indlings-themata: det lidet Omdømme, som Publikum viste ved sit Bisald, naar det gav det i Udførelsens Dieblit og for enkelte Steder. „Er det en Dom, som kan have Værd for en Kunstner?“ udbrod han med Hestighed. „De straalere Bravo naar Corfix sidder med Hornene i Panden og røre ikke en Haand ved det fortræffeligste rolige Spil! Og det kan være anderledes! Lad dem bare vide, at de skal sidde

der som Dommere, som en Areopagus, saa skal vi I — mig see! Jeg har længe havt en Idee. Under Stykket — hverken Bisald eller Mishag, ikke et Rny! De skal see og høre; det er de komne for, ikke for at forstyrre Spillet, ved at spille dumt med. Men efterat Stykket er endt indbringes to Maskiner; i den ene kommer alle de Spillendes Navne frem, det ene efter det andet; medens et Navn staaer, ruller den anden Maskine ganske langsomt Charaktererne op fra Slet til Udmærket; ved hver Charakter klapper Publikum efter som det dømmer, at den Navngivne har fortjent den, og Resultatet optegnes i Couliissen af Registraturen og to Meddomsmænd i Theatrets Journal, hvorfra det kan meddeles Redacteurerne. Saa har man en ordenlig Dom, der staaer fast ligeoverfor Bladene og ved at opbevares bliver Skuespilleren til Ære, ogsaa efter hans Afgang. Jeg vil ikke tale om, at den Indretning vil trække Folk til Huset og stærke Publikums Dømmekraft. Hvad siger I om det? Det er Kunstnerne, der maae begynde derpaa — vil I være med saa skal jeg skriftligt motivere Sagen." De Tilstedeværende meente, at det vilde blive en altfor usædvanlig og ikke noksom overtænkt Indretning. „Hvad gjør det at den er usædvanlig, naar den er god?" afbrød Nyge med gnaven Ivrighed, „og er den god; saa skal man ikke gaae og tænke, men rask følge sin Overbeviisning og tage fat! Nu skal jeg ind; men lad os tale om det!" Han forsømte heller ikke at gjenoptage Materien, og det var kun fordi de Andre, „som vel ikke vilde undvære de brillante Bortgange og være bange for daarlig Hovedcharakter," havde Betænkneligheder, at han ikke til Directionen indgav Forslag om en Indretning, „hvilken han nok indsaae, at han ikke alene kunde sætte igjennem;" han

vedblev imidlertid jævnlig med megen Varme at paaftaae og udvikle dens store Hensigtsmæssighed. Den meget rigtige Jagttagelse, at Skuespillerne i høi Grad skade Virkningen af deres Fremstilling ved at gjøre sig saa bekjendte for Publikum, at Mængden under Rollens Udførelse kommer til at reflectere over den Spillendes Personlighed og sociale Forhold, bragte Ryge paa en anden ham meget kjær Idee, nemlig, at Theatret skulde for alle sine Artister bygge et Huus, hvori de kunde have en, efter Enhvers kunstneriske Betydning og Familiens Størrelse, mere eller mindre rummelig og elegant Beboelsesleilighed paa fra tre til sex Værelser, og udenfor hvilken de ikke maatte komme uden i nødvendige Forretninger med Theatret uvedkommende Personer, hvorfor der ved Stedet skulde være en Have til Spadseren, Localer til forskjellige Fornøielser og Udsalg af de almindelige Fornødenheder. „Det vil jo koste Theatret en anseelig Sum,“ sagde han, „men den dækkes snart ved en meget forøget Indtægt, da Forestillingerne have langt større Interesse, naar Publikum ikke veed, hvorledes de Personer, som vise sig paa Brædderne, see ud eller leve eller gebærde sig udenfor dem. Og hvad er det ikke for en Fordeel for Personalet, at Enhver, efter sin Stilling, faaer en smuk Fribolig?“ „Nei Vorherre bevares!“ udbrod Mad. Clausen, da han med megen Varme fremsatte denne Plan for endeel Skuespillerinder, „her kan være Spektakler nok af at vi kommer sammen til Prover og Forestillinger; skal vi nu ligge Aar ud Aar ind i Caserne med hverandre, saa bliver der aldrig en rolig Time.“ „Na hvad,“ indvendte Ryge, „for saa betydelige Fordeles Skyld! Og der maa jo desuden være en Intendant til at overholde Fred og Orden!“ „Ja men, tag mig det ikke ilde op,“ vedblev hun

i spøgende Tone, „det maa ikke være Dem, gode Hr. Doctor; thi saa kommer vi nok til at tage Politiet til Hjælp imod Dyrigheden.“ Da Alle, hvem han meddeelte sig derom, kom med lignende Bemærkninger, opgav han Forsøget paa at bringe Indretningen til Udførelse, men blev ikke derfor kjed af at demonstrere dens Unskelighed. Een af sine forunderlige Ideer havde han, med den ham egne mærkværdige Tilbøielighed til, uden Prøvelse, at gribe, fastholde og gjennemføre ethvert løst Indfald, hvori der, efter hans Skjøn, laae noget Vigtigt, saaledes sat Tro til, at han ikke nærede Tvivl om dens sieblikkelige levende Opfattelse af Alle, men dreves, med sikker Forventning om stor Opfigt og almeen Deeltagelse, til at overgive den til Offenheden. Den var: Indførelsen af en Nationaldragt. Egenlig var det hans store Forkjærlighed for det Regelbundne, for Uniformitet, som havde bragt ham paa den, og han oversaae ganske baade at en Nationaldragt ikke kan opstaae ved Dvereenkomst, Beslutninger eller Befalinger, men bliver til ved Folkeeiendommelighed, og at det, som han troede at have opfundet dertil, i Grunden kun var en Sammensætning af tydske Theatercostumer. Opfindelsen stillede sig for ham som saa indlysende smuk, besparende og hensigtsmæssig, at han blev meget ubehageligt overrasket ved, at de Faa, der offentlig omtalte den, gjorde den til en Absurditet, istedetfor, som han havde ventet, at opfordre til Foreninger, der hurtigt skulde skaffe den Optagelse af Folket. — Ryge opfattede med stor Energie og levende Phantasi det Videnskabelige, Djarve, Store og Tragiske i dramatisk Digtning; hans Fremstilling deraf havde altid poetisk Fylde, ædel Naturlighed og mægtig Styrke. For det Bittige, det Ironiske, det Gratiøse og det Naive havde

han ingen Sands. I det Hele var Smagen den mindst uddannede af hans Landsgaver. Næst Tragedien var det det rørende Drama, som tiltalte ham, men at han deri, saavel som i Comedien, kunde indtages af det høist Almindelige, ja endog det Falske, det bevise de af ham, efter frit Valg, oversatte Stykker, og endnu mere de, som han hjembragte fra sine Reiser til Tydskland og anbefalede Directionen til Optagelse paa den danske Skueplads. Naar han ikke destomindre i saa maadelige Stykker spillede fortræffeligt, ja i nogle endogsaa havde med beundringsværdig Consequents og stor Genialitet gennemførte Mesterroller, da laae det just deri, at han ikke stødtes af det Trivielle, men, naar han blot fandt et taaleligt theatralst Tilfald, i god Tro tog fat paa sin Rolle, som en ham værdig Op-gave, og med sin Phantasies hele Fyrighed udmalede Forfatterens matte Anlæg til et interessant Billede, som han anvendte den yderste Omhu paa at stille ret fuldstændigt og sjælsfuldt for Tilskuerne. Det hændte derfor ikke sjældent, at han i slige Stykker stod uopnaelig medens meget yndede, men ikke med saa ualmindelig Skaberkraft begavede Skuespilleres mere „taknemmelige“ Roller viste sig for Publikum saa dagligdagse, som de vare komne fra Forfatterens Haand. Hans brændende Iver for Theatret gjorde, at han altid, naar Indfald eller slet Smag ikke førte ham paa Afveie, vaagede strengt over Scenens Værdighed, og hvor hidsig og opfarende han end af Naturen var, viste han sig, fremfor Noget, villig til, ved Aftale og Føielighed, at befordre en correct og livfuld Fremstilling; kun maatte hans Medspillende ikke komme med Forslag om fløgtigt udtænkte Theatercoups, thi hans Spils Charakter var saa ganske Fylde, Masje og Storartethed, at han

allerede lod haant, naar der taltes om „at studere de fine Træk i en Rolle,“ men blev yderst opbragt, hvis Nogen forlangte hans Medvirken til „Jagen efter Effect ved sammenpillede Theaterkneb.“ Han var meget rede til at erkjende Andres kunstneriske Dygtighed, om den end havde en anden Charakter end hans, naar den blot virkede godt sammen med hans; var der derimod i et Stykke Nogen, som i en Rolle, der, i og for sig, maatte synes Publikum mindre eller kun ligejaa taknemmelig som hans, ved en anden Fremstillingsstiil tildrog sig større Opmærksomhed end han, da fandt han i Almindelighed med megen Uvillie, at den stærkere Effect „blot var vunden paa Sandhedens Bekostning;“ thi den heftige Kunstnerærgjerrighed, som drev ham til utrættelig Flid for at skaffe sine ualmindelige Gvner den størst mulige Virkning, lod ham vel, hvor hans Opgave ansaaes lige med Fleres, finde sig i at blive af Publikum stillet ved Siden af et Par, men gjorde ham yderst mismodig om han sattes under en Gnefte. „De vil altid dominere, Hr. Doctor!“ sagde en meget spydig Skuespillerinde engang, da han blev vranten over at hun vilde spadsere frem og tilbage i Forgrunden, som, efter hans Rolles Natur, tilkom ham. „Det veed jeg!“ udbrod han med hidsig Aabenhed. „Jeg er stabt til at dominere; men jeg har F— mig ogsaa arbeidet for at blive dygtig til det, som jeg er stabt til!“ Han havde i fuldeste Maade Ret: hans Tanke, Stræben og hele Idræt vare idelig rettede paa, ved Dygtighed at kunne have Ret til at paastaae sig at være den Første. Men han var ogsaa gridst efter at opnaae den Førstes Rettigheder til Overmaal og at faae den størst mulige Fordeel ud af sit Genie. I Begyndelsen, da han, som Familieforsørger, var

opfordret til hurtigt at søge Erstatning for det store Offer, han havde bragt Kunsten, jatte han Directionen i stor Forlegenhed ved den ugeneerte Maade, hvorpaa han fremkom med de urimeligste Fordringer. Saaledes forlangte han, samtidigt med sin Ansættelse som Skuespiller, et aarligt Honorar for „den Lægehjælp, han muligen kunde yde Personalet“. Alle tre Directeurer bleve meget overraskede ved at han strax begyndte at søge sin Indtægt ved Theatret forøget med et Honorar for „Lægehjælp“, og det endog en blot „mulig“. Den godmodige Olsen, som altid „meget beklagede en Mand, der er nødt til at føre et Huus, da han destoværre vidste, at der gik meget med,“ afgav dog sit i det Slags Sager sædvanlige Botum: „Jeg finder, at Manden bør hjælpes“; Holstein, der ikke endnu rigtigt var kommen til Følelse af Bægten i Ryges Personlighed, meente derimod, at naar Ryge kunde udfinde en saadan Grund til at fordre særlig Lønning, saa vilde han siden kunne anføre andre, der vare meget bedre og altsaa ogsaa maatte respecteres, hvoraf vilde følge, at han om kort Tid kom til at koste Theatret langt mere, end der udtryffeligt var ham tilkjendegivet, at han i det Høieste maatte gjøre sig Haab om og end Directionen, naar den ikke vilde begaae Uretfærdighed mod andre udmærkede Kunstnere, kunde tillægge hans Genie, der dog blev det Egenlige og Æneste, som Personalet maatte tænke at man skaffede ham saadanne Extra-Indtægter for. Holstein udtalte sig for, at Andragendet skulde afvises med den blotte Underretning om, at Directionen ikke kunde gaae ind paa det; men Rahbek bragte det til at Svaret lød: at da Theatret havde en kongelig ansat og fastlønnet Læge i en saa erkjendt udmærket Mand som Dr. Nahlff, der desuden maatte finde

sig høiligen frænklet, om man honorerede Nogen for at udføre de Embedsforretninger, hvilke af ham bleve varetagne med største Iver og til hele Personalets Tilfredshed, saa kunde Directionen ikke tillade sig at begrunde nogen allerunderdanigst Indstilling paa Dr. Ryges Andragende, hvor gjerne den end ønskede at kunne benytte hans i mange Retninger ualmindelige Kundskaber paa en saadan Maade, at Theatret derved vilde forpligtes til saaledes at forsøge hans Indtægter, at han maatte endmere føle sig opfordret til ganske at hellige sig dets Interesser. Om Directionen med disse Udtryk blot havde meent at sige Ryge en Arctighed, der skulde formilde det Ubehagelige i Afslaget, da bleve de snart af ham brugte som Støtte for langt vigtigere Andragender.

Ryges to første Debutroller havde imponeret Publikum's Masse og bleve af kunstforstandige Skuespilbesøgere betragtede ei alene som, i og for sig, saa technisk udmærkede og poetisk storartede, at der aldrig paa den danske Scene var jeet Mage til dem, men som Forbud om en Kunstperiode, hvori Tragedien, til hvilken en frugtbar og genial Digter allerede havde grundlagt et glimrende National-Repertoire, vilde komme til en hidtil ukjendt herlig Fremstilling. Naar alligevel dette Mægtige og aldeles Ny selv hos de Kunstforstandige ikke vakte al den Enthusiasme, som man skulde troe, at det nødvendigviis hos dem havde maattet frembringe, da var det fordi de, ligesaa levende som Mængden, dengang vare grebne af Begeistring for et theatralesk Phænomen af en ganske anden Natur. Hos de Fornemme havde Syngestykkerne bestandig staaet i stor Yndest, men Mængden fandt kun Behag i de meget burleske og lod sig alene af de prægtige Decorationer,

Dragter, Optog og Dandse lokke til at besøge et Par
 Forestillinger af de alvorlige. Hidtil havde derfor just de
 Syngestykker, som de, der vilde anses for Kjendere, satte
 høiest Priis paa, med den største Bekostning bragt mindst
 Indtægt. I denne Saison fik Theatret endelig et stort
 Syngestykke, som ei alene strax hilseedes med stormende
 Jubel af baade Gallerie, Parterre og første Etage, men
 hvortil ved alle Forestillinger Billetterne strax bleve revne
 bort og hvis Udførelse vedblivende vakte baade Kjenderes
 og Ikkekjenderes høieste Beundring. Den fine Verden og
 Almuen toge, synderligt nok, hver sin Deel af Stykkets
 dobbelte Titel til at benævne det med: den Første sværmede
 for „Cendrillon“, den Sidste kunde ikke blive kjed af at
 see „Den lille grønne Sko“. Nogle Sygdomstilfælde,
 Hensyn til Abonnementet, Kneb, for at faae Stykket holdt
 ude, saa at det i næste Theateraar kunde skaffe et Par
 særdeles indbringende Beneficer, og især Holsteins Kassen
 fordærvelige, men med megen Seighed fastholdte Maxime:
 at et ret søgt Stykke — istedetfor at det ideligt bør op-
 føres saalænge det trækker fuldt Huus, og først ved af-
 tagende Indtægt henlægges, indtil det kan ventes igjen at
 have faaet Tiltrækningskraft — kun maatte gives yderst
 sparsomt, for længe at bevare Interessen: disse Omstændig-
 heder vare Skyld i, at dette Syngespil ikke i dets første
 Saison spilledes flere end 12 Gange; man kunde til
 dobbelt saamange Forestillinger have havt paffuldt Huus,
 thi Begjærigheden efter at see det blev efterhaanden til
 et saadant Naserie, at der, endog ud paa Foraaret, betaltes
 Sjouerne det Sygdobbelte for Billetterne, medens andre
 ellers meget yndede Forestillinger gaves for tomme Bænke.
 For en stor Deel laae denne ganske overordenlige Til-

trækningskraft i selve Bærket. Fouards henrivende Melodier — ædle og indsmigrende Udtryk for Naivitet, barnlig Ufskyldighed, dyb Følelse, ridderlig Aand og skjønt phantastisk Drommerie — med et rigt og effectfuldt, men tillige overalt delicat og let med Melodien henstrømmende Accompanement, hævede Stykket, der i sig selv er en temmelig prosaisk Behandling af et meget poetisk Stof, til et i Toner og skjøne Billeder levendegjort Fee-Eventyr, som selv i en blot taalelig Fremstilling vilde have havt Tryllekraft nok til at indtage Publikum. Den eksempellose Begeistring havde dog fornemmelig sin Grund i den overordenlig heldige Fremstilling, især af Hovedpersonen, der, som det eneste phantastiske Væsen i Stykket, ret egentlig er Bærer og Sammenholder af det som poetisk Bærk. Noget saa henrivende som Anine af Mad. Zinck, hvilket Jfr. Thomsen nylig var bleven ved Giftermaal med Sangeren, mindedes de ældste Theaterbesøgere ikke at have seet. Det hedder i en, strax efter hendes Død, af E. Thorsen udkastet lille Skizze af hendes Kunstnerliv: „Ikke letteligen har nogen theatralisk Fremstilling i Kjøbenhavn opvakt den almindelige Henrykkelse, som Cendrillon, og vi kunne ikke andet end tillægge Anines Fremstillerinde Hovedfortjenesten derfor“, og han har fuldkommen Ret. Hun gav kun sin Natur, sin Personlighed; men hendes Kunstnerlykke vilde, at hun saa ganske gik op i denne Rolle og denne Rolle i hende, at hendes Natur og Personlighed viste sig i en poetisk Forklarelse, som virkede fortryllende paa Alle. Mad. Zincks Udførelse af Cendrillon var i Stykkets Nyhed et évènement; Enhver skulde hen at see den og Ingen blev fjed af at see den. Hendes Omgivelser bidroge imidlertid ikke lidet til den store Virkning, hvormed hun udviklede

sin henrivende Natur, og til det ualmindelige Bisald, der skjænkedes denne Nyhed; især glimrede dog Kruse ved den simple, baade høie og milde Værdighed, med hvilken hans Alvor fremtraadte ei alene i den dramatiske, men tillige, og fornemmelig, i den musikalske Udførelse; og Frydendahl ved det rige Lune, han udgød over sin høist karakteristiske Fremstilling af Montefiascone. — Mozarts „Bortførelsen fra Serailet“ satte vel ikke Mængden saaledes i Bevægelse som „Cendrillon“, men vandt dog stort Bisald ved sin friske, livlige Melodiositet, det skjonne erotiske Udtryk og den mesterligt gennemførte dramatiske Charakter. Det ualmindelige Tillob, som ogsaa dette Syngespil havde i sin Nyhed, skyldtes imidlertid fornemmelig Fr. Funck. Man vidste, at hun, som, ved sin deilige, klangfulde Stemme, et smukt Foredrag og især en hidtil hos en danst Sangerinde uhørt Volubilitet i Bravoursatser, stod i ualmindelig høi Gunst hos Publikum, vilde ved Saisonens Udgang forlade Theatret, for at gifte sig, og da hun netop i dette glimrende Partie udførte de vanskelige Kunstlerier med overordenlig Virtuositet, var den musikalske Verden ivrig for, saa ofte som muligt, at komme til at høre hende foredrage det. Beundringen gik saa vidt, at hun under stormende Bisaldsyttringer blev fremkaldt efter den anden Forestilling. Denne Udmærkelse, som aldrig hidtil var viist nogen danst Fremstiller, bragte Olsen, der altid med stor Ridfærhed holdt over Skuepladsens Værdighed, til at andrage paa et Forbud imod at træde frem paa Publikums Opfordring. Holstein fandt, at det var unødvendigt, da det kunde paalægges Regisfeuren at vaage over, at det ikke skete, men Olsen meente, at man skyldte baade Personalet og Publikum Oplysning om, at Directionen ikke dermed vilde hindre en

Hylning af Talentet, men netop fikke Talentet Bisaldets Bærd og forebygge Noget, som maatte blive Kunsten, Kunstneren og Kunstens smagsfulde Yndere til største Skade, hvilken Dplysning bedst kunde gives i et motiveret Forbud, der nok ogsaa vilde blive Publikum bekjendt. Da Holstein gav denne Anskuelse Medhold, blev der under 10de April af ham og Olsen udstedt følgende, af den Sidste forfattede, men ikke af Rahbek tiltraadte, „Promemoria:“ „Det har stedse været Directionens kjæreste Tanke, at ansee saavel det samtlige Theaters som hver enkelt værdig Kunstners og Kunstnerindes Fremtarv og Hæder som sin egen; hvad altsaa nogen Saadan Glædeligt eller Urefuldt vederfares, maa i hoieste Grad være den behageligt og hjærkomment. Fra dette Synspunkt betragtet vilde folgelig den hidtil hos os usædvanlige, af Fremmede indførte og efter dem optagne Skik at fremkalde Kunstnere og Kunstnerinder efter Forestillingen til særdeles Bisald, som en Paaskjonnelse og Udmærkelse, der vistes Flid, Fremgang, Talent og Bærd, være den overmaade velkommen, hvis den ikke tillige, ved andre Steders Exempel og egen Erfaring, gjordes opmærksom paa de Ubehageligheder, Uleiligheder og Uordener, der ved Misbrug af denne i sig selv uskadelige og ulastelige Skik i Tiden lettelig kunne og ville folge. Ikke at tale om de Misforstaaelser, den meget let kunde foranledige i selve Theaterselskabet, hvor Samdrægtighed af mere end een Aarsag stedse vilde være Directionens oprigtigste Dunke, og endog forudsat, at denne nye og særdeles Udmærkelse aldrig af Raadhed, Ondskab eller Cabale paa Spot eller Skront kunde misbruges til at fortredige, forhaane og fornærme maaskee endog fortjente og hæderværdige Kunstnere, vilde den dog saare lettelig, ved den uundgaaelige Menings-

forffjellighed imellem saamange høist forffjellige Tilfæere, kunne foranledige Uenigheder, der, om de endog ikke bleve dobbelt utilgivelige ved at yttre sig paa Tider, da Personer af Kongehuset bærede Skuespillet med deres Nærvarrelse, dog altid strede imod den Orden og Rolighed, hvis Overholdelse paa et kongeligt Theater er Directionens allerførste og vigtigste Pligt, af hvilken Aarsag det og i indeværende Aar paa alle Pariser-Theatre er Skuespillerne strengeligt forbudet paa nogen saadan Fremkaldelse at fremstaae for Publikum. Directionen kjender for vel den Mand og det Sindelag imod den, der bejsæle de Kunstnere og Kunstnerinder, den har den Gæ og Fornoielse at staae i Spidsen for, til ikke at vide, at et saadant udtryffeligt Forbud her vilde være ufornødent, efter at den har fremsat de Grunde, der for Theatrets og Kunstnernes eget Larv gjøre ønskeligt, at denne fremmede Skik for Fremtiden maa holdes ude fra vor Skueplads; den har imidlertid Føie til at troe, at den ligesaavel handler overeensstemmende med det almindelige Onste, som med det almindelige Larv, naar den herved bekjendtgjør: at ligesom overalt, ifølge de bestaaende Anordninger, Intet paa Theatret uden dens Forevidende eller Minde offentlig maa siges eller foretages, saaledes kan ei heller nogen Theaterperson uden dens Befaling eller Bemyndigelse træde offentlig frem, ligesom Maffinmesteren heller ikke uden dens eller den bemyndigede Vedkommendes udtryffelige Befaling kan lade Dækket gaae op." Personalets Dygtigste vare fornøstige nok til at finde denne Forholdsregel i deres Interessse og meget hensigtsmæssig; Parterrets klappende Stangjæster, som havde lovet sig en jævnlig Moerskab af at kalde frem, toge den ilde op og besluttede at vise Directionen, at om den ogsaa kunde

forbyde Kunstneren at komme, kunde den dog ikke forbyde dem at kalde; efter den 11te Forestilling af „Cendrillon“ fremkaldte de derfor stormende Mad. Zinck, og da ogsaa Storstedelen af det Publikum, som ikke pleier at ytre Bifald, fandt, at der burde skee „den fortryllende Askepote“ den samme Ure som Bravoursangerinden, reiste sig en frygtelig Klappen og Skraalen, som endnu var i fuld Styrke da den, 20 Minuter efter Forestillingens Ende, pludselig blev standset ved Lydenes Slutning. Ved at Directionen fastholdt sit Forbud imod et saa heftigt Angreb og end ikke tillod at den forgudede Mad Zinck gik frem, kvaltes denne farlige Ustil i Fodselen; der blev ikke gjort flere Fremkaldelsesforsøg. — En tredie fortræffelig Nyhed i det musikalske Repertoire var „Slottet Montenero“, en af d'Alayrac's herligste Compositioner, der glimrende beviste, at hans Genie ogsaa til det Mystiske, Følelsesfulde og Videnskabelige vidste at finde henrivende skjønne Melodier, og at han med Smag og Mesterens tekniske Dygtighed forstod at behandle dem i en adel Stil. Den blev modtaget med meget Bifald, endstjøndt Udførelsen ikke var udmærket, med Undtagelse af Kruses Ferrant, hvori hans ypperlige sonore, kraftfulde og velklingende Bas tilligemed hans fortræffelige Spil gjorde stor Effect, og af Mad. Liebes Veneranda, som hørte til hendes bedste alvorlige Partier og laae særdeles godt for hendes smukke Altstemme. — Ogsaa to af Hjemmets Componister bragte hver en ny Musik, som begge havde fortjent en langt bedre Skjæbne, end de flette Texter kunde berede dem. Hvorvel Synge-spilcomposition ikke var den Kunstart, hvori Schall frit og glimrende udviklede sit Genie, lagde hans Musik til „Alma og Elfride“ en ikke ringe Gyne for en smuk og effectfuld

Behandling af en Syngepilletext for Dagen. Men Handlingen i det efter et fransk Melodrama tilrettede Stykke hviler paa Usandsynligheder, og Bearbejderen, den smagløse N. T. Bruun, havde med Vold søgt at fremtvinge et Par comiske Figurer, hvis Roller vare overlæssede med Flaaheder: derved svækkedes i høi Grad Virkningen af de mange smukke og karakteristiske Partier i Musikken. Enkelte Numere gjorde, ved livsuld Melodie og Kraft i det musikalske Udtryk, stor Lykke, men det Hele kunde ikke vinde almeen Interesse og efter 7 Forestillinger henlagdes Stykket for bestandigt. — Et endnu fortræffeligere Musikværk var Kunzens „Husarerne paa Frierie“. Lune, gratiøs Lystighed og Charakter udstrommede fra denne Composition, en af Mesterens meest indtagende, i ædle, yndige Melodier, og Conrads Partie, der var skrevet for C. Bruun, som sang det henrivende, er et af de taknemmeligste, der er sat for en Bariton i det elskværdigt Muntre. Men Texten var en Original af N. T. Bruun og i høieste Maade mat og smagløs baade i Anlæg og Udførelse. Hvor meget Bisald derfor hvert enkelt af Musiknumerne ved deres store musikalske Værd, og Sangerne ved den ypperlige Udførelse af dem end høstede, saa fandt Publikum med Rette de Flauser og Platituder, det maatte døie for at faae Musikken at høre, utaalelige og blev borte, endskjøndt den musikalske Deel ved den første Forestilling var bleven modtaget med en Begejstring, hvoraf man maatte formode, at Stykket vilde vinde en ganske overordenlig Søgning. — Denne Saison var, i Henseende til Repertoirets Forøgelse med Syngestykker, den meest glimrende, Theatret endnu havde havt, og er ikke sildigere, under langt heldigere Forhold, bleren overtruffet: 5 Nyheder, alle store, og deraf 3

fremmede, i Stiil og Aand meget forskjellige, erkjendt herlige Mesterværker, der endnu, 50 Aar efter, holde sig paa Scenen i fuld Friskhed, og 2 fortræffelige, i sig selv usfortjent henlagte, Compositioner af hjemlandske Tonedigtere; alle 5 ved deres Fremkommen optagne med stort Bifald! En saa overordenlig stor, heldig og kunstfjøn Virksomhed vidner om, at Syngeespillet blev af Chefen og Kunzen ledet med en Iver og en Indsigt, som fortjene at fremhæves til agtelsesfuld Anerkjendelse.

Det var, som om Syngeespillet kun skulde vise sig i en saa ualmindelig Glæde for at Publikum desto dybere maatte føle, at det pludseligt blev uopforligt; thi ved Ifr. Junck's Afgang mistede man et rigtbegavet Talent til de første Sopranpartier, og med at de aldrende Sangerinder Mad. Frydendahl og Mad. Dahlén igjen kom til at overtage disse, hvori hun saa heldigt havde afløst dem, kunde Publikum umulig finde sig tilfreds. Man maatte saaledes forudsee, at just det Ypperligste i den Kunstart, som Theatret nu gav bedst, ikke vilde kunne opføres. Tabet af hende blev derfor anseet som ikke blot meget stort, men aldeles uerstatteligt og til Syngeespillets fuldstændige Undergang. Og saa Skuespillet vilde, ved at Ifr. Busch, midt i sin Skjønheds og sit Talents fuldeste Flor, blev af Døden bortreven fra et Liv, der, som Ifr. Rosings, paa Scenen var en Række Triumfer og udenfor den begyndte at blive bestandig legemlig Lidelse og dyb Kummer, have lidt et uforvindeligt Tab, dersom Theatret ikke allerede havde havt hendes Fag fortræffeligt besat, idet den geniale Mad. Spindler, forrige Mad. Lange, der endog var den første og uovertrufne Fremstillende af flere særdeles vigtige Roller deri, fra Sæsonnens Begyndelse igjen tilhørte Skuepladsen.

Ogsaa Dandsen fik et, formedelst Gistermaal afgaaet, yndet Talent tilbage i Mad. Jansen, der for et Par Aar siden havde, som Karen Borresen, vundet meget Bisald ved en ualmindelig Lethed, Smidighed og Sikkerhed i det Serieuse og Plastiske. Den yngste af de to Jomfruer Weltheim besad et ikke ringe Fremstillingstalent, men begge havde svag Tale- og Syngestemme, kunde ikke aflægge deres tydske Accent og lagde megen Affectation i deres Spil. Den første Debut behagede, men da et Par sildigere Forsøg faldt uheldigt ud, opgave de Haabet om at gjøre Lykke her, og gif i 1814 til Tydskland.

„Den dramatiske Skole“ havde vel i de sidste Aar faaet Tilvæxt i gode Kræfter, men Bestræbelsen for en kunstnerisk Anvendelse af dem blev stedse svagere. De Undedes Tjeneste paa det kongelige Theater fik stadigt større Udstrækning og Betydning, hvorved deres Interesse saa aldeles henvendtes paa det, at de hverken havde Tid eller Lyst til at anvende Flid paa „Skolens“ Forestillinger. Ligesom Nyhederne, fordi Bestyrelsen næsten ganske lod den fljotte sig selv, bestandig bleve færre og ubetydeligere i Omfang og Værd, saaledes blev derfor Udførelsen af dem maadeligere. I denne Saison havde Næbbel igjen begavet Skolen med et National-Drama — hans sidste — „Tordenstjold i Marstrand“, som havde flere saa vakre Scener i et smukt Sprog, at de Rollehavende burde have følt sig opfordrede til særdeles Omhu for dets livlige og correcte Udførelse, men denne eneste interessante Nyhed blev i flere Roller givet saa mat og karakterløst, at den kun spillede to Gange. Skolen fik i Saisonens Løb to nye Elever: Peter Holm, der begyndte sin Bane med at sige enkelte Replikker, og Debutanten Johan Daniel Bauer. Begge

bleve efter nogle Aars Forløb, i et betydeligt Repertoire, af ingen ringe Bigtighed for det kongelige Theater.

Af Egteparret Schüg, som gav Gæsteroller, var det kun Konen, den da vidtbekjendte Mad. Händel-Schüg, født Schüler, der, ved sit ualmindelige mimiske Talent og den efter den berømte Lady Hamilton studeerte plastiske Anvendelse af Drapperie, vakte Opsigt og Beundring. Hun havde allerede i 1793 været nærved at komme til Kjøbenhavn som Skuespillerinde, da hun var Medlem af det tydske Selskab, Ahlesfeldt vilde indkalde, og gift med dets udmærkede Tenorist Gunicke. Efter at denne, formedelt hendes høist uqvindelige Væsen, havde maattet lade sig skille fra hende, havde hun ægtet en Læge i Berlin, Dr. Meyer, som tre Aar efter Giftermaalet ogsaa maatte søge Skilsmisse, hvorpaa hun kort Tid efter giftede sig med en anden Læge, Dr. Händel, for hvis Skyld hun forlod Theatret, hvilket bragte hende i stor Trang, da han døde syv Maaneder efter Giftermaalet og hun ved sin capriciose Stivsindehed havde hos alle Directeurer sat sig i saa ondt Ry, at hun ikke kunde faae Engagement. I 1807 blev Professor i Æsthetiken Dr. Schüg i Halle, be- kjendt som meget kundskabsrig dramaturgisk Skribent og talentfuld Digter, hendes fjerde Mand, og han, som havde opgivet sit Embede ved Universitetet, bevægede hende ei alene til at vove en Kunstreise som Mime og Declama- trice, men deeltog deri, deels ved at udføre Hjælperoller i hendes Fremstillinger, deels ved at holde kunstvidenskabelige Foredrag over dem. Hun var 40 Aar gammel og havde vundet umaadeligt Bisald i Tydskland, Holland og Rusland da hun viste sig her, hvor hun fandt en ikke mindre glimrende Modtagelse. Som Skuespillerinde optraadte hun

fun i høitragiste og lavcomiste Roller, da al moderne Dameynde var hendes Bøsen imod. Hendes Glandsøpartie i Rolleudførelse vare Lady Macbeths Hovedscener, hvilke, uagtet hun altfor bemærkeligt fremhævede det Plastiske, bleve givne mesterligt i Udtrykket og med ægte Pathos, hvorfor hun deri vandt et glimrende Bisald, som vilde have været endnu stærkere, dersom Schüg, der gav Macbeth, ikke havde mishaget ved sin tydfk affecteerte og isvulstige Spillemaade. Hendes Triumf var dog den mimisk-plastiske Fremstilling af Videnskaberne og malerisk fuldendte Efterligninger af berømte antike og moderne Billedværker. Det Bestemte og Udtryksfulde i hendes skønne Stillinger, den raske Beglen i Drapperiets Anvendelse og dettes i hvert Moment maleriske Virkning ved Kast og Folder fremkaldte ideligt levende Bisaldsytringer. Det manglede ikke, at nogle af Theatrets Kunstnere, især Skuespillerinder, fik Lust til at efterligne hende; da der ikke gaves Drapperiestykker, maatte de imidlertid blive staaende ved at udzire deres Spil med Attituder, men disse, der ikke, som hendes, gik ud fra Studium og lang Dvølse, faldt saa tvungne og stak saa skarpt og isolerede frem fra Rollens øvrige mimiske Udførelse, at de stødte Publikum som en tom Maneer, hvorfor det Slags Effectjagerie heldigviis snart blev opgivet.

Som en Følge af Forordningen af 5te Januar 1813 maatte der allerede igjen bekjendtgjøres en Forhøielse og Forandring med Hensyn til Betalingen for Billeterne, der, fra Midten af Januar, ansattes til samme Priis i Rigsbankdaler, som de under Krigen havde i dansk Courant; nemlig: paa det kongelige Theater

Parquet og 1ste Pladsloge	1 Rd.	=	Mk.
2den Pladsloge	"	—	4 —
Parterre og Galleri	"	—	2 —
og paa Hoftheatret			
Parquet og 1ste Pladsloge	"	—	4 —
Siddende Parterre	"	—	3 —
Staaende —	"	—	2 —

Sex og tredfundstyvende Saison.

1813.

- M. 6. Sept. 1. Ubaldo.
- Ti. 7. - 7. Fra Bærtshuus til Bærtshuus.
- To. 9. - 15. Ringen Nr. 1; 12. Galante Gartner.
- F. 10. - 42. Jacob von Thyboe; 37. Nina.
- L. 11. - Concert af Mad. Mainvielle, Sangerinde.
- M. 13. - 1. Landstedet ved Kongeveien; 9. Min Bedstemoder (Ifr. Holm d. s. Fanny).
- Ti. 14. - 8. Ildebranden; 38. Nina.
- To. 16. - 25. To Brødre.
- F. 17. - 18. Ringen Nr. 2.
- S. 19. - 1. Saragosfas Beleiring.
- M. 20. - 41. Kun sex Netter.
- Ti. 21. - 2. Ubaldo.
- D. 22. - 2. Saragosfas Beleiring.
- To. 23. - 2. Landstedet ved Kongeveien; 10. Min Bedstemoder.
- F. 24. - 3. Ubaldo.
- S. 26. - 9. Mistro og Skjelmerie; 66. Zonette Ambition.
- M. 27. - 74. Politiske Randestøber.
- Ti. 28. - 17. Huset i Oprør; 49. Fanden er løs.
- To. 30. - 17. Falsk Undseelse.
- F. 1. Oct. 1. Kjærlighedsintriguen i Binduerne; 3. Landstedet ved Kongeveien.
- L. 2. - 18. Skatten; 52. Lagertha (s. Fattigg.).

- S. 3. Oct. 6. List imod List; 29. Landsbypoeten.
 M. 4. - 2. Kjærlighedsintriguen i Binduerne; 15. Unge
 hidfige Kone.
 Ti. 5. - 5. Dydens Scir; 67. Amors og Ball. Luner.
 To. 7. - 4. Ubaldo.
 F. 8. - 17. Udstyret.
 S. 10. - 3. Mmeriadalen; 26. Erasmus Montanus.
 M. 11. - 22. Medbeilerne.
 Ti. 12. - 13. Hvor Tiden løber; 7. Jockeyen.
 To. 14. - 47. Figaros Giftermaal.
 F. 15. - 21. Embedsiver.
 L. 16. - 19. Erik Giegod (f. Kunzen).
 S. 17. - 3. Slavinden i Surinam.
 M. 18. - 38. Bagtalelsens Skole.
 Ti. 19. - 19. Døve Elsker (Sfr. Clausen o: Mad. Schou
 d. f. Mische); 77. Maskeraden.
 To. 21. - 13. Bovelige Prøve; 26. Kournerne.
 F. 22. - 16. Dvaakfalverne; 50. Fanden er løs.
 S. 24. - 19. Stregen i Regningen; 13. Skuespilleren
 imod sin Villie.
 M. 25. - 18. Udstyret; 51. Fanden er løs.
 Ti. 26. - 48. Figaros Giftermaal.
 To. 28. - 18. Afbrudte Reise; 77. Hververen.
 F. 29. - 25. Fættteren i Lisfabon; 20. Galisen i Bagdad.
 L. 30. - 29. Don Ramido; 68. Amors og Ball. Luner
 (uden Abon.).
 S. 31. - 5. Kong Frederik den Anden i Ditmarsken;
 25. Virtuosen.
 M. 1. Nov. 43. Landsbypigen.
 Ti. 2. - 10. Advokaterne.
 D. 3. - 6. Den Døvstumme; 60. To Gjerrige (f.
 Jordhøi).
 To. 4. - 39. Hysterie eller blind Allarm; 52. Fanden
 er løs.
 F. 5. - 7. Onde Luner.

- Q. 6. Nov. 32. Bjergebøndernes Børn; 10. Skillerummet;
 21. Romeo og Giuletta (f. Galeotti).
 S. 7. - 8. Adolfine; 5. Enken og Enkemanden.
 M. 8. - 45. Kjærlighed uden Strømper; 78. Hververen.
 Li. 9. - 3. Kjærlighedsintriguen i Binduerne; 4. Landstedet
 ved Kongeveien.
 To. 11. - 4. Kjærlighedsintriguen i Binduerne; 94. Linna
 og Valvais.
 F. 12. - 23. Corsicanerne; 88. Vaskepigerne.
 Q. 13. - 18. Don Juan (uden Abon.).
 S. 14. - 7. To Klingsberger.
 M. 15. - 49. Figaros Giftermaal.
 Li. 16. - 24. Chinafarerne; 89. Vaskepigerne.
 To. 18. - 32. Skibbruddet; 21. Califen i Bagdad.
 F. 19. - 39. Ellefte Juni; 90. Vaskepigerne.
 Q. 20. - 11. Husfiterne; 45. Bødkeren (f. Jfr. Alstrup).
 S. 21. - 6. Huusfred.
 M. 22. - 16. Sølvbrylluppet.
 Li. 23. - 11. Skillerummet; 11. Min Bedstemoder.
 To. 25. - 1. Munken fra Carmel.
 F. 26. - 20. Erik Giegod.
 Q. 27. - 19. Don Juan (uden Abon.).
 S. 28. - 67. Honnette Ambition; 14. Skuespilleren
 imod sin Villie.
 M. 29. - 59. Geert Westphaler; 34. Indtoget.
 Li. 30. - 18. Falsk Undseelse.
 To. 2. Dec. 45. Apothekeren og Doctoren.
 F. 3. - 30. Don Ranudo.
 Q. 4. - 40. Emilie Galeotti; 32. Rolf Blaaskæg (f.
 Mad. Rosing).
 S. 5. - 1. Max Helfenstein; 17. Skjændegjæsten.
 M. 6. - 2. Munken fra Carmel.
 Li. 7. - 31. To Grenaderer; 46. Bødkeren.
 To. 9. - 12. Husfiterne.
 F. 10. - 12. Farlige Rabooskab; 35. Indtoget.
 Q. 11. - 10. Hakon Jarl (uden Abon.).

- S. 12. Dec. 9. **To Sædre**; 20. **Stregen i Regningen.**
 M. 13. - 21. **Grif Giegod.**
 Li. 14. - 13. **Husfiterne.**
 Lo. 16. - 19. **Skatten**; 33. **Rolf Blaaskæg.**
 F. 17. - 39. **Dyveke.**
 L. 18. - 2. **Slottet Montenero**; 24. **Herman og Dolmon**;
 5. **En Times Hgteskab** (f. Mad. Frydendahl).
 S. 19. - 7. **Sormynderen.**
 M. 20. - 1. **Hollænderne**; 34. **Rolf Blaaskæg.**
 Li. 21. - 97. **Den Stundesløse**; 14. **Bovelige Prøve.**
 D. 22. - 50. **Figaros Giftermaal** (f. F.).
 Lo. 23. - 9. **Krigsretten.**
 S. 26. - 6. **Galningen**; **Conc. af Pianisten Kittler**;
 39. **Jndbildt Syge** (f. Haack).
 M. 27. - 27. **Bernilles korte Frøkenstand**; 1. **Spillesygen.**
 Li. 28. - 10. **Elisa Werner.**
 D. 29. - **Concert af Piantanida, Sanger.**
 Lo. 30. - 27. **Indianerne i England.**
 F. 31. - 3. **Slottet Montenero.**

1814.

- S. 2. Jan. 7. **Den Døvstumme**; 12. **Opdagede Hemmelighed.**
 M. 3. - 40. **Pigen fra Marienborg.**
 Li. 4. - 8. **Den Døvstumme.**
 D. 5. - 18. **Ungdom og Galsskab**; 57. **Afguden** (f. Cappelle's Enkekasse).
 Lo. 6. - 1. **Skriftemaalet**; 25. **Chinajarerne.**
 F. 7. - 36. **Gulddaafen.**
 S. 9. - 8. **Manden af Ord**; 10. **Tre Seil.**
 M. 10. - 2. **Skriftemaalet**; 19. **Afbrudte Reise.**
 Li. 11. - 19. **Ungdom og Galsskab.**
 D. 12. - 6. **Edvard i Skotland**; 9. **Den Døve** (f. Liebe).
 Lo. 13. - 23. **Syv tusind Rigsdaler.**
 F. 14. - 3. **Skriftemaalet**; 12. **Min Bedstemoder.**

- L. 15. Jan. 21. Gamle og nye Sæder (Schwarz, gl. Grøndal);
 35. Rolf Blaaskæg (uden Abon.).
 S. 16. - 8. **To Klingsberger.**
 M. 17. - 46. Apothekeren og Doctoren.
 Li. 18. - 19. Myndlingerne.
 Lo. 20. - 20. Ungdom og Galiskab.
 F. 21. - 23. Medbeilerne.
 L. 22. - 11. Fisserne; 27. Budseerlige Arvinger; 29.
 Annette og Lubin (f. Due).
 S. 23. - 8. **Døbesedlen; 7. Galningen.**
 M. 24. - 43. Jacob von Thyboe.
 Li. 25. - 16. Uystige Paæsfagerer; 40. Annette og Lubin.
 Lo. 27. - 6. Strikkepindene; 31. Annette og Lubin.
 F. 28. - 21. Ungdom og Galiskab.
 S. 30. - 1. **Hr. Malesherbes's Roser; 10. Den**
Døve.
 M. 31. - 1. Hytten i Schwarzwald.
 Li. 1. Feb. 2. Hytten i Schwarzwald.
 D. 2. - 20. Epigrammet (f. Knudsen, „formedelst hans
 Reise til Norge“).
 Lo. 3. - 12. Fisserne.
 F. 4. - 69. Barselstuen.
 L. 5. - 3. Hytten i Schwarzwald (f. Comp.).
 S. 6. - 2. **Max Zelfenstein; 6. Enken og Enke-**
manden.
 M. 7. - 27. Skinsyge Kone.
 Li. 8. - 4. Skriftemaalet; 6. En Times Hgteskab; 69.
 Amors og Ball. Luner.
 Lo. 10. - 8. Bonden som Dommer.
 F. 11. - 4. Hytten i Schwarzwald.
 L. 12. - 52. Forliebte Haandværksfolk; 22. Romeo og
 Giulietta (f. Dahlén).
 S. 13. - 9. Skjelmen og Dosmeren; 7. **Edvard i**
Skotland.
 M. 14. - 53. Forliebte Haandværksfolk.
 Li. 15. - 40. Dyveke.

- D. 16. Feb. 47. Bødkeren; 23. Romeo og Giulietta (uden Abon.).
- To. 17. - 5. Hytten i Schwarzwald.
- F. 18. - 15. Adolf og Lovise.
- S. 20. - 3. Saragosas Beleiring.
- M. 21. - 1. Uglspil; 91. Vaskepigerne.
- Ti. 22. - 2. Spillesygen; 24. Romeo og Giulietta.
- To. 24. - 9. Hjerneorganerne; 58. Afguden.
- F. 25. - 54. Forliebte Haandværksfolk.
- L. 26. - 27. Søofficererne; 8. Nytaarsgaven (f. Foersom).
- S. 27. - 4. Ulmeriadalen; 30. Landsbypoeten.
- M. 28. - 9. Nytaarsgaven; 10 Hjerneorganerne.
- Ti. 1. Marts 39. Sververne.
- D. 2. - 2. Uglspil; 110. Ziguenernes Leir (f. Forf.).
- To. 3. - 28. Søofficererne (Lord Bellamy, Olsens sidste Rolle).
- F. 4. - 17. Domherren i Milano.
- S. 6. - 2. Hr. Malesherbes's Roser; 7. Sandhed har Løn.
- M. 7. - 22. Ungdom og Galskab.
- Ti. 8. - 9. Bonden som Dommer.
- To. 10. - 41. Viinhøsten.
- F. 11. - 6. Correggio.
- L. 12. - 23. Niels Ebbesen (ved Knudsen f. Saarede samt Faldnes Esterladte).
- S. 13. - 4. Qvækerne; 18. Skjændegjæsten.
- M. 14. - 42. Viinhøsten.
- Ti. 15. - 24. Niels Ebbesen.
- D. 16. - Concert af F. Funck, Violoncellist.
- To. 17. - 7. De Sandsekløse; 18. Renaud d'Art; 111. Ziguenernes Leir.
- F. 18. - 1. Hugo von Rheinberg.
- S. 20. - 8. Ægtestandsscenen; 11. Den Døve.
- M. 21. - 2. Hugo von Rheinberg.
- Ti. 22. - 27. Konnerne; 36. Rolf Blaaskæg.

- D. 23. *Mart's Declamatorium* af Heger, Mad. Heger og Mad. Dahlén.
- To. 24. - 32. *To Grenaderer*; 48. *Bødkeren*; 70. *Amors og Ball. Luner*.
- F. 25. - 27. *Menneskehad og Anger*.
- L. 26. - 3. *Hugo von Rheinberg* (f. Forf.).
- S. 27. - 8. *Soubrettelist*; 8. *Stille Vand har den dybe Grund*.
- M. 28. - 28. *Budseerlige Arvinger*; 25. *Romeo og Giulietta*.
- Ti. 29. - 70. *Varselstuen*.
- To. 31. - 9. *Egteskandescenen*; 36. *Indtoget*.
- F. 1. Apr. 1. *Forføreren*.
- L. 2. - 13. *Cendrillon*; 50. *Semiramis* (f. Kruse).
- M. 11. - 1. *Schachmaskinen*.
- Ti. 12. - 2. *Forføreren*.
- Ti. 12. - *Concert af Piantanida*.
- D. 13. - 31. *Don Ranudo* (f. M.).
- To. 14. - 4. *Hugo von Rheinberg*.
- F. 15. - 15. *Besøget*.
- L. 16. - 3. *Forføreren*; 55. *L'orphelin* (f. Forf.).
- S. 17. - 9. *Maleriet*; 16. *Nysgjerrige Mandfolk*.
- M. 18. - 1. *Crispian's Forvandlinger*.
- Ti. 19. - 5. *Hugo von Rheinberg*.
- D. 20. - 26. *Habenbar Krig*; 10. *Sruentimmerhaderen* (f. Mad. Zinck).
- To. 21. - 6. *Kobbersmeden*; 56. *L'orphelin*.
- F. 22. - 2. *Crispian's Forvandlinger*.
- L. 23. - 4. *General Ehlenheim*; 33. *Bjergbøndernes Børn*; 17. *To smaa Savoyarder* (f. Kongsted).
- S. 24. - 13. *Opdagede Hemmelighed*; 11. *Sruentimmerhaderen*.
- M. 25. - 28. *Konnerne*; 51. *Semiramis*.
- Ti. 26. - 14. *Cendrillon*.
- D. 27. - *Concert af Fr. Bournonville, Pianistinde* (med fransk Decl. af hendes Fader, og „hans Tanke

og Følelser angaaende den danske Skueplads,"
fremf. af hende).

- To. 28. Apr. 1. Bennen paa Reisen; 7. En Times Egteskab.
 F. 29. - 21. Epigrammet.
 L. 30. - 3. Crispins Forvandling; 53. Fanden er løs
(f. Bearbejderen).
 S. 1. Mai 2. Schachmaskinen; 11. Stakket Dands er
snart sprungen.
 M. 2. - 9. Palnatøse.
 Ti. 3. - 2. Bennen paa Reisen; 37. Indtoget.
 D. 4. - 16. Selim, Prinds af Algier (f. To).
 L. 7. - 34. Drageduffen (f. F.).
 S. 8. - 27. Erasmus Montanus; 15. Skuespilleren
imod sin Villie.
 M. 9. - 14. Skumlerne.
 Ti. 10. - 4. Crispins Forvandling.
 D. 11. - 55. Forliebte Haandværksfolk (f. To).
 To. 12. - 25. Niels Ebbesen.
 F. 13. - 43. Viinhøsten.
 S. 15. - 34. Bjergbøndernes Børn; 18. To Dage (f.
Figurantinderne).
 (Første Søndagsf. paa fgl. Th.).
 M. 16. - 35. Drageduffen.
 Ti. 17. - 16. Streligerne; 35. Bjergbøndernes Børn.
 D. 18. - 22. Johanna Montfaucon (uden Abon.).
 F. 20. - 19. To Dage.
 L. 21. - 15. Gendrillon (f. Fattigv.).
 S. 22. - Das Räthsel; Tappezierer Martin (ved
Røpke).
 M. 23. - 3. Bennen paa Reisen; 20 Skatten.
 Ti. 24. - 23. Johanna Montfaucon.
 D. 25. - 16. Gendrillon (Dandini, G. Bruuns sidste
Rolle) (uden Abon.).
 To. 26. - 1. Røverborgen.
 F. 27. - 2. Røverborgen.
 Ti. 31. - 3. Røverborgen (f. Comp.).

(Af Görbing Franck's Selskab fra Odense, de af Røpke givne
Forestillinger undtagne).

- D. 1. Juni Der Fremde; Sorgen ohne Noth.
 Lo. 2. - Die Erbschaft; Das Blatt hat sich gewendet.
 F. 3. - Vetter Paul; Die beiden Antone.
 S. 5. - Der Kapellmeister aus Venedig; Die Rosen
Malesherbes (ved Røpke).
 M. 6. - Der verbannte Amor.
 Li. 7. - Die Soldaten.
 Lo. 9. - Das zugemauerte Fenster; Die beiden An-
tone.
 F. 10. - Der Doppelpapa; Der alte Freier.
 L. 11. - Der Kapellmeister aus Venedig (ved Røpke).
 M. 13. - Julius von Sassen.
 Li. 14. - Die Jagd.
 Lo. 16. - Das Donauweibchen.
 F. 17. - Das Donauweibchen.
 L. 18. - Pizarro.
 M. 20. - Das Donauweibchen.
 Li. 21. - Die Kreuzfahrer.
 D. 22. - Pagenstreiche.
 Lo. 23. - Don Ramudo.
 F. 24. - Das Wirwar.
 L. 25. - Der Kapellmeister aus Venedig (ved Røpke).
 M. 27. - Aballino.
 Li. 28. - Das Donauweibchen.
 Lo. 30. - Das Donauweibchen, 2ter Theil.
 F. 1. Juli Das Donauweibchen, 2ter Theil.
 L. 2. - Der Schulmeister in Bording; Das Räthsel
(ved Røpke).
 M. 4. - Die Räuber.
 Li. 5. - Der politische Kanngießer.
 Lo. 7. - Die Soldaten.
 F. 8. - Der feindliche Sohn.
 M. 18. - Die Bestürmung von Smolensk.
 Li. 19. - Das Donauweibchen.

- D. 20. Juli **Der Kapellmeister aus Venedig; Der häusliche Zwist.** (ved Röpke).
- To. 21. - **Das Donauweibchen, 2ter Theil.**
- Æ. 22. - **Der Trauerring.**
- D. 27. - **Theatralisches Quodlibet** (f. Giron og Alvensleben).
- Æ. 6. Aug. **Concert af Jfr. Walter.**
- Ti. 16. - **Der arme Poet; Drei Sehler** (f. Giron og Alvensleben).
- (Af „Théâtre français“ i Petersborg).
- To. 19. - **Brueis et Palaprat; Une heure de mariage.**
- M. 23. - **L'homme sans façon; Rien de trop.**
- D. 25. - **Aléxis; Les rivaux d'eux mêmes; L'espigle** (f. Durand og Mad. Milen).
- Æ. 27. - **Les fausses infidélités; Shakespeare amoureux; Le billet de loterie.**
- Æ. 28. - **Le trésor; Maison à vendre.**
- M. 30. - **La revanche; Renaud d'Ast.**
- D. 1. Sept. **Les sàvoyards; Le dépit amoureux; Les rendez-vous bourgeois** (f. Duparay).
- Æ. 3. - **La jeunesse de Henri V.; Les amans prothés.**

Havde Repertoiret været glimrende i afvigte Saison, saa blev det desto maadeligere i denne. Da Theatret endelig i Nyge havde faaet en Heltespiller af første Rang, troede Directionen nu ei alene at maatte lægge særdeles Bind paa at tilveiebringe et tragisk Repertoire, men ogsaa at burde aabne Saisonnen med et Sørgespil. Dehlensschläger havde bebudet et, men kunde ikke fuldende det saa tidligt, at der kunde begyndes med det; altsaa maatte der staffles en Oversættelse. At vælge et af Schillers Arbejder dertil stemte Næbbet for, men et versificeret Stykke vilde tage altfor lang Tid at oversætte til at man turde vove

paa at ansætte det til Saisonnens første Aften, og Holstein frygtede tillige for, at „Wallenstein“, som man meente bedst at kunne give, vilde mangle Theatereffect. Man tog derfor Tilflugt til Kogekue, hos hvem man kunde være vis paa at finde den, og valgte „Ubaldo“, et Smorerie, som ret viste, hvor lidet Sandsen for ægte tragisk Poesie endnu var udviklet, endog hos Theatrets Bestyrelse. „Ubaldo“ er et Stykke, som man gjør vel i at læse først, naar man vil komme til en Forestilling om de kogebueste Sørgespils Natur; det Platte, Falske og Dpffruede ere, i Handling, Charakterer, Folelser, Reflexioner og Sprog, saa gjennemgaaende, at man aldrig kan tvivle om, at hvad man her har fundet, maa være det tragiske Bæsen i dem alle. Alfonso, Konge i et ubenævnt mægtigt Rige, har revet en Nonne ud af Klosteret og gjort hende til sin Dronning. To Aar efter er han fjed af hende og forelsket i Blanca, eneste Datter af hans Onkel og Feltherre, Hertug Ubaldo. Medens denne tilkæmper ham den ene Seir efter den anden over Fjenderne, rider han hver Dag paa Jagt, for, til den gamle forsængelige Hertuginde's store Tilfredshed, at gjøre Besøg paa Ubaldo's Borg, i den Hensigt at forføre Datteren. Efter at være vendt tilbage, som Tronens og Fædrelandets Frelser, faaer Ubaldo det at vide og vil tage til et langt bortliggende Gods med Datteren. Kongen troer, at det kun er fordi han ikke kan ægte hende, og beslutter sig dertil, siden andet ikke kan være. For strax at faae Sagen afgjort, henvender han sig til Dronningen. Hun har allerede mærket Uraad og „gysende“ udtrykt sin stille Smerte i det pathetiske Udraab: „O, det virker ødelæggende, naar man saaledes staaer i den kolde Taage og stryger Draaberne af sig!“ Hun har ogsaa imod Grev

Camponero, en af de allerplatteste af de mange efter Marinelli tilfkaarne Theater-Hoffurke, der er Kobler for hendes Gemal, udgydt sin Harm og ladet ham vide: „Greve, I er en Hofmand; Ammemelken blev tillavet for Eder af Mad fra det kongelige Taffel, og allerede som Dreng har I sminket Eder.“ Alligevel elsker hun endnu Kongen saa brændende, at hun moder ham med Forsikringen om, „at hun kan vove Alt for ham“. Opmuntret deraf beder han hende: „Lad mig den smertelige Tilstaaelse, — gjæt hvad Tungen vægrer sig ved at udſige — Hertugens Datter — Blanca — hendes Yndigheder — jeg elsker hende —.“ Ogſaa dette finder hun sig i, ja ſiger endog, „eſter en Pauſe, med bitter Veemod: „„Og jeg tilgiver Dig!““ Men da han, for at naae Hensigten med denne Tilſtaaelse, nu foreſlaaer hende, at hun, imod at ſaae „den bedſte Provinds i hans Rige, uindſtrænket Frihed, glimrende Hofſtat —“, ſkal ſamtykke en Skilsmiſſe, kan hun ikke bære det; hun kaſter ſig bedende for hans Fødder og udbryder, eſter megen Jamren: „Forſtøder Du mig, ſtyrter jeg ned til Furierne!“ Paa denne Advarſel har han ikke andet Svar, end: „Al! uden Blanca er der ingen Lykke for mig paa Jorden!“ Men hun holder ogſaa Ord: „hun gjør ſig til Furie.“ „Jeg gaaer!“ udraaber hun. „Min Jammer ſkal ikke forſtyrre Din Bryllupsfærd. Lad Blancas Floiteſtemme døde den Forſtødtes Klager for Dit Dre. — O, at jeg ikke bærer noget Moderhaab i mit Skjød, for at kunne tilintetgjøre det tilligemed mig ſelv! Ha, ſaa ſkulde jeg, ſom et blodigt Epøgelle, træde hen for Brudeſengen med det myrdede Barn paa Armen og hyle Forbandeſer i Dine vellyſtige Suk!“ Kongen bliver noget ilde tilmode og raaber, af Frygt for at hun vil vende ſin Hævn imod

Blanca: „Blanca er uskyldig! — Dronning! hvis I drifter Eder til at vove —.“ Dette opirrer kun hendes Naserie endnu mere og den dette Sorgespil eiendommelige Pathos tager sit høieste Opving i følgende Replik: „I vil true mig? Ha ha ha! Har I aldrig hørt, at en Konges Magt ei naaer længere, end til Fortvivlelsens Grændse? Gæt Skridt derover og Kongen er fredløs. I vil true mig? ha ha ha! Fordelen er ulige. I kan tabe, jeg ikke mere! Derfor truer jeg Eder, og I maa skjælve! Skjælve for ethvert Glas Vand, hvormed Eders ny Elfte vil kjøle Eders bolerste Hede; ja I skal skjælve for Frelserens Tegeme, af Frygt for at nyde det blandet med Gift. Derfor, vil I rolig frydes i hendes Arme, saa fuldend Eders kongelige Skjændjelsdaad. Kom! stød Eders Dolk i mit Bryst!“ Kongen gjør hende opmærksom paa at Hertugen kommer: „Hvad kommer mig den Kobler ved?“ siger hun. „Endnu er jeg hans Dronning, og var jeg end hans Terre, skulde det ikke afholde mig fra, med eet eneste Blik at lyne Foragt i det fuldeste Maal ned paa Hyklerens graa Tøse!“ Imidlertid gaaer hun dog. Kongen har „gys“, men — alligevel tilbyder han Hertugen at ægte hans Datter og gjør ham, for at der kan skaffes en Grund til Skilsmisse fra Dronningen. det smukke Forslag, at han skal udsprede Rygte om at Dronningen har gjort sig skyldig i Utroskab; thi „det vil være let for ham, at hæve enhver Tvivl om en saadan Beskyldnings Sandhed.“ Den gamle Hertug afflaaer det, og nu bliver Kongen saa opbragt, at han lader sin Onkel, sin og Rigets tappre Beskytter, kaste i Fængsel. Der saaer denne imidlertid, med Bistand af Hertuginde, som er kommen til Anger over, at hun har virket til Dronningens Forstødelse, for at bringe

Blanca paa Tronen, sin Datter gift med en ung Mand, der hidtil var hans Fjende, men som Datteren elsker, fordi han med Livsfare har standset et Par løbte Heste, der vilde styrte sig i Floden med hendes Bogn. Da Ubaldo troer hende derved i Sikkerhed for Kongen, venter han rolig sin Skjæbne. Men Kongen er ikke rolig; han brænder endnu af Begjærighed efter „at hvile i Blancas Arme“, og der ulmer Oprør i den af Ubaldo anførte Hær. Greven viser ham Udvei til baade at faae hende og at dæmpe Oprøret, ved at han, „blot for at strække,“ udsteder en skriftlig Befaling til at Ubaldo skal døe. Kongen gaaer ind derpaa, men vil, „for at træde frem til rette Tid, være tilstede, skjult i en kunstig Indretning, som Greven i sidste Krig har gjort for at belure Statsforbrydere.“ Ubaldo filosofierer i Fængslet over Edderkoppen og udvikler i en Monolog den dybe Tanke: „Mennesket kan lære endog af ethvert Dyr, men ikke lære Dyret Noget, som det kunde have Nytte af.“ Han bliver afbrudt ved at hans Kone og Datter bringe ham Underretning om, at „Svigersonnen giver et Vink, og alle Sværd blinke til Børn for hans Bryst.“ Han bliver forfærdet og kalder, efter at han har faaet god Grund til at sige: „Hvad gavner min Kiv med disse Qvinder?“, paa Bagten, for at advare om Faren; men i samme Dieblik kommer Greven. „Der er Oprør i Leiren!“ tilraaber han ham, men Greven underretter ham om, „at han, som en stor Mand, der ikke i en saadan Stilling behøver Raamindelser om, at han skylder Staten et Offer,“ har at lade sit Liv, men „kan selv vælge sin Dødsmaade.“ Kone og Datter raabe: „Vi omfavne Dine Knæ, Dit Hjerte!“ men Ubaldo vil gjøre sin „Pligt“ og døe. Han vil tomme et Glas med Gift, som Greven rækker ham,

da styrter Kongen frem, raaber „Holdt!“ og angreer. Men i dette Dieblif staaer Oprøret ved Fængslet, Greven „gaaer og slaaer den knyttede Nave med indædt Harm mod Panden;“ han bliver strax slaaet ihjel udenfor. Oprørerne trænge ind og hylde „Kong Ubaldo!“ Dronningen kommer „dødbleg med slagrende Haar“ og vil døe med Alfonso. Ubaldo vil ikke være Konge; men han seer, at „Banvid har betaget Folket.“ Soldaterne ville bære ham ud og frene ham; for ikke at faae „trykket en gloende Krone paa sit Hoved“, vælger han den eneste Udvei: „han griber hurtigt et Sværd og styrter sig deri.“ Han døer, men Kongen har givet ham Haanden paa, at „han vil gjøre sit Folk og sin Gemalinde lykkelige,“ hvorfor han „smiler i Døden“ og de Esterlevende alle, efter Omstændighederne, føle sig lykkelige „som hans Børn.“ Saaledes vare, i Handling og Charakter, i Aand og Ord, i Følelsesudtryk og Pathos, de Sorgespil, som Directionen udsøgte til med Dehlenschlägers storartet poetiske Bærker at danne den danske Scenes tragiske Repertoire. Ryges mægtige Skikkelse, Barme og Kraft gave Hovedrollen en imponant Virkning; han vandt et glimrende Bisald og vakte Kjenderens store Beundring ved den høie Værdighed og dybe Følelse, han lagde i Forfatterens trivielle Udgydelser. Men — Ryge var ogsaa den Eneste, der behagede; de andre Hovedroller vare saa modbydeligt og paasaldende fortegnede, at de Spillendes store Flid ikke kunde forsjøne Tilskuerne med dem, og det kogebluende Effectjagerie forseilede derved sin Virkning, saameget mere da det ikke her blev understøttet af nogen særdeles scenisk Pragt. Stykket opnaaede kun 4 Forestillinger. — Et andet meget uheldigt Forsøg i Tragedien gjordes med Cumberlandss „Munken fra Carmel“.

Rahbek troede nu den beleilige Tid kommen til at give denne Oversættelse, med hvis Tilbagetagelse han havde straffet Ahlefeldt for 20 Aar siden; men han bedrog sig. De ikke saa skjonne og ædle Partier kunde ikke give dette Bærf Indgang hos Tilskuere, som i Dehlenschlägers Tragedier havde seet herlige poetiske Charakterer udvikle sig i store theatraliske Situationer, og desuden vare blevne forvante ved den køgebueste Kvaldeffect. Vel vandt Ryge, som Grev Valori, levende Bifald ved Vælde og Enerגיע, ligesom ogsaa Mad. Rosing, der af hans Spil ret følte sig henrevet til den ijsfulde Pathos, som i Tragedien paa det Inderligste forenede sig med hendes mageløse Naturlighed, mesterligt udførte Maria; men alligevel fandt Publikum det Hele saa monotont og kjedsommeligt, at man allerede efter anden Forestilling opgav at give det oftere. — Det sidstfremkomne dramatiske Originalarbejde af Rahbek: „Forsøgeren“, et borgerligt Sørgespil i fem Acter, som i mange Aar havde henligget færdigt, men først nu bragtes paa Scenen, gjorde ikke bedre Virkning. Dette Stykke fremtræder, baade i Plan, Charakterer og Tendents, meget iøiefaldende som undfanget ved „den“, som Molbeck siger, „aldrig af Rahbek forladte Grund-Idee: at Theatret skulde være et umiddelbart moralsk Institut, og at Skuespillets første og egenlige Bestemmelse ikke var at more, eller tilfredsstille den hos alle cultiverede Nationer almindelige Drift til at finde Forlystelse i sceniske Fremstillinger; men at fremme menneskelige, borgerlige og huuslige Dyder, og affrække fra Laster, ved at lade begge fremtræde og virke igjennem dramatiske Charakterer og Situationer.“ Forsfatterens Iver for at lægge megen Styrke i den moralske Virkning havde vistnok, i Forening med den ham egne

Stræben efter at give Udtrykket af Kjærlighed og Venskab Hjertelighed ved et ret jævnt og hverdagsligt Sprog, i saa hoi Grad hemmet en livfuld og theatralisk Udvikling af Stoffet, at Fremstillingen ikke kunde vække nogen betydelig Interesse hos Publikum; men alligevel havde Stykket, som den Baggejenfste Kritik affeiede med et haanende Epigram, fortjent en langt mere agtelsesfuld Opmærksomhed, end der ved de tre Opførelser vistes det. Udbreder end den søgte Naturlighed en temmelig tør og kjedsommelig Tone over de mange Scener, som skulle motivere eller forbinde Handlingens store Situationer, da ere disse derimod næsten alle virkelig interessante ved baade at være heldigt valgte og godt udførte; et Par Hovedscener fremlokke saa fortræffeligt de Optrædendes psykologiske Personlighed, at de i et livligere Stykke vilde blive af megen Effect; Forsøreren, en livfuld, aandrig og kjæk Verdensmand, er skildret med Fiinhed; og Sproget har, selv hvor Dialogens Indhold trætter ved Trivialitet, en Flydenhed, Elegance og Reenhed, der, især paa en Tid, da det ellers i dramatiske Arbejder behandlede saa raat og smagløst som hverken før eller siden, burde, i det mindste hos Kritiken, have fundet levende Anerkjendelse. Hvad der ikke lidet bidrog til Stykkets kolde Modtagelse var Slutningen. Publikum, som i de fire Acter ikke havde følt sig henrevet til stærkt Bisald for de smukke Steder, fordi de dykkede op af en Mængde Almindeligt eller Uinteressant, fandt sig meget utilfreds ved at skulle ligefrem martres med Forsørerens piinlige og meget lange Dødsscene. Til størst Uheld for Stykkets Virkning var imidlertid, at Rahbek, som sædvanligt, havde ved Besætningen fornemmelig taget personlige Hensyn. Frydendahl vilde have været ypperlig i For-

førerens Rolle, og Rahbeks Meddirecteurer havde ivrigt tilraadet at give ham den; han havde imidlertid ikke, i sin egen Interessse, hverken kunnet overvinde sin, af Hegers Uvillie kraftigt understøttede, Fordom imod den store Kunstner, eller den Beundring, som Venskab havde indgivet ham for Foersoms Spil, der dog væsenlig kun var lidet forskjellig Ud-gaver af hans interessante Individualitet. Foersom, der særdeles takkeligt kunde give en Elsker, hvad enten han skulde være lidenskabelig, phantastisk eller sindig, søgte forgjæves at iføre sig en Charakter: han kunde med al sin Glid ikke komme til Forsførerens lette, sikkre og elegante Tone og Holdning, medens Liebe, der, ogsaa af personlig Forkjærlighed, var bleven tildeelt Lieutenant Selbing, som vilde have været i særdeles gode Hænder hos Foersom, forvendte den faste, rolige Elsker til en i Diction og Gesticulation meget maniereret Raisonneur. En interessant og meget vigtig Rolle: den gamle Oberst, som reiser omkring for at træffe Forsføreren og hævne den Skjændsel og Jammer, han har bragt over hans Huus, var endnu slettere besat. Allerede Haack vilde have været en dygtig Fremstiller af den, og nu havde man endydermere i Nyge faaet en Kunstner, om hvem man kunde vide med Visshed, at han vilde give den uovertræffeligt. Men Lindgreen, der, som mange udmærkede Skuespillere, havde den Svaghed at tiltroe sig størst Dygtighed til Roller, der laae ganske udenfor hans Evne, vilde gjerne vise sig i „det Uedle.“ Da Rahbeks Venskab tillagde ham stor Fortjeneste ogsaa deri, beholdt han Rollen, som, fordi hans Ud-vortes, Holdning, Stemme og hele Væsen vare stik imod den, fik et parodisk Præg, der meget skadede Virkningen af en for-træffelig Scene i fjerde Act og endog vakte Latter under

den i sig selv vanskelige Slutning. Endelig var den fjerde af de syv betydelige Roller, den letsindige og godtroende, men i Grunden fjærlige Høttemand, som vilde have ligget godt for Førsom, meget uheldigt anbragt hos Clausen, da Publikum altid ventede i ham at finde et Stykkes Intriquant, Galning eller mauvais sujet. Personalets Indsigtsfulde vare enige om, at havde dette i flere Henseender interessante Arbejde end ikke gjort stor Lykke, vilde det dog have fundet en langt bedre Modtagelse, dersom Forfatteren ikke selv ved Besætningen havde fordømt det til at blive fjedsommeligt. — „Hugo von Rheinberg“ var det første dramatiske Værk, hvori Dehlenschläger lod sig lokke ind paa Døgnsmagens Afveie. Om han end ikke i sine tidligere Tragedier, navnlig „Azet og Valborg“, ganske havde kunnet holde sig fri for den tydske Romantiks dengang stærke Tilboielighed til at opfinde Tilfældigheder, der skulde gives dyb Betydning som Ahnelser og Baræler, var han dog i dem gaaet ud fra en i Stoffet funden Idee, og havde med sin mægtige Phantasie udviklet denne i herligt tænkte og poetisk skildrede Forhold og Charakterer. Al hans Tanke havde under Udarbejdelsen været i det valgte Emne, som stod klart og levende for ham, og hans Digten var udgaaet fra Begeistring for at give det Aabenbarelse i dets fulde Indhold og med kunstnerisk Sandhed; Effecten var ikke bleven søgt ved Fagen efter Theatercoups eller Beregning paa det Giendommelige i enkelte yndede Skuespilleres Talent, men havde, igjennem de Charakterer og Situationer, som hans Opfatning af Emnet gav ham, naturligt, og just derfor ædelt og gribende, udbredt sig over det hele Værk. I „Hugo von Rheinberg“ var det anderledes. Han havde aabenbart fornemmelig samlet sit

Stof fra Skuespillernes Evner og de gængse sceniske Effectmidler, for deraf at sammensætte sig et Gemne, der, mærkeligt nok, tvertimod hans ellers, i Lære som i Værker, udtalte strenge Begreb om Digterens Forpligtelse til at virke i Humanitetens og Sædelighedens Aand, havde sin Kjerne i en gift Mands Lefsen med en gift Kone og var rigeligen udsmyret med løst sammenfæstede Effectscener, Handlingen ikke paavirkende Episoder, Varsler og Knaldreplikker. Vistnok var der ogsaa skjonne poetiske Partier i dette fortrukne Ridderbillede, ja endog mange; Dehlenschlägers Genie kunde ikke ganske fornegte sig: selv det Stodende i Forholdet imellem Hugo og Bertha havde i flere Momenter, ved Udtrykkets Skjønhed, et ægte poetisk Præg. Men i Værkets Heelhed savnedes den Aandsæenhed, Majestæt og ædle kunsteriske Naturlighed, hvorved hans tidligere Tragedier havde henrevet endog dem, som ikke kunde opfatte alle deres Skjønheder. „Hugo von Rheinberg“ var et kogeboek Anlæg, udført med dehlenschlägersk Digterkraft. Det laae imidlertid ikke i Digteren Dehlenschlägers Natur, som i Fabrikanten Kogeboek, fortrinsviis at studere de udigteriske Midler til fløgtig og sikker Anvendelse; han fandt sig høiligen skuffet i Forventningen om, at Sammenbringelsen af saamange Effecter maatte gjøre stor Effect. Til en glimrende Udførelse gjorde han især Regning paa Ryge; det var endogsaa hans Overbeviisning om, at „vi i dette herlige Talent havde faaet en prægtig ridderlig Elsker,“ som havde tilskyndet ham, „at digte Noget, hvori han kunde optræde erotisk.“ Men Dehlenschläger saae den dramatiske Fremstilling med en meget almindelig Comediegængers Dine; en stærkt beklappet Skuespiller kunde næsten altid være vis paa hans Tilfredshed, endog i Roller, der

laae udenfor hans Evne, og han lod sig undertiden saaledes indtage af et eller andet udmærket Requisit til en Fremstilling, at han oversaae det Forseilede i dens Totalitet. Han havde ikke, som Holstein, allerede af Ryges Tyrannet funnet opdage, at han aldrig blev Elsker, og overraskedes derfor meget ubehageligt ved at Sværmeriet for Bertha var ham aldeles uklædeligt, ja endog paa enkelte Steder fik et saa stærkt Anstrøg af parodisk Affectation, at det skadede den mesterlige Udførelse af Rollens heroiske Deel. Udførelsen virkede i det Hele, naagtet den tilsigtede stærke Theatereffect, ingenlunde slaaende; der var intet Nyt eller Udmærket deri. Bertha, som, næst Hugo, skulde frembringe Bravour, var Tilskuerne til Forargelse ved hendes forbryderiske Kjærlighed; de fandt ogsaa Fremstillerinden, Sfr. Astrup, hvis ringe kunstneriske Evne desuden jævnledes ved den hende uvante versificerede Dialog, ikke blot altfor meget den Gamle, men ogsaa for gammel. Af de mindre Roller, hvis Mængde allerede gjorde en god Udførelse vanskelig, var der ingen, som i høi Grad tiltalte Publikum, hvorimod flere bleve spillede meget maadeligt. Det stærkeste Bisald fremkaldtes ved et Par af Kunzgen fortræffeligt componerede Romancer. Mængden fandt i denne Tragedie kun et Theaterstykke, der, som en Nyhed af den yndede Art, kunde sees een Gang med Interesse; hos de Kunstforstandige vakte sorgelige Aehnelse ved et saa slaaende Beviis paa, at den store Digter ikke selv viste sit Genie den skyldige Grefsygt, men kunde fristes til at ville tilvende sig Hovens Bisald ved falsk Glimmer; efter i 14 Aar at have opnaaet 15 Forestillinger maatte „Hugo von Rheinberg“, naagtet de mange herlige poetiske Partier, tiligemed Periodens andre ridderlige Spectakelstykker, hen-

lægges, for neppe nogensinde igjen at komme paa Scenen. — Comediens Nyheder stode endog langt under Tragediens. Med to ubetydelige koge-bueske Genactstykker —: „Landstedet ved Kongeveien,” en maadelig Omfkrivning af „Skue-spilleren imod sin Billie,” og det lascive „Skriftemaalet,” — vare de fem. „Hollænderne,” en først af en fransk og derpaa af en tydsk Bearbejder efter en italiensk Original af Goldoni sammenkludret Comedie i fem Acter, der i den danske Oversættelse endvidere havde modtaget Forandringer af Rahbek, blev ved det Flaue og reent Individuelle i de Naragtigheder, der plumpt vare paaflinede Personerne, endog for Mængden saa trivial og trættende, at den kun oplevede en eneste Forestilling. Af de to andre Comedier, som vare Originaler, vandt Guldbergs „Bennen paa Reisen,” i een Act, meget Bifald ved et Par moersomme Scener, enkelte ægte danske Bittigheder og en i det Hele særdeles smuk og naturlig Dialog; hvorimod B. Bangs Genactsløstspil: „Uglspil eller Fastelavns Mandag,” i et saadant Overmaal var „en”, som Baggesen siger, „til alle den danske Thalias ægte Benners sande Græmmelse opført Hoben Hjælebods-Epilopper,” at selv Fastelavns-Parterret fandt det altfor raat og væmmeligt. En Muser og Gratier i saa hoi Grad skræmmende gemeen Lystighed er aldrig, hverken for eller siden, seet paa den danske Skueplads. Handlingen var et Sammenjast af Scener, der ikke havde noget andet opdageligt Motiv, end Forfatterens convulsive Anstrengelse for at kildre Hoben til Griin; de grimasserede Menneftelignelser — thi Charakterer kunde der aldeles ikke vare Tale om, — bare alle Præget af den yderste Plathed; og Dialogen bestod i idelige Forsøg paa at tilveiebringe vidløst Skjemt ved Pøbeludtryk. Moerskabens egenlige Fond var

lagt i lutter Udvendigheder, som faade Optøier, Bajasferier, Haandgribeligheder, Bambocciader og, fornemmeligen, alt muligt Fastelavnsscommerç. Og med disse Loier, som Forfatteren kunde gjøre ved blot at nedskrive Noter, hvorefter de skulde leveres af de Spillende eller for Theatrets Regning, var endydermere ruttet saaledes, at Directionen blev nødt til, for Bekostningens Skyld, at forlange dem betydeligt reducerede inden Stykket kunde bringes til Opførelse. Det karakteriserer ei alene dette i det borgerlige Liv foregaaende Lystspil, men ogsaa dem, som havde antaget det, meget træffende, at da Regisøuren, efter at have forfattet Regien, var bleven saa forkrækket over den Masse Materialier, der skulde til, at han „ansaae det for Pligt, at gjøre Directionen opmærksom paa, at de store Ridderstykker Husjiterne og Johanna Montfaucon ikke tilsammen havde fornødiget Anskaffelsen af saa mangfoldige Sager, af hvilke de fleste vilde blive Theatret kostbare, saasom de ved enhver Forestilling skulde ødelægges,“ fandt Directionen sig foranlediget til at tage denne overfete vigtige Omstændighed ved Stykket under en særlig Overveielse, som endte med, at der den 30te December blev tilskrevet Forfatteren, at „eftersom Bekostningen med en saa uhyre Mængde Statister, at $\frac{4}{5}$ hver Gang maatte leies, og Requisite af Fastelavnssboller, som spises, og Tallerkener, som flaaes itu, vilde blive saa stor, at den kom til at overstige hvad Stykket rimeligviis maatte antages at kunne holde Theatret skadeløst for,“ saa blev det nødvendigt, heri at gjøre et betydeligt Afslag. Endskjondt Stykket derved, som Forfatteren beklagede sig over, „tabte meget af sin Effect“, blev denne dog ved første Forestilling endog af Galleriet funden vel droi, og hvor voldsomt der

end i Begyndelsen var floggerleet og flappet af de faade og smagløse Narrestreger, trattede deres Uafladelighed tilsidst saaledes, — at Dækket gik ned under stærk Hysesjen. Stykket var blevet antaget af begge Censorer, hvorfor Holstein først kom til at kjende det ved Deliberationen om de mange Requisites. Hans naturlige gode Smag stødtes da strax over dets mageløse Plathed, og han foreslog, at man skulde betale Forfatteren 400 Rdlr., imod at det ikke blev givet; men hans Meddirecteurer lode sig mærke med, at det vilde være dem meget ubehageligt, om et af dem antaget Stykke, som det var befalet de Rollehavende at være færdige med til en bestemt Tid, paa en saa bekostelig Maade blev kjendt uværdigt til Opførelse. Han lod det nu gaae dets Gang, men fandt sig ved Proverne saa bestyrket i sin Forvisning om den altfor gresle Virkning, at han idelig bad de Spillende, for alting at tage lempeligt paa det, som allerede i sig selv var meget for stærkt. Under Opførelsen sad han ved Siden af Warnstedt, der i Septbr. 1811 havde fra den Direction, hvoraf Rahbek nu var Medlem, med et Brev, i hvilket den udtalte „sin Hoiagtelse for den Mand, under hvis Administration Skuepladsen blomstrede“, faaet tilsendt en Fribillet til Hof-Parfettet. Da Mishaget efter Dækkets Fald var stærkest, vilde Rahbek, som havde staaet længere tilbage, gaae ud af Parfettet og kom derved forbi Warnstedt, som, idet de hilsede hinanden, spogende bemærkede: „Publikum er lidt vanskeligt.“ „Ja, Deres Excellence,“ sagde Rahbek noget but, „vi har ikke mere vore store Prammer og Heiberger fra Deres Tid.“ „Nei det har De virkelig Ret i,“ svarede Warnstedt i sin artige Tone; „men jeg mærker da ogsaa, at man heller ikke mere gjør saa store Fordringer, som i min Tid,

hverken til Andre eller til sig selv.“ „Nei, det har virkelig De Ret i, Deres Excellence!“ udbød Holstein i sin heftige Uergrelse; „men jeg maa med Undseelse tilstaae, at dette Guds dog er under de allerlaveste Fordringer, der bør gjøres i Hs. Maj.'s Theater, og jeg skal være Mand for at vi ikke faaer den Skandale anden Gang.“ Han kom dog til at tillade den, thi da der ikke var blevet pebet forlangte Bølg sin Forfatterasten. Imidlertid satte Holstein igjennem, at han, undtagelsesviis, skulde i Stykkets anden og, hvorledes Optagelsen end blev, sidste Forestilling have Beneficen, som, imod Forventning, gif nogenlunde taalelig af, tildeels fordi det var bekjendt, at Stykket ikke mere vilde blive givet, men især fordi Mad. Spindler, der ved sit henrivende skjelske Lune og personlig Ynde forvandlede Mimis affecteerte Munterhed til indtagende naturlig og elskværdig Livlighed, aabnede Opførelsen med en særdeles varmt og hjerteligt fremsagt Prolog.

Af Syngespillet's fem Nyheder stode de tre ikke i kunstnerisk Betydning synderligt over Skuespillets. „Spillesygen“, et maadeligt Genactsstykke med en kun lidet interessant Musik af Soulié, opnaaede kun to Forestillinger. Med „Hyttten i Schwarzwald“, i tre Acter, „bearbejdet efter det Franske“, drev man det, uagtet den flaae og kjedsommelige Text, til fem. Musikken, den eneste dramatiske Composition af Oboist i Capellet Carl Braun, havde enkelte smukke Steder og vidnede om megen technisk Dygtighed, men vrimsede af Reminiscentser og manglede i de combinerede Numere, især Finalerne, Livlighed og Farve. Hvad der i Fremstillingen vakte nogen særdeles Interesse, var alene den overraskende smukke Sangudførelse af to Begyndere: Giovanni Battista Cetti og Sophie Holm.

Han, der, som Elev i „Den dramatiske Skole,“ kun nu og da havde vundet en Smule Bifald, naar der i de Smaaroller, hvilke Nødvendigheden bragte ham i Hænderne, var en Bise, fik, som Otto, Leilighed til at gjøre sig meget fordeelagtigt bemærket ved en behagelig Stemme og den Blødhed og Glæthed, hvormed han, i et smukt Foredrag, slojede Tonerne. Hun forenede med et deiligt Ydre og en god Talestemme, en udmærket skjøn, blød og tillige fuldtonende Sopran, der, under Kunzens omhyggelige Veiledning, havde faaet en saadan Uddannelse, at hun med Sikkerhed og Lethed sang endogsaa Bravourpartier. Hendes Debut i „Min Bedstemoder“ havde, uaagtet hun i Begyndelsen folte sig særdeles forlegen paa Scenen, været meget heldig; i „Hytten i Schwarzwald“ vandt hun, da hun baade lod sin herlige Stemme virke med den fulde Kraft og bevægede sig friere, et saa levende Bifald, at der strax blev tildeelt hende det ene store Partie efter det andet, saa at hun, da hun tillige ved stor Glid hurtigt tilegnede sig Anstand og en smuk Holdning, allerede ved Saisonens Slutning havde et betydeligt Repertoire, blev anseet som første Sangerinde og gav Haab om at Tabet af Fr. Fund snart vilde være erstattet. — „Crispins Forvandlinger“ var Hauteroches for 24 Aar siden henlagte Farce „Crispin Læge og Doctor,“ som N. T. Bruun havde omkalfatret til et Treacts-Syngestykke og selv besørget en Musik til, ved fra forskjellige berømte Componisters Arbejder at samle Numere, som hvert for sig var meget smukt, men tildeels vare upassende til den Anvendelse, han havde gjort af dem, og tillige saa bemærkeligt lode jævne een Mand og een Stiil, at det endog var den umusikalske Deel af Publikum paa-faldende. Hvor meget der end, ved Narrestreger og Blæthed

i Dialog, Vers og Situationer, var lagt an paa at frem-
 pine en ret burlesk Virkning, vandt dette Missmass kun lidet
 Bifald, men kom derimod til at afgive et stort Exempel
 paa hvad det var, der af denne Direction blev betragtet
 som saa gavnligt og hædrende for den danske Skueplads,
 at det fortrinnsviis burde ydes Erkjendelse og Belønning.
 Allerede ved Saisonnens Begyndelse havde Directionen
 hædret Bruun, „som Forfatter af Syngestykket Markeds-
 dagen“, — for hvilket der for 3 Aar siden, uagtet det ikke
 blev opført, fordi Hauch ikke kunde faae nogen Componist
 til at have med det at gjøre, var blevet forundt ham 400
 Rdl.; — med en for Livstid gjældende Fri billet til Hof-
 Parkettet, „da Directionen“, som det hed i det medfølgende
 Brev, „med en Forfatter, der i saa mange Henseender havde
 gjort sig fortjent af Skuepladsen, troede sig fuldkommen
 beføiet til at afvige fra Regelen, efter hvilken en saadan
 Billet kun tildeeldes dem, af hvem tre Originaler vare op-
 førte.“ Nu indkom Bruun til Directionen med den
 skriftlige „Formening,“ at Bearbejdelsen „Crispian's For-
 vandlinger“ burde, „formedelst den fortræffelige Musik,
 han havde valgt,“ betales ham med en Forfatteraften.
 Og den samme Direction, som tre Maanedere tidligere
 havde svaret Digteren Dehlenschläger, da han, paa Grund
 af siebliffelig Pengeforlegenhed, ansøgte om at den for
 „Hugo von Rheinberg,“ der var under Indstudering,
 vilde, som den ved Reglementet var bemyndiget til, strax
 give ham 400 Rdl. istedetfor tredie Forestillingsaften, at
 „derpaa kunde den ikke indlade sig, fordi den maatte vogte
 sig for Forskud“, den fandt „den fortjente“ Bearbejders
 „Formening“ saa billig, at den, endnu førend man havde seet
 hvad Publikum vilde synes om „den fortræffelige Musik“

naar den var kllinet paa en allerede forslidt og nu for-
hutlet Text, indgif med en saa særdeles anbefalende aller-
underdanigst Forestilling, at der, „med Hensyn til den
Skuepladsen gavnlige Virksomhed, hvilken Bruun utrættelig
viser,“ tilstodes ham for hans Bearbejdelse den Forestilling,
med hvilken „originale Forfattere honoreres for et Stykke,
som fylder en Forestilling.“ — En Mængden saavel som
smagfulde Musikyndere langt glædeligere Nyhed var „Kjær-
lighedsintriguen i Binduerne,“ et lille meget originalt og
moersomt Stykke med en livlig og særdeles behagelig
Composition af Jouard. Udførelsen var hoist ypperlig:
Frydendahls kostelige Fremstilling af den gamle snu og
lystige Officcer var et nyt fortræffeligt Billede i hans store
Gallerie af Militaire; Mad. Liebe gav ligesaa smagfuldt
som grundcomist en gammel Frøken de la Girondiere;
Kruze spillede en forelsket Betrækpapirfabrikant Satinet med
meget original Pudsigheid; Rind havde af Portneren Loquinet
skabt en af de eventyrlig løierlige Figurer, som han fremfor
nogen dansk Skue-spiller var uudtømmelig i at opfinde og,
naar han ikke lod sig forlede til Overdrivelse, vidste at give
Sandhed i endog de mindste Træk; endelig sang og spillede
G. Bruun, som Rudeknægten Orange, med en henrivende
Bivacitet og Friskhed. Dette Stykke gjorde megen Lykke
og vilde, saaledes udført, længe have holdt sig paa Re-
pertoiret, dersom Banskeligheden ved Decorationens Op-
stilling ikke havde hindret dets jævnlige Gang. — Medens
de nævnte Nyheder enten strax gif under, eller, fordi de
vare letopførilige eller beqvemme til Rødstykker, holdtes paa
Scenen i nogle Aar og da stededes til evig Hvile, saa at
alene de ældste Theaterbesøgere kunne erindre deres Op-
førelse, fremkom i Saisonens allerlidste Dage dog een

Nyhed, som ikke blot dengang modtoges med stor Enthusiasme, men endnu er et af Publikums Yndlingsstykker og altid vil blive regnet til de herligste Kunstværker i det danske Theaters Syngespil-Repertoire. Af de mange Feil, som Baggesen fandt i „Røverborgen,“ ere selv de virkelige ikke af væsentlig Indflydelse paa den theatraliske Virkning, hvorimod de mange interessante musikalske Situationer, der vegle i stor og smuk Forstjellighed, den heldige Fordeling af Syngenumerne, det ypperlige Valg af rytmiske Former, Handlingens Livlighed og den romantiske Tone, som hviler over og sammenjmelter det Hele, hvor løst end Planen er trukken ud af Heynes Roman „Adelheid und Aimar“, ere saa fortræffelige Egenstaber hos et Syngespil, at Stykket afgiver en særdeles god Opgave for Tonedigteren. Med Hensyn til den Componist, som den var bestemt for, maatte Texten endogsaa kaldes ypperlig, da den var meget rig paa Motiver til Udvikling af netop de Ideer og Følelser, som vare hans Genies meest eieudommelige, hvorfor dette ogsaa aabenbarede sig saa karakteristisk og fyldigt i denne hans første Composition, at den strax maatte erkjendes for et i alle Enkeltheder og det Hele med stor kunstnerisk Kraft udført Mesterværk. Friedrich Rudolph Kuhlau, født i Uelsen i det Hannoverste, kommen til Kjøbenhavn i 1810, for at undflye den franske Conscription, og 27 Aar gammel da han componerede „Røverborgen,“ var ei alene en under Musikdirecteur C. F. Schwende i Hamborg uddannet grundig Musiklærd, men stod tillige, som fortræffelig Floitenist i det kgl. Capel og udmærket Pianist, i hvilken Egenstaber han var udnævnt til kgl. Kammermusikus, i stor Anseelse for Virtuositet og den sjeldne Kundskab om alle Instrumenters Behandling

og Effect, hvilken han havde erhvervet sig ved stadig Tjeneste i Orkestret. Allerede i sin tidligste Barndom havde han viist ualmindelige musikalske Anlæg; som en fattig Dreng, der maatte søge Brødet ved at gaae om og synge i Brunsøvig's Gader, vilde det dog neppe være lykkedes ham at faae sin brændende Begjærighed efter høiere Musikunderviisning tilfredsstillet, dersom han ikke, ved en mørk Vinteraften at falde paa Gaden med en Flaske, hvori han skulde hente Vand, havde mistet det ene Die. Denne Ulykke blev ikke sildigere til Banziir for det skjontformede, ædle og forstandige Ansigt, hvis ene store, lyseblaa Die klart og bestemt udtrykte varm Følelse, oprigtig Venlighed og mandig Selvstændighed, og han selv ansaae den som et uventet stort Held, da den baade foranledigede hans Forældre til paa alle mulige Maader at virke for, at han engang kunde finde sit Udkomme som Musikdyrker, og tilvendte ham et Par dygtige Musikfyndiges virksomme Deeltagelse. Ved denne erhvervede han sig ikke blot med megen Lethed betydelig Færdighed i at spille forskjellige Instrumenter, men tilegnede sig ogsaa med et overordenligt Nemme Musikens Theorie saaledes, at Schwencke sagde om ham: „han er grundmusikalsk baade i Følelse og i Forstand.“ Hans hele Væsen gik virkelig op i Musik; allerede i den ranke, velproportionerede Mand's Ydre, hans lette, men dog faste Gang, raske Bevægelser og ædelt ligefremme Holdning i enhver omgivelse var der et Slags naturlig Rhythmus, som lod mærke, at han var paa det Rene med hvad der var hans Kaldelse, i fuldstændig Besiddelse af alle Evner til at fyldestgjøre den og den hengiven af sin hele Sjæl. Med sin lyse, sunde Forstand begreb han let ogsaa Gjenstande, som laae

udensfor hans Fag, men talte ikke gjerne om dem og forte dem aldrig paa Bane. Løsestev han sig fra sin kunstneriske Virksomhed, da var det for at søge til Naturen, hvori han, som han sagde, „tog Bad, for at pirre de musikalske Nerver,“ eller til Læsning af de bedste tyske og danske Digtere, der henreve ham baade ved Berøformernes Skjønhed og fordi Situationer, Følelser, Videnskaber og Alt, hvad der var poetisk skjønt skildret, for ham fremstillede sig musikalsk, saa at han, som han forsikrede, altid deraf opfattede melodiske Motiver, hvilke han dog kun da klarede sig, udviklede og nedskrev naar de i hoi Grad tiltalte ham selv. Dybest solte han sig greben af det Romantiske, Sværmeriske og Ridderlige. Ved skjønne Steder i Wielands „Oberon“, eller i Schillers, Dehenschlägers og Göthes Romancer og lyriske Digte dvælede han gjerne, for i Tanterne at udmale sig dem musikalsk, og det var ikke sjældent, at han, naar han ikke strax kunde finde en ham tilfredsstillende Melodie til en given upoetisk Text, „enthusiasmerede sig ved at tilbagefalde og levendegjøre sine Følelser ved Gjennemlæsningen af skjønne Digte over et lignende Thema“ — „so daß ich eigentlich diese componiere“, tilføiede han med munter Latter, som om han gottede sig over derved at have spillet Forfatteren af den matte Text et ret siffigt Skjelmstykke. Med Instrumentationen var han aldrig i Forlegenhed; „die giebt sich von selbst“, sagde han, og man maatte troe det, naar man blev Bidne til den ustandfede Raffhed, hvormed han, aldeles fordybet i sig selv, nedskrev den; han var saa fuldstændig hjemme i Orkestret, at han let fandt ethvert Instrument, som bedst gjorde den Virkning, der stod for hans Tanke og som altid, hvor han ikke bestemt af Phantasie og Følelse fortes til at

anvende et zart Accompagnement, gif ud paa et livligt, effectfuldt, veglende og brillant Udtryk. „Roverborgen“ optoges strax med levende Enthusiasme; ved den første Forestilling kunde allerede efter den herlige, ildfulde Ouverture, Almars i sin skjonne Melodiositet af ridderlig Aand gennemstrømmede Arie, og den, ved det Følelsesfulde og Charakteristiske i de yndige Melodier, henrivende Duet imellem ham og Camillo Stykkets glimrende Lykke siges at være sikket; ethvert af disse Numere fremkaldte stort Jubel, og de fleste af de følgende, især Qvintetten og Finalen i anden Act og Camillos Romance i tredje Act, vandt et ualmindeligt begejstret Bisald. Uagtet den for Theaterbesøg ugunstige Aarstid gaves alle tre umiddelbart paa hverandre følgende Forestillinger for et talrigt Publikum og under stigende Applaus. En i det Hele fortræffelig Udførelse bidrog imidlertid meget dertil. Zinck var vel ingenlunde en elskende fransk Ridder, men sang Partiet ypperligt, saavel i de blode, melodiose som i de skjælle og kraftfulde Sætser; Jfr. Holm udmærkede sig i Adelaides Rolle ikke alene i hoi Grad som Sangerinde, men overraskede ved sit særdeles skjonne Udseende i Ridderdamens Dragt og den Følelse, hvormed hun fremsagde sine Replikker; Haack gav Malcolm meget originalt, som en hoi, mystisk, skyggeagtig Skikkelse, hvis skumle, stille Ondskab var af stor Virkning ved Siden af Mad. Spindlers lidenskabelige Virgitte. Da ingen af Sangerinderne fandtes hverken passende eller tilbøielig til at overtage denne, som de inden Udførelsen sagde, utaalelig hæslige Rolle, havde man i yderste Forlegenhed taget Tilflugt til den geniale Kunstnerinde, og hun, hvem Publikum hidtil kun havde seet i unge ved Gratie og Skjønhed fortryllende Elskerinder, og aldrig hort synge

andet end en lille Bise, forbausede ved at optræde i Syngespillet og af den gamle Roverhuusholderiske, der fordom var en stolt og deilig Ziguenerdronning, at skabe en ved Humor, Energie og phantastisk Bildhed ægte poetisk Skikkelse, der fik slaaende Natursandhed ved en saa inderlig Harmonie i alle Træk, at endogjaa hendes hvinende Sang virkede til den kunstneriske Fuldendelse. Denne Fremstilling, som der aldrig paa det danske Theater var seet Mage til, og hvori hun heller aldrig er bleven naaet, fordi hendes Efterfølgerinder enten ikke have havt de glødende Farver, hendes Genie forlenede hende med, eller ikke vidste at bruge dem med hendes Virtuositet og instinetmæssige Baersomhed for at overskride Skjonhedslinien, vakte Alles levende Beundring og lonnedes med stormende Bisald. Det meest Udmærkede af det Udmærkede i Fremstillingen var dog Kruses i Spil og Sang henrivende Camillo. Hans mandigtssjonne, maleriske Ydre, med Præget af romantisk Aand, den stille, drømmende Tungfindighed, den i sit simple, ædelt rolige Udtryk varme og dybe Følelse og hans fyldige, kraftigt friske, men derhos bløde og efter det sjælsfulde Foredrags fineste Nuancer. boielige Bas samvirkede til at give denne Rølle en saadan Kunstssjonhed, at han i fuldeste Maade havde Krav paa den store Verommelse, han vandt for den.

Sophie Clausen, Saisonens eneste Debutant, foruden Jfr. Holm, var Datter af Regisjeuren og bestemt til at blive saakaldet spillende Sangerinde. Hun kom til Theatret med særdeles gode Kundskaber, men havde en kun lille, klangløs Syngestemme, et ringe Fremstillingsanlæg og, med et langt Ansigt, en lille stærktbygget Figur og en tung, trippende Gang, et ikke heldigt Ydre for Scenen. Ved

Faderens ivrige Bestræbelser for, paa de talentsfulde Begynderinders Bekostning, at skaffe hende idelig Anvendelse, fik hun vel i kort Tid en Mængde baade store og smaa Roller, men hendes utrættelige Flid og forstandige Diction kunde ikke bringe hende til at blive yndet af Publikum; nogle faa Aar efter saae hun sig ligesaa hurtigt trængt ud af Repertoiret, som hun var bleven trængt ind i det. — Olsens Afgang med Pension efterlod intet Savn; thi vel havde han i endeel Roller erhvervet sig et ikke ringe Bifald og blev i nogle faa, navnlig i Vielgeschreys i „Den Stundesløse“, anseet for uerstattelig, men hans Aands- og Legemskræfter vare saa svækkede, at han i de sidste tre fire Aar jævnlig, endog i Smaaroller, var Ensemblet og sine Medspillende til Skade ved Slovhed og Usikkerhed. At C. Bruun, der ved hver Fremtræden overøstes med stormende Bifald, aldrig havde hørt en Mishagetytning og nød den ved et Theater sjeldne Lykke at være afholdt af endog dem, som han stod i Veien, pludseligt forlod Skuepladsen med 200 Rdlr. Bortpenge i to Aar, var derimod et ligesaa foleligt som høiligen overraskende Tab. Det hed, at den eneste Aarsag var, at han i dybeste Stilhed havde været forelsket i Jfr. Thomsen og efter hendes Forlovelse med Zinck, som han meente at kunne have faaet Fortrin for, dersom han tidnok havde erklæret sig, følte en uovervindelig Modbydelighed for Theaterlivet. Hans Bortgang var især et haardt Stod for „Den dramatiske Skole,“ der ved sine Nyheders og Forestillingers tiltagende Maadelighed havde tabt al Betydning med Hensyn til Ensemble og kun loffede Publikum ved enkelte interessante Rolledørelser, blandt hvilke hans skaffede størst Tillob. Sildigere viste han sig kun, af Velwillie for fordums Kammerater, som

ved hans Talent sogte Sikkerhed for stor Indtægt af deres Beneficer, et Par Gange offenkjægt, og modtog da en saa entusiastisk Hylding, at han upaatvivlelig vilde være vendt tilbage, hvis han ikke da, som Kostgænger i Bondebyen Lundtofte ved Dyrehaven, allerede saaledes havde vænnet sig til Bondeomgang og Pimperie, at han var ligegyldig for alt Andet og kun „kunde gjøre sine gamle Kunster naar han tog sig ret jammen med en dobbelt Dram.“ I flere Aar bevarede hans Stemme sin naturlige skjønne Klang, og mange Gange fremkaldte han dyb Beemod hos sine gamle Kunstfæller, naar de paa Besøg hos Benner i Eggen ved et Bud fik ham loffet hen til sig fra Kroen og han, efter ydmyg og undselig ved Døren at have sagt, „at han nok vilde synge lidt for dem, men kunde ikke mere saadan som i forrige Tider“, med sine friske, sjælsfulde Toner og et ypperligt Foredrag, mere og mere freidig og kjæk gav dem den ene efter den anden af de Viser, hvormed han engang havde sat Publikum i Henrykkelse, indtil han endelig mismodig asbred med „Ja nu kan jeg ikke godt huske flere i Dag,“ og da, ydmyg og siltfærdig som han var kommen, tog de Drikkevarer, man bød ham, for igjen at gaae bort, som fra venlige Fremmede, der i ham blot havde villet see en Curiositet. Efter i nogle Aar daglig at have lidt af et heftigt Krampeslag henfaldt han i sine sidste Leveaar til en godmodig, soielig og stille Idiotisme, hvori alle Minder om hans korte eventyrligt skjønne Kunstnerliv gik under. Han døde i Kjøbenhavn, men som han havde forladt og glemt Alle, havde Alle forladt og glemt ham; den engang „guddommelige Carl Bruun“ var allerede i Stilhed begravet da Nygtet fortalte, at han var død.

En duelig Decorationemaler, som Theatret i mange

Nar havde savnet, fik det — dog kun for Architektur, — i denne Saison i Aron Wallich, en mangesidig dannet Mand og dygtig Kunstner. Han havde grundigt studeret de forskjellige Bygningsperioders Stiil, havde en varm, let Tone, behandlede Luftperspectiven fortræffeligt og lagde, naar han ikke blev altfor meget hemmet af vanskelige sceniske Betingelser, en brillant Virkning i Fremstilling af prægtige Gader og pittoreske Bygninger, men gav ofte Anledning til Besværinger over at han arbejdede med stor Langsomhed.

Med Theaterkritiken havde det i lang Tid seet meget ynkeligt ud. Kun i enkelte udførlige Anmeldelser, som Jens Kragh Høst skrev for sine forskjellige Blade, fandtes en motiveret Dom, der dog ikke i Henseende til Skuespillerne altid var uden Partiskhed; hvad der ellers havde givet sig Navn af Kritik eller endnu anmæskede sig at ville gaae derfor, var raske affeierende Utringer af et Par unge dramaturgiserende Parteristers Godtbesindende og erindrede ideligt om Voltaires: „Intet er lettere, end at tale i Mesterens Tone om det, som man ikke selv duer til at gjøre“. Dog havde der aldrig været større Trang til en ved Upartiskhed, Grundighed og Smag indtrængende Utringskritik, end netop under dette „smagløse og smagsonderknusende bruunske Regimente“. Det Raade og Raa havde saaledes vundet Overhaand, at det syntes at være blevet det Bæsenlige ved dramatiske Arbejder. Om en Digter, ærbødig for sin Kunst og sit Genie, holdt sig reen fra Fordærvelsen, fandt hans Værk vistnok Anerkjendelse ved det Skjønnes og Sandes evige Kraft, men han turde ikke være forsikkret paa, med det at gjøre saa stor Lykke, som den, der dristig gif løs paa at pirre Mængdens grove

Sands ved Overdrivelse, Affectation og plump Effect. Formaalet var ikke mere at erhverve et Skuespil de Smagfuldes Beundring ved Originalitet, Sandhed og Fasthed i Charakterfildringer, dyb hjertelig Følelse og ægte Bittighed; men at tillefle det Hovens Bisaldskraal med Marionetter, som vare sammenkludrede af de meest yndede kogebyeste Theaterfigurer, med falsk Følsomhed, med overraskende Flauser i Situationer og Theaterspil, og især med den hoitansete saakaldte „flydende Dialog“, hvori Bruun anpristes for at være Mester, og som bestod i at Forfatteren eller „Bearbejderen“ i glatlobende Perioder lagde de dramatiske Personer sine egne ferske Indfald eller trivielle Reflexioner i Munden og overlod til Skuespilleren, hvorledes han bedst kunde faae dem pasjet ind i Rollens Anlæg. Dette var ikke altid muligt, endog for den dygtigste Kunstner: ofte maatte han falde ud af sin Fremstilling for at debitere disse „Glandsreplikker“ eller „glimrende Vortgange“, og da de næsten altid indbragte stoiende Applaus, blev det omsider ikke sjeldent, at Skuespilleren, i Tillæg til sin Rolle eller Overdrivelse af den, søgte Effect for egen Regning. Saaledes kom enkelte carikerede Steder, i det Alvorlige saavel som i det Comiske, mere og mere ind i flere af endog de hyperligste Kunstners Epil. De kunde ikke modstaae Begjærigheden efter stormende Bisald, som fornemmelig ydedes det Starke og Gjøgleragtige. Af de Udmærkede var det næsten kun Lindgreen og Mad. Clausen, som holdt uroffeligt fast ved skjon Naturlighed og aldrig hensaldt til Overdrivelse; Frydendahl lod sig undertiden, især naar Bisaldet hidjede hans Lune til Raadhed, forlede til at streise ind paa Farcens Territorium; Knudsen, og endnu mere Mind, forte enkelte af sine

Roller ganske over paa det. — Da Baggesen, efter sex Aars Fraværelse, i Sommeren 1813 kom tilbage til Kjøbenhavn og fra Saisonens Begyndelse blev en flittig Theaterbesøger, forbausedes han over hvor stærkt Bajasseriet havde grebet om sig paa Skuepladsen siden han sidst saae den. I Septbr. sad han under Forestillingen af „De to Brødre“ i Parkettet ved Siden af Schwarz, og betragtede med stigende Uvillie en Scene, hvori den tidligere som Hans Blok ypperlige Knudsøn spillede meget plat og endog droit haandgribeligt med Mad. Kongsted. Pludselig udbrød han oprørt til Schwarz: „Sy for en Ulykke hvor den geile Skarntyde breder sig! der maa luges, der maa luges! ellers qvæler den os reent det Par kydske Villier vi har tilbage!“ Det er muligt, at han i dette Dieblisk undfangede Idee, at virke dertil ved den Theaterkritik, som han fra December begyndte i Høfts „Dannora“. I Forstningen fremkom den anonym, men Sprog og Tanker gjorde strag utvivlsomt, at den kun kunde være af Baggesen. Dog var det ikke blot ved det Ciendommelige deri, at den hævede sig hoit over det Almindelige og blev noget Gæste i sit Slags: med den Mandrighed, i Udtryk og i Fremstilling, hvorved han blev kjendelig under alle Skikkelser, forenede han i Theaterkritikerens, som Ingen havde ventet at han vilde eller var dygtig til at paatage sig, saadanne Egenstaber, at det syntes som om just den var hans Genies naturlige, hvori han snart og med Lethed vilde kunne gjøre sig uesterlignelig. Han havde en reen, fiin og sund Smag, Skarpsindighed, et særdeles aabent Blik for Naturen og dens rette Forhold til Kunsten, den, til Bedømmelse af Fremstillingens Rigtighed og sande Værd, for Dramaturgen uundværlige, men sjældent i Theaterkritik opdagelige Evne

til at udstille Behandlingen fra det Behandlede, Skuespilleren fra Forfatteren, og Dygtighed til i klare og træffende Udtryk ret levende at fremstille det bedømte Bærfs Væsen i dets fineste Nuancer. Da derhos hans Betragtninger og Domme, hvor aandfulde de end vare, ikke fer-raadte Hensigt at være det, eller bleve uklare og forvirrede ved indtvungen gold Kunstphilosopheren, men tvertimod udmærkede sig ved almeen Forstaaelighed; og han hyperligt vidste at finde og udhæve hvad der, ved i psychologisk Henseende at være enten usandt, meget træffende eller fint opfattet, særligt burde belyses for Kunstneren og Publikum, saa vilde hans Kritik have faaet en overordenlig rensende og vækkende Virkning, dersom den ikke tidligt ved Omstændighederne var i Tonen bleven saa bidende og sarkastisk, at den vakte Uvillie, endog hos dem, som erkjendte det Fortræffelige i dens Væsenlige. Bruuns originale Skuespil vare kun smagløse Jufferier efter fremmede Monstre, og hans Talent til heldigt at localisere fremmede Arbeider for det danske Theater var forlængesiden aldeles gaaet under i skjodesløs Smøren; han kunde ikke engang mere oversætte et Stykke correct, men maatte ved „fri Behandling“ endelig have det overført i sit eget af Trivialitet, Tveetydigheder og Affectation gennemtrukne Sprog. Platheden var saaledes bleven ham til Natur, at den gif over i Svadsomhelst han rørte ved. Hos ham var derfor Intet at kritisere, men Alt at fordømme, og at Baggesen gjorde dette i haarde Udtryk vakte hos den indbildske Bruun og det ikke ringe Partie, som han, uagtet sit maliciøse Overmod, havde ved sin Indflydelse skaffet sig i Theaterpersonalet, en Indignation, der gav sig Lust i Dgenavne, grove Skjeldsord og gemene Bagvaskelser. Alt Baggesen skarpt angreb Rahbek,

fordi han, som strengt havde dadlet de tidligere Bestyrelser og saa vel vidst at paapege hvad de havde at gjøre, „for at hindre det danske Nationaltheaters skammelige Undergang i Gjøglerie,“ nu, da han i Egenkab af Directeur og Censur havde Magt til at modsætte sig Fordærvelsen, ei alene tillod, men ved selv at oversætte flette Stykker, fremmede den, dette fandt Oluffen vel „at Rahbek ærligt fortjente“, og selv Pram, ja endog Thaarup, der dog ved den litteraire „Jodeseide“ var bleven Baggesen meget fjendt, meente, i deres Krænkelse over at see sig tilsidefatte af Bestyrelsens Smagløshed, at en saa hvas Kritik kunde gjøres nodig; men de Mange, der toge Partie for Rahbek, tildeels kun af samme Grund som for Bruun, søgte at forvanske Baggesens Kritik til en blot Udgydelse af „Ondskab imod en gammel Ven.“ Den fornemmelig i Personalet levende Harme, der naturligviis syntes de Enkelte betydeligt retfærdigere dersom de tillige saae sig selv dadlede medens deres Kunstfæller bleve roste, yttrede sig imidlertid næsten kun mundlig og paa Theatret eller der, hvor flere Skuespillere havde deres Omgangskreds, som dengang især var, for „de fornemme“, „det venstabelige Selskab“, og, for „Plebejerne“, et Par meget besøgte Viinkjældere; Publikum, der da, som til enhver Tid, fandt, at Theatret aldrig havde været i saa slet Tilstand, morede sig ved at see Directionen irettesat paa en saa vittig Maade: en Uvillie, som væsenlig blot rørte sig i Couliøjerne, fandt Baggesen altfor magtesløs til at den kunde bringe ham ud af den Tone, hvori han havde begyndt. Men uheldigviis var det første nye vøhlenschlägerste Stykke, som Tilfældet stillede for hans Kritik — „Hugo von Rheinberg“ — ogjaa just det første, hvilket saa stærkt og gjennemgaaende

viste, at der hos Digteren var indtraadt en stor „Paa-sig-selv=Uagtpaagivenhed“, at en saa skarpsindig og smagsfuld Kunstdommer vel maatte søle sig opfordret til dets grundige Døftelse. At Baggesen foretog denne med yderlig Strengthed og skarpt dadlende fremtrak for Publikum endog de mindst bemærkelige Smaascil, var vistnok ikke medholdeligt og maatte saare Digteren dybt; men ikke Haa, endog af dem, som vare varmest begejstrede for de tidligere ohlenschlägerske Bærker, sandt allerede dengang, hvad Eftertiden har stadfæstet, at Baggesen havde Ret i Hovedsagen; og for dem, som erindrede, hvor ofte Baggesen havde udtalt sig beundrende om Dehlenschlägers Digtning, og med hvilken Glæde og Enthusiasme han havde hilset ham

„Som Danmarks Melpomenes største Digter,“

kunde det vel have været at antage, hvad G. H. Olsen, der dog, som Theaterdirecteur, var bleven skarpt inertet af hans kritiske Svøbe, erklærede for sin faste Overbeviisning: at Baggesen netop af Hoiagtelse for Dehlenschlägers Genie og Smerte over at see det forjage sig selv og miste sin Reenhed, ved at nedværdige sig til Efterabelse af en tydst Maneer, folte sig drevne til saa ubarmhjertig at fremtrække og belyse det Falske og Eftjodesløse. Dette blev imidlertid saa lidet antaget, at Romantismens Fanatikere, der, ved at ville have Digteren erklæret for guddommelig i Alt, viste, at det ikke var hos dem han maatte vente en rigtig Buerdering af det Meget, hvori han virkelig var det, kun skraalede paa, at Baggesens Kritik i dens Bund og Grund ikke var andet end Misundelsens nedrige Bestrabelse for at berove Dehlenschläger Digterkronen. Baggesen folte sig dybt frænkter ved at blive tiltroet

„Nid og Had og anden Nedrigbed;“

han modte disse Beskyldninger med at benytte den ham paa den Tid rigeligt givne Leilighed til at afløre „nye Forsyndelser imod Kunst, Fornuft, Sprog, sund Fornuft, god Smag og hvad Andet, der er Mulighed for at synde æsthetisk imod,“ men gjorde det med en saa galdeblandet Vittighed, at det vakte stor Uvillie og omsider paadrog ham en heftig og høist uhyggelig alvorlig Pennefeide, hvori han, imod det Meget, som han personlig tabte derved, kun for sit Genie vandt Erkjendelse af, at det havde Kraft til, uforfærdet, muntert og altid rede til rask at bruge Vittighedens knusende Rølle imod Modstanderne, alene at bestaae en haard og langvarig Kamp med en heel Tylot unge, aandfulde og hidtise Hoveder. Fra det Dieblif, da det kom til Riv, var det forbi med Baggesens egenlige dramaturgiske Virksomhed. Imidlertid var de følgende fem Aars heftige Kamp ikke uden indirecte Indflydelse paa Skuepladsen. Baggesen havde Ret, da han sagde:

„Den Sag, for hvilken jeg begyndte Krig
 Mod Ruets, Timernes og Dagens,
 Var Sprogets, Kunstens, Sædernes og Smagens;“

og Krigen blev derfor ikke, uagtet dens Hestighed og Yderlighed, uden Virkning til Hensjelse ogsaa i den dramatiske Litteratur og Fremstillingsstiil, hvorvel det først nogle Aar efter blev bemærkeligt.

Den tydske Comiker Köpke gjorde megen Lykke ved med Routine, Snurighed og maadeholdende Caricatur at udføre nogle for hans Personlighed godt liggende Paraderoller og ret karakteristisk at synge Viser med en ikke betydelig eller imuk Stemme; men kunde hverken i Originalitet, Mangfoldighed eller Lune naae Hind. — Med

Undtagelse af Giron, der heldigt gav nogle gamle comiske og alvorlige Roller, og Jfr. Walter, som ved sit indtagende Ydre, en skjon, men udannet Syngestemme og megen Naturlighed i Spillet vandt overordenligt Bisald og fik Anjættelse ved det kongelige Theater, var Francs Selskab meget maadeligt og skaffede sig kun Tillob ved et Repertoire af Glandsstykker, som laae langt over dets Gyne. Storst Opfigt gjorde det med Henslers to Ridder-Tryllespil „Das Donauweibchen“, men kun fordi Jfr. Walter i Hovedrollens forskjellige Skikkelser henrev ved smuk Sang og en særdeles takkelig Ynde, der stak stærkt af imod den Bombast og hæslige Overdrivelse, som omgave hende. Ved Opførelsen af „Der politiske Kannegießer“ viste sig, at hvormeget Publikum end paa det kgl. Theater havde faaet af Caricaturen, vilde det dog ikke endnu taale, at den anmassede sig at ville for det være mere moersom end det ægte Comiske. Franc havde troet, at alene Titlen vilde give ham fuldt Huus, og deri fik han Ret; men han havde tillige ladet sig forlyde med, at Publikum vilde finde „die Posse“, som i hele Tydskland havde gjort stor Lykke og hvori der var mange lystige Viser, meget mere comisk end Holbergs Comedie, og deri tog han mærkeligt feil. Neppe havde Tilskuerne opdaget, at deres gamle Lyttspildigters herligt anbragte Situationer og mesterligt udførte Charakterer kun vare brugte som Grundlag for Fjællebods-scener, der overstrømmede af Bittigheder, beregnede paa ret at ryste Poblens Lunger, forend Alle reiste sig imod Banhelligelsen med en saadan Indignation, at Directeuren holdt for raadeligt at gjøre offentlig Afbigt inden han gav næste Førestilling. — Det lille franske Selskab gjorde mindre Spræl med sit Repertoire; det gav

fun allerede her sete Smaastykker, men med et hyperligt Ensemble, og havde, foruden ved Durand og Mad. Milen, der vare et fortræffeligt Par Elskende og tillige meget gratioſt gave muntre Roller, for det smagfulde Publikum en stor Tiltrækningskraft i Duparay, som var en selv af Frydendahl beundret Charakterfremſtiller og siden i flere Aar endog spillede paa Théâtre français i Paris med overordenligt Bijald.

Medens det kjøbenhavnſke Publikum fandt Leilighed til at more sig ved baade tydſk og franſk Skueſpillet, ſjændes der Provindjerne en rigere og ægtre theatricalk Underholdning ved et for første Gang omreisende stort Selskab af dygtige Kunſtnerer fra det kongelige Theater. Hind. Haack, Genholm, Liebe, Zinck, Mad. Liebe og Mad. Zinck gave med et Par Medhjælpere i de store Kjøbstæder, som Aalborg, Aarhus og Odense, nogle af Repertoirets meeft yndede Lyſt- og Syngespil med et ſaa stort Bijald og stærkt Tilløb, at de vendte hjem med et meget anſeligt Udbytte og fandt ſig foranledigede til i 8 Aar at gjøre ſaadanne Udflugter i ligesaa stor Stil. Det var forſt den ſkadende Oprettelse af nogle ſtadigt omvankende Provindstrupper, ſom bevirkede diſſe ſmagdannende Sommerforeſtillingers Fortrængſe af ſmagodelæggende Godtkjøbsageren.

Syv og tredſindstyvende Saison.

1814.

M. 5. Sept. 1. Fridolin.

Ti. 6. - 1. Skueſpillerinden paa Prøve; 12. Huusfjøbet; 79. Hververen.

To. 8. - 41. Dyveke.

F. 9. - 2. Skueſpillerinden paa Prøve; 8. Tante Aurora.

L. 10. - 20. Don Juan; 38. Laurette (ſ. Figurantinderne).

- M. 12. Sept. 5. Landstedet ved Kongeveien; 13. Min Bedstemoder; 39. Laurette.
- Ti. 13. - 17. Solbrylluppet.
- D. 14. - 2. Fridolin (uden Abon.).
- To. 15. - 5. Crispins Forvandlinger.
- F. 16. - 20. Veien til Edelæggelse.
- L. 17. - 4. Røverborgen (s. Forf.).
- S. 18. - 1. Den fattige Poet; 3. Schakmaskinen.
- M. 19. - 12. Henrik den Femtes Ungdom; 54. Fanden er løs.
- Ti. 20. - 31. Pantjatte Bondedreng; 49. Bødkeren.
- To. 22. - 3. Fridolin; 71. Amors og Ball. Luner.
- F. 23. - 1. Schweizerfamilien.
- S. 25. - 10. Ægtestandsscenen; 19. Skjændegjæsten (Jansen d. s. Grichard).
- M. 26. - 5. Kjærlighedsintriguen i Vinduerne; 16. Unge hidfige Kone.
- Ti. 27. - 6. Hugo von Rheinberg.
- To. 29. - 2. Schweizerfamilien.
- F. 30. - 6. Brødrene paa Prøve.
- L. 1. Oct. 16. Idda; 39. Nina (s. Fattigv.).
- S. 2. - 8. Edvard i Skotland; 11. Tre Seil.
- M. 3. - 20. Afbrudte Reise; 40. Nina.
- Ti. 4. - 12. Skillerummet; 9. Azemia.
- To. 6. - 7. Strikkespindene; 36. Bjergbøndernes Born.
- F. 7. - 10. Azemia; 33. Skibbruddet.
- L. 8. - 6. Bortførelsen fra Seraillet (s. Capellet's Enkelkæsse).
- S. 9. - 14. Opdagede Hemmelighed; 6. Ostindiske Shawl (Fr. Berg d. s. Lady Flippant).
- M. 10. - 4. Bennen paa Reisen; 22. Galisen i Bagdad.
- Ti. 11. - 4. Fridolin; 72 Amors og Ball. Luner.
- To. 13. - 13. Henrik den Femtes Ungdom; 55. Fanden er løs.
- F. 14. - 10. Krigsretten.
- L. 15. - 10. Ægel og Balborg (uden Abon.).

- S. 16. Oct. 68. *Honnette* *Ambition*; 7. *To talende Skilderier*.
- M. 17. - 41. *Pigen fra Marienborg*.
- Ti. 18. - 11. *Årel og Balborg*.
- To. 20. - 7. *Bortførelsen fra Serailet*.
- F. 21. - 19. *Falsk Undseelse*.
- S. 23. - 5. *Ovæerne*; 12. *Sruentimmerhaderen*.
- M. 24. - 12. *Årel og Balberg*.
- Ti. 25. - 9. *Tante Aurora*; 37. *Bjergbondernes Born*.
- D. 26. - 6. *Landesbytheatret (Schwarz; Mist)*; 21. *Amor og Psyche (f. Schwarz)*.
- To. 27. - 71. *Varfjelsstuen*; 22. *Amor og Psyche*.
- L. 29. - 1. *Fanchon (f. F.)*.
- S. 30. - 1. *Illuminationen*; 8. *Hans Koftgaard og hans Hustru*.
- M. 31. - 8. *Bortførelsen fra Serailet*.
- Ti. 1. Nov. 11. *Elisa Werner*.
- To. 3. - 13. *Årel og Balborg*.
- F. 4. - 28. *Indianerne i England*; 23. *Amor og Psyche*.
- S. 6. - 10. *Mistro og Skjelmerie*; 21. *Stregen i Regningen*.
- M. 7. - 19. *Udstyret*.
- Ti. 8. - 1. *Pigen fra Landet*.
- D. 9. - 11. *Sovedrikken*; *Epilog (f. Galeotti)*.
- To. 10. - 15. *Bovelige Prøve*; 11. *Azemia*.
- F. 11. - 75. *Politiske Randedstøber*; 92. *Vaskepigerne*.
- S. 13. - 9. *Adolfine*; 6. *Slægtflabet*.
- M. 14. - 60. *Geert Westphaler*; 50. *Bødkeren*; 93. *Vaskepigerne*.
- Ti. 15. - 16. *Besøget*.
(Luffet formed. *Dronningens Broders Død*).
- S. 20. - 2. *Sattige Pøet*; 8. *Galningen*.
- M. 21. - 20. *Falsk Undseelse*.
- Ti. 22. - 9. *Bortførelsen fra Serailet*.
- D. 23. - 8. *Unge Ziguenerinde*; 18. *To smaa Savoyarder (f. Mad. Clausen)*.

- To. 24. Nov. 11. Bærtøhuset; 53. Lagertha.
 F. 25. - 5. Fridolin.
 L. 26. - 7. Plauen; 13. Huuskjøbet; 38. Bjerghøndernes
 Born (f. To.).
 S. 27. - 9. Sødskendene fra Landet.
 M. 28. - 2. Fanchon.
 Li. 29. - 20. Myndlingerne.
 To. 1. Dec. 3. Fanchon.
 F. 2. - 2. Pigen fra Landet.
 L. 3. - 13. Jarlige Raboffab; 54. Lagertha (f. F.).
 S. 4. - 4. Slavinden i Surinam.
 M. 5. - 3. Pigen fra Landet.
 Li. 6. - 61. Geert Westphaler; 55. Lagertha.
 D. 7. - 7. Naturens Røst; 23. Rildereisen (f. Mad.
 Dahlén).
 To. 8. - 17. Besøget.
 F. 9. - 51. Sigarøs Giftermaal.
 L. 10. - Concert; (tydske) Scener af „Göth von Berlichingen,“
 (f. Brødrene Andersen, Hornister).
 S. 11. - 3. Hr. Malesherbes's Roser; 9. To Klings-
 berger.
 M. 12. - 7. Correggio.
 Li. 13. - 17. Idida.
 To. 15. - 9. Unge Ziguenerinde.
 F. 16. - 8. Unge Moder; 19. To smaa Savoyarder; 77.
 Kjærligheds Magt.
 L. 17. - 17. Cendrillon (C. Bruun: Dandini) (f. Knud-
 sen, i Anled. af hans patriot. Bestræbelser).
 S. 18. - 10. Skjelmen og Dosmeren; 9. Lille Uglspil.
 M. 19. - 1. Bedsteforældrene; 56. Lagertha.
 Li. 20. - 4. Fanchon.
 D. 21. - 11. Hakon Jarl (uden Abon.).
 To. 22. - 2. Bedsteforældrene; 20. To smaa Savoyarder.
 F. 23. - 10. Vortførelsen fra Scrailet.
 M. 26. - 32. Seiltagelserne; 16. Srisfytterne og Melke-
 pigen (f. Lund).

- Li. 27. Dec. 21. Veien til Edelæggelse.
 D. 28. - 8. Naturens Røst (f. M.).
 Lo. 29. - 18. Cendrillon.
 F. 30. - 72. Børselstuen; 94. Vaskepigerne.
 L. 31. - 3. Hamlet (uden Abon.).
 1815.
 S. 1. Jan. 9. De Skinsyge; 12. Tre Seil.
 M. 2. - 16. Ringen Nr. 1.
 Li. 3. - 5. Røverborgen.
 Lo. 5. - 4. Hamlet.
 F. 6. - 3. Bedsteforældrene; 51. Bødkeren; 24. Amor
 og Psyche.
 L. 7. - 27. Udenbar Krig (Mad. Schall: Vise); 26.
 Romeo og Giuletta (f. Mad. Schall).
 S. 8. - 8. Sandhed har Løn; 17. Sriffytterne og
 Melkepigen.
 M. 9. - 8. Plauen; 12. Azemia.
 Li. 10. - 55. Barberen i Sevilla; 25. Amor og Psyche.
 Lo. 12. - 4. Pigen fra Landet.
 F. 13. - 5. Hamlet.
 L. 14. - Ecener, Concert og Declamation (f. Fryden-
 dahl).
 M. 16. - 6. Hamlet.
 Li. 17. - 6. Landstedet ved Kongeveien; 21. To smaa Sa-
 voharder; 56. Fanden er løs.
 Lo. 19. - 21. Myndlingerne.
 F. 20. - 8. De Sandselsløse; 27. Romeo og Giuletta.
 S. 22. - 33. Seiltagelserne.
 M. 23. - 23. Gevinsten i Clafselotteriet; 28. Romeo og
 Giuletta.
 Li. 24. - 7. Hamlet.
 Lo. 26. - 14. Færlige Rabostab; 29. Romeo og Giuletta.
 F. 27. - 44. Jacob von Thybo.
 S. 29. - 1. Kamæleon.
 Li. 31. - 16. Adolf og Lovise.
 D. 1. Feb. 1. Johan fra Paris (f. M.).

- To. 2. Feb. 9. Ildbranden; 39. Bjerghøndernes Børn.
 F. 3. - 9. Planen; 14. Huusfjøbet.
 L. 4. - 41. Emilie Galotti; 37. Rolf Blaaskæg (f. Heger).
 S. 5. - 28. Erasmus Montanus; 18. Srisfytterne og Melkepigen.
 M. 6. - 68. Jeppe paa Bjerget; 57. Fanden er løs.
 Ti. 7. - 29. Erasmus Montanus; 13. Fruentimmerhaderen.
 To. 9. - 9. De Sandseeløse; 14. Min Bedstemoder.
 F. 10. - 13. Suedige Brevverling; 20. Den Vægelsindede.
 L. 11. - 95. Linna og Valvais; 8. Hittiebarnet (f. Poulsen).
 M. 13. - 56. Barberen i Sevilla; 96. Linna og Valvais.
 Ti. 14. - 9. Hittiebarnet.
 To. 16. - 62. Geert Westphaler; 14. Fruentimmerhaderen.
 F. 17. - 42. Emilie Galotti.
 S. 19. - 7. Enken og Enkemanden; 15. Opdagede Zæmmelighed.
 M. 20. - 32. Don Kanudo; *26. Amor og Psyche.
 Ti. 21. - 28. Menneskehad og Anger.
 To. 23. - 7. Hjemkomne Nabob.
 F. 24. - 20. Dove Effer; 38. Rolf Blaaskæg.
 L. 25. - 5. Hertugen af Monmouth; 17. Ariadne paa Naxos; Intermediet til „Kildereisen“ (f. Mad. Spindler).
 S. 26. - 2. Kamæleonen.
 M. 27. - 8. Hjemkomne Nabob.
 Ti. 28. - 16. Bovelige Prøve; 30. Romeo og Giuletta.
 To. 2. Marts 9. Unge Moder; 39. Rolf Blaaskæg.
 F. 3. - 22. Embedsiver; 97. Linna og Valvais.
 L. 4. - 24. Kildereisen; 15. Fruentimmerhaderen (uden Abon.).
 S. 5. - 6. Kong Frederik den Anden i Ditmarsken; 9. Unge hidfige Mand.
 M. 6. - 7. Hugo von Rheinberg.
 Ti. 7. - 11. Bortførelsen fra Seraillet.

- D. 8. Marts 5. Gamle Skuespiller; 22. Jean de France (f. Jfr. Hedeberg).
- To. 9. - 42. Pigen fra Marienborg.
- F. 10. - 57. Barberen i Sevilla.
- L. 11. - 13. Egtestabskolen (Schwarz; Wilh. Stjernholm); 80. Dido (f. Heinsvig).
- M. 13. - 22. Veien til Odelæggelse.
- Ti. 14. - 4. Bedsteforældrene; 40. Rolf Blaaskæg.
- D. 15. - 25. Kildereisen; 16. Fruentimmerhaderen (uden Abon.).
- To. 16. - 21. Afbrudte Reise; 81. Dido.
- F. 17. - 9. Hjemkomne Rabob.
- L. 18. - 26. Kildereisen; 22. To smaa Savoyarder (uden Abon.).
- M. 27. - Declamatorium og Scener (f. Foersom).
- Ti. 28. - 7. Silkefestigen; 2. Johan fra Paris.
- D. 29. - 17. Bovelige Prøve; 27. Kildereisen (f. M.).
- To. 30. - 10. Tante Aurora; 80. Hververen.
- F. 31. - 1. Betlerpigen.
- L. 1. Apr. 44. Herman von Unna (Olson: Greven af Unna) (f. forhenv. Skues. Olson).
- S. 2. - 34. Seiltagelserne.
- M. 3. - 19. Cendrillon.
- Ti. 4. - 10. Hjemkomne Rabob.
- D. 5. - 45. Herman von Unna (uden Abon.).
- To. 6. - 10. Bonden som Demmer.
- F. 7. - 24. Gevinsten i Glasfelotteriet; 3. Johan fra Paris.
- L. 8. - 2. Betlerpigen; 112. Ziguenernes Leir (f. Fors).
- S. 9. - 11. Egtestandsscenen; 9. Den Døvstumme.
- M. 10. - 45. Jacob von Thybo; 113. Ziguenernes Leir.
- Ti. 11. - 20. Cendrillon.
- To. 13. - 46. Herman von Unna.
- F. 14. - 23. Ungdom og Galskab; 16. Skuespilleren imod sin Billie (f. Rind).
- S. 16. - 25. Pagen; 31. Landsbypoeten.

- M. 17. Mai 1. Arven; 23. To smaa Savoyarder; 81. Hververen.
- Ti. 18. - 47. German von Unna.
- D. 19. - 2. Arven; 22. Lille Matros; 114. Ziguenernes Leir (f. To).
- L. 22. - 1. Masaniello (f. F.).
- S. 23. - 6. Gamle Skuespiller; 7. Slægtstabet.
- M. 24. - 2. Masaniello.
- Ti. 25. - 24. Ungdom og Galstak.
- To. 27. - 25. Ungdom og Galstak.
- F. 28. - 21. Cendrillon.
- L. 29. - 33. To Grenaderer (Mad. Jansen: Suzon); 18. Inez de Castro (f. Mad. Jansen).
- S. 30. - 69. Sonnette Ambition; 1. Uglspilstreger og et godt Hjerte.
- M. 1. Mai 6. Røverborgen.
- Ti. 2. - 3 Arven; 34. To Grenaderer.
- F. 5. - 28. Pernilles korte Frøkenstand; 23. Lille Matros.
- L. 6. - Fragmentarisk-dramatisk Academie, (af Ryge).
- S. 7. - 17. Nysgjerrige Mandfolk; 8. To talende Skilderier.
- M. 8. - 48. German von Unna.
- Ti. 9. - 34. Skibbruddet; 21. Skatten; 115. Ziguenernes Leir.
- D. 10. - 3. Masaniello (f. Forf.).
- To. 11. - 5. Skriftemaalet; 19. Inez de Castro.
- F. 12. - 24. Medbeilerne.
- M. 15. - 7. Harlequin Patriot; 12. Den Døve (f. Ifr. Cannes).
- Ti. 16. - 40. Ellefte Juni.
- D. 17. - 29. Søofficererne (f. Saarede og Faldnes Efterladte).
- To. 18. - 26. Niels Ebbesen.
- F. 19. - 1. Paul og Virginie.
- L. 20. - 4. Masaniello (f. To).
- S. 21. - 10. Unge hidfige Mand; 23. Jean de France.

- M. 22. - 2. Paul og Virginie.
 Ti. 23. - 5. Masaniello.
 D. 24. - 24. Johanna Montfaucon (f. M.).
 To. 25. - 3. Paul og Virginie.
 F. 26. - 26. Ungdom og Galiskab.
 L. 27. - 22. Cendrillon (f. Fattigv.).
 M. 29. - 10. De Sandseesløse; 15. Alexis (Ifr. Löffler
 o: Mad. Funck d f. Caroline).
 Ti. 30. - 4. Paul og Virginie.
-
- D. 31. - 7. Landsbytheatret; 17. Skuespilleren imod sin
 Billie (f. Chorpersonalet).
 F. 21. Juli Scener; Declamation; 35. Grovsmeden (f. Kruse).

Bed Saisonnens Nabning blev Publikum særdeles be-
 hageligt overrasket med at Tilskuerpladsen, der i de sidste
 Aar havde været i meget forfalden Tilstand, ikke blot var
 opmalet i Logerne, men igjen havde faaet Harsdorffs i
 ædel Simpelted skjonne Decoration, som ved Salens sidste
 Udbedring havde maattet vige for en smagløs saakaldet
 brillant Udstaffering; den tidligere Papirsbeklædning, der
 baade var brandfarlig, revnede da den blev gammel og
 hurtigt havde faaet et tilroget Udseende, var borttaget og
 over den første Etage saaes meget omhyggeligt udforte Me-
 daillons af Holberg, Ewald, Ptautus og Sophocles. Men
 den udpyntede Tilskuerplads, den første Skuespilasten og et
 nyt Ridderstykke havde ikke kunnet trække fuldt Huus;
 Publikum havde fundet den forrige Saison saa maadelig,
 at det nærede kun ringe Forventning om denne, og Abonne-
 mentssummen var bleven betydeligt lavere. Directionen
 maatte tænke paa at faae Tabet oprettet, enten ved Be-
 sparelser eller ved et større Antal Forestillinger uden Abonne-
 ment. Derved var det paa Rippet at „Den dramatiske

Skole" pludseligt havde ophørt. De kongelige Skuespillere havde altid havt et ondt Øie til Hoftheaterforestillingerne, og det blev meget værre da C. Bruun og Mad. Zinck i nogle af dem gjorde saa stor Lykke, at Billetterne bleve revne bort, medens der ved samme Tid ikke sjældent i det kongelige Theater stod ledige Bænke. Det var ofte blevet lagt Holstein paa Hjertet, at „Skolens“ Prøver og Forestillinger undertiden bragte Forvirring og Forsinkelse i Tjenesten ved det kongelige Theater, hvorimod Directionen ved udelukkende paa dette at anvende de af dens Kræfter, som havde noget kunstnerisk Værd, vilde have lettere ved at besætte Stykker, fremme Indstuderingen og, til Kassens betydelige Fordeel, at sikke Repertoiret imod hyppige Forandringer. Nyge havde desuden foreslået, at „det var Kunsten depraverende, at en kongelig Bestyrelse gjorde offentlig Brug af den som en Prøveklud, og andet kunde ingen Forestilling, hvori alle Roller vare besatte med Subjecter, der kaldtes Elever og hvoraf de fleste aldrig burde engang have været antagne til Elever, siges at være;“ ligesom han ogsaa fremhævede „den skadelige Mishandling og ubehagelige Collision, der maatte blive Følger af Garderobens og Requisiteers Brug paa et Sted, som laae udenfor den daglige administrative Circumferens.“ Holstein, som altid vred og vendte sig meget ved at tage en ansvarssuld afgjørende Beslutning, havde hidtil snoet sig fra Sagen med: „Ja lad det nu bare gaae een Saison endnu, saa maae vi see hvad der siden kan være at gjøre;“ men nu fandt de kongelige Skuespillere Leiligheden til at faae Ende paa hvad de kaldte „kun lidt Søndagsjæs for Kræmmer-svende“ altfor god til at den burde forsvømmes, og fik Nyge til at gjøre Directionen Forestilling om, „at det, for

at oprette Tabet paa de bortabonnerede Loger, var rettest om den dramatiske Skole blev nedlagt og der paa det kongelige Theater hver Sondag gives en Forestilling af Sammes Stykker og Personale, hvilket derfor vel maatte tilstaaes et passende Honorar, men som kunde tages af Indtægten, efterat en vis Sum een for alle Gange var stipuleret at være den eventuelle Udgift." Dette vandt Holsteins og Olsens suldkomne Bisald, og da Rahbek ikke gjorde Indvendinger derimod bleve de fornødne Forberedelser strax truffet. Men ved disse fik Hoftheatrets Personale Nys om hvad der var igjære. Nogle af dets Ubetydeligheder, der havde faaet Lofte paa en Benefice i den kommende Saison, henvendte sig usfortøvet til Holstein med Besværinger og Klager over, at de derved vilde tabe en sikkert forventet Indtægt, som de, med deres ringe Gage, vare hoiligen trængende til og hvorpaa to af dem endog havde af Theaterkassen faaet et Forskud, som de ikke kunde vente eftergivet. Holstein nænnede ikke at berøve dem Udsigt til en Indtægt, som han selv havde givet dem Haab om og ikke vidste nogen Maade at skaffe dem Erstatning for. I næste Directionsmode overraskede han med den Erklæring, at han havde betænkt Vanskeligheden af at skaffe det kongelige Theater saa mange Sondagforestillinger uden længere Tids Forberedelse, og naar de ikke fandt Sted var der ingen gyldig Grund til at nedlægge Skolen; det lidte Tab maatte man see at oprette ved, saa ofte som muligt, at give Forestillinger uden Abonnement og dertil at skaffe yndede Stykker, hvilket han haabede ikke skulde blive vanskeligt, da man kunde tage Leiligheden naar den faldt og der jo ogsaa vilde hengaae nogen Tid inden den første Forestilling skulde gives. Saaledes undgik „Den dramatiske

Skole" dette Angreb, men der gjordes ikke det mindste for at styrke den til at modstaae et nyt.

Harde Publikum vidst hvilke Nyheder det vilde faae, var Abonnementet blevet endnu slettere. Den eneste, der, ved Kunstværk og theatralff Birkning, blev en Prydelse for Repertoiret og vandt et fortjent stort og almeent Bifald, var Ingemanns Sørgespil „Masaniello“. Om end maaskee den vohlenschlägerffe Tragedie var Anledning til at Ingemann optraadte med et til Opførelse bestemt tragiff Drama, da var det ikke ved, at den havde været ham et Mønster til Efterligning, men som Bækker til fri og selvstændig Udvikling af et ualmindeligt Talent for tragiff-dramatiff Digting. „Masaniello“ gav Forventning om, at den danske Skueplads fra nu af vilde komme til at eie to i Mand- og poetiff Charakter forskjellige tragiffe Digtere, som begge med et aabent Blik for Menneffenaturen, levende Phantastie og pathetiff Kraft forenede en sjelden Evne til at behandle deres Stof theatralff. Planen til „Masaniello“ var fortræffeligt lagt, baade i dramatiff og i theatralff Henseende: den gav herlige Situationer af stigende Interesse og en overrassende storartet Katastrofe, stillede flere i al deres Grundforskjellighed imposante Charakterer i saadanne Forhold til hverandre, at der var rig Leilighed til deres Udvikling, og havde mange allerede ved Begivenhedernes Behandling poetiffe Partier. Bar Bestræbelsen for at gjøre stærkt Indtryk end i de to sidste Acter noget convulsiv og det i det Hele varme og ædle Sprog enkelte Steder haardt og ucorrect, mærkedes det ikke betydeligt ved Opførelsen, da de fleste Scener, foruden fra Digterens Haand at være ypperligt udførte i det egenlige Charakteristiske, havde en særdeles pittoreff Effect, og Fremstillingen af alle Hoved-

rollerne var mesterlig. Ryges baade physiske og kunstneriske Natur gif saa aldeles op i Digterens Skildring af Masaniello, at denne Rolles Udførelse var en af hans meest glimrende Triumfer. Begeistring, inderlig Kjerlighed til Kone og Born, dyb Følelse, stille Kummer, ædel Harm, brændende Religiositet og vildt opbrusende gigantisk Kraft veglede i denne mægtige Fremstilling og havde, i deres hyppige Sammensmeltninger ligesom hver for sig, en forbausende Styrke og Klarhed i det mimiske og declamatoriske Udtryk. Hans Banvid var pathetisk i sin Frygtelighed og den sidste Scene med Erkebiskoppen i og for sig et herligt Kunstværk ved den Forklarelse, der lyfte over hans Phantasier og Grindringen om Kone og Born. Som poetisk Udførelse af en lums, snedig, hævnjerrig og hyklerisk Munk var Kruses Spil i Genuino et Mesterstykke; den udvortes geistlige Bærdighed var mageløst vedligeholdt under det med megen Fjinhed givne fulde Udtryk af den indre Slethed. — Medens Melpomene udbredte en for saa Mar siden ikke ahnet Glands over den danske Skueplads syntes Thalia, ved hvem den var grundlagt, havde faaet Nationalitet, var bleven folkeyndet og havde erhvervet Danmark Berømmelse i Udlandet, ganske at have forladt den. Der blev vel endnu skrevet „Lystspil“, men ethvert, som kom frem, var kun et nyt Beviis paa, at den ægte af Comus og Gratierne inspirerede Lystighed var forsvunden, paa, at de, som nu anmasfede sig at ville give Publikum Lystighed, ikke selv havde Lystighed, men alene den Frækhed at troe, at de paa den Scene, hvor Holberg, Wiwet, Heiberg og Pram havde vaft Latter, ogsaa kunde gjøre sig moersomme ved flau Skabagtighed, plump Skjemt og raa Caricatur. Comediens originale Nyheder i denne Saison vare to, og

af to Forfattere. Den første — „Bedsteforældrene eller Det snurrige Frierie“, Lystspil i to Acter af B. Bang, — var den bedste, og i hvad Aand den var lystig vil alene dens Indhold vise. Det er Cancelliraad Braumanns Guldbryllupsdag. Hans Kone har mærket, at deres Datterdatter, Augusta, meget ofte staaer i det aabne Vindue og taler over til Gjenboen, Baron von Aldern, hvilket hun gøtter sig ved at drille Pigen med. Cancelliraaden kommer, og ved Grindringen om deres Ungdomsdage faae de Gamle Lyst til at opføre en Sjøarchavredands. Under Dandsen træder Baronen ind og spøger med dem, men gaaer snart efter, uden at erklære Hensigten af Besøget. Bedstemoderen, som „vil drille lille Gusta“, bilder hende ind, at Baronen er forlovet, hvorfor hun, af Hævnlyst, da han kommer igjen, udgiver sig for ogsaa at være forlovet. Han fortvivler og gaaer, men vender strax igjen tilbage, for at fortælle hende, at han ligeledes er forlovet og derpaa at gjøre hende sin Kjærlighedserklæring, hvilket skeer med saadan Tynd, at han endogsaa giver hende „tusinde Kys“. Baronen bliver nu skjult af lille Gusta, da hun horer Bedstefaderen komme, men denne vil netop i det Værelse, hvori Elskeren er, hente nogle Papirer. Gusta veed at snoe sig ud af Forlegenheden: hun fortæller, at hun derinde har en Fugl, som hun vil forære ham og gaaer selv ind efter Papirerne. Bedstefaderen opdager imidlertid igjennem Noglehullet, at „Gusta leger Tagsat med en stor Karl“. Nu vil han blive hjemme og hun er i sin Knibe paa Nippet til at bekjende Alt, da Bedstemoder kommer og er vred, fordi hun har ladet alle hendes Livretter forbrændes. Gusta maa spadserere med hende, Bedstefader aabner Døren, Baronen falder „næsegruus“ ind af den, har det vittige Indsald, at „han

kommer for at faae en Skjærehavre og gifte sig med Gusta," og erholder, efter endeel Frem- og Tilbagesnakken, de Gamles Samtykke, hvorved hans „snurrige Frierie" tager en glædelig Ende. Det Kunststykke, at udtvære dette ubetydelige Stof — en blot loselig Sammenriening af nogle trivielle, allerede i Datidens Lystspil forslidte Situationener, — til to Acter var kun gjort ved en Mæsse mundkaad og karakterløs Snak, som skulde gjælde for Bittighed, Naivetet og Lune. Imidlertid, i den Grad var Publikum blevet vænnet til det Platte, at dette vandede Dilettantarbejde, ved en fortræffelig Udførelse, især af Mad. Spindler, hvis Genie og personlige Ynde forvandlede den Uforskamethed, hvormed Gusta holder sine fjærlige Bedsteforældre for Nar, til elskværdig Overgivenesshed, nød et ikke ringe Bisald, der dog ikke kunde holde det paa Scenen i flere end 5 Forestillinger. J. N. T. Bruuns Femactskomædie „Betlerpigen" gif dog Smagløsheden endog det fordærvede Parterre altsfor vidt. Ogsaa om dette Stykkes Natur er allerede Handlingen nok til at give et godt Begreb, og den er snart fortalt. Capitain Tellner underholder paa sit Gods en heel Narrecolonie, hvis Hovedpersoner ere en erketaabelig Bondedreng, Claus; en rimende Magister, Sabakuf; og Skytten Didrik, der aldrig er ædru. Som Grund til denne besynderlige Belgjørenhed anfører han: „Hvad skulde der blive af de arme Dyr, naar jeg lod dem løbe?" Tillige har han taget Mathilde, en „Tiggertøs", der er en giftesærdig Pige, til sig som Pleiedatter, og i en ligeledes vildt omflagrende ung Fyr, William, har han ogsaa en Pleiesøn. Uden Hensigt, Plan eller Folge løbe disse Perjoner i fire Acter, som bestaaer af 169 trykte Octavsider, om iblandt hverandre, gjøre sig saa behageligt

gale som det er Forfatteren muligt at skabe dem, og udtrykke sig snart med en uovergaaelig Plathed, snart med den meest affecteerde Sentimentalitet. I femte Act bejamre alle diæse Daarelistelemmer, at Capitainen er odelagt, hvilket ikke er forunderligt, da han ikke har ladet det være nok med, som en Nar, at sætte sine Penge til paa Narre, men endydermere overlader Bestyrelsen af sit Gods og sin Formue til en Forvalter, som glemmer Alt for politisk Sandestoberie og astrologiske Undersøgelser. Dog — i Farens Dieblig kommer et Brev, hvori William, Pleiesønnen, pludselig faaer Underretning om, at der er blevet ham testamenteret 200,000 Pjaster, som endogsaa ere ankomne til oieblikkelig Udbetaling, og ved et Silhouette opdager Tellner, at Mathilde er hans Datterdatter. Forfatterens nærmeste Hensigt har aabenbart været at skaffe sig en Triumf ved at bringe Theatrets dygtigste Kunstnere sammen i de Fag, som de allerede havde godtgjort at være Mestere i; men dette er skeet uden mindste Indsigt i Kunstens Væsen eller Bestræbelse for at tilfredsstille sund Fornusts og god Smags Fordringer. Det hele Stykke er skaaet til efter de kogeboekste Comedier, men har alle deres Feil, uden at besidde et eneste af deres, ved velberegnet Sammensætning, raft Gang, blændende Dialog og Theater-effect, efter Mængdens Mening store Fortrin. Charakterer findes der ikke Spor af og de Skikkelser, som skulde gjælde derfor, ere sammenrapsede fra andre Stykker og forbedrede til væmmelige Caricaturer: Claus er saaledes, saavel som Habakuk, nappet lige ud af „Frias Altar“ og dertil overdynget med en Masse forslidte Anekdoter, hvilke blive leverede som Forfatterens nyopsundne vittige Indsald. Den moersomme Dialog ligner gennemgaaende følgende Replik

af Skytten, der ikke bryder sig om andet end at drikke, men alligevel, til Galleriets Moerskab, maa være forelsket i Mathilde: „Smæk Laasen fra Vædersækken, og lad vor Klynken faae Ende. I Dag er det et Aar siden jeg fik Lugten af hende, og i al den Tid har jeg gaaet og givet mig saa ynkeligt, som en Jagthund i Lænke. Jeg kan sværge paa, at jeg har havt saadan en Kjærlighedsildebrand i Hjertet, at jeg over ti Gange om Dagen har maattet gaae til Kroes for at slukke, — men ligemeget hjalp det.“ Den rørende Dialog er en Strom af ægte frostig-lohensteinst Sentimentalitet; saaledes siger Mathilde: „Hold Du mig smukt Græsset i Gre! det har mangen Nat været min Seng. Græsset er Jordens Kappe, Larkens Huus, Biens Bærsted, Dyrets Frokost, Lammets Leie og Stodderens Sofa!“; Matrosen Tobias, Tellners gamle Tjener, udbryder ikke mindre affecteert: „Lad Døden kun sætte sin Stormstige til min Sjæl; den farer gladelig til Himmels, naar den har oplevet saamegen Glæde! Men indtil vort Logglas er udlobet, indtil vi stryge Flaget og skal resignere vor Post, hurra! saalænge vil vi ingen Kjællingunger være, men freidigt ploie Livets stormende Hav! Ikke sandt, min Capitain? ikke sandt, min William? og Du, søde Mathildebarn? vi skal segle fra Sorgen, kjothale Lasten, tage Rod og Glendighed under vor Convoi og bringe dem sikke og i god Behold til Trostens Havn!“ Da Kollerne vare overlæssede med saadanne „Knaldsteder“ og „brillante Bortgange“, som, efter Theatersproget, gjorde dem „taknemmelige“, og de Spillende gjerne vilde af al Magt understøtte Bruun, paa Grund af hans Formaaenhed, havde de Nygter, som inden et Stykkes første Opførelse udspreedes fra Theatret blandt Publikum, været Modtagelsen særdeles gunstige. Det

hed, at alle Rollerne vare fortræffelige og de fleste Scener meget interessante. Den første Forestilling gik ogsaa i det Hele over al Forventning heldigt. Alle Rollehavende vare i deres rette Element og udforte derfor deres carikerede Opgaver mesterligt; der blev i Begyndelsen temmelig stærkt applauderet, og selv da Publikum's Majoritet begyndte fra tredje Act at finde Moersomheden temmelig plat og Sentimentaliteten altsfor utaaleligt affecteert, virkede de svage Mishagsyttringer, der nu og da høstes, ingenlunde forstyrrende. Ved Stykkets Slutning lod et ikke ringe Bisald uden betydelig Opposition, og paa Theatret omringede man Bruun med Gratulationer, som han besvarede med at takke de Spillende, fordi de „broderligt og søsterligt havde understøttet en original Digter til saa hæderligt at beseire en skammelig Kabale.“ Den Modstand, han kaldte Kabale, var imidlertid først nu begyndt og skulde snart faae en Styrke, som hverken han, Directionen eller Personalet ahnede. Stykket gik ikke saa yderligt i Raahed som „Uglspil“, det var ikke en saa fræk Anvendelse af altskens optænkeligt Hocuspocus for blot at fremkalde Griin, men havde idetmindste Skikkelse af ogsaa at ville være et dannede Tilskuere fornoieligt Lystspil. Denne Prætension blev imidlertid, da den var saa ynkeligt begrundet og stærkt fremtrædende, netop Aarsagen til, at „Betlerpigen“ leed en saa haard Medfart, som der hverken før eller siden er vederfaret noget Stykke paa et dansk Theater. Det var dem, som endnu i Skuespilhuset toge sig altsfor grove Forgaaelser imod god Smag nær, klart, at „Uglspil“, efter at have indigneret Alle ved sin raa Cynisme, vilde blive henlagt og aldrig finde nogen Efterligning i Tendentz; han fik derfor Lov til uantastet at udstille sig anden Gang til

Foragt; men „Betlerpigen“, gav sig ved de sølsomme Tirader, hvori man, som Baggesen sagde, fik „Løvens Bordsophistophie“, en moralsk Mine, som for Mange gjorde Stykket „nydeligt“. Det kunde saaledes ventes at ville blive holdt paa Repertoiret, og der ymteades om, at Forfatteren havde faaet antaget endnu et stort Stykke, som var ligesaa forkasteligt. Et Par Dage efter den første Opførelse var Rygtet om, at den næste skulde ende med en Udpibning, saa almindeligt, at Holstein, fordi „han ikke vilde have et saa skammeligt Spektakel i Hs. Maj. Kongens Theater for et Stykke, som dog aldrig kunde holde sig,“ erklærede, at man, ligesom ved „Uglspil“, maatte overlade Forfatteren den anden Aften, og derpaa henlægge Stykket. Dette blev af Meddirecteurerne, der, som det hed, skulde, i Egenkab af Censorer, særligt have et pæreat, vedtaget uden Indsigelse. Man haabede, at naar denne Beslutning blev bekjendt, vilde Uveiret trække over og Forfatterbeneficen for „Betlerpigen“ løbe af som den for „Uglspil“. Men Oppositionen saae deri kun Directionens Erkjendelse af, at den atter havde vanæret Scenen med et uanstændigt og æsthetisk slet Stykke; der taltes om, at den nu maatte have en saa droi Mindelse, at den ikke vovede det endnu engang, og — det blev ikke ved en Udpibning efter Stykket. Forfatterforestillingen aabnedes med en Prolog, fremjagt af Mad. Spindler, som ved den første Opførelse havde spillet Titelrollen usorligneligt; hun blev hørt med rolig Opmærksomhed og endte under et saa levende Bisald, at man paa Theatret holdt sig overbeviist om, at der ikke engang efter Stykket vilde blive pebet. Næppe var imidlertid Dækket gaaet op til første Act førend der fra alle Sider i Huset opstod en saa frygtelig Støien og Piben, at Skue-

spillerne ikke kunde høres. Flere Forsøg paa at begynde Scenen bleve alle forjævet; indtraadte der en Pause i Tummelen og Skuespillerne aabnede Munden, brød den strax endnu stærkere løs igjen. Foersom, der, uagtet den himmelvide Aandsforskjellighed, var en nøie Omgangsven af Bruun, stod paa Scenen som Tellner og havde flere Gange, synlig oprørt, søgt at komme tilorde, snart for at begynde sin Rolle, snart for at tale i Directionens Navn; men hans vrede Mine fornærmede Oppositionen saaledes, at den hvergang afbrød ham med Piben. Tilfidsst gif han nogle Gange forbitret frem og tilbage i Baggrunden, indtil han med eet foer ned mod Lamperne og i en but, arrig Tone raabte ud til Parterret: „Vil De høre Stykket?“ „Nei, Hr. Skuespiller Foersom, vi vil pibe det ud!“ skreg en Stemme i hans Tone, men endnu arrigere. Foersom følte, at han havde forløbet sig til en Uhosflighed og trak sig bukkende tilbage, hvorefter Støien blev endnu vildere. Holstein og Olsen delibererede i Coulijsjerne med Regisjeuren om hvad man i dette aldeles usædvanlige Tilfælde skulde gribe til, og sattes i ny Forlegenhed, da han ad alle mulige Udveie søgte at sne sig fra den ubehagelige Embedsplygt at betræde Theatret, for at gjøre en Erklæring i Directionens Navn; under Deliberationen kom de Rollehavende, den ene efter den anden, med Forestillinger om at det vilde være dem umuligt at spille efter at være blevne satte i saa heftig Bevægelse ved dette angstende Optrin. Forvirringen var paa det Høieste da Raas, den daværende Justitsminister og en af Absolutismens Principer grundigt gjennemtrukken Statsembedsmand, pludselig bragte baade Direction, Regisjeur og Skuespillere ud af Kniben, idet han majestætisk, ledsaget af en Flok Soldater med opplantede

Bajonetter, traadte ind i Parterret, befalede Rolighed i Kongens Navn og derpaa, under egen høie Commando, lod jage Alle, rolige Tilskuere saavel som baade Klappere og Pibere, paa Døren uden at de fik Udgangsbillet, hvorfor der ikke kunde være Tale om mere at give dem Udgang for den Aften. Da han havde ryddet Parterret sendte han Befaling til Directionen om ikke at give Stykket, hvilket den med Glæde efterkom, men strax at opføre Balletten, hvad der atter satte den i stor Forlegenhed. Dandserne, som havde beregnet, at de ikke skulde optræde førend fulde 3 Timer efter det lange Stykkes Begyndelse, vare nemlig ikke tilstede. Der maatte da sendes Bud omkring i Byen, for at samle idetmindste saamange, at Balletten kunde gives nogenlunde anstændigt. Den lange Bente, uden Udsigt til anden Moerstab end den gamle Ballet, faldt Størstedelen af Tilskuerne i Logerne og Parkettet kjedsommelig; den ene Skare rykkede op efter den anden, og da „Ziguenernes Leir“ tre Qvarteer efter begyndte med sit halve Personale havde den ikke stort andet Publikum end den svartbyggede, høie Minister, der, med Stjerne paa Brystet, spadserede omkring i det tomme Parterre, og de fire Skildvagter, som med skuldret Gevær stode ved dets Indgang. Hele Forestillingen — i sit Slags den danske Skuepladses allermærkeligste — var endt Kloften 7½.

Heller ikke med Syngeespillet erhvervede Theatret sig i denne Saison nogen synderlig Berømmelse. Weigl's yndige, følelsesfulde Musik til „Schweizerfamilien“ kunde ikke, især da Udførelsen var temmelig farveløs, forjone Publikum med den kjedsommelige Text; „Paul og Virginie“ havde, i neppe skizzerede Charakterer og saa, utilstrækkeligt udførte og ved lutter matte Scener med hverandre forbundne,

theatralſke Situationer, altfor meget Romandramatiseringernes almindelige Feil til at Rodolphe Kreutzer's gratiøst karakteriſtiſke Composition og en henrivende Udførelſe af Titelrollerne — Mad. Liebe ſom Paul og Mad. Zinck ſom Virginie, — vare iſtand til at vedligeholde det ſtarke Biſald, hvormed den forſte Foreſtilling blev modtaget; og „Johan fra Paris“, hvis Text fordrer udmærket Spil, blev ſaa ſlet givet, at Boyeldieus Muſikrigdom, hvor fortryllende Publikum end fandt den, ikke kunde bøde paa Fremſtillingens Mangler og holde Stykket i Repertoiret. Levende Biſald og mange ſtarktbeſøgte Foreſtillinger opnaaede kun Bouillys „Fanchon“, der i Rozebues Bearbejdelse har beholdt ſin oprindelige Vaudevillesform, men ganſke eiedommeligt hæves ved den Ynde, rige Afſvejling og Charakter, ſom Friedrich Heinrich Himmel har lagt i Melodierne til de mangfoldige Viſer og Smaaſange, hvoraf den muſikaliſke Deel væſenlig beſtaaer. Den ſtorſte Tiltrækningskraft havde imidlertid dette temmelig profaiſke Conſervations-Syngespil i den ubeftrivelig indtagende Naturlighed, Gratie og varme Følelſe, hvormed Titelrollen udførtes af Mad. Zinck, thi efter hende lykkedes det ikke ved nogen anden, endog ellers ſærdeles yndet, Fremſtillerinde at ſkaffe det Interæſſe.

Hvor tarveligt Repertoiret end var, fik det dog — ingenlunde til Œre for Beſtyrelſen af den danſke Nationalſkueplads — et ſaa glimrende Kaſteſtykke, at Publikum ſloges om Billetterne dertil, ja endog betalte Sjouverne dem med det Sexdobbelte! Og dette Vidunder, ſom Alle maatte hen at betragte, var et gammelt, et holbergſt Stykke, ja endydermere ikke af hans ſtore eller bedſte, men det lille „Kildereifen“, ſom hidtil var blevet ſaa upaaagtet, at det indtil det nu kom frem, for at gjøre

umaadelig Opføgt og stormende Lykke, ikke i 65 Aar havde opnaaet flere end 22 Forestillinger. Det var et af de skarpe Blik, hvormed de, der ventede Benefice, ideligen vare ude efter „Noget, som kunde trække“, der opdagede denne for en Snees Aar siden, som ubrugelig, henkastede Aladdinslampe og fattede hvilket Tryllerie man, ved en fløgtig Anvendelse, kunde gjøre med den. Allerede Rygtet om hvad Publikum af den havde at vente, vakte en saa usædvanlig Interesje, at Mad. Dahlens Benefice blev den meest indbringende, der var givet i tre Aar. Forventningerne bleve endda overtrufne. Det var dog ikke det, som var Holberg i Forestillingen af den holbergste Comedie, der vakte en saa overordenlig Beundring; tvertimod: Stykket blev spillet saa maadeligt, at der i ingen af de to Acter hortes mindste Bisald uden da Doctoren sagde til Teronimus: „Jere Piger skal jo dog paa Blegdammen et Par Gange om Aaret; mener Han, at det er altsammen kun Klæder, som bliver lagt paa Blegen?“ Nei Enthusiæsmen gjaldt Intermediet, og i Intermediet ikke fornemmelig Ryges høit fortræffelige gamle Jodesanger under Træet, ikke det vakkerter arrangerede Gaaensommeriby med et Par herligt unge sjællandske Biser, ikke engang Dyrehavsbakkens Blaaræder, men — en lille bitte fin Skjodehund, som dandsede ganske nydeligt til baade Logernes, Parkettets og Galleriets Henrykkelse. Det var denne Virtuøs, der i Forestillingens sex Acter og Epilog gjorde størst Lykke, ja vakte en saadan Begeistring, at Holstein strax besluttede, at det med saa stor Kulde optagne holbergste Lykspil skulde bruges som Trækstykke ved de Forestillinger uden Abonnement, hvormed man vilde dække Tabet paa Logerne. Imidlertid vidste Mad. Spindler

at skaffe sig Tilladelse til først at give det til sin Benefice, og hun brød sig ikke om at tage Skin af, at det var Holberg, som hun ærefrygtsfuld tillagde Tiltrækningskraften, men gif, efter sin Skik, aabent tilværks: kastede hele Stykket bort og gav blot Intermediet. I fire Forestillinger hædrede Directionen nu Holberg med at bruge hans Stykke til Indførelsen af agerende Dyr paa den af ham grundlagte danske Skueplads, og ved den sidste var Huset saa overfyldt, at „Kildereisen“ ansattes til endnu to Forestillinger uden Abonnement, men da blev Hunden meldt syg, og efter som det var hævet over al Tvivl, at man vilde faae tomt Huus, naar han ikke kunde optræde i Intermediet, blev „Herman von Unna“, der ellers var et godt Kassestykke, sat istedet, men gav saa slet Indtægt, at Holstein ikke fandt raadeligt at forsøge flere Forestillinger uden Abonnement.

Det er mærkeligt nok, at paa samme Tid som Skuepladsen var i saa dyb kunstnerisk Fordærvelse, gif man til Yderlighed i at værne om dens Nationalitet. At de ved en privat Forestilling givne Scener af „Göth von Berlichingen“ bleve, efter Ryges Dnske, udførte i Originalsproget, vakte stort Misshag. „Vi ville ikke have det danske Theater fortydsket, som man længe har spundet paa at faae det!“ blev der forend Begyndelsen sagt høit i Parterret, og da de ikke heldigt valgte Scener hverken spillede godt eller i deres Usammenhængenhed kunde forstaaes, opnaaede Tydskhedens Modstandere let den Fornøielse, at de bleve optagne med stærk Hysjen: „Kun fordi der spilles paa Tydsk!“ raabte samme Stemme, som havde sat Parterret i Bevægelse inden de begyndte. — Overhovedet havde de hyppige Anledninger til Utilfredsghedsyttringer gjort Par-

terristerne meget lystne efter ved enhver Veilighed at vække Røre. Saaledes fremkaldte de en Aften efter Opførelsen af „De to imaa Savoyarder“ Mad. Liebe og Mad. Zinck, som rigtignok havde spillet dem overordenlig sjønt, og vedbleve, uagtet de vel vidste, at Theaterlovene forbød saadan Fremtræden, saa haardnakkethed deres Kalden, at Politiet maatte sætte nogle af de værste Skraalere udenfor. Aftenen efter toge de Opreisning ved at fremkalde C. Bruun, som af Belvillie for Knudsen havde spillet i „Cendrillon“, og tilføiede uophørligt: „Han er jo ikke ved Theatret!“ indtil Holstein tog dette til Efterretning og tillod at Dækket gik op og han viste sig under en umaadelig Jubel og Raabet: „Kom tilbage! Directionen skal antage Dem igjen!“

Bed Saisonens Slutning mistede Theatret atter sin første Sangerinde, da Fr. Holm, der havde gjort ualmindelige Fremskridt, allerede var i Besiddelse af et betydeligt Repertoire og stod meget høit i Publikums Gunst, tog Afsked, uagtet der blev tilbudt hende anselig Gageforbedring. Et Tab, som man dengang ansaae for meget ringe, men siden viste sig at ville have været saare betydeligt, dersom det ikke var blevet kun midlertidigt, leed Syngespillet ved at Cetti tog Afsked. Han var i 1812 bleven ansat som Skuespiller ved Hoftheatret med 300 Rdlr. og havde nu, da han ønskede i en stor Syngerolle at vinde Krav paa høiere Gage, anmodet om at maatte spille Don Juan. Da dette blev ham nægtet, fordi Directionen fandt ham „for ung til saa store Partier“, og han dengang mærkede flere Tegne paa Ugunst hos Holstein, tog han til Sverrig for at prøve sin Lykke. Debutantinden Rosine Löffler, der var Elev i den dramatiske Skole, blev sildigere af meget stor Betydning for Syngespillet og

i adskillige Partier en rigelig Erstatning for Jfr. Holm; men saa gode Forventninger gjorde man sig ikke dengang om hende: man fandt hende kun en lille takkelig Person med et godt Theateransigt og en velslingende, høielig og ualmindelig blød Stemme, der maaskee med Tiden kunde komme til at gjøre ret god Virkning i ikke altfor betydelige Partier. Hans Henrik Jansen havde været en overordenlig yndet Privatstuespiller, der skulde blive en anden C. Bruun, af hvem han ogsaa gjorde sig til Copie, men uden at have hverken hans lykkelige Evner, Naturlighed eller Lune. Hans Debut vandt overdrevent Bisald, men dermed var det ogsaa saaledes forbi, at han allerede ved Saisonens Slutning havde god Grund til at forlade Scenen. Jfr. Berg, der var Figurantinde, bar sin høie Figur frit og med god Holdning, men havde en skarp og haard Talestemme og kunde ikke, endstjøndt hun i flere Aar jævnlig havde Leilighed til at lade sig see i et Par betydelige saakaldte stolte Anstands damer, vinde Publikum for sig.

Oppte og tredstindstyvende Saison.

1815.

- M. 4. Sept. 1. Det hemmelige Egteffab.
 Ti. 5. - 2. Hemmelige Egteffab.
 To. 7. - - 14. Hvor Tiden løber; 17. Fruentimmerhaderen.
 F. 8. - 43. Pigen fra Marienborg.
 M. 11. - 5. Bennen paa Reisen; 21. Sønkammeret; 40. Bjerghøndernes Børn.
 Ti. 12. - 14. Borgermesterfamilien.
 To. 14. - 3. Hemmelige Egteffab.
 F. 15. - 32. Pantsatte Bondedreng; 10. Operetten.
 S. 17. - 1. Landsbypræsten.
 M. 18. - 28. Skinsyge Kone.
 Ti. 19. - 5. Bedsteforældrene; 15. Huuskjøbet.

- To. 21. Sept. 38. Mline (Isr. Walter o: Mad. Rind o:
Mad. Nielsen d. s. Mline).
- F. 22. - 7. Brødrene paa Prøve; 58. Fanden er løs.
- S. 24. - 12. Ægtestandsscenen; 9. Galningen.
- M. 25. - 21. Dove Elsker; 10. Arrestanten.
- Ti. 26. - 52. Figaros Giftermaal.
- To. 28. - 15. Skumlerne.
- F. 29. - 25. Gevinsten i Glasselotteriet; 19. Renaud d'Art.
- L. 30. - 39. Mline (uden Abon.).
- S. 1. Oct. 10. To Sødre; 10. De Skinsyge.
- M. 2. - 29. Indianerne i England; 59. Fanden er løs.
- Ti. 3. - 40. Mline.
- To. 5. - 63. Geert Westphaler; 13. Azemia.
- F. 6. - 4. Hemmelige Ægtestab.
- L. 7. - 8. Silkefugten; 31. Romeo og Giulietta (s.
Fattigv.).
- S. 8. - 1. Sparebøssen; 22. Stregen i Reg-
ningen.
- M. 9. - 55. Zemire og Azor.
- Ti. 10. - 41. Mline.
- To. 12. - 18. Bovelige Prøve; 32. Romeo og Giulietta.
- F. 13. - 42. Mline.
- L. 14. - 20. To Dage; 73. Amors og Ball. Luner
(uden Abon.).
- S. 15. - 3. Kamæleon.
- M. 16. - 25. Medbeilerne.
- Ti. 17. - 56. Zemire og Azor.
- To. 19. - 7. Landstedet ved Kongeveien; 38. Indtoget.
- F. 20. - 58. Barberen i Sevilla.
- S. 22. - 7. List imod List; 24. Jean de France.
- M. 23. - 43. Mline.
- Ti. 24. - 17. Lystige Passagerer; 74. Amors. og Ball.
Luner.
- D. 25. - Concert af C. og N. Simonsen, Violinister.
- To. 26. - 40. Hververne.
- F. 27. - 17. Unge hidfige Kone; 24. Lille Matros.

- S. 29. Oct. 8. **Enken og Enkemanden**; 11. **Unge hidfige Mand.**
- Ti. 31. - 1. **Lodoiska.**
- To. 2. Nov. 14. **Hentik den Femtes Ungdom**; 24. **To smaa Savoyarder.**
- F. 3. - 73. **Barselstuen**; 75. **Amors og Ball. Luner.**
- L. 4. - 12. **Hakon Jarl (Rosing: Auden; N. Bournonville: Erling) (f. Rosing).**
- S. 5. - 1. **Drengene fra Auvergne**; 1. **Natures Datter.**
- M. 6. - 2. **Lodoiska.**
- Ti. 7. - 46. **Jacob von Lhyboe.**
- D. 8. - 27. **Niels Ebbesen (f. M.).**
- To. 9. - 5. **Intermezzet.**
- F. 10. - 13. **Skillerummet**; 14. **Ngemia.**
- L. 11. - 3. **Lodoiska (uden Abon.).**
- S. 12. - 3. **Sattige Poet**; 30. **Erasmus Montanus.**
- M. 13. - 18. **Skuespilleren imod sin Villie**; 41. **Rolf Blaaskæg.**
- Ti. 14. - 9. **Silkefjigen**; 22. **Skatten.**
- To. 16. - 4. **Arven**; 29. **Rounerne (Stage d. f. Frontin).**
- F. 17. - 21. **Falst Undseelse.**
- L. 18. - 5. **Fanchon (uden Abon.).**
- S. 19. - 35. **Seiltagelserne.**
- M. 20. - 35. **To Grenaderer**; 52. **Bødkeren.**
- Ti. 21. - 11. **De Sandseeløse**; 42. **Rolf Blaaskæg.**
- To. 23. - 4. **Lodoiska.**
- F. 24. - 20. **Udstyret.**
- L. 25. - 7. **Roverborgen**; 78. **Maskeraden (f. Mad. Dahlén).**
- S. 26. - 8. **Slægtstabet.**
- M. 27. - 76. **Politiske Kandestøber (Arianke, Knudsens sidste Rolle).**
- Ti. 28. - 18. **Unge hidfige Kone**; 22. **Sonkammeret**; 60. **Fanden er los.**
- To. 30. - 1. **Korsridderne.**
- F. 1. Dec. 5. **Lodoiska.**

- L. 2. Dec. 2. Korsridderne (uden Abon.).
 S. 3. - 16. Opdagede Gemmelighed; 70. Sonnette
 Ambition.
 M. 4. - 6. Fanchon.
 Ti. 5. - 3. Korsridderne.
 To. 7. - 5. Pistolskuddet; 16. Alexis; 76. Amors og
 Ball. Luner.
 F. 8. - 22. Myndlingerne.
 L. 9. - Concert; Scener af „Rolf Krage“; 18. Ariadne
 paa Naxos; (f. Keyper, Fagotist).
 S. 10. - 2. Sparebøssen; 18. Nysgjerrige Mandfolk.
 M. 11. - 42. Dyveke.
 Ti. 12. - 98. Den Stundesløse; 11. Operetten.
 To. 14. - 8. Landebyttheatret.
 F. 15. - 4. Korsridderne.
 L. 16. - 49. Herman von Unna (Epil. fremsagt af Knudsen,
 hans sidste Fremtræden) (f. Knudsen).
 S. 17. - 1. Skilsmisfen; 10. Lille Uglspil.
 M. 18. - 29. Bernilles korte Frøkenstand; 25. To smaa
 Savoyarder.
 Ti. 19. - 17. Adolf og Lovise.
 To. 21. - 10. Unge Moder; 23. Barnlig Kjærlighed.
 F. 22. - 13. Hakon Jarl.
 L. 23. - 5. Korsridderne (uden Abon.).
 Ti. 26. - 31. Sorliebtes Galensfaber; 5. Marionetterne
 (f. Isr. Abildgaard).
 D. 27. - 6. Korsridderne (f. M.).
 To. 28. - 7. Fanchon.
 F. 29. - 10. Planen; 1. Romancen.
 L. 30. - 50. Herman von Unna (f. Ti).
 1816.
 M. 1. Jan. 8. Sormynderen.
 Ti. 2. - 14. Puds og Pige; 2. Romancen; 41. Bjerg-
 bøndernes Børn.
 D. 3. - 1. Blanca (f. M.).
 To. 4. - 2. Blanca.

- F. 5. Jan. 9. Landsbytheatret.
 L. 6. - 45. Deserteuren; 79. Mafferaden (f. Poulsen).
 S. 7. - 6. **Marionetterne.**
 M. 8. - 15. Farlige Rabofkab; 3. Romancen; 77. Amors
 og Ball. Luner.
 Ti. 9. - 8. Røverborgen.
 To. 11. - 25. Johanna Montfaucon.
 F. 12. - 57. Zemire og Azor.
 L. 13. - 3. Blanca (f. Forf.).
 S. 14. - 32. Sorliebtes Galensfaber; 7. Gamle Skue-
 spiller.
 M. 15. - 8. Hugo von Rheinberg.
 Ti. 16. - 10. Landsbytheatret.
 D. 17. - 13. Den Døve; 28. Uabenbar Krig (Schwarz,
 Frydenhjelm) (f. Fr. Falck).
 To. 18. - 80. Mafferaden; 4. Romancen.
 F. 19. - 1. Hagbarth og Signe.
 L. 20. - 6. Masaniello (uden Abon.).
 S. 21. - 2. Skilsmiffen; 10. Lige for Lige.
 M. 22. - 14. Skillerummet; 30. Nonnerne; 27. Amor og
 Psyche.
 Ti. 23. - 11. Planen; 26. To fmaa Savoyarder; 28. Amor
 og Psyche.
 To. 25. - 2. Hagbarth og Signe.
 F. 26. - 47. Jacob von Thybo; 95. Vaskepigerne.
 L. 27. - 27. Balders Død; 32. Melampe (f. Mad.
 Foerfom).
 Ti. 30. - 1. Ludlams Hule.
 D. 31. - 23. Embedsiver; 29. Amor og Psyche (f. M.).
 To. 1. Feb. 15. Borgermestervfamilien.
 F. 2. - 23. Skatten; 19. Skuespilleren imod fin Billie.
 L. 3. - 3. Hagbarth og Signe; 41. Nina (f. Forf.).
 S. 4. - 1. Troldkvinden Sidonia.
 S. 4. - **Mafferade.**
 M. 5. - 2. Ludlams Hule.
 Ti. 6. - 7. Masaniello.

- D. 7. Feb. 37. **Eugenie**; 18. **Sruentimmerhaderen** (C. Bruun, Marcel) (f. Hafs).
- To. 8. - 9. **Røverborgen**.
- F. 9. - 36. **To Grenaderer**; 43. **Rolf Blaaskæg**.
- L. 10. - 4. **Blanca** (uden Abon.).
- S. 11. - 36. **Seiltagelserne**.
- M. 12. - 4. **Hagbarth og Signe**.
- Ti. 13. - 5. **Blanca**.
- To. 15. - 33. **Melampe**; 42. **Nina**.
- F. 16. - 15. **Henrik den Femtes Ungdom**; 16. **Suusksjøbet**.
- L. 17. - 33. **Hemmeligheden**; 5. **Paul og Virginie**; 42. **Didrik Menschenkræk** (f. Mad. Liebe).
- S. 18. - 10. **Sødfændene fra Landet**.
- M. 19. - 46. **Deserteuren**.
- Ti. 20. - 14. **Snedige Brevvevling**; 20. **Skuespilleren imod sin Billie**.
- To. 22. - 9. **Lystspillet**; 98. **Linna og Valvais**.
- F. 23. - 28. **Niels Ebbesen**.
- L. 24. - 3. **Ludlams Hule** (f. Comp.).
- S. 25. - 4. **Schakmaskinen**.
- S. 25. - **Maskerade**.
- M. 26. - 69. **Jeppe paa Bjerget**; 82. **Hververen**.
- Ti. 27. - 5. **Hagbarth og Signe**.
- D. 28. - **Concert**; **Scener af „Göz von Berlichingen“**; „**Freias Alter**“, og „**Nathan den Bise**“, (f. **Wachtelbrenner**, Clarinetist).
- To. 29. - 26. **Medbeilerne**. (Sfr. **Mannerups Dødsdag**).
- F. 1. **Marts** 6. **Blanca**.
- L. 2. - 4. **Ludlams Hule**; **Scener af „Freias Alter“**, (f. **Forf.**).
- S. 3. - 2. **Landsbypræsten**.
- M. 4. - 11. **Landsbytheatret**. (**Rnudsens Dødsdag**).
- Ti. 5. - 43. **Didrik Menschenkræk**; 34. **Hemmeligheden**.
- To. 7. - 41. **Ulevte Juni**; 30. **Amor og Psyche**.
- F. 8. - 6. **Paul og Virginie**.
- L. 9. - 13. **Philipp og Annette**; 6. **Stærkoder** (f. **Ryge**).

- S. 10. Mart's 2. Drengene fra Auvergne; 32. Landsby-poeten.
- M. 11. - 44. Didrik Menschenfræf; 15. Azemia.
- Li. 12. - 21. Udftytet.
- To. 14. - 58. Zemire og Azor.
- F. 15. - 5. Pigen fra Landet.
- L. 16. - 44. Aline (uden Abon.).
- S. 17. - 31. Erasmus Montanus; 26. Virtuosen.
- M. 18. - 99. Den Stundesløse; 43. Nina.
- Li. 19. - 1. De tre Galninger (Rosenkilde d. f. Balogi).
- To. 21. - 53. Figaros Giftermaal.
- F. 22. - 2. Tre Galninger.
- L. 23. - Declamation af Jfr. Sjørgensen (hendes første Fremtræden); 1ste A. af „Entrepreneuren i Knibe“; 2 Acter af „Førpagter Feldkummel“; 2den A. af „Tryllefløiten“ (f. Mad Frydendahl).
- S. 24. - 11. Skjelmen og Døsmere; 9. Edvard i Skotland.
- M. 25. - 26. Gevinsten i Classelotteriet; 19. Fruentimmerhaderen.
- Li. 26. - 11. Hjemkomne Rabob.
- To. 28. - 14. Den Døve; 17. Huuskjøbet.
- F. 29. - 37. Gulddaafen.
- S. 31. - 9. To talende Skilderier; 7. Kong Frederik den Anden i Ditmarsken.
- M. 1. Apr. 38. Gulddaafen.
- Li. 2. - 35. Skibbruddet; 1. Macbeth.
- D. 3. - 3. Tre Galninger; 13. Galante Gartner (f. Comp.).
- To. 4. - 39. Gulddaafen.
- F. 5. - 12. De Sandesløse; 2. Macbeth.
- L. 6. - Scener af Shakespeares „Henrik d. 4.“; 1ste A. af Klingemanns „Moses“; 1. Geert Westphaler (3. A.); Concert; Declamation (f. Lindgreen).

- M. 15. Apr. 2. Troldqvinden Sidonia.
M. 15. - Mafkerade.
Li. 16. - 7. Paul og Virginie.
D. 17. - 11. Bonden fom Dommer (f. M.).
Lo. 18. - 9. Hugo von Rheinberg.
F. 19. - 5. Arven; 14. Philip og Annette; 14. Galante
Gartner.
L. 20. - Scener af „Amphitruon“ og „Den Bægelfindede“;
41. Høftgildet; de 3 første A. af H. J. von
Collins „Regulus“; Declamation (f. Clausen).
S. 21. - 10. Maleriet; 11. Lille Uglfpil og Sybsoveren.
M. 22. - 81. Mafkeraden; 35. Hemmeligheden.
Li. 23. - 33. Don Ranudo; 83. Hververen.
D. 24. - 21. Skuefpilleren imod fin Billie; 3. Macbeth
(f. Galeotti).
Lo. 25. - 12. Sovedrikken (Sfr. Brza d. f. Charlotte).
F. 26. - 15. Hvor Tiden løber; 33. Romeo og Giulietta.
L. 27. - Mindeord over Knudsen; 14. Axel og Valborg
(f. Saarede og Faldnes Efterladte).
S. 28. - **Concert og Selskabs-Salon.**
M. 29. - 6. Skriftemaalet; 4. Macbeth.
Li. 30. - 19. Bovelige Prøve; 34. Romeo og Giulietta.
D. 1. Mai Concert og scenift Foreftilling af Mad. Becker,
Sangerinde.
Lo. 2. - 6. Bennen paa Reifen; 5. Macbeth.
F. 3. - 13. Sovedrikken.
L. 4. - 44. Biinhøften (f. Knudsens Enke).
S. 5. - 7. Marionetterne.
M. 6. - 8. Paul og Virginie.
Li. 7. - 18. Beføget (Sfr. Jørgensen d. f. Clementine).
D. 8. - 5. Ludlams Hule (f. Lo).
L. 11. - 6. Paadigtede Galskab; 6. Dandsesygen (f. F.).
S. 12. - 3. Troldqvinden Sidonia.
M. 13. - 48. Jacob von Lhybo.
Li. 14. - 13. Ugtetstandsfcenen; 16. Azemia.
D. 15. - 8. Hamlet (f. Døvfstummeinftitutet).

- To. 16. Mai 45. Biinhøsten.
 F. 17. - 53. Bødkeren; 6. Macbeth.
 L. 18. - 59. Zemire og Azor (uden Abon.).
 M. 20. - 24. Skatten; 44. Rolf Blaaskæg.
 Li. 21. - 77. Politiske Randestøber; 44. Nina.
 F. 24. - 26. Johanna Montfaucon.
 L. 25. - 45. Mline (f. To).
 M. 27. - 19. Armod og Høimodighed; 42. Bjergebøndernes
 Børn.
 Li. 28. - 8. Fanchon.
 D. 29. - 6. Fridolin; 57. Lagertha (f. Kattigv.).
 To. 30. - 20. Armod og Høimodighed; 12. Operetten.
 F. 31. - 12. Unge hidstige Mand; 58. Lagertha.
-

(De danske Forestillinger ved et Selskab af Skuespillerne; de
 tyske af Holbein og Maria Renner).

- To. 6. Juni Stykstedands og mekaniske Kunster af
 Goldkette.
 F. 14. - 17. Dvaksalverne.
 M. 17. - Concert af Mad. Becker.
 D. 19. - Forestilling af Goldkette.
 F. 21. - 29. Jægerne.
 F. 28. - 12. Bortførelsen; 9. Caroline.
 F. 5. Juli 9. Butte Belgjører; 50. Julestuen.
 F. 12. - 20. Pebersvendene.
 F. 19. - 32. Beverley.
 F. 26. - 26. Sorte Mand; 2. Geert Westphaler (3 A.).
 F. 2. Aug. 26. Crispin som Fader; 51. Julestuen.
 M. 5. - 30. Jægerne.
 F. 9. - 7. Galeislaven; 3. Geert Westphaler (3. A.).
 D. 14. - 1. Virtuøstregere.
 F. 16. - 33. Beverley.
 M. 19. - Der Abschied des Leonidas; Die Nachschrift; Die
 Proberollen.
 Li. 20. - 21. Pebersvendene.

- D. 21. Aug. Scenerieie aus „Macbeth“; Der Talisman; Der
) Berråther.
 F. 23. - 27. Crispin som Fader; 13. Bortførelsen.
 M. 26. - So war es nicht gemeint; Die Proberollen; Die
 Nachschrift.

Mærkeligst er denne Saison ved at Theatret mistede en Kunstner, der ikke blot kaldtes, men virkelig var og er vedblevet at være uerstattelig, og derimod havde usædvanlig mange Debutanter, som alle opnaaede stor kunstnerisk Betydning. — Knudsen, der var af en særdeles kraftig Constitution og tillige uafbrudt nød et frodigt, livsfuldt Velbefindende, som lod formode, at han vilde opnaae en meget høi Alder, havde i halvandet Aar skrantet meget; hans anstrengende patriotiske Reiser, især et Togt, hvilket han med aaben Vaad gjorde til Norge, paa Tilbagereisen endog i Vinterens Hjerte og truet med at blive optaget af engelske Krydsere, havde paadraget ham et farligt indre Onde. Hans uophørlige Virkeiver og den hos Skuespillere, som ved enhver Fremtræden overøses med Mængdens Bisald og finde deres høieste Lykke deri, sædvanlige Spillegridsfthed, hvilken han besad i høieste Grad, tillode ham ikke at gjeennemgaae en fuldstændig Kuur; saa snart han blot kunde holde sig paa Benene i de Roller, som han ikke gjerne vilde see i Andres Hænder, meldte han sig frisk og fremtraadte, med Overvindelse af store legemlige Lidelser, i al sit fyrige Lunes Herlighed, for at høre „sit Publikums“ Jubel over at gjensee ham, og da igjen for en Tid at tye til Sengen. Forgjæves advarede hans Venner ham imod denne convulsive Anstrengelse; han selv havde saa fast Fortrøstning til at hans stærke Natur omsider vilde faae Bugt med Sygdommen, at han endog et Par Dage førend

sin Dod skriftligt gav Directionen Forventning om, at han snart vilde atter kunne gjøre Tjeneste. Han døde paa sin 53de Fødselsdag, og Rygtet om at han, efter at man i nogle Dage havde haabet hans Helbredelse, var evig tabt for Scenen og Fædrelandet, hvilket han, paa en Tid da Opoffrelserne dog vare mange og store, havde tjent saaledes, at han vel maatte kaldes „Danmarks første og meestvirkende Patriot“, vakte en virkelig Følkesorg. Han var ret egenlig Folkets Skuespiller og i 15 Aar havde han, ved sin rastløse og opfindsomme Iver for at oplive Almeenhedens Aand og afhjælpe dens Trang, vænnet Folket til i ham at see den, der, med Kjendskab til dets Nød og Hjerte for at lindre den, altid vilde være den Første, som var rede til opoffrende Daad i Farens haardeste Tid. Navnet Knudsen havde været paa Alles Læber hvergang der skulde foretages eller var blevet foretaget noget ret kraftigt Veldædighedsværk til de Saaredes, de faldne Krigeres efterladte Enfers eller de i engelsk Fangenskab sunkende danske Somænds Bistand; iblandt den fattige Almue, som aldrig havde kunnet fryde sig over den store, folkeyndede Kunstner, var der Ingen, som ikke havde hørt tale om den driftige, uforsærdede og folkegavnende Fædrelandsven. Mange skumlede vel over hans overordnede Hjelpeiver, som blot udspungen af Lyst til at gjøre sig bemærket og vinde Berømmelse; ogsaa var der i Maaden, hvorpaa han viste den, undertiden en Bram og Effectberegning, som tydede paa, at han, i sin patriotiske Færd som i sit Kunstnerliv, ikke mindst havde for Die at skaffe sig Mængdens Beundring; men i den Uforsærdethed og Snarraadighed, hvormed han ogsaa i Tilfælde, der aldrig kunde ventes at komme til offentlig Dmtale, satte endog Livet ivove for at ile til

Hjælp, er Beviis for, at hans menneskekjærlige Bestræbelsers rette Kilde var et ædelt, broderligt deeltagende Hjerte. Og hvilke hans Bevæggrunde end vare: i Løbet af 15 Aar sammenbragte han, selv en uformuende Mand og eneste Forsorger og Støtte for en talrig Familie, ved egen Kraft og under farefulde Anstrengelser, der bleve hans Død, en Sum af 287,500 Rdlr. til Understøttelse for dem, der maatte bære de tungeste Følger af de fjendtlige Angreb paa Fædrelandet; og ikke nok dermed: ved sin brændende Iver vakte og styrkede han hos Mangfoldige den fædrelandske Aand baade til Usforsagthed under Tidens haarde Aar og til kraftfuld Virksomhed for at mildne dem. Hans Jordefærd bar Vidne om hvor dybt og almeent Tabet af ham blev følt. Fra hans Bolig paa Rosengaarden til Trinitatis Kirke blev hans Kiste ledsaget af et uoverskueligt Følge, hvori saaes de høieste Standspersoner og simple Almuesmænd, men de ham meest hædrende Sorgepar dog vare en stor Skare danske Matroser, som, nylig hjemvendte fra engelsk Fangenskab, mødte i deres forslidte gule Prision-Troier, for at bære deres Belgjorer til Graven. Efter en gribende Sørgenhøitidelighed blev Kisten baaren til Assistentens-Kirkegaarden; hele Følget ledsagede det gaaende, uagtet det raa, urolige Veir og meget slette Føre. Toget var saa langt, at da det havde naaet Kirkegaarden vare de sidste af de 157 Kareter, som fulgte efter det, endnu i Nørreport's Ravelin. — For Skuepladsen var Tabet usorvindeligt. Vel havde han i de sidste Aar, deels af Tilboielighed og deels forledet af de Caricaturstykker, som hans Genie skulde forherlige, mere end nogen anden Skuespiller hengivet sig til Overdrivelse, og at han skulde have kunnet beslutte sig til at aflægge den var ikke at vente, da den, ved hans overstrømmende ægte Lune, indbragte ham umaadeligt Bisald og han

havde skaffet sig en Undskyldning derfor i den Paaftand, at det var hans Pligt at glæde og more saa godt han kunde; men i mange af sine betydeligste Roller lededes han af sin naturlige sunde Kunstnerfølelse til endnu at være den store, rene Fremstiller og henrev endog de fræsneste Kjendere ved uovertræffelige Mesterværker. Tillige var han, hvad man allerede under hans Sygdom haardt havde maattet føle, en af de allermest og vigtigst sysselsatte Skuespillere, der omfattede flere Hovedsag; thi skulde han blot ikke være fornem, var der neppe nogen Charakteerrolle, hvad enten den var alvorlig eller comisk, som ikke i hans Hænder vilde faae Sandhed, Originalitet og den ægte levendegjørende Aand. Kraft, simpel Værdighed, varm Følelse, Energie og den uvurdeerlige Gyne at kunne give den fremstillede Figur noget saa Interessant, at den fængslede Tilskuerne ved blot at lade sig tilsyne, havde han i en sjelden Fylde til sin Naadighed. Han kunde vække hele Husets Skoggerlatter, henrive ved den jævne Naturlighed, røre ved godmodig Hjertelighed, imponere ved Ild og mandig Kraft; igjennem endog den mindste Rolle aabenbarede sig hans Genie. Erstattet har Theatret aldrig faaet denne rige Kunstnernatur og dens Tab blev det dybt og længe føleligt. Alligevel faldt det ikke Directionen ind at lade Theatret høre hans Minde; det Ringe, der stete til hans Grindring, foranstaltedes privat og just af dem, som allermindst vare hans Venner, kun som et Trækmiddel til en Benefice, da det var vanskeligt at finde noget Bedre. Der var for hans „patriotiske Fortjenester“ tillagt ham en aarlig Benefice; det var kun Frederik den Sjettes personlige Erkjendelse af deres høie Værd, som Enken kunde takke for at den forordnedes overført paa hende.

Det naturlige Anlæg, hvormed Caroline Amalia Louise Walter allerede i Francs's flette Trup var bleven Publikum's Yndling, havde ved hendes vedholdende Flid og Kunzens omhyggelige musikalske Veiledning vundet en saa heldig Udvikling, at hendes Debut optoges med stor Jubel, og Aline, hvorvel forresten maadeligt udført, igjen blev et Kaasestykke. Hendes Stemme var fyldig, af en behagelig Klang og betydelig nok til at hun, da hendes Foredrag tillige var tiltalende og følelsesfuldt, særdeles smukt kunde udføre store Partier, der ikke laae meget høit eller flulde gjøre Virkning ved vanskelige Coloraturer, hvori hun aldrig opnaaede synderlig Færdighed. Hun var meget ung og en ikke alene smuk, men ved den blotte Fremtræden særdeles interessant Personlighed med sort Haar, mørke, venlige Dine, en frisk Teint, et blidt Ansigtstudtryk og en usædvanlig tæffelig Figur af Middelhoide. Hvad der imidlertid især gav hende Tillokkelse i enhver Syngerolle, som laae indenfor hendes Stemmes Gyne og ikke i Spillet fordrede sin Berdenstone, var den uskyldige, naive Naturlighed, der, uden endog den allermindste Tilblanding af Coquetterie, Affectation eller Stræben efter Effect, var udbredt over hendes hele Person og saaledes udgod sig i hendes Sangtirader eller Replikker, at selv den ubetydeligste syntes at komme hende fra Hjertet og blot at være Udtrykket af hendes naturlige Følelse. Hendes godmodige, trohjertige Tone havde en egen elegisk Ynde, hvorfor den, endog i hendes muntre Roller, ofte virkede rørende paa Publikum. Det er indlysende, at hun med en saa bestemt og klart fremtrædende Personlighed ikke egenlig var Skuepillerinde, men i Grunden kun gav sine Roller sit egen Væsen; at dette var i sig selv saa væent og hende aldeles ubevidst

yndigt, gjorde netop, at hun i alle, hvis af Digteren givne Charakter blot nogenlunde kunde lade sig forene dermed, blev funden fortryllende. Det var ved det at hun henrev som Aline, og i endnu høiere Grad som Zemire, under hvis Udførelse der, ved den rørende Naivitet, hvormed hun, idet hun saae Azor som Udyr, spurgte „De vil dog ikke opsluge mig?“ lod et med Latter og Taarer uvilkaarligt frembrydende „Na!“ igjennem Huset og derpaa en Bisfalds-jublen, som syntes at overraske hende mere end den frygtelige Skikkelse. Det gik fra Mund til Mund, at Bram, da Præsten Liebenberg et Par Dage efter spurgte ham, om der var noget Nyt, begejstret havde svaret: „Ja! og et Mirakel! Nu har Pinedød Holstein faaet den himmelske Ustyldigheds Engel til at aabenbare sig i Tyrkinedragt midt i Theatrets Helvede!“ Hun havde med stor Flid lagt sig efter en reen Udtale af Sproget, men ikke ganske kunnet overvinde den tydske Accent. Da man ikke hos os, som i Frankrige og Italien, holder over at Sproget fortrinligen maa lyde correct i det musikalske Foredrag, som kun naturligt ved Idealet, men tidlig var bleven vænnet til en slet, ofte aldeles uforstaaelig Udtale i just de serieuse Sangpartier, forværredes derved kun et allerede gammelt Onde; men man vilde saa gjerne anvende hendes behagelige Person, at hun ogsaa fik mange betydelige Roller i Skuespillet og der bidrog hendes Jargon, paa en Tid da Bestyrelsen i saa høi Grad tilsidejatte Theatrets nationale Værdighed, ikke lidet til at Publikum mere og mere overjaae, at hvad man paa den danske Skueplads først og fremmest bør fordre af ædle Rollers Fremstillere, er, at de tale reent og smukt dansk. -- En fuldstændig Modsatning til hende var den anden i Syngeespillet optrædende Debutantinde,

Eleonora Brza. Hun havde ikke fyldt 19 Aar og var begavet med en ualmindelig høi og klangfuld Sopran, hvis naturlige sjeldne Smidighed hun med den musikalske Sands, der var givet hende i Hjemmet, ideligen søgte at udvikle til den størst mulige Færdighed i Coloratursang. Uden at være nogen Skjønhed havde hun, med sort Haar, livlige Dine og en god Theaterfigur, Midler til, ved Omhu for at faae en god Holdning og tilvænne sig gratiose, utvungne Bevægelser, at kunne opnaae ikke ringe Dygtighed til ogsaa som Fremstillende at gjøre Fyldest i Bravourpartier; men hun bar sig uden Anstand, gesticulerede ængstligt og betydningstøst, og var, fordi Talestemmen savnede Frihed, Boielighed og Omfang, meget monoton i Fremsigelsen af endog korte Replikker. Dertil havde hun selv saa liden Forventning om, ved Iver at kunne idetmindste erhverve sig et større savoir faire, at hun frasagde sig al virkelig Omhu med Hensyn til Fremstillingen, for udelukkende at henvende sin utrættelige Flid paa at kunne „synge sine Partier brillant“. Folgen deraf var, at hun i sit Comportement kun med Tiden fik en Smule Routine, uden mere Udtryk, Barme eller Naturlighed, end hun havde ved sin Fremtræden, men derimod i Sangen stadigt gjorde overraskende Fremskridt og tilsidst opnaaede en beundringsværdig Virtuositet, som hun anvendte med stor Sikkerhed og Kraft, men sjeldent understøttede ved et inderligt, smagfuldt nuanceret Foredrag. — Nicoline Thomassine Henriette Jørgensen, en 25aarig Pige af anseet Familie, besad megen Aandsdannelse, var hjemme i Stadens bedste Omgangskreds og havde i et Par Aar været en særdeles yndet Skuespillerinde i det saakaldte „borupske Selskab“, hvor Byens meest udmærkede Hoveder og endog et Par af Statens første

Embedsmænd gjorde sig en Ære af at komme til at vise sig paa Brædderne. Hendes Ansigt var ikke hverken ved Skjønhed eller ædel Contour indtagende paa Scenen, men interessant ved Udtrykket af Intelligents og fin Tone, og hun bar sin ranke Figur frit, let og med en meget elegant Holdning. Stemmen havde af Naturen noget Haardt, men var særdeles tydelig og besad i ædel Declamation stor Kraft, i Conversationsproget megen åplomb til Fremsigelse af Vittigheder, og en, ved omhyggelig Studium og Dvælse opnaaet, sjelden Bøielighed til let Betoning i det fiint Ironiske. I Henseende til reen og smuk Artikulation kunde hun stilles til Monster for de fleste af den Tids mange „Declamationskunstnere“. Det Fag, hvori hun fremtraadte og strag, ved usædvanlig Routine og et aabenbart stort Talent for Charakteerfremstilling, vandt Erkjendelse af at være en allerede uddannet Kunstnerinde, var Verdensdamer; men det varede ikke længe inden hun i høist forskjellige Roller, baade alvorlige og comiske, unge og gamle, viste en Fleersidighed, der, især da enhver af hendes Fremstillinger udmærkede sig ligesaa meget ved Correcthed og Smag som ved eiendommelig Opfatning og Bestemthed i Udførelsen, i kunstforstandige Tilskuers Mening stillede hende værdigen ved Siden af Skuepladsens Dygtigste. — Ogsaa Johan Adolf Gottlob Stage, der før at gaae til Theatret tog Afsked som Copist ved Kjøbenhavns Politiret og var en meget beleven 24aarig Mand med gode Kundskaber i de levende Sprog, havde gjort sig bekjendt som Privatskuepiller. Han var af et for Theatret usædvanligt fordeelagtigt Udortes, havde en høi, skjontbygget Figur, en rank, fri Holdning, hvori han let kunde lægge ædel Anstand, og et Ansigt, der vel ikke var fiintformet, men

af det Slags, som Frydendahl, der fordrede, at der i et Skuespilleransigt skulde være „Plads for Sjælen til at male“, kaldte „et lykkeligt Requisit for Scenen“; den store, men ikke skarpe Næse og det temmelig svære Underpartie vare ham ikke til Hinder for at være en meget smuk, interessant Elsker og bleve ofte ypperlige Midler i høist forskjellige Charakterroller. Hans Talestemme var stærk, men ikke sonor og tonende, hvorfor den savnede Evne til milde, erotiske Udtryk og Udholdenhed i angribende Tirader, hvilke han derfor mere gav med Effectkvald og Buldren, end med Kraft og Sjælsuldhed. Da, under Holstein, den allerførste og, hvor han ikke havde personlige Grunde til at fravige den, endog uestergivelige Betingelse for Antagelse til Skuespiller var at kunne synge, om det saa blot var i Chor, og han ønskede at udvirke Stage en saa høi Gage, som kun tillagdes Begynderne, der ventedes at blive udmærkede Sangere, hed det i Indstillingen om den faste Ansjættelse endnu førend hans Debut, at „han havde en behagelig og efter Musikkyndiges Dom for Skuepladsen fordeelagtig Syngestemme“. Hvo disse „Musikkyndige“ vare anførtes ikke, men at Kunzen, den høieste Autoritet i Theatrets Musikvæjen, ikke var iblandt dem, er vist; thi han, hvem Directionen heller ikke vilde have glemt at stille som Borgen, var en altfor samvittighedsfuld Embedsmand til at afgive en „Dom“, som var ham saa vitterligt falsk. Stages Syngestemme blev vistnok Theatret til nogen Nytte i enkelte burleske Roller, men „behagelig“ vilde den yderste Flid og den bedste Skole ikke have været istand til at gjøre den; ved Anstrengelse kunde den lyde temmelig stærk, men selv efter at Kunzen havde maattet tage den under daglig Behandling var den ureen, malmøs og aldeles ubrugelig

for endog den mindste cantabile Tirade. Da Syngestemmen var gjort til den vigtigste Anbefaling, og Kongen vilde have en med saa store Forventninger omtalt Debut givet paa en af Hoffets Skuespilastener, skulde Stage imidlertid først optræde i en Syngerolle. Udfaldet var meget uheldigt. Man fandt ikke alene Sungen musikalsk mangelfuld og ubehagelig, men selv Spillet gjorde ingen Lykke, da den høie Figur, saa smuk den end var i Ridekægtdragten, forekom Publikum uklædelig for Tjenerfaget og han desuden syntes at være ganske uden Lune og muntert Bæsen. Forventningen blev for denne Aften saa aldeles skuffet, at Rollen maatte gives til Zinck, der sang den fortræffeligt og, skjøndt saare maadelig Skuespiller, endog i Spillet behagede mere. Men Stage gav ved sin næste Fremtræden, i „Korsridderne“, Mængden en glimrende Fyldestgjørelse; det smagfulde Publikum overraskede han ved, 4 Maaneder efter og 3 Uger efter Knudsens Død, at udføre en af dennes ypperligste Roller, Faldsmaal i „Gulddaasen“, med en saadan kunstnerisk Ro, Fastholdenhed ved Charakteren, ædel Simpeltid i comiske Udtryk, Fjinhed i Nuancering og elskelig let Humor, at det ei alene lønnede ham med levende Bifald, men beundrede, at han i et Fag, hvortil Ingen havde ventet Anlæg hos ham, formaaede at give et saa pletfrit Kunstværk; og endelig fik han endnu i denne Saison Leilighed til at vække baade Kjenderes og Ikkkjenderes Entusiasme i en anden af Knudsens Glandsroller, Barthel i „Biinhosten“, hvilken han rigtignok gav i en Copie, men, da han med sin Person og sit Lune syntes ganske at gaae op i den og hans Syngestemmes Charakter her kunde fyldestgjøre Musikens, saa frit og frisk, at den blev et nyt Beviis paa et stort og fleersidigt Talent. — Medens der

villigt aabnedes Stage Bei til at give Publikum Op-
 reising for en ubeldig Debut, maatte en anden Debutant,
 som i meget hoiere Grad skulde blive den nationale Scene
 til Forherligelse, da der i ham vorte sig en langt mere
 skabende, selvstendig og ægte kunstnerisk Kraft, hvilken han,
 sig ikke endnu dens Natur klart bevidst, brændte af Be-
 gjærighed efter at forsøge i alle mulige Fag, see, at hans
 første Prove, der dog i een Henseende var fuldkommen til-
 fredestillende, blev af Directionen betragtet saa koldt, at
 det rimeligviis vilde blive ham vanskeligt at komme saaledes
 ind i Repertoiret, at baade han og Publikum tilsidst maatte
 finde hans Talents rette Hylde. Ingen dansk Skuespillers
 Kunstnerliv har udviklet sig under saamange Phaser, som
 Christen Niemand Rosenkildes. Frydendahl havde maattet
 kæmpe for at hans Genie kunde komme til Gjennembrud,
 men han trængte dog bestandig kun frem i een Retning:
 Charakterfremstillingens; Rosenkilde opnaaede vel, at der,
 efter at han ogsaa i et Par Aar var bleven overseet, til-
 lagdes ham Genie, men det var ad mange Retninger og
 først igjennem forskjellige Behandlingsmaader af Kunsten,
 at han fik skaffet det Erkjendelse for Mangesidighed, Sig-
 selvbevidsthed og Hylde. Han begyndte sin Bane som
 Tenorist i Elskerfaget, han ender den som baaren comiss og
 ved Studium og Zvelse alvorlig Charakterfremstiller; han
 har imellem disse to Yderligheder jævnlig paa en og
 samme Tid spillet de meest forskjellige Roller, fra Skole-
 drenge til Oldinger, fra et overgivent Lunes blot loierlige
 Skikkelser til omhyggeligt udmalede Menneftenaturer; men
 skjøndt Geniet stadigt aabenbarede sig i deres Udførelse,
 udviklede det sig, mere end hos nogen Anden, til forskjellige
 Tider i nye Eiendommeligheder lige indtil hans Mand-

doms­dages Ende: hans Stil og Manden, hvori han dyrkede sin Kunst, havde forskjellige Perioder, hvorfra han paa den sidste kun overførte det Udtrende og Forædlende, hvortil han var kommen i de foregaaende; derfor: hans Skuespillerlivs Omstændelser følge i 40 Aar Theatrets Historie. Rosenkilde var allerede 30 Aar, da han med Familie forlod Aarhus, hvor han, som Cantor ved Domkirken og Forstander for Patti­skolerne, var meget agtet og elsket, og gik til Kjøbenhavn for at debutere paa det kongelige Theater, ved hvilket han allerede den 3die October 1815 var bleven ansat som „syngende Skuespiller“. Han glædede sig vel ijer til at kunne faae tilfreds­stillet sin Begjærlighed efter at spille Comedie, men for Theatrets Chef havde han kun Betydning som forventet dygtig Tenor­Elsker. I denne Henseende syntes han ogsaa dengang at maatte blive et Bidunder. En saa hoi Brysttenor, hvori alle Toner vare sølvklare og i deres timbre havde den yndigste Blødhed og en forunderlig Evne til at røre, uden at være umandige eller at savne Styrke, mindedes man ikke nogensinde at have hort. For affectfulde, stærkt instrumenterede Sager og Virtuøskunster egnede hans Stemme sig ikke, men i følelsesfulde Sætter, som fordrede baarne, fastholdte Toner, var den af megen Kraft og et henrivende Udtryk. Med Idealiteten i hans Sang forenede sig imidlertid ikke Idealitet i hans Personlighed. Han havde en for Scenen heldig Høide, men hans Figur, Gang og Bevægelser savnede Souplexse, og det markerede Ansigt, hvormed han sildigere vidste at gjøre saa stor Virkning i paatagne Personheder, havde ikke den blotte Behagelighed for Diet, hvilket er et vigtigt Requisit for Syngespille­sterne, hvis interessanteste Egen­skab almindeligen sættes i elskværdig Indivi-

dualitet. Uagtet han til Debut fik, i et slet, allerede forend Opførelsen fordmmt Stykke, et vanskeligt Partie, der ingenlunde af Schall var componeret heldigt for Virkningen af hans Stemmes fortræffelige Egenheder, fyldestgjorde han fuldkommen i musikalsk Henseende, hvilket i endnu høiere Grad var Tilfældet, da han kort efter usorligneligt smukt sang det for hans Stemme ypperligt liggende Ekkerpartie i „Biinhøsten“. Hans Spil behagede derimod ikke, og da Olsen i Directionen, for at afvende den Indflydelse, som han vidste at Publikum's Mening havde paa Holsteins Forhold mod Begyndere, yttrede, at Rosenkilde dog nok i det Fag, som han var antaget for, med Tiden vilde gjøre sig undet ved sin herlige Stemme, svarede Holstein: „Hos ham nytter den ikke! Husk De paa, hvad jeg siger: ham bliver der aldrig Noget af“. Dermed vidste Olsen, at det ikke mere var hos ham der maatte ventes Interesse for Rosenkilde. En Kunsten uvedkommende Omstændighed blev endydermere Rosenkilde til ikke ringe Ugunst hos Chefen. Hans Lune, lyse Hoved og levende Interesse for Theatret havde i Aarhus bragt ham paa en meget venstabelig Fod med de Skuespillere, som reisste om Sommeren. I Kjøbenhavn gav den daglige Umgang med dem og adskillige literaire Notabiliteter og unge Embedsmænd, hvoraf han allerede fra sine Studenterdage kjendte endeel, ham en fri, ugeneert Tone, der forargede den indflydelsesrige M. T. Bruun og den ældre Skuespillerstof, som ikke taalte, at de Ungre vilde „familiarisere“ sig med dem. De lode Holstein mærke deres Uvillie derover, og da nu Rosenkilde, ærgerlig over i kunstnerisk Henseende at blive ringeagtet imod dem, som han stod over i Kundskaber og omgikkes som Ven, i samme ligefremme, varme Tone henvendte sig

til Holstein og ivrig stod paa, at han maatte give ham Leilighed til at forsøge sig i andre Fag, sandt Hofmanden, saa omgængelig han end ellers var, sig stødte derved og søgte, vranten over hvad han kaldte Paatrængenhed og urimelige Forlangender, at undgaae saadanne Forstyrrelser i sin Magelighed ved at vise sig frastødende kold og være imod Alt, hvad „der kunde bringe ham i den Tro, at han ved Overhæng kunde tvinge sig frem“. Saaledes var det ikke med glædelige Udsigter at Rosenkilde saa Enden paa den første Saison, hvori han var ved Theatret. De fire Debutanter vare blevne kongeligt anjatte inden deres Fremtræden: Stage og Rosenkilde med 500 Rdlr., Jfr. Walter og Jfr. Jørgensen med 400 Rdlr.; den femte, Jfr. Brza, stod paa Choristindegage og maatte lade sig nøie med, „at der jo nu var aabnet hende en Vej, hvorpaa hun kunde gjøre sig Haab om, at hun med Tiden kunde ved Glid opnaae Tillæg.“

Der var i denne Saison endnu et Slags Debut, som aabnede et langt, rigt og glimrende Kunstnerliv. Samme Aften som Publikum modtog det sidste Farvel af den 59aarige Hofing, der, værkbrudnen siddende paa en fremrullet Stol, men med Geniets Lyn i Diet og gribende Energie i det vægtfulde, aandeagtige Foredrag, fremsagde den, kun i denne Forestilling optagne, mystiske Auden i „Hakon Jarl“, vakte den 10aarige Anton August Bournonville, der fra Octbr. 1813 havde udført smaa Dandsesoloer og Börneroller, levende Interesse ved sin, efter Hofings Veiledning, friske, uskyldigt rene Fremsigelse af Erling. Han var dengang en særdeles smuk og takkelig Dreng med et ovaltformet intelligent Ansigt og lange lyse Lokker, gratios i Holdning og Bevægelser. Man kunde vel

vente, at han med Tiden vilde vinde Udmærkelse enten som Dandsjer eller som Skuespiller: han viste umiskjendeligt Anlæg i begge Retninger; men Ingen ahnede, at den vakre Dreng skulde en Snees Aar efter staae beundret som herlig Gjensfoder af en Kunstner, der i sjelden Fuldenndthed havde været Scenen til Gode, ja endog givet den et stort og hæderligt Ry iblandt Fremmede, men om hvis nære fuldstændige Undergang just denne Saison bragte et ligesaa sikkert som sorgeligt Bærjel. Galeotti var af det overordnede Held, han havde havt med Behandlingen af Shakespeares „Romeo og Julie“, bleven forledet til ogsaa at ville gjøre Ballet af Digterens „Macbeth“. Allerede Balget af det colossale Bærjel til Balletstof viste, at den 83aarige Olding aldeles ikke havde begrebet hvad der var dets poetiske Bæsenlige, thi Gjengivelsen af dette laae ganske udenfor Mimikens Fremstillingsevne. For Kjærlighed, Had, Fryd og Swerte, fra hvis poetiske Udgydelser Elskovstragedien „Romeo og Julie“ fornemmelig faaer sin henrivende Virkning, kunde det mimiske Sprog, behandlet af en ved Digtningen begejstret Mester, vel give et glødende og fuldstændigt Udtryk; men „Macbeth“ har sin Grundinteressje i den første forbryderiske Tankes Udvikling igjennem Grublen og Raadslagning til Daad, i Skildringen af den stigende Forblindelses Tummel, i det ubetvingelige Udbrud af Anger og dulgte Sjælevaler; de mægtige theatraleske Situationer blive kun til og faae Forstaaelighed og Storhed ved hvad der tales: „Macbeth“ er, som „Hamlet“, om end ikke i saa høi Grad, en Tanketragedie; ingen af de to med Forjættelse omhullede Hovedkarakterer kan jaaledes føres for Lyset, at den faaer dramatisk Interessje, uden ved Ordet. Den gamle Mester i Balletdigtning havde forkyndt

at ville slutte sin lange og rige Kunstvirksomhed med et stort poetisk Værk, men endelig havde den høie Alderdom svækket hans Øyne: kun et Par herlige Momenter og endeel Grupperinger, der fremkaldte stormende Bisald, fordi enhver af dem, ved smagfuld Anvendelse af Dragternes Farver, Stillingernes Mangfoldighed og alle Partiers noie Forening til eet imponant Billede, havde overraskende Nyhed og stor malerisk Skjonhed, udhævede sig fra en forvirret og uinteressant Masse, som glimrende Bidnesbyrd om, at hans Genie endnu havde den fulde Friskhed i Enkelt- heder. Stoffet var uheldigt valgt og uheldigere benyttet: næsten enhver Scene viste Forqvalling og Urimelighed. Hexene havde mistet deres rædselsfuldt mystiske Charakter og fremkom som hvidt tilflorede Skikkelser, der endog forsvandt i Skyerne! deres Forfyndelser vare gjorte til Transparent- Inscriptioner i tre Træer! Kongen optraadte i en meget levende Dands, og det var hans Gjenfærd, der maatte vise sig ved Macbeths Festsmaaltid, da Banquo ganske var udeladt; og medens den uden Ord aldeles uforstaaelige Dolkemonolog blev givet, havde Galeotti forandret Lady Macbeths væsenlig mimiske Sovngængerscene til et Raserie- udbrud, som aldeles savnede baade Betydning og Effect. Det bedste Beviis paa hans store Kunstneraffældighed var imidlertid, at han, som netop havde udmærket sig ved sine Ballethandlingers ægte dramatiske Charakter, her søgte Effectens høieste Moment i Macbeths Kroning, en Episode, Tildragelsen saa aldeles uvedkommende, at den gjordes til en Mellemact, der fornemmelig skulde interessere ved at være — en Efterligning af Frederik den Sjettes Kroning paa Frederiksborg. Beregningen paa stor Effect slog i den Grad feil, at der yttredes Mishag og Mellemacten strag

maatte udfyldes med en, ogsaa meget koldt optagen, Procession fra Kirken og en Choral. Hvad der var blevet tilbage af Macbeths storartede Charakter gav Bournonville mesterligt: hans Idre og Holdning imponerede og der var megen Styrke i Fremstillingen af Frygt, Baklen, Nag og Fortvivlelse; ogsaa Mad. Schall udmærkede sig, endstjondt hun i Lady Macbeth havde en Rolle, der ingenlunde tilfagde hendes Personlighed, ved ypperlig Mimik; og endelig var Schalls Musik, hvorvel den i enkelte Motiver erindrede om hans tidligere Balletcompositioner, saa udtrykfuld, melodios og effectrig, at den i flere af Galeotti maatte behandlede Momenter bidrog meget til at fremlokke Bisald for Udførelsen. Det Hele gjorde imidlertid kun Indtrykket af en pragtfuld, men stille Gravlægelse af det saa nylig beundrede Balletvæsen; man sølte, at ei alene den skabende Aand var aldeles forsvunden, men at alt det Herlige, den havde frembragt, ogsaa snart vilde være det; thi at bevare Balletdigtninger nogenlunde i den oprindelige Form, Fuldstændighed og Friskhed blot en halv Enees Aar ud over den Tid, da Mesterens Tilsyn beroves dem, kan kun skee ved at en aandbeslægtet Kunstner hygger om dem med Indsigt og Kjerlighed, og i den Henseende savnede Bournonville, hvem dette Kald maatte ligge nærmest, ligesaa meget Evnen som Willien. At der i Dandspersonalet ikke fandtes en Eneeste, som formaaede at sammensætte Noget, hvilket Publikum vilde tage for god Ballet, det vidste man altfor vel, og selv om det kunde lykkes at faae indforskreven en Mand, som var dygtig dertil, turde Bestyrelsen fornuftigviis ikke vove det, da den om kort Tid ikke vilde have Nogen at anvise ham til Udførelsen af en Ballets Hovedpartier: Bournonville var 56 Aar, Mad. Schall over

40, Dahlén gjorde, hvor ivrigt han end forlangte Erkjendelse af at være „den Første i den serieuse Mimik“, fun, med det fede Ansigt og nu meget svære Legeme, en latterlig Virkning i sit tragiske Spil, og iblandt de Yngre var der Ingen hos hvem der kunde formodes mindste Anlæg for mimisk Fremstilling. Vis paa ikke mere at ville faae noget Nytt i denne Kunstart, nød derfor Publikum det Skjønne, som allerede var givet deri, med resigneret Forudseen af, at ogsaa det snart vilde være forsvundet; at den, allerede under samme Theaterchef, skulde — og det af en Dansk — gives sin tidligere Glands i al dens Friskhed ved herlige Bærker i ypperlig Udførelse, derom drømte dengang end ikke Den, som var kaldet til at gjøre Underværket.

Af denne Saisons meget faa Nyheder var „Det hemmelige Hæsteskab“, i fem Acter, af Colman den Eldre og Garrick, det eneste Lystspil. Endstjøndt det inden Udførelsen stod i særdeles fordeelagtigt Ny, som et af den gode engelske Skoles, ved mange moersomme Situationer i en lige indtil Slutningen spændende Handling, ypperlige Bærker, gjorde det ingen Lykke. Skuespillerne vare, ved de sidste Mars æsthetisk frivole Lystspil-Repertoire, blevne saa forvænnede til at søge flaaende Virkning paa Mængden ved Caricatur, Platheder og udvendig Voierlighed, at de fleste ikke mere kunde tilvinde sig den Fylde af Humor, comisk Kraft og Originalitet, som er Betingelsen for interessant Udførelse af den gode engelske Comedies eiendommeligt udfastede Charakterer. Stykket var desuden, da det her blev bragt paa Scenen, 50 Aar gammelt, saa at det, som Skildring af Sæder og Tidædaarligheder, havde tabt meget i Sandhed for Diebliffet. Hvor megen Virkning det imidlertid ved en

dygtig Udførelse kunde have gjort, viste Frydendahls med stort Bisald optagne smagsfulde, elegante og grundcomiske Udførelse af just den Charakter, som, skjøndt mesterligt skildret for den Tid, da Stykket blev til, var, især hos os, en blot Phantasiestabning, der kun havde Sandhed ved sin noie Overeensstemmelse med sig selv. Lord Ogleby, en gammel sygelig, af sin Elskværdigheds Uimodstaalighed indbildst Adelsmand, der med overdreven Fornemhed og paatagen ungdommelig Raadhed forener et ædelt Hjerter, var en aldeles forældet Figur, men som ved den store Kunstner fremtraadte i saa siin Afrundethed og med saa stor Consequents, at den fik en høist moersom og interessant Naturalighed. — Af hver af sine to Tragediedigtere fik Skuepladsen et nyt Elskovsstykke. Med „Blanca“ var Ingemann ikke saa lykkelig som han havde været med „Masaniello“. Enkelte meget theatraliske Situationer, endnu flere følelsesfulde, rørende Scener og et gennemgaaende smukt digterisk Sprog formaaede ikke saaledes at rive alle Tilskuerne med sig som Folkehøvdingens dramatisk ypperligt fremstillede Kamp og Undergang for Friheden. „Masaniello“ var et Stykke for det hele Publikum, som ved det opløstedes til Begeistring for det poetisk Store; „Blanca“ var kun en deilig Tragedie for sølsomme Hjerter. Den fremlokkede ved Digteren værdige Midler mange Taarer og optoges med meget Bisald, men satte ikke i Enthusiasme. Heller ikke havde Udførelsen af de to Elskende al den Ild og Mandfuldhed, som et Stykke, hvori det Grotiske er Grundelementet, nødvendigen betinger for at gjøre den fulde theatraliske Virkning: Mad. Heger var, som Blanca, ædel og sværmerisk, men savnede i de lidensfabelige Udbrud den Fyrighed, uden hvilken den elegiske Tone let bliver monoton,

og hos Foersjom, som den Tid leed af stærke Gigtanfald, jaaes mere en convulsiv Anstrengelse for at komme i Affect, end ungdommelig Kraft og brændende Kjærlighed. I blandt de andre Spillende glimrede Jfr. Astrup, som Prindsesse Constance, ved sit herlige, blændende skjønne Udortes og megen Anstand, men Foredraget var tort og tvungent; kun Ryges med hoi Bærdighed givne Leontio, og Haacks energiske, i Videnskabens vildeste Opbrusen anstandsfulde Grev Alonzo vare Mesterfremstillinger. Dehlenschlägers „Hagbarth og Signe“ bidrog ogsaa til at svække Indtrykket af „Blanca“. Allerede derved, at de to fra Sagn og Sange længe folkekjendte Elskende vare nordiske, og at Sted, Sæder og Tone vakte Følelse af fædrelandsk Oldtidsaand, fik denne Tragedie stor national Tiltrækningskraft; og om man end strax fandt, at den ikke i poetisk Friskhed og Fylde kunde sammenlignes med „Azel og Valborg“, laae der, ved det Theatraliske i Anlægget og de mange skjønne og naturfandte Udtryk af Kjæthed, Begeistring for Vre og Fædreland, kongelig Qvindehoihed og kydsk Kjærlighed, over hele Stykket udbredt saamegen Effect, at det maatte tiltale og vinde levende Bifald. Dertil blev det langt mere tilfredsstillende udført end „Blanca“. Foersjom var vel ikke ganske den kraftfulde, dristige Sofonge, men gav dog ham, baade i hans freidigt muntre første Optræden og i hans mandige Kjærlighed, bedre end Enrico i „Blanca“. Dehlenschläger var, ved den forunderlig prosaiske Anskuelse, han havde af sine saa poetisk opfattede og udførte Hovedpersoners rette Fremstilling, kommen i den Tro, at Mad. Zinck besad et ualmindeligt Talent til at give den nordiske Tragedies Elskerinder og havde derfor tildeelt hende Signe. Hun savnede Pathos: der var hverken Dybde i hendes varme Følelse

eller Høihed i hendes Begeistring; hendes Kjærlighed havde kun en god, uskyldig Borgerpigens trohjertige, aabne Udtryk, men dette gav hun saa naturligt og elskeligt, at hun, hvorvel det søltes, at det Tragiske var hende fremmed, endog gjorde megen Lykke og saaledes i det mindste ikke skadede Stykkets gode Modtagelse. Haack var derimod Digterens Hamund i den fulde Styrke: djærv, trofast, frygig og heroisk; hans sidste Scene, hvori han, støttet ved sit Sværd, efterhaanden sank sammen med brudt Stemme og bristende Dine indtil han livløs laae paa Jorden, var et beundret Mesterstykke i den vanskelige Kunst at døe naturligt og med Anstand. Sin største Glands fik imidlertid Fremstillingen af Mad. Rosings ved poetisk Aand og Natursjandhed herlige Dronning Vera. Den Høihed, Barme og Energie, der laae i hendes Foredrag, hendes ædelt simple majestatiske Holdning, den gratiøst skjælle og faste Gang, hendes for alle Affecter udtryksfulde Ansigt og Blik, og det Præg, hun vidste at give sin Fremstilling af hvad enhver Tilskuer maatte finde oldnordisk Eiendommelighed, forenede sig til et uovertræffeligt skjønt Billede af den stolte Dronning, høihjertede Qvinde og kjærlige Moder. Denne i hendes 60de Aar med Genialitet opfattede og gennemførte Rolle var iblandt hendes mange skjønne Roller en af de skønneste. De to danske digteriske Tragedier vilde ikke have fundet den Interesse, de fandt, dersom Kogebues Fabrik-Tragedie med fornøielig Udgang, „Korsridderne“, ikke midt under dens larmende Triumftog var bleven standset og henlagt, for til næste Aar at sikkre Mad. Rosing en glimrende Benefice. Den var Saisonens alle de andre Nyheder langt overrørende Glandsstykke. Men den gav ogsaa ganske anderledes end de to sørgelige Tragedier Mængden

Noget at more sig over. Her var en Brimmel af harnisflædte Riddere, Tyrker, Pillegrime, Nonner, „Tomsrurov, Beleiringer og Krige,“ Indmuring, Heltes, Fædres og uskyldige Moers Fortvivlelse og Frelse, Leire, Klostre og Kirker, Sang, Janitscharmusk og Allahsraal: Alt fittet sammen med et bombastisk Sprog, hvori Personerne, uden ved poetisk Flugt at hæve sig over Menigmands Faaetevne, fortalte hvad der skulde antages for at være deres Tanker og Følelser. Fremstillingen virkede ogsaa Sit til den Fortryllelse, som Publikum fandt i denne kaleidoskopiske Beglen. Mad. Heger, som Emma af Falkenstein, Mad. Rosing, som Abbedissen, og Lund, i den ubetydelige Rolle Walter, vidste at lægge sjælsuld Værdighed i Forfatterens trivielle Theaterfigurer, Frydendahl imponerede, som Emir, ved et mægtigt og ærefrygtbydende Ydre, Mad. Andersen ved blændende Skønhed i den smukke Tyrkinedragt, og Stage satte Huset i Henrykkelse ved sit herlige ridderlige Udseende og et Spil, der ganske passede til Stykket. Det var ikke Inderlighed, dyb Følelse og ægte tragisk Pathos, hvormed han i enhver af sine større Scener skaffede sig en stormende beklappet Bortgang; men han havde faaet det rette Greb paa at gjøre den Effect, som slaaer Massen: han tordnede pludseligt løs med sin for tragiske Roller uskønnede Talestemme, gjorde store Legemsbevægelser, stærke Gestus og ikke ilede, men styrtede ud af Scenen; han „gik paa“, og Mængden, som glemte hvad det var, hvormed Rosing havde grebet den, indtil en anden tragisk Kunstner nogle Aar efter levende erindrede den derom, tog dette Rabalder for Følelsens heftige Udbrud og tiljublede det Bisfald. Endogsaa Nabbel blev ved første Forestilling berørt af Begeistringstummelen og udbrod efter en af Knaldscenerne: „Naa, i

Aften er der kommen Lys i Stagen!" En halv Snees Aar efter fandt man baade denne Tragedieart og dette Tragediespil utaaalelige.

Syngepillens eneste Mærkelighed — thi Cherubinis ved Livfuldhed, skønne Melodier, glimrende Instrumentering og ædel Stil mesterlige Musik til „Lodoiska“ vakte, formedlst den maadelige Text og en særdeles mangelfuld Udførelse, kun liden Ofsigt — var „Ludlams Hule“. Dette Stykke fortjener, som Syngepillertext, langt mere end „Roverborgens“ Baggesens strenge Dadel, thi Skjodesløshedsfeilene i det ere i meget høiere Grad theatralisk skadende. De fleste Musiknumere ere, med Undtagelse af de melodramatiske, ingenlunde anbragte saaledes, at Handlingens stigende Liv og Interesse lede til Overgangen fra Dialog til Musik, men ligge som hiit og her indskudte, uden at være motiverede ved Situationen; og dertil have Sangpartierne hverken i Form eller i de rhythmiske Afsnit nogen god Bygning, hvilket især føles stærkt i Henseende til Ensemblesteder og Finales. De heri liggende Vanskeligheder for at give Sangmusikken dramatisk Livlighed, Flydenhed og tiltalende musikalske Former lykkedes det Bøysen kun at overvinde fuldstændigt i de strophedannede Numere; i de andre savnedes, uagtet de mange skønne Steder, den Phantasi i Conception og Varme i Udførelse, som storartet aabenbarede sig i Melodramerne, der strax, ved Rigdom og Dybde i Udtrykket, ypperlig Instrumentation og hoi poetisk Aand, vakte levende Beundring. I den overhovedet særdeles heldige Fremstilling udmærkede sig fornemmelig Kruse, hvis Robin havde megen Kraft og varm, naturlig Følelse i baade Spil og Sang; Jfr. Walter, som Clara; Fryden-dahl, der lagde en henrivende Lyfthighed og Humor i Sol-

datens eneste Scene, og Mad. Rosing, som i Moder Ludlam havde, ved dødsstiv Holdning, saa, ligesom lustige, svage Bevægelser, en ikke ved noget Skridt bemærkelig henglidende Gang og tonløs, men dog fast og vægtfuld Declamation, givet sit hele Væsen en forunderlig stillevenlig Aandeaagtighed, som maatte vække baade Forsærdelse og Tillid hos Clara. Stykket, som ogsaa Publikum fandt maadeligt, modtoges med meget Bisald for Musikens Skyld, men gav kun taaleligt Hums.

En paa en Maade ny meget interessent ægte holbergsk Comedie fik Skuepladsen i denne Saison, ved at Rahbek, som en Venskabsstjeneste for Lindgreen, af det gamle, kun nogle Gange, 93 Aar tilbage, paa Theatret i Grønnegade spillede „Geert Westphaler“ i fem Acter sammenfattede et Treactstykke. Dette vanskelige Arbejde blev udført med en berømmelsesværdig kjærlig Omhu for at bevare Holberg reen og ubeskaaren i hans bedste Scener, og saa findrigt og vaersomt, at der fremkom en virkelig Comedie, som havde særdeles god Begyndelse og Slutning, ikke indeholdt Noget af hvad Holberg selv havde benyttet til sit Genactstykke, og var af Brudstykkerne dannet til en Heelhed ved Forbindelser, som Rahbek ikke havde tilladt sig at gjøre selv, men klogtigt udsundet af Digterens eget Værk. Havde den Tid end ikke noksom Sands for det Fortjenstlige i dette heldige Forsøg paa at gjengive National-Skuepladsen en Række længst forglemte grundcomiske Scener, fik Rahbek dog den Tilfredsstillelse, at see sin Bearbejdelse ypperligt spillet, især af Lindgreen, der ogsaa i den gav Mester Geert med den naive, inderligt godmodige Comik, som gjorde ham saa elskværdig i Karagtighed, at Publikum ret gottede sig over hans evige Fortællelyst; og af Frydendahl, der

allerede ved det alvorlige, tanketomme Ansigt, hvormed han, naturligt og roligt, sad og ventede paa Barberingen, fremkaldte Tilskuernes hjertelige Latter, og siden saa moerksomt koldfindig, i ægte Flensborger=Sargon, plagede Geert med den omstændelige Beretning om Bylden, at denne Scene optoges med umaadeligt Bisald. Fem Maaneder førend denne værdifulde Bearbejdelse blev givet havde Rahbek, ved Udgivelsen af det indholdsrige første Bind af Værket: „Om Ludvig Holberg som Lystspildigter og om hans Lystspil“, bidraget endnu kraftigere og varigere til at gjenvække Interessesen for den gamle nationale Comedie. Denne første, og hidtil eneste, Veiledning til baade rigtigt at fatte de holbergiske Lystspils Giendommelighed og at bevare den i Fremstillingen af dem maa sikkert ansees som Rahbeks meest fortjenstlige Virksomhed for Theatret. Vel staaer hans Værk tilbage for Werlauffs kostelige „Historiske Antegnelser til Holbergs Lystspil“ med Hensyn til Oplysning om Kulturtilstanden, Sædterne, Localiteterne og de borgerlige Forhold paa den Tid da Stykkerne bleve skrevne, men dets tre Bind havde ogsaa fornemmelig til Formaal at fremstille den Charakter, hvori de ere nationale Lystspil og bør spilles, og i den Henseende indeholde de en saadan Skat af Betragtninger, Udviklinger, Charakteristiker og Traditioner, at de — uagtet man maatte ønske, baade at Rahbek for flere Stykker havde givet en saa træffende, livlig og grundig Fremstilling af Composition og Charakterer som f. Ex. for „Den Stundesløse“ og „Den honnette Ambition“, og at han ikke af Gensidighed eller personlige Hensyn havde forbigaaet adskillige ham vel bekendte interessante Rolledørelser og Traditioner, — ere en Kilde, som hver Den, der skal medvirke til et holbergisk Stykkes

Fremstilling, nødvendigviis maa føle sig opfordret til at gaae til, for at prøve Rigtigheden af Maaden, hvorpaa han betragter sin Opgave; ligesom overhovedet Værket altid vil være et frugtbringende Studium for den comiske Skuespiller i Almindelighed, dersom han søger at blive Mester i sin Kunst ved klar Opfattelse af Digterens Skildring, Natursandhed i Udførelse og Kunsts livfulde Virksomhed under Smagens Herredømme. Forresten var det et mærkeligt og for Theatret meget beklageligt Særsyn, at Rahbek, der, som Kritiker, saa kraftigt havde paastaet, at Directionen maatte have baade Magt og Forpligtelse til „at hindre Holbergs Udførelse med Fjællebodsfads“, nu, da han var Directeur og det just for at den dramaturgiske Indsigt, som han i sin Kritik havde lagt for Dagen, skulde komme Theatret tilgode, ansaae sig i den Grad for uden hverken Magt eller Forpligtelse til at hindre saadant Uvæsen, at han endog, som staaende ganske udenfor Bestyrelsen, offentlig, i „Eilskueren“, vedblev at føre Anke over „de forlorne Næser, de tilsmurte og uduglede Ansigter, Caricaturdragter og Caricaturloier, som bragtes paa Skuepladsen for at more det Fjællebodspublikum, der fordrer Fjællebodsfyldestgjørelse for sin Fjællebodsmag, i og udenfor Fjælleboden;“ saavel som over, at der i Skuespillene var „en Higen og Jagen efter at more dette Publikum ved Tvetydigheder, ved Platheder og kort alt hvad der af J. G. Schlegel saa rigtigt betegnes under Navn af Bøbelstjemt.“ Han gik saavidt i selv at gjøre sig utilregnelig i sin Embedsstilling, at han endog i Værket om Holberg, foruden stadigt at føre Klage over den holbergiske Comedies stedse videregaaende Mis-handling, forargedes høilig over at „Kildereisen“, under hans Meddirectorat, blev opført med et Intermedium,

hvori en Hund gjordes til den trækkende Magnet, og som han overhovedet fandt at være „en saadan Holberg udskæmmende Næverumpe, at det var uanstændigt og usvarligt at give det.“ Ja paa Bærfets næstsidste Side sagde han, uden at betænke, hvor skarpt han havde mindet tidligere Bestyrelser om, at de baade kunde og burde modvirke Sligt: „Det er en sørgelig Sandhed, at paa samme Tid, som man forsikrer os, en langt almindeligere baade videnskabeligere og mere poetisk Sands skal have yttret sig for Holbergs aldrig tilfulde fattede eller udtømte Mesterværker, synes den fra Fjælleboderne, og de dem saa nær beslægtede Buffer, udgaaende Smag mere og mere saaledes at have faaet Indpas, ikke blot mellem Galleriets Almue, men hos Højsalens Matadorer, ja selv hos den offentlige Stemmes Ordforere, at neppe nogen holbergsk Scene eller Rolle tør vente Bifald, uden at være krydret med Bajasgøglerier, eller Dyrehavsoptoier, der sikkerlig vilde være Holberg selv ligesaa modbydelige, som jeg tilstaaer, de ere mig. Da nu denne Bei er ligesaa magelig, som sikker, er det ikke at undre, om den mere og mere bliver den alfare.“

I 1788, da Warnstedt var Directeur med den bydende Rumsen til Chef, tilraabte Rahbet Publikum: „Det er ikke nok, at Holbergs og Molières Mestestykker staae paa Placaten, de maae ogsaa virkelig komme paa Theatret! det maa ikke tillades, at der lægges Skiftinger og Banskabninger istedetfor dem; disse to jande Genier maa ikke vanæres i deres Grav, ved at gjøres til Narre.“

I 1816, da han selv var Directeur med den søielige Holstein til Chef, gav han sit Samtykke til at det skete, som ikke maatte tillades, ja antog, som Censor, mange „Skiftinger og Banskabninger“, og fandt ikke under den Fordærvelse, hvori han selv sagde,

at Theatret var junket, videre at gjøre, end at lade „Tilskueren“ sukke: „At gjøre den danske Skueplads uafhængig af Pøbelmag og Pøbelgunst har fra tidlige Aar været Tilskuerens sødeste Drøm, hvoraf han ofte er vaagnet, men hvori han ligesaa ofte faldt tilbage; o, at han engang maatte see det mere end Drøm.“

Rahbeks mærkværdige Anskuelse af Kaldspligt virkede ogsaa, og aldeles ødelæggende, paa „Den dramatiske Skole“. Uagtet han var Theaterdirecteur, officielt benævnedes Skolens Bestyrer og hævdede Gage for at være det, erklærede han, at han ikke havde Noget med den at gjøre, og lod den virkelig ogsaa saaledes skjøtte sig selv, at Prøver og Forestillinger gif som de bedst kunde, og at den til Nyheder kun fik de Stykker, som Censorerne havde antaget, men dog undsaae sig ved at lade komme paa det kongelige Theater. Det blev derfor let at fremme dens fuldstændige Nedlæggelse. For at denne dog ikke, efter det Bøsen, der var gjort af en dramatisk Skoles Nødvendighed, skulde fremkalde offentlig Dadel, fandt man paa, at der skulde søges Anledning til efterhaanden at føre Skolens Forestillinger over paa det kongelige Theater, hvor det var at forudsee, at de vilde tage sig maadeligt ud og i et større Huus faae et mindre Tilskuerantal, hvilket maatte gjøre indlysende, hvorledes den ikke mere hos Publikum fandt saamegen Interesje, at den var værd at opretholde. Derfor gjordes der i Januar Forslag om, at der, til Fordeel for et vel-dædig Diemed, som ikke nævnedes, nogle Søndage skulde paa Hoftheatret, under Administration af Politimester Hvidberg, Capelmester Kunzen, Hoffskriver Bjørn, Concertmester Schall, Regisseur Clausen og Frydendahl, gives Maske-rader og Soiréer med Concert, Spillepartier og Conversa-

tion, og Skolen disse Aftener spille paa det kongelige Theater. Mafferaderne havde ret godt Besøg, men gav Grund til mange Klager over Uordener; til den eneste Soirée, man fik bragt istand, indfandt sig derimod kun omtrent 200 Personer, og af dem gik de fleste efter Concerten, saa at der blot var et Par Spilleborde og saa godt som slet ingen Conversation. Den egenlige Hensigt opnaaedes imidlertid, da det, efter at allerede Mafferaderne havde gjort det vanskeligt at bringe Theatret i Orden igjen, blev erklæret, at Soiréerne vilde gjøre det aldeles umuligt, hvorfor der besluttedes, at Skolens Forestillinger vedblivende skulde gives paa det kongelige Theater, hvilket Enhver vel vidste vilde sige, at de kom til at ophøre med denne Saison.

Hvilke store kunstneriske Kræfter for Skuepladsen Theatret endnu eiede og hvor meget der, ved deres gode Anvendelse i velvalgte Stykker, kunde udrettes med dem, viste Sommer-skuepillene, der vare en Række glimrende Forestillinger, hvori Frydendahl, Lindgreen, Kruse, Ryge, Jøerjom, Mad. Spindler og Jfr. Jørgensen fortræffeligt spillede Hovedrollerne i et herligt Ensemble, og som alle, med Undtagelse af Julius von Bof's „Virtuosstregerne“, hvis Publikum fremmede og modbydelige tydske Journalister og Skjønaander samt yderlig slette Plan fremkaldte stærkt Mishag, bleve optagne med ualmindelig Bifald. De Stykker, hvis Udførelse især beundredes, vare „Jægerne“ med Ryges kraftfulde, varme og i hver Periode, hver Bevægelse naturtro og kunstfjønne Warberger, Mad. Spindlers godmodigt snaksomme, af inderlig Følelse overstrømmende Mad. Warberger og Frydendahls fint og fast gjennemførte Charakterfremstilling i Amtmanden; „Julestuen“, hvori Ryges tortcomiske, vrantne Jeronimus, Lindgreens vevert vigtige

Skolemester og Hr. Jørgensens i dybeste Alvor høist moer-
 somme, ægte holbergiske Magdelone vare Glandsrollerne;
 „Pebersvendene“, som især ved Lindgreens ud af Naturen
 grebne, fintcomisk trædske gamle Tjener, Frydendahls ganske
 i jovial Gourmandisme opgaaende Rosendahl, Ryges mester-
 lige Jode og Mad. Spindlers naive, livsglade Landsbypige
 vandt levende Bisald; og fornemmelig „Crispin som Fader“,
 der i en, ved Smag, comisk Kraft og Correcthed, mageløs
 herlig Udførelse af Frydendahl, som Orgon, Ryge, som
 Risimon, Lindgreen, som Crispin, Mad. Spindler, som
 Lisette, og Kruse, som Lucas, begge Aftener morede usige-
 ligt og optoges med stor Jubel. Ogsaa blev det Direc-
 tionen vitterligt, at Publikum ikke, som den klagede meget
 over, havde tabt Skuespillysten, men strømmede til naar
 det turde vente at see noget kunstnerisk Fortræffeligt, thi i
 den varme Sommertid vare næsten alle Forestillinger over-
 ordenlig stærkt besøgte.

Under 21de Mai blev Frydendahl, istedetfor Schwarz,
 som afgik, udnævnt til Instructeur. Denne Embedsmand
 havde to meget forskjellige Bestillinger: at veilede Begyndere
 og at forestaae Stykkernes Iscenesætning. For at udføre
 den første saaledes, at Talentet kunde udvikle sig frit og
 selvstændigt, maatte Instructeuren helst være en Mand uden
 en saa udmærket Fremstillingsdygtighed og Kunstneranseelse,
 at han kunde blive eller vilde gjøre sig til Begynderens
 Mønster, men med grundig æsthetisk Dannelse og øvet
 Evne til først at opklare hans Begreb om den givne Rolle
 saaledes, at han selv kunde komme til dens rigtige Op-
 fattelse, og dernæst at vaage over, at der i Udførelsen ikke
 var Noget, som stred imod Opsfattelsens consequente, natur-
 jande og kunstfjønne Behandling. Dette kunde ikke blive

Tilfældet med Frydendahl. Han havde uddannet sig til stor Kunstner ved Livsbetragtning og Praktisk paa Scenen: hans Phantasi fremstillede ham strax enhver Rolle i en saa bestemt og fuldstændig Skikkelse, at kun denne kunde for ham være den rigtige, hvorfor han ogsaa af Eleven vilde have Rollen givet i den; og da det faldt ham vanskeligt, ved vidtloftig Motivering, som hans Genie aldrig havde ladet ham trænge til, at gjøre begribeligt hvorledes Skikkelsen maatte blive, foretrak han, hvad der faldt ham let, at vise hvorledes han i alle Rollens Momenter vilde have den. Derved blev han som Elev-Instructeur væsentlig Model, og om hans fleersidige Genialitet end gjorde ham til en ypperlig Model i de fleste Fag, var han det ikke i alle. Saaledes udsattes endog den begavede Begynder let for, ved hans Veiledning at blive Copie efter et mangelfuldt Mønster. Hans Bemærkninger vare imidlertid almindeligen saa træffende og belysende, at hans Instruction kunde være af stor praktisk Nytte for Talenter med kunstnerisk Selvstændighed, hvilken saameget mindre stod Fare for at lide ved den, da han aldrig veiledede Noget længere end denne selv onskede det. Instructeurs anden Bestilling: Iscenesætningen, gjorde han aldeles ikke Fyldest i. Costume-rigtighed i Dragter og Decorationer, Scenens smagsfulde Ordning efter Opgaven, passende Forandringer, hvor denne ikke kunde følges, Comparisernes Fordeling og Bevægelser, ja endog Hovedpersonernes Stilling og dens Begling i vanskelige Scener var Noget, som han hverken havde Forsætenhed i eller Lyst til at offere Tid og Flid paa; han overlod gjerne Anordningen deraf til dem, som skulde efterkomme den, eller endog til Tilfældet, som da han engang ved Slutningen af Proven paa et Stykke, der skulde ende med en Gruppe,

sagde: „Jeg beder, at De lægge Mærke til, her staaer foreskrevet en Gruppe; hvad en Gruppe er, veed de Alle; den falder af sig selv“. Hans Ansættelse i et Embede, som medførte en Theatret saa vigtig og ham saa uegnet Function, var et saameget større Misgreb, da Directionen, i Anledning af at Ryge, strax efter at have debuteret, ansøgte om at blive Reserve-Regisseur, selv havde erklæret, at „den holdt sig overbeviist om, at hvis den Udmærkelse og Forbedring i Lonning, som den ivrigt ønskede at skaffe et umiskjendeligt stort Talent, blev sat i Meddelelsen af Embedet, som laae udenfor Scenen og maatte berøve det endeel af Kraften til dets rette Virksomhed, vilde det blive Skuepladsen, dens Bestyrelse og Talentet selv til megen Skade.“ Smidlertid, sex Uger tidligere end Frydendahls Ansættelse havde Directionen, og just til Fordeel for Ryge, begaaet et Misgreb, der for alle tre nævnte Parter kunde blive — og ogsaa virkelig blev — langt skadeligere end den. Et Embede ved Theatret vilde Ryge have og havde derfor, i samme Grad som han vandt Anseelse hos Publikum og Yndest hos de enkelte Directionsmedlemmer, været frugtbar paa Forslag af baade kunstnerisk og oekonomisk Natur. Nogle af dem — f. Ex., at Skuespillerne skulde tilstaaes Ret til at vælge nye for Theatret oversatte og antagne Stykker til deres Beneficer; og at Theatret kun undtagelsesvis skulde antage Originaler, da det kunde have Oversættelser for bedre Kjøb og desuden med dem frit foretage saadanne Forandringer, som gave dem den fordeeltigste Effect hos os, — havde vel en Tendents, der ikke tiltalte Directionen, men alle vare affattede i en dygtig Forretningsmands bestemte, klare Udtryk, og de, der angik Garderobe- og Decorationsvæsenet, syntes at paavise Midler

til store Besparelser og en hensigtsmæssigere Ordning med en saadan Sikkerhed, at Directionen efterhaanden kom til at ansee det for meget ønskeligt om Nyge fik Dekonomen under Bestyrelse. Schneider havde gjort sig saa ilde lidt, baade i Inspecteuembedet og personligt, at Personalet gjerne saae hans Afgang; fra dets Side blev Nyge derfor mere understøttet end modarbejdet. Om Sommeren gjorde Nyge en Kunstrejse til Tydskland, paa hvilken han med meget Bisald spillede i Wien, Prag og Hamborg og hvorfra han, med Directionens Tilladelse, først vendte saa sildig tilbage, at han ikke optraadte forend den 4de November. Saasnart han havde sat sig i Ro begyndte han, anbefalende sig med de mange Erfaringer og Optegnelser, han i Udlandet havde samlet angaaende Theateradministration i alle Retninger, saa ivrig at vise Directionen Nødvendigheden af en Omordning, at han endelig, imod at afgive en høitidelig Forsikring om, at det „ikke i mindste Maade skulde blive ham til Hindrer for nogen ham paalagt Virksomhed i hans Skuespillerembede“, ved en kongelig Resolution af 2den Marts, ifølge hvilken Theaterinspectoratet blev ophævet og Schneider pensioneret, opnaaede at faae Ansættelse med 400 Rdlr. Gage, for „at føre Tilsyn med Theatrets indre og daglige Dekonomie, i hvis Følge han havde at controlere alle Udgifter“. At Theatrets Hovedkasse derved underordnedes ham gav den første Anledning til Forargelse, og nogle Varsler om, at han baade vilde skaffe sig og komme i Besiddelse af langt større Magt, end Personalet havde gjort Regning paa, vakte endeel Røre; men Forberedelserne til Sommerskuespillene gave ham saameget at bestille, at der ikke i denne Saison fremkom Noget, hvoraf der kunde dømmes om hans Kald for denne Post eller

Maaden, hvorpaa han vilde forestaae den med Hensyn til Personalet.

Mad. Becker havde som Primadonna i Hamborg erhvervet sig et saa glimrende Ry, at Billetterne til hendes første Concert bleve revne bort til enorme Priser: en enkelt Loge betalttes med 200 Specier og Indtægten var over 2,500 Specier. Dgsaa gjorde hun stor Lykke ved en umaadelig Færdighed, der viste sig i alle optænkelige Bravourkunstlerier og stod ved skjæft Bizarrerie i skarp Mod-sætning til hendes Spil, som var meget mat, ugratiøst og affecteret. Hvor jublende hun end blev modtaget, var hendes anden Concert dog maadeligt besøgt, og den Beundring, hun vakte ved sine Triller, Løb og Cadencer, bevirkede vel, at de unge Sangerinder gjorde ivrige Forsøg paa at efterligne hende, men med Undtagelse af Fr. Brza, paa hvem hendes Virtuositet blev af ikke ringe Indflydelse, havde ingen af dem en saa høi og bøielig Sangstemme, at det blot nogenlunde kunde lykkes dem. En langt mere udbredt og varig Virkning havde den aandrige, mangesidigt dannede Maria Kenners udmærkede Fremstillinger, der bleve fortræffeligt understøttede af Theaterdirecteur Franz von Holbein fra Prag, hvis Navn allerede var fordeeltigt bekjendt her ved hans Drama „Fridolin“, som, uagtet det ikke havde mindste poetiske Duft, frembød lutter marionetagtige Personer og var et i alle Henseender maadeligt Product, havde gjort Lykke ved snild Anvendelse af de gængse Effectmidler. Hun gav med megen Kraft, Adel og udtryksfuld Mimik Lady Macbeths Hovedscener, men havde dog kun sit Genies fulde Styrke i Lystspillet, hvor hun med den fineste qvindelige Ynde og rene Naturlighed saaledes forenede elskværdigt Skjelmerie, sprudlende Lune, rig, let og

effectfuld Nuancering, Varme og Raivetet, at hun i hver Scene var indtagende og henrev til Beundring. Hendes Fremstillingsstiil blev af megen Indflydelse paa Udførelsen af fine, skjemtende Lystspilscener, da ikke blot Skuespillerinderne, men ogsaa Skuespillerne meget ivrigt søgte at tilægge sig den lette, naturlige Tone og det gratiøse Udtryk, hvormed hun vidste at give smaa, raff henkastede Replikker stor Virkning.

Ni og tredfindstyvende Saison.

1816.

- M. 2. Sept. 1. Kong Lear.
 Li. 3. - 27. Ungdom og Galsskab.
 Lo. 5. - 10. Maleren og Pigene; 96. Vaskepigerne.
 F. 6. - 1. Shakespeare som Elsker; 14. Adolf og Clara.
 M. 9. - 2. Shakespeare som Elsker; 31. Konnerne.
 Li. 10. - 2. Kong Lear.
 D. 11. - To Acter af Biskoppes „Abellino“; 2den Act af Nina; 17. Arabiske Pulver; Slutningen af Dido (f. Figurantinderne).
 Lo. 12. - 28. Ungdom og Galsskab.
 F. 13. - 12. Elisa Werner.
 L. 14. - 6. Lodoiska (f. Theatrets Enkekasse).
 M. 16. - 10. Hugo von Rheinberg.
 Li. 17. - 10. Silkestigen; 17. Azemia.
 Lo. 19. - 18. Jdda.
 F. 20. - 60. Zemire og Azor.
 L. 21. - 8. Masaniello (f. Theatrets Enkekasse).
 M. 23. - 29. Ungdom og Galsskab.
 Li. 24. - 12. Landsbytheatret.
 Lo. 26. - 46. Viinhøsten.
 F. 27. - 40. Hysterie eller blind Alarm; 45. Nina.
 L. 28. - 4. Slottet Montenero (f. Fattigv.).
 M. 30. - 17. Selim, Prinds af Algier.

- Di. 1. Oct. 47. Biinhøsten.
 To. 3. - 29. Skinsyge Kone.
 F. 4. - 48. Biinhøsten.
 S. 6. - 1. Soldaterne.
 M. 7. - 22. Døve Elsker; 15. Adolf og Clara; 43. Bjerghbondernes Børn.
 Di. 8. - 23. Myndlingerne.
 To. 10. - 1. Joseph og hans Brødre i Ægypten.
 F. 11. - 18. Adolf og Lovise.
 L. 12. - 47. Apothekeren og Doctoren (f. Capellet's Enkekasse).
 S. 13. - 4. Fattige Poet; 10. Galningen.
 M. 14. - 40. Gulddaafen.
 Di. 15. - 5. Slottet Montenero.
 To. 17. - 17. Ringen Nr. 1; 99. Linna og Valvais.
 F. 18. - 7. Lodoiska.
 L. 19. - 2. Joseph og hans Brødre (uden Abon.).
 S. 20. - 14. Ægtestandsscenen; 32. Erasmus Montanus.
 M. 21. - 22. Falsk Undseelse; 100. Linna og Valvais.
 Di. 22. - 3. Joseph og hans Brødre.
 To. 24. - 6. Slottet Montenero.
 F. 25. - 44. Pigen fra Marienborg.
 L. 26. - 10. Røverborgen (f. Knudsens Enke).
 S. 27. - 8. List imod List; 4. Kamæleonen.
 Di. 29. - 1. Masken.
 D. 30. - 7. Skriftemaalet; 46. Kjærlighed uden Strømper (f. M.).
 To. 31. - 3. Kong Lear.
 F. 1. Nov. 4. Joseph og hans Brødre.
 L. 2. - 5. Joseph og hans Brødre (uden Abon.).
 S. 3. - 3. Landsbypræsten.
 M. 4. - 6. Joseph og hans Brødre.
 Di. 5. - 9. Masaniello.
 To. 7. - 48. Apothekeren og Doctoren; 15. Galante Gartner.
 F. 8. - 2. Masken.

- L. 9. Nov. 29. Budseerlige Arvinger; 7. Blanca (f. Jfr. Astrup).
 S. 10. - 17. Opdagede Hemmelighed; 15. Den Døve.
 M. 11. - 6. Sagbarth og Signe.
 Li. 12. - 49. Apothekeren og Doctoren.
 Lo. 14. - 15. Ægtestands-scenen; 20. Fruentimmerhaderen; 44. Bjerghøndernes Børn.
 F. 15. - 12. Planen; 20. Renaud d'Åst; 16. Galante Gartner.
 L. 16. - 3. Massen; 78. Amors og Ball. Luner (f. Jorf.).
 S. 17. - 4. Troldkvinden Sidonia.
 M. 18. - 7. Slottet Montenero.
 Li. 19. - 43. Dyveke.
 Lo. 21. - 22. Skuespilleren imod sin Billie; 16. Adolf og Clara.
 F. 22. - 16. Henrik den Femtes Ungdom; 79. Amors og Ball. Luner.
 L. 23. - 7. Korsridderne; 8. En Times Ægtestab (f. Mad. Rosing).
 S. 24. - 27. Virtuosen; 32. Konnerne.
 M. 25. - 21. Armod og Hovmodighed; 80. Amors og Ball. Luner.
 Li. 26. - 14. Sovedrikken.
 Lo. 28. - 19. Besøget.
 F. 29. - 9. Paul og Virginie.
 S. 1. Dec. 21. Fruentimmerhaderen; 11. De Skinsyge.
 M. 2. - 7. Paadigtede Galstab; 42. Ulevte Juni.
 Li. 3. - 16. Borgermestervfamilien; 31. Amor og Psyche.
 Lo. 5. - 36. Hemmeligheden; 17. Henrik den Femtes Ungdom; 32. Amor og Psyche.
 F. 6. - 24. Myndlingerne.
 S. 8. - 9. Fanchon.
 M. 9. - 15. Skillerummet; 18. Azemia.
 Li. 10. - 8. Korsridderne.
 D. 11. - 21. Don Juan; 45. Didrik Menschenstræk (f. Frydendahl).
 Lo. 12. - 16. Skumlerne.

- F. 13. Dec. 8. Slottet Montenero.
 L. 14. - 10. Paul og Virginie; 33. Amor og Psyche
 (uden Abon.).
 S. 15. - 8. Gamle Skuespiller; 71. Honneste Ambition.
 M. 16. - 4. Masken. (Galeotti's Dødsdag).
 Li. 17. - 27. To smaa Savoyarder; 23. Skuespilleren imod
 sin Billie.
 D. 18. - **Concert og Selskabs-Salon.**
 To. 19. - 37. To Grenaderer; 18. Huuskjøbet.
 F. 20. - 9. Korsridderne.
 L. 21. - Concert; Declamation; 5te Act af „Uyffelige
 Skibbrud“; 2den Act af „Tryllesløiten“ (f. Tiem-
 roth).
 S. 22. - 12. Lille Uglspil og Sysoveren; 23. Lønhammeret.
 M. 23. - 49. Viinhøsten.
 To. 26. - 41. Hververne (Schwarz: Præsidenten); 25.
 Skatten; Schwarz's sidste Farvel til Publikum (f.
 Schwarz).
 F. 27. - 54. Bødkeren; 30. Pudseerlige Arvinger.
 L. 28. - 16. Skillerummet; 47. Kjerlighed uden Strømper.
 S. 29. - 12. Skjelman og Døsmeren; 11. Lige for Lige.
 M. 30. - 49. Jacob von Thybo.
 Li. 31. - 25. Lille Matros; 11. Unge Moder.
 1817.
 To. 2. Jan. 1. Deodata.
 F. 3. - 2. Deodata.
 L. 4. - 3. Deodata (uden Abon.).
 S. 5. - 30. Pernilles korte Frøkenstand; 37. Hemmelig-
 heden.
 S. 5. - **Maskerade.**
 M. 6. - 22. Udstyret; 34. Amor og Psyche.
 Li. 7. - 64. Geert Westphaler (1 Act.); 17. Adolf og
 Clara.
 D. 8. - 35. Romeo og Giulietta; 11. Den Bægelsfindede
 (Craff, Joersoms sidste Rolle) (f. Bournon-
 ville).

- To. 9. Jan. 22. Afbrudte Reise; 81. Amors og Ball. Luner.
 F. 10. - 24. Embedsiver.
 L. 11. - 10. Fanchon (f. To.).
 S. 12. - 9. Slægtskabet; 42. Bogstavelige Udtydning.
 M. 13. - 4. Deodata.
 Ti. 14. - 20. Bovelige Prøve; 36. Romeo og Giulietta.
 To. 16. - 13. De Sandsesløse; 28. Han blander sig i Alt.
 F. 17. - 46. Didrik Menschenfræk; 11. Tante Aurora.
 L. 18. - 56. Forliebte Haandsværksfolk; 4. Abracadabra
 (f. Dahlén).
 S. 19. - 3. Skilsmisfen; 26. Lille Matros.
 M. 20. - 26. To Brødre.
 Ti. 21. - 5. Deodata (uden Abon.).
 D. 22. - Concert og Declamatorium (f. Blindeinstituttet).
 To. 23. - 33. Pantfattede Bondedreng; 13. Operetten.
 F. 24. - 27. Medbeilerne. (Foersoms Dødsdag).
 L. 25. - 6. Deodata (uden Abon.).
 S. 26. - 11. Maleriet; 11. To Fædre.
 M. 27. - 7. Deodata. (28de Kunzens Dødsdag).
 To. 30. - 1. Trylleharpen.
 F. 31. - 2. Trylleharpen.
 L. 1. Feb. 30. Tre Friere; 12. Vortførelsen fra Seraillet (f.
 Genholm).
 S. 2. - 18. Henrik den Femtes Ungdom; 55. Bødkeren.
 (Blind Brandallarm).
 M. 3. - 10. Korridderne.
 Ti. 4. - 5. Abracadabra; 14. Operetten.
 D. 5. - 6. Intermezzet (f. Ti.).
 To. 6. - 59. Barberen i Sevilla.
 F. 7. - 8. Deodata.
 L. 8. - 9. Deodata (uden Abon.).
 S. 9. - 29. Han blander sig i Alt; 13. Unge hidstige
 Mand.
 M. 10. - 11. Fanchon.
 Ti. 11. - 54. Figaros Giftermaal.
 D. 12. - **Mafferade.**

- To. 13. Feb. 10. Deodata.
 F. 14. - 43. Bogstavelige Udtydning; 16. Den Døve; 35. Amor og Psyche.
 L. 15. - 23. Cendrillon (f. Mad. Zinck).
 S. 16. - 31. Tre Friere; 48. Kjærlighed uden Strømper.
 M. 17. - 70. Zeppe paa Bjerget; 61. Fanden er løs.
 Ti. 18. - 57. Forliebte Haandværksfolk.
 To. 20. - 58. Forliebte Haandværksfolk.
 F. 21. - 27. Johanna Montfaucon.
 L. 22. - 11. Røverborgen (uden Abon.).
 S. 23. - 3. Drengene fra Auvergne; 10. Edvard i Skotland.
 M. 24. - 28. Johanna Montfaucon.
 Ti. 25. - 19. Idida.
 To. 27. - 29. Menneſſekhad og Anger.
 F. 28. - 16. Farlige Raboſkab; 39. Indtoget.
 L. 1. Marts 14. Kjærlighed paa Landet; 42. Henrik og Pernille (f. Haack).
 S. 2. - 24. Skuespilleren imod ſin Billie; 19. Friſſhytterne og Melkepiggen.
 M. 3. - 31. Pudſeerlige Arvinger; 22. Fruentimmerhaderen.
 Ti. 4. - 22. Armod og Høimodighed; 62. Fanden er løs.
 To. 6. - 5. Maſſen.
 F. 7. - 8. Brødrene paa Prøve; 17. Galante Gartner.
 L. 8. - 7. Joſeph og hans Brødre (uden Abon.).
 S. 9. - 4. Herr Malesherbes's Roſer; 10. To Klingsberger.
 M. 10. - 12. Røverborgen.
 Ti. 11. - 78. Politifke Randeſtøber.
 To. 13. - 13. Bortførelſen fra Serraillet.
 F. 14. - 18. Selim, Prinds af Algier.
 L. 15. - 22. Dou Juan; 45. Gjenſtridige Sindelag (f. Mad. Clauſen).
 S. 16. - 32. Pudſeerlige Arvinger; 19. Huuſkjøbet.
 S. 16. - Maſſerade.
 M. 17. - 59. Forliebte Haandværksfolk.
 Ti. 18. - 11. Deodata.

- To. 20. Marts 11. Korsridderne.
 F. 21. - 13. Røverborgen.
 L. 22. - 24. Cendrillon (uden Abon.)
 S. 23. - 13. Tre Feil; 1. Theaterfebren.
 M. 24. - 34. Don Ranudo; 114. Statuen.
 Ti. 25. - 25. Cendrillon.
 To. 27. - 23. Don Juan.
 F. 28. - 10. Unge Ziguenerinde.
 L. 29. - 45. Rolf Blaaskæg; 1ste A. af „Rildereisen“ og
 Intermedium; 1. Sjælevandringen (f. Mad.
 Schall).
 Ti. 8. April 14. Røverborgen.
 D. 9. - 20. Huuskjøbet; 46. Rolf Blaaskæg (f. M.).
 To. 10. - 1. Maria Stuart.
 F. 11. - 14. Bortførelsen fra Seraillet.
 L. 12. - 10. Octavia; 27. Kjøbmanden i Smyrna (f.
 Mad. Heger).
 S. 13. - 11. Silkefjigen; 29. Uabenbar Krig.
 M. 14. - 15. Bortførelsen fra Seraillet.
 Ti. 15. - 2. Maria Stuart.
 D. 16. - 50. Biinhøsten (uden Abon.).
 To. 17. - 19. Juliane von Lindorak.
 F. 18. - 71. Jeppe paa Bjerget; 116. Ziguenernes Leir.
 L. 19. - Concert; 21. To Dage (f. Violinisten P. Funck).
 S. 20. - 2. Theaterfebren; 18. Adolf og Clara.
 M. 21. - 30. Skinsyge Kone (Dakly, Hegers sidste Rolle);
 117. Ziguenernes Leir.
 Ti. 22. - 35. Don Ranudo; 36. Amor og Psyche.
 D. 23. - 12. Deodata (f. Theatrets Enkekasse).
 To. 24. - 22. To Dage.
 F. 25. - 23. To Dage.
 L. 26. - 59. Lagertha; 12. Bærtåhuset (Marianna Gale-
 otti: Louison) (f. Isrue. Galeotti).
 S. 27. - 13. Planen; 23. Afbrudte Reise.
 M. 28. - 13. Landsbytheatret.
 Ti. 29. - 16. Hvor Tiden løber; 60. Lagertha.

- D. 30. April 3. Maria Stuart (uden Abon.).
- L. 3. Mai Concert; Intermediet af „Kildereisen“; 15. Kjærlighed paa Landet (f. Capelmusikus Rauch).
- S. 4. - 65. Geert Westphaler. (1 Act); 12. Tante Aurora.
- M. 5. - 22. Epigrammet.
- Ti. 6. - 26. Skatten; 47. Rolf Blaaskæg.
- D. 7. - 16. Kjærlighed paa Landet (f. To).
- To. 8. - 50. Jacob von Lhybo; 118. Ziguenernes Leir.
- F. 9. - 27. Gevinsten i Glasfelotteriet; 19. Azemia.
- L. 10. - 43. Emilie Galotti; 115. Ståtuen (f. Fattigv.).
- M. 12. - 4. Maria Stuart.
- Ti. 13. - 16. Bortførelsen fra Serraillet; Entrée af Mad. Ginetti.
- F. 16. - 1. Agnes Sorel.
- L. 17. - 2. Agnes Sorel (f. To).
- S. 18. - 24. To Dage; Divert. af Mad. Ginetti (f. Mad. Ginetti).
- M. 19. - 17. Borgermestervfamilien; 97. Vaskepigerne.
- Ti. 20. - 18. Lyftige Passagerer; Arie af Gerstæcker.
- D. 21. - 14. Hakon Jarl; Ent. af Mad. Ginetti (f. Døvsstummeinstituttet).
- To. 22. - 3. Agnes Sorel; Divert. af Mad. Ginetti.
- F. 23. - 5. Maria Stuart; Ent. af Mad. Ginetti.
- L. 24. - 4. Agnes Sorel; Divert. af Mad. Ginetti.
- M. 26. - Concert; Scener af „Sergino“ og „Røverborgen“, (f. Gerstæcker).
- Ti. 27. - 5. Agnes Sorel; Concert af Hennings, Hornist; Divert. af Mad. Ginetti.
- D. 28. - 23. Epigrammet; Divert. af Mad. Ginetti (f. Saarede og Faldnes Efterladte).
- To. 29. - 13. Bærtøhuset; 61. Lagertha.
- F. 30. - Concert; Scener af „Sergino“ og „Røverborgen“ med Gerstæcker; Ent. af Mad. Ginetti.
- L. 31. - Concert; 4. Geert Westphaler (3 A.); Ent. af Mad. Ginetti (f. Hennings).

(Bed et Selskab af fgl. Skuespillere.)

- F. 6. Juni 1. De mistænksomme Ægtefolk.
M. 9. - 28. Fire Formyndere; 1. Ægtemanden ved en Hændelse.
F. 13. - 1. Det tilmurede Vindue; 18. Dvafsalverne.
M. 16. - 31. Jægerne.
F. 20. - 18. Sølvbrøluppet.
F. 4. Juli 52. Zulestuen; 2. Mistænksomme Ægtefolk.
F. 11. - 2. Tilmurede Vindue; 1. Sorger uden Rød og Rød uden Sorger.
M. 14. - 5. Geert Westphaler (3 A.); Der Kapellmeister aus Venedig.
D. 16. - 2. Ægtemanden ved en Hændelse; Das Landhaus an der Heerstraße; Tapezierer Martin.
F. 18. - 14. Bortførelsen; Die Großmama; Die Einquartierung; Mimisch-plastisch Darstellung.
M. 21. - 10. Butte Belgjører; Der kleine Declamator; Die Braut; Mimisch-plastisch Caricaturgemälde.
F. 25. - 28. Crispin som Fader; Der Schauspieler wider Willen; Tableau.
Lo. 31. - 27. Sorte Mand; Der Kapellmeister aus Venedig.
F. 1. Aug. 1. Brøden.
M. 4. - 2. Brøden.
F. 8. - 72. Gnieren; 6. Kjærlighed under Maske.
M. 11. - 2. Sorger uden Rød og Rød uden Sorger.
F. 15. - 29. Forladte Datter.
M. 18. - 3. Brøden.
F. 22. - 34. Beverley.
L. 23. - 19. Ringen Nr. 2.
M. 25. - 30. Forladte Datter.
D. 27. - 10. Caroline; 3. Tilmurede Vindue; 7. Kjærlighed under Maske; 53. Zulestuen.

Med Logeabonnementet for denne Saison gif det meget uheldigt: det faldt en Trediedeel under hvad det havde

været i den foregaaende. Deraf tog Chefen Anledning til at foreslaae, at man skulde søge større Indtægt ved Søndagsforestillingerne, idet man til dem ogsaa tog Stykker, der hørte til det kongelige Theaters Repertoire og bleve spillede af dets Personale. Dette besluttedes ved fgl. Resolution af 31te August at skulle skee fra Slutningen af November, jaavelsof at 40 Procent af disse Forestillingerens Indtægt skulde anvendes til Gratiale for dem af Theaterpersonalet, som derved fik forøget Arbeide. Hermed var endelig „den dramatiske Skole“ afgjort nedlagt. Imidlertid maatte den endnu i nogen Tid, til Kassens store Skade, af Ryge, der allerede nu dominerede Directionen, lade sig bruge til at vise Publikum sin Udygtighed til at opfylde en Hensigt, i hvilken den ikke var oprettet og som den naturligviis ogsaa hverken kunde eller burde have, nemlig at skaffe Theatret Indtægt: istedetfor at Directionen bestandig burde have sammensat Søndagsforestillingerne af Skolens og det kongelige Theaters Repertoire, blev den af Ryge og de anseteste Skuespillere — deels ved Forslag om hvad der skulde gives, deels ved Sygeanmeldelser til de Stykker, hvori de havde Roller, — drevet til at udfylde enkelte Forestillinger blot med den dramatiske Skoles Repertoire, der nu, da Publikum kunde vente, at det om Søndagen vilde faae noget Bedre, gav yderst slet Huus. Overhovedet vare disse Forestillinger ingenlunde Personalet i det Hele til Maade, thi just de Spillende, som meest kunde trænge dertil, opnaaede ikke noget betydeligt Indtægtstilskud ved Gratialerne, og det hed ganske almindeligt, baade iblandt Personalet og Publikum, at hvad Søndagsforestillingerne indbragte, blev, efter Fradrag af de 40 Procent, hemmeligt fordeelt af Directeurerne imellem dem selv og

nogle yndede Embedsmænd, som et Slags Beneficer: et Antagende, som man bestrykede sig i derved, at Directionen paa denne Indtægts Anvendelse lagde et Dølgemaal, som den end ikke fandt sig bevæget til at have ved at L. Kruse offentlig fremsatte en — da Rygtet var ethvert af dens Medlemmer vitterligt, — saa nærgaaende Bemærkning som: „Over Indkomstens Bestemmelse af disse Forestillinger hviler der, idetmindste for os, et Slør, hvilket vi saa lidet have gennemtrængt, at vi, for ikke at sige noget Urigtigt derom, heller vælge at tie.“ — Directionen havde selv gjort det undskyldeligt for Personalet, om det i denne Henseende antog endog det Urimeligste; thi paa den Tid dreves personlig Begunstigelse til Theatrets Skade saa aabenhjert og yderligt, at man vel maatte ansee Bestyrelsen istand til, af Svaghed, Egennytte eller den sloveste Egegyldighed, at tillade sig og sine Yndede enhverjombhelt Krænkelse af Skuepladsens Interesser. Foruden de to for Flid og de, fra det 25de Aars Tjenestetid, hvert femte Aar for Tjeneste almindelige Beneficer, havde man hidtil været meget gavmild med at forunde Enkelte en Aften, paa hvilken de kunde bruge Theatret og dem af Personalet, som vare villige til at yde Understøttelse, for at give „Declamatorier“, „sceniske Academier“, „dramatiske Fragmenter“, eller hvad andet Pirrende de kunde finde paa at kalde slike Mosaik-Præstationer. De Begunstigede, der i Begyndelsen fandt sig meget tilfredse ved at have godt Huus til de almindelige Priser, begyndte snart at ville paa en saadan extraordinair Maade have den fulde Fordeel af en Benefice, hvortil der toges i lang Tid henlagte Dindlingsstykker, saa at Priserne kunde forhøies til det Tredobbelte. Da det imidlertid, selv efter at det blev tilladt at give enkelte Acter, som

saaledes fordrede Personalets Anvendelse til Indstudering og Opførelse, at der idelig opstod Forvirring og Standsnings i den daglige Tjeneste, var meget vanskeligt at sammensætte Forestillinger af saa stor Tiltrækningskraft, gif man, vis paa Directionens uforsvarlige Estergivenhed, saa vidt i Uforflammethed at forlange Tilladelse til, som „scenist Forestilling“, at give hele Stykker, blot med Udeladelse af en enkelt ubetydelig Scene. Det var, mirabile dictu, Theatrets Regisseur, som først, til den hans Kone bevilgede Privatforestilling, den 15de Marts, gjorde dette Forlangende, der satte den aldeles ved Siden af en anordningsmæssig Benefice i Henseende til baade Fordelen for Kunstneren, som den forundtes, og Doffrelsen for Theatret. Og, som for ret at vise med hvilke Kommeprocuroren Directionen turde formaste sig til at besmykke Noget, som var saa afgjørende fordærligt for Theatret, forlangte den kun, at der i „Don Juan“, det ene af de to Stykker, som med en Epilog udgjorde den lange Forestilling, skulde udelades en lille Scene, — Zerlines Arie i anden Act, som Mad. Zinck nødigt vilde synge, — thi derved var Forestillingen jo „scenist!“ Naturligviis forsømte Ingen, der fremdeles for denne Saison havde Tilladelse til at give Concerter eller Declamatorier, at benytte denne af en Embedsmand gjorde findrige Opfindelse til at faae dem forvandlede til interessante Skuespilopførelser, og „da man ikke godt kunde negte Andre at give Stykker, siden Clausens havde faaet Lov dertil,“ bleve Aftenerne den 29de Marts, 12te April, 10de April, 26de April og 3die Mai alle saadanne „sceniske Forestillinger“. — Dette nye Slags Beneficer vare alligevel ikke de for det kongelige Theater meest fordærlige, som opkom under denne Direction: der kunde

dog maaskee ved dem blive optaget et eller andet Stykke, som den vilde have havt ondt ved selv at faae frem. Dette var ikke Tilfaeldet med de mangfoldige Beneficer, som forskjellige Theaterpersoner, — Dandsere, Chorister og Orchestermedlemmer saavelsom Skuespillere, — foranstaltede sig selv, gode Benner eller Trængende paa Privattheatre, — oftest det borupske i St. Kongensgade eller et temmelig stort Theater i det thottske Palais paa Kongens Nytorv, — og hvoraf der, aldeles ugeneert, undertiden averteredes et Par om Ugen i Adresseavisen. Hvad der opførtes ved dem, var enten af Repertoirets meest søgte Stykker, som „Fruentimmerhaderen“, „Borgermesterfamilien“, „Emilie Galotti“, o. s. v., eller Sager, der ikke bleve eller vilde blive givne paa det kongelige Theater, saa at de, paa dettes Regning, fordrede betydelige Forberedelser af de Spillende; og det var meget almindeligt, at Chesen, foruden at see igjennem Fingrene med saadanne offentlig bekendtgjorte Forestillinger af Stykker, der tilhorte Theatret eller medtoges dets Personales Tid til Indstudering, Prover og Opførelse, søgte at hjælpe paa Beneficianten ved at lade Regisjeuren forstaae, at han maatte see til at ordne Theatrets Tjeneste saaledes, „at der ikke kom Noget iveien for Beneficen i Borup“, hvilket naturligviis sjældent kunde skee uden Afbræk for Repertoiret, hvorved Kassen tilfoiedes endnu større Tab, end den allerede leed ved at Publikum loffedes til Forestillinger, som udenfor Theatret gaves med dets bedste artistiske og litteraire Kræfter. I denne Saison dreves dette Uvæsen saa vidt, at ikke blot Abonnenterne, ved alvorlige Klager over den Usikkerhed, som det bragte i Repertoiret, vakte Directionens Vængstelse for Udfaldet af Abonnementet i næste Saison, men Directionen blev fra

alle Kanter dadlet og spottet, fordi den var saa svag eller slev, at de Undergivne turde ligesom dens Dine vove at gjøre Theatret, som lønnede dem, Forsang og tilfidesætte deres Kaldæpligt for personlige Interesser. Der maatte gjøres Noget, og da de Extrasorestillinger, som de Formaaende havde truffet Foranstaltninger til, vare givne, blev det strengt og under Mulktt forbudet enhver ved Theatret ansat Person at optræde udenfor det i Forestillinger, som gaves for Penge, eller paa Theatre, som holdtes af Selskaber, hvori de ikke vare Medlemmer. For at sikke sig selv imod fremtidig Eftergivenhed og tillige nu, da det kongelige Theaters Personale ikke mere maatte give offentlige Forestillinger, ogsaa at hindre de mange dramatiske Selskaber deri, lod Directionen det ikke blive derved, men indgik til Cancelliet med Andragende om et Forbud, hvilket udgik i en kongelig Resolution af 9de Juli 1817 og lød paa: 1) at der i Kjøbenhavn og paa dens Grund ikke andet Sted end paa den kongelige danske Skueplads maatte offentlig og for Betaling opføres noget Skuespil, det vare sig i det danske eller hvilketsomhelst andet levende Sprog; 2) at Politidirectionen bør holde over dette Forbud, og ei alene standse Opførelsen af Skuespil, som Noget herimod maatte ville give, men endog foranstalte Overtræderne tiltalte og dømte ved Politieretten, hvor de blive at domme i anselig Mulktt til den kongelige Theaterkasse, hvilken Mulktt, naar virkelig nogen Indtægt af slikt Skuespil er oppebaaren, ikke bør være mindre end det Dobbelte af sammes oplyste eller sandsynlige Beløb; og 3) at det skal være alle Udgivere af offentlige Blade forbudt, i samme at indføre Kundgjørelser om Skuespil, der stride imod ovennævnte Forbud. Den kongelige Resolution blev efterkommet, men

det varede ikke længe inden Directionens Forbud blev frænket saa aabenlyst og yderligt, at endog, som senere vil sees, en Directeur overværede en Forestilling, der gaves imod dets Lydende.

Man ventede, at det andet skuespeareste Stykke, „Lear“, skulde, ved at være mere theatralst, gjøre større Lykke end det første, men det blev ingenlunde Tilfældet. Publikum vilde dengang gjerne røres til Medlidenhed ved at høre de af Skjæbnen forfulgte Ulykkeliges declamatoriske Sammen, men ikke forfærdes ved at det Tragiske fremtraadte i frygtelige Handlinger, der ikke udgik fra nogen Skjæbne eller en Tyrans Forsølgelse, men havde Udspring fra en af barnagtig Smigerbegjærlighed forblindet Oldings fri Beslutning og tre Børns opværende Forsyndelse imod Naturens helligste Bud. Mængdens Følelse var, at der i denne Tragedie saaledes fandtes dynget Græselighed paa Græselighed, at den blev utaalelig paa Scenen. Den første Udførelse vandt kun ringe Bisfald; ved den tredie var Huset saa slet besat, at Stykket blev henlagt med Overbeviisning om, at det aldrig mere vilde blive fremtaget, i det mindste ikke med Held. Det slette Udfald var imidlertid for en stor Deel kun Følge af en meget maadelig Udførelse. Skuespillerne havde endnu ikke noksom begrebet de skuespeareste Værkers rige Indhold og poetiske Bæsen; de fleste tog fat paa dem som paa en kogebuest „Octavia“ eller „Ubaldo“. Nyge var en imponerende og herlig Fremstiller af en kraftigt handlende Helt, men formaaede sjældent at komme til ægte Pathos naar Helten var lidende, og endnu mindre at lade Kraften yttre sig igjennem legemlig Affældighed. De enkelte Steder, hvor Lear bryder ud i Lidensfabelighed, gav han med megen Virkning, hvorvel den

alderstegne Konge og Fader ikke tilstrækkeligt traadte frem, for at give dem den fulde Værdighed; men de mange Replikker, hvori han synker hen i Grublen og med Bitterhed udgyder den dybe Sjælesmerte ved sine Lidelser, lykkedes ham ikke. Han havde i det Hele ikke sin Styrke i at gribe sine psykologiske Træk i Digternes Skildringer og, ved veloverveiede, sindigt udførte Overgange, forene dem med Rollens Grundcharakter, hvilket dog er en nødvendig Betingelse for skafespeare'ske Figurers fuldstændig kunstneriske Behandling. Ogsaa var han allerede forinden Opførelsen utilfreds med at skulle spille Lear. „Roller er god nok,“ sagde han; „jeg indseer ogsaa, at vil de endelig give Stykket, maa jeg spille den; men det er imod baade min indre og ydre Natur at spille gale Konger, naar de ikke maae gaae løs paa deres Kjender.“ Foersom gav Edgars foregivne Banvid med megen Phantasié, men paa en Maade, som fordrede Kraft og derfor angreb den sygelige Mand saaledes, at han allerede i Scenen med Gloster var synlig mat. Kun Haack var, som kent, ganske hvad han skulde være: en herlig Helteffikelse, syrig, djærv og mandig baade i Holdning og Diction. — Ogsaa „Maria Stuart“, det første paa det danske Theater opførte Værk af Schiller, fandt en temmelig kold Modtagelse. Publikum savnede Livlighed i Skildringen; saameget mere da Maria, der næsten ene skal fastholde Deeltagelsen, ikke i Mad. Hegers Udførelse blev en Dronning, som kun ved Anger og Overvindelse behersker en glødende Lidenskab, der undertiden glimter frem og i Ydmygelsens frygteligste Dieblik bryder ud til vild, fortærende Flamme, men var en adelig, stille flagende Kvinde, som, hengiven i sin Skjæbne, gav endog Scenen med Elijabeth saa blidt og fromt bebreidende, som

Digterens Ord paa nogen Maade vilde tillade. Jfr. Jørgensens med megen Fiinhed, Smag og naturlig Maje-
 stæt mesterligt udførte energiske, stolte Elijabeth var det
 Eneſte i Fremſtillingen, ſom tildrog ſig overordenlig Op-
 mærkſomhed og vandt ſtærkt Bijald. — Da Schillers Tra-
 gedie blev opført havde imidlertid ogsaa Publikum allerede
 i halvtredie Maaned ſaaledes ſvælget i Henrykkelse over et
 Stykke, der ſaa ganſke anderledes brillerede ved Livlighed og
 overſtrømmede af Skjønheder, baade for Die og Dre, at
 det var „Maria Stuart“ til ingen ringe Gre.dog at op-
 naae ſem Foreſtillinger for halvt Huus. Koſebue forſtod
 bedre at ſtaffe tragisk Effect paa en behagelig Maade: i
 hans „Deodata“ overraskedes Publikum med en indeſpærret
 vanvittig Olding, Bold, Ivekamp paa Liv og Dod, Gjen-
 gangere, en ranet Frofen, foregivne Ziguenerer, gjenkjendte
 Børn, Forraffelser, Baghold og andre hjertegribende Eventyr-
 ligheder, ſom vare ſkruede op til et poetiſt Billede af
 Riddertiden ved maleriſke Dragter, impoſante Borgdecora-
 tioner, Baabenlege, Dands, Chor, Marcher og, fornemmelig,
 en af B. A. Weber mesterligt componeret Muſik med
 mange høiſt forſkjellige, hvert for ſig i den ſkjønneſte
 Melodioſitet karakteriſtiſke Nummere. Regner man dertil,
 at Jfr. Walter, ſom den ranede Deodata, henrev ved ſin
 yndige, naturligt uſkyldige Perſonlighed; at Nyge var en,
 om ikke juſt heldig erotiſk, ſaa dog, ved den tordnende
 Stemme og den rigtmykkede mægtige Figur, prægtig
 tyranniſk Ridder; at Stage gav den heltemodige virkelige
 Elſker i den Knaldeffectſtiil, hvormed han havde gjort ſaa
 ſtor Lykke i „Korsridderne“; at Rind var en elſkverdigt
 pudſeerlig og dertil inderlig godmodig Claus Nar; og at
 — fremfor Alt — Due, ſom hidtil kun havde tilfreds-

stillet i enkelte smaa Gammelmandsroller, pludseligt, til Alles Forbauselse, som den barnligt vånvittige gamle Syvald gav et ved mange psykologiske Smaatræk høist interessant og i det Hele saa fuldendt Mesterværk, at det aldrig, i sit Slags, er blevet overtruffet paa den danske Skueplads og erhvervede ham den da uhorte Udmærkelse, hver Gang at blive modtaget med en trefoldig Bisalds-salve, inden han endnu ret havde ladet sig see, — saa vil man kunne begribe, hvorfor dette ødselt udstyrede „romantiske Skuespil“ gjorde en uhyre Lykke, blev i fire Maaneder opført tolv Gange for oversyldt Huus og kunde have været givet langt oftere, dersom Holstein ikke, efter sit Princip, at stærkt besøgte Stykker burde lægges tilside, for at de længe kunde beholde Tiltrækningskraft, havde holdt det tilbage; som ogsaa begribe, hvorfor det en Snees Aar efter blev med Gysjen jaget fra Scenen, som noget smagløst Sammenjurium, hvilket ikke engang den fortræffelige Musik kunde gjøre udholdeligt. — Med Hensyn til Tendentis og æsthetisk Værd havde Kogebues Quasi-Sorgespil et fuldstændigt Sidedestykke i B. Bangs Lystspil „Masken“; thi i dette, som i hiint, gif det fornemmelig ud paa at gjøre en slaaende Virkning paa Mængden ved uophørlig Beglen af det Overraskende, Brammende og Forunderlige; og i begge efterstræbtes denne Virkning ved voldsomme, baade Kunst og Natur frænkende Midler. Havde Bang til „Uglspil“ søgt det Interessante i Poblens platteteste Voier, vilde han derimod i „Masken“ vise, at han ogsaa vidste at finde det i de allerfjæreste Kredses intimeste Forhold; dièse hans to Stykker vare grundforskjellige i Alt, uden i det gjennemgaaende Falske og Forskruede i Anlæg og Udførelse. I „Masken“ var det hele Væsen fornemt, sølsomt og

mystisk til den latterligste Overdrivelse. Da denne Urime-
lighed nød den Ære at blive opført til Festslighed af
Dronningens Fødselsdag, gaves den udstyret med al den
Pragt, hvorved den skulde have Tillokkelse; men saameget
var man dog, hvad Lysspillet angik, kommen til Afsmag
for det prætentiose Flaue, at den ikke med al sin ydre
Herlighed kunde vedligeholde den Interessé, hvormed den
strax blev optagen, udover Saisonnen.

En høist interessant musikalsk Nyhed, som vandt
glimrende Bisald ved en Theatret i enhver Henseende ære-
fuld Udførelse, var „Joseph og hans Brødre“. Méhuls
herlige, i ædel Simpeltid storartede Musik gjorde, under
Schalls fortræffelige Anførsel, stor Virkning og Frem-
stillingen udmærkede sig ved et sjældent ypperligt Ensemble.
Zinck var vel ikke, hverken i Person eller i Spil, en for-
trinlig Joseph, men han gav Rollen med en ham saa
usædvanlig Flid, at den blev ham særdeles klædelig, og
Syngepartiet, som han fuldeligen var Herre over og
yndede, sang han mesterligt, med Smag, Følelse og Kraft.
Jacob udførtes med høi patriarkalsk Værdighed af Fryden-
dahl. Et af de yndigste Billeder af reen, barnlig Ustyk-
dighed, der nogensinde er blevet fremstillet paa et Theater,
var Jfr. Walters Benjamin, som i Tone, Blik og enhver
lille Bevægelse havde, med al sin henrivende Skjønhed,
en saadan Naturlighed, at det syntes, som om hun, uden
at have gjort det mindste derfor og sig selv ubevidst, var
bleven fuldstændigt forvandlet til en poetisk Forklarelse af
den bibelske Skildring. Uovergaaelig, som hun var i denne
Rolle, var Ryge i Benjamins Modsatning, Simeon: en af
de colossaleste Fremstillinger af denne „Mester i det Co-
lossale“. Med rystende Sandhed, men ædelt og i stor

Stil, gav han, i Udseende og Rost, en vild og vældig Naturs Redboielse under Nag og mørk Fortvivlelse. Naar han, der ved Brødrenes Indtrædelse, langsomt og indsluttet i sig selv, fulgte bagefter dem og blev staaende med slapt nedhængende Arme, Hovedet sænket og Blikket heftet paa Jorden, ved at høre Josephs Navn styrtede frem iblandt dem med den mægtige Figur, det mørke Ansyn, de store, vildtstirrende Dine og med dumprullende Tordenroft udbrød: „Hvo taler om Joseph?“ foer en Rædsel gjennem Alle, som om en Løve var bleven vakt af sin Slummer og pludseligt sprang frem, færdig til Anfald. Og igjennem hele Rollen, i hans Sjæleuro, hans Anger, hans Bildelse i Samtalen med Joseph, hans Selvanklage for Faderens Fodder var den samme Vælde, ved en mageløs Forening af Natur og Pathos. Den lange Scene i anden Act er sildigere bleven betydeligt forkortet, som vistnok er anbefaleligt for enhverjohmhelst Anden; for ham indeholdt den ikke en Linie for meget: hver Replik var ham kun et nødvendigt Trin for Overgangen fra den qvalte, dybe Marter til et frygteligt Fortvivlelsesudbrud. Ogsaa var her hans Syngestemmes Giendommelighed af ypperlig Virkning, ligesom i det Hele Brødrenes Chor, hvori Nephthalis Smaasoloer ved Rosenkildes bløde, flangfulde høie Brysttenor og smukke Foredrag vakte stor Opmærksomhed, gif med overordenlig Kraft og Præcision. — Af „Agnes Sorel“ fik Theatret kun liden Glæde. Musikken, af Gyrowetz, fandt man vel særdeles tiltalende i Ensemblestykkerne, der udmærkede sig ved megen Adel i Melodie og Instrumentation, men Solonummerne havde en egen overraskende Afbrudthed, der berøvede dem Effect, og Texten blev endnu mere kjedsommelig, end den allerede i sig selv var, da Zinck, som Carl den

Syvende, den interessanteste Rolle, vel sang smukt, men i Spillet høiligen lod savne Munterhed, erotisk Barme og kongelig Anstand. Mad. Kind, som Fr. Walter nylig var bleven, gjorde baade ved Sangen og Spillet megen Lykke i Titelrollen; men foruden Frydendahls med Fiinhed, Natur og Anstand mesterligt spillede Dunois, var der i Fremstillingen kun Get, som i nogen særdeles Grad tildrog sig Publikums Opmærksomhed: nemlig Rosenkildes Udførelse af de la Ratinière. Fortvivlet over at see Saisonnen lakke mod Enden, uden at det var lykkedes ham, i en Charakterfremstilling at komme til at vise, at han var i Besiddelse af et Skuespillertalent, hvormed han holdt sig overtydet om at skulle kunne opnaae en større kunstnerisk Anseelse, end han følte, at det, uagtet hans skjønne Stemme, vilde blive ham muligt at tilkæmpe sig som Sanger, havde han med utrættelig Iver søgt at faae Tilladelse til at optræde i en stor comisk Rolle, ved hvilken han, om det end var med Fare for et afgjørende Nederlag, kunde i denne Retning gjøre sig ret bemærket af Publikum. Han havde valgt en overordenlig vanskelig Opgave: Hippeldanz i „Epigrammet“, en Rolle, hvori Knudsen havde gjort sig saa berømt ved Originalitet i Opfattelse og et rigt sprudlende Lune i Udførelse, at man ansaae det for voveligt om endog en af Theatrets første Kunstnere, ikke et Aar efter hans Dod, vilde forsøge sig i den, men aldeles dumdriftigt af Rosenkilde, der savnede Routine og — da Rollen, for nogenlunde at behage, nødvendigviis maatte spilles paa Knudsens Maade, — umuligt kunde hverken give sig hans Jovialitet eller med sin spinke Figur faae den tilfredse Fraadfers mægtige Tyldighed i Ansigt og hele Udseende. Imidlertid holdt Rosenkilde fast ved sin Begjæring, hvor meget han end fra alle Kanter blev angstet

for Udfaldet, og omsider gav Holstein efter, mere for ved en afgjørende Haseo at blive fri for flere saadanne Anmodninger, end i Forventning om, at der kunde komme noget blot Taaeligt ud af hvad han kaldte et halsbrækkende Bovesnykke. Ugen forend Opførelsen af „Agnes Sorel“ havde Rosenkilde gjort det og var, uagtet han maatte søge sin største Effect i saameget som muligt at ligne Knudsen og fandt sig i høi Grad generet af de Midler, han ved første Forestilling havde anvendt for at skaffe sit Ansigt Fyldighed, sluppen særdeles heldigt derfra, da han vandt meget Bifald og endog Holstein bekvemmede sig til at indromme, at der, hvorvel Rollen ikke passede for ham, var enkelte gode Steder i hans Spil. Dog, netop det, hvorved han snart især skulde gjøre Lykke og endnu i sin høie Alder bevarer Berømmelse: sit Talents Originalitet, havde han, ifølge Opgavens Natur, aldeles ikke deri kunnet komme til at vise, og med Hensyn dertil blev de la Ratinière — en naragtig Herremand, — saa at sige, den Rolle, hvormed han begyndte sin rette Kunstnerbane. Den i sig selv slaae Theaterfigur kunde ikke i den dygtigste og meest routinerede Comikers Hænder blive noget Mesterværk, men fik ved ham en naturlig Vøierlighed, som i hans Diction, Holdning og hele Personlighed viste sig paa en saa bestemt eiendommelig Maade, at den i Begyndelsen overraskede Tilskuerne; men efterhaanden som de af dens inderlige Overeensstemmelse med sig selv mærkede, at den ikke var nogen Famen efter Effect, men en selvstændig Uttring af en ægte comisk Kraft, vakte den megen Moerskab og optoges med stort Bifald. Da han anden Gang, fordi han brugte mindre ubekvemme Midler til at skaffe sig Fyldighed, spillede Hippeldanz med langt mere Frihed og Lune end

første Gang og derfor vandt endnu stærkere Bifald, skulde man have troet, at to saa forskellige Roller havde saaledes tilvendt ham Directionens Opmærksomhed, at den vilde have sørget for at skaffe ham Anvendelse; dog ingenlunde! denne maatte han endnu vente af Tilfældet; men — det stod ham ogsaa bi og skaffede ham den snart.

Det var i Literaturen en meget krigerisk Tid og Kampen førtes i Almindelighed ikke med Rolighed og Sandhedsfjærlighed, for at skaffe det Gode og Skjønne en af Fornuften billiget Overvægt, men med ustyrlig Hidsigthed og Fanatisme, for at tiltvinge Personer, Partier og Secter Herredomme og Ret lige ud til det Urimeliges og Smagløses yderste Grændse; man gik ikke til Angreb eller Forsvar med Grens Vaaben: Grunde og Beviser, men slog løs med Spidsfindigheder, Forvanskninger, bitter Spot og — hvis man ikke var dygtig til at haandtere disse — den plumpeste Grovhed. Under dette Nøre reistes angaaende et Theaterstykke en Bepværing, som, til enhver Tid vilde have vakt Bevægelse, men nu fremkaldte en literair Tumult, der gav mange Skandaler, og, meget karakteristisk for den Aand, som rørte sig i den, endte med et ligesaa raat som uretsfærdigt Overfald paa et andet Theaterstykke. Dehlenschläger havde omarbejdet sit i 1804 forkastede Syngespil „Freias Alter“ til et Lytspil i fem Acter, og deri ei alene forøget de langt mere ham tilhørende, end Charaktererne naturlige Overgivenheders Antal meget betydeligt, men indlagt en ny Person, en Mad. Geldschlingel, som han, om hun just ikke viser sig drukken paa Scenen, unegteligt vil have betragtet som stærkt forfalden til Drif, da der flere Steder siges om hende, at hun seer vel tidt i Flasken, og hun endog hos sig bærer fransk Brændeviin i en Gaude-

lavande-Flaske. Fornærmet over at Stykket ikke blev antaget, var Dehlenschläger saa ubesindig, i et meget maadeligt Skrift, hvori han kalder Forkastelsen en Kabale og skeet blot af Lune, at føre Klage derover for Publikum. Hvorvel Censorerne, ved at have antaget „Uglspil“, „Masken“, „Betlerpigen“ og andre aldeles forkastelige Tusserier, havde givet Anrsag til at troe, at de ikke vilde tilbagevise endog det fletteste Arbejde af en Dehlenschläger, lykkedes det dem meget godt at imødegaae Digteren i hver sit Forsvarsskrift. Rahbefs vandt især meget Bisfald, ved at han klart og i en rolig Tone fremsatte fornuftige Grunde, iblandt hvilke fornemmelig den, at han just paa Grund af at den Afgtelse, som Dehlenschläger fortjent stod i, ikke vilde vinde ved Opførelsen af „Freias Alter“, allermindst havde villet give det Stemme, fandt Billigelse hos enhver af Digterens uheldede Beundrere som hos Publikum i Almindelighed. Olsens Forsvar var heftigere, men ikke mindre overbevisende om, at han kun af de smagløse Overdrivelser, som han anførte Exempler paa at der var i Stykkets Charakterer og Sprog, havde ladet sig foranledige til Forkastelsen. Dehlenschläger selv gif ikke videre i Sagen, men den optoges strax med stor Iver af dem, som under den tidligere forbittrede Feide saaledes havde ophidset sig til Fanatisme, at de vilde have været beredte til at beundre og forsvare, som genialt, endog det Forkeerteste, naar der blot var givet dem Sikkerhed for at det var af Dehlenschläger; disse bekrigede, baade i Forsamlinger og Flyveskrifter, Censorerne og overhovedet Alle, som tillode sig at yttre en anden Mening, end den, hvilken de vilde have gjort til den eneste tilladelige, med alle de Spidsfindighedens og Grovhedens Baaben, som de i deres Harm kunde faae fat paa. Der

fremfattedes de forunderligste Paaastande og Sofismer. At Censorerne, ved at sende Stykket tilbage, havde erklæret, at „de ikke havde fundet de foretagne Forandringer saadanne, at de derved kunde troe sig besøiede til at omstøde deres Forgængeres Dom“, maatte ikke paa nogen Maade kunne udtrykke, som naturligt var, at de, uagtet Forandringerne, hvorved det dem velbekjendte Syngestykke var blevet et Lystspil, fandt det forkasteligt ligesom deres Forgængere havde fundet det; men skulde absolut sige, at de, for at komme til samme Dom som deres Forgængere, havde støttet sig paa disses Grunde, og deraf udvikledes dem vidløftigt en stor Brøde, thi saa havde de jo kun kjendt Dommen over det gamle Stykke ved Magt, men ikke censureret det nye Stykke! Med Hensyn til det Usædelige anførtes, at Ideen i „Hugo von Rheinberg“ er „af megen Anvendelse i Livet“, hvorimod Ideen i „Figaros Giftermaal“, som under Udviklingen af den franske Revolution havde viist en stor nyttig Virksomhed, til at blotte mange Samfundsbrosk, kun indeholdt en hemmelig Gift. Censorerne havde „aldeles intet beviiist om Stykkets Slethed og Bittighedernes Censformighed“ ved at anføre hele Scener deraf; thi — om de end kunde anføre femten, saa kunde det ikke begrunde Stykkets overveiende Slethed, og for at bevise Bittighedernes Censformighed, maatte de idetmindste have givet en Deduction af deres særegne Natur! Saa omstændeligt gjorde en anden af Stykkets Forsvarer sig det dog ikke med, til Fordeel for Stykket, at bestemme Bittighedernes Værd: han omstødte begge Censoreres mange Exempler paa smagløse og uægte Bittigheder blot med kort at erklære, at han fandt dem fortræffelige og ægte. Denne samme Kritiker, der i sit meget platte og plumpe Skrift

gik saa vidt i reent personlige Angreb paa Olsen, at han endog spottede hans Spinkelhed og stiklede paa, at hans Forsvarskrift kun fandt Medhold fordi han var „en god Bært“, frakjendte ogsaa Censorerne, to Professorer i Westhetiken, af hvilke den ene ofte var bleven fremhævet som Danmarks dygtigste Dramaturg, den Smag, der skulde være gyldig til at domme om „Freias Alter“ medens han fremsatte sin egen Dom som uomtvistelig rigtig; ja han forjmaaede end ikke at ville skaffe denne Dom Styrke ved at fremstille den urbane, kundskabsrige Olsen som en høist børneret Mand, uden Begreb om Kunst og Poesie. Dog, een Omstændighed vil være tilstrækkelig for klart at vise den Tendants, som laae i denne syrige Iver for det Skjønne. Rabbek var lige declagtig i Forkastelsen med Olsen og havde endydermere ikke skyet at vedkjende sig, at han vilde have stemt for den selv om Olsen havde erklæret sig for Stykkets Antagelse. En af dem, som hidtil, med en slau Persiflage og peerrovlerst Omstændelighed, der skulde gjælde for Bittighed og Grundighed, havde staaet i forreste Række mod Baggesen, fandt, at han nødvendigviis ogsaa her maatte lade sig see paa Kamppladsen. Da han imidlertid var ubetinget Beundrer af Rabbek som af Dehlenschläger, fremkom han med et Skrift, hvori han, for Forkastelsen af „Freias Alter“, gik rasende løs paa Olsen alene og overoste ham med de raaste Grovheder, stillede ham i Aand og Kundskab sammen med Carl Frederik Meiser, Ildbrands-historiens Forfatter, angreb ham for endeel slette Stykker, som Censorerne havde antaget i Forening, ja endog for nogle, som det var ham vitterligt, at Rabbek havde antaget, men Olsen modsat sig, og parodierede, med mange Haansord, hans i Forsvarskriftet fremsatte Raisonnement; — Alt

uden endog blot at nævne Rahbek mere end en eneste Gang, og da paa ingen Maade for at gjøre ham til Olsens Medskyldige; nei, tvertimod! kun for at sige Rahbek en Compliment for — den Agtelse, han viste Dehlenschläger som Æsthetiker, og at lade Olsjen vide, at Rahbek hyldede en anden Gud for Smagen end han!! — Forkastelsen var strax af Fanatikerne bleven betegnet som blot en Følge af Baggesens af den laveste Misundelse indstudte Forfølgelsesiver mod Dehlenschläger. Det hjalp ikke, at enhver af dem vidste, at Baggesen paa den Tid var udenfor al venstabelig Forbindelse med Censorerne; det var Angsten for hans Kritik, der skulde have drevet dem til den Formastelse at forkaste et Arbejde af Dehlenschläger. Strax efter at Dehlenschlägers „Til Publikum“ var udkommet, hed det i et Opraab til „Universitetets Studerende“: „Vi have seet den Mand, der engang henrykkede, naar han greb i Strengene, at slænge Harpen tilside, og dybt fornedre sig under hvad han var. Vi have hort ham, hjemkommen, at tale et Sprog, laant fra Fiskerjellinger i Paris, medens Dehlenschläger hjembragte fra Rom sin Corregio!“ Efter endnu yderligere at have betegnet ham som „den glindsende Klapperslange“, som „en kold, vaklende Natur, uden Charakter, som uden Holdning, et Rør, der røres hid og did af Vinden“, hedder det: „Denne er den Følelse, hvormed vi have skuet Baggesens kaade Indsnit i Dehlenschlägers Ære. Vi have tiet. Saalænge det blev ved Ord, kunde vi rolige see dem presse tilbage, som asmægtige Pile mod en Kobbermuur; men man er gaaet til Handling: Freias Alter er forkastet igjennem Theatercensorerne!“ — Baggesens onde Skjæbne vilde, at hans Opera „Trylleharpen“ just under den forbittrede Kamp om „Freias Alter“ var

under Indstudering til Opførelse i Anledning af Kongens Fødselsfest. Det var strax en Formodning, at „Studenterne“ vilde paa Baggens Bærk tage Hævn over „den Mand, der“, som det ogsaa hed i Dpraabet, „var sunken saa dybt, at han, engang udrustet med Gvner til at henrive saligt i Beemod og Lyst, anvendte flere Aar af de let tællelige Dage til forsætlig at forbitte Menneskers Liv, og forgifte for Folket selv Nydelsen af den Frugt, han egenhændig engang rakte det.“ Baggens Text til „Trylleharpen“ var vel ikke noget Mesterværk, men stod dog langt over de æsthetiske Uteerligheder, som taaltes af Studenterne og hver Aften gave fuldt Huus; kun den høieste Uretfærdighed kunde ville behandle den som Scenen uværdig. Desuden sagde Rygtet, hvad der ogsaa siden fandtes fuldigen Sandhed, at Kuhlaus Musik var et genialt Bærk, fuldt af henrivende Melodier, især i dens erotiske og pathetiske Partier, og glimrende instrumenteret. Flere ansete Videnskabsmænd, der holdt sig udenfor Partiestridighederne, søgte derfor med Iver at bringe Ungdommen fra dens Beslutning at foranstalte en Udpibning, der, som Baggens erklærede, men befindige Modstander, Conferentstraad Gold, sagde, kun vilde blive Studenterne til Skandale og Dehlenschläger til Skade. De fornuftige Forestillinger vilde neppe have dæmpet Ophidselsen og just i Afgjørelsens Dieblisk kom en Omstændighed til, af hvilken den gjorde sig berettiget til endog den raaeste Medfart. Samme Dag, som Festforestillingen af „Trylleharpen“ bekjendtgjordes i Adressaavisen, anmeldtes i denne tilsalg et af Stud. theo. Peder Hjort, der nylig i de bekjendte „Tolv Paragrapher“ havde styrket Raseriet mod Baggens, ved med oprørende Hensynsløshed at angribe ham som Digter, Kritiker og

Menneske, forfattet Skrift, der var betitlet „Om en høist mærkelig Lighed imellem Trylleharpen, saakaldet originalt Syngeespil af J. J. Baggesen, og samme Stykkes Original“, og hvori Baggesen besvoldtes for at have udgivet en anden Forfatters Arbeide for sit. Nu var Baggesens og Stykkets skammelige Fordømmelse uafvendelig. Det hjalp ikke, at den sengeliggende Baggesen Dagen efter i Avisen erklærede, at han med Documenter og Vidner vilde fuldkommen godtgjøre Besvoldningens Falskhed, og bad sine upartiske Landsmænd, at de, indtil dette kunde skee, vilde troe ham paa sit Ord; allerede Dagen efter gjentog Hjort i Avisen med Bestemthed sin Sigtelse, tilføiende, at det ikke var forunderligt om Justitsraaden vilde bevise dens Falskhed, da „han jo flere Gange havde beviist, at han ikke selv længer var til, uagtet man jævnlig fik eftertrykkelige Beviser paa det Modsatte.“ Sagen gjorde uhyre Opsigt: overalt, hvor Fanatismen ikke gjorde det til en Troesartikel, at Baggesen var en Mand, der var istand til endog det Lumpneste, fandt man det ubegribeligt, at den store idee- og tankerige Digter skulde have tilvendt sig en slet tydsk Opera og deels oversat, deels omarbejdet den, for at give den ud for sit Bærk; men ganske visse vare Alle paa, at Baggesen vilde blive udpebet paa det frygteligste, hvorledes end Stykke og Musik vare; ja af Frygt for at hans Modstandere end ikke under Festsforstillingen vilde kunne tæmme deres Begjærighed efter at komme ham tillivs, var der endogsaa ved den truffet overordenlige Foranstaltninger til at overholde Fred og Orden. Urbødighed for Kongehuset og at kun faa af de Bibelystne vare tilstede, fordi det ikke var „den rigtige Aften“, holdt imidlertid ethvert Uvilliesudbrud tilbage. Der blev, efter

Skik, kun applauderet ved Kongens Indtrædelse og Vortgang; under Forestillingen herskede den dybeste Tavshed. For saavidt som de Tilstedeværende vovede under Forsølgens stærke Tryk at yttre en Mening efter Opførelsen, der, hvad Udstyr og Præcision angik, paa ingen Maade gjorde Theatret Vre, faldt den ud til: at Musikken var fortræffelig, men hist og her vel lang og derfor noget trættende; Stykket ret underholdende og i flere Partier poetisk skjønt; Spillet særdeles godt, med Undtagelse af, at Zind, som jo rigtignok havde den vigtigste Rolle, overgik sig selv i Kulde; og Sangudførelsen ypperlig, fornemmelig for Rosenkildes Vedkommende, da han havde sunget Orpheus's lille Partie saa henrivende, at man ikke kunde erindre Noget, der, i Forhold til sin Betydning, havde gjort en saa overraskende herlig Virkning. Til den anden Forestilling — „den rigtige Aften“ — bleve Billetterne til Gallerie- og Parterrelogerne, hvorfra Angrebet især skulde skee, da man, som en af Førerne havde udtrykt sig i en hos Restaurateur Fousjanée afholdt Forsamling, „maatte befrygte Oversald af Parterrepoblen“, betalte Sjouerne med indtil det Femdobbelte af Prisen; og der uddelees gratis i Parterret Exemplarer af Hjorts Beskyldningskrift, hvori — meget betegnende for den Redelighed, med hvilken der blev skaffet Beviser for Baggesens foregivne Uredelighed, — den hele første Act af „Trylleharpen“, der først var udkommen samme Dag som Skriftet, sandtes aftrykt tilligemed Parallesteder af den Kunzen paa en just ikke smuk Maade fralokkede tydske Opera „Ossians Harpe“, der skulde være den virkelige Original. Under Opførelsen bleve mange Numere stærkt applauderede uden at Modstanderne vovede anden Indsigelse, end ved bagefter Vi-

faldet at raabe „For Kuhlau!“, at forvare sig imod dets Anvendelse paa Stykket. Indtrykket af Forestillingen var saa gunstigt, at Partiet, hvor stærkt det end var, ikke engang efter den havde Mod til at træde frem i al den Frygtelighed, som der var gaaet Rygte om, at det vilde vise sig i. Ved Dækkets Fald lod et stærkt Bravoraab, hvorunder der atter hørtes „For Kuhlau!“ men kun et Par Piber. Derpaa indtraadte en Tavshed, som maaskee vilde være bleven Enden paa det Hele, hvis nogle Klappere ikke, for at have det sidste Ord, efter et Par Minuters Ophold igjen havde givet sig til at applaudere. Nu begyndte Pibningen fra alle Kanter og fortsattes under Parterrets og Parkettets Klappen og Bravoraab. Midt under den heftigste Kamp udbragte en vældig Stemme fra Parterret et „Baggesen leve!“, der fremkaldte en stærk Bisaldsfulve ledsaget af frygtelig Piben og fra Galleriet besvarede med „Den rette Forfatter leve!“, hvilket optoges med stormende Applaus. Med afveglende Overmagt havde Klapperne og Piberne kæmpet i henved en halv Time og adskillige Grovheder, som begge Partier midt under Stoien tilftraalede hinanden, lode befrygte, at det vilde komme til Haandgribeligheder; da traadte Stadens Commandant, Grev Schulenburg, ind i Parterret og raabte med hoi Røst: „Stille i Hs. Maj. Kongens Navn! Den Første, som nu piber eller klapper, bliver arresteret!“ Dermed var Roligheden tilveiebragt; Alle forlode strax Huset i Stilhed. — Det var ikke gaaet ganske efter Oppositionens Program: Baggesen skulde have haft et høitideligt pæreat, men den siden berømte Videnskabsmand, som fra tredje Etage skulde udslynge det, havde enten under Stridens Hede glemt Af-talen eller ikke fundet Stemningen saa god, at han kunde

vente det vilde faae stor Anklang. Imidlertid, dette og noget endnu Haanligere: Stykkets Udpibning strax efter Duverturen, faasnart Dækket var gaaet op, ligesom var skeet med „Betlerpigen“, blev besluttet til tredie Forestilling, der endydermere var Forfatterastenen. Beregningen slog dog feil, thi Baggesen had om at Stykket maatte blive henlagt indtil han havde beviist at være dets rette Forfatter. For alligevel at finde Leilighed til en Demonstration imod ham og for Dehlenschläger, greb man til, den 22de Febr., efter Forestillingen af „Røverborgen“ at udbringe et „Dehlenschläger leve!“, som vel optoges med et trefoldigt Hurra af dem, der vare komne i den Anledning, men kun meget lunken tiltraadtes af Publikum.

Sommerfuepillene bragte atter en Række, med Hensyn til mæsterlig Udførelse baade af enkelte Roller og i Ensemblet, saa høist udmærkede Forestillinger, som nogensinde vare givne paa den danske Scene. Derimod vare de to store Kogebueste Nyheder, hvorpaa der blev anvendt en saa overordenlig kunstnerisk Dygtighed, af den allerfletteste Art. En, ved Coupering, Antitheser, Flittervittigheder og maniereerte Pis=Pas=Replikker, saa forskruet Dialog, som der gaaer igjennem hele Marionetspillet „De mistænksomme Egtefolk“, har Kogebue selv kun opnaaet at sammennitte Mage til i enkelte Scener af de mange Stykker, hvilke han, som dette, har troet at gjøre til Comedier ved en plump, frivol Behandling af de delicateste menneskelige Forhold. Det var beundringsværdigt, hvorledes kunstnerisk Omhu formaaede at tilrette og afrunde noget saa Forkeert og Skarpt saaledes, at ei alene det Hele kunde af dannede Tilskuere sees med Behag, men endog enkelte Figurer, navnlig den af Lindgreen med megen Smag opfattede og

grundcomist udførte Gartner, bleve virkelig interessante. Et endnu værre Mafværk bødes der Publikum i „Sorger uden Rod og Rod uden Sorger“: ikke Mennesker, men de væmmeligste Caricaturer, forslidte Situationer, drøie Tvedydigheder, det Piquante søgt i plumpe Betydninger til Tidsbegivenhederne, Bittighedsjagerie og sammenrimpede Klude af Forfatterens egne Arbejder dannede en stor Farce af faadeste Natur. Alligevel bragte ogsaa her det fortræffelige Spil en elskværdig overgiven Tone ind i det plumpt overdrevne Sammensurium; især vare Frydendahls fornemme, frydende von Pelz og Lindgreens Magister Schnudrian to kostelige Narre. „Det tilmurede Bindue“, et lille halvt rørende Stykke, ogsaa af Kogebue, havde et Par særdeles smukke Scener og gav Nyge, som en fattig Muurmester, der i en Muur finder et Skrin og, efter selv at have overvundet Fristelsen til at beholde det, sætter sin brave Sønns Redelighed paa Prove dermed, Veilighed til at skabe en lille Charakterkildring, hvori alle Træk samlede sig til et saa skjønt, sandt og fyldigt Billede af en gammel Haandværkers ærlige, kraftfulde Jævnhed, at den ved en henrivende Naturlighed gjorde overordenlig Virkning og i kunstnerisk Værd kunde stilles ved Siden af hans herligste store Fremstillinger. — En mærkelig Nyhed bragte Sommer-Repertoiret i Sørgespillet „Brøden“ af Müllner, thi dette Stykke er det eneste, som her er blevet givet af denne Forfatter, der dengang entusiasmerede Tydskland som Opfinder af „den moderne Skjæbne-Tragedie“, hvori man vilde finde en saa inderlig og i Poesiens Bæsen naturligt begrundet Forening af den romantiske og antike tragiske Digtning, at den allerede erklæredes for den eneste Ubenbarelseform under hvilken Melpomene herefter vilde være

berettiget til Dyrkelse paa den tydske Scene. At den Glødenhed i Udtrykket af Lidenskaberne, ved hvilken denne Tragedieart, med dens piinlige Situationer, ofte i det Comiske faldende Græsseligheder og convulsive Kampe mod en uafvendelig Skjæbne, fornemmeligen udmærkede sig og i Tydskland gjorde stor Virkning, ikke var nok til at begeistre det danske Publikum, saa at den ægte poetiske og nationale Tragedie for en Tid trængtes i Baggrunden, maa ansees som særdeles heldigt, saameget mere, da de med Kløgt anlagte voldsomt spændende Scener ogsaa her fandt lidenskabelige Beundrere og Ryge udførte Hugo med stor tragisk Styrke. De Poesiens sande Venner, som ikke vare indviede i Theatrets Mysterier, frygtede meget for at det moderne tragiske Tydsferie alligevel vilde med dette Stykke blive slæbt ind i Repertoiret, thi Directionen antog det strax efter tredie Forestilling til Opførelse. Dette skete imidlertid ingenlunde i den Hensigt at give det; men — for „at hjælpe paa Sommerselskabet“, ved at lade Theatret godtgjøre den Betaling, som det havde givet G. Boye for den, et bedre Arbeide værdige, fortræffelige Oversættelse. Da Privat-Entrepriisen havde faaet det af den givne Honorar betalt af den kongelige Kasse, var der ikke mere Tale om nogen Opførelse.

Tre af Theatrets, hver i sin Kunstart, høitfortjente Mænd endte i denne Saison deres Hædersbane. Schwarz's Mandskraft var saa svækket, at han ikke mere nu, især da han var bleven uvant med at fremtræde offentlig, kunde paa Scenen samle sin Sukommelse, hvorfor hans sidste Farvel til Publikum blev ham Nødvendighed. Han levede endnu i 21 Mar, men Rummer over de flette Aar, hvorunder hans to gifte Børn levede, havde da han, 85 Aar

gammel, døde, allerede i et Par Aar gjort ham aldeles sløv og udeeltagende for Alt hvad der omgav ham. — Den 83aarige Galeottis Død blev ikke noget Tab for Skuepladsen, for saavidt som han nu havde overlevet sit digteriske Genie og heller ikke mere var istand til med Kraft at forestaae Balletvæsenet; men dette mistede fra hans Bortgang hurtigt sin hele tidligere store Anseelse, da der ikke fandtes en Gæst, der hverken som Compositeur eller Forstander var istand til at blive hans blot taalelige Aflojer. Bournonville, der udnævntes til Dandsedirecteur, dannede vel flere unge dygtige Solodandsende, men Galeottis ypperlige mimiske Skole forgik ganske med ham og der var Ingen til at give de mangfoldige Deeltagere i Ensemblet den fornødne Anviisning, Rettelse og Livfuldhed; i en tør, mangelfuld Udførelse og med et affjasket Udstyr jalmede de herlige gamle Balletter mere og mere. — Kunzen blev, efter lang Svagelighed, hvorunder han dog stadig, uagtet den Bitterhed, som store legemlige Smerter og mange Fortredeligheder paa den senere Tid havde lagt i hans Uttringer og Gemyt, var virksom i Theatrets Tjeneste, pludseligt bortrevet ved et apoplektisk Anfald. Under 22 Aars Embedsførelse havde han, som genial Componist, dygtig Sanglærer, smagsfuld og energisk Orchesteransfører og en i alle Forhold aandslivlig og praktisk Mand, gjort sig høiligen fortjent af Theatrets Musikvæsen og vundet almeen Agtelse ved en fast og retskaffen Charakter. Hans Post blev nu deelt saaledes, at Concertmester Schall, der allerede under hans hyppige Sygdomsforfald med stor Dygtighed havde anført Orkestret, fik Directionen over den instrumentale Musik og Syngespilproverne, og den hidtilværende anden Syngemester Ludvig Zinck tildeeltes Skolen for Solo-

sangere og Partiernes Indstudering, i hvilket Embede han i høi Grad udmærkede sig ved med megen Smag og Iver at virke for et smukt, sjælsfuldt og karakteristisk Foredrag, saavel som ved en sjelden Evne til i Partierne at gjøre Smaaforandringer, som, uden at skade Compositionens Prag, gjorde Udførelsen enten lettere eller brillantere for Sangeren. — At Heger efter Ansøgning afgif med Pension vilde have været et meget soleligt Tab, dersom han i Theatrets Interesse havde anvendt sit Talent med samme Bedholdenhed, som han, medens han var begejstret for Skuespilkunsten, havde viist i at udvikle og forædle det. Men nu, da han havde vundet fortjent betydelig Anseelse hos Publikum og besad et glimrende Repertoire, var han af Egoisme og Særhed bleven Theatret saa fjendsk, at han søgte sig utilfreds med alt, hvad der vedkom det, var gnaven og opfarende i Omgang med sine Kunstfæller og kom saa vidt i den Distraction, som han altid havde havt smaa Anstød af, at han, uagtet den overordenlige Flid, hvormed han memorerede sine Roller, flere Gange under Forestillinger glemte Replikker, som han, hvor lange Pauser det end foraarsagede, ikke vilde gjenoptage, gif ud paa urette Steder, ja endog, til stor Forvirring for sine Medspillende, sprang med en Replik ind i en anden Act, end den der spillede. At Frydendahl var bleven Instructeur bragte hans Harme over Theatertilstandene til det Yderste; thi baade anslog han, med Uret, Frydendahls Genie og Dannelselse meget ringe, og var det hans Overbeviisning, at Instructurembedet burde være givet ham eller Foersom, som begge lige lidet egnede sig for det. Ved den Bidenhed og det vrantne Lune, hvormed han i denne Saison gjorde sig baade Directeurer og Kammerater ubehagelig, var den

talentfulde Mand selv Skyld i at Ingen tog sig hans Bortgang nær. — Med dyb Beklagelse havde derimod Personalet saavel som Publikum modtaget Efterretningen om Foersoms Død. Han havde vel ogsaa af og til staaet paa en spændt Fod med enkelte af sine Kunstfæller og da var hans Tone just ikke den høfligste, men Alle agtede den kundskabserige Mand og Shakespeares geniale Oversætter; de Mange i det daværende Personale, som kun altfor ofte fik Leilighed til at sole med sig selv, at de vare uvidende, begrebe, at han maatte vide meget, for at kunne udrette Noget, om hvilket den dannede Verden udtalte sig med saa stor Beundring: de havde Respect for hans store Aands-overlegenhed, og solte sig stolte af at en saa udmærket Mand horte til deres Stand, endskjondt de ingenlunde i den vilde tillægge ham det store Værd, som Publikums stadigt stigende Bisald syntes at maatte forudsætte. Alligevel erkjendte Personalet, at Foersom ogsaa i kunstnerisk Henseende var et for Diebliffet uopretteligt Tab, thi skjondt endog hans herligste Fremstillinger vedblivende kun vare en poetisk Anvendelse af hans Personlighed, havde han vundet meget i Ansigtets bestemte og ædle mimiske Udtryk, ligesom han ved Flid havde opnaaet at give sit af Naturen svage og ubetydelige Organ megen Smidighed, saa at han særdeles inderligt kunde foredrage erotiske Replikker og, naar Sygelighed ikke svækkede hans Kraft, give Stemmen et Præg af Energie, som dækkede dens Mangel paa Styrke. I de saakaldte borgerlige Elskere, iblandt hvilke kun saa horte til hans af Publikum meget yndede Partier, fik han vel en ret tilfredsstillende Efterfølger i Liebe, der havde en smukkere Figur, som han desuden bar bedre; men i Roller, hvori han havde glimret ved erotisk Følelse, Ild og Phantasie-

fylde, holdt man ham for uerstattelig, og at nogle af dem alligevel bleve spillede, viste kun, at han ogsaa virkelig var det indtil hans Sag omsider opnaaede en ny talentfuld Fremstiller. En Omstændighed, som bidrog meget til hos Personalet at vække dyb Deeltagelse ved Foersjoms Død, var, — hvad der vel ved Theatret burde være blevet i varigere og taknemmeligere Minde, end det er blevet, — at det egenlig var ham, der havde undfanget Ideen til og kraftigst arbejdet for Grundlæggelsen af „Theatrets Enke- og Borneforsørgelseskasse“, en Beldædighedsanstalt, som man forudsaae at ville blive mange af Personalets frængende Efterladte til Trøst, og hvoraf hans Kone og Børn netop skulde have den sørgelige Lykke at være de Første, som node Godt. Man troe ikke, at det var let for Foersjom at bringe Personalet til at samvirke for Udførelsen af et saa indlysende gavnligt Foretagende; nei, de samme fløve Afviisningsgrunde, som i 1789 mødte Schwarz, mødte Foersjom i 1816, om end ikke fra saa mange Sider og saa afgjørende. Han lod imidlertid ikke Sagen falde, men skaffede sig Bistand hos nogle ansete Kunstfæller, der som brave Familieforsørgere deelte hans Bekymring for de Efterlevendes Skjæbne. I Forening med dem gjorde han Directionen saa varme Forestillinger om, hvorledes den, ved at bidrage til en saadan Indretnings Grundlæggelse, paa den skjønneste, nyttigste og varigste Maade vilde vise Sandheden i sin ofte gjentagne Forsikkring om levende Interesse for sine Undergivnes Vel, at den endelig udvirkede en kongelig Resolution, ifølge hvilken Beneficer for en saadan Indretning allerede fra denne Saisons Begyndelse skulde finde Sted. Støttet hertil fik Foersjom omsider de fleste af Personalet til at indgaae paa den Betingelse, som var

stillet for Indtrædelsen, saa at han inden sin Dødsdag havde den Beroligelse at vide Anstaltens Oprettelse sikret. Først den 29de April, tre Maaneder efter hans Død, opnaaedes imidlertid en forelobig kongelig Approbation og den 29de Mai Stadfæstelse paa „Forfristerne“, hvis vigtigste Bestemmelser vare: Naar den ene Egtfælle er ansat ved Theatret, er det Hjemmel nok til Indtrædelse i Kassen; Deeltagelsen berouer ved Kassens Oprettelse paa fri Billie, men er siden Forpligtelse for Enhver, der ansættes med fast kongelig Gage; den aarlige Indtægt havees af fire Beneficestiftninger, 1 Procent af hvert Medlems fulde Gage og Renterne af det aarlige Dplag; Enkensionen ansættes til $\frac{1}{4}$ af den Gage, hvoraf Procenten sidst blev svaret, men maa ikke i de første 6 Aar overstige 200 Rdlr. Solvvardie aarlig; det, som Indtægtens rene Overskud aarlig maatte overstige 1200 Rdlr. Solvvardie henlægges til en for afdøde Interessenters trængende Børn indrettet Børnesorgelseskasse, over hvis Indtægter og Udgifter føres særskilt Regnskab; og Indretningen bestyres ved en Direction af fire Personer, hvilke Interessenterne selv af deres eget Middell udnævne, som tiltrædes af en sagkyndig Mand, hvem Theaterdirectionen dertil formaaer, og under Forsæde af Theaterchefen. Ved Joersoms Død fra en Kone, der var i flette Aar, havde en ringe Gage og sad med uforsørgede Børn, fremtraadte det Belgjørende i Indretningen ret levende for Personalet, og de Saa, som endnu havde holdt sig tilbage, ilede med at lade sig indtegne som Medlemmer.

Den eneste Forogelse af Personalet skete ved Cettis Gjenoptagelse, som han ikke opnaaede uden megen Banse-
lighed. Hans Reise til Sverrig havde saa lidet aabnet

ham Lykkens Bei, at han allerede i April 1816 ansøgte om at maatte igjen indtræde i sit Numer med den tidligere Gage; men Holstein var ham endnu mere ugunstig end før, fordi han „saa rasl havde forlangt Afslæd, da man ikke strag vilde give et saa ungt Menneſte store Roller,“: den 3die Mai fik han bestemt Afslag, og paa hans gjentagne Ansøgning i Novbr. blev ganske tørt svaret, at Directionen ikke kunde indstille ham til Gjenoptagelse; da han selv havde begjæret Udtrædelse af Hs. Maj. Kongens Tjeneste, maatte han henvende sig til Allerhøiſtſamme, for at see om han kunde erlange den Raade, som han derved havde givet tilkjende, at han ikke behøvede. Cetti, som meget godt vidste, at hans Gjenindsættelse kun vilde blive at opnaae ved Directionens anbefalende Betænkning angaaende hans Andragende, tabte alt Haab og søgte at ernære sig ved Underviisning i Sang og Guitarrespil, hvori han selv kun havde en almindelig Dilettants Færdighed. Imidlertid, N. L. Bruun var hans ivrige Protector; han havde, for at gjøre den unge Mand bemærket af Publikum, endog havt den latterlige Idee at ville skaffe ham, der, som Enhver vidste, var meget uforsaren i Retskrivning, en lillebitte literair Anseelse, og derfor oversat en kogeboek Bagatelle, hvoraf Cetti paa Titelbladet blev gjort til Oversætter. Da Bruun ikke med al sin Indflydelse havde kunnet vinde den ellers imod ham saa søielige Holstein for sin Protégé, faldt han paa at forsøge det med et Puds. Det hed pludseligt, at Cetti ganske havde slaaet sig af Tanterne at gaae til Theatret igjen, og da Sagen et Hjerdingaar efter var glemt, blev Holstein, ved Bruuns Arrangement, inviteret til et lystigt Herreselskab hos den spanske Gesandt Grev Noldi. Just som Tonen ved Bordet var

meest oprømt hørtes fra et Sideværelse en med megen Smag og Følelse foredraget Romance. Holstein spurgte forundret, hvem det var, der sang saa smukt. „Et ungt Menneske,“ svarede Greven, „der ikke alene har en deilig Stemme, men er smuk og som skabt for Scenen. Ham kunde De bruge, Hr. Kammerherre; men han trænger ikke til Theatret. De maatte byde meget høit for at faae ham.“ Der blev nu sunget et Par muntre Viser, og Holstein, som blev mere og mere indtaget af Stemmen, udbrød tilsidst: „Det er Skade, at han forlanger mere end vi kan give Begyndere; men han vil jo snart gjøre saamegen Lykke, at vi nødes til at betale ham godt, og vilde han gaae ind paa sædvanlige Vilkaar, tog jeg ham ubejeet.“ — „Saa kom ind og hilts paa Deres Chef, Hr. Cetti!“ raabte Greven. Holstein blev meget forbausset og søgte at skjule sin Forlegenhed over ikke at have kjendt Stemmen ved at sige: „Det er mageløst hvor Deres Stemme paa et Par Aar har forandret sig til sin Fordeel; Foredraget har ogsaa vundet meget.“ Under 11te Marts blev Cetti ansat med sin havte Gage, 300 Rdlr.; men for Resten af Saisonnen kom han kun til at udføre enkelte Ubetydeligheder, som han tidligere havde spillet.

Da den mimiske Kunst nu aabenbart var sin Undergang nær, kom meget heldigt et glimrende Monster for den blot dandsjende Virtuositet, hvilken Nøden havde henviist den danske Terpsichores Dyrkere til for det første kun at gjøre sig interessante ved. Mad. Ginettis Udvortes var ikke deiligt, men takkeligt; hun bar sin høie, smækkre Figur med megen Anstand, havde særdeles skønne, afrundede Bevægelser og udmærkede sig fornemmelig ved den ordenlige Lethed, Smidighed, Gracie og Smag, hvormed

hun kjækt slagrede omkring, gjorde de meest overraskende vanskelige Pas og stod i Stillinger, som i Almindelighed vare meget maleriske, men ikke sjeldent tiltalte mere ved det Driftige og Brillante, end ved plastisk Skjønhed. Hun var den første Dandserinde, som her vakte Opsigt ved den beundringsværdige Fasthed og Færdighed, hvormed hun bevægede sig paa Taaspidserne og udførte de sværeste Pirouetter. Hendes Dands, som man i Forstningen fandt hist og her noget indecent, høstede umaadeligt Bisald, gav stadigt fuldt Huus og blev strax efterlignet af de unge Dandsrinder, blandt hvilke Mad. Jansen med størst Bisald optog hendes Stil. — Af mere kunstnerisk Værd havde det været, om en saa fortræffelig dramatisk Sanger som Gerstäcker var bleven tagen til Mønster, men der var dengang ikke her Nogen, der paa en bemærkelig Maade kunde gjøre sig hans ualmindelige Fortrin som Sanger og Skuespiller egne. Som Musiker stod han tilbage for Zinck, og med Hensyn til naturlige Stemmemedler for Rosenkilde, men i dramatisk Sang overragede han langt dem Begge. Hans høie Tenor var af en meget behagelig Charakter, især for Romancer og erotiske Partier, som han udførte med et henrivende følelsesfuldt Foredrag, og dertil var han begavet med en smuk, slank Figur, en fin, ædel Ansigtshyggning og en i det Hele strax ved hans Indtrædelse paafaldende elskelig og interessent Personlighed, som, da hans Holdning og Bevægelser vare baade gratiose og naturlige, gjorde ham til en høist indtagende Syngespilleker. Han gjorde glimrende Lykke, især som Almar i de første Scener af „Noverborgen“, hvori Zinck forresten, af kunstbroderlig Velwillie, gjorde det Kunststykke ikke alene at synge Camillos Pas-

partie, men at synge det med en saadan Kraft og varm Colorit, som han kun sjeldent gav sine Tenorpartier.

Halvfjerdsfindstyvende Saison.

1817.

- S. 31. Aug. 24. Don Juan (f. Theatrets Enkekasse).
 M. 1. Sep. 1. Kabale og Kjærlighed.
 Ti. 2. - 82. Mafkeraden; 19. Adolf og Clara.
 To. 4. - 42. Hververne.
 F. 5. - 8. Paadigtede Galskab; 17. Alexis.
 L. 6. - 25. Don Juan (f. Capellet's Enkekasse).
 M. 8. - 30. Ungdom og Galskab.
 Ti. 9. - 17. Bortførelsen fra Seraillet.
 To. 11. - 15. Sovedrikken.
 F. 12. - 12. Korsridderne.
 L. 13. - 46. Aline (f. Theatrets Enkekasse).
 M. 15. - 74. Barselstuen; 82. Amors og Ball. Luner.
 Ti. 16. - 30. Mennefskhad og Anger.
 To. 18. - 34. Melampe; 116. Statuen.
 F. 19. - 2. Kabale og Kjærlighed.
 L. 20. - 18. Domherren i Milano (f. Capellet's Enkekasse).
 M. 22. - 61. Zemire og Azor.
 Ti. 23. - 11. Hugo von Rheinberg.
 To. 25. - 3. Kabale og Kjærlighed.
 F. 26. - 12. Silkeftigen; 9. En Times Hgteskab.
 L. 27. - 11. Octavia (f. Theatrets Enkekasse).
 M. 29. - 10. Gittebarnet.
 Ti. 30. - 15. Røverborgen.
 To. 2. Oct. 23. Dove Elsker; 10. En Times Hgteskab.
 F. 3. - 28. Medbeilerne.
 L. 4. - 8. Podoiska (f. Fattigv.).
 S. 5. - 19. Henrik den Femtes Ungdom; 56. Bødkeren.
 M. 6. - 12. Fanchon.
 Ti. 7. - 12. Hjemkomne Rabob.
 To. 9. - 1. Laura.

- F. 10. Oct. 6. Abracadabra; 23. Fruentimmerhaderen; 117. Statuen.
 L. 11. - 51. Herman von Unna (f. Capellet's Enkefæsse).
 S. 12. - 18. Borgermesterfamilien.
 M. 13. - 2. Laura.
 Ti. 14. - 1. Joconde (Cetti: Grey Robert).
 To. 16. - 52. Herman von Unna.
 F. 17. - 11. Maleren og Eigene; 48. Rolf Blaaskæg.
 L. 18. - 3. Laura (f. Forf.).
 S. 19. - 31. Ungdom og Galtskab.
 M. 20. - 2. Joconde.
 Ti. 21. - 53. Herman von Unna.
 To. 23. - 26. Don Juan.
 F. 24. - 32. Ungdom og Galtskab.
 L. 25. - 10. Palnatofe; Arie af Fischer, Bæsfanger; 59. Afguden (f. Knudsens Enke).
 S. 26. - Concert og 1ste A. af „Bortførelsen fra Scrailet“ (tydsk) (f. Fischer).
 M. 27. - 79. Politiske Randstøber; 60. Afguden.
 D. 29. - 1. Salomons Dom (f. Ti).
 M. 3. Nov. 11. Paul og Virginie; 63. Fanden er los.
 Ti. 4. - 11. Palnatofe.
 D. 5. - 2. Salomons Dom (f. To).
 To. 6. - 21. Bovelige Prøve; 33. Konnerne; 98. Vaskepigerne.
 F. 7. - 3. Joconde.
 L. 8. - 3. Salomons Dom (f. F.).
 S. 9. - 12. Octavia.
 M. 10. - 4. Salomons Dom.
 Ti. 11. - 16. Sovedrikken.
 D. 12. - 5. Salomons Dom (uden Abon.).
 To. 13. - 30. Han blander sig i Alt; 101. Linna og Valvais.
 F. 14. - 17. Kjerlighed paa Landet.

- L. 15. Nov. 1. Macbeth; Foersoms Minde (f. Mad. Foersom, i Anl. af hendes Mand's Bearbejdelse af Macbeth).
 S. 16. - 62. Zemire og Azor.
 M. 17. - 8. Landstedet ved Kongeveien; 20. Azemia.
 Li. 18. - 2. Macbeth.
 Lo. 20. - 4. Joconde.
 F. 21. - 28. Gevinsten i Glasfelotteriet; 27. Skatten; 61. Afguden.
 L. 22. - 16. Røverborgen (uden Abon.).
 S. 23. - 43. Henrik og Pernille; 25. Skuespilleren imod sin Billie.
 M. 24. - 6. Pigen fra Landet.
 Li. 25. - 50. Apothekeren og Doctoren.
 Lo. 27. - 24. Afbrudte Reise; 119. Ziguenernes Leir.
 F. 28. - 51. Jacob von Thybo; 99. Vaskepigerne.
 L. 29. - 4. Sammensværgelsen mod Peter den Store; 46. Nina (f. Rosing).
 S. 30. - 24. Barnlig Kjerlighed; 38. To Grenaderer.
 M. 1. Dec. 3. Macbeth.
 Li. 2. - 100. Den Stundesløse; 47. Nina.
 Lo. 4. - 33. Ungdom og Galskab.
 F. 5. - 83. Maskeraden; 26. Skuespilleren imod sin Billie.
 L. 6. - 5. Joconde (uden Abon.).
 S. 7. - 28. Virtuosen; 36. Don Kanudo.
 M. 8. - 54. Herman von Unna.
 Li. 9. - 14. De Sandsesløse; 24. Fruentimmerhaderen.
 Lo. 11. - 15. Operetten; 62. Lagertha.
 F. 12. - 25. Embedsiver.
 L. 13. - 8. Joseph og hans Brødre; 28. Kildereisen; 1ste A. af „Entrepreneuren i Knibe“ (f. Mad. Fryden-dahl).
 S. 14. - 17. Farlige Raboskab; 34. Konnerne.
 M. 15. - 41. Gulddaafen.
 Li. 16. - 51. Viinhøsten.
 Lo. 18. - 19. Lystige Passagerer.

- F. 19. Dec. 47. Didrik Menschenfræk; 13. Taute Aurora.
 L. 20. - 4. Macbeth (f. To.).
 S. 21. - 5. Fattige Poet; 17. Den Døve.
 M. 22. - 52. Viinhøsten.
 Ti. 23. - 27. Skuespilleren imod sin Villie; 11. En Times
 Høsteskab.
 L. 27. - 7. Faruk; 18. Opdagede Hemmelighed (f. Mad.
 Clausen).
 S. 28. - 42. Gulddaasen.
 M. 29. - 17. Skillerummet; 49. Kjærlighed uden Strømper.
 Ti. 30. - 14. Landsbytheatret.
 1818.
 F. 2. Jan. 43. Hververne; 37. Amor og Psyche.
 L. 3. - 9. Slottet Montenero (f. F.).
 S. 4. - 9. List imod List; 72. Honnette Ambition.
 M. 5. - 32. Jægerne.
 Ti. 6. - 17. Hvor Tiden løber; 28. To smaa Savoyarder.
 To. 8. - 8. Faruk.
 F. 9. - 19. Adolf og Lovise.
 L. 10. - 38. Tvungne Giftermaal; 36. Drageduffen (f.
 Lindgreen).
 S. 11. - 13. Fanchon.
 M. 12. - 33. Pudseerlige Arvinger; 21. Hønskjøbet.
 Ti. 13. - 1. Aften er ikke Morgen lig; 38. Amor og
 Psyche.
 D. 14. - 52. Jacob von Thybo (f. To.).
 To. 15. - 10. Slottet Montenero.
 F. 16. - 20. Henrik den Femtes Ungdom; 63. Lagertha.
 L. 17. - 6. Salomons Dom (uden Abon.).
 S. 18. - 9. Gamle Skuespiller; 3. Theaterfeben.
 M. 19. - 2. Aften er ikke Morgen lig; 118. Statuen.
 Ti. 20. - 14. Fanchon.
 To. 22. - 15. Snedige Brevverling; 64. Fanden er los.
 F. 23. - 37. Drageduffen.
 L. 24. - 26. Gendrillon; 15. Snorrige Fættene (f. Rind).
 S. 25. - 11. To Klingsberger.

- M. 26. Jan. 39. To Grenaderer; 38. Hemmeligheden.
 Ti. 27. - 19. Selim, Prinds af Algier; 62. Afguden.
 To. 29. - 1. Dfferhøitiden.
 F. 30. - 43. Gulddaasen; Divertissement af J. Schneider
 og Jfr. Pfeiffer.
 L. 31. - 3. Aften er ikke Morgen lig; 39. Amor og
 Psyche (f. Forf).
 S. 1. Feb. 5. Troldkvinden Sidonia.
 M. 2. - 43. Elleve Juni; 120. Ziguenernes Leir.
 Ti. 3. - 2. Dfferhøitiden.
 D. 4. - 34. Ungdom og Galskab; Divertiss. (f. J. Schnei-
 der og Jfr. Pfeiffer).
 To. 5. - 8. Skriftemaalet; 37. Romeo og Giulietta.
 F. 6. - 15. De Sandsesløse; 38. Romeo og Giulietta.
 L. 7. - 6. Kjærlighedsintriguen i Binduerne; Divertiss.
 af Schneider og Jfr. Pfeiffer; 2. Soldaterne
 (f. Mad. Andersen).
 S. 8. - 16. Høgtstands scenen; 25. Jean de France.
 M. 9. - 14. Bærtøhuset; 29. To smaa Savoyarder; Di-
 vertiss. af Schneider og Jfr. Pfeiffer.
 Ti. 10. - 3. Soldaterne; Divertiss. af Schneider og Jfr.
 Pfeiffer.
 D. 11. - Concert af Lemming, Guitarist, Student og
 forhen Musikkdirecteur i Rio-Janeiro.
 To. 12. - 13. Eliza Werner; 40. Amor og Psyche.
 F. 13. - 18. Skillerummet; 21. Azemia.
 L. 14. - 7. Kjærlighedsintriguen i Binduerne; 78. Kjær-
 ligheds Magt (uden Abon.).
 S. 15. - 5. Herr Malesherbes's Roser; 11. Galningen.
 M. 16. - 3. Dfferhøitiden.
 Ti. 17. - 44. Hververne.
 To. 19. - 8. Kjærlighedsintriguen i Binduerne; Divertiss.
 af Schneider og Jfr. Pfeiffer.
 F. 20. - 4. Dfferhøitiden.
 L. 21. - 15. Axel og Valborg; 1. Rosen og Rysset (f.
 Liebe).

- S. 22. Feb. 31. Han blander sig i Alt; Divertiss. af Schneider
 og Sfr. Pfeifer.
 M. 23. - 7. Intermezzet.
 Ti. 24. - 19. Unge hidtige Kone; 39. Romeo og Giuletta.
 To. 26. - 17. Egtstands-scenen; 1. Førrige Tider og
 nuomstunder.
 F. 27. - 72. Jeppe paa Bjerget; 83. Amors og Ball.
 Luner.
 L. 28. - 29. Johanna Montfaucon (uden Abon.)
 S. 1. Marts (luffet form. megen Sygdom iblandt Personalet).
 M. 2. - 9. Kjærlighedsintriguen i Binduerne; 4. Tilmurede
 Bindue.
 Ti. 3. - 4. Kabale og Kjærlighed.
 D. 4. - 31. Pernilles korte Frøkenstand; 2. Førrige Tider
 og nuomstunder (f. M.).
 To. 5. - 75. Varselsstuen; 63. Afguden.
 F. 6. - 3. Førrige Tider og nuomstunder; 39. Tvungne
 Giftermaal.
 L. 7. - 9. Joseph og hans Brødre; 11. Fruentimmerhøvn
 (f. G. Zinck).
 S. 8. - 11. Mistro og Skjelmerie; 14. Tante Aurora.
 M. 9. - 29. Medbeilerne.
 Ti. 10. - 29. Gevinsten i Glasfelotteriet; 4. Førrige Tider
 og nuomstunder; 84. Amors og Ball. Luner.
 D. 11. - 20. Adolf og Lovise (f. To.).
 To. 12. - 19. Borgermestervfamilien; 65. Fanden er løs.
 F. 13. - 24. Epigrammet.
 L. 14. - 6. Alma og Elfride; Concert (f. Schall).
 M. 23. - 14. Unge hidtige Mand; 25. Fruentimmerhaderen
 (f. S.).
 Ti. 24. - 35. Ungdom og Galtskab.
 D. 25. - 31. Mennekehød og Anger (f. F.).
 To. 26. - 12. Bonden som Dommer.
 F. 27. - 4. Laura.
 L. 28. - 13. Deodata; 8. De Ushynlige (f. Due).
 S. 29. - 53. Jacob von Thybo.

- M. 30. Marts 30. Johanna Montsfaucon.
 Ti. 31. - 5. Laura.
 D. 1. Apr. Concert; Declamatorium; 3. Det var mig! (f. Blindeinstituttet).
 To. 2. - 9. Paadigtede Galstaf; 24. Lønkammeret; 48. Nina.
 F. 3. - 10. Kjærlighedsintriguen i Vinduerne; 20. Unge hidfige Kone.
 L. 4. - 13. Korsridderne (f. Fattigv.).
 S. 5. - 4. Skilsmisfen; 20. Skjændegjæsten (Ifr. Galeotti d. f. Julie).
 M. 6. - 9. De Ushnlige; 64. Lagertha.
 Ti. 7. - 14. Deodata.
 To. 9. - 16. Arjel og Balborg.
 F. 10. - 18. Den Døve; 66. Fanden er løs.
 L. 11. - 6. Maria Stuart (f. Saarede og Faldnes Efterladte).
 S. 12. - 10. Slægtstabet.
 M. 13. - 25. Afbrudte Rejse; 41. Amor og Psyche.
 Ti. 14. - 21. Renaud d'Alt; 52. Semiramis.
 D. 15. - 1. Fostbrødrene (f. To.).
 L. 18. - 10. Masaniello (f. Døvstummeinstituttet).
 S. 19. - 9. Skriftemaalet; 33. Landsbypoeten.
 M. 20. - 2. Fostbrødrene.
 Ti. 21. - 9. Landstedet ved Kongeveien; 40. Indtoget.
 D. 22. - 5. Macbeth (f. F.).
 To. 23. - 38. Drageduffen.
 F. 24. - 44. Dyveke.
 L. 25. - 3. Fostbrødrene; 53. Semiramis (f. Forf.).
 S. 26. - Concert af Mad. Marianna Cessi, Sangerinde.
 M. 27. - 101. Den Stundesløse; Arie af Mad. Cessi; 54. Semiramis.
 Ti. 28. - 7. Alma og Elfride.
 F. 1. Mai 22. Bovelige Prøve; Bygmaleon, ved Mad. Cessi; 18. Galante Gartner.

- L. 2. Mai 1. Solens Præstinde (f. Theatrets Enke-
 kasse).
 S. 3. - 48. Didrik Menschenkræk; 5. Forrige Tider og
 nuomstunder.
 M. 4. - 20. Selim, Prinds af Algier.
 Li. 5. - 40. Tvungue Giftermaal; 65. Lagertha.
 D. 6. - 13. Qvindelist; 50. Soliman den Anden (f. L.
 Zinck, som Comp.).
 To. 7. - 2. Solens Præstinde.
 F. 8. - 4. Jøstbrødrene.
 L. 9. - 6. Laura; 84. Hververen (f. Capelletts Enke-
 kasse).
 M. 11. - 12. To Fædre; 30. Nabenbar Krig (f. S.).
 Li. 12. - 14. Qvindelist; 28. Skatten; 85. Hververen.
 D. 13. - 14. Herøridderne (f. To.).
 To. 14. - 15. Deodata.
 F. 15. - 3. Solens Præstinde.
 L. 16. - 17. Sovedriften (f. M.).
 S. 17. - 37. Feiltagelserne.
 M. 18. - 4. Solens Præstinde.
 Li. 19. - 63. Zemire og Azor.
 D. 20. - 7. Bridelin; 49. Rolf Blaaskæg (f. Theatremaler
 Cocchi for 2 Decorationer).
 To. 21. - 25. To Dage.
 F. 22. - 8. Intermezjet.
 M. 25. - 26. To Dage.
 Li. 26. - 40. To Grenaderer; 50. Rolf Blaaskæg.
 To. 28. - 73. Scppe paa Bjerget; 100. Vaskepigerne.
 F. 29. - 20. Udolf og Clara; 15. Qvindelist.
 L. 30. - 1. Pizarro (f. Theatrets Enkekasse).

(Ved et Selskab af Skuespillerne, med Undtagelse af de
 for nævngivne Personer anførte.)

- M. 1. Juni Concert; Scener af „Tancredo“; Der Kaufmann
 und seine Tochter (f. Hesse og Kone).

- M. 8. Juni 1. Siri Brahe; 2. Rosen og Rysset.
 L. 20. - 10. Latterlige Jølsomme; 1. Negerflaverne.
 M. 27. Juli 1. Kjerligheds Kamp; 1. De syv Lanter.
 F. 7. Aug. 2. Kjerligheds Kamp; 2. Syv Lanter.
 M. 10. - 2. Negerflaverne; 3. Rosen og Rysset.
 F. 14. - 1. Moderens Portrait.
 M. 17. - 21. Rysgjerrige Fruentimmer; italienske Arier af Cetti.
 D. 19. - 3. Kjerligheds Kamp; 3. Syv Lanter.
 F. 21. - 1. Frokosten i Bellevue; 2. Siri Brahe.
 M. 24. - 1. Ugtmændene paa Eventyr.
 Ti. 25. - 1. Hofforgen; 22. Rysgjerrige Fruentimmer.
 F. 28. - 1. Den nye Cendrillon.
 L. 29. - 2. Nye Cendrillon.
 S. 30. - Der Dorfsbarbier; Röschen und Christoph (ved Röpke).
 Ti. 1. Sep. De 3 første A. af „Regulus“; 1. Rastdagen (f. Stage).
 To. 3. - 1. Comedien i Ravnekrog; 12. Staffet Dands er snart sprungen (f. Choristinderne).

Der havde i forrige Saison været megen Klage over Repertoirets Usikkerhed ved Sygdomme, som, efter hvad der var vel bekjendt iblandt Publikum, i de fleste Tilfælde traf ind naar Sygdoms anmelderne skulde i Selskab eller endog syngge i Concerter, spille paa Privattheatre eller være med til Klubgilder. De Mangfoldige, som, uden at kjende Theatret, vide gode Raad for al dets Brost og Bræk, havde saa ivrigt bebreidet Directionen, at den ikke ved det simple, eneste og indlysende sikke Middel at doublere Rollerne gjorde Ende paa dette Uvæsen, at der endelig, for at den selv kunde være udenfor den Uvillie, som saavel en Antagelse som en Afviisning af Principet rimeligviis vilde

medføre, blev nedsat en Commission desangaaende, og i denne optoges Schwarz, fordi han, hvis Sagkyndighed Ingen kunde bestride, nu, da han var afgaaet, maatte ansees som uinteresseret i Afgjørelsen. Hans Erklæring gik ud paa: „Det var aldeles falsk, naar der til Støtte for Rolledoublingen blev anført, at den fandt Sted ved alle udmærkede fremmede Theatre; thi med Undtagelse af Théâtre français, hvor der holdtes Skuespillere, som alene vare engagerede til at doublere, fordi det var en Nødvendighed, eftersom man kun havde een eller to faste Skuespillere til hvert af de ordinaire Fag, fandtes netop ikke et eneste Theater, hvorved Doubling var indført som Princip, og det var en bekjendt Sag, at naar Publikum vidste, at en Doublant skulde optræde i en Hovedrolle, hvilken han dog i Almindelighed havde spillet med stor Applaus i Bordeaux, Marseille eller andre Provinds-Hovedstæder, da var Forestillingen kun slet besøgt. Doublingen var forkastelig i Henseende til Kunsten; thi hvor i een eller flere af et Stykkes Roller underordnede Skuespillere skulde optræde ved Siden af Talenter, maatte ikke alene saadanne Roller tabe meget, men der kunde aldrig tilveiebringes noget Ensemble, som dog er det, hvorved Forestillingen skal have sin bedste Glæde for de dannede Tilskuere, hvilke det især maa være en dygtig Bestyrelses Sag at give Tilfredsstillelse, især da den kan være vis paa, at ogsaa Mængden, hvorvel den ikke selv veed af det, bedst amuserer sig naar alle de Rollehavende passe godt til hverandre og tractere deres Charakterer med Liv og Præcision. Doublingen er meget skadelig for Theatret, da der ogsaa for Doublanterne maa holdes Prover, og skulde Doublanterne være færdige til strax at optræde i paakommende Sygdomstilfælde, altsaa

med en Times Barsel, maae Proverne paa de Stykker, som i de nærmeste Dage skulle gives, være dobbelt saamange som ellers, hvilket vil berøve Theatret saamegen Tid og saa betydeligt trainere Indstuderingen, at Repertoiret maa blive endnu slettere og fattigere paa Nyheder, end Publikum finder at det er; saaer derimod Doublanterne ikke ligesaa mange Prover som de egenlige Rollehavende, og jævnsides med dem, saa maae Forestillingerne dog gaae tilbage, indtil de kunne faae dem. Derfor er Doubleringen ogsaa netop Publikum, som skulde satisficeres ved den, til stort Afbræk i dets Fornoielse af Skuespillet: det saaer slette Forestillinger ved Doublanternes Indtrædelse i vigtige Roller, og hvis Doublanterne altid skulle være capable at staae paa rede Haand, tillige færre nye Stykker ved de mange flere Prover, som maae holdes for Tilfældet af en Acteurs Sygdom, som maaskee ikke indtræffer, saa at Tiden, som derpaa anvendes, er spildt. Endelig er Doubleringen i høieste Maade til Fordærvelse for god Skik og Orden i Skuespillerselskabet; thi der er intet bedre Middell til at stifte Chicane, Misundelse, Avind og Splid i Personalet. I de fleste Tilfælde kan, med et Par Dages Barsel, Fordelen af Doubleringen opnaaes uden Principets Skadelighed, ved at en Anden i Hast lærer en syg Skuespillers Rolle, og dette skeer meget ofte; men under alle Omstændigheder er et Stykkes Ombytning ved en Skuespillers Forsald meget at foretrække for at gaae ind paa et Princip, af hvilket Skaden for Publikum er langt større, end den Fordeel, det indbilder sig at høste deraf; i det høieste er det Abonnenterne, som, naar de ikke have Forstand til at indsee, at det vil gaae ud over dem expres, dersom Directionen belemrer Personalet med mange unyttige Prover.

kunne beklage sig over Stykkers Forandring; de andre Theaterbesøgere ville jo staae sig bedre ved at faae et godt indstuderet Stykke for et, som ikke kan gives uden en Hovedrolles Forfuskning, eller ved at opsætte deres Besøg til en anden Aften. For sit Vedkommende troede han (Schwarz), at Directionen for et kongeligt Theater var forpligtet til Publikum at give saa fuldendte Forestillinger, som den med en soigneur Brug af Theatrets gode Kræfter kunde præstere, men ikke at holde fast paa en bestemt Forestilling, naar den ikke kunde opføres et dannet Publikum værdig. Forresten ansaae han en streng Overholdelse af Loven, som forbød en Skuespiller, der havde meldt sig syg, at forlade sit Hjem, for det eneste kraftige Middel til at forhindre foregivne Sygdomstilfælde." Denne Erklæring tiltraadtes i Gæt og Alt af Commissionens andre Medlemmer, som endydermere tilføiede, at en planmæssig Doublering vilde være uudførlig ved det kongelige danske Theater, dersom det vedblivende skulde være istand til regelmæssigt at give Forestillinger. Derved skete det da ikke denne gang, at Bestyrelsen spildte Theatrets Tid og Kræfter paa at bevise Publikum, at det snart vilde føle sig meget utilfreds med Doubleringsprincipets Bedtagelse; men den fornuftige Argumentation forhindrede ikke, at der offentlig fremkom haard Anke over, at „Directionen havde opgivet den intenderede Foranstaltning, som man var sikker paa at ville være ligesaa behagelig for Publikum som gavnlig for Theatret“.

Et andet, og velfortjent, Angreb paa Directionen strax i Saisonens Begyndelse fremkaldte den meget ubesindigt selv. Holstein var overhovedet meget tjenstvillig og kunde især ikke godt bringe over sit Hjerte at afflaae dem,

der enten stode i Anseelse hos ham eller for hvem han personlig havde Godhed, en Anmodning, naar det kun paa nogen Maade var ham muligt at opfylde den. Iblandt andre Misbrug, som blev gjort af hans Hjælpsomhed, var den, at bekjendte litteraire Personer ofte anmeldte, at de agtede at oversætte et eller andet Stykke, hvoraf de, til Bedømmelse af Censorerne, indleverede Originalen, og blev denne antaget da bade de om Oversætterhonorarets Forudbetaling, for, naar denne var fæet, ikke mere at tænke paa den Sag, med mindre de bleve haardt manede. De, som hyppigst fik antaget Oversættelser af dette Slags, vare N. T. Bruun og Rahbek. Den Første pleiede dog, naar han engang imellem af Holstein fik en lille Mindelse, i Hast at seie saa mange Oversættelser af, at de givne Forskud bleve dækkede, men Rahbek stod bestandig meget betydeligt til Resistance. Paa denne Maade havde Theatret faaet en Mængde antagne Oversættelser, hvoraf nogle ansaaes at være henlagte som stiltiende erklærede for ubrugelige, og andre slet ikke vare paabegyndte. Denne Saisons Abonnement indbragte kun 92,482 Rdlr., hvilket var 39,000 Rdlr. mindre end forrige Saisons: en Differenti, der, paa Grund af at Bengenes Værdie havde betydeligt forbedret sig, ikke var saa stor, som den syntes, men dog gjorde Holstein meget ængstlig for Kassen nærmeste Fremtid. Da der just i de Dage i et Directions-møde fremkom Andragende om et Oversætterforskud, bemærkede han derfor vranten, at Theatret jo nu maatte have en uhyre Mængde allerede betalte Oversættelser, og da Tiderne ikke mere vare saaledes, at Kassen havde Evne til at udrede Honorar for hvad den havde Overskud af, kunde han ikke bevilge noget som helst Forskud, men maatte tvertimod forlange, at Directionen

udtryffeligt bekjendtgjorde, at den ikke for det første behøvede flere oversatte Stykker og overhovedet maatte tage Brug af hvad den havde betalt, førend den kunde forpligte sig til at opføre Noget, som efter Opførelsen skulde betales. Denne Forholdsregel, hvorved han vilde sikke sig imod alle fremdeles Forsøg paa at misbruge hans Godmodighed, blev uden videre Overveielse strax tiltraadt af Olsen, som aldrig havde benyttet hvad der af dem, der vare indviede i Traffikken, kaldtes „en forloren Oversættelse for en snever Vending“; og Rahbek fandt, at det ikke for ham gik an at gjøre Indvending, endstjøndt han, som han siden yttrede, „nok indsaae, at det vel maatte have onde Suiter.“ Der blev da under 28de August 1817 udstedt følgende mærkelige Bekjendtgjørelse: „Da Theaterdirectionen er forsynet med et saa betydeligt Antal antagne og endnu ikke opførte Oversættelser af Skuespil i forskjellige Sprog, at den ikke i flere Aar seer sig istand til at bringe dem paa Skuepladsen, finder den sig forpligtet, indtil videre, at frabede sig Indsendelser af oversatte Skuespil, ligesom den med Hensyn til Originalstykker, paa samme Grund, finder sig besøiet at bekjendtgjøre, at den indtil videre ikke seer sig istand til at give de Originalforfattere, der maatte indsende Stykker, nogen bestemt Forsikkring, til hvad Tid de, i Tilfælde Stykkerne maatte blive antagne, kunne vente at see dem paa Skuepladsen, og altsaa saae deres Forfatterasten derfor.“ Neppe var denne Bekjendtgjørelse udkommen førend det mundlig og i Bladene gik løs imod Directionen med Beskyldninger, Bebrejdelser og drøi Spot. Det hed, at den maatte have henliggende et for flere Aar tilstrækkeligt Antal fortrinlig gode Oversættelser, da den ellers vist ikke havde villet frabede sig alle Oversættelser; men i saa Fald kunde

man ikke begribe, hvorfor den i flere Aar fornemmelig havde givet oversatte flette og slet oversatte Stykker. Heller ikke kunde man ansee den for „besøiet“ (et Ord, som Rahbek, der havde conciperet Bekjendtgjørelsen, altid brugte i Betydning af „foranlediget“) til at give Advarsel imod Originalers Indsendelse, derjom den ikke havde en betydelig Deel gode Originalskuespil, og da maatte man troe, at den kun havde villet skarpe Publikum's Nydelse af dem, ved hidtil at gjøre et Udvalg af de allerfletteste, thi om der var udsat en Præmie for det platteste dramatiserede Vaas, havde man ikke kunnet faae større Mesterværker end „Ugl-spil“ og „Betlerpigen“. Man vidste vel, at den Direction, hvoraf Rahbek var Medlem, just ikke opmuntrede Originalforfattere, men at den troede sig besøiet til at advare dem, som maaskee havde Talent til at blive det, imod at indgive Stykker, under Straf af at see deres Fordeel deraf udsat til en Fremtid, som den ikke engang vilde indlade sig paa at bestemme en Grændse for, det havde man dog ikke ventet af den. Man udbad sig Opmærksomhed for, at Originalstykker vare saa slet anskrevne hos Directionen, at den ikke engang paa det kongelige Theater gav dem, det allerede eiede, men havde kastet nogle af de bedste ud af Repertoiret til Proveklude for en Skole, der, foruden at være afmægtig til deres blot taalelige Opsyrelse, ved skjodesløs Behandling gav dem en fuldkommen slet. Der spurgtes, om Directionen, naar den tog Hensyn til den ringe Løn og store Fare, som Originalforfattere havde at vente, vel kunde troe, at den, for at slippe for Arbeider, hvilke fremmede Theaterdirectioner meente ikke at kunne faae for mange af, skulde være nødt til at stramme Talenterne og fortælle, at den aldeles ikke trængte til dem,

men tvertimod allerede havde sit literaire Pakhuus overfyldt med deres Varer. Spotten blev endnu bitterere da der i den første Maaned, efter at Personalet havde haft Hvile i et Fjerdingaar, kun gaves et eneste nyt Stykke, og den blev idelig opfrisket ved Opførelsen af saadanne Sager, der vidnede om, som Duffen sagde til Rahbek efter første Forestilling af „Aften er ikke Morgen lig“, at „Directionens store Dplag nok meest bestod af molædt Gods.“ Bærst var det imidlertid, at Holstein ikke, ved at blive Skyld i Directionens Prostitution, opnaaede at sikkre sig imod de „forlorne“ Oversættelser: man vidste saa godt at benytte hans Føielighed, at deres Antal allerede i denne Saison forogedes med tre og var i stadig Stigen indtil en kraftigere Willie, fire Aar efter, ganske afflaffede dem paa en ikke lovmæssig Maade.

Den almindelige Utilfredshed med Theatrets Tilstand virkede meget til, at den offentlige Mening udtalte sig afgjørende for en i denne Saison af L. Kruse og den tidligere Skuespiller, nu Overfrigsscommissair, Regimentsquarttermester Schönberg indgiven Ansøgning om Tilladelse til i Kjøbenhavn at oprette „et Folketheater“. Meget formaaende Mænd i Kongens nærmeste Omgivelse satte sig i Bevægelse for at bevirke en gunstig Resolution; men Frederik den Sjette meente, at det var Noget, der ene og alene kunde afgjøres ved en Betænkning af Theaterdirectionen, som den eneste Autoritet det paalaae at have Sagkyndighed og at bære Ansvar for Følgerne. Holstein og Rahbek vare aldeles imod Oprettelsen af noget som helst offentlig, af en Entrepreneur grundlagt og bestyret Theater; Olsen erklærede sig derimod for den, da han var af den faste Overbeviisning, at en Concurrents vilde være langt mere gavnlig end

skadelig for det kongelige Theater, hvis Bestyrelse, efter hans Mening, ene kunde have, i den dem anfortroede kongelige Indretnings og Kunstens Interessse, at foreslaae saadanne Bestemmelser, hvorefter den eller de, hvem et Privilegium maatte blive forundt, ikke skulde kunne krænke de Rettigheder, hvilke ere at ansee som naturligen tilhørende den danske Skueplads, som et af Hs. Maj. understøttet Nationaltheater, eller være istand til at indføre saadanne Sager, som stride imod Begrebet dramatisk eller ere folkefordærvende ved Anstødeligheder imod Religion, Moral, gode Sæder og en saadan sund Smag, som man maa ønske at bevare hos en fornuftig Almue; i hvilken Henseende han holdt for, at der ved et Theater af denne Art burde af Cancelliet ansættes en af den kongelige Theaterdirection foreslaaet, men siden af det kongelige Theater aldeles uafhængig og kun Cancelliet ansvarlig Censur. Af de to modsatte Meninger var Kongen personlig gunstigt stemt for Minoritetens; men da Holstein forestillede, at dersom den blev fulgt, vilde han være i den smertelige Nødvendighed at bede sig entlediget fra Chefsposten, hjalp det ikke engang at Frederik den Sjettes ellers altformaaende Ven, General Bülow, arbejdede for at sætte den igjennem. „Det er for vigtig en Indretning til at her kan hazarderes,“ svarede Kongen. „Hvem forstaaer sig ret paa den? Holstein kjender den nu engang; men spørg kun Hauch om han veed Nogen, der duer til at have med den at bestille, dersom Holstein gaaer bort.“ Ansøgningen blev afflaet.

Skuespil-Repertoirets Nyheder vare i denne Saison, med en eneste Undtagelse, af alvorlig Art. Schillers „Kabale og Kjærlighed“, som aabnede Rækken, fandt Publikum altfor almindeligt i Motiverne: de vare ganske af

samme Natur, som i de iffslandst-fogebuefke rørende Skue-
 spil; havde end Charaktererne mere poetiff Aand og det
 dog hiff og her ffærkt overspændte Sprog fførre Fynd,
 Rigdom og Energie, faa traf alligevel Tilffuerne atter her
 det Sædvanelige: de høiere Stænders Aunaffjelfe, Neder-
 drægtighed og Dndffab ffillet i Kontrast mod den rigtignof
 mindre daunede, men mere retfflafne Borgerffand; og des-
 uden var Tonen Publikum for mørk, Udvifflingen for pünlig,
 Kataffroffen for uhyggelig. Spifflet tjente i det Hele ikke
 til at give en faa ffjølemartrende Skiffdring et Liv og Op-
 fving, som kunde forffone med den; men forffærkede tvert-
 imod, ifær i de Elffendes Scener, ofte det Svulfftige i
 Digterens Udtryk, iftedetffor at fføre Fnderlighed og naturlig
 Omhed eller Smerte over i det. Kun Ryge, der med ffør
 kunffneriff Kraft og al den Sandhed og Værdighed, som
 kunne lægges i en faa tyranniff Fader, udførte Præffidenten,
 og Haack, der med ffin Comiff gav i von Kalb en meget
 original Fremffilling af en naragtig, hjernetom Hofmand,
 vare fuldeligen deres Opgaver vogne; Ifr. Fjorgensen spillede
 Lady Milfford forffæffeligt med den hende i faadanne Roller
 egne elegante Dametournure, men ffavnede Anffigtsffjønhed og
 den nødvendige Belfflang i Talefftemmen for at give Skiff-
 dringen al den af Digteren beregnede Viffkning, og Claujen
 lod det, som Wurm, ikke mangle paa ffør Ffid, uden derved
 at kunne komme ud over den almindelige Maneer i Frem-
 ffillingen af Theaterffurke. Styffket blev optaget med Vi-
 ffald, men vakte kun ringe Interæffe. — Bar Tilfføb fuldt
 Beviff for dramattiffe Værkers Værd, da kunde B. Bang
 glæde ffig ved, at han i samme Skueffpilart havde langt
 overgaaet Schiller, thi „Laura“, hvormed han nu frem-
 traadte fom Sørgeffpiffdigter, blev ikke alene modtaget med

Jubel, men gav fuldt Huus ved alle de Forestillinger, det fik i denne Saison. Ogsaa heri var det den stille borgerlige Ustyld og Ynde, som blev forhaanet og traadt i Støvet af de Store; men Bang havde bedre forstaaet at fortrylle Mængden ved Dydens uskyldte Lidelser: den Forsfulgte var omgivet af høi Forflarelse, Forsølgerne blændede ved ældgammel Adel og stor udvortes Glæds. Det var ikke poetisk Mand, ikke Pathos, som virkede henrivende i dette, af andre Theaterstykker, fornemmelig „Kabale og Kjarlighed“ og „Emilie Galotti“, inspirerede Værk, thi Dialogen er meget trivial i Udtryk saavelsom Tanke; men Alt er mystisk, spændende, opskruet og giver sig den Air af Betydning, som meest imponerer det skuelystne Publikum, fordi den lægger al den Bram, som den kan opdrive, paa det Udvortes: her har man en Skuespillerinde, som lever stille, i smaa huuslige Forhold, men er et saadant Bidunder af Deilighed og kunstnerisk Fuldkommenhed, at hun ikke destomindre udbajnes som bekjendt og tilbedet over hele Italien, ved enhver udført Rolle er det udelukkede Stof for alle Samtaler, og hvor hun blot viser sig bliver Gjenstanden for Tyrsterens som for Folkens høieste Beundring; her er en ung Greve, der af Kjarlighed til hende udgiver sig for en fattig Kunstner, men skal gistes med en ung Grevinde af et overordenligt hoitanset Huus og derfor med Laura maa lide frygtelige Forsølgelser, indtil de begge, overvældede af Lidelserne i denne Verden, ved egen Haand tage Livet af sig, for at forenes i en bedre; her er en straalende Festsasten med Illumination og et virkeligt pladskende Springvand; en i al sin personlige Ubetydelighed værdig Fader, der er i Generalsjefmarskalkuniform; en adelhjertet, jernhaard Broder, som af Agtelse for sin Adel

gjør sig stofdov for Blodets Røst; en englefsjon lille Grevinde, der ved gaaset Pjattethed skal forestille et elskeligt Naturbarn; en i Kappe indhyllet Ubejendt; en i Pragt svømmende Adelsdame, der udflækker overraskende fløgtige Intriquer; et stort glimrende Tjenerstab; og, som den poetiske Blomst, mange sværmerisk udtrykte, men ved deres Jævnhed almeenfattelige Reflexioner over Kunstnerliv, Dyd og Kjærlighed. Og dette med udsøgte brugelige Slag-effecter petillerende Fabrikstykke, — der dog, efter at være givet 15 Gange i 4 Aar, maatte friste den Skjæbne at blive hysset ud, da man 11 Aar efter ved en Sommerforestilling vilde forsøge om det endnu havde sin gamle Kraft, — sandt i sin Nyhed en ypperlig Udførelse. At lægge nogen stor kunstnerisk Fortjeneste i Fremstillingen af saa trivielt skildrede Figurer var vel ikke muligt, men det Uedle, Blide og poetisk Tungsvindige, som var udbredt over Mad. Hegers Personlighed og udtalte sig af hendes Blik og enhver Bevægelse, passede forunderligt herligt til Beskrivelsen over hvorledes Laura skal være; Liebes besynderlige distraite Bæsen, heftige Opfaren, i lidenskabelige Momenter underlig abrupte Gesticulation og nu og da pludseligt frembrujende Diction faldt saa ualmindeligt godt sammen med Stilen for Udførelsen af et saadant Slags ulykkelig sværmende Elsker som Alonzo, at han i denne Rolle gjorde overordenlig stor Lykke; og de andre Personer bleve alle spillede af dygtige Rollehavende med usædvanlig megen Omhu. — Et andet Sørgepils, der i hver enkelt af sine Scener indeholdt mere Mandrighed og Poesie end den hele „Laura“, havde langtfra samme Lykke: Dehlenschlägers „Fostbrodrene“ blev optaget med megen Kulde. Hvor mange digterisk skjonne Partier der end findes i dette Værk,

maa imidlertid Marjagen til, at det ei alene ikke paa Theatret vandt Interessje, men endog virkede frastødende, fornemmelig søges i det selv. Det nordiske Fostbroderskab kan afgive mange herlige Emner for dramatiske Bærfer, og Digteren havde til sit opfundet den høist interessante Situation, at en ung Helt, just paa den Dag, da han, opfyldt af Glæde over Livet, vil feire sit Bryllup, af Fostbroderskabet føler sig forpligtet til at lade sig levende begrave med en gammel Kæmpe, der, med Foragt for Livet, i ubændig Stridslyst selv har styrtet sig i Døden og hvem den livsfro, elskende Yngling vel, af ungdommelig Beundring over den vilde Tapperhed, har svoret Fostbroderskab, men nu ikke har mindste Hengivenhed for eller finder Hengivenhed hos. Det heldigt opfundne Emne var ikke heldigt behandlet. Man var vant til hos Dohlschläger at see Helten aandsfri og kjæk træde Skjæbnen imode, for til det Yderste at bekæmpe den og, naar han gik under, at forherliges ved sit Fald; men Åsmund, som ved ungdommelig Ubesindighed selv har lagt sig i en ubøielig Skjæbnes Lænker, lader sig uden Modstand slæbe af den til en den unge, kraftfulde og fribaarne Helt ligesaa uærdig som strækkelig Død. Publikum ventede, at Digteren vilde i sin rige Phantasie finde et eller andet Middel, hvorved den til levende Begravelse af sig selv domte unge Mand blev at frelse paa en ham hæderfuld Maade; det kunde derfor saameget mindre finde sig i, at Åsmund ei alene bliver indespærret i Graven og een Gang gjennemgaaer rædselsfulde Qvaler, men, ved et ydre Tilfælde, igjen maa komme ud af den, blot for i Livet at finde ny Marter og derpaa at føre sin uskyldige Brud med sig tilbage til Graven, hvor hun med ham skal udstaae den forfærdelige

Dødskamp, som man allerede har seet hans Heltmod ligge under for. Handlingen var Publikum for piinlig, Tønen for mørk og Sproget, som var usædvanligt rigt paa Billeder, der ofte syntes at maatte være den Talende fremmede, havde ikke den naturlige raske Flugt, som virkede saa tiltrækkende i Digterens andre Tragedier. Dertil kom at Spillet i de fleste Roller var utilfredsstillende. Ryge havde som Asmund mange herlige Steder og fornemmelig var hans Scene efter Udtrædelsen af Graven af stor Virkning; men Udtrykket af Kjærlighed vilde ikke lykkes ham og i Stykkets Slutning fandt man hans Foredrag altfor declamatorisk. Mad. Zind var, som Ragnhild, en tæffeliggod og kjærlig Pige; men ikke den nordiske Ungmø, som med høi Kraft beslutter sig til at følge sin Brudgom levende i Graven. Kun Haack, der med ædel Fyrighed gav den raske Neref, vandt et almeent meget levende Bifald. — Kogebues Sørgespil med glædeligg Udgang, „Solens Præstinde“, kunde, uagtet de prægtigg indianiske Tempel-scener, megen Rørelse og Overflod af Kvaldeffect, ikke glæde sig ved nogen særdeles god Modtagelse: endogjaa Mængden fandt det vel stærkt, at Forfatteren har gjort Elskerinden saa uskyldigg, at hun ikke selv veed, at hun er paa gode Veie. Fortsættelsen, „Pizarro“, havde langt større Lykke, især ved at Peruvianeren Kolla, som deri fremtræder under interessantere Forhold og mere handlende, blev spillet af Ryge med en forbausende Kraft og Varme. — I „Macbeth“ fik imidlertid Skuepladsen dog eet Bærf, der ved poetigg Bælde og ægte tragigg rystende Virkning bidrog mægtigg til at svække Indflydelsen af de kogebuestigg Speltakelstykkefers profaigg Svulst og de piinlige Familiecalamiteters Jamren, hvormed der i denne Saison saa rigeligg

blev sørget for at skaffe Publikum Nørelse. Det var Skade, at Foersom, der saa dybt og fuldeligt fattede den poetiske Naturjandhed i de shakespeare'ske Skildringer, havde, af den Mening, at det vilde forstærke den theatralske Effect, ladet sig forlede til i denne Overjættelse at følge Schillers Bearbejdelse, hvori Hexenes af Digteren med stor Genialitet kjækt skizzerede Basen er forvansket, for at give det en forseilet tragisk Bærdighed, og den kostelige humoristiske Portner, hvis lille Scene kaster en saa herlig Reflex paa det ryggesløse Kongemord, optræder, aldeles umotiveret, som sentimental Psalmesanger. Dette sidste Brud paa Tragediens Charakter er især skærende, fordi det afbryder Handlingens Gang med et den aldeles fremmed og modstridende Mellemspil, der desuden nu neppe kan udelades, da Publikum mindre vil føle sig tiltalt af det Naturlige i Monologen, end af Weyses skønne Choral, udført af en dygtig Sanger. De schiller'ske Forandringer medførte i det Hele, at Musikken kom til et betydeligere Indgreb i Interessjen, end det, hvorvel Weyses Tonedigtning er et af hans meest karakteristiske og poetiske Mesterværker, for den fulde Virkning af den storartede dramatiske Composition er tilstedeligt. Det bør imidlertid ikke være ubemærket, at den geniale, ganske i shakespeare'sk Aand digtede Musik i høi Grad medvirkede til det mægtige Værks særdeles gunstige Optagelse og Bevaring i Repertoiret, thi Udførelsen var dengang i flere Henseender for mangelfuld til at kunne sikke det et saa levende Bisald. Ryge havde i sin herlige Heltefigur og stærke, malmfulde Røst store legemlige Evner til Udførelsen af Macbeth, og hans vilde Fortvivlelse og trodsige Kamp imod Skjæbnen, efter at Samvittighedsqualerne ere komne til Udbrud ved Synet af Banquo under Festsmaaltidet, vare i deres stadige

Stigen af rædselsfuld Virkning; men Rollens første Deel, hvori Tanken om Forbrydelsen undfanges og igjennem Raadslagning og Grublen udvikles til Daad, savnede psychologisk Klarhed og interesserede mere ved hans imponante Personlighed, end ved en poetisk og bestemt Fremstilling af Charakteren. Jfr. Astrups Lady Macbeth udmærkede sig ikke ved dybtgaaende Opfatning og hendes Talestemme manglede Klang til et energisk Foredrag, men den majestatiske Figur, det stolte Blik og den ædle Holdning, hvilken hun havde i langt høiere Grad end Kyge, gave hendes Udførelse, som desuden, under Veiledning af Schwarz, var indøvet med overordenlig Flid, et saadant Præg af tragisk Værdighed, at hun vakte levende Beundring, især i Søvnscenen, som allerede ved hendes Personlighed fik megen Effect og fremkaldte stormende Bisald. Macduff var en af den geniale Haacks meest poetiske, gribende og fuldendte Fremstillinger. Hans herlige høie, ranke Skikkelse, den ædelt djærve og dristige Mine, Gang og Holdning, det klare, livfulde mimiske Udtryk og hans styrige, ved Energie, Kraft og inderlig Følelse henrivende mandige Foredrag forenede sig saaledes til at give hans Udførelse Charakter, Pathos og poetisk Flugt, at han ikke paa det danske Theater er og neppe vil blive opnaaet i en lignende Rolle. Hvad der omgav disse tre Personer var, med Undtagelse af Kruse, som fremstillede Banquo med megen Værdighed, saa høist maadeligt, at det for en stor Deel skadede Virkningen af deres Spil: Ingen af de Rollehavende var sin Opgave vogen, nogle af dem vakte endog, i netop meget vigtige Scener, Spotlatter; Sceneordningen havde man behandlet særdeles flødesløst; enkelte af de mange Decorationsforandringer gif yderst slet, og i Dragterne var ikke Spor

af skotsk Costume. Den ringe Omhu, der var anvendt paa den sceniske Forherligelse af et shakespearest Mesterværk, stak stærkt af imod den overordenlige Anstrengelse, som nylig var bleven gjort for at sikke Pragtspetaktet „Salomons Dom“ en entusiastisk Modtagelse, hvilken man da ogsaa med stor Bekostning havde været saa heldig at erhverve det. Det Mærkeligste ved dette Stykke er, at det med et høist ubetydeligt Indhold gjør Fordring paa et usædvanlig stort og kostbart scenisk Apparat. Den Handling, hvorved Forfatteren, Caignez, har dramatiseret den bibelske Fortælling, giver, foruden en eneste virkelig theatralisk Situation i Domscenen, kun endeel sentimentale Snakscener, som, slet nok, motivere og indlede en Mæsse Festoptog, Solo-sange, Chor og Dandse. Musikken var af Bearbejderen, N. T. Bruun, særdeles heldigt samlet fra Kunzens henlagte Arbejder; der var anvendt det Yderste for at faae sammenbragt en overordenlig Mængde Dandsere, Chorister og Statister til Divertissementer, Marcher og Scenens Staf-fage; og Udstyret udmærkede sig ved stor Rigdom og Forskjellighed baade i Dragter og Decorationer. Saaledes kunde Stykket, alene som Pragtspil, ikke forseile at gjøre glimrende Effect i sin Nyhed og for den Tids Publikum; og nu var endydermere den kunstneriske Udførelse af Hovedpartierne høist fortræffelig. Forfatterens løst udkastede projektske Skizze af Salomon kom, ved den rolige Høihed, Kraft og Varme, som gik igjennem Nyges Fremstilling, til et Præg af den bibelske Charakter, hvorved den fik stor Virkning; Jfr. Astrup havde i den stolte Tamira en af de Roller, hvori hendes Personlighed, Holdning og hele Væsen gave hende saa ualmindelige Fortrin, at hun var uopnaelig; Leila var Mad. Zincks fortræffeligste alvorlige Rolle: ind-

tagende Dwindelighed, den ømmeste Modersfølelse og sjælsfuld Energie forenede sig saaledes i hendes Spil med hendes skønne rene Naturlighed, at det i sin ædle Simpelhed virkede henrivende; og den unge August Bournonville fremstillede den lille Adonia med en Ynde, uskyldig Livfuldhed og barnlig Fromhed, der fortryllede i den Grad, at mange Tilskuere ved første Forestilling, som gaves i Anledning af Dronningens Fødselsfest, endog forløb sig imod den dengang strengt overholdte Skik, ikke ved en saadan Leilighed at applaudere de Spillende, og udbrode i meget levende Bifaldsyttringer, da han overraskende ypperligt havde sunget Visen: „Moderen med sunfne Binger“. Den hos en Direction, hvori der sad en Smagødommer som Rahbek, meget mærkværdige Iver for at skaffe en N. T. Bruun betydelige Raadegaver, medens den negtede en Dehlenschläger blotte Billigheder, fik atter ved dette Stykke Leilighed til at vise sig. „Bulderbassen“, et Femactskystspil af Bruun, var i forrige Saison blevet ansat til Opførelse, men ved Proverne fik Holstein en saadan Rædsel for Udfaldet af at give et Stykke, hvilket, efter hans Mening, „ikke var saa interessant som Betlerpigen“, at Directionen i Hast maatte til Kongen indgaae med en Forestilling, hvorefter Stykket, imod al Regel og Skik, hemmeligt blev honoreret med „Beløbet af en Benefice“, uden at komme til Opførelse. Ved denne uretfærdige Begunstigelse fandt Bruun sig saameget mere bestyrket i sin Erfaring om Directionens store Nedebonhed til fortrinnsviis at protegere ham, at han nu, strax efter Opførelsen af „Salomons Dom“, androg paa, „at der for hans Bearbejdelse, da den havde gjort saa stor Lykke og han, ved at gjøre den særdig paa 14 Dage, havde hjulpet Directionen

ud af dens Forlegenhed for et passende Geburtsdagsstykke, maatte, som Honorar, forundes ham en Benefice, i Lighed med hvad der var tilstaaet for sal. Foerjoms Oversættelse af Macbeth;" og den samme Direction, som nylig havde udtalt, at „naar den indstillede, at der, som Oversættelse-honorar for Macbeth, maatte bevilges den høitfortjente Foerjoms trængende Enke en Benefice," da var det „kun i Betragtning af alle de vanskelige og berømmelsesværdige Arbeider, hvorved han havde gjort sine Landsmænd be- kjendte med den store britiske Digter," gif ind paa Bruuns usorkammede Andragende: den udvirkede, at der for hans lette, gehaltløse Høitværksarbeide forundes ham den for et originalt Gemæktstykke tilstaaede Forfatterløst, og det saaledes, „at der ikke derom maatte skee nogen offentlig Be- kjendtgjørelse, men ham gives Indtægten af en af de Fore- stillinger, ved hvilke Stykket opførtes uden Abonnement." — Saisonens eneste ny Comedie, „Aften er ikke Morgen lig", i fire Acter af Guldberg, vakte bitter Spot over „Bonitæten af det store Nyhedsoplag, som forpligtede Direc- tionen til offentlig at advare imod Indgivelsen af flere Stykker." Hvor lidet denne Original var original i Op- findelse vil bedst sees af dens ubetydelige Fabel. „Com- mandeur Billersgaard havde taget Albert, sin Brodersøn, og Vilhelmine, Datter af en Officeer til sig og ønskede, at de engang skulde blive et Par; men Albert var vild og blev sendt tilbage til sin Fader i Holsteen. Her blev han Student og reiste derpaa udenlands. Efter Testamentet kom nu Commandeurens Broder, Kammerraad Billersgaard, til at arve ham, imod at udbetale Vilhelmine 25,000 Rdlr. i Medgift. For at beholde disse Penge vil Kammerraaden selv ægte sin Myndling, som han indejperer. Kjæd af sit

Fangenklub, har hun besluttet at indgaae dette Ægteſkab ſamme Dag da Albert kommer og tager ind i en Kro i Nærheden af Herregaarden. For at underrette hende om hans Nærværelſe praktiſerer hans Tjener en Billet til Vilhelmine ind i Guldhuuskåſen paa Kammerraadens Paryk, ſom Kromanden Jens Knubstrup ſender op paa Gaarden. Strax efter at Vilhelmine har læſt Billetten kommer Albert ſelv, men bliver overraſket af Willersgaard og maa gaae troſtesløs bort. I Skoven ved Gaarden finder han et Par Piſtoler, ſom Peter Treu, Baadsmand og Commandeurens gamle Tjener, har lagt udenfor ſit Huus. Han friſtes til at ſkyde ſig, men Peter hindrer det, og da den Gamle ſeer, det er Albert, fører han ham ind i Huſet, for at aabenbare ham en vigtig Hemmelighed. Albert fremſtiller ſig derpaa atter ubekjendt for Kammerraaden, ſom med Forfærdelſe af ham erfarer, at der er et ſenere Teſtament, hvorefter Albert og Vilhelmine, hvis de gifte ſig med hinanden, ſkulle have hele Commandeurens Formue, imod at give Kammerraaden 800 Rdlr. aarlig. Den gamle Onier ſøger at beſtifte denne Ulykkesforkynder, og da det er forgjæves, trøſter han ſig med, at Albert ikke er at finde og at Vilhelmine ſelv ſkal vælge, men alle hans Forhaabninger falde ſammen da han ſeer hende kaſte ſig i den Ubekjendtes Arme og erfarer, at han er Albert." For at motivere denne tynde, uinteresſante Handling, der ikke havde en enefte ny eller piquant Situation og hverken ved Charakterſkildring eller Vittighed høvedes over det Alleralmindeligſte, havde Forfatteren endydermere maattet tage Tilflugt til paafaldende Uſandsynligheder. Den Agtelſe, hans tidligere, undertiden heldige og altid ſmagfulde, dramatiſke Værker havde erhvervet ham hos Publikum, formaade ikke at afvende alvorlige Mis-

hagsynttringer ved den første Forestilling, endskjøndt den fra de Spillendes Side var et sandt Mesterværk. Enhver Rollehavende søgte saaledes ved sin Kunst og Flid at understøtte Forfatteren, at de alle vandt stærkt Bifald. Især havde Nyge af Jens Knubstrup skabt sig en af sine allerypperligste comiske Roller: ved den fortræffelige jydsk Dialect, hans tørre Lune, det sindige, satte Væsen og et ud af Livet grebet slaaende Kromandsdyde fremkom en i hvert Træk saa naturlig og dog original Skikkelse, at man alene for denne kostelige Figurs Skyld maatte have ønsket, at Stykket var blevet i Repertoiret saalænge Nyge kunde spille i det. Totalindtrykket af Opførelsen blev imidlertid, uagtet det mesterlige Spil, Kjedsommelighed; efter anden Forestilling var Mishaget langt stærkere, og ved den tredie faldt det totalt for en frygtelig Udpibning.

Syngespillet var Theatret til langt større Ære end Skuespillet. Joconde, med Jouards, ved yndige Melodier, elskelig Munterhed og ægte idyllisk Charakter, fortryllende Musik, gav et glimrende Beviis paa, at vor Scene dengang var i Besiddelse af ualmindelige Kræfter til at udføre en Kunstart, som ellers intet Theater i Europa, uden det, hvorpaa den havde hjemme i Paris, formaaede at skaffe Publikum levende Interesse; og for den kunsterfarne Tilskuer var det let bemærkeligt, at Dygtigheden kunde have været bragt til en endnu ædlere og større Virkning, dersom Opførelserne vare blevne omhyggeligere forberedte, ledede og varetagne af en smagsfuld artistisk Autoritet. Mad. Zinck, der med henrivende Ynde og Ufskyld, den fineste qvindelige Gracie og et Alle indtagende Skjelmerie udførte Jeannette; Rind, som i Fogden gav en høist comisk, ikke af nogen Gstermand i naturlig Vøierlighed overtruffen, Original baade i Spil

og Sang; Bauer, der, med sit smukke Udvortes, et gratiøst og takkeligt Væsen, en meget behagelig Syngestemme og let Beverhed i sine Bevægelser, ganske var skabt for den franske Operettes elskende Landsbyknoxe, og Haack, som med megen Anstand og i en munter, fin Tone gav Lyssander, udførte deres Partier til en saadan Fuldkommenhed, at de baade hver for sig og i Ensemblet fyldestgjorde de strengeste Fordringer. Cetti havde i Grev Robert sin første Hovedrolle, hvori han ved sin velklingende, kraftfulde og ualmindelig høielig Stemme, Tonernes bløde Sløisninger og et varmt, sjælsfuldt Foredrag gjorde stor Lykke som Sanger, og — da han var meget smuk i den ridderlige Dragt, bevægede sig frit og vakte Interesse ved sin blotte Fremtræden, — tillige vilde have været udmærket som Skuespiller, hvis han var bleven tilholdt at aflægge nogle skjodesløse Raft med Legemet og vulgaire Bøininger i Dictionen. En streng kunstnerisk Correctur vilde ogsaa have kunnet gøre Zincks Udførelse af Zoconde ret behagelig, da han, skjøndt langt fra at være en uimodstaaelig forførerisk Galning, sang Partiet med megen Livlighed og anvendte usædvanlig Omhu paa Fremstillingen; men aldeles nødvendig havde den været, hvis Jfr. Brza, som Prindsessen, skulde have opnaaet ikke i Spillet at stille stærkt af imod det øvrige Personale. Publikum lønnede den i det Hele fortræffelige Udførelse af denne herlige Nyhed med meget levende Bifald. „Differhøitiden“ blev strax endnu stærkere applauderet, men kun for Myrthes, Elvires og Mafferus Roller, der bleve sungne og spillede særdeles skjønt af Mad. Rind, Mad. Liebe og Kruse; de øvrige Rollehavende og Chormassen, som i dette Stykke er af stor Bigtighed, lode saameget tilbage at ønske, at Winters, især ved rig og glimrende Instrumentation,

ædel Stiil og poetisk Aand, ypperlige Musik ikke, hvorvel flere Numere bestandig bleve stormende beklappede, kunde fastholde den ualmindelige Interesse, som den ved første Forestilling havde vaakt. I et moerksomt lille Syngestykke, „Forrige Tider og nuomstunder“, med en særdeles smuk, livlig og karakteristisk Musik af Rodolphe Kreutzer, gjorde fornemmelig Mad. Liebe, som en gammel Dame, der er indtaget for det Adstadiige og Bedagede, og Frydendahl ved en hoist ypperlig Udførelse af Le Coq, en gammel Nar, hvem man faaer til at forklæde sig som ung Spradebasse, stor Lykke.

Skuespillernes Forestillinger i denne Sommer vare ligejaa flette, som de i den foregaaende havde været fortræffelige. Da den Forening, som da spillede og havde opnaaet Tilladelse til igjen at give Forestillinger, havde opløst sig, fordi den ikke kunde komme til Enighed om Repertoiret, blev der i Hast dannet et andet Selskab, hvori Mad. Spindler, Jfr. Jørgensen og Mad. Andersen traadte over og bleve de talentfulde Medlemmer, medens det hele mandlige Personale kun bestod af et Par ældre Skuespillere uden betydelig Anseelse, og der til Hjælpere toges hvilke uroutinerede Begyndere, man kunde bevæge til hurtigst at lære de Roller, som ikke kunde besættes med Selskabets Medlemmer. En saaledes sammenbragt Trup kunde ikke vente at ville faae synderligt Tillob for Udførelsens Skyld; man søgte derfor hurtigt at skaffe Stykker, der, uden Hensyn til æsthetisk Værd eller om de tilfredsstillende kunde besættes, havde, i Forfatter eller Titel, en eller anden piquant Eendommelighed, hvorved de kunde formodes at ville give Huus. Gustav den Tredies „Siri Brahe“, P. A. Heibergs „Højsorgen“ og „De syv Lanter“, samt Pramø, ved et

Par ypperlige Charakterfizzzer og en udmærket god Dialog, ret interessante Bagatel „Frokosten i Bellevue“ kom derved paa Scenen i Forestillinger, som fra Fr. Jørgensens og Mad. Andersens Side bleve udforte med største Omhu, men forresten, deels ved slet Spil, deels ved skjodesløs Behandling, vare den danske Skueplads høist uværdige.

Med Undtagelse af Hæs og Kone, der kun vandt ringe Bisfald som Sangere og bleve udhyssede som Skuespillende, gjorde de optrædende Fremmede megen Lykke. Fischer fra Berlin havde en ualmindelig omfangsrig, stærk, sonor og høielig Basstemme, en ypperlig Syngemaade og et særdeles smagfuldt, til de forskjellige Musikstykkers Charakter passende Foredrag. Han høstede stormende Bisfald ved sin Concert, der indbragte omtrent 1000 Specier; men det store Ny, han i Tydskland havde som Skuespiller, retfærdiggjorde han ingenlunde: hans Spil som Osmin i „Bortførelsen fra Seraillet“ viste meest en kold Beregning paa jmaalig Effect og kunde aldeles ikke i Lune og Naturlighed maale sig med Knudsens eller Rinds. Mad. Marianna Sessi, som kom her paa Gjennemreisen til Stockholm, hvor hun skulde synge ved Kroningen, var dengang 40 Aar og berømt som en af Europas rigest begavede og kunstfærdigste Sangerinder. Med en stor, omfangsrig, ved Belklang og Fylde udmærket Stemme forenede hun en beundringsværdig Lethed i Udførelsen af sine meget smagfulde Forzinger og et sjeldent sjønt Foredrag. I „Pygmalion“, der, ved hendes smukt afrundede og udtryksfulde Gebærdesprog, ogsaa i mimisk Henseende var særdeles interessant, vakte hun stor Opsigt ved Recitativerne, i hvis ypperlige musikalske og declamatoriske Behandling Musiksjendene satte hende over alle her optraadte italienske Sangere.

Hun havde til sin Concert endnu større Indtægt end Fischer, vandt umaadeligt Bisald og blev ved sin Kunst, navnlig i Henseende til Foredraget, af megen Indflydelse paa Jfr. Vofflers Udvikling. Antonia Pfeiffer fra München havde en smuk Legemsbygning, et talende Ansigt, smukke Armbevægelser, megen Lethed og var særdeles gratiøs i sin Dands, som Theatrets unge Dandserinder med megen Iver toge til Monster. Joseph Schneiders eneste Fortjeneste var, at han heldigt understøttede hende. Theatermaleren Cocchi var den Fremmede, som efterlod det varigste og herligste Minde om sit Ophold. Ved to i meget kort Tid mesterligt udførte Decorationer: en Skov og en storartet Baabensal, vakte han Kunstforstandiges som Publikums Beundring. Da han var en Mand med levende Phantasie, stor technisk Dygtighed i sin Kunst og et ualmindeligt nøie Kjendskab til alt, hvad der vedkom Theatermaskinerie, onskede Alle, at Directionen vilde gaae ind paa de meget rimelige Betingelser, han stillede for et Engagement, og man ventede jaameget mere at see ham ansat, da Theatret dengang ikke havde nogen Kunstner til Landskabsmaleriet, hvori han, ved den friske, kraftfulde og høist pittoreske Natur, der baade i hans Couliisser og paa hans Bagtæppe fortryllede Tilskuerne, viste sig at være ligejaa stor Mester som i Architecturen. At han, efter at have modtaget sin Opgave, vilde indenfor dens Grændse virke som selvstændig Kunstner og fremsatte sine Meninger om det Hensigtsmæssige med den klare Indsigts Bestemthed, gjorde ham imidlertid saa ubehagelig for Ryge, at denne hos den svage Direction bestemt erklærede sig imod hans Ansættelse, hvilket naturligviis havde til Følge, at Cocchi ei alene ikke opnaaede den, men ogsaa fik Meddelelse om, at han ikke maatte

vente at faae flere bestilte Arbeider. Den geniale Mand's fildigere store Virksomhed for Hamburgertheatret, medens Directionen for den danske Skueplads ikke var istand til at faae et Landskab blot taaleligt udført, viste bedst hvor meget der tabtes ved at han blev afviist.

Theatret, som ved en Restauration igjen havde faaet sin gamle Overskrift „Ei blot til Lyst!“ var ved denne Tid virkelig ogsaa tillige alle Kunstens sande Benner til Bedrovelse. Hvor store og uoprettelige Tab det end i de sidste 10 Aar havde lidt, besad det vel endnu i næsten alle Fremstillingsfag ypperlige artistiske Kræfter, men den administrative og literaire Tilstand var saa slet og slov, at de næsten kun anvendtes paa dem aldeles uværdige og fordærvelige Opgaver, med mindre Nødvendigheden af at holde Tjenesten igang foranledigede Opførelsen af nogle ældre gode Bærker, og selv i disse kunde de, uden kunstmæssig Styrelse, tage hvilken Vej de vilde og, efter eget Lykke, enten søge stormende Applaus ved faad Overdrivelse, eller den Dannedes mindre høirostede Bifald ved smagfuld og poetisk Fremstilling af Naturen. Hos Directionen var hverken noget Bestyrelsesprincip, der kunde føre til en bestemt Villie, eller Kraft til med Bestemthed at sætte en Villie igjennem. Holstein overværede næsten enhver Forestilling fra Begyndelsen til Enden, men var i Almindelighed tilfreds med den, naar blot Publikum var det. Hans naturlige Smag tillod ham vel ikke at finde Behag i det Svulstige eller Overdrevne; dersom det blev applauderet, forligede han sig imidlertid meget godt med det; og kom de Spillende kun ikke med Tilsetninger, som vedrorte Dagsbegivenheder eller ængstede ham for Hoffets Uvillie, saa maatte Publikum meget afgjørende yttre Mishag ved Tillæg af plat Skjemt,

Tvetydigheder eller Indfald, der laae udenfor Rollen's
 Charakter, dersom han skulde finde sig dreven til at give
 Spasmagerne en Jrettesættelse. At han i enkelte Tilfælde
 syntes om, hvad Publikum ikke syntes om, udelukkede ikke,
 at han i alle Tilfælde syntes om, hvad Publikum syntes
 om; dets Bisald bestemte væsenlig hvilke Stykker og Skue-
 spillere han gav Fortrin i Repertoiret, og hans Dymark-
 somhed for dets Meningsytringer var saa stor, at han
 meget hurtigt kom til en instinctmæssig Forudsølelse af
 hvorledes de vilde blive. At trachte efter at give Reper-
 toiret et bestemt Præg, nationalt eller æsthetisk, faldt ham
 aldrig ind; den første Lov ved dets Valg var ham hvad
 Hoffet havde „ladet falde et Ord om at ville see;“ den
 anden og sidste, „at spille hvad Publikum helst vilde have.“
 Med sin gode Villie til at fremme, hvad der blev ham be-
 vidst at være Theatret til Gode, vilde Holstein imidlertid
 være bleven Nationalskuepladsen en værdigere Chef, dersom
 han i sine Colleger havde fundet virksomme, kunstvrige og
 karakterfaste Mænd, der havde ledet hans naturlige Sands
 for det Skjonne, deelt Administrationens Besvær, saa at
 han havde kunnet pleie sin Magelighed uden saa stor Skade
 for Skuepladsens kunstneriske Larv, og styrket ham imod
 hans altfor stærke Eftergivenhed for Personer og Omstændig-
 heder. Men dette var ingenlunde Tilfældet; alt, hvad der
 kunde medføre Ubehageligheder, Conflicter eller Tilsvær,
 holdt de sig, saa vidt muligt, udenfor og lode ham om at
 komme ud af. Da der i April 1816 blev ført retfærdig
 Anke over, at Directionen, ved sin smagsfordærvende og
 skjødesløse Ledning af Kunstanstalten havde udbredt en Si-
 rocopestilents over den, gav Rahbek sig, i „Danst Mi-
 nerva,“ selv det, for en Theaterdirecteur og med Hensyn til

hvad han havde yttret forend han blev det, mærkværdige
 Bidnesbyrd, at „han saa sjældent besøgte Theatret, at han
 ikke kunde vide om der herskede en Siroccopestilents; i saa
 Fald maatte denne Influenza søges fra andre Kanter; den
 kunde ikke komme fra ham.“ Og, endydermere, saa sand
 som denne Erklæring var angaaende hvorledes han førte det
 pligtigmæssige Tilsyn med Scenen, da han kun indfandt
 sig naar hans daværende Yndlingskuespillerinde optraadte,
 saa falsk var den med Hensyn til at han ved den vilde
 fralægge sig Ansvar for Fordærvelsen og have denne hen-
 ført til „andre Kanter;“ thi ei alene havde han, som
 Censur, antaget alle de Stykker, hvorved Pestilentsen var
 indslæbt, og, som Oversætter, endog selv, efter frit Valg,
 belemret Theatret med adskillige af dem, men, hvad Dehlen-
 schläger i sine „Grindringer“ bemærker: „i lang Tid rolig
 seet paa, hvorledes Theateroversætter N. T. Bruun hver-
 anden Aften fyldte Stykkerne med sine egne uanstændige
 Tvetydigheder og Spas.“ Langtfra at være den søielige
 Holstein til Bistand, ved, i Egenkab af æsthetisk Autoritet,
 at advare ham imod Optagelsen af det Smagløse og holde
 paa Repertoirets kunstmæssige Sammensætning og Udførelse,
 støttede han altid ved sin Stemme hans Skjøn, naar der
 gjordes Indvendinger derimod af Olsen. Denne, der havde
 stor Respect for Bladenes og det dannede Publikums Anker,
 som han ofte selv med megen Varme tiltraadte, ivrede be-
 standig for „fremmede classiske Værkers Optagelse, Døgn-
 producters Udskydelse og streng Revselse af Brud paa den
 æsthetiske Disciplin;“ men just paa Grund af hans idelige
 Foreholdelser af, at „hvor Kunsten drives for Løn, maa
 den oppes og ikke have Lov til at gaae sin egen skjæve
 Gang,“ blev han, hvor det var muligt, holdt udenfor det

Administrative, og hans Forretninger som Notarius publicus tillode ham sjældent at overvære Proverne. Det var derfor alene i Directionsmoderne han havde Leilighed til at beskæftige sig med Theatervæsenet, og der førte hans Reformationer ikke til andet end Rævl, thi, som Dehlsenschläger siger, „for første og sidste Gang vare Rahbek og Olsen enige i deres Liv ved Forkastelsen af Freias Alter.“

Hos sine jevniste Embedsmænd skulde Directionen ikke finde hverken Iver eller Indsigt til at fremme de artistiske Kræfters bedre Anvendelse. Frydendahl, som havde at forestaae Proverne paa Syngestykker og de Skuespil, hvori han selv havde Rolle, gav, naar en Nyhed skulde indstuderes, foreløbig de rollehavende Begyndere, som forlangte det, nogle Timers meget omhyggelige Veiledning i deres Spil, men lod forresten de Ældre see sig som de bedst kunde eller fandt for godt, henstillede til Hovedpersonerne selv at søge den rette indbyrdes Stilling paa Scenen, overdrog, efter løselig Aftale, Ordningen af Marcher og Optog til Chorregisjeuren og viste under Theaterproverne kun nogen Activitet ved at skjænde, naar Mangel paa Arrangement frembragte Forvirring eller Standsning. Da Frydendahl var bleven Instructeur, maatte Lindgreen ogsaa være det; han blev ansat i Juli 1817. Som Veileder for Elever var han et hyperligt Monster, naar deres Anlæg førte dem ind i hans Fag, og den Smag, hvormed han i sit Spil søgte Naturoffskab, gjorde sig ogsaa gjældende ved hans Underviisning, saa at han med megen Strengthed lagde Baand paa Gang til Overdrivelse, men forresten savnede han, endstjøndt han var Student og et lyst, vittigt Hoved, altfor meget Aandsdannelse til at kunne vække og luttre Andres Sands for Kunst og Poesie. Han var

aldeles ubekjendt med fremmed Literatur, brod sig ikke om æsthetisk Læsning og havde saalidet Dre for den femfødede Jambes Klang og Kundskab om dens Regel, at han ofte, baade i sit eget Foredrag og ved Instruction, blottede sin Uvidenhed. Saaledes paalagde han engang en Skuespiller, som, efter Verksbygningen rigtigt, sagde „den store Guatimozin,“ at sige „den store Guatimozin,“ fordi „en anden Skuespiller sagde saaledes og det jo med et mexikansk Navn kunde være det samme hvorledes det blev udtalt, naar kun Alle udtalte det eens;“ en Paastand, som han ikke kunde bringes til at frasalde forend Nyge havde afgivet den Kjendelse, at da Navnets Accent jo var givet med Berjet, maatte den nødvendigviis lægges paa tredie Stavelse. Som Provernes Leder var han værre faren end Frydendahl, da han, endskjøndt Arrangeurens Udygtighed lettere lader sig skjule i Skuespillet end i Syngepillet, ikke saa behændigt vidste at trække sig ud af Forlegenheder, men, hvor der, ved Musik eller Optog, var mindste Banstørelighed, ideligen bragte sig selv og de Rollehavende mere og mere i Forvirring. Der kom dengang næsten intet betydeligt nyt Stykke frem, uden at Holstein og Personalet, naar de forlode Generalproven, mismodigt udbrøde: „Gud veed hvorledes det skal gaae i Aften!“

Et endyderligere Fordærvelse af Tilstanden havde den slove Direction ladet en af sine Embedsmænd komme til en saadan Myndighed, at han nu i Gjerningen dominerede baade den, Instructeurer og Personale. Med hele den brændende Iver, som udmærkede ham i alt, hvad han af Lyst gav sig af med, havde Nyge kastet sig over Theatrets Dekonomie fra det Dieblik han fik den under Bestyrelse. Meget vilkaarligt og under Støien og Skjænden, men for-

baujende raſt og livligt omordnede han Skrædersjal, Controlvæſen, Leveranceforbindelser og det hele Materiale, og forelagde til ſamme Tid Directionen en Maſſe Betænkninger, Beſparelſesforſlag, af ham ſelv indrettede og udfyldte Schemata, Reglementer og Beretninger, Alt ſærdeles omſtændeligt, klart og tydeligt affattet og ſrevet meget ziirligt med hans ſmukke, faſte Haand. Ved en ſaa overordenlig adminiſtrativ Virkſomhed paa en Tid, da han ofte og uden Indſigtleſe spillede vanſkelige og anſtrengende Roller, fik Directionen et ſaa høit Begreb om hans Indſigt og Forretningsdygtighed, at det, da der ikke kunde være Tvivl om hans Redelighed, ſnart blev anſeet ſom Selvfølge, at hvad han foretog eller foreſlog maatte bifaldes. Ogsaa forſømte Directionen ikke at gjøre Indberetning til Kongen om „den dybe Kundſkab, Iver og kloge Sparſommelighed, hvormed denne i mange Maader hoitſortjente Mand, langt over Directionens Forventning, underſtøtter den i dens ſtadige Beſtræbelleſe for værdigen at udrette det den af Deres Majestæt allernaadigſt paalagte Gjerning.“ Det var ikke Nyge nok, at have at gjøre med Anſkaffelſen af Materialet, han vilde ogsaa have Myndighed til at forordne hvad der ſkulde anſkaffes og hvorledes det ſkulde anvendes, hvorfor han inden Begyndelſen af foregaaende Saiſon gjorde Directionen Forſlag om, at ogsaa Beſtemmelſen af Dragter og Decorationer ſkulde overdrages ham. Det indlyjende Rigtige er, at Forſlaget om et Stykkes Udſtyr gjøres af Scene-Inſtructeuren, der nøieſt maa kjende de ſceniske og æſthetiſke Fordringer, ſom ſtilles af Stykkets Indhold, og ſkal ſørge for at det faaer ſin fulde theatricalke Virkning. Saaledes havde det ogsaa hidtil været. Den Inſtrecteur, ſom foreſtod et Stykkes Indſtuderung, Schwarz

eller Rosing, skaffede sig af Tegninger, Boger eller Sagkyndige de fornødne Oplysninger, overtænkte de Forandringer, som Anvendelsen paa Theatret vilde gjøre nødvendige, og holdt derpaa et raadslaende Møde med Theatermaleren og Inspecteuren, efter hvilket han affattede sit Forslag til Directionen. Da Frydendahl og Lindgreen, som hverken havde Kyndighed i dette vanskelige Fag eller Lyst til at skaffe sig den, gjerne saae sig befriede derfra, tillod Directionen med megen Glæde, at Nyge, om hvis store Dygtighed dertil den holdt sig overbevist, ogsaa overtog det. Men fra det Dieblif da Nyge kunde klæde sig selv, som han vilde, og negte de Andre, hvad de ønskede, var der idel Splid, Klagemaal og Tvedragt. Nyge holdt meget af at pynte sig og gjorde det dertil ofte paa urette Steder, — som f. Ex. naar han som den jævne Niels Ebbesen, istedetfor den simple Huusdragt, der forhen havde været brugt, i sit Hjem bar guldbræmmed Riddervams, Sværd i et rigtpailletteret Belte og Baret med lange Strudsffær, — medens de af hans Medspillende, som, efter deres Charakter eller Stilling i Stykket, burde være prægtigere klædte end han, ikke sjældent vare udstyrede med tarvelige eller afjaskede Dragter. Allerede dette satte meget ondt Blod i Personalet, men endnu mere opbragte han det ved at han, medens han selv valgte Stoffet og Farverne til sin Paaflædning, gav Stykkets andre Hovedpersoner, endog de kvindelige, Afslag naar de en enkelt Gang bade om, blot at maatte i det anordnede Stof faae andre Farver, end dem, som han, uden Hensyn til hvor klædelige eller uklædelige de vilde være deres Person, havde fundet for godt at bestemme dem. Denne Hensynsløshed, som valte megen Forbittrelse, især hos Damerne, gav daglig Anledning til

ubehagelige Optrin, af hvilke nogle, hvori han altfor meget havde givet sin Hidsighed Toilen, satte Directionen i stor Forlegenhed og vel viste dens Jammerlighed. Ikke mere end tre Maaneder efter at han havde faaet Bestemmelsen af Dragterne kom det allerede til et, der endog foranledigede Husets Lufning og stor Bevægelse iblandt Publikum. Den 30te Novbr. 1816 skulde „Fanchon“ gives uden Abonnement. Om Formiddagen paa Proven bad Genholm, som spillede Sainte Luce og altid var smaalig omhyggelig for sine elegante Paaklædninger, Ryge om at maatte faae flere Snore satte paa sin Husaruniform. Ryge svarede tørt og but „Nei!“ og vendte ham Ryggen. Genholm, der var af meget fredelig Natur, stødtes vel over denne Affærdigelse, men gjentog dog meget hoslig sin Anmodning idet han gif efter ham. Nu brød Ryges Hidsighed pludseligt løs; han vendte sig opbragt imod ham, raabte, at han ikke mere end een Gang vilde spørges om saadant Snavs, kaldte ham en Pyntedukke og gav ham, da Genholm vilde nærme sig til ham, i flere Rollehavendes Nærværelse et Pus for Brystet. Stødet var ubetydeligt, men — Genholm besvimeede og erklærede, da han kom til sig selv, at han ikke kunde spille om Aftenen. Holstein, som var ved Proven og begreb, at dersom Forestillingen blev tilbagekaldt, vilde Aarsagen dertil snart blive bekjendt og give Anledning til Ubehageligheder for baade Directionen og Ryge, hvis kammeratlige Forhold allerede var i ilde Dmtale. Han anvendte alle mulige Overtalelsesmidler for at bevæge Genholm til at spille, men forgjæves; de fra alle Kanter reiste Besværinger over at Directionen understøttede Despotismen saa vidt, at Skuespillerne nu vare udsatte for Haandgribeligheder under deres Tjeneste, gjorde den ellers soielige Genholm ubønhørlig;

han forlangte at fjøres hjem og Forestillingen maatte gaae ind. Historien blev, meget værre end den var, strax bragt ud iblandt Publikum, der ivrigt tog Partie for den personligt meget yndede Genholm og, saavelsom Skuespillerne, ventede, at et voldeligt Overfald, som det kaldtes, begaaet i Theatret, Kongens Huus, vilde i det mindste blive straffet med Blaataarn. Men det blev slet ikke straffet. Under Foregivende af, at den ikke kunde lade Bidner afhøre, afslog Directionen reent ud at have med Sagen at gjøre, tilbagefendte Genholm hans Klage og henviste ham til Retten. Da han, som Directionen godt vidste, ikke vilde lade det komme dertil, fik han ingen anden Opreisning end at Nyge gjorde ham en Undskyldning, og at Publikum, da han otte Dage efter optraadte i „Fanchon“, modtog ham med stormende Bifald og Nyge med nogen Hysjen. Personalet var yderst forbittret over Directionens Fremfærd, da den, som det hed, derved havde erklæret, at Nyge herefter, upaataalt af den, kunde stamslaae Kunstnerne i den Tjeneste, som den paabød dem, og det vakte megen Glæde, da Directionen et Par Uar efter selv usforvarende kom til at føre eclatant Beviis for, at dens Afviisning af denne Sag kun havde været den en den velbevidst ynkkelig Udflugt af Cujonerie for Nyge. Den gamle Bournonville havde nemlig fort Klage over, at en ung qvindelig Elev havde paa Skolen lagt Haand paa ham. De Tilstedeværende havde, inden hans Klage, usorbeholdent fortalt, at han havde slaaet hende og hun slaaet igjen. Baade Directionen og Personalet vilde dengang gjerne Bournonville tillivs, fordi han, uden nu mere at være af Betydenhed for Theatret, vedblivende behandlede Dandserne hoist uartig; og her var en god Leilighed til at give ham en Revselse. Nu havde

Directionen ei alene ikke mindste Betænkkelighed ved at ansee sig for Personalets eneste Dyrighed og aldeles competent til at afhøre Bidner og domfælde; men den afhørte endog saa Bidnerne saaledes, at den fandt sig tilfredsstillet med, at disse, uagtet den vidste, at de tidligere paa Theatret havde udtalt sig anderledes, alle, efter indbyrdes Aftale, i samme Udtryk gave den simple Erklæring, at de havde seet Bournonville slaae Eleven, men ikke hende slaae ham. Og efter et saadant Bidnesforhør, der indleedes med at gjøre de Indkaldte opmærksomme paa, at man aldeles ikke fordrede Gedsafslæggelse, men kun forpligtede dem til paa deres Være at sige Sandheden, vendte Directionen Sagen imod Klageren, som den straffede med en meget skarpt affattet skriftlig Formaning om, at han ikke herefter maatte, som Bidnesforhøret viste, at han hidtil havde gjort, forspilde Agtelse for sit Embede ved en ubesindig og opfarende Opførsel, hvorhos den særligt bittert lod ham føle sin dybe Indignation over at han endog imod Damer kunde tillade sig et saa usømmeligt Forhold, der maatte faae ubehagelige Følger. Man skulde troe, at den alvorlige Mindelse, Ryge havde faaet ved Tildragelsen med Genholm, vilde have gjort ham vaerligere i sin Opførsel; og at Directionen, som indskærpede Bournonville Hosflighed imod de unge Figurantinder, havde anseet sig forbunden til at gaae strengt frem imod Ryge, dersom han forløb sig imod ældre, paa og udenfor Scenen, hoitansjete Damer. Men ingen af Deslene. Mad. Heger, en stille, høist fredsommelig Kone, der aldrig gjorde store Fordringer, havde bedet om Istandsættelse af en Dragt, hvori hun skulde spille om Aftenen og anmodede Ryge om at see den i hendes Paaklædningsværelse. Her satte han sig ved hendes Besværing over dens slette Til-

stand saaledes i Harmen, at han pludseligt, ude af sig selv, trak den halvtaabne Dør i, holdt hende den knyttede Haand for Ansigtet og raabte: „Jeg kjender nok de Chicamerier, her gaaer for sig, men jeg skal — jaa bandte han — vise, at jeg er Mand for at sætte en Pind for dem!“ Ved hendes Skrig om Hjælp aabnede han Døren og gif. Flere af Personalet, som i Gangen havde hørt hele Scenen og vare glade over at den Fornærmede var en Dame, der stod ualmindelig høit i Publikums Agtelse og Yndest, ilede til, tilbode at være Vidner og raadede hende til strax at melde sig syg. Hun, som ikke vilde gjøre Opsigt, spillede om Aftenen i Dragten, der da var forandret efter hendes Ønske; men indgav Klage til Directionen. Nyge havde strax anmeldt det Forefaldne til Holstein, og beklaget meget, at Mad. Heger's urimelige Forlangende havde ophidset ham til en Fremfærd, som han angrede dybt at have viist en Dame, for hvis personlige og kunstneriske Værd han bar saa stor Hviagtelse. Med denne mundlige Erklæring henvendte Holstein sig til Mad. Heger og bad, at hun, baade for at skaane en saa udmærket Kunstner for en Uergrelse til de mange, han havde, og for at frie Directionen fra den Ubehagelighed at maatte undersøge en Sag, hvori der dog maaskee var Feil paa begge Sider, vilde lade Klagen falde. Mad. Heger svarede, at hun ikke kunde indjee, at hun, som Dame, skulde kunne begaae en Feil, der kunde forlede til en Opførsel som Dr. Nyges; men da Hr. Kammerherren dog antog det, maatte hun netop paastaae en Undersøgelse. Efter denne Afviisning lod Rahbek sig formaae til et Forsøg paa at bringe Directionen ud af Kniben, og han opnaaede, at Mad. Heger, af Venstreb for ham, „som hendes Svoger og gamle Belynder,“ tog sin Klage tilbage, imod at Nyge

lovede, herefter kun at forhandle med hende ved Mellemmand. En lignende Conflict med Mad. Spindler endte, meget imod Personalets Ønske, paa samme Maade, kun at Olsen maatte være Mægleren, da Rahbek „ikke vilde have denne Dame Noget at takke for.“ Det var ikke nok med at Bestyrelsen af Garderoben idelig gav Nyge og Personalet Ubehageligheder; da Frydendahl og Lindgreen ikke kunde komme nogen Vei med Scene-Arrangementet, naar der var mindste Banskælighed ved det, tyede Directionen til Nyge med Anmodning om at paatage sig det ved enkelte store Stykker, og han, der havde sin største Glæde af at ordne og være i uophørlig Virksomhed, var strag rede til ogjaa at give sig af med denne Function, hvori hans Hidsighed jaa saare let kunde føre til Sammenstød med ei alene Kunstpersonalet, men Alle, der i fjerneste Maade havde med Scenen at gjøre. Imidlertid gav det de færreste Klammerier. Instructeurerne, som burde have været glade ved at hans Regerebegjærlighed befriede dem fra flere Prostitutioner, udøste rigtignok deres Harme over, „at han trængte sig ind i deres Embede;“ men det skete kun paa hans Bag; Maskinemeisteren og hans Folk, hvis Sleserie ofte satte ham i Bersærtegang, klagede over, „at de bleve behandlede som Hunde“, men deres Uordener vare jaa hyppige og grove, at Alle undte dem det; og Personalet i det Hele var meget tilfreds med at han overtog Proverne, thi da han ikke gif irette med Noget om hans Maade at tage eller udføre Rollen paa, eller indlød sig i Bestræbelser for det egenlige Ensemble, men kun, efter hjemme forfattede nøie Optegnelser, rask og bestemt auviste Ind- og Udgame samt ordnede Maskerne, kunde Enhver i Almindelighed sikke sig imod Overjuselse ved nøiagtigt at efterkomme hans Befalinger.

Foer han nu og da i sin Iver løs paa en Enkelt, søgte de Andre næsten altid at berolige denne med: „at var Doctoren ogsaa noget grov, vare Alle dog bedst tjente med at han havde Arrangementet, thi under ham fik man dog i det mindste at vide, hvor man skulde staae og gaae, medens Instructeurerne ikke selv vidste hverken ud eller ind, saa at der blev dobbelt saamange Prover, der aldrig fik nogen Ende og hvorefter man endda var lige flog.“ Ved den overordentlige Driftighed og Arbeidskraft, hvormed Ryge virkede hurtigt og afgjorende i alt Theatervaesen, var han snart bleven aldeles uundværlig for en Direction, der hverken havde Lyst eller Evne til livsfuldt at lede det; men han jordrede ogsaa mere og mere Herredømmet for sin Uundværlighed; det var allerede kommet saa vidt, at han, da Directionen havde gjort nogle Forandringer i et af hans Forslag, hidsig udbrod: „Troer Directionen, at den forstaaer det bedre end jeg, saa maa den have den Godhed at give mig sine Befalinger. Jeg vil ikke spille min kostbare Tid paa at udarbejde Forslag, naar den ikke trænger til dem.“ Endogsaa Holstein lod sig ikke sjeldent undslippe Uttringer, som forraadte, at Directionen haardt sølte Trykket af hans Overlegenhed. Da Mad. Clausen beklagede sig for ham over, at Ryge meget uartig havde afflaaet hendes Anmodning om et nyt Hovedtoi, fik hun til Svar: „Ja det er slemme med at den Mand er saa hidsig; men hvad skal man sige? Directionen maa jo selv saa tidt finde sig deri.“ Dersom Ryge gik bort, hvilket han flere Gange havde truet med og Directionen frygtede for at han i sin raske Hensynsløshed nok kunde falde paa at gjøre Alvor af, vilde man ei alene tabe en stor og overordentlig flittig Kunstner, men være udsat for at hele Massinen gik istaae. Da han

nu forlangte, at hele Regievæsnets, og derved den ham hidtil blot ved en Directionsbeslutning overdragne Bestyrelse af Costumet, skulde ved en kongelig Resolution underlægges ham, hvilket, uden at det udtaltes, vilde over det Sceniske hjemle ham et saa afgjørende og udstrakt Herredømme, som han i hver enkelt Tilfælde kunde faae Lyst til at have, maatte derfor Directionen gaae ind paa det, endssjøndt den vel vidste, at den derved vilde gjøre sig endnu mere afhængig af ham. Den Forestilling, hvormed den kongelige Resolution skulde udvirkes, viser hvilke Taabeligheder en Autoritet turde i Absolutismens Tid vove at fremføre som Motiver, naar den forud var vis paa, at personlige Hensyn vilde skaffe dens Andragender Dpsyldelse. Det hed: at det tidligere havde paaliggert Instrueteuren, der forestod et Stykkes Indstudering, at indkomme med Forslag om Dragter og Decorationer, men dette burde ikke mere være, „da Instrueteurerne nu ere to og der let af dem kan være een, som besidder udmærket Duelighed for Instrueteurembedet (hvilket, for Scenesætningens Bedkommende, nødvendigen betinger Indsigt i Costumet), men aldeles ikke har nogen Lyst og Bekjendtskab til det derfra saa forskjellige (!!) Regievæsen. I Følge de nu meest yndede Stykkers Natur, udkræve mange af dem saadanne Forberedelser, som langtsfra at kunne bringes istand fra første Prøve, (men enhver fornuftig Direction vil ogsaa forlange, at Forberedelserne, efter at den har billiget dem, ere trufne førend første Prøve!) meget ofte mange Maaneder i Forveien maae være betænkte og paabegyndte. Dertil har Theatrets Dekonomus ved den fra saa mange Sider gavnlige Indretning med Skrådersalen Leilighed (hvilken Instrueteuren, igjennem en blot for Materialet sørgende Dekonomus, ligesaa godt vilde have); ligesom han

og, naar han har fri Hænder med Indkjøb til beleilige Tider og indtræffende Leilighed, kan ofte med betydelig Besparelse forsyne sig dertil. Da nu Theatret i dets nærværende Dekonomus besidder en Mand, der med den ved saamange Leiligheder Deres Majestæt pligtskyldigt af Directionen anpriste Duelighed, Driftighed og Uegennyttighed, forener den videnskabelige Kundskab og de artistiske Egenskaber, som udkræves for at forbinde smagsfuld Costume-rigtighed med theatralst Skjonhed, udbedes allerunderdanigst, at det maatte være Directionen tilladt, umiddelbart at overdrage ham Regieforslagene." Som Følge af „at denne af Dr. Nyge selv ønskede Forandring (hvorved Materialets Anskaffelse, Controlen med det og Bestemmelsen af dets Anvendelse for Kunstens Behov ganske lagdes i hans Hænder,) blot forøger hans Arbeide uden at medføre mindste Fordeel," indstillede Directionen tillige, „at ham, til Tegn paa Deres Majestæts allernaadigste Tilfredshed, maa tillægges Titel af Dekonomie-Inspecteur." Andragendet bevilgedes ved fgl. Resolution af 14de Marts 1818. Jo bedre Directionen forud vidste, at Nyge vilde tiltage sig den størst mulige Myndighed i det hele Theatervæsenet omfattende Embede, hvori han nu var fast kongeligt ansat, jo snarere burde den, allerede for sin egen Skyld, have fastsat Bestemmelser for hans Virksomhed deri; men ingenlunde! han havde ikke havt nogen Instrux og fik heller ingen; Directionen sagde, at for en saa erkjendt duelig og redelig Embedsmand behøvedes ingen Instrux; Personalet paaistod, at den ikke turde byde ham nogen. Hans Duelighed til Posten kunde, hvad „den videnskabelige Kundskab og de artistiske Egenskaber, der udkræves for at forbinde smagsfuld Costume-rigtighed med theatralst Skjonhed" angaaer, kun sættes høit

af en Direction, som ikke bejad Indsigt til at bedømme den. Nyge havde saa lidet lagt sig efter Costumets og Architecturens Historie og Æsthetik, at han ofte og meget paaafaldende forsyndede sig imod baade Rigtighed og Smag, naar han ikke kunde gaae til Grev Brühls eller Parisertheatrenes Costume- og Decorationsjamlinger, der vare hans sædvanlige Kilder. At han ogsaa i denne Virksomhed blev staaende ved sin første vieblikkelige Tanke og, uden grundigt at undersøge Digtets Natur og de deri liggende Fordringer, strax skred til Udførelsen, bragte ham til at begaae store Urimeligheder. I Dehlenschlägers „Den lille Hyrdedreng“ stillede han ved Siden af Vandrerens Reinald i moderne Frakke og Bondepigen Babli i en, med Silkebesætning, til Maskeradecostume raffineret Hyrdindedragt Høgden med opslidjede Kræmer og Sandaler fra Vilhelm Tells Tid. Til „Korsridderne“, hvilke, som en fra alle Lande sammenstrømmet Skare, meget rigtigt og med stor malerisk Effect, oprindeligt havde været klædte i hoist forskjellige Dragter, lod han hele Garderoben for de mange i Ridderdragt optrædende Spillende og Statister med stor Besøstning gjøre ny og isorte dem alle et i enhver Smaating eens Costume, som, foruden at være uhistorisk, ikke kunde benyttes i andre Ridderstykker og ved den hvide Farves Domineren var af en ulidelig Monotonie, der meget skadede den theatraleske Virkning. Uniformering var overhovedet Grundprincippet i hans Costumeren: Dragterne for en Samfundsklasse i et Stykke bleve, enten de vare historiske, fantastiske, ridderlige, folkelige eller landlige, alle, fra Top til Taa, gjorde efter een Model og havde kun en Smule Forskjellighed i Farverne. Til Besætning paa Dragter og Baretter anvendte han i Almindelighed med stor Odselhed

den grove skarptglimrende Nürnberger-Lahn, og til Zirater paa Sværdbælter de Messing-Rosetter, som dengang brugtes til Dørbeslag. Hans Smag for Architektur var ikke mindre raa: da Wallich skulde udføre en Kirkedecoration stod Ryge, trods alle fra Historie og Kunstjands hentede Indvendinger, fast paa, at den ei alene skulde males saaledes, at den kunde bruges til baade Trondhjems Domkirke, en neapolitansk Pragtkirke, en sicilianisk Kirke og et provengalsk Klostercapel, men at den ikke ved Sætsnykker maatte forandres eller gives de for de forskjellige Stykker, hvori den skulde anvendes, fordrede Specialiteter, da „det var bedre at disse bleve malede ind i Decorationen, jordi man da uden videre Væsen havde dem paa Stedet naar den blev opstillet.“ Det hjalp ikke, at Kunstneren for Directionen udviklede det Urmelige i denne Opgave; den var Ryges Villie, for hvilken alle kunstneriske Betænkkeligheder maatte vige. Wallich fik endelig med megen Noie en saadan Decoration stablet sammen, men den blev, som begribeligt, et effectløst Misfæst, der alligevel ikke i eet af Stykkerne kunde tilfredsstille Fordringerne uden forskjellige Tilføjninger. Den „betydelige Besparelse“, som Directionen forestillede Kongen at Ryges Ansættelse vilde medføre, „naar han havde frie Hænder med Indkjøb til beleilige Tider og ved indtræffende Leilighed,“ faldt ud til forøget Udgift; thi da hans Indkjøb ikke skete saaledes, at han directe forskrev Varene fra de Steder, hvor de bleve forfærdigede, og paa Tider da Prisen stod lavt; men ved at han, naar han selv havde Lyst dertil, i Sommermaanederne reiste omkring i Tydskland eller til Paris for Theatrets Regning, og ved denne „indtræffende Leilighed“ kjøbte saadanne Sager, som man maaskee i den kommende Saison kunde faae Brug

for, saa blev Magazineet undertiden forsynet med Barer, som man ikke fik Brug for, og allerede Reiseomkostningerne androge mere, end den Fordeel, hvilken herboende Handlende vilde have beregnet sig. Det, hvorved Ryge, i Egenkab af Embedsmand, virkelig havde Fortjeneste, var egentlig kun, at han, under en dørst Administration, idelig viste sig driftig, fremskyndende og nidjær i Theatrets Tjeneste, at han bragte Liv i Forretningsvæsnet, sørgede for at hvad der blev begyndt fik Ende, og ved sin stærke Villie og hensynsløse Herfsken sammenholdt det Hele paa en Tid, da det var nærved at falde sammen. Hvad enten det var den rette eller urette Bei, han havde taget: var den blot hans eget Valg, saa ilede han fremad uden anden Tanke end at komme til Maalet; derfor: han udrettede Noget. Men han taalte heller ikke, at der blev udrettet Noget uden ved eller igjennem ham. Saaledes var han neppe, ved ifølge fgl. Resolution at have faaet Regievæsnet under sig, bleven sikker paa Magten, førend han, til Theatrets aabenbare store Skade, optraadte ei alene imod Cocchis Ansættelse som Theatermaler, men imod hans Forslag om at vise, hvorledes Scenen, over hvis Uduelighed til enhverjombhelt betydelig Forvandling der idelig fortos Besværinger, kunde med meget ringe Bekostning indrettes dertil. Cocchi tilbød, at han, for et vist opgivet Ballet-Divertissement, hvortil Holstein selv fandt at man netop dengang var høiligen trængende, og som uden stort Talent for mimisk Composition kunde, efter Kunstnerens fremlagte Program, være blevet sat i Scenen med de unge Dandsere, vilde udføre en Række frappante Forvandlinger, som skulde godtgjøre den store Virkning af hans Maskinerie og dets Anvendelighed paa mange Opgaver, ja var endhydermere villig til at

overtage Udførelsen for egen Risiko, naar der sikredes ham en vis Indkomst i Forhold til den Nytte, Theatret tog og kunde faae deraf; men Ryge erklærede kort, at dette Forslag var uudforligt, og fik det derved afviiist, hvilket bevægede Cocchi til at udføre en Deel af Programmet for det casortiske, langt mere indskrænkede, Theater paa Vesterbro, hvor Massineriet, som ikke kostede 200 Rdlr., vandt entusiastisk Bifald og var den væsentlige Aarsag til at mange Forestillinger gaves fuldt Huus. Og denne Optræden imod en Mand, som allerede havde beviist sin Duelighed og tilbød, uden engang at forlange Udlæg, at gjøre Theatret dygtigt i et Fag, hvori dets Administration selv paastod, at det var uden Gyde til at fyldestgjøre Publikum's billige Fordringer, kaldte Ryge, at han „gjorde sin ved Flid, Virksomhed og Redelighed erhvervede Indflydelse som Dekonomie-Inspecteur til Bolværk imod alt Projectmagerie og Snyltegjæsterie ved Theatret.“

Ryge kunde have indlagt sig stor Fortjeneste af Skuepladsen, i national og æsthetisk Retning, hvis han, der med saa kraftig Energie antog sig alt, hvad han kastede sin Interesse paa, havde gjort sin store Indflydelse gjældende til Repertoirets Luttring ved Optagelsen af ældre og nye fortrinlige Stykker, hvilke tillige hans kunstneriske Genie vilde have bidraget til at give Indgang og Indest hos Publikum. Men just dette Kunstanstaltens Allervæsentligste var det, som han mindst brød sig om. At han kunde opfatte det Høje og Fortræffelige i dramatiske Værker, det beviste hans i det Tragiske og i flere comiske Fag mesterlige Spil; men han gav ikke det Øpperlige Fortrin til Opførelse: det var ham, baade som Kunstner og som Embedsmand, temmelig ligegyldigt hvad det var for Stykker,

Directionen paalagde ham at behandle; skulde han, i den Henseende, have større Interessee for et end for andre, da maatte det være fordi det enten tilbød ham, som Inspecteur, Leilighed til at gjøre sig bemærket ved et brillant Udsjyn, eller gav ham, som Skuespiller, en Rolle, hvori han kunde vise noget Effectsfuldt eller Originalt. Disse Hensyn vare ham vigtige i den Grad, at han af dem undertiden forledeedes til meget levende at tage sig af endog det ham eller Scenen Uværdige. Saaledes sad han, til sine Kunstfællers store Forargelse, med dybeste Alvor og Interessee, blot for den glimrende Uniforms og den martialste Attitudes Skyld, paa en Træhest, som General Vandamme, i et af Leisring opstillet Bataille-Tableau, og det var hans Begjærlighed efter at komme til at spille Borgermesteren i „Comedien i Ravnecrog“, som bragte dette kogebuesske Fjællebødestykke paa Scenen. Just paa den Tid kunde en saa formaaende Mand, ved at indvirke paa Directionen med Hensyn til Valg af Repertoire, let have bidraget meget til at give Publikumsmag en for Kunsten glædelig forandret Retning; thi det begyndte jærdeløs bemærkeligt at blive lunkent for det Affecteerte og Overdrevne, som hidtil havde entusiasmeret det. Uagtet Nyges herlige Fremstillinger saaledes havde vaakt Sandisen for hvad ægte tragisk Spil var, at Publikum, i samme Grad som en Tragedie var en aandfuld, karakterstærk og poetisk Skildring, sølte Utilfredsshed med de fleste Rollers Udførelse, havde det ved Dehlenschlägers Værker og nylig ved „Macbeth“ begyndt at faae Interessee for selv i en mangelfuld Fremstilling at see noget Værdere, end der, om de end, med behørig Svulst og Rabalder, i det Hele spilledees fortræffeligt, blev budet det i de kogebuesske Spet- tafelsstykker. NoGLE fremmede Tragedier, der med interessante

Situationer i en livsfuld Handling forenede Charakterer i Sprog og Sæder, vilde, dersom Nyge i en Hovedrolle havde et Par gode Medspillende, have vundet Bisald, om de end for en Deel kun vare blevne taaleligt udforte, og da, med det Udmærkede, som Theatret allerede var i Besiddelse af, kunnet give et saa gehaltfuldt Tragedie-Repertoire, at ogsaa det trivielt Sværmeriske, saaledes som det endnu gjorde Lykke i „Laura“, maatte have tabt Tillokkelse, selv for Mængden, der allerede fandt det noget vel flaut, naar det vilde skaffe Nørelse i Comedien. Kogebues platte Sentimentalijeren og Ifflands hverdagelige Moralpræken vare vel endnu det, hvorved Comedien vilde give sig Anseende af — hvad der dengang skulde være dens største Fortjeneste — at stifte Nytte, som Sædernes Skole; men ved Forfatternes, i Fioskler og Effectscener, altfor rigelige Anvendelse af det Dannende og den stærke Fremhævelse deraf, som deres Stykkers Væsenlige, var Publikum tilsidst kommen til Jølelse af det Falske i Sentimentaliteten og det Nøgterne i Moralen. Selv Mængden begyndte at faae Affmag for den sødlige Følsomhed og den idelige Heglen paa de høiere Stænders Uretfærdighed imod de lavere; dens tilbagevendte og mærkeligt stigende Interessse for de holbergiske og andre gode gamle Comedier, der dog næsten aldrig fuldstændigt besattes saa godt, at de kom frem i den Aand og Sandhed, som de skulde have, viste noksom, at den nu heller vilde have Sæderne skoledede ved vittige, karakteristiske, liv- og lunefulde Skildringer, grebne ud af Livet, end ved at der i en Dagligdagshandling fremførtes endeel fortegnede Billeder af Menneskene, som de skulde være eller ikke maatte være. Men de gode ældre Stykker, der kom frem, vare kun saa; de bedste nyere fremmede faldt

altfor meget i det Vocale til her at kunne gjøre Lykke; og af danske Forfattere var der ikke mere Noget at vente for Comedien. I 25 Mar, siden Oluffens „Gulddaasen“, havde Theatret ikke faaet nogen original Comedie, hvortil Handling, Charakterer og Sprog med Held vare søgte i dansk Folkeliv; og i 23 Mar, siden Brams „Egteskabskolen“, ikke en eneste, der viste, at Forfatteren havde studeret Mennefsnaturen og, efter en overtænkt Idee, selvstændigt opfundet sine Personers indbyrdes Forhold. Fra den Tid, da Kogebue havde faaet Fodsæste paa den danske Scene, havde de danske Forfattere ganske opgivet Stræben efter Nationalitet og hverken taget Naturen eller de gamle Lystspildigtere til Monster; det blev dem kun om at gjøre at tilegne sig den Maneer, hvorved han vidste at komme til saa stor Effect paa Massen. Det var ved Betragtningen af hans forkruede Charakterer at de søgte at erhverve sig Mennefskundskab, det var hans affecteerte, med Personerne fremmede Sentiments og Snurrigheder udsmykkede Dialog, som de vilde efterligne for at glimre ved et flydende, vittigt og naturligt Sprog. Da de imidlertid ved denne Digten paa anden Haand let kunde komme til ulidelig Overdrivelse, men ikke til Noget, der blev interessant ved at være eienommeligt, flaaende sandt eller localt, og dertil manglede hans Talent til behændigt, ved det Contrasterendes Sammenstilling, Theatrecoups og overraskende Actslutninger, at imponere Mængden, saa bleve disse Stykker enten væmmeligt carikerede eller matte og farveløse imod hans, som de selv paatrængte Publikum Sammenligningen med. De mange bestandigt uheldige Forsøg gjorde det til en dengang temmelig gængs Ytring, at der ikke mere i Danmark var Talent til at skrive Comedier.

At der, paa en Tid, da, som Besøget gav det tilforladeligste. Vidnesbyrd om, Publikum kjædedes ved det gamle Slette og var begjærligt efter noget nyt Bedre, uden selv at have Bevidsthed om, hvad dette maatte være, ikke blev af Directionen virket for en Repertoire-Reform i kunstnerisk Aand, var saa meget beklageligere som Personalet dengang i sjeldent stort Antal var dygtigt til, især i Comedien, at gjøre Publikum modtageligt for den. — Frydendahl var paa sin Kunsts høieste Tinde: interessant i enhver af sine Roller, uovergaaelig i næsten alle. Ved det Genie, hvormed han strax, i Digterens Aand og til de mindste Træk, opfattede enhver af et Stykkes Personer som Charakteereidommelighed, sit rigtstrømmende livfulde og elskelige Lune og det forbausende Herredømme, han havde opnaaet over sine sjeldne physiske Gvner, stod han som den af Alle erkjendte store Mester i de forskjelligste comiske Fag. Hans ædelt fornemme Anstand, gratiøst lette Gang og Gesticulation, elskværdige Etourderie, fine Badinage og mageløst naturlige Conversationstone i Grev Klingsberg; hans indtagende jævne, mandige og dog, under Stabsøfficerens faste og ugeneerte militaire Holdning, ved Bonhommie og Hjertensgodhed, muntre Soldatervæsen som Major Böhlm i „Soldaterne“; den skvadronerende og insolente, men i al sin latterlige Tolperagtighed og dumme Suffisance med smagsfuld Elegants optrædende von Thyboe; hans under den meest comiske Hid-sighed og kjælne Forelskelse i sin hele Natur værdige, ædle og gentlemanlike gamle rørige Sir Peter i „Bagtaleskolen“; den loierligt platte, med alle sine Gjenvordigheder som omvankende Theaterdirecteur gemytlig og sorgløse Master Mist i „Landsbytheatret“, havde ei alene en beundringsværdig Grundforskjellighed, men hvad han havde

gjort til Præg og Væsen for een Skikkelse, var saa fuldeligt og naturligt tilstede i den, at man skulde troe denne at være ham — den eiendommelige og eneste i en saadan Grad, at han ikke kunde antage nogen anden. Fra den fornemste, af den fineste Hofdust gennemtrukne Adelsmand ned til den snurrigste, i Spidsborgerliv opgaaende Dosmer gav han i sine Fremstillinger et Gallerie, hvori ethvert Billede var fuldendt, men det ene ikke lignede noget af de andre, og alene ved sin Jovialitet var han istand til at sætte Publikum i Begeistring. Alligevel var hans Genie ingenlunde indskrænket til det Comiske; han havde alvorlige Roller, i hvilke han ikke er og neppe vil blive overgaaet. Hvor Jølelse, Videnskab, Sorg eller Melankolie skulde træde frem med Anstand uden at hæve sig til Pathos, der var han en ligesaa stor, ved Kraft og Værdighed imponerende Kunstner, som i Comedien. Den mørke, af Samvittighedsqualer martrede, men dog karakterfaste og stolte Præsident Darlemont i „Den Døvstumme“; den ædle, under sin tunge Pligtopfyldelse bramløst deeltagende Guiscardo i „De to Dage“, og mange andre af hans alvorlige Roller vare Mesterværker. I Syngepjættet var han af stor Betydning, da han med det fortræffelige Spil, der stillede flere af hans Sangroller iblandt hans allerypperligste Fremstillinger, forenede en kraftig Basstemme, megen musikalsk Sandhed og et Foredrag, der, ved den inderligste Overensstemmelse med Rollens Charakter, altid gjorde megen Virkning. — Nyge var Skuepladsens anden store, i sit hele kunstneriske Væsen selvstændige, Grundkraft. Han havde ved sin exempellose Flid meget hurtigt aflagt de meest fremtrædende Begynderfeil, og, uden at tage sig noget Monster, væsenligt kun efter sin Betragtningssmaade af Naturen og i den ham eiendomme-

lige Aand for det Store, Kraftfulde og Gribende, givet sig en Udvikling, hvorved han allerede af alle sine Kunstsjæller som af Publikum var erkjendt for en mangesidig genial Fremstiller. Kun Charakterer, der, som Odoardo i „Emilie Galotti“, fordre et dybt psychologisk Studium, eller, som Niels Ebbesen, en jævn, fast Holdning under endog den heftigste Affect, blev det ham ikke muligt i Tragedien ret at faae Greb paa; i næsten alle dens andre Roller var han Mester, og vare Heltevede, Begeistring, vældig Kraft og Pathos det Fremtrædende, da opfattede han sin Opgave med saa levende Phantasie og lagde i Udførelsen en saadan Mægtighed og poetisk Enthusiasme, at han henrev Alle, den Dannede som Hoben, til jublende Beundring. Og hans Genie viste sig ikke blot i Tragedien i sin fulde Storhed; i Comedien havde han mange Roller, fra alvorlige strenge Fædre ned til burleske Farcesfigurer, af hvilke han i de fleste lagde en saadan Sandhed, Consequens og Originalitet, at de vilde have gjort ham berømt, om han aldrig var optraadt i Tragedien. I afvigte Saison tilkjendtes ham den i 1811 udsatte Præmie for ædle Fædre, og uagtet hans Kunstsjæller fandt det urigtigt, at der gaves ham Præmie for to Fag, fornemmelig da han ikke, som var betinget for det ene, kunde, foruden Helte, udføre de første Elskerroller, indrømmede de Alle, at skulde Præmien for de ædle Fædre gives, da kunde den ubestridelig ikke tilkjendes nogen Værdigere. Hans herlige Drave i „Myndlingerne“, Warberger i „Jægerne“, Dalmer i „Solbrylluppet“ og mange andre Mesterfremstillinger førte ogsaa glimrende Beviser derfor. Dertil gav han en rig Samling af ikke mindre ypperlige comiske Fædre i Kjøbet. Ligesom Skuepladsen ved Frydendahl fik et kosteligt Gallerie af de

meest forskjellige Militaire, saa fik den ved Nyge et, om end ikke saa stort dog ikke mindre kosteligt, Gallerie af høist forskjellige Teronimusser. For dette Fag i Almindelighed havde Nyge en gammeldags, jævn og dyb Suusfadertone, der passede ganske fortræffeligt til den høie, jævne Legemsbygning og det fyldige dobbelthagede Ansigt, han gav sig; men hver enkelt Rolle i Faget fik i hans Behandling en egen bestemt udpræget Charakter: den strenge, velfornemme rige Borger i „Masseraden“, det eensfoldige, i Huset omtrippende Gnav i „Julestuen“, den varmhovedede, opfarende Middelsstandsmand i „Jean de France“, og den ængstlige, lettroende Herremand i „Abracadabra“ vare hverandre meget ulige i deres hele Væsen, men i alle havde Publikum ægte holbergiske Monsterbilleder. Allerede de nævnte Roller gave Nyge et stort og meget vigtigt Repertoire, men han havde endnu mange andre af høist forskjellig Natur, og iblandt dem vare fornemmelig hans Toder interessante, idet de, i deres store Forskjellighed, alle vare mageløst ypperligt gennemførte og hver for sig i Udseende, Dialect, Gebærder og Egenheder havde en ganske bestemt Individualitet, uden at der i den fri, frække Fremstilling var et Træk, som man skulde antage for smaaligt beregnet. I det Hele havde Nyges Spil, i det Comiske saavel som i det Tragiske, en stor Stiil: det var mere ved en driftig, bred Pensel at han søgte at opnaae Effect, end ved en fiin Udførelse. Alt, hvad den blotte Conveniens og Bonton førte ind i en Rolle, var ham uførdageligt og derfor saa uvant, at han, naar det, hvor han var Elsker eller galant Mand, blev ham nødvendigt at efterkomme det, let faldt over i et affecteert Væsen, som var hans colossale Figur meget uklædeligt; saaledes var ikke Vandby i „Gulddaasen“, undtagen i Bort-

forelæsjescenen, for hvilken han havde ønsket Rollen og som han spillede fortræffeligt, nogen for hans Personlighed og Holdning passende Rolle. — Skjøndt af et langt mindre omfattende Genie, end Frydendahl og Ryge, var Lindgreen, naar han stod paa sin rette Plads, fuldkommen deres Lige i kunstnerisk Dannelselse og Styrke. Han blev ofte anvendt i alvorlige Roller, og da han ikke savnede varm Følelse, havde han ved Tænkjomhed, Flid og Smag bragt det til ogsaa i flere af dem at vinde meget Bisald; men alligevel laae og maatte det, trods al hans Flid, vedblive at ligge udenfor hans Evne i dette Fag at vinde en Anseelse, som var den Mand værdig, der i et andet var uovertræffelig: hans ikke fuldt middelhøie Figur savnede naturlig Værdighed, hans Sprog var ikke urbant og han havde ikke i sit alvorlige Foredrag den Sandhed, som han ellers gjorde til sin Kunsts høieste Formaal, men blev sædvanligt, især i lange Replikker, monoton og hensaldt let, naar han vilde give Følelsen Udbrud, til en flynkende Tone. I sine comiske Roller var han derimod ei alene den store Kunstner, som ganske gik op i den Charakter, han fremstillede, men udmærkede sig fremfor alle Skuespillerne ved at være — ikke local, thi han havde tvertimod ikke i en eneste af sine Roller noget efter det Kjøbenhavnske eller særligt for Kjøbenhavnerne stemplet Præg, — men ret egenlig national. Der var i hans Udtale, i hans sunde, solide og bramfri Comik, i den ud af hans hele Væsen lysende hellige Tro paa, at han var virkelig den Person, som hvilken han stod for Tilskuerne, noget saa Dansk, at baade et dansk Publikum strax tiltaltes af hans Spil og at kun det kunde tilfulde opfatte dets ægte kunstneriske Natur. Det var ikke blot hans ypperlige Jeppe paa Bjerget, de grundholbergske Henrikker,

hans ægte danske hovne og svinepoliste Bondeplager Trækom i „Gulddaasen“, den moersomt ærlige og ivrige Forvalter Toraf i „Virtuosen“ og saadanne Roller, der i hans Fremstilling ret havde deres Udspiring og Udvikling fra den nationaldanske Skueplads: denne Eiendommelighed kom frem i alle hans Roller, hvor ypperligt de end vare satte ud fra hverandre; selv hans mange franske Tjenere havde, saa lette, livlige og fiffige de ogsaa vare, mere dansk end fransk Natur. Tillige udmærkede han sig ved at være den Skuespiller, som aldrig i et Fag, der især fristede dertil, havde ladet sig rive med af den gangse Overdrivelseslyst. Hans joviale gamle Mænd, maliciose Charakterer, godmodige Sladderhanke og saligglade Drukkenbolte vare alle grebne ud af Naturen, men bragte paa Scenen med en saadan Smag, at de ikke i noget Træk havde beholdt det mindste af hvad Plat og Modbydeligt, der i det virkelige Liv heftede ved dem, eller vare blevne forstærkede i Effect med Caricatur. Ved det tørre Lune og den elskelige Naivitet, som Lindgreen besad i langt høiere Grad, end nogen samtidig Comiker, opnaaede han ofte, som aldeles tilfældigt, en Virkning, hvilken det fløgtigste Effectjagerie ikke vilde have været istand til at frembringe, og gav mange af sine Roller en Naturlighed, Kraft og Ynde, som i dem gjorde ham uesterlignelig. Naar han lod en lille Replik ligesom usorvarende falde fra sig med en let, ligegyldig Betoning, fik den undertiden en saa overraskende naturlig Vøierlighed, at Publikum pludseligt udbrod i Skoggerlatter, og hans Naivitet gav ofte hele Roller en tiltrækkende Gratie, som man ikke skulde troe, at der kunde udbredes over lavcomiske Charakterer: saaledes var hans Troels i „Børselsstuen“ et usorligneligt Kunstværk, ved den inderlige, sig selv ubevidste

Moerjomhed, der strømmede frem af hans elskværdigt skjelmste og fornuiede Tone og laae over hele det uskyldigt aabne og godmodigt tilfredse Ansigt. — Rind havde længe seet sig tilfidesat, endstjondt enhver Rolle, som Nodvendigheden bragte ham i Hænderne, viste umiskjendelige Spor af ægte Genie. Carl Bruuns Afgang skaffede ham større Anvendelse. Ved den Munterhed, Barme og Hjertelighed, hvormed han gav Marcel i „Fruentimmerhæderen“, og endnu mere ved, som Dalby i „Skuespilleren imod sin Billie“, i otte paatagne Mæsker let og fuldstændigt at forandre sin hele Person og tillige af enhver at gjøre en meget comisk Figur, vandt han levende Bisald og blev den Skuespiller, som Directionen især maatte søge Bistand hos under Knudsens Sygdom. Ved denne fik han flere meget betydelige Roller, hvori hans sprudlende Lune, usædvanlige Livfuldhed, pudjeerlige Mæsker og snurrige Overdrivelser i Diction og Gebærder gjorde stor Lykke hos Mængden. Da han med sjelden Lærenemhed forenede utrættelig Flid og var brugbar til mange forskjellige Roller, blev han snart uundværlig. Desuagtet var Directionen ikke ved hans gjentagne Anmodninger at bevæge til at give ham et passende Gagetillæg. Han fandt da paa den List at lade sig tilskrive et Brev, hvori der blev tilbudet ham en Godsforvalterpost, og med dette og en Ansøgning om Afsked henvendte han sig til Holstein, som blev saa forkræffet derover, at han lovede ufortøvet at indstille ham til en betydelig Gageforbedring, naar han blot vilde blive og fremdeles staae ham trofast bi i Nøden. Dette gjorde Rind af al sin Evne. Efter Knudsens Død blev han overvældet med Roller, og endstjondt han allerede da spillede meget ofte, memorerede han om Natten, gjennemgik Syngepartier flere

Timer fra Klokken 8 om Morgenen, prøvede om Formid-
 dagen og optraadte næsten hver Uge i en ny Rolle. Det
 var imidlertid ikke blot ved denne overordenlige Virksomhed
 han udmærkede sig; da han var bleven Publikums Yndling
 og ikke mere havde nogen Medbeiler, som han maatte over-
 byde i Pudsenmagerie for at vinde Applaus, henvendte han
 alvorlig Opmærksomhed paa sit Spils Forædling og afslagde
 mere og mere sine Effectsager. I afvigte Saison var han
 ei alene den meest brugte Skuepiller, men havde endog
 hos Publikums dannede Deel vundet Erkjendelse af at være
 en genial og mangesidig Charakterfremstiller. Der var i
 flere af hans Roller blot en hans Personlighed egen Løier-
 lighed, som, uden noget kunstnerisk Værd, kun morede koste-
 ligt og idelig fremkaldte Skoggerlatter; men i endnu flere,
 endog farceagtige Stykker, fandt man originalt opfattede og
 med megen Fæsthed ypperligt gjennemførte Charakterer, der
 vare rige paa ligesaa fine som ægte comiske Træk. En
 ualmindelig Gave havde Mind til at opfinde og consequent
 udføre barocke, næsten eventyrlige Figurer, som egenlig kun
 havde Sandhed ved deres i alle Enkeltheder inderlige
 Harmonie med sig selv, og dog passede forunderligt godt
 ind i det Ensemble, hvori de viste sig. Han kunde imid-
 lertid ikke blot faae Folk til ret hjerteligt at lee, men ogsaa,
 ved sund, inderlig Følelse, røre dem: hans Skomager i
 „Drageducken“ var ligesaa fortræffelig ved det naturtro Udtryk
 af Huusfaderens Belymring, som ved Lune og godmodig
 Lystighed, og Bandbæreren i „De to Dage“, men især hans
 herlige gamle Baadsmand i „Peters Bryllup“ havde en
 Ild, Krafft og Sjælsfuldhed, som man ikke skulde ahne, at
 der kunde lægges i dem af den Fremstiller, der, ved det
 tynde Måle som ved den slunkne Figur, fik en saa høist

pudseerlig svarmerisk Dreng ud af Pagen Gudsman i „Don Ranudo“. I Snygestykkerne var Rind en Hovedskuespiller. Han lærte ualmindeligt hurtigt og sikkert endog de vanskeligste Partier og forstod saa fortræffeligt, ved Foredrag og Sagens Charakterisering, at gjøre sin hverken synderligt stærke eller behagelige Stemme heldigt anvendelig, at han ikke sjeldent vandt meget Bifald som Sanger. — Haack var den eneste Skuespiller, som i Tragedien kunde gjøre Fyldest ved Siden af Ryge. Savnede han end Ryges Malm og Styrke i Stemmen, havde han dog, ved sit Foredrags Varme og Inderlighed, et fortræffeligt mimisk Udtryk, en fri, ædel Holdning og den Energie, hvormed han lod sit hele Væsen gaae op i Rollen, en henrivende Kraft og poetisk Aandsfuldhed i sit Spil. Hans Talent var af et saa ualmindeligt Omfang, at han med Held havde kunnet vise sig i næsten ethvert Slags Rolle. I det alvorlige Skuespil gav han værdige Fædre, gamle Militaire og Anstandsroller; i Comedien spillede han unge og gamle Spradebæsjer, joviale Oldinger, dumme Landjunker, Intriguanter, opblæste Adelsmænd, lærde Pedanter, tydske Bindmagere, lystige Soldater, Epidøborgere og mange andre høist forskjellige Roller. I alle var han interessent, i de fleste fortræffelig og nogle — som den smidske, ængstlige Tapper i „Gulddaajen“, den i alt sit ægtefabelige Kujoneri tilfredse og lystige Worry i „Landsbytheatret“, den høist snurrige Oldfug i „Min Bedstemoder“ og den kostelige Peer Degn i „Grasmus Montanus“ — vare, ved Originalitet, Lune og Charakterens fine Udarbeidelse, uesterlignelige Mesterværker. Det bedste Beviis for hans store kunstneriske Dygtighed er, at han optraadte som Frydendahls Doublant i flere af dennes meest beundrede Roller og udsorte dem saa tilfredsstillende, at han

vandt meget Bifald. Ogsaa han blev, uagtet hans Basstemme ingenlunde var sonor eller kraftfuld, særdeles heldigt brugt i Syngestykkernes Charakterroller. — En Skuespiller, som var anvendelig i næsten Alt, undtagen Tragedien, hvortil hans Taleorgan ganske manglede Kraft, Klang og Fasthed, havde Theatret i Genholm. Hvad der kaldtes hans egentlige Fag, var endnu muntre Gfker, hvilke han, da han ypperligt forstod at give sit Udvortes Ungdommelighed, spillede med behagelig Lethed og ikke var uden Lune, som oftest gjorde megen Lykke i; men desuden gav han gamle Roller af alle Arter og udførte dem, naar de ikke vare alvorlige eller værdige, med en Routine, Flid og Livlighed, hvorved de undertiden fik Anstrøg af Charakterfremstilling og gjorde god Effect. Hans lille klangløse Tenorstemme blev nu som oftest kun anvendt i Syngestykkernes underordnede Partier. — Kruse var endnu i de Roller, han allerede havde, den jamme dygtige Kunstner i baade Skuespillet og Syngestykkerne, men viste en saadan Ufikkerhed i nye Roller, at han meget stærkt begyndte at synke i Publikum's Gunst. — J Due, Heinsvig og Kongsted havde Comedien tre for gamle Mænd og Charakterroller særdeles brugelige Skuespillere, der endog i enkelte Partier, som laae heldigt for deres Evne, vandt meget fortjent Bifald. — Stage havde hævet sig til at blive en særdeles dygtig og almeenyndet Fremstiller af høist forskjellige baade gamle og unge, alvorlige og comiske, fine og drastiske Roller, saavel i Syngespillet som i Skuespillet. Sin Styrke havde han i muntre Cavalerer og Roller, der væsentlig fordrede Ironie, Humor, Jovialitet og Skjelmerie. For en Perial, lige fra den lette lille Bidst ned til overstadig Drukkenskab, havde han selv en bekjendt Biinforagter, mangfoldige Skikkelser, der

alle ikke blot vare meget comisse, naturfænde og nøie svarende til Personen og Perialens Grad, men tillige særdeles smagfulde, hvilket var saa meget mærkeligere, da han ellers i det Comisse ofte faldt til Overdrivelse, ligesom han i det Alvorlige, naar han skulde udtrykke inderlig Følelse, Hestighed eller Begeistring, let blev svulstig og convulsiv. — Clausen spillede, foruden Intriguants, endnu bestandig Spradebæsjer, Bindmagere og muntre Elskere — som Lord Brazen i „Hververne“, Skyldenborg i „Den ellefte Juni“, La Tulipe i „De to Grenaderer“, Capitain Klinker i „Epigrammet“, — og var, ved glat Diction, god Holdning, Routine og streng Afholdenhed fra Overdrivelse, altid en correct og smagfuld Fremstiller, men maatte nu begynde at trække sig ud af ungdommelige Roller. — Den egenlige Elsker var det eneste Fag, hvortil Theatret for Diebliffet manglede en dygtig Kunstner. Liebe medbragte overalt et særdeles smukt, ædelt Udseende og udmærkede sig ved Flid og megen Præcision; i Lystspillet gav han adskillige Roller meget vakkert og med en behagelig Tournure, enkelte, som hans eget Væsens Eiendommeligheder kunde synes passende til, endog fortræffeligt; men for Tragedien savnede han Phantasie, Varme, dyb Følelse og Pathos. Det var kun i en, som Alonzo i „Laura“, af Svulst og forskruet Sværmerie sammensat Effectrolle at hans eensformige, lustfængende Armbevægelser og staccaterede Lidenskabsudbrud kunde faae Anseende af tragisk Spik; hvor det gjaldt om naturligt Udtryk af inderlig Kjærlighed, fast, mandig Kraft, Begeistring og Aands-
hoighed blev hans Fremstilling, uagtet den stærke udvendige Bevægelighed, mat og dertil paafaldende forvirret og usand: hans Axel var en i Ridderdragt klædt moderne Cavaleer, der, naar han kastede Pillegrimshatten, purrede op i det

à la Titus frijerede Haar inden han ilede i Valborgs Arme. — De mindre Elskerroller spillede af Jacob Winsløw, en smuk ung Mand, som i borgerlige Stykker ret heldigt gav hjertelige Scener, men altfor meget savnede Ild og poetisk Opfattelsesevne til at kunne anvendes i Tragedien. — Bauer, der, som Elev i „Den dramatiske Skole“, havde med meget Bifald spillet flere betydelige ungdommelige Roller, og nylig, iblandt det kongelige Theaters dygtigste Personale, udmærket sig som Carl Rose i „Den forladte Datter“, tegnede til at blive Genholms heldige Aflojer i hans muntre Elskere. Med et meget smukt og livfuldt Ansigt, en lille, særdeles velbygget Figur og lette, frie Bevægelser forenede han en behagelig Tenorstemme, der vel hverken havde Styrke eller Omfang til betydelige Partier, men var af megen Anvendelighed for de smaa franske Syngestykker, hvori fornemmelig de saakaldte »Colins« egnede sig fortræffeligt for ham. — Hos en anden fra Høstheatret udgaaet Skuespiller, Holm, havde der i forskjellige Biroller viist sig saa ualmindelige Naturgaver, at man maatte antage, at han, naar der blot gaves ham Leilighed dertil, snart vilde være istand til at erhverve sig stor kunstnerisk Betydning i baade Tragedie, Comedie og Syngeespil. Han havde smukt mørkt Haar, udtryksdygtige Dine og et regelmæssigt Ansigt, der, saavel som hans ranke, middelhoie Figur, kunde passe fortræffeligt for enhver Rolleart; hans Taleorgan var af Naturen særdeles sonort og velklingende, og hans Syngestemme en omfangsrig Bas af saamegen Fylde, Skjønhed og Egalitet i Tonerne, at han kunde have opnaaet at give endog de vanskeligste Partier en brillant Udførelse. Lillige havde han varm Følelse for hvad han personligt fandt smukt og godt. Men hos ham viste sig ret, hvor lidet en

Skuespiller, der ikke er i Besiddelse af et afgjort stort Talent, formaaer, med endog de ypperligste Evner, at fængsle Interessen, naar han savner Opvaktthed og Intelligents. Ethvert af hans herlige Naturanlæg trængte til Udvikling og Dannelse, for i og for sig at blive kunstnerisk brugeligt og at komme til fri Samvirken med de andre. Ansigtet var uden Livlighed for Udtrykket af Affecter; den smukke Figurs Bevægelser vare tvungne og tunge; det malmsfulde, rene Taleorgan tabte Urbanitet ved feilagtig Pronunciation, uklar Artikulation og feilsuld Betoning; hans Følelse, som væsentlig kun bevægedes ved det Rørende, yttrede sig undertiden flynkende, og han havde ikke noksom musikalsk Sands og Dre til at turde bruge sin herlige Syngestemme med Ild, Kraft og Energie. Meget kunde have været afhjulpet ved flittig og hensigtsmæssig Øvelse, men han manglede Aand og Begreb til at søge Flid og Hensigtsmæssighed ud over ærlig Omhu for at lære og efter bedste tilstedeværende Evne at udføre de Roller, som bleve ham tildeelte, og Bevidstheden om, at han ikke aandigt var Herre over sin Opgave, berøvede ham Kraften til dens legemlige Fremstilling. Derfor fik Tilskuerne næsten altid Følelsen af, at der med saa store Midler maatte være mere at give, end de enkelte skønne Brudstykker, hvilke de af og til fik; kun i Arvroller og nogle Bønderkarle, som han selv vidste, at hans Opfatning og Fremstillingsdygtighed kunde magte, og hvori han turde lade sin inderlig godmodige Natur faae fri Flugt, gav han virkelig fortræffelige Skildringer, der ikke alene vare naturtroe og moersomme, men endog undertiden overraskede ved elskværdig Livlighed og Træk af ægte Lune. — Carl Winslow, der ogsaa havde begyndt sin Skuespillerbane paa Hoftheatret, viste omvendt, hvorledes det ved

Intelligents og en velovertænkt, udholdende Flid omsider kan lykkes, med meget ringe Midler at gjøre forbausende stor Virkning. — Han var født i Februar 1796 og havde, efter i kort Tid at have staaet i Urteframmerlære, fra sit 15de Aar været i et kongeligt Comptoir og der faaet fast Ansættelse, men, af en uimodstaaelig Lyst til Skuespilkunsten, forladt det i sit 19de Aar for at blive Elev ved „Den dramatiske Skole“. Han var ved denne Tid 21 Aar gammel, med en lille, meget spinkel Figur og et Ansigt, som havde en smuk, men skarp Contour og hvori Naturen kun havde gjort liden „Plads for Sjælen til at male.“ Hans eneste ydre Fortrin vare et herligt mørkt loffet Haar, hvilket han, med Rette, gjorde sig meget til af at han forstod at anvende karakteristisk i mange forskjellige Roller, og særdeles levende Dine, som han efterhaanden opnaaede en sjelden Evne til at give et lynende Udtryk af Begeistring, Hævnløst, Haan og den heftigste Lidenskabelighed. Hans Artikulation var reen og tydelig, men Talestemmen ikke af Naturen hverken stærk, omfangsrig, kraftig eller bærende i Tonerne. Til de faa legemlige Evner var han imidlertid begavet med mange og store aandige. Han havde en levende og rig Phantasie; alt Poetisk, i hvilken Kunst og Form det end fremtraadte, opfattede han med Enthusiasme og i stor Klarhed; ved den første Gjennemlæsning af et dramatisk Arbeide undfangede han strax en bestemt Forestilling om enhver deri optrædende Persons inderste Væsen, og han besad en mærkværdig Skarpsindighed til derefter at udfinde den Skikkelse, som den Person, der var gjort ham til Opgave, maatte antage, for paa engang at kunne fyldestgjøre Digterens Intention og blive fremstillig med de Udførelsesmidler, som stode ham til Raadighed.

Med stor Forstandighed vidste han af sin Rolle at udfinde saadanne fine psykologiske Træk, som let og naturligt kunde give Charakteren Fuldendthed og tillige gjøre slaaende Virkning paa Betragteren, og i Udførelsen havde han en sjælsfuld Driftighed, som gjorde, at Fremstillingen ikke blev et ængstligt Beregningsværk, men en fri, aandrig Udvikling af en poetisk tænkt Menneskeskildring. Han havde Talent for Digtning og skrev vakre lyriske Smaasager; han havde Talent for Musik: hans Baritonstemme var lille og klangløs, men hans Dre saa ypperligt, at han, uden musikalsk Dannelse, meget hurtigt lærte betydelige Partier og med stor Sikkerhed traf de vanskeligste Intervaller; han havde Talent for Tegning og Malning, udførte med Blyant kjæft og kraftfuldt meget lignende Portraiter og var Mester i at bruge tørre Farver til sit lille Ansigts Massering saaledes, at han, uden at skade Trækkenes Bevægelighed til mimisk Udtryk, kunde, ved at forstærke dets svage og dæmpe dets for meget fremtrædende Partier, give sig Physiognomie efter de meest forskjellige Roller; og for Skuepilkunsten besad han et saa energisk Genie, at de Hindringer, som Personligheden stillede det iveien, kun syntes at være det en Eggelse til driftigere Opsving. Men hans hele Liv var ogsaa helliget Udviklingen af hvad der kunde fremme hans Genies fri Virksomhed og Bekæmpelsen af hvad der modstod den; alle sine Haandgaver anvendte han i dets Tjeneste. Han dannede sin Smag ved æsthetiske og dramaturgiske Værker, udvidede sin Menneskekundskab ved psykologiske Lærebøger og Læsning af Characterskildringer, skolede dagligt sit Taleorgan og sit Legeme, indøvede sig store Roller, som han aldrig kunde vente at komme til at spille, men brugte blot som Studier og til sine Egners Udvikling.

eftergrandskede sin physiske Naturs Eiendommeligheder og studerede omhyggeligt Scenen og alle paa den anvendelige Understøttelsesmidler lige til den for ham hensigtsmæssigste Maade at gjøre Figuren høiere eller førere paa. Ved denne Tid havde han imidlertid ikke endnu skaffet sig synderlig Betydning: han var ikke da selv kommen til Bevidsthed om sit Genies Natur og de Vanskeligheder, han havde at overvinde for at skaffe det Virkning; et beslægtet Genie maatte vække hans Tølelse deraf, og et saadant havde han ikke hidtil havt Leilighed til at modtage Indtryk af. Han søgte endnu kun med lidenskabelig Begjærighed at komme til at spille muntre Glskere, Spradebasser og lystige Tjenere, som han troede laae bedst for hans Individualitet, og gif ikke med sin utrættelige Flid ud over at tilrette sig for dem, hvori det dog ikke vilde lykkes ham at vinde Publikums Yndest, da han til saadanne Roller savnede Værdighed og livligt Lune. Han blev desuden ikke meget brugt; thi den lille Figur fik, ved den selvbehagelige, suffisjante Mine, hvormed han dengang fremtraadte, noget Opblæst, hvilket Holstein engang, i sin Harmen over at see ham, som Ridderjvend i „Fridolin“, spanke frem og tilbage nede ved Lamperne, kaldte „en inderlig Impertinence, som man maatte skaane Publikum for at see paa.“ Kun som den uorne Søn i „Soldaterne“ frapperede han ved sit karakteristiske Foredrag og livfulde mimiske Udtryk saaledes, at han for enhver af sine Scener høstede stærkt Bisald og vândt Publikums Erkjendelse af ualmindelige Anlæg. Holstein havde imidlertid en saadan Modbydelighed for hans Person, at han, da Stykket blev ombesat, for at gives til Mad. Undersens Benefice, ikke vilde taale ham i Rollen, men gav den til Stage, som var saa langt-

fra at tilfredsstille deri, at han, efter nogle Forestillinger, selv bad om at maatte tilbagegive den til Winslow, der, oprirket af denne Krænkelse, spillede den med endnu større Energie, hvilket kun havde til Folge, at Stykket blev henlagt, indtil Winslow stod som en saa anerkjendt stor Kunstner, at Holstein ikke fandt raadeligt at afflaae ham dets Gjenoptagelse. — Til de ypperlige Fremstillere for Comediens Hovedsag vilde en Bestyrelse, naar den med Omhu og Indsigt havde varetaget Stykkernes Besætning, have havt to dygtige Hjælpere i Lund, der med Brugelighed til flere forskjellige Roller forenede megen Flid, og Sæss, hvis han, istedetfor at faae Lov til at fordærve store Roller paa egen Haand, var, under en kunstnerisk Ledelse af Indstuderingen, bleven brugt i mindre, hvortil hans Evner egnede sig.

For Stuespillet besad det qvindelige Personale ikke for Diebliffet saa mange Udmærkede som det mandlige. Mad. Rosing havde vel endnu i de alvorlige og tragiske Gamle sin poetiske Aands fulde Kraft og Høihed, men spillede kun sjeldent og overtog ikke mere nye Roller, saalidet som Jfr. Astrup, der ei alene, ved stiv, altid strengt bevogtet Holding og alle Theatertoilettets Finesser, endnu i sit 57de Aar bevarede sin imponerende Anstand og junoniske Skønhed, men, hvor monoton hun end var, i sit Spil havde Præget af en jorgangen Tid, i hvilken Præcision, Fasthed og Noblesse gave Ensemblet dets Stiil. Mad. Heger spillede endnu de store tragiske Elskerinderoller med et tungsindigt Sværmerie, en Sjælsræenhed og den nordiske Blusfærdighed i Kjærlighedens Udtryk, som hun allerede ved sin Personlighed var uovergaaelig i, men hendes 44 Aar gjorde hende ønskeligt at trække sig tilbage fra dette Fag, og for

Mad. Rosings, hvori hun efterhaanden gik over, savnede hun altfor meget Bægt og Energie i Foredrag og Bevægelser til at kunne erstatte en saa fortræffelig Charakterfremstillerinde. Heldigere havde Jfr. Jørgensen, i Dronning Vera og nogle værdige Modreroller, viist sig som Mad. Rosings Efterfølgerinde. Vel havde hun ikke den store Kunstnerindes høie No, Pathos og gribende Inderlighed, men der var Charakter, Varme og Værdighed i hendes alvorlige Fremstillinger. For Comedien havde hun allerede udfoldet et saa rigt Talent, at Directionen, med Bished om en naturlig og smagfuld Udførelse, kunde tildele hende enhver som helst saavel burlesk som fincomisk Rolle; alle, med Undtagelse af Kammerpiger, vare hende klædelige og fik i hendes Hænder en egen, med stor Sikkerhed gennemført, Individualitet. For Soubretter af alle Arter havde Skuepladsen ogsaa i Mad. Spindler og Mad. Liebe to saa udmærkede Fremstillerinder, at den ikke deri behøvede hende. Den første var Mesterinde i de fine franske Kammerpiger og spillede navnlig Suzon i „Figaros Giftermaal“ med henrivende Vittighed, Skjelmerie og Ynde. Hendes Genie glimrede tillige endnu med sin fulde Styrke i muntre Elskerinder, og dertil havde hun nogle Gange, ved Skuepillernes Sommerforestillinger, i gamle Roller viist en saadan Fylde af Lune og Følelse, at hun, dersom Directionens personlige Ugunst ikke havde holdt hende udenfor dette i Comedien saa vigtige Fag, ofte kunde have gjort Roller, som nu bleve mishandlede af en Mad. Petersen, Jfr. Sannes, Jfr. Hedeberg og andre Ubetydeligheder, til geniale Charakterfildringer. Den Mandslivlighed, som var Skyld i, at hun i Omgang gav sin overgivne Vittighed fri Flugt i en Retning, der var Directionen til Misnoie, blev ogsaa Paastud

for dens Uvillie til at anvende hende i Roller, som aabenbart laae for hende og bleve tildeelte Udygtige. Hun havde nemlig begyndt at lade sine Udbrud af Glæde, Henrykkelse og andre heftige Affecter faae en saadan Fryghed, at hun ikke kunde give Taleorganet Tid til at udtrykke Sjælsbevægelsen og derved undertiden kom til en Følelsens Overdrivelse, som hun af en kunstnerisk Autoritet let vilde have ladet sig advare imod, men da dette ikke skete vænede sig mere og mere til. Denne Omstændighed blev af Directionensmedlemmer, med en ellers i ingen af deres Functioner bemærkelig Iver for Naturiandhed, Kunst og Smag, saaledes fremhævet for Publikum, at der dannede sig et Parti imod hende, hvilket med Hysjen ophidsede hende til at skaffe sig Applaus ved forceret Spil, som i Løbet af et Par Aar udartede til en saadan Henvendelse med Replikkerne til Parterret, at hendes naturlige Ynde virkelig for en Deel gik under i et Effectjagerie, hvorved Directionen blev istand til at besmykke den stærke Tilfidesættelse, der længe havde været tilføiet hendes Genie. Mad. Liebe var en fortræffelig Pernille, fuld af Liv, Lune og Ironie, og gav tillige ei alene meget charakteristisk comiske Gamle, Duennaer, Sladderjostre og chargeerte Roller, men optraadte endog undertiden, især i Syngespillet, for hvilket hendes velklingende høie Altstemme var af stor Betydenhed, med meget Held i Partier, som fordrede Alvor og Bærdighed. En ypperlig Fremstillende af comiske Gamle var Mad. Clausen. Vel havde hun en svag Talestemme, men hendes mimiske Udtryk var fortræffeligt, og den Naivitet, Naturlighed og indre comiske Kraft, hvormed hun, uden mindste Overdrivelse, ganske i den gode gamle Skoles Aand, gav sine Roller, gjorde, at Publikum ikke lod sig

fortryde den noie Opmærksomhed, som det maatte skænke hendes forresten udmærkede Diction. Endelig havde Skuepladsen ogsaa for dette Fag Mad. Rongsted, men hendes pudseerligt butte, drøie Comik havde, hvorvel den aldrig faldt over i Caricatur, et saa stærkt Anstrøg af Plathed, at hun ikke kunde anvendes taaleligt uden i lavcomiske Roller. I Tragedien var Elskerinderollen, naar den ikke endnu kunde spilles af Mad. Heger, ligesaa utilfredsstillende bejat som Elskerrollen. At ville gjøre den Fyldest blot ved Mad. Zincks elskværdige Personlighed, blev aldeles opgivet efter hendes prosaisk hjertelige Udførelse af Ragnhild i „Fostbrødrene“; og Mad. Andersen, der havde en aandrigere Opfatning og smukkere Berøstremsigelse forud for hende, gav vel sine tragiske Roller mere Holdning og Fynd, men formaade ikke med al sin, kun altfor synlige, Flid at komme til et poetisk Opsving, der kunde henrive og begeistre Tilskuerne; hendes Pathos havde altfor megen blot declamatorisk Pyntelighed til at kunne blive et varmt, gribende Følelsesudtryk. I Comedien havde hun, ved Siden af adskilligt Affecteert, især hvor hun skulde fremstille Godmodighed, Uskyldighed eller Naivitet, meget Fortræffeligt: hendes Diction var i sine, vittige Conversationscener ypperligt nuanceret, hun gav i sit hele Væsen en dannet Dame, og flere Roller, hvori der ikke fandtes Noget, som var imod hendes kunstneriske Natur, bleve i hendes Hænder virkelige, fint udforte Charakteerfremstillinger. Saaledes spillede hun med let Ironie og en særdeles smagfuldt fremtrædende ægte comisk Pathos ganske fortræffeligt Lucilia i „Melampe“, og hendes Lydia Følig i „Medbeilerne“, hvori hun med megen Elskværdighed og Consequents fremstillede en overdreven romantisk, sølsom og forfjælet, men dog i

Grunden fornuftig og varmt elskende ung Pige, var et Mesterværk af objectiv Fremstillingskunst. Til de muntre og naive Elskerinder havde Comedien den endnu bestandig ungdomsfriske og indtagende Mad. Zinck, der ogsaa i Syngestykkerne med stort Bisfald udførte de for hendes lille, behagelige Stemme liggende saakaldte Spilleroller.

Da Directionen, hvor stor Oversflod paa Nyheder den end erklærede at have, saa bittert maatte erfare, at de, som Publikum vilde tage for gode, kun vare saa; og den ofte i sin Bæstet til Indsenderne af originale Lystspil havde beklaget, at de ikke toge den gamle Comedie til Mønster, men skreve Stykker, der ikke kunde behage den nationale Smag, skulde man troe, at den særligen havde besluttet sig paa at fremhæve Moliere og Holberg, hvortil der just da var et saa fuldstændigt og fortræffeligt Personale. Det manglede den ikke paa kraftig Opfordring dertil. De Beneficentende, som, for deres Fordeels Skyld, vare meget opmærksomme for at udfinde, hvad der sieblikkeligt meest vilde tiltale Publikum, havde saa godt mærket en stigende Interesse for de holbergiske Comedier, at de i Sæisonen 1816—17 havde gjenoptaget ikke mindre end fem og en enkelt Act af et sjette; at der i Sæisonen 1817—18 kun blev til Benefice optaget eet, var alene fordi „Plutus“ maatte gives et nyt Udstyr, hvilket Directionen ikke vilde bevilge, og de andre vare kun i Publikums Munde som saa affastede, at de ikke kunde antages at ville skaffe Tilløb. Ikke destomindre kom Moliere kun frem i et eneste Genactstykke, og det ogsaa ved en Benefice; og den Maade, hvorpaa Holberg behandledes, var et levende Vidnesbyrd om, hvor dybt den danske Skueplads under denne Direction var sunken i nationalt og kunstnerisk Værd.

At der ikke gjordes Høitid af 2. Decbr. 1817, da „Den Stundesløse“ blev det første Stykke, som paa den danske Skueplads opnaaede 100 Forestillinger, er ikke at forarges over; thi man var i et saadant Billedede med Tallet paa de holbergske Stykkers Opførelse, at Rahbek i 3die Deel af sit Bærk „Om Ludvig Holberg“ opgav „Den Stundesløse“ indtil 26. Octbr. 1817 at være gaaet 93 istedetfor 99 Gange; men forargeligt var det, at den samme Direction ei alene lod 3. Novbr. 1824, da dette mærkelige holbergske Jubilæum indtraf efter Rahbeks Opgivelse, hengaae uden mindste Grindring derom, men endog paa den Dag brugte „Den Stundesløse“ som Nødstykke. De holbergske Stykker, som Directionen havde i Repertoiret fra tidligere Dage, vare: „Den politiske Kandestøber“, „Jeppe paa Bjerget“, „Geert Westphaler (i 1 Act)“, „Den ellefte Juni“, „Børselstuen“, „Jacob von Tjybo“, „Den pantsatte Bondedreng“, „Bernilles korte Frøkenstand“, „Hexerie eller blind Allarm“, „Den Stundesløse“ og „Don Ramudo“; fra Hoftheatret var der optaget „Jean de France“, „Grasmus Montanus“ og „Den honnette Ambition“. I Løbet af fire Saisonner var der, medens Directionen ikke havde gjenoptaget et eneste, af Beneficianter fremtrukket ikke mindre end 11 holbergske Lystspil, nemlig: „Julestuen“, „Masterraden“, „Kildereisen“, „Melampe“, „Henrik og Pernille“, som, skjøndt et ypperligt Theaterstykke, havde henligget i 23 Aar, „Didrik Menschenstræk“, „De Ulynlige“, „Abra-cadabra“, „Den Bægelsindede“, „Det arabiske Pulver“ og „Geert Westphaler (i 3 Acter)“. Af disse havde Directionen indtaget de 8 i Repertoiret, men kun een Gang givet det ene: „De Ulynlige“; tre: „Den Bægelsindede“, „Det arabiske Pulver“ og det med meget Bisald modtagne

„Geert Westphaler“ i tre Acter, bleve ikke forundte Opførelse for Theatrets Bedkommende. Af de holbergſke Stykker, ſom hidtil havde hørt til de meget gangbare, henlaae „Mlyſjes“ og, fra 1800, det fortræffelige „Det lykkelige Skibbrud“, uagtet den femte Act nylig, ved to Beneficeforestillinger, havde fundet en ſærdeles gunſtig Modtagelſe. „Plutus“, der i gamle Dage var „et af de anſeligſte Stykker, der behagede unge og gamle, lyſtige og ærbare Folk, Høie og Lave“, og havde opnaaet 47 Forestillinger indtil 1787, men ikke ſiden var givet, blev, iſolge Rahbeks Uttringer i „Om Ludvig Holberg“, anſeet ſom henlagt for beſtandigt, endſkjøndt det, med en god Beſætning og ved ſmagfuld Omhu for den theatraliſke Indretning, vel endnu den Dag idag kunde give baade moerſomme og intereſſante Forestillinger. Svorlidet end Directionen ſelv havde ſorget for det holbergſke Repertoire, var dette dog ſaa betydeligt, at der ikke vilde have paahvilet den nogen Dadel, derſom den blot havde ladet det ſkee dets kunſtneriſke Net. Men dette var ingenlunde Tilfældet. Der var til alle den holbergſke Comedies ſtaaende Hovedperſoner Meſtere eller i det mindſte ſtore Dygtigheder: Lindgreen til Henrikkerne, Ryge til Jeronimusſerne, Mad. Clauſen og Jfr. Jørgenſen til Magdelonerne, Mad. Spindler og Mad. Liebe til Bernillerne, Krufe og Rind til Arverne, Rongſted til Leonarderne, Heinſvig, Haack og Stage til Oldſuger og Pudſjenmagere, Liebe til Leanderne, Frydendahl til Militaire og andre Charakterroller, Mad. Rongſted til lavcomiſke gamle Fruentimmer, og for de vigtigſte underordnede Roller kunde man, ved at benytte Brugelighederne paa rette Sted, have faaet en i det Hele ſærdeles tilfredsſtillende Beſætning. Alligevel vare næſten alle holbergſke Stykker beſatte under Theatrets Gyne,

selv i mange af de allervigtigste Roller; ikke eet fandtes
 gjennemgaaende besat saa godt som muligt. De fra Hof-
 theatret overgaaede Stykker gaves med hele den mangelfulde
 Besætning, som de der havde havt: i „Jean de France“
 fordærvedes en af de herligst karakteriserede Jeronimusser,
 som Ryge siden gav ypperligt, af Hass; Marthe, hvori
 Mad. Liebe først fem Aar efter fik Lov til at gjøre sit
 Genie gjældende, af Ifr. Cannes; og det mesterligt skil-
 drede comiske Gøtepar, Frands, og Magdelone, af en
 Gilerken og Ifr. Hedeberg; — i „Den honnette Ambition“
 fjededes Publikum af Lund i en af de moersomste
 Henricker og af Ifr. Hedeberg i den vakkre, forstandige og
 søielige Magdelone; — og i „Erasmus Montanus“, et af
 Digterens Mesterstykker, maatte man doie den tørre Jor-
 hoi med hans norske Dialect som Rasmus, Ifr. Hedeberg
 som Nille og Gilerken som Jeppe. Besætningen af „Don
 Ranudo“ viste en fræs Blanding af Skuepladsens første
 Kunstnere og største Stympere: til Haack som Don Ranudo
 havde man Ifr. Hedeberg som Olympia, ved Siden af en
 Lindgreen, som Pedro, og Rind, som Gusman, stod Mad.
 Foersjom, med en svag Talestemme og pjattet Diction, uden
 mimisk Udtryk, Liv og Lune, som Kammerpigen, der, saavel-
 som den ypperlige Dorothea i „Melampe“, hvilken hun
 ogsaa havde at ramse op, i Mad. Spindlers eller Mad.
 Liebes Hænder vilde være bleven en Glandsrolle, og me-
 dens Ryge spillede Retsbetjenten, blev Udtolkerens van-
 skelige Rolle givet af Hass, som slet ikke forstod den, og
 den saa vigtige Sjabelle, hvora I Mad. Andersen kunde have
 gjort en fin, ironisk Charakter, var tilkastet en talentløs
 allerede til Afgang bestemt Elev, Ifr. Nielsen. Saa smukt
 og rigtigt Rahbek end i sit Værk havde yttret sig om det

Interessante hos adskillige af de holbergiske Elskere og Elskerinder, og hvor meget han end havde lagt Skuespillerne paa Hjertet, at selv de underordnede Roller i Holberg ere saa vigtige, at ingen dygtig Kunstner bør eller vil undslaae sig for at spille dem, vare dog endog hans Yndlinger ikke at bekvemme til i Gjerningen at give hans Ord Stadfæstelse. Netop for Leanderne var Liebe en særdeles takkelig Fremstiller, og saa derved, at han bar sig høvisk og smukt i den gammeldags Dragt, som klædte ham fortræffeligt; men han gav kun et Par af de betydeligste, de andre lod man enten anden Elsker, der tog sig meget maadeligt ud i det holbergiske Costume, eller, naar ogsaa han fandt dem for ringe, en eller anden af „dem, som gif og drev uden at have Noget at bestille, trække af med“, og det til en saadan Yderlighed, at den stikkelige Borgersøn i „Jean de France“ blev givet af en Elev, Vedøe, som neppe med Anstændighed kunde bruges til meldende Tjenere og, hvor han skulde ile Jeronimus til Hjælp, allerede saa snart han viste sig vakte Skoggerlatter ved sin affecteert smægtende Tournure. De interessanteste Elskerinder vare hjemfaldne til Mad. Iversom i de Stykker, hvori hun ikke havde en Pernille at mishandle; de andre Elskerinder bleve islang givne Begynderinder til Dvælse. Besætningen af de underordnede Roller, der hos Holberg som oftest have Charakterpræg, skete af Regissøren og, naar en Vacance indtraadte pludseligt, i Almindelighed med den Skuespiller eller Elev, som var nærmest ved Haanden eller meest lærenem; uagtet i det mindste Mandtallet var stort nok, fik derved een maadelig Skuespiller endog ofte to, ja tre Roller, selv i Stykker, der ikke havde mange Personer, som „Den Stundesløje“ og „Den ellefte Juni“, hvori navnlig 8 Roller vare besatte med 4 Skue-

spillere, af hvilke ovenkjøbet Due, som ei alene var langt fra at være en Proteus, men talte meget uforstaaeligt og havde en slet-jydsk Dialect, gav baade den vigtige anden Proprietair, der omtaler Studenstrup som en Bekjendt, og — Niels Christensen. Den „Harmonie og skønne theatraliske Sandsynlighed“ i Costumet, som forekom Rahbek „høiligen onskelig“, blev under hans Directorat, ligesom hans Dine og uden hans Indsigelse, frænklet i den Grad, at Baronen og hans Secretair i „Jeppe paa Bjerget“ gik med eget Titushaar, rund Hat og moderne Kjole, Vest, Pantalons og Uhrkæder, medens Ridefogden, efter Stykkets Forskrift, viste sig i gammeldags Dragt med Pungparyk, hans foregivne Kone med Sæt, puddret Toupet og Adrienne, og Doctorerne i den lange røde Kappe med tilhørende hermelinbebræmede Huer; i „Den Stundesløse“ saae man Elskeren ligeledes i moderne Dragt ved Siden af det hundredeaar gamle Costume for Peder Erichsen, Magdelone og andre Personer; ja endog i „Henrik og Pernille“ fandt man ham saaledes paaklædt, da dog Henrik, som har iført sig „sin Herres bedste Klæder“, gav moderne Cavaleer med Paryk, rundskaaren blomstret Silkekjole, trekantet Hat og Kaarde. Motivet til denne Vold paa Rime- ligheden var kun, at „disse Roller jo ikke vare de comiske“ og — at Skuespillerne fik en astenlig Godtgjørelse naar de spillede i egne moderne Klæder. Elskerinder og Perniller fulgte ligeledes deres eget Hoved og klædte sig enten efter nyeste Mode eller i coquette Phantasiedragter. I blandt alle Decorationer, som brugtes i den danske Skuepladses Nationalcomedier, var ikke en eneste taalelig: at lade male noget Nyt til Holbergs gamle Stykker kunde aldrig falde Directionen ind, og hvad man „slog sig igjennem med“.

var enten utilsvarende eller affalmet og forfaldent. — Betragter man løseligt Repertoiret og seer, at der i hver Saison gaves 14, 16 forskjellige holbergiske Stykker i en Snees Forestillinger, skulde man let troe, at der, hvad der end kunde siges om Mangel paa Omhu for Udførelsen, var Iver for jævnlig at holde dem paa Scenen som Repertoirets Grundlag; men allerede ved Opmærksomhed paa, at de snart kom frem med lang Tids Mellemrum, snart raft ovenpaa hverandre, ledes man til Formodning om, hvad der var Sandhed, at det væsentlig var som Rødstykker at de saa hyppigt brugtes i Repertoiret. Tvang en Sygdoms anmeldelse til Forandring af en heel Forestilling og alle Anstrengelser for at faae et ikkeholbergisk Stykke havde været forgjæves, da var Holsteins Svar paa Clausens Forslag at søge den sidste Udvei ved at tage „en Holberger“, almindeligen: „Ja kan vi slet ikke finde Andet, saa —; men see at faae en lille Ballet til.“ Gjaldt det ved Forandringer om at skaffe et lille Stykke foran et Syngespil, saa maatte de mindre holbergiske Stykker næsten altid holde for. Maadeligt gif Proverne ellers; den Prove, der ved en saadan Leilighed, ofte blot med en Times Barsel, maatte sættes paa et Stykke, hvori der undertiden endog var en eller flere over Hals og Hoved nybesatte Roller, blev naturligviis endnu maadeligere og var kun lidet skiftet til at sikkre en fast, sikker Udførelse af den Enkeltes Rolle og et livsfuldt Sammenspil. Hvad der under saa mislige Omstændigheder bevarede Nationalcomedien Anseelse og Yndest, var, at Skuepladsen dengang havde en saa stor Samling af geniale, i den ægte holbergiske Skole udviklede Kunstnere, som den neppe nogensinde vil faae, og at disse, hver for sig og, endnu mere, i Scener,

som de, uden Berørelse med Maadeligheder, havde med hverandre, dannede mangfoldige usorligneligt herlige Partier i det mangelfulde Hele.

Medens Tragedien ikke kunde blive, hvad den skulde være, og Comedien ikke var, hvad den kunde have blevet, stod det comiske Syngespil, ved et udmærket Personale, der inderligt forenede Spil og Sang, paa det høieste Trin, som det paa vort Theater har indtaget. Frydendahl, Kruse, Rind, Bauer, Genholm, Gaack, Ryge og Holm vare alle, efter deres forskjellige musikalske Evne, anvendelige i denne Art af Syngespil, hvortil de medbragte deres Skuespiller-talent og som de fire Første endogsaa havde nogle af deres bedste Præstationer i. Elskerrollen var vel dengang, som den altid har været, maadeligt bejat med Hensyn til Spillet, men da i de comiske Syngestykker Sangpartiet sjeldent er vanskeligt naar Elskerrollen skal gives med megen Munterhed, som Zind var meest uheldig med at udtrykke, saa kunde Jaget endnu temmelig tilfredstillende besættes med Bistand af Genholm. Et Talent, som bidrog meget betydeligt til Syngespillet's Opving, havde Theatret vundet ved Gettis Gjenindtrædelse. Han havde et for Scenen meget heldigt Udvortes: en ikke fuldt middelhøi, velbygget Figur, et smukt Hoved med mørkt, kruset Haar, mandige og regelmæssige Ansigtstræk; levende Dine, en behageligt dristig Mine og i enhver Dragt — med Undtagelse af den almindelige borgerlige, hvori han paa Scenen folte sig forlegen, — en fri, let Gang og Holdning. Han var ikke begavet med nogen betydelig Fremstillingsevne, men hans tækkelige Livlighed, en ham egen Lethed til saaledes at forme endog vanskelige Roller efter sin Personlighed, at de bleve den klædelige, og den Varme, Raskhed og verve,

han lagde i sin Diction, gave ham for Mængden Anseende af en særdeles talentsfuld Skuespiller, saameget mere da han for sine Roller, som han behandlede med stor Omhu, næsten altid kun behøvede sine herlige personlige Naturgaver og i hoi Grad understøttede deres Virkning ved sin henrivende Sang. En musikalsk Kritiker paastod om hans hoi Bari-tenor, at den kun havde fem Toner, som den skyldte Bor-herre, de andre havde han selv givet den. I saa Fald havde de fem Toner været sjeldent skjønne og kraftfulde, og han havt den Lykke, jaaledes at egalijere de andre med dem, at den hele Stemme var bleven fortryllende ved mandig Styrke og smeltende Belklang. Allerede hans Ud-førelse af Robert i „Joconde“ gjorde ham til Publikums Yndling; det indtoges af hans Stemmes tillokkende timbre, det henrykkes ved de bløde Overgange i hans sjælsfulde Foredrag, især af sømme, sværmeriske og veemodige Perioder. Blændet af hans livlige Natur troede man i ham at have fundet en, siden Joersoms Død, meget savnet Fremstiller af lidenskabelige og tungsindigt elskende Unglinger; der blev tildeelt ham nogle tragiske Roller, hvorved Publikum blev foldt og Digterne snart kom til Overbeviisning om, at hans Barme ingenlunde formaaede at forklare sig til Be-geistring og Pathos. Rosenkilde blev endnu bestandig be-tragtet som kun Sanger. At han, foruden de tidligere udferte comiske Roller, havde spillet Benetto i „Domherren i Milano“ og derved givet et godt Barjel om, hvad han engang skulde blive i sine for Originalitet og Lune beundrede Drengeroller; at han i Rinds Sygdomstilfælde havde, endnu moersommere end denne, givet Malz i „Sovedrikken“, havde ikke hjulpet ham fremad: Benetto glemtes ved at Stykket blev henlagt, og Malz forlangte Rind tilbage, da

han var baade for rollegridst og skinsyg paa Rosenkilde til at lade den blive i hans Hænder. Disse to Roller banede ikke det misfjendte comiske Talent Veien til saameget som at der, uagtet den jævnlige Forlegenhed, blev i et holbergst Stykke betroet ham en underordnet Rolle, hvori han kunde gjøre sig bemærket; han maatte endnu lade sig noie med tørre Syngepilelskere, som Gothard i „Apothekeren og Doctoren“ og Peter i „Dragedukken“, i hvilke han vel behagede ved sin smukke Sang, men mere tabte end vandt i Dømmelse som Skuespiller. — Det qvindelige Syngepilelskerpersonale var ikke stort, men tilstrækkeligt og særdeles godt. Mad. Frydendahl og Mad. Dahlén vare traadte over i Koners og Modres Roller, hvoraf de meget tilfredsstillende gave dem, som ikke fordrede særdeles Livlighed, hvilke imidlertid havde en udmærket dygtig Fremstillerinde i Mad. Liebe, der, ligesom Mad. Zinck, var en af Publikum's Yndlinger i Syngestykkernes Spilleroller. Mad. Rind var, baade i Spil og Sang, en for Dieblicket høist indtagende Syngepilelskerinde; Isr. Löffler, der havde gjort betydelige Fremskridt som Sangerinde, vandt bestandigt tiltagende Bifald, da hendes personlige elegiske Stemning mere og mere kom frem som solesessfuldt Spil; og Isr. Brza havde allerede bragt det jaavidt i Sang-Virtuositet, at man stærkt beklappede hendes Solonumere og undskyldte det kolde Spil i Haab om, at det vel omsider ved Routine vilde faae nogen Barme. Syngepillet kunde have opnaaet en endnu høiere Grad af Fortrinlighed, hvis der blot var blevet anvendt større Omhu for dets Ensemble; dog ogsaa i det udmærkede det sig sædvanligen for Skuespillet, da Musikken fordrede mange Theaterprover og Texten blev ved dem gennemgaaet ligejaavel som Sangnumerne.

Ballettvæsnets var i en sorgelig Forfatning. Galeotti's Balletter gik; men Fremstillerne af Hovedrollerne vare enten for gamle eller talentløse, og Ensemblet tabte mere og mere saavel i Liv og Præcision fra Personalets, som i Friskhed og Rigdom fra Staffagens Side. Poul Funck, der nu skulde udføre Elferne, stak ikke saa meget af imod Mad. Schall ved at være henved en Snees Aar yngre end hun, som ved ganske at savne hendes Flid; han var desuden ubetydelig og uden Anstændighed i sit Udseende, havde slet intet mimisk Udtryk i det lille runde Ansigt og formaaede med al sin Flid aldrig at blive nogen kunstfærdig eller interessant Dandsler. Da Balletterne begyndte at synke i Undergang, tog man mere og mere Tilflugt til Entrees eller Divertissementer, som de kaldtes naar de af og til kom frem med en lille mimisk Scene eller udvidede til en Samling Nationaldandse. Hovedpartierne i disse indholdsløse Bagateller, som Publikum fandt saare kjedsommelige, med Undtagelse af et Par, der tiltalte ved Livlighed og Dandsenes forskjellige Charakter, udførtes af Mad. Schall; Mad. Jansen; Funck; Lotte Weyle en ung Pige, hvis Dands og Attituder vandt meget Bisfald og som, i en høi, rank og smukt bygget Figur, levende Dandse og et udtryksfuldt Ansigt havde saa mange gode Evner for mimisk Fremstilling, at hun under en Galeotti vilde være bleven en udmærket Balletdandslerinde; Marie Werning, som ganske savnede Ansigt for Mimik og aldeles ikke kunde anvendes til seriøse Partier, men ofte gjorde Lykke ved vevert, kjæft og med megen Nævhed i Fodbevægelser at udføre muntre Dandse; Peter Larcher, der, en Snees Aar gammel, havde et udtryksløst Ansigt, men en meget smuk lille Figur og stor Elasticitet i sine Spring og Bevægelser, hvorfor han stod i

megen Yndest for let og nydelig Udførelse af de saakaldte Demicharakter-Partier; og endelig August Bournonville, som, skjøndt endnu Dreng, indtog ved Gratie og Sikkerhed i serieug Dands, Barme, Skjelmerie og Raffhed i muntre Partier, og sjælsfuld Energie i Alt, hvori han viste sig.

Publikums Forhold til og i Theatret havde i Løbet af en Snees Aar undergaaet en stor Forandring. Der var ikke mere Noget, som saaledes havde Interessse for alle Theaterbesøgere, at det, om ogjaa Nogle havde særlig Yndest for Et og Andet udenfor det, maatte betragtes som Repertoirets Væsenlige og derfor blev det, der viste den herskende Smag. Shakespeareske og oehlenschlägerske Charaktertragedier, schillerske Declamationstragedier og bangske Lamentationstragedier; køgebueske og zchokkeske Spektakelstykker; ifflandske, bouillyske og arrestoske Rørestykker; holbergiske, molièreske, sheridanske og beaumarchaiske Comedier; og køgebueske, bangske og bruunske med Sentimentalitet legerede Farcer vare komne paa Scenen i den Blanding, Tilfældet havde villet. Som man ikke kunde spore Hensigt at give Mængdens Smag en Retning, saaledes mærkedes heller ikke for Diebliffet nogen Retning i den. Det var en æsthetisk Forvirrelsens Tid: det Platte og det Poetiske, det Forstruede og det Naturlige, det Falske og det Vgte, fine Charaktereskildringer og plumpe Caricaturer stilledes baade af Skuespillerne og i Skuespillene alle imellem hverandre og fandt paa eengang baade Yndere og Foragtere. Imidlertid viste sig Tegn til at Mængden var paaveie til at faae Affmag for det, som den hidtil meest havde løbet efter. Parterret begyndte allerede at spotte de sentimentale Udgydelser og udhyse Bajasserierne

i Comedien; Spektakelstykkerne tabte efter nogle stærkt-besøgte Førestillinger betydeligt den Tiltrækningskraft, de havde i Dienlyst og Rabalder. Det var ikke sjældent man fik Anledning til at istemme det: „Naa, Gud veed hvad de nu vil have!“, som var Holsteins sædvanlige første Uttring til Hofparketets Stamgjæster, naar han om Aftenen kom og fandt maadeligt Huus til tidligere Raasestykker. Til hvad „man nu vilde have“ kunde det have været et Fingerpeg, at der, naar der engang imellem opførtes en oehleuschlägerisk Tragedie, eller, efter ordenlig Bekjendtgjørelse og ikke som Nødstykke, en stor holbergsk Comedie, sædvanligen var godt Huus; men endnu stod det hverken for Directionen eller Publikum selv klart, hvad det var „man vilde have“; Begge mærkede kun, at dersom Theatret skulde bevare Folkeyndest, maatte der af det siebliffelige Virvar fremhæve sig Noget, hvori der var større aandig Dygtighed til at vække og samle Interessjen. Directionen turde være overbevist om, at Publikum nok skulde lade den vide naar det var fundet; thi den tidligere Kulde og Dorskhed under Førestillingerne var nu bleven afløst af en faad Livlighed, som ikke stak sin Mening under Stol. De mange Effectsteder i Spektakelstykkerne havde saaledes pirret Publikum til Applaus, at Blyheden efterhaanden var gaaet over til den meest uforskammede Frækhed i at give sit personlige Skjon tilkjende ved Bravoskraal eller Hysjen. Enhver troede at være competent Dommer over hvad han havde betalt for at see, og Parterret især undlod ikke at gjøre den fuldeste Brug af sin Competence. Alligevel havde det, som tidligere, sin Fører; kun var denne ikke en saa stille og beskedne Kunstbetragter som Bødker Knub, der vel endnu hver Aften fandtes paa sin Plads, men blot for,

tavss og indesluttet i sig selv, at fryde sig ved det Gamle og ærgre sig over det Ny. Den, der under Effectrajeriet, som udfordrede til langt kraftigere Udtalelse, end Bødkeren kunde beqvemme sig til, havde taget Magten ved sin Kunstbegeistring's djærve Høirosthed, var en Slagtermester Henrikjen, hvis høie Skikkelse hver Aften ragede op over den sammenstuvede Høb i Baggrunden af Parterret, hvorfra han med et frygteligt Bravobrol og sine brede Hænders Klap, der lod obligat over alt Folkets meest stormende Bifald, udsendte sin Tilfredsheds Forkyndelse, der næsten altid rundt om ham fremkaldte en vældig Applausjalve. Han var en af baade Forfattere og, fornemmelig, af Skuespillere meget yndet Kunstdommer; thi foruden at han, med sin tjenstfærdige og gemytlig Natur, ikke selv havde Udtryk for andet end Velvillie, og endydermere accentuerede det efter hvorledes han kunde lide Personen, som i Almindelighed var meget godt, da Enhver, der blot i fjerneste Maade horte til Theatret og hilsede ham med et venligt Nik, betragtedes af ham som „en god Ven“, saa var han altid færdig til at gaae løs imod Opposition, enten idet han forstærkede sit Partie ved Hverving, eller ved at stille sig tætved de halsstarrigste Opponenten og klappe med jaa stærk Bevægelse af sine store Hænder, at han kom til „at tjatte dem en Smule i Ansigtet“. Parterret var forresten langt fra jaa uvornt, som for tyve Aar siden. Da der ikke endnu var Bænke, bølgede Massen vel ikke sjældent frem og tilbage under Støden og Stoien, men den Enkelte vovede ikke mere ved faade Løier at forstyrre Noeligheden under Opsørelsen; og om den voldsomme Trampen end jævnlig hortes imellem Acterne, naar man blev utaalsmodig over at vente paa Dækkets Opgang, jaa var

den dog aldeles affkaffet som Mischagsyttring: kunde Hysfen ikke gjøre det, saa tog man til Piben, der imidlertid sjeldent brugtes, da Studenterne ikke mere betragtede sig som Smagens stadige Tilsynsmænd eller i Parterret havde deres vedtagne Samlingsplads, men kun forenede sig til Partie og kom for at pibe, naar det en enkelt Gang gjaldt om at gjøre den henriksenske Myndighed alvorlig Modstand.

En og halvfjerdsfindstyvende Saison.

1818.

- L. 5. Sept. 10. Joseph og hans Brødre (uden Abon.).
 M. 7. - 1. Spilleren.
 Ti. 8. - 17. Røverborgen.
 To. 10. - 2. Spilleren.
 F. 11. - 53. Biinhøsten.
 M. 14. - 27. Don Juan.
 Ti. 15. - 3. Spilleren.
 To. 17. - 9. Lodoiska.
 F. 18. - 21. Selim, Brinds af Algier; 49. Nina.
 L. 19. - 51. Apothekeren og Doctoren; 86. Hververen (f. Fattigv.).
 M. 21. - 19. Sølvbrylluppet.
 Ti. 22. - 18. Kjærlighed paa Landet.
 To. 24. - 73. Gnieren; Divertiss. af Taglioni, Schneider og Fr. Pfeiffer.
 F. 25. - 13. Silkefjigen; 66. Lagertha.
 L. 26. - 1. Rosamunda (f. Theatrets Enkekaſſe).
 M. 28. - 35. Konnerne; 67. Fanden er løs.
 Ti. 29. - 2. Rosamunda.
 D. 30. - 21. Henrik den Femtes Ungdom; Divertiss. af Taglioni, Schneider og Fr. Pfeiffer (f. Taglioni).
 To. 1. Oct. 16. Deodata. (Rosings Dødsdag).
 F. 2. - 4. Spilleren.

- L. 3. Oct. 28. Don Juan (uden Abon.).
 M. 5. - 3. Rosamunda.
 Ti. 6. - 1. Jeannot og Colin.
 To. 8. - 13. Bonden som Dommer.
 F. 9. - 4. Rosamunda.
 L. 10. - 18. Røverborgen; 101. Vaskepigerne (f. Capellet's Enkefæsse).
 M. 12. - 2. Jeannot og Colin.
 Ti. 13. - 31. Johanna Montfaucon.
 To. 15. - 5. Rosamunda.
 F. 16. - 64. Zemire og Azor.
 L. 17. - 11. Joseph og hans Brødre (f. 2 af Capellet's Medlemmer).
 M. 19. - 45. Hververne.
 Ti. 20. - 26. Chinafarerne.
 To. 22. - 3. Jeannot og Colin.
 F. 23. - 14. Elisa Werner; 64. Afguden.
 L. 24. - 7. Laura; 85. Amors og Ball. Luner (f. Knudsen's Enke).
 M. 26. - 27. Chinafarerne.
 Ti. 27. - 10. Paadigtede Galskab; 67. Lagertha.
 To. 29. - 1. Pigen fra Heilbronn.
 F. 30. - 4. Jeannot og Colin.
 L. 31. - 52. Apothekeren og Doctoren (uden Abon.).
 S. 1. Nov. 28. Chinafarerne.
 M. 2. - 15. Landsbytheatret.
 Ti. 3. - 28 Skuespilleren imod sin Billie; 40. Romeo og Giulietta.
 To. 5. - 47. Aline.
 F. 6. - 54. Jacob von Thybo; 42. Amor og Psyche.
 L. 7. - 5. Jeannot og Colin (uden Abon.).
 S. 8. - 8. Laura.
 M. 9. - 12. Maleren og Sigene; 65. Afguden.
 Ti. 10. - 11. Kjærlighedsintriguen i Binduerne; 86. Amors og Ball. Luner.

- To. 12. Nov. 32. Menneskehad og Anger (Sfr. Riisen d. f. Gulalia).
 F. 13. - 36. Ungdom og Galstab.
 L. 14. - 10. Lodoiska (uden Abon.).
 S. 15. - 5. Spilleren.
 M. 16. - 5. Tilmurede Bindue; 13. Staffet Dands er snart sprungen.
 Ti. 17. - 2. Pigen fra Heilbronn.
 To. 19. - 6. Joconde.
 F. 20. - 45. Dyveke.
 L. 21. - 7. Salomons Dom; 1. Den lange Næse (f. Sfr. Astrup).
 S. 22. - 6. Jeannot og Colin.
 M. 23. - 15. Korsridderne.
 Ti. 24. - 7. Jeannot og Colin.
 To. 26. - 8. Jeannot og Colin.
 F. 27. - 3. Pigen fra Heilbronn.
 S. 29. - 14. Bonden som Dommer.
 M. 30. - 7. Joconde.
 Ti. 1. Dec. 1. Enken.
 To. 3. - 21. Adolf og Lovise.
 F. 4. - 2. Enken.
 L. 5. - 29. Niels Ebbesen; Rosings Minde (f. Mad. Rosing).
 S. 6. - 18. Høgtandsscenen; 22. Azemia.
 M. 7. - 102. Den Stundesløse; 50. Nina.
 Ti. 8. - 8. Salomons Dom.
 To. 10. - 5. Rabale og Kjærlighed.
 F. 11. - 18. Sovedrikken.
 L. 12. - 3. Enken (f. Forf.).
 S. 13. - 6. Rosamunda.
 M. 14. - 19. Røverborgen.
 Ti. 15. - 12. Joseph og hans Brødre.
 D. 16. - 4. Enken (f. To.).
 To. 17. - 9. Intermezzet.
 F. 18. - 5. Forsørelsens Offer; 43. Amor og Psyche.

- P. 19. Dec. 7. Macbeth; 2. Rastdagen; 1. To Ord (f. Mad. Schall).
 S. 20. - 37. Ungdom og Galiskab.
 M. 21. - 5. Enken.
 Li. 22. - 3. Rastdagen; 8. Macbeth.
 D. 23. - 7. Hagbarth og Signe; 23. Califen i Bagdad (f. 2 af Capellet's Medlemmer).
 S. 27. - 4. Soldaterne.
 M. 28. - 4. Rastdagen; 2. To Ord.
 Li. 29. - 8. Hagbarth og Signe.
 D. 30. - 9. Salomons Dom (f. F.).
 To. 31. - 80. Politiske Randestøber; 87. Amors og Ball. Luner.

1819.

- P. 2. Jan. 11. Slottet Montenero.
 S. 3. - 44. Gulddaasen.
 M. 4. - 6. Forsørelsens Offer; 102. Vaskepigerne.
 Li. 5. - 30. Gevinsten i Glasseloteriet; 30. To smaa Savoyarder.
 To. 7. - 41. To Grenaderer; 3. To Ord.
 F. 8. - 16. De Sandsejlsøse; 9. Macbeth.
 P. 9. - 27. Gendrillon; 16. Snorrige Fætttere (f. Clausen).
 S. 10. - 5. Rastdagen; 4. To Ord.
 M. 11. - 10. Salomons Dom.
 Li. 12. - 9. Laura.
 D. 13. - Scener af „Titus“ (ital.) og „Bestalinden“ (tydsk) (f. Siboni).
 To. 14. - 29. Virtuosen; 23. Agemia.
 F. 15. - 25. Epigrammet.
 P. 16. - 27. To Dage (uden Abon.).
 S. 17. - 23. Bovelige Prøve; 36. Konnerne.
 M. 18. - 20. Borgermestervfamilien; 88. Amors og Ball. Luner.
 Li. 19. - 8. Jocondo.
 D. 20. - 26. Embedsiver (f. F.).
 To. 21. - 28. Gendrillon.

- F. 22. Jan. 28. To Dage.
 L. 23. - 1. Den lille Hyrdedreng; 8. Blanca (f. Mad. Heger).
 S. 24. - 16. Landsbytheatret.
 M. 25. - 22. Henrik den Femtes Ungdom; 57. Bødkeren.
 Ti. 26. - 76. Barselstuen.
 D. 27. - 11. Salomons Dom (f. To.).
 F. 29. - 1. Tycho Brahes Spaadom.
 L. 30. - 29. Cendrillon (uden Abn.).
 S. 31. - 2. Lille Hyrdedreng; 32. Han blander sig i Alt.
 M. 1. Feb. 2. Tycho Brahes Spaadom.
 Ti. 2. - 9. Jeannot og Colin.
 To. 4. - 21. Borgermestervfamilien.
 F. 5. - 6. Rastdagen; 5. To Ord.
 L. 6. - 2. Pizarro; 1. Den nye Tordegodsseier (f. Ryge).
 S. 7. - 9. Joconde.
 M. 8. - 16. Qvindelist; 2. Nye Tordegodsseier.
 Ti. 9. - 10. Intermezzet.
 D. 10. - **Musikalsk-declamatorisk Aftenunderholdning; Galeottis Minde** (f. 6 Figurantinder).
 To. 11. - 3. Lille Hyrdedreng; 3. Nye Tordegodsseier.
 F. 12. - 20. Lyfstege Passagerer; 19. Galante Gartner.
 L. 13. - 3. Tycho Brahes Spaadom (f. Fors.).
 S. 14. - 4. Lille Hyrdedreng; 1. Den uskyldige Familie (f. Ledet, Mad. Ledet og Gabrie).
 M. 15. - 45. Gulddaasen.
 Ti. 16. - Divertiss.; 6. To Ord; 2. Uskyldige Familie.
 To. 18. - 4. Tycho Brahes Spaadom; Divertiss.
 F. 19. - 4. Nye Tordegodsseier; 3. Uskyldige Familie.
 L. 20. - 1. Den lige Bei er den bedste; Divertiss.; 3. Pizarro (f. Mad. Kongsted).
 S. 21. - 42. To Grenaderer; 1. Maskeraden.
 M. 22. - 74. Jeppe paa Bjerget; 2. Maskeraden.
 Ti. 23. - 21. Unge hidfge Kone; 5. Nye Tordegodsseier; 66. Afguden.

- D. 24. Feb. 3. Trylleharpen (f. Forf.).
 To. 25. - 14. Staffet Dands er snart sprungen; 68. Lagertha.
 F. 26. - 4. Pizarro.
 L. 27. - 6. Ludlams Hule; Divertiss. (f. 2 af Capellet's Medlemmer).
 S. 28. - Divertiss.; 19. Egtestandsscenen; 1. Den sletbevogtede Pige (f. Ledet, Mad. Ledet og Gabrie).
 M. 1. Marts 2. Pige Veie er den bedste; 10. Macbeth.
 Ti. 2. - 12. Slottet Montenero.
 To. 4. - 5. Pizarro.
 F. 5. - 15. Bærtøhuset; 26. Fruentimmerhaderen.
 L. 6. - 6. Romeo og Juliette; Divertiss.; 1. St. Hans Aftenspil (f. Poul Funck).
 S. 7. - 6. Troldkvinden Sidonia.
 M. 8. - 38. Ungdom og Gallesk.
 Ti. 9. - 5. Dybo Brødes Spaadom; 51. Nina.
 To. 11. - 16. Operetten; 51. Rolf Blaaskæg.
 F. 12. - 12. Paul og Virginie.
 L. 13. - 11. Masaniello (f. Theatrets Enkelsø).
 S. 14. - 3. Pige Bei er den bedste; 6. Nye Fordegodsøier.
 M. 15. - 10. Laura.
 Ti. 16. - 7. Romeo og Juliette.
 To. 18. - 5. Soldaterne.
 F. 19. - 12. En Times Egteskab; 52. Rolf Blaaskæg.
 L. 20. - 1. Ildprøven; 5. Helena (f. Mad. Kind).
 S. 21. - 75. Jeppe paa Bjerget.
 M. 22. - 5. Lille Hyrdedreng; 22. Renaud d'Art.
 Ti. 23. - 6. Helena.
 D. 24. - 17. Snorrige Fættene; Concert (f. Blindeinstituttet).
 To. 25. - 17. Deodata.
 F. 26. - 16. Snedige Brevverling; 68. Fanden er løs.
 L. 27. - 4. Det var mig!; 18. Bortførelsen fra Serailet (f. 2 af Capellet's Medlemmer).

- S. 28. Marts 13. Paul og Virginie.
 M. 29. - 46. Dyveke.
 Ti. 30. - 54. Vinhøsten.
 To. 1. Apr. 55. Jacob von Thybo.
 F. 2. - 2. Ildprøven; 29. Chinafarerne.
 L. 3. - 30. Gendrillon (f. Saarede og Faldnes
 Efterladte).
 M. 12. - Concert paa Terpodion af Opfinderen Busch-
 mann.
 Ti. 13. - 19. Bortførelsen fra Seraillet.
 D. 14. - 19. Skillerummet; 24. Azemia (f. M.).
 To. 15. - 26. Afbrudte Reise; 103. Vaskepigerne.
 F. 16. - 10. Joconde.
 L. 17. - 1. Johanna d'Arc, Orleans Mø (f. Thea-
 trets Enkekasse).
 S. 18. - 24. Døve Elsker; 24. Galifen i Bagdad.
 M. 19. - 32. Johanna Montfaucon.
 Ti. 20. - 2. Johanna d'Arc.
 To. 22. - 25. Myndlingerne.
 F. 23. - 3. Johanna d'Arc.
 L. 24. - 5. Husarerne paa Frierie; 1ste Act af „Rilde-
 reisen“ med Intermedium (f. Kunzens Enke).
 S. 25. - 11. Paadigtede Galstøb; 84. Måskeraden.
 M. 26. - 31. Gendrillon.
 Ti. 27. - 6. Soldaterne.
 D. 28. - Aftenunderholdning af Mad. Spindler.
 To. 29. - 8. Romeo og Juliette.
 F. 30. - 30. Medbeilerne.
 S. 2. Mai 55. Vinhøsten.
 M. 3. - 26. Epigrammet.
 Ti. 4. - 3. Ildprøven; 6. Forrige Lider og nuomstunder.
 D. 5. - 4. Johanna d'Arc (f. To.).
 S. 9. - 20. Skillerummet; 103. Den Stundesløse.
 M. 10. - 19. Sovedrikken.
 Ti. 11. - 17. De Sandfæsløse; 53. Rolf Blaaskæg.
 D. 12. - 29. Skatten; 4. Theaterfeberen (f. F.).

- To. 13. Mai 7. Helena.
 F. 14. - 81. Politiske Randestøber.
 L. 15. - 42. Høstgildet (Historie 1ste G. betraadt Th.
 f. Bondedrengen); 22. Peters Bryllup (f. Forf.
 for Samarbejdelsen af Stykkerne).
 M. 17. - 77. Barselstuen.
 Li. 18. - 6. Husarerne paa Frierie.
 F. 21. - 8. Helena.
 M. 24. - 31. Gevinsten i Classelotteriet; 69. Lagertha.
 Li. 25. - 39. Ungdom og Galskab.
 D. 26. - 22. Unge hidtige Kone; 43. Høstgildet (f. Fattigv.).
 To. 27. - 4. Ildprøven; 11. Macbeth.
 F. 28. - 32. Cendrillon.

To. 3. Juni. Concert; La contadina scaltra (f. Marianna de
 Gregori, Sangerinde).

(Bed et Selskab af Skuespillerne):

- Li. 13. Juli. 14. Entreprenøren i Knibe; 1. Tre Fædre
 paa eengang.
 F. 16. - 1. Skoflikkerens Bankerot; 1. Cometen;
 Arie af Fru Sevelin fra Theatret i Stockholm.
 Li. 20. - Concert; 27. Lille Matros (Lise, Fru Sevelin)
 (f. hende).
 F. 23. - 1. Deserteuren (Com. 1 A.); 28. Lille Matros;
 Arie af Fru Sevelin.
 Li. 27. - 1. Fire Skildvagter paa een Post; 61.
 To Gjerrige. (29de Sanders Dødsdag).
 To. 10. Aug. 1. Det hemmelige Bindue.
 Li. 17. - 60. Forliebte Haandværksfolk.
 F. 20. - 2. Fire Skildvagter paa een Post; 2. Hemmelige
 Bindue.
 F. 27. - 1. Den, som søger, finder ogsaa det, han
 ikke søger; 61. Forliebte Haandværksfolk.
 M. 30. - 1. Matronen i Ephesus; 44. Landsbypigen
 (f. Kruse).
-

Denne Saison blev mærkelig ved at der, strax efter dens stille og fredelige Begyndelse, af en Theaterembedsmand aabnedes en Række Krafilerier, som holdt ud til dens Ende, og under hvilken Directionen gjorde sig til Spot for Publikum, ved, den ene Gang efter den anden, ret at vise, hvorledes den saaledes havde ladet sig kjonere af en Undergiven, at den nu ikke mere vovede at haandhæve hverken sin Myndighed eller Andres Ret imod hans capricieuse Godtbefindende.

Det havde været meget ilde bevendt med Theaterkritiken siden Baggesen opgav den. I forrige Saison var det, som vilde gjælde derfor, ikke Andet end enkelte i „Dagen“ optagne Artifler af en 22aarig Student, Profit, som, efter for et Par Aar siden som Digter at have gjort fiasco med nogle „Dramatiske Forsøg“, havde nedsat sig som Kritikus. Han gif ikke videre end til, uden at indlade sig paa Droftelser eller Motiver, med megen Suffisance at affige Domme, som kunde faaes lige saa grundige og gyldige i enhver Kaffehuuspasfiar; men gav sig for Mængden Anjeende af grandstfende Dramaturg, ved at meddele Theaterforfatteres Levnetsbeskrivelser saa udførlige, som han kunde finde dem i fremmede biografiske Skrifter. Hans Mening om en Rolles Udførelse bestemtes i Almindelighed kun af hvor meget Skuespilleren smigrede hans Indbildskhed: Carl Winslow havde han især udseet til Maal for sin Malice, hvilken han, selv naar han var nødt til at rose ham, fortræffeligt vidste at indklæde i Udtryk, hvori Datiden kunde mærke den hvasse giftige Braad. Saaledes hed det om hans Spil i „Soldaterne“: „Denne lumpne Slynge fremstiller han med megen Natur og Sandhed. Saavel det gemene Ondskabsfulde som det

Trodsige og Modbydelige lyffes ham ganske. Til flige Roller har han særdeles gode Anlæg, da han i dem er istand til at bringe Harmonie i Fremstillingen. I sidste Act forekom dog det ynfelige Kreatur Flere altfor ynfeligt, og Soldatermunderingen hang paa ham, som om den havde været hans Papas." Winslow var imidlertid ikke Den, som undlod at give ham Lige for Lige: han tegnede ham i et godt udført og meget lignende Caricaturbillede, som endydermere antydede hans Feil, ikke altid at stjæle imellem Mit og Dit, og sandt rivende Affætning. — Om ogjaa enkelte Skuespillere forsikre, at „de ikke bryde sig det mindste om, hvad der i Bladene siges om dem, ja ikke engang læse det“, eller finde al Recension, der ikke roser dem, partist og uretfærdig, jaa have Skuespillerne i Almindelighed baade Agtelse for en fornuftigt motiverende Kritik og vide, at det kun er igjennem den, at Efterverdenen kan faae en Forestilling om hvad der har erhvervet dem Berømmelse i en Kunst, der kun har sin fulde Virkning i Dieblicket. Flere af Scenens Dygtigste havde i den sidste Tid yttret Harmen over den Frisfyrstone, hvori Prost hovmestere rede dem, og beklaget, at hans fritiske Nøgenhed ikke kunde blive gjort Publikum bemærkelig ved en god Theaterartikel i et andet Blad. Det havde derfor glædet de Fleste at erfare, at L. Kruse, da han ikke havde opnaaet Tilladelse til at oprette et Folketheater, var tilfunds at udgive et Maanedsskrift, som med Grundighed skulde afhandle alt, hvad der vedkom Theatret; Nyge, med hvem han jævnlig omgikkes, havde endogjaa meget ivrigt opmuntret ham til Ideens Udførelse og paalagt ham, fremfor Alt, „ikke at lægge Fingrene imellem, hvor det gjaldt om at tugte Soleriet.“ Kruse var virkelig en Mand, af hvem man

funde vente en Theatret særdeles gavnlig kritisk Virksomhed: som dramatisk Forfatter havde han vist, at om han end ikke formaaede at levendegjøre Anden i Kunsten, kjendte han grundig dennes af den selv udspriugende Regler, han besad megen Mennesekundskab, var ualmindelig noie be- kjendt med alt, hvad der vedkommer Scenen, og havde som ypperlig Jagttager seet de bedste fremmede Skuepladser.

Udførelsen af „Spilleren“, et isfandsk Familiedrama, som var en Snees Aar gammelt og allerede forlængst givet her paa Privattheatre, havde et meget tilfredsstillende Ud- fald. Stykket, der har flere effectfulde rørende Scener, blev overhovedet godt spillet og havde i den af Frydendahl mesterligt udførte Geheimeraad, og i Ryges høit originale Fremstilling af den, under Maske af sin Verdensmand, sledst og krybende fremtrædende falske Spiller Posert to særdeles interessante Charakterer. Theodor Körners Sørgespil „Rosamunda“ var en ungdommelig Digters hel- dige Forsøg i den dramatiske Digtekunst. De mange rhe- toriske Tirader forraadte en Efterligner af Schiller, og saa- vel Charaktererne som Stykkets Plan savnede Klarhed og Interesse, men Sproget var smukt og et Par Situationer havde megen theatralisk Effect. Ryges i et herligt nuan- ceret Spil gjennemgaaende faste, mandige og sjælfulde Fremstilling af Henrik den Anden var det eneste Store i Udførelsen; Mad. Heger gav Rosamunda meget ædelt og elskeligt, men uden den Ild og Kraft, hvorved en saadan declamatorisk Rolle ene kan faae dramatisk Livfuldhed; de øvrige Spillende fyldestgjorde ingenlunde deres Opgaver, og et Par af dem frembragte endogsaa en Virkning, der var aldeles modsat den, de skulde have: Mad. Spindler var, med sit livsglade, fyldige Ydre, smilende Ansigt og

letbetonede Foredrag, meget uheldig som den trædske, hævn-gjerrige Dronning, og Rind, der, af Begjærlighed efter at spille i alle Stykker og alle Fag, havde ladet sig forlede til at forlange den unge skjæffe og trofaste, til Elskerfaget henhørende, Georg, hvilket Directionen var svag nok til at sœie ham i, gjorde en saa løierlig, næsten burlesk Figur i Stykkets vakreste Rolle, at han, efter at være bleven udleet i et Par Forestillinger, selv maatte bede sig fritagen for den. Hvor svage end baade Stykket og Udførelsen vare, optoges denne Nyhed med stærkt Bisald og havde gaaet tre Gange til almindelig Tilfredshed, da den pludseligt blev Marsag til den Ivedragt, som siden med hvert nyt Stykke udviklede sig mere og mere til Bestømmelse for Dphavsmanden og Bestyrelsen.

Kruse havde i det i Begyndelsen af October udkomne første Hefte af sit Maanedsskrift „Theatret“ omtalt de to nye Stykker og deres Fremstilling. De fleste Skuespillere tiltraadte ganske hans Ytringer; Nogle meente endog at han havde udtrykt sin Dadel altfor lempelig, og Alle vare enige om Rigtigheden i hans Bemærkninger angaaende nogle Dragter og Decorationer til „Rosamunda“. Det vakte derfor paa Theatret megen Forbauselse, at Nyge, med stor Hestighed og i de allerhaardeste Udtryk, udoiste sin Harme over, at Kruse, „som aldeles ikke forstod sig derpaa, havde understaaet sig til med Usandheder og dumme Spidsefindigheder at nedrive, hvad han, som kongelig Embedsmand, havde forordnet.“ De Forestillinger, hvormed Liebe, Stage og Flere søgte at berolige ham, besvarede han med, at han offentlig vilde bevise Kruses Ignorants hvad Staf-fagen angik, men ikke kunde tænke derpaa forend han var bleven færdig med Fødselsdagestykket, som maaskee, da det

fordrede et rigt Udstyr og gav mange Vanskeligheder at overvinde, kunde fremkalde dadlende Bemærkninger af Kruse, hvilke vilde give ham end mere Leilighed til at blotte hans kritiske Uselhed. Førend dette kom til Udførelse gik, uden at volde Fredsforstyrrelse og med levende Bifald, Treacts-Syngestykket „Jeannot og Colin“ med en nydelig melodios og livfuld Musik af Sjouard. Udførelsen var høist fortræffelig, baade i Henseende til de enkelte Roller og til Ensemblet. Landsbyknosen Jeannot, der er kaldet til Paris af en rig Dufel og noget keitet spiller fornem, indtil han pludseligt staaer fattig og ydmyget ligeoverfor sin Barndomsven, som han hovmodig har viist Døren, blev givet særdeles elskværdigt af Cetti, der tillige i dette sit andet store Syngepartie gjorde overordenlig megen Lykke ved henrivende sjon Sang; Fr. Löffler, som gav Jeannots Søster, behagede ei alene ved sin bløde, indtagende Stemme og sit følelsesfulde Foredrag, men spillede med en saa ædel Naturlighed og simpel Hjertelighed, at hun pludseligt ved denne Rolle satte sig i stor Yndest hos Publikum; Bauer, som den jævne, godmodige Colin, Mad. Rind, som den naive Colette, Rind, som Bondkarlen Blaise, og Mad. Liebe, som den coquette Grevinde, havde Roller, der laae fortræffeligt for dem; og Rosenfilde glimrede ved en ypperlig Fremstilling af en Rolle, hvilken Holstein havde beklaget, at han maatte give ham for Sangens Skyld, endskjøndt den ikke laae for ham. Den Maade, hvorpaa Rosenfilde tog Lykkeridderen Baron Lucinval, var aldeles original og meget comisk; mange af hans Replikker faldt, til et særdeles talende Minespil, saa overraskende snurrikt, at de gjorde stor Effect, og den hele Fremstilling, som var fortræffeligt sammenholdt og havde en ganske eiendommelig

Moersomhed, fremkaldte mange stærke Udbrud af Latter og levende Bijald. Efter Rosenkildes Udførelse af denne Rolle kunde der ikke mere være Tvivl om, at han ei alene havde et ualmindeligt, men ogsaa et fleersidigt Talent for det Comiske. Smidlertid, hvor meget han end behagede Publikum, han kunde ikke endnu vinde Directionen for sig: der blev ikke i noget gammelt Stykke givet ham en eneste ledig Rolle, selv naar den upaatvivlelig maatte være mere passende for ham end for nogen Anden. — Det slog virkelig ind, at Kruse, som Ryge havde formodet, vilde faae Leilighed til at gjøre dadlende Bemærkninger ved Opførelsen af Fodselsdagsstykket; den gaves ham i fuldeste Maade. Heinrich von Kleists ikke for Scenen digtede og, med al sin Fylde af Poesie, overspændte og mystiske Drama „Das Käthchen von Heilbronn“ var allerede blevet betydeligt forvirret i sin Organisme ved at Rosenkilde ikke blot, for at faae det omarbejdet til et opførligt Stykke, havde maattet foretage store nødvendige Forandringer, men, da det skulde bruges til festlig Prægtforestilling, endnu større conventionelle. Originalen er i flere Partier slet motiveret; for, ved Forkortelser, at faae Plads til en Mængde Chor og ilde anbragt Dands, var han nødt til, foruden endeel poetiske, at udelukke enkelte motiverende Steder. Og da hans Omarbejdelse kom til Prøve paa Scenen, for at bringes til Opførelse, blev det ikke ved de Forandringer, som han havde fundet rimeligt eller seet sig tvungen til at foretage; deels for det sceniske Arrangements Skyld, deels for endmere at tilदानne den saaledes, som Holstein meente, at den meest maatte behage Hoffet, befaledes der endnu flere Poesie og sund Sandskrænkende Omændringer. Saaledes blev Stykket endelig

bragt paa Skuepladsen som et Imbrogljo, hvori der hverken fandtes indre eller ydre Sammenhæng og det Aandige gik under i plump theatralisk Legemlighed. Ved Opførelsen var endydermere det latterligt Urimelige drevet saa vidt, at en Borg i det ene Minut pludseligt blev aldeles omspændt af Luer og i det andet faldt sammen i Ruiner, men hele Ildbranden dog saae ud som en Illumination, der ikke angreb saameget som en Vindueskarm, hvorfor ogsaa meget naivt en Scene i den følgende Act spillede i et af den totalt afbrændte Borgs Værelser; og at der, for at man kunde saae et Slutnings-Tableau, blev paa Gaden i Worms indbaaren en Lovhytte, hvori Pigen havde hvilet flere Mile derfra, og i Hyttens Baggrund af Grøne, Bløde og Blomster viist en transparent Indskrift, som havde Betydning paa den danske Dronning, hvis Fødselsdag blev festligholdt med Stykkets Opførelse. Hvad Baggesen, og de Fleste med ham, fandt mærkværdigt i dette Virvar, var

„En Ryges kun for gode Spil —
 En Madam Rind, som Pige —
 En Frydendahl, at skue til,
 Som Keiser, uden Rige —
 En Ildløs, mere fast end løs —
 Og midt i al den Jammer
 Et Brandraab, hvorved Alle gøs
 Meer end for alle Flammer —
 En Wallichs Tryllemalerie
 Af en venedisk Gade —
 Og Cocchis Udsigt, lys og fri,
 Bag en Allée af Bløde —

En Bynt, som næsten selv Athens
 I Drapperiets Skole,
 Fornemmelig Madam Dahléns —
 Junonist smukke Kjole —“

hvilken Kjole var en prægtig aldeles moderne Hoffestdragt, der ligesaa lidet passede for en Ridderfrue i den hemmelige Rets Tid, som Wallichs, til ganske anden Brug; mesterligt udførte italienske Gade til en Torveplads i Worms. Den paa saa mange Maader forhutlede Digtning blev et af de mange Beviser for, at Pragt i Decorationer og Dragter ikke formaaer at holde et slet Stykke: ved anden Opførelse yttredes Misshag, og ved tredie opstod en hidsig og langvarig Meningskamp, under hvilken det ret viste sig, hvorledes Naaheden havde anmasst sig Herredømmet i Parterret; thi ei alene bleve de Pibende først afbankede og siden kastede ud, men Bankundigheden om hvis Digterære det var, som skulde forsvares, gik hos de klappende Seirherrer saa vidt, at de udbragte et tordnende Leve for Overjættøren. Udpibningen havde alligevel været saa afgjørende, at Holstein ikke fandt raadeligt at lade det kostbart udstyrede Stykke give oftere.

Ryge satte langt større Priis paa at blive berømt som udmærket Costumier, hvilket han ikke var, end paa at blive erkjendt for den store dramatiske Kunstner, som han var: han tog sig ikke synderligt nær, om Noget fandt, at han ikke fyldestgjorde i en Rolle, men han kunde ikke tilgive den, der paastod, at en af ham anordnet Dragt eller Decoration var smagløs eller urigtig. Strax efter at han var bleven færdig med „Pigen fra Heilbronn“ havde han begyndt at memorere Eneboerens ham tildeelte Rolle i Kruses Sorgespil „Eufen“, som var anjat til første Op-

førelse den 30te November, og tog, hvorvel han aabent erklærede, at det nu var blevet ham en Modbydelighed at spille i Kruses Stykke, saaledes sat paa den med sin sædvanlige Iver, at han efter otte Dages Forløb yttrede sin Glæde over, „at han allerede havde faaet Bugt med det Meste af den forbandede Rolle.“ Da fik han paa Theatret at høre, at Kruse i det om nogle Dage udkommende andet Hefte af „Theatret“ vilde paavise, at der var endnu flere Costume-Synder i „Pigen fra Heilbronn“, end i „Rosamunda“, og den 11te Novbr. overraskede han Directionen med Forlangende om, at den skulde fritage ham for Rollen saaveljom for al Deeltagelse i Udførelsen af Kruses Stykker, da han ikke var mægtig til saaledes at gjøre Vold paa sin Følelse, at han kunde arbejde for en Mand, der viste sig som hans Forsølger og stemplede ham som uduelig til det Embede, hvilket Kongen allernaadigst havde betroet ham. Directionen, der indsaae, at hans Afgivelse af Rollen vilde føre til store Ubehageligheder for den, fik ham dog, ved Forestilling om, at dersom han nu negtede at spille den ham for 11 Maaneder siden tildeelte Rolle, vilde ildefindede Kammerater og Kruse let kunne fremstille det som en Chicane, hvorved ogsaa Publikum kom til at lide, bevæget til at give Løfte om, at han vilde spille denne Rolle og at der ikke fra hans Side skulde være Hindring for at Stykket opførtes den 30te. Allerede Dagen efter fortrød han imidlertid dette Løfte og kom til Chefen, for at sige ham, at han maatte tage det tilbage, da han forgjæves havde søgt at overvinde sig til at læse paa Rollen og desuden var hæst. Med disse Grunde tog Holstein, endskjøndt Nyge, uden Hinder af Hæshed, skulde spille samme Aften, tiltakke og lovede, at han i Directionen skulde faae af-

gjort hans Fritagelse. Da Ryge triumferende fortalte dette paa Theatret, fik Kruse strax Underretning derom, og, urolig over rimeligviis at maatte savne ham til Rollens Udførelse, tilskrev han ham strax, den 13de, et Brev, hvori han dog ikke berørte hans Optrædelse i „Enken“, hvilken han lod som han ansaae for utvivlsom, men, efter at have gjort ham opmærksom paa, at han selv havde opmuntret ham til ikke at spare paa Dadel, kun yttrede Frygt for, at han vilde frastige sig de Roller, han havde i hans andre Stykker. „Egtesom jeg i Dem“, skrev han, „ikke alene veed at skjelne Mennesket Ryge i Livet fra den geniale Kunstner paa Scenen, og denne atter fra den, i aandelig Henseende underordnede Dekonomie-Inspecteur, saa spørger jeg Dem, om De i Henseende til mig ogjaa besidder Aandsstyrke nok, thi Nætsindigheden tvivler jeg ikke paa, til i min Person at stille Digteren fra Bedommeren, og ikke udjætte den Første og hans Arbejder for den Uvillie, som den Sidstes offentligt fremsatte Mening mulig kunde vække hos Dem, naar hans Anskuelse og Overbeviisning er stridende mod Deres?“ Kruse udtalte som sin Beslutning, at dersom Ryge ikke hos sig fandt denne Styrke, da vilde han opføre Udgivelsen af sit Skrift „med den Erklæring, at han, for at see sine antagne Stykker, saaledes som han ønskede dem opførte, var nødt til at tie stille med, hvad han ansaae for Ufuldkommenheder ved Scenen.“ Forresten opfordrede han ham til Meddelelse af de Indvendinger, han maatte have at gjøre imod den yttrede Anskuelse af Dragterne i „Rosamunda“, da han i sit Skrift vilde lade enhver Mening vederfares dens Ret. Kruses Yttring om en „i aandelig Henseende underordnet Dekonomie-Inspecteur“ bragte Ryges Hidsighed til et stærkt Udbrud; han besvarede sie-

bliffeligt Brevet med en Skrivelse, hvori han sigtede Kruse for „aabenbare Usandheder“, fandt ham „blottet for de Indsigter og den Circumspection, der fordredes til at bedømme Dragter og Decorationer, som han havde tilladt sig at dadle“, bestyldte ham endog for at „være besjælet af ond Billie“ imod ham, og erklærede, „at saa dybt han endog saa, som Skuespiller, folte sig under hans Kritik, saa hoit ophoiet folte han sig nu, som Dekonomie=Inspecteur, over den.“ Forresten lod han ham vide, at „han ikke kunde arbejde for ham med Lyst, og da han uden Lyst umuligt kunde indstudere Gueboerens Rolle til den 30te November, saameget mindre som Decorationsvæsnet i Enken trængte til hans hele Opmærksomhed, da han endvidere havde en ny Rolle til Jfr. Astrups Benefice, og da endelig vedblivende Hæshed forbød ham at recitere sine Roller hoit, saa havde han anseet det for nødvendigt at bede Chefen om at fritage ham og tildele en Anden Rollen.“ Om Morgenen den 14de underrettede Chefen Kruse i en Billet om, „at da Nyge havde bedet sig fritaget for Rollen i Enken, paa Grund af, at hans endnu svage Bryst ikke tillod ham at recitere sine Roller hoit, og han desuden fik endeel at bestille som Dekonomie=Inspecteur,“ maatte han udbede sig hans Forslag om Rollens forandrede Besætning. Som Svar medgav Kruse Budet en allerede færdig Skrivelse til Directionen med vedlagt Copie af de to Breve. Næst efter at have udtalt, „som sin Overbeviisning, at Nyge tog feil, naar han yttrede, at han ved at spille i hans Stykke arbeidede for ham, da det, efter hans Formening, dog langt mere skete for et Publikum, som Nyge erklærede sig at sætte Priis paa, og for en Direction, som han vist ikke havde Marsag til at være

mindre hengiven", og at have berørt, „at han altid havde troet enhver uædel Havn fremmed for den sande Kunstner," erklærede Kruse i sin Skrivelse „Nygges Optrædelse i Rollen for uadskillelig fra Stykkets Løb", og henviste til Directionen selv at besætte Rollen, dersom den ikke kunde formaae Nyge til at beholde den. Alligevel forsømte Kruse ikke, at gjøre alle tre Directeurer sin personlige Opvartning for at forestille dem, hvor aldeles pligtstridig Nyges Færd i dette Tilfælde var, og at anmode dem om, ved deres Embedsmyndighed at sikkre ham den af Kongen lønnede Skuespillers Medvirken til hans originale Arbeides Udførelse. Hos enhver af Directeurerne fik han ei alene Medhold i sin Besværing, men Tilsgagn om, at Nyge nok skulde bringes til at falde tilføie. Dagen efter at han havde faaet denne Beroligelse, den 17de, fik han imidlertid Bud fra Chefen, at Nyge, paa Grund af sin Hæshed og de ham forestaaende mange Forretninger som Dekonomie-Inspecteur, vedblev sin Bægning at spille Rollen. Kruse gav skriftligt Svar, til Directionen, at Nyges Grunde i hans Tanker vare af liden Vægt, thi uagtet sin Hæshed spillede han næsten hver Aften og just samme Aften endog en stor og anstrengende Rolle i „Pigen fra Heilbronn"; og hvad hans Forretninger som Dekonomie-Inspecteur angik, da maatte hans Skuespillerembede betragtes som hans første og egenlige Fag, „af hvilken Mening Directionen vist ogsaa maatte være, da den, efter et troværdigt Nygte, først skulde have overdraget ham hans øvrige Forretninger ved Theatret efter den høitidelige Forsikkring fra hans Side, at disse ikke skulde komme hans Stilling som Skuespiller iveien." Forresten vilde Kruse, „da Chefen havde forsikret ham, at Nyges anførte Grunde vare hans eneste

Marsager, og aldeles ingen privat Modgrund fandt Sted“, finde sig i Stykkets Udsættelse indtil Nyge kunde have det ved sit Spil, „hvilket han ikke hidtil havde undraget noget eneste originalt Stykke.“ „Jeg seer mig saameget mere nødt til at insistere derpaa“, sluttede han, „som det synes at Publikum begynder at tage en ikke tvetydig Andeel i denne Sag, og vil det vist ikke undlade at lægge Mærke til saavel enhver svag Eftergivenesshed fra min Side, som hvorvidt Directionens Dnsker og Villie, som jeg har Grund til at troe overeensstemmende med mit Forlangende — om ei for andet, saa for dens egen Værdigheds Skyld — har Indflydelse paa en saa betydende Skuespillers Handlemaade og Eftergivenesshed mod den.“ At Sagen havde gjort stor Opsigt, var Noget, som Directionen altfor vel vidste: Publikum, der allerede havde hørt saameget om Nyges Herredømme over Directionen, var meget spændt paa, om den ogsaa vilde godkjende en saa aabenbar Chicanerie mod en original Forfatter; og om Personalets Stemning kunde Directionen ikke være uvidende, da Lindgreen paa Theatret, i Manges Nærvarrelse, havde spurgt Rahbek: „om Doctoren, da han dog havde aflagt Directionen Eed paa, at Skrædersalen aldrig skulde holde ham fra at spille Comedie, og han hver Aften gav Prøve paa sine Lungers Styrke, ogsaa denne Gang skulde spille Bas med Directionen, Kruse og sine Kammerater?“ I Betragtning af Sagens Betydning holdt Directionen den 19de et overordenligt Møde, hvortil den indkaldte Nyge, hvem Holstein meddeelte Kruses Brev og gjorde opmærksom paa, at da Forfatteren havde forlangt sit Stykkes Opførelse udsat indtil Doctoren kunde optræde i det, maatte Directionen forpligte ham til at beholde Rollen. Nyge svarede derpaa meget

heftigt, „at han ikke havde ventet at høre mere om denne Sag; han havde Chefens Lofte om Fritagelse og et Ord maatte være et Ord, en Mand en Mand; Directionen kunde give ham Afked, men Rollen spillede han ikke.“ Dermed forlod han Mødet, og Directionen vidste nu ingen bedre Udvei, end at Rahbek siebliffeligt maatte concipere et Brev til Kruse, i hvilket det hed, at da Nyge „var vedblevet sit Dnske at fritages fra Rollen, og Directionen ikke havde fundet sig befoiet at afflaae en Begjæring, der aldrig pleiede at negtes nogen Skuespiller, mindst af hans Fortjeneste og med saameget Arbeide, anmodede den Forfatteren om, ufortøvet at bringe en anden Skuespiller i Forslag.“ Kruse svarede strax skriftligt, at de Herrer, som havde fritaget Nyge fra at gjøre sin Skyldighed, selv maatte see til at faae en af de tre Skuespillere, hvormed der kunde blive Tale, til i den korte Tid at paatage sig Rollen. Med megen Møie fik Holstein endelig Stage til at beqvemme sig dertil. Afgjørelsen havde i høi Grad indigneret Publikum; Sagens i „Theatret“ offentliggjorte Documenter læstes med stor Interesje og vakte megen Uvillie imod Directionen saavel som imod Nyge; og man brændte af Begjærlighed efter at finde Anledning til, ved glimrende Bisfald for Kruses Stykke og Paaskjonnelse af Stages Talent, at give den Luft. Ved de Roller, som Nyge spillede inden „Enken“ gif, viste Publikum sig usædvanligt koldt, og de velfortjente Bisfaldsytringer for hans Spil i „Pigen af Heilbronn“ vare ei alene meget matte, men dæmpedes endog af Hysjen. Da „Enken“ endelig kom til Dypførelse vandt ikke blot Fr. Jørgensens mesterlige Udførelse af Hovedrollen levende Bisfald af det overfyldte Huus, men uagtet Stykket, ved en trist Handling og

mørk Tone, allerede i anden Act begyndte at gjøre et uhyggeligt Indtryk, bleve mange Replikker af de mindre heldige Rollehavende stærkt applauderede. Den store Udtalelse af Publikum's Stemning holdtes imidlertid tilbage indtil Stage viste sig; men neppe var Decorationsforandringen i fjerde Act steet og man fik Die paa ham, forend han blev hilset med et stormende, mange Gange gjentaget Bisaldsraab, og da han virkelig gav Rollen med megen Phantasi og stor indre Kraft, gjorde han ogsaa under Fremstillingen ualmindelig Lykke. Stykket fandt en overordenlig god Modtagelse, men kunde ikke, efter at Begjærligheden efter at see og setere Stage noget havde tabt sig, bevare Publikum's Interesse.

Hyge havde skadet sig meget i den offentlige Mening; hvad han ved sin ubesindige Fremfærd som Dekonomie-Inspecteur havde forbrudt, gif ud over ham som Skuespiller; hans ustyrlige Hefstighed var saaledes i Dmtale, at Publikum ikke ganske kunde hengive sig til Indtrykket af hans ædle og følelsesfulde Roller, iblandt hvilke han i den Tid spillede et Par af dem, hvori han ellers gjorde megen Lykke. Det var ham ikke muligt at dølge sin Uergrelse over den Lunkenhed, hvormed de bleve optagne; han beklagede sig over at Publikum ikke skjelnede imellem Embedsmanden og Kunstneren, og hensaldt, da Bemærkningerne om „Pigen fra Heilbronn“ just da udkom og i høi Grad vakte hans Harm, som han dog ikke nu ansaae for raadeligt at give Lust, til en vranten Modfaldenhed, hvorunder han næsten bestandig holdt sig inde, naar han ikke var nødt til at møde paa Theatret. Først ved den mesterlige Udførelse af Werner i Dehlenschlägers skjønnede Idyl „Den lille Hyrvedreng“ fandt han og Publikum igjen hin-

anden. Den freidige Schweizernatur, mandige Raskhed, inderlige Kjærlighed til Kone og Barn, vilde Fadersfortvilelse og sjælsfulde Glæde over Sonnens Frelse fremtraadte i hans Spil med en saa henrivende Vælde, at han for flere Steder høstede et entusiastisk Bisald, der gjenvakte den kunstneriske Energie, som han selv sagde, at han i den sidste Tid saaledes havde følt Savn af, at han kun med Modbydelighed betraadte Scenen. Mad. Heger, der med dyb, men ædel og rolig Smerte, som forklarer sig til religiøs begejstret Tro paa Sonnens Frelse, spillede Caroline, stod værdigen ved hans Side, og det delilige lille, i dramatisk Henseende, dristigt behandlede Digt gjorde især ved deres poetiske Fremstilling stor Lykke.

I sit første til Opførelse digtede Værk: Skuespillet „Tycho Brahes Spaadom“, havde Johan Ludvig Heiberg ikke søgt at fængsle Tilskuerne ved en paa theatralisk Virkning beregnet Plan med stærke Situationer; det var en Række behageligt livlige Scener, der smagsfuldt sammenholdtes af en smuk og sand Skildring af Christian den Fjerdes Charakter som Konge og Menneſte i hans Ungdom, og hvoraf enhver ei alene var tillokkende ved en fin poetisk Duft, men tiltalte Nationalsjælelsen som et elskeligt friskt, fordringsløst og naturligt Udtryk af dansk Aand. Heller ikke var det, endstjøndt et Par Scener fremkaldte stærkt Bisald, nær saa meget ved enkelte effectfulde Steder at Digtet tiltalte, som ved den sædrelandsk-idylliske Tone, der hvilede over det Hele og vilde have givet det endnu større Virkning, hvis det var blevet bragt paa Scenen saa gratiøst og zart, som det var tænkt af Digteren; istedetfor at nogle Feil og Mangler i Decorationsværket, men især et langt og yderst plat opfundet og fremstillet Dandsedivertissement

havde revet Tilskuerne ud af den Stemning, som Digterens bløde og lette Udførelse af Billedet havde fremkaldt. Ryges Fremstilling af Kongen var ligesaa elskværdig ved et aabent, hjerteligt Væsen i fortrolig Dmgang, som ved kongelig Mandighed og Majestæt; og Stykket blev i det Hele givet i dets egen Aand og med et sjeldent Ensemble. Atter her havde Wallich Leilighed til at vise sit Talent ved et mesterligt udført Bagtæppe med Frederiksborg Slot, speilende sig i Søen.

Da Baggesen havde bevist sit Forfatterskab til „Trylleharpen“ for Hof- og Stadsretten, og denne havde idømt hans Angriber en Bod af 200 Rdlr., skulde han have den hidtil, paa hans Anmodning, udsatte Forfatterasten. Derved opstod Anledning til baade paany at afstedkomme en frygtelig Tumult og til at Ryge atter begif en Fremfusenhedsstreg, som faldt ud til en Bestæmmelse for Directionen, hvilken var endnu større, end den, der var Alle i frisk Minde. Ryge havde pludseligt fattet en levende Uvillie imod Baggesen. Da paa den ene Side Baggesen aldrig havde fornærmet ham, men tværtimod, ved sit Genie til baade at opfatte Skuespillerens flygtige Bærk i dets hele Eiendommelighed og Fylde, og i saa, kjæft henkastede, uudslettelige Træk at give dem, som ikke havde seet det, en klar og gribende Forestilling derom, i sine Recensioner sat ham, som Kunstner, det sjønneste Eftermæle; og paa den anden Side Ryge ingenlunde stod i noget personligt intimt Forhold til Dehlenschläger, var denne Uvillie kun forklarlig enten af den Jld, hvormed Ryge greb enhver ham paakommende Idee, og den Halsstarrighed, som han, uden Underjogelse af dens Rigtighed, hængte ved den med, eller af at han, som en Folge af den Driftighed, der laae

i hans Charakter og drev ham til at ansee enhver ordnet Sag som endelig afgjort, saa at han, uden at tænke mere over den, kunde kaste sig paa en anden, harmedes over de Forandringer, som Baggiesen havde gjort i sit Stykke siden det sidst var blevet opført. Nok, Nyge swoer for alle de Spillende paa, at han hverken for Scenens eller sit Bedkommende vilde indlade sig paa Forandringer i hvad han engang med største Omhu havde gjort: om ogsaa de andre Spillende soiede sig efter hvad Forfatteren nu var falden paa, for at redde et Stykke, der dog ikke stod til at redde, saa skulde Scenearrangementet blive som det var, og han vilde spille sin Rolle ganske som han sidst havde spillet den. Han holdt ei alene sit Ord paa Proverne, som Holstein overvarede uden at gjøre Indsigelse imod det Forkerte, der var en Folge deraf, men gik endog i sin Ophidselse noget videre, idet han yttrede for de Medspillende, at „man maatte være gal, om man gjorde sig Umag for at holde paa noget Snarv, som dog vilde blive pebet ud jaaledes at det aldrig mere kom paa Scenen.“ Baggiesen havde paa Forestillingsdagen spøgende sagt til en Ven, Grossjerer Courländer: „Udpibning iasten? jo vist! Ingen Forfatter kan jo være visere paa et glimrende Bisald, end jeg. Har ikke mine værste Fjender ved den sidste Forestilling jublet: Den rette Forfatter leve!? Nu har jeg beviist, at jeg er den rette Forfatter; jeg har altsaa allerede endogsaa mine Fjenders Bisald i Kommen. Nei, det Gæste, der ængster mig, er, at jeg ikke veed, hvorledes jeg skal bære mig ad naar de kalder mig frem.“ Han fik imidlertid en Forestilling at see, som kunde have fristet endog hans Venner til at pibe. Kun Zinck, Mad. Rind, Jfr. Löffler, Rind, som aldrig lod savne den samvittighedsfuldste Flid

for hvad der gaves ham at udføre, og Rosenkilde, der blot havde fra Skyen at foredrage sin Solo, hvilken han sang ligesaa henrivende skjont, som ved de to første Forestillinger, gjorde deres kunstneriske Pligt; Ryge spillede med samme Energie som tidligere, men, som han havde forudsagt, uden Hensyn til Forandringerne, hvorved der ei alene fra hans, men ogsaa fra Choret's Side opstod betydelig Forvirring; Haack og Kruse havde lært deres Partier saa utilstrækkeligt, at der indtraadte lange Pauser, og Decorationsværket samt Maskineriet vare saa gjennemgaaende flette, som om de vare beregnede paa at være det. En Theatret saa bestemmende Forestilling havde ikke behøvedes for at faae Stykket til at falde. Baggesens Modstandere havde indfundet sig i Mæsse, der var taget Voger i anden Etage og Galleriet, hvortil Enhver, som vilde forpligte sig til at pibe, fik fri Adgang og Biben ovenikjøbet, Partiefererne havde uddeelt Ordre angaaende de Steder, hvorved der skulde hyæses og naar Pibningen skulde begynde: Mishandlingen var afgjort uden Hensyn til Stykket eller hvorledes det vilde blive udført. Klapperne havde besat Parterret og lode det ikke under Opførelsen mangle paa brutale Bifaldsudbrud, hvor der ikke var Anledning dertil; ved store Bravoursteder i Musikken fik de kraftig Bistand af Parkettet. Hvor slet Forestillingen end var, blev der ikke, som Rygtet havde ipaaet, under den gjort Forsøg paa Afbrydelse; de mange grove Uordener i den vakte endog kun een Gang den Skoggerlatter, som ellers saa let bryder frem: det syntes, som om Oppositionen havde aftalt, ikke at gjøre noget Angreb forend efter Stykket. Men idet Tæppet faldt efter sidste Act begyndte ogsaa en frygtelig Piben inden Klapperne endnu ret havde ladet sig høre, og derpaa udbrød

en Kamp, under hvilken det ikke blev ved Pibning og Klappen, men der, hvor Partiernes kunde komme til hinanden, som i Parterrelogerne, vankede tørre Hug. Commandanten og Politiedirecteur Hvidberg indfandt sig strax, ledsjagede af nogle Betjenter og et Par Soldater i Parterret og befalede Rolighed i Kongens Navn, men da der ikke maatte bruges Magt, og Klapperne desuden raabte, at det ikke var dem, som forstyrrede Roligheden, siden de kun yttrede Bisfald, hvortil de vare berettigede, blev Hvidberg raadsvild. Imidlertid skyndte man sig paa Theatret med at lade Tappet gaae op til Entreen, hvorunder Stoien vel ikke ophorte, men dog lagde sig noget. Neppe var Dandsen endt forend der igjen over hele Husets opstod en vild Tumult, hvorunder der foregik en Skandale, som er enestaaende i Theatrets Historie. Da Stoien et Dieblif var jagtmet noget ved Partiernes Udmattelse, hortes tydeligt fra Abningen i Loftet ovenover Ujsekronen et Par skingrende Piber. Dette bragte igjen Alt i stormende Bevægelse. Courländer, som sad ved Siden af Baggesen i enloge, gjorde ham opmærksom derpaa. „Jeg horer det nok“, svarede Digteren bittert. „Det er Topmaalet! At de piber hernede i Huset, det er nederdrægtigt, men at de ogsaa piber ovenfra, det er overdrægtigt.“ Ved at Klapperne horte Pibning fra Scenens Localer bleve de saa forbittrede, at de gif løs paa Piberne paa Tilskuerpladserne for at kaste dem ud, hvorved der, endogsaa ude i Gangene, opstod Slagsmaal, som først endte da den forstærkede Militairvagt fik Huset ryddet, hvilket, efter Regisjeurens Opgivende, ikke lykkedes fuldstændigt forend 3 Qvarter og 5 Minuter efter at Entreen var endt. Dagen efter gif det fra Theatret ud iblandt Publikum, at de Pibende paa Loftet havde været

Ryge, der formodentlig atter var bleven greben af sin opbrusende Ubetænksomhed, og en ung Skuespiller, hvem han havde opfordret til at være med, og som, hvorvel hans oieblikkelige Stilling burde have erindret ham om Faren ved en saa stor Krænkelse af Pligt og Sømmelighed, ikke havde kunnet modstaae at følge en saa imponerende Fører. Directionen sattes atter her af Ryge i en piinlig Forlegenhed. Den kunde ikke anstille sig uvidende om en saa grov Forseelse, begaaet i alle dens Medlemmers Overværelse. Desuden, endskjøndt Personalets Fleertal onskede Sagen neddysjet, for at skaane Ryges Medskyldige, undlod ikke Regisjeuren, paa Embedsvegne, og et Par ansjete Skuespillerere, som foregave, at de ansaae sig compromitterede ved at der var fra et kun Theaterpersonalet tilgængeligt Locale blevet pebet ad en tidligere Theaterdirecteurs og berømt dansk Digters efter Directionens Befaling opførte Stykke, at underrette ethvert af Directionensmedlemmerne meget omstændelig om hvad disse selv ret godt vidste, at der var foregaaet. Kruse omtalte endydermere i „Theatret“, efter at have fremsat haarde Anker paa Grund af Stykkets skammelige Behandling ved Opførelsen, „en Udpibning fra Loftet“ og at der „nævnedes Navne i den Anledning“ saaledes, at „de Nævntes Delicatesse maatte være opfordret til at forlange en Undersøgelse om Ophavet til slige Rygter.“ Directionen havde gjerne forsonet Offenligheden ved at sætte den unge Skuespiller i Blaataarn; thi at „han, som neppe var kommen indensfor Døren, kunde forløbe sig saa grovt“, det fandt Holstein „meget dumdriftigt“; men til Lykke for ham kunde hans Sag ikke skilles fra Ryges, og saa bange Directionen var for at Kruse skulde røre ved Sagen, var den endnu mere bange for selv at

røre ved Ryge, for at afværge det. Skuespillerne's gjentagne Mindelse blev kort og gnavent afviist med: at Baggesen var den Eneste, der havde Ret til at føre Klage, og saalænge han tav, var der ingen Grund for Directionen til at rejse Tiltale.

Opførelsen af „Johanna d'Arc“, der udstyredes meget prægtigt, blev ikke Theatret til hverken Fordeel eller Ære. Den meget knudrede Oversættelse, hvori Schillers fornemmelig ved et overordenligt skjønt Sprog udmærkede Tragedie var givet, blev forkortet ved Bortfæringer, der meget skadede baade den poetiske og den dramatiske Virkning, og Udførelsen var ingenlunde den aandfulde Digtning værdig. Der var Studium, Beregning og smuk Berøfsførelse i Mad. Andersens Fremstilling af Hovedrollen, men ikke Fasthed i Anlægget og den Kraft og høie Begeistring i Udførelsen, som skulle give denne poetisk Opsving og vække Tilskuernes Tro paa Johannas overnaturlige Sendelse. Dunois hørte ikke til Ryges heldige Roller: raa Djarvhed og vild Kraft vare det Fremtrædende deri; den ridderlige Anstand og ædle Mandighed savnedes ganske. Endnu uheldigere var Mad. Spindler, der gav den elskværdige, sorgløse Agnes Sorel et Anstrøg af Soubrettekløgt. Fortræffeligt spillede derimod Hfr. Jørgensen Dronning Isabeau, men, som for at Intet i dette herlige theatralste Værk skulde have Fuldendthed, med et altfor ungdommeligt Udseende. Nagtet den store og stærkt bemærkelige Mangel paa Ensemble vandt Stykket Bisald, men gav meget slet Huus med Hensyn til den store Bekostning, som var anvendt derpaa.

Midt under den uhyggelige Riv fik Theatret, med en Besætning, som ikke var indviklet i den, men spillede ret

livsglad og freidigt Roller, der vare som dannede efter enhver af de Rollehavendes bedste Evne, et nydeligt lille Syngestykke i „Den nye Jordegodsseier.“ En livsfuld og ligesaa karakteristisk som flydende melodios Musik af Bø-yeldien, meget moersomme Situationer og en høist fortræffelig Udførelse gjorde dette Stykke til et af de meest yndede i den Art, som Personalet dengang gav fortrinligst. Mind havde i Birkedommeren en af sine kosteligste comiske Roller: den alvorlige Embedsvigtighed, den sledste Kryben for Tjeneren som Herremand, Indbildskheden af hans Dygtighed som Taler og Kryheden af den Naade, hvori han staaer, gav han i en til den mindste af de mange Nuancer i Foredraget saa uforlignelig snurrig og lunerig Fremstilling, at ingen Gæstemand i denne Rolle er kommen ham nær. I Blaise gav Syngeespillet Rosenkilde en ny Leilighed til at vise et høist originalt comisk Talent; Løierligheden i den hele Figur, den tørre Naade, hvorpaa han sagde enkelte Replikker, og det Lune, der spillede frem af hans taabelige Latter og Bevæggelser som af hans Diction, lignede ikke Noget, der hidtil var seet paa Scenen, men var naturligt og henrev Alle til hjertelig Latter. Fra nu af tvivlede Ingen om at han havde et ualmindeligt comisk Anlæg, — naar han blot maatte blive kaldet til at udvikle det; Cetti var i Spil og Sang en særdeles munter, livlig Frontin; Bauer og Mad. Zinck spillede høist elskværdigt de Elskende, og selv Zinck gav Greven med en Præcision og Utvungenhed, som man ellers ikke kunde berømme ham for. — Thaarups og Schulz's to deilige fædrelandste Idyller, „Høstgildet“ og „Peters Bryllup“, som man, da Nordmanden deri optraadte som den danske Konges Undersaat, ikke havde kunnet opføre siden Norges Adskillelse fra Danmark, blev gjengivet

Skuepladsen i en af Digteren foretaget meget heldig Bearbejdelse og vandt levende Bifald, hvorvel den nye Besætning, med Undtagelse af Kruse, som Hans Jensen, og Ryge, som Henrik, stod langt tilbage for den gamle, af hvilken især Rosing, mod hvis Halvor Zincks Jakob var som en profaisk Omfkrivning af et ved Rhythmus og poetisk Aand henrivende Digt, blev meget savnet. — At opføre Dehlenschlägers skønne lyrisk-dramatiske „St. Hans Aftens Spil“ var en i høieste Grad urimelig Idee, som dertil blev udført saa flodset, at man kun maatte forundres over, hvorledes det i flere Partier havde i sig selv en saa stor digterisk Kraft, at de under en saadan Mishandling gjorde en herlig Virkning.

Debutantinden, *Ifr. Nijsen*, blev ikke af Betydenhed for Scenen. Hun havde en ret god Figur og et smukt Organ, men var svartbygget, uden Ungdommelighed i Ansigt og Stemme, savnede livsfuld Følelse og havde en meget tør og monoton Diction. Det glimrende Bifald, hvormed Publikum modtog og paabyrdede sig hende, holdt ikke ud over hendes tredje Rolle. I den lille Dreng, *Ludvig Joachim Phiister*, som frisk og freidigt sang Bondedrengens Solo i „Høstgildet“ med ægte sjællandsk Dialect og strag hiljedes af Publikum med stærkt Bifald, laae derimod et Stof, der allerede saa Aar efter og for mange Aar skulde blive Skuepladsen til stor Forherligelse og uberegnelig Nytte. — Rosings Bortgang fra Livet havde allerede længe været hans bedste Venners stille Dnsse; han var, under uophørlige Lidelser, fængslet til sin Stol, og hædret og beundret som den Uovergaaelige af alle dem, der erindrede sig ham fra hans Krafts Dage, havde han allerede i flere Aar havt den smertelige Følelse, at Publikums Mæsse næsten havde glemt

hans kunstneriske Storhed og i de samme Roller, hvori han havde lagt sin poetiske Aands fulde Energie og „behaget sin Tids-Bedste“, nu forgudede Svulst og Affectation, som vare hans Sjæls Bederstygghed.

De Balletter, der gaves af et lille Dandierselskab fra Stockholm, vare i deres Tendents og Sammensætning kun barnagtige Farcer, som fordrede et ringe Udstyr, hvilket de ogsaa fik i saa høi Grad, at det var Theatret til Skam. Imidlertid bleve de optagne med meget Bisald for et Par Dandseres Skyld. Ledet var en god lavcomisk Dandser som gjorde sine Løier med Smag, og Gabrie, der var ung, velvogen og af et særdeles smuk Theatersydre, dandsede med stor Færdighed og aplomb, havde megen Kraft og forbausede ved sine glimrende Pirouetter. Som Følge af det ualmindelige Bisald, han vandt, fik han Ansættelse fra næste Saison, da hans Contract med stockholmer Theatret udløb; men personlige Forhold bevægede ham kort efter til at tage andet Engagement. Filippo Taglioni, den berømte Marie Taglionis Fader, der ogsaa, i Selskab med Schneider og Isr. Pfeiffer, kom hertil fra Stockholm, viste sig i et Par smukke Divertissementer som en let, smidig, men især udmærket gratiøs Demicharakter-Dandser og gjorde megen Lykke. Begge Selskaber havde en betydelig gavnlig Indflydelse paa Theatrets unge Dandser.

Den Fremmede, der gjorde størst Opstigt, var Joseph Siboni, som dengang var 39 Aar og, efter Indbydelse af Prinds Christian, der i Italien havde lært at kjende ham som udmærket Kunstner og ogsaa udenfor sit Fag ualmindelig dannet Mand, kom hertil fra Petersborg, hvor han havde været første Tenorist. Han havde tabt Evnen til at bære sin af Naturen meget skjønne og i en fortræffelig

Skole uddannede Stemme, men forstod mesterligt at dække denne Mangel ved mangfoldige forskjellige smagfulde og med stor Virtuositet udførte Coloraturer, og der var i hans Foredrag en Ild, Energie og dramatisk Charakteer, der virkede begeistrende. Som Fremstillere besad han tillige ualmindelig herlige Naturgaver, hvilke han ved Studium og Øvelse saaledes havde udviklet, at han i stor og ædel Stil let, frappant og med megen plastisk Skjønhed udtrykte alle Affecter. Han havde en høi og svær, men ualmindelig velbygget imposant Figur, som i Gang og Bevægelser indtog ved utvungen og meget gratiøs Livlighed. Hans Ansigts Contour var fint formet, men Trækkene ikke destomindre stærke og Dinene fulde af Kraft og Fyrighed, saa at hans mimiske Udtryk havde en overordenlig Klarhed og Styrke; hans Fremtræden viste strax den intelligente Mand, hvem en fri, let og ædel Holding var bleven Natur. Som Skuespiller havde han dannet sig i Talmas Skole og var især uovertræffelig i store tragiske Charakterer fra den græske og romerske Oldtid. Der var aldrig under endog de længste Ritorneller Pause i hans Spil, og hvad han sindrigt havde udtænkt til at udfylde dem med, gled let og blødt frem udaf hans Rolles Charakteer. Ligesom han som Sanger forundrede ved den Varme, Kraft og ypperlige Declamation, hvormed han foredrog sine Recitativer, forundrede han som Skuespiller ved den Mangfoldighed af skønne plastiske Attituder, han let og naturligt bragte ind i sin Fremstilling, ved Følelsens varme Udtryk og den mesterlige Behandling af Togaen. Vaade som Concertsanger og i de to Roller vandt han et overordenligt entusiastisk Bisald. Hans Genialitet og grundige musikalske Kundskaber, som selv Schall offentlig ydede sin levende Beundring, samt den

fortræffelige Syngemethode, hvorom hans Præstationer saa fuldeligen vidnede, vakte strax ikke blot Hoffets, men Publifums Ønske at beholde ham her til at uddanne de unge Solosangere, og det opnaaedes ved at han ansattes som kongelig første Kammerfanger og Directeur over Theatrets Syngeskole, med Forpligtelse til bestandigt at have fire Elever af hvert Køn. Han fik strax Indfødsret, og efter en Reise til Italien, for at hente sin Familie, aabnede han sin Syngeskole den 1ste August 1819.

Dette Aars Sommerfuespilselskab vedkjendte sig, at det kun søgte

Sit Maal opnaaet i at kunne mere,

hvilket saa temmeligt lykkedes det, men ikke uden flere haarde Forsyndelser imod god Smag, baade i Henseende til Balget af Nyheder og til Udførelsen i Almindelighed.

I Marts blev, paa Ryges Forslag, bevilget, at det, som indkom ved Bortleie af Forfriskningsjalen, — omtrent 400 Specier, — maatte anvendes til aarlig at lade et Par Skuespillere i Sommermaanederne gjøre Kunstrejser „under hans Veiledning, naar han reiste for at gjøre Vareindkjøb“. Ved at foranledige den sidste Bestemmelse vakte Ryge atter stor Uvillie imod sig. Personalet fandt sig meget fornærmet ved, at han forlangte Stipendiaterne stillede under sin Instruction og, i Henseende til hvor de skulde tage hen, hvor længe de skulde opholde sig i enhver Stad og hvilke Theatre, de maatte besøge, endogsaa undergivne hans Formynderskab, der, med hans Selvraadighed, kunde blive dem meget besværligt, da han af sine Forretningsrejser, endskjøndt Enhver vidste, at de kun vare opfundne for at skaffe ham Sommerfornoielse, kunde tage Paaskud — som ogjaa virkelig skete — til, for at gjøre

Indkjøb, at blive i længere Tid paa Steder, hvor der ikke var Noget for dem at vinde som Kunstnere. Af de to Udvalgte, Liebe og Stage, var især den Sidste meget harmfuld derover, saameget mere da Zind og Haack, som til samme Tid reiste med en kongelig Understøttelse af 300 Specier hver, havde frit Valg af deres Reiseroute og hvorlænge de vilde opholde sig i hver Stad.

Fra den 29de October ophørte den flette Tællebelysning og argantiske Lamper bleve anvendte for Scenen saavelsom for Tilskuerpladsen.

To og halvfjerdsfindstyvende Saison.

1819.

M.	6.	Sep.	1.	Munterheds Triumf.
Li.	7.	-	56.	Viinhøsten.
To.	9.	-	15.	Hakon Jarl.
F.	10.	-	1.	De sex Rosenbrude.
M.	13.	-	2.	Sex Rosenbrude.
Li.	14.	-	3.	Sex Rosenbrude.
To.	16.	-	14.	Paul og Virginie.
F.	17.	-	2.	Munterheds Triumf.
L.	18.	-	7.	Rosamunda (s. Fattigv.).
M.	20.	-	13.	Maleren og Eigene; 52. Nina.
Li.	21.	-	3.	Munterheds Triumf.
To.	23.	-	7.	Forførelsens Offer; 89. Amors og Ball. Luner.
F.	24.	-	23.	Unge hidfige Kone; 37. Konnerne.
L.	25.	-	4.	Munterheds Triumf (uden Abon.).
M.	27.	-	18.	Deodata.
Li.	28.	-	33.	Menneskehad og Anger.
D.	29.	-		Concert af W. A. Mozart, Pianist.
To.	30.	-	4.	Sex Rosenbrude.
F.	1.	Oct.	27.	Afbrudte Reise; 104. Vaskepigerne.
L.	2.	-	1.	Klosteret (s. Theatrets Enkekasse).
M.	4.	-	46.	Hververne.

- Ti. 5. Oct. 43. To Grenaderer; 18. Alexis.
 To. 7. - 5. Munterheds Triumf.
 F. 8. - 21. Skillerummet; 25. Azemia.
 L. 9. - 1. Educationsraaden; 1. Brevet fra
 Cadix; 7. Dandsesygen (f. Theatrets Enke-
 kasse).
 M. 11. - 50. Kjærlighed uden Strømper; 8. Dandsesygen.
 Ti. 12. - 2. Klosteret.
 To. 14. - 2. Educationsraaden; 31. To smaa Savoyarder.
 F. 15. - 2. Brevet fra Cadix; 7. Rastdagen.
 L. 16. - 11. Arrestanten; 12. Palnatoke (f. 2 af Capel-
 lets Medlemmer).
 M. 18. - 3. Klosteret.
 Ti. 19. - 5. Sex Rosenbrude.
 To. 21. - 3. Brevet fra Cadix; 54. Rolf Blaaskæg.
 F. 22. - 24. Bovelige Prøve; 58. Bødferen.
 M. 25. - 6. Lille Hyrbedreng; 12. Arrestanten.
 Ti. 26. - 23. Henrik den Femtes Ungdom; 90. Amors og
 Ball. Luner.
 D. 27. - 47. Dybeke (f. To.).
 F. 29. - 1. Den lille Rødhætte.
 L. 30. - 53. Apothekeren og Doctoren (f. Capellets
 Enkekasse).
 S. 31. - Concert af C. v. Gärtner, Guitarist.
 M. 1. Nov. 82. Politiske Randestøber; 105. Vaskepigerne.
 Ti. 2. - 2. Lille Rødhætte.
 To. 4. - 5. Ildprøven; 30. Skatten.
 F. 5. - 18. De Sandsekløse; 32. To smaa Savoyarder.
 L. 6. - 3. Lille Rødhætte.
 M. 8. - 4. Lille Rødhætte.
 Ti. 9. - 6. Spilleren.
 To. 11. - 11. Laura.
 F. 12. - 15. Bonden som Dommer.
 L. 13. - 5. Lille Rødhætte (uden Abon.).
 S. 14. - 4. Lige Bei er den bedste; 38. Konnerne.
 M. 15. - 22. Adolf og Lovise.

- Ti. 16. Nov. 19. Deodata.
 To. 18. - 6. Lille Rødhætte.
 F. 19. - 11. Intermezze; 20. Galante Gartner.
 L. 20. - 1. Hvilken af dem er Bruden? (f. Thea-
 trets Enkekasse).
 S. 21. - 20. Hæststandsscenen; 44. To Grenaderer.
 M. 22. - 14. Silkefjigen; 31. Statten.
 Ti. 23. - 2. Hvilken af dem er Bruden?
 To. 25. - 12. Paadigtede Galiskab; 70. Lagertha.
 F. 26. - 13. Hjemkomne Nabob.
 L. 27. - 34. Budseerlige Arvinger; 33. Cendrillon (f.
 Knudsens Enke).
 S. 28. - 6. Sex Rosenbrude.
 M. 29. - 3. Hvilken af dem er Bruden?
 Ti. 30. - 3. Educationsraaden; 71. Lagertha.
 To. 2. Dec. 24. Spytusind Rigsdaler.
 F. 3. - 4. Educationsraaden; 15. Staffet Dands er snart
 sprungen.
 L. 4. - 55. Figaros Giftermaal; 1. Det unge Men-
 neske paa 60 Aar (f. Frydendahl).
 S. 5. - 22. Borgermesterfamilien.
 M. 6. - 27. Fruentimmerhaderen; 55. Rolf Blaaskæg.
 Ti. 7. - 33. Johanna Montfaucon.
 To. 9. - 34. Cendrillon.
 F. 10. - 6. Enken.
 L. 11. - 11. Unge Ziguenerinde; 25. Califen i Bagdad
 (uden Abon).
 S. 12. - 39. Drageduffen.
 M. 13. - 9. Hagbarth og Signe.
 Ti. 14. - 19. Den Døve; 53. Nina.
 To. 16. - 22. Selim, Prinds af Algier; 67. Afguden.
 F. 17. - 40. Ungdom og Galiskab.
 L. 18. - 35. Cendrillon (uden Abon).
 S. 19. - 7. Troldqvinden Sidonia.
 M. 20. - 17. Landsbytheatret.
 Ti. 21. - 13. En Times Hæsteskab; 9. Dandsesygen.

- D. 22. Dec. 56. Jacob von Ihybo (f. F.).
 To. 23. - 65. Zemire og Azor.
 M. 27. - 20. Sovedrifken.
 Ti. 28. - 11. Soconde.
 To. 30. - 12. Soconde.
 F. 31. - 20. Besøget.
 1820.
 L. 1. Jan. 1. Michel Angelo; 29. Don Juan (f. Mad. Dahlén).
 S. 2. - 15. Unge hidfige Mand; 12. Galningen.
 M. 3. - 5. Educationsraaden; 72. Lagertha.
 Ti. 4. - 16. Bærtshuset; 7. Nye Tordegodskæier.
 To. 6. - 34. Johanna Montfaucon.
 F. 7. - 30. Virtuosen; 2. Michel Angelo.
 L. 8. - 6. Munterheds Triumf (uden Abon.).
 S. 9. - 13. Soconde.
 M. 10. - 41. Ungdom og Galskab.
 Ti. 11. - 13. Paadigtede Galskab; 3. Michel Angelo.
 To. 13. - 56. Figaros Giftermaal.
 F. 14. - 27. Epigrammet.
 L. 15. - 4. Hvilken af dem er Bruden? (uden Abon.).
 S. 16. - 12. To Klingeberger.
 M. 17. - 35. Budseerlige Arvinger; 7. To Ord.
 Ti. 18. - 47. Hververne.
 To. 20. - 21. Sovedrifken.
 F. 21. - 18. Landsbytheatret.
 L. 22. - 57. L'orphelin de la Chine; 13. Ja eller Nei; 44. Høstgildet (f. Poulsen).
 M. 24. - 46. Gulddaasen.
 Ti. 25. - 32. Gewinsten i Clasfelotteriet; 45. Høstgildet.
 To. 27. - 5. Hvilken af dem er Bruden?
 M. 31. - 1. Sargino.
 Ti. 1. Feb. 104. Den Stundesløse; 106. Vaskepigerne.
 D. 2. - 6. Hvilken af dem er Bruden? (f. F.).
 To. 3. - 14. Ja eller Nei; 39. Nonnerne.
 F. 4. - 2. Sargino.

- L. 5. Feb. 10. Den Døvstumme; 4. Dybe Sorg (f. Mad. Jansen).
 S. 6. - 7. Hvilkens af dem er Bruden?
 M. 7. - 12. Laura.
 Li. 8. - 13. Slottet Montenero.
 To. 10. - 3. Sargino.
 F. 11. - 21. Ulystige Passagerer.
 L. 12. - Aftenunderholdning af Ryge og Liebe.
 S. 13. - 17. Qvindelist; 4. Michel Angelo.
 M. 14. - 76. Jeppe paa Bjerget; 68. Afguden.
 Li. 15. - 4. Sargino.
 To. 17. - 16. Korridoridderne.
 F. 18. - 23. Renaud d'Alt; 58. L'orphelin de la Chine.
 L. 19. - 3. Rochester's Forviisning; 15. Fanchon (f. Mad. Zinck).
 S. 20. - 77. Jeppe paa Bjerget.
 M. 21. - 19. De Sandsesløse; 33. Han blander sig i Alt.
 Li. 22. - 17. Korridoridderne.
 To. 24. - 4. Rochester's Forviisning; 12. Macbeth.
 F. 25. - 40. Drageduffen.
 L. 26. - Concert; 20. Røverborgen (f. 2 af Capellet's Medlemmer).
 S. 27. - 16. Fanchon.
 M. 28. - 16. Bonden som Dommer.
 Li. 29. - 5. Pige Bei er den bedste; 13. Macbeth.
 To. 2. Marts 24. Unge hidstige Kone; 46. Høstgildet.
 F. 3. - 10. Hagbarth og Signe.
 L. 4. - 44. Amor og Psyche; Die Rache des Achilles; (f. Siboni).
 S. 5. - 47. Gulddaasen.
 M. 6. - 17. Fanchon.
 Li. 7. - 21. Besøget; 45. Amor og Psyche.
 To. 9. - 21. Røverborgen.
 F. 10. - 22. Røverborgen.
 L. 11. - Aftenunderholdning af Mad. Rosing.
 S. 12. - 57. Jacob von Thybo.

- M. 13. Marts 23. Borgermesterfamilien.
 Ti. 14. - 41. Drageduffen.
 To. 16. - 24. Henrik den Femtes Ungdom; 46. Amor og Psyche.
 F. 17. - 25. Syv tusind Rigsdaler; 69. Afguden.
 L. 18. - 55. Herman von Unna (f. Stage).
 S. 19. - 11. Edvard i Skotland.
 M. 20. - 14. Soconde.
 Ti. 21. - 26. Myndlingerne.
 D. 22. - Concert f. den fraværende Violinist Lemming.
 To. 23. - 7. Munterheds Triumf.
 F. 24. - 6. Macbeth.
 Ti. 4. April 42. Ungdom og Galaskab.
 D. 5. - 8. Rosamunda (f. M.).
 To. 6. - 23. Peters Bryllup.
 F. 7. - 8. Munterheds Triumf.
 L. 8. - 17. Axel og Valborg; 41. Tvungne Giftermaal (f. Hafsé).
 M. 10. - 6. Ildprøven; 8. Nye Jordegodsæier.
 Ti. 11. - 13. Arrestanten; 56. Rolf Blaaskæg.
 D. 12. - 78. Barselsstuen (f. To.).
 To. 13. - 15. Elisa Werner; 91. Amors og Ball. Luner.
 F. 14. - 7. Spilleren.
 L. 15. - 47. Høstgildet; 24. Peters Bryllup (f. 2 af Capellet's Medlemmer).
 S. 16. - Concert; Declamation; 21. Adolf og Clara (f. Blindeinstituttet).
 M. 17. - 1. Elisa.
 Ti. 18. - 18. Axel og Valborg.
 D. 19. - Concert af A. Romberg, Violinist.
 To. 20. - 2. Elisa.
 F. 21. - 8. Fridolin.
 L. 22. - Divertiss.; Arie af Siboni; 10. Jeannot og Colin (f. Cetti).
 M. 24. - 11. Jeannot og Colin.
 Ti. 25. - 12. Jeannot og Colin.

- D. 26. Apr. 3. Elisa; 45. Bjergbøndernes Børn (f. Forf.).
 L. 29. - 6. Bizarro (f. Fattigv.).
 M. 1. Mai 9. Munterheds Triumf.
 Ti. 2. - 4. Elisa.
 D. 3. - 25. Peters Bryllup (f. F.).
 To. 4. - 11. Den Døvstumme.
 F. 5. - 15. Joconde.
 L. 6. - 23. Røverborgen (f. Saarede og Faldnes
 Efterladte).
 M. 8. - 6. Rige Bei'er den bedste; 48. Høstgildet.
 Ti. 9. - 12. Den Døvstumme.
 F. 12. - 22. Sovedrikken.
 L. 13. - 1. Pillegrimen (f. Theatrets Enkekasse).
 M. 15. - 7. Bizarro.
 Ti. 16. - 12. Intermezzet.
 D. 17. - 18. Dvindelist; 9. Nye Jordegodsseier (f. To.).
 To. 18. - 6. Tilmurede Bindue; 22. Adolf og Clara; 46.
 Bjergbøndernes Børn.
 F. 19. - 2. Pillegrimen.
 Ti. 23. - 13. Laura.
 To. 25. - 31. Medbeilerne.
 F. 26. - 49. Høstgildet; 42. Tvungne Giftermaal.
-
- D. 30. Aug. 62. Forliebte Haandværksfolk (f. Figurant-
 inderne).
 To. 31. - 31. Forladte Datter; 4. Rosen og Rysset (f.
 Mad. Foersom).
-

Reynolds's „Munterheds Triumf“, som aabnede denne meget uinteressante Saison, er et engelsk Bystespil fra det forrige Aarhundrede, men hører ingenlunde til den gode Skole og kan ikke staae ved Siden af Forfatterens „Landsbytheatret“. Imidlertid har det dog et Par moersomme Charakterer og flere gode theatraliske Situationer, hvorved

det, fortræffeligt spillet, gjorde megen Lykke, endstjøndt Oversætteren, N. T. Bruun, havde ved trivielle Tillæg gjort Regeren Sambo til et meget kjedsømmeligt Følsomheds-menneske. Stage fik i den lystige Gøsfamer en af sine meest glimrende Roller: den Anstand og fine Tone, hvor- med hans Munterhed fremtraadte, gjorde den høist elst- værdig; Mad. Clausen spillede den gistesyge Roman- forfatterinde med megen comisk Kraft, men tillige saa smag- fuldt, at hun ikke i en eneste Replik kom ind i det Platte eller Farceagtige; og Frydendahls Begelmægler var et Mesterværk af burlesk Charakterfildring, fuldt af Lune og rigt paa geniale Smaatræk. I „Hvilken af dem er Bru- den?“ i fem Acter af Fru von Weißenthurn, fik Skue- pladsen et tydsk Lystspil, som, om det end ikke udmærkede sig ved Bittighed og Lune, dog i Natur og smagfuld Be- handling stod høit over de kogebugeste Lystspil. Charaktererne vare hverken nye eller særdeles interessante, men meget godt vedligeholdte, Dialogen livlig uden søgt Effect ved Cou- pering eller anden Maniereethed, og Handlingen udviklede sig let og utvungent, fri for alle fremkunstlede Knaldsitua- tioner. Udførelsen af de fleste Roller var fortræffelig og viste fornemmelig, ved en særdeles omhyggelig Indstudering, at Personalet i det Hele ved Flid kunde erhverve sig den flydende, naturlige Conversationstone, hvilken det saa ofte lod savne i Stykker, hvor den ikke, som i dette, var en Hovedsag. Rosenkilde, der endelig havde tilkæmpet sit comiske Talent en saadan Erkjendelse, at der i et Lystspil var tildeelt ham et Hovedpartie, gav Kammerraad Blomme med en igjennem hele Rollen ypperligt fastholdt Pudseer- lighed, der ved sin Originalitet og Naturlighed gjorde stor Virkning og vandt levende Bisald; Mad. Spindler befandt

sig, som Fru v. Wendel, en pragtelstende, munter og let-sindig Verdensdame, ganske i sit Element; Ryge var djærv, simpel og sand som den gamle Bjørn; de andre Hovedroller havde en meget heldig Besætning og Biversonerne i Selskabscenerne kappedes med hverandre om at give deres Fremstilling Physiognomie og let og livligt at træde ind i Conversationen. Ensemblet var ypperligt og Stykket op-toges med glimrende Bifald.

Med Tragedien gik det ikke nær saa heldigt i denne Saison. Man maa forundres over, at L. Kruse, der saa længe og omhyggeligt havde studeret Theatret, og i sine Domme om Andres dramatiske Værker viste baade en sjelden Dygtighed til at skjelne det Sande fra det Falske i Charakterfildringer og en god, sund Smag, kunde sammenkrive et Stykke som „Klosteret“; og ikke mindre maa man forundres over, at det kunde blive antaget til Opførelse, thi om Kruse end havde et betydeligt Forfatternavn, havde Dehlenschläger dog et langt større Digternavn, og Censorerne vilde, i Tilfælde af at Stykkets Forkastelse havde ført til et offentligt Angreb paa dem, have havt fuldkommen saa let ved at paavise det Urimelige, Overdrevne og Smagløse i „Klosteret“ som i „Freias Alter“. Det høieste Maal, Forfatteren har sat sig ved dette Stykkes Forfærdigelse er: at spænde Tilskuernes Nyfikenhed ved at en med mange Apparater morsommeligen knyttet mystisk Knude skal opløses saaledes, at en Spaadom derved opfyldes. For at vække Interesse for denne ukunstneriske Idee har han krænket baade Moral og Poesie. Tre af Stykkets Personer — to Mænd og een Kvinde — have hver sit uægte Barn, som forbyttes, og den ene af dem er endnu, endssjøndt han har en mandvogen Søn, saa

optændt af vild Sandselighed, at han usorbeholdent i de stærkeste Udtryk udtaler sin Brynde; og som han er vanvittig i denne, saa er han det i al sin Gjerning. Her er, for at motivere, spænde og opløse, taget Tilflugt til Urime-ligheder af alle Arter: Spaadomme, Gaadesagn, Barfler, Menneskers „Gave til at ahne“, Torden og antændende Lyn i det Minut da Forfatteren trænger dertil for at faae et Capel brændt, Beruselse af Blomsterdust, ja endog reelle Jertegn. Det, hvorved det Rørende skal tilveiebringes, er en fortvivlet Stræben efter igjennem fem Acter at opfinde Qualer for en from, uskyldig Qvinde, som allerede er bleven miskjendt og martret i en halv Snees Aar. Ryge maatte haardt affone sin Brøde imod Kruse, ved at spille den forrykte Rabaud, og han gjorde det ærligt, thi han anvendte en saadan Flid paa at gjøre ham til et paa Scenen taaleligt Uhyre, at flere af hans Scener optoges med meget Bisald; men hans, Haacks, Mad. Hegers og Jfr. Jørgensens forenede Anstrengelse formaade ikke mere end at skaffe det forskruede Stykke tre Forestillinger; det convulsive Effectjagerie, som Forfatteren havde villet trække Publikum med, skrækkede det netop bort. — Just Matthias Thieles „Pillegrimen“ havde en roligere Charakter. Det var meget bemærkeligt, at ogsaa denne unge Digter havde sin Inspiration fra det Slags tydske Romantik, som var brugt til Effect i Dehlenschlägers sidste dramatiske Værker, og hans Sorgespil gav en kraftig Retfærdiggjørelse af Baggesens Jvren imod Indpodelsen af den „gysenvækkende“ Poesie, med dens Barfler, Ahnelser, Dromme, tilfældige Hændelser, som gaves en mystisk dyb Betydning, og andet „unheimliches“ Væsen, i dansk dramatisk Digtning. Men her var dog ikke, som i „Klosteret“, det Tragiske søgt i den Uskyl-

diges Marter, eller i en grændseløs Forvorpenheds vilde Rajen imod det Gode; igjennem det Feilagtige udtalte sig en ædel Følelse og Sproget var, om ikke poetisk, dog reent, smukt og varmt. Derimod havde „Klosteret“ forud, at det ikke for den theatraliske Fremstilling gjorde nogen Fordring, som Theatret ikke, naar Arrangementet skete med Indsigt og Omhu, formaaede at fyldestgjøre; Opførelsen af „Willegrimen“ svækkede Stykkets Kraft, idet Forfatteren ikke havde skaffet sig et saa tilbørligt Kjendskab til Scenen, at han i Erkjendelse af, at Theatret vel kan gjøre Meget, men ikke Alt, kun forlangte det Mulige: der var foreskrevet Scene- forandringer, som vare aldeles ugjørlige uden Tabet af den Effect, som han tilsigtede med dem. Heller ikke var Ud- førelsen god. Vel fremstillede Nyge ganske fortræffeligt Hugo, og Kruse gav Kuno med megen Kraft og Værdighed; men paa den Tid savnede Theatret i høi Grad dygtige Skuespillere til unge tragiske Roller: Bauer var udenfor sit Fag som Theobald, og Cetti endnu mere udenfor sit som Rudolf. Stykket blev optaget med Bisald, men ikke søgt.

I Syngestykket „Den lille Rødhætte“ havde denne Saison den eneste Nyhed, som i høi Grad tiltalte og vir- kelig havde kunstnerisk Krav paa at tiltale Publikum; og netop denne forsøgte et Partie, ved en med stor Hals- starrighed fortjat Skandale, at faae forjaget fra Scenen. Den franske fabliau, hvoraf Emnet er taget, var vel ikke af Théaulon behandlet i poetisk Aand; men dog saaledes, at den havde afgivet en meget underholdende og for musi- kalsk Composition særdeles egnet Syngespiltext. Boyeldieus Musik var et Mesterværk, rigt paa henrivende og høist karakteristiske Melodier af det yndigste idylliske og ro-

mantiske Præg, behandlede med megen Ild og Sjælsuldhed i den ædleste Stil. Udførelsen var glimrende. Cetti havde i Rodolphe en af sine fortræffeligste Roller: hans herlige Udseende, livlige Spil og udmærket skønne, varme og ægte dramatiske Foredrag af det vanskelige Syngepartie forenede sig til at frembringe en sand kunstnerisk stor Effect, som vandt overordenligt Bifald; Mad. Kind gav vel ikke Rose med al den gratiøse Lethed, som Rollen fordrer, men indtog Alle ved sin uskyldige Naivitet og sang med kraftsuld, fyldig Stemme Partiet ypperligt; Roger udførtes af Zinck med Smag og Følelse i Sangen og en ham sjelden Omhu for Spillet; Nyge lagde megen imponerende Værdighed i Cremitens Rolle og modererede heldigt sin buldrende Syngestemme; Mad. Zinck var en særdeles nydelig Nanette, og Rosenkilde spillede høist pudseerligt Magisteren; Chorene gik med megen Præcision og Kraft. Udførelsen vakte stor Enthusiaste, som dog ikke kunde afvende Enkeltes brutale Forsøg paa at faae Stykket forjaget fra Scenen. Den sande Grund var, at et musikalsk rigoristisk Partie havde sat sig i Hovedet, at Siboni vilde fortrænge danske Componister, af hvilke Theatret dengang kun havde to, Weyse og Kuhlau, ved at skaffe fransk og italiensk Musik Eneherredømmet paa Scenen, og den ualmindelige Begeistring, som dette første under ham indstuderede fremmede Syngeespil vakte, maatte hemmes, for at han ikke skulde faae Dristighed til kraftigt at sætte denne onde Hensigt igjennem. Angrebet vendte man imidlertid imod Stykket. Allerede i Originalen streifede det over i det Frivole; Oversætterten havde endydermere gjort dette plat ved mange egenmægtige Tilfætninger. Disse vare ei alene ikke, som let kunde have været gjort, blevne strøgne af Censorerne, men Rahbek havde,

netop støttet paa dem, flere Steder hoit udtalt sig imod det af ham selv antagne Stykke, hvis Optagelse i Repertoiret han tilskrev Sibonis Indflydelse og Holsteins Fortjærlighed for Sangvæsnets. At han derved forberedede Misnoie imod Stykket og compromitterede sine Meddirecteurer vakte Holsteins retfærdige Harm og blev ham offentlig bebreidet af L. Kruse, som tillige lod ham høre, hvorledes han ligeledes havde desavoueret dem og sig selv, ved at være tilstede under en paa et Privattheater given Forestilling af det forkastede „Freias Alter“, som blev spillet af de kongelige Skuespillere tiltrods for det strenge Directionsforbud, som han selv havde været med at udstede. Raahbeks ved et Studentergilde faldne Ytring om, at et Stykke af et saa uanstændigt Indhold var den danske Scene uværdigt, blev tagen til Indtægt af nogle unge Studerende, som allerede vare satte i Bevægelse ved det i musikalsk Henseende Fædrelandsfjendske, der skulde stikke i Compositionens Balg til en Festsforestilling. Der blev besluttet en Udpibning i Sædelighedens Navn, og denne gik ogsaa saaledes for sig fra den anden Opførelse, at der hver Gang efter Forestillingen opstod en langvarig frygtelig Tumult, hvorunder der ei alene, som ved „Trylleharpen“, foretoges Udkastelser og opstod Slagsmaal, men endog fra Scenen holdtes Formaningstaler af Politiedirecteur Hvidberg. Efter sex Forestillinger for propfuldt Huus blev Stykket, efter Holsteins Beslutning, henlagt for at underkastes en Omarbejdelse, som kunde sikke det imod Angreb for Uædelighed. Hvor slet Texten end var til „Sergino“, der kom frem efter Sibonis Tilskyndelse, kunde den ikke afgive noget taaleligt Paaskud for Udpibning, og efter den Beundring, som Paers deilige Musik havde vundet i Udlandet,

vilde Ingen prostituere sig ved at vende Angrebet imod den; tillige var Opførelsen, hvorvel Zinck ikke ved sin herlige Sangudførelse kunde forsonne Publikum med den maaedelige Figur, han gjorde som den attenaarige Sargino, i det Hele fortræffelig: Hr. Löffler feirede en glimrende Triumf ved sin baade i Spil og Sang særdeles gratisje Udførelse af Sophie; Cetti overraskede med en meget lykkelig Fremstilling af Faderen, som man havde troet at ligge ganske udenfor hans Evne; og Frydendahl var ved glimrende Lune og sit udmærkede karakteristiske Sangforedrag en mesterlig Pierre. Naagtet man ikke havde forsonet at gjøre Publikum opmærksom paa det Farlige ved denne Musik's gunstige Optagelse, da Siboni skulde have medbragt et heelt Magazin af italienske Operaer, som Scenen vilde blive belempret med, dersom denne gif igjennem, var Bisaldet meget levende. Høist uheldigt gif det derimod med det originale Syngespil „Elise.“ Texten, af Caspar Johannes Boye, vidnede i Sprog og Tanker om et ualmindeligt poetisk Talent, men var høist utheatralisk. En rig Abbed, som ikke er i Stykket, vil benytte sig af, at Elises Fader, der heller ikke er i Stykket, er bleven gammel og at Albrecht, hendes Elsker, er falden i et Korstog, til at lægge hendes Godser under Kirken. Wilhelm, en Borggridder, anholder om hendes Haand, for at kunne optræde som hendes Beskytter, og hun staaer just i Begreb med at give ham den, da den Elskede, som er frelst, vender tilbage. Denne yderst fattige Handling var endydermere paafaldende tørt behandlet; der var ikke af den udviklet en eneste interessant dramatisk, end sige musikalsk Situation; ethvert enkelt Syngenummer havde vel en gennemgaaende god, men ikke nogen veglende Rhythmus og laae vilkaarligt indkastet

i Stykket uden at forberedes ved Personernes stigende Affect; af combinerede Sangstykker fandtes i det Høieste Terzetter; selv hvor Leiligheden kunde tages dertil havde Digteren ikke givet Componisten en Quartet, og Finaler savnedes ganske. At Kuhlau havde sat en saa aldeles unuſikalsk behandlet Text i Muſik, er kun forklarligt deraf, at han ved kongelig Anſættelse var forpligtet til aarligt at componere et ham af Directionen tilſtillet Stykke. Der var i hans Muſik mere Livfuldhed og Phantaſie, end man ſkulde troe at en ſaa uinteressant Opgave kunde have indgivet ham, men frelse det kjedsommelige Stykke fra ſtrag at blive henlagt kunde den ikke.

To meget ubetydelige Nyheder gave Anledning til to administrative Forholdsregler, af hvilke den ene, ſom var vendt imod Publikum, endnu ſtaaer ved Magt, og den anden, der vedkom Personalet, dengang vakte detteſ store Utilfredſhed. Paa den Tid, kort efter den ſkammelige Jødeſeide, yttrede ſig endnu, ei alene hos Almuen, men ſelv i de høiere Stander, en levende Forfølgelseſaad imod Jøderne og det var let at vække en ophidſet Stemning, naar en Jøde tillod ſig at træde frem paa en Maade, der kunde tilvinde ham offentlig Opmærkſomhed. En ung, kundſkabsrig Mand, der ikke blot var af moſaiſk Herkomst, men ved lykkelige ſkaar havde mange Miſundere, og ved ſit lyse Hoved og den ſkarpe Forſtand, der ſiden førte ham til høi Anſeelse, tillige mange Uvenner, havde fra det Franſke overſat Bagatellen „Det unge Menneſke paa 60 Aar“, for at den ſkulde gives til Frydendahlſ Benefice. Det blev neppe bekjendt, førend det ſtrag, uanſeet at han ikke var Stykkets Forfatter og ſom blot Oveſætter ikke kunde ſaares i ynderligt ved detſ Miſhandling, hed, at

„Joden skulde pibes ud“; og uden at der var Spørgsmaal om, hvorledes Stykket var, blev det længe førend dets Opførelse betragtet som fordømt. Directionen havde ofte ved de store Udpibninger og senest ved de fem, hvortil „Rødhætten“ havde givet Anledning, beklaget de mange Ubehageligheder, den havde af, at der ikke var bestemt en Grændse for den Tid, hvori Publikum kunde holde Spektakel; men den vilde nødig, ved for Theatrets egne Forestillinger at foranledige en saadan Bestemmelse, udsatte sig for den Vebreidelse, at den lagde Baand paa Ytringsfriheden. Rygtet om at et Stykke skulde udpibes ved en Benefice gav den nu en god Leilighed, og den indgif strax til Cancelliet med en Forestilling ifølge hvilken det fastsattes, at Publikum kun havde Ret til at give sin Mening tilkjende i 10 Minuter, hvis Forløb skulde fra Theatret tilkjendegives med en Gongon. At Directionen bekjendtgjorde Bestemmelsen om Formiddagen som Stykket skulde gaae om Aftenen, var naturligviis som en officiel Erklæring, at der skulde pibes, og Opfordring til Publikum om at fornøie sig ved at bruge den Ret, som nu lovligen var det tilkjendt; havde der derfor skulle været pebet før, saa blev der ret tilgavns pebet nu, baade af Animositet og for Moerskabs Skyld. Da det sildigere viste sig, at de 10 Minuter faldt baade Publikum og Directionen for lange, blev Tiden til begge Parters Tilfredshed nedsat til 5. — Den anden Forholdsregel blev snart overflødig. Ryge havde endelig sat sit tidligere tilbageviste Forslag om, at det skulde tillades Skuespillerne til deres Beneficer at give nye Stykker, igjennem. Begyndelsen skete med Jfr. Astrups Benefice i October 1818, og siden den Tid var Tilladelsen bleven benyttet saaledes, at det var Theatret til meget stor Skade,

formedelst de mange Prover, der fordredes, uden at det kom til først at tage Nytten af dem. Føleligt var Skaden ved Valget af Syngestykker, der medtog lang Tid til Indstuderingen, og den forstørredes ved at de Beneficerede tillige søgte at give deres Forestillinger Tiltrækningskraft ved Længden, hvorfor endog det Gamle, de valgte, fordrede Theatrets Tid til lange og omfattende Forberedelser. Ved Mad. Dahléns Benefice havde begge Omstændigheder saaledes virket sammen, at det Fordærvelige i dem hurtigt maatte standses, dersom Theatret skulde kunne vedblive at sørge taaleligt for sine ordinaire Forestillinger. Der blev derfor i største Hast udvirket en kongelig Resolution, hvorefter intet nyt Stykke maatte gives til nogensomhelst Benefice, undtagen for Theatrets Enkelsse, og de valgte Stykker ikke udgjøre en Forestilling, som varede over 4 Timer.

Den unge August Bournonville havde allerede viist et saa ualmindeligt Talent, at man ansaae dets høiere Uddannelse i Paris for ønskelig, hvorfor der under 25de Marts blev skjænket Faderen 500 Specier til at han i Sommeren 1820 kunde opholde sig der med ham.

Tre og halvfjerdsfindstyvende Saison.

1820.

M.	4.	Sept. 1.	Bonton blandt Borgerstanden (Smith d. j. Belmour).
Ti.	5.	-	1. Tre Ingen for vel; 1. De to Virtuoser.
To.	7.	-	2. Bonton blandt Borgerstanden.
F.	8.	-	20. Bortførelsen fra Seraillet.
L.	9.	-	1. Tegnebogen; 2. To Virtuoser.
M.	11.	-	24. Røverborgen.
Ti.	12.	-	19. Arjel og Valborg (Nielsen d. j. Arjel).

- To. 14. Sept. 2. Tro Ingen for vel; 33. To smaa Savoyarder; Divertiss. af Mlle. St. Clair.
- F. 15. - 2. Tegnebogen; 3. Tro Ingen for vel.
- L. 16. - 1. Wallensteins Leir; 32. Bernilles korte Froskenstand.
- M. 18. - 18. Korsridderne.
- Ti. 19. - 29. To Dage.
- D. 20. - 8. To Ord (Mlle. St. Clair: Rose); 1. Den nye Narcis.
- To. 21. - 8. Hvilken af dem er Bruden?
- F. 22. - 43. Tvungne Giftermaal; 3. To Virtuoser.
- L. 23. - 10. Nye Fordegodsceier; 2. Nye Narcis.
- M. 25. - 4. Tro Ingen for vel; 26. Azemia.
- Ti. 26. - 3. Bonton blandt Borgerstanden; Divertiss. af Mlle. St. Clair.
- D. 27. - Concert af Passy, Pianist.
- To. 28. - 14. Slottet Montenero.
- F. 29. - 60. Barberen i Sevilla.
- L. 30. - 13. Den Døvfumme.
- M. 2. Oct. 28. Epigrammet.
- Ti. 3. - 7. Sex Rosenbrude.
- To. 5. - 1. Den Ietsfindige Løgner; 47. Bjerghøndernes Børn.
- F. 6. - 23. Sovedrikken.
- L. 7. - 14. Planen; 40. Nonnerne.
- S. 8. - Concert af Carl Maria Weber, som Pianist og Componist.
- M. 9. - 16. Joconde.
- Ti. 10. - 15. Silkefestigen; 2. Ietsfindige Løgner.
- To. 12. - 18. Fanchon.
- F. 13. - 32. Medbeilerne.
- L. 14. - 29. Fire Formyndere; 47. Amor og Psyche.
- M. 16. - 14. Paadigtede Galflab; 3. Ietsfindige Løgner.
- Ti. 17. - 57. Biinhøsten.
- To. 19. - 5. Tro Ingen for vel; 4. To Virtuoser.
- F. 20. - 4. Bonton blandt Borgerstanden.

- Q. 21. Oct. 20. Deodata.
 M. 23. - 13. Intermezzet.
 Li. 24. - 3. Tegnebogen; 32. Skatten.
 Lo. 26. - 48. Dyveke.
 F. 27. - 63. Ferliebte Haandværksfolk.
 M. 30. - 1. Tancredo.
 Li. 31. - 11. Hagbarth og Signe.
 O. 1. Nov. 2. Tancredo (f. L.).
 Lo. 2. - 15. Paul og Virginie.
 F. 3. - 57. Figaros Giftermaal.
 Q. 4. - 4. Letfjindige Løgner; 1. Zephyr og Flora.
 M. 6. - 20. Arrel og Valborg.
 Li. 7. - 3. Tancredo; 2. Zephyr og Flora.
 Lo. 9. - 44. Emilie Galotti.
 F. 10. - 30. Don Juan.
 Q. 11. - 6. Tro Ingen for vel; 9. To Ord; 92. Amors
 og Ball. Luner.
 M. 13. - 20. De Sandseeløse; 5. To Virtuoser; 3. Zephyr
 og Flora.
 Li. 14. - 22. Lystige Passagerer; 70. Afguden.
 Lo. 16. - 4. Tancredo.
 F. 17. - 7. Ildproven; 5. Letfjindige Løgner.
 Q. 18. - 5. Bonton blandt Borgerstanden.
 M. 20. - 1. Gzzelin.
 Li. 21. - 17. Joconde.
 Lo. 23. - 9. Blanca (Ifr. Olsen d. f. Constance).
 F. 24. - 5. Tancredo.
 Q. 25. - 36. Skibbruddet; 50. Høstgildet.
 M. 27. - 43. Ungdom og Galflab.
 Li. 28. - 2. Gzzelin.
 Lo. 30. - 24. Sovedriften.
 F. 1. Dec. 21. Arrel og Valborg.
 Q. 2. - 15. Slottet Montenero.
 M. 4. - 19. Landsbytheatret.
 Li. 5. - 21. Bortførelsen fra Ceraillet.
 Lo. 7. - 3. Gzzelin.

- F. 8. Dec. 7. Lige Bei er den bedste; 26. Peters Bryllup.
 L. 9. - 14. Laura.
 M. 11. - 8. Sex Rosenbrude.
 Li. 12. - 48. Gulddaafen.
 Lo. 14. - 66. Zemire og Azor.
 F. 15. - 10. Munterheds Triumf.
 L. 16. - 3. Hemmelige Bindue.
 M. 18. - 17. Bonden som Dommer.
 Li. 19. - 25. Røverborgen.
 D. 20. - Concert af Bernhard Romberg, Violoncellist.
 Lo. 21. - 1. Dyder og Penge.
 F. 22. - 4. Hemmelige Bindue; 71. Afguden.
 L. 23. - 8. Spilleren
 D. 27. - 4. Tegnebogen; 51. Høstgildet (f. M.).
 Lo. 28. - 13. Jeannot og Colin.
 F. 29. - 105. Den Stundesløse; 54. Nina.
 L. 30. - 14. Jeannot og Colin.

1821.

- Li. 2. Jan. 15. Planen; 57. Rolf Blaaskæg.
 D. 3. - 21. Egtstands-scenen; 34. Han blander sig i
 Alt (f. Li.).
 Lo. 4. - 49. Gulddaafen.
 F. 5. - 36. Pudsceerlige Arvinger; 14. Arrestanten.
 L. 6. - 27. Embedsiver.
 M. 8. - 58. Jacob von Tjybo; 48. Amor og Psyche.
 Li. 9. - 1. Figaros Giftermaal (Opera).
 Lo. 11. - 74. Gnieren (Mester Jacob Haacks sidste Rolle);
 55. Nina.
 F. 12. - 42. Dragedukken.
 L. 13. - 9. Rosamunda.
 M. 15. - 2. Figaros Giftermaal (Opera).
 Li. 16. - 24. Borgermesterfamilien.
 D. 17. - 9. Hvilket af dem er Bruden? (f. M.).
 Lo. 18. - 44. Ungdom og Galskab. (Haacks Dødsdag).
 F. 19. - 19. Korsridderne.
 L. 20. - 3. Figaros Giftermaal (Opera).

- M. 22. Jan. 30. Fire Formyndere; 58. Rolf Blaaskæg.
 Ti. 23. - 6. Educationstraaden; 11. Nye Tordegodsseier.
 To. 25. - 6. Letfjindige Løgner; 56. Nina.
 F. 26. - 4. Figaros Giftermaal (Opera).
 E. 27. - 3. Pillegrimen.
 M. 29. - 1. Zoraine og Zulnar.
 Ti. 30. - 79. Barfjelftuen. (Collin Directeur).
 To. 1. Feb. 2. Zoraine og Zulnar.
 F. 2. - 33. Jægerne.
 E. 3. - 3. Zoraine og Zulnar.
 M. 5. - 35. Han blander sig i Alt; 107. Vaskepigerne.
 Ti. 6. - 61. Barberen i Sevilla; 57. Nina.
 To. 8. - 5. Figaros Giftermaal (Opera).
 F. 9. - 45. Ungdom og Galstak.
 E. 10. - 49. Dyveke (Sfr. Brenøe o: Mad. Weysschall
 o: Fru Nielsen d. s. Dyveke).
 M. 12. - 43. Drageduffen.
 Ti. 13. - 4. Zoraine og Zulnar.
 To. 15. - 11. Munterheds Triumf.
 F. 16. - 50. Dyveke.
 E. 17. - 7. Educationstraaden; 73. Lagertha.
 M. 19. - 6. Figaros Giftermaal (Opera).
 Ti. 20. - 14. Hjemkomne Rabob.
 To. 22. - 6. Tancredo.
 F. 23. - 42. Kun sex Retter (Sfr. Flindt o: Mad. Eisen
 d. s. Wilhelmine).
 E. 24. - 25. Sovedrikken.
 M. 26. - 51. Dyveke.
 Ti. 27. - 23. Adolf og Clara; 74. Lagertha.
 To. 1. Marts. 23. Falsk Undseelse; 4. Zephyr og Flora.
 F. 2. - 7. Figaros Giftermaal (Opera) (Marcelline Mad.
 Frydendahl's sidste Rolle).
 E. 3. - 50. Gulddaasen.
 M. 5. - 78. Jeppe paa Bjerget; 121. Ziguenernes Leir.
 Ti. 6. - 24. Falsk Undseelse; 122. Ziguenernes Leir.

- To. 8. Marts. 12. Nye Jordegodsseier; 29. Skuespilleren imod sin Billie.
- F. 9. - 83. Politiske Randestøber (Antonius Rinds sidste Rolle).
- L. 10. - 58. Vinhøsten.
- M. 12. - 33. Gevinsten i Glasflotteriet; 24. Adolf og Clara.
- Ti. 13. - 52. Dyveke.
- To. 15. - 13. Joseph og hans Brødre.
- F. 16. - 8. Forsførelsens Offer; 59. Rolf Blaaskæg.
- L. 17. - 7. Tancredo.
- M. 19. - 12. Munterheds Triumf.
- Ti. 20. - 14. Joseph og hans Brødre. (D. 21de Rinds Dødsdag).
- To. 22. - 8. Lige Veier er den bedste; 85. Maskeraden.
- F. 23. - 8. Tancredo.
- L. 24. - 34. Menneskehad og Anger.
- M. 26. - Prolog i Anled. af Rinds Død; 17. Operetten; 75. Lagertha.
- Ti. 27. - 79. Jeppe paa Bjerget; 49. Amor og Psyche.
- D. 28. - Concert for Blindeinstituttet.
- To. 29. - 20. Den Døve; 7. Forrige Lieder og nuomstunder.
- F. 30. - 25. Falsk Undseelse.
- L. 31. - 25. Unge hidtige Kone; 27. Peters Bryllup.
- M. 2. Apr. 14. Den Døvstumme.
- Ti. 3. - 19. Fanchon.
- To. 5. - 34. Jægerne.
- F. 6. - 49. Didrik Menschenstræk; 52. Høstgildet.
- L. 7. - 45. To Grenaderer; 59. L'orphelin de la Chine.
- M. 9. - 15. Joseph og hans Brødre.
- Ti. 10. - 86. Maskeraden; 18. Operetten.
- To. 12. - 25. Bovelige Prøve; 1. Armida.
- F. 13. - 44. Bogstavelige Udtydning; 2. Armida.
- Ti. 24. - 13. Munterheds Triumf.
- D. 25. - 15. Paadigtede Galtskab (Overskou d. s. Jasmin); 3. Armida (s. L.).
- To. 26. - 1. Erik og Abel.

- F. 27. Apr. 16. Joseph og hans Brødre.
 L. 28. - 43. Kun sejer Retter.
 M. 30. - 27. Myndlingerne.
 Ti. 1. Mai. 2. Erik og Abel.
 D. 2. - 37. Pudseerlige Arvinger; 4. Armida (f. M.).
 To. 3. - 19. Dvafsalverne; 87. Hververen.
 F. 4. - 2. Wallensteins Leir; 7. Abracadabra.
 L. 5. - 3. Erik og Abel.
 M. 7. - 51. Gulddaasen.
 Ti. 8. - 28. Afbrudte Reise; 108. Vaskepigerne.
 D. 9. - 15. Den Døvstumme (f. To.).
 To. 10. - 80. Børselstuen (Boeten, Kruses sidste Rolle);
 93. Amors og Ball. Luner.
 F. 11. - 4. Erik og Abel.
 L. 12. - 5. Sargino.
 M. 14. - 1. Hyrden af Tolosa.
 Ti. 15. - 33. Erasmus Montanus; 5. Armida.
 D. 16. - 6. Sargino (f. F.).
 L. 19. - 20. Dvafsalverne; 109. Vaskepigerne.
 M. 21. - 7. Sargino.
 Ti. 22. - 8. Sargino.
 D. 23. - 34. Erasmus Montanus; 94. Amors og Ball.
 Luner (f. M.).
 To. 24. - 1. Montano og Stephanie.
 F. 25. - 16. Hakon Jarl.
 L. 26. - 2. Montano og Stephanie.

-
- M. 28. Mai. Concert af Cathinka Braun, Sangerinde.
 F. 8. Juni. Concert af Ifrne. Lithander, Sangerinder.
 (11. Juli Thaarups Dødsdag).
-

Vigtige administrative Forandringer, store Tab i Fag, som vare aldeles nødvendige for det gangbare Repertoire, vigtige Tilgange i Fag, der i lang Tid havde savnet Fremstillere, og Nyheder, som førte til at alle de dra-

matiske Kunstarter begyndte paa Scenen at komme frem i en anden Stil, gjorde denne Saison høist mærkelig.

Beneficerne vare stegne til et saadant Antal, at de truede med ganske at lamme Theatrets Virksomhed for sig selv. Der var, foruden for Theatrets Grundkræfter: Skuepillerne, Forfatterne og Componisterne, fastsatte Beneficer for Theatrets Enkekasse, Capellet's Enkekasse, Capelmusici, Knudsens Enke paa Grund af hans patriotiske Fortjenester, Saarede og Faldnes's Efterladte, Blindeinstituttet og Fattigvæsenet, og een for alle Gange forundte Beneficer for fremmede Kunstnere, Døvstummeinstituttet, Bombebøssen og hvilke andre Personer eller Indretninger, som kunde opnaae Bevilling til at faae Theatret og dets Personale anvendte til egen Fordeel. Endelig vare Søndagsforestillingerne, som en Følge af Indtægtens Fordeling, for Kassens Bedkommende ganske at ansee som Beneficer. I Saisonnen 1818—19 blev givet 212 Forestillinger og af disse vare 25 Søndagsforestillinger og 34 Beneficer, altsaa 59 eller over $3\frac{1}{2}$ Delen Forestillinger, som Theatret opførte uden at have Indtægt for sig; og af Beneficerne vare 9 for Personalet (5 Tjeneste- og 4 Flidsbeneficer); 4 for Forfattere (deraf endog 1 henstaaende fra en foregaaende Saison); 5 for Capelmedlemmer; 2 formedelst allerede lønnede kunstneriske Fortjenester af Skuepladsen; 5 for fremmede Kunstnere og 9 for de to Enkekasser og andre Veldædighedsformaal. Beneficerne berovede ei alene Theatret Aftener, som det selv kunde have benyttet med Fordeel, men skadede de andre overmaade meget derved: at Abonnementet blev betydeligt ringere, fordi Publikum heller søgte de mere piquante og indholdsrige Beneficer; at der til Enkekasseforestillingerne kunde vælges nye Stykker, som endog fyldte

en Aften; at der, selv efter at den ved Ryge udvirkede Repertoiret aldeles ødelæggende Tilladelse for Skuespillerne til at give nye Stykker var taget tilbage, fordredes overordenlige Anstængelser for at opføre de valgte, altid store og ofte i mange Aar henlagte Stykker, som undertiden maatte have et kostbart nyt Udstyr; at Repertoirets meest indbringende Sager bleve holdte tilbage, for at blive tjenlige til begjærligt søgte Beneficestillinger; og at det ordinaire Repertoire behandledes meget skjodesløst, for at der for de til en vis Dag bestemte Beneficer kunde blive Tid til at lære Roller og holde Prover. Dertil kom, at hele Beneficeindretningen førte til stor Forurettelse imod de originale Forfattere, som skulde have deres Honorar af en Forestilling. Disse kunde nemlig ikke, som de andre Beneficianter, vælge usædvanlige Sager, men maatte nøies med deres eget Stykke, og da det vilde blive at see ved Abonnementsforestillingerne, kunde det ikke, hvis de ikke havde det sørgelige Held, at en i Udsigt stillet Udpibning deraf sikrede det Tillob, for den Aften have særegen Tiltrækningskraft, endsiige give dem, hos hvem Theatret dog skulde have sit Repertoires Grundvold, den samme Indtægt, som endog saadanne Beneficerede, der aldeles ikke havde med Theatret at gjøre, kunde opnaae ved Billetprisernes Forhøielse. Kruse havde i Foraaret 1819 ved en særdeles velkreven Afhandling i sit Skrift „Theatret“, hvilket Chicancier kort efter gjorde ham kjed af at fortsætte, klart og udsørligt godtgjort det for Skuepladsen Grundfordærlige i Beneficerne, og paaviist, hvorledes Theatret kunde, med stor Fordeel baade for sig og de Berettigede, forvandle dem til Pengeydelsjer. De fleste Skuespillere, der vare saa borneerte, at de kun bleve vaer, at Noget skulde berøves

dem, men ikke at der gaves dem Equivalent paa en dem tjenligere Maade, skrege imidlertid høit imod hans Forslag, og at det kom fra ham var nok for Directionen til ikke at finde det Opmærksomhed værdt. Da denne ikke i den sidste Saison, hvorvel den kun gav 18 Søndagsforestillinger og af al Magt søgte at hemme Beneficestrommen, havde kunnet forhindre, at 47 af de 119 Forestillinger bleve uden Indtægt for Theatret, og den tillige, ved at maatte afvise adskillige Ansøgninger om Beneficer, havde haft endnu flere end de mange sædvanlige Ubehageligheder af dem, blev den alligevel meget glad ved at Ryge indkom med et Forslag, som ganske var en Optagelse af Kruses Idee, med den Forskjel, at medens Kruse var af den meget fornuftige Mening, som ogsaa en Commission 32 Aar efter havde, at Erstatningen for Beneficerne burde gives med et aarlig Tillæg baade for Flid og, kun endnu større, for Tjenestetid, saa vilde Ryge have, at den skulde gives med Indtægten af en Benefice det Aar, da denne forfaldt. Med megen Beundring over Inspecturens ny og sindrige Forslag indgik Directionen nu med en allerunderdanigst Forestilling om, at alle Beneficer maatte gaae ind og Loverdagen bortabonneres. Dens Grunde vare følgende: „at Beneficerne allerede nu vare voxede op til et betydeligt Antal; at Alle kappedes om at udbede sig de meest indbringende Stykker; at der fremsøgte længe henlagte Stykker, som havde en loffende Titel, og de fordrede da store Beskøftninger og samme Indstudering som nye, uden at de, som oftest, behagede; at Theatrets ugentlige Gang hemmedes; og at Publikum holdt det ikke for Umagen værdt at abonnere, da de bedste Stykker bleve givne til Beneficerne.“ Forestillingen fandt kongelig Approbation den 26de

August, og endvidere bestemtes, at „20 Procent af Theatrets Brutto maatte anvendes til de aarlige Douceurer, Beneficiegodtgjørelser og Forfatterhonorarer saaledes: til

Theaterpersonalets Beneficer	5	Procent,
— aarlige Douceurer	5	-
Otte af Capellet's Medlemmer og dets		
Enkekasse	3	-
Theatrets Enkekasse	2	-
De Fattige	1	-
De Saarede	$\frac{1}{2}$	-
Mad. Knudsen	$\frac{3}{4}$	-
Originale Forfattere indtil	$2\frac{3}{4}$	- ."

To Aar efter bestemtes, at selv om Bruttoindtægten's Størrelse skulde tilstede det, maatte en Beneficiegodtgjørelse ikke overskride 1100 Rdlr. Sedler hvormed den sædvanlig, endskjøndt Procenterne ikke androge saameget, blev Skuespillerne udbetalt. Da den til Forfatterhonorar, hvorunder naturligviis ogsaa er forstaaet Componisthonorar, bestemte Sum ikke kunde ventes at naae op til 3000 Rdlr., maa Directionen enten ikke have tænkt at faae eller ikke have havt isinde at antage mange originale Værker. Personalet var særdeles utilfreds med denne Bertering og bebreidede Ryge meget haardt, at han, efter at have faaet sine Flidsbeneficer, kom frem med et Forslag, der berøvede dem Fordelen af den Priisforhøielse, som Publikums Yndest gav dem Sikkerhed for at turde fastsætte, men hvortil han ikke, paa Grund af at Stemningen var hans Person ugunstig, selv havde kunnet faae alle Billetter affatte ved sin sidste Benefice, endskjøndt han ved sin Indskydelse havde vidst at skaffe den et usædvanligt lokkende Indhold.

Hvor ofte og stærkt Directionen end i sine Forestillinger til Kongen berømte den Iver, hvormed Ryge understøttede dens Bestræbelser for Skuepladjens, Larv, vare dens Medlemmer intet mindre end tilfredse med Maaden, paa hvilken han viste den. To Aar efter, da Directeurerne saa vidt havde opnaaet at see sig beskyttede imod hans Despotie, at de turde yttre sig derom, indtraf en Hændelse, ved hvilken det kom frem baade hvorledes han havde domineret dem og at de med Uregelse havde følt det. I Februar 1820 var en Syjomfru paa Theatrets Skrædersal, Peggy Anthon, bleven ansat til tillige at være Garderobeforvarerske, i hvilken Egenskab hun fik Anordningen af den avindelige Paaklædning, hvilken hun forestod med megen Duellighed. Den 3die October 1822 indkom Ryge til Directionen med en Klage, som begyndte saaledes: „Da jeg idag tilkjendegav Skrædermester Winter og Sfr. Anthon, at der vilde blive meget at forfærdige til Dronningens Fødselsdag, og at vi derfor maatte være betænkte paa at søge Hjælp hos Fremmede, svarede den Sidste mig, at hun havde laant Stykket Preciosa af Hr. Liebe og læst det, fordi hun ansaae det for nødvendigt at gjøre sig bekendt dermed, og at hun deraf havde seet, at der ikke var nogen Pragt deri, og at der sølgelig ikke vilde blive saameget at forfærdige dertil.“ For „denne Impertinence“ vilde Ryge have Sfr. Anthon, — som tre Maaneder efter blev hans Kone, — afftraffet, men ansaae sig, endskjøndt han meente, ved Maaden hvorpaa hun var ansat, at have Magt til at affledige hende, for „uberettiget til selv at gjøre det, fordi han ikke kunde adskille Syjomfruen fra Garderobeforvarersken“ førend Directionen gav ham skriftlig Fuldmagt til „efter eget Godtbefindende at affledige saadanne under

hans specielle Tilsyn arbejdende Personer;" og paa at gives denne Guldmagt androg han, „da det blev ham aldeles umuligt at opfylde sine Pligter, naar disse Personer vare opsetsige imod ham." Sagen faldt hen, ved at Directionen ikke kunde finde nogen Opsætsighed i at Garderobeforvarersken, „efter hvad Dr. Nyge selv i Klagen havde fremsat," langtfra at negte at forfærdige hvad Doctoren befalede hende, „hun havde været af den Mening, at der var Videt at forfærdige, og Dr. Nyge, at der var Meget; hvorhos det var meget roesværdigt af hende, om hun kunde skaffe Dragterne færdige uden extraordinair Hjælp og extraordinair Betaling;" men i de skriftlige Forhandlinger om Sagen fremkom fra Rahbek, som to Aar tidligere havde medunderskrevet de til Kongen indgivne stærke Berømmelser over Nyges Iver for at samvirke med Directionen, den mærkelige Uttring: „En langvarig og daglig gjentagen ubehagelig Erfaring maa advare os, ikke at forunde eller forøge en Mand nogen Myndighed, der kun er altfor tilbøielig til at tiltage sig den selv, ikke for just at gjøre den sindigste Brug deraf, som utallige Exempler, fra Mad. Hegers til Rejervejousffleur Haacks, bevise." Den „daglig gjentagne ubehagelige Erfaring" havde fra denne Saisons Begyndelse været Directionen næsten uudholdelig, saameget mere da Personalets Klager over Nyges Misbrug af Myndigheden vare blevne flere og alvorligere, uden at den vovede kraftigt at antage sig endog de retfærdigste. Til de mange Forlegenheder, som Directionen derved fattes i, kom dens Uengstelse ved at, uagtet alt, hvad den kaldte sine Bestræbelser for Skuepladsens Færv, Indtægterne i de sidste Saisonner stadigt vare blevne mindre, medens det ikke ved den saa stærkt anpriste Dekonomie kunde lykkes at

bringe Udgifterne ned i samme Forhold. Det var klart, at det ikke kunde vedblive at gaae saaledes: selv Bestyrelsens Medlemmer havde i den sidste Tid ladet sig mærke med, at der maatte gjøres Noget, hvorved der kunde baade bringes Kraft ind i Administrationen og hos Publikum gjenvækkes Interesse for Skuepladsen. Men ogsaa i denne Henseende var det hidtil blevet ved, at „der maatte tænkes paa det.“ Da opkom i Midten af October en ubetydelig Tvist, ved at Siboni, som levende antog sig Opførelsen af „Tancredo“, førte Klage over, at Jfr. Voffler, hans Elev, som ønskede et andet Costume, end der af Ryge var bestemt hende, havde faaet en grov Uvilligning, hvorved det, som hun havde anmodet om, hørte til Rollen i Udlandet. At støde Siboni, der stod høit anskreven ved Hoffet, forekom Holstein endnu farligere, end at fortørne Ryge; han bad derfor denne at indfinde sig i et Directions-møde, hvor han, saa lempeligt som muligt, paalagde ham Forandringen. Men Ryges Hestighed løb strax af med ham: han svarede, at han vidste nok hvis Paasund det var, og saae, at Directionen nu vilde lade Folk, som ikke forstode sig paa hans Embede, hovmesterere ham deri; derfor vilde han sige, at denne Gang gav han efter, siden Stykket skulde gaae til Dronningens Fødselsdag, men kom man igjen — saa bandte han og slog stærkt i Bordet — da skete det ikke; saa maatte man see hvem man bedst kunde taale at lade gaae, Siboni eller ham. Med denne Erklæring gik han sin Vej, og nu blev Directionen enig om, at den usfortøvet maatte forstærke sig med en Mand, der havde Kraft til at holde Ryge indenfor hans Myndigheds Grændse og Mod til at overtage Ansvaret for Følgerne deraf. Der var ingen Tvivl om, hvem denne maatte være: Statsraad

Jonas Collin, Medlem af Finantsdeputationen, var, siden han i 1812 havde ledet Rigsbankens Oprettelse, den Mand, som ved sin klare Forstand, Driftighed og energiske Bestemthed skulde bringe alle forfaldne Statsanstalter paafode, og med Theatret stod han allerede i nogen Berørelse, ved at han i Directionen for dets Enfekasje, hvortil Planen var udarbejdet af ham, havde Sæde som „den af Theaterdirectionen valgte sagkyndige Mand.“ Desuden var han ei alene personlig bekendt med Bestyrelsesmedlemmerne og de Anseteste i Personalet, men havde ladet mærke, at han nok kunde have Lyst til ogsaa i denne Retning at gjøre sit Ordningstalent virksomt. Det blev da af Holstein mundligt forestillet Frederik den Sjette, at Directionen maatte ansee det baade ønskeligt for sig og betryggende for Finantscollegiet, som ideligen trængte paa Besparelser medens Theatret bestandigt trængte til større Tilskud, hvis en saa erkjendt fast og dygtig i Finantsdeputationen ansat Mand blev den tilforordnet. Det var en Yttring, som Kongen hørte med megen Glæde, og den 1ste Febr. 1821 blev Collin bestiftet „til at være Medlem af Directionen for Bore Skuepjil, dog uden Gage, og skal det specialiter være hans Pligt i denne Egenkab at vaage over Theatrets Oekonomie og Pengeudgifternes muligste Indskrænkning.“ Collin var dengang en af Mand og Legeme usædvanlig kraftig Mand paa 45 Aar, venlig, rolig og sindig i Forhandlinger med Høie og Lave, tilbøielig til at komme imøde og hjælpe Enhver, fornemmelig hvor han sporede gode Evner og Lyst til deres Udvikling, hurtig til klar Opfattelse af en ham foredraget Sag, uden mange Ord, paalidelig i Løfter og altid begjærlig efter, uden forhalende Omstændelighed, at føre det, som han fik under Hænder,

til den snarest mulige endelige Afgjørelse; de Erklæringer og Betænkninger, som han afgav i Embeds Medfør, vare affattede bestemt og uden vidtloftig Deduction: det, hvori han meente at lægge deres Kraft, var alene, at han, om hvis Sagkyndighed og Samvittighedsfuldhed Ingen tvivlede, satte sit Navn under dem. Hindringer vilde han ikke vide af at sige; sandt han dem ikke antagelige, maatte de hæves, og kunde dette ikke skee blot derved, at han rolig gjorde Forsøg med Forestillinger og Overtalelser, da brast Taalmodigheden ham pludseligt, Blodet foer ham til Hovedet, hans Brede brød frem i et Par skarpe Ord, og om han end gif, uden videre at yttre sig, saa kunde den Bedkommende være ganske vis paa, at han vilde vide at sætte sin Villie igjennem, ikke ved Intriguer eller ad Krogveie, men ved kraftige Forholdsregler, der, hvis det gjaldt Noget af Betydning, kunde blive afgjørende nok, thi før skulde enten han eller den, som havde reist Hindringen, vige sin Plads, end han opgav en vigtig Beslutning, naar han var overbevist om dens Rigtighed. Hvor han troede at finde Talent var han altid rede til med Iver at arbeide for dets Fremme, og endskjøndt han strengt opfyldte sin Pligt at vaage over Theatrets Oekonomie, viste han sig aldrig karrig naar det gjaldt om at opmuntre eller belønne hvad han ansaae for udmærket; men da han havde en langt renere Erkjendelse af det Nyttige, end af det Skjønne, håndte det undertiden, at han lod sig paaliste Meningene om at Kunstnere og Kunstværker være af enten større eller mindre Fortjenester, end den upartistke Sagkyndige tillagde dem. Imidlertid lod han sig ikke, naar der var Tale om at yde Bistand, egenfindig bestemme blot af den Mening, han selv var kommen til, men antog sig ogsaa med Kraft mangen

Sag, der, uden at den vandt hans personlige Interesje, havde Talsmænd, hvis Indsigt og Redelighed han stode paa. Personalet hilsende Collins Udnævnelse med stor Glæde; det vidste, at den især havde til Hensigt at sætte Skranke for Ryges Anmættelse, og tvivlede ikke om, at det snart vilde komme til et Sammenstød, hvorved der vilde blive gjort Ende paa den. Men Collin var ligesaa klog som energisk: han vilde ikke udsætte sig for de store Forlegenheder, der kunde følge af, at han, midt i Saisonnen og uden endnu at kjende Theatervæsenet noie, optraadte skarpt imod en saa fremskjend Mand, som var af største Vigtighed for Scenen; der maatte da have været en uundgaaelig Nødvendighed, og det blev der ikke, da de løbende Forretninger ikke i Resten af Saisonnen fik stor Vigtighed, og Ryge desuden i Begyndelsen viste sig meget eftergivende, naar der opstod Meningsforskjellighed. Collins første reformatoriske Virksomhed vendte sig mod en anden Kant: han forordnede, at Oversættelser ikke skulde betales førend de vare opførte. Derved handlede han baade imod den givne Bestemmelse og sund Logik, thi Oversætteren, hvis Arbeide, uden Hensyn til dets Dptagelse, er fuldstændigt leveret ved at Theatret har det og erklærer at ville gjøre Brug deraf, kan fordre at blive betalt ved Afhændelsen; men han var, med al sin personlige Humanitet, Absolutismens ægte Embedsmand, der, da Antagelsen af Oversættelser, hvilke man ikke meente at give, stete af Directionen og fornemmelig til Fordeel for et af dens Medlemmer, ikke betænkte sig paa at gribe til det eneste kraftige Middel, som han fandt til Undertrykkelse af et Uvæsen, der havde medtaget betydelige Summer. Nogle Aar efter,

da Foranledningen var borte, optog han ogsaa igjen den tidligere Bestemmelse.

Ikke mindre end tre danske Digtere fremkom i denne Saison med hver sin Tragedie. Kruses „Ezzelin“ var et Bærk, der til enkelte gode Situationer havde alle de Feil og Forfeertheder, som stødte i „Klosteret“, og tillige, baade ved den grimasjerede Skildring af Hovedpersonen og det hele Billedes mere stygge og uhyggelige, end rystende Virkning, gjorde et meget ubehageligt Indtryk. Ryge gav Ezzelin med stor Kraft og en Varme, som var saameget mere beundringsværdig, da hans i og for sig hæslige Rolle blev i en endnu høiere Grad end de Andres vanskeliggjort ved ildeldynde og knudrede Vers. Hans storartede, mægtige Fremstilling imponerede Publikum og fremkaldte stormende Bisald, men formaaede ikke at holde Stykket i Repertoiret. Ingemanns „Hynden af Tolosa“ var, uaagtet det, ved Mirakler, Kors paa Himlen, Mystik og et stærkt Anstrøg af sentimentalt Sværmerie, som her dog udtrykte sig i et skjont, ægte poetisk Sprog, havde dybe Spoer af den moderne tydske Romantiks Indflydelse, et Bærk af megen digterisk Betydenhed, men ingenlunde heldigt anlagt for Fremstilling paa Scenen. Allerede det, at Personerne, saa at sige, gik under i den heftigt bevægede Handlings rivende Strøm, og at de mange i Udkaft interessante Charakterer, formedelst den Indskrænkning, som det til Opførelse bestemte Drama nødvendigen betinger, trængte hverandre saa stærkt tilside, at ingen af dem var istand til at komme til en saa klar og fuld Udvikling, at den kunde vække den Deeltagelse, som den aabenbart vilde have Forordning paa, gjorde en tilfredsstillende Udførelse næsten umulig; og aldeles umulig blev denne ved, at af de mange herlige

Situationer vare de fleste vel høist pittoreske, men næsten ikke een theatralff. Der var aldeles ikke taget Hensyn til Theatrets Formaaenhed: de forestkrevne Sceneforandringer vare tildeels ligefrem ugjærlige og tildeels kun at udføre saaledes, at man, for at faae en Decoration frem, maatte skade ikke blot denne, men ogsaa den, som gik foran eller fulgte efter, hvorfor der ikke af de mangfoldige forlangte Decorationer var en eneste, der svarede til Digterens Forskrift eller kunde gjøre den tilsigtede Virkning paa Publikum. Cetti var langtfra Hovedrollen vogen: hans Kamp imellem Pligten som Christen og Følelsen som Søn, hans stille Kjærlighed og Fortvivlelse, Beemod og Begeistring løb alt i hverandre i et aandløst veylende svulstigt eller klynkende Foredrag, der var uden gribende Virkning; de andre betydelige Roller bleve i de dygtigste Fremstilleres Hænder kun Skizzer, ved at være omgivne af de ideligt fremtrædende Masser, som ikke heller paa Theatret kunde gives den Storhed, hvorved de skulde have Effect; og til blot taaleligt at besætte de mange Biroller, der alle havde Bigtighed i og for sig eller ved Situationen, hvori de fremtraadte, kunde Theatret ikke med al sin Anstrengelse tilveiebringe det fornødne Antal Brugeligheder. Der savnedes i høieste Grad baade i det Kunstneriske og i det Materielle Fuldstændighed og Ensemble: istedetfor at Fremstillingen skulde illustrere Digterens Bærf, kunde den ikke andet end bringe det frem i en saadan Forhutling, at man maatte lade det blive ved een Opførelse. Et Mesterværf, lige udmærket ved ypperligt tænkte og med stor psychologisk Indsigt udviklede Charakterer, en mangesidig og kraftfuldt udført Tidskildring, national Grundtone, poetisk Aand og ædel effectfuld theatralff Behandling, fik Skuepladsen i

Dehlenschlägers „Erik og Abel.“ Den Række liv- og sjælfulde Scener, der efter en af de ypperligst opfundne Expositioner, som den tragiske Digtetekunst har at fremvise, uafbrudt gik naturligt og som med Nødvendighed ud af hverandre lige til Stykkets Slutning, gjorde et levende Indtryk paa Publikum, som med sin Jubel viste, at det ikke ved den lange æsthetiske Forvirrelsestilstand var blevet uimodtageligt for det sande Kunstskjønne, men med Enthusiasme hilsende en Nyhed, hvori Natur og Poesie aabenbarede sig i saa inderlig Forening. Alligevel var Udførelsen kun tildeels den herlige Digtning værdig. Frydendahl fremstillede i ædel Simpeltid en imponerende Konge, og havde hans Foredrag end ikke Begeistringens raske Opsving, var der dog megen mandig Kraft. Varme og hjertelig Følelse deri. Ryges Udførelse af den mørke, mistroiske og heftigt opbrudende Abel var et fuldendt Charakterbillede, anlagt med megen Bestemthed og frisk, kraftfuldt coloreret. Den baade ved overraskende ypperlig psychologisk Behandling og poetisk Skjønhed mageløse Scene i Gravcapellet blev af begge Kunstnerne givet med en Sandhed og Varme i det mimiske og declamatoriske Udtryk, som flere Gange fremkaldte stormende Bisaldsytringer. Digteren har med en til Natur beundringsværdigt forvandlet Kunst vidst saaledes at føre Interessesen, som man skulde troe maatte tabe sig ved Eriks Død, over paa Abel, at den i Digtningen holdes i sin fulde Styrke igjennem de to sidste Acter; Ryge forstod ved sit mesterlige Spil glimrende at fyldestgjøre den Opgave, som derved var stillet ham: Charakteren blev bestandig mere fængslende ved Fylde i Udviklingen; især vare Forbandelsen over Lauge og Angeren ved Eriks Lig, i deres store Forskjellighed, to Momenter af mægtig Virkning.

Stages Lauge havde et herligt Udseende og megen Anstand, men ikke nok hverken det mandigt raske, ridderlige Væsen, hvorved han fornemmelig bliver yndet af begge Brødre og elsket af Sophie, eller af den Kløgt og Forflagenhed, som er hans sandede Charakter, hvorfor denne, rigtignok meget vanskelige, Rolle ikke blev, hvad Digteren havde tænkt den at skulle være. Pindgreen var som Henrik Melstorp, vel „firfkaarer og arret, som en Suggeblot“, men savnede den djærve Aabenhed og jævne Høihed, som saa fortræffeligt udtaler sig af enhver Replik. Imidlertid, der var i selve Digtet en saa kraftig Aand og stor theatralisk Virkning, at det strax blev et af den danske Scenes folketsjæreste tragiske Værker. Ved Opførelsen af „Wallensteins Leir“ vilde man søndere, om det kunde være raadeligt at anvende Tid og Bekostning paa at give den herlige schillerske Trilogie. Fremstillingen var imidlertid, med Undtagelse af Ryges høist originale og grundhumoristiske Capuciner, som vandt entusiastisk Bifald, saa mangelfuld og maadelig, at man ikke kom til Skjon om, hvorvidt Publikum vilde være modtageligt for en god Udførelse deraf, men fik fuldkommen Sikkerhed for, at Theatret ikke endnu kunde tilveiebringe en saadan. Denne store Idee blev derfor opgivet. — Af to engelske Femacts-Comedier fandt den ene, Bourgoynes „Dyder og Penge“, der i England havde gjort stor Lykke, en saa kold Modtagelse, at den strax maatte henlægges, og den anden, „Bonton blandt Borgerstanden“ af Gyre, vandt kun meget ringe Bifald, hvilket den endda skyldte en eneste Skuespiller, nemlig Haack, der i Irlanderens Connaught overraskede ved en meget original Budseerlighed. Man mærkede nu, at Personalet, ved ideligen at spille de vage, gehaltløse kagebueske Lystspilroller, hvori de stærkeste

Effectsteder laae udenfor Charakteren, havde begyndt at tabe Styrken til livligt, klart og fast at gjennemføre den engelske Comedies originale Skildringer, som maae betragtes med et skarpt Blik for det Psychologiske og fordre Skuespillere, der kunne finde Forfatterens Intention og fuldstændigt omdanne deres Personlighed efter den. Af de store Charakterstykker var det kun de gamle, i hvilke Fremstillerne havde ypperlige Forgængere og Traditioner at holde sig til, som endnu glimrede ved de fleste Hovedrollers fortræffelige Udførelse; i de nye var det kun Frydendahl, der altid, og fire, fem af de andre Udmærkede, der af og til opnaaede at frembringe en livsfuld, interessant og fuldstændig Originalfigur; et Ensemble kunde man ikke tilveiebringe i disse Stykker, som derfor ikke fik fast Fod i Repertoiret. Det var indlysende, at derjom Personalet skulde fyldestgjøre sine Opgaver, maatte man enten, med Fare for at Anstrengelserne en Tidlang vilde slaae feil, ved fortrinnsviis at give store Charakterstykker lade det arbejde sig op til deres tidligere dygtige Udførelse, eller anvende det i en Lysspilart, hvorover dets Evner gav det fuldt Herredomme. Der kunde ikke være Tvivl om, at Directionen, i Kassens Interesse, helst vilde det Sidste; kun var det ikke klart af hvad Art Nyhederne maatte være og hvor man skulde faae dem fra. Et Fingerpeg til Arten havde man imidlertid i „Den letsindige Vogner“, et Treactshysspil, som med megen Theaterkyndighed var af den hamborgske Skuespiller F. V. Schmidt bearbejdet efter Goldoni. Det hverken havde Noget af Røgebues Caricatur og affecteerte Sentimentalitet, eller var en saa bredt behandlet Hverdagsbegivenhed som „Hvilken af dem er Bruden?“ Dets Væsen laae i en livlig Handling med ehdeel piquante og moersomme Situa-

tioner, nogle raff skizzerede almindelige Personligheder, som ved de Forhold, hvorunder de optraadte, fik Anseende af Charakterer, og en smagfuld, let Conversationsdialog. Og her viste Skuespillerne sig at være paa deres rette Gebeet. Det var ikke blot Stage, der, som Hovedpersonen, ved elskelig Bonhommie, og Ryge, der, som Politie-Intendanten, ved Lune og Humor vandt stormende Bifald, men alle de Spillende, endog Hafs, som gav Arrestforvareren, havde saa fuldeligen Herredomme over deres Roller, at de gjorde megen Lykke og skaffede Stykket en glimrende Modtagelse. Dog, dette Slags Lystipil virke ligesaa flygtigt som slaaende; der maa mange af dem til, for at vedligeholde Publikums Interesse for Arten; og hvor skulde de skaffes fra? I Tydskland var dette det eneste og desuden en Bearbejdelse, som ingen Tydsker havde Behændighed til heldigt at gjøre til Mønster for Originalarbejder; paa Parisertheatrene viste sig ikke noget Nyt i denne Genre, og havde det end viist sig, var det ikke endnu Directionen klart, at det var det, som man, under de nærværende kunstneriske Forhold, især maatte gjøre Brug af. Tilfældet førte imidlertid til, at den snart baade fik Overflod af dette Slags Lystipil og kom til at anvende dem mere end ønskeligt. — Det var især i Syngeespillet at en begyndende stærk Forandring i Stiil gjorde sig bemærkelig igjennem to diametralt forskjellige betydelige Værker. De Syngestykker, som kom frem i forrige Saison, vare ikke valgte af Siboni, men kun indstuderede under ham. Da dette ogsaa var Tilfældet med tre i denne givne Compositioner: Fouards „De to Virtuosier“, Bertons „Montano og Stephanie“, og Boyeldieus „Zoraimo og Zulnar“, som alle kun gjorde liden Lykke, blev det ham kun muligt ved den overordenlige

Virksomhed, der var ham egen og hvortil han ypperligt forstod at oplive Andre, at tilveiebringe Opførelsen af to store Arbejder, som kunde betegne, hvad der vilde være at vente under den ham anbefalede Ledelse af det musikalske Repertoire. At hans første Valg faldt paa en Musik af Rossini, var ganske naturligt: der var ikke, med Undtagelse af „Sergino“, som netop beviste, at italiensk Musik kunde vinde Publikums Gnist, i 21 Aar bragt nogen italiensk Composition paa Scenen; Siboni kunde i en saadan bedst overraske med sin Skoles Eiendommelighed og sine Elevers store Fremgang; Rossini havde opnaaet europæisk Navnkundighed, uden at man her havde havt Leilighed til at dømme om hvorvidt der var Grund til enten den uhyre Berømmelse eller den haarde Dadel, der udtaltes over ham; Hoffet var ivrigt begjærligt efter at faae et af hans Værker at høre; og, fremfor Alt, Siboni havde den Overbeviisning, at Mesterens Tryllemagt ogsaa her vilde virke paa det store Publikum og derved styrke ham imod den musikalske Puritanisme, som lyste Forbandelse over hans Virksomhed inden han endnu i Gjærning havde viist den. Da den første Opførelse skulde være en Festsforestilling, hvortil der maatte Bragt, og det vilde være lettest i det Pathetiske at henrive Publikum ved Melodierigdommen, bestemte Siboni sig for „Tancredo.“ Besætningen deraf havde imidlertid store Vanskeligheder og faldt ingenlunde ud til at give Musikken dens fulde Effect. Der var ingen Altist til Titelrollen; den maatte derfor transponeres til Bas for Getti, som vel saaledes sang den fortræffeligt, med Smag og Følelse, men ikke kunde afværge at Partiet ei alene i og for sig fik en mørk, trist Tone, der i høi Grad skadede Melodiernes Gnde og svækkede det Brillante i Forziringerne,

men i de combinerede Numere gjorde en næsten parodisk Virkning, da Zinck sang den gamle Fader med ualmindelig Friskhed og Varme i høi Tenor. Kun Jfr. Koffler, som Amenaide, fyldestgjorde i enhver Henseende sin Opgave: hendes Fremtræden var særdeles gratis, hendes Spil fuldt af inderlig Følelse og med sin bløde, indtagende Stemme sang hun Partiet saa henrivende skjont, sjælsuldt og kunstfærdigt, at hun vakte megen Beundring og vandt overordenligt Bifald. Saa mangelfuld end Udførelsen var og hvor meget Publikum end indrømmede Rigtigheden af den musikalske Kritiks Anse over, at Rossini paafaldende havde forsonat at lægge Charakter i sin dramatiske Musik og i flere pathetiske Situationer kun søgt at kildre Øret ved leslende, undertiden endog platte, Melodier, fandt den nye Opera dog en saa glimrende Modtagelse, at Rigoristerne ikke engang vovede Forsøget paa at faae den udpebet. Rossinis ubestridelige Fortrin: rig Opfindelse af skønne melodiske Motiver, Ild, Ynde, Lethed, den Kunst altid at gjøre Sangen herskende og fremhæve den ved et piquant Accompanement, frappante Overgange, Friskhed i hans originale lykkelige Ideer og deres Udvikling, disse virkede ogsaa henrivende her og gjorde denne Opera for en Tid til et Indlingsstykke. Siboni var ingenlunde, som hans Antagonister udraabte ham for, en udelukkende Beundrer af italiensk Musik, men fuld af Iver for at see udmærkede dramatiske Compositioner af alle Arter bragte paa Scenen. Et Beviis derfor, hvilket den krasse Gensidighed dog ikke vilde indrømme mindste Betydning, gav han ved at tage Mozarts „Figaros Giftermaal“ til det andet Bærf, som skulde manifestere det Princip, hvorefter han valgte Syngespil-Repertoiret, og hans Virksomhed for dets dygtige Udførelse.

Med at faae denne mageløse Conversationsopera, fuld af det friskeste, elskeligste Lune og de, i den ypperligt gjennemførte store Charakterforskjellighed, yndigste Melodier, godt udført havde det endnu flere Vanskeligheder, end med „Tancredo“, men hver for sig lod sig meget lettere overvinde, og ved Sibonis overordenlige Omhu for at lede Indstuderingen i Compositionens Aand, lykkedes det at tilveiebringe en Udførelse, hvis Ypperlighed endog hans meest dadlesyge Antagonister maatte erkjende og som vandt Publikum's entusiastiske Bifald. Cetti, der vel ikke i Spillet var nogen fiint beleven og aandrig Figaro, men særdeles behagelig ved Anstand, Lethed og Vivacitet, sang Partiet med megen Smag og Barme; Mad. Kind, som ikke kunde blive den vittige, snedige og coquette Susanne, forvandlede hende til en naiv, elskværdigt overgiven Pige og udmærkede sig ved et fortræffeligt Foredrag; Zinck havde ikke ved en ham usædvanlig Flid opnaaet at fremstille Greven med Fiinhed og Gratie, men udførte Partiet, endstjøndt det laae ham for dybt, med en saadan Ild og Styrke, at han høstede meget Bifald som Sanger; Frydendahl var i Sang som i Spil en mageløs Bartholo; og Mad. Zinck, som Pagen, vandt ved sin indtagende Personlighed Overbærelse for Sangudførelsen, der, da hendes ikke store Stemme i den sidste Tid havde lidt ved Sygdom, vel var behagelig, men ikke fyldestgjørende det vanskelige Partie. For to af de Rollehavende blev denne Opera især en glimrende Triumf: Rosenkilde, der sang og spillede Bazile mesterligt, gjorde overordenlig Lykke med sin, ved humoristisk, musikalsk og ganske fortræffeligt declamatorisk Foredrag, udmærkede Udførelse af Arien i sidste Act; og Hfr. Brza, som i det Hele gav Grevindens Sangpartie

mesterligt, henrev ved sin overraskende brillante Virtuositet i den store Arie til en saadan Enthusiasme, at hun ved sjette Forestilling maatte paa stormende Opfordring gjentage den, hvad der, da Directionen ikke modsatte sig det, endstjøndt den frygtede meget mislige Følger deraf, maaskee her vilde have indført dette Kunsten høist skadelige Uvæsen, dersom et lystigt Hoved ikke, ved nogle Aftener efter at raabe *Dacapo* i „*Jeppe paa Bjerget*“ for Lindgreens Vise „*Eiden Kirsten og Hr. Peder*“, meget pudseerligt havde parodieret det og fremkaldt en saa umaadelig Skoggerlatter, at Ingen fremdeles dristede sig til et *Dacapo*. Publikums levende Interesse for disse to høist forskjellige Musikværker, hvori Sangudførelsen saaledes var Hovedsagen, at man meget maatte nedstemme Fordringerne til Spillet, førte til for Fremtiden fortrinlig at optage store Compositioner i Repertoiret. Dette havde til Følge, at de franske comiske Syngepil, hvori smaa Stemmer uden betydelig Uddannelse havde kunnet gjøre stor Virkning ved karakteristisk Foredrag og udmærket Spil, mere og mere bleve baade det Publikum, der angav Musiksmagen, for ubetydelige og Personalet for uvante, hvad der, da de endnu vare Theatrets fortrinligste Præstationer, vilde have været meget at beklage, dersom de ikke ved samme Tid havde mistet saa betydelige kunstneriske Kræfter, at de dog ikke havde kunnet bevare sig i den saa fuldendte Udførelse, som de ingensinde senere have opnaaet.

„*Den nye Narcis*“ var en Ballet-Bagatelle, som *Mlle. St. Clair*, en ikke udmærket, men let og gratiøs første Solodanserinde fra Stockholm, bragte paa Scenen, for at vise sit ret vakre mimiske Talent for det Skalkagtige. I „*Zephyr og Flora*“ havde *Poul Funck*, efter en Pariserreise, saa heldigt samlet nogle smukke Brudstykker af en Ballet af

Didelot, at han lønnedes med meget Bijald. For de 1400 Rdlr., som Directionen anvendte paa „Armida“, hvormed Dahlén havde forfikkret at skulle, til glimrende Indtægt for Kassen, bevise, at kun Overvurderingen af Galeotti hidtil havde hindret ham i at udfolde et stort Genie for Balletdigtning, fik den ikke andet end Overbeviisning om, at han, som den havde havt god Leilighed til iforveien at være vidende om, ganske savnede Phantastie og Smag til Udførelsen af et saa betydeligt mimisk Arbeide.

Theatret leed i denne Saison store og for lang Tid uoprettelige Tab. Haad stod endnu ved Begyndelsen af forrige Saison i sit Talents fulde Kraft; Comedien, Tragedien, ja endog Syngespillet havde i ham en udmærket Kunstner, der aandfuldt løste de forskjelligste og vanskeligste Opgaver, ijeldent betraadte Scenen uden at høste fortjent levende Bijald, og syntes, saavel ved Flid som ved herlige Gvner, at skulle blive en af Skuepladsens Uovergaaelige. Et Halvaarstid efter begyndte Følgerne af at han altfor meget deeltog i Biinhuuslevnet at blive bemærkelige, og hans Stolthed, som ikke kunde styrke ham imod Fristelsen, satte ham ofte i bitter Uergrelse over at han gav efter for den. Han, hvis hele Væsen ellers var snaksjom Godmodighed og Forekommenhed, blev vranten og ordknap. At han i April 1820 ved en Uletterrettelighed i Tjenesten paadrog sig en Blaataarnsstraf nedsløg ham aldeles; han græmmede sig over, at han, efter at have været et Monster paa Theateriver, havde gjort sig fortjent til, som han selv sagde, „en Udmygelse, der saaledes fortærede ham, at han nu kun med Kummer dyrkede sin Kunst.“ I sit Livs sidste Maaneder var han ofte usikker i sine Roller, mere af Nedslagenhed og Helbredssvækkelse, end af Mangel paa Omhu

for dem. Han døde haardt savnet af Publikum, som en af dets Yndlinger, og af Personalet, som en for sit Talent, lyse Hoved og oprigtigt hjertelige Vennefind særdeles agtet og elsket Kammerat. — Endnu smerteligere følte imidlertid Tabet af Hind. Han havde med forbausende Hurtighed, ved overordenlig Flid og Energie, fra moersjom Budsenmager hævet sig til genial Kunstner, var lige til det korte Sygeleie, der i hans kraftigste Alder endte hans Dage, fuld af Lune, Lyst og Munterhed, helligede sit Kald hver Time af sit Liv og fandt Døden ved Begeistring for af al sin Evne at takkes Publikum. Den 8de Marts, da en Sygdoms anmeldelse forhindrede Opførelsen af „Figaros Giftermaal“, toges „Den nye Jordegodsseier“ og „Skue-spilleren imod sin Villie“ til Rodstykker. I begge havde Hind anstrengende Roller; paa Grund af Omklædningerne bad han, at Syngespillet undtagelsesviis maatte gaae først. Da det var ude og han, frisk og overgiven kom ned paa Theatret, paaklædt til Dalby, faldt En paa at sige, at det vilde gjøre stor Lykke, dersom han i Machinistens Scene indlagde Arien af „Tancredo“: „Di tanti palpiti“, hvilken han i Foyeeren, til stor Moerskab for de Tilstedeværende, flere Gange havde parodieret ganske fortræffeligt med sin mageløse Fjstestemme. Fristelsen til at gjøre stor Lykke med Noget kunde Hind ikke let modstaae; endstjøndt han allerede var overanstrengt og havde Meget af Rollen tilbage, sang han Arien med megen Styrke og vandt ogsaa virkelig et umaadeligt Bisald, hvorvel Huset var kun tyndt besat. Under Udførelsen mærkede han „pludseligt som et Knæk i Hovedet, men uden at det gjorde ham videre“, og i de følgende Omklædninger spillede han med sin jævnlige Livlighed. Dagen efter befandt han sig imidlertid meget

ilde; desuagtet bevægede Kunstnerfsinnsyge og Lyst til at spille ham til at afflaae alle Forestillinger om at lade Rosenkilde, som een Gang, i hans Sygdomsforfald, særdeles godt havde givet Antonius i „Den politiske Kandestøber“, spille den Aften. Han udforte selv denne for ham ubetydelige Rolle, men sad, imellem at han skulde paa Scenen, imod Sædvane, taus i Foyeeren med Parrykken aftagen og sat paa Stoffen, stadigt klagende over, at han følte Tunghed og Smerte i Hovedet. Fra Theatret tog han hjem, for at lægge sig paa sin Sotteseng. Det hed, at Blodet, ved Anstrengelsen under Arien, var trængt ind i Hjernen. En saa afgjort Indlings Død kort efter en anden Indlings gjorde et dybt Indtryk paa Publikum. Hans Jordefærd vidnede derom; en lang Skare af Kunstbrødre og Benner fulgte hans Kiste igjennem en uhyre Mennessemasse, og Skuepladsen bragte endydermere ved hans Eftermænd ideligt i Minde, hvilket ubodeligt Tab den havde lidt ved denne geniale Mands saa tidlige Bortgang. — Endnu for et Par Aar siden havde Kruse været en saa brugbar Kunstner, at hans Afgang vilde være bleven meget beklaget. Nu havde han, ved stadig Søgning i et Biinhuus, hvor endeel Yngre og et Par af de udmærkede Eldre ødelagde deres Talent og Helbred, saaledes svækket sine Evner, at hans Afstedigelse kun betragtedes som en Nødvendighed og gavnlig Advarsel for dem, der vare paa veie til at gjøre sig uværdige til den almene Agtelse, hvilken Personalet i det Hele mere og mere skaffede sig Krav paa. Han afgik med en Pension af 800 Rdlr. og døde den 16. Febr. 1823, kun 53 Aar gammel. — Mad. Frydendahl, som blev pensioneret med sin fulde Gage, 1250 Rdlr., havde i de sidste Aar indtaget en

Blads, der ikke kunde være den tidligere beundrede første Sangerinde glædelig, og til de faa ældre Roller, som hun endnu gav i Syngespil-Repertoiret, havde Theatret nu flere Dygtigere.

Vare to af Afgangene Skuepladsen til stor Meen i een Retning, da bleve to af Tilgangene den til endnu større Forherligelse i en anden. Nicolai Peter Nielsen, født den 28de Juni 1795, var Premierlieutenant i det ridende Artillerie og udmærkede sig i denne Stilling ikke blot ved erkjendt stor Fagdygtighed, men ved megen Aandsdannelselse: en Indfødtss Herredomme over det tydske, ikke ringe Færdighed i det franske Sprog, gode historiske Kundskaber, Fortrolighed med de bedste danske, tydske og franske Digtere, Kunstsmag og mere end almindelig Musikkyndighed. Dermed forenede sig hos ham usædvanlig lykkelige legemlige og aandige Gaver for Skuespilkunsten. Han var af Middelhoide og havde et stort, men til Figuren fortræffeligt svarende, mandigt smukt, interessant og ædelt Hoved med fyldigt mørkebrunt Haar, en herlig fri, høi og klar Bænde, sjælsfulde Dine, regelmæssige, aabne Træk og et sjældent stærkt Udtryk af Aand og Intelligents; hans Legemsbygning var kraftig og muskelstærk, med temmelig svære Knæe til ualmindelig smaa Fødder, men imponerede ved en naturlig fast og kjæk Holding; det hele Udseende viste en livsfrødig, sundtblomstrende Natur. Det meest glimrende af alle hans medfødte Fortrin var imidlertid et mageløst Taleorgan: det kunde ikke i samme Grad som Ryges antage den dybe, mørke tragiske Tone, men havde Friskhed, overordenlig Fylde, indtagende Behagelighed i Udtrykket af Godmodighed og Kjærlighed, Bøielighed til de fineste, blødeste Nuancer og alligevel malmfuld Klang og en for-

bausende Styrke. I sit 25 Aar havde han dog ikke endnu ved Studium og Ovelse opnaaet at fastne, afrunde og egalisere det saaledes, at det havde den Fortryllessevne, som det sildigere fik: han talte ofte med Halsstemme og Tonerne bleve i muntert, livligt Foredrag let sprukne og springende, hvorfor det syntes som om han havde to Røster: en behersket, urban og kraftig for det Alvorlige, og en selvraadig, strubelydende og tynd for det Comiske. Han bejad en lys Forstand, levende Phantasie, letvaft inderlig Følelse og en poetisk Begeistring, som aldrig gik over til Svulst, men selv i den høieste Pathos fremstrømmede ligesaa ædel, reen og ukunstlet som brændende og just derved havde en mandig Bælde, der rev Alt med sig. I et Par Aar havde han paa et af Officerer indrettet Theater paa Kronborg spillet forskjellige, især comiske, Roller, men ikke med synderligt Held og uden at yttre Tilboielighed til offentlig at betræde Scenen. Først en Uenighed imellem ham og nogle Kammerater, hvilken gjorde ham hans Stilling ubehagelig, bevægede ham til at søge Afsted som Militair, for at hellige sig den Kunst, hvortil han havde større Evner, end han dengang selv vidste, og som skulde erhverve ham et berømt Navn. Han havde ifinde at udføre et Par Roller til Forsøg, inden han afgjørende bestemte sig til at træde ud af Tjenesten; men dette var ikke at tænke paa: Directionen turde aldeles ikke indlade sig med en Mand saalænge han bar Port d'Epée. Det var ikke uden Betænkkeligheder, at den indvilgede i, ganske hemmeligt at tillade ham en Prøve. Da denne havde et saa tilfredsstillende Udfald, at han fik mundligt Tilagn om Antagelse med 400 Rdlr. Gage, naar han var fuldstændigt løst fra sin militaire Pligt, ansøgte han om Afsted, og

først da denne var bevilget, indgik Directionen med Forestilling om hans Ansættelse, som samtykkedes, dog med Frederik den Sjettes egenhændige Tilføiende i Resolutionen, at „det paalagdes Directionen, at han paa Placater og Afficher alene benævnedes med sit Navn, uden at hans Charakter som Lieutenant anførtes.“ Da en afflediget Officeer ellers beholdt sin militaire Charakter i hvilken-somhelst civil Stilling, fik Theaterpersonalet atter her en kongelig Kundgjørelse om, at det maatte betragte sig som staaende udenfor det borgerlige Samsfund. Allerede ved Ryges Optræden havde den ellers saa fordomsfrie Konge villet afværge en saa stor Bederslyggelighed, som at en Mand betraadte Scenen med en Titel, og kort førend hans Debut befalet, at han ikke maatte benævnes Doctor. Da Ryge lod Directionen vide, at han ikke optraadte uden den academiske Titel, som hang ved hans Person, eftersom han havde vundet den ved sine Kundskaber, men ikke faaet den ved nogen Raade af Kongen, som derfor ikke kunde berøve ham den, fandt Frederik sig dog i, efter Holsteins Forestillinger, at tage Befalingen tilbage med de Ord: „Ja det har han da ogsaa Ret i. Lad ham saa beholde den. Det lader til, at han ikke er god at bids med.“ Denne gang var det imidlertid en militair Titel, og han havde strax, da der blev ymtet om, at Nielsen vilde gaae til Theatret, meget ivrigt jagt til Holstein: „Som Lieutenant kan han ikke spille Comedie; tænk engang, om En peb ad ham!“ Da han ikke i Forestillingen fandt nogen Bemærkning om, at Directionen havde paatænkt at forebygge en for Militairstanden saa uhyre Skandale, gjorde han det selv. Nielsens Debut var glimrende. Allerede ved sin Indtrædelse med Ryge, som dog i Wilhelm var af en saa mægtig, impone-

rende Personlighed, overraskede denne Agel ved sin ungdommelig kraftfulde, ægte nordiske Heltefikkelse, der viste sig med en fast, naturlig Holdning og et roligt Udtryk af ædel Djarvhed, hvilke man ikke dengang var vant til at see hos ridderligt flædte Elskere. Da han gik bort fra Munken, for at isøre sig Pilegrimsdragten, led en trefoldig stormende Applaus. Denne skyldte han dog ikke sit Spil, thi han havde med sit stærke Organ talt saa svagt, at Publikum kun ved stor Opmærksomhed havde kunnet følge ham, og antog, at just Talestemmen var hans svage Side; men Artillerieofficererne, om hvem Nygtet fortalte, at de vilde pibe ham ud, havde besluttet at tilbagevise denne Bagvaskelse, ved under alle Omstændigheder at applaudere hans første Vortgang. Dette Bifald og en heftig Mindelse, som Nyge gav ham i Couliksen om, „dog at bruge den Røst, som Vorherre havde givet ham“, animerede ham imidlertid; da han atter traadte ind havde han samlet sin fulde Styrke og begejstrede Publikum mere og mere ved den da aldeles nye henrivende Maade, hvorpaa han spillede Scenen med Balborg: den inderlige Følelse i hans Udtryk af glødende Kjærlighed, Gjensynets barnlige Glæde, mandig Freidighed, den skønne, rene Bersfremsigelse med et i Kraft som i Blødhed velklingende Organ og den store Naturlighed, med hvilken han gennemførte sin Opgaves poetiske Opfatning, gave hans Fremstilling en Effect, der var saameget større, da man ikke, som hos de andre dattidige tragiske Elskere, kunde opdage noget Søgt eller Beregnet. Hans Spil udviklede sig med en Eiendommelighed, hvorved Rollen fremkom i en overraskende naiv-kraftig, ægte nordisk Aand, som Alle følte, at maatte være just den, hvori Digteren havde tænkt sig den. Den bestedent

faste og djærve Tone i Scenen med Kongen i anden Act, Kjærlighedens Fortvivlelse, uden Stank af Svulst, men dyb, soleselsfuld og poetisk ophøiet, i Adskillelsen fra Valborg, og den rolige Høihed i hans Beslutning at kæmpe for Kongen og Fædrelandet vare Momenter, som om der end i Udførelsens Hele savnedes den Holdning, hvilken han sildigere opnaaede at give den, vakte levende Beundring og fremkaldte entusiastisk Bifald. Det var allerede ved denne Debut beviist: den nordiske Tragedie havde fundet sin rette baarne Elsker og unge Helt. Hans anden Debut, som Figaro i „Barberer i Sevilla,“ var langt fra saa heldig. Det manglede ham ikke paa Lune, men paa en saadan Dygtighed til at træde over i den af Digteren givne Person, at Lunet blev dennes; mange af Figaros Bittigheder bleve sagte med Forstand og Aand, men uden Figaros Skalkagtighed og fine Ironie; og hans Bevægelser havde ikke den gratiøse Lethed, hans Stillinger ikke den smukke Plastik, som denne Rolle saa afgjørende fordrer: han savnede Objectivitet til Udførelsen af Comediens store, bestemt tegnede Charakterer. Ogsaa skadedes hans Fremstilling ved at den Stemme, han brugte i den, ikke var klangfuld, men hyppigt blev uklar og slog over. Han vandt lunkent Bifald og man var enig om, at dette Fag aldrig vilde blive hans. Den tredie Debut var i „De fire Formyndere“ Capt. Harcourt, som spiller flere forskellige Personer, af hvilke Nielsen gav en Fransmand, der skulde fremstilles med Lethed og Elegants, meget uheldigt, hvorimod han i en Hollænder og Quæker viste et comist Talent, som vilde være fremtraadt med større Styrke, hvis han ikke altfor lidet havde havt Herredømme over sit Legeme. Endnu i denne Saison kom Nielsen, som Wandby i „Gulddaasen“,

til at vise, at naar han ikke i sin Personlighed skulde optage en anden, som var den ganske imod, kunde man ogsaa i Comedien vente noget Udmærket af ham. Han gav denne Rolle med en Friskhed, Bonhommie og Naturlighed, som gjorde hans Fremstilling af den langt fortræffeligere end Ryges. En anden ypperlig Comedierolle, af ganske modsat Natur, hvori hans ungdomskraftige Udseende og livsglade Væsen kom ham fortræffeligt tilpas, for at give den ustyrlige tølperagtige Raadhed Anstrog af godmodig Overgivenhed, blev sildigere hans Tony Lumpkin i „Feiltagelserne.“ Hvor stor han, uden i mindste Maade at trænge sig frem i Ensemblet, kunde gjøre endog den mindste Rolle, der paa hans hele Kunstnerbane blev budet ham, viste han som Jørgen i „Erik og Abel.“ Han var ude af sig selv af Forbittrelse over, at Dehlenschläger var gaaet ham forbi med Greven af Oldenborg, og svøer, at han ikke vilde spille „saadan en Dreng, som kun havde et Par Replikker.“ Da han dog tilsidst lod sig bevæge dertil, vakte han Forbauselse og Beundring, ved, med største No og som uden at ville give noget Ord Bægt, at lægge en saa overordenlig indre Kraft i Fremsigelsen, som han næsten ikke understøttede med en Gebærde eller Afvegling i Ansigtets Udtryk, at den gjorde en gribende Virkning og fremkaldte stormende Bisald. En glimrende Triumf feirede han atter i Begyndelsen af næste Saison ved sin Udførelse af Cinar Tambesjælver. Heger havde med Rette været høit anseet i denne Rolle, men Nielsen fordunklede ham ganske. Fjirfskaaren, ungdommelig, djærv og skjon, en ægte nordisk i Sundhed og Kraft jvulmende Yngling af Udseende; fjæk, elskværdig, overmodig og sorgløs i Væsen; og en Diction, som, klangfuld og melodisk, var saa let,

fri og naturlig, at det var som man folte den friske Luftning fra det norske Fjeld, — Slikt var end ikke seet og hort af dem, som kunde mindes Rosing i hans fulde Styrke. Scenen imellem Hafon og Ginar havde fra begge Sider en ved Sandhed og Poesie saa mageløs Fuldendthed, at den fremkaldte uendelig Jubel. Ogjaa som Sanger fik Nielsen en ikke ringe Betydning for Theatret, især i den første halve Snees Aar af hans Kunstnerliv. Hans høie Bas havde vel ikke saaledes Fylde, Fasthed og Egalitet i Tonerne, at han blev at henregne til Operistjerne, men var dog saa stærk og velklingende, at den kunde virke ret tilfredsstillende i endog betydelige Partier, naar de ikke fortrinsviis fordrede et baaret, udholdende Foredrag. Hans første Sangrolle var Dommeren i „Figaros Giftermaal“, sildigere udførte han, blandt flere Hovedpartier, endog Leporello i „Don Juan“ og Jakob i „Joseph og hans Brodre.“ Hans Evner vare ualmindelige, men enhver af dem trængte til større eller mindre Udvikling for baade i og for sig at komme til fuld Virkning og at bringes i Harmonie med de andre. Nielsens største Feil var imidlertid, at han mere søgte denne Udvikling ved deres Brug paa Scenen, end ved omhyggeligt at skole dem udenfor den. Kun paa sin Declamation anvendte han, animeret af, at Organet gav ham sikker Udfigt til glimrende Triumfer med den, en stor og stadig Omhu, ved hvilken han snart opnaaede at blive uforlignelig baade i Henseende til Stemmens Fasthed, Kraft, Blødhed og Bøielighed, og til en Bersfremsigelse, hvori rhythmisk Melodiositet inderligt og forunderligt skjont var forenet med en fortræffelig Articulation, klar logisk Betonning og poetisk Aandsfuldhed. Derimod forsømte han at erhverve sig Herredomme over

sit Legeme, hvad han dog meest trængte til, hvorfor han ikke opnaaede Sikkerhed i sine Bevægelser og den plastiske Skjænhed i Holdningen, hvilken han med sin herlige Legemsbygning let maatte kunne have faaet, men ved Routine ikke var istand til at dække Savnet af. Og saa iværkede han hyppigt sit Spils Effect ved en Usikkerhed, som ikke altid havde sin Aarsag i ufuldstændig Memorering, men ofte hidrorte fra, at han let distraherede sig ved Opmærksomhed for hvad der tilfældigviis kom ham for Die udenfor Situationen. I versificerede Stykker var imidlertid denne hurtigt forbigaaende Aandsfraværelse sjældent mærkelig for dem, der ikke med stor Opmærksomhed fulgte hans Fremstilling, thi Rhythminen var ham saaledes baaren i Rjødet, at han, selv naar han forvildede sig i Versene, instinctmæssigt fik Vers ud af de Ord, som han hjalp sig igjennem med. — En ikke mindre glimrende og følgerig Debut gjorde Anna Helena Dorothea Brenøe, født den 4de Sept. 1803. Hun var en høi, rank og smækker Blondine med et Ansigt, som ikke havde nogen for Scenen heldig Profil, men ikke destomindre, ved en fin, klar Teint, en ædel Pande, et behageligt Smil og, fornemmelig, et Par deilige store blaa Øine, der havde en mageløs dyb Udtryksfuldhed for Blidhed, Beemod og alle ædle store Følelser, var særdeles indtagende i de heftigste Affecter som i stille, tungsindigt Sværmerie. Hendes Talestemme, der havde megen Kraft, stort Omfang og en sjelden Velklang, udmærkede sig tillige ved megen Vøielighed og en saa ualmindelig Tydelighed, at der end ikke i hendes sagteste Hvijsen undgik de fjerneste Tilhørere i Huset et Ord. Hendes Bevægelser vare naturlige og i hendes Fremtræden var der en særdeles klædelig fri, men tillige smuk beskeden Anstand. En omhyggelig

Opdragelse havde tidligt udviklet og luttret hendes medfødte Sands for Kunst og Poesie, og hun blev let begejstret for alt Skjønt og Dyploiet. Hendes Udførelse af Dyveke bebudede strax en vordende stor Kunstnerinde. Der var i hendes Spil en Sjælsadel, dyb Inderlighed, Begeistringens Ild og poetisk Aand, som ikke blot henrev til levende Bifald for enkelte Steder, men fastholdt og forstærkede Interessens igjennem hele Rollen, fordi enhver Følelse fremtraadte i en ypperlig Nuancering, med en Klarhed og Bestemthed, der viste en kunstnerisk Bevidsthed, Sikkerhed og Ro, som ere ualmindelige hos endog de talentsfuldeste Begyndere. Hendes anden Debut, som Emmy i „Falst Udseelse“, vandt meget og fortjent Bifald, men bar dog Bidne om, at hun ikke saameget var kaldet til at give Raivetet og Skjelmerie hos en lille godmodig Pige, som til at vise, hvorledes en følelsesfuld Kvinde, i store Livsforhold, med Sjæls høihed og Kraft træder Dod og Undergang imode. Det Aandsfulde i hendes Spil som Dyveke havde givet Digteren Mod til at betro hende Sophia i „Erik og Abel“ ved Stykkets Indførelse paa Scenen, og hun svigtede ikke ved denne sin tredie Debut hans Tillid, men gav den ikke i Omfang betydelige Rolle en saa poetisk Fylde, at den hørte til Udførelsens meest glimrende Partier. Der var i det Hele i hendes Fremstillinger en Reenhed, personlig Ynde og storartet Simpelhed, som gjorde hende uovertræffelig i den høihjertede nordiske Elskerinde og den naturlige, fordringsløse dannede Borgerdatter. Disse var de for hende, ved Naturgaver, Følelser og Spillemaade, ret egenlig bestemte Fag, hvori hun saa fuldstændigt og kunstnerisk skjønt var alt, hvad den meest levende Indbildningskraft og rene Smag kunde fordrø, at hun for

den strengeste Kritik som for Mængden hævede sig til Ideal. I det Comiske syntes hun derimod saa forladt af sin ellers fine Skjønhedssjands, at hun i et Par Roller, ved at søge en drøi Naturlighed, der førte hende ind i det Platte, endog blev frastødende. Ved sine store Egenheder som Fremstillerinde og en ypperlig Mezzo-Sopran, der vel ikke kunde brillere ved Coloraturer, men var særdeles velklingende og blev anvendt med et overordenlig sjælsfuldt Foredrag, kom hun ogsaa i en halv Snees Aar til uberegnelig Nytte for Syngespillet, ei alene ved sin herlige musikalske Udførelse af flere betydelige Partier, men som Mønster for poetisk og dramatisk Udtryk. Hendes første Sangrolle var Stephanie i „Montano og Stephanie“, et af Berton melodiost og særdeles karakteristisk componeret rørende Syngestykke med et Par effectfulde Situationer. Ved det fortræffelige, sjælsfulde Sangforedrag og den levende Colorit i hendes Fremstilling af Kjærlighed og Fortvivlelse, vandt hun et ualmindeligt stærkt Bisald, endskjøndt Stykket selv ikke gjorde Lykke fordi hele den øvrige Besætning var meget uheldig.

— Jfr. Flindt var en ung Pige, som for Elskerinder havde et heldigt Udvortes og meget tækkeligt Bæsen; men Talestemmen var haard, inegal og tynd i Høiden, saa at hun havde meget vanskeligt ved at modulere den. Hendes Foredrag, som i sig selv var correctt og følelsesfuldt, savnede derfor i Tragedien Kraft og Pathos, i Comedien Flydenhed og Nuance. Ikke destomindre fik hun endeel Hovedroller og blev endog af Directionen, i Stykker, som ikke besattes efter Forfatterens Forslag, en Tidlang, meget uretsfærdigt, foretrukken Jfr. Brenøe. Endskjøndt hun i enkelte store Roller opnaaede at gjøre sig fortjent til det Bisald, hun især vandt ved Publikum's Agtelse for hendes umiskjendeligt

overordenlige Flid, lykkedes det hende ikke som routineret Skuespillerinde at vedligeholde den Interesſe, der var viist hende som lovende Begynderinde; efter i nogle Aar at have været første Elſkerinde, blev det hende nødvendigt efterhaanden at træde ud af dette Fag og spille Smaaroller i andre, som ikke passede for hende. — Hvorvel af en lavstammet Figur og med et rundt, fyldigt Ansigt, hvori der ikke var noget stærkt mimisk Udtryk, gav Smith, ved et ellers behageligt Ydre, smukt Taleorgan, Følelse og megen Flid, Haab om at blive en god anden Elſker, især i Tragedien, som ved denne Saisons Debutanter, uagtet Tabet af Haack, trængte sig frem til Betydenhed i Repertoiret. Ogjaa fik han adskillige Roller, hvorved han var paa god Vei til at vinde Publikums Yndest, men uden endnu at have opnaaet nogen betydelig Anseelse døde han meget ung. — Fr. Olsen havde, da en imponant, høi og yppig Figur hindrede hende i at gjøre Fremgang som Solodandsjerinde, villet forsøge sig i Skuespillet som Anstands-dame, men fandt en saa kold Modtagelse, at hun lod det blive ved den første Debut. — Thomas Overſkou, der allerede fra October 1818 havde gjort Tjeneste i Biroller, vandt Bisald i sin første betydelige Rolle. Hans Fag skulde være siffige Tjenere, men han kom tidligt til ogsaa at spille andre meget forskjellige Roller, unge og gamle, alvorlige og comiske. Det hed i „Literatur- og Kunstblad“ 1821 om hans Spil i „Det deelte Hjerte“: „Jakobs Rolle udførte Hr. Overſkou med særdeles megen Lune og Sandhed, og lagde derved et for slige Roller afgjort Talent for Dagen, hvilket ved fortsat Øvelse og Uddannelse vil kunne bringe det meget vidt i dette Fag, der nu siden Rinds Tid ikke er bejat;“ og i 1822 om hans Udførelse af

Gottfried i „Det lykkelige Skibbrud“: „Som Gottfried erhvervede Hr. Overfkou sig fortjent Bifald. Denne unge Skuespiller har meget Talent til det Comiske, hvori alle hans Fremstillinger mere eller mindre bære Præget af Originalitet, der forhoier deres Værd. Ved fortsat Studium og Ovelse vil han uden tvivl kunne bringe det meget vidt i dette Fag; det tragiske eller dermed beslægtede forlade han derimod ganske! Hans Zoroaster og deslige Roller ville stedsse blive Parodie.“ I 1823 yttrede Thortsen i „Thalia“, efter Opsførelsen af „Geert Westphaler“ i tre Acter: „Bærten gaves af Hr. Overfkou, og det ret vel, uden Overdrivelse og med comisk Torhed; jeg tør af denne Hr. Overfkous Rolle, mere end af nogen anden, jeg har seet af ham, formode, at han vil kunne give adskillige Roller godt i holbergiske Stykker, dersom han kan vogte sig for Overdrivelse og Higen efter at høre Skoggerlatter.“

Fire og halvfjerdsfindstyvende Saison.

1821.

M.	3.	Sept. 1.	Mand og Kone.
Ti.	4.	-	3. Montano og Stephanie.
To.	6.	-	18. Ringen Nr. 1.
F.	7.	-	1. Markedet i Nabolandsbyen.
L.	8.	-	2. Markedet i Nabolandsbyen.
M.	10.	-	22. Bortførelsen fra Seraillet.
Ti.	11.	-	2. Mand og Kone.
To.	13.	-	3. Markedet i Nabolandsbyen.
F.	14.	-	1. Det sidste Middel; 5. Zephyr og Flora.
L.	15.	-	7. Tro Ingen for vel; 53. Høstgildet; Epilog til Thaarups Minde.
M.	17.	-	10. Hvilken af dem er Bruden?
Ti.	18.	-	17. Joseph og hans Brødre.
To.	20.	-	7. Soldaterne.

- F. 21. Sept. 9. Tancredo.
 L. 22. - 17. Hakon Jarl.
 M. 24. - 4. Markedet i Nabolandsbyen.
 Ti. 25. - 7. Uetsindige Løgner; 119. Statuen.
 To. 27. - 1. Det deelte Hjerte; 29. Lille Matros (Jfr. Schaltz o: Mad. Winsløw d. s. Fulbert).
 F. 28. - 5. Erik og Abel.
 L. 29. - 2. Sidste Middel; 69. Fanden er løs.
 M. 1. Oct. 7. Lille Rødhætte.
 Ti. 2. - 22. Arel og Valborg.
 To. 4. - 16. Paadigtede Galsskab; 13. Nye Jordegodsæier.
 F. 5. - 35. Jægerne.
 L. 6. - 8. Lille Rødhætte.
 M. 8. - 3. Sidste Middel; 6. Zephyr og Flora.
 Ti. 9. - 8. Ildproven; 30. Lille Matros.
 To. 11. - 20. Ringen Nr. 2.
 F. 12. - 9. Lille Rødhætte.
 L. 13. - 58. Figaros Giftermaal (Com.).
 M. 15. - 10. Tancredo.
 Ti. 16. - 35. Erasmus Montanus.
 To. 18. - 10. Lille Rødhætte.
 F. 19. - 14. Munterheds Triumf.
 L. 20. - 18. Joseph og hans Brødre.
 M. 22. - 12. Unge Ziguenerinde.
 Ti. 23. - 11. Lille Rødhætte.
 To. 25. - 29. Epigrammet.
 F. 26. - 46. To Grenaderer; 60. Rolf Blaaskæg.
 L. 27. - 23. Arel og Valborg.
 M. 29. - 1. Lanasfa.
 Ti. 30. - 2. Lanasfa.
 To. 1. Nov. 38. Budseerlige Arvinger; 15. Arrestanten.
 F. 2. - 35. Mennekkhad og Anger.
 L. 3. - 3. Lanasfa.
 M. 5. - 18. Bonden som Dommer.
 Ti. 6. - 4. Sidste Middel; 70. Fanden er løs.

- D. 7. Nov. Concert af Louis og hans to Døttre, Harpe-
spillere.
- To. 8. - 34. Gevinsten i Laeslotteriet; 36. Erasmus
Montanus.
- F. 9. - 4. Lanasfa.
- L. 10. - 15. Laura.
- M. 12. - 5. Zoraine og Zulnar.
- Ti. 13. - 1. Kjærlighedsgaaderne.
- To. 15. - 5. Lanasfa.
- F. 16. - 16. Den Døvstumme.
- L. 17. - 6. Lanasfa.
- M. 19. - 13. Palnatofe.
- Ti. 20. - 5. Markedet i Nabolandsbyen.
- D. 21. - Concert af Beer, Violinist.
- To. 22. - 53. Dyveke.
- F. 23. - 66. Geert Westphaler (1 A.); 14. Nye Jorde-
godseier.
- L. 24. - 9. Lige Vej er den bedste; 41. Romeo og Giu-
lietta. (25de, Prams Dødsdag).
- M. 26. - 8. Educationstraaden; 15. Lante Aurora.
- Ti. 27. - 20. Korsridderne.
- To. 29. - 8. Rasfdagen; 42. Romeo og Giulietta.
- F. 30. - 1. Brødrene i Leire.
- L. 1. Dec. 10. Skeistemaalet; 41. Nonnerne; 120. Statuen.
- M. 3. - 44. Kun sex Netter.
- Ti. 4. - 2. Deelte Hjerte; 19. Operetten; 1. Kjærlighed
paa Landet.
- D. 5. - 51. Kjærlighed uden Strømper; 95. Amors og
Ball. Luner (f. M.).
- To. 6. - 5. Sidste Middelt; 2. Kjærlighed paa Landet.
- F. 7. - 20. Fanchon (Foersom d. f. Ducoutis).
- L. 8. - 35. Melampe; 72. Afguden.
- M. 10. - 19. Joseph og hans Brødre; 3. Kjærlighed paa
Landet.
- Ti. 11. - 2. Brødrene i Leire.
- To. 13. - 21. Fanchon.

- F. 14. Dec. 23. Uystige Passagerer; 71. Fanden er løs.
 L. 15. - 30. To Dage.
 M. 17. - 59. Jacob von Tihybo; 72. Fanden er løs.
 Li. 18. - 23. Bortførelsen fra Serailet.
 D. 19. - 15. Munterheds Triumf (f. Li.).
 To. 20. - 60. Jacob von Tihybo; 50. Amor og Psyche.
 F. 21. - 10. To Ord; 43. Romeo og Giulietta.
 L. 22. - 35. Johanna Montfaucon.
 To. 27. - 8. Figaros Giftermaal (Opera).
 F. 28. - 18. Hakon Jarl.
 L. 29. - 67. Geert Westphaler (1 A.); 6. Armida.
 1822.
 D. 2. Jan. 14. Intermezzet; 4. Kjærlighed paa Landet (f. M.).
 To. 3. - 11. Hvilkens af dem er Bruden?; 121. Statuen.
 F. 4. - 9. Figaros Giftermaal (Opera).
 L. 5. - 16. Munterheds Triumf; 5. Kjærlighed paa Landet.
 S. 6. - Concert af Drouet, Fløitenist.
 M. 7. - 31. To Dage.
 Li. 8. - 33. Medbeilerne.
 To. 10. - 8. Tro Ingen for vel; 52. Kjærlighed uden Strømper.
 F. 11. - 54. Dyveke.
 L. 12. - 11. Tancredo.
 M. 14. - 3. Brødrene i Leire.
 Li. 15. - 10. Figaros Giftermaal (Opera).
 D. 16. - 50. Didrik Menschenfræk; 44. Romeo og Giulietta (f. Li.).
 To. 17. - 15. Hjemkomne Nabob.
 To. 17. - **Concert af Drouet.**
 F. 18. - 11. Skriftemaalet; 42. Nonnerne; 6. Kjærlighed paa Landet.
 L. 19. - 1. Fugleskydningen.
 M. 21. - 22. Fanchon.
 Li. 22. - 2. Fugleskydningen.
 To. 24. - 11. Figaros Giftermaal (Opera).

- F. 25. Jan. 3. Fugleskydningen.
 L. 26. - 9. Educationsraaden; 15. Nye Jordegodseier;
 96. Amors og Ball. Luner.
 S. 27. - Concert af Gugel og Søn, Baldhornister.
 Ti. 29. - 1. Romilda og Constance.
 D. 30. - 4. Fugleskydningen (f. M.).
 To. 31. - 9. Ildprøven; 8. Letfæindige Løgner.
 F. 1. Feb. 17. Paadigtede Galleskab; 54. Høstgildet.
 L. 2. - 61. Jacob von Thybo; 51. Amor og Psyche.
 M. 4. - 4. Montano og Stephanie.
 Ti. 5. - 25. Borgermesterfamilien.
 To. 7. - 2. Romilda og Constance.
 F. 8. - 21. Ringen Nr. 2.
 L. 9. - 12. Figaros Giftermaal (Opera).
 M. 11. - 12. Hugo von Rheinberg.
 Ti. 12. - 15. Jeannot og Colin.
 To. 14. - 13. Hugo von Rheinberg.
 F. 15. - 3. Romilda og Constance.
 L. 16. - 4. Brødrene i Leire.
 M. 18. - 35. Ulysses von Ithaca; 88. Hververen.
 Ti. 19. - 16. Hjemkomne Rabob.
 To. 21. - 16. Slottet Montenero.
 F. 22. - 21. Korsridderne.
 L. 23. - 4. Romilda og Constance.
 M. 25. - 5. Romilda og Constance.
 Ti. 26. - 12. Lille Rødhætte.
 To. 28. - 5. Fugleskydningen.
 F. 1. Marts. 16. Jeannot og Colin.
 L. 2. - 23. Selim, Prinds af Algier; 48. Bjergbønder-
 nes Børn.
 M. 4. - 34. Medbeilerne.
 Ti. 5. - 1. Puddelen Hector; 1. Kong Baldemar;
 49. Bjergbøndernes Børn.
 To. 7. - 36. Ulysses von Ithaca.
 F. 8. - 2. Kong Baldemar; 7. Armida.
 L. 9. - 23. Veien til Edelæggen.

- M. 11. Marts. 13. Figaros Giftermaal (Opera).
 Ti. 12. - 20. Landebyttheatret.
 D. 13. - **Concert af Concertmester C. Schall.**
 To. 14. - 26. Sovedrikken.
 F. 15. - 45. Pigen fra Marienborg.
 L. 16. - 3. Kong Baldemar; 2. Puddelen Hector; 33. Skatten.
 M. 18. - 24. Veien til Odelæggelse.
 Ti. 19. - 27. Sovedrikken.
 D. 20. - 46. Pigen fra Marienborg; 7. Kjærlighed paa Landet (f. L.).
 To. 21. - 5. Brødrene i Leire.
 F. 22. - 13. Lille Rødhætte.
 L. 23. - 6. Fuglefydningen.
 E. 24. - **Concert af Fr. Frza.**
 M. 25. - 14. Figaros Giftermaal (Opera).
 Ti. 26. - 15. Intermezzet; 8. Kjærlighed paa Landet.
 D. 27. - Concert for Blindeinstituttet.
 To. 28. - 9. Sardino.
 F. 29. - 5. Johanna d'Arc.
 L. 30. - Concert af de to Søstre Borgman, Violinistinder.
 M. 8. Apr. **Concert af de to Søstre Louis.**
 Ti. 9. - 37. Skibbruddet; 34. Skatten; 97. Amors og Ball. Luner.
 D. 10. - 8. Soldaterne (Moses, Heinsvigs sidste Rolle) (f. M.).
 To. 11. - 3. Puddelen Hector; 11. Den, som kommer først til Mølle, faaer først malet.
 F. 12. - 28. Sovedrikken.
 L. 13. - 9. Fridolin; 7. Zephyr og Flora.
 M. 15. - 14. Lille Rødhætte.
 Ti. 16. - 7. Pigen fra Landet.
 D. 17. - **Concert af Søstrene Borgman.**
 To. 18. - 26. Unge hidfige Kone; 17. Jeannot og Colin.
 F. 19. - 14. Palnatøke.
 L. 20. - 36. Cendrillon.

- M. 22. Apr. 45. Bogstavelige Udtydning; 45. Romeo og Giulietta.
- Ti. 23. - 37. Cendrillon.
- D. 24. - 15. Lille Rødhætte (f. To.).
- To. 25. - 8. Pigen fra Landet; 9. Kjærlighed paa Landet.
- F. 26. - 1. Jægerbruden.
- L. 27. - 2. Jægerbruden.
- M. 29. - 1. Den løste Forbandelse; 4. Kong Baldemar.
- Ti. 30. - 3. Jægerbruden.
- D. 1. Mai. 80. Terve paa Bjerget; 10. Kjærlighed paa Landet (f. F.).
- L. 4. - 56. Herman von Unna.
- M. 6. - 4. Jægerbruden.
- Ti. 7. - 57. Herman von Unna.
- D. 8. - 5. Jægerbruden (f. To.).
- To. 9. - 2. Løste Forbandelse; 5. Kong Baldemar.
- F. 10. - 15. Figaros Giftermaal (Opera).
- L. 11. - 1. Christian den Fjerdes Dom.
- M. 13. - 81. Barselstuen; 58. Nina.
- Ti. 14. - 10. Sergino.
- F. 17. - 26. Borgermesterfamilien; 110. Vaskepigerne.
(Heinsvigs Dødsdag).
- L. 18. - 31. Don Juan.
- M. 20. - 2. Christian den Fjerdes Dom.
- Ti. 21. - 32. Don Juan.
- D. 22. - 6. Jægerbruden (f. L.).
- To. 23. - 3. Christian den Fjerdes Dom.
- F. 24. - 7. Jægerbruden.
- Ti. 28. - 11. Sergino (Kronprindsen af Sverrig nærv.).
- D. 29. - 18. Paadigtede Galstøb; 61. Rolf Blaaskæg (f. M.).
- To. 30. - 8. Jægerbruden (uden Abon.) (Kronprindsen af Sverrig nærv.).
- F. 31. - Scener (paa Tydsk) af „Joseph“, „Offerhøitiden“, „Maria Montalban“ og „Jægerbruden“, af Gerstäcker.

Strax ved Saisonens Begyndelse opstod stor Splid i Administrationsvæsenet. Nyge havde med megen Utilfreds-
 hed seet Collin blive anjat for specielt at føre Tilsyn med
 Dekonomien. Kun ved at den nye Directeur omhyggeligt
 undgik i forrige Saison at vedrøre nogen Sag af Bigtig-
 hed, var Freden da bleven opretholdt; thi hvorvel der flere
 Gange var, formedelst Gjenstandenes Ubetydelighed, und-
 sluppet Nyge skriftlige Yttringer, hvorved han erkjendte
 Collin som „sin nærmeste Foresatte,“ havde han ikke kunnet
 skjule sin Uvillie til at underordne sig ham. Ved Saison-
 nens Udgang var der af Nyge forlangt Pengeanviisning
 til den udenlandske Indkjøbsreise, men Collin, som da ikke
 længer havde at frygte for Hindringer i Tjenesten, beviste
 for sine Meddirecteurer, at de, ved at gaae ind paa Nyges
 Forslag om disse Reiser, kun havde skaffet ham en Thea-
 tret meget bekostelig Sommer-Recreation; thi Kassen havde,
 langtfra at spare, haft et meget betydeligt Tab ved at der
 paa denne Maade var kjøbt Varer, som man her kunde
 faae ligesaa billigt og uden at behøve at sætte Penge i
 Beholdninger, hvilke man endog maaskee kun tildeels fik
 Brug for. Collin godtgjorde sin Paaftand med Tal, og
 imod dem kunde hans Colleger hverken retfærdiggjøre sig
 selv eller Nyge: det blev en Directionsbeslutning, at det
 skulde være forbi med disse Reiser. Dette valte Nyges
 Forbittrelse og ved denne Saisons Aabning var Personalet
 overbevist om, at han snart vilde være usorgtig nok til
 at give den et Udbrud, som han kom til at angre. Om
 Collin havde villet fremkalde det, havde det været ham let;
 thi, som han i October fik Anledning til at yttre: „Endnu
 vedbliver Dr. Nyge at gjøre Indkjøb hos Kræmmerne, uden
 at nævne det for mig eller gjøre Noget Regnskab derfor;

efter en gammel Ufsik anviser han Regninger til Udbetaling af Raasen, uden at de præsenteres mig, endfjge approberes af Directionen. Slige Uordener ere mig ikke ubekjendte; men", tilføier han, „jeg har endnu intet Forsøg villet gjøre paa deres Afskaffelse, deels fordi jeg vilde fare lempelig med ham og ikke tilføie ham nogen tilsyneladende Kræn- felse.“ Det hjalp imidlertid ikke at Collin vilde undgaae et Sammenstød; Ryge stillede sig endnu forend Saison- nens Begyndelse imod ham. Collin havde, efter Aftale med Chefen, anordnet nogle Forretninger vedkommende Garderoben og derpaa gjort Ryge Meddelelse derom. Op- bragt derover skrev Ryge til Directionen, for at underrette den om, at enhver saadan Anordning maatte skee igjennem ham, som Dekonomie-Inspecteur; ellers kunde han hverken udføre sine Embedsforretninger uden specielle Ordre eller forhindre Standsninger i den daglige Tjeneste. Som Op- reisning for denne Fornærmelse lod Collin det være nok med, at Ryge fik et Directions-brev, hvori det hed: „At Dekonomie-Inspecteuren er forpligtet til Besørgelsen af alt, hvad der vedkommer Theater-Dekomien, det være nu ifølge almindelige eller specielle Ordre eller Indretningens væsentlige Medfør, kan aldeles ikke indeholde nogen ude- luffende Berettigelse for bemeldte Embedsmand til at ud- føre alle Dekonomiesager, hvoraf skulde følge, at Direc- tionen ikke enten selv eller ved Mandatarier kunde lade noget Saadant besørge. Efter denne skriftlige Erklæring vil Hr. Dr. Ryge vist fremdeles sørge for, uden at med- deles Ordre til de fornødne og sædvanlige Foranstaltninger under Deres Virkefreds, at ingen Standsning indløber i Forretningernes Gang.“ Ryge lod sig ikke advare ved denne Mindelse; en Maaned efter var han igjen paa Kamp-

pladsen. I Slutningen af September havde Directionen, igjennem Repertoiret, varslet ham om, at Comedien „Sigaros Giftermaal“ skulde opføres den 13de October; men den 10de meldte Ryge, ikke Collin eller Directionen, men Regisjeuren, at Stykket ikke kunde gaae, da der manglede fire Dragter. Paa Collins Forespørgsel til ham, om det var saaledes, uagtet han for 14 Dage siden havde faaet den fornødne Underretning, gjentog han sin Erklæring med Tilføiende, at om de Spillende kunde bruge de gamle Dragter, maatte beroe paa dem. Collin lod dem ved Garderobeforvarersten, Jfr. Anthon, spørge derom, og det viste sig da, at der kun behøvedes een ny Dragt, som kunde blive færdig. Som Folge deraf gif Stykket, men Ryge kunde ikke afholde sig fra, til samme Tid, i et ikke høfligt Brev til Collin, at yttre sin Brede over, at han havde forespurgt sig ved Jfr. Anthon, og lade ham forstaae, at Dekonomie-Inspecteuren kun skyldte den administrerende Directeur, Theaterchefen, Regnskab for sine Embedsforretninger. Dette lod Collin gaae hen, men Ryge vilde nu engang ved en Kjendsgjerning have sig erklæret for ikke at være undergivet hans Myndighed. Da Collin den 18de i en Billet forespurgte sig hos ham, om der fra Garderobens Side kunde være Hindring for den 22de at give „Den unge Ziguenerinde“, svarede Ryge ham den 19de i et Brev, hvori han, foruden at lade ham vide, at han ikke havde den for en Theaterdirecteur og til Mening om Inspecteurens Embede fornødne Smag, erklærede, at han ikke hos ham kunde faae den forlangte Underretning, da han alene havde at modtage Befalinger fra sin Chef. Nu fandt Collin, at det gif for vidt, saameget mere da han erfarede, at Ryge Altsenen før havde paa Theatret oplæst Brevet for Flere.

Han fik strax foranstaltet et Directionsmode, i hvilket han fremlagde Brevet med den Bemærkning, „at han blot havde spurgt, men ikke, som Nyge skrev, befaleet, hvad der let kunde udlægges til at han havde gjort Indgreb i den administrerende Directeurs Forretninger, da Chefen dog skulde jande, at han ingensinde, uden efter enten specielle eller almindelige Overdrag fra ham og strax at have meldt ham det, havde befattet sig med at give Befalinger.“ Han erklærede derpaa, hvad han skriftligt gjentog: „at han ikke kunde være Directeur, naar en underordnet Embedsmand urevsjet kunde haane ham, og in specie ikke opfyldte den ham af Hans kongelige Majestæt paalagte Forpligtelse, at føre det specielle Tilsyn med Theatrets Defonomie, naar Betjenterne kunde vægre sig ved at give de Oplysninger, han i Tjenesten forlangte af dem;“ hvorhos han fordrede Nyge suspenderet indtil han, efter Sagens Fremstilling for Kongen, havde faaet Opreisning. Directionen blev meget forlegen ved Andragendet paa en saa dristig Fremgangsmaade imod en Mand, som den aldrig havde vovet at vise tilrette, og Holstein meente, at det umuligt kunde gaae an nu, da Forestillingen af „Lana'sja“, i Anledning af Dronningens Fødselsdag, stod for Døren og Stykket ikke blot fordrede mange nye Dragter, som ikke kunde blive anordnede og forfærdigede uden Nyges Virksomhed, men ogsaa var saa vanskeligt at sætte i Scenen, at man nødvendigviis maatte anmode ham derom. Collin svarede: „Han indjaac meget vel, at Nyge havde valgt den Tid, hvorpaa han antog, at han ved Uundværlighed bedst kunde sætte sin Trods igjennem; men det burde ikke kunne siges om en kongelig Autoritet, at den havde ladet sig kue af en underordnet Embedsmand blot fordi den frygtede Vanskeligheder

ved at undvære ham. De Banfeligheder, som Ryges Suspension kunde medføre, havde han desuden saaledes bragt i Beregning, at han skulde vide at hæve dem og turde bære Ansvar for de mulige Følger. Han vilde forlade Mødet i en halv Time, for paa Malersjalen at see Wallichs ny Decoration. Naar han kom tilbage maatte Dhr. vide, om de vilde beslutte Suspensionen, eller at han endnu idag skulde ansøge Hs. Maj. om Afsked." Følgen af at Directionen foranledigede en Mand, der, efter dens eget Ønske, var tilforordnet den af Kongen, og det, som hele Byen vidste, iår for at være den til en Bestyttelse imod Ryges Anmættelse, til pludseligt at søge Afsked, fordi den ængstedes ved at skaffe ham Opriisning for en Fornærmelse, som Ryge havde viist ham under netop den Junction, som var gjort ham til Forpligtelse, vilde let blive Kongens Unaade og ganske sikkert Publikums Spot; trostet ved, at dersom Festsforestillingen gik galt, eller maatte endogsaa slet ikke, vilde Collin have Ansvar, havde Directionen besluttet Suspensionen da han kom tilbage. Neppe havde han hørt det, førend han baade viste, at han i Sandhed havde beregnet Banfelighederne, og satte sine Colleger i Forbauselse ved den Raskhed og Energie, hvormed han, saa uforberedt, vidste at hæve dem: han constituerede Liebe til Udførelsen af Oekonomie-Inspectorens Forretninger, skaffede sig fra Garderobeforvarersken Forsikkring om, at alle qvindelige Dragter vilde betimeligt blive færdige, fik Stage til at understøtte Frydendahl ved Scenefættelsen af „Lanassa“, lod sig opgive alle manglende Materialier og sørgede for deres hurtige Anskaffelse, inspicerede Bærstæderne, traf Bestemmelser om Prøvernes Afholdelse og indfandt sig ved dem, for at bortrydde Hin-

dringer, vaage over, at der vistes Instructeuren Lydighed og opmuntre Alle til Iver for en god Udførelse. Alt blev færdigt til rette Tid, Generalproven gik med usædvanlig Præcision og Holstein modtog Hoffets Complimenter for en udmærket Sjon Forestilling. Ved dette Udfald solte Ryge sig foruroiliget, og for, om muligt, at komme i en Stilling, hvori han ikke havde at udføre Noget blot efter Paalæg af Collin, indgav han, Dagen efter Opførelsen af „Lanassa“, til Directionen et Forslag, ifølge hvilket Dekonomiens Detail, der var af en saa odios og aandførtærende Natur, at den virkede skadeligt paa hans Kunstnerliv, vilde være at overdrage til en Requisiteur, medens han beholdt Anordningen af det Kunstneriske ved at ansættes som Instructeur pour la scène, hvorhos han tilbød at gjøre Tjeneste som Elev-Instructeur i det tragiske Fag. For ikke, som han sagde, at høre de Ord og Motiver, han fremsførte i Directionen, forvanskede udenfor den, hvilket flere Gange i Ryges Anliggender var håndet ham, gjentog Collin sine Uttringer imod dette Forslag saaledes skriftligt: „Med al min Agtelse for Dr. Ryges Værd for Scenen, forekommer det mig dog, som det er at sætte altfor høi Priis derpaa, hvis der nu skulde oprettes det andet Embede for ham. Dekonomie-Inspectoratet var ikke til ved Theatret for ham, og Theatret stod alligevel. At han har gjort meget Gavn deri, kan og vil jeg ikke negte; endstjøndt der er gaaet mere Ny deraf end Tingen i Virkeligheden var. Hans nærværende Forslag gaaer ud paa ganske at tilintetgjøre de nuværende Instructeurer. Den vigtigste Deel af hans Embede som Dekonomie-Inspecteur var en af deres Functioner, som blev dem berøvet; tog man nu ogsaa Instructionen pour la scène fra dem, og ovenikjobet gjorde ham

til Instructeur i det tragiske Fag, saa havde de kun Navnet tilbage og vare gjorde complet umyndige. At Dr. Ryge, der ikke skaaner noget Menneſtes Følelſer, kan gjøre dette Forſlag, undrer mig ikke, men jeg kan aldrig give mit Samtykke til at anbefale det. jaalænge Frydendahl og Lindgreen ere i Function. Uundværligt er intet Menneſke, Dr. Ryge altsaa ikke heller; at han har et særdeles godt Greb paa at arrangere, hvad der horer til Scenen, er viſt; men Ingen tør paaſtaaе, at der jo kunde findes En, der kunde gjøre det endnu bedre; og naar ſaadan En fandtes, ſkulde han da anſettes ſom Over-Instructeur? Efter det Princip fik man ikke blot Doubletter, men Tripletter og Quadrupletter af Embedsmænd, — vi have allerede for mange. Overalt, der har jo været Stykker med Optoge i før Ryge kom til Theatret, og de gif upaaflageligt — gif ikke ogſaa Lanæſja uden hans Hjælp? Defonomie-Inſpecteur-Forretningerne ere ſlet ikke mere odioſe og aandſfortærende, end de øvrige Embedsmænds; odioſe blive de kun derved, at han arrogerer den adminiſtrerende Directeurs Myndighed, og aandſfortærende ere de blevne derved, at Dr. Ryge har nedladt ſig til at være Pappesfræder. Gengang morede dette Arbeide ham meget. Nu ſkulde der være en Underembedsmand. Til Beſparelſe for Theatret eller af Nødvendighed for Scenen? nei, fordi Dr. Ryge er kjed af ſit nuværende Embede, og vil være Over-Defonomus og Over-Instructeur." I Haab om derved at tilveiebringe Ro, vilde Holſtein imidlertid dog gaae ind paa Forſlaget, men Rahbek og Olfen erklærede ſig for Collins Anſkuelſe, og Personalet henvendte ſig, ved Stage og Genholm, til Directionen med Foreſtilling om, „at Ryges Henſigt med det Forſlag, hvorom de havde hørt tale, kun kunde være, for beſtandigt og

udelukkende at faae Herredømmet over Scenen, hvoraf Enhver, der havde med den at gjøre, frygtede Ubehagelighed." Holstein tiltraadte da ikke blot sine Collegers Mening, men tilbød, selv at underrette Ryge om den. Ved denne Leilighed raadede Holstein Ryge til at søge en Udsoning med Collin, hvilket han ogsaa gjorde paa en mærkelig Maade, idet han, i Knæbeenklæder, Skoe og Silkestrømper og med Chapeaubas, indfandt sig hos Collin for at erklære, at naar han havde negtet at give forlangte Oplysninger, da havde det ingenlunde været af Animositet, men formedelst en, som han nu var kommen til Overbeviisning om, feilagtig Betragtning af den oekonomiske Directeurs Bemyndigelse og hvad han troede at skyldte sin Chef, hvorfor det ikke ostere vilde skee. Collin svarede, at han bestandig i ham havde høiagtet en stor Kunstner og vilde gjøre sig en Glæde af at gribe enhver Leilighed til at vise, at han, i denne Egenskab, kunde vente største Forekommenhed hos ham; med Dekonomie-Inspecteuren havde han kun at gjøre efter sin Pligt, og maatte derfor fordre, at han noiagtigt efterkom, hvad han til Theatrets Tary havde at paalægge ham indensfor hans Embeds Grændse. Den 20de Novbr. hævedes Suspensionen og der blev givet Dekonomie-Inspecteuren en Instrux, som han ikke hidtil havde havt, hvorhos han herefter ikke havde at controlere det hele Kassevæsen, men blot at føre Bøger over Dekonomien. Saaledes endte en Sag, der, saalænge den stod paa, daglig afgav det vigtigste Bynyt, og hvorunder Ryge flere Gange fik den bittere Erfaring, at de Kammerater, som, ved ivrigt at forfikkre ham om deres Bestræbelser for at faae Striden jævnet, skaffede sig hans Fortrolighed, kun hos Collin

søgte at skade ham, ved at latterliggjøre og forvanste hans Uttringer.

De originale Nyheder viste for saa vidt Udsigten til en glædelig Fremtid, som Forfatterne ikke havde lagt an paa i det Tragiske at jage efter Effect med Mystik, sorte Forbrydelser og forskruet Romantisme, eller at kryddre det Comiske med affecteert Sentimentalitet og Bajasserie; men de saavnede dramatiske Livfuldhed, Charaktertegnning og Aand. „Brødrene i Leire“, Sørgespil af Boye, var uden stigende interessant Handling og havde ikke en eneste virkelig theatralisk Situation eller nogen kraftigt tegnet ægte nordisk Helt; men skulde fornemmelig have Virkning ved et glimrende, rhythmisk velklingende Sprog, der overstrømmede af, ofte søgte eller falske, Billeder og rimede Skildringer og Reflexioner. Sammenligningen imellem denne og de oehlsenschlägerske nordiske Tragedier laae nær, men faldt ud til dens store Skade; det dramatiske Anlæg og den digteriske Kraft fattedes. Fremstillingen, hvori Hajs, som Horder, havde den heldigste af alle sine Roller, og Nielsens Habor atter udfoldede den skjønne Giendommelighed, han vidste at give en nordisk Elsker, var fra de fleste Rollehavendes Side som Stykket: koldt declamatorisk og saa kjedsommelig, at denne Nyhed, uagtet det brammende Sprog skaffede den en særdeles god Modtagelse, kun opnaaede fem Forestillinger. Nicolai Bierfreund Sotofts Drama „Christian den Fjerdes Dom“ var af en langt sundere digterisk Natur og, baade ved dramatisk Aand og theatralisk Behandling, en meget lovende Debut. Den lille Handling er godt anlagt og har enkelte af den selv let og frit udprungne Situationer, Skildringen af Hovedpersonerne udmærker sig ved Sandhed og Liv, Sproget er naturligt og poetisk,

Tonen frisk og national. Vel har Stykket endeel til Handlingens Udvikling unødvendige Personer; men de fleste ere ret smukt skizzerede og af god Virkning i Billedet. Paa den Tid havde dette Drama et stort Bærd allerede derved, at det ypperligt ledede til Optagelsen af den ukunstlede, sjælsfulde Stil, hvori man, til Tarv for Udførelsen af den oehlenschlägerske Tragedie i dens Land, maatte ønske at Personalet vilde i Dramaet gaae over fra den vulstige Maneer, det havde lagt sig til i de kogebuesske Spektakelspil. Stykket blev i det Hele overordenligt heldigt spillet; Ryge gav, med frappant Portraitlighed, en, ved ædel Simpelt og mandig Bærdighed, imponerende Fremstilling af Christian den Fjerde; Frydendahl viste atter her, at han ogsaa i det Alvorlige var den store Kunstner: hans Palæmon havde i den med ligesaa megen Fiinhed som Kraft udførte mesterlige Skildring af Haardhed og lav Gjerrighed en ridderlig Anstand, som end ikke noget Dieblif forsvandt i det heftige Udbrud af Trods og Fortvivlelse. Stykket optoges med meget levende Bisald. Femactshysspillet „Kjærlighedsqaaderne“ af Carl v. Holten faldt strax totalt. Det var vel ikke saa smagløst, som de originale Forsøg i Comedien stadigt i den sidste Snees Aar havde været, men saa fattigt paa Opfindelse, svagt i Charakterfildring og forladt af Lune, at det endmere styrkede den Mening, at comisk dramatisk Digtertalent ganske var uddøet i Danmark.

— I de oversatte Skuespilnyheder fik Publikum et Provefort af de i Udlandet for Diebliffet meest moderne Genrer: en engelsk Femactscomedie, „Mand og Kone“, maadelig Skildring af londonske Sæder, vittig i den Stil, at en naiv Pige, hvem man siger, at hendes Faders og hendes bestemte Brudgoms Godser ligge nærved hinanden, svarer:

„Derfor er det jo ikke sagt, at vi skal ligge nærved hinanden;“ et tydsk Skjæbnedrama af Houwald, „Den løste Forbandelse“, med lutter under en grusom Tilskikkelses Lune passivt suffkende Personer, der; selv karakterløse, kun udtrykte sig med Digterens elegisk skjønne Lyrik i rimede Vers; en weisenthurnsk Conversations-Comedie, „Det sidste Middel“, med en ikke delicat skildret quindelig Hovedperson, en behagelig, flydende Dialog og af et godt theatrisk Tilnit; en kogebueft halvt rørende og heelt usandsynlig Bagatelle, „Det deelte Hjerte;“ en tydsk Farce af P. A. Wolff, „Puddelen Hector“, hvis Moersomhed éne ligger i Satiren, som var saa temporair og aldeles local germanisk, at den her ikke vakte mindste Interesse; og endelig et stort droit-comisk Lystspil, „Fugleskydningen“ af Claren, den da i Tydskland forgudede pseudonyme Forfatter af carikerede Comedier og jodtjærmeriske Romaner. Af disse Nyheder var den sidste den eneste, som mødte Opposition, men ogsaa den eneste, der satte Massen i Hentykkelse, hurtigt blev et Livstykke og i kort Tid gav en Mængde stærkt besøgte, umaadeligt beleete og entusiastisk applauderte Forestillinger. Hvorvel Skytteseftene i de tydske Smaabyer ere meget forskjellige fra Fugleskydningerne i vore Rjbstæder, var der, i den overdrevne Skildrings groteske Situationer, Farcefigurer, hjertensoprigtige Glskende og en præfende Fyrste, nok til at forlyste Menigmand og, da Udsørelsen af alle Roller var fortræffelig, endog til for een Gang at more den dannede Tilskuer. Frydendahl, som Trampel, bar Prisen: den Rigdom af Lune og comisk Kraft, der var udbredt over den meget karakteristiske Fremstilling af den dumme, broutende og selvtillidsfulde Epidæborger, gjorde denne Rolle til et Mesterværk af burlesk Spil; Amtsskriveren

Callat, der i Stykkets Nyhed var en uheldig Rolle af Lindgreen, blev siden ved Rosenkilde til en meget original og moersom Person; Stage fik en ikke just naturlig, men overmaade loierlig Figur ud af von Stauden; og Mad. Zinck var, ved sin gratiøst simple Naturlighed og indtagende Raivetet, en uovertræffelig Lotte.

Ogsaa de musikalske Nyheder i denne Saison vare af alle Arter. Først kom et svagt fransk Stykke „Markedet i Nabolandsbyen“, i tre Acter, med en livsuld og i enkelte Partier piquant, men ikke udmærket Musik af Boyeldieu. Det blev overhovedet godt udført, ja af Cetti og Frydendahl, som Frontin og Remi, endogsaa ganske fortræffeligt, men gjorde dog ingen Lykke. Derpaa fulgte en alvorlig Opera, „Lanassa“, med en i den ædleste italienske Stiil af en Tydsker, Simon Mayr, componeret Musik, der var et Mesterværk, fornemmelig ved en, i deilige Melodier og storartede Ensemblestykker, ypperligt gennemført Charakteristik. Ved sit eget Bærd, Jfr. Löfflers baade i Spil og Sang glimrende Udførelse af Titelrollen og Cettis herlige, kraft- og sjælsfulde Foredrag af Montalbans Partie vandt dette udmærkede Værk, endstjøndt et Par vigtige Roller ikke skete deres Ret, et overordenligt levende Bisald, og det var meget usfortjent, at det efter den sjette Forestilling blev overgivet til Glemsel. I den næste Musiknyhed fik man atter en af en Tydsker componeret italiensk Opera, Meyerbeers „Romilda og Constance“, men den var af en heelt anden Charakter. Den sildigere saa berømte Musikedigter havde dengang gjort Afkald paa al kunstnerisk Selvstændighed, for blot at efterligne Rossini, endstjøndt dennes musikalske Natur var meget forskjellig fra hans, hvorfra han ogsaa kun var naaet til at forfærdige en Musik, i hvilken der af og til frembrød

stærke Glimt af et ualmindeligt Talent fra en holdningsløs Masse bizart udtrykte Reminiscentjer af hvad der mere var Mesterens ukunstneriske Egenskaber, end Udgydelser af hans musikalske Tankesylde. Trivielle Melodier, karakterløse Bravourtirader og tom, udtryksløs Larmen afveglede i en vild Forvirring, der ikke selv gav Mandstændelse og heller ikke, ved sin Bevægelighed, lod No til den, naar der nu og da kom et Motiv, hvoraf den kunde ventes. Allerede inden Opførelsen yttrede Publikum meget Misnøie med, at man ogsaa til den anden af de to nationale Festsforestillinger vilde give en italiensk Opera, hvorvel Partierne til „Jægerbruden“, som man ventede med stor Længsel, laae færdige til Uddeling. Da nu Meyerbeers Musik i en utaaelig Længde ideligen afhaspede sære og kjedsommelige Trivialiteter blev Utilfredsheden saa stærk og almindelig, at der endogsaa ved selve Festsforestillingen flere Gange frembrød Mishagshyttringer. Denne Uansændighed oprørte Hoffet, der desuden havde givet sig Troen paa, at en italiensk Musik, især naar den var valgt af Siboni, ubetinget maatte være en rigtig fin Kunstsmags Bisald værdig; endeel unge Gardeofficerer besluttede at vise baade deres Loyalitet og musikalske Intelligents, ved, med egne og Hjælperes Hænder, at forjvare „denne særdeles interessante og originale Musik“ imod dem, som de høit under Festsforestillingen havde tilkastet Benævnelsen „raa Pøbel.“ Oppositionen begyndte ved de følgende Foredstillinger med, strax efter Dækkets Dpgang, at efterabe den rigtignok meget umusikalske harmoniserede Gylpen i et Chor, og fortsatte nynnende at parodiere alle grelle og platte Steder; der flappedes og raabtes ideligt Bravo paa den ene Side, blev hyset og udleet paa den anden; der vrængedes, miauedes og gryntedes af de Utilfredse,

men sagte, fordi det Slags Mishagsyttringer var forbudt under Forestillingen; der skraaltes og jubledes ved enhver Cadence af de Tilfredse. Det afgjørende Slag efter Stykket skulde udgaae fra Parterret. Slagter Henriksen, som „aldrig var for at ligge Directionen paa Nakken“, tog naturligviis med hele sin Cohorte Klappernes Partie, og han fik en anselig Forstærkning, ved at der hvergang, henimod Forestillingens Slutning, pludseligt kom et Slæng troieklædte Haandværkere og med Bræder paa Hænderne udstyrede svære Gardefarle, som havde Ordre at gjøre som han i Et og Alt, hvilket de ogsaa efterkom saaledes, at de fleste Pibere ansaae det for raadeligt ved de tre sidste Forestillinger at tye til Parkettet og Logerne, for at beholde hele Lemmer. Stoien ophørte ikke engang ved Gongongens Lyd; de leiede brutale Klappere meente, at om ogsaa Mishaget dermed skulde være forbi, maatte Bisaldet, da det jo var det, som det var Stykkets Formaal at opnaae, vel have Ret til at blive ved. Følgen deraf var, at nogle Gardere bleve anholdte, og deres Forklaring om hvorledes de kom til at tage sig saa ivrigt af Kunsten, gav adskillige Oplysninger, der vare Hververne meget ubehagelige. Efter de fem Forestillinger, som Holstein havde allerhøieste Befaling om at give „til Trods for de Ildesindede“, blev Stykket henlagt. „Ja ja,“ sagde Holstein til Regisøuren, da denne sidste Gang slog Gongonen over det, „nu har det dog fem Gange givet os fuldt Huus; ellers havde vi nok ikke faaet Mange paa det.“ Efter denne baade i sig selv og sine Virkninger larmende store Opera, fik man et stille gemtyligt lille Synge-stykke, „Kong Valdemar eller De danske Fiskere“, forfattet af en Franskmænd, bearbejdet af en Tydsker og med en mere net, behagelig idyllisk, end udtryksfuld dramatisk Musik af

Tydfkeren Weigl. Det optoges med Bifald, men havde, i en temmelig fvag Udforelse, ingenfunde den Tiltrækningskraft, fom man havde ventet at det nationale Gemne vilde give det. Endelig fluttedes Nyhedernes Række med Carl Maria von Webers ægte tydf-folkelige og dramatifk geniale Tonedigtning „Jægerbruden“, glimrende ved Originalitet, Charakteriftik, Melodierigdom, poetifk Aand og den beundringsværdige kunftnerifke Reenhed, hvorved den fra Begyndelfen til Enden er uden Plet af Effectjagerie og dog i fin Effect faa grandios. Directionen havde allerede længe haft denne Mufik, fom en Foræring af Componiften. At den ikke hidtil havde givet den, havde ikke fin Grund i en ringe Mening om den: Duverturen havde her ved Webers Concert vundet umaadeligt Bifald, det var velbekjendt, at hele Compositionen blev i Tydfkland ikke alene beundret fom den nyere Tids ftørfte dramatifk-mufikalfke Mæfterværk, men vandt en faadan Folkeyndeft, at alle Theatre gave den for overfyldt Huus, og der var gjort Directionen Anmodninger om snart at bringe den paa Scenen. Årsagen til at den ikke havde været at formaae dertil var en ganfke anden: den laae i Samiel. Holstein var „overbevift om, at Hds. Maj. Dronningen vilde tage det meget unaadigt op, om Directionen for det kongelige Theater lod opføre et Stykke, hvori Fanden kommer for.“ Det almindelige Forlangende var imidlertid blevet faa ftærkt, og Beftyldningen imod Siboni for, at han holdt den tydfke Mufik ude af Frygt for at den ftulde fortrænge den italienfke, faa nærgaaende, at Siboni jelv arbeidede for at faae Stykket opført. Holstein erklærede da tilfidft, at han med Glæde vilde indvilge det, naar det kunde omarbeides faaledes, at Samiel ikke kunde tages for Djævlen. Derfor

var det at Dehlenschläger maatte tildigte Oversættelsen en Scene, hvori Samiel kommer sammen med Titania: en meget uheldig Forbedring, da den mystiske Samiel derved blev trukken frem for Lyset og kom til at udtale sig imod det „nederdrægtige“ Koglerie, som han selv er Herre og Mester for. Imidlertid, dermed var Holstein tilfreds, dog maatte Stykket, selv saaledes renset fra Forargelsen, ikke gives paa Kongens Fødselsfest, da „man ikke kunde invitere Dronningen paa Noget, som hun maaskee vilde finde ugudeligt, men maatte lade det komme an paa, om Hds. Maj. maaskee selv vilde finde for godt at see det.“ Det herlige Bærf blev modtaget med stor Begeistring, hvorvel Udførelsen ikke var den heldigste. Rosenkilde havde, da Zinck var syg, overtaget Mag, hvori Publikum saameget mindre kunde finde ham hjemme, som det i den sidste Tid havde seet ham saa hyppeligt udføre flere comiske Roller, at Grindringen om dem forstyrrede det Indtryk, han med megen Flid søgte at opnaae; Cetti gav Kaspar med en god Maske og i Rollens Charakter, men savnede den høie Figur og kraftige Tale- og Syngestemme, hvormed Fremstilleren først kan gjøre den Virkning, som Tilskueren føler at Rollen er anlagt paa; Mad. Nielsen, som Mad. Rind nu var bleven, spillede muntert og takkeligt som Anna, men da hendes Stemme havde begyndt at faae noget Skrigende, kunde hun ikke fyldestgjøre i det nydelige Syngepartie. Kun en Gæste: Jfr. Brenøe, som Agathe, var, baade i Henseende til Spil og Sang, sin Opgave fuldkommen voksen og løste den paa en saadan Maade, at hun i denne fremfor nogen anden Rolle vil være uforglemmelig for Enhver, der havde den høie Aandsnydelse at see hende deri. Hendes hele Væsen og Bæren vare, i ethvert Blik, enhver lille Be-

vægelse, saa ganske opgaaede i den veemodigt blide, fromt gudsfrugtige og af stille, men inderlig Kjærlighed bekymrede Overførsterdatter fra Middelalderen, at det var som om man mærkede, at Bærelset i hvilket hun stod, laae i dyb, romantisk Skoveensomhed; og det herlige, følelsesfulde Foredrag, hvormed hun i friske, fyldige Toner udaandede sit Sværmerie, høitjublende frydede sig ved den Elskedes Komme og jomfrueligreen gjorde sin Bøn, henrev ikke blot Publikum til levende Bisaldsudbrud, men fik ved ægte Pathos en stor, gribende Virkning. Hendes Agathe vil for den, som har fulgt hendes hele Kunstnerliv, være det Skjønneste af det Skjønne deri. Det for Effecten af anden Act's Finale saa vigtige Maskinerie var ret godt, naar det virkede præcist, men dette blev kun ijeldent Tilfældet: der var som oftest en eller anden lille Forvirring, som rev Publikum ud af Stemningen; under Forestillingen for den svenske Kronprinds jaldt endogjaa Maanen ned.

Heinsvig gav vel i Comedien et Par Charakterer saaledes, at det vilde være vanskeligt at finde hans heldige Eftermand, og han havde været til stort Gavn ved Dygtighed til, under Sygdomstilsælde, med kort Barsel at give endog betydelige Roller ret tilfredsstillende; men hvad der tabtes med ham var kun lidet imod hvad der for Fremtiden blev vundet ved Christen Foerjom. Han var 27 Aar gammel, meget blond, hvad der dog ikke skadede ham paa Scenen, da han, ligesom Gjelstrup, næsten aldrig fremtraadte i sin egen Personlighed, og havde et stort, meget bevægeligt og efter hans Billie let foranderligt Ansigt, hvoraf han, ved mimisk Færdighed og fortræffelig Maskering, vidste at skabe mangfoldige ham fremmede, men til hans Rolle ligesaa naturligt svarende som originale og

pudseerlige Physiognomier. Over sin spinkle Figur besad han samme Forvandlingsmagt, saa at han var istand til at give den et høist forskjelligt og altid efter Opgaven karakterist Udseende. Han havde en dyb og usædvanlig stærk Bas i baade Tale- og Syngeorganet. Sangstemmen, der vel var kraftfuld, men ikke sonor og egal, stod ikke saaledes under hans Herredomme, at han kunde anvende den udenfor det Comiske eller i cantabile Partier, men over Talestemmen var han i den Grad Behersker, at han for enkelte snurrige Roller kunde bruge et høiere Register, end det, som var ham naturligt, og dog med Væthed nuancere Foredraget. Han var meget rig paa Opfindelse af eiendommeligt comiske Figurer, men langsom til fuldstændigt at indleve sig i store Charakterer, hvorfor han havde mange Vaudevilleroller og af Forfatterne blot skizzerede Personer, der strax fremtraadte som originalt tænkte og efter Naturen til Fuldendelse udførte Smaaafbildninger, da han derimod først ved at spille en meget betydelig Rolle flere Gange kunde naae til at give den med sit Genies hele Friskhed og Fylde. Hans rige Lune holdt sig næsten altid paa Sandhedens Gebeet og fremtraadte især ved overraskende, i psychologisk Henseende træffende rigtige, Smaa-træk og Betoninger. Jo fjernere en Rolle, naar den blot laae indenfor det Lavcomiskes Grændse, var fra hans Personlighed, jo naturligere og genialere opfattede og gav han den; hans Spidsborgere vare, i stor Forskjellighed, hver for sig Mesterværker, ei alene med Hensyn til comisk Kraft og Grundcharacterens Natursandhed, men ved den Fiinhed, hvormed han vidste at give enhver af dem Præget af Stand, Haandtering og Livsforhold, hvorfor de tillige, endog indtil Fingrenes Holdning og Bevægelser, bleve fuldstændige,

fra hans andre Fremstillinger udfilte, Individfildringer. Hans Debut vandt stormende Bisald, endssjøndt han, da han først ved sine kunstneriske Kræfters stadige Brug var istand til at oparbejde sig til Frihed og fuldstændig Dygtighed i deres Anvendelse, ikke dengang i en saa betydelig Rolle var hvad han sildigere blev. — Sophie Schalk var en meget ung Pige, som i et for Kammerpigefaget meget heldigt Udvortes, særdeles levende Dine og en fortræffelig Altstemme havde store physiske Gaver til at blive Mad. Liebes Efterfølgerinde, og naaede hun end ikke denne geniale Kunstnerinde i Energie og aandsfuld Diction, overtog hun dog efterhaanden hele hendes Fag med saa stor Duelighed, at hun blev af megen Betydning for Scenen især i Sangroller.

Strax efter Saisonens Slutning ansøgte Nyge om Afsted med 800 Rdlr. Bartyenge. Anledningen opgav han at være, „det uvenskabelige og ugunstige Sindelag, han troede at have havt Prover paa fra sine Jævnlinge, og som han frygtede for snart at ville lægge ham i Graven og derved berove hans fire uopdragne Born deres Forsorger.“ Han forsikrede, „at hverken Higen efter udvidet Magt, Lyst til forandret Virkefreds eller pecuniaire Hensigter havde fremavlet hans Beslutning;“ han ønskede kun, „at hans Born, hvis han skulde døe inden de selv kunde forsørge sig, kunde gjøre Regning paa en temporair Understøttelse af 150 Rdlr. for hvert eller 600 Rdlr. ialt,“ og erklærede, at „om Hs. Maj. vilde give ham dette Beviis paa allernaadigst Tilfredshed med hans Stræben og Virksomhed, da vilde det give ham Mod til at forblive i sin Post.“ Directionen stadfæstede for Kongen, at „der var et uvenskabeligt Forhold imellem Nyge og de fleste af hans Kamme-

rater," og androg paa, at der, hvad ogsaa blev bevilget, maatte gives ham det attraaede Tilsagn saaledes, at der til Summen medtoges de 400 Rdlr., som der vilde tilfalde Børnene af Theatrets Børneforjorgelseskasse og den almindelige Pensionskasse, og at de skulde beholde Understøttelsen indtil de havde fyldt det 20de Aar.

Fem og halvfjerdsfindstyvende Saison.

1822.

- M. 2. Sep. 1. Den Faderløse og Morderen.
 Ti. 3. - 33. Don Juan.
 To. 5. - 17. Munterheds Triumf.
 F. 6. - 18. Jeannot og Colin.
 L. 7. - 2. Faderløse og Morderen.
 M. 9. - 54. Apothekeren og Doctoren.
 Ti. 10. - 3. Faderløse og Morderen.
 To. 12. - 55. Apothekeren og Doctoren.
 F. 13. - 16. Intermezjet.
 L. 14. - 1. Barberen i Sevilla (Opera).
 M. 16. - 14. Hugo von Rheinberg.
 Ti. 17. - 16. Lille Rødhætte.
 To. 19. - 17. Hjemkomne Nabob.
 F. 20. - 2. Barberen i Sevilla (Opera).
 L. 21. - 11. Krigsretten.
 M. 23. - Prolog; 26. Jean de France (1ste Forestilling til Holbergs Secularfest).
 Ti. 24. - 24. Lyftige Passagerer.
 To. 26. - 3. Barberen i Sevilla (Opera).
 F. 27. - Holbergs Jubelfest (Forspil); 73. Honnette Ambition (2den Secularf.).
 L. 28. - 9. Jægerbruden.
 M. 30. - 10. Jægerbruden.
 Ti. 1. Oct. Holbergs Jubelfest; 27. Jean de France (3die Secularf.).

- To. 3. Oct. 21. Landebytbeatret.
 F. 4. - 34. Don Juan.
 L. 5. - Holbergs Jubelfest; 84. Politiske Randestøber (4de
 Secularf.).
 M. 7. - 4. Christian den Fjerdes Dom.
 Ti. 8. - 26. Røverborgen.
 To. 10. - Holbergs Jubelfest; 33. Ulykkelige Skibbrud; Efter-
 spil (5te Secularf.).
 F. 11. - 10. Educationæraaden; 43. Nonnerne.
 L. 12. - 9. Tro Ingen for vel; 35. Skatten; 30. Skue-
 spilleren imod sin Billie.
 M. 14. - 17. Lille Rødhætte.
 Ti. 15. - 22. Korsridderne.
 To. 17. - 3. Løste Forbandelse; 6. Kong Baldemar.
 F. 18. - 34. Ulykkelige Skibbrud; 73. Fanden er løs.
 L. 19. - 56. Apothekeren og Doctoren.
 M. 21. - 18. Munterheds Triumf.
 Ti. 22. - 11. Jægerbruden.
 D. 23. - Concert af Schaick, Bassethornblæser.
 To. 24. - 5. Christian den Fjerdes Dom.
 F. 25. - 12. Tancredo.
 L. 26. - 62. Jacob von Thybo; 98. Amors og Ball.
 Luner.
 Ti. 29. - 1. Preciosa.
 D. 30. - 2. Preciosa (f. M.).
 To. 31. - 31. Skuespilleren imod sin Billie; 19. Jeannot
 og Colin.
 F. 1. Nov. 30. Epigrammet.
 L. 2. - 3. Preciosa.
 M. 4. - 12. Salomon's Dom (Aldonia, Fr. Abrahamsen
 o: Mad. Kragh).
 Ti. 5. - 55. Dyveke.
 To. 7. - 4. Preciosa.
 F. 8. - 35. Medbeilerne.
 L. 9. - 10. Landstedet ved Kongeveien; 16. Nye Jorde-
 godsæier; 10. Idprøven.

- M. 11. Nov. 19. Hafon Jarl.
 Li. 12. - 13. Tancredo.
 Lo. 14. - 4. Faderløse og Morderen; 111. Vaskepigerne.
 F. 15. - 5. Preciosa.
 L. 16. - 12. Skriftemaalet; 41. Indtoget.
 M. 18. - 4. Barberen i Sevilla (Opera).
 Li. 19. - 35. Lykkelige Skibbrud; 59. Nina.
 Lo. 21. - 29. Sovedrikken.
 F. 22. - 9. Letfindige Løgner; 17. Nye Jordegodsseier.
 L. 23. - 1. Conradin.
 M. 25. - 25. Beien til Odelæggelse.
 Li. 26. - 16. Figaros Giftermaal (Opera).
 Lo. 28. - 2. Conradin.
 F. 29. - 13. Salomons Dom.
 L. 30. - 27. Røverborgen.
 M. 2. Dec. 35. Don Juan.
 Li. 3. - 3. Conradin.
 O. 4. - **Concert af Braase, Violinist, og Jfr. Braase, Pianistinde.**
 Lo. 5. - 59. Viinhøsten.
 F. 6. - 47. Bigen fra Marienborg.
 L. 7. - Prolog til Brams Minde; 14. Høgtæftabskolen.
 M. 9. - 4. Conradin.
 Li. 10. - 12. Sargino.
 O. 11. - 12. Hvilken af dem er Bruden? (f. Li.).
 Lo. 12. - 68. Geert Westphaler (1 A.); 42. Indtoget.
 F. 13. - 12. Jægerbruden.
 L. 14. - 7. Fuglestydningen.
 M. 16. - 25. Adolf og Clara; 39. Hemmeligheden.
 Li. 17. - 15. Høgtæftabskolen.
 O. 18. - **Concert af G. Zinck.**
 Lo. 19. - 13. Jægerbruden.
 F. 20. - 39. Bagtalelsens Skole.
 L. 21. - 17. Figaros Giftermaal (Opera).
 M. 23. - 24. Bortførelsen fra Scrailet.
 F. 27. - 60. Viinhøsten.

- Q. 28. Dec. 1. Skuespillerfjlskabet.
 M. 30. - 2. Skuespillerfjlskabet.
 Ti. 31. - 7. Kong Baldemar; 40. Hemmeligheden.
 1823.
 To. 2. Jan. 36. Don Juan.
 F. 3. - 6. Sidste Middel; 8. Zephyr og Flora.
 Q. 4. - 38. Cendrillon.
 M. 6. - 40. Bagtalelsens Skole.
 Ti. 7. - 61. Vinhøsten.
 D. 8. - 3. Skuespillerfjlskabet; 9. Zephyr og Flora (f. To).
 To. 9. - 18. Lille Rødhætte.
 F. 10. - 8. Fugleskydningen.
 Q. 11. - 7. Maria Stuart.
 M. 13. - 45. Landsbypigen.
 Ti. 14. - 18. Hjemkomne Nabob.
 D. 15. - **Concert af Wexschall.**
 To. 16. - 14. Salomons Dom.
 F. 17. - 48. Hververne.
 Q. 18. - 46. Landsbypigen.
 M. 20. - 36. Melampe; 10. Zephyr og Flora.
 Ti. 21. - 5. Barberen i Sevilla (Opera).
 To. 23. - 45. Kun sejt Netter.
 F. 24. - 18. Figaros Giftermaal (Opera).
 Q. 25. - 6. Preciosa.
 M. 27. - 28. Embedsiver; 74. Fanden er løs.
 D. 29. - 1. Titus (f. Ti.).
 To. 30. - 17. Slottet Montenero.
 F. 31. - 8. Kong Baldemar; 32. Skuespilleren imod sin
 Billie; 112. Vaskepigerne.
 Q. 1. Feb. 14. Jægerbruden.
 M. 3. - 32. To Dage.
 Ti. 4. - 12. Hagbarth og Signe.
 To. 6. - 33. Pernilles forte Frøkenstand; 62. Rolf Blaa-
 skæg.
 F. 7. - 37. Don Juan.
 Q. 8. - 58. Herman von Unna.

- M. 10. Feb. 81. Jeppe paa Bjerget; 99. Amors og Ball.
Luner.
- Ti. 11. - 9. Fugleskydningen.
- To. 13. - 25. Bortførelsen fra Serallet.
- F. 14. - 52. Gulddaasen.
- L. 15. - 18. Soconde.
- M. 17. - 10. Fugleskydningen.
- Ti. 18. - 63. Jacob von Thybo; 50. Bjergebøndernes Born.
- To. 20. - 2. Titus.
- F. 21. - 3. Titus.
- L. 22. - 23. Korsridderne (Werligh d. s. Balduin; Romuald, Kongstedes sidste Rolle).
- M. 24. - 19. Soconde.
- Ti. 25. - 26. Bovelige Prøve; 46. Romeo og Guilietta.
- D. 26. - Concert af Petersen, Clarinetist.
- To. 27. - 11. Fugleskydningen.
- F. 28. - 1. Robinson i England.
- L. 1. Marts. 14. Tancredo. (Kongstedes Dødsdag.)
- M. 3. - 11. Educationæraaden; 44. Konnerne.
- Ti. 4. - 1. Edmond og Caroline; 28. Fruentimmerhaderen.
- To. 6. - 59. Herman von Anna.
- F. 7. - 21. Deodata.
- L. 8. - 41. Hegerie eller blind Alarm; 75. Fanden er los.
- M. 10. - 39. Pudseerlige Arvinger; 2. Edmond og Caroline.
- Ti. 11. - 2. Robinson i England.
- D. 12. - 48. Pigen fra Marienborg (s. L.).
- D. 12. - Concert af Tiemroth.
- To. 13. - 19. Figaros Giftermaal (Opera).
- F. 14. - 4. Skuespillersekskabet.
- L. 15. - 20. Joseph og hans Brødre.
- M. 17. - 10. Tro Ingen for vel; 47. Romeo og Guilietta. (Romeo, Bournonvilles sidste Rolle.)
- Ti. 18. - 30. Sovedrikken. (Rose, Mad. Zinckes sidste Rolle.)
- D. 19. - 17. Den Døvstumme (s. M.).

- To. 20. Marts. 42. Hererie eller blind Alarm; 11. Zephyr og Flora.
- F. 21. - 19. Paadigtede Galstak; 43. Indtoget.
- M. 31. - **Concert for Blindeinstituttet.**
- Ti. 1. April 46. Bogstavelige Udtydning; 1. Feil paa begge Sider.
- D. 2. - 11. Ildproven; 40. Budseerlige Arvinger; 20. Paadigtede Galstak (f. To.).
- To. 3. - 21. Joseph og hans Brødre.
- F. 4. - 19. Munterheds Triumf.
- L. 5. - 22. Deodata.
- (Den 6te, Mad. Zinck's Dødsdag.)
- M. 7. - 3. Robinson i England.
- Ti. 8. - 7. Tilmurede Bindue; 20. Jeannot og Colin.
- To. 10. - 4. Robinson i England.
- F. 11. - 47. Landsbypigen.
- L. 12. - Forspil til Mad. Zinck's Minde; 56. Dyveke.
- S. 13. - Concert af Fürstenau, Fløitenist.
- M. 14. - 62. Biinhøsten.
- Ti. 15. - 5. Skuespillerfælleskabet.
- D. 16. - 37. Ulykses von Ithaca (f. F.).
- To. 17. - 15. Jægerbruden.
- F. 18. - 5. Conradin.
- L. 19. - 19. Lille Rødhætte.
- M. 21. - 15. Palnatøke.
- Ti. 22. - 12. Kjærlighedsintriguen i Binduerne; 69. Geert Westphaler (1 A.).
- L. 26. - 28. Røverborgen.
- S. 27. - **Concert af Schuncke, Valdhornist.**
- M. 28. - 4. Titus.
- Ti. 29. - 22. Landsbystheatret.
- D. 30. - 15. Tancredo (f. To.).
- To. 1. Mai. 27. Bovelige Prøve; 47. Bogstavelige Udtydning; 33. Skuespilleren imod sin Billie.
- F. 2. - 6. Barberen i Sevilla (Opera).
- L. 3. - 5. Robinson i England.

- M. 5. Mai. 13. Kjærlighedsintriguen i Vinduerne; 10. Rige
Bei er den bedste.
- Ti. 6. - 13. Skriftemaalet; 44. Indtoget.
- F. 9. - 2. Feil paa begge Sider; 1. Salvator Rosa.
- L. 10. - 38. Don Juan.
- M. 12. - 20. Figaros Giftermaal (Opera).
- Ti. 13. - 6. Christian den Fjerdes Dom.
- D. 14. - 8. Correggio (Ifr. Pætges 3: Fru Heiberg,
Giovanni) (f. L.).
- To. 15. - 7. Barberen i Sevilla (Opera); 11. Kjærlighed
paa Landet.
- F. 16. - 19. Hjemkomne Nabob; 12. Kjærlighed paa
Landet.
- Ti. 20. - 2. Salvator Rosa; 36. Skatten.
- D. 21. - 37. Erasmus Montanus; 13. Kjærlighed paa
Landet (f. M.).
- To. 22. - 1. Felicie.
- F. 23. - 11. Rige Bei er den bedste; 38. Erasmus Montanus.
- L. 24. - 46. Ungdom og Galiskab.
- S. 25. - Concert af Tosoroni, Balshornist.
- M. 26. - 9. Correggio.
- Ti. 27. - 47. Ungdom og Galiskab; 14. Kjærlighed paa
Landet.
- To. 29. - 1. Doctor og Kok i Compagni; 3. Salvator
Rosa; 12. Zephyr og Flora.
- F. 30. - 2. Felicie.
- L. 31. - 45. Emilie Galetti (Orfina, Ifr. Astrups sidste
Rolle) (f. Ifr. Astrup).

(Bed et Selskab af Skuespillerne.)

(8. Juni død N. T. Bruun.)

- Ti. 15. Juli. 1. Peter og Paul; 1. De borgerlige
Stævnemøder.
- Ti. 22. - 4. Saragosas Belciring; 1. Den Forsigtige.
- Ti. 29. - 9. Stille Vand har den dybe Grund; 1. Post-
mesteren.

- Di. 5. Aug. 1. Den skinsyge Kone (2 A.); 2. Den Forsigtige; 2. Borgerlige Stævnemøder.
- Di. 12. - 10. Stille Vand har den dybe Grund; 1. Nummer 777.
- Ø. 15. - 1. Roverne.
- Di. 19. - 2. Roverne.
- To. 21. - 1. De to Frimurere; 6. Geert Westphaler (3 A.)
- Ø. 23. - 2. Postmesteren; 1. Beskæmmet Skinsyge.

Der var fra denne Saisons Begyndelse indrettet et Andet-Parket, hvortil dog ikke Damer gaves Adgang, og Parterret havde faaet Bænke. Da ingen Plads var numereret, maatte Billethaverne, ligesom tidligere, samle sig ved Indgangene, for, naar der en Time forend Skuespillet blev aabnet, at trænges og flaaes om at komme først til de gode Pladser. Billetpriserne vare:

Første Parket og første Pladsloge 8 Mark.

Andet Parket og anden Pladsloge 6 —

Parterret 4 —

Galleriet 3 —

Publikums Tillid var betydeligt steget ved Collins Indtrædelse i Directionen. Abonnementet for denne Saison gif 8000 Rdlr. høiere end for den foregaaende og omtrent 16000 Rdlr. høiere end for Saisongen 1820—21. Det af Staten forlangte extraordinaire Tilskud begyndte, som Folge deraf, at blive meget ringere, endskjondt Indtægten af de enkelte Billetter ikke i denne Saison naaede til mere end 53,970 Rdlr.. som var 4200 Rdlr. mindre end i den forrige.

Saisonnens store Tildragelse skulde være Hoitideligholdelsen af at den danske Skueplads for 100 Aar siden ikke blot aabnedes, men, ved blandt sine allerførste Fore-

stillinger at give et holbergsk Mesterværk, som siden efterfulgtes af saamange, at de bleve dens Repertoires naturlige Grundvold, indviedes til at blive national. Denne Begivenhed, som, formedelst den overordenlige Indflydelse Theatret havde havt paa Folkets Cultur og Sæder, maatte være af stor Betydning for det Almene, kunde naturligviis i saa lang Tid forudsees, at det var let at træffe Foranstaltning til, saavel ved de holbergske Stykkers Fremdragelse og muligst hyperlige Opforelse, som ved fra Scenen at vække Publikums levende Erkjendelse af deres store kunstneriske og nationale Betydning, at gjøre den til en Høitidsfest, der i og for sig var en glimrende Hylдинг af den ogsaa i mange andre Retninger af Folket høitfortjente Digter, og kunde lede Almeenheten til dybere Følelse af den nationale ægte Comedies Værd. Feiret med den Værdighed, som den fuldeligen havde Krav paa, maatte denne Høitidelighed blive af kraftig Indflydelse paa Folkesmagen og fastne den Grund, der skal og maa være den danske Scene den eiendommelige, for at den kan staae uroffelig i sin Nationalitet og, under Omstifteligheden af de øieblikkelige Stemninger, hvori Mode og fremmed Digting kunne sætte Mæksen, bevare et eget Præg. At Festen vilde i høieste Maade blive sin Gjenstand og Skuepladsen værdig, burde saameget mere kunne ventes, da Rahbek, som ikke blot erklærede sig at være Digterens varme Beundrer, men havde været hans hyperlige Fortolker og en ivrig Angriber paa de foregaaende Bestyrelser, naar de, efter hans Mening, forsømte at vise den holbergske Comedie største Omhu og Agtelse, nu var Directeur og naturligviis i denne Sag, der allerede ved at have Publikums levende Interesse for sig forpligtede hans Colleger

til at lade ham være den Ledende, vilde saae aldeles frie Hænder. Men ligesom de holbergſke Comedier juſt under de Beſtyrelſer, hvoraf Rahbek var Medlem, havde maattet lide ſtorſt Tilſidesættelſe for trivielle Koroſtykker og ſammenſaſtede Caricaturſpil, ſaaledes blev deres Jubelfeſt under ham feiret ſaa tarveligt, ſom kun muligt, naar den dog, fordi Anſtændighed bød det, maatte holdes. Da Holbergs ſtore Stykker almindeligen gave godt Huus, ſkulde man troe, at Directionen havde, Kaſjen til Fordeel, i de nærmefl joregaaende Saiſonner ſogte at fremhæve det foreſtaaende Jubilæums Betydenhed for Publikum ved deres jævnlige og omhyggelige Opforelſe; men tvertimod: af Holbergs Anvendelſe i Repertoiret maatte Publikum ſnareſt antage, at den hele Beſtyrelſe, ligesom dens Chef og Fruen i Dohlenſchlägers Forſpil, var af den Mening:

„Holberg er ikke længer Mand for os,

— — — Han paſſer ſig

Ei meer for vore Tider. Unge Piger

Kan ikke ſee hans Løier uden Rodmen;

Selv giſte Koner maae ſlaae Diet ned;“

hvorfor man burde ſpille ham ſaa ſjældent ſom muligt og egenlig kun i den høieſte Nød. Holberg var, med Smaat og Stort, givet

Saiſon 1819—20 i 5 Stykker med 7 Foreſtillinger

— 1820—21 i 10 — — 14 —

— 1821—22 i 8 — — 13 —

og af diſſe Koroſtillinger var i hver Saiſon een offret Faſtelavnsmændag og Fleertallet fratvunget Chefen af den haarde Nød. Saaledes var den Ure, hvori Holberg af Beſtyrelſen blev holdt, da den ſkulde forherlige Mindet om at han for 100 Aar ſiden havde været Skaber af den danſke

Skueplads. Meget tabte Festen i Værdighed ved at dens saa Dage ikke fulgte paa hverandre, men der imellem dem gaves Forestillinger, hvis Charakter var den aldeles modsat; ja af hvilke een endogsaa var en Festsforestilling af anden Art, nemlig den høitidelige Modtagelse af Kongen, som efter en Sygdom første Gang besøgte Skuespilhuset, i hvilken Anledning han, som ikke hødrede nogen af Holbergfestens Forestillinger med sin Nærværelse, havde, midt under Nationalhøitiden, befalet Opførelsen af en russisk Opera. Desuden, man kunde ikke til de fem Dage tilveiebringe flere end fire Stykker, og disse vare ei alene langtfra besatte med Theatrets bedste Kræfter, men saa utilstrækkeligt indøvede, at „Jean de France“ blev maadeligt, „Den honnette Ambition“ endog meget slet udført. Rahbek udgav et lille Skrift: „Bidrag til den danske Skuepladses Historie,“ som, hvorvel samlet i Skynding og meest af Aviser, var fortjenstligt, ved godt at veilede til Bestemmelsen af den chronologiske Orden i Begivenhederne ved Theatret i Grønnegaden; men han tog sig ikke i mindste Maade af Theatrets Forberedelser til Festen, hvorvel han allerede som Directeur burde have følt sig forpligtet dertil. Hans hele Virksomhed ved en Fest, som man skulde have troet maatte fremkalde hans fulde Energie, indskrænkede sig til, at han begyndte og endte den med en Prolog og en Epilog, som hverken forøgede hans eller Holbergs Hæder, men gave Anledning til endel Rierie, da baade Skuespillerne og Publikum yttrede Misnoie med, at han af personlig Undest for Mad. Andersen havde gjort hende til sine Tankers Tolk i Begge, endstjondt det vilde have været mere passende at lade idetmindste Prologen fremføres af en ældre Skuespillerinde. Havde Dehlenichläger ikke i sit Forpil, der burde have

aabnet Festen, men, for at gjøre Prologen Plads, først kom frem ved anden Forestilling, med Lune, Aand og Folelse ganske fortræffeligt fremhævet det Betegnende i Holbergs Virksomhed og derved ret levendegjort baade Kunstnerne og Tilskuerne Grindringen om ham, som

„— tændte Faklen, afhug mange Tidsler,
Reoled Jorden, rødded Stene bort,
Og luged Ukrud i den store Have,
At Fremtids gode Frugter kunde trives,“

da vilde Ingen let, uden at see det staaende paa Placaten, have formodet, at disse karrigt udspyrede Comedier, hvis Udførelse ikke hævede sig over det Alleralmindeligste, gaves til festligt Minde om den Digter, som med dem havde for 100 Aar siden grundlagt Skuepladsen. Hvad der ellers fra Theatrets Side blev gjort for at give Festen Glæde, var alene, at Directionen, efterat den var bleven gjort opmærksom paa det Passende deri, lod, fra tredie Forestilling, hænge en Krands af Grønt og Evighedsblomster om Holbergs i Tilskuerpladsen malede Medaillon. Den Begeistring, som Forspillet vakte hos Publikum, viste noksom, at derjom Stykkerne vare gjenmemgaaende blevne besatte med de Dygtigste og havde faaet en omhyggelig, liv- og aandfuld Udførelse, vilde Almeenheten have følt sig dybt greben af den holbergiske Comedies ægte danske Bid og Lune; men saaledes som den selv fremkom ved sin Jubelfest, var den saalidet istand til at fremkalde Jubel og fastholde Interessen, at af de opførte Stykker blev det ene, „Den honnette Ambition“, ikke efter Festforestillingen opført førend sex Aar efter; de to ikke givne oftere i den Saison, og det fjerde, „Det lykkelige Skibbrud“, i den kun spillet to Gange til. Hvad der ellers i Saisonnen kom frem af

Holberg var, foruden Fastelavnspforestillingen, for de fem Gange ved nødvungne vœibliffelige Repertoireforandringer, og alle hans Stykkers Opførelse vidnede, baade ved Rollebesætning og scenistf Behandling, kraftigt om, hvor lidet det var sand Afgtelse for hans Genie, der foranledigede den. Saaledes feiredes, under Holsteins og Rahbeks Bestyrelse, Hundredeaarshfesten for ham, som er

„Din Ligemand, om ei Din Mester, Molière,“

for den danske Skuepladsens Stifter og Stotte, for ham, som, ved sine til Skuepladsen forærede Mesterværker, ofte har afhjulpet den Nød, hvori Bestyrelserne satte sig ved Bestræbelser, som gif ud paa at fortrænge og tilside-sætte ham.

En anden Mindesfest for en dansk og fortjent dramatisk Forfatter faldt endnu kummerligere ud. Udførelsen af Brams fortræffelige „Egteskabskolen“ var saa mat og usikker, at Stykket efter Mindesforestillingen kun slæbte sig een Gang over Scenen og da ved det tomme Huus saaledes skræmmede Directionen, at der aldrig mere blev opført Noget af den Digter, i Anledning af hvis Tab den holdt Sorgesfest.

I „Conradin,“ Saisonens eneste ny Sørgeespil, havde E. Boye gjort megen Bold paa Historien, uden derved at opnaae nogen tragisk Virkning. I et Par af Hovedrollerne var der vel Anstrøg af Charakter, men ingen dannede en fuldstændig eller poetisk Personlighed, som kunde vække Interessje for sig. Stykket var et af de mange Sørgepilsforsøg, som blot vidne om Routine og Herredomme over Sproget, men ikke kunne vække Deeltagelse, selv om de blive ypperligt fremstillede, hvilket ingenlunde var Tilfældet med dette. Kun Nielsen ud-

mærkede sig ved varmt, sjælsfuldt Spil i Titelrollen; de andre Rollehavende vare kolde som Stykket, der dog, uagtet en temmelig stærk Opposition ved anden Forestilling, vandt Bifald, men ikke i den Grad, at det kunde holdes paa Scenen udover Saisonnen. Dehlenschlägers „Robinson i England“ blev mærkvaerdig baade ved sig selv og ved Modtagelsen. Digteren havde med et heldigt valgt Stof meget findrigt fremstillet det Udle og Poetiske i dets Modjætning til og tvungne Forbindelse med det Platte og Prosaiske; det Følelsesfulde og Pathetiske fremhævedes ved det latterligt Trivielle, som i sin affecteerte Vigtigheds-laden blev af stærk lavcomisk Virkning. Stykkets Idee var gennemført ved et Par genialt opfundne og herligt ud-malede Charakterer — hvoraf navnlig Defoes var et, i Henseende til baade psychologisk og digterisk Behandling, beundringsværdigt Mesterstykke, — og endeel med sikker Haand i raske Træk fjækt henkastede Charaktereskizzer. Compositionen havde vel sine svage Sider, men Enhver, der, upaavirket af Cotterie og en blaseret Kritiks avindssyge Epidesindigheder, aabner sit Gemyt for det naturlige Indtryk af et Drama og selvstændig dommer efter sin Følelse, maatte i dette Stykke erkjende et ægte Digterværk, som derfor burde modtages med Glæde og Kjærlighed. Dertil blev det i det Hele fortræffeligt spillet; Selsk, den gamle Somand, den under de ham nu aldeles fremmede Forhold i Hjemmet nedboiede Robinson, der længes efter den eensomme, fredelige D og med faderlig Kjærlighed vaager over sin Will, blev med gribende Sandhed givet uovertræffeligt af Nyge; formaaede Stage end ikke at lade det Poetiske i Skildringen af Defoe komme til fuldt Frem-brud, var hans Fremstilling dog et særdeles interessant

Charakteerbillede; Nielsen lagde ved sit sjælsfulde Foredrags Magt i Will en saadan Naturlighed, Følelse og naiv Trohjertighed, at denne Rolle blev noget aldeles Nytt i Elferspil og ved den ædle Simpeltid, hvormed Gemyttets poetiske Fylde fremtraadte, var af henrivende Virkning; Frydendahl, som Grab, og Rindgreen, som Twastle, dannede to ypperlige Figurer i Stykkets Prosaliv; og endelig overraskede Rosenkilde ved en hoist original og i al sin Løierlighed naturtro Fremstilling af Peter Grab. Han havde just da, ved flere raak paa hverandre følgende ypperligt udførte Charakteerroller af meget forskjelligt Præg, endelig tiltvunget sig almeen Erkjendelse af et ualmindeligt comisk Genie. For den holbergiske Comedie, hvori det endnu dengang var vanskeligt at fyldestgjøre Publikum, blev han allerede betragtet som en vigtig Støtte. Stygotius havde, med Rette, været henregnet til Haacks ypperligste Roller, men af Rosenkilde, hvis store comiske Styrke fornemmelig laae i, at han lod Naragtigheden fremtræde med Alvor og i hellig Overbeviisning om sin dybe Fornuftmæssighed, gaves den lærde Pedant endnu pudseeligere, idet han langt mere, i høitidelig Mine, ved et tungsindigt Blik og med det langseltsvalte, men resignerte Hjertes veemodsfulde Stemme, udhævede hans elegiske, stille jukkende Kjarlighed; hans Erasumus Montanus med den unge indbildte Students overmodige, sikkre Tone og den butte, tvære Eftergivenesshed og Ironie, som han var den Første, der lagde i Omvendelses-scenen, blev saameget mere beundret, da Publikum overraskedes ved at han aldeles naturligt fik noget saa Moersomt ud af en Rolle, der altid var bleven anseet for „en tør Hund“; i „Ulykses“ havde han spillet den trojanske Bonde med en rolig, meget snurrig Torhed,

der var af saa stærk comist Effect, at næsten hver Replik fremkaldte et Udbrud af Skoggerlatter og den lille Scene vakte stormende Bisald; og endelig havde hans Rossiflengius, udmærket ved de mange fine Nuancer, han lagde i den særdeles simpelt naturlige, men dog eiendommelige og med rigt Lune' gjennemførte Skildring af den sledste Kryber, været et af de saa Glands-partier i den holberg'ske Jubelfest. Disse og andre betydelige Roller, hvorved han var bleven anseet Kunstner, vare dog alle af den Art, at man, da hans comiste Genie først havde viist sig umiskjendeligt, kunde formode dem passende for hans Alder og Naturgaver; i „Robinson i England“ forbausede han Publikum ved fuldstændigt at have omstøbt sig i Udvortes, Holdning og Bæsen til en opløben, godmodigt næsviis Skoledreng. Ved blot at vise sig vakte han en umaadelig Jubel, som den fortræffelige Udførelse fuldkommen retfærdiggjorde: den hele Figur var greben ud af Livet og dog laae der i Maaden, paa hvilken han, i enhver Betoning og Bevægelse, frit og elskværdigt gav den drengagtigt indbildte Flosethed, en original Snurrighed, hvorved denne Fremstilling blev noget aldeles Nyt, som ene han vilde være istand til at intendere og saa fuldendt at gennemføre. Man skulde troe, at et Stykke af Dehlenschläger, saa rigt paa herlige Scener og saa ypperligt spillet, havde, især paa en Tid, da de blot taalelige Nyheder vare yderst saa, fundet en entusiastisk Modtagelse, selv om det gav Marsag til enkelte Udsættelser. Men nei! allerede inden Udførelsen var der vakt stærk Fordom imod det. Man havde vel saavidt begyndt at ledes ved den kogebugeste Comedies Tendents, at man længtes efter noget Bedre, men dette forudsattes kun at kunne bestaae i Charakterernes fastere Holdning og

en renere Dialog; Formen maatte der, efter deres Anskuelser, som fornemmelig havde Indflydelse paa Meningen om dramatiske Arbejder, ikke være Tanke om at fravige, thi ei alene var den væsentlig den, hvori Holberg og Molière havde givet comiske Monsterstykker, men de berømteste franske og tydske Dramaturger havde saa ubetinget accepteret den, at den utvivlsomt maatte være den eneste rette, hvorunder et Stof af Lystpilnaturlig kunde behandles kunstmæssigt for Scenen. Det Ny og Dristige i at Dehlenschläger havde, i et Stykke, som var bestemt til Opførelse, ladet det poetiske Edle og det spidsborgerlige Maragtige vegle i stærke Modsetninger, syntes Rahbek slet ikke om, især da han fandt det Sidste ligesaa plat som det Første ophøiet. Han antog imidlertid ikke alene Stykket, men anpriste med megen Barme de alvorlige Scener og beklagede blot, at Digteren, „selv havde sluppet en kaad Momus ind i Helligdommen, for at gjøre Forstyrrelse med sine Optøier.“ Ingenlunde denne Ytring, som først fremkom efter første Forestilling og paa Theatret, men at Rahbeks dramaturgiske Meninger dengang vare mange ældre Studenteres, og at man til samme Tid da der paa Scenen taaltes saameget slet Almindeligt viste megen Strengthed imod det gode Ualmindelige, foranledigede en heftig Opposition, som gik saavidt, at der ikke blot under Jublen ved Rosenkildes Indtræden opstod stærk Hysken af Frygt for, at den gunstige Stemning for ham skulde gaae over paa Stykket, men at man endog paa samme Maade søgte at svække det levende Bisfald for den skønne Scene imellem Desoe og Selfirk i fjerde Act. Her var det Mænsken, som tappert kæmpede for det Poetiske imod de saakaldte Smagsdannede, hvis Kjendelse Directionen imidlertid

tillagde en saa stor Betydenhed, at Stykket blev henlagt; en Uretfærdighed, som senere Bestyrelser have gjort vel i ikke at forsøge at give Opreisning for, da Stykket ikke efter den Tid har kunnet faae en saa udmærket Udførelse, som der da blev det tildeelt. — Den haarde Medfart, der vistens den store og af den nationale Skueplads høisortjente danske Digters i det Hele fortræffelige, i enkelte Partier geniale Bærk, var saameget mere opværende da Saisonnens Aabningsstykke: „Den Faderløse og Morderen“, et fra Paris's Forstads Theatre hentet Melodrama, der skulde have Effect af Misgjerninger og greelle Theatercoups, blev, uagtet den maadelige Udførelse ikke kunde fremlocke en Smule Applaus under Fremstillingen, fire Gange givet med udeelt Bisald efter den, uden at Smagsdommerne fandt sig opfordrede til ved Mishagsyttringer at gjøre nogen Indsigelse imod en saadan Krænkelse af den danske Scenes Værdighed.

I denne Saison indførtes den Lyttspilart, som, især ved Scribe, der havde været dens saa talentfulde og frugtbare Behandler, at den allerede nu var bleven stabil paa den franske Scene, for Fremtiden skulde forsyne det danske Theater i en saadan Rigelighed, at den fik Overvægten i dets comiske Repertoire og bevirkede en betydelig Forandring i Spillestilen. Efterat der ikke mere hos Fleertallet af Personalet var Styrke til at tage det op med den ægte Charactercomédie, og Bestyrelsen ikke vidste i hvilken Aand og hvorfra den skulde gjøre Valg af et nu til dets Egener passende comisk Repertoire, var det en heldig Tilfældighed, at det blev just denne Art Lyttspil, der forskaffede sig Indgang; thi om de end — fordi det i dem var Situationerne, der gave Personerne Skin af Character,

men ikke virkelige Charakterer, der frembragte Situationer, — til en særdeles tilfredsstillende Udførelse af de fleste Roller allerede havde nok i en livlig Diction, Færdighed i at give den fremstillede Person et Præg af piquant Personlighed, og Skuespillerens behændige Anvendelse af Naturgaver, som Rollen kunde tilpassees, — altsaa i blot Virtuositet, — saa var der dog, da Forfatterne i Almindelighed grundigt havde studeret Dramaets Væsen og Teknik, i dem adskillige betydelige Roller, hvoraf geniale Mennekesfremstillere kunde udvikle ypperlige Charakterfildringer, og dertil bleve de ikke, baade i sig selv og formedelst deres Indflydelse paa Smagen, til Fordærvelse for Scenen, ved, som de kogebueste Lykspilsfabrikater, at have deres Hovedeffect i Affectation, Caricatur og platte Indfald. I Originalen, af Casimir Delavigne, hørte „Skuespillerielskabet,“ ved en meget skjon Versification og sin psykologisk Behandling, vel til den høiere franske Comedie, men saaledes som det her gaves, i en efter Lebrüns tydske Bearbejdelse af L. Kruse forfattet Oversættelse, der atter heelt igjennem blev, endog i Charakterbehandlingen, omarbejdet af A. E. Boye, var Sproget saa tørt og Personerne saa forhuttede, at der ikke af Stykkets Oprindelige var andet tilbage end Situationerne. Flere af disse havde vel nogen Effect, men da de ikke i Anlægget vare beregnede paa at blive Hovedsagen, sank den i Originalen interessante Comedie i Oversættelsen ned til et mat Situationslykspil, som ved et Par gode Scener vandt Bifald, men ikke blev nogen af de Spillende til Udmærkelse og i det Hele kun vakte liden Interesse. Det var egentlig i Bafflards og Fulgences „Feil paa begge Sider“, i tre Acter, at det danske Theater fik det første af den nye franske Skoles Stykker, som havde dens

Situationølystspillets ægte Præg ogsaa derved, at det frembragte det Spændende og Overraskende ved ægtefabelig Udføielse, der, i gratios frivol Behandling, gaves Skin af blot Plaisanterie. Stykket kom imidlertid ikke frem med Originalens fulde Effect. Directionen saae sig nødt til at hente Lystspilnyheder fra de franske Theatre, da den ikke kunde faae danske og Publikum var blevet fjed af de trivielle tyske; men den vilde gjerne have det moersomme franske Veslerie gjort saa anstændigt i Opførsel og Udtryk, at det ikke kunde sigtes for ligesvem at give Forargelse; den valgte derfor i Begyndelsen at optage saadanne flibrige Stykker efter de Bearbejdelser, hvori Tydskerne kappedes om at fernisjere Frivoliteten moralsk, for at den, lige med Kogebues „Menneskehad og Anger“, kunde præsenteres Publikum som noget interessant Aandsforædlende. Derved tabte imidlertid Situationølystspillet ei alene det, hvorfra det i Grunden først fik Moersomhed for Mængden, men den lette, ofte kun ved tvetydig Badinage piquante Dialog blev tung, mat og kjedsommelig Hverdagsnak. Dette viste sig ved „Feil paa begge Sider“, som var oversat efter en tydsk Omarbejdelse af F. L. Schmidt: hvor meget der end var vendt og dreiet paa Udtrykkene, kunde det Frivole, da det var Handlingens Hjul, ikke dolges; det kom frem i hver Scene, kun ikke med den Flygtighed, som det ved den skjelske, fine Dialog havde i Originalen, men plumpt og stødende. Folgen deraf var, at endskjøndt Stykket blev i det Hele særdeles godt spillet, fandt Publikum alle Personerne ligesaa uinteressante som usædelige; de piquante Situationer irelsste vel Stykket fra at falde for de temmelig stærke Mishagetytringer, der hortos ved de to første Førestillinger, men kunde ikke, endskjøndt de hver for sig gjorde

megen Effect, skaffe det synderlig Yndest. J. P. A. Wolffs „Preciosa“, der er lagt an paa at blive et spansk-romantisk Drama, men ved sit mere klingende end poetiske Sprog, de meget brammende og lidet karakteristiske Ziguenerne, Festsigheder, Illumination og eventyrlige Gjenkjendelser er faldet sammen til et temmelig maadeligt Spectakelstykke, gav Mad. Andersen Hovedpersonen, den eneste virkelig interessante Rolle, med et correct, pynteligt declamatorisk Foredrag, men uden levende Colorit og med Udeladelse af Dandsen. I sin Nyhed skyldte Stykket fornemmelig C. M. Webers ved Originalitet, melodisk Skjonhed og henrivende Varme mesterlige Musik det ikke meget stærke Bifald, hvormed det blev modtaget. For at Nyhedernes brogede Blanding kunde, endnu mere end i forrige Saison, gøre kundbart, at Repertoiret ikke valgtes efter noget Princip, men kastedes sammen af Tilfældet, vilde dette, at der, foruden et weisenthurnsk Genactélystspil, der kun viste, at den kongelige Skueplads nedlod sig til at øde Penge, Tid og Glid paa endog de ubetydeligste fremmede Producter, ogjaa blev givet et af de saakaldte „Malerstykker“: Deinhardsteins „Salvator Rosa“, et versificeret Lystspil, jaa mat og utheatralt, at selv Nyges fortræffelige Udførelse af Hovedrollen ikke formaaede at tilvinde det nogen Opmærksomhed.

Syngespilnyhederne vare ligeledes meget forskjellige baade i Charakter og Værdie. „Edmond og Caroline“, i een Act, og „Felicie“, i tre Acter med Musik af Du Puy, vare to i den ny lette franske Syngespilstiil componerede baade fra Textens og Musikkens Side meget maadelige Arbejder, som ogjaa fik en maadelig Udførelse og jærdeles kold Modtagelse. „Titus“ gik det ikke bedre;

Mozarts i stor Stil digtede Musik kunde ikke forløse Publikum med Metastasios kjedsommelig ziirlige Text og Udførelsen var saare uheldig, saameget mere, da de Spillende, med Undtagelse af Hr. Löffler, der, som Servilia, overhovedet meest tilfredsstillende løste sin Opgave, allerede ved den yderst forlegne, feitede Anvendelse af Logaen gjorde en meget pudseerlig Virkning. Zinck sang Titus med en ham sjelden Barme, men uagtet han havde anvendt saa usædvanlig Omhu paa Spillet, at han var en af de Heldigste iblandt Besætningen, lykkedes det ham ikke at give sig den Høihed og Værdighed, som Publikum af Situationerne søgte, at der maatte kunne lægges i Foredraget og Rollen; Vitellias heftige Videnskabelighed laae ei alene ganske udenfor Hr. Brenoes baade indre og ydre Natur, men var hende endog uklædelig; og som Sextus gjorde Hr. Brza en saa høist uheldig Figur, at selv de entusiastiske Beundrere af den store Virtuositet, hvormed hun udførte Syngepartiet, maatte indrømme, at Fremstillingen var aldeles parodisk. Kun tre mesterligt udførte Decorationer af Wallich vandt et virkeligt levende og almindeligt Bifald; alt det Dvrige blev, hvor megen Begeistring der end affecteredes for Musikken, sundet overmaade kjedsomt. Rossinis „Barberen i Sevilla“ blev derimod Theatret til stor Ære og Fordeel. Ogsaa imod denne Composition havde Anti-Rossiniisternes stærke Partie inden Udførelsen søgt at indtage Publikum; men den af Liv og Lune sprudlende og paa piquante, iørefaldende Melodier rige Musik havde, i Forening med en mesterlig Udførelse, — hvori Frydendahl og Getti, som Bartholo og Figaro, især glimrede baade i Henseende til Spil og Sang, og Hr. Brza vandt stort Bifald for Syngepartiet, — behaget saa

almecnt og i saa høi Grad, at Cabalen ganske maatte opgive den Udpibning, hvortil den havde truffet Arrangement. Kun saameget blev ved dens Anstrengelser opnaact, at Bisaldet ikke ved den første Forestilling ret turde give sig Luft: Stykket maatte spille sig op, og først efter flere Forestillinger satte det sig saa afgjort i Yndest, at det sildigere stadigt, saalænge det havde den oprindelige Besætning, gav udmærket godt Huus.

Var det end langtsra at Sommerskuespillene, hvorved de gaves af Theatrets bedste Kræfter i Skuespillet, udfortes til den Fuldendelse og med det mageløse Ensemble, hvorved de i 1816 og 1817 fik stor kunstnerisk Betydning, havde de dog deres Mærkeligheder. I Treactskystykket „Peter og Paul“ bragte ogsaa de et fransk Situationsstykke. Handlingen dreiede sig om Peter den Stores Moerskab ved at gjøre en hollandsk Skipper skinsyg over hans fraværende Kone. For saavidt som dette Kystspils meget pudseerlige Scener ikke vare udviklede af slibrige Forhold, stod det over det Stykke, hvormed Directionen havde indført Arten. Men det blev ikke saa heldigt spillet som dette. Fryden Dahl, Nyge og Mad. Spindler, der udforte de tre Hovedroller: den skinsyge Hollænder, Czaren og en jovial, naiv Pige, vare indlevede i Charakterfremstilling; de søgte ud af deres Roller at faae en fyldig psychologisk Skildring, hvilket de ikke med det lette Stof kunde opnaae i den Grad, at det vakte og fastholdt Interessens, hvorimod denne Behandlingsmaade gjorde betydeligt Afbræk paa den Livlighed og behagelige Flygtighed, som i dette Slags Stykker væsenligst skulle frembringe Effect. Man erkjendte, at der var meget Fortræffeligt i Udførelsen og stænkede den Bisald, men Stykket selv blev anseet for ligesaa

fjedsommeligt, som det i og for sig virkelig var underholdende. I en meget maadelig Lystipil-Bagatelle, „Den Forsigtige“, tog Frydendahl atter Leilighed til, som en gammel Musikgjæk, der holder sin Datter for at være et Vidunder i alle Retninger af musikalsk Virtuositet, at gjøre sig beundret for den Genialitet, med hvilken han vidste at afvinde endog fra Forfatterens Haand meget ubetydelige Roller en original Side, hvorved de paa engang baade syntes at faae det eneste dem naturlige Physiognomie og Bæsen, bleve udfillede fra hans andre lignende Roller og havde en saadan Fylde af Lune og comisk Kraft, at de vare uovertræffelige Mesterværker. Ogjaa Ryge skaffede sig en glimrende Triumf i en dramatisk Ubetydelighed, „Postmesteren“, hvis Hovedrolle, en Mand, der med et heftigt opbrusende Temperament forener Hjertensgodhed og dyb Følelse, han gav med en saadan Sandhed i Udtrykket af de forskjellige Affecter og saamegen Naturlighed i de fortræffeligt tænkte Overgange, at alene denne Rolle kunde være fuldt Vidnesbyrd for hans Storhed som aandfuld Menneskefremstiller. Ved Siden af ham viste Mad. Spindler atter sit Genies Mangesidighed, idet hun med en overraskende eiendommelig Blanding af ægte Comik og inderlig Følelse gav en som ud af Livet greben gammel suakjom Tante. Den store theatraliske Effect havde bragt Skuespillerne til at forsøge, hvad Directionen, der, ængstlig for at befatte sig med nogensomhelst storartet Digtning, stadigt holdt sig paa det Sædvanliges Gebeet, ikke ved nogen Tilskyndelse havde været at beqvemme til: Opførelsen af Schillers „Roverne“. Det, selv i de Overdrivelser og feilagtige Charakterskildringer, som Digterens mægtige Phantasi henrev ham til, geniale Bærk blev givet i en

særlig for disse Forestillinger af Ryge forfattet, ikke just heldig, Oversættelse og der anvendtes fra alle Sider overordenlig Omhu for at opnaae den størst mulige Birkning med de indskrænkede kunstneriske Kræfter, der stode Selskabet til Raadighed. Ogsaa fandt det sig lønnet med glimrende Bisald under Udførelsen, men at gøre denne Opgaven virkelig værdig lykkedes kun tre af de Spillende, og det endda ikke fuldstændigt eller i nogen høi Grad. Endskjondt Ryges kraftfulde Udvortes ikke passede for Franz, gav han ham ved flog Anvendelse af sine store Fremstillingsmidler en meget karakteristisk ydre Skikkelse, og viste et ham ellers ikke almindeligt dybt Studium i den Maade, hvorpaa han lod hans Tanker, da han meest hyklerst skjuler dem for Stykkets Personer, fremtræde klart for Tilskuerne. Savnede hans Fremstilling end under Charakterens Udvikling paa flere Steder Sammenhæng, saa var hans femte Act, med de mange imellem Fortvivlelsens Glubenhed og Haabløshedens dæmpede, barnagtigt klynkende Tone liggende Nuancer, et Mesterværk af Mimik og Diction. Frydendahl gav den gamle Moor med en i ædel Simpelhed imponerende Værdighed og dyb Følelse; Forbandelsen over Franz var af gribende Birkning ved den sjælsfulde Kraft, som Forbittrelsen lagde i den skrøbelige Olding. Den tredie heldige Fremstiller var Smith, som med ungdommelig Barme, Styrke og Følelse udførte Kosjinsky. De af de øvrige Roller, som ikke spillede meget mat, bleve forseilede, og iblandt de sidste var uheldigviis Carls, den interessanteste Persons, hvori Stage, uden at hente Opfatningen fra Digtningen, esterspillede den tydske Coulißenreißermaneer med bombastiske Bevægelser og i en svulstig Præfetone, som blandt Roverne blev opskruet til buldrende Skraal og

hos Amalia nedstemt til larmoyant Jamren, hvilket falske Bæsen dog ikke, siden Nielsen havde lagt Sjælsuldhed i Heltepillet, nu slog an i den Grad som tidligere i „Korsridderne.“ En Mærkelighed, som man ikke dengang tænkte paa, var, at „Den skinsyge Kone“, der, med uforskammet kjæk Udeladelse af Charakterernes og Handlingens Motiver, var udskaaet af den gamle Femactskomodie og sammenflistret med trivielle Bittighedsreplikker til et Toactshysspil, blev den sidste Nyhed, hvori Kogebue kom paa den danske Scene.

Sif Debutanten Berligh, der i Stages Debutrolle viste sig ganske i hans Spillestil, men langtsfra med hans interessante Personlighed og ridderlige Holdning, aldeles ingen Betydning, da laae derimod i Saisonens to debuterende Børn en glimrende Fremtid for dem og den danske Skueplads. Boline Margrethe Abrahamsen var 12½ Aar gammel og havde allerede for sex Aar siden begyndt at spille Børneroller, men vandt først som Adonia ved sin smukke Sang og naturlige Diction Publikum's lydelige Bifald og gode Forventning, hvilken hun siden opnaaede fuldeligen at retfærdiggjøre i Syngestykkerne. Johanne Luise Pätges, født den 22de Novbr. 1812, havde ved sin Lethed, naturlige Ynde og sjeldne Værenemhed allerede gjort sig særdeles bemærket i Theatrets Dandseskole, men fremtraadte første Gang for Publikum som Giovanni og tildrog sig strax i usædvanlig høi Grad dets Yndest ved sit indtagende barnlige Ydre og den naive Trosthyldighed, hvormed hun fremsagde sine Replikker. Hun var fra nu af den Udkaarne til Børneroller og blev seet med bestandig stigende Interesse, især da hun snart kom til ogsaa i Dandsen at vise et ualmindeligt Talent; dog ahnede Ingen

at hun ikke fire Aar efter skulde under Bisaldsjubel spille et Indlingsstykkets Hovedperson og dermed betræde en Kunstnerbane, paa hvilken hun ved Genialitet og Aandsdannelse snart vilde staae som den danske Scenes Uovergaaelige.

Rongsted, agtet af Alle, som en Hædermand, der altid fast og stille havde vandret sin Vej i Rettskaffenhed, uden hverken at indlade sig i eller bryde sig om Datidens mange Theaterkiverier, var vel ikke i Besiddelse af noget betydeligt Repertoire, men gav de store Roller, hvori han solte sig hjemme, i en ham ganske egen tør comisk Tone og med en Natursandhed, som aldrig blev uskjon ved Plathed eller Overdrivelse, hvorfor hans Død blev et ikke ringe Tab for Comedien, især den holbergske. En Son af ham, der, efter at have været Elev i „Den dramatiske Skole,“ var bleven ansat som Skuespiller, savnede altfor meget baade Talent og Flid til at faae nogen Betydenhed og og døde ung. — For Theatret meget stort og af Publikum i lang Tid dybt solt blev Tabet af Mad. Zink. Som Skuespillerinde stod hun endnu i sin fulde Flor og Ynde, indtagende ved elskelig Naturlighed, barnlig Naivitet og takkeligt Skjelmerie. Kun hendes Syngestemme, som aldrig havde været stor eller meget fyldig, flang mindre behagelig og frisk end tidligere. Hendes smukke Foredrag gjorde, at hun alligevel, imod sin Villie, blev anvendt i vanskelige Partier. Hun beklagede sig over at hun derved nødtes til Anstrengelse over sin Evne, og saaredes dybt ved at mærke, at hun dog ikke kunde tilfredsstille de Fordringer, der, siden de store italienske Operaer havde begyndt at fortrænge de franske Syngespil, i bestandig hoiere Grad stillede til Sangerne. Den 13de Marts spillede hun

Pagen i „Figaros Giftermaal“ og hørte, efter Arien til Grevinden, for første Gang i sit Liv Misshagsyttringer. Det hjalp ikke, at flere af de Medspillende søgte at trøste hende, eller at der nu blev tilbudt hende Fritagelse for Partiet; hun folte sig ulykkelig ved Forestillingen om, at „Publikum dog kunde være saa haardt imod hende,“ og at „alt hvad hun spillede herefter vilde blive underkastet en streng Dom, som hun nok vidste, at det ikke kunde taale.“ Det var med Modbydelighed og Angst at hun gik til sin sidste Rolle, og kun at hun, som hun sagde, „for at gjøre sin Pligt vilde med Magt overvinde sin Sorg,“ var Skyld i, at hun baade gav Rose saa muntert og elskværdigt som altid og vandt samme Bifald. At hun under denne mismodige Stemning den 27de Marts deeltog i Udsørelsen af en Kirkemusik paadrog hende en Brystinflammation, som otte Dage efter endte hendes Liv. Selv hos Almuen vakte hendes Bortgang dyb Bedrovelse; i „Cendrillon“ havde den sit Yndlingsstykke, og Mad. Zincks Askepot var paa den Tid det i Theatret, som meest af Alt forenede alle Stænder i Beundring og Henrykkelse. Et overordenligt talrigt Folge ledsagede med smertelig Følelse hendes Lig til Graven og hendes Mindefest blev, ved et af Dehlenschlägers digtet Forspil, som var saa poetisk skjønt og storartet i baade Idee og Udsørelse, at det ikke har havt og neppe kan faae Mage, den meest gribende, hvormed Theatret nogenstinde har hædret en Kunstner. Ouverturen til „Cendrillon“ blev spillet, som til en Forestilling, og Dækket rullede op. De to Søstre begyndte Terzetten, som aabner Stykket, men Anines Skammel ved Kaminen var tom og da hun skal træde ind med sin Askepotvise udsorte Orchesteret Accompanementet, — men Sangen lød ikke. Søstrene

spurgte forbausede hinanden hvor Afkepot kunde være; de savnede hende, som saa uførtroden ihslede om i Huset, taalte at de skjændte og aldrig misundte dem hverken Skjønhed eller Pragt. Som de vilde ile ud, for „at pleie hende søsterligt, indtil hun atter svævede frisk iblandt dem,“ indtraadte Alidor og udbrød:

„Det er for silde, Piger! Nærmer Eder

Ei hendes Leie. Hun er bleg og stiv.

Ei vækkes hun igjen ved Eders Kys.“

Henrivende skjont beskrev han nu hendes Sygdom og Forflarelse ved Døden og hvorledes

„Hun udbreder

De guldblaae Binger imod Evigheden.

En større Troldmand nu, end Alidor,

Berørte hendes Jæse med sin Finger.“

Dg efter mageløst deiligt at have aabenbaret sig som den, der

„— tolker Livets Syner og Bedrift

I Diebliffets Dragt for alle Tider,“

førte han dem, ved en Sceneforvandling, under Tonerne af Alfchoret i anden Act af „Gendrillon,“

„— til Salen, hvor hun drømte,

Dg nød en Ahnelse om hine Glæder,

Der møde hende nu hos Gud i Himlen.“

Man saae Salen i anden Act af „Gendrillon.“ Hvor hun havde ligget og sovet fandtes en Støtte med hendes Billed, og i Baggrunden stode alle Skuespillersejskabet's Medlemmer, deels costumerede til Stykker, hvori de havde spillet med hende, deels sørgeklædte. Enhver af de Costumerede fremtraadte med nogle paa den Afdøde og det Stykke, hvortil de vare klædte, saa overordenlig passende følelsesfulde Af-

skedsord, at hver Fremfølgelse, hvorvel kun bestaaende af fire Linier, var et deiligt Digt, og det Hele endtes med Alidors skjønne Trostesang af „Cendrillons“ første Act, anvendt som Chor. Virkningen var ubeskrivelig: allerede ved at see Skamlen tom udbrod Publikum i Taarer, da Orkestret traadte ind med Visen, men Sangen ikke lod og Accompanementet, som grebet af dens Udeblivelse, hendoende tabte sig, blev Bevægelsen dybere, og Alidors Indtrædelse med Budskabet om hendes Død gjorde et saa ædelt rystende Indtryk, som vistnok sjældent noget tragisk Stort har opnaaet at gjøre paa Scenen. Ved hver af Fremfølgelserne fremkaldtes nye skjønne Grindringer om „den venlige Naturens Datter,“ og vel kan det siges, at var hun ved sit Hjerte en sjelden Kunstnerinde, da satte ogsaa en stor Digter ret af sit Hjertes Fylde hende et sjældent herligt Minde.

Ved Afskedigelse afgik Jfr. Astrup, med 1000 Rdr., Dandsedirecteur og Solodandser Bournonville den Ældre med 1766 Rdr., og Solodandjerne Dahlén, med 780 Rdr., og Poulsen, med 606 Rdr. Til hvor stor Hæder de to Første og Gavn de alle Fire end havde været Scenen, vare de nu ved Alderen saaledes satte ud af Virksomhed, at deres Afgang ikke i nogen Henseende blev Theatret til Savn.

Efter Afgangen var Theatrets Personal-, Anciennetets- og Lønningsliste saaledes:

Skuespillere:

Frydendahl	1000 Rdr.	
som Instructeur	550 —	1550 Rdr.
Due		700 —
Lindgreen	1000 Rdr.	
som Instructeur	300 —	1300 —

Clausen	1000 Rdlr.	
som Regisſeur	650 —	1650 Rdlr.
Genholm		800 —
Lund	475 Rdlr.	
som Fægtemeſter	200 —	675 —
Liebe		800 —
Zinck		900 —
Ryge	1000 Rdlr.	
som Def. = Inſpecteur	700 —	1700 —
Haſſ		650 —
Getti		800 —
Stage		900 —
Rosenkilde		650 —
P. Poulsen	250 Rdlr.	
som Figurant	150 —	400 —
Holm		500 —
Bauer		400 —
J. Winſlow		400 —
C. Winſlow		400 —
Nielsen		650 —
D. Kongſted		250 —
Kirchheiner		300 —
Oveſkou		250 —
Mad. Roſing		1000 —
- Clausen		1000 —
- Dahlén		1000 —
- Heger		1000 —
- Liebe		900 —
- Kongſted		500 —
- Anderſen		800 —
- Spindler		950 —

Mad. Poulsen (o: Jfr. Clausen)	350 Rdlr.
- Rind	800 —
Jfr. Jørgensen	700 —
- Löffler	700 —
- Brza	700 —
- Brenøe	500 —
- Niøsen	300 —
Mad. Winsløw (o: Jfr. Schalk, gift med G. Winsløw)	300 —
- Eijen (o: Jfr. Flindt)	300 —
Dandjere:	
Junct	800 —
Peterjen	450 —
Larcher	500 —
August Bournonville (Glev med reglementeret Gage)	400 —
Mad. Schall	1000 —
- Jansen	760 —
Jfr. Weyle	550 —
- Poulsen	300 —
- Werning	275 —

Det maa indrømmes, at der var god Grund til de ideligt og ofte meget alvorligt fremsførte Beklagelser over at Gagerne ingenlunde stode i Forhold til de Gageredes kunstneriske Værd og Vigtighed for Scenen. Saaledes havde Frydendahl og Nyge, to store Genier i alle Skuespilarter, med et meget betydeligt Repertoire og hyppigt anvendte i Sangroller, hvori den Første endog gjorde Fyldest med dem, som kun optraadte i Syngestykker, ikke større Skuespillergage end Mad. Dahlén, der aldrig havde staaet i stor Undest, eller Lindgreen, Clausen, Mad. Clausen

og Mad. Heger, som ingensinde havde spillet i Syngestykker og af hvilke blot den Første var en fleersidig stor Kunstner, medens den Anden alene var en routineret Brugelighed med et ringe Repertoire, og de to Sidste, endskjøndt udmærkede Kunstnerinder, endog i Skuespillet indskrænkedes til hver sit ganske bestemte lille Fag; Rosenkilde, som nu var en af Publikum's Yndlinger og havde et betydeligt Repertoire i baade Comedien og Syngeespillet, var først nu, endog kun ved et Tillæg af 150 Rdlr., sat paa samme Gage som den aandløse Routinier Hass havde opnaaet ved et Tillæg af 50 Rdlr.; C. Winslow, der i flere meget forskjellige Roller havde begyndt at vise sit ualmindelige Talent og hyppigt vundet Bifald, stod paa lige Gage med sin Broder, J. Winslow, som kun meget hverdagsligt gav anden Elsker; Jfr. Brenøe, der ikke alene havde viist et glimrende Genie i Tragedien og Comedien, men udført betydelige Syngepartier med et dramatisk Foredrag, som ikke Jfr. Löffler, langt mindre Jfr. Brza formaade at give dem, stod, efter nu at have faaet 100 Rdlr. i Tillæg, 200 Rdlr. under hvad disse, som kun udførte Sangroller, nu havde, Jfr. Löffler ved et Tillæg af 50 Rdlr., Jfr. Brza ved endog pludseligt at blive tillagt 200 Rdlr.; og endelig havde den, baade i Skuespil og Syngestykker meget anvendte, geniale Mad. Liebe mindre end flere Kunstjostre, som kun optraadte i Skuespillet og dertil kun i et enkelt Fag, der blot gav et lidet Repertoire. Charakteristisk for Directionen var det, at den, da Fryden Dahl ansøgte om at komme paa høiere Skuespillergage end Clausen, følte sig oprørt ved hans ublu Forlangende og afviste ham med, at om han ikke var tilfreds med at have, hvad der var fastsat som høieste Gage for en Skuespiller,

hvor udvidet og gavnlig for Theatret hans Talent end gjorde hans Virkefreds, saa kunde han faae Afsked, men — medens Fr. Astrup og Bournonville afgik med fuld Gage og Dahlén og Poulsen med $\frac{4}{5}$ — med $\frac{3}{5}$ af sin Gage i Pension og saaledes, at der af denne i Løbet af to Aar indeholdtes et Forstud af 1400 Rdlr., hvilket han havde faaet paa Beneficer! Det Raisonnement, som Directionen støttede sig til i den Forestilling, hvormed den hos Kongen androg paa Bemyndigelse til at give ham dette Svar, var: „Saa udmærket nyttig Frydendahl har været for Theatret, saa kan han dog paa ingen Maade ansees for uundværlig; han er i den Alder, at han ikke i mange Aar vil kunne gjøre Tjeneste; hvis han døde, maatte man dog undvære ham, og Theatret blev ikke luffet derfor. Rosing maatte fratræde Scenen i en langt kraftfuldere Alder; hans Samtidige savne ham vel endnu, men hans Roller bleve dog efterhaanden besatte“! Det var ganske det Princip, som Hauch i 1794 havde opstillet for Kunstbestyrelse; Geniet havde nu stadigt i 29 Aar ved det seet sig vurderet lige med den blotte Flid og den personlige Velstaaen hos Magttagerne i Directionen.

Ser og halvfjerdsfindstyvende Saison.

1823.

- M. 1. Sept. 1. Agnese (Kirchheiner d. s. som Don Girolamo).
 Ti. 2. - 82. Barfjelsstuen; 100. Amors og Ball. Luner.
 To. 4. - 2. Agnese.
 F. 5. - 1. Ungkarlen og Hegtemanden; 31. Virtuesen.
 L. 6. - 28. Bovelige Prøve; 45. Indtoget.
 M. 8. - 24. Arel og Valborg.

- Li. 9. Sept. 39. Den Juan.
 To. 11. - 12. Rige Bei er den bedste; 28. Jean de France;
 13. Zephyr og Flora.
 F. 12. - 63. Viinhøsten.
 L. 13. - 12. Fugleskydningen.
 M. 15. - 20. Lille Rødhætte.
 Li. 16. - 2. Ungkarlen og Ægtemanden; 2. To Frimurere.
 To. 18. - 16. Tancredo.
 F. 19. - 53. Gulddaasen; 15. Kjærlighed paa Landet.
 L. 20. - 3. Agnese;
 M. 22. - 57. Dyveke.
 Li. 23. - 26. Bortførelsen fra Seraillet.
 To. 25. - 2. Beskæmmet Skinsyge; 41. Budseerlige Arvinger;
 Divertiss. af Carrey og Rone (Dem. St. Clair).
 F. 26. - 4. Agnese.
 L. 27. - 34. Pantesatte Bondedreng; 3. Ungkarlen og Ægte-
 manden; Divertiss. af Carrey og Rone.
 M. 29. - 30. Chinafarerne; 3. Den Forsigtige.
 Li. 30. - 20. Hjemkomne Rabob; 3. Nye Narcis.
 To. 2. Oct. 18. Slottet Montenero; 60. Nina.
 F. 3. - 36. Han blander sig i Alt; 21. Paadigtede Gal-
 Galskab; Divertiss. af Carrey og Rone.
 L. 4. - 21. Figaros Giftermaal (Opera).
 M. 6. - 3. Beskæmmet Skinsyge; 13. Rige Bei er den
 bedste; 4. Nye Narcis.
 Li. 7. - 8. Barberen i Sevilla (Opera).
 D. 8. - Concert af Gehring, Violinist.
 To. 9. - 4. Ungkarlen og Ægtemanden; 3. To Frimurere;
 1. Den eenfoldige Familie.
 F. 10. - 48. Ungdom og Galskab.
 L. 11. - 1. Godset Sternberg.
 M. 13. - 22. Figaros Giftermaal (Opera).
 Li. 14. - 2. Godset Sternberg; 16. Kjærlighed paa
 Landet.
 D. 15. - Concert af Copello, Tenorist.
 To. 16. - 29. Røverborgen.

- F. 17. Oct. 17. Skumlerne.
 L. 18. - 31. Sovedrikken.
 M. 20. - 1. Criminalprocessen.
 Ti. 21. - 30. Røverborgen.
 D. 22. - **Concert af Gehring.**
 To. 23. - 3. Godset Sternberg; 3. Postmesteren.
 F. 24. - 21. Lille Rødhætte.
 L. 25. - 64. Jacob von Thybo; 2. Eenfoldige Familie.
 M. 27. - 38. Ulykses von Thaca; 101. Amors og Ball.
 Luner.
 D. 29. - 1. Skovens Sønner (f. Ti.).
 To. 30. - 2. Skovens Sønner.
 F. 31. - 16. Palnatøke.
 L. 1. Nov. 49. Ungdom og Galskab.
 M. 3. - 30. Niels Ebbesen; Epilog (sagt af Mad. Rosing
 i Anled. af hendes 50aars Jubilæum).
 Ti. 4. - 16. Jægerbruden.
 To. 6. - 2. Criminalprocessen.
 F. 7. - 37. Skatten; 4. Godset Sternberg.
 L. 8. - 15. Salomons Dom.
 M. 10. - 9. Barberen i Sevilla (Opera).
 Ti. 11. - 3. Criminalprocessen.
 D. 12. - **Concert af Letti.**
 To. 13. - 32. Sovedrikken.
 F. 14. - 85. Politiske Randestøber; 3. Eenfoldige Familie.
 L. 15. - 17. Jægerbruden.
 M. 17. - 1. Braun & Comp.; 3. Borgerlige Stævne-
 møder.
 Ti. 18. - 23. Figaros Giftermaal (Opera).
 To. 20. - 3. Feil paa begge Sider; 12. Educationæraaden.
 F. 21. - 22. Joseph og hans Brødre.
 L. 22. - 10. Correggio.
 M. 24. - 5. Ungkarlen og Hgtemanden; 4. To Frimurere.
 Ti. 25. - 13. Fugleskydningen.
 D. 26. - **Concert af Mad. Wershall** (o: Sfr.
 Brenøe.)

- To. 27. Nov. 4. Den Forsigtige; 37. Han blander sig i Alt.
 F. 28. - 4. Salvator Rosa; 2. Braun & Comp.; 14.
 Zephyr og Flora.
 L. 29. - 11. Tro Ingen for vel; 31. Chinafarerne.
 M. 1. Dec. 12. Ildprøven; 46. Indtoget.
 Ti. 2. - 41. Bagtalelsens Skole.
 To. 4. - 20. Munterheds Triumf.
 F. 5. - 57. Apothekerens og Doctorens.
 L. 6. - 20. Hakon Jarl (Schou d. s. Olaf).
 M. 8. - 22. Paadigtede Galskab; 5. Godset Sternberg.
 Ti. 9. - 58. Apothekerens og Doctorens.
 D. 10. - **Concert af Barth, Oboist.**
 To. 11. - 14. Kjærlighedsintriguen i Binduerne; 2. Doctor
 og Kok i Compagnie.
 F. 12. - 36. Medbeilerne.
 L. 13. - 4. Criminalprocessen.
 M. 15. - 4. Postmesteren; 38. Skatten; 8. Tilmurede
 Bindue.
 Ti. 16. - 18. Kjolen fra Lyon (Mad. Clemenssen d. s.
 Rosine); 5. Nye Narcis.
 To. 18. - 31. Niels Ebbesen (Juta, Mad. Rosings sidste
 Rolle).
 F. 19. - 4. Bessættet Skinsyge; 4. Borgerlige Stævne-
 møder; 76. Fanden er løs.
 L. 20. - 10. Barberen i Sevilla (Opera).
 M. 22. - 45. Nonnerne; 1. Carnavalet i Venedig.
 Ti. 23. - 13. Hvilken af dem er Bruden?; 4. Eenfoldigs
 Familie.
 L. 27. - 9. Kong Baldemar; 2. Carnavalet.
 M. 29. - 17. Intermezjet.
 Ti. 30. - 50. Ungdom og Galskab.
 D. 31. - 1. Juta (s. F.)
 1824.
 F. 2. Jan. 40. Don Juan.
 L. 3. - 3. Braun & Comp.; 51. Didrik Menschenkræk.

- M. 5. Jan. 19. Slottet Montenero; 17. Kjærlighed paa Landet.
- Ti. 6. - 2. Juta.
- D. 7. - 36. Ulykkelige Skibbrud; 3. Carnavalet (f. To.)
- To. 8. - 59. Apothekeren og Doctoren.
- F. 9. - 5. Criminalprocessen.
- L. 10. - 41. Don Juan.
- M. 12. - 65. Jacob von Lhybo; 5. Eenfoldige Familie.
- Ti. 13. - 20. Seconde.
- To. 15. - 3. Juta.
- F. 16. - 70. Geert Westphaler (1 A.); 29. Bovelige Prøve; 4. Carnavalet.
- L. 17. - 32. Virtuosen; 7. Preciosa.
- M. 19. - 51. Ungdom og Galstak.
- Ti. 20. - 11. Correggio.
- D. 21. - **Concert af Isr. Wernicke, Pianistinde.**
- To. 22. - 53. Kjærlighed uden Strømper; 102. Amors og Ball. Luner.
- F. 23. - 14. Fugleskydningen; 51. Bjergbøndernes Børn (Isr. Pätges og Isr. A. Møller o: Mad. Krekmer dandsat Hovedpartierne). -
- L. 24. - 23. Landsbystheatret.
- M. 26. - 19. Kjølen fra Lyon; 15. Zephyr og Flora.
- Ti. 27. - 4. Braun & Comp.; 5. Carnavalet.
- To. 29. - 1. Libusfa.
- F. 30. - 2. Libusfa.
- L. 31. - 4. Juta.
- M. 2. Feb. 11. Stille Vand har den dybe Grund; 52. Bjergbøndernes Børn.
- Ti. 3. - 3. Libusfa.
- To. 5. - 21. Joconde.
- F. 6. - 27. Unge hidtige Kone; 2. („De to Poststationer,“ fra nu) Den Snaksumme; 73. Afguden.
- L. 7. - 4. Libusfa.
- M. 9. - 5. Juta.
- Ti. 10. - 5. Agnese.

- D. 11. Feb. Concert af Josephine Fröhlich, Sangerinde.
 To. 12. - 25. Lystige Passagerer; 53. Bjergbøndernes
 Born.
 F. 13. - 18. Jægerbruden.
 L. 14. - 38. Ekibruddet; 3. Den Snakksomme; 18. Kjær-
 lighed paa Landet.
 M. 16. - 5. Libusfa.
 Ti. 17. - 43. Herxerie eller blind Allarm; 6. Carnavalet.
 To. 19. - 1. Skaden.
 F. 20. - 49. Pigen fra Marienborg.
 L. 21. - 2. Skaden.
 M. 23. - 4. Den Snakksomme; 7. Carnavalet.
 Ti. 24. - 3. Skaden.
 To. 26. - 5. Braun & Comp.; 34. Skuespilleren imod sin
 Billie; 74. Afguden.
 F. 27. - 8. Preciosa.
 L. 28. - 25. Uxel og Valborg.
 M. 1. Marts 75. Onieren; 77. Fanden er løs.
 Ti. 2. - 54. Kjærlighed uden Strømper; 54. Bjerg-
 bøndernes Born.
 To. 4. - 5. Den Snakksomme; 34. To smaa Savoyarder.
 F. 5. - 4. Skaden.
 L. 6. - 49. Hververne; 103. Amors og Ball. Luner.
 M. 8. - 31. Røverborgen.
 Ti. 9. - 9. Soldaterne.
 To. 11. - 5. Borgerlige Stævnemøder; 1. Abu Hassan;
 19. Kjærlighed paa Landet.
 F. 12. - 42. Bagtalelsens Skole.
 L. 13. - 5. Veskæmmet Skinsbyge; 2. Abu Hassan.
 M. 15. - 5. Skaden.
 Ti. 16. - 24. Korsridderne.
 D. 17. - Concert af Jfr. Frza.
 To. 18. - 29. Embedsiver.
 F. 19. - 1. Valerie; 22. Huuskjøbet.
 L. 20. - 1. Nina.
 M. 22. - 46. Kun sex Retter.

- Ti. 23. Marts 6. Den Enaktsomme; 3. Abu Haasan.
 To. 25. - 24. Figaros Giftermaal (Opera).
 F. 26. - 76. Guieren; 61. Nina.
 L. 27. - 2. Valerie; 23. Hunsfjebet; 8. Carnavalet.
 M. 29. - 39. Erasmus Montanus; 35. To smaa Savoyarder.
 Ti. 30. - 2. Nina.
 To. 1. Apr. 16. Salomons Dom.
 F. 2. - 9. Spilleren.
 L. 3. - 11. Barberen i Sevilla (Opera).
 S. 4. - **Concert for Blindeinstituttet.**
 M. 5. - 3. Nina.
 Ti. 6. - 24. Landsbytheatret.
 D. 7. - 30. Indianerne i England (Jfr. Badsfjær d. f. Gurli) (f. L.)
 To. 8. - 12. Mistro og Skjelmerie; 82. Jeppe paa Bjerget.
 F. 9. - 32. Røverborgen.
 L. 10. - Concert af Wolfram, Høitenist.
 Ti. 20. - 13. Sargino.
 D. 21. - 7. Sidste Middel; 24. Hunsfjebet (f. M.).
 To. 22. - 9. Preciosa.
 F. 23. - 29. Jean de France; 9. Carnavalet.
 L. 24. - 1. Ferdinand Cortez.
 S. 25. - **Concert af Bürow, Tenorsanger og Guitarist.**
 M. 26. - 17. Tancredo.
 Ti. 27. - 2. Ferdinand Cortez.
 To. 29. - 31. Indianerne i England; 16. Zephyr og Fiora.
 F. 30. - 25. Figaros Giftermaal (Opera).
 L. 1. Mai 18. Tancredo.
 M. 3. - 10. Spilleren.
 Ti. 4. - 13. Mistro og Skjelmerie; 39. Skatten; 1. Det forstyrrede Malerie.
 D. 5. - 21. Hjemkomne Rabob (f. To.)
 To. 6. - 12. Barberen i Sevilla (Opera).

F.	7.	Mai	3.	Ferdinand Cortez.
L.	8.	-	37.	Uhyggelige Skibbrud; 2. Forstyrrede Malerie.
M.	10.	-	14.	Sergino.
Ti.	11.	-	29.	Afbrudte Reise; 3. Forstyrrede Malerie.
D.	12.	-	15.	Sergino (f. F.)
L.	15.	-	1.	Alma.
M.	17.	-	21.	Munterheds Triumf.
Ti.	18.	-	2.	Alma.
D.	19.	-	4.	Ferdinand Cortez (f. Lo.)
To.	20.	-	3.	Alma.
F.	21.	-	16.	Silkefestigen; 11. Lo Ord; 4. Forstyrrede Malerie.
L.	22.	-	54.	Gulddaafen.
M.	24.	-	42.	Don Juan.
Ti.	25.	-	17.	Silkefestigen; 83. Seppe paa Bjerget.
F.	28.	-	12.	Correggio.
L.	29.	-	38.	Feiltagelserne.

F. 4. Juni. 6. Kabale og Kjærlighed (f. Nielsen).

Allerede inden Saisonnens Aabning opstod en Tvist, hvis Udvikling var meget betegnende for Theatrets indre Tilstande og navnlig den anden i Bestyrelsen. Der var i „Criminalprocessen,“ Sorgespil af B. Bang, tildeelt Ryge Greven af Corunna, som har et hidtil uopdaget Brodermord paa Samvittigheden. Ryge indkom til Directionen med skriftlig Begjæring om at blive fritagen for denne Rolle, da den for ham var saa angribende, „at den vilde sætte hans Helbred i Fare.“ Chefen var dengang i Holsteen med Kongen; men de andre Directeurer vare enige i, at den af Ryge fremsatte Grund imod i et originalt Stykke at udføre en Rolle, som utvivlsomt horte til hans Fag, ikke kunde tages for gyldig. Rahbek yttrede end-

ydermere skriftligt: „Da det er et Originalstykke, forekommer mig Forf., i Henseende til sin Ære og sin Fordeel, — Theatrets Tarv vil jeg ikke omtale — at have lovlig Anse imod os, dersom vi tillade den Skuespiller, i hvis Hænder Stykkets vigtigste og vanskeligste Rolle er, og som ene er istand til at udføre den, egenmægtig at unddrage sig denne sin Pligt. Det var overalt ønskeligt, om man med det nye Theateraar vilde gjøre en Ende paa denne i senere Aar saa overhaandtagende Ufsik, som jeg nu saameget friere paaanker, da jeg ikke mere, hverken som Forf. eller Overs., skal udsætte mig for at blive dens Offer, som jeg saa tidt har maattet være.“ Foreløbigt svarede Directionen Ryge, at den ikke kunde bevilge ham Fritagelse; men sendte derhos Stykket til Chefen for at indhente hans Beslutning, som blev, at han ganske tiltraadte sine Collegeres Mening, hvorfor han gav den medsendte afgjørende Svarskrivelse til Ryge sin Underskrift. Endnu inden denne var indtruffen fik Directionen fra Ryge et andet Brev, hveri han paany androg paa at maatte afgive Rollen. „Ingen Theaterbestyrelse er tænkelig,“ var Rahbeks Paategning paa Circulairet desangaaende, „naar indbildte Syger skulle være gyldige Forfald. Jeg tillader mig endnu at tilføie, at de nærværende Aspecter paa den sceniske Himmel forekommer mig at gjøre os det til dobbelt Pligt, fra først af og inden Saisonnen begynder, at handle med den Fasthed og Consequents, der ene kan sætte os i Sikkerhed for evindelige Brovlerier og Tracassier under selve Theatertiden.“ Da Ryge paa sit andet Brev havde modtaget det af hele Directionen underskrevne Svar, anmodede han om at maatte mundtligt fremsætte sin Sag for de tre Directeurer, som vare tilstede, hvilket de troede, ikke at burde afflaae

ham, „da det kunde være muligt, at han ved fornuftige Forestillinger lod sig bringe til at frasalde en Begjæring, hvilken de, allerede for den originale Forfatters Skyld, paa ingen Maade kunde opfylde.“ I Mødet erklærede han, „at han kom som Supplicand, for at erfare Directionens Bestemmelse, om han kunde vente sig fritagen for Rollen. Som Beviis for, at han ikke havde Noget imod Forfatteren, anførte han, at han var villig til at spille en anden Rolle i Stykket; men denne Rolle kunde han nu ikke lære, da den var bleven ham saa modbydelig, at blot Tanken om den forstyrrede ham baade Nat og Dag. Han maatte gjentage, at Frydendahl og Lindgreen vare ifjor blevne fritagne for Roller, medens det var fem Aar siden han havde bedet sig fritagen for nogen Rolle (nemlig i „Enken“); og at hvis Directionen ikke forandrede sin Beslutning, var han nødt til at gjøre et eller andet Skridt, der maatte følge deraf hvad der vilde, thi vel var han bange for de evige Straffe, men han frygtede ikke de timelige. Han var ikke vant til at knæle, men i dette Dieblif gjorde han et Knæfald for Directionen, for at befries for denne Rolle, som han desuden ikke uden at compromitteres kunde udføre. Havde Chefen, med hvis Yndest han turde smigre sig, været hjemme, vilde han, ifølge Theater-Reglementets § 4, have henvendt sig til ham.“ Som ældst Directeur gjorde Rahbek ham opmærksom paa, at Svaret angaaende denne Sag var medunderskrevet af Chefen; „dog skulde,“ tilføiede han, „de tilstedeværende Directeurer lade Afgjørelsen henstaae indtil Chefen kom hjem, for at der yderligere kunde blive forhandlet derom i det første Directionemøde.“ Strax da Holstein var ankommen, gif imidlertid Nyge til ham, som ikke alene raadede ham til, inden

der i en Forjamling kunde blive Tale om Sagen, at henvende sig til Kongen og bede om Fritagelse, men endog allerede Dagen efter skaffede ham Audientis. I denne fremstillede Nyge Sagen saaledes, at Frederik den Sjette sagde: „Ja ja, min gode Nyge; man kan da ikke forlange, at en Mand skal have sovnløse Nætter for at spille en hæslig Rolle. Saa faaer De at være fri.“ Da Holstein, netop ved det Møde, hvori Sagen skulde have været forhandlet, underrettede sine Colleger om, at den nu var hævet, da han af Hs. Maj. havde faaet mundlig Befaling om Nyges Fritagelse, blev Collin yderst fortorneret og erklærede det for sin Embedspligt, at gaae til Kongen, for at oplyse ham om, at han maatte være bleven ført bag Lyset ved en Fremstilling, der udsatte dem af Directionens Medlemmer, som meest vaagede over Theatrets Larv og Ure, for Misgjendelse. Ved Forestillinger om, at Tingen jo nu var skeet og at Kongen, selv om han kom til en anden Anskuelse, ikke tog sit Ord tilbage, bevægede Rahbek ham endelig til at han frafaldt sin Beslutning, hvorimod han forlangte Følgende ordlydende tilført Protocollen: „Endskjondt Skuespiller Nyges hele Opførsel med at befrie sig for at spille den ham af Theaterdirectionen tildeelte Rolle i Stykket Criminalprocessen vilde, under en Bestyrelse, der med ligejaa megen Strengthed som Retfærdighed saae paa Tjenestens Udførelse, have paadraget ham en velfortjent, ikke i Pengemuldet bestaaende Straf, ikke blot til Advarsel for Ligesindede, eller for Bestyrelsens egen Skyld, men for Theatrets Vel og Larv, saa har jeg dog ingen Motion villet gjøre i den Anledning, da det, i Betragtning af de flere Forsøg, Nyge, i den Tid jeg har været Medlem af Theaterdirectionen, har gjort paa at fornærme mig, vilde

være blevet udtolket til privat Animositet, og især af ham selv blevet udraabt derfor, da han anseer ethvert Skridt, jeg gjør for at bringe Orden i det theatraliske Chaos, for Chicane imod ham. Men da jeg nu har bragt i Erfaring, at Nyge har fortalt, at han om denne Sag har henvendt sig til Hs. Maj. Kongen og at Allerhøiſtsamme har tilkjendegivet ham sin Tilfredshed i den Henseende, og dernæst beroliget ham med at Sagen nu var bragt i Orden, har jeg anseet det for min Pligt at gjøre Directionen opmærksom derpaa, da det maa være klart for Enhver, der kjender Hs. Maj.'s Retfærdighed og Wiisdom, at den Rapport, Allerhøiſtsamme har faaet om denne Sag, maa være aldeles falsk, at Directionens kun altfor estergivende Fremfærd i denne Sag maa være usandsfærdigt fortalt, og at han, Nyge, derimod, for at besmykke sin pligtstridige Opsørsel og bevæge Hs. Maj., har taget sin Tilflugt til sin sædvanlige sandhedsløse affecteerte Sentimentalitet. Tager man nu hertil i Betragtning, at Nyge har, efter at han frasagde sig „Brodermorderen“ Corunnas Rolle, to Gange med megen Iver spillet Umennesket Franz Moor, ikke at tale om, at han forhen, uden Ophævelse har spillet Sonnemorderen Hakon Jarl, Fleermorderen Hugo von Rheinberg, og Mordere i Den Faderløse og Morderen og i Broden, saa falder det tydeligt i Dineue, at det Hele er enten en Cabale, være sig imod Directionen eller Forfatteren, eller et nyt Anfald af hans utæmmelige Gang til ogsaa i det virkelige Liv at spille Comedie. Da Dr. Nyge ved alle Leiligheder roser sig af den Yndest, han nyder af Theaterchefen, Hr. Kammerherre Holstein, saa er det mig, der har Grund til at troe at være i Besiddelse af Hr. Kammerherrens Venſkab, viſt meget ubehageligt, at bringe denne

Sag paa Bane i Directionen, men da Theatrets Bestyrelse, efter Sagens nuværende Stilling, er udsat for at forspilde Hs. Maj.s Tillid samt Publikums og Skuespillernes Agtelse, saa maatte jeg bebreide mig at have tilfidesat ikke blot Embedspligt i Almindelighed, men min Pligt imod mine Colleger i Særdeleshed, hvis jeg lod denne Sag gaae upaataalt hen. Forresten kan jeg for min egen Person's Skyld, især efter denne Motion, hvoraf jeg ingen Hemmelighed agter at gjøre, være tilfreds med, at Anken henlægges; om Directionen kan det, maa dens Pluralitet afgjøre." — Rahbek udtalte strax, at „han af Ære og Embedspligt følte sig opfordret til at erklære, at han fandt de Yttringer, hans ærede Meddirecteur her havde fremsat, kun altfor vel begrundede, og derfor vilde sige sig fri for at have i mindste Maade forandret sin Mening angaaende denne Sag, hvis Udfald ei alene høiligen havde overrasket ham, men var ham, ved hvem og hvorledes det end var foranlediget, særdeles imod, da han med Foie maatte antage, at det kun vilde bidrage til at berede Directionen mange flere Ydmygelses." Olsen „fandt ingen Grund til at afgive Erklæringer, hvor der forelaae en kongelig Resolution;" Holstein tav.

Bæst var det, at denne Splid, hvorom Rahbeks Forudsigelse for saavidt traf ind, at den gjorde Directionen til bitter Spot for Personalet, reistes om et Stykke, der ikke var nogen Ophævelse værd. „Criminalprocessen" var et jaadant Chaos af æsthetiske og moralske Græsjeligheder, med Brodermorderi, Giftblanderie, Huler til Menneflagtning, underjordiske Gange, Lynnedslag paa Forfatterens Commando, Vanvid og en Mængde sorte Forbrydelser, begaaede uden Motiv og tildeels endog imod hvad der skulde

gjælde for Charaktereskildring, at man kun maatte undres over, at Ryge, istedetfor ligesrem at bede om Fritagelse fordi Stykket var ham æsthetisk modbydeligt, vilde paaskyde den Urimelighed, at noget saa Usandt og i sin Tragiskhed Latterligt skulde kunne sætte hans Gemyt i en Bevægelse, „der forstyrrede ham Nat og Dag“ og „kunde blive hans Helbred farlig.“ Ryges Fritagelse blev forresten ikke til Stykkets Skade; thi ved at Stage spillede den langt udenfor hans Fag liggende Rolle med uventet stor Dygtighed fik Udførelsen noget Piquant, som hjalp mægtigt til at give de raae Effectscener med deres hule Pathos Anseelse hos det store Publikum, der optog dette Rødsjelsstueespil med Bifald, uden at de Smagens Bogtere, som havde grebet til Piben imod Digterværket „Robinson i England“, følte sig forpligtede til Indsigelse. Smidlertid gav Stykket efter den første Forestilling saa slet Huus, at det kun gik fem Gange. — Et originalt Sørgeespil af ædel Natur og Theatret til langt større Ære og Fordeel var „Juta“ af en Anonym (C. Boye). Blev der endog fremsat nogle grundede Anker imod Handlingens dramatiske Anlæg, saa udmærkede det sig i hoi Grad ved fædrelandsk Mand og en reen tragisk Kunststil: flere af Charaktererne vare heldigt tegnede, overhovedet fremkom og udvikledes hver enkelt Situation ægte dramatisk, Sproget var, endskjondt paa flere Steder noget søgt og altfor billedrigt, kraftfuldt og særdeles smukt, og der sporedes ikke i mindste Maade den i „Criminalprocessen“ saa plat fremtrædende Anstrengelse for at opnaae en blot theatralisk rystende Effect. Stykket blev modtaget med overordenlig levende Bifald, hvortil dog ogsaa Udførelsen meget betydeligt bidrog. Mad. Andersen, som Juta, indtog mindre ved hjertelig, ildfuld Folelse, end

glimrede ved correct Declamation og en ziirlig pompos Tone, men dette kunstlede Tragediespil, som endnu dengang havde sine Beundrere, var hos hende forenet med saa mange personlige Fortrin og behandlede saa fint og smagfuldt, at hun nødvendiggen maatte vinde Bisald i en Rolle, der allerede fra Digterens Haand havde stor Effect. Nielsens naturlige, sjælfulde Diction havde en ganske anden Character, end hendes Foredrag, hvorfor der ikke i deres fælles Scener opnaaedes den rette kunstneriske Harmonie; men hans Fremstilling af Svend Estrithson var i og for sig saa skjon ved nordisk Kongelighed, Følelse, mandig Djarvhed og poetisk Mand, at han, trods det Modstridende i Samvirkningen, gjorde et dybt Indtryk; med høist forskjellig Spillemaade bidroge begge Hovedpersonerne væsentlig til Stykkets ualmindelige Lykke. Men endnu mere var dette dog Tilfældet med C. Winslow i Chorherrens Rolle. Det var med denne, at han saa flaaende viste, hvorledes han ved udholdende Flid og Studium havde overvundet de Hindringer, som Naturen stillede hans Genie iveien, at han pludseligt tiltvang sig hele Publikums Erkjendelse af at han var en grundigt uddannet stor Kunstner. For Kjenderen havde det allerede af flere Rolleudførelser maattet være umiskjendeligt, baade at han klart og fuldstændigt vidste at opfatte den af Digteren givne Skildring og havde Dygtighed til at lade sin Personlighed opgaae deri med en Virkning, som syntes at maatte ligge over hans physiske Evne. Han havde spillet Trællene Grib i „Hakon Jarl“ og Skofte i „Palnatøke“, begge efter Lindgreen, og med ægte kunstnerisk Simpeltid givet dem, i deres store Forskjellighed, en saa karakteristisk og poetisk Giendommelighed, at det var som om de i hans Hænder vare blevne nyfæbte

og just de den nordiske Oldtid egne Skikkelser, hvilke Digteren maatte have tænkt sig. Ja endogsaa udenfor Charakterisikldring var det lykkedes ham, ud af sine ringe Naturgaver at vinde en Effect, som satte i Forbauselse; jaaledes havde han som Johan i „Ungdom og Galstak“ ei alene vundet levende Bifald for den dramatiske Udførelse, fornemmelig af den med ypperlig jydsk Dialect givne Bondeskos, men endog, ved at han snildt og uden tilsyneladende Anstrengelse brugte sin hverken smukke eller stærke Syngestemme til dens yderste Evne, i Arien langt overtruffet Forventningen. Men om han end, baade ved Kunststykker og virkelige Kunstværker, havde skaffet sig Anseelse og stigende Interesse hos Publikum, var det ikke endnu lykkedes ham saaledes at frappere det, at det endelig maatte komme fra at betragte ham som en talentfuld Begynder og erkjende ham for et udviklet stort Genie. Dette lykkedes ham nu paa det meest glimrende ved den overraskende mesterlige Fremstilling af Chorbherren. Hvad der, mere end de indskrænkede legemlige Midler, i den sidste Tid havde gjort, at hans Genie ikke kunde komme til fuld Aabenbaring, var hans Frygt for, at det ikke vilde slaae an, dersom han lod det faae Opving i al den Styrke og Eiendommelighed, hvorved han solte, at det kun var istand til hos ham at hæve sig over en blot talentfuld Dygtighed. Ved Collin, som med stor Iver, men — paa Grund af Holsteins vedvarende Uvillie imod Winslows Person og Rahbeks Kulde for en Udvikling, som fjernede sig fra den almindelige Retning — ikke uden megen Vanskelighed, havde søgt at skaffe ham Repertoire, var det lykkedes ham at opnaae Midler til i afvigte Sommer at besøge Hamborg og Berlin. Ved at see den berømte Ludvig Devrient, hvis

Genie, kunstneriske Uddannelse og poetiske Aand væsentlig vare af samme Natur som hans, gif det pludseligt op for ham, at just det ham Eiendommelige maatte være uimodstaaeligt i sin Virkning paa Publikum, fordi det var poetisk Naturlighed, og at det vilde skaffe sig større Gyldighed i samme Grad som han dristigt lod det komme til frit og fyldigt Frembrud. Tilfældet vilde, at han strax ved sin Hjemkomst fik Chorherrens Rolle, og i denne fik han Leilighed til imponerende at vise Publikum, hvad han nu som Kunstner var. Det, der blev hans Spils inderste og prægnante Væsen, hans Kunsts sejrende Kraft —: en poetisk Opfattelse af Charakteren, dens filosofisk-psykologiske Anatomie til Udfindelsen af de fineste mimiske og declamatoriske Nuancer, og alle Enkeltheders Sammenfatning i et æsthetisk, skjønt afrundet, storartet Hele, — det traadte klart og livfuldt frem i denne Rolle. Munkens Udseende, Gang, Holdning og det i Tone og Gebærder sikre og naturligt betegnende Udtryk for enhver lille af Situationen modtagne Afstyngning i hans Uergjerrighed, Hævnløst og lumske Hylsen, forenede sig til en Menneskefremstilling, som vakte Publikums levende Beundring og stormende Bisald. Efter dette Mesterstykke nævntes Winslow med en Frydendahl og Ryge som stor genial Charakteerskuespiller, og da han nu havde lært rigtigt at vurdere sine Evner og anslaae den Virkning, han kunde bringe ud af dem, saa at han flogelig undgik Roller, hvilke hans Genie ikke kunde tage Herredomme over, gjaldt det om ham som om Devrient: „han skabte af sig, med fuldstændig Forandring af Maske og Taletone, som i et prometheusk Bærksted, daglig nye og aldeles fra hverandre forskellige Mennesker og udstyrede dem med sandt ægte Liv og den høieste Originalitet.“ —

Det tredie originale Stykke „Nina“, Skuespil af J. V. Heiberg, stod i sin psychologisk Behandling af Charaktererne, Følelsjernes naturlige og tillige poetiske Udtryk, Aandrigthed og æsthetisk Reenhed meget over „Juta“, men havde i sin ædle Simpelhed ikke nær saa stor theatralisk Effect i Hovedscenerne, og disses Kraft svækkedes desuden ved flere Episoder, som, hvorvel i sig selv interessante og anlagte paa at fremhæve Grundhandlingen, ved Fremstillingen droge Opmærksomheden fra den. Dertil kom, at Publikum ikke kunde følge med de Spring i Tiden, som gjøres imellem Acterne, men udbrod i latter, naar det horte at flere Dage vare hengaaede siden det saae en Person forlade Scenen. Ogsaa blev Stykket, hvis fleste Roller fordre en meget delicat og smagfuld Behandling, temmelig maadeligt spillet. Mad. Eisen udførte vel Titelrollen med stor Flid og gav flere Momenter med megen Elskværdighed, men foruden at hun ikke havde en saa rig Phantasie og levende Følelse, som ere Betingelser for dens fulde Virkning, blev hun af sit haarde Organ hindret i at give de skønne erotiske Scener endog kun den Omhed og Ynde, som hun stræbte efter at lægge i dem. Heller ikke Germeuil fik nogen fyldestgjørende Udførelse: en Elsker, hos hvem stærkerisk Kjærlighed ikke var forenet med mandig Kraft, faldt Nielsens kunstneriske Natur fremmed. Han sagde Rollen skjønt, men den savnede det Præg, som Tilskuerne følte, at den efter Stykkets Aand og Tone maatte have. Imidlertid, om de to Hovedpersoner stode under deres Roller, da fandt de en gyldig Undskyldning i en Omstændighed, som i hoi Grad vilde have svækket endog det ypperligste Epil og ikke alene virkede mægtigt til at forstemme dem, men paa flere Steder gjorde Digterens Bærk til en Parodie. Heiberg var fra-

værende under Indstuderingen, og det var en meget ukjærlig Haand, som ledede denne og varetog Stykkets Udstyr. Det var ikke nok med, at man til et romantisk Skuespil, hvis Staffage skulde have en let, idyllisk Character, enten brugte slette, affjædede Decorationer eller endog een og den samme, hvor Digteren og Situationerne fordrede to forskjellige; nei, det blev udfundet, at Costumet maatte holdes i Ludvig den 15des Tid, hvorved den lidenskabelige Elsker kom til at optræde med puddret Buffelparyf, stram gammel-dags Cavalerieuniform og store Kanonstovler, og den sværmeriske Nina maatte vise sig med opvalket puddret Haar, Aldrienne og Fiskebrensstjorter. Nielsen og Mad. Eiseu gjorde indstændige Forestillinger derimod til Collin, men da han ikke kunde bevæge hverken Chefen eller den æsthetiske Directeur til bestemt at modsætte sig Anslaget, og han vel vogtede sig for afgjørende at fremsætte Fordringer angaaende Sager, der kunde paastaaes ikke at høre under Oekonomien, saa blev det ved Bestemmelsen, som Chefen rigtignok undsaac sig ved efter at den var udført og det fra alle Sider hed, at kun den bar Skylden for den lunkne Modtagelse af en dansk Digters ypperlige Arbeide og var saa urimelig, at den maatte være bleven taget alene for at ødelægge det. — Lystpillene „Braun & Comp.“ og „Ungkarlen og Egtemanden“ vare ei alene af samme Forfattere som „Feil paa begge Sider“ og kom ligeledes paa den danske Scene i Oversættelse af tydske Forhuttlinger, men varierede samme Thema: den fine Verdens Daarskaber i Selskabslivet, anvendte til blot ved Personforveglinger, Misforstaaelser og tvetydige Forhold at give nogle piquante Situationer. Stykkerne optoges med Bisald, men uden at vække synderlig Interesse. Situationerne fremtraadte altfor stærkt som det

alene Bæsenlige, og man fandt, at de vare fremkunstlede ved en saa utilberlig Anvendelse af Tilfældet, at Virkningen af dem betydeligt svækkedes; desuden havde Skuespillerne, hvorvel dette Slags Stykker for Tiden bedst egnede sig for Fleertallets Evner, ikke endnu ret faaet Greb paa at give Udførelsen den Runding og Lethed, hvoraf de især skulle have Effect. Da „Godset Sternberg,“ af Fru von Weißenthurn, var et Situationslystspil, men hvori der smagfuldt var optaget det Gode af den tydske Lustspilnatur, saa at Situationerne ikke udhævedes til det Unedominerende, men vare naturligt fremtrædende Hovedpartier i Handlingen, og Personerne havde et igjennem hele Stykket fastholdt Charakterpræg, saa fik det en langt interessantere Udførelse. I Bolzheim, en munter Fyr, som under Gjældsarrest vinder et Gods, bliver ude af sig selv af Glæde og sporenstrengs iler ud til det, men, da han ikke medbringer Beviisligheder, ansees for Medlem af en Tyvebande, hvilket giver en Række meget morsomme Optrin, havde Stage en af sine meest glimrende Roller: hans elegante Overgivenhed, lette Lune, skjelmiske Ironie og elskværdige Vetsind lagde en ualmindelig Tækkelighed og comissl Styrke i hans Spil; Mad. Liebe var, ved Natur og Humor, novertræffelig som en Bondekone, der undselig for at lade mærke sin Godmodighed skjuler den under Skjænden og Guaverie; og Lindgreen gjorde ved sit ligesaa frappant sande som grundcomissle Spil Udførelsen af en slyngelagtig Virksommer til et Mesterstykke. Da alle de andre Roller hver for sig bleve givne fortræffeligt og med et sjeldent godt Sammenspil, optoges Stykket med levende Bisald. — „Valerie,“ Skuespil i tre Acter, var det første Stykke af Scribe, som fra nu af skulde komme paa den danske

Scene i en saadan Mangfoldighed af Arbeider, at han blev dens Hovedforfatter for en endnu længere Arrække end *Røgebue*, uden, saaledes som denne, at blive den til stor æsthetisk og national Fordærvelse. Ved *Scribe* fik de franske Situationsstykker først rigtig Indgang hos os, da han havde vidst at give dem en aandfuldere og mere kunstfjøn Charakter, større Afvejling i Omne og en for Almeenheden dybere Interesse, end Publikum havde fundet i de hidtil opførte. Hans Stykkers Handling var saalidet udelukkende udspondet fra *Wgtesolks* og *Elskendes* Trivolitet, som gav den staaende Text til andre franske Forfatters allerede derved trivielle Situationsmagerier, at han endog saare sjeldent, og da altid med beundringsværdig Fjinhed, gjorde den til et Stykkes Kjerne. Han virkede vel fornemmelig ved Situationer, men som ægte theatralisk Digter saae han dem, snart rorende, snart latterlige, træde ud af alle mulige Samsundstilstande, lige fra den fine Verdens omhyggeligt afglattede Selskabsomgang ned til Sypigelivet. Og fra de Situationer, som han opfandt, for deri at lægge sit Stykkes egenlige Effect, vidste han fløgtigt at føre Interessen ud over dets Hele, idet han med stor kunstnerisk Behændighed saaledes gav de nødvendige Motiver og Indledninger til Situationerne Anseende af Personernes Virken til Udviplingens Fremme, at Betingelserne for Handlingen forekom Publikum som interessante Partier af Handlingen selv. Hvad der meget befordrede hans Stykkers ualmindelig store Virkning paa Scenen, var, at han ved dem selv bragte Skuespillerne til Erkjendelse af hvorledes de nødvendigen maatte spilles. Da hans Personer ikke, som i de foregaaende Situationsstykker, havde deres hele Væsen af de tilfældige amoureuse eller

sociale Forhold, som Forfatteren havde stillet dem i, for at faae sine Effectscener frem, men altid viste sig med et mere eller mindre bestemt Anstrøg af Charakter, maatte der for enhver Rolle udfindes en Individualitet, som dog sjeldent fordrede en grundig psychologisk Gjennemforelse; og ved den fiint afflebne, livligt pointerede Conversationsdialog holdtes Skuespilleren til at lægge sig efter en let, gratis Diction og Tone. Med blot nogenlunde Opfattelseevne var det ikke vanskeligt at finde det rette Præg for Scribes Roller, og de vare alle taknemmelige: de betydelige havde i sig selv saa stor Interesse, at allerede Virtuositeten formaaede at gjøre dem glimrende, og saameget Charakterindhold, at Geniet, naar det kun ikke vilde have store, dybtgaaende Menneftestildringer bragte ud af dem, fandt Stof nok til at skabe Mesterværker. Vel maa det indrømmes, at Scribes Stykker førte til en Maneer, som, ved den Overvægt, de fik i Repertoiret, for endeel gik over paa Comediefremstillingen i Almindelighed, men det er ogsaa vist, at den, paa en Tid, da Theatret havde kun faa Skuepillende med holbergsk-molièresk Aand og denne var aldeles vegen bort fra Lystspildigterne, kom Kunsten mere til Gavn end til Skade. Kogebue havde med Caricatur, plat Effectjagerie og sin faade, smagløse Dialog bidraget mægtigt til at sløve baade Skuespillerne og Publikum for den ægte Comedie, saa at denne „undertiden havde maattet sætte sin egen Humeur tilside, og sætte den Mading paa Krogen, som Mængden helst vilde bide paa;“ den Anstand og Tæfkelighed, hvormed endog de moersomste Figurer og Situationer i Scribes Lystspil maatte behandles, virkede langt mere end de Dannedes strenge Dadel til at give jaavel Mængden som Skuespillerne Modbydelighed for det

raa Væsen, og til at indføre en, om end noget maniereret, dog langt ædlere comisk Spillestil, ved Siden af hvilken det viste sig, at de holbergiske Stykkers nationale Comit, naar de gaves af de Udvalgte, som de endnu havde tilbage, med Vre kunde hævde sig, hvorimod det kogebugeste Farcespil paa engang gik under i sin Unatur. „Valerie“ var et rørende Skuespil: en elskværdig, aandfuld Pige, som er blind, bliver heldigt opereret af sin Elsker, en Greve, der af Kjarlighed til hende har lagt sig efter Dienlægefunksten. Stykket havde i høi Grad det scribestke Dramas Fortrin og Feil: et saa bizart Stof, at det ved den fløgtige Behandling maatte blive af stor theatralisk Virkning; en let, elegant Dialog, som var godt gjengivet i Stages Overjættelse fra Originalsproget; en med Hensyn til smuk Afvevling i Scenernes Charaktere findrigt anlagt Plan; flere interessante Situationer, motiverede og indledede med megen Fiinhed; og en Effectscene, som laae udenfor Muligheden, men var forberedt saa ypperligt og udført saa sjælfuldt, at den maatte gjøre et overordenligt Indtryk, der ikke gav Tilskuerne Tid til Reflexion førend Begejstringen havde givet sig Lust i stormende Bisald. Ogsaa som Opgave for Skuespillerne viste dette Stykke, der fandt en glimrende Modtagelse, den scribestke Gienkommelighed: Mad. Wegschall fandt i Titeltrollen rigt Stof til Fremstillingen af en ved fiin aandrig Ynde og Elskværdighed henrivende Pige, hvis Udbrud af følelsesfuld Glæde efter at hun har faaet Synet endog hævdede sig til poetisk Storhed; og de andre Roller bleve ved en blot let og livlig Behandling fundne særdeles fyldestgjørende udforte.

Med Syngeespillet gif det Theatret i denne Saison saare uheldigt. „Skovens Sonner“ og „Alma“ faldt strag og totalt; det Første, med Musik af Paer, formedelst den slette Text; det Andet paa Grund af at baade L. Kruses Stykke og Bernhard Romberg's Musik vare yderst kjedsommelige. „Libusja“, med en meget melodios, men kun lidet karakteristisk Composition af Conradin Kreutzer; „Agnese,“ hvis plump rørende Handling, der foregik i et Galehuus, ikke synderligt hævedes af Paers Musik; og „Abu Hassan,“ et muntert lille Stykke, hvortil Musikken, et Ungdomsarbejde af C. M. Weber, blev funden for tung og melodiefattig, gjorde alle meget tynd Lykke. „Skaden“ fremkaldte en heftig Kamp imellem dem, der hos Rossini ikke alene vilde beundre Genialiteten, men ogsaa de mangfoldige Galssaber, han i Ligegyldighed for Charakteristik og Følelsernes sande Udtryk havde kastet sammen i denne Composition, og dem, der med Grund toge Forargelse af at noget saa Ukunstnerisk modtoges med Enthusiasme og hævedes til Skyerne som et uovertræffeligt Mesterværk. Udførelsen, især af Musikken, var ypperlig. Sfr. Brza, Ninette, viste en ligesaa forbausende Virtuositet i Sangen som Kulde i Spillet; Zinck, Gianetto, udmærkede sig ei alene som Sanger, men udførte Rollen med en ham sjelden Flid; Getti gav en gammel Soldat, Ninettes Fader, med megen Varme og Følelse i baade Fremstilling og Sang; og endelig spillede Nielsen ikke blot Birkedommerens vigtige Rolle, endstjøndt den laae ganske udenfor hans Fag, ret godt, men overraskede ved en særdeles heldig Udførelse af Syngepartiet. Rossinisterne, hvis Hovedstyrke dannedes af Hofpartiet og endeel for italiensk Musik levende begejstrede Mosaiker, vilde ikke taale, at der ved en dramatisk Com-

position maatte være. Tale om Textens Maadelighed og total Mangel paa Charakter i Musikken, naar denne, saaledes som deres Smag fandt i „Skaden,“ bestod af lutter yndige Melodier, der ovenikjøbet bleve sungne med glimrende Virtuositet; fra Parkettet og Logerne jubledes der for hvert Numer. Derved opirredes imidlertid „Weyssianerne“ kun endnu mere, og da Publikum dog havde bevaret saamegen Sands for det Naturlige, at det fandt for galt naar en Fader gav sin Fortvivlelse Lust i en lystig Balsmelodie eller Harmen blev liret frem i en coquet Klingklang, sympathiserede det mere med dem end med Rossinisterne og understøttede, for saavidt det yttrede nogen Mening, Pibningen med kraftig Hysjen. Efter 7 Gange at være bleven stormende beklappet under Forestillingen og grundigt udpeben efter den, gif denne Syngespilnyhed i Graven som Saisonnens andre.

Balletterne vare kun fra fremmede Theatre overførte Ubetydeligheder, meest anlagte paa at more Mængden med nogle burleske Scener, hvoraf nogle, navnlig i „Det forstyrrede Malerie,“ vare af en meget plat, ja endog væmmelig Natur.

Den eneste af Debutanterne, som fik Betydning, var Johan Frederik Kirchheiner, der tog Afsted som Lieutenant i det slesvigsk Rydarsregiment for at blive Tenorsanger. Directionen havde allerede i Sommeren 1822 igjennem Aviserne søgt en dygtig Tenorist; da Kirchheiner i Novbr. j. A. meldte sig, troede imidlertid L. Zinck, Schall og Siboni saa lidet at have fundet den Sogte i ham, at de kun koldt erklærede sig for, „at han vel ikke burde bortvise.“ Dgsaa blev han kun ansat med 300 Rdlr. Han havde en god middelhøi Figur med en noget

militair Holdning, hans velformede Ansigt saavne Udtryk for rolig, inderlig Følelse, og den stærke, tydelige Talestemme var haard, hvorfor der, til en ikke urban Artikulation, i hans Diction kom noget Staccateert, som han aldrig ganske overvandt, men sildigere ikke sjeldent med Held anvendte i lidenskabelige Roller til at give Foredraget Energie. I sin første Rolle, der dramatisk var aldeles uinteressant og musikalsk lidet taknemmelig, viste han kun en i baade Bevægelser og Fremsigelse meget forlegen Begynder, som havde en af Naturen særdeles smuk ægte Tenorstemme, hvilken han dog egentlig blot fik Leilighed til at lade høre i en ubetydelig Arie, der vandt meget Bisfald. Ved hans anden Debut, som Almar i „Røverbergen,“ fremtraadte hans ualmindelige Evner og Talent som Sanger saa afgjørende, at han i denne Egenkab gjorde glimrende Lykke. Derimod sank Forventningerne om ham som Skuespiller endnu mere, da han, ved Siden af en Adelaide som Mad. Bergschall, ganske lod savne erotisk Varme og kun viste nogen Livlighed i et Par heftige Replikker til Connetablen. Disse vare imidlertid Forbud om den Charakter, hvori han omsider skulde blive den paa det danske Theater, netop i Spillet, hidtil uovertrufne Tenorist. Kirchheiner havde Anlæg, som han, da han var kommen til Routine, kunde give stor kunstnerisk Virkning, men der maatte ikke bydes ham Opgaver, som fornemmelig fordrede Elegantis og fine, lette Nuancer i Fremstillingen; alle Følelser maatte i hans Roller kunne taale stærke Udtryk: levende Glæde, Tapperhed, Begeistring, Bildhed, Havnlyst, Raserie og alle heftige Affecter vare, hvad han, da Nødvendigheden endelig tvang Directionen til at betro ham, den hidtil især for Kulde dadlede Skuespiller, lidenskabelige Roller, gav

med en saa overraskende Varme og Kraft, at han hurtigt svang sig op til at blive en af Publikums Yndlinger, ja endog hos Mængden kom i Ry som stor Skuespiller.

Bel lagde Mad. Rosing, da hun sidste Gang betraadte Scenen i „Niels Ebbesen,“ endnu i sin Juta et saa sjælfult Udtryk af Moderømhed, Kjærlighed, Fromhed og Høifind, at Publikum fandt hende i hendes fulde aandige og legemlige Kraft og beundrede, hvorledes hun ved sit Genie formaaede at give den Natur og Simpelhed, som hvilede over denne herlige Fremstilling af en ædel Danneqvinde fra Middelalderen, en saa mægtig Virkning; men hun følte, at hun ikke længe vilde være istand til at fyldestgjøre sig selv, og dette var hende nok for at træde tilbage. Tabte den danske Skueplads end ikke nu i hende en for dens Bestaaen vigtig Person: hvad den tabte i kunstnerisk Værdighed var uerstatteligt. Hun var den Sidste af dens anden, fra 1773 fremblomstrede, geniale Kunstnergeneration, og — hvor ypperlige Efterfølgerinder hun end fik, — i Roller som Juta, Claudia i „Emilie Galotti,“ Sigbrith og Dronning Vera er hun, ved den inderlige Forening af Natur, Poesie og Mandshøihed i hendes Spil, hidtil bleven uopnaaet.

Indtægten var atter i Nedgang; den beløb sig i denne Saison kun til 58,979 Rdlr. for Logeabonnementet og 49,935 for enkelte Billetter: tilsammen 108,914 Rdlr.

Syv og halvfjerdsfindstyvende Saison.

1824.

M. 6. Sept. 1. Uldmarkedet.

Ti. 7. - 1. Duellen; 20. Kjærlighed paa Landet.

To. 9. - 6. Godset Sternberg; 5. Forstyrrede Malerie.

- F. 10. Sept. 5. Titus.
 L. 11. - 2. Uldmarkedet; 1. Dnflens Slot.
 M. 13. - 2. Duellen; 6. Eenfoldige Familie.
 Ti. 14. - 2. Dnflens Slot; 84. Jeppe paa Bjerget.
 To. 16. - 22. Joconde.
 F. 17. - 1. Digtervenskab; 3. Dnflens Slot; 23.
 Paadigtede Galskab.
 L. 18. - 19. Jægerbruden.
 M. 20. - 18. Intermezzet.
 Ti. 21. - 52. Ungdom og Galskab.
 To. 23. - 20. Kjølen fra Lyon; 4. Dnflens Slot.
 F. 24. - 33. To Dage.
 L. 25. - 3. Duellen; 55. Bjergbøndernes Børn.
 M. 27. - 71. Geert Westphaler (1 A.); 46. Konnerne.
 Ti. 28. - 6. Ungkarlen og Hgtemanden; 47. To Grenaderer.
 To. 30. - 3. Uldmarkedet; 18. Nye Jordegodsseier.
 F. 1. Oct. 19. Bonden som Dommer.
 L. 2. - 34. To Dage.
 M. 4. - 3. Valerie; 5. Dnflens Slot; 56. Bjergbønder-
 nes Børn.
 Ti. 5. - 23. Joconde.
 To. 7. - 18. Skumlerne; 104. Amors og Ball. Luner.
 F. 8. - 20. Slottet Montenero.
 L. 9. - 15. Fugleskydningen.
 M. 11. - 2. Digtervenskab; 19. Nye Jordegodsseier; 9.
 Tilmurede Bindue.
 Ti. 12. - 83. Barselsstuen; 78. Fanden er løs.
 To. 14. - 13. Barberen i Sevilla (Opera).
 F. 15. - 4. Uldmarkedet; 40. Skatten.
 L. 16. - 33. Sovedrikken.
 M. 18. - 1. Brudgommen fra Mexico.
 Ti. 19. - 22. Lille Rødhætte.
 To. 21. - 38. Lyffelige Skibbrud; 79. Fanden er løs.
 F. 22. - 13. Correggio.
 L. 23. - 39. Feiltagelserne.
 M. 25. - 6. Braun & Comp.; 41. Skatten.

- Ti. 26. Oct. 50. Hververne; 105. Amors og Ball. Luner.
 D. 27. - 2. Brudgommen fra Mexiko (f. To.).
 F. 29. - 1. Lulu (Ffr. Wulff d. s. Bela).
 L. 30. - 3. Brudgommen fra Mexiko.
 S. 31. - Concert af Ruderødorff, Violinist.
 M. 1. Nov. 32. Indianerne i England; 21. Kjærlighed paa Landet.
 Ti. 2. - 60. Apothekeren og Doctoren.
 To. 4. - 13. Educationsraaden; 36. To smaa Savoyarder.
 F. 5. - 4. Brudgommen fra Mexiko.
 L. 6. - 2. Lulu.
 M. 8. - 39. Ulykkelige Skibbrud; 106. Amors og Ball. Luner.
 Ti. 9. - 5. Brudgommen fra Mexiko.
 To. 11. - 10. Preciosa.
 F. 12. - 6. Juta.
 L. 13. - 106. Den Stundesløse; 80. Fanden er løs.
 S. 14. - Concert af J. Andersen, Valdhornist.
 M. 15. - 14. Vige Bei er den bedste; 25. Hunsfjøbet; 22. Kjærlighed paa Landet.
 Ti. 16. - 47. Kun sex Retter.
 To. 18. - 12. Tro Ingen for vel; 27. Hjemia.
 F. 19. - 28. Unge hidfige Kone; 87. Masseraden.
 F. 19. - Concert af Ruderødorff.
 L. 20. - 14. Barberen i Sevilla (Opera).
 M. 22. - 6. Den Snaksumme; 44. Tvungne Giftermaal.
 Ti. 23. - 3. Lulu.
 D. 24. - Concert af Skramstad, norsk Bonde, Violinist.
 To. 25. - 34. Landsbypoeten; 23. Kjærlighed paa Landet.
 F. 26. - 61. Apothekeren og Doctoren.
 L. 27. - 1. Den sanddru Pøgner; 34. Berniløes korte Frøkenstand.
 M. 29. - 4. Lulu.
 Ti. 30. - 38. Han blander sig i Alt; 6. Nye Narcis.

- To. 2. Dec. 23. Lille Rødhætte.
 F. 3. - 30. Bevelige Prøve; 7. Godset Sternberg.
 L. 4. - 6. Brudgommen fra Mexiko.
 M. 6. - 43. Bagtalesens Skole.
 Ti. 7. - 5. To Frimurere; 20. Nye Jordegodecier.
 D. 8. - Concert af Bürow.
 To. 9. - 5. Lulu.
 F. 10. - 1. Svend Grathe.
 L. 11. - 16. Sardino.
 M. 13. - 20. Jægerbruden.
 Ti. 14. - 40. Feiltagelserne.
 To. 16. - 2. Svend Grathe.
 F. 17. - 6. Lulu.
 L. 18. - 26. Axel og Valborg.
 M. 20. - 3. Svend Grathe.
 Ti. 21. - 35. To Dage.
 D. 22. - 32. Niels Ebbesen (f. F.).
 To. 23. - 10. Uetsindige Løgner; 14. En Times Hgteskab.
 M. 27. - 62. Apothekeren og Doctoren.
 Ti. 28. - 4. Valerie; 35. Skuespilleren imod sin Villie.
 D. 29. - 24. Lille Rødhætte (f. L.).
 To. 30. - 6. Skuespillerelskabet.
 F. 31. - 11. Preciosa.

1825.

- L. 1. Jan. Concert af F. Funck, Violoncellist.
 M. 3. - 7. Christian den Fjerdes Dom.
 Ti. 4. - 7. Lulu.
 D. 5. - 4. Svend Grathe (f. L.).
 To. 6. - 21. Slottet Montenero.
 F. 7. - 35. Landsbypoeten.
 L. 8. - 18. Silkefæstigen; 28. Azemia.
 M. 10. - 15. Barberen i Sevilla (Opera).
 Ti. 11. - 5. Svend Grathe.
 To. 13. - 41. Feiltagelserne.
 F. 14. - 13. Tro Ingen for vel; 47. Indtoget.
 L. 15. - 22. Vestindianeren.

- M. 17. Jan. 7. Skuespillerselskabet.
 Ti. 18. - 16. Barberen i Sevilla (Opera).
 D. 19. - Aftenunderholdning af Liebe og Rosen-
 kilde.
 Lo. 20. - 8. Lulu.
 F. 21. - 51. Hververne.
 L. 22. - 1. Tempelherreretten.
 M. 24. - 23. Bestindianeren.
 Ti. 25. - 2. Tempelherreretten.
 Lo. 27. - 7. Brudgommen fra Mexiko.
 L. 29. - 1. Floribella.
 M. 31. - 2. Floribella.
 Ti. 1. Febr. 44. Bagtalelsens Skole.
 D. 2. - 8. Brudgommen fra Mexiko (f. F.).
 Lo. 3. - 39. Han blander sig i Alt; 7. Eenfoldige Familie.
 F. 4. - 3. Floribella.
 L. 5. - 6. Borgerlige Stævnemøder; 26. Huuskjøbet;
 1. Røvercapitainen.
 M. 7. - 3. Tempelherreretten.
 Ti. 8. - 17. Barberen i Sevilla (Opera).
 Lo. 10. - 4. Floribella.
 F. 11. - 13. Hagbarth og Signe.
 L. 12. - 9. Lulu.
 M. 14. - 39. Ulyseses von Ithaca; 75. Afguden.
 Ti. 15. - 7. Borgerlige Stævnemøder; 29. Azemia.
 Lo. 17. - 26. Figaros Giftermaal (Opera).
 F. 18. - 34. Sovedrikken.
 L. 19. - 1. Det selsomme Lotterie; 14. Educations-
 raaden; 1. Bejelen.
 S. 20. - Concert af Dlle. David, Pianistinde, og David,
 Violinist.
 M. 21. - 42. Feiltagelserne.
 Ti. 22. - 14. Hvilken af dem er Bruden?
 Lo. 24. - 16. Julefyndningen.
 F. 25. - 2. Selsomme Lotterie; 37. To smaa Savoyarder;
 17. Værtshuset (Hyllested d. s. Derval).

- L. 26. Febr. 23. Fanchon.
 M. 28. - 2. Røvercapitainen; 24. Joconde.
 Ti. 1. Marts. 17. Sargino.
 D. 2. - Aftenunderholdning af Mad. Spindler.
 To. 3. - 4. Tempelherreretten.
 F. 4. - 21. Jeannot og Colin.
 L. 5. - 22. Munterheds Triumf.
 M. 7. - 33. Virtuosen; 8. Sidste Middel.
 Ti. 8. - 3. Selsomme Lotterie; 31. Bovelige Prøve; 42.
 Skatten.
 To. 10. - 3. Røvercapitainen; 22. Jeannot og Colin.
 F. 11. - 1. Bagten.
 L. 12. - 18. Sargino.
 M. 14. - 27. Figaros Giftermaal (Opera).
 Ti. 15. - 5. Floribella.
 To. 17. - 2. Bagten; 57. Bjergbøndernes Børn.
 F. 18. - 25. Lille Rødhætte.
 L. 19. - 62. Barberen i Sevilla (Com.).
 M. 21. - 23. Jeannot og Colin.
 Ti. 22. - 12. Stille Vand har den dybe Grund.
 D. 23. - 14. Hagbarth og Signe (f. L.).
 D. 23. - Concert af Sødsfændene David.
 To. 24. - 33. Røverborgen.
 F. 25. - 72. Geert Westphaler (1 A.); 25. Henrik den
 Femtes Ungdom (Jfr. Clausen d. f. Betty).
 M. 4. Apr. Concert for Blindeinstituttet.
 Ti. 5. - 66. Jacob von Lhybo; 58. Bjergbøndernes Børn.
 D. 6. - 10. Lulu (f. M.).
 To. 7. - 22. Hjemkomne Nabob (Jfr. Beyer o: Mad.
 Thomsen d. f. Miss Bortey).
 F. 8. - 84. Barselsstuen; 107. Amors og Ball. Luner.
 L. 9. - 19. Tancredo.
 M. 11. - 17. Fugleskydningen.
 Ti. 12. - 34. Røverborgen.
 To. 14. - 44. Hærierie eller blind Alarm; 6. Forstyrrede
 Malerie.

- F. 15. Apr. 21. Jægerbruden.
 L. 16. - 3. Pagten; 113. Vaskepigerne.
 M. 18. - 24. Fanchon.
 Li. 19. - 30. Jean de France; 7. Forstyrrede Malerie.
 O. 20. - 8. Borgerlige Stævnemøder; 35. Bernilles forte
 Frøkenstand; 108. Amors og Ball. Luner (f. To.).
 To. 21. - 22. Jægerbruden.
 F. 22. - 26. Veien til Odælæggelse.
 L. 23. - 25. Jecende.
 M. 25. - 7. Juta.
 Li. 26. - 28. Figaros Giftermaal (Opera).
 O. 27. - 64. Viinhøsten (f. F.).
 L. 30. - 1. Hildegard von Hohenheim.
 S. 1. Mai. Concert af Dlle. Pohlmann, Sangerinde.
 M. 2. - 36. To Dage.
 Li. 3. - 8. Skuespillersekkabet.
 O. 4. - 2. Hildegard von Hohenheim (f. To.).
 To. 5. - 4. Selsomme Lotterie; Tydske Scener af „Jæger-
 bruden“ (Dlle. Pohlmann, Anna); 2. Bejelen.
 F. 6. - 4. Røvercapitainen; 35. Pansatte Bondedreng
 (Historie, Bondedrengen; Selstrup d. f. Dren-
 gens Fader).
 L. 7. - 8. Godset Sternberg; Tydske Scener af „Jæger-
 bruden.“
 M. 9. - 7. Ungkarlen og Ugtemanden; 52. Didrik Men-
 schenstræk.
 Li. 10. - 5. Uldmarkedet; Tydske Scener af „Barberen i
 Sevilla“ (Dlle. Pohlmann, Rosine).
 O. 11. - Concert af Josephine Frølich, Sangerinde.
 F. 13. - 5. Tempelherrereiten; Tydske Scener af „Barberen
 i Sevilla.“
 L. 14. - 29. Figaros Giftermaal (Opera).
 M. 16. - 24. Paadigtede Galiskab; 1 og 2 A. af „Pre-
 ciosa“ (tydsk; Dlle. Pohlmann, Preciosa).
 Li. 17. - 22. Slottet Montenero.

- D. 18. Mai. 6. To Frimurere; 1 og 2 A. af „Precioſa“
(tydſk), (ſ. L.).
- To. 19. - 6. Floribella.
- F. 20. - 5. Valerie; Die Wiener in Berlin (Dlle. Pohl-
mann, Frau von Eßlingen).
- M. 23. - Concert af Siebert, Baſſanger.
- Ti. 24. - 30. Afbrudte Reife; Die Wiener in Berlin.
- D. 25. - 1. Laurbærfrandsen (ſ. M.).
- To. 26. - 6. Beſkæmmet Ekinſyge; Die Wiener in Berlin.
- F. 27. - 35. Røverborgen.
- L. 28. - 26. Syv tuſind Rigsdaler; 8. Forſtyrrede Malerie.
- M. 30. - Tydſke Scener af „Jægerbruden“; Die Wiener in
Berlin; 24. Kjærlighed paa Landet.
- Ti. 31. - 15. Vige Bei er den bedſte; 19. Silkeſtigen; 1.
Egtemændene ſom Ungkarle.

D. 1. Juni. **Concert af Siebert.**

(Ved et Selſkab af Skueſpillerne.)

- F. 3. - 2 ſidſte A. af „Pebersvendene“; Tydſke Scener af
„Barberen i Sevilla.“
- M. 6. - 7. Braun & Comp.; Die Wiener in Berlin.
- Ti. 7. - **Concert af Dlle. Pohlmann.**
- F. 10. - 4. Feil paa begge Sider; Scener af „Die
Müllerinn“ (Dlle. Pohlmann, Rößchen).
- Ti. 14. - 22. Egteſtandsſcenen; 1ſte A. af „Figaros Giſter-
maal“ (tydſk; Dlle. Pohlmann, Susanne).
- L. 18. - 14. Miſtro og Skjelmerie; 11. Landſtedet ved
Kongeveien; Scener af „Die Müllerinn.“
- Ti. 9. Aug. 3. Røverne.
- F. 12. - Declamation og Concert; 1. Brødrene Phi-
libert.
- Ti. 16. - 4. Røverne.

Theaterpersonalet havde hidtil ganske savnet en anstændig Foyer, hvori det kunde opholde sig under Tjenesten. Hvad der blev kaldet Foyer var en ud imod Theatret aaben lav, skummel Stue, der, foruden at være Gjennemgang til de smaa lurvede Paaklædningskamre, — som vare saa faa, at kun nogle af de alleranstetteste Skuespillere og Dandsere klædte sig alene, medens Resten maatte pakkes sammen indtil sex i et Rum, der neppe tillod den ene at styde sig forbi den anden, — ikke blot brugtes til Oplagssted for Requisite og et stort til Scenen hørende Bord, som her anvendtes til at sidde paa, men ogsaa var det med fire Paryfbløkke forsynede Bærksted for Friseurerne, der krollede og accommoderede saadan at de Spillende, som ikke havde andet Sted at tye hen, stadigt sade eller, naar der ikke engang var Sæde for dem, dreve fem Skridt frem og fem tilbage i sveden Lugt og Pudderstøv. Saaledes var det Opholdssted, som Theatret hidtil havde budet en Schwarz, Rosing, Frydendahl, Ryge, Knudsen, Mad. Rosing, Mad. Frydendahl og de andre uopnaaede geniale Kunstnere, indtil de, efter en Formiddagsprøve i Kulden, skulde ind paa Scenen for maaskee at være kongelige Personer eller at synge store Bravourarier, som Sangerne ikke nu fra deres hyggelige Bærelser og i det opvarmede Theater gaae til uden at have haft Proven Dagen for og med stor Forsigtighed for ikke at blive forkjølede. Det underordnede Personale gif det endnu værre: naar det, sammenpakked i Kamre, der ofte vare uden en skrøbelig Tabouret at sidde paa og et sønderslaget Speil at foretage Sminkningen ved, havde faaet sig paaklædt, maatte det see at finde en Plads i en Coulijsje, hvor Enhver, saa godt som muligt, søgte i det gjennemkolde store Rum at beskytte sig imod den ulide-

lige Træk ved at tage Kaaber og Kavaier over Dragten, hvilket dog ikke lod sig gjøre for de Dandsende, som derfor i den tynde Theaterpaaklædning trippede omkring rystende af Kulde, indtil de kunde komme ind og dandse sig varme, hvad der gjorde dem endnu værre farne naar de kom ud fra Scenen og maatte vente en Tidlang inden de skulde ind igjen. For at raade Bod herpaa var der nu i Sommermaanederne blevet opført en lav Etage paa de to jmaa Bagbygninger ud imod Kanalen. Derved skaffedes baade en ret smuk rummelig Foyer, som vel jævnlig brugtes til Requisites Hensættelse, men ikke mere som Gjennemgang eller til Friseurstue, og nogle flere Paaklædningsværelser, hvilke imidlertid endnu vare saa utilstrækkelige, at fire Skuespillere maatte i Forening tage tiltakke med et lille Tagkammer. Forresten var den hele Paabygning i den store Skynding opført saa slet, at den allerede et halvt Aar efter i den Grad viste Brost og Bræk, at Frydendahl og Rosenkilde kunde fra deres Værelser, igjennem en Revne i Væggen, række hinanden Haanden til Godaften.

Bed Feriens Begyndelse vare to Embeder blevne nybesatte. Justitsraad Pringslau havde taget Afsked som Comptoirchef, Bogholder og Hovedkasserer, hvilken Post blev givet til hans Søn, Frederik Christian Pringslau, hans hidtilværende Fuldmægtig, Maskinemester Nielsen blev afflediget paa Grund af Alderdom, og i hans Sted ansattes Frants Christian Gynther, som vel havde meget mekanisk Snille, men mere til Udførelse af hvad han selv faldt paa at indrette, end til, — hvad der hos en Maskinemester ved Theatret er en langt vigtigere Evne, — at udfinde Veie til at løse ham givne Opgaver. Da han i altfor stor Snarraadighed og af lutter Jver ikke noksom gav sig

Tid til at gjennemtænke Anvendelsen og Virkningen af de Midler, han valgte, og tillige ligesaa meget som Nielsen, hvorvel ikke, som han, af Godmodighed, undlod strengt at paasee sine Arbeidsfolks punktlige Noiagtighed med Udførelsen, saa indtraf Confusioner og smaa Uordener ikke mindre hyppigt under ham, end tidligere.

Saisonnens eneste interessante Skuespilnyhed var G. Boyes anonyme Sørgeespil „Svend Grathe,“ endstjøndt det ingeniunde, hverken i Handlingens Anlæg eller i Charakter-skildring, besad noget betydeligt dramatisk Værd. Det var fornemmelig ved enkelte theatralst virksomme Scener, det, paa nogle ordbrammende Tirader og søgte Billeder nær, særdeles skønne poetiske Sprog og den herlige Udtalelse af fædrelandst Aand at det tildrog sig fortjent Dymærksomhed og vandt et levende Bifald, som dog ikke kunde holde det paa Scenen Saisonnen over. Ved Udførelsen udmærkede sig især Nyge, der lagde en overordenlig Kraft og Energie i den af Digteren meget usikkert tegnede Svend; Nielsen, som gav Valdemar med elskelig Tillidsfuldhed og glimrede ved sin ædle, følelsesfulde Diction, der især var af henrivende Virkning i Fremsigelsen af „Der er et Land, det's Sted er høit mod Norden;“ og G. Winslow, som, uden at træde ud af Ensemblets Harmonie, ved dristig Charakteristik gjorde anden Bonde til et lille poetisk Mesterværk. — Eetost havde kaldt „Hildegard von Hohenheim“ et Riddereskuespil; men det var mere en dialogiseret Munkeroman, sammenvævet af forbryderiske Klosterintriquer og saa fuld af Usandsynligheder og Rædsler, at man kun i enkelte smukke Steder kunde opdage Spor af den Digter, som i „Christian den Fjerdes Dom,“ hvor han ogsaa havde Ukyldighedens Forfølgelse af Nederdrægtigheden at skildre,

netop ved Stoffets og Sprogets naturlige og følelsesfulde Behandling havde vakt store Forventninger. Ved den stærke Ophobning af isoleret fremtrædende Effectscener slappedes Tilskuernes Interesse saaledes, at Stykke slet ingen Effect gjorde og ikke kunde gives mere end tre Gange. — Det Mærkværdigste ved L. C. Bruuns Femactskuespil „Pagten“ fandt Publikum i at det havde kunnet komme til Opførelse paa det kongelige Theater. Stoffet havde Forfatteren fundet i den for kort Tid siden foresaldne og meget omtalte Begivenhed, at to Elskende havde, uden tænkelig Grund, skudt sig i en Grotte, som dengang var i Frederiksberghave; Handlingen bestod i en Række løst sammenheftede Scener, hvori der forekom mange flere Absurditeter end den, at Elskeren, da han vilde skyde sig, gav Elskerinden, der var inde i Huset, Signal til at komme og følge med ved at stille sig udenfor det og lade sit Uhr spille nogle Stykker, hvilke naturligviis hun ligesaa lidet som Publikum var istand til at høre; Dialogen var en over al Maade kjedsommelig Hverdags snak. Tilskuerne, som ved den tredie Forestilling vare næsten kun Abonnenterne, morede sig meest med at gribe de mange, især i de rørende Scener, givne Anledninger til Spotlatter, og Udpibning under meget svag Klappen var det staaende Esterispil. — De oversatte Nyheder vare af meget forskjellig Natur, men alle uden mindste kunstneriske Værd. Det var een af Rahbeks mange Inconsequentier, at han, der i Thortsens „Thalia“ offentlig havde ladet haant om Claurens „Brudgommen fra Mexico“, som han havde seet i Hamborg, og sagt, at dette Stykke „ikke let vilde friste ham til et gjentaget Besøg, hvor det saa maatte blive givet,“ ei alene antog det for det kongelige Theater og overværede enhver Forestilling, som paa det blev givet af det, men endog antog, selv over-

fatte og anbefalede til Opførelse ved Saisonens Aabning „Uldmarkedet,“ som, foruden at være det trivielleste og plumpest sammensatte af alle Clarens Stykker, ganske savnede den droie theatralste Effect, hvormed han ellers saa rigeligt udstyrede dem, for at vinde, som han jagde, „die ihm ewig hochachtbare Stimme des gebildeten Publikums.“ Hvorvel der endog ved en Prolog var givet Tilsagn om, at dette Stykke skulde være den danske Skueplads værdigt, fandt Tilskuerne det yderst vandet, saa at det optoges med stor Kulde. Et langt bedre siebliffeligt Held havde Forfatterens „Brudgommen fra Mexico;“ men deri havde han ogsaa ganske anderledes taget sit dannede Publikums evig høiagtbare Stemme med Storm. Dette Lystspils Tiltrækningskraft var ikke søgt i en interessant Handling, gode Charakterfildringer og vittig Dialog; alt Saadant laae ei alene over Forfatterens Evne, men ganske udenfor hans Begreb om Comediens Væsen. Efter hans Theorie maatte Lystspillet have et rørende Element, hvortil han havde taget et sværmerisk Maanestkinsvæsen, der, i Skikkelse af en fattig Sypige, var den høieste Naivetet, Uskyldighed og Dyd i Ringhed; og et blot amuserende Element, hvilket han stabilt satte i noget Materielt, som var det Dramatiste aldeles uvæsenligt, men for Tilskuerne nødvendigviis maatte blive nyt paa Scenen, ved at ingen Forfatter endnu var falden paa at profanere den med at søge Effect derved. I „Uldmarkedet“ havde han, for at tilveiebringe dette amuserende Element, indskrænket sig til af Theatret at forlange Fremstillingen af et Apothek, og ved den naturlige Gjengivelse af Hylde, Flasker og Krucker var det ogsaa virkelig lykkelig Decorationsmaleren paa endeel tydske Theatre at vække Begeistring for Comedien, medens dette eneste Piquante

deri, enten fordi man ikke havde Die for dets Bigtighed eller savnede Evne til at give det den tilsigtede Virkning, her ikke tilbendte sig mindste Opmærksomhed, men blev fundet ligesaa trivielt som Handling og Personer. I „Brudgommen fra Mexico“ havde han sat sin Opfindelseevne i stærkere Contribution for at skaffe Amusement; her er Jisterie i et Hyttesfad med en Frosken, som falder i Vandet; et greveligt Kjøkken med stort Kopperads og en anden Frosken, som der gaaer Ild i; en Legationsraad, der hedder Verchenthal, men ikke kan sige V og derfor kalder sig Negationsraad Merchentan; en Mexicaner med ikke mindre end en Million aarlig Indkomst og gavmild til Forbauselse; en fattig Families Kartoffelkogerie med to vedhængende Maaltider af „Kartofler i Mundering“, og mange andre amuserende Uvæsenligheder, fastede ind i høist overdrevne, vegeivis burleske eller rørende, Situationer. Da nu tillige Fryden Dahl gjorde et comist Mesterværk af Forfatterens grovt carikerede Grev von Pralenstein, Rosenkilde var original og overmaade pudseerlig som Negationsraad, og Mad. Andersen gav Sypigen om ikke just i Forfatterens Maneer for Udtrykket af naiv Uskyldighed, dog særdeles elskværdigt og interessant, saa kunde denne rørende-comiste Bravade ikke forseile Mængdens stormende Bisald, hvilket dog efter en halv Snees Forestillinger tabte sig saa stærkt, at den tog Afsted for tomt Huus. — Ryge, som ellers ikke bekymrede sig synderligt om Repertoirets Gehalt, havde henimod afvigte Saisons Slutning forestillet Holstein, at det var baade til Skam og betydeligt Tab for Theatret, at de fleste oversatte Stykker fandt slet Modtagelse, og meent, at den eneste Maade, hvorpaa det kunde afvendes, vilde være, at en Mand, som kjendte Theatrets materielle og kunstneriske

Kræfter, reisste omkring i Udlandet, for ved Opførelser at skaffe sig „en paa Erfaring grundet Sikkerhed for, hvad der af det Nyeste vilde vinde vort Publikum's Bifald.“ Holstein fandt dette Forslag meget fornuftigt og gjorde det i Directionen til sit med Tilføiende, at han ikke kunde troe andet, end at Nyge vilde være den rette Mand til at udføre det. Collin erklærede imidlertid: „Han, som Bestyrer af Dekonomien, maatte være derimod, da det var at sætte Theatret i en betydelig Udgift med Sikkerhed for ikke at faae mindste Fordeel; thi de Stykker, som efter fremmede Theaterblade, hvoraf Directionen jo holdt et Par, havde nogetsteds behaget betydeligt, kunde man enten faae tilkjøbs for en Bagatel eller, hvis et Stykke ikke var trykt og det af Beretningerne maatte formodes, at det særdeles egnede sig for vort Personale og Publikum, erhverve sig i Manuscript; og vare Stykkerne her, saa kunde Directionen, som, fremfor Nogen, burde kunne dømme om hvad Theatret formaaede, selv bestemme sig angaaende Oversættelsen, hvilket upaatvivleligt, da det dog var den, der skulde bære Ansvarret for hvad der kom paa Scenen, vilde være den langt mere beroligende end om den overlod Balget til en Commissionair. Som Directeur vilde han tillige vedstaae den Mening, at selv om det var tænkeligt, at Nogen ved Udførelsen af et Stykke i Udlandet kunde komme til Sikkerhed om, at det vilde behage hos os, da var Dr. Nyge ikke den, som Directionen havde Grund til i den Henseende at antage for dygtig; thi ligesaa vist, som at han bestandig anvendte sit hele Talent paa enhver ham tildeelt Rolle, hvad enten Stykket blev holdt for godt eller slet, hvilket han fortjente Directionens taknemmelige Erkjendelse af, saa vist var det ogsaa, at de Stykker, som

han især havde viist personlig Interesse for at faae spillet, netop, som „Doctor og Kof i Compagni“, „Postmesteren“, hvilket han endog selv havde oversat, „Den Faderløse og Morderen“ og det for et Par Aar siden gjenoptagne „Krigsretten“, hørte til dem, som meest vare Skyld i, at der bebreidedes Directionen Smagløshed.“ Da ogsaa begge Censorer yttrede, at det vilde være overflødig at lade En reise for at skaffe Stykker, da de, efter deres Pligt, bestandig havde Opmærksomheden henvendt paa de fremmede Theatre og ikke skulde undlade at foreslaae det Bedste af hvad der paa dem var at finde, omtalte Holstein ikke videre Sagen, men raadede Ryge til personligt at forestille Kongen, hvor nødvendigt det var at faae Stykker, som kunde gjøre Lykke, og at den eneste Veie til at opnaae det, var, at en indsigtfuld Mand saae hvorledes de toge sig ud paa fremmede Theatre. Dette fandt Frederik den Sjette at være overmaade rigtigt, og Holstein fik Befaling til at lade Directionen indkomme med Forestilling om, at der maatte blive givet Ryge Rejsepenge, for „at skaffe Stykker, som allerede havde staaet deres Prøve og passje for det danske Publikum.“ Hvad Ryge hjembragte fra denne Rejse var, foruden et Par Manuscripter, som bleve fundne aldeles ubrugelige, kun to Stykker: „Laurbærfrandsen“ af Ziegler og „Maria Louise af Orleans“ af Zehlhas, som begge vare trykte, „Laurbærfrandsen“ endog for en Snees Aar siden. Dette Stykke, der endydermere flere Gange havde været givet af „Holsteinische Gesellschaft“ paa Privattheatret i Thotts Palais, retsfærdiggjorde fuldkommen de tre Directeurers Betænklichkeiten ved at skaffe Nyheder paa denne Maade. Allerede det, at Forfatteren, der havde afgivet den æsthetiske Troesbekjendelse: „Den rørende Comedies Fortrin for Sorge-

og Lyftipillet er forlængst afgjort, da det bløde Menneske er det dygtigste til Dyd, og en Moral, som man hører med vaade Dine, falder i velsignet Jordbund," var noksom bekjendt for at være en aandløs Fabrikant af sentimentale Spektakelspil, burde have holdt Ryge fra af hans Kram at udsøge Stykker, der „havde staaet Prøve og vare passende for det danske Publikum." Og dertil var „Laurbærfrandsen" en af Ziegler's sletteste Fabrikationer: anlagt paa med et plat jvulstigt Udtryk for Sentimentalitet og Moral at skjule Handlingens og Charakterernes Trivialitet for uddannede Tilskuere. Denne Tone, som saaledes havde indtaget Ryge for Stykket, at han selv oversatte det, slog aldeles ikke an her, hvor Publikum allerede saa temmeligt var kommet ud over Interessens for de saakaldte Præfestykker. Det var kun Agtelse for Ryge, der ved de tre Forestillinger, hvoraf to gaves for tomt Huus, frelst Stykket fra Udpibning. — De øvrige syv Skuespilnyheder vare: „Tempelherretten", en i fem Acter ordnet Scenerække, samlet fra Walter Scott's Roman Ivanhoe, hvoraf det Interessanteste var tabt, saa at Dramatiseringen kun gjorde liden Lykke; og sex Genactslystspil, alle ubetydelige, alle franske og alle oversatte fra Tydsk, ja de tre kom endog frem som forfattede af deres ubehændige tydske Omstøbere.

Af de fire nye Syngestykker havde de to franske: „Duellen" og „Ægtemændene som Ungkarle," hverken dramatisk eller musikalsk Betydning og bleve meget slet udførte; hvorimod de to danske, som genialt behandlede, men baade i Stil og af Virkning høist forskjellige, store Værker af Kuhlau og Weyse, vare Saisonens Mærkeligheder. I „Lulu" havde Christian Frederik Güntelberg givet Kuhlau en Text, som, om den end leed af nogle dramatiske Feil, var

meget phantastisk, rig paa Afvevling i Syngeenumernes Charakter, gjennemgaaende rhythmisk skjøn og fortræffeligt egnet til Udvikling af den romantiske Aand, som fornemmelig gav Componistens musikalske Genialitet et eiendommeligt Præg. Kuhlau havde behandlet denne Text med stor poetisk Kraft og skabt et Mesterværk, fortryllende ved Ild, Ynde, Følelse og Charakteristik, ved Rigdom paa originale og, hvad enten de udtrykte den blodeste Stemning, bachantisk Fryd, dæmonisk Bildhed eller kraftfuld Videnskabelighed, ædle, gratiøst flydende Melodier, og ved glimrende Instrumentation. Om end enkelte Partier vare mere concertmæssige end dramatiske og forraadte en for stor Dristighed i Anvendelse af Effectmidler, var Værket i det Hele ægte theatralisk og af en baade henrivende og i høieste Grad imponant Virkning. Det blev glimrende udført, især i musikalsk Henseende. Vel savnede baade Zink, som Lulu, og Isr. Brza, som Sidi, ei alene den Personlighed og Gratie, men ogsaa den Barme og Følelsesfuldhed i Spillet, som Tilskuerne maatte vente at finde hos Elskende i et orientalsk Tryllespil med en Musik af saa levende Colorit; men Begge sang ypperligt og navnlig vandt den Sidste, ved den mageløse Lethed, hvormed hun udførte det store og vanskelige Partie, et overordenligt Bisald, der under hendes med forbausende Virtuositet sungne overvattede forzirede Bravourarie endog gif over til en længe vedholdende begejstret Jublen. Holm sang med sin malmsfulde, velklingende Bas Dilseng særdeles smukt, men formaaede ikke, uagtet sit herlige Udvotes for Rollen, at lægge den tilbørlige Majestæt og Kraft i Fremstillingen. En meget originalt opfunden og beundringsværdigt bestemt gennemført Figur havde Cetti faaet ud af Barca. Ved Ansigtets

fortræffelige Maskering, Udstopning og den meget naturlige Gang, som han, siddende paa en efter hans egen Anviisning indrettet Draisine, havde indøvet sig, var det lykkedes ham ganske at omskabe sig til en Dverg, hvoraf han, med Lune og Smag, gjorde en baade i Spil og Sangforedrag saa moersom Eventyrskikkelse, at den ikke blot blev det Interessanteste i den theatraliske Udførelse, men i og for sig var en i det Bursleste virkelig poetisk Production. For Scenens Vedkommende blev Udførelsen yderst maadelig. Kun Hovedpersonernes Dragter viste nogen orientalsk Pragt, Bipersønernes vare meget tarvelige; Decorationerne sammensattes af gamle Sager og Maskineriet var endog slet. Digteren havde, uden at kjende Theatret, givet sin Phantasie Toilen og foreskrevet flere, efter hans Mening, effectfulde Forvandlinger, som Maskinemeesteren, da Syngepartierne allerede vare indstuderede og Stykket ansat til Festsforestilling i Anledning af Dronningens Fødselsdag, erklærede, at han ikke kunde udføre. I sin Forlegenhed spurgte Chefen Rahbek og Olsen om, hvorledes de havde meent, at Forvandlingerne skulde skee. Forundret svarede Rahbek, at det var Noget, som han aldeles ikke havde skaffet sig nogen Mening om. „Da troede jeg,“ sagde Holstein, „at De, som Censur, tænkte over om Forvandlingerne ere mulige.“ „Nei,“ svarede Rahbek, „som Censur antager jeg Stykket, naar jeg finder det godt. Betænkning over hvorvidt Forvandlingerne ere mulige overlader jeg til dem, som blive lønnede for at gjøre dem.“ Da Censurerne ikke vilde lade sig paabyrde Ansvar for Forsømmelsen af at have indhentet denne Betænkning, hed det, at „man maatte gjøre det som man bedst kunde,“ og dette blev saa flodset, at der ved et Par af Forvandlingerne opstod Skoggerlatter. Savnet af den

Idealitet i Staffagen, som et Tryllespil særligt gjør Krav paa, erstattedes imidlertid saa rigeligt ved Situationernes og Musikens henrivende Romantik, at Stykket vandt levende Interesse og entusiastisk Bisald. Efter den anden Opførelse, hvorved Stykkets Skjæbne, da den første var en Festsforestilling, skulde afgjøres, maatte det dog ikke gaae af uden Opposition. En musikalsk Clique fandt, at den store Melodierigdom og stærke Effect gjorde Kuhlaus Musik til en Nødsnade. Den Harme, en af Rigoriisterne yttrede imod den, bevægede hans Søn, som var i et Instituts øverste Classe til at bede nogle Kammerater om, med ham at tage sig af Smagens Beskyttelse. Der blev leiet en Loge i tredje Etage, hvorfra to af Fyrene strag ved Tappets Fald begyndte at pibe, men kun holdt ud i et Par Minuter, da de andre i Afgjorelsens Dieblisk tabte Modet til at stemme i med. Denne Klause gjorde megen Opsigt, som et Beviis paa den Uforsømmethed, hvormed Raahed dengang hyppigt tillod sig i Theatret at ville angive Tonen. — C. Boyes „Floribella“ stod, i Henseende til baade det Rhytmiske, Poetiske og Dramatiske, langt under „Lulu.“ Emnet, var egentlig det samme: en Tyran, som vil tvinge en ung Pige til at tilhøre ham, og en Elsker, der trodser hans Forfølgelser; men Udførelsen af Emnet var endnu triviellere her, end i de mangfoldige Syngespil, som det indtil Forslidthed tidligere havde afgivet, medens det i „Lulu“ fik Interesse, ved ganske at være ført over i det Eventyrlige og ved dets poetiske Behandling. I „Floribella“ var der vel ogsaa, med en Alfeverden, indlagt noget Eventyrligt, men mere til Skade end Gavn for Totalvirkningen; thi det fremtraadte uden Forbindelse med Handlingen, var blot anvendt til at overhugge Knuden, istedetfor at løse den, og vakte For-

ventninger om en Romantik, som var aldeles imod Hovedbegivenheden, hvorfor dennes Hverdagslighed kun ved det gjordes mere isiefaldende. Behandlingen fik et Slags Anseelse ved Sprogets poetiske Tone; men paa Scenen kom Mangelen af dramatisk Natur saavel som den Uklarhed, der var bragt ind i den ubetydelige Handling, ved at Forfatteren havde søgt med Episoder og Omstændeligheder at give den Interesse, saa stærkt frem, at Publikum med Kulde betragtede de slet sammensøiede Situationer, som skulde gaae for vigtige og spændende. Weyses Musik var ikke saa frisk, melodios og theatralisk i sit Væsen, at den i og for sig kunde tiltale Publikum, end siige bringe Barme og Livfuldhed ind i et saa koldt og dødt Stof. Den vidnede om Componistens Haandsdybde, men havde, foruden en kostelig Duet imellem to fulde Bønder, nogle herlige, særdeles karakteristiske Maurerchor og en høist poetisk udført Mellemact, hvori Aljerne optraadte, kun saa Steder, som ved Melodie og Følelsesfuldhed kunde gjøre Virkning paa andre end grundige Musikkjendere. Dertil var det Rhythmiske saa egent og vanskeligt, at Sangeren ideligt maatte henvende spændt Opmærksomhed derpaa, hvilket allerede gjorde en fri og levende Udførelse, der kunde frembringe dramatisk og theatralisk Virkning, til en Umulighed for de fleste Rollehavende. De eneste af disse, der virkelig udmærkede sig, vare Mad. Weyshall, som Floribella, og Nielsen, som Juan, men for at faae dem til med deres Skuepillertalent at støtte Fremstillingen, havde Weyse maattet tage Hensyn til at deres Stemmer hverken vare af stort Omfang eller uddannede til Virtuositet, og denne Tvang, som meget var hans kunstneriske Natur imod, blev ikke uden skadelig Indflydelse paa hans Conception, hvorfor disse to vigtige

Syngepartier ikke, saa fortræffeligt de end bleve foredragne, gjorde betydelig Birkning. Optagelsen var tilsyneladende overordenlig glimrende. Kuhlau levede i en meget lille Dmgangskreds; hans Theatercompositioner kom ikke synderligt til Dmtale forinden de hørtes ved Udførelsen, hvorfor Publikum, uden af Nygtet at have faaet noget Bink om hvad der skulde beundres i dem, modtog det umiddelbare Indtryk og dømte efter det. Om den aandrige Weyse, som var en meget søgt Selskabsmand, flokkede sig derimod ei alene en Mængde Musikkjendere, men ogsaa Mange, der ved Berørelse med ham vilde skaffe sig Anseende af at være det, og disse dannede, meget imod hans Villie, et Partie, som, foruden at præterere den høiere Kunstsmag ved at erklære sig imod al Musik, der ikke var i hans Stil, søgte at gjøre sig vigtige ved personlig Dmgang med Geniet og derfor, saasnart det hed, at Weyse havde en Composition under Hænder, ivrigt udbasunede Enkeltheder, som han skulde have forespillet, og hvoraf det var klart, at den vilde blive Mesterens Mesterværk. Dette havde i høieste Maade været Tilfælde med „Floribella“, da denne Musik fulgte strax efter Kuhlau's „Lulu“ og Genfidigheden ikke kunde indromme to geniale Værker af forskjellig Charakter Ret til ved deres Værd at vinde Publikums Beundring ved Siden af hinanden. Allerede længe førend Udførelsen var det afgjort, at „Floribella,“ ved Dybde, Originalitet og Charakteristik, skulde staae langt over „Lulu“ og blive et klassisk Modstykke til det moderne Rosiniu væsen, som Kuhlau, ved at lægge nogen Aand deri, kun havde gjort endnu jarligere. Genfidigheden indfandt sig ogsaa ved anden Forestilling af „Floribella“, for at afgive den Kjendelse, hvorefter Publikum havde at rette sig; ikke blot hvert enkelt

Numer, men Steder, hvorved Componisten ikke selv havde drømt om at fremkalde Bisaldsytringer, optoges med mere stormende, end stærk Applaus. Ved tredie Forestilling, hvortil Toneangiverne havde indfundet sig mindre talrige, viste Publikum sig temmelig koldt, og efter nogle slet besøgte Forestillinger blev Stykket, meest dog paa Grund af Textens Kjedsommelighed, henlagt fra den niende, medens „Lulu“ stadigt gav fuldt Huus og 14 Mar efter kun gif ud af Repertoiret fordi man ikke mere havde kunstneriske Kræfter til en taalelig Udførelse.

I Slutningen af Saisonnen og Begyndelsen af Sommerstuespillene gav Sangerinden Emilie Pohlmann fra Hamborg en Række Forestillinger for udsolgt Huus. Hun forenede et meget indtagende Ydre: smukke Ansigtstræk, livfulde Dine og en nydelig Figur, med et tæffeligt, fint coquet Bæsen, besad en behagelig og særdeles boielig, men ikke stor Stemme, foredrog muntre rigtforzirede Sager med Ynde og Elegants, og forstod over sit Spil at udbrede et saadant Præg af gratios Livlighed, at hun, især hvor hun understøttedes af Sangen, hos Mængden gjorde sig beundret for et Fremstillingstalent, som egenlig kun var en meget routineret elskværdig Personligheds savoir-faire. Sin kunstneriske Begavelse viste hun især ved en i baade Sang og Spil hoist fortræffelig Udførelse af Rosine i „Barberen i Sevilla“; størst Lykke gjorde hendes gratiosst skjelmste og naive Fru von Schlingen i „Die Wiener in Berlin“. Denne første her opførte egenlige Vaudeville vandt overordenligt Bisald ved sin fordringsløse Gemytlighed. Nielsens ungdommeligt glade, friske og fyrige Franz behagede meget, men det eneste virkelige Kunstfortræffelige i Udførelsen var dog Nyges, ved Sammensmeltningen af Raivetet, God-

modighed og elskeligt Lune, mesterlige Fremstilling af den gamle Wiener Hubert.

I Sommerstuespillenes eneste Nyhed, Picards „Brodrene Philibert,“ viste Stage baade at han havde fundet den rette Spillemaade til Situationsslystspillet, og hvor let det er for en theatervant Stuespiller ved den at gjøre stor Effect, naar han har en for sin Rolle heldig Personlighed. Blot ved at give den yngre Philibert, det af Forfatteren flygtigt behandlede Stykkes Bærer, Anstrøget af godmodigt Fusentasterie og en egen Snurrighed i Holdning og Tone, fik han med sit smukke Udvortes, uden synderlig Udarbejdelse af Rollen, lagt saamegen comist Virkning i sit Spil, at han gjorde Stykkets Lykke. Ved i „Roverne“ at spille Franz imponerede C. Winslow med en Fremstilling af aldeles modsat Natur. I Saisonnen havde han betydeligt forøget sin Kunstneranseelse ved flere nye Roller, navnlig Dick Rapid i „Den hjemkomne Nabob,“ som han ved Kunst havde givet en hans egen Natur fremmed Godmodighed og inderlig Følelse i en saadan Fylde, at Rollen fremtraadte med et langt større og interessantere Charakterindhold, end hans talentfulde Forgængere havde faaet ud af den. Nu gik han til en berømt poetisk, af Nyge med stort Bifald udført, Rolle og opnaaede ved dette, som det forud hed, „dristige Bovestykke“ en ny Triumf; thi med sin lille Figur og et Taleorgan, som ikke taalte Sammenligning med Nyges, gav han sin Fremstilling en saa storartet Stil, at han allerede derved overtraf Nyge, hvilket endnu mere var Tilfældet i hans Behandling af Charakterens Psykologiske, som han udviklede i de fineste, ofte overraskende Nuancer, og af det Plastiske, der især, naturligt og ædelt, paa Alle gjorde en, for de Fleste i dens Grund usforklarlig,

stor og gribende Virkning, da han under Scenen med Faderen luffende sneg sig omkring ham og, stedse nærmere og nærmere, symbolisk omspændte ham med sine Rænkens Bæv, som ogsaa under femte Acts Scener, hvori overhovedet hans mimiske Spil saaveljom hans Diction var af mægtig Effect.

Af de mange Debutanter fremtraadte Hyllested med størst Prætension og mindst Held. Han havde givet sig meget ivrigt af med at spille Comedie paa Privattheatre og at være interessant i de Fornemmes Selskaber, ved enten at kritijere og, saa godt han kunde, parodiere Scenens første Kunstnere, eller i Sarcasmer at gjøre Skuespillerstanden latterlig og foragtet. Efter at have tilsat en betydelig Formue vilde han nu iblandt Skuespillerne see at finde Forsjorgelse. Hans Prove for Bestyrelsen var saa slet, at Collin og Rahbek erklærede sig bestemt imod hans Debut, og det blev en Directionsbeslutning, at han ikke kunde antages. Den meget formaaende Generalinde Bülow tog sig imidlertid af ham, og ved sine Forestillinger om, at han var af anseet Familie og saae sig brodløs, dersom man ikke aabnede ham Veie til, ved det Talent, som han upaatvivlelig havde, drev hun det til at Holstein og Olsen indsendt sig til en hemmeligt foranstaltet Prove paa det borupske Selskabs Theater og efter den gave ham Løfte om, at han skulde komme til at vise sig for Publikum i tre Roller. Da Rahbek, til Holsteins og Olsens store Overraskelse, meget skarpt og syndigt af dem forlangte en Forklaring om, hvorledes de, efter med deres Colleger at have taget en Beslutning, kunde, disse uafvidende, give et Tilsagn, som var aldeles imod den, blev det saa klart for de to Fransaldne, hvordan de her havde paadraget sig et farligt Ansvar, at det var nærved at Hyllested dog ikke havde opnaaet

mere end Løftet; men just som Sagen skulde discuteres kom Frydendahl og Stage, som Deputation fra Personalet, for at underrette Directionen om, at det havde erfaret, hvorledes Hyllested, paa et offentligt Sted og i Manges Overværelse, havde yttret, at hans Udelukkelse fra Debut kun var en ujel Chicane af de Herrer, som gave Comediens elffværdige Personer, da de vare bange for, at han vilde vise Publikum, hvordan det Slags Roller i franske Stykker skulde spilles, hvilket foranledigede hele Personalet til at bede Directionen om, ikke at lægge Hindringer iveien for hans tre Debuter, selv om han dertil valgte Stykker, der fordrede ny Indstudering, da Enhver af al sin Evne vilde fremme den. Da Rahbek erklærede, „at han, hvorvel han nødvendig saae den danske Skueplads blive brugt til at revse hovmodig Uduelighed med, troede, at Directionen skyldte et agtverdigt Skuespillerselskab den Satisfaction, som Hyllesteds Debuter sikkert vilde give det,“ blev det en Directionsbeslutning, at de skulde tillades ham. Hyllested kunde dog ikke benytte Tilladelsen førend han havde beqvemet sig til en Ydmygelse, som det meest gif Personalet til Hjerte at han maatte lide. Hvorvel han var den Første, der i mange Aar skulde debutere uden at være fast antaget, men blot til en Prøve, som kunde falde ud til at han ikke blev ved Theatret, maatte han, ifølge kongelig Befaling, tage Afsked som Lieutenant i det borgerlige Infanterie inden han viste sig paa Scenen. Hans eneste gode Theaterrequisit var et smukt Hoved; den temmelig svære, lidt over middelhøie Figur var slet bygget, hans Holdning umandig og meget vulgair, Gangen usikker og klodset, Bevægelserne uskønne, Taleorganet hørt og haardt med stærk Røselyd, hvorfor hans Sprog lød affecteret og fremmed. Til sin

første Debut gjorde han mange Fordringer, hvoriblandt at der til ham og den anden Officeer skulde, efter hans egen Tegning, forfærdiges nye Ublanuniformer med store af Blik forfærdigede Gjakos, hvilke endnu findes i Garderoben, men ubenyttede, da de ere altfor tunge til at Nogen kan bære dem. Da det, efter mange Omstændeligheder, som de Medspillende viste største Føielighed, kom til Debuten, blev denne meget maadelig, uden Liv, Lune og Elskværdighed. Kun Proft søgte i sit „Conversationsblad“ at udgive den for lovende, men end ikke han havde Mod til at fortie, at Debutanten savnede Fiinhed og Gratie. Hans anden Debut, *Almaviva* i Comedien „*Barberen i Sevilla*,“ var saa slet, at selv Proft havde ondt ved at give den Skinnet af blot Taalelighed, og efter det yderst elendige Udfald af den tredie, *Henrik* i „*Didrik Menschenkræk*,“ nødtes endog han til at tilstaae, at han havde faaet „suldkommen Visshed om, at den var aldeles mislykket.“ Efter den vilde Holstein og Oljen have, at der, „ifølge Sædvane skulde tilstaaes et Honorar for de Debuter, som Hyllested havde gjort uden at blive ansat;“ men Rahbek indvendte bittert, at „det burde ikke blive Sædvane, at det kongelige Theater honorerede sin Prostitution,“ og Collin erklærede sig, som oekonomisk Directeur, ligefrem derimod. — Pauline Clausen, en ung Pige, lidt under Middelhøide, gjorde allerede ved et smuktformet ovalt Ansigt med en fintboiet Næse og store mørke Øine, hvori der laae Ustyldighed og Sjælreenhed, ved en nydelig Figur og sit meget takkelige Væsen et behageligt Indtryk, og den — endstjøndt hendes Talestemme var noget haard, dyb og, hvor den skulde gives Kraft, skrattende, — rene, naturligt nuancerede Diction saavel som hendes rigtige Gebærdespil robede gode Anlæg for Fremstillingen af det Naive og

Ædle. Hun vandt stærkt Bifald og i flere Roller, hvori- blandt et Par af tragisk Præg, viste hun saa mærkelige Fremfærd, at hun sikkert vilde være bleven en meget yndet Skuespillerinde, dersom hun ikke tidligt havde forladt Theatret. — Johanne Elisa Beyer var kun 18 Aar og havde en smuk, rank Figur, men savnede livfuldt Ansigtstudium og Klang i Talestemmen. Hun sagde sine Roller forstandigt, men formaade ikke at give dem Interesse ved Barme og Energie, saameget mindre da hendes Udvikling hemmedes meget af en Sygelighed, som 9 Aar efter bewirkede hendes Afstedigelse. Begge disse Damer besad forresten ved deres Tiltrædelse en hos det kvindelige Personale ikke almindelig Aandsdannelse og gjorde sig bemærkede ved smaa litteraire Arbejder; Jfr. Clausen fremkom endogsaa med en ret vakker metrisk Oversættelse af Körners „Loni“. — Ida Wulff, som da hun debuterede var 16 Aar, havde som Barn været i Theatrets Dandseskole, men gjort sig saa bemærket ved Sængtalent, at Siboni særlig antog sig hendes musikalske Uddannelse og foranledigede at hun blev sat i Huset hos Etatsraad Bärens. Hun var den første Danske med hvem Theaterdirectionen indgik et Engagement, som, ved Siboni, den 12te August 1823 sluttedes saaledes: Fra 1ste Septbr. 1824 skulde hun tiltræde Theatertjenesten med en kongelig Skuespillerindes Rettigheder og Forpligtelser; Engagementet gjaldt for 8 Aar fra den Dag da hun betraadte Scenen; for de første 3 Aar fik hun aarlig 200 Rdlr. og 200 Rdlr. til Underviisning i Sprog og Musik; efter disse 3 Aar blev hun at indstille til Gagesforhøielse; førend det 8de Aars Udlob kunde Engagementet fornyes for 2 Aar; tilstodte der hende, uden hendes Brode, i bemeldte 10 Aar noget Uheld, som gjorde hende uduelig til Theatrets Tjeneste,

beholdt hun sin Gage i 2 Aar og fik derpaa Pension, efter det sædvanlige Forhold; og naar de 10 Aar vare forløbne kunde hun forlade Theatrets Tjeneste uden Pension eller Affinding, eller vedblive Tjenesten under Skuespillernes sædvanlige Vilkaar. Til Debutrollen, Bela i „Lulu,“ var hendes hele Personlighed og kunstneriske Evne saa aldeles passende, at hendes Fremstilling horte til Udførelsens skønneste Partier og vandt meget levende Bifald. Hun havde en lille fintbygget og takkelig Figur, livsfulde Dine, smukke, men kun lidet udtryksfulde Ansigtstræk og en let, gratiøs Holdning; hendes Taleorgan var, hvorvel spædt og, ved en altfor pyntelig Pronunciation, noget fremmedladende, af Naturen vellydende, og den hverken stærke eller syldige, men særdeles behagelige, bløde og bøielige Syngestemme havde i en fortræffelig Skole faaet en saadan Udvikling, at hun med stor Virtuositet let, sikkert og smagsfuldt udførte de vanskeligste Passager, og var istand til ved Methode og Foredrag at give sine Stemmemedler en langt større Virkning, end de havde ved Gehalt. Der var over hendes fysiske og kunstneriske Væsen udbredt en egen fin Ziirlighed, som vel gav det Takke og Interesse i naive og muntre Partier, men ogsaa gjorde, at hun ikke kunde tilfredsstille i saadanne, som fordrede et lidensfabeligt eller pathetisk Udtryk. Da hun ved sin anden Debut, som Sophie i „Sergino,“ ret fik Leilighed til at glimre med smagsfulde Forziringer, gratiøst Foredrag og sit smukke Dame-comportement vandt hun stormende Bifald og satte sig strag hos Mængden saavel som hos det musikalske Publikum i stor Undest, hvilken hun havde den Lykke at bevare usvækket paa sin hele Kunstnerbane, der blev kun altfor kort; thi allerede inden de 5 af Engagementets 10 Aar vare udløbne

og just da hun stod i sin fulde kunstneriske Flor som i Publikums høieste Gunst, ansøgte hun, der „paa Grund af Evagelighed havde ønsket ganske at forlade Skuepladsen,“ om Fritagelse for Tjeneste paa et Aar, hvilken bevilgedes hende og blev, som man forudsaae, kun en Forberedelse til at hun, formedelst Giftermaal, tog Afsked. — Bestemt forkyndte sig et ualmindeligt Talent i Whisters første betydelige Rolleudsførelse. Han havde i endeel smaa Dreng- og Tjenerroller saavel som ved Chortjeneste faaet en ikke ringe Theatervanthed, og var under Lindgreens omhyggelige Veiledning bleven tilholdt at sbye al Overdrivelse og kun søge Virkning ved smagsfuld Gjengivelse af Naturen. Da han nu, 18 Aar gammel, optraadte som Peer Nielsen i „Den pantsatte Bondedreng,“ vandt han ei alene Bisald ved sin allerede dengang ypperlige sjællandske Dialect, men ogsaa, og fornemmelig, ved sit i Betoning, mimisk Udtryk og Holdning faste og ægte comiske Spil, der af det Lune, som efterhaanden kom livligere frem deri, lod mærke, at det ikke skuldes Afretning, men udgif fra et virkeligt Talent og derfor tydede paa en vordende Kunstner i comiske Characterroller. Uagtet denne særdeles heldige Debut varede det længe inden Directionen kom til Erkjendelse af, hvad der var hans rette Fag og hvor fleersidigt og Theatret gavnligt han kunde virke deri. Da den trængte til en ungdommelig Elsker og meente, at han, som ungt Menneske, bedst vilde være anvendelig dertil, maatte han gjøre sig ubehagelig for Publikum i flere ham ukladelige Roller, medens han kun fik en eneste — Peer i „Hververne,“ — som passede for ham og han derfor spillede fortræffeligt. Det var egenlig først ved sin Syngestemme at han fik Leilighed til ret at komme ind i Repertoiret og lægge sit

Talents Mangesidighed for Dagen. — Selstrups Debut var og vil vel ogsaa lykkeligviis blive den eneste i sit Slags, der har fundet Sted paa den danske Scene. Han havde opnaaet en vis Navnkundighed ved med skuffende Naturlighed at tale efter Bønder og Jøder. Paa offentlige Steder flokkedes man om ham, for at høre ham fortælle Anekdoter og Historier i Dialect, og Directeurerne for Privattheatrene gik paa Jagt efter Stykker, hvori der var en Bønde- eller Jøderolle, for, naar han blot vilde lade sig beundre i den, at give dem, hvordan saa alt det Øvrige gik. Han havde et høist udtryksløst Ansigt, en drøi, flodset Overkrop paa kalvknædede Been, et ureent Mæle, forlegne Gebærder og en plump Gang, men uden at ændse denne stærkt udprægede vulgaire Individualitet vare hans Beundrere overbeviste om, at der i ham stak et Skuespillergenie, som vilde fordunkle alle det kongelige Theaters Comikere. Da han nu ogsaa selv holdt sig overbevist derom, androg han paa Tilladelse til at debutere, hvilken blev ham tilstaaet paa den af Rahbek foreslaaede og fastholdte Betingelse, at han kun traadte frem i smaa Roller og, dersom han vilde forsøge sig i større, saae at komme til at give dem i Sommerforestillinger, for hvis Udførelse Directionen ikke bar Embedsansvar. Da han i Slutningen af „Den pantsatte Bøndedreng“ viste sig paa Scenen modtoges han med en saadan Glædesfalve, som det dengang var aldeles usædvanligt at man hilsende endog Skuepladsens første Kunstnere med, og ved hver af Rollens otte smaa Replikker, som han fremsagde med en hæs, hvæsende Stemme i et rigtignok uovertræffeligt Bøndesprog, men uden i mindste Maade at give dem det Udtryk, som de efter Situationen skulle have, lod umaadelig Skoggetlatter og stormende Bijald. Denne Debut var en

stor Begivenhed; den blev omtalt med Beundring i Kroer og Kipper; man gratulerede endogsaa Theatret paa Prent til, at „det havde vundet et Talent, der, om ikke strax, dog efterhaanden, mere og mere tilfredsstillende, vilde kunne udfylde Pladsen, som vilde blive ledig i Veteranen Lindgreens store Repertoire.“ Men Glæden tog forbausende hurtigt Ende. Allerede da Selstrup havde spillet tre Roller til: Henrik i „Landstedet ved Kongeveien,“ Jøden i „Pebersvendene“ og Arv i „Henrik og Pernille,“ var den Sandhed opgaaet for Alle, at en ypperlig Efterligner kan være uden mindste Skuespillertalent. Han vedblev at give Dialecterne med samme Mesterlighed, men i en Individualitet, som var de Personer, han skulde forestille, aldeles modstridende, og i Rollernes Udførelse var ikke Spor af hverken Charakter eller Lune. Baade han, hans nu forstummede Beundrere og Theatret vare vel tjente med, at han kort Tid efter, ved Angivelsen af en Falskmøntnerbande, gjorde sig fortjent til at blive Graver.

Otte og halvfjerdsfindstyvende Saison.

1825.

To.	1.	Sep.	1.	Maria Louise af Orleans.
F.	2.	-	43.	Don Juan.
L.	3.	-	2.	Laurbærkrandsen.
M.	5.	-	7.	Lille Hyrdedreng;
			26.	Califen i Bagdad
(Sfr. Nielsen d. s. Betulbe).
Ti.	6.	-	2.	Maria Louise af Orleans.
To.	8.	-	7.	Floribella.
F.	9.	-	9.	Brudgommen fra Mexico.
L.	10.	-	44.	Don Juan.
M.	12.	-	27.	Eyv tusind Rigsdaler.
Ti.	13.	-	45.	Bagtalelsens Skole.

- D. 14. Sep. 1. Sneen (f. M.).
 To. 15. - 7. Macbeth.
 F. 16. - 36. Røverborgen.
 L. 17. - 14. Tro Ingen for vel; 44. Henrik og Pernille.
 M. 19. - 73. Geert Westphaler (1 A.); 26. Henrik den Femtes Ungdom.
 Ti. 20. - 2. Sneen.
 To. 22. - 8. Ungkarlen og Høttemanden; 55. Høstgildet.
 F. 23. - 8. Macbeth.
 L. 24. - 30. Figaros Giftermaal (Opera).
 M. 26. - 15. Educationæraaden; 31. Aabenbar Krig.
 Ti. 27. - 37. To Dage.
 D. 28. - 33. Niels Ebbesen (f. L.)
 To. 29. - 3. Sneen.
 F. 30. - 1. De to Galeislaver.
 L. 1. Oct. 25. Fanchon.
 M. 3. - 18. Barberen i Sevilla (Opera).
 Ti. 4. - 8. Juta.
 To. 6. - 24. Vestindianeren; 9. Forstyrrede Malerie.
 F. 7. - 27. Bortførelsen fra Scrailet.
 L. 8. - 10. Tilmurede Vindue; 2. To Galeislaver.
 M. 10. - 45. Tvungne Giftermaal; 3. To Galeislaver.
 Ti. 11. - 8. Lille Hyrdedreng; 21. Nye Jordegodsseier.
 D. 12. - 3. Laurbærkrandsen (f. F.)
 To. 13. - 31. Figaros Giftermaal (Opera).
 F. 14. - 22. Pebersvendene.
 L. 15. - 19. Barberen i Sevilla (Opera).
 M. 17. - 7. Ludlams Hule.
 Ti. 18. - 53. Didrik Menschenstræk; 4. To Galeislaver.
 To. 20. - 26. Lyftige Passagerer; 10. Carnavalet.
 F. 21. - 5. Røvercapitainen; 24. Jeannot og Colin.
 L. 22. - 25. Paadigtede Galiskab; 32. Aabenbar Krig.
 M. 24. - 43. Feiltagelserne.
 Ti. 25. - 8. Ludlams Hule.
 To. 27. - 32. Vovelige Prøve; 27. Henrik den Femtes Ungdom.
 L. 29. - 1. Alf en som Page.

- S. 30. Oct. **Concert af Lemming.**
 M. 31. - 2. Alfen som Page.
 Ti. 1. Nov. 55. Gulddaasen.
 D. 2. - 16. Lige Bei er den bedste; 5. To Galeislaver
 (f. To.)
 To. 3. - 9. Borgerlige Støvnemøder; 27. Galifen i Bagdad.
 F. 4. - 3. Alfen som Page.
 L. 5. - 12. Preciosa.
 M. 7. - 86. Politiske Randedstøber; 11. Carnavalet.
 Ti. 8. - 37. Røverborgen.
 To. 10. - 4. Alfen som Page.
 F. 11. - 1. Johanne Gray.
 L. 12. - 38. To Dage.
 S. 13. - Concert af St. Brice Duagliarini, Sanger.
 M. 14. - 32. Figaros Giftermaal (Opera).
 Ti. 15. - 10. Brudgommen fra Mexico.
 D. 16. - 11. Letfærdige Løgner; 29. Fruentimmerhaderen
 (f. L.)
 To. 17. - 7. Rabale og Kjærlighed.
 F. 18. - 4. Eneen.
 L. 19. - 23. Jægerbruden.
 M. 21. - 2. Johanne Gray.
 Ti. 22. - 45. Henrik og Bernille; 56. Høstgildet.
 To. 24. - 9. Ludlams Hule.
 F. 25. - 18. Jugleskydningen.
 L. 26. - 107. Den Stundesløse; 12. Carnavalet (under
 Dansen styrtede Larcher igjennem en Lem, der
 gik itu, saa at Balletten ikke kunde gives til
 Enden).
 M. 28. - 15. Tro Jugen for vel; 1. Kong Salomon
 og Sorgen Hattemager.
 Ti. 29. - 3. Johanne Gray.
 D. 30. - 24. Jægerbruden (f. M.)
 To. 1. Dec. 9. Skuespillerselskabet.
 F. 2. - 8. Floribella.

- R. 3. Dec. 17. Rige Bei er den bedste; 2. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
 S. 4. - Concert af Fabritius de Tengnagel, Pianist.
 M. 5. - 13. Stille Vand har den dybe Grund.
 Ti. 6. - 33. Bovelige Prøve; 3. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
 To. 8. - 11. Lulu.
 F. 9. - 74. Geert Westphaler (1 A.); 4. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
 R. 10. - 67. Jacob von Lhybo.
 M. 12. - 1. Bedstefaderen; 5. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
 Ti. 13. - 5. Alfen som Page.
 D. 14. - 85. Varselstuen; 114. Vaskepigerne (f. Ti.)
 To. 15. - 48. To Grenaderer; 6. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
 F. 16. - 9. Godset Sternberg; 10. Borgerlige Stævnesmøder.
 R. 17. - 2. Bedstefaderen; 7. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
 S. 18. - **Concert af S. Sunck, Violoncellist.**
 M. 19. - 27. Veien til Odelæggelse.
 Ti. 20. - 20. Tancredo.
 To. 22. - 6. Onklens Slot; 8. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
 F. 23. - 20. Silkefæstigen; 9. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
 Ti. 27. - 7. Onklens Slot; 10. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
 D. 28. - 6. Høvercapitainen; 22. Nye Jordegodsseier (f. M.)
 To. 29. - 45. Hererie eller blind Allarm.
 F. 30. - 16. Educationsraaden; 30. Azemia.
 R. 31. - 40. Han blander sig i Alt; 109. Amors og Ball. Luner.

1826.

- M. 2. Jan. 21. Silkefæstigen; 40. Erasmus Montanus.

- Ti. 3. Jan. 9. Ungkarlen og Egtemanden; 28. Califen i Bagdad.
 D. 4. - 58. Dyveke (f. F.)
 To. 5. - 20. Barberen i Sevilla (Opera).
 F. 6. - 49. To Grenaderer; 30. Fruentimmerhaderen.
 L. 7. - 31. Afbrudte Reise; 38. To smaa Savoyarder.
 S. 8. - **Aftenunderholdning af Nielsen.**
 M. 9. - 63. Apothekereren og Doctoren.
 Ti. 10. - 7. To Frimurere; 1. Serenaden (Seemann d. s. Hainsberg).
 To. 12. - 40. Ulykkelige Skibbrud; 25. Kjærlighed paa Landet.
 F. 13. - 12. Lulu.
 L. 14. - 15. Hagbarth og Signe.
 S. 15. - 8. Forrige Tider og nuomstunder; 11. Kong Salomon og Tjorgen Hattemager (uden Abon.)
 M. 16. - 19. Fugleskydningen.
 Ti. 17. - 45. Don Juan.
 D. 18. - 23. Hjemkomne Nabob (f. L.)
 To. 19. - 17. Educationsraaden; 31. Azemia.
 F. 20. - 56. Gulddaasen.
 L. 21. - 46. Don Juan.
 M. 23. - 28. Myndlingerne.
 Ti. 24. - 35. Gevinsten i Classelotteriet; 28. Henrik den Femtes Ungdom.
 To. 26. - 23. Munterheds Triumf.
 F. 27. - 2. Serenaden; 55. Kjærlighed uden Strømper.
 M. 30. - 1. Tryllesløiten.
 Ti. 31. - 2. Tryllesløiten.
 D. 1. Feb. 30. Embedsiver (f. To.).
 To. 2. - 3. Tryllesløiten.
 F. 3. - 29. Myndlingerne.
 L. 4. - 4. Tryllesløiten.
 S. 5. - Concert; 1. Den 28. Januar (uden Abon.)
 M. 6. - 85. Jeppe paa Bjerget; 89. Hververen.
 Ti. 7. - 2. 28. Januar; 18. Vige Bei er den bedste.

- To. 9. Feb. 3. 28de Januar; 22. Silkefestigen.
 F. 10. - 8. To Grimurere; 23. Nye Jordegodsæier.
 L. 11. - 13. Lulu.
 S. 12. - 2. Sladderhanken; Declamatorium, for
 Frydendahl.
 M. 13. - 3. Serenaden; 4. 28de Januar.
 Ti. 14. - 1. Medea (Opera).
 D. 15. - 26. Paadigtede Galiskab; 41. Erasmus Montanus;
 76. Afguden (f. Ti.).
 To. 16. - 23. Pebersvendene; 90. Hververen.
 F. 17. - 5. Tryllesløiten.
 L. 18. - 5. 28de Januar; 36. Gevinsten i Glasjelotteriet.
 S. 19. - 15. Entreprenuren i Knibe; 12. Kong Salomon
 og Sorgen Hattemager (uden Abon.).
 M. 20. - 12. Letfindige Løgner; 11. Borgerlige Stævne-
 møder.
 Ti. 21. - 16. Entreprenuren i Knibe; 26. Kjærlighed paa
 Landet.
 To. 23. - 6. Tryllesløiten.
 F. 24. - 6. 28de Januar; 11. Tilmurede Bindue.
 L. 25. - 26. Joconde.
 S. 26. - Aftenunderholdning af Wexschall.
 M. 27. - 7. Tryllesløiten.
 Ti. 28. - 33. Indianerne i England; 10. Forstyrrede
 Malerie.
 D. 1. Marts. 25. Landsbysteattet (f. M.)
 To. 2. - 26. Lille Rødhætte.
 F. 3. - 21. Barberen i Sevilla (Opera).
 L. 4. - 86. Jeppe paa Bjerget; 91. Hververen.
 S. 5. - 1. Isabella; 48. Indtoget (uden Abon.)
 M. 6. - 17. Salomons Dom.
 Ti. 7. - 46. Tvungne Giftermaal; 32. Azemia.
 To. 9. - 9. Lille Hyrdedreng; 2. Isabella.
 F. 10. - 1. Kong Sigurd (Evend, Smiths sidste Rolle).
 L. 11. - 14. Lulu.

- S. 12. Marta. 41. Hemmeligheden; 13. Kong Salomon og Jørgen
 Hattemager (uden Abon.)
 M. 13. - 27. Paadigtede Galiskab; 42. Hemmeligheden;
 77. Afguden.
 Ti. 14. - 2. Kong Sigurd.
 D. 15. - 8. Christian den Fjerdes Dom (f. L.)
 To. 16. - 13. Letfindige Løgner; 43. Hemmeligheden;
 110. Amors og Ball. Luner.
 F. 17. - 64. Apothekeren og Doctoren.
 Ti. 28. - 1. William Shakespeare.
 D. 29. - 3. Berelen; 39. To smaa Savoyarder; 8. Een-
 foldige Familie (f. Ti.) — (Smiths Dødsdag.)
 To. 30. - 3. Kong Sigurd.
 F. 31. - 31. Epigrammet.
 L. 1. Apr. 2. William Shakespeare.
 S. 2. - Concert; 1. Bennernes Fest.
 M. 3. - 4. Berelen; 3. Isabella; 27. Kjærlighed paa
 Landet.
 Ti. 4. - 12. Tilmurede Bindue; 2. Bennernes Fest.
 To. 6. - 47. Don Juan.
 F. 7. - 3. William Shakespeare.
 L. 8. - 4. Kong Sigurd.
 M. 10. - 4. William Shakespeare.
 Ti. 11. - 8. Tryllefløiten.
 D. 12. - 18. Salomons Dom (f. F.)
 To. 13. - 3. Bennernes Fest; 13. Carnavalet.
 F. 14. - 29. Henrik den Femtes Ungdom; 14. Kong
 Salomon og Jørgen Hattemager.
 L. 15. - 4. Isabella; 4. Bennernes Fest.
 S. 16. - **Concert af Anton og Carl Ebner, Violinister.**
 M. 17. - 37. Gevinsten i Glasjelotteriet; 33. Azemia.
 Ti. 18. - 108. Den Stundesløse; 9. Eenfoldige Familie.
 L. 22. - 48. Bogstavelige Udtydning; 1. Aprilsnarrene.
 M. 24. - 5. Kong Sigurd.
 Ti. 25. - 19. Cargino.

- D. 26. Apr. 5. Bennernes Fest; 49. Bogstavelige Udtydning (f. M.).
- To. 27. - 5. William Shakespeare.
- F. 28. - 5. Berelen; 2. Aprilsnarrerne.
- L. 29. - 17. Palnatofe.
- M. 1. Mai. 3. Aprilsnarrerne; 8. Dnflens Slot.
- Ti. 2. - 12. Borgerlige Stævnemoder; 5. Isabella; 111. Amors og Ball. Luner.
- D. 3. - Concert af Stümer, Tenorist.
- F. 5. - 34. Bovelige Prøve; 6. Bennernes Fest.
- L. 6. - 20. Sargino.
- M. 8. - 1. Secretairen og Koffen; 31. Fruentimmerhaderen.
- Ti. 9. - 32. Afbrudte Reise; 1ste Act af „Jægerbruden“ (tydsk; Stümer, Max).
- D. 10. - 2. Secretairen og Koffen; 27. Joconde (f. To.)
- To. 11. - 20. Fugleskydningen.
- F. 12. - 39. To Dage.
- Ti. 16. - 6. Skaden.
- To. 18. - 16. Tro Ingen for vel; 11. Forstyrrede Malerie; 1ste Act af „Bortførelsen fra Seraillet“ (tydsk; Stümer, Belmonte).
- F. 19. - 7. Skaden.
- L. 20. - 3. Secretairen og Koffen; to første Acter af „Tryllesløiten“ (tydsk; Stümer, Tamino).
- Ti. 23. - 4. Secretairen og Koffen; 4. Aprilsnarrerne.
- D. 24. - 1. Reisen til Brylluppet; 9. Førrige Tider og nuomstunder (f. M.).
- To. 25. - 50. Bogstavelige Udtydning; 5. Aprilsnarrerne.
- F. 26. - To første Acter af „Jægerbruden“ (tydsk); 17. Tro Ingen for vel.
- L. 27. - 21. Hakon Jarl.
- Ti. 30. - 23. Joseph og hans Brødre (i Anled. af Prinds Frederiks og Prindsesse Wilhelmines Forlovelse.)
- D. 31. - To første Acter af „Tryllesløiten“ (tydsk); 15. Kong Salomon og Jørgen Hattemager (f. M.).

- Li. 22. Aug. Indianst Academie af Madua Same.
 F. 25. - Ligeledes.
 Li. 29. - Ligeledes.

Den eneste mærkelige, men meget følgerige Begivenhed i denne Saison var Baudevillens Indførelse. Ved under sit næsten treaarige Ophold i Paris ofte at besøge Theatre, hvor Baudevillen gaves fortræffeligt, var Heiberg kommen paa den Tanke at overføre den i comiske Localstykker paa vor Scene; den gunstige Optagelse en saa maadelig og vore locale Forhold aldeles fremmed Baudeville, som „Die Wiener in Berlin,“ havde fundet, bestyrkede ham i Overbeviisningen om, at Publikum med Glæde vilde modtage den, og Collin, hvem han meddeelte sin Idee, opmuntrede ham kraftigt til et Forsøg. Theatret havde, selv efter Tabet af Rind, der vilde være bleven en usorlignelig, paa Opfindelse udtømmelig Fremstiller i denne Genre, et udmærket Personale til fortræffeligt at udføre enhverjombelst Baudeville, baade i Henseende til Udfyldingen af dens Charakteerskizzer og til Foredraget af Musiknumerne. Fryden-dahl, Nyge, Rosenkilde, Stage, C. Winslow, Joersom, Genholm, Nielsen, Cetti, Mad. Liebe, Mad. Bergschall og Jfr. Jørgensen vilde alle, deels ved deres Genie, deels ved at der gaves dem Roller, som vare beregnede paa deres Evner for visse Fag, være saa overordenligt heldigt anvendelige, at man turde stole paa, for alle i denne Skuespilart forekommende Roller at kunne finde en fortrinlig Besætning. Allerede den blotte Ynten om, at Heiberg var ifærd med at skrive en Baudeville, vakte et levende Nore; men selv de, som deeltog ivrigst i det, for at modsætte sig den, vare i den faste Tro, at om ogsaa det Stykke, hvor-

med Vaudevillen bragtes paa Scenen, gjorde Lykke, vilde den selv kun blive et Særsyn i Repertoiret, da den snart maatte døe hen, enten som en blot Modesag, eller fordi dens Ophavsmand, der var den Eneste, hvem man antog dygtig til at skrive et moersomt Theaterstykke, ikke længe vilde være istand til at finde paa noget Nyt, som kunde lægge Interessé i hvad man ikke tænkte sig som andet end Farcer, der kun vare lagte an paa, ved usædvanlige Loier og smukke Musikstykker at forlyste Almuen. Det var kun for at afværge Scenens Nedværdigelse ved det første og — muligt, men ikke rimeligt — endnu et Par Forsøg i „Fjellebodsstilen,“ at den gode Smags Forsægttere med stor Hidsig-
hed kaldte til Bevær imod „den heibergske Raadhed;“ Ingen drømte om, at der med hans første Vaudevilles Lykke vilde være sikket den danske Skueplads ikke blot en ny Digtart, men Gjenfødselen af Lystspillet, som den skyldte sin Tilværelse og Hæder, og hvori den dog ikke nu i 30 Aar havde havt en eneste blot taalelig Original. At den ægte Comedie — som man ikke gav i det, man havde af den, og ikke ventede at faae i noget Nyt, — vilde blive fortrængt af Vaudevillen med dens Gjøglerie, var imidlertid den Paaastand, hvormed Heibergs Avindsmænd, forte af et Par Skuepillere og nogle Skjonaander, gjorde Kabale imod den første Vaudeville, han vilde komme frem med, til en hellig Sag, og den fremsattes paa offentlige Steder med saamegen Salvelse, at der dannede sig et ikke ubetydeligt Parti til den gode Smags Forsvar. Da Holstein altid erklærede sig imod Opførelsen af Stykker, der vilde give „Spektakel i Huset“, med mindre Hoffet tog sig af dem; Nabæk, der ganske deelte Partiets Afsky for Vaudevillen, fandt mange Betænkeligheder ved at lade den faae Indpas

paa Scenen; og Oljen ingenlunde betragtede den saa gunstigt, at han vilde tage sig af den imod sine Embedsbrødre, saa var der allerede førend Stykket var indgivet til Directionen, men efter at Zinck dog med Collins Bidende havde begyndt at arrangere Musikken, ikke stærk Udset til at „Kong Salomon og Jørgen Hattemager“ vilde blive antaget. Da imidlertid Collin i et Directionsmøde mærkede, at alle Tre vare tilbøielige til, ved en Forkastelse af denne Vaudeville, at luffe Skuepladsen for hele Arten, fordi „der af det dannede Publikum allerede yttredes en stærk Misforstøielse med at see den indført paa den kongelige Skueplads,“ brød han overtvert og forlangte med megen Hestighed følgende Erklæring tagen til Efterretning: „Jeg holder det under min Værdighed, som Directeur, at agte paa, hvad der paa Kaffehuse bliver sagt imod Stykker, som man ikke endnu kjender; derimod holder jeg fast ved, hvad der er mig, som oekonomisk Directeur, en af Hs. Maj. paalagt Pligt, og dertil hører, at jeg fremmer Opførelsen af saadanne Stykker, som kunne ventes at ville give bedst Huus, naar Intet i dem indeholdes, der strider imod den Uresfrygt, som skyldes Gud, Kongen, Lovene, Sammelighed og god Smag, af hvilket jeg veed, at der Intet kan udpeges i Heibergs Vaudeville. Desaarfag er jeg rede til, offentligt at vedkjende mig, at jeg alene bor og vil bære Folgerne af dens Opførelse; efter denne maa Publikum selv afgjøre om det vil have Vaudeviller paa det kongelige danske Theater.“ Denne Erklæring havde tilfølgende, at Censurerne frasaldt den paatænkte principmæssige Afviiening af hele Arten; da Vaudevillen et Par Dage efter blev tilfjøllet Rahbek afgav han om den, som om ethvert andet Stykke, sin Censur, der lod saaledes: „Uden

at indlade mig paa, hvorvidt det for Skuepladsen turde være ønskeligt, at disse Vaudeviller bleve et Modeskuespil, indskrænker jeg mig blot til at anmærke, at ligesaa sikkert, som denne, „Indtogets“ Nærbeslægtede, vil gjøre ikke liden Lykke paa Skuepladsen, ligesaa sikkert vil det volde Directionen og Forfatteren Ubehageligheder om den gives uforandret. En Hovedfangst for de Ankelystne kan man uden tvivl, Stykket til ikke mindste Tab, bortrodde, ved at kalde Hovedpersonen Salomon Vielgeld, eller et deslige karakteristisk Navn, istedetfor Rothschild; i Driftesangen, som jeg iøvrigt — næst den sidste Scene imellem Edvard og Lovise, som er af la bonne comédie — holder meest af i hele Stykket, er der adskillige Strofer, der vilde blive for vel modtagne paa Skuepladsen til at taales der. Romancen: „Min Herre, viid, De staaer paa Danmarks Grund“ forekommer mig ikke passende i et Stykke af denne Tone; den sidste Strofe S. 83 turde ogsaa finde Anstød og ikke være det Gneste af den Natur, der stodte. Replikken om Baggesen tilføier jeg mit positive deleatur, da det er mig fast Overbeviisning, at levende Mand og Medborger ikke maa bringes paa Skuepladsen, og man endnu mindre bør oprippe Stridigheder, der bør ønskes forglemte for stedse. Formodenlig ville mine H. H. Meddirecteurer finde flere deslige Grindringer at gjøre; jeg skynder mig imidlertid at sende det fra mig, at det jo for jo heller, mutatis mutandis, maa komme paa Scenen, for hvilken det vil blive en gavmild Indtægtkilde.“ Olsen sagde i sin Censur, at han ikke vilde modsætte sig Antagelsen, hvorvel Præmierne i Rahbeks Censur pegede paa Forkastelse, medens hans Pen havde tegnet Antagelse. Kun vilde han, under Appæl til de øvrige Herrer Directeurer, gjøre tre Spørgsmaal, hvoraf

det eneste vigtige var: „Er det passende, efter alle de polemiske Optrin, vi have oplevet med Mosaiterne baade i Literatur og udenfor samme, nu at opføre paa vort eneste, kongelige og National-Theater en Farce, — som ei alene gjør den ringere Almue af Mosaiterne latterlig, men endog kunde give Anledning til diplomatisk Fortredeligheder med Hensyn til den mærkværdigste blandt vor Tids Mosaiter, der, efter en nylig i offentlig Tidender indrykket Biographie, endog tidligere med Danmark, end med nogen anden Stat, traadte i pecuniær Forbindelse, og som neppe paa en saadan Maade kan ønske at fremtræde for det danske Publikum?“ Han sluttede sin Censur med: „Da Stykket iøvrigt er rigt paa vittige og pudseerlige Numere, da det vistnok, i Analogie med de sidste clarense Produkter, vil trække, og da dets Forfatter har et Navn, der kan bære endeel, tillader jeg mig blot at tilføie, at jeg troer det vilde være tjenligt at give det en anden Titel, f. Ex. „Den pudseerlige Feiltagelse“ eller noget Sligt, i Forbindelse med den Titel, det allerede har. Maafee kunde det, i Analogie med „Virtuosen Nr. 1 og Nr. 2“, fortjene at kaldes „Indtoget Nr. 2.““ Da Collin havde opnaaet Stykkets Antagelse af Censorerne, brød han sig kun lidet om deres tydeligt fremtrædende Uvillie mod det; dog fandt han raadeligt, at Hovedpersonen fik et andet Navn, da Partiet især søgte at vække Publikums Indignation ved Ophævelse over, at Theatret nu skulde gøres til Gabestof for en levende Notabilitet, der ovenikjøbet var mægtig „til at straffe denne Raadhed med Odelæggelsen af Danmarks Pengevæsen.“ Det blev gjort Heiberg til usfravigelig Betingelse at ombytte Navnet Rothschild med et andet, og hvormeget han end var derimod, da hans Vaudeville just

derved fik Udseende af Pasquill, omstrev han omsider vittigt Rothschild med Goldkalb. Den første Forestillingsaften var Spændingen saa overordenlig og almeen, at den endog greb de Spillende i det første Stykke, saa at det blev gennemilet med en usædvanlig Hast. Under Begyndelsen af „Kong Salomon og Jorgen Hattemager“ syntes Publikums Stemning meget kold og tvær; først efter at Mad. Wegschall, som i Lovise havde en af de simple Borgerpiger, hvori hun ved personlig Elskværdighed og et ligesaa delicat og ædelt som mageløst naturligt Spil, var uopnaaelig, endte Bisen „Skjon Jomfru, som sidder“, frembrød et stærkt Bifald, der, eftersom Glæden fik friere Luft, blev mere levende og almeent indtil Stykkets Slutning da der lød en længe vedvarende entusiastisk Jubel, hvorefter der raabtes et „Heiberg leve!“ som paany fremkaldte stormende Applaus. For at forklare Publikum Grunden til den glimrende Modtagelse, som det havde ladet sig forlede til at vise noget „saa plat Toi“, gjorde Vaudevillens Modstandere sig baade paa Prent og i Ord megen Umag med at fremhæve, at Forestillingens hele Moerksomhed skyldtes den mesterlige Udførelse. Det var dog kun i Henseende til Mad. Wegschall; Nyge, som Salomon; Nielsen, som Edvard, og, i høieste Maade, Foersjom, der var uovertræffelig ved den simple, men ægte kunstneriske Naturlighed, hvormed han, lige ned til den af Nar og Slid duknakkede Hattemagers Haandbevægelser, gav Jorgen, at Udførelsen kunde kaldes mesterlig; af „det Platte,“ der raabtes paa, blev tvertimod det Meste paabyrdet Stykket just af Udførelsen. Nogle Ceder havde Forfatteren brugt; de bleve forsøgede med et dobbelt Antal grovere; ved første Forestilling havde Nyge, som dog saa moerksomt og høist gemytlig

gav Joden efter Forfatterens Charakteristik, den Taktløshed, gauske imod denne, at stjæle en Solvskæ; ved en af de følgende tillod han sig paa egen Haand at indsflette i den satiriske Vise ved Punchedollen et selvgjort yderst flaut og stødende Vers istedetfor et af Forfatterens, og ved alle fikrog han efter Skaalen: „Hep! Hep! Hep!“ der, som Felt-raabet i de af Oljen i hans Censur berørte nylige polemiske Optrin med Mosaiterne, netop maatte være den godmodige Salomon en Bederstygghed, og derfor undertiden fremkaldte Misshagstytringer, hvilke dog ikke skræmmede ham fra denne Unode; Stage overdrev den forsjoerske Borgermajor til det Bæmmelige, og jævnligten forbløffedes baade Publikum og Forfatteren med Gadaijer af et Par Spillendes egen Kram. Spillet understøttede vistnok i en høi Grad Vaudevillens Virkning, men fornemmelig modtog Tilskuerne denne fra Noget i selve Vaudevillen, hvilket Alle solte sig grebne af, men kun Faa fattede hvad var inden Heiberg selv siden henvendte Opmærksomheden derpaa. Havde han for vor Scene blot givet et dansk Localstykke den franske Vaudevilles Form, saaledes at alene nogle Effectreplikker og Bittigheder vare, som enkelte Strofer til Melodier, hvis hele Pæsselighed laae i, at de godt fremhævede Pointerne, blevne indkastede i Dialogen, da vilde „Kong Salomon og Jørgen Hattemager“ sikkert have forekommet det danske Publikum at være et carikeret Lystspil, hvori Forfatteren vilkaarligt nu og da havde anbragt et Vers, som, staaende isoleret og underlagt en Melodie, der ikke i sig selv var piquant, meget ærgerligt afbrod en Scenes naturlige Gang og derfor, hvor vittigt det ogsaa kunde være, mere slappede end forstærkede Interessjen. Men Heiberg havde i Frankrig ikke blot seet Vaudevillen, som den der er; han havde,

som aandrig Mand, søgt dens Idee, og dennes poetiske Udførelse i hans første Vaudeville var, hvad der baade egenlig greb Publikum og gav hans og hans Eftersølgeres Frembringelser i dette Slags Sangspil en Eiendommelighed, hvorved de bleve meget forskjellige fra de franske, som have samme Benævnelse, og der opstod en dansk Vaudeville. Som de franske Vaudevilleforfattere tog han sit Stof af Localforhold og Dagsbegivenheder, lagde an paa pudseerlige Situationer, skizzerede Charaktererne saa let, at de Spillende kunde virke med stor Frihed efter deres Talents Natur og finde Plads for hvad Charakteristisk de af egen Opfindelse kunde lægge ind i dem, motiverede flygtigt og henvendte sig til Publikum i en Slutningscouplet; men ved at udbrede Gemytlighed over Fremstillingen, at give den meest bidende Satire den godmodige Skjemts Tone, at lade det Erotiske, som bryder frem igjennem det Epidesborgerlige, udtale sig livligt og hjerteligt i smuk Lyrik, og, fremfor Alt, ved

„en tæt Forening
af Ord og Toner,“

ved Musikens og Textens fuldstændige Opgaaen i hinanden, idet Melodierne fremkalde Stemninger, udtrykke Følelser og ei alene smelte sammen med den givne Situation eller Personlighed, men med Stykkets hele Tone, var det at han gav sin Vaudeville en Charakter, der havde en saadan Samklang med Nationens, at den maatte vække levende Interesse og her blive Artens Kjendeegenskab. „Den 28de Januar“ blev i stor Hast til, ved at Collin og nogle af Hoffets Vaudevilleyndere meget indtrængende havde anmodet Heiberg om at skrive en Vaudeville, hvis Emne var en folkelig Hoitideligholdelse af Kongens Fødselsdag.

En af Ryge kraftigt jungen herlig Somandésang med en smuk Hentydning til Slaget den 2den April 1801, nogle aandfulde Strofer om Kongens Fødselsdag og enkelte comiske Partier vandt stormende Bisald og det fortræffelige Melodivalg tiltalte i høi Grad Publikum, men man fandt Handlingen usammenhængende og altfor svagt og urimeligt motiveret: Stykket blev temmelig koldt optaget, og Vaudevillens Modstandere toge af den Omstændighed, at tre Skuespillere havde, meget imod Heibergs Villie, ved den første Forestilling tilladt sig i Biroller at føre tre bekjendte Mænd ind paa Scenen, Leilighed til særdeles ivrigt at vise en ny Mulighed for at disse „Farcer“ kunde blive til ligesaa moralsk som æsthetiske Forargelse. At denne skulde i „Aprilsnarrene“ gives i endnu høiere Grad og langt kaadere, end i de foregaaende Vaudeviller, havde Rygtet, allerede inden Stykket var færdigt, meget travlt med at udbrede. Det skulde ei alene fra Scenen stille Skolevæsnets med Bestyrere og Lærere til Spot for Ungdommen, men indeholde ligesom usædelige Optrin. Ogsaa denne baade i Anlæg, Dialog og Sange vittige og lunefulde Vaudeville var et Hastværksarbejde. Den nu 13aarige Johanne Pätges havde ikke blot i Børneroller og ved sin lette, hoist gratiose Dands i Entree og Balletter, men ved sin smukke og correcte Declamation af tydske og danske Digte vaakt en for et Barn ualmindelig Opmærksomhed. Heiberg havde med stor Interessse bemærket, at hun med et umiskjendeligt Fremstillingsgenie forenede en naturlig fin Sands for det Skjonne; da hun tillige besad en smuk lille Syngestemme og foredrog Smaasange af forskjellig Charakter med Aand og Ynde, onskede han meget at kunne finde en heldig Anvendelse for hendes sjeldne Evner i en Vaudeville. Den fortræffeligt vedligeholdte naive

Comik, det spillende Lune og den slaaende Naturlighed, hvormed hun og den 40aarige Rosenkilde ved Frydendahls Aftenunderholdning udførte Poul Møllers humoriske Børnesamtale „Hans og Trine,“ gav ham Ideen til „Aprilsnarrene“. Han besluttede at bringe begge Skolebørnene paa Skuepladsen, og ved at udtænke Motiver til deres Optræden og Scener, hvori de kunde udvikle deres Personieidommeligheder under forskjellige comiske Situationer, kom han ind paa Institutvæsenets Skrøbeligheder, som han tog til sit Stof, hvoraf han, ved Opfindelsen af flere meget moersomt karakteristiske Personligheder, formede en Handling, der vel leed af et Par Ujandsynligheder, men gav ham mange ypperlige Situationer og god Leilighed til vittigt at snerte en Mængde Bindmagerier, Unoder og Optrækkerne i Skolevæsenet. Det var først efter svære Ansøgtelser at Stykket opnaaede Antagelse. Heiberg havde forudsæet det; den 11te Marts skrev han til Collin: „— Men jeg taler om dette Stykke i en Tone, som om det allerede var antaget. Imidlertid har et Byrnygte allerede sagt, at det var forkastet. Gid der ikke maa ligge den Betydning deri, at Censorerne have dømt det til Døden endnu inden dets Fødsel! Hvorom Alting er, saa vil det sikkert møde en stærk Opposition paa Grund af Sujettet. Jeg bilder mig ind, at Skoler og Instituter høre til de Ting, som visse Folk ikke gjerne see berørte.“ Samme Dag afgav Rahbek følgende Censur: „Jeg vover ikke at give høsliggende Vaudeville „Aprilsnarrene“ min Stemme, da især Slutningen deraf forekommer mig for dybt under Lystspillet og et kongeligt Nationaltheaters Værdighed. Skulde imidlertid min Medcensur troe, at det paa vor Skueplads vil og kan sees med Fornøielse, er jeg tilfreds med, da Tingen har Hast, hvis det skal op-

fores til første April, at det i saa Fald uden videre Ventilation desangaaende forbliver ved hans Stemme." Dette var virkelig det samme, som at det var forkastet; thi, som baade Collin og Heiberg meget godt vidste, Olsen vilde ikke under Baudevillens heftige Forsølgelse af det Partie, der selv kaldte sig den dannede Berden, vove at antage en Baudeville, som Rahbek havde forkastet. Imidlertid, Heiberg havde sluttet sit Brev til Collin med: „Hvis Stykket blot er saa heldigt at vinde Deres Bifald, Hr. Etatsraad, saa er jeg ganske rolig for dets Skjæbne; thi jeg veed og har seet, at een Mand i Directionen er stærkere end alle Børn i og udenfor den.“ Udfaldet stadfæstede det. Collin underhandlede Dagen efter med Rahbek saaledes, at Olsens Censur den 14de Marts blev: „Hr. Etatsraad Collin har under 12te Marts tilskrevet mig, at Hr. Prof. Rahbek yttreer, naar Forfatteren vilde forandre Scene 27, hvor de krybe i Kurven, er der fra hans Side intet imod dets Opførelse. Det er vistnok ingen uheldig Idee, at vælge Pigeinstituter til Gemme for en lystig Satire, og 1ste April er vel stikket til at udsmykke denne Idee med Pudserligheder. Men paa den anden Side ere Indfaldene, synes mig, vel plumpe, for ei at sige med den svenske Dandssemester »mycke oanständige«, f. Ex. at Zierlich siger: »Jeg er bange mine gode Beenklæder tage Skade,« og »hele Klatten«. De mange Forvandlinger med Kurven ere ogsaa vel usandsynlige og grelle. Under Forudsætning, at Hr. Forfatteren nogenlunde tager Hensyn til Censorerens, som jeg troer, billige Fordringer, skal ikke heller jeg have noget imod dets Opførelse paa 1ste April.“ For at Stykkets Antagelse kunde blive ret forsvarlig sendte Collin det ogsaa til Holstein med Anmodning, at han derom

skriftligt vilde yttre sin Mening, der blev: „Seg har læst Aprilsnarrerne og kan ingen Mening have herom, da de ærede Herrer ere enige. Kun synes mig, at Bager Simon peger vel stærkt paa en Mand, der er benaadet med Hæders- tegnet, ligesom Dandssemesteren har altfor meget tilfælles med en skikkelig Figurant ved Theatret, der er svensk født og som med Grund vil saares ved at komme frem paa en Scene, hvorved han har tjent i mange Aar. Hvorfor skal han være Bager og denne svensk? Stykket vilde vist vinde betydeligt, naar Forfatteren vil forkorte især den første Halvdeel, som maa fjede. At bære sin Rival i en Kurv kan vel Hr. Nielsen, men neppe nogen Anden.“ Opførelsen fandt ikke, som Olsen havde betinget, Sted den 1ste April, og af alle de Forandringer, som Chefen og Censorerne havde ønsket eller forlangt, blev ikke en eneste gjort; men Udfaldet blev en Triumf. Under Forestillingens Begyndelse herskede, ligesom ved „Kong Salomon og Jorgen Hattemager,“ en uhyggelig Stilhed, da man vidste, at der var forberedt en heftig Opposition. Denne begyndte imidlertid allerede at føle sig magtesløs ved det levende Bisfald for den af Jfr. Pätges, der strax indtog ved den Gratie og sine Kløgt, der var udbredt over hele hendes Fremstilling af Trine, med usorligneligt' naivt Skjelmerie sungne Verse „Der er i Himlen en Dreng saa smuk,“ og gif aldeles under i Publikum's Glæde over Satiren og den comiske Kraft i Examinationen og det overraskende Talent, hvormed den lille Fremstillerinde bestod den. Vaudevillen, hvori Mad. Liebe som Fru Bittermandel, Jfr. Jørgensen som Froken Trumsmeier, Mad. Wegichall som Constance, C. Winslow som Bierlich og Genholm som Dandssemesteren vare høist fortræffelige og der overhovedet af alle de Spillende

udfortes mesterligt og langt smagfuldere, end dens to Forgængere, kunde allerede siges at være sikkert en glimrende Optagelse, da Rosenkilde i dens Midte kom farende ind paa Scenen, og blot ved i Udseende og Lader at vise et Pragtegemplar af en opløben, faad Kjøbenhavns Skoledreng fremkaldte en umaadelig Jubel, som han fuldkommen retfærdiggjorde ved sit ypperlige, lunerige Spil. I den, fra begge Sider uovertræffeligt livligt og naturligt givne, moersomme Scene imellem ham og Trine henreve Replikkerne og Begjængen til mange levende Udbrud af Glæde, der ved de comiske Overraskelser og pudsigte Situationer, som indtræde Slag i Slag henimod Stykkets Slutning, mere og mere steg til Enthusiasme. Da Trine traadte frem for at synge Slutningsverset til Tilskuerne, hilsedes hun, til Publikums egen Overraskelse, fordi det dengang var noget aldeles Nyt, med stærk Applaus, og da, efter det, Tæppet faldt, optoges Stykket eenstemmigt af Publikum med længe vedholdende stormende Bifald. — Allerede i Vaudevillens første Saison fandt den, foruden dens med hele tre Arbejder optrædende Indfører, en i sit første Forsøg meget heldig Forfatter. Rosenkilde bragte anonymt i „Benmernes Fest,“ hvis til to Acter udspundne ubetydelige Handlings Kjerne var en Mindesfest for 2den April 1801, et Leilighedsstykke, som vandt bedre Indgang end „Den 28de Januar.“ Han havde kaldt det Lytspil med Sang, men til hans Lykke var det i Virkeligheden en Vaudeville af den ved Heiberg karakteriserede Art, thi just dennes lyrisk-musikalske Egenommelighed blev det, der, mere end et Par Sceners fædrelandsk smukke Tone og enkelte pudseerlige Indfald, forsonede Publikum med den temmelig matte og trivielle Dialog. Hvad der bidrog til Stykkets særdeles gode Op-

tagelse var en høist udmærket Udførelse, navnlig af Nyge, som med varm, bramsfrit fremtrædende Følelse og mandig Kraft ganske ypperligt gav Sømanden i ægte dansk Natur; Mad. Wegschall, der var henrivende ved den Hjertelighed, Ynde og sjælerene Ligefremhed, hvormed hun udtrykte Datterens Omhed, den Elskendes Kjærlighed og en vakker, dannet Borgerpiges i største Simpeltid interessante Væsen; og Rosenkilde selv, der, som Piberen i Slagelse Borgercorps, atter viste sig i en drengagtig Rolle, men i Udortes, Charakteranstrog og Diction havde, med Bevaringen af sit Lunes hele Fylde, givet sig en overraskende Forffjellighed fra hvad der tidligere var seet af ham i dette for hans Alder vanskelige Fag.

Det var paa den høie Tid, at Heiberg ved Vaudevillen førte det Nationale og Comiske tilbage til den danske Scene, thi hvor fjernt det, der nu vilde gaae for dansk Lystspil, var fra blot Skin af Danskhed og Lystighed viste L. Kruses „Serenaden,” det eneste originale Stykke, der i Lobet af fire Aar var kommet frem med Benævnelsen Lystspil. Efter en maadelig tydsk Fortælling havde Forfatteren i to Acter tilrettet en Scenerække, der skulde have sin hele Interesse fra at Tilskuerne maatte blive nysgjerrige efter at see hvorledes han vilde slippe ud af det Virvar af Omstændigheder, som han anvendte al sin Omhu paa mere og mere at rede sig ind i. Charakter, Lune og Bittighed var der ikke Spor af, og da Publikum strax i Begyndelsen fandt de Situationer, som bleve fremtvungne af Forviklingen, saa uinteressante, at det opgav den spændte Opmærksomhed, som var nødvendig for at kunne følge denne, saa blev Handlingens Gang uforstaaelig og Lystspillet saa yderst kjedeligt, at det

ikke engang med udmærket god Tilgift kunde holdes paa Scenen.

Med sine Nyheder af alvorlig Natur havde Theatret ikke megen Lykke. Steen Steensen Blichers Tragedie „Johanne Gray“ viste, at den fortræffelige Digter ikke i det Dramatiske befandt sig indenfor sit rette Omraade. Handlingen var saa langt fra at være anlagt paa stigende Interessje, at den i sidste Act blev paafaldende mat; Hovedpersonen var ikke tragisk, men et blot fromt lidende Offerlam for Andres rånkesfulde Egennytte; enkelte af Charaktererne, fornemmelig Greven af Arundels, vare klart tænkte og ret heldigt udførte, men andre, og blandt disse endog nogle af de vigtigste, savnede baade Bestemthed i Tegningen og poetisk Colorit; Sproget sank flere Steder ned til Prosa; og endskjondt ikke mindre end otte af Personerne døde, var det ikke lykkes Digteren at frembringe sand tragisk Virkning. Saa gunstig end Stemningen var for ham, vandt Stykket ved første Forestilling kun ringe Bisald og spillede ved den anden under dyb Tavshed. „Kong Sigurd“, atter en anonym Tragedie af C. Boye, udmærkede sig ved et, skjondt altfor meget med søgte Billeder og Blomster smykket, ædelt og kraftigt Sprog og havde adskillige herlige Scener, men var saa stærkt beregnet paa at gjøre stor Virkning ved for Hovedrollen at benytte alle Nielsens physiske og kunstneriske Evner i høieste Potents, at Handlingen betydeligt skadedes derved. For med enhver af Sigurds Scener at drive Virkningen af hans Rolle høiere op, havde Digteren maattet forsømme de andre Personer saaledes, at de ikke kunde vække Interessje; deres Scener bleve kun matte Mellemspil indtil Hovedskuespilleren havde samlet Styrke til paany at træde frem med et Kraftudbrud, der skulde overgaae dem,

som han allerede havde sat i Forbauselse med. Virkelig lykkedes dette ogsaa Nielsen i høieste Maade; aldrig har han saadan som i denne hans Repertoires meest anstrengende Rolle udfoldet sit Taleorgans Vælde og vakt Tilskuernes Forundring over den uhyre Styrke, hvormed han, uden bemærkelig Møie, var istand til mere og mere imponerende at udslynge sine lange Glandsreplikker. Han vandt i enhver Scene et umaadeligt Bisald, men kunde dog ikke gjøre Stykkets Lykke; han stod for isoleret; den efterjagede Effect af mange enkelte Masser, hvorimellem der indtraadte stærk Slappelse af Interessens, svækkede Effecten af det Hele, og Stykket selv optoges med meget tarveligt Bisald. Langt heldigere var Boye med det under hans Navn givne romantiske Skuespil „William Shakespeare.“ Den velordnede livlige Betydning af erotiske, alvorlige og pudseerlige Scener, den smukke Forening af det Phantastiske med Digterens Kamp for at kunne følge sin Genius, Kuhlaus deilige baade karakteristiske og aandfuldt melodiose Musik, og en herlig Udførelse, hvori navnlig Nielsen udmærkede sig ved en frisk, kraftig og begejstret Fremstilling af Titelrollen, skaffede dette Stykke et meget levende Bisald. Paa „Maria Louise af Orleans“, det andet af de to Stykker, Ryge havde hjembragt, var der fra Directionens Side anvendt stor Omhu og det kom frem i en elegant metrisk Oversættelse af Boye. Dets betydelige Mangel paa sand dramatisk Interesse og en, paa Mad. Andersens fine Behandling af Titelrollen nær, farveløs Udførelse gjorde det imidlertid saa kjedsommeligt for Tilskuerne, at der ikke under Forestillingen hørtes mindste Bisaldsytring. Melodramaet „De to Gæle-slaver,“ som ved sit Nørende saaledes havde bestykket Rahbek, at han i sin Censur erklærede det for „det bedste Stykke, der i et Aar havde været indleveret, hvorfor han med For-

noielse antog det," var et af de parisiske Boulevardtheatres Trækstykker, hvis interessante Person, „en Ubekjendt," var en undvegen, i sin Optræden som i sin Tænkemaade, yderst fræk og gemeent trodsig Galeislave. Nogle spændende Scener, hvori Stykkets ædle Person, der uskyldig har været dømt til Galeerne, lider Qual og Misgjeldelse, ved at han, just som han skal gistes, af Skurken bliver angivet som Forbryder, hjælp, i Forening med C. Winslows geniale Fremstilling af „den Ubekjendte," nogle smukke, af L. Zink componerede, Chor, en lystig Møllerdands i Sætte, adskillige Theatercoups og anden Mængden bedøvende Kvaldefect, til at skaffe denne Copie af „Elise Werner" et meget levende Bifald, hvorved den dog ikke kunde opholde Livet i flere end 7 Forestillinger.

Til Nyheder for Syngepilrepertoiret havde Siboni, med Undtagelse af „Isabella," en af Rossinis platteste Compositioner, som blev slet udført og faldt totalt igjennem, valgt høist interessante Musikværker. Det allerinteressanteste, Cherubinis, ved sin ædle, pathetiske Stil og baade i melodios og harmonisk Henseende beundringsværdigt skjønne Udtryksfuldhed, uovertrufne „Medea," kunde imidlertid, med Fr. Brza som Medea og Kirchheiner som Jason, ikke gjøre Lykke; man beklagede, at et saa ophøiet Musikværk for Diebliffet laae langt over Theatrets Kræfter, og var ved Dækkets Fald saa tavst, at den første Forestilling blev den sidste. Glimrende Lykke gjorde derimod Mozarts „Tryllesløiten." Siden denne geniale Composition, for næsten 40 Aar siden, havde vaakt Opsigt i Tydskland, var der bestandig blevet tænkt paa og endog flere Gange gjort Forberedelser til her at bringe den til Opførelse, men stedse skrækkedes man tilbage ved de store Vanskeligheder, som Maskineriet medførte og hvilke det blev anseet for givet, at vort Theater ikke,

uden fuldkommen Ombygning, vilde være istand til at overvinde. Endelig havde nu Siboni tilbudet, at han, for at see dette Bærk bragt paa vor Scene, ogsaa vilde give Anviisning til Udførelsen af det Mechaniske, og vel frugtede hans Anviisning ikke mere, end at Publikum ikke loe slet saameget af Tryllekunstene, som det uden den vilde have gjort, men han havde den Glæde, at Stykket optoges med stor Enthusiisme, endstjondt Hr. Brza, ved sin overordenlig brillante Udførelse af Nattens Dronning, var den Gæste, der viste sig sin Opgave fuldkommen voksen. „Alfen som Page“ var vel ingen gennemgaaende ypperlig Composition af Herold, men udmærkede sig ved megen Originalitet, Charakter og endeel gratiose, ædle Melodier, hvorfor den, da Hr. Wulff gav Hovedrollen, baade i Sang og Spil, med megen Ynde og Udførelsen forresten var særdeles god, blev optagen med meget Bisald. Det Interessante ved Musikken til „Sneen“ laae hverken i dens Kunstværd, som, hvor stor Lykke dens nydelige, letflydende Melodier end havde gjort i Udlandet, var temmelig ringe, eller i dens Virkning, thi da den var componeret til et Conversations-syngespil, som vort Sangpersonale aldeles savnede Evne til at udføre, gjorde den kun liden Lykke, men blev først klart for den kommende Tid, da den var det første her opførte Bærk af Auber, som blev af meget stor og, i flere fortræffelige Arbejder, særdeles hæderværdig Betydning for vor Scene.

I Henseende til Anvendelighed for Scenen blev Smith, som døde 23 Aar gammel, mere end erstattet ved Corfih Seemann, der forlod en fast Ansættelse i Kongens Fogeds Comptoir for at gaae til Theatret. Han var af en smuk høi og kraftfuld Legemsbygning, havde mørkt Haar, bar sig raut og frit, og var i Besiddelse af et velklingende, stærkt

og meget tydeligt Taleorgan. Med saa herlige physiske Gæver tegnede han til at skulle blive af stor kunstnerisk Bigtighed i Elsker- og unge Helteroller, men den Hestighed, hvormed han i Bevægelser og Diction gav Betegnelse for Glæde, Begeistring, Pathos og alle stærke Affecter, uden ved varm Følelse og Ansigtets Mimik at lægge Inderlighed og Sandhed i Udtrykket, gjorde, at hans Epil let gik over til det Convulsive og Ugratiøse. Ved sine Debuter, fornemmelig den anden, hvortil han udførte Philip Brook i „Myndlingerne,“ gjorde han megen Lykke, og om han end ikke med større Routine opnaaede at sætte sig i stigende Gunst hos Publikum, vandt han ofte Bisald, især i muntre Elskere, og blev Theatret meget nyttig som en af dets dygtigste, flittigste og for sine Rollers Udførelse omhyggeligste Brugeligheder. Fr. Nielsen havde til en lille, men behagelige Syngestemme et særdeles smuk Theaterudvortes og gjorde megen Lykke saavel ved sin Debut som i „Tryllefloiten“, hvor hun, som Papagena, ved Livlighed og naturlig Ynde erindrede om Mad. Zink. Hun blev imidlertid sat tilbage for Mindrebegavede og kom ikke ud over at spille Biroller og gjøre Choristindtjeneste.

Ni og halvfjerdsindstyvende Saison.

1826.

J.	1.	Sept. 9.	Hamlet.
L.	2.	-	39. Cendrillon.
M.	4.	-	18. Værtshuset; 88. Måskeraden.
Ti.	5.	-	34. Azemia; 13. Tilmurede Bindue.
To.	7.	-	11. Brudgemmen fra Mexico.
F.	8.	-	13. Ildprøven; 57. Høstgildet.
L.	9.	-	11. Epilleren.
M.	11.	-	35. Sovevdriften.

- Ti. 12. Sept. 6. Valerie; 46. Henrik og Bernille.
 D. 13. - 7. Røvercapitainen; 6. To Galeislaver (f. M.)
 To. 14. - 40. Cendrillon.
 F. 15. - 37. Don Ranudo; 12 Forstyrrede Malerie.
 L. 16. - 23. Slottet Montenero (Schwarzen d. f. Louis).
 M. 18. - 13. Preciosa.
 Ti. 19. - 38. Røverborgen.
 To. 21. - 7. Stærkoder.
 F. 22. - 41. Cendrillon.
 L. 23. - 6. William Shakespeare.
 M. 25. - 46. Bagtalelsens Skole.
 Ti. 26. - 10. Hamlet.
 D. 27. - 36. Sovedrikken (f. Ti)
 To. 28. - 5. Selsomme Lotterie; 7. Bennernes Fest.
 F. 29. - 44. Feitagselserne.
 L. 30. - 19. Bærtshuset; 16. Kong Salomon og Jørgen
 Hattemager.
 M. 2. Oct. 40. To Dage.
 Ti. 3. - 25. Bestindianeren. — (Baggesens' Dødsdag).
 D. 4. - Concert af Mad. Bianchi, Sangerinde, og Krebner,
 Fløitenist.
 To. 5. - 21. Julefyndningen.
 F. 6. - 9. Tryllesløiten.
 L. 7. - 8. Stærkoder.
 M. 9. - 1. Alperosen, Patentet og Shawlet; 92.
 Hververen.
 Ti. 10. - 8. Røvercapitainen; 6. Aprilsnarrerne.
 D. 11. - 41. Lykkelige Skibbrud (f. To.)
 To. 12. - 7. Aprilsnarrerne; 20. Bærtshuset.
 F. 13. - 52. Hververne.
 L. 14. - 10. Tryllesløiten.
 M. 16. - 9. Dnkens Slot; 58. Høstgildet.
 Ti. 17. - 35. Bovelige Prøve; 2. Alperosen, Patentet og
 Shawlet.
 To. 19. - 65. Apothekeren og Doctoren.
 F. 20. - 3. Alperosen, Patentet og Shawlet; 43. Skatten.

- L. 21. Oct. 14. Preciosa.
 S. 22. - 32. Fruentimmerhaderen; 1. Recensenten og
 Dyret.
 M. 23. - 19. Ringen Nr. 1.
 Li. 24. - 50. To Grenaderer; 33. Fruentimmerhaderen.
 D. 25. - 68. Jacob von Lhybo; 28. Kjærlighed paa
 Landet (f. L.)
 To. 26. - 4. Alperosen, Patentet og Shawlet; 29. Califen
 i Bagdad.
 F. 27. - 20. Ringen Nr. 1.
 M. 30. - 1. Den hvide Dame.
 Li. 31. - 2. Hvide Dame.
 D. 1. Nov. **Concert af Uddner, Clarinetist.**
 To. 2. - 18. Palnatoke.
 F. 3. - 26. Landsbytheatret.
 L. 4. - 3. Hvide Dame.
 S. 5. - Concert af Dlle. Rainz, Sangerinde.
 M. 6. - 42. Cendrillon.
 Li. 7. - 25. Jægerbruden.
 D. 8. - 48. Don Juan (f. F.).
 To. 9. - 22. Ringen Nr. 2.
 F. 10. - 6. Alfes som Page.
 L. 11. - 28. Paadigtede Galstak; 5. Alperosen, Patentet
 og Shawlet.
 S. 12. - 47. Konnerne; Die Wiener in Berlin (Dlle. Rainz,
 Fru von Echlingen.)
 M. 13. - 22. Barberen i Sevilla (Opera).
 Li. 14. - 45. Feiltagelserne.
 To. 16. - 4. Hvide Dame.
 F. 17. - 23. Ringen Nr. 2.
 L. 18. - 26. Jægerbruden; Epilog til Webers Minde.
 S. 19. - Aftenunderholdning af Korn, tydsk Declamator.
 M. 20. - 15. Hvilken af dem er Bruden?; 78. Afguden.
 Li. 21. - 43. Cendrillon.
 D. 22. - 39. Røverborgen (f. L.).
 To. 23. - 46. Feiltagelserne; 13. Forstyrrede Malerie.

- F. 24. Nov. 5. Hvide Dame.
 L. 25. - 11. Hamlet.
 S. 26. - Concert af Mad. Bianchi og Kresner.
 M. 27. - 49. Don Juan.
 Li. 28. - 10. Skuespillerfælleskabet.
 To. 30. - 24. Slottet Montenero.
 F. 1. Dec. 1. Farens Dage.
 L. 2. - 42. Erasmus Montanus; 40. To smaa Savoyarder.
 S. 3. - Concert af Berg, Sanger.
 M. 4. - 2. Farens Dage.
 Li. 5. - 33. Figaros Giftermaal (Opera).
 D. 6. - 27. Jægerbruden (f. M.).
 To. 7. - 87. Jeppe paa Bjerget; 29. Kjærlighed paa Landet.
 F. 8. - 41. To Dage.
 L. 9. - 24. Munterheds Triumf.
 S. 10. - Concert af Bernhard Romberg.
 M. 11. - 11. Tryllesløiten.
 Li. 12. - 3. Farens Dage.
 D. 13. - Concert af Joachim og Pierre Petoletti, Violinister og Guitarspillere.
 To. 14. - 21. Sardino.
 F. 15. - 47. Bagtalelsens Skole.
 L. 16. - 37. Sovedrikken.
 S. 17. - 11. Medea (Melodrama); 28. Bortførelsen fra Seraillet.
 M. 18. - 86. Varselskuen; 14. Forstyrrede Malerie.
 Li. 19. - 1. Flugten fra Klosteret.
 D. 20. - 41. Han blander sig i Alt; 112. Amors og Ball. Luner (f. Li.).
 To. 21. - 7. William Shakespeare.
 F. 22. - 2. Flugten fra Klosteret.
 L. 23. - 4. Farens Dage.
 To. 28. - 21. Tancredo.
 F. 29. - 27. Arel og Valborg.
 L. 30. - 7. Valerie; 44. Skatten.

1827.

- Ti. 2. Jan. 25. Slottet Montenero.
 D. 3. - 27. Lille Rødhætte (f. M.).
 To. 4. - 5. Farens Dage.
 F. 5. - 28. Jægerbruden.
 L. 6. - 9. Macbeth.
 S. 7. - **Concert af Violoncellisten Sund og Violis-**
nisten Mohr.
 M. 8. - 34. Figaros Giftermaal (Opera).
 Ti. 9. - 28. Arel og Valborg.
 To. 11. - 3. Flugten fra Klosteret.
 F. 12. - 88. Jeppe paa Bjerget; 113. Amors og Ball.
 Luner.
 L. 13. - 18. Tro Ingen for vel; Die Schweizerfamilie
 (Dlle. Rainz, Emmeline).
 S. 14. - 45. Skatten; 17. Kong Salomon og Jørgen
 Hattemager.
 M. 15. - 10. Macbeth.
 Ti. 16. - 12. Tryllesloiten.
 D. 17. - 24. Hjemkomne Nabob (f. To.).
 To. 18. - 18. Farlige Naboskab; Die Schweizerfamilie.
 F. 19. - 35. Figaros Giftermaal (Opera).
 L. 20. - 12. Brudgommen fra Mexico.
 M. 22. - 75. Geert Westphaler (1 A.); 8. Aprilsnarrene.
 Ti. 23. - 3. Hildegard von Hohenheim.
 To. 25. - 29. Jægerbruden.
 F. 26. - 30. Myndlingerne.
 L. 27. - 54. Didrik Menschenstræk; 9. Aprilsnarrene.
 M. 29. - 1. Fernando Cortez.
 Ti. 30. - 42. Uhykelige Skibbrud; 10. Eenfoldige Familie.
 D. 31. - 2. Fernando Cortez (f. F.)
 To. 1. Feb. 22. Hakon Jarl.
 F. 2. - 51. To Grenaderer; 18. Kong Salomon og Jørgen
 Hattemager.
 L. 3. - 3. Fernando Cortez.

- M. 5. Feb. 19. Farlige Raboſkab; 30. Henrik den Femtes Ungdom.
- Ti. 6. - 4. Fernando Cortez.
- To. 8. - 38. Sovedriften.
- F. 9. - 26. Slottet Montenero.
- L. 10. - 24. Ringen Nr. 2.
- S. 11. - Aftenunderholdning af Iſr. Brza.
- M. 12. - 38. Gevinſten i Claſſelotteriet; 2. Recensenten og Dyret.
- Ti. 13. - 29. Paadigtede Galſkab; 3. Recensenten og Dyret.
- D. 14. - 19. Intermezze; 114. Amors og Ball. Luner (ſ. L.).
- To. 15. - Baggeſens Minde; 29. Arel og Valborg.
- F. 16. - 8. Valerie; 1. Toni.
- L. 17. - 10. Lille Hyrdedreng; 7. Den Snakſomme.
- S. 18. - 4. Recensenten og Dyret; 10. Aprilsnarrerne.
- M. 19. - 22. Juleſkydningen.
- Ti. 20. - 89. Maſkeraden; 2. Toni.
- To. 22. - 9. Novercapitainen; 5. Recensenten og Dyret.
- F. 23. - 40. Noverborgen.
- L. 24. - 25. Jeannot og Colin.
- M. 26. - 44. Elleve Juni; 115. Amors og Ball. Luner.
- Ti. 27. - 22. Griſ Giegod.
- D. 28. - 20. Intermezze (ſ. Ti.).
- To. 1. Marts. 28. Lille Rødhætte.
- F. 2. - 19. Tro Ingen for vel; 48. Konnerne.
- L. 3. - 23. Silkeſtigen; 6. Recensenten og Dyret.
- S. 4. - Aftenunderholdning af Mad. Werſhall.
- M. 5. - 23. Griſ Giegod.
- Ti. 6. - 57. Gulddaafen.
- To. 8. - 10. Ludlams Hule.
- F. 9. - 30. Paadigtede Galſkab; 11. Aprilsnarrerne.
- L. 10. - 4. Flugten fra Kloſteret.
- M. 12. - 13. Borgerlige Stævnemøder; 19. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
- Ti. 13. - 6. Hvide Dame.

- D. 14. **Marts**. 1. Herr Burchardt og hans Familie (f. M.).
 To. 15. - 48. Bagtalelsens Skole.
 F. 16. - 6. Berøsen; 7. Recensenten og Dyret; 30. Kjærlighed paa Landet.
 L. 17. - 2. Herr Burchardt og hans Familie.
 S. 18. - Aftenunderholdning af G. Zinck.
 M. 19. - 12. Hamlet.
 Ti. 20. - 39. Gevinsten i Glæselotteriet; 31. Henrik den Femtes Ungdom; 15. Forstyrrede Malerie.
 To. 22. - 44. Hemmeligheden; 3. Toni.
 F. 23. - 87. Barselstuen; 115. Vaskepigerne.
 L. 24. - 14. Ildprøven; 35. Azemia.
 S. 25. - Concert af Anton og Carl Ebner, Violinister.
 M. 26. - 25. Ringen Nr. 2.
 Ti. 27. - 20. Tro Ingen for vel; 56. Kjærlighed uden Strømper.
 D. 28. - 15. Preciosa (f. Ti.).
 To. 29. - 3. Herr Burchardt og hans Familie.
 F. 30. - 9. Floribella.
 L. 31. - 4. Toni; 8. Braun & Comp.
 S. 1. **Apr.** 20. Kong Salomon og Sorgen Hattemager; 12. Aprilsnarrene.
 M. 2. - 5. Toni; 13. Aprilsnarrene.
 Ti. 3. - 13. Brudgønnen fra Mexico.
 Ti. 3. - **Concert af B. Romberg.**
 D. 4. - 76. Geert Westphaler (1 A.); 8. Bennernes Fest (f. L.)
 To. 5. - 9. Valerie; 1. Syv militaire Piger.
 F. 6. - 4. Herr Burchardt og hans Familie.
 M. 16. - Aftenunderholdning for Blindeinstituttet.
 Ti. 17. - 9. Braun & Comp.; 2. Syv militaire Piger.
 D. 18. - 30. Axel og Valborg (f. M.).
 To. 19. - 5. Fernando Cortez.
 F. 20. - 42. Han blander sig i Alt; 8. Recensenten og Dyret.
 L. 21. - 36. Figaros Giftermaal (Opera).

- M. 23. Apr. 3. Syv militaire Piger; 9. Recensenten og Dyret.
 Ti. 24. - 5. Herr Burchardt og hans Familie.
 To. 26. - 40. Gevinsten i Classelotteriet; 21. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
 F. 27. - 39. Sovedrikken.
 L. 28. - 1. Erik den Syvende.
 S. 29. - Concert for Musik=Conservatoiret.
 M. 30. - 58. Gulddaasen.
 Ti. 1. Mai. 14. Borgerlige Stævnemøder; 26. Jeannot og Colin.
 D. 2. - Concert af Dlle. Pohlmann.
 To. 3. - 24. Erik Siegod.
 F. 4. - 9. Sidste Middel (Baronesse Dütthelm, Mad. Dahléns sidste Rolle); 30. Califen i Bagdad.
 L. 5. - 50. Don Juan.
 M. 7. - 24. Nye Tordegodsseier; 46. Skatten.
 Ti. 8. - 32. Epigrammet; 31. Kjærlighed paa Landet.
 D. 9. - 10. Godset Sternberg; 14. Carnavalet (s. To.).
 L. 12. - 31. Jean de France; 4. Syv militaire Piger.
 M. 14. - 2. Erik den Syvende.
 Ti. 15. - 9. To Frimurere; Die Wiener in Berlin (med Dlle. Pohlmann.)
 D. 16. - Concert af Berckenbusch, Fløitenist.
 To. 17. - 26. Fanchon.
 F. 18. - 3. Erik den Syvende.
 L. 19. - 37. Medbeiterne. (Oluffens Dødsdag.)
 M. 21. - 19. Lige Bei er den bedste; Die Wiener in Berlin; 11. Eenfoldige Familie.
 Ti. 22. - 16. Hagbarth og Signe.
 F. 25. - 20. Farlige Raboskab; 22. Kong Salomon og Jørgen Hattemager; 15. Carnavalet.
 L. 26. - 52. To Grenaderer; 1. Et Eventyr i Rosensborg Have.
 S. 27. - Concert af Knoop, Violoncellist.
 M. 28. - 21. Tro Ingen for vel; 2. Et Eventyr i Rosensborg Have.

- Ti. 29. Mai. 23. Kong Salomon og Tørgen Hattemager; 3. Et Eventyr i Rosenborg Have.
 D. 30. - 4. Et Eventyr i Rosenborg Have; 5. Eyd militaire Piger (f. F.)
 Lo. 31. - 5. Et Eventyr i Rosenborg Have; 10. Recensenten og Dyret.

(De med * betegnede Forestillinger gaves af et Selskab, som dirigeredes af Heiberg, L. Zink og Rosenkilde, og hvortil horte Mad. Liebe, Mad. Weytschall, Jfr. Torgensen, Jfr. Wulff, Jfr. Pätges, G. Zink, C. Winslow, Foersom og Schwarzen; de øvrige, med Undtagelse af de for Navngivne, af et andet Selskab, i hvilket Frydendahl, Ryge, Stage og Liebe vare de Dirigerende og Olle. Pohlmann Participant.).

- F. 1. Juni. 32. Forladte Datter; 59. Bødkeren (f. Bauer).
 Ti. 5. - 1. Gadevægteren; Die Dorfsängerinnen.
 F. 8. - 6. Enken og Ridesfesten; Die Dorfsängerinnen.
 M. 11. - * 1. Favoriten; 1. De Uadskillelige.
 Ti. 12. - Die Wiener in Berlin; 47. Tvungne Giftermaal; Der Schiffs capitain.
 Lo. 10. - Der Schiffs capitain; Die Dorfsängerinnen (f. Nielsen).
 F. 15. - * 60. Bødkeren; 2. De Uadskillelige.
 M. 25. - * 5. Det var mig!; 3. De Uadskillelige (f. Linde dandseren Roats Enke og Børn).
 Ti. 3. Juli. 15. Bortførelsen; Die Talentprobe.
 F. 6. - 21. De Sandsesløse; Die Dorfsängerinnen.
 M. 9. - * Gallerie af Scener i Costume; 1. Kjærligheds Drømme.
 Ti. 10. - 30. Uabne Brevvevling; 19. Alexis.
 Lo. 12. - * 77. Geert Westphaler (1 A.); 2. Kjærligheds Drømme.

- M. 16. Juli. * 3. Kjærligheds Drømme; 4. De Uadskillelige.
 Ti. 17. - 20. Alexis; 5. Den Forsigtige; Die Wiener in
 Berlin.
 To. 19. - * 6. Det var mig!; 5. De Uadskillelige.
 M. 23. - * 7. Det var mig!; 1. Attestats og Forlovelse.
 Ti. 24. - Die Dorffängerinnen; 1. Bærelser tilleie paa
 første Sal.
 F. 27. - Das Donauweibchen.
 M. 30. - * 2. Attestats og Forlovelse; 6. De Uadskillelige.
 Ti. 31. - Das Donauweibchen.
 F. 3. Aug. Das Donauweibchen.
 Ti. 7. - Die Talentprobe; 16. Bortførelsen; Afskedsord af
 Dlle. Pohlmann.
 To. 9. - * Concert paa Guitar af Töpfer; Declamation;
 1. Jeg er min Broder!.
 F. 10. - 2. Bærelser tilleie paa første Sal; 48. Tvungne
 Giftermaal.
 Ti. 14. - 24. Corsicanerne (Ifr. Lange o. Mad. Varcher
 d. s. Natalia); Scener af „Udstyret“; Intermediet
 af „Kildereisen“ (s. Mad. Spindler).

En Anonym, som fem Aar efter viste sig at være Henrik Hertz, hvem den danske Scene fik at takke for mange høist forskjellige udmærkede Bærker, bragte Nationalskuepladsen, hvad der ikke i 30 Aar havde været seet paa den: et originalt Pystspil, som ei alene havde sit Stof fra danske Tilstande og Sæder, men var ægte dansk i Charakterer, Udtryk og Aand. Det, som dette Stykke gav Publikum den kraftigste og glædeligste Følelse af, var, at det comiske dramatiske Digtertalent dog ikke endnu var uddøet i Danmark, men tvertimod tilstede i en Friskhed og Frodighed, der bebudede Comedien en glimrende Fremtid. Vel var det kjendeligt, at Forfatteren altsor udelukkende havde taget

Holberg til *Monster*; imidlertid, *Efterligningen* var mindre søgt i — hvad der rigtignok faldt *Mængden* stærkest i *Dinene*, — at give *Stykket* holbergff *Fagon*, end i at give *Udførelsen* den holbergffe *vis comica*, og denne priisværdige *Side* af *Efterligningen* var i flere *Scener* lykkelig fortræffelig i den *Grad*, at den forraadte et *Lune* saa rigt og livligt, at det nødvendigen maatte omsider komme til *Frembrud* i større *Selvstændighed* og derved endnu mere naturligt og fyldigt. *Handtes* end i enhver af *Stykkets* *Bestanddele* Noget at *dadle*, da var der ogsaa i enhver af dem *Bidnesbyrd* om et stort *dramatiff* *Talent* af sand *national* *Charakteer*. *Faldt* *Handlingen* end i det *Brede* og gav kun saa ret *theatralffe* *Situationer*, vare disse hver for sig *hyperlige* og lode *forudsee*, at *Forfatteren* ved *noiere* *Kjendskab* med *Scenen* snart vilde vinde *Dygtighed* til *Planens* heldigere *Anlæg*; *savnede* *Charaktererne* *Bestemthed*, da havde de alligevel et *umiskjendeligt* ægte *dansff* *Grundpræg*; *stodtes* man med *Rette* over enkelte *Platheder* i *Dialogen*, saa var den *overhovedet* *vittig* og havde *saamegen* *Naturlighed*, at der ikke siden „*Gulddaasen*“ var hørt et saa *livfuldt* *Udtryk* af *dansff* *Folkeegenhed*; og endelig, *gjaldt* *Satiren* ikke nogen *stabil* eller *universel* *Daarskab*, saa traf den *baade* *moersomt* og *bidende* en *momentan* *erkefjopenhavnff*, idet den *udgød* sig over *Privattheatrene*, af hvilke *Byen* dengang havde hele 8, hvori *Folk* af alle *Stænder* *kappedes* om enten at *profituere* sig selv og *profanere* *Kunsten* eller at *afgive* *enthusiastiske* *Beundrere* for „*de spillende* *Medlemmers*“ *Fuserier*. Med *Undtagelse* af, at *Rosenkilde*, som *Jeremias*, atter meget *moersomt* og *naturligt* gav en *Trengerolle*, og at *Fryden-dahl* med *spillende* *Lune* og *stor* *comiff* *Styrke* *fremstillede* den *ligeud* af *Folkelivet* *grebne* *Comissionair* *Knap*, *stod*

Udførelsen ikke over det Almindelige: de fleste Skuespillere vare blevne uvante til fuldt at optage og med smagsfuld Livlighed at gjengive kraftigt naturlige Personligheder, som vare deres eget Væsen fremmede. Ogsaa Publikum fandt, skjøndt forberedt ved Vaudevillen, et saadant Særsyn i en Comedie, der indeholdt hjækt udkastede Scener af dets eget Liv, at det ikke ret kunde komme i det Nene med sit Forhold til den; det lagde imidlertid større Vægt paa Savnet af den Theatertilretning, som var sædvanlig hos fremmede endog maadelige Lystspil, men der af den talentfulde Begynder ikke var eftertragtet saameget som en djærv Fremstilling af det Localcomiske, end paa sin Moerskab over dettes Egthed, og Stykket vandt vel baade stærkt Bisald og Erkjendelse af at være det heldigste og meest lovende Originallystspil, der i lang Tid var kommet paa Scenen, men modte ikke den almene Interessé, hvilken det som Folge deraf havde Krav paa. Forresten blev det Saisonnens eneste Lystspilnyhed. — „Grif den Syvende,“ som fremkom anonymt og blev C. Boyes sidste Sørgespil, stod langt over hans tidligere Arbejder baade i dramatisk Værd og theatralisk Birkning. Sin Tilboielighed til at ville give Sproget Kraft og Kjerne ved brammende Vignelse havde han ikke kunnet overvinde: de vare i stor Overflodighed lagte i Munden paa Bonden som paa Kongen; men Planen var fortræffeligt udkastet; Situationerne fremtraadte naturligt forberedte og sammenbundne, saa at de ikke stødte som isolerede Effectsteder; Interessén, der var godt fordeelt paa Hovedpersonerne efter deres indbyrdes Forhold og Betydning i Handlingen, steg lige indtil Katastrofen; Charaktererne, som iøvrigt afvege meget fra Historiens, vare stillede heldigt imod hverandre og hver for sig bedre fastholdte end i Forfatterens

andre Stykker; og Begivenhedens Udvikling havde han fremmet igjennem mange findrigt anlagte og kraftigt udførte Scener. I Udførelsen der overhovedet var høist fortræffelig, gjorde Nielsen, som Kongen, uden at hans Rolle var saa utilbørligt fremtrukken som i „Kong Sigurd,“ saa stor og ædel Virkning, at denne Fremstilling vil hos Enhver, der har seet den, blive uforglemmelig som noget af det meest Imponerende og Sjælsfulde, den for en saadan Rolle baade aandigt og legemligt rigt udfyrede Kunstner har begejstret Publikum ved. Det Største i det Store, der fremtraadte af hans, ved simpel hoi Værdighed og en Begeistring, som havde sin henrivende Kraft fra Foredragets Majestæt, mangeløse Udførelse, var den Replik, hvori han, sønderrivende Haandfæstningen, ret egenlig nedtordnede de Sammensvorne. Hans malmfulde, faste Stemmes, uden mindste Anstængelse, forbausende Vælde, den fulde, klare Toneklang og den sjælsfulde Energie i hans hjækt udbrydende Brede gave dette Moment en knusende Styrke og fremkaldte ved enhver Udførelse en umaadelig, længevedvarende Jubel, der atter hilsende ham naar han igjen traadte ind. — Dramaet „Farens Dage“ af Overskou var et Begynderarbejde, der ved de Optøier, som det gav Anledning til, gjorde en Opsigt, hvilken det aldeles ikke kunde have vaakt ved sig selv. Taget af en tydsk Novelle, anlagt efter en fra Theatrets Spektakelstykker hentet Kundskab om theatralisk Effect, beregnet paa enkelte Talenters Fortræffelighed i bestemte Fag og udarbejdet med uogen Sands for Poesie, var dette Drama i en Række Knaldscener et af de saakaldte „taknemmelige Skuespillerstykker“ og godt egnet til at slaae Mængden med Rædsel, Rørelse og Overraskelser. Ingenlunde i Tendents eller Mand, men kun ved at Effecterne fremkom noget bedre motiverede,

den theatraliske Ordning var gjort endeel behændigere og Sproget, ved Versificationen, havde lidt pynteligere Præg, stod Stykket over „Criminalprocessen;“ ogsaa tog det sig, med al sin vægte Flitter, mere maneerligt ud end Udskilligt, der for en kort Tid havde gjort megen Blæst paa Scenen. Allerede længe forend dets Indstudering gif der imidlertid Tale om dets Udpibning. Dette var dengang ganske almindeligt inden et nyt Stykkes Opførelse, hvem det end var af; og i alle Tilfælde savnedes der dog her ikke en Grund, thi det var givet, at et Stykke af en Skuespiller maatte være slet. Alligevel var det paa Rippet at Forfatteren ikke ved en ordenlig Udpibning var saaledes bleven fort til Egtertanke over sit Mandssjoster, at han kom til Erkjendelse af dets heelt ukunstneriske Natur og derfor søgte sit Kald i anden Retning og anden Mand. Hans Effectberegning slog nemlig fuldstændigt ind. Det ypperlige Spil i alle Roller og de dundrende Vortgange satte Mæsien saaledes i Bevægelse, at den gav den ene Bisaldsjalve efter den anden og navnlig overøste Ryge efter en Rabalderreplik med en saa vældig Applaus, som han ikke ved nogen Meisterrolle i et poetisk Værk havde faaet. Der havde i Parterret samlet sig en Mængde Pibebevæbnede, men ved Stykkets Slutning istemte Slagter Henriksen, som fandt det overordenlig smukt, med sine Venner et saadant Frydesfrig, at en Student, der uden Held senere forsøgte sig som dramatisk Forfatter og nu er en dygtig Videnskabsmand, var den Gæst, som tog Mod til at pibe, og han blev strax af Klapperne gaaet saa nær paa Livet at han maatte springe over Skillerummet ind i Parkettet, for igjennem dette at slippe bort. Seierherreerne ansaae efter denne Forestilling Stykkets glimrende Optagelse for afgjort. Men i de Dage havde en Discipel

i Borgerdydsskolen, et lyst, livligt Hoved, siden meget hæderligt bekjendt for sin raske Virksomhed i forskjellige offentlige Stillinger, taget Artium med Udmærkelse; han besluttede at begynde sit Studenterliv med at forsvare den gode Smag imod Philisterne og leiede til anden Forestilling en Loge, hvori han tilbød sine tidligere Classsekammerater Friplads imod Forpligtelsen at pibe. Opsærelsen gik som første Gang, kun at Publikum viste sig mindre villigt til at falde ind i Parterristernes Jubel; men efter den opstod en frygtelig Bifalds- og Mishags-Tumult, under hvilken en Hyrefudsf og en Nebflagermester forbittrede ilede ud af Parterret op til Logen, som en Controllleur med megen Gesskjæftighed aabnede for dem og hvorfra de, med Skjældsord og Haandgribeligheder, kastede den Eine ud efter den Anden. Heraf fulgte en Politiesag og Rygtet derom gjorde Klapperne endeel sindigere, medens Piberne fik større Courage til ved de tre sidste Forestillinger at trodse dem, og det egenlige Publikum, af Frygt for flere saa uhyggelige Optrin, mere og mere trak sig tilbage. Den sidste Opsærelse var kun maadeligt besøgt. For Politiet forsvarede Nebflagermesteren sig med, at han ikke havde roret Studenten, men kun tilladt sig at udkaste Skoledrenge, der, efter hans Formening, burde af Politiet straffes med Riis, naar de understode sig til at udpibe Stykker, som af en kongelig Direction vare antagne; ikke desto mindre jaldt den 31te Januar Politirettens Dom saaledes, at Hyrefudsfen havde at bøde 20 Rdlr., Nebflageren 10 Rdlr. og Controllleuren frikjendtes for videre Tiltale. Denne første ordenlige Domfældelse for Uordener ved Meningsyttring i Theatret gjorde Stykket, som havde givet Anledning til den, ofte omtalt mange Aar efter at dets Indhold og æsthetiske Værd i Forhold til andre Datidens dramatiske

Productioner vare glemte. — „Recensjenten og Dyret“ mødte ogsaa meget mærkelige Ansægtelser, men med fortjent heldigere Udfald. Stykket var ikke endnu indkommet til Censur da man, af hvad der hntedes om Hovedpersonens Navn, dets Indhold og Titlen, havde reist stor Bevægelse i Publikum over, at „Heiberg nu endog vilde bringe Dyrehaven med dens Gjøglerier ind paa den danske Scene,“ og skamskænde denne ved at stille en levende Person, Recensjenten Prost, i Gabestoffen. Rahbeks Censur var meget laconisk forkastende: „Da jeg finder dette Stykke under al Kritik, haaber jeg mig fritaget for at sige videre derom. Den 8de Sept. 1826.“ Stykkets Skjæbne var nu given i Olsens Hænder: havde han tiltraadt denne Fordommelse, vilde den oekonomiske Directeur, Collin, alene — thi at Holstein skulde have om det afgivet en Dom, især hvis den maatte gaae Censurerne imod, vil strax vise sig utænkligt, — neppe have vovet at paabyrde sig det med en Antagelse, under saadanne Omstændigheder, forbundne store æsthetiske Ansvar. Olsen var imidlertid nok af den gamle Skole, men havde ikke, som Rahbek, derved gjort sig utilgængelig for det interessante Ny, og ved at see Arten Baudeville paa Scenen fandt han, at den baade var vel skicket til at bane Vej for en livsfuld Nationalcomédie og, som den her havde formet sig ved sit musikalske Element, kunde lægge poetisk Duft over hvad der i Lystspillet vilde blive blot kaad Overgivenhed. Hans Censur blev, til Collins og Heibergs store Overraskelse, saaledes: „Efter en saa bestemt Dom af min Medcensur, var det naturligt, at jeg ikke vel kunde begynde Læsningen af dette Stykke uden med en Fordom mod det. Imidlertid, naar jeg undtager det lange Brøvl i Beskrivelsen over Dyret, finder jeg meget ret Lunefuldt og Livligt i

Stykket. Idet jeg altsaa, hvad Bestedenhed, saaveljom Skik og Lov, byder, ærbodigst indstiller Stykkets Skjæbne til de øvrige Herrer Directeurer, tillader jeg mig, i Tilfælde af Antagelse, at bemærke: 1) At efter min Overbeviisning vil Musiken og en fordeelagtig Rollebesætning særdeles meget komme i Betragtning; 2) at jeg i Henseende til mulige Allusioner er saa uvidende, at jeg i ethvert misligt Tilfælde holder mig for aldeles uskyldig. Den 10de Sept. 1826." Med Underretning om, at „han tiltraadte den Antagelse, som umiskjendeligt maatte være Meningen af Hr. Etør. Olsens Censur," sendte Collin Stykket til Chefens Afgjørelse, hvilken han afgav saaledes: „Skjondt jeg aldeles ikke indlader mig med at bedømme dette Stykkes Værd og maa overlade dets Antagelse eller Forkastelse til Dørr. Directeurer, saa maa jeg dog gjøre de Bemærkninger, som jeg troer, det er min Embedspligt at berøre: 1) Jeg maa paa det Bestemteste erklære mig imod, at Ledermann og Klatterup nævnes som Major, Capitain eller Lieutenant, da disse Personer i Stykket ere saa latterlige og maae taale saamange Insulter, at det maa paadrage Misnoie paa flere Steder. 2) Ønsker jeg, at de heri, som i flere af de senere antagne Stykker, anbragte Ceder udelades." Fra det Dieblif da det rygtedes, at Stykket var antaget, satte Toneangiverne sig i levende Bevægelse for at gjøre indlysende, at undsaae Directionen sig ikke for at bringe Fjellebodsloier paa den kongelige Skueplads, saa skyldte Publikum Smagen og sin Værdighed at give dem en alvorlig Afviiisning. Forestillingen den 22de October er, med Hensyn til Publikums Holdning, bleven enestaaende i Theatrets Historie. Ethver Numer og mange Replikker i „Fruentimmerhaderen," som Tilskuerne ellers paa den sidste Tid havde

ladet gaae i Fred og Ro, bleve stormende applauderede; fra Begyndelsen af „Recensenten og Dyret“ var det derimod som om Publikum med eet havde tabt enten Sands for eller Lyst til at more sig. Stykket er i og for sig interessant allerede derved, at det, formedelst et saa ypperligt Valg af Melodierne, at de baade ere som af een Gyldning og lægge en gemytlig, næsten idyllisk Tone over det Hele, har noget forunderligt tiltrækkende Nationalkarakteristisk, hvilket det vistnok har at takke for den store Lykke, det sildigere har gjort; Publikum saae, at der af Dyrehaven kun var den Blanding af stilleglad Naturnydelse og lystig Naragrighed, som Digteren havde fundet i et Par Elskendes, nogle comiske Originalers og to gratiøst muntre udenlandske Gjøgleres Sammentraf i Skoven en smuk Sommerdag; og Rosenfilde var aldeles den Personlighed, hvori han bestandig i 35 Aar ved sin Indtrædelse fremkaldte Publikums Skoggerlatter og Glædesudbrud, han lagde i Charakteren al den Godmodighed, Naivetet og ægte comisk Styrke, der igjennem hele Stykket gjorde ham saa inderlig elskværdig og usigelig moerjom, men — saa dybt havde man faaet Publikum indprentet Troen paa, at den gamle, snurrige Fyr dog egentlig skulde være den unge, ubehagelige Spradebasse, at det vel overraskedes ved Synet af ham, men ikke behageligt. Mere komne af Nysgjerrighed for at see, hvor vidt Angrebet paa en bekjendt Personlighed kunde drives, end for at more sig, gjorde Tilskuerne sig kolde for det Latterlige og vogtede sig saaledes for ethvert Bijaldsforebrud, at de Spillende tilsidst bleve misstemte, hvorfor Stykkets i sig selv noget langtrukne Slutning gif trevent og mat. Da Tæppet gif ned vovede endelig Nogle at flappe, men bleve tilbageviste med Hyses; der lod ikke een Pibe, men Vaudevillen ansaaes som totalt

falden: de Fleste fandt, at der rigtignok ikke kunde være Tale om, at Proft var copieret deri, men derimod var den, endstjøndt den jo havde enkelte comiske Situationer, fjedsommelig, thi „en saa dorst Stemming under en Opførelse kunde Jugen mindes.“ Vaudevillemodstanderne triumferede og Maahbet kunde ikke modstaae Fristelsen til at gribe Leiligheden ved Haaret, for at lade sine Modstandere høre, at de, imod hans Udtalelse, havde antaget et saa yderligt slet Stykke; Ottendedagen efter den uheldige Forestilling afgav han til dem følgende Censur: „Pigen fra Hovedstaden, Lystspil i 3 Acter. Skade, det ikke er en Vaudeville, thi det er næsten ligesaa slet som Recensenten og Dyret, altsaa ligeledes under al Kritik.“ Men Heiberg opgav ikke modløs Kampen. I tre Maaneder blev ikke givet nogen af hans Vaudeviller, men imedens udgav han „Om Vaudevillen, som dramatisk Digtart, og dens Betydning paa den danske Skueplads,“ en i hans livlige, klare og vittigt bidende Sprog affattet „dramaturgisk Undersøgelse,“ hvori han gav en slaaende Fremstilling af Repertoirets æsthetiske Uselhed, en folkefattelig Udvikling af Vaudevillens Begreb, Beviser for, at han i sine Stykker kun havde søgt at optage dette, og en skarp Afviisning af Sigtelser for at han havde fremstillet eksisterende Privatsforhold eller Personer. Efterat dette Skrift havde flaret Almeenhedens Forestilling om Digtartens Væsen bragtes hans to yndede Vaudeviller atter til Opførelse og fandt, da Repertoiret i Mellemtiden havde i hoi Grad savnet Tiltrækningskraft, umaadelig Eogning og stormende Bisald. Da nu endelig „Recensenten og Dyret“ atter, med nogle Forkortelser og en Hovedforandring i Slutningen, kom til Opførelse, blev Modtagelsen ganske anderledes. Der var ikke sparet ivrige Forsøg paa at skaffe Stykket et

sørgeligt Endeligt: endnu to Dage førend Opførelsen søgte Rahbek, i „Kjøbenhavnsposten,“ at give Publikum Svar paa Spørgsmaalet: „Hvad betyder Ordet Farce (der skulde være det Samme som Vaudeville) i Grundsproget?“, ved at han meddeelte „en Oplysning fra en uforkastelig Autoritet (Marmontel),“ hvis Definitionens Kjerne var: „Farce er et Slags grovt Comiss, hvor alle Belanständigheds, Sandsynligheds og sund Forstands Regler i lige Grad ere krænkede; Farce er den grove Pøbels Spektakel.“ Men da Publikum nu havde faaet Sikkerhed for, at det ikke med sit Bisfald støttede et Forsøg paa at bringe Personligheder paa Scenen, brød det sig kun lidet om „den uforkastelige Autoritet;“ det morede sig overordenligt lige fra Begyndelsen, hilsende Rosenfilde ved hans Indtrædelse med levende Applaus, fandt den nye Slutning fortræffelig og optog Stykket med stor Jubel. — Meget til Mishag for alle Vaudevillens smagfulde Benner var Opførelsen af det, paa Directionens Anmodning, oversatte Soldaterstykke „Euv militaire Piger,“ thi det var virkelig en „Farce,“ som, om den end beviste, at Begrebet Farce ingenlunde indbefatter „Krænkelse af alle Belanständighedens Regler,“ dog var saa plat og overdreven i sin Ustyrlighed, at den end ikke som Fastelavnsspøg burde være bragt paa det kongelige danske Theater.

Den Opgave, som Dehlenschläger havde stillet sig i at ville for Syngespil-Repertoiret bevare Mozarts kun een Gang givne Musik til „Beddemaalet,“ ved at skrive en ny Text dertil, havde været overordenlig vanskelig, dersom han havde tænkt paa at udføre den saaledes, som en saa dramatisk Composition gjorde til en Nødvendighed, naar de enkelte Numere skulde komme til den fulde Effect ved at fremtræde i deres Charakter, nemlig: idet han opfandt en Handling,

hvorved Musikstykkerne kunde følge paa hverandre i Originalens Orden, kun under mere dramatiske og interessante Situationer. Han gjorde sig imidlertid til Hovedsag at faae alle Numere med, uden Hensyn til den Virkning, de havde ved deres Stilling i Compositionen: store karakteristiske Musikstykker forekom i hans „Flugten fra Klosteret“ ei alene i en anden Orden, men under andre Situationer, end de havde i „Beddemaalet,“ og dertil havde han indlagt adskillige Mozarts Stil saa fremmede Numere, at de stødte endog dem, der med ham fandt dem i og for sig smukke. Paa denne Maade sank den vanskelige Opgave ned til et Forsøg paa at gennemføre en uklar Forestilling om Muligheden af at skaffe Mozarts Musik theatralst Effect ved dens Omordning til en ny Text. Dette Forsøg, som den hensynsfuldeste Behandling neppe kunde have givet et heldigt Udfald, havde Dehleschläger endydermere gjort sig vel let; Handlingen var hverken i Kjerne eller Udvikling saa interessant, som den, naar han vilde behandle Componistens Værk med saa stor Frihed, maatte kunne have blevet, og af Personerne havde nogle et stærkere Hverdagspræg, end man venter at finde dem med i Syngespillet; kun Snekkerjvenden Habakuk vakte megen Interesse ved fortræffeligt Spil af Rosenkilde, hvis dengang hyppigt anvendte ualmindelige Talent for Drengeroller fornemmelig havde været Anledning til denne Persons Indførelse i en Episode. Da Anvendelsen af Theatrets kunstneriske Kræfter derhos var saa slet beregnet, at de Rollehavende, der, som Isr Brza, sang fortræffeligst, havde de vanskeligste Spilleroller, uden at kunne give dem blot taaleligt, hvorimod de, der, som Mad. Wexschall, spillede bedst, maatte kæmpe sig igjennem Sangpartier, der laae over deres Evne, tabte det i sig selv

svage Stykke meget ved Udførelsen og Dehlenschläger fik kun liden Glæde af et Arbejde, hvorved han, efter egen Forsikring, „havde havt større Noie med at skaffe Ord under Roderne, end med at finde Poesie til en Tragedie.“ Operaen „Fernando Cortez“ blev heller ikke, uagtet der var anvendt stor Bekostning paa dens Udstyr, noget Repertoirestykke. Man havde maattet beskære Spontini's herlige Musik, Udførelsen hævede sig, med Undtagelse af Cetti's i Sang og Spil fortræffelige Telsko og af at Fr. Brza sang Amazili's Partie ligesaa brillant, som hun spillede det sjælløst, ikke over det Almindeligste; de store Chor vare for svagt besatte, Massineriet gif særdeles maadeligt og de mange Dandse og Optog oversløiede saaledes den ubetydelige Handling, at de bleve det Dominerende og trængte. Bifaldet var kun ringe og allerede den tredie Forestilling gav slet Huus. Boyeldieus Mesterværk, „Den hvide Dame,“ blev derimod, ved Rigdom paa friske, liv- og følelsesfulde Melodier, Foreningen af Gratie og Kethed med klar Charakteristik, harmonisk Skjønhed og elegant Instrumentation, hurtigt et af Publikum's Yndlingsstykker. Udførelsen var fra alle Sider, selv Choret's, udmærket livlig og skøn. Ved Kraft, Ild og Inderlighed i Foredraget af Syngepartiet og en fjæk, munter Tone, livlige Bevægelser og smuk, fri Militairholding i Spillet gav Kirchheiner den unge Officeer overraskende ypperligt og vandt saaledes Publikum for sig, at han fra nu afgjort blev erklæret for den første Tenorist, der i mandige Spilleroller havde, siden Rosing, hvem han dog langt overgik som Sanger, betraadt den danske Scene. Anna havde en mesterlig Fremstillerinde i Mad. Werschall: ikke alene spillede hun Rollen med megen Barme, Fiinhed og ædel Anstand, men hendes Udførelse af Syngepartiet

stod, da det ikke laae over hendes Evne, i Følelse og Fore-
 dragets Ynde og Klarhed meget over hvad man dengang
 ellers horte i Syngepillets Elskerinderoller. Det er be-
 tegnende for Datidens Theatertilstande, at det ogsaa inden
 Opførelsen af dette kunststykke og ved tredie Forestilling
 fra Begyndelsen til Enden entusiastisk applauderede Værk
 var et almindeligt Rygte, at det skulde udpibes, og at dette
 havde tilfølge, at Publikum ved den anden Forestilling, da
 dets Kjendelse først skulde udtales, eftersom den første var
 givet i festlig Anledning, ikke vovede at lade sig henrive af
 de mange siden saa beundrede yndigt melodiose Musik-
 numere og den sjeldent ypperlige Udførelse, men sad tavst,
 uden endog den allermindste Bifaldsytring, indtil den
 glimrende Finale i anden Act omsider saaledes overvældede
 det, at det pludseligt brød ud i stormende Jubel, hvorefter
 det, ligesom sjæleglad over saa tappert at have sønderrevet
 Lænken, som Rygtet havde paalagt det, gav sig selv Op-
 rejsning for det Forsømte, ved under tredie Act at gribe
 enhver Leilighed, for at vitterliggjøre sin levende Begejstring.
 Den samme Afhængighed af hvad der var udbredt som
 Smagsdommernes Paabud viste Publikum, men paa modsat
 Maade og til Fordeel for det Kunststykke, ved Opførelsen
 af „Et Eventyr i Rosenborg Have.“ Om Weyses Musik
 dertil var det forud afgjort, at den var dyb og karakteristisk
 som i „Floribella,“ hvis Mangel paa Virkning Textens
 Kjedsommelighed ene skulde have Skyld for, og i Livlighed,
 Melodiositet og Lune overgik endog „Sovedrikken.“ Dette
 fandt Publikum ingenslunde. Hvad der behagede det ved
 de første Forestillinger var egentlig de moersomme Situa-
 tioner i Heibergs Stykke og Frydendahls grundcomiske,
 men tillige fine og smagsfulde Fremstilling af Vinter, Rosen-

fildes og Jfr. Pätges's fortræffelige liv- og lunefulde Spil, som Peter og Christine, og Mad. Winslows burleske Udsørelse af Mad. Sommer. Man klagede almindelig over, at Musiken, hvorvel karakteristisk som i „Sovedrikken,“ ikke, som i denne og de franske Syngestykker, var livlig, flydende og iørefaldende; imidlertid applauderede Publikum, af Respekt for Kjendernes Enthusiasme, de fleste Numere, endskjøndt kun tarveligt; det var først da Mængden saalænge havde moret sig over Stykket og Spillet til den omsider blev fortrolig med Musiken, at den ogsaa fik Følelse af dennes Fortræffelighed og optog den med den fortjente Undest, som den bestandig siden ved sig selv har bevaret.

Directionen havde i denne Saison gjenoptaget flere i længere Tid henlagte Stykker, iblandt hvilke: „Hamlet,“ hvori Nielsen, efter et grundigt Studium af Rollens dybe psychologiske Bæjen, med stort Mesterstab gav Hamlet Charakteristiken af, i Reflexioner udtalt, Tvivl og Bakken under den stadige stærke Følelse af Pligten at straffe og hævne den begaaede Udaad; „Stærkødder,“ der optoges med stort Bifald, især ved at Nielsen og Mad. Werschall, som Sigil og Helga, ligesaa mageløst skjont tolkede Nordens friske, rene og kraftfulde Kjærlighed, som Ryge dens roligt djarve, mægtige Helteaand; og „Don Nanudo,“ hvis Titelrolle Stage vel udførte med Grandezza, men uden Lune og comisk Styrke. „Erik Giegod“ blev fremdraget for at gives til Baggesens Mindesfest, og det var allerede besluttet, at denne skulde feires med Stykkets Udpibning. Dehlenschläger, der tænkte ligesaa ædelt, som det Partie, der vilde hylde ham ved at udpibe hans døde Modstander, tænkte uædelt, skrev imidlertid en Epilog til Festen, i Haab om, ved sin, den Krænkedes, Forsonlighed at afvæbne Uforsonligheden

hos dem, der havde krænket Baggesen. Efter den Ophidselse, der var vaft, formodede man, at det ikke vilde lykkes ham. Da Zind, som skulde spille Grif Giegod, blev syg, greb Directionen derfor Leiligheden til, meget passende, at give „Agel og Balborg“ istedet, hvorved Pibningen vel faldt bort, men Gemytterne dog ikke, selv efter Dehlenschlägers Epilog, røstes til at yttre nogen Deeltagelse for denne Mindesfest. Den blev ogsaa, som Prams, en Begravelse, thi efter et Par meget maadelige Forestillinger af „Grif Giegod“ henlagdes for bestandigt ogsaa dette baggesenske Arbejde, som ved det nationale Stof og den herlige Musik dog nok i en det værdig Fremstilling kunde være blevet holdt i Repertoiret.

Saa store Navne det ene Sommerselskab end havde at prunke med, fandt det ikke under sin Værdighed blot at speculere i indbringende Affairer, ved at gaae i Compagnieskab med Dlle. Pohlmann og gjøre den danske Scene til en elendig tydsk, endog til den Yderlighed, at det gav Sjellebodsstykket „Das Donauweibchen,“ hvis Udførelse ovenikjøbet maatte betales med den Prostitution, at Fløitespilleren Krefner, ved Siden af en Frydendahl og Nyge, gjorde en høist ynkelig Skuespillerdebut, som Minnesangeren, fordi man ikke til denne Rolle vidste at opdrive nogen Anden. Kunstnernes Affairer bleve ved denne Forhaanelse imod deres Kunst virkelig ogsaa indbringende. Det saakaldte Vaudeville-selskab kunde derimod ikke rose sig af sit pecuniaire Held. Ved Mængden af Vaudevilleforestillinger i Slutningen af Saisonnen havde Publikum's Prædilection for Arten i Almindelighed tabt sig endeel; det var kun det virkelig Fortrinlige i den, som det nu fristedes til at løbe efter, og det endda uden at forile sig, siden Sommerveiret var meget

varmt og smukt, og man „jo kunde faae det, som gjorde Lykke, at see til Vinteren,“ hvilket ikke var Tilfældet med Ole. Pohlmann. Kun de to Baudeviller, som siden bleve optagne i Repertoiret, traf Publikum, dog ikke i den Grad, som de for deres Værd og Fremstilling havde fortjent. „De Uadskillelige,“ interessant i sig selv ved den heldige Idee, de mange comiske Situationer og Charakterer, en gemytlig, behagelig munter Tone i Dialogen og den med megen Smag og stor Sands for theatralisk Virkning valgte Musik, blev høist fortræffeligt spillet: Foersoms grundnaturlige og uden al Overdrivelse moersomme Materialhandler, Mad. Liebes Mad. Buurmann, Fr. Jørgensens Amalie, Fr. Pätges's Henriette, C. Winslows originale, i sin Gnavenhed, Pengesorlegenhed, Skinsyge og de pligtstyldige Kjælerier for Kjæresten kostelige Volontair, og Rosenfildes igjennem en heel Generation for det altid overstrømmende friske Lune beundrede Hummer vare uovergaaelige Mesterfremstillinger. Denne Baudeville vandt ogsaa levende Bisald og gav de bedst besøgte Forestillinger. Med „Kjærligheds Drømme“ kunde Publikum ikke rigtigt finde sig tilrette. Mad. Wegschall havde i Ernestine en af sine allerherligste Roller: det fint nuancerede Spil, der i første Act forberedte Muligheden af den unge sentimentale Piges Søvnægertilstand, den Gratie og rene Qvindelighed, hvormed hun fremstillede denne, Klarheden i de ypperlige Overgange, ved hvilke hendes Phantasi førtes til Drømmens Hovedmomenter, og den Følelse, Ynde og interessante Individualitet, hun lagde i den hele Skildring, gjorde hendes Udførelse af den vanskelige Rolle baade psychologisk interessant og poetisk skøn. Hun vandt glimrende Bisald, og heller ikke C. Winslows, ved fint Lune, Lethed og Barme, meget elskværdige Fremstilling

af Gustav savnede den fortjente Erkjendelse; men det Rørende i Situationerne og det Elegante i Stykkets Tone vare Tilskuerne noget saa Fremmed i Baudevillen, at de i Stykkets Nyhed kun yttrede Interesse for Enkeltheder, men ikke følte sig synderligt tiltrukne af det Hele.

I Julius Schwarzen, Student og henved 24 Aar gammel, vandt Syngespillet, hvad det formedelst Zincks hyppige Sygdomsforfald haardt trængte til: en dygtig Sanger til store Tenorpartier. Han havde den for Theatret meget passende Middelhoide til en god Legemsbygning, uden i nogen hoi Grad at besidde de ydre Fortrin, som strax anbefale Elskere i Syngestykker hos Publikum, og hvad han som Skuepiller skulde blive, vilde han kun komme til at fylde Glid, hvilken det ikke manglede ham paa, og Routine, som der strax gives ham rig Leilighed til at erhverve sig. Som Sanger var han derimod et meget betydeligt Talent og havde allerede ved sin Tiltrædelse en ualmindelig Uddannelse. Hans til Coloraturfang særdeles høielige Stemme, som han anvendte med stor Sikkerhed og megen Smag, var en ikke udmærket stærk, men mandigt klangfuld ægte Tenor, hvis Bryst- og Falssettoner smeltede fortræffeligt sammen og havde en eiendommelig indsmigrende timbre, som, især i Sangstykker, der fordrede et blødt, baaret og følelsesfuldt Foredrag, var af henrivende Virkning. I sin Debutrolle gjorde han megen Lykke, fornemmelig ved Sangens inderlige Udtryk, hvori han langt overtraf Zinck, og endnu mere behagede hans musikalske Udførelse af Max i „Jægerbruden,“ hvis Sangparties veemodigt sværmeriske Charakter ypperligt fremhævedes ved hans skjøne Foredrag. Frederikke Lange, som ikke havde fyldt det 15de Aar, indtog strax Publikum for sig ved et smukt aabent og uskyldigt Ansigt.

en behagelig Talestemme, tæffelige Bevægelser og sin meget naturlige Diction. Hun kom aldrig med Held udover det Naive og Godmodige, men deri erhvervede hun sig ogsaa ualmindelig Undest ved Fremstillingens Sandhed og sin personlige Elskværdighed.

At Mad. Dahlén og Mad. Schall afgik, hver med 1000 Rdlr. i Pension, formindskede ikke de anvendelige kunstneriske Kræfter; thi den Første, som var henved 60 Aar, havde ei alene ganske tabt sin Syngestemme, men kunde med sin høie, svære Figur ikke mere vise sig i gamle Damer, og den Sidste, der i mange Aar og med umaadeligt Bisfald havde udført Ballettens qvindelige Hovedrolle, var nu i sit 52de Aar.

Fjirfindstjuvende Saison.

1827.

L.	1.	Sept. 1.	Muurmesteren.
M.	3.	-	1. Hyrdedrengen; 4. Kjærligheds Drømme.
Ti.	4.	-	30. Jægerbruden.
To.	6.	-	3. Mistænksomme Egtesfolk.
F.	7.	-	14. Skriftemaalet; 2. Muurmesteren.
L.	8.	-	2. Reisen til Brylluppet; 12. To Ord.
M.	10.	-	2. Jeg er min Broder!; 3. Muurmesteren.
Ti.	11.	-	4. Mistænksomme Egtesfolk; 52. Amor og Psyche.
D.	12.	-	34. Niels Ebbesen (f. M.).
To.	13.	-	2. Hyrdedrengen; 6. Et Eventyr i Rosenborg Have.
F.	14.	-	52. Tartuffe.
L.	15.	-	3. Jeg er min Broder!; 14. Aprilsnarrene.
M.	17.	-	42. To Dage.
Ti.	18.	-	69. Jacob von Thybo.
To.	20.	-	53. Tartuffe; 53. Amor og Psyche.
F.	21.	-	13. Tryllefløiten.
L.	22.	-	8. Det var mig!; 17. Bortførelsen.
M.	24.	-	21. Farlige Raboffab; 7. De Uadskillelige.

- Ti. 25. Sept. 4. Jeg er min Broder!; 4. Muurmesteren.
 D. 26. - 54. Tartuffe; 7. Nye Narcis (f. To.).
 To. 27. - 51. Don Juan.
 F. 28. - 20. Bonden som Dommer.
 L. 29. - 14. Letfindige Løgner; 6. Syv militaire Piger.
 M. 1. Oct. 88. Barselstuen; 54. Amor og Psyche.
 Ti. 2. - 21. Bærtshuset; 5. Kjærligheds Drømme.
 To. 4. - 59. Dyveke.
 F. 5. - 7. Geert Westphaler (3 A.); 7. Et Eventyr i
 Rosenborg Have.
 L. 6. - 23. Barberen i Sevilla (Opera).
 S. 7. - 8. De Uadskillelige; 5. Muurmesteren (uden Abon.).
 M. 8. - 15. Letfindige Løgner; 1. Avistaverelen.
 Ti. 9. - 10. Valerie; 7. Syv militaire Piger.
 D. 10. - 24. Barberen i Sevilla (Opera) (f. To.).
 To. 11. - 34. Indianeren i England; Divertiss. af Familien
 Kobler.
 F. 12. - 31. Jægerbruden.
 L. 13. - 37. Figaros Giftermaal (Opera), (Sfr. C. Fonseca
 d. f. Susanne.).
 M. 15. - 4. Grik den Syvende.
 Ti. 16. - 38. Figaros Giftermaal (Opera), (Almaviva, Zinck's
 sidste Rolle).
 To. 18. - 20. Vige Bei er den bedste; 15. Aprilsnarrerne.
 F. 19. - 23. Ægtestands-scenen; 11. Recensenten og Dyret.
 L. 20. - 5. Grik den Syvende.
 M. 22. - 5. Jeg er min Broder!; 6. Muurmesteren.
 Ti. 23. - 43. Grasmus Montanus; 45. Hjemmeligheden.
 D. 24. - 14. Correggio (f. F.).
 To. 25. - 6. Jeg er min Broder!; 9. De Uadskillelige.
 F. 26. - 35. Indianerne i England; 55. Amor og Psyche.
 L. 27. - 1. Amerikaneren; 12. Recensenten og Dyret.
 M. 29. - 1. Hugo og Adelheid.
 Ti. 30. - 2. Hugo og Adelheid.
 To. 1. Nov. 2. Amerikaneren; 47. Skatten.
 F. 2. - 7. Jeg er min Broder!; 8. Syv militaire Piger.

- L. 3. Nov. 15. Correggio.
 S. 4. - 13. Hamlet (uden Abon.).
 M. 5. - 3. Amerikaneren; 15. Borgerlige Støvnemøder.
 Ti. 6. - 40. Sovedriften.
 D. 7. - 5. Mistænksomme Høtsefolk; 32. Kjærlighed paa Landet (f. L.).
 To. 8. - 31. Paadigtede Galskab; 9. Bennernes Fest.
 F. 9. - 26. Ringen Nr. 2.
 L. 10. - 32. Jægerbruden.
 M. 12. - 41. Sovedriften.
 Ti. 13. - 31. Arel og Valborg.
 D. 14. - **Concert af Joachim og Pierre Petoletti.**
 To. 15. - 32. Henrik den Femtes Ungdom; 13. Recensenten og Dyret.
 F. 16. - 10. Braun & Comp.; 61. Bedkeren.
 L. 17. - 1. Børingerne i Miklagard.
 S. 18. - 1. Kjærlighed og Politie; 24. Kong Salomon og Jørgen Hattemager (uden Abon.).
 M. 19. - 22. Tro Ingen for vel; 25. Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
 Ti. 20. - 25. Barberen i Sevilla (Opera).
 D. 21. - 2. Børingerne i Miklagard (f. M.).
 To. 22. - 14. Tryllefløiten.
 F. 23. - 32. Paadigtede Galskab; 10. De Uadskillelige.
 L. 24. - 6. Den Forsigtige; 27. Jeannot og Colin.
 S. 25. - **Concert af Lùders, Pianist.**
 M. 26. - 24. Silkefestigen; 49. Indtoget.
 Ti. 27. - 3. Børingerne i Miklagard.
 To. 29. - 14. Hamlet.
 F. 30. - 4. Amerikaneren; 10. Aprilsnarrene.
 L. 1. Dec. 14. Brudgommen fra Mexico.
 S. 2. - 7. Hvide Dame (uden Abon.).
 M. 3. - 49. Bagtalelsens Skole.
 Ti. 4. - 8. Hvide Dame.
 D. 5. - 5. Amerikaneren; 14. Recensenten og Dyret (f. Ti.).

- To. 6. Dec. 8. Geert Westphaler (3 A.); 28. Jeannot og Colin.
 F. 7. - 32. Axel og Balborg.
 L. 8. - 22. Tancredo (Ffr. J. Fonseca d. f. Tancredo).
 S. 9. - Aftenunderholdning af Nielsen.
 M. 10. - 23. Tancredo.
 Ti. 11. - 12. Fruentimmerhøvn; 21. Alexis.
 To. 13. - 4. Børingerne i Miklagard.
 F. 14. - 3. Hugo og Adelhøid.
 L. 15. - 89. Barselstuen; 116. Amors og Ball. Luner.
 S. 16. - 46. Emilie Galotti (Ffr. Heger o: Mad. Holst d. f. Emilie), (uden Abon.)
 M. 17. - 15. Tryllesløiten.
 Ti. 18. - 9. Hvide Dame.
 D. 19. - 12. Spilleren (f. To.).
 To. 20. - 24. Tancredo.
 F. 21. - 33. Henrik den Femtes Ungdom; 13. To Ord.
 L. 22. - 13. Fruentimmerhøvn; 48. Skatten.
 S. 23. - Concert af Mad. Catalani, Sangerinde.
 To. 27. - 4. Hugo og Adelhøid.
 F. 28. - 5. Børingerne i Miklagard.
 L. 29. - 1. Den dramatiske Skræder.
 S. 30. - Concert af Mad. Catalani.
 M. 31. - 16. Preciosa.
 1828.
 D. 2. Jan. 33. Jægerbruden (f. F.).
 To. 3. - 47. Emilie Galotti.
 F. 4. - 22. Farlige Naboskab; 10. Bennernes Føst.
 L. 5. - 52. Don Juan.
 S. 6. - 6. Børingerne i Miklagard (uden Abon.)
 M. 7. - 48. Emilie Galotti.
 Ti. 8. - 25. Tancredo.
 To. 10. - 27. Slottet Montenero.
 F. 11. - 17. Preciosa.
 L. 12. - 5. Hugo og Adelhøid.
 S. 13. - Concert af Mad. Catalani.

- M. 14. Jan. 15. Hamlet.
 Ti. 15. - 33. Paadigtede Galstrib; 11. De Uadskillelige.
 D. 16. - 9. Geert Westphaler (3 A.); 62. Bødkeren; 117.
 Amors og Ball. Luner (f. M.).
 To. 17. - 18. Preciosa.
 F. 18. - 1. Kjøbmanden i Venedig.
 L. 19. - 11. Valerie; 12. De Uadskillelige.
 S. 20. - 15. Lulu (uden Abon.).
 M. 21. - 27. Landsbyskolestuen.
 Ti. 22. - 18. Bortførelsen; 2. Kjærlighed og Politie.
 To. 24. - 16. Lulu.
 F. 25. - 14. Fruentimmerhævn; 3. Kjærlighed og Politie.
 L. 26. - 2. Kjøbmanden i Venedig.
 Ti. 29. - 1. Pigen ved Søen.
 D. 30. - 3. Kjøbmanden i Venedig (f. Ti.).
 To. 31. - 50. Bagtalelsens Skole.
 F. 1. Feb. 2. Pigen ved Søen.
 L. 2. - 7. To Galeislaver; 4. Kjærlighed og Politie.
 S. 3. - Concert af Mad. Catalani.
 M. 4. - 3. Pigen ved Søen.
 Ti. 5. - 2. Dramatiske Skræder.
 To. 7. - 24. Ægtestands-scenen; 7. Muurmesteren.
 F. 8. - 33. Uabenbar Krig; 6. Kjærligheds Drømme.
 L. 9. - 17. Lulu.
 S. 10. - Concert for Musik-Conservatoriet.
 M. 11. - 4. Kjøbmanden i Venedig.
 Ti. 12. - 44. Cendrillon.
 D. 13. - 14. To Ord; 24. Uabenbar Krig (f. M.).
 To. 14. - 4. Pigen ved Søen.
 F. 15. - 26. Barberen i Sevilla (Opera).
 L. 16. - 17. Hagbarth og Signe.
 S. 17. - Concert for Blindeinstituttet.
 M. 18. - 40. Ulykses von Ithaca.
 Ti. 19. - 43. Han blander sig i Alt; 49. Skatten.
 D. 20. - Concert for Bombebesøksen og Kirchheiner.
 To. 21. - 5. Kjærlighed og Politie; 22. Alexis.

- F. 22. Feb. 26. Tancredo.
 L. 23. - 5. Pigen ved Søen.
 S. 24. - 11. Godset Sternberg; 59. Høstgildet (uden Abon.)
 M. 25. - 18. Lulu.
 Li. 26. - 19. Preciosa.
 D. 27. - 55. Didrik Menschenstræk; 60. Høstgildet (f. L.).
 To. 28. - 39. Figaros Giftermaal (Opera).
 F. 29. - 6. Alperosen, Patentet og Shawlet; 16. Forstyrrede
 Malerie.
 L. 1. Marts. 10. Hvide Dame.
 M. 3. - 22. Bærtshuset; 9. Syv militaire Piger.
 Li. 4. - 7. Den Forsigtige; 12. Godset Sternberg.
 To. 6. - 43. Ulykkelige Skibbrud; 17. Forstyrrede Malerie.
 F. 7. - 28. Slottet Montenero.
 L. 8. - 33. Arx og Valborg.
 S. 9. - 28. Peters Bryllup; 1. Guldbryllupsfrierierne
 (uden Abon.).
 M. 10. - 13. Godset Sternberg; 15. Recensenten og Dyret.
 Li. 11. - 6. Erik den Syvende.
 D. 12. - 29. Unge hidtige Kone; 8. Muurmesteren (f. Li.).
 To. 13. - 2. Guldbryllupsfrierierne; 15. To Ord.
 F. 14. - 47. Feiltagelserne; 33. Kjærlighed paa Landet.
 L. 15. - 27. Fanchon.
 S. 16. - 29. Peters Bryllup; 8. Et Eventyr i Rosenborg
 Have (uden Abon.).
 M. 17. - 11. Hvide Dame.
 Li. 18. - 11. Skuespillerselskabet; 31. Lille Matros.
 To. 20. - 23. Bærtshuset; 30. Unge hidtige Kone; 118.
 Amors og Ball. Luner.
 F. 21. - 18. Hagbarth og Signe.
 L. 22. - 32. Lille Matros; 3. Guldbryllupsfrierierne.
 S. 23. - Concert af Mad. Catalani.
 M. 24. - 61. Høstgildet; 30. Peters Bryllup.
 Li. 25. - 57. Kjærlighed uden Strømper; 4. Guldbryllups-
 frierierne.
 D. 26. - Concert af Concertmester P. Sunck.

- D. 26. Marts. 23. Hakon Jarl (f. M.).
 To. 27. - 18. Den Døvstumme; 8. Jeg er min Broder!.
 F. 28. - 1. Anekdotfsamlingen; 5. Guldbryllupsfrierierne;
 31. Unge hidfige Kone.
 S. 30. - Paffions-Concert med Underftøttelse af Mad.
 Catalani, for Stage.
 M. 7. Apr. Concert af Bärmann, Clarinetift.
 Li. 8. - 2. Anekdotfsamlingen; 11. Bennernes Feft.
 D. 9. - 15. Brudgommen fra Mexico (Fr. Winsløw d.
 f. Susanne) (f. To.).
 To. 10. - 7. Pachaen i Suresne; 9. Muurmesteren.
 F. 11. - 19. Lulu.
 L. 12. - 32. Jean de France; 7. Kjærligheds Drømme.
 M. 14. - 66. Apothekereren og Doctoren. (Zincks Dødsdag).
 Li. 15. - 6. Pigen ved Søen.
 D. 16. - **Concert af Bärmann.**
 To. 17. - 29. Lille Rodhætte.
 F. 18. - 7. Pigen ved Søen.
 L. 19. - 1. Freias Alter.
 M. 21. - 3. Anekdotfsamlingen; 32. Unge hidfige Kone; 6.
 Guldbryllupsfrierierne.
 Li. 22. - 16. Correggio.
 D. 23. - 9. Jeg er min Broder!; 10. Muurmesteren (f. F.).
 To. 24. - 1. Tre Maaneder efter Brylluppet; 17.
 Zephyr og Flora.
 F. 25. - 42. Sovedrikken; 18. Zephyr og Flora.
 L. 26. - 45. Cendrillon.
 M. 28. - 34. Jægerbruden.
 Li. 29. - 1. Flyttedagen.
 L. 3. Mai 2. Tre Maaneder efter Brylluppet.
 M. 5. - 56. Didrik Menschenftæk; 17. Aprilsnarrene.
 Li. 6. - 67. Apothekereren og Doctoren.
 D. 7. - 36. Indianerne i England (Spindler d. f. Fazir);
 19. Zephyr og Flora (f. M.).
 To. 8. - 24. Joseph og hans Brødre.
 F. 9. - 3. Tre Maaneder efter Brylluppet.

- L. 10. Mai 33. Unge hidfige Kone (Therese, Mad. Clausens
 sidste Rolle); 1. Intriguen ved Moerskabs-
 theatret.
 M. 12. - 2. Flyttedagen.
 Ti. 13. - 15. Ildproven; 2. Intriguen ved Moerskabs-
 theatret.
 F. 16. - 2. Freias Alter.
 L. 17. - 30. Lille Rødhætte.
 M. 19. - 27. Barberen i Sevilla (Opera).
 Ti. 20. - 25. Joseph og hans Brødre.
 D. 21. - 50. Pigen fra Marienborg (f. To.).
 To. 22. - 11. Braun & Comp.; 3. Intriguen ved Moerskabs-
 theatret.
 F. 23. - 40. Figaros Giftermaal (Opera).
 Ti. 27. - 1. Slaget ved Fehrbellin.
 D. 28. - **Concert af böhmiske Bjergfolk.**
 D. 28. - 3. Flyttedagen (f. L.).
 To. 29. - 53. Ungdom og Galiskab.
 F. 30. - 1. Misforstaaelse paa Misforstaaelse; 4.
 Intriguen ved Moerskabs-
 theatret.
 L. 31. - 2. Slaget ved Fehrbellin.

En Maanedstid førend Saisonnens Aabning var Clausen
 bleven affkediget som Regisjeur. Han havde forstaaet denne
 Post med megen Noiagtighed, men kjendte kun den dramatiske
 Litteratur af det, som her var blevet givet i hans Embedstid,
 saa at han ikke var den, af hvem Directionen kunde faae
 et Bink om hvad der af ældre Stykker eller af Udlandets
 Nyheder vilde være hensigtsmæssigt at optage; og medens
 han gjerne skaffede sig Indslydelse paa Rollebesætninger og
 Repertoireudkast, holdt han sig vaersomt fra Alt, hvad der
 kunde paadrage ham mindste Ansvar, afventede udtryffelige
 Befalinger angaaende enhver Smaaating og fulgte i de For-
 retninger, som han ikke fandt personlig Anledning til at

fremme, ufravigelig den vedtagne sinkende Collegialgang. Dette kunde paa ingen Maade være en saa driftig Directeur som Collin tilpas: Clausen fik en særdeles fordeelagtig Afsted. Der kunde ikke til denne Post findes nogen Dydligere end Liebe; han var som skabt for den: havde levende Interesse for alt, hvad der berørte Theatervæsen, var, for saavidt det kunde skee ved Læsning af tydske Blade og Bøger, meget noie bekendt med alle fremmede Theatres artistiske og literaire Forhold, holdt, for sin Fornoielse, stadigt Bog over Forestillinger og Rolleombesætninger, havde ved Sommer-skuespil og paa Rejser været en Regisseur, som altid vidste Udveie under vanskelige Omstændigheder, trængte sig aldrig frem for at faae Roller og stod, ved sin Beskedenhed, Belvillie og altid i Ord og Gjerning bramlost fremtrædende Nøttskaffenhed, paa en sjelden god Fod med hele Personalet, der ogsaa var af den Mening, at han, og ingen Anden end han, var den rette Mand til Embedet. Men i den taabelige Higen, som mange dygtige Skuespillere have efter at faae en særegen Theatertitel, ved at blive udygtige Embedsmænd, lode Stage, som kun lidet, og Nielsen, som slet ikke duede til Regisseur, sig for Directionen mærke med, at den skyldte deres kunstneriske Anseelse ikke at gaae dem forbi ved Besættelsen af et Embede, som gav Udmærkelse, navnlig ved Afgang til det daværende Hofparket. Og saa saadanne Prætenjioner finde Understøttelse i en Direction, som er svag nok til at kjøbe sig øieblikkelig Fred med Indrommelser, der udsætte den for fremtidige store Ubehageligheder, og Collin maatte lade det være nok med, at Liebe, istedetfor at blive ansat ene og fast, constitueredes til i Forening med Stage og Nielsen midlertidigt at overtage Regisseurforretningerne, saaledes at hver af dem havde sin Maaned. Efter

sin første Maaned sølte imidlertid Nielsen sig, endskjøndt han havde havt Liebes godmodige Bistand, saa lidet hjemme paa dette Gebeet, at han traf sig tilbage og overlod det til de to Andre.

En, med Hensyn til nationale Nyheder, saa glimrende Saison, som denne, havde Theatret aldrig havt og vil maaskee aldrig nogensinde faae. 12 originale Stykker af 8 forskellige Forfattere, Halvdelen deraf udfyldende en Forestilling, de fleste optagne med Bisald og ikke eet saa slet, at det hos et saa pibelystent Parterre fremkaldte betydeligt Misshag! I Dehleschlägers „Børingerne i Miklagard“ fik Skuepladsen, hvor grundede Indvendinger der end kan gjøres imod Enkeltheder, navnlig Maaden, hvorpaa Tidsalderens græske Mand er skildret. og den for hyppige Anvendelse af Musik, et grandiosøt tragisk Bærk, ypperligt i sin Plan, rigt paa herlige Situationer og med langt større Fylde af frisk Liv, Charakteristik, kraftig Følelse og poetisk Nordisthed, end Boyes saakaldte „anonymt nordiske“ Sørgeespil. I den overhovedet særdeles heldige Fremstilling udmærkede sig især Nielsen, som med ædel Simpelhed djarvt og fast gav Harald; Ryge, der var imponerende ved Værdighed som Eremiten, gigantisk i sin vilde Hestighed som Olaf Trygvason; og Mad. Wegschall, hvis Maria var et yndigt, i den reneeste græske Stil udført Billede af qvindelig Uskyld og Sjælsøiighed. Dehleschläger havde den Glæde, at han, efter en uskaansom Behandling af hans to sidste Arbejder, opnaaede Publikums meest levende Erkjendelse af dette Bærks Ypperlighed. Den anden originale Nyhed af alvorlig Natur, Sotosts „Hyrdedrengen,“ var en „Idyl,“ hvori en Familie var nærved at døe af Sult. Den fandt kun meget lidet Bisald. — De to store anonyme Uspil: „Flyttedagen“ (af Herß) og

„Tre Maaneder efter Brylluppet“ (af Overflou) vare heelt forskjellige af Natur. Det Første var ægte dansk: Handling, Charakterer, Sæder, Dialog og Tone havde noget saa kjøbenhavnsk Localt, at det, med sine mange comiske Situationer og saa rigt paa sand, kraftig Bittighed og Lune, maatte have gjort meget stor Lykke, dersom Handlingen havde været bedre sammenholdt og anlagt paa mere og mere at spænde Interessens. Det Andet spillede af Personer, som kun bleve danske ved de Localiteter, der nævnedes i Stykket, men ikke ved deres Bæsen; Charaktererne vare almindelige Uhytspilfigurer uden nogen virkelig Individualitet og Dialogen var mere let og flydende, end vittig; Stykket var fornemmelig anlagt paa at gjøre Virkning ved Intriguen, der heller ikke var ny, men gennemført saaledes, at den gav endeel comiske Situationer, som bragte Interessens til at stige lige til Slutningen. Forskjelligheden i Stykkernes Natur medførte Forskjellighed i Spillet: „Tre Maaneder efter Brylluppet“ blev fortræffeligt udført, uden at nogen af de Rollehavende kunde i de lojeligt henkastede Charakterer faae Leilighed til at udmærke sig ved Giendommelighed i Opfatning eller stor Fremstillingsøve; i „Flyttedagen“ havde Skuespillerne i Digterens bestemte og kraftigere Skildringer mere interessante Opgaver, som de løste saaledes, at man fik Grund til baade at erkjende den ældre Skoles overordenlige Dygtighed til Charakterudførelse og at ønske Theatret flere Nyheder, der i den Grad gjorde Fordring paa denne og altsaa vilde tvinge den nye Skole til Studium og Dvelse for at tilegne sig den. Frydendahls fra „Hr. Burchardt og hans Familie“ med beundringsværdig Consequens fortsatte Commissionair Knap, hentet ud af Naturen og kunstnerisk fortræffelig ved det ud af hans stumme Spil som af hans Replikker yppigt

strømmende friske Lune; Ryges just ved Alvorlighed comiske Muurmester; Lindgreens i sin Perial saa naturligt saligglade Proprietair; Foersoms kostelige Krigsraad Olmerbug, en ligesaa smagsfuldt som kraftigt skildret erkefjopenhavnst flyttelysten Spidsborger, yderst moersom i sine Græmmelser over Flytningens Gjenwordigheder; og Rosenkildes tort ironiske, ikke mindre ægte fjopenhavnste, Mellemting af Karl og Ejener vare hogarthiske Illustrationer til den bedste Localcomédie, som den Kunstnergeneration havde havt at bringe paa Scenen. Begge Stykker bleve modtagne med meget Bifald; men „Flyttedagen“ paastjønne des ikke i Forhold til sit Værd: Publikum tiltaltes mere af en velordnet, frigende interessant Handling, som det fra de franske og selv Kjøebues plattede Stykker havde faaet Sands for, end af Charakterskildringens Sanddruhed og Dialogens sunde, friske Vittighed, som i Lystspillet vare blevne det saa fremmede, at det ikke fuldeligen hengav sig i Nydelser deraf. Imidlertid har Stykket selv med flere saaledes bidraget til at vække Interessens for det National-Comiske, at det nu vilde, i en saa ypperlig Fremstilling, have fundet langt større Modtagelighed, og under enhver Omstændighed maa det være et af de Originalarbejder, som en Direction, der vil have Ord for at virke til Opretholdelsen af den ægte danske comiske Skueplads, bør bringe paa Scenen, naar den kan skaffe det en det værdig Udførelse. Endnu større Forskjel end de to nævnte Stykker havde fra hinanden, havde det tredie anonyme Femactslustspil: „Den dramatiske Skræder“ (af Rosenkilde) fra dem begge. Hertz havde i „Flyttedagen“ fulgt sit Genie for Lystspildigtning mere selvstændigt end i „Fr. Burchardt og hans Familie,“ og navnlig friggjort sig for Esterligningen af Holberg, uden i den

priisværdige Retning at finde nye i Nationaleiendommeligheden liggende Charakterer og give dem comiske Kraft; det aldeles Modsatte viste sig i „Den dramatiske Skræder“: thi netop Stykkets Idee, Gang og Personer med deres Forhold til hverandre vare tagne fra en enkelt af Holbergs Comedier, „Den politiske Kandestober;“ hvorimod de Handlende havde Charakteranstrøg fra en reent temporary Localdaarskab. Man skulde have troet, at en Skildring, som var greben ud af Diebliffet, maatte i det mindste for Diebliffet have gjort stor Effect, især da den i flere Partier var udført med meget Lune og Dialogen tilligemed endeel Vittigheder og træffende Satire indeholdt en Mængde Pudseerligheder. At dette ikke blev Tilfælde havde flere Marsjager, fornemmelig: Theatret, som Hovedpersonen gav sig af med at omstøbe, er overhovedet et meget uheldigt Sujet for et Theaterstykke; den dramatiske Dilettantisme var ikke, som Lusten til at befatte sig med Statsjager, hverken vigtig ved sin Gjenstand eller i høi Grad almindelig; da Mand, Kone og Datter vare gjorte lige theatergale, savnedes den i det efterlignede Stykke fortræffelige Charaktermodsigning og dens interessante Folger; ved at Forfatteren lige fra Begyndelsen havde fulgt Planen i Kandestoberen, vidste Publikum hvorledes Handlingen vilde udvikle sig og ende, saa at denne blev uden den Interessje, som ligger i Spændingen; og der var, til stor Skade for Virkningen af Efterligningen, et stærkt Misforhold imellem den og det Efterlignede, ved den paafaldende Urimelighed, at Mester Naal, for at have paadraget sig selv Spot ved en taabelig Bestyrelse af et Theater, skulde føle sig drevet til Selvmord, ligesom Herman von Bremen fordi han, som første Borgermester, havde lagt Republiken ud med en fremmed Magts Resident.

Den ene af de to Hovedroller, Naal, var et af C. Winzløws ypperligste Mesterværker: Kunsten, hvormed han havde bragt Forfatterens ikke i alle Træk samstemmende Skildring ind under en med stor Consequens anlagt høist moersom Individualitet, den Sikkerhed, han i de lunefuldeste Scener og de mangfoldige fine Nuancer fastholdt den med, og hans smagfulde Behandling af Steder, hvor Dialogens Overgivenhed steg til Overdrivelse, gjorde hans Udførelse til en saa uovertræffeligt gennemført Charakters fremstilling, at allerede denne var nok for kunstforstandige Tilskuere til at ønske Stykket bevaret i Repertoiret. Rosenkilde kunde ikke i den anden Hovedrolle, Peter, ret komme til sit Lune; han, som allerede ved sin, baade i Lune og Individualiteternes Forskjellighed, mageløse Udførelse af Drengeroller, havde været flere Forfatteres kraftige Bistand, svigtede her sig selv og gav, rimeligviis i Uro for sit Stykkes Skjæbne, den Glandsrolle, han havde skrevet for sig selv, saa mat og synligt forlegent, at det ikke lidet bidrog til at Stykket, som i det Hele blev godt givet og i enkelte Scener vakte megen Munterhed, optoges med en Kulde, der foranledigede ham selv til at ønske dets Henlæggelse. Overflous, ligeledes anonymt givne, Genactsstykke „Misforstaaelse paa Misforstaaelse“ havde, i Henjende til Charakterer, naturligt indtrædende comiske Situationer og Lune i Dialogen, langt mere ægte Lykkespilnatur end hans Genactsstykke og gjorde ogsaa langt varigere Lykke, som dog i høi Grad skyldtes Frydendahls Udførelse af Stork, der var mageløs ved Originalitet, comisk Styrke og det yppige Lune, hvormed han overgød en Skildring, der var saa sand, at Forfatteren maatte erkjende, at medens der ikke var mindste Betonning, som han skulde have kunnet tænke sig anderledes, var der

i hver Scene mangfoldige ligesaa naturlige som overrassende pudseerlige Smaatræk, hvilke han ikke havde ahnet, at Geniet vilde kunne lægge deri.

Medens Baudevillens Indfører ikke i denne Saison forøgede dens Repertoire, fandt Arten hele fire nye optrædende Forfattere, som hver bragte eet Stykke. Overskoues var det uheldigste. Hans „Avisstavegelen,“ hvortil endydermere Stoffet ikke var hans, men taget fra en til et tydsf Lytstipil omgjort franssk Baudeville, viste en aldeles Misforstaaelse af Baudevillens Væsen, fornemmelig derved, at Musiknumerne — og det endda uheldigt nok, — vare valgte med Formaal at samle fra forskjellige Componister en smuk Syngespilmusik. Det var kun ved at det blev opført een Gang, at dette forseilede Arbeide undgik den uventlige Modtagelse, som allerede ved første Forestilling meget ubilligt traf den følgende anonymt givne Baudeville, „Kjærlighed og Politie“ (af Herth). I denne viste sig ei alene det rigtige Begreb om Baudevillens Væsen og Form, men Begrebet var udmærket heldigt udtrykt, især i Henseende til Melodievalget. Ogsaa selve Ideen: en i comiske Scener fremtrædende Conflict imellem poetiske Individualiteter og det statsborgerlige Almene, var baade ny og særdeles egnet til at afgive Baudevillstoff. Kun det, at Forfatteren havde gjort Contrasterne saa stærke og stillet dem saa skarende imod hinanden, at Publikum sandt Handlingen og et Par af Personerne udenfor det Rimelige i de skildrede Forhold, stodte saameget, at man oversaae det Moersomme i Situationerne, Piquante i Melodieanvendelsen og Bittige i Dialogen. NoGLE Forandringer forebyggede vel Misshag ved anden Opførelse, men dette Stykke blev dog et af de mange Beviser for, at Forandringer og Forkortninger, som

gjøres efter at Publikum ved den første Forestilling er kommet til en ugunstig Mening om et Stykke, saare sjeldent, hvor heldige de end ere, formaae at føre til en anden Anskuelse af dets Værd. Baudevillen behagede, men langt fra i Forhold til dens Betydning, som en dansk Forfatters talentfulde Arbeide. I den tredie, ogsaa anonyme, Baudeville, „Guldbryllupsfrierierne“ (af P. T. Hald), var Melodievalget mindre heldigt, Dialogen ikke saa vittig og Handlingen for ubetydelig til at kunne give interessante Situationer; men ligeledes den vidnede om en rigtig Opfattelse af Baudevillens Natur, hvorhos den udmærkede sig ved en gemytlig Tone og en ud af Livet greben, ikke hidtil fra Scenen fremstillet, fortræffelig Charakter-skizze, nemlig Semenaristen Smorumnedre, en pedantisk Grammatiker, som ved Rosenkildes naturtro og i sin naive Alvorlighed overmaade lunerige og comiske Spil bidrog betydeligt til at de Mishagsyttringer, hvormed ogsaa dette Originalarbeide modtoges, omfider ophorte. Den sjerde, ligeledes anonyme, Baudeville, „Intriguen ved Moerskabs-theatret“ (af Anton Arnesen), stod i æsthetisk Værd betydeligt under de to foregaaende, men vandt stormende Bifald. Endssjøndt den lovede en Intrigue, var Intrigue just det, som den meest manglede; men den havde en raff Begling af livlige Scener, en lystig Dialog med endeel vittige Indfald, mange Localiteter og nogle pudseerlige Personer, af hvilke især en gammel Avisfrier, meget originalt udført af Frydendahl, en snurrig invalid Matros, der spillede ganske fortræffeligt af Stage, og en af Mad. Liebe med megen Smag givet gammel Tomfru, der er saa outreret, at hun selv gjør en Kjærlighedserklæring til Melodien paa Bægterversene, vare af megen theatralisk Effect og fremkaldte stor Applaus.

Det Forsøg, der gjordes paa endelig at faae „Freias Alter“ gjort til Theaterstykke som Syngeespil, ved fra forskjellige Componister at samle Musik dertil, havde et saare uheldigt Udfald. Skylden laae imidlertid kun for en Deel i, at Valget af de enkelte Numere var meget maadeligt og, med Hensyn til at give den hele Musik Genhed i Maa og Stiil, endog saa slet; thi ogsaa Texten kjedede ved Mængden af Overgivenesser, som de Spillende ikke kunde bringe ind under Charakterfremstillingen. Den første Forestilling vandt Bifald under Opførelsen, men efter den hortes Mishagshytringer; den anden og sidste var meget slet besøgt. Bedre, i musikalsk Anlæg, end „Elisa“ var den Syngepiltext, som C. Boye havde givet Kuhlau i „Hugo og Adelhøid,“ men ikke desto mindre meget maadelig. Handlingen dreiede sig om, at en Ridder, der elsker en rig Handelsherres Datter og har et Stævnemøde med hende i hans Have, bliver greben, som skyldig i et hos ham begaaet Indbrudstyveri, og vil lade sig domme til Galgen for at redde den Elskedes Ære. Bøye havde ikke villet componere Stykket, fordi „det var ham modbydeligt at sætte Musik til omme Følelser hos et Menneske, der kunde finde sig i at gaae for en Tyveknaegt.“ Kuhlau bekvemmede sig til at overtage Compositionen, „da der dog i dette Stykke var nogle Steder, som kunde blive smukke, og en Situation, der kunde lægges Kraft i.“ Han digtede en høist fortræffelig, livsfuld dramatisk Musik, herlig ved melodisk Skjønhed i Følelsernes lidenskabelige Udtryk, rig paa originale Steder, blandt hvilke en Duet imellem to Tyve især vandt levende Bifald, storartet i Chorene og brillant instrumenteret; men Handlingens slæbende Gang svækkede meget Virkningen og den Situation, hvori han vilde lægge Kraft, blev hans Musik til

stor Skade, thi den var, i anden Act's Finale, Ridderens Indførelse i Fængslet under Forbrydernes Spot og Jublen over at faae en saa fornem Kammerat, og den geniale Kraft, hvormed Kuhlau i Louemalerie havde udført denne oprørende Scene, gjorde, imod hans Beregning, et affyelig Indtryk. Tilskuerne beundrede det mægtige Udtryk af vild Forvorpenhed i det hujende Chor af Fangerne, der tittede ud imellem Jernstængerne, men det fremkaldte Gysen istedetfor Bifald. Den uhyggelige Følelse ved dette store Effectstød lod ikke Publikum, uagtet Mad. Wegschalls henrivende Spil og Sangforedrag, komme til Nydelse af den tredie Act's Skjønheder; man forbausedes over at noget saa Hæsligt kunde bringes paa Scenen som Festsykke og Op-tagelsen blev meget kold.

To af de oversatte Skuespilnyheder lode haabe, at Bestyrelsen endelig vilde ogsaa, ved af fremmede Arbejder at optage erkjendte Mesterværker, gjøre Sit for at lade Skuepladsen komme til Værdighed. Det Driftige i at bringe shakespeare'ske Lystspil paa Scenen kunde ikke begyndes med større Klogskab, end at vælge „Kjøbmanden i Venedig,“ hvis Handling's Hovedindhold, der bæres af overordenlig piquante Charakterer, er spændende og af almeen Interesse, som har mange effectfulde Scener og er baade lettest spillet og lettest forstaaeligt for Tilskuerne. Ogsaa var Stykket besat med de Kunstnere, som Directionen maatte ansee for de til de forskjellige Roller dygtigste, thi om endog Enkelte havde den Mening, at C. Winslow maaskee vilde, efter en mere poetisk Opfatning, have givet Shylock mere originalt og storartet, end Nyge, var der større Sikkerhed for at Nyge, hvem man desuden ikke vovede at forbigaae, vilde blive ypperlig, og det blev han ogsaa virkelig, men mere hvor

Joden fremtraadte end i den psykologiske Udvikling af Charakterens reent Menneffelige og den Undertryktes uroffelige Hævnbegjærlighed. Mad. Andersen udførte Portia med en faa reen Smag, Fiinhed i Ironien, Kraft og Fasthed i Retsscenen og Ynde i sin hele Fremtræden, at denne vanskelige Rolle blev en af hendes fortræffeligeste Fremstillinger i den høiere Comedie; Nielsen gav Basjanio med ædel Bærdighed, dyb Følelse og udmærket skjon Diction; og Rosenkilde var en ægte shakespeareff humoristisk Lancelot. Uagtet Liebe meget jævnedes Digtingens poetiske Mænd, og de i dette Stykke meget vigtige Bisperoner ikke noksom gif op i Hovedpersonernes herlige Ensemble, optoges Stykket under og efter Forestillingen med ualmindeligt Bisfald. — En ikke mindre kjæft og fortræffeligt valgt Forøgelse af Repertoiret var det andet Mesterstykke, Kleists af en ægte dramatisk Genius undfangne og beundringsværdigt dristigt udførte „Der Prinz vom Homburg,“ som her blev kaldet „Slaget ved Fehrbellin.“ Det manglede heller ikke hos os paa den militaire Borneerthed, som ikke kunde fatte, eller rettere undsaae sig ved at indrømme, Muligheden af, at en ung høifindet Mænd, som uforsærdet har styrtet sig i Kamp for Gæ og Fædreland og vilde staae uden Gysen i Dødsøieblikket, kan, i Glæde over Livet og lykkelig ved at være elsket, føle en jaadan Rædsel for en uhæderlig Død, at han, for et Dieblif overvældet af den, bønfaller om Livet. Men hvor meget Publikum's Sands for det Naturlige end var slappet ved platte Rørestykker, hvis Helte i glimrende Tirader fortalte om deres stolte Dødsforagt, det havde dog Følelsen af den dybe psykologiske Sandhed i Prindsens Frygt, saaledes som Digteren med stor Genialitet havde motiveret den, som ogsaa af det baade Poetiske og Naturlige

i Maaden, hvorpaa han føres til at tilbagevinde sin Sjæls-
 høihed. Hovedrollerne bleve spillede fortræffeligt: den over-
 ordenlig vanstelige Skildring af Prindsen blev, med stor
 Klarhed i Udtrykket af baade Affecterne og de mangfoldige
 Overgange fra den ene til den anden, givet høist træffende
 og aandfuldt af Nielsen; Nyges Churfyrste var et herligt
 Billede af alvorlig, fast og mild Majestæt; og uagtet de
 store Vansteligheder, hendes Organ lagde hende iveien, ud-
 førte Mad. Eijen Natalie med saamegen Følelse og Kraft
 i det Poetiske og Bestemthed i Charaktereskildringen, at hun
 stod værdigen ved Siden af to saa udmærkede Medspillende.
 Det er uforklarligt, at dette ypperlige Stykke blev henlagt
 efter kun fire Opførelser, thi Optagelsen af enhver af dets
 store Scener saavel som af hele Forestillingen vidnede om,
 at det, i denne sjonne Udførelse, havde i høi Grad vundet
 Publikums Interesse.

„Muurmesteren“ blev et Yndlingsstykke, og maatte
 blive det. Baade Scribes klogtigt og smagfuldt behandlede,
 ved livlig Gang, effectfulde Situationer og munter Tone
 interessante Text og Aubers melodiose, følelsesfulde og
 karakteristiske Musik skete i Udførelsen saaledes Fyldest, at
 der ikke siden „Den nye Jordegodseier“ var givet noget
 Syngepil, hvori alle Rollehavende saa aldeles vare paa
 deres Plads og forenede sig til et Ensemble, der fuldkommen
 kunde stilles ved Siden af det, hvormed Stykke og Musik
 udførtes paa det Parisertheater, som de vare digtede for.
 Cetti, der altid i muntre Roller indtog ved sin elskværdige,
 quikke og gemytlige Personlighed, var som skabt for Roger:
 Lune, Skjelmerie, Kjæthed og Følelse sprudlede frem af
 Dictionen, af de smukke livlige Bevægelser, det ildfulde Sang-
 foredrag og hans hele Væsen; Jfr. Wulff, som i det gammel-

dags Costume var en særdeles nydelig lille Brud, sang ei alene Partiet med megen Lethed og Gratie, men spillede Rollen med elskelig Naivitet og saamegen Varme i Udtrykket, at endog enkelte af hendes Replikker fremkaldte Applaus; Foersom var naturlig, jovial og uden mindste Overdrivelse pudseerlig som Smeden; Mad. Liebe udførte med Fiinhed Mad. Bertrand meget comist i baade Sang og Spil; Mad. Wegschalls inderlige Foredrag og sjælsfulde Spil gav Irmas lille Rolle et Syngepillets Glskerinder usædvanligt interessant Præg; og Kirchheiner udmærkede sig i Leons heller ikke store Rolle meget ved en smuk mandigt tungsindig Tone og Holdning. Den ualmindelig glimrende Modtagelse, som Stykket ved første Forestilling vandt, maatte det imidlertid tilvrifte sig; thi man havde saa godt sørget for at faae Rubers Musik udraabt som „blot fransk Efterligning af rossinisk Klingklang,“ at Publikum under Scener og Musikstykker, der ved de følgende Forestillinger bleve heftigt applauderede, var tvært i den Grad, at først Skjænde-duetten i tredje Act fremkaldte et levende Bisaldsudbrud, men som da ogsaa førte til en saadan Enthusiasme, at Cetti, da han i Finalen kom ilende ind, blev hilset med stormende Jubel. — Længe førend Opførelsen var der vaft stor Uvillie imod Rossinis „Pigen ved Søen.“ Det hed, at det overhovedet, uden Hensyn til Værd eller Uværd, var uanstændigt at give en italiensk Opera paa Nationaltheatret i Anledning af Kongens Fødselsfest, og nu var ovenikjobet denne, baade hvad Text og Musik angik, en af de allerfletteste italienske Operaer. Dette var fuldkommen sandt: adskillige Forbedringer, som Heiberg foretog ved at oversætte den, havde ikke kunnet gjøre Texten taalelig, og Musiken var, med Undtagelse af et Par Numere, der forraadte den

geniale Tonedigter, uden Spor af Charakter, en monoton Fortloben af aandløse Bravoursteder, skjodesløst henkastede Trivialiteter og Reminiscentjer af Componistens tidligere Arbejder. Men uden, i Betragtning af den, i musikalsk Henseende, brillante Udførelse, at lade Raade gaae for Ret pøb man ogsaa Stykket saaledes ud, at det var klart, at Michaget denne Gang ikke udgik blot fra den italienske Operas Fjender. Men disse var det ikke nok at „Pigen ved Søen“ blev pøbet ud; ogsaa Siboni, der foranledigede de rosfinniste Compositioners Opførelse, maatte udpibes. Da han, efter at hans Benefice, som de andre, var bleven forandret til Godtgjørelse i Penge, ikke optraadte offentligt, var Leiligheden imidlertid vanskelig at finde. At han ved denne Tid, som Mad. Catalanis gamle Ven og fordums Kunstbroder, i hendes Concerter førte hende ind paa Scenen og dirigerede hendes Numere kunde vel benyttes dertil, men man var bange for at Publikum vilde ansee det som en Foruærmelse imod Kunstnerinden og da maaføe saaledes tage Partie for Siboni, at Angrebet blev ham en Triumf. Man noiedes derfor med at reise Lamentationer over, at Siboni var Skyld i at Schall ikke kunde hædre den store Sangerinde med at anføre hendes Concerter, men maatte overlade Instrumentalnummerne til Ansørsel af en Répétiteur; thi „det vilde være altfor frækende for ham, under hendes Arier at maatte forlade Ansørerpulten for en Siboni.“ Just da denne Omstændighed var bleven lagt Publikum ret paa Hjertet gav Siboni selv den forønskede Leilighed. Han havde udvirket, at der med kongelig Understøttelse var blevet oprettet et Musik-Conservatorium, hvori for Diebliffet 9 Dreng og 6 Piger med Sangstemme fik Underviisning, især i Musik og Declamation, for, om muligt, at skaffe

Theatret Tilgang af godt forberedte talentfulde Begyndere. Ved en Conservatoriet tillagt aarlig Benefice paa det kongelige Theater optraadte Eleverne, for at aflægge Prøver paa Fremgangen, i flere Vocalnumere, hvilke Siboni, som Anstaltens Directeur, anførte. I denne Saison vilde han benytte Mad. Catalanis Nærværelse til at gjøre Beneficen indbringende, og formaaede hende til, af Venskab for ham, at love Understøttelse med tre Numere. Nu havde Cabalen Leiligheden. Efter at den havde endydermere forstærket hans Brode, ved at give ham Skyld for Billetprisernes Forhøielse, uden hvilken Mad. Catalani ikke vilde synge i nogen Concert og som ikke forhindrede, at Billetudsalget blev saaledes bestormet, at der maatte requireres Politie, afgjordes, under Viedvirken af en Mand, der ved Embedet var forpligtet til at varetage Conservatoriets Interesse, at hvor Siboni var paa Scenen med Mad. Catalani maatte han have Fred og Ro, men naar han fremtraadte for at dirigere Elevernes Sang skulde han modtages med Hysjen og ved Concertens Slutning endog udpibes. Siboni turde vel stole paa, at han vilde være beskyttet imod meget nærgaaende Mishagetyttringer ved at hele Kongehuset overværede Concerten, men for ikke at give den personlige Uvillie imod ham Anledning til at glemme Agtelsen for det, meldte han sig syg. Schall anførte da Concerten og som Folge deraf gif den, med stort Bisald, aldeles fredeligt af. Men da den var endt afventede hele Publikum, isændt paa hvad der nu skulde komme, Kongehusets Bortgang, hvorefter der af et Par Stemmer i Parterret blev paabudt Stilhed og, da denne var indtraadt, udbragt et „Prof. Schall leve!“ hvilket fremkaldte tre Bravosalver, som gjentoges da Schall var fremtraadt og havde takket med et Buk. Nu opstod

atter en Stilhed, ved at Publikum ventede den Udpibning, der var lovet det, og Piberne syntes at undsee sig for at begynde den. Endelig raabte en vrængende Stemme: „Siboni leve!“, hvorpaa fulgte en kort Hysen og nogle smaa Stod i et Par Piber. Dermed havde Cabalen endt sin Demonstration, som gjorde megen Opsigt, men til Fordeel for Siboni, da det lave Chicanerie blev Almeenheden ret tydeligt ved, at der endog af hans Virksomhed for en erkjendt gavnlig Anstalt blev taget Leilighed til at forhaane ham.

Det første Forsøg til Udførelsen af den Idee, at gøre nogle gamle Stykker piquante ved at omdanne dem til Vaudeviller, skete med „Kjærlighed uden Strømper,“ hvortil der blev gjort et Udvalg af nye Melodier istedetfor Scalabrini's Musik. Men man havde overseet, at denne er en ligesaa træffende Parodie som Bessels Stykke og desuden af kunstnerisk Interesse idet Numerne harmonere med hverandre ved at være i een Stil. Udfaldet var saare uheldigt: Publikum fandt hvert enkelt Numer saa flaut og fremmed og det Hele saa paafaldende uden Charakter og Holdning, at man ikke holdt det for raadeligt at give Stykket ostere paa den Maade.

Kun de to af Debutanterne havde Bærdie for Scenen. Ida Fonseca, der besad en stærk Altstemme af meget sjon Klangfarve og sjelden Voielighed, havde i Siboni's Skole faaet en saa omhyggelig musikalsk Uddannelse, at hun allerede ved sin Fremtræden var en fuldstændigt udviklet Sangerinde, som, med et herligt Portamento og stor Væthed i Udførelsen af Coloraturer, var ethvert inden hendes Omfang liggende Partie voksen og især havde sin Styrke i den italienske Opera. Som Tancredo gjorde hun, ikke mindre

ved ypperligt Foredrag end ved overraskende Virtuositet, umaadelig Lykke, og havde Noget funnet skaffe „Pigen ved Søen“ Indest hos Publikum, da var det den overordenlig brillante Sangudførelse af hende, som Malcolm, og Fr. Brza, som Elina. Men hun blev, ligesom denne, kun Sangerinde. Hun var af et særdeles godt Udortes for Scenen; alligevel, den mutte Rolighed i hendes Væsen og det Faste i hendes Gang gjorde hende uvindelig, og til de saakaldte Alt-Helteroller, som hun helst optraadte i, havde hun vel en god Holdning, men savnede Livfuldhed og Varme. Da de for hendes Stemme passende Partier vare sjeldne i de Operaer, som her opførtes, blev hendes Repertoire kun lidet i Forhold til hendes Betydning som Sangerinde. — Elise Frederikke Margrete Heger fremtraadte som en atten-aarig Skjønhed, der i store, udtrykfulde Dine, ædle Lineamenter, den rene Dvindeligbed i Ansigtstudtrykket, en rank Figur og naturlig Ynde i Gang og Bevægelser havde alle ydre Evner til en fortræffelig Fremstilling af Leefings Emilie. Mangtede det hende end endnu paa en saa klar Opfatning af den vanskelige Rolle, at hun kunde give sit Spil alle de fine Nuancer, som dens ægte kunstneriske Gjennemførelse betinger, viste hun dog mange Steder en saa inderlig Følelse i Rollens Charakter og et saa sandt Udtryk af Beemod, Omhed og Sjælekamp, at allerede den første Debut var Borgen for, at hun ogsaa ved Aand, Phantasi og Forstand var kaldet til Kunstnerinde. Som Signe i „Hagbarth og Signe,“ hendes anden Debut, var hun en usorlignelig skøn nordisk Elskerinde, og gav den hoisindede, trofaste Mo med megen Kraft, men kunde ikke ret komme til Varme i Kjærlighedens Frembrud, da hendes noget dybe Organ endnu savnede Bøielighed og Omfang

til at give hendes Følelse et frit Udtryk og førte hende i Bærs til en Monotonie, som hun mere og mere frigjorde sig fra ved senere at komme ind i Lysspillet, hvor hendes tæffelige Munterhed og aabne Hjertelighed gave hende en indtagende naturlig Elskværdighed i blide og godmodige Charakterer.

Familien Kobler var en Equilibrist=Dansertrup, bestaaende af en Broder med to Søstre og aldeles uværdig til at vise sig paa et kongelig Theater. Da Søstrene lode det blive ved at fornøie Publikum med en Række udtryksløse og ufsjonne Stillinger, var Broderen forresten ene om at gjøre Kunstnerne, der ikke vare andet end en Solo med vidunderlig høie Spring og hurtige Omdreininger i Luften. Compositionen, hvori han gjorde dem, var endnu forfærdeligere end Udførelsen; men fandt desuagtet entusiastiske Befladskere. Dog, det var ikke besynderligt; thi medens Dandsen endnu, i Mad. Bauer (tidligere Jfr. Weyle), Jfr. Werning, Funck, Larcher og et Par Clever, viste sig ganske anstændigt efter den gamle Bournonvilles Skole, var Balletværænet saa aldeles slet, at Directionen endelig sølte sig drevet til at gjøre et Forsøg paa igjen at bringe den til Væ. August Bournonville var for nogle Aar siden, som kongelig Ansæt ved Theatret, reist til Paris, for endmere at uddanne sig, men havde, efter med meget Bisfald at være optraadt paa den store Opera, tilsidefat sine Forpligtelser, for ved den at modtage et fordeelagtigt Engagement, hvad der havde til Følge, at han her blev anseet som udtraadt af kongelig Tjeneste ved Contractsbrud. Directionen saae imidlertid ikke nu noget bedre Middel til igjen at bringe Balletten paa fode, end at saae ham tilbage. Den henvendte sig derfor, ved Holstein, til Kongen, som havde

yttret sig meget unaadigt om, hvad han kaldte „en grov Overtrædelse af Pligt, da Bournonville jo paa ordenlig Maade kunde have forlangt Afsked, imod Tilbagebetaling af hvad han havde oppebaaret uden at give Equivalent,“ for at bede ham om at tilgive Bournonville hans Ubefindighed, og da Frederik den Sjette svarede, at dertil var han saameget mere villig „da det glædede ham, at Bournonville, efter hvad han havde ladet sig give Underretning om, var bleven særdeles dygtig i sit Fag og levede et meget ordenligt Liv i Paris,“ indkom Directionen den 28de December 1827 med en Forestilling, som indeholdt bittere Beflagelser over Ballettens Forsald og sluttede saaledes: „Junck er en maadelig Dandsjer og hans Compositioner trivielle, Larchers Compositioner ikke bedre, men han udfører sine Partier med Lethed og Gratie. Til at frembringe noget Nyt, tillige smagsfuldt og interessant, mangle de Begge ikke blot Phantastie, men tilstrækkelig intellectuel Dannelsje. Efter den Flid, August Bournonville forinden sin Reise til Paris har viist, og i Betragtning af hans Iver og Kjærlighed for sin Kunst, hans ikke almindelige Aandsevner og den Dannelsje, han har erholdt, var man ikke uden Forventning om, ved ham at kunne paany have vaakt Sandsen for Theaterdands. Det ubesindige Skridt, han under sit sidste Ophold i Paris gjorde, bortsjernede næsten ganske disse Udsigter. Men da nu Deres Majestæt har behaget allernaadigst at tilgive ham, og tilladt ham at vende tilbage til sin forrige Post, saa har man paany fattet Haab om, uden overdrevne Bekostninger, at faae Dandsen trukket frem af dens Dvale, naar Deres Majestæt allernaadigst vilde bemyndige Directionen til, at den, ved at meddele ham Deres Majestæts allernaadigste Tilgivelse med hans Udtrædelse af Tjenesten, maatte tilføie,

at hans Stilling her ved Theatret vilde nærmere blive allernaadigst bestemt, naar han, efter sin Tilbagekomst, ved sit Arbejde godtgjorde i hvad Grad han kunde være Scenen nyttig." — Dette blev tilladt under 8de Januar 1828.

Baudevillens Indførelse havde hjulpet betydeligt paa Indtægterne. De vare i 1824—25: 104,700 Rdlr., og i 1825—26, da Baudevillen blev indført, men ikke havde kunnet virke paa Abonnementet, 104,879 Rdlr; hvorimod de, efterat dette var Tilfældet, havde været:

i 1826—27: 112,833 Rdlr., og

i 1827—28: 111,138 Rdlr.

Gen og firfindstyvende Saison.

1828.

M.	1.	Sept. 1.	Landsbysangerinderne.
Ti.	2.	-	1. Romeo og Julie (Kofsted, d. s. Benvoglio).
To.	4.	-	7. Børingerne i Misklagard.
F.	5.	-	12. Hvide Dame.
L.	6.	-	4. Anekdotsamlingen; 11. Muurmesteren.
M.	8.	-	2. Romeo og Julie.
Ti.	9.	-	54. Ungdom og Galstab.
To.	11.	-	31. Lille Rødhætte.
F.	12.	-	55. Ungdom og Galstab.
L.	13.	-	15. Skriftemaalet; 2. Landsbysangerinderne.
M.	15.	-	13. Hvide Dame.
Ti.	16.	-	5. Intriguen ved Moerskabstheatre; 16. Carnavalet.
To.	18.	-	34. Unge hidfige Kone; 1. Fred med de Døde!
F.	19.	-	53. Don Juan.
L.	20.	-	9. Christian den Fjerdes Dom.
S.	21.	-	Concert af Grünberg, Fløitenist.
M.	22.	-	49. Emilie Galotti.
Ti.	23.	-	16. Tryllefloiten.
To.	25.	-	24. Bærtshuset; 26. Joseph og hans Brødre.
F.	26.	-	3. Slaget ved Fehrbellin.

- P. 27. Sept. 8. Den Snakksomme; 18. Aprilsnarrerne.
 M. 29. - 28. Barberen i Sevilla (Opera).
 Ti. 30. - 7. Erif den Syvende.
 To. 2. Oct. 14. Hvide Dame.
 F. 3. - 14. Godset Sterenberg; 16. Recensenten og Dyret.
 P. 4. - 60. Dyveke.
 S. 5. - 10. Jeg er min Broder!; 12. Muurmesteren.
 M. 6. - 33. Jean de France; 17. Carnavalet.
 Ti. 7. - 5. Anekdotsamlingen; 12. Bennernes Fest.
 D. 8. - Concert af Mad. Longhi-Moeser, Harpespillerinde.
 To. 9. - 4. Tre Maaneder efter Brylluppet.
 F. 10. - 16. Letfindige Løgner; 19. Aprilsnarrerne.
 P. 11. - 41. Figaros Giftermaal (Opera).
 S. 12. - 2. Fred med de Døde!; 13. De Uadskillelige.
 M. 13. - 17. Tryllefløiten.
 Ti. 14. - 16. Ildprøven; 6. Amerikaneren.
 To. 16. - 1. Ustædighed og Kjærlighed; 11. Jeg er
 min Broder!.
 F. 17. - 35. Jægerbruden.
 P. 18. - 3. Fred med de Døde!; 10. Syv militaire Piger.
 S. 19. - 3. Romeo og Julie.
 M. 20. - 4. Flyttedagen.
 Ti. 21. - 34. Paadigtede Galtskab; 8. Kjærligheds Drømme.
 To. 23. - 9. Den Snakksomme; 14. De Uadskillelige.
 F. 24. - 4. Romeo og Julie.
 P. 25. - 5. Tre Maaneder efter Brylluppet.
 S. 26. - 2. Ustædighed og Kjærlighed; 26. Kong Salomon
 og Tørgen Hattemager.
 M. 27. - 12. Valerie; 11. Syv militaire Piger.
 Ti. 28. - 1. Skovhuggerens Søn.
 To. 30. - 2. Misforstaaelse paa Misforstaaelse; 9. Kjærlig-
 heds Drømme.
 F. 31. - 2. Skovhuggerens Søn.
 M. 3. Nov. 14. Tilmurede Bindue; 3. Skovhuggerens Søn.
 Ti. 4. - 29. Barberen i Sevilla (Opera).

- To. 6. Nov. Prolog; 1. Elverhøi (i Anledn. af Prinds
 Frederiks og Prindsesse Wilhelmines For-
 mæling.)
 F. 7. - 2. Elverhøi.
 L. 8. - 5. Flyttedagen.
 S. 9. - 12. Jeg er min Broder!; 10. Kjærligheds Drømme.
 M. 10. - 3. Elverhøi.
 Li. 11. - 54. Don Juan.
 To. 13. - 7. Berelen; 4. Skovhuggerens Søn.
 F. 14. - 25. Silkefestigen; 20. Preciosa (Holst d. f. Alonzo).
 L. 15. - 15. Hvide Dame.
 S. 16. - 8. Børingerne i Miklagard.
 M. 17. - 3. Ustædighed og Kjærlighed; 17. Recensenten og Dyret.
 Li. 18. - 4. Elverhøi.
 D. 19. - Concert af Mad. Longhi-Moeser.
 To. 20. - 15. Tilmurede Vindue; 21. Preciosa.
 F. 21. - 12. Braun & Comp.; 6. Intriguen ved Moer-
 skabs-theatret (Pätges d. f. Wilhelm).
 L. 22. - 5. Elverhøi.
 S. 23. - 74. Honnette Ambition; 5. Skovhuggerens Søn.
 M. 24. - 55. Don Juan.
 Li. 25. - 4. Slaget ved Fehrbellin.
 D. 26. - 36. Pantsatte Bondedreng; 17. Letfindige Løgne
 (f. L.)
 To. 27. - 6. Elverhøi.
 F. 28. - 3. Dramatiske Skræder; 18. Forstyrrede Maleri.
 L. 29. - 30. Barberen i Sevilla (Opera).
 S. 30. - 7. Elverhøi.
 M. 1. Dec. 15. Hugo von Rheinberg.
 Li. 2. - 20. Lulu.
 To. 4. - 36. Jægerbruden.
 F. 5. - 44. Han blander sig i Alt; 15. De Uadskillelige.
 L. 6. - 8. Elverhøi.
 S. 7. - 15. Godset Sternberg; 7. Intriguen ved Moerskabs-
 theatret.
 M. 8. - 21. Lulu.

- Li. 9. Dec. 12. Edvard i Skotland; 20. Aprilénarrerne.
 To. 11. - 3. Landsbysfangerinderne; 19. Forstyrrede Malerie.
 F. 12. - 34. Arel og Balborg (Kragh d. s. Vilhelm).
 L. 13. - 26. Silkefjigen; 6. Skovhuggerens Søn.
 S. 14. - 9. Elverhøi.
 M. 15. - 56. Ungdom og Galstab.
 Li. 16. - 4. Landsbysfangerinderne; 20. Forstyrrede Malerie.
 To. 18. - 1. Liberius (Capito, Clausens sidste Rolle).
 F. 19. - 10. Elverhøi.
 L. 20. - 4. Ustædighed og Kjærlighed; 16. De Uadskillelige.
 S. 21. - 6. Anekdotsamlingen; 1. Destillateuren.
 M. 22. - 13. Jeg er min Broder!; 13. Muurmesteren.
 Li. 23. - 35. Arel og Balborg.
 F. 26. - Aftenunderholdning af Rosenkilde; (han blev fremkaldt og kom).
 L. 27. - 2. Liberius.
 S. 28. - 13. Edvard i Skotland; 18. Recensenten og Dyret.
 M. 29. - 11. Elverhøi.
 Li. 30. - 3. Misforstaaelse paa Misforstaaelse; 16. Godset Sternberg.
 D. 31. - 1. Østergade og Vestergade (s. S.).
 1829.
 F. 2. Jan. 2. Østergade og Vestergade.
 L. 3. - 14. Edvard i Skotland; 11. Kjærligheds Drømme.
 S. 4. - Concert af Musik-Conservatoriet.
 M. 5. - 3. Østergade og Vestergade.
 Li. 6. - 12. Elverhøi.
 To. 8. - 46. Gendrillon (Zfr. Act 5: Mad. C. Kretschmer d. s. Glorinde).
 F. 9. - 16. Hvilken af dem er Bruden?
 L. 10. - 4. Johan fra Paris.
 S. 11. - 13. Elverhøi.
 M. 12. - 9. Børingerne i Miltlagard.
 Li. 13. - 48. Feiltagelserne.
 To. 15. - 4. Østergade og Vestergade.
 F. 16. - 7. Anekdotsamlingen; 14. Muurmesteren.

- L. 17. Jan. 5. Romeo og Julie.
 S. 18. - 15. Edvard i Skotland; 21. Aprilsnarrene.
 M. 19. - 90. Barselstuen.
 Li. 20. - 5. Østergade og Vestergade.
 D. 21. - **Concert af Barth.**
 To. 22. - 8. Kabale og Kjærlighed.
 F. 23. - 5. Ustædighed og Kjærlighed; 27. Kong Salomon
 og Sorgen Hattemager.
 L. 24. - 4. Misforstaaelse paa Misforstaaelse; 22. Preciosa.
 S. 25. - 6. Østergade og Vestergade.
 M. 26. - 16. Edvard i Skotland; 22. Aprilsnarrene.
 Li. 27. - 53. Hververne.
 To. 29. - 1. Valentine af Mailand.
 F. 30. - 2. Valentine af Mailand.
 L. 31. - 16. Borgerlige Stævnemøder; 17. Godset Sternberg.
 S. 1. Feb. 35. Paadigtede Galiskab; 12. Syv militaire Piger;
 27. Silkefestigen.
 M. 2. - 35. Unge hidtige Kone; 7. Guldbryllupsfrierierne.
 Li. 3. - 8. Begelen; 5. Johan fra Paris.
 To. 5. - 59. Gulddaasen.
 F. 6. - 17. Edvard i Skotland; 8. Guldbryllupsfrierierne.
 L. 7. - 47. Cendrillon.
 S. 8. - 7. Østergade og Vestergade.
 M. 9. - 8. Anekdotjsamlingen; 3. Valentine af Mailand.
 Li. 10. - 14. Jeg er min Broder!; 18. Educationstraaden;
 17. De Uadskillelige.
 D. 11. - Concert af Simonsen, Violinist.
 To. 12. - 36. Pernilles korte Frøkenstand; 41. To smaa
 Savoyarder.
 F. 13. - 6. Tre Maaneder efter Brylluppet.
 L. 14. - 8. Østergade og Vestergade.
 S. 15. - 8. William Shakespeare.
 M. 16. - 38. Medbeilerne; 34. Kjærlighed paa Landet.
 Li. 17. - 21. Ege Bei er den bedste; 2. Destillateuren.
 To. 19. - 9. William Shakespeare.
 F. 20. - 44. Erasmus Montanus; 16. To Ord.

- L. 21. Feb. 10. Dnflens Slot; 28. Kong Salomon og Jørgen
 Hattemager.
 S. 22. - 36. Axel og Valborg.
 M. 23. - 19. Educationsraaden; 3. Destillateuren.
 Ti. 24. - 1. Gesandten; 19. Recensenten og Døret (S.
 C. Heger d. s. Trop).
 To. 26. - 31. Barberen i Sevilla (Opera).
 F. 27. - 2. Gesandten; 4. Destillateuren.
 L. 28. - 13. Valerie; 10. Geert Westphaler (3 A.).
 S. 1. Marts. 22. Lulu.
 M. 2. - 89. Jeppe paa Bjerget; 79. Afguden.
 Ti. 3. - 14. Jøden.
 To. 5. - 3. Gesandten; 5. Destillateuren.
 F. 6. - 1. Efterkristen; 24. Pebersvendene.
 L. 7. - 16. Tilmurede Bindue; 27. Joseph og hans Brødre.
 S. 8. - 16. Hvide Dame.
 M. 9. - 15. Jøden.
 Ti. 10. - 2. Efterkristen; 23. Preciosa.
 D. 11. - Aftenunderholdning af Mad. Weyshall.
 To. 12. - 1. De væltede Bogne.
 F. 13. - 23. Tro Ingen for vel; 2. Væltede Bogne.
 L. 14. - 4. Gesandten; 8. Intriguen ved Moerskabstheatret.
 S. 15. - 14. Elverhøi.
 M. 16. - 5. Gesandten; 18. De Uadskillelige.
 Ti. 17. - 3. Tiberius.
 D. 18. - **Concert af Sødskende Hausser, Tyrolere.**
 To. 19. - 23. Lulu.
 F. 20. - 9. Kabale og Kjerlighed.
 L. 21. - 8. Den Forsigtige; 3. Væltede Bogne.
 S. 22. - 57. Ungdom og Galsskab.
 M. 23. - 17. Ildprøven; 42. To smaa Savoyarder; 119.
 Amors og Ball. Luner.
 Ti. 24. - 37. Jægerbruden (Hvid d. s. Caspar).
 To. 26. - 3. Efterkristen; 23. Aprilsnarrene; 80. Afguden.
 F. 27. - 15. Jeg er min Broder!; 12. Kjerlighedens Drømme.
 L. 28. - 8. Grif den Syvende.

- S. 29. Marts. 15. Elverhøi (uden Abon.)
 M. 30. - 43. Sovedrikken.
 Ti. 31. - 11. Dnflens Slot; 1. Arvingerne.
 To. 2. Apr.* 24. Tro Ingen for vel; 13. Bennernes Fest.
 F. 3. - 10. William Shakespeare.
 L. 4. - 41. Røverborgen.
 S. 5. - 44. Sovedrikken.
 M. 6. - 38. Jægerbruden.
 Ti. 7. - 17. Borgerlige Støvnemøder; 4. Væltede Bogne.
 D. 8. - Concert af Kummer, Fagotist, og Søn, Pianist.
 D. 8. - **Concert af Sødskendene Hausser.**
 To. 9. - 16. Jøden; 116. Vaskepigerne.
 F. 10. - 33. Afbrudte Reise; 2. Arvingerne.
 To. 16. - Passions-Concert for Capellets Entekasse.
 M. 20. - Concert af Fr. Brza.
 Ti. 21. - 16. Hamlet.
 D. 22. - **Concert af Kummer og Søn.**
 To. 23. - 12. Dnflens Slot; 3. Arvingerne.
 F. 24. - 22. Skillerummet; 6. Johan fra Paris.
 L. 25. - 20. Educationsraaden; 1. Kjærlighed paa Nicolai Taarn.
 S. 26. - 1. Isidor og Olga.
 M. 27. - 2. Isidor og Olga.
 Ti. 28. - 45. Sovedrikken.
 D. 29. - Aftenunderholdning for Blindeinstituttet.
 To. 30. - 1. Greven af Gøsef.
 F. 1. Mai 42. Røverborgen.
 L. 2. - 23. Skillerummet; 20. Recensenten og Dyret.
 S. 3. - Concert af Frøken Schoukh, Sangerinde.
 Ti. 5. - 16. Elverhøi (i Anled. af Prinds Ferdinands og Kronprindsesse Carolines Forlovelse.)
 D. 6. - 4. Østerkriften; 4. Arvingerne (s. M.).
 To. 7. - 3. Isidor og Olga.
 F. 8. - 36. Unge hidfige Kone (Therese, Mad. Spindlers sidste Rolle); 14. Bennernes Fest.
 L. 9. - 2. Greven af Gøsef. — (Directeur Dalsens Dødsdag).

- M. 11. Mai. 9. Bexelen; 1. Poeten i Abentraa.
 Ti. 12. - 61. Dyveke (Gamle Gyldenstjerne, Dues sidste Rolle).
 L. 16. - 62. Høstgildet; 1. Supplicanten.
 M. 18. - 17. Correggio.
 Ti. 19. - 14. Valerie; 2. Kjærlighed paa Nicolai Taarn.
 D. 20. - 58. Ungdom og Galiskab (s. To.).
 F. 22. - 3. Kjærlighed paa Nicolai Taarn; 36. Paa- digtede Galiskab.
 L. 23. - 56. Don Juan.
 M. 25. - 1. Den fortredelige Formiddag; 7. Johan fra Paris (Vorezza Jr. Wulffs sidste Rolle).
 Ti. 26. - 17. Hvide Dame.
 F. 29. - 2. Fortredelige Formiddag; 1. Danina (Lucile Grahn 1ste G. betraadt Scenen s. Zabi).
 L. 30. - 3. Fortredelige Formiddag; 2. Danina.

Collin havde gjort Forslag om, at der i denne Saison skulde tages Abonnement for Forestillinger om Søndagen, med Undtagelse af September og Mai, men modt den Indvending, at Directionen derved paalagde sig en Forpligtelse, hvilken den neppe vilde kunne efterkomme til de Abonnendes Tilfredshed. Hans Henvisning til, at man jo allerede havde givet saamange af Publikum meget søgte Søndagsforestillinger, at Evnen til at tilfredsstille i syv Maaneder var beviist, og Paaastand paa, at man da ved et Abonnement burde baade holde Skuespillerne faste ved dem og styrke Kassen, havde Meddirecteurerne imidlertid ikke Mod til at afvise; Forslaget blev antaget, men Søndagsabonnementet faldt ei alene meget slet ud, fordi man ikke ventede samme Anstrengelse af Directionen, naar den ikke behøvede at lokke Publikum; det bevirkede ogsaa at Logerne

til de andre Dage bleve maadeligt betalte, saa at Abonnementet sank omtrent 6000 Rdlr. under hvad det havde været i forrige Saison.

Det Liv, som fra Vaudevillens Indførelse havde begyndt at røre sig i den originale Digtning, vedblev, om end ikke heldigt i alle Frembringelser, dog overhovedet kraftigt og med glædelig Frugtbarhed at udvikle sig. I denne Saison kom ikke mindre end tre nye danske Forsattere paa Scenen, og var den ene, ikke blot i det Arbeide, hvormed han fremtraadte, men af aabenbar Mangel paa Talent, uværdig til at gives Udgang til den, saa viste derimod af de to andre den ene, i et utheatralst Værk, et frapperende Genie for det Dramatiske, og den anden, i et dramatiseret Phantasiestykke, megen Sands for det Theatraliske. Johannes Carsten Hauchs Tragedie „Tiberius“ var et med megen Sindrigheid anlagt og beundringsværdig Sikkerhed udjort storartet poetisk Værk, der fornemmelig overraskede ved træffende Sandhed, Fylde og Dristighed i Charakteerskildringerne. Ikke blot havde Digteren, for at give en Fremstilling af den keiserlige Forbryders Sjaeleliv, af den indre Uro og Mistro, der fortære ham endog da naar han seer sine Planer lykkes, af hvorledes han selv bliver sin onde Dæmon og, ved stedse videregaaende, i hans Tanke fløgtige, Anlæg omsider styrter sig i frygtelig Undergang, med stor Skarpseenhed gennemforsket Tibers skjulte Charakteers omhyggeligst dulgte Følger og skabt ypperlige Situationer til i stor Fuldstændighed at trække den frem for Lyset; men — og det var netop hans Kunsts Triumf, — af de Personer, som fremtraadte for at Hovedkarakteren kunde komme til Udvikling, havde han, ofte ved saa og raft, men energisk sikkert, henkastede Træk, dannet saa egne og bestemte Charakterer, at

det, idet de fremkaldte Tiber's Charakterudvikling, syntes som om Tiber var der for at fremkalde deres. Dette, ved den aandfulde poetiske Behandling af en genial psychologisk Udvikling, i ægte shakespeare'sk Aand undfangede, herlige Bærk var ikke digtet for Scenen, og det er mere end rimeligt, at dersom Digteren havde tænkt paa at bringe det til Opførelse, vilde han ikke, selv med noie Kjendskab til den theatricalke Virkning, have opnaaet at give det en saa imponerende Storhed. Imidlertid fandt man det, med god Grund, saa dramatisk fortræffeligt som kun saa meget theatricalke Bærker, og derved vakte's Begjærligheden efter at see det opført. Den Tilretning, som det i denne Hensigt underkastedes, blev desto værre hverken foretaget med tilbørlig Agtelse for det's Væsenlige, eller med Dygtighed til, ved betydelig Opoffrelse deraf, at forsøge den theatricalke Effect. Endstjøndt Ryge, som ikke ellers søgte sin Styrke i at efterspeide Nuancerne i en af Digteren med stor Omhu udført psychologisk Skildring og at samle dem i et storartet Hele, havde, ved med usædvanlig Interessse at gennemgruble Opgaven, i Tiber skabt sig en af sine genialeste og fastest gennemførte Roller, hvorfor han ogsaa vandt stormende Bifald, og Nielsen, som Germanicus, saavel som C. Winslow, som Sejan, i høi Grad udmærkede sig, blev Følgen af det Mangelfulde med Hensyn til den sceniske Behandling, at Stykket vakte megen Beundring og Omsse om, at en for dramatisk Digtning saa begavet Forfatter vilde vælge Gmner, der tillode ham at udarbejde sine Stykker med bestemt Hensyn til Opførelse, men ikke kunde skaffe sig Interessse hos Mængden. Den anden Tragedie, Johannes Christian Langes „Greven af Gøsege," havde Forfatteren selv allerede inden Opførelsen vakt Mistro imod, ved i

flere Blade at lade bebude hvor fortræffelig den skulde blive. Da den nu kom frem og Publikum fandt, at den, som en Kritiker træffende bemærkede, „var grundflet, fordi den, selv om den ikke havde været saa flet, ikke indeholdt det mindste Godt,“ saa faldt den strax totalt igjennem. Alligevel blev „Greven af Gøsø“ længe i Folkemunde, deels fordi Publikum dog forargedes over, at Raadheden ikke havde ladet det være nok med at gjøre Løier under Forestillingen og pibe efter den, men udtudet sit Mishag i Raabere og Studehorn; deels ved den i Bladene mere end et halvt Aar vedvarende „Gøsøfejde“, hvori Forfatteren ganske ene, med stor Hidsighed og under barnagtig Paaberaabelse af mange skikkelige Folks Attester, stred med alle dem, der ikke, som han, vilde finde hans Stykke fortræffeligt. — Sæsonnens Glandsstykke var Heibergs „Elverhøi,“ der, nationalt og poetisk i Stof, Anlæg og Udarbeidelse, i Forening med Ruhlaus aandfulde Tonedigtning, afgav en sjeldent skjon og sundrig Festsforestilling og blev det endnu i Repertoiret meest yndede Folkedrama. Nyges i ægte kongelig Majestæt naturlige og grunddanske Fremstilling af Christian den Fjerde; Jfr. Pätges's elskovdrømmende, fine Agnete; Mad. Wegichalls hovedst. muntre og sjælle Elisabeth, og Nielsens livsfriske, hjerteligt varme Ridder Ebbejen forherligede Digtningens nationalpoetiske Aand i Udførelsen. Som Paaskjønnelse for dette herlige Værk blev Heiberg den 20de December bestiftet til Theaterdigter (et Embede, der ikke havde været og aldrig burde være ved Skuepladsen,) og Theateroversætter med 600 Rdlr. Gage. — Det Stykke, som næstefter „Elverhøi“ blev Sæsonnens meest yndede og indbringende Nyhed, var det anonyme Lystspil „Østergade og Vestergade“ (af Overskou). Forfatteren var i dette slaaet ind paa en anden, den nationale

Skueplads langt værdigere Retning, end i „Tre Maaneder efter Brylluppet.“ Sit Stof havde han søgt i Folkelivet og for Udarbejdelsen havde han taget sit Mønster i det engelske Vystispil med Hensyn til at stille Charaktererne imod hverandre og gennemføre dem, i den franske Comedie i Henseende til Stykkets Bygning. Den dybere og varigere Virkning af Charakterer, som gribes ud af Livet og udvikles ved gode Situationer, end af en spændende Intrigue bekræftede sig ogsaa her ved et glimrende Bisald og en Række stærkt besøgte Forestillinger. I Fremstillingen, som overhovedet var fortræffelig, udmærkede sig fremfor Noget G. Winslow, da han af den eneste fra Forfatterens Haand kun skizzerede Rolle, Joseph, skabte den høist originale og tillige, dengang, naturtro Figur, som — kun meget svækket i den fjakke Tegning og afbleget i den friske, levende Colorit, — er bleven staaende ind i vor Tid, endstjondt just den meest af alle trænger til og lettest kan gives Lempelse efter den; Stage var, som Belton, en, i mageløs Simpelhed, særdeles fin og anstandsfuld gentleman; Rosenkilde gav med en, i den naturligeste, inderligste Godmodighed, for den mørkeste Hypochondrikt uimodstaaelig comisk Egenhed ypperligt den af ganske Sjæl og Sind hellige og i sin Færd stille, i sin Forargelse over Verden energiske Kræmmerjvend; i Ryge havde Golz en ganske fortrinlig Fremstiller med Hensyn til jødisk Jargon og Bæsen, kun lagde han ikke deri det Udtryk af Lyst til vise sig fornem ved en veglende indbildsk og nedladende Tone, hvilket mere og mere er kommet frem ved sildigere Fremstillere; og Liebe havde, ved sin behagelige Personlighed og det bejnderlige Fusentasterie, der i muntre Roller hængte ved den, i Zacharias en af sine bedste Fremstillinger. — Medens der kun var een Nyhed i Lyst-

spillet, var der ikke mindre end fem, hver af sin Forfatter, i Vaudevillen. Ingen af dem holdt sig paa Scenen udover Saisonnen, de to — „Supplicanten“ Vaudevillemonolog af Heiberg, og „Poeten i Aabenraa,“ et i Dialogen vittigt og Musikvalget piquant, men meget usammenhængende og og langtrukket Stykke i to Acter af Arnejen, — bleve kun opførte een Gang, og efter alle modte Bisaldet stærk Opposition. Den anonyme Toacts-Vaudeville „Destillateuren“ (af Hald) var meget maadelig med Hensyn til Compositionen, hvori dog Brændeviinsbrænderen Dram var en saa godt anlagt Figur, at Foerjom gjorde den til en mesterlig udført Charakteerskildring, der i det Hele var særdeles comisk og havde mange med et skarpt Blik fra Naturen opfattede Smaatræk. Herth's ligeledes anonymt givne „Arvingerne,“ i een Act, stod i Henseende til Dialogens og Sangenes Vittighed saavel som i Melodievalget og smagfuld Behandling langt over alle de andre Vaudeviller, med Undtagelse af de heibergske, men kunde ikke, hvor meget Publikum end morede sig over flere store Partier og pudseerlige Situationer deri, vedligeholde Interessen, da den, især ved første Forestilling, var af altfor utilbørlig Længde. „Kjærlighed paa Nicolai Taarn,“ i een Act af Hans Christian Andersen, leed uretfærdigt en haard Medfart. Digteren havde i dette sit første Arbeide for Scenen fulgt sin tidligt vakte Forskjærlighed for det Eventyrlige og var, ved at overføre dette paa det virkelige Liv, ledet til at fremstille Bægterne paa Nicolai og Petri Taarne som to ved Livsbetragtning og Færd fra den lavere Verden udfillede Borgerriddere. Stykket formede sig derved til en Parodie paa de saakaldte Riddereskuespil og var i denne Henseende langt fra uden Fortjeneste: Phantasie, Lune, Ironie, heldig Anvendelse

af karakteristiske Musiknumere og et særdeles godt Blik for theatralisk Effect tydede paa et ualmindeligt Talent for dramatisk Eventyrdigtning. Men ved den første Forestilling blev Forfatteren meget misforstaaet af to Hovedrollers Udførere: af Ryge, som Bægteren paa Nicolai Taarn, og, endnu mere, af Mad. Werschall, som hans Datter Ellen. Den ellers saa gratiøse og smagfulde Fremstillerinde fornegtede sin Natur i et saadant Overmaal, at Publikum forbausedes over den Plathed i Sprog, Gebærder og Væsen, hvormed hun gav Parodien. I det første Dieblisk fremkaldte denne totale Forvandling af en fin, ædel Personlighed vel et umaadeligt Bisald, men alligevel var Indtrykket saa uhyggeligt, at Kunstnerinden selv solte Virkningen deraf og meget overrasket vakte til Erkjendelsen af det Ufsjonne i en saa cras Udførelse af det Parodiske. Hun afgav strax Rollen, der ved den anden Forestilling, hvori ogsaa Ryge havde betydeligt forandret sit Spil til Fordeel for Stykket, udfortes baade fra Spillet's og Sangens Side i en meget rækkelig parodisk Stil af Sfr. Wulff. Da Mange vare af den Mening, at de to Roller betingede en saa vulgair Tone, blev denne Omstændighed Forfatteren til megen Skade ved første Forestilling; men at der med Piben opponeredes imod det levende Bisald, som desuagtet lod ved Stykkets Slutning, havde dog egentlig sin Grund i, at han, som en ung Mand med et i dristig Selvstændighed fremstykende Genie, havde endeel personlige Avindsmand, der ikke undjaae sig ved paa den raaste Maade at kaste sig over et Begynderarbeide, som rigtignok havde Feil og Mangler, men ogsaa saa gode Egenskaber, at det vel var Opmuntring værdt.

I Shakespeares „Romeo og Julie“ fik Repertoiret en ægte kunstnerisk Forøgelse. Rahbek havde altid haft Be-

tænkfeligheder ved dette herlige Digtværks Optagelse, da han „havde seet det fortræffeligt udført paa mange tydske Theatre, uden at det paa noget havde gjort Lykke.“ At det her i Begyndelsen fandt mindre Sogning, end Bifald, er ganske vist; men efterhaanden som de enkelte af de ved den første Udførelse slet besatte Biroller gik over i bedre Hænder og Publikum mere kom til Følelse af Digtningens og Fremstillingens mange og store Skjønheder hævede det sig til et af det tragiske Repertoires meest yndede og søgte Stykker, hvad den ypperlige Udførelse af Hovedrollerne ogsaa i høi Grad gjorde det fortjent til at være. Kun sexten Aar gammel løste Hr. Pätges i Julies overordenlig vanskelige Rolle, ved sin store Genialitet, overraskende mesterligt en Opgave for en fuldendt udviklet Kunstnerinde. Glæden, Sorgen, den barnlige Naivitet, den glødende Kjærlighed, Rængsten og Fortvivlelsen, der afveksle i denne Rolle og give den en Mangfoldighed af fine Nuancer, som der skal stor Skarpsindighed til klart at opfatte og den reneste Gratie, det fuldstændigste Herredømme over Udtrykket, baade i legemlig og aandig Betydning, til sjælsfuldt at gjengive, fremtraadte med en saadan Naturlighed, Bestemthed og Jnderlighed, at hendes Fremstilling blev et, i de enkelte Træk som i det hele Anlæg, storartet Kunstværk, beundringsværdigt for Kjen-deren, henrivende for Alle. Nielsen var ikke, med sin stærke, livsfrodige Figur, i Udortes nogen Romeo, men det over- saaes, da han ved Ild, Pathos og en forunderlig rørende Blodhed i Udtrykket af Kjærlighedens Begeistring og Smerte saaledes rev Tilskuernes Phantasie med ved sit Spil, at de selv lagde deri, hvad Naturen havde negtet ham at vise i det Ydre. Imponerende ved simpel Bærdighed og høi Ro var Ryges Munk; eiendommelig humoristisk Mad. Liebes

Amme, og aandrig, livfuld og let C. Winslows Gratiano. Men dermed er ogsaa det Fortræffelige i de første Forestillinger nævnet; flere af de vigtige Biroller bleve spillede yderst maadeligt, nogle endog saaledes at de fremkaldte Spottelatter, og i den sceniske Ordning vare baade Feilene og Manglerne mange. Raupachs „Isidor og Olga“ horte til de paa stærk Effect ved Spænding og Gyseligheder beregnede tydske Sorgespil; men var forresten behandlet i en poetisk Tone og med megen Taft for at give det Sogte og Beregnede Anseende af at komme frem i Situationer, som med Nødvendighed maae udgaae fra Handlingen, hvorfor Stykket vel, uagtet sine Synder imod Natur og Poesie, kunde af Mængden tages for et virkeligt Digterværk, naar det fik en Udførelse, som nogenlunde fyldestgjorde Forfatterens Intention. Dette var imidlertid saa aldeles ikke Tilfældet, at Fremstillingen stod endog langt under Stykkets eget ringe virkelige Værd. Da Collin, ligesom Hauch, var af den Mening, at et af de bedste Midler til at fremme Theatres Lærv laae i „at fortue,“ havde han ikke sjældent høvet pludselige Hindringer ved at lade vigtige Roller doublere med Personer, der ikke vare dem vogne. At det, som oftest, paa Grund af den egenlige Besætnings Fasthed og Dygtighed, var gaaet taaleligt af, havde nu, da Repertoiret i afdvige Saison havde været underkastet mange Forandringer, bragt ham paa den Idee, at indføre en systematisk Rolledoubling. Det hjalp ikke, at Holstein og Rahbek gjorde ham bekendt med de kraftige Modgrunde, der i 1817 vare blevne fremsatte af Commissionen; han paastod, at da han, som oekonomisk Directeur, var forpligtet til at søge Raðsens Fordeel, maatte han i denne Sag have den afgjørende Stemme, og det var, efter de Erfaringer, han havde gjort,

hans Overbeviisning, at Doubleringen maatte kunne stee til Indtægten's Forøgelse, naar den foretoges gjennemgribende og paa en fornustig Maade. Men just den Maade, som den ellers saa skarpt forudseende Mand fandt den fornustige, var den allerufornustigste. Kun to af Rahbeks Bemærkninger vilde han indrømme Rigtigheden af, nemlig: at det netop vilde vølge Forhaling i Nyheders Opførelse, dersom der skulde holdes saamange Prover, at en Doublant strax kunde indtræde i den Besætning, som skulde give den berammede Forestilling; og at der vilde opstaae stor Utilfredshed hos de Udmærkede, hvis da en Begynder pludseligt kastedes ind i en vigtig Rolle, saa at deres Spil svækkedes og Ensemblet blev brudt, hvad der ogsaa vilde have skadende Tilbagevirkning paa Publikum. Men Vægten af begge disse Indvendinger troede Collin at have ved følgende Forslag: ethvert nyt Stykke skulde gives to fuldstændige Besætninger, som, hver for sig, skulde indøve det, saa at dersom En blev syg i den ene Besætning, kunde den anden fuldstændigt indtræde; og: for at opnaae Harmonie i Dygtigheden og at undgaae Klager af de Udmærkede, skulde den ene Besætning udelukkende bestaae af disse, den anden af Begyndere. Rahbek paaviste med megen Iver, at dette vilde være det meest Urigtige; thi: spillede den bedste Besætning først, da maatte den anden falde igjennem og Theatret opnaaede kun, aldeles ufornødent, at blotte for Publikum sine Begynderes svage Kræfter; skulde derimod den ringere Besætning spille først, faldt Stykket rimeligviis igjennem, og saa vilde man faae at see, om den bedre vilde lade sig sætte i Bevægelse for at tage det op igjen. Forgjæves: Forslaget skulde bringes til Udførelse; der blev strax paa denne Maade besat flere nye Stykker og „Isidor

og Olga" bestemtes til det første, der skulde vise Publikum Directionens Omhu for planmæssigt at give Repertoiret Fasthed. „Hovedbesætningen," med Ryge, Nielsen, Mad. Wegschall og C. Winslow, beordredes at spille første Forestilling; den anden skulde gives af „Doublantbesætningen," hvori Holm, der havde Dødsig, en Rolle, som laae langt over hvad den største Glid kunde bringe ud af hans Evne, var den Ansetteste. Da „Hovedbesætningen" imidlertid havde truffet Aftale om, ved Udflugter at forhale sin Indstudering indtil det havde viist sig ved en Opførelse med „Doublantbesætningen" om Stykket gjorde saamegen Lykke, at det var værdt at tage fat paa, blev den sidste, som færdig med sine Prover, kaldet til at give den første Forestilling, og da vilde Skjæbnens Ironie, at en Rollehavende blev syg, saa at det Stykke, der var dobbelt besat, for altid at være paa rede Haand, ikke kunde gaae fordi man alligevel kun havde een Besætning og ingen Doublant for den syge Doublant. Først otte Dage efter fik man Opførelsen istand, og dens Udfald stadfæstede fuldstændigt Nabbers Forudsigelse: Fremstillingen var mat, feilsuld og usikker, det ringe Bisald ved Slutningen fulgtes af Hysen, og nu holdt man det ikke Umagen værdt at lade „Hovedbesætningen" anvende Tid og Kræfter paa det rimeligviis forgjaves Forsøg at hjælpe Stykket op igjen. Det blev henlagt og Doublerings-Projectet med det. Et langt bedre Stykke af Raupach var Lysspillet „Fred med de Døde!," der var af en egen piquant Snurrighed, ved at Personerne deels ironiserede sig selv i et, af Forfatteren med Kløgt og Lune behandlet, dem selv ubevidst overdrevent Udtryk af deres Følelser, deels bleve ironiserede af en halvt i halvt udenfor Stykket staaende Person, der paa en Maade repræsenterede Forfatteren og fremlokkede

deres Daarflaber, snart ved at snaffe dem efter Munden, snart ved i en trostfyldig Tone at drille dem. Men, med Undtagelse af Rosenkilde, der med meget Lune i en let, tør Tone ypperligt gav Merian, Skalken i Stykket, vidste Skuespillerne ikke at komme ind paa dette Slags sarkastiske Skjemt; de vilde bringe Charakterfiktioner ud af Personerne, hvorved det Hele blev enten falsk eller carikeret for Publikum. Spøgen mishagede baade dem, der havde Mand til at fatte Forfatterens Hensigt, og Mængden, som antog Fremstillingen for det rette Udtryk af den. Casimir Bonjours Original til „Ustadighed og Kjærlighed“ var en af det nyere franske Theaters herligste Comedier, fortræffelig i sin Plan, rigt paa livfulde Scener og udmærket ved en høist interessent Skildring af en dydig Kone; men Stykket kom frem efter en tydsk Forhutling, hvori dets fem Acter vare lemlæstede for at blive til fire, og den elegante Versification, de aandsfulde Tanker og den fine, vittige Conversationsdialog fandtes afplattede til en fersk Prosa. Uagtet denne Mishandling var Stykket i sin Natur fortrinligt nok til at det, i en temmelig maadelig Udførelse, vandt meget Bifald. Ikke alene Bifald, men ogsaa Tiltrækningskraft skaffede Scribes Toactestykke „Gesandten“ sig ved piquant Handling, særdeles moersomme Situationer, vittig Dialog og en fortræffelig Fremstilling, hvori fornemmelig Stage, som Chavigni, ved Runding, Lethed og Elegance i sit Spil, og Frydendahl, der med den fineste Verdensmands Tone meget comist udførte den spanske Diplomat, bare Prisen.

Med sine nye Syngestykker havde Theatret ikke synderligt Held. Meest Lykke gjorde „Landsbyangerinderne,“ hvis løseligt sammenhængende burleske Scener allerede ved Olle. Bohsmanns Gæsteforestillinger havde moret Publikum

meget, da ikke blot Fioravanti's Musik var rig paa smukke Melodier og gratiøst karakteristisk i de comiske Partier, men Frydendahl gav Capelmesteren med en saaelevværdig Overgivenhed og stor comisk Kraft, at selv Siboni erklærede, at han i sprudlende Lune, Smag og geniale Opfatning af Foredraget overgik endog de meest berømte dalevende italienske Buffsangere. Dnslow's Musik til „Skovhuggerens Søn“ blev meget beundret af Kjendere for Aand og Genialitet i de store combinerede Numere og Finalerne, hvilke ogsaa optoges med Bisald af Publikum, som derimod ikke solte sig tiltalt af Arierne og Duetterne, der fandtes for lidet melodiose. Boyeldieu's ved Livsuldhed og Ynde indtagende Composition til „De væltede Bogne“ blev herligt sunget og optaget med saaealmindeligt Bisald, at den længe vilde have holdt sig i Publikums Yndest, dersom Stykket havde været mere moerksomt og ikke blot en eneste Rolle — en gistesyg Dame, der gaves meget comisk af Mad. Liebe — var fra Spillet's Side bleven udført virkelig godt. Tekten til „Valentine af Mailand“ var altsor kjedsommelig til at Méhul's Musik, hvori desuden kun et Par Numere fandtes at have melodisk Skjønhed og at være i Compositionens ædle Stil, kunde forsjone Publikum med den.

Ikke mindre end fire af denne Saisons Debutanter bleve for en lang Arrække i Virksomhed ved Scenen. Wilhelm Conrad Holst, 21 Aar gammel, tiltalte strax da han fremtraadte ved et smukt, for Elskerroller særdeles heldigt Udvortes, et frisk, behageligt kjæft Bæsen, en utvungen mandig Holdning og en meget tydelig, velklingende Talestemme. I Udførelsen af Alonzo var en Følelse og Fyrighed, som vakte Forventning om, at der i ham var fundet en Skuespiller, som i lidenskabelige Elskere kunde blive af stor

Vigtighed for det alvorlige Skuespil; og da han kort Tid efter kom til, som Gronberg i „Hvilken af dem er Bruden?“, at vise sig i en Lystspilrolle, vandt han et endnu bedre fortjent levende Bifald, end ved den første Debut, da han med et meget tæffeligt Comportement forenede en naturlig Munterhed og Godmodighed, hvormed han, da han havde faaet større Routine og hans Evner vare blevne mere udviklede, i borgerlige Stykker gav flere af sine Roller megen interessjant Glskværdighed. — Christian Kragh var 25 Aar og begavet med et for kraftfulde Roller velegnet Udvortes og en dyb, men sonor og malmsfuld Talestemme. At han med meget Bifald udforte et saadant Bovestykke, som at debutere i en af Ryges meest imponerende Roller, godtgjør noksom, at han var i Besiddelse af fortræffelige Fremstillingsmidler. Men ved Veiledning af Ryge fortes han til altfor meget at ville tilegne sig det denne kunstnerisk Eiendommelige, især i ædelt simpelt Fremstilling af Værdighed, og derved blev det, som hos Messeren var Spillet's Aand, let hos ham, der ikke havde hans levende Phantaste, Begeistring og dybe Følelse, en Maneer, som han saameget visjere maatte have kunnet udgaae ved at udvikle sig mere selvstændigt, da han i nogle comiske Roller, for hvilke Ryge ikke kunde være ham Monster, netop udmærkede sig ved naturlig, livfuld Diction, Lune og original Pudseeerlighed, ligesom han ogsaa i flere alvorlige Roller heldig og med Effect frigjorde sig fra Efterligningen. — Christoffer Hvid, stud. med., var 26 Aar gammel og af en for Scenen særdeles fordeelaagtig smuk og nobel Personlighed. Det var hans velklingende, fyldige og stærke Basstemme, som havde foranlediget ham til at gaae til Theatret og hvorved han ogsaa med Caspars Syngepartie gjorde en meget glimrende

Debut. Hans Udførelse af Knud Gyldenstjerne i „Dyveke.“ den anden Debut, viste, at han tillige besad Evner, der lode vente, at han ligeledes i Skuespillet vilde ved Flid kunne blive af Betydning, fornemmelig i Anstandsroller: hans Udtale var reen og urban, hans Betoninger forstændige og han havde Værdighed i sin Optræden. Der var imidlertid i hans Væsen en egen stiv Pæenhed, som, skjøndt ingenlunde umandig, hindrede ham i at give Udtrykket den fulde Kraft og Varme, hvorfor hans Spil vel altid vidnede om Intelligents og stor Omhu for Fremstillingens Rigtighed, men savnede Energi. Saalænge hans Syngestemme kunde anvendes i betydelige Partier var han dog en af dem, der i Syngestykkerne meest udmærkede sig ved Spil, og sildigere gjorde hans Præcision og Flid ham til en meget nyttig Fremstiller, især i alvorlige gamle Verdensmænd. — Anton Pätges, 21½ Aar gammel, havde i Figur, Ansigt og Taleorgan særdeles gode Naturgaver for Theatret, især til de muntre Tjenere, hvilket Fag han debuterede i. Sin første Rolle, hvori han flere Gange vandt stormende Applaus, udførte han med megen Livlighed og saa stor Frihed paa Scenen, at en Anke, der efter Udførelsen reistes over at han, af Begynder at være, havde været altfor fri, fandt Indgang hos Bestyrelsen. Dette foranledigede, at han først to Aar efter kom til, som Henrik i „Henrik og Pernille,“ at gøre sin anden Debut, der, paa Grund af Rollens Banfælighed og tidligere ypperlige Fremstilling af Lindgreen, ikke gjorde saa stor Effect, men stadfæstede, at han besad heldige Evner, hvilke dog ikke saameget bleve kaldte til Virksomhed i det Fag, han havde bestemt sig for, som i andre baade gamle og unge Roller af meget forskjellig Art. — Medens de anførte lovende Debutanter alle

maatte begynde som Elever, var Rosted, der havde et saa innormalt, grimt Ansigt og i Holdning og Bevægelser uskjønt Væsen, at det var let at indsee, at han aldrig kunde paa Scenen faae et blot taaleligt Udseende, allerede ved sin Fremtræden ansat Skuespiller og det endog for Gisserroller. Holstein havde været meget imod blot at lade ham debutere, men Collin, som fandt, at han havde et smukt Organ, stod fast paa, at der, da han var Copist i Admiralitetet, endog skulde gives ham Ansættelse inden han kom til det. Saaledes skete det, at da Phister, efter at have spillet 119 forskjellige Roller, af hvilke de fleste vel vare smaa, men nogle meget store, som Leporello i „Don Juan“ og Johan i „Ungdom og Galiskab,“ hvori han baade som Sanger og Skuespiller havde vundet glimrende Bifald, endelig ved forrige Saisons Slutning blev ansat for 3 Aar som Skuespiller med 300 Rdlr. Gage, fik Rosted, der aldrig havde haft sin Fod paa Scenen, Ansættelse paa selvsamme Bilskaar. Efterat han havde spillet fire Roller uden at kunne finde een, hvori Publikum vilde taale ham, ansøgte han i Slutningen af denne Saison om „at maatte nyde Gage i det ene Aar af de to, han havde tilbage, uden at gjøre Tjeneste, men som Understøttelse til at forberede sig til en anden Livsstilling, hvorimod han forpligtede sig til at tage Afsked, naar Aaret var ude;“ hvilket blev bevilget. — Det var kun en Folge af den Overspændthed, der, afveglende med Distraction og Tungsiindighed, var Udtrykket i hans Ansigt, at cand. phil. Hans Christian Heger, hvis oplobne spinkle Figur og skjodesløse Holdning vilde have lagt ham mange Vanskeligheder iveien om han endog havde været født et eminent Genie, valgte saa store og forskjellige Roller, som Troj, Hamlet og Giulio Romano til at debutere i.

Han antog som uimodsigeligt, at naar man ret forstod og følte en Rolle, maatte man med fast Billie ogsaa kunne spille den. Af Agtelse for Navnet Heger modsatte Directionen sig ikke, at han førte Beviset i disse tre vovelige Forjog, der, som var at indsee, fuldstændigt gif hans Maxime imod. Af Trop fandtes ikke andet end Klæderne: Personen var ligejaa kjedsommelig, som den, der ellers stak i dem, var moersom; i Hamlet og Giulio opslagrede af og til en vild Begeistring, hvorunder der paa den uklare Grund viste sig nogle Lysglimt, som dog kun fremhævede det Heles Sonderrevehed. Maaget en Skare velvillige Commilitoner ikke undsaae sig ved at bejuble endog hans Trop, fandt den kundskabsrige unge Mand sig foranlediget til, idetmindste for Diebliffet, at opgive Theatret og studere Theologie. — Caroline Kæck var musikalsk dannet og havde en godt skolet klangfuld og høielig hoi Sopran, saa at hun, med sin temmelig høie, velbyggede Figur vilde kunne være bleven af megen Betydenhed i Syngestykkernes store Elskerindepartier, dersom hun ikke havde javnet Aand og Livlighed til at lægge Udtryk i sit for Theatret smukke Ansigt og Inderlighed i Foredraget. Det for Operaen meget følelige Tab af Hfr. Wulff skaffede hende for Diebliffet et godt Repertoire, men allerede et Par Aar efter kom hun sjældent paa Scenen.

At Due blev afskediget havde ingen Bigtighed for Repertoiret; men at Mad. Spindler, endskjondt Mad. Claujen i forrige Saison havde endt sin Kunstnerbane, efter at have havt sit 50aarige Jubilæum, ogsaa blev det var en stor Skade, som tilføiedes Skuepladsen af Directionens Uvillie over, at hun vittigt havde satiriseret dens Begunstigelse af personlige Indlinger. Vel søgte hun nu ofte Effect jaaledes,

at hun spillede for sig selv og brød Ensemblet, men for en imod hende velvillig Bestyrelse vilde det have været let at føre hende derfra, og hun besad endnu, i levende Phantasie, Livfuldhed, Lune, talende Ansigt, spillende Dine og glødende Følelse, saa ganske sine store kunstneriske Fortrin, at hun i ældre Roller, for hvilke hun ofte og glimrende havde viist Genie, maatte være bleven uovertræffelig. — Et overordenligt stort Tab for Skuepladsen havde Directionen ikke mindre end to Gange troet at maatte afvende ved en farlig Føielighed. I Januar indkom Nyge med Ansøgning om, at der maatte gives hans Kone Sikkerhed for en særdeles Forsørgelse som Enke, og erklærede, at hans Ængstelse for hendes Stilling efter hans mulige Død var saa stor, „at Ikkopsfyldelsen af dette Andragende maatte paalægge ham, strax at udtræde af Theatrets Tjeneste, for, selv med Fare for Mislykke, at søge en Birkfreds, som i denne Henseende kunde berolige ham.“ Holstein var af den Mening, at der maatte gives Nyge Forsikkring om, at hans Enke skulde faae 400 Rdlr. aarlig, foruden den almindelige Pension; men Collin indvendte, at man ved atter for Nyge at gjøre en stor Undtagelse fra Regelen, ei alene kun vilde opmuntre ham til snart at forlange en ny, men være udsat for at andre vigtige Theaterpersoner indkom med lignende Begjæringer, som det vilde være uretsfærdigt at afvise, men man dog umuligt kunde opnaae kongeligt Samtykke til at opfylde. Endelig bragte Holstein det til, at Frederik den Sjette gav Tilfagn om, at han selv vilde afgjøre Sagen, naar Directionen indkom med en aldeles noiagtig Opgivelse af Nyges og hans Families pecuniaire Forhold til Theatret og hvad han tidligere havde ansøgt om. Som Folge deraf blev indberettet: „Nyges Kone havde, som Overspærse,

Overpaaklæderse og Garderobeforvarerise, 450 Rdlr. aarlig, og vilde som Enke faae i Pension af Theatrets Enkekasse mindst 200 Rdlr.; ifølge kgl. Ref. af 11te Juni 1822 skulde hvert af hans Børn, som han i uforsørgt Tilstand maatte efterlade sig, erholde en aarlig Understøttelse af 150 Rdlr. indtil det 20de Aar; hans ældste Datter havde, som Syjomfru ved Theatret, 264 Rdlr. aarlig; hans Kones Søster, ligeledes som Syerske, 312 Rdlr. aarlig; selv havde han i Gage 1700 Rdlr., samt frit Huus og en aarlig Douceur af 200 Rdlr. Siden sin Ansættelse i 1813 havde han to Gange faaet en Præmie af 1000 Rdlr., havt to Beneficer, to Declamatorier, tre Gange Rejsunderstøttelse og skulde i næste Saison og siden hvert 5te Aar have Tjeneste-Beneficagodtgjørelse, som udbetaltes med 1100 Rdlr. Hans Tid efter anden indgivne Ansøgninger havde været om at blive Theaterlæge, tredie Instructeur, Regisfeur, Maskinemester og (i 1823) om at faae Afsked; men disse vare alle blevne henlagte." „Læg den Ansøgning til de andre!“ var Frederik den Sjettes Svar til Holstein, da han havde gennemløbet disse Dplysninger; men paa Forespørgsling om, at Ryge med sit heftige Temperament let kunde være saa ubesindig virkelig at forlange Afsked, hvilket vilde være Theatret til uopretteligt Tab, resolverede Kongen, „at hvis hans Kone blev Enke skulde der blive taget særdeles Hensyn til den Tjeneste, han havde gjort Theatret.“ Hermed lod Ryge sig tilfredsstille, men to Maaneder efter bragte han atter Directionen i Bevægelse ved et Forlangende, denne Gang af kunstnerisk Natur. C. Winslow havde, efter i et Par Aar forgjæves at have yttret sit levende Dunst derom, endelig den 3die Marts opnaaet at spille Hovedrollen i „Jøden,“ og hos Alle, men især Rahbek,

som havde sat Knudsen saa høit i den vakt Beundring ved sin skarpsindige Udhæven af flere fine Træk i Charakteren og den Sikkerhed, hvormed han, indtil den mindste Fingerbevægelse, klart, naturligt og solesfølsomt gennemførte sin originale Opfating. Otte Dage efter, da Winslow havde spillet Rollen anden Gang, jattes Directionen i Forbauselse ved fra Nyge at modtage Meddelelse om, „at det var en Trang for hans Hjerter at hellige sin Kunst Udførelsen af en Rolle, der baade som jodiss og som rørende horte til hans Fag, om det endog kun var som Doublant og for een Gang.“ Rahbek og Collin fandt, at Directionen umuligt kunde gaae ind paa at tillade den ene Kunstner at fortredige den anden, ved at udføre dem af hans Roller, hvori han af Publikum erkjendtes at have viist et uovertræffeligt Genie. Holstein paastod derimod, at naar en ældre saa høitstaaende Kunstner, som Nyge, enskede for en eneste Gang at spille en til hans Fag hørende Rolle, der var udført af en Anden, som, hvormegen Lykke han end gjorde deri, dog var den Yngre, hvem man havde favoriseret med den paa Mesterens Bekostning, saa burde denne have sit Ønske opfyldt; var desuden Winslow uovertræffelig, saa kunde det jo kun blive ham til stor Ære, naar Publikum fik at see at han endogsaa var det af en Nyge. Da Rahbek atter tog Ordet imod Nyges Forlangende, bemærkede Holstein, at han vidste, at Nyge, som i Anledning af sit sidste Andragende havde begyndt Underhandlinger med Hofburgtheatret i Wien, ikke endnu havde afbrudt dem og kunde vel være tilfjends at modtage et ham der tilbudt jordeclagtigt Engagement, dersom man endog i et saa ringe Ønske var ham imod. Collin, der havde sat igjennem, at Winslow havde faaet Rollen og gaae en Chicane imod sig

i at han nu skulde trænges ud af den, yttrede derpaa med megen Bitterhed, at her var Beviset for Rigtigheden af hans Forudsigelse om, at Ryge, ved sidst at blive føiet, kun vilde finde sig opmuntret til at bruge samme Trusel for at skaffe sig Opsyldelse af nye Forlangender, og at saa vist som at han (Collin) ikke kunde hindre Chefen i at ombesætte Roller, saa vist var det, at han snart skulde see at komme ud af en Direction, der saaledes glemte hvilket Tyrannie han havde revet den ud af, at den nu med Begjærighed søgte igjen at komme ind under det. Han gik og Holstein underrettede Regisiseuren om, at ved næste Forestilling af „Toden“ skulde Ryge spille Rollen. Udsaldet gav Winslow og Collin den fuldeste Opreisning; Ryge, der spottede over Winslows „Filegranarbejde,“ søgte Effect ved Mæsse og Værdighed, men Publikum, hos hvem desuden Sagen var i megen Omtale, som en Chicane imod Winslow, fandt den fine psychologiske Behandling mere interessent og modtog Ryges Fremstilling, som heller ikke havde den Frihed og Aandsfuldhed, der ellers udmærkede hans Spil, med megen Kulde.

Balletten var nu paa den Scene, som Galeotti ved den havde gjort berømt i Udlandet, sunket saa dybt, at den anglede efter Publikums Interesse med Dyr: Hovedpersonen i „Danina,“ en Pragt-Ballet i tre Acter, arrangeret af Larcher efter Paul Taglioni, var en Abe, hvis Hud blev forskrevet fra Stuttgart. Det Mærkværdigste ved denne med Dandje og Marcher udjirede Fjellebodspantomime var Lindpaintners ypperlige karakteristiske og melodiose-Musik og at den sildigere navnkundige Lucile Grahn, dengang 9 Aar gammel, som det af Aben reddede Barn, deri første Gang betraadte Scenen og strax vakte Opsigt i en pas de deux, som hun overraskende let og gratiøst dandsede med Mad. Bauer.

Directionen havde med megen Iver benyttet den kongelige Tilladelse til at underhandlede med August Bournonville, for, om muligt, ved ham at bringe Balletten ud af den usle Forfatning, hvori den kun var Theatret til Skam, men hidtil forgjæves. I Begyndelsen af Saisonnen, den 8de Septbr., gjorde den til Kongen en Indberetning, hvori det hed, at den havde indledet Underhandlinger med Bournonville, „som paa Grund af de fordeelagtige Vilkaar, hvorpaa han er anjat ved Operaen i Paris, saavel i selve Gagen, som han angiver at have, som i de Ferier, i hvilke han ved at besøge andre Lande kan have betydelige Indtægter, ikke, uden Løfte om overordentlige Indkomster, kan modtage Tilbud fra sit Fædreland.“ De Betingelser, han havde stillet for et Engagement paa 18 Aar vare: at erholde 1000 Rdlr. aarlig som første Solodandser; 300 Rdlr. for at arrangere Balletter, Entréer og desl.; 500 Rdlr. for at danne udvalgte Elever; 1000 Rdlr. som Hofdandjemester, og efter de 18 Aars Forløb en Pension af 800 Rdlr. „Hvad der taler for at indvilge disse af ham gjentagne usfravigelige Vilkaar,“ hed det endvidere i Indberetningen, „er den af Deres Maj. allernaadigst erkjendte Nødvendighed af, at der gribes kraftige Midler, for at skaffe den sunkne theatraliske Dandskunst Indest hos Publikum; at A. Bournonville, foruden at være en udmærket og i Paris agtet Dandser, er Indfødt og af mangesidig Dannelse; og at en duelig Udlænding ikke vilde kunne erholdes for Ringere. Paa den anden Side vil det neppe undgaaes, at en saadan Ansættelse just for en ung Mand, som for faa Aar siden her ved Theatret spillede en lidet betydelig Rolle, vil opvække adskillige Prætensioner og megen Misundelse, som kan være Theaterbestyrelsen ligegyldig for saavidt som den

ikke gaaer over i Uvillie og faaer Indflydelse paa Tjenesten; — ogsaa er det vist, at Dandsen, naar den igjen reiser sig, vil koste meget mere, end nu, til en større og bedre Garderobe, til Decorationer og fornemmelig til en Gagering for de unge Personer, som det lykkes Bournonville at bringe frem til duelige Kunstnere. Endelig bør heller ikke lades ubemærket, at uagtet man ingen Tvivl sætter til de Lovtaler, der nu ydes ham, er det dog meget usikkert, om han her i fulde 18 Aar vil med usorandret Flid og Held vedblive at dyrke sin Kunst og være det danske Theater gavnlig, hvorfor ogsaa et Tidrum af 10 Aar syntes mere passende. Ved denne Maanedes Udgang skal hans Engagement i Paris fornyes, og inden den Tid maatte Directionen svare ham." Directionens Grunde for Usskeligheden af Bournonvilles Ansættelse vare fuldkommen rigtige, og Indberetningens Tone viser, at man meget gjerne vilde, at Kongen skulde gaae ind derpaa; men for Frederik den Sjette, som havde troet, at en af Landets Børn, som for fire Aar siden kun havde været Elev i Theatrets Dandseskole, maatte være saa begjærlig efter at komme tilbage til sine Landsmænd og iblandt dem opnaae en anseet Stilling, at han blev at faae for langt bedre Kjob, syntes den forlangte Sum saa umaadelig stor, at han strax egenhændig resolverede: „Vi finde Dandsen Bournonvilles indmeldte Fordringer saa overdrevne, at Vi ikke ville, at Directionen videre skal indlade sig paa samme." Saaledes lod det til at Haabet om Ballettens Ophjælpelse ved Bournonville ganske var glippet.

Efter Saisonens Slutning gjorde et Selskab, bestaaende af Mad. Weytschall. Fr. Pätges, Nielsen og Foersom, i Forening med Violinisten Weytschall en Kunstreise til Christiania, hvor det, understøttet af det derværende Theaterpersonale,

med overordenligt Held gav en Række Forestillinger, tildeels af store og meget forskjelliges Stykker, som „Kabale og Kjærlighed,“ „Precioza,“ „Axel og Valborg,“ „Valerie“ og „Jægerbruden.“

Siden Aarhundredets Begyndelse indtil denne Saisons Slutning havde Skuepladsen i alt sit Bæsenlige undergaaet saa gjennemgribende Forandringer, at der i dette Tidsrum er ei alene en allerede affluttet mere mærkelig, end glædelig kunstnerisk Periode, men tillige en stærkt udviklet Begyndelse til en heldigere ny. For 28 Aar siden var der ikke en eneste dansk dramatisk Forfatter; nu havde Scenen et stort originalt Repertoire, poetisk herligt i Tragedien, allerede, ved Lune og Natur, af Betydning i Comedien og lovende det endnu Bedre baade i den og i Vaudevillen, som endog var en hos os ny Digtart, der i høi Grad befordrede Behandlingen af det nationalt Gienkommelige. Dengang var den fremmede Literatur i dens allerfletteste Natur Repertoirets Grundlag: i svulstigt profaiske Sørgepæl og carikerede Lystspæl, begge Arter gjennemtrukne af falsk Sentimentalitet og anlagte paa at blænde Mængden ved grov Theatereffect; nu var den fremmede Literatur det Underordnede og hvad der gaves af den viste almindeligen Smag og Sands for det Kunsttrigtige. Af Personalet dengang stode endnu kun Frydendahl, Lindgreen og Mad. Heger tilbage, men blot den Første var af Virksomhed i Repertoiret og lod føle, at der siden den Tid, da en ægte Comedie kunde besættes med ham Tavndygtige, maatte i artistisk Henseende være tabt meget; alligevel, endnu havde Scenen enkelte store Genier, adskillige Fortrinlige og et Par Begyndere, som gave mere end Forventning om en

glimrende Fremtid. Balletten havde lidt den mærkeligste Omskiftelse: ved Aarhundredets Begyndelse havde den været Theatrets Glæde; nu var den saa aldeles i Forfald, at den snart maatte enten ganske gaae ind, eller — som man mindst ventede, men hvad der skete i fuldeste Maade, — komme til Gjenfødelse i en ny interessant Skikkelse. — Alt var forandret; Meget havde den danske Skueplads mistet, men langt Mere var blevet givet den, og i flere Retninger viste sig Forbud om en Fremtid, hvori dramatisk Litteratur og Kunst vilde komme til sund og frodig Udvikling.

Registre til fjerde Deel.

I. Person-Register.

- Abildgaard, Jfr., Skuespillerinde. Side 394.
Abrahamsen, Jfr., Skuespillerinde. 684, 708.
Addner, Clarinetist. 801.
Alexandre og Kone, franske Skuespillere. 82, 104.
Alvensleben, tydsk Skuespiller. 332.
Andersen, Mad., (tidligere Jfr. Olsen). 421, 480, 506, 550, 554,
594, 693, 703, 713, 729, 755, 796, 844.
Andersen, Brødrene, Baldhornister. 369, —3., 744.
Andersen, H. G., dansk Digter. 865.
Anthon, Jfr., Garderobeforvarerke. 627, 666, (see Fru Nyge).
Arends, Skuespiller. 10, 28; — hans Enke. 11.
Arnesen, dansk dram. Forfatter. 841, 865.
Astrup, Jfr., Skuespillerinde. 19, 78, 86, 88, 104, 173, 264, 273,
325, 343, 419, 436, 499, 500, 547, 567, 615, 689, 712.
Auber, dram. Componist. 798, 845.
Baggesen, dansk Digter og Theaterdirecteur. 33, 44, 293, 339, 344,
351, 360—364, 384, 422, 460—465, 570, 579, 589—592,
800, 804.
Bang, B., dansk dram. Forfatter. 172, 178, 328, 344, 379, 436,
451, 477, 493, 723, 822.
Barth, Oboist. 719, 857.
Bastøe, Jfr., Skuespillerinde. 126.
Bauer, Skuespiller. 266, 320, 505, 542, 558, 577, 595, 610, 713,
807.
Bauer, Mad., (tidligere Jfr. Wenke). 851, 880.
Bautain, Dandser. 34, 65.
Bach, Jfr., Skuespillerinde. 14, 28.
Becker, Mad., Sangerinde. 398, 399, 433.
Beer, J., Violinist. 264, 659.
Bender, to Brødre, Clarinetister. 79.

- Berg, Jfr., Skuespillerinde. 367, 391.
 Berg, svensk Sanger. 802.
 Berckenbusch, Fløitenist, 806.
 Bernard, fransk Skuespiller. 82, 105.
 Berton, dram. Componist. 39, 638.
 Beyer, Jfr., Skuespillerinde. 747, 769.
 Bianchi, ital. Sanger. 10, 44.
 Bianchi, Mad., ital. Sangerinde. 800, 802.
 Bjørn, Mad., Dandsferinde. 13, 58.
 Bjørn, Secretair. 76, 427.
 Blicher, Steen Steensen, dansk Digter. 795.
 Bonjour, G., fransk dram. Forfatter. 871.
 Borgman, Søstrene, Violinistinder. 662.
 Bouilly, fransk dram. Forfatter. 35, 41, 89, 117, 387.
 Bourgoyne, engelsk dram. Forfatter. 636.
 Bournonville, Antoine, Dandsfer. 44, 48, 55, 56, 159, 161, 210, 228, 329, 416, 437; — Dandsfeditteur. 468, 517, 616, 687, 712.
 Bournonville, Jfr., Pianistinde. 329.
 Bournonville, August, Dandsfer. 413, 501, 616, 714, 851—853, 881.
 Boye, G., dansk dram. Forfatter. 606, 613, 672, 695, 729, 752, 761, 795, 796, 810, 843.
 Boyeldieu, dram. Componist. 53, 248, 337, 610, 638, 675, 820, 872.
 Braase, Violinist, og Jfr. Braase, Pianistinde. 685.
 Braun, dram. Componist. 327, 347.
 Braun, Cathinka, tvdsk Sangerinde. 622.
 Brenøe, Jfr., Skuespillerinde. 620, 653—655, 679, 704, 714, 715, (see Mad. Verichall).
 Browne, engelsk dram. Forfatter. 85.
 Bruni, dram. Componist. 39.
 Bruun, Carl, Skuespiller. 111, 126, 191, 213, 218, 246, 249, 250, 266, 318, 330, 350, 356, 369, 390, 396.
 Bruun, N. L., Theateroversætter og dram. Forfatter. 18, 20, 89, 191, 202, 213—217, 226, 242, 249, 348, 359, 361, 372, 380—383, 412, 473, 501, 511, 607, 611, 689.
 Bruun, L. G., dramatisk Forfatter. 753.
 Bultos, fransk Skuespiller. 105.
 Burmann, Jfr., Debutantinde. 61, 70.
 Busch, Jfr., Skuespillerinde. 99, 102, 129, 246, 265, 269, 319.
 Buschmann, Opfinder af Terpodion. 571.
 Bülow, General. 492.
 Bülow, Fru, Generalinde. 766.

- Bürow, Tenorsanger og Guitarist. 722, 745.
 Bärmann, Clarinetist. 832.
 Caignez, fransk dram. Forfatter. 500.
 Calais, fransk Skuespiller. 74.
 Calderon, spansk dram. Digter. 116.
 Calmus, Violoncellist. 15.
 Carrey og Kone (tidligere Dlle. St. Clair). 717.
 Casorti, Vinelandserdirecteur. 10—15, 30, 31.
 Catalani, Mad, ital. Sangerinde. 829, 830, 831, 832, 847, 848.
 Cenni, Dlle., ital. Sangerinde 16.
 Cetti, Skuespiller. 347, 390, 472—474, 477, 505, 558, 577, 595,
 605, 610, 611, 613, 634, 639, 641, 675, 679, 704, 713,
 718, 739, 759, 781, 820, 845.
 Charini, Kunstbøder. 105.
 Cherubini, dram. Componist. 38, 422, 797.
 Christian VII, Konge af Danmark. 3—5, 132.
 Christian, Prinds af Danmark. 597.
 Christophersen, Skolelærer. 281.
 Clauren (pseud.; hans rette Navn: C. Heun), tydsk dram. Forfatter.
 674, 754.
 Clausen, Skuespiller og Regisſeur. 4, 41, 222, 227, 232, 234, 241,
 246, 341, 398, 427, 445, 493, 541, 568, 593, 713, 714,
 833, 856.
 Clausen, Mad., Skuespillerinde. 32, 63, 146, 266, 306, 359, 368,
 439, 445, 479, 521, 549, 553, 607, 713, 714, 833, 876.
 Clausen, Sophie, Skuespillerinde. 234, 324, 355, (ſee Mad. Peulſen).
 Clausen, Pauline, Skuespillerinde. 747, 768.
 Clemensen, Mad., Debutantinde 719.
 Cocchi, Theatermaler. 483, 508, 526, 579.
 Gold, Conferentsraad. 461.
 Collin, Statsraad, Theaterdirecteur. 620, 630—633, 664—672, 690,
 726—728, 731, 734, 756, 766—768, 781, 783, 785, 788,
 790—792, 814, 834, 868, 875, 877—880.
 Collot d'Herbois, fransk dram. Forfatter. 117.
 Colman den Yngre, engelsk dram. Forfatter. 245.
 Colman den Elde. 417.
 Copello, Tenorist. 717.
 Courländer, Grosſerer. 590, 592.
 Cumberland, engelsk dram. Forfatter. 337.
 Dahlén, Dandsſer. 80, 327, 417, 438, 643, 712.
 Dahlén, Mad., Skuespillerinde. 199, 248, 279, 319, 329, 369, 393,
 560, 580, 603, 713, 714, 806, 826.
 d'Alayrac, dram. Componist. 21, 38, 53, 69, 90, 118, 209, 317.

- Dam, Mad, Violinist. 46.
 David, Violinist, og Olle. David, Pianistinde. 746, 747.
 Delavigne, Casimir, fransk dram Forfatter. 701.
 Dellamaria, dram. Componist. 22.
 Despoir, Mad. fransk Skuespillerinde. 67, 73.
 Detroit. Pianist. 109.
 Devrient, Ludwig, tdtst Skuespiller. 731, 732.
 Drouet, Fløitenist. 660.
 Duclos, fransk Skuespiller. 66, 73.
 Due, Skuespiller. 148, 327, 450, 481, 540, 556, 712, 860, 876.
 Dulon, Fløitenist. 109.
 Dungselt, Grosferer. 105.
 Duparav, fransk Skuespiller. 332, 366.
 Dupaty, fransk dram. Forfatter. 103, 178.
 Du Puy, Skuespiller, Concertmester og dram. Componist. 14, 23, 33,
 35, 39, 49, 53, 54, 72, 89, 110, 119—121, 131, 140—
 143, 703.
 Durand, fransk Skuespiller. 332, 366.
 Duval, fransk dram Forfatter. 67, 151.
 Ebner, Anton og Carl, Violinister. 779, 805.
 Eggholm, Skuespiller. 15, 28.
 Egenholm, Skuespiller. 14, 27, 143, 193, 234, 248, 268, 290, 366,
 438, 516, 540, 558, 670, 713, 781, 792.
 Eilergsen, dram. Glev. 554.
 Eifen, Mad. (tidligere Jfr. Flindt). 714, 733, 734, 845.
 Elovis og to Døttre, Harpespillere. 659, 662.
 Elsberg, Skuespiller. 15, 28, 31.
 Etienne, fransk dram. Forfatter. 118.
 Ewald, dansk Digter. 103.
 Eyre, engelsk dram. Forfatter. 636.
 Fabritius de Lengnagel, Pianist. 776.
 Falck, Jfr., Skuespillerinde. 249, 395.
 Falsen, dansk dram. Forfatter. 21, 39, 133.
 Feretti, Syngemester. 15, 25.
 Ficker, Brødrene, Oboist og Fløitenist. 81.
 Fioravanti, dram. Componist. 872.
 Fischer, tdtst Sanger. 477, 507.
 Flindt, Jfr., Skuespillerinde. 620, 655, (see Mad. Eifen).
 Foersom, Peter, Skuespiller. 19, 57, 80, 86, 104, 115, 135, 138,
 154, 174, 188, 194, 199, 205, 207, 227, 262, 269, 273,
 276, 277, 278, 293, 294, 328, 340, 372, 385, 419, 428,
 437, 438, 449, 470—472, 478, 498.
 Foersom, Mad., Skuespillerinde. 395, 472, 478, 554, 555, 606.

- Foerfom, Christen, Skuespiller. 659, 680—682, 781, 786, 807, 837, 846, 865, 882.
 Foght, Bratskift. 263.
 Fonseca, G., Jfr., Skuespillerinde. 827.
 Fonseca, J., Jfr., Skuespillerinde. 829, 849.
 Fourés, fransk Skuespiller. 50, 66, 73, 82.
 Fourés, Mad., fransk Skuespillerinde. 50, 66, 72—75, 82, 105.
 Franck, indst Skuespildirecteur. 331, 365.
 Frederik, Arveprinds. 6, 78.
 Frederik VI; — som Kronprinds. 5, 16, 118; — som Konge. 165, 492, 630, 648, 693, 726, 757, 851, 877, 878, 882.
 Frøndendah, Skuespiller. 21, 22, 32, 34, 39, 42, 52, 53, 72, 76, 85, 91, 105, 117, 118, 136, 151, 157, 159, 178, 193, 200, 205, 206, 208, 229, 232, 243, 314, 340, 350, 359, 370, 408, 418, 421, 422, 423, 427, 428. — Instrueteur. 429—431, 436, 466, 506, 612, 515, 531, 553, 558, 575, 579, 602, 607, 613, 635, 637, 641, 668, 673, 674, 675, 697, 704, 705—707, 712, 714, 715, 755, 767, 778, 781, 807, 809, 821, 823, 836, 839, 841, 871, 872, 883.
 Frøndendah, Mad., Skuespillerinde. 21, 35, 36, 48, 87, 107, 121, 147, 265, 319, 326, 397, 478, 550, 620, 645.
 Frøhlich, Josephine, Sangerinde. 721, 748.
 Fulgence, fransk dram. Forfatter. 701, 734.
 Funck, Poul, Dandsfer. 561, 570, 642, 714, 851, 852.
 Funck, Jfr., Skuespillerinde. 45, 55, 75, 91, 269, 314, 319.
 Funck, Frederik, Violoncellist. 328, 745, 776, 803.
 Funck, Peter, Concertmester. 440, 831.
 Fürstenau og Søn, Klostenister. 64; — den Yngre. 688.
 Førster, Musiklærer. 33.
 Førster, Laura, Pianistinde. 229.
 Gabrie, Dandsfer. 569, 570, 597.
 Galeotti, Balletmester. 42, 46, 55, 88, 97, 149, 160, 190, 209, 225, 240, 252, 325, 368, 398, 414—416, 437, 468, 569.
 Galeotti, Jfr., Debutantinde. 440, 482.
 Garelli, ital. Sanger. 30.
 Gaveaux, dram. Componist. 39.
 Gehring, Violinist. 717, 718.
 Gerbini, Dlle., Violinistinde. 231.
 Gerstræcker, indst Sanger. 441, 475, 663.
 Gjeding, Mad., Skuespillerinde. 15, 28.
 Gjelftrup, Skuespiller. 31, 47, 58.
 Gigel, Dandsfer. 29, 44.
 Ginetti, Mad., Dandsferinde. 441, 474.

- Giornowichy, Violinist. 30.
 Giron, tydsk Skuespiller. 332, 365.
 Goldfette, Stykledandsjer. 399.
 Goldoni, italiensk dram. Forfatter. 344, 637.
 Grahm, Lucile, Dandsjerinde. 860, 880.
 Gregori, Olle, ital. Sangerinde. 572.
 Grétry, dram. Componist. 90.
 Grünberg, Fløitenist. 853.
 Gugel og Son, Baldhornister. 661.
 Guldberg, F. H., dansk dram. Forfatter. 286, 344, 480, 502.
 Gustav den Tredie, Konge af Sverrig, som dram. Forfatter. 506.
 Güntelberg, dansk dram. Forfatter. 758.
 Gynther, Maskinemejer. 751.
 Gyroweß, dram. Componist. 453.
 Gärtner, Guitarist. 601.
 Göpel, Harmonicaspiller. 109.
 Görhe, tydsk Digter. 178.
 Haack, Skuespiller. 99, 102, 194, 212, 213, 218, 249, 277, 279,
 326, 340, 354, 366, 419, 420, 439, 449, 493, 497, 499,
 505, 539, 553, 554, 558, 591, 609, 619, 336 643.
 Hald, P. T., dansk dram. Forfatter. 841, 865.
 Hansen, Laura, Pianistinde. 33.
 Haskerl, Contrabasist. 145.
 Hafs, Skuespiller. 164, 396, 554, 605, 638, 672, 713, 715.
 Hauch, Overhofmarskal, Theaterchef. 11, 17, 23, 44, 50, 57—59, 68,
 85, 95, 97, 140—143, 165—167, 170, 195, 203, 204, 213
 —223, 231—234.
 Hauch, G., dansk Digter. 861.
 Hauser, Sædskendene. 858.
 Hauteroche, fransk dram. Forfatter. 348.
 Hedeberg, Jfr., Skuespillerinde. 372, 548, 554.
 Heger, Skuespiller. 135, 138, 187, 194, 199, 201, 205, 272, 279,
 291, 329, 371, 440, 469.
 Heger, Mad., Skuespillerinde. 33, 86, 135, 138, 187, 194, 205, 246,
 268, 272, 329, 418, 421, 440, 449, 495, 518, 547, 569,
 575, 588, 609, 713, 715, 883.
 Heger, Jfr., Skuespillerinde. 829, 850.
 Heger, H. G., Debutant. 858, 875.
 Heiberg, P. A., dansk dram. Forfatter. 506.
 Heiberg, J. L., dansk Digter. 569, 588, 733, 781—794, 807, 814
 —817, 821, 824, 846, 865; — Theaterdigter og Theater-
 oversætter. 863.
 Heinsvig, Skuespiller. 372, 540, 553, 662, 663, 680.

- Hennings, Hornist. 441.
 Henriksen, Slagtermester. 564, 812.
 Herg, Skuespiller. 29, 44.
 Herg, Henrik, dansk Digter. 808, 835—837, 840, 865.
 Hesse og Rone, tydske Skuespillere. 483, 507.
 Himmel, dram. Componist. 387.
 Hjort, P., stud. theol. 461—463, 589.
 Holbein, tydske Skuespiller. 399, 433.
 Holberg, dansk Digter. 236, 423.
 Holm, Skuespiller. 320, 542, 558, 713, 759, 870.
 Holm, Jfr., Skuespillerinde. 323, 347, 354, 390.
 Holst, Skuespiller. 855, 872.
 Holstein, Kammerherre, Chef for Livjægercorpset. 141; — Theaterchef.
 223, 231—235, 237, 239—241, 252—255, 257, 261, 277,
 299, 310, 312, 314, 319, 333, 346, 375, 384, 385, 388,
 390, 408, 411—413, 426, 446, 451, 455, 473, 487—489,
 491, 492, 509, 516, 519, 521, 526, 537, 546, 557, 563,
 578, 580, 581, 583, 584—586, 590, 593, 612, 629, 630,
 648, 667, 669—671, 677, 678, 695, 724—728, 731, 734,
 755—757, 760, 766—768, 782, 791, 815, 851, 868, 875,
 877—880.
 Holten, G. v., dansk dram. Forfatter. 673.
 Horn, dansk dram. Forfatter. 146, 152.
 Houwald, tydske dram. Forfatter. 674.
 Hvid, Skuespiller. 858, 873.
 Hvidberg, Politiedirecteur. 427, 592, 612.
 Hyllested, Debutant. 746, 766—768.
 Händel=Schüss, Mad. (see Schüss).
 Høst, J. K., dansk Videnskabsmand, 358, 360.
 Jansen, Mad., Dandsferinde. 320, 373, 475, 561, 604, 714.
 Jansen, Skuespiller. 367, 391.
 Jiffland, tydske dram. Forfatter. 51, 68, 84.
 Jngemann, dansk Digter. 373, 377, 395, 418, 633.
 Jolivet, Mad., fransk Sangerinde. 267.
 Jordhøi, Skuespiller. 102, 324, 554.
 Jfourard, dram. Componist. 69, 313, 350, 504, 577, 638.
 Jünger, tydske dram. Forfatter. 85.
 Jørgensen, Jfr., Skuespillerinde. 397, 398, 406, 413, 428, 450,
 493, 506, 548, 553, 586, 594, 609, 714, 781, 792, 807,
 824.
 Kaas, Justitsminister. 387.
 Kabell, Skuespiller. 228, 252.
 Rainz, Dlle., tydske Skuespillerinde. 801, 803.

- Keck, Jfr., Skuespillerinde. 856, 876.
 Kenner, Contrabasist. 77.
 Kenner, Fagotist. 394.
 Kierulj, Prof., Theaterdirecteur. 57, 68, 85, 114, 116, 142, 165, 183, 221.
 Kirchheiner, Skuespiller. 713, 716, 740—742, 797, 820, 830, 846.
 Kitler, Pianist. 326.
 Kleist, tydsk dram. Forfatter. 578, 844.
 Knopp, Violoncellist. 806.
 Knub, Bødkermester. 178, 563.
 Knudsen, Skuespiller. 13, 19, 20, 27, 36, 54, 76, 79, 91, 105, 121, 150, 151, 159, 191, 199, 209, 226, 228, 229, 240, 244, 248, 252, 267, 268, 271, 291, 327, 328, 359, 360, 369, 393, 394, 396, 398; — hans Enke. 398; — 400—403; — hans Enke. 435, 477, 566, 602.
 Kobler, Dandsfamilie. 827, 851.
 Korn, tydsk Declamater. 801.
 Kogebue, tydsk dram. Forfatter. 19, 40, 51, 67, 86, 116, 139, 151, 191, 208, 246, 249, 333, 344, 387, 420, 450, 465, 497, 674, 708.
 Kragh, Skuespiller. 856, 873.
 Kreßner, Fleitenist. 800, 802, 823.
 Kreuzer, Couratin, dram. Componist. 739.
 Kreger, Medeløbe, dram. Componist. 387, 506.
 Kruse, Skuespiller. 20, 21, 75, 91, 117, 121, 132, 145, 156, 205, 209, 246, 274, 277, 314, 317, 350, 355, 374, 375, 422, 428, 499, 505, 540, 553, 558, 572, 591, 596, 610, 622, 645.
 Kruse, L., dram. Forfatter. 52, 109, 114, 118, 133, 152, 169, 264, 329, 444, 491, 567, 574—577, 580—587, 593, 608, 612, 624, 633, 639, 794.
 Kuhlau, dram. Componist. 199, 226, 333, 351—354, 461, 463, 611, 614, 758, 796, 842.
 Kummer, Fagotist, og Søn, Pianist. 859
 Kunzen, Capelmester og dram. Componist. 14, 22, 34, 53, 69, 88, 115, 118—121, 142, 143, 152, 176, 190, 214, 253, 298, 318, 319, 324, 343, 408, 427, 438, 468, 500.
 Kunzen, Frue, Sangerinde. 79, 571.
 Körner, tydsk dram. Forfatter. 575.
 Lacoppidan, Apotheker. 285.
 Lange, Mad., Skuespillerinde. 42, 109, 112, 117, 128, (see Mad. Spindler).
 Lange, Jfr., Skuespillerinde. 808, 825.

- Lange, J. G., dansk dram. Forfatter. 862.
 Larcher, Dandsler. 561, 714, 775, 851, 852, 880.
 Lauerwald, Jfr., Dantserinde. 66, 71, 217.
 Laurent, Balletcompesiteur. 22, 252.
 La Valette, fransk Skuespiller. 74.
 Ledet og Kone, Dantsere. 569, 570, 597.
 Ledøe, Skuespillerlev. 555.
 Lemming, Guitarist og Violinist. 480, 605, 775.
 Liebe, Skuespiller. 149, 163, 172, 326, 340, 366, 480, 495, 541,
 553, 555, 576, 600, 604, 668, 713, 746, 807; — tillige
 Regisseur. 834, 844, 864.
 Liebe, Mad. (tidligere Jfr. Sølvør). 228, 248, 317, 350, 366, 387,
 390, 396, 505, 506, 548, 549, 553, 554, 560, 577, 713,
 735, 781, 792, 807, 824, 841, 846, 867, 872.
 Liebenberg, Præst. 405.
 Lindgreen, Skuespiller. 21, 40, 41, 148, 189, 206, 232, 246, 267,
 274, 279, 340, 359, 397, 423, 428, 465, 466, 479, 512,
 515, 535—537, 553, 554, 585, 636, 642, 675, 697, 712,
 714, 735, 771, 837, 883.
 Lindpaintner, Balletmusik-Componist. 880.
 Lithander, Søstrene, svenske Sangerinder. 622.
 Longhi-Moeser, Mad., Harpespillerinde. 854, 852.
 Lund, Skuespiller. 103, 124, 369, 421, 554, 713.
 Lustre, Kunstbereder. 185.
 Lüders, Pianist. 828.
 Löffler, Jfr., Skuespillerinde. 374, 390, 508, 560, 577, 590, 613,
 629, 640, 675, 704, 714, 715.
 Madua Samme, indiansk Equilibrist. 781.
 Mainvielle, Mad., fransk Sangerinde. 323.
 Mannerup, Jfr., Skuespillerinde. 229, 259, 396.
 Manni, ital. Sanger. 128.
 Marsollier, fransk dram. Forfatter. 54.
 Martelly, fransk dram. Forfatter. 84.
 Mayr, Simon, dram. Componist. 675.
 Mchul, dram. Componist. 53, 90, 117, 452, 872.
 Metastasio, italiensk dram. Forfatter. 704.
 Meyerbeer, dram. Componist. 275.
 Martene og Kone, ital. Sangere. 31.
 Milen, Mad., fransk Skuespillerinde. 332, 366.
 Mohr, Violinist. 803.
 Molière, fransk dram. Digter. 123.
 Montebello, ital. Sanger. 14.

- Morton, engelsk dram. Forfatter. 206.
 Mozart, dram. Componist. 57, 118, 640, 704, 797.
 Mozart, W. A., Pianist. 600.
 Müllner, tydsk dram. Forfatter. 466.
 Møller, C. F., dansk dram. Forfatter. 69.
 Møller, Jens, dansk Videnskabsmand. 167.
 Møller, N., Sjr., Dandsferinde. 720.
 Nielsen, Skuespiller. 616, 646—653, 672, 695, 697, 713, 723, 730,
 733, 734, 739, 752, 762, 764, 777, 781, 786, 795, 796,
 807, 811, 822, 829, 834, 844, 845, 862, 863, 867, 870,
 882.
 Nielsen, Mad. (tidligere Mad. Mind). 679.
 Nielsen, Sjr., Skuespillerinde. 230, 260, 554.
 Nielsen, Maffinemester. 751.
 Nielsen, Sjr., dram. Glev. 773, 799.
 Niemezek, Harpenist. 45.
 Nissen, Sjr., Skuespillerinde. 567, 596, 714.
 Olsen, Skuespiller. 279, 328, 356, 372.
 Olsen, G. H., Statsraad, Theaterdirecteur. 223, 235—239, 277, 289,
 310, 314, 363, 376, 385, 412, 457, 459, 489, 491, 511,
 671, 766, 783, 784, 791, 814, 859.
 Olsen, Sjr., Skuespillerinde. 99, 100, 124, 130, 194, 212, 264, 279
 (see Mad. Andersen).
 Olsen, Sjr., Debutantinde. 618, 656.
 Oluksen, dansk dram. Forfatter. 51, 362, 491, 806.
 Onslow, dram. Componist. 872.
 Overfou, Skuespiller og dram. Forfatter. 621, 656, 713, 811, 836,
 839, 840, 863.
 Paer, dram. Componist. 612, 639.
 Pæsen, Pianist. 617.
 Patrick Peale (see Seckendorff).
 Perrour, fransk Skuespiller. 105.
 Persch, Sjr, Glev ved Theatret. 79.
 Petersen, Mad., Skuespillerinde. 548.
 Petersen, Peter, Dandsfer. 714.
 Petersen, Clarinetist. 687.
 Petoletti, Brodrene, Violinister og Guitarister. 802, 828.
 Pfeiffer, Dlle., Dandsferinde. 480, 481, 508, 565, 597.
 Pihster, Skuespiller. 572, 596, 748, 771, 875.
 Piantanida, italiensk Sanger. 326, 329.
 Picard, fransk dram. Forfatter. 41.
 Pigault-Lebrun, fransk dram. Forfatter. 67.

- Pio, Skuespiller og Dandser. 23, 202, 216.
- Pohlmann, Ole., tydsk Skuespillerinde. 748, 749, 764, 806, 807, 823, 871.
- Poulsen, Dandser. 64, 371, 395, 603, 712.
- Poulsen, P., Skuespiller. 713.
- Poulsen, Mad., (tidligere Sfr. Clausen). 714.
- Poulsen, A., Sfr., Dandserinde. 714.
- Pram, dansk dram. Forfatter. 95, 129, 152, 184, 279, 362, 405, 506, 659.
- Preumayer, tre Brødre, Fagotister. 79, 108.
- Price, Linedandsferdirecteur. 30, 31, 76, 105.
- Pringslau, F. C., den Ældre, Justitsraad, Comptoirchef, Hovedkassjerer og Bogholder. 203, 751.
- Pringslau, Frederik Christian, den yngre, Comptoirchef, Hovedkassjerer og Bogholder. 751.
- Proft, Recensent. 573, 768, 814, 816.
- Puggaard, Cherist. 189.
- Pätges, Sfr., Skuespillerinde. 689, 708, 720, 789—793, 807, 821, 824, 863, 867, 882.
- Pätges, Skuespiller. 855, 874.
- Rahbek, Prof., dansk dram. Forfatter. 57, 73, 91, 95, 97, 100, 103, 121—126, 136, 138, 139; — Theaterdirecteur. 149, 161—63, 166—170, 187, 191, 194, 212, 218—222, 233, 237, 238, 244, 251, 258, 276, 277, 279, 310, 315, 320, 329, 332, 338—341, 344, 346, 361, 376, 421, 423—427, 457, 459, 488—491, 510, 519, 554, 556, 585, 586, 611, 628, 670, 691—695, 699, 723—728, 731, 734, 753, 760, 766—768, 782—784, 790, 796, 814—818, 866, 868—870.
- Rahlf, Theaterlæge. 310.
- Rauch, Capelmusikus. 441.
- Raupach, tysk dram. Forfatter. 868, 870.
- Renner, Marie, tysk Skuespillerinde. 399, 433.
- Reynolds, engelsk dram. Forfatter. 606.
- Rind, Skuespiller. 13, 25—27, 276, 290, 350, 359, 366, 372, 450, 479, 504, 537—539, 553, 554, 558, 559, 576, 577, 590, 595, 621, 644.
- Rind, Mad., (tidligere Sfr. Walter). 454, 505, 560, 570, 577, 579, 590, 611, 641, 714, (see Mad. Nielsen).
- Roats, Linedandsserens, Gufe. 807.
- Robbas, Mad., Linedandsferinde. 105.
- Romberg, Bernhard, Violoncellist. 48, 49, 619, 739, 802, 805.
- Romberg, A., Violinist. 605.
- Rongsted, Skuespiller. 329, 540, 553, 687, 709.

- Rongsted, jun., Skuespiller. 709, 713.
- Rongsted, Mad., Skuespillerinde. 61, 62, 70, 360, 550, 553, 569, 713.
- Rosenkilde, Jr., Skuespillerinde. 79, 104
- Rosenkilde, Skuespiller og dram. Forfatter. 397, 410—413. 453, 454—456, 559, 577, 578, 591, 595, 607, 611, 641, 675, 679, 697—699, 713, 715, 746, 755, 781, 793, 794, 807, 809, 816, 818, 819, 821, 824, 837—839, 841, 844, 856, 871.
- Rosing, Skuespiller og Instructeur. 12, 21, 30, 36, 40, 42, 54, 87, 96, 131, 135, 136, 240, 258, 264, 393, 413, 478, 565, 596.
- Rosing, Mad., Skuespillerinde. 52, 78, 174, 194, 209, 230, 325, 338, 420, 421, 423, 436, 547, 567, 604, 713, 718, 719, 742.
- Rosing, Jr., Skuespillerinde. 29, 43, 118, 135, 151, 175, 184, 226, 260.
- Rossini, dram. Componist. 639, 704, 739, 797, 846.
- Rosted, Skuespiller. 853, 875.
- Rudersdorff, Violinist. 744.
- Ryge, Statsraad. 281—286.
- Ryge, Skuespiller. 268, 280—311, 337, 338, 340, 342, 373, 375, 378, 396, 419, 428, 431; — tilfide Tilsynsmand ved Defonomen, 432, 443, 448, 450, 452, 466, 467, 493, 497, 498, 500, 504, 508, 513 — Defonomie-Inspecteur — 529, 532—535, 553, 554, 558, 569, 574—594, 596, 599, 604, 607, 609—611, 615, 625—629, 632, 633, 635, 636, 638, 648, 649, 664—673, 682, 696, 703, 705—707, 713, 714, 723—729, 752, 755—758, 764, 781, 786, 789, 794, 807, 812, 822, 823, 835, 837, 843, 845, 862, 863, 864, 866, 867, 870, 873, 877—880.
- Ryge, Frue, (tidligere Jr. Anthon). 877.
- Röpke, med Skuespiller. 330, 331, 332, 364, 484.
- Saabye, Skuespiller. 20, 26, 40, 108, 159, 175, 188, 193; — hans Gjesterladte. 202.
- Saint Brice Dvagliarini, Sanger. 775.
- Saint Clair, Dlle., Dandsjerinde. 617, 642, (see Mad. Carren).
- Sameø, Oberst, Kammerherre, Theaterdirecteur. 87, 149, 165, 166.
- Sander, dansk dram. Forfatter. 34. 83, 152, 155, 186, 572.
- Sannes, Jr., Skuespillerinde. 373, 548, 554.
- Schalck, Basethornblæser. 684.
- Shall, Concertmester, dram. Componist. 14, 20, 23, 52, 57, 62, 161,

- 198, 210, 267, 317, 397, 412, 416, 427, 468, 481, 598,
662, 740, 847, 848.
- Schall, Mad., Dandsferinde. 33, 42, 56, 161, 200, 210, 370, 416,
440, 561, 568, 714, 826.
- Schalz, Jr., Skuespillerinde. 658, 682, (see Mad. Winslow).
- Scharff, Magdalene, Violinistinde. 150, 230.
- Schiern, Skuespiller. 102, 154.
- Schiller, tydsk Digter. 277, 449, 492, 594. 636, 706.
- Schmidt, Christiane, Skuespillerinde. 58.
- Schmidt, F. L., tydsk dram. Forfatter. 637, 702.
- Schneider, Capitain, Inspecteur ved Theatret. 170, 432.
- Schneider, Dandsfer. 480, 481, 508, 565, 597.
- Schou, Skuespiller. 718.
- Schouw, Mad., Gwalds Værtinde. 223.
- Schoulz, Frøken, tydsk Sangerinde. 859.
- Schulenburg, Greve, Commandant i Kjøbenhavn. 464, 592.
- Schulz, dram. Componist. 595.
- Schuncke, Valdhornist. 688.
- Schwarz, Skuespiller og Instructeur. 27, 42, 60, 62, 68, 75, 91,
104, 105, 130, 156, 176, 192, 220, 240, 264, 266, 267,
327, 360, 368, 372, 395, 429, 437, 467, 485.
- Schwarzen, Skuespiller. 800, 807, 825.
- Schwencke, Musikdirecteur i Hamborg. 351.
- Schütz og Kone (Mad. Händel-Schütz), tydste Skuespillere. 265, 266,
267, 321.
- Schönberg, Skuespiller. 45, 54, 75, 112, 127; — Overkrigscommis-
sair. 491.
- Scribe, fransk dram. Forfatter. 700, 735, 871.
- Sekendorff, Baron, kaldet Patrick Peale, Mimiker. 201, 202, 211.
- Seemann, Skuespiller. 777, 798.
- Selstrup, Debutant. 748, 772.
- Sessi, Mad., italiensk Sangerinde. 482, 507.
- Sevelin, Mad., svensk Skuespillerinde. 572.
- Seydler, Fløitenist. 265.
- Seydler, Violinist. 30.
- Shakespeare, engelsk Digter. 57, 276, 448, 497, 843, 866.
- Siboni, ital. Sanger, dansk Sangdirecteur. 568, 597, 604, 611—613,
629, 638—641, 678, 740, 769, 798, 847—849, 872.
- Siebert, tydsk Sanger. 749.
- Simonetti, ital. Sanger. 14.
- Simonsen, Skuespiller. 102.
- Simonsen, G. og N. Violinister. 226, 392, 857.
- Sframstad, Violinist 744.

- Smirh, Skuespiller. 616, 656, 707, 778, 779.
- Spindler, Mad., (tidligere Mad. Lange) 262, 319, 347, 354, 371, 380, 384, 388, 428, 506, 520, 548, 553, 554, 571, 575, 594, 607, 705, 706, 713, 747, 808, 859, 876.
- Spindler, Debutant. 832.
- Spontini, dram. Componist. 820.
- Sporon, Frosen. 280.
- Staal Hagen, Großerer. 203.
- Stage, Skuespiller. 393, 407—409, 421, 450, 484, 540, 553, 576, 586, 587, 600, 605, 636, 638, 668, 670, 675, 696, 707, 713, 729, 735, 765, 767, 787, 807, 822, 832; — tillige Regisfeur. 834, 841, 864, 871.
- Steenberg, svensk Sanger. 10.
- Steibelt, dram. Componist. 88.
- Stümer, tysk Sanger. 780.
- Sveborg, Debutant. 30, 44.
- Solter, Jfr., Skuespillerinde. 14, 25, 53, 75, 209, (see Mad. Liebe)
- Sorost, dansk dram. Forfatter. 672, 752, 835.
- Taglioni, Filippo, Dandser. 565, 597.
- Taglioni, Paul, Balletmester. 880.
- Tarbesse, Jfr., Dantsjerinde. 44, 144.
- Tarchy, dram. Componist. 89.
- Thaarup, dansk dram. Forfatter. 22, 362, 572, 595, 622.
- Théaulon, fransk dram. Forfatter. 610.
- Théodore, fransk Skuespiller. 67, 74.
- Thiele, dansk dram. Forfatter. 609.
- Thiemroth, Concertmester, Violinist. 64, 201, 437, 687.
- Thomsen, Jfr., Skuespillerinde. 99, 101, 130, 209, 249 (see Mad. Zinck).
- Thortsen, Dramaturg. 125, 313, 657.
- Thrane, Frue. 247.
- Tode, dansk dram. Forfatter. 80.
- Tosoroni, Baldhornist. 689.
- Töpler, Guitarist. 808.
- Vogel, Flöitenist. 48.
- Voß, Julius v., tysk dram. Forfatter. 428.
- Wachtelbrenner, Clarinetist. 396.
- Wadikjær, Jfr., Debutantinde. 722.
- Wajllard, fransk dram. Forfatter. 701, 734.
- Wallich, Theatermaler. 358, 525, 579, 588, 704.
- Walter, Jfr., tysk Skuespillerinde. 332, 365; — dansk Skuespillerinde. 392, 404, 413, 422, 450, 452, (see Mad. Kind).
- Walterßdorff, Kammerherre, Theaterchef. 11, 16, 22.

- Warnstedt, Kammerherre. 9, 91—95, 346.
 Weber, Carl Maria, dram. Componist. 617, 678, 703, 739.
 Weber, B. A., dram. Componist. 450.
 Weigl, dram. Componist. 386, 678.
 Weissenthurn, Frue, tydsk dram. Forfatterinde. 607, 674, 703, 735.
 Weltheim, musikalsk Kunstnerfamilie. 201, 211, 229, 267, 268; —
 Sfrne. 269, 320.
 Werlauff, dansk Videnskabsmand. 424.
 Werligh, Debutant. 687, 708.
 Wernicke, Sfr., Pianistinde. 176, 177, 720.
 Werning, Sfr., Dandsferinde. 561, 714, 851.
 Werzhall, Violinist. 686, 778, 882.
 Werzhall, Mad., (tidligere Sfr. Brenoe) 718, 738, 741, 762, 781,
 786, 792, 794, 804, 807, 819, 820, 822, 824, 835, 843,
 846, 858, 863, 866, 770, 882.
 Weyle, Dandsfer. 11, 129.
 Weyle, Sfr., Dandsferinde. 561, 714, (see Mad. Bauer).
 Weyse, dram. Componist. 151, 157, 228, 247, 396, 422, 498, 611,
 762, 821, 842.
 Wieland, tydsk Digter. 86.
 Wildt, Skuespiller. 102.
 Winslow, Carl, Skuespiller. 543—547, 573, 713, 715, 730—732,
 752, 765, 781, 792, 797, 807, 824, 839, 843, 862, 864,
 870, 378—880.
 Winslow, Mad., (tidligere Sfr. Schalk). 714.
 Winslow, Jacob, Skuespiller. 542, 713, 715.
 Winslow, Sfr., Debutantinde. 832.
 Winter, dram. Componist. 505.
 Winther, Sfr., Skuespillerinde. 47.
 Wolff, B. A., tydsk dram. Forfatter. 674, 703.
 Wolfram, Fløitenist. 722.
 Wulff, Sfr., Skuespillerinde. 744, 769, 798, 807, 845, 860, 866,
 876.
 Yoldi, Greve. 473.
 Zahlhaas, tydsk dram. Forfatter. 757.
 Ziegler, tydsk dram. Forfatter. 757.
 Zinck, H. D. G., Sengemester. 110.
 Zinck, Georg, Skuespiller. 229, 254—259, 354, 366, 409, 452, 453,
 475, 481, 505, 558, 590, 595, 596, 611, 613, 640, 641,
 685, 704, 713, 739, 759, 804, 807, 827, 832.
 Zinck, Mad., (tidligere Sfr. Thomsen). 313, 317, 329, 366, 387, 390,
 419, 439, 445, 497, 500, 504, 550, 551, 560, 595, 604,
 611, 641, 675, 687, 688, 709—712.

- Zinck, Ludvig, Sængemester og Souffleur. 253, 468, 483, 740, 783, 797, 807.
- Brza, Jfr., Skuespillerinde. 398, 406, 413, 433, 505, 560, 641, 662, 704, 714, 715, 721, 739, 759, 797, 798, 804, 819, 820, 850, 859.
- Dehlenschläger, dansk Digter. 112—114, 132, 150, 155, 168, 175, 184—190, 200, 205, 218, 229, 247, 263, 270—274, 276, 329, 341, 344, 349, 351, 362, 367, 395, 396, 419, 422, 456—460, 482, 495, 511, 512, 587, 596, 635, 679, 693, 596—700, 710, 818, 822, 835, 842.

2. Skuespil-Register.

- Abu Hasfan, af J. F. Hiemer. 721, 739.
- Adolf og Clara, af Marsollier. 12, 21.
- Adolf og Lovise, af Jffland. 46, 51.
- Den afbrudte Rejse, af Picard. 13, 21.
- Aften er ikke Morgens lig, af F. H. Guldberg. 479, 502.
- Agnes Sorel, af Bouilly og Duvaty. 441, 453.
- Agnese. 716, 739.
- Aladdin, af Dehlenschläger. 113.
- Alexis, af Marsollier. 45, 53.
- Alfen som Page, af Théaulon. 774.
- Alma, af L. Kruse. 723, 739.
- Alma og Esfride, af Coigny. 266, 317.
- Amalia Salberg, af Kogebue. 197, 208.
- Anna Colbjørnsen, af Rahbek. 146, 161.
- Aprilsnarrene, af J. E. Heiberg. 779, 789—793.
- Arlequinos Bryllup, af L. Kruse. 144, 152.
- Armidia, Ballet af Dahlén. 621, 643.
- Arvingerne, af Herg. 859, 865.
- Avistaverelen, af Dverfku 827, 840.
- Axel og Valborg, af Dehlenschläger. 175, 184—190.
- Azemia, af de la Chabeauviere. 197, 209.
- Baldur hin Gode, af Dehlenschläger. 134.
- Barberer i Sevilla (Opera). 683, 704.
- Bedsteforældrene, af B. Bang. 369, 379.
- Beføjet, af Kogebue. 30, 40.
- Betlerpigen, af N. L. Bruun. 372, 380—386.
- Bjergbøndernes Børn og Speilet, Ballet af Galeotti. 29, 42.
- Blanca, af Ingemann. 394, 418.
- Bonden som Dommer, efter Calderon. 111, 116.
- Bonten blandt Borgerstanden, af Gyre. 616, 636.

- Borgermesterfamilien, af Kogebue. 47, 51.
 Bortførelsen af Seraillet, af Bregner. 268, 314.
 Braun & Comp., af Picard, Wafflard og Fulgence. 718, 734.
 Brudgommen fra Mexico, af Claren. 743, 753, 754.
 Broden, af Müllner. 442, 466.
 Brødrene i Leire, af G. Boye. 659, 672.
 Brødrene Philibert, af Picard. 749, 765.
 Bulderbasfen, af N. L. Bruun. 501.
 Califen i Bagdad, af Saint Just. 48, 53.
 Camilla, af Marfollier. 65, 69.
 Cendrillon, af Etienne. 263, 312—314.
 Christian den Fjerdes Dom, af Sætoft. 663, 672.
 Clavigo, af Goethe. 172, 178.
 Conradin, af G. Boye. 685, 695.
 Correggio, af Dehlensschläger. 199, 205.
 Criminalprocessen, af B. Bang. 718, 723—729.
 Grispius's Forvandlinger, ved N. L. Bruun. 329, 348.
 Dantsefygen, Ballet af Galeotti. 225, 252.
 Danina, Ballet ved Larcher. 860, 880.
 Danneqvinderne, af J. C. Møller. 64, 69.
 Det deelte Hjerte, af Kogebue. 656, 674.
 Deodata, af Kogebue. 437, 450.
 Destillateuren, af P. L. Hald. 856, 865.
 Doctor og Kof i Compagnie, af Fru Weiffenthurn. 689, 703
 Domherren i Milano, af Duval. 14, 20.
 Don Juan, af da Ponta. 57, 111, 118—121.
 Den dramatiske Skræder, af Rosenkilde. 829, 837—839.
 Dyrer og Penge, af Burgoyne. 619, 636.
 Den Døystumme, af Bouilly. 29, 41.
 Edmund og Caroline, af Marfollier. 687, 703.
 Edvard i Skotland, af Duval. 66, 67.
 Egoismen, af Georges Colman. 47, 52.
 Elifa, af G. Boye. 605, 613.
 Elifa Werner, af Pirerecourt. 106, 116.
 Elverhøi, af J. L. Heiberg. 855, 863.
 En Times Egteskab, af Etienne. 108, 118.
 Ensen, af L. Kruse. 567, 580—587.
 Epigrammet, af Kogebue. 15, 19.
 Erik den Syvende, af G. Boye. 806, 810.
 Erik Siegod, af Baggesen. 822,
 Erik og Abel, af Dehlensschläger. 621, 634—636.
 Grindringen, af Iffland. 78, 84.
 Gropolis, af Sander. 32, 34.

- Et Eventyr i Rosenborg Have, af J. L. Heiberg. 806, 281.
 Gzelin, af L. Kruse. 618, 633.
 Den Faderløse og Morderen, af Frédéric. 683, 700.
 Ganchon, af Bouilly. 368, 387.
 Harens Dage, af Dverfou. 802, 811—813.
 Haruf, af Dehlenschläger. 227, 247.
 Den fattige Familie, af Planterre. 29, 39.
 Heil paa begge Sider, af Wafflard og Fulgence 688, 701.
 Felicie, af Dupaty. 689, 703.
 Fernando Cortez, af Jouy og Esmenard. 803, 820.
 Figaros Giftermaal, (Opera). 619, 640.
 Floribella, af C. Boye. 746, 761—764.
 Flugten fra Klosteret, af Dehlenschläger. 802, 819.
 Flyttedagen, af Herg. 832, 835—837.
 Forføreren, af Rahbek. 329, 338—341.
 Forrige Tider og nuomstunder, af Sewrin. 481, 506.
 Den Forsigtige, ved Kurländer. 689, 706.
 Fostbrødrene, af Dehlenschläger. 482, 495.
 Fra Bærtshuus til Bærtshuus, af Dupaty. 78, 89.
 Fred med de Døde! af Raupach. 853, 870.
 Freias Alter, af Dehlenschläger. 114, 116, 456—460, 832, 842.
 Fridolin, af Helbein. 366, 433.
 Frieren og Kjæresten, af Falsen. 33, 39.
 Frokosten i Bellevue, af Pram. 484, 507.
 Fruentimmerhaderen, af Bouilly. 225, 249.
 Fruentimmerhøvn, af Dupaty. 81, 103.
 Fuglestydningen, af Claren. 660, 674.
 Den galante Gartner, Ballet af Vournonville. 144, 159.
 Galningen, af Kogebue. 230, 249.
 Geert Westphaler (i 3 Acter), af Holberg. 397, 423
 Gefandten, af Scribe. 858, 871.
 Godset Sternberg, af Fru Weiffenthurn. 717, 735.
 Greven af Gæfer, af J. G. Lange. 859, 862.
 Guldbryllupsfirierierne, af P. L. Hald. 831, 841.
 Gyriche, af L. Kruse. 109, 114.
 Hagbarth og Signe, af Dehlenschläger. 395, 419.
 Hakon Jarl, af Dehlenschläger. 130, 132—138.
 Hamlet, af Shakespeare. 269, 278—80, 414, 822.
 Hans Rostgaard og hans Hustru, af Rahbek. 130, 138.
 Harlequin Patriot, af Ewald. 81, 103.
 Helena, af Bouilly. 107, 117.
 Det hemmelige Egteskab, af Colman og Garrick. 391, 417.
 Henrik den Femtes Ungdom, af Duval. 147, 151.

- Herr Burchardt og hans Familie, af Herz. 805, 808—810.
 Den hjemkomne Nabob, af Werton. 201, 206.
 Hjemkomsten, af Thaarup. 13, 22.
 Hjerneorganerne, af Kogebue. 145, 151.
 Hjerterets Forvildelse, af Iffland. 62, 68.
 Hildegard von Hohenheim, af Sotost. 748, 752.
 Hittetbarnet, af N. T. Bruun. 226, 242.
 Hollænderne, af Goldoni. 326, 344.
 Hospitalet, af Sander. 80, 83.
 Hugo og Adelheid, af G. Bøye. 827, 842.
 Hugo von Rheinberg, af Dehlenschläger. 328, 341—344.
 Husareren paa Frierie, af N. T. Bruun. 269, 318.
 Husierne, af Kogebue. 79, 86.
 Huusfjebet, af Duval. 30, 38.
 Den hvide Dame, af Scribe. 801, 820.
 Hvilkens af dem er Bruden? af Fru Weiffenthurn. 602, 607.
 Hordedrengen, af Sotost. 826, 835.
 Hyrden af Tolesca, af Ingemann. 622, 633.
 Hytten i Schwarzwald, efter det Franske. 327, 347.
 Høstdagen, Ballet af Laurent. 230, 252.
 Høstgildet, af Thaarup. 595.
 Idda, af Falsen. 31, 39.
 Jeannot og Colin, af Etienne. 566, 577.
 Inez de Castro, Ballet af Galeothe. 48, 55.
 Intriguen ved Moerskabs-theatret, af Arnesen. 833, 841.
 Joconde, af Etienne. 477, 504.
 Johan fra Paris, af Saint Just. 370, 387.
 Johanne d'Arc, af Schiller. 571, 594.
 Johanne Gren, af S. S. Blicher. 775, 795.
 Johanne Merisfaucen, af Kogebue. 15, 19.
 Joseph og hans Brødre, af Duval. 435, 452.
 Isabella. 778, 797.
 Inder og Olga, af Raupach. 859, 868—870.
 Julius Casar, af Shakespeare. 57.
 Juta, af G. Bøye. 719, 729.
 Jægerbruden, af F. Kind. 663, 678—680.
 Kabale og Kjærlighed, af Schiller. 476, 492.
 Kanarifuglen, af Dehlenschläger. 267, 273.
 Kapertoget, af Horn. 146, 152.
 Kildereisen, af Helberg. 387.
 Kjærlighed og Polietie, af Herz. 828, 840.
 Kjærlighed giver Forstand, Ballet af Laurent. 15, 23.
 Kjærlighed paa Landet, af Weiße. 176, 190.

- Kjarlighed paa Nicolai Taarn, af Andersen. 859, 865.
 Kjarlighed uden Strømper, af Weesfel. 849.
 Kjarligheds Dromme, af Scribe og G. Delavigne. 807, 824.
 Kjarligheds-gaaderne, og G. Holten 659, 672.
 Kjarlighedsintriguen i Vinduerne, af Bouilly og Dupaty. 323, 350.
 Kjøbmanden i Venedig, af Shafespeare. 830, 843.
 Klosteret, af L. Kruse. 600, 608.
 Knud, Danmarks Hærtug, af Sander. 148, 152—155.
 Kobbermeden, af Georges Selman. 223, 245.
 Kong Frederik II i Ditmarsken, af Rahbek. 200, 212.
 Kong Lear, af Shafespeare. 434, 448.
 Kong Salomon og Jørgen Hattemager, af J. E. Heiberg. 775, 782—787.
 Kong Sigurd, af G. Beye. 778, 795.
 Kong Valdemar og de danske Fiskere, efter det Franke. 661, 677.
 Korsritterne, af Kogebue. 393, 420.
 Krigsretten, af Pelletier Volmeranges. 107, 116.
 Kurstidommeren, af Falsen. 15, 21.
 Lanassa, efter Lemière. 658, 675.
 Landsby-mølleren i Provence, Ballet afournonville. 45, 55.
 Landsby-fangerinderne. 853, 871.
 Landstedet ved Kengeveien, af Kogebue. 323, 344.
 Laura, af B. Bang. 476, 493—495.
 Laurbærfrantsen, af Ziegler. 749, 757.
 Den leetindige Logner, efter Goldoni. 617, 637.
 Libussa, af Bernard. 720, 739.
 Den lille Hyrbedreng, af Dehlenschläger. 569, 587.
 Den lille Rødhatte, af Théaulen. 601, 610—612.
 Ledoisfa, af Loraux 393, 422.
 Den Logrende, af L. Kruse. 50, 53.
 Ludlams Hule, af Dehlenschläger. 395, 422.
 Lulu, af Güntelberg. 744, 758—761, 764.
 De lystige Passagerer, af Picard. 32, 41.
 Lyttspillet, af B. Bang 171, 178—184.
 Den løste Forbandelse, af Houwald. 663, 674.
 Macbeth, af Shafespeare. 414, 478, 497—500.
 Macbeth, Ballet af Galeotti. 397, 414—416.
 Mand og Kone, af Arnold. 657, 673.
 Marie Louise af Orleans, af Zahlhaas. 757, 773, 796.
 Marie Stuart, af Schiller. 440, 449.
 Markedet i Nabolandsbyen, af Sewrin. 657, 675.
 Markedstagen, af N. T. Bruun. 214.
 Masaniello, af Ingemann. 373, 377.
 Mafsen, af B. Bang. 435, 451,

- Medea, af Hoffman. 778, 797.
 Misforstaaelse paa Misforstaaelse, af Overtou. 833, 839.
 De mistænksomme Ægtefolk, af Kogebue. 442, 465.
 Montano og Esterhanie, af Dejaure. 622, 638, 655.
 Munken fra Carmel, af Cumberland. 325, 337.
 Munterheds Triumf, af Reynolds. 600, 606.
 Muurmesteren, af Scribe. 826, 845.
 Nødet paa Reisen, af Pujoulx. 29, 39.
 Niels Lemboede, af L. Kruse. 49, 52.
 Nina, af J. L. Heiberg. 721, 733.
 Nina, Ballet af Galeotti. 30, 42.
 Den nye Tordegodsceier, af Saint Just. 569, 595.
 Nytaarsgaven, af Patrat. 47, 53.
 Octavia, af Kotzebue. 29, 40.
 Offerhoitiden, af Huber. 480, 505.
 Østinden i Rusland, af L. Kruse. 264, 274.
 Det ostindiske Shawl, af Rahbek. 174, 192.
 Den otte og tyvende Januar, af J. L. Heiberg. 777, 788.
 Den paadigtede Galtskab, af Charlemagne. 130, 132.
 Bagten, af T. G. Bruun. 746, 753.
 Balnetofe, af Dehlenschläger. 150, 155—157.
 Paul og Virginie, af Favières. 373, 386.
 Peder Skram, Danmarks Bovehals, af Rahbek. 227, 251.
 Peter og Paul, af la Martellière. 689, 705.
 Peters Bryllup, af Thaarup. 595.
 Pigen fra Heilbren, af Kleist. 566, 578.
 Pigen ved Euen. 830, 846.
 Pilegrimmen, af Thiele. 606, 609.
 Pizarro af Kotzebue. 483, 497.
 Peeten i Abentraa, af Arnesen. 860, 865.
 „Der politiske Kannegießer“. 365.
 Ponce de Leon, af Berton. 34, 39.
 Postmesteren, af Hagemann. 689, 706.
 Preciosa, af P. A. Wolff. 684, 703.
 Puddelen Hector, af P. A. Wolff. 561, 574.
 Drakfalverne, af Pigault Lebrun. 61, 67.
 Recensenten og Dyret, af J. L. Heiberg. 801, 814—818.
 Robinson i England, af Dehlenschläger. 687, 696—700.
 Rolf Blaasfæg, Ballet af Galeotti. 147, 160.
 Romeo og Julie, af Shakespeare. 853, 866.
 Romeo og Juliette, af Segur. 81, 88.
 Romeo og Giulietta, Ballet af Galeotti. 201, 209.
 Romilda og Constance, af Kœstl. 661, 675—677.

- Rosamunda, af Körner. 565, 575.
 Rosenkjæderne, af Dufsen. 45, 51.
 Røverborgen, af Dehlenichläger. 330, 351—355.
 Røverne, af Schiller. 690, 706.
 Salomens Dom, af Gaignez. 477, 500.
 Salvator Rosa, af Deinhardtstein. 689, 703.
 Sanct Hans-Aitenpil, af Dehlenichläger. 112, 570, 596.
 De Sandsekslose, af Kotzebue. 197, 208.
 Sardino, af Menvel. 603, 612.
 Schweizerfamilien, af Saint Just. 367, 386.
 Selim, Prinds af Algier, af Browne. 77, 85.
 Serenaden, af L. Kruse. 777, 794.
 Det sidste Middell, af Weiffenthurn. 657, 674.
 Sigrid, Ballet af Laurent. 13, 23.
 Skaden, af Picard. 721, 739.
 Skatten, af Hoffman. 50, 53.
 Skjelmen og Døsmereu, af Patrat. 111, 125.
 Skillerummet, af Vellin. 108, 116.
 De Skinsnge, af Molière, Murphyn og Schröder. 106, 123.
 Den stinsnge Kone, af Kotzebue. 690, 708.
 Skettefrigen, af Rahbek. 175, 191.
 Skovens Søuner. 718, 739.
 Skovhuggerens Sen, af Planard. 854, 872.
 Skriftemaalet, af Kotzebue. 326, 344.
 Skuespilleren imod sin Billie, af Dorvigny og Kotzebue. 172, 191.
 Skuespillerfælskabet, af G. Delavigne. 686, 701.
 Slaget ved Fehrbellin, af Kleist. 833, 844.
 Slotet Montenero, af Hoffmann. 269, 317.
 Sneen, af Scribe. 774, 798.
 Selen, af Rahbek. 176, 191.
 Sclens Præstinde, af Kotzebue. 483, 497.
 Semmeren, af Rahbek. 150, 162.
 Sorger uden Rod og Rod uden Sorger, af Kotzebue. 442, 466.
 Sevdriften, af Bretzner. 150, 157—159.
 Spilleren, af Jffland. 565, 575.
 Spilleingen, af Dejaure. 326, 347.
 Det stille Vand har den dybe Grund, af Beaumont, Fletcher og Schröder 129, 139.
 Stærkoddet, af Dehlenichläger. 263, 270, 822.
 Supplicanten, af J. L. Heiberg. 860, 865.
 Svend Grathe, af G. Boye. 745, 752.
 Syv militaire Piger, eiter det Franste. 805, 818.
 Syv tusind Rigsdaler, af Kotzebue. 16, 19.

- Sølvbrylluppet, af Kotzebue. 11, 19.
 Tancreto, af Rossf. 618, 639.
 Tante Aurora, af Longchamps. 229, 248.
 Tempelherreretten, af Lenz. 746, 758.
 Tiberius, af C. Hauch. 856, 861.
 Det tilnærede Bindue, af Kogebue. 442, 466.
 Titus, af Metastasio. 686, 703.
 De to Dage, af Bouilly. 33, 35.
 De to Figaroer, af Martelly. 76, 84.
 De to Galeislaver, af Carmouche, Poujol og Voirié. 774, 796.
 De to Klingsberger, af Kogebue. 129, 139.
 De to Virtuoser, af Manteuil. 616, 638.
 Tordenstjold i Marstrand, af Rahbek. 268, 320.
 Tre Maaneder efter Brylluppet, af Dverfou. 832, 836.
 Trendhjems Befrielse, af Rahbek. 148, 161.
 Tryllesteiten, af Schikaneder. 777, 797.
 Trylleharpen, af Baggesen. 438, 460—465, 589—593.
 Tycho Brahes Spaadom, af J. E. Heiberg. 569, 588.
 Tyveaarstesten, af Rahbek. 225, 244.
 De Uafskillelige, af J. E. Heiberg. 807, 824.
 Ubaldo, af Kotzebue. 323, 333—337.
 Uglspil, af B. Vang. 328, 344—347.
 Uldmarkedet, af Claren. 742, 754.
 Ungdem og Galskab, af Bouilly. 81, 89.
 Den unge hidsige Kone, af Etienne. 109, 116.
 Den unge Moder, af Dupaty. 177, 178.
 Den unge Zigeunerinde, af Kotzebue. 230, 246.
 Ungfarlen og Egtemanden, af Wafflard og Fulgence. 716, 734.
 Ustabighed og Kjærlighed, af Bonjour. 854, 871.
 Utidig Fortrolighed. 66, 69.
 Valentine af Mailand, af Bouilly. 857, 872.
 Valerie, af Scribe. 721, 735.
 Wallensteins Feir, af Schiller. 617, 636.
 Vennen vaa Reisen, af F. H. Guldberg. 340, 344.
 Vennernes Fest, af Rosenkilde. 779, 793.
 Die Wiener in Berlin, von Holtei. 749, 764.
 William Shakespeare, af G. Boye. 779, 796.
 Virtuøsfregerne, af Jul. v. Vojs. 399, 428.
 De væltede Bogne, af Dupay. 850, 872.
 Børingerne i Miklagard, af Dehlenschlager. 828, 835.
 Zephyr og Flora, Ballet ved Funck. 618, 642.
 Zoraimé og Zulnar, af Saint Just. 620, 638.

Ærlighed varer længst, af Dehenschläger. 267, 274.
 Østergade og Vestergade, af Dverfou. 856, 863.

3. Sag-Register.

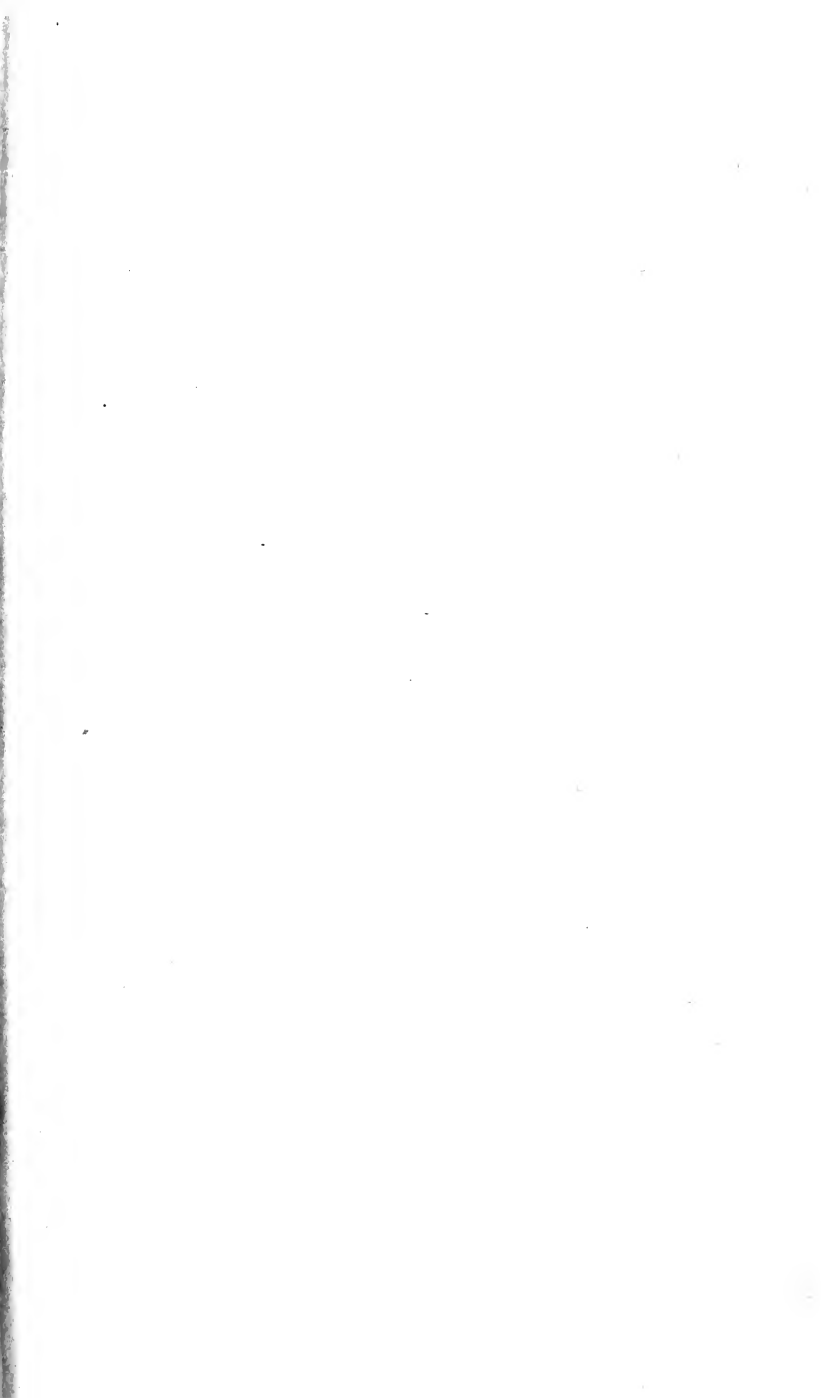
- Abonnement. 71, 126, 195, 202, 374, 442, 488, 690, 742, 860.
 Anciennetetsliste i 1823. 712.
 Applaus. 1, 563.
 Avertissement i Bladene for at faae Skuespillere. 219.
 Balletvæsen. 416, 468, 561, 597, 642, 714, 740, 880—882.
 Bekjendtgjørelse om at Directionen har Stykker nok. 489.
 Belysning. 600.
 Beneficer; — Bestemmelse om Omkostningerne derved. 60, — den
 hæves. 239; — 445; — Forbud imod at give nye Stykker
 til dem. 616; — deres Skadelighed, hvorfor de cphæves
 imod Godtgjørelser. 622—626.
 „Bidrag til den danske Skuepladses Historie“, af Rahbek. 693.
 Bifaldsyttringer i Kengehusets Narvarelse. 1.
 Billetpriser. 204, 242, 323, 690.
 Billetsjouerie. 56.
 Blaataarnsstraf. 643.
 Bogholder. 751.
 Brandallarm i Theatret. 107, 266, 438.
 Brev; — fra Rosing til Rahbek 258; — fra Personalet til Direc-
 tionen. 261; — fra L. Kruse til Ryge. 582; — fra Ryge
 til L. Kruse. 583.
 Cabaler og Capricer. 580—587, 589—594, 664—672, 723—728,
 782—786, 789—792, 822, 866.
 Capellet; — dets Medlemmer faae Beneficer. 566.
 Censuren ved Theatret. 238; — 783—785, 790—792, 814—817.
 Comediens Tilstand i 1818. 529.
 Controleurvæsenet. 195.
 Costumevæsenet. 514, 522—525, 556.
 Dacaporaab og Parodie derpaa. 642.
 „Dagen“, Tidssblad. 573
 Dands. 195, 474, 561, 714, 851.
 Dandsfestole. 468.
 Dannebrogordenen givet Kunstnere, som ikke betræde Scenen. 240.
 „Dannora“, et Tidssblad. 360.
 „Dansk Minerva“, et Tidssblad af Rahbek. 510.
 „Dansk Sommer-Rationaltheater“ paa Vesterbro. 76.
 Den danske Skueplads; — dens Tilstand i 1801. 7; — i 1818, 509—
 565; — gjort slet tydt af danske Skuespillere. 823.
 Declamatorier. 194, 444.

- Decorationsmaler. 358.
 Decorationsvæsen. 556.
 Devise over Prosceniet. 509.
 Directioner. 11, 34, 149, 223; — Directionens Forhold i 1818. 509—512, 514; — 620, 630.
 Doublering af Roller. 484—487, 868—870.
 „Den dramatiske Skole“. 81, 91—104; 121—126, 138—140, 161—165, 191, 212, 218, 249—252, 320, 356, 375—377, 427, 443.
 Dyr paa den danske Skueplads. 388, 882.
 Engagement ved Contract, første. 769.
 Enke- og Børneforførgelseskasse for Theaterpersonalet. 471, 630.
 Entree. 195, 561.
 „Egserjeiden“. 863.
 Fejder; — „Freias=Alterjeiden“. 456—465; — Egserjeiden. 863.
 Folkstemningen i 1808. 139.
 „Folketheater“ paatænkt. 491.
 „For Skuespilvendere“, et Theaterblad. 125.
 Forfriskningsalen. 599.
 „Forlorne Overfættelser“. 488.
 Forordning om hvorklange der maa pibes. 615.
 Feyéer. 751.
 Fransk Skuespil. 50, 66, 72—76, 82, 104; — paatænkt oprettet i Kjøbenhavn. 105; — 332.
 „Freias=Alterjeiden“. 456—465.
 Fremkaldelse. 211, 314; — Forbud imod at træde frem. 315; — 317, 390, 856.
 Fægtemester. 713.
 Garden tager sig af Musikmagen. 676.
 Garderobeforvarerke. 627.
 Gongeneus Indførelse. 615.
 Gratiale til Personalet. 443.
 Haandgribeligheder iblandt Personalet. 516, 517; — i Publikum. 813.
 „Historiske Antegnelser til Holbergs Lydspil“ af Werlauff. 424.
 Højpartettet. 346, 349, 563, 834.
 Holbergs Statue, Forslag om Anskaffelsen. 236.
 Den holbergiske Comedie. 116, 232, 237, 388, 423—427, 551—558; — dens Secularfest. 683, 684, 690—695.
 „Die holsteinische Gesellschaft“, Privattheater. 757.
 Honorar for dramatiske Arbejder. 22, 133, 346, 349, 501; — Overfættelser skulle først betales efter Opførelsen. 632.
 Hovedkasserer. 751.
 Indjobrejser. 399, 664; — efter nye Stykker. 757.

- Indtægter. 71, 126, 204, 205, 690, 742, 853.
 Inspectionsvæsenet. 166, 170, 431—433, 665—671.
 Instruktionsvæsenet. 170, 258, 429, 512, 514, 520—523, 712.
 Jødefeide i Theatret. 614.
 Kongehusets Theaterbesøg. 1.
 Kongeligt Tilskud til Theatret. 690.
 Kritik. 125, 258—364, 573—576.
 Kronprindsen af Sverrig i Theatret. 663.
 Kunstneriske Forhold ved Skuepladsen i 1818. 531—562.
 Kunstrejser. 366, 432, 599, 616, 882.
 Lysspils, det danske, Gjenoplivelse. 808.
 Løge ved Theatret. 310.
 Lønningeliste i 1823. 712.
 Maskerader. 76, 427.
 Maskering. 545.
 Maskinemester. 751.
 Maskinevæsenet. 520, 526, 591, 680, 760, 797.
 Medaillons i Tilskuerpladsen. 374.
 Mindefest, foranstaltet af Directionen; — for Hind. 621; — for Thaarup. 657; — for Pram. 685, 695; — for Mad. Zinck. 688, 709—712; — for Baggesen. 804, 822.
 „Moerskabstheatret“ paa Vesterbro. 527.
 Musik=Conservatoriet 847.
 Musikalsk Partiegangerie. 611, 640, 704, 739, 761, 763, 821, 846
 —848.
 Numererede Pladser. 242.
 Odense Theater. 26, 27, 284.
 „Om Ludvig Holberg som Lysspildigter“, af Rahbek. 424.
 „Om Vaudevillen, som dramatisk Digtart“, af J. E. Heiberg. 817.
 Ombygning i Theatret. 750.
 Opera, den store. 34.
 Overpaaklæderste. 878.
 Overspørste. 877.
 Oversætter. 18, 863.
 Økonomievæsenet. 432, 514 — (Økonomie=Inspecteur. 523) — 527, 628; — Directeur for Økonomien. 630; — 664—672, 713.
 Parkettet. 204; — andet Parket indrettet. 690.
 Parterret. 204; — dets Publikum. 389, 563—565, 580, 591.
 Personalet; — Utilfredshed hos det. 213; — foræres et Kvartals Løge. 261; — gjør Forestilling imod Nyge. 670; — Personalliste i 1823. 712; — dets Opholdssteder paa Theatret indtil 1824. 750.
 Politiretsdom for Uorden ved Meningsøttring. 813.

- Privatforestillinger af Personalet. 446; — Forbud derimod. 447; —
 . Overtrædelse deraf. 612.
- Privattheatre. 446, 809.
- Prosцениets Overskift. 509.
- „Provincial-Theater“. 60.
- Præmieudsættelse for tilgaaende Skuespillere. 219; — Ruge tilkjendes en
 Præmie. 299; — endnu en. 533.
- Prøver. 557, 560.
- Publikum i 1818. 562—565.
- Regisfeurembedet. 713, 833.
- Reisestipendier for Kunstnere. 599, 616.
- Repertoire, for 1801—2. 10—16; — 1802—3. 29—34; — 1803—4.
 45—50; — 1804—5. 61—67; — 1805—6. 76—82; —
 1806—7. 106—112; — 1807—8. 128—132; — 1808—9.
 144—151; — 1809—10. 171—177; — 1810—11. 196—
 202; — 1811—12. 223—231; — 1812—13. 262—270;
 — 1813—14. 323—332; — 1814—15. 366—374; —
 1815—16. 391—400; — 1816—17. 434—442; — 1817—18.
 476—484; — 1818—19. 565—572; — 1819—20. 600—
 606; — 1820—21. 616—622; — 1821—22. 657—663;
 — 1822—23. 683—690; — 1823—24. 716—723; —
 1824—25. 742—749; — 1825—26. 773—781; — 1826—27.
 799—808; — 1827—28. 826—833; — 1828—29. 853—
 860.
- Samfundstilstanden i 1801. 7—9.
- Situationslystspil 700—702, 736—738.
- Skuepladsen (see Den danske Skueplads).
- Skuespillerne; — søges i Aviserne. 219; — deres Stilling som Stats-
 borgere. 240, 647, 648, 767; — takke Directionen. 261; —
 deres Kaar i 1812. 290; — Skuespillere udgive Stykker.
 592; — begynde at tabe Styrke til Charakterroller. 336; —
 Gager i 1823. 712.
- Smagen. 8, 84—86, 112—114, 183, 358, 380, 388, 425, 426, 529,
 562.
- Soiréer paa Hoftheatret. 427.
- Sommerfuespil; — fortrinlige. 428, 465; — nderst flette. 506, 590;
 — tydske, givne af Danske. 823.
- Spillestil. 636, 700, 737.
- Standøninger i Forestillingerne. 78, 128, 132, 368, 481.
- Syngeffole. 599.
- Syngepil, det comiske, paa et høit Trin i 1818. 558; — begynder at
 tabe sin Glans. 642.

- Søndagsforestilling; — 1ste paa det kgl. Theater. 330; — gives regelmæssigt. 443, 860.
- Takfølgelse fra Personalet til Directionen. 261.
- „Thalia“, Theater-tidskrift af Thorsen. 657, 753.
- „Theatret“, Theaterblad. 116, 140.
- „Theatret“, dram. Maanedsskrift af L. Kruse. 576, 581, 593, 624.
- Tilskud af Kongen (see Kongeligt Tilskud).
- „Tilskueren“, Ledsblad af Rahbek. 425.
- Tilskuerpladsen; — opmalet. 374.
- Tragediens Tilstand i 1818. 528.
- Tramven. 564.
- Tumulter. 154, 315, 385, 592, 612, 676, 813.
- Udsk. Skuespil. 331; — udført af Danste, optaget med Mishag. 389; — af danske Skuespillere brugt som Trækmiddelet. 823.
- Udvibning. 384, 464, 504, 580, 591 — Skuespillere pibe — 593; — 612; Forordning om hvorklange der maa pibes. 615; — 677, 740, 753, 812, 847, 866.
- Variigheden af Forestillingerne bekendtgjort. 195.
- Vaudevillens Indførelse. 781—794.
- „Det venstabelige Selskab“. 362.
-

PN Overskou, Thomas
2741 Den danske skueplads
08
Deel 4

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

